This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

N
i
450a
Stack
Compton

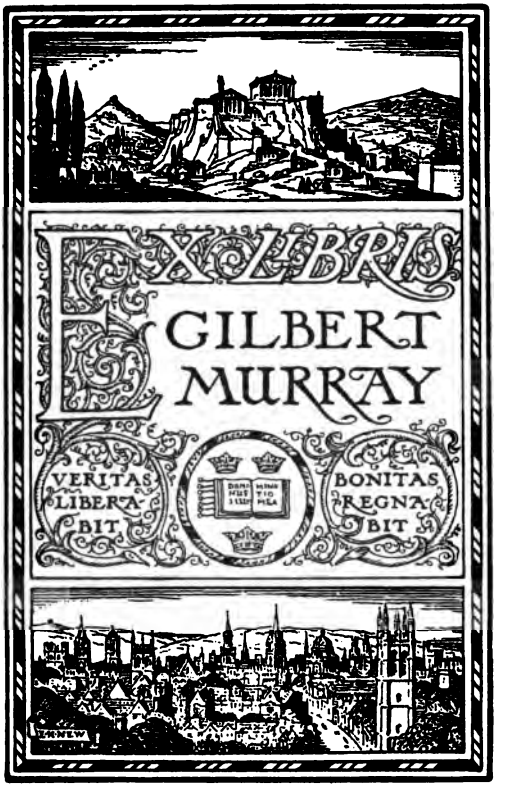

Gilbert Murray

ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS QUARTUS.

DEMOSTHENIS PARS PRIOR.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS
GE. REIMERI
1824.

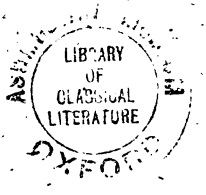
LIBRARY
OF
CLASSICAL
LITERATURE
OXFORD

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

πρὸς ἀνθύπατον Μόντιον ἀξιώσαντα αὐτὸν γράψαι οἱ τόν τε Δημοσθένους βίον καὶ τὰς ἁπάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ὑποθέσεις. *)

pag. Reisk.

Ἐπειδή, κράτιστε ἀνθυπάτων Μόντιε, κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν Λοτεςο- 1
ναῖον περιδέξιος τὰ εἰς λόγους ὧν πρωτεύεις μὲν ἐν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ

Tit. 1. ΛΙΒΑΝΙΟΥ — ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ] δημοσθένους βίος u, om Π. 2. πρὸς — ὑποθέσεις om F. ἀνθιπατων Π.

*) Demosthenis codices habui quindecim. quorum
F Marcianus 416, membranaceus, forma maxima, foliis 322, post undecimum bipartitis. inest, post Libanii argumenta (f. 1 — 11) et orationum 68 epistolarumque indicem, (f. 12) Demosthenes et inde a f. 321 Lysiae oratio funebris, scripta illa ab eadem, ut opinor, manu ductibus minutis et compendiatis, quales esse solent scholiorum. scholia post folium 19 rarescunt.
Π Laurentianus plut. 59. cod. 9, manu scriptus eadem qua Aristophanes Ravennas.
Σ Parisiensis Regius 2934 (olim 125 et 2137), membranaceus, f. maxima, foliis 533, paginis bipartitis, versibus tricenis aut binis et tricenis, una manu scriptus, quanquam grandioribus sub finem litteris. βιβλίον μονῆς τῶν ωσιάνδρων ἔχον φύλλα πανταπόσια δέκα τετραδία ἑξήκοντα τέσσαρα. margo lectiones habet varias a variis manibus additas: habet et analysin rhetoricam. orationum ordinem vide in catalogo Bibliothecae Regiae: sed post Halonnesiacam adde περὶ εἰρήνης. plerisque subscriptum ζ i. e. διώρθωται, subscriptus et numerus versuum. argumenta non omnia ab antiqua manu sunt.
Υ Parisiensis Regius 2935 (olim 2819), membranaceus, f. max., foliis 301, versibus plerumque 36, ab initio ad folium octavum 46, ubi recentior manus est (f. 9 — 26 = p. 81, 12 Reisk.) 34. folio 5 imo *liber hic est iohannis n.... ilini civis patavini.*
Φ Marcianus 418, membranaceus, f. quadrata, foliis 378, orationes habet 32, quarum prima est de corona. habet et prooemia et epistolas.
Λ 43, societatis Iesu Antverpiae, chartaceus, f. max., paginis 539. insunt Olynthiacae, Philippicae, de Rhodiorum libertate, de corona, de falsa legatione, ad epistolam, de syntaxi, de symmoriis, de Megalopolitanis, de foedere, Leptinea, Midiana, Aristocratea, Androtionea, Timocratea, Aristogit., Neaera, Amatoria, Funebris, prooemia. argumenta post falsam legationem desunt. lectio proxime accedit ad Σ.

καὶ τῆς παρ' ἐκείνοις παιδείας ὁμολογουμένως τὸ πρεσβεῖον ἀνήρηται ἀμελείᾳ δὲ οὐδὲ τῆς Ἑλληνικῆς, ἅτε καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τὸ τῆς φύσεως μέγεθος ὑπερέχειν δυνάμενος, ἀλλὰ περί τε τοὺς ἄλλους διατρίβεις καὶ περὶ τὸν τελεώτατον τῶν Ἑλληνικῶν ῥητόρων, τὸν Δημοσθένην, καὶ καὶ ἡμᾶς ἐβουλήθης τὰς ὑποθέσεις τῶν τούτου λόγων ἀναγράψασθαί σοι, δεχόμεθα μὲν ἄσμενοι τὸ πρόσταγμα (ἴσμεν γὰρ ὅτι πλείω τιμὴν ἢ πόνον ἴσχει), ἀρξόμεθα δὲ τοῦ συντάγματος ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ ῥήτορος, οὐχ ὅλον αὐτὸν διεξιόντες (περιττὸν γὰρ τοῦτο) ἀλλὰ τοσοῦτον μνημονεύοντες, ὅσα δοκεῖ καὶ πρὸς κατάληψιν ἀκριβεστέραν τῶν λόγων συντελεῖν.

k. Parisiensis Regius 2998 (olim 264 et 2766) bombycinus, f. quadrata, ff. 389, ab initio mutilus.
o. Parisiensis Regius 2043.
p. ——————— 2508.
q. ——————— 2844.
r. ——————— 2936 (olim 580 et 2188, inter Colbertinos 3766 in catalogo codicum Graecorum Nicolai Rodulphi cardinalis 1; membranaceus, f. max., foliis 283, manu scriptus eadem qua Platonicus C. orationum quae insunt hic ordo est: Olynthiacae, Philippicae, ad epistolam, de Chersoneso, de Halonneso, de pace, in Androtionem, in Timocratem, de syntaxi, de symmoriis, pro Rhodiis pro Megalopolitis, de corona, de falsa legatione, Leptinea, Midiana in Aristogitonem, in Aristocratem, in Neaeram, Amatoria, Eunebris, epistola Philippi, in Cononem, in Calliclem, in Olympiodorum, in Dionysodorum, in Aphobum, in Onetorem, in Pantaenetum, in Lacritum, in Nausimachum et Xenopithem, in Phormionem, in Zenothemin, pro Phormione, in Apaturium, de foedere Alexandri, de corona navali, in Macartatum, in Leocharem in Boeotum, in Spudiam, in Timotheum, in Nicostratum, in Phaenippum, in Polyclem, in Eubulidem, in Theocrinem, prooemia. scholia pleraque rubrica scripta sunt. argumenta eis orationibus desunt, quae apud Reiskium in secundo volumine sunt.
s. Parisiensis Regius 2940, bombycinus, f. quadrata, foliis 334.
t. ——————— 2994, membranaceus.
u. ——————— Coislinianus 324, chartaceus, f. max., foliis 239
γρ ἐτελειώθη
ἐγράφει τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου ἱερέως τοῦ φόσσ
ω ω ω
η
α υ ξβ μηνὸς νοεμβρίου κζ. insunt, inde a folio 69, post vitam Demosthenis, Olynthiacae tres, Philippicae quattuor, de pace de Halonneso, de Chersoneso, de Rhodiorum libertate, de corona, de falsa legatione.
v. Parisiensis Coislinianus 339, membranaceus, foliis 366 in duo volumina divisis, quorum alterum a f. 192 incipit. manus Platonico Γ similis. orationes insunt eae quae T insunt, et argumenta Libanii. scholia desunt.

v. 4. τὸν] τὸ Ω. ἡμῶν F. 7. ἀρξώμεθα π. 9. ὅσα Λ
10. συντελῆ π.

Δημοσθένει τοίνυν τῷ ῥήτορι πατὴρ ἦν Δημοσθένης, ἀνεπίληπτος τῷ γένει δοκῶν, ὡς καὶ Αἰσχίνης ἐχθρὸς ὢν μαρτυρεῖ (εἴρηται γοῦν ὑπ' αὐτοῖς ῥήμασι „τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύσασθαι"), ἐργαστήριον δὲ οἰκετῶν μαχαιροποιῶν κεκτημένος ἐντεῦθεν τὴν τοῦ μαχαιροποιοῦ κλῆσιν ἔλαβε. τὸ μέντοι μητρῷον γένος τοῦ ῥήτορος οὐκ ἦν, ὥς φασι, καθαρῶς Ἀττικόν, Γύλωνος τοῦ πάππου τοῦ Δημοσθένους φυγόντος μὲν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ προδοσίᾳ ἐγκλήματι, οἰκήσαντος δὲ περὶ τὸν Πόντον, κἀκεῖ γυναῖκα ἀγαγομένου Σκύθιν τὸ γένος, ἐξ ἧς ἦν τοῦ Δημοσθένους ἡ μήτηρ Κλεοβούλη. εἰς τοῦτο γοῦν ἄλλοι τε λελοιδορήκασι καὶ Αἰσχίνης, εἰπὼν ὡς ἄρα εἴη Σκύθης, βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ. περὶ μὲν οὖν τοῦ γένους αὐτοῦ τοσαῦτα εἰρήσθω· ὀρφανὸς δὲ καταλιφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς νομιδῆ νέος ἦν μέν, ὥς φασιν, ἀσθενὴς τῷ σώματι καὶ νοσώδης, ὥστε μηδὲ εἰς παλαίστραν φοιτῆσαι, καθάπερ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες ἐθίσθησαν. ὅθεν καὶ ἀνδρωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς μαλακίαν ἐσκώπτετο καὶ Βάτταλος ἐπωνυμίαν ἔσχεν· ἱστόρηται γάρ τινα Βάταλον Ἐφέσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποθήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο καὶ μέλεσι κατεργόοις, καὶ ὅλως τὴν τέχνην ἐμάλθαξεν· ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς ἐκλύτους καὶ ἀνάνδρους Βαττάλους καλοῦσι.

Λέγεται δὲ τὸν Δημοσθένην τὴν πολλὴν καὶ σφοδρὰν ἐπὶ λόγους ὁρμὴν ἐντεῦθεν σχεῖν. Καλλίστρατος ἦν Ἀθηναῖος ῥήτωρ ἔνδοξος· οὗτος ἔμελλε δημοσίαν τινὰ δίκην ἀγωνίζεσθαι, φασίν, οἶμαι, τὴν περὶ Ὠρωποῦ. ὁ τοίνυν Δημοσθένης παῖς ὢν ἐθεῖτο τοῦ ἐφεστῶτος οἰκέτου συγχωρῆσαι παραβαλεῖν αὐτῷ τῇ δίκῃ· καὶ ὃς ἐπέτρεψεν. ἀκούσας δὲ οὕτω διετέθη, ὥστε ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας πάντα πάρεργα πρὸς τοὺς λόγους θέσθαι. διδασκάλῳ δὲ χρησάμενος Ἰσαίῳ, μάλα δεινῷ ῥήτορι, εἰς ἄνδρας ἐγγραφεὶς εὐθὺς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνεστήσατο, κακῶς διῳκηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. καὶ εἶλε μὲν αὐτούς, οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν ὅσα ἀπολώλεκε. τοὺς δὲ λόγους τοὺς ἐπιτροπικοὺς εἶναι οὐ φασιν Ἰσαίου καὶ οὐ Δημοσθένους εἶναι, διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ ῥήτορος ἀπιστοῦντες (ὀκτωκαίδεκα γὰρ ἐτῶν ἦν, ὅτε πρὸς τούτους ἠγωνίζετο) καὶ ὅτι δοκοῦσιν οἱ λόγοι τὸ τοῦ Ἰσαίου πως ἐπιφαίνειν εἶδος. ἕτεροι δὲ νομίζουσι συντετύχθαι μὲν ὑπὸ Δημοσθένους, διωρθῶσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. οὐδὲν δὲ θαυμαστόν, εἰ ὁ Δημοσθέ-

v. 2. ὡς καὶ] ὅπερ καὶ Ω, ὅπερ ἐστι u. 3. παιανεὺς Ω. 4. ψεύδεσθαι F. 9. ἀγαγομένου Wolfius: libri enim ἄγεσθαι. 10. τε om FΩu. 12. οὖν om u. 16. βάταλος FΩu: Βάτταλος ς. similiter infra. τὴν ἐπωνυμίαν Ω. 18. ἐχρήσατο ante ἐπὶ ponit Ω. 20. τὸν Δημοσθένην post ὁρμὴν ponit ς. 24. παραλαβεῖν Ω. 27. ἀνεστήσατο F. 28. οὖν om Ω. 32. τὸ om Ωu. 34. διορθοῦσθαι FΩu. οὐδὲ u. δὲ om Ωu.

της ἠδύνατο μὲν καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡλικίας συγγράφειν τοιούτους λόγους (ἡ γὰρ ὕστερον ὑπεροχὴ καὶ τοῦτο πιστοῦται), ἀπὸ δὲ νεαρᾶς ἔτι τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα πολλαχῇ μεμίμηται. μετὰ μέντοι τούτους τοὺς ἀγῶνας βραχὺ τῇ ἡλικίᾳ προελθὼν σοφιστεύειν ἐπεχείρησεν, εἶτα ἀπαλλαγεὶς τούτου συνηγόρησεν ἐν δικαστηρίῳ. τούτοις δὲ ὥσπερ γυμνασίοις χρησάμενος ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἦλθεν.

Ἔτι κἀκείνων μνημονευτέον, ὅτι τραυλὸς μὲν ἦν τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως, τὸ δὲ πνεῦμα ἀτονώτερος· ἐξ ὧν ἀμφοτέρων συνέβαινε φαυλότατην αὐτὸν τὴν ὑπόκρισιν παρεχόμενον οὐκ εὐδοκιμεῖν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τοῖς λόγοις. διὸ καὶ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα „τί ἐστι ῥητορική" ἀπεκρίνατο ἅτι ὑπόκρισις, δυσχεραίνων ὅτι διὰ ταύτην τῶν χειρόνων ἦττων ἐφαίνετο. ἀλλὰ καὶ ταῦτα μελέτῃ κατώρθωσε καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ πρὸς δημαγωγίαν ὑπῆν ἐλαττώματα. καὶ γὰρ δειλὸς ἦν τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου θορύβους καὶ εὐκατάπληκτος, ὥστε εὐθὺς ἐξίστασθαι. διὰ δὲ ταῦτό φασιν αὐτὸν ἄνεμον μαλθακὸν τηροῦντα καὶ κινουμένην σφοδρῶς τὴν θάλατταν παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς βαδίζοντα λέγειν, καὶ τῷ τῆς θαλάττης ἤχῳ συνεθίζεσθαι φέρειν τὰς τοῦ δήμου καταβοάς. μνημονεύονται δὲ αὐτοῦ καὶ οἰκήσεις κατάγειοι καὶ ξυρήσεις ἀπρεπεῖς, ἵνα δὲ αἰσχύνην μὴ προῖοι τοῦ τῆς οἰκίας δωματίου, καὶ ὡς οὐδὲ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διεπονεῖτο πρὸς φῶς περὶ λόγους. ὅθεν καὶ Πυθέας σκώπτων ἔφη τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους λύχνων ἀπόζειν, πρὸς ὃν ὁ Δημοσθένης ἀστείως ἅμα καὶ πικρῶς „οἶδα" εἶπεν „ὅτι σε λυπῶ λύχνον καίων·" διεβέβλητο γὰρ ὡς λωποδυτῶν νύκτωρ ὁ Πυθέας. καὶ μὴν ὅτι τε ὕδωρ ἐπετήδευε πίνειν, ἵνα ἐγρηγορυῖαν μᾶλλον παρέχηται τὴν διάνοιαν, ἅπασιν ὡμολόγηται, παρειλήφαμεν δὲ κἀκεῖνο, ὡς καὶ ἔξφος ποτὲ ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπῄρτησε καὶ ἰοτάμενος ὑπὰ τοῦτο ἔλεγεν, ἐποίει δὲ τοῦτο δέος αἰτίαν τοιαύτην. ἐν τῷ λέγειν ἀπρεπῶς τὸν ὦμον εἰώθει κινεῖν· ὑπερεκρέμασεν οὖν τοῦ ὤμου τὸ ξίφος ἐν χρῷ, καὶ οὕτω τῷ δέει τῆς πληγῆς ἐθυνήθη κατασχεῖν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ πρέποντος σχήματος.

Ἀναγκαῖον δὲ διηγήσασθαι καὶ ὅπως εἶχε τά τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀθηναίων πράγματα, ὅτε ἐπὶ τὰ δημαγωγεῖν ἦλθε Δημοσθένης. Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἄρχοντας τῶν Ἑλλήνων καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας μάχῃ νικήσαντες αὐτοὶ παρῆλθον εἰς ἰσχύν, καὶτ μετ' ὀλίγον πρὸς Φωκέας πόλεμον ἐξήνεγκαν, ἦσαν δὲ

γ. 4. κατὰ μ. τοῦτον τὸν ἀγῶνα Ω. 5. ἐνεχείρησεν Ωu. 8. κακεῖνο Ω. 12. ἧττον F. 19. κατάγοι μ. 22. πυθέας Ωu. 30. ἠδυνήθη Ω. 33 τῷ] τῷ Ωu. 35. τῆς] τοῖς Ω. μάχην Ω. αὐτοῖς F, αὐτοὺς Ωu. 36. εἰς om Ωb.

οἱ Φωκῆς ἔθνος ὅμορον τῇ Εὐβοίᾳ, πόλεις ἔχον δύο καὶ εἴκοσιν. οὗτοι καταλαβόντες τὸν τοῦ Πυθίου ναόν, πλησίον ὄντα, ἐφύλαξαν· ἀφ' ὅτου καὶ οἱ Θηβαῖοι πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς αὐτούς. ἐπολέμουν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τὸν συμμαχικὸν ἐληλυθότα πόλεμον· Χῖοι γὰρ καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι πάλαι ποτὲ ὄντες ὑπήκοοι Ἀθηναίων, τότε μετ' ἀλλήλων συστάντες καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, πρὸς αὐτοὺς ἐπολέμουν. καὶ οὕτω μὲν ἡ Ἑλλὰς εἰς πολλὰ μέρη διῄρητο, Ἀθηναίων πολεμούντων πρὸς τοὺς προειρημένους καὶ Θηβαίων πρὸς Φωκέας καὶ Λακεδαιμονίων πρὸς Πελοποννησίους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου παῖς εἰς τὴν Μακεδόνων βασιλείαν παρῆλθεν. Ἀμύντᾳ γὰρ τῷ Μακεδονίας βασιλεῖ τρεῖς ἐγένοντο παῖδες ἐξ Εὐρυδίκης τῆς Ἰλλυρίδος, Ἀλέξανδρος, Περδίκκας, Φίλιππος. τούτων ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἀλέξανδρος δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Περδίκκας πρὸς Ἰλλυριοὺς μαχόμενος· Φίλιππος δὲ ὁ νεώτατος ἐτύγχανε μὲν ἐν Θήβαις ὁμηρεύων, ὡς δὲ ἐπύθετο τὸν Περδίκκου θάνατον, ὑπεξελθὼν λάθρᾳ καὶ ὀξέως εἰς Μακεδονίαν ἀφικόμενος κατέσχε τὴν ἀρχήν. Ἀθηναῖοι δ' ἄρ' ἕτερόν τινα, γένους μὲν ὄντα τοῦ βασιλικοῦ, φυγάδα δὲ ἐκ Μακεδονίας, ἐπὶ βασιλείαν κατῆγον μετὰ πολλοῦ πλήθους στρατιωτῶν. τούτοις ὁ Φίλιππος ἐπιθέμενος ἐνίκησε μάχῃ· καὶ δοὺς συνέλαβεν αἰχμαλώτους τῶν Ἀθηναίων, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων, οὐ κατ' εὔνοιαν τῆς πόλεως οὐδὲ δι' ἐπιείκειαν τρόπου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ. 6

Τῆς ῥητορικῆς μέρη τρία, ἐπιδεικτικόν, συμβουλευτικὸν καὶ δικανικόν. τοῖν μὲν οὖν δυοῖν ἄκροι ἀγωνιστὴς γέγονε, τοῦ τε δικανικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ· ἐπιδεικτικοὺς δὲ οὐκ ἔχομεν αὐτοῦ λόγους. τοὺς γὰρ φερομένους οὐ πιστευτέον εἶναι Δημοσθένους, τὸν ἐπιτάφιον καὶ τὸν ἐρωτικόν· πολὺ γὰρ τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἀπολείπονται. καὶ οὐχ ἡμπέρας γνώμην λέγομεν, ἀλλὰ καὶ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ τοῦτο συνδοκεῖ, ὅτι μὲν γὰρ εἶπεν ἐπιτάφιον λόγον Δημοσθένης, ὁμολόγηται· οὐ μὴν τοῦτον εἶναι τὸν ὑπ' ἐκείνου ῥηθέντα, πάνυ φαύλως καὶ ἀσθενῶς ἔχοντα. τῶν δὲ συμβουλευτικῶν αὐτοῦ λόγων οἱ μὲν αὐτὸ τοῦτο ἔχουσιν ἐπίγραμμα, συμβουλευτικοί, οἱ δὲ οὐδὲν μὲν ἧττόν εἰσι συμβουλευτικοί, Φιλιππικοὶ δὲ οὐδὲ ἐπιγράφονται, ἐκ τοῦ περὶ τῶν τοῦ Φιλίππου πραγμάτων εἰρῆσθαι τὴν κλῆσιν ἔχοντες. καὶ τῶν Φιλιππικῶν ἕκαστος ἰδίαν τινὰ ἐπιγραφὴν ἔχει κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἑκάστων ἰδιότητα.

v. 1. οὗτοι δὲ κ. Fu. 5. συστάντες μετ' ἀλλήλων R. 8. εἰρημένους Ω. καὶ ante Λακεδαιμονίων add Ωu. 12. περδίκκας Ωu, qui sic et infra. 17. γένος F. βασιλείαν] βασιλέα FΩu. 20. δὲ om Ωu. τρόπου] τοῦ τρόπου Ω. 21. ΠΕΡΙ — ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ] περὶ τῆς ῥητορικῆς διαιρέσεως u. 22. συμβ. καὶ δικαν.] δικαν. συμβ. F. 23. οὖν om FΩu. 24. λόγους αὐτοῦ Ω. 27. καὶ om R. 32. τοῦ Φιλίππου om FΩu.

1.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὄλυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θρᾴκης, Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ τῶν ἐκοικούντων τὸ γένος, ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἡ δὲ Χαλκὶς Ἀθηναίων ἄποικος. πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἔνδοξοι τῆς Ὀλύνθου· Ἀθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχουσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιὸν καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις. χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων ἐπῆρχεν· ἦν γὰρ ἐπὶ Θρᾴκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ὀλύνθιοι ποιησάμενοι, καὶ πολεμοῦντες μετ' αὐτοῦ πρὸς Ἀθηναίους τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ τοῦτο μὲν Ἀνθεμοῦντα παρὰ τοῦ Μακεδόνος εἰληφότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ὀλυνθίοις, τοῦτο δὲ Ποτίδαιαν, ἣν Ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ Φίλιππος Ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν, οὐ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην. ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτόν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦτο παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· συνετέθειντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Ἀθηναίους, κἂν ἄλλο τι δόξῃ, κοινῇ σπείσασθαι. ὁ δὲ Φίλιππος πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβών, ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις πόλεμον ἐπήνεγκεν. οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας περὶ βοηθείας, οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ὀλυνθίοις. καί φησι τὴν Ὀλυνθίων σωτηρίαν ἀσφάλειαν εἶναι τῶν Ἀθηναίων· σωζομένων γὰρ τῶν Ὀλυνθίων οὐδέποτε ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον, ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐξουσίαν ἔσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν κἀκεῖ ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον· εἰ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ γένοιτο ἡ πόλις αὕτη, ἀνεῖσθαι τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ. φησὶ δὲ δύσμαχον εἶναι τὸν Φίλιππον οὐχ ὡς ὑπείληπται, θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους.

v. 1. ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ] ὑπόθεσις λόγου ὀλυνθιακοῦ α F, προθεωρία τοῦ πρώτου λόγου Ω, προθεωρία u. Θράκην F. 2. ταύτῃ τῶν ΥΩuu, ταύτην τῶν F. 6. ἐπῆρχεν F, ceteri ὑπερεῖχεν: mg T ἔσχεν. τι om T. 10. Μακεδόσι] καὶ μακεδόσι Ωuu. 12. ὕστερον δὲ ὑπ. T. 16. τὰς om Ω. συνετέθειτο Ωuu. 18. ταῦτα u. 21. συνηγορεύει Ω. 22. εἶναι τῶν ἀθηναίων T: τῶν ἀθηναίων εἶναι ς. 23. γὰρ] δὲ F. 25. γένηται Ωuu. 26. τοὺς ἀθηναίους T. 27. δυσμάχητον T. οὐχ ὡς Wolfius: libri οὕτως.

Διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων ποιῆσαι αὐτὰ στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν. καὶ τὸ ἦθος οὐ πράδηλον ἐν, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. οὐκ ἔστιν τὸ παλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἑκρίων, καὶ § πάντων καταλαμβάνειν τόπον σπευδόντων, πληγαί τε ἔγίνοντο καὶ πολλαὶ τραύματα. ταῦτα σκοπήσαντες βουληθέντες οἱ προεστῶτες τῶν Ἀθηναίων ἀνητοὺς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους, καὶ ἕκαστον ἔδει διδόναι δύο ὀβολοὺς καὶ καταβαλόντα θέαν ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δυσκόλως οἱ πένητες τῷ ἀναλώματι λυπῶνται, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἕκαστον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολούς. ἐντεῦθεν μὲν οὖν τὸ ἦθος ἤρξατο, προῆλθε δὲ εἰς τοῦτο ὥστε οὐκ εἰς τοὺς τόπους μόνον εἰλάμβανον, ἀλλὰ ἁπλῶς πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέμοντο. ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας ὀκνηροὶ κατέστησαν. πάλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον, τότε δὲ ἐν ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἑορταῖς οἴκοι μένοντες διενέμοντο τὰ χρήματα· οἰκέτι οὖν ἤθελον ἐξιέναι καὶ κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῶν θεωρικῶν τούτων χρημάτων, θάνατον ἐπειλοῦντα τῷ γράψαντι μετατεθῆναι ταῦτα εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν καὶ γενέσθαι στρατιωτικά. διὸ ὁ Δημοσθένης εὐλαβῶς ἅπτεται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς, καὶ ὑπερωτήσας ἑαυτὸν ὅτι „σὺ γράφεις ταῦτα εἶναι στρατιωτικά;" ἐπιφέρει „μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε." τοσαῦτα μὲν περὶ 9 τῶν θεωρικῶν.

Διείλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξιῶν αὐτοὺς στρατεύεσθαι καὶ μὴ διὰ ξένων, ὥσπερ εἰώθεσαν, ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν· τοῦτο γὰρ αἴτιον εἶναί φησι τοῦ τὰ πράγματα ἀπόλλυσθαι.

Ἀντὶ πολλῶν ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμ-

v. l. χρη πραγμάτων T. 2. αὐτὰ ποιῆσαι T. πρόσδηλον π. 3. ὃν om P. ἄνάγκη οὖν σαφηνίσαι ταῦτα. οὐκ T. 5. τόκον] τὸν τόπον T. 6. βουλόμενοι Ω. τῶν om T. 8. καταβαλόντα] βαλόντα TΩιων, βάλλοντα F. 9. λυπεῖσθαι ante τῷ ponit T. 11. τοῦτο] τοσοῦτον ς. τοὺς τόπους T, ceteri τοῦτο. 14. καὶ] καὶ ἐν T. 16. καὶ om F. 17. ταῦτα] τε ταῦτα u, τε αὐτὰ T. 18. διὸ] διὰ τοῦτο T. 19. ὑπηρώτησεν T. 20. ἐπιφέρει] καὶ ἐπιφέρει T. ταῦτα Ωιν. 24. ἴφη F. § 1, 1. ἂν om F. 3. ὧν Ω, οὗ T.

βουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

2 Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντεληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἔστι δὴ τά γ' ἐμοὶ δοκοῦντα ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν, καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσετε καὶ μὴ πάθητε ταὐτὸν ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις 10
3 ταῦτ' ἐρεῖ καὶ παρέσται τοῖς πράγμασιν· ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἰκών, ἡνίκα ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν (ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο), τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψηται
4 καὶ παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιεικῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ', ὃ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν· τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἕνα ὄντα κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν, καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῷ προέχει, πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἅσμενος πρὸς Ὀλυνθίους, ἐναν-

ζε

2, 6. παρασκευάσασθαι F. 7. libri βοηθήσητε. 3, 2. ἄνθρωπος] libri ἄνθρωπος et hic et § 24 et or. 4, 57. 18, 303. 19, 96 et 350. 21, 224. 23, 170. 25, 72. 40, 62. deficiente casum rectum, qui obliquos usque comitatur, articulo. quod rescripsi, a Σ accepi 3, 18 et 4, 12. eadem causa fuit reponendi ἄνθρωποι 8, 16. 24, 15. 60, 6: ἀδελφὸς 19, 262. 21, 100. 29, 20. 58, 35. (conf. 19, 136. 14, 72. 58, 87): ἀνὴρ 20, 47 et 52. epist. 3, 25. (conf. 20, 38). αὐτὸς est 20, 54. coll. 166: reddendum fortasse 21, 237. simile ἂν i. e. ἃ ἄν 20, 104. 39, 26. 46, 7. 4. ἀξιώπιστα γρ FΣ. 4, 1. τι om Y. 7. τὸ om Σ. 9. ποιήσαιτο γρ F: ποιήσηται s.

5τίνος ἔχει. δῆλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀνασπάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσασιν ἃ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν καὶ Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους· καὶ ὅλως ἄπιστον, οἶμαι, τοῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς, ἄλλως τε 6καὶ ὅμορον χώραν ἔχουσι. ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τἆλλ' ἃ προσήκει πάντα ἐνθυμουμένους φημὶ δεῖν ἐβοηθῆσαι καὶ παρεσκευάσθαι καὶ τῷ πολέμῳ προσέχειν, εἴ περ ποτέ, καὶ νῦν, χρήματα εἰσφέροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας καὶ μηδὲν ἐλλείποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σκῆψις ἔθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ 7δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται, νυνὶ γάρ, ὃ πάντες ἐθρυλεῖτε, ὡς Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖ Φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦθ' ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνείλαντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέχρι τοῦ ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς 8ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν. οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πεπόνθατε. εἰ γάρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες καὶ παρῆσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἱεραξ καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες ἡμᾶς πλεῖν καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν ἥνπερ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων σωτηρίας, εἴχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν 9μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων, καὶ πά-

5, 4. ἃ τ'] ἅττ' Ω. 7, 1. νῦν Υ. 2. ἐθρυλεῖτε FΣΤ, ἐθρύλουν τε γρ FΣ: ἐθρυλλεῖτε ς. δεῖ] δεῖν Σαν. 3. τοῦθ' Υ. 4. ὑμῶν Σ: ceteri ἡμῶν. 8, 1. δεῖ δὴ] δὴ δεῖ Υ. 2. τοιοῦτον post Ἀθηναῖοι ponit Υ. ἄνδρες om Υ, idque constanter.

3. ταυτὰ Σν. 6. ἡμᾶς Υ, ὑμᾶς F: ὑμᾶς ς. 7. ἡμεῖς] ἡμεῖς καὶ ΥΩαν. 9, 1. ἦν] αὖ Υ.

βουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

2 Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἔστι δὴ τά γ' ἐμοὶ δοκοῦντα ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν, καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσετε καὶ μὴ πάθητε ταὐτὸν ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμψειν, ἥτις ζητοῦντ' ἐρεῖ καὶ παρέσται τοῖς πράγμασιν· ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἰκῶν, ἡνίκα ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν (ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο), τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψηται καὶ παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιεικῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ', ὃ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν· τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἕνα ὄντα κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν, καὶ παντα χοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῷ προέχει, πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους, ἐναν-

ζε

2, 6. παρασκευάσασθαι *F*. 7. libri βοηθήσητε. 3, 2. ἄνθρωπος] libri ἄνθρωπος et hic et § 24 et or. 4, 57. 18, 303. 19, 96 et 350. 21, 224. 23, 170. 25, 72. 40, 61, deficiente casum rectum, qui obliquos usque comitatur, articulo. quod rescripsi, a Σ accepi 3, 18 et 4, 12, eadem causa fuit reponendi ἄνθρωποι 8, 16, 24, 15. 60, 6: ἀδελφὸς 19, 262. 21, 100. 29, 20. 58, 35. (conf. 19, 136. 14, 72. 58, 87): ἀνὴρ 20, 47 et 52. epist. 3, 25. (conf. 20, 38). αὐτὸς est 20, 54. coll. 166: reddendum fortasse 21, 237. simile ἂν i. e. ἃ ἂν 20, 104. 39, 26. 46, 7. 4. ἀξιόπιστα γρ *FΣ*. 4, 1. τι om *T*. 7. τὰ om Σ. 9. ποιήσαιτο γρ *F*: ποιήσηται ς.

5τίφ ἔχει. δῆλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις ὅτι νῦν οὐ
περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ'
ἀνασταίσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσα-
σιν ἃ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ
τὴν πόλιν καὶ Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους· καὶ ὅλως
ἄπιστον, οἶμαι, τοῖς πολιτείαις ἡ τυραννὶς, ἄλλως τε
6καὶ ὅμορον χώραν ἔχουσι. ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τἄλλ' ἃ προαήκει πάντα ἐνθυμου-
μένους φημὶ δεῖν ἐθελῆσαι καὶ παροξυνθῆναι καὶ τῷ πο-
λέμῳ προσέχειν, εἴ τερ ποτε, καὶ νῦν, χρήματα εἰσφέ-
ροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας καὶ μηδὲν ἐλλεί-
ποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σκῆψις ἔθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ
7δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται, νυνὶ γάρ, ὃ πάντες
ἐθρυλεῖτε, ὡς Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖ Φιλίππῳ, 11
γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦθ' ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα
συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνείλαντο τὸν
πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέχρι του ταῦτ' ἂν
ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγ-
κλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς
8ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν. οὐ δεῖ δὴ
τοιοῦτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραπεπτωκότα καιρὸν
ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότε-
ρον πεπόνθατε. εἰ γάρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθη-
κότες καὶ παρῆσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἱέραξ καὶ Στρατο-
κλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες ἡμᾶς πλεῖν καὶ πα-
ραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρεισχόμεθ' ἡμεῖς
ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν ἥνπερ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων
σωτηρίας, εἴχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν
9μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων. καὶ πά-

5, 4. ἃ τ'] ἅτ' Ω. 7, 1. νῦν Υ. 2. ἐθρυλεῖτε FΣΤ, ἐθρύ-
λουν τε γρ FΣ: ἐθρυλλεῖτε ς. δεῖ] δεῖν Σαν. 3. τοῦθ' Υ.
4. ὑμῶν Σ: ceteri ἡμῶν. 8, 1. δεῖ δὴ] δὴ δεῖ Υ, 2. τοιοῦ-
τον post Ἀθηναῖοι ponit Υ. ἄνδρες om Υ, idque constanter.

3. ταυτὰ Σν. 6. ἡμᾶς Υ, ὑμᾶς F: ὑμᾶς ς. 7. ἡμεῖς] ἡμεῖς
καὶ ΥΩαν. 9, 1. ἂν] αὖ Υ.

λιν ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια, Μεθώνη, Παγασαί, τἄλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίβω, πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων ἑνί τῳ πρώτῳ προθύμως καὶ ὡς προσῆκεν ἐβοηθήσαμεν αὐτοί, ῥᾴονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. νῦν δὲ τὸ μὲν παρὸν ἀεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματ' οἰόμενοι σχήσειν καλῶς, ἠξήσαμεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φίλιππον ἡμεῖς, καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον ἡλίκος οὐδεὶς πω βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. νυνὶ δὴ καιρὸς ἥκει τις οὗτος, ὁ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος τῇ πόλει, ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν προτέρων ἐκείνων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δίκαιος λογιστὴς "τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένων καταστάς, καὶ περ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν, εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείη δικαίως, τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι πεφηνέναι τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντιῤῥοπον, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἔγωγε θείην. ἀλλ' οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως· ἂν μὲν γάρ, ὅσα ἄν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ, συναναλωσε καὶ τὸ μεμνῆσθαι τὴν χάριν. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως οἱ μὴ χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, οὐδ' εἰ συνέβη τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστόν, μνημονεύουσι· πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστον τῶν προϋπαρξάντων ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται. διὸ

v. 3. ἐνὶ τῳ πρῶτον T, ἐνὶ τῷ τρόπῳ corr ν: ceteri ἐνὶ τῷ πρώτῳ. 5. ἂν om Ω. νῦν δὲ] νυνὶ δὲ Tu. 7. καλῶς καὶ ηὐξήσαμεν Ωμυ. 9. πω] πώποτε T et γρ FΣ. μακεδονίας γέγονε T.

νυνὶ δὴ F, νῦν ἤδη Σ: ceteri νυνὶ δὲ. 10, 1. πρότερον F, πρότερον Σ. 5. ὑπηρετημένων FΣ. 11, 6. τὸν om Σ. 8. τε] δέ Γ, ἡμῖν om Ωlu. 11, 3. ἂν δ' — χάριν om pr T. 4. συναναλωσε Ω. μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν TΩμν et γρ FΣ. 8. τῶν πρὶν ὑπαρξάντων Σ, τῶν ὑπαρξάντων T. ὡς τὰ πολλὰ om pr Σ.

καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φροντίσαι, ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς πε-
12 πραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτριψώμεθα. εἰ δὲ προησόμεθα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, εἶτ' Ὄλυνθον ἐκεῖνος καταστρέψεται, φρασάτω τις ἐμοὶ τί τὸ κωλῦον ἔτ' αὐτὸν ἔσται βαδίζειν ὅποι βούλεται. ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον δι' ὃν μέγας γέγονεν ἀσθενὴς ὢν τὸ κατ' ἀρχὰς Φίλιππος; τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβών, μετὰ ταῦτα Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν, Μεθώνην αὖθις, εἶτα Θεττα-
13 λίας ἐπέβη· μετὰ ταῦτα Φεράς, Παγασάς, Μαγνησίαν, πάνθ' ὃν ἐβούλετο εὐτρεπίσας τρόπον ᾤχετ' εἰς Θρᾴκην· 13 εἶτ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐκβαλὼν τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βασιλέων ἠσθένησε· πάλιν ῥαΐσας οὐκ ἐπὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν ἀπέκλινεν, ἀλλ' εὐθὺς Ὀλυνθίοις ἐπεχείρησεν. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ καὶ πρὸς Ἀρύμβαν καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι παραλείπω στρατείας.

14 Τί οὖν, τις ἂν εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; ἵνα γνῶτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αἴσθησθε ἀμφότερα, καὶ τὸ προΐεσθαι καθ' ἕκαστον ἀεί τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀλυσιτελές, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην ᾗ χρῆται καὶ συζῇ Φίλιππος, ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσει. εἰ δ' ὁ μὲν ὡς ἀεί τι μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν ἐγνωκὼς ἔσται, ὑμεῖς δὲ ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον ἐῤῥωμένως τῶν πραγμάτων, σκο-
15 πεῖσθε εἰς τί ποτ' ἐλπὶς ταῦτα τελευτῆσαι. πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν; ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥᾳδίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις

ζειν
v. 1. ὑμᾶς FΣΩαυ. 2. φροντίσαι F. 12, 4. γε om Σ.
μ
13, 2. ἐς Σ. 4. τῷ Υ. 6. ἀρύββαν F. 7. ἄν τις Υ.
14, 7. δεῖ] ἔτι δεῖ Υ. ἡμεῖς κ. 8. σκοπεῖτε Υ. 15, 2. ἐστιν εὐήθης ἡμῶν Υ.

μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἂν ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐῤῥᾳθυμηκότες καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες, πολλὰ καὶ χαλεπὰ ὧν οὐκ ἠβουλόμεθα ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἐλθόμενοι ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.

16 Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως φήσαι τις ἂν ῥᾴδιον καὶ παντὸς εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ὅ τι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦθ' εἶναι συμβούλου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς 14 αἰτίους ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἂν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῇ· οὐ μὴν οἶμαι δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοπουῦντ' ὑποστείλασθαι 17 περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι. φημὶ δὴ δικῇ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις· εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγωρήσετε, ὅπως μὴ μάταιος ὑμῖν ἡ στρατεία γένηται. 18 εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων ὑπομείνας τοῦτο Ὄλυνθον παραστήσεται, ῥᾳδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται· εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὄλυνθον ἀκινδύνως ὁρῶν ἔχοντα τὰ οἴκοι προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, περιέσται τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. δεῖ δὴ πολλὴν καὶ δικῇ τὴν βοήθειαν εἶναι.

19 Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γιγνώσκω· περὶ δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά· ταῦτα δὲ ὑμεῖς οὕτως ὡς βούλεσθε λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου, εἰ δὲ μή, προσδεῖ, μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ

16, 1. ἐπιταμᾶν *u*. ἅπ. om *Y*. 7. οἶμαι *FΠuv*, οἴομαι *Σ*, οἴομαί γε *Y*. 17, 1. ἡμῖν *Y*. δὴ] δ' οὖν *Y*, δεῖν *u*. 2. πόλεις] πύλας *v*. 3. τοὺς] τῷ τοὺς *Y*. 6. libri ἡμῖν. στρατιὰ *Σ*, στρατιὰ *F*. 18, 2. οἰκίαν *F*, 6. δὴ] δὲ *F*. 19, 2. ἡμῖν *Π*. 6. δὲ παντὸς *Y*.

τοῦ πόρου. τί οὖν, ἄν τις εἴποι, οὐ γράφεις ταῦτ' εἶναι
20 στρατιωτικά; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι καὶ [ταῦτ'] εἶναι στρατιωτικὰ καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα· ὑμεῖς δὲ οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων λαμβάνετε εἰς τὰς ἐορτάς. ἔστι δὴ πόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέῃ, πολλά, ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἔλεσθε ὅστις ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ· καὶ ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.

21 Ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ᾧ καθέστηκε νυνί, τὰ Φιλίππου. οὔτε γάρ, ὡς δοκεῖ καὶ φήσειέ τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς, οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ' αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχοι· οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν ᾠήθη δεήσειν αὐτόν, ἀλλ' ὡς ἐπιὼν ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρήσεσθαι, κἄτα διέψευσται. τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν παράττει παρὰ γνώμην γεγονός, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει, εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν.
22 ταῦτα γὰρ ἅπιστα μὲν ἦν δήπου φύσει καὶ ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, κομιδῇ δ', ὥσπερ ἦν, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ. καὶ γὰρ Παγασὰς ἀπαιτεῖν αὐτὸν εἰσιν ἐψηφισμένοι, καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν. ἤκουον δ' ἔγωγέ τινων ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀγορὰς ἔτι δώσουσιν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ Φίλιππον λαμβάνειν. εἰ δὲ τούτων ἀποστερηθήσεται τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ τὰ
23 τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα καὶ τὸν Ἰλλυριὸν καὶ ἁπλῶς τούτους ἅπαντας ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἥδιον ἂν καὶ ἐλευ-

20, 5. λαμβάνειν FΣ. 7. δὲ] δὴ Ωm. 8. δὲ — ἄλλοι] δέ τινες καὶ ἄλλους Γ. 21, 3. εὐπρεπῶς ΓΩν. 4. libri ἔχῃ.
22, 2. τοῦτο Ω. 6. τὰ Θ.] τῶν Φ. Γ. 7. εἰ FΣΓ: ἂν ϛ.
8. ἀποστερηθήσεται FΣ, ἀποστερήσεται Γ: ἀποστερηθῇ ϛ.
23, 1. τοῖς ξένοις om ν. 2. παιόνα F.

δέρους ἢ δούλους εἶναι· καὶ γὰρ ἀήθεις τοῦ κατακούειν τινός εἰσι, καὶ ἄνθρωπος ὑβριστής, ὥς φασιν. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως· τὸ γὰρ "εὖ πράττειν παρὰ τὴν 16
ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται, διόπερ πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ τοῦ κτήσα-
24σθαι χαλεπώτερον εἶναι. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντας ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα, καὶ πρεσβευομένους ἐφ' ἃ δεῖ καὶ στρατευομένους αὐτοὺς καὶ παροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λογιζομένους, εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοίμως ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μηδ' ἃ πάθοιτ' ἄν, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε;
25 Ἔτι τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἵρεσίς ἐστιν ὑμῖν πότερ' ὑμᾶς ἐκεῖ χρὴ πολεμεῖν ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχῃ τὰ τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς καρπούμενοι· ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὖ-
26τὸν ἔτι κωλύσει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως. ἀλλὰ Φωκεῖς; οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τε ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσητ' ὑμεῖς. ἢ ἄλλος τις; ἀλλ' ὦ τᾶν οὐχὶ βουλήσεται. τῶν ἀτοπωτάτων μέντ' ἂν εἴη, εἰ ἃ νῦν ἅπαντες ὀφλισκάνομεν ὅμως ἐκλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεὶς μὴ πράξει.
27 ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ τὰ διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι καὶ ὅσα ἀνάγκη στρατοπέδῳ χρωμένους τῶν ἐκ τῆς χώρας

24, 2. ἡμέτερον Fuv. 4. προξύναντας Ω. 5. γίνοιτο F. 7. ἂν om Ω. ἡμᾶς Ωuv. 25, 1. ἡμᾶς π. 2. πότερ' FΣ: ceteri πότερον. 26, 1. ἔτι om Fv. 6. ἐγκαλεῖ F in litura. πράξῃ Σ. 27, 1. γ' om u. 3. μόνον Ω, om F. 4. τῶν ἐκ] ἐκ των F.

λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ πολεμίου λέγω, πλέον 17
ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν ἢ ὅσα εἰς
ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον δεδαπάνησθε. εἰ δὲ δὴ
πόλεμός τις ἥξει, πόσα χρὴ νομίσαι ζημιώσεσθαι; καὶ
προσέσθ' ἡ ὕβρις καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη,
οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσιν.

28 Πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας βοηθεῖν
καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, τοὺς μὲν εὐπόρους, ἵν'
ὑπὲρ τῶν πολλῶν ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι μικρὰ ἀνα-
λίσκοντες τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς, τοὺς δ' ἐν ἡλι-
κίᾳ, ἵνα τὴν τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ Φιλίππου
χώρᾳ κτησάμενοι φοβεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίου
γένωνται, τοὺς δὲ λέγοντας, ἵν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων
αὐτοῖς εὐθῦναι ῥᾴδιαι γένωνται, ὡς ὁποῖ' ἄττ' ἂν ὑμᾶς
περιστῇ τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπρα-
γμένων αὐτοῖς ἔσεσθε. χρηστὰ δ' εἴη παντὸς εἵνεκα.

2.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Προσήκαντο μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ὀλυνθίων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κεκρίκασι· μέλλουσι δὲ περὶ τὴν ἔξοδον καὶ δεδιόσιν ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνὺς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ Μακεδόνος πράγματα. καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις ὕποπτον αὐτὸν εἶναί φησι καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τοὺς γὰρ Μακεδόνας ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.

Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖ 18
μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν γιγνομένην τῇ

ὁ ὁ
v. 1. μηδενὸς F, οὐδενὸς Υ. 2. ἡμῶν F, ἡμῶν ΣΩαυ.
ον
3. πόλέμου α. δεδαπανῆσθαι F. δὴ καὶ πόλεμός Υ.
4. ζημιώσεσθαι FΣ: ceteri ξημιωθήσεσθαι. 6. ζημία FΩαυ.
28, 1. συνειδότας Υ. ἅπαντας om Ω. 3. ὧν] ἃ Υ. 4. ἀδεῶς καρπῶνται Υ. 5. τῇ τοῦ φιλίππου F. 9. καὶ om Υ.
ΥΠΟΘ. 1. μὲν om Ω. 3. ὄντος om FΥΩ. 4. ἀσθενεῖ ΥΩυ.
5. αὐτὸν ὕποπτον Υ. 6. ἰδίαν] οἰκείαν Υ. 7. εἶναι ἀσθενεῖς Υ.
§ 1, 1. δοκοῖ υ. 2. γιγνομένην FΣ: γενομένην ς.

πόλει, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι καὶ χώραν ὅμορον καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους, καὶ τὸ μέγιστον ἁπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγὰς πρῶτον μὲν ἀπίστους εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάστασιν εἶναι, διαφθορὰν τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. δεῖ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτούς, ὅπως μὴ χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι δόξομεν τῶν ὑπαρχόντων, ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων ὧν ἡμέν ποτε κύριοι φαίνεσθαι προϊεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμάχων καὶ καιρῶν.

3 Τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥᾳθυμίαν διεξιέναι καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι. διὰ τί; ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ', ὅσ' ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν τινά, ἡμῖν δ' οὐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι. ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὑτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς δὲ ὅσῳ χεῖρον ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ 4πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε. ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω. καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σκο- 19 ποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ παρ' αὐτοῦ. ὧν οὖν ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τούτων οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν. ἃ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἔνι, καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι πάντας ὑμᾶς, καὶ μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατ' ἐκείνου φαίνοιτ' ἂν ὀνείδη βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι.

5 Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ

v. 6. εἶναι om Σ. 2, 5. μόνων pr F. 7. συμμάχων τε καὶ ΓΩluv. 3, 4. εἶπη Ωu et corr v. 5. ἔχει u. τινά om pr Σ, ante ἔχειν ponit Γ. 4, 3. ἴδη Γ. 4. μὲν om Γ. 5. τούτων] ὑπὲρ τούτων FΓ, om pr Σ. 7. ἔνι] ἔνι λέγειν Γ. 5, 1. τοῦ om Ωu.

πεπραγμένα δεικνύναι λοιδορίαν εἶναί τις ἂν φήσειε κενὴν δικαίως· τὸ δὲ πάνθ', ὅσα πώποτ' ἔπραξε, διεξιόντα ἐφ' ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι, καὶ δυοῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρῆσθαι, τοῦ τ' ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι, καὶ τοῦ τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους ὡς ἄμαχόν τινα τὸν Φίλιππον ἰδεῖν ὅτι πάντα διεξελήλυθεν οἷς πρότερον παρακρουόμενος μέγας ηὐξήθη, καὶ πρὸς αὐτὴν ἥκει τὴν τελευτὴν τὰ πράγματ' αὐτῷ. ἐγὼ μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σφόδρ' ἂν ἡγούμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν τὸν Φίλιππον καὶ θαυμαστόν, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἑώρων αὐτὸν ηὐξημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὑρίσκω τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὸ κατ' ἀρχάς, ὅτε Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν καὶ τὸ θρυλούμενόν ποτε ἀπόῤῥητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ προσα-
7γαγόμενον, τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα τῷ Ποτιδαίαν οὖσαν ὑμετέραν ἐξελεῖν· καὶ τοὺς μὲν πρότερον 20
συμμάχους ὑμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις, Θετταλοὺς δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον πολεμήσειν ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδέξασθαι. ὅλως δὲ οὐδεὶς ἔστιν ὅντιν' οὐ πεφενάκικεν ἐκεῖνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων· τὴν γὰρ ἑκάστων ἄνοιαν ἀεὶ τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν ἐξαπατῶν καὶ προσ-
8λαμβάνων οὕτως ηὐξήθη. ὥσπερ οὖν διὰ τούτων ἦρθη μέγας, ἵνικα ἕκαστοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ᾠοντό τι πράξειν, οὕτως ὀφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελή-

v. 4. συμφέρειν ἡγοῦμαι ΣΠλυν. 6. τοῦ om Σ. 8. μέγας νῦν ηὐξήθη ΣΠλυν et γρ F. 6, 1. αὐτοῦ F, αὑτοῦ ΣΠλν. μὲν om FΣΤ. γὰρ om Π. 2. φοβερὸν εἶναι τὸν ΣΠλυν. 4. αὐτὸν om F. 6. ὑμῖν FΣΠλυν. 7. τὸ] τῷ αν. 8. ἐκεῖνο om pr Π. κατασκευάσαι Fυ, κατασκευάσειν ΣΠλυ. προσαγόμενον Σ: προσαγόμενον ς. 7, 3. ὑμᾶς ΣΠλυν: ἡμᾶς ε. 8. ἄγνοιαν Σ. 8, 4. ποιῶν ante ἑαυτοῦ ponit Σ.

λεγκται. καιροῦ μὲν δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τοῦτο πάρεστι Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ παρελθών τις ἐμοί, μᾶλλον δὲ ὑμῖν δειξάτω ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηπατημένοι τὰ λοιπὰ πιστεύσουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὑτῶν ἀξίαν δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο ἅσμενοι.

9 Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ἡγεῖται, οἴεται δὲ βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα τῷ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ τὰ τοιαῦτα πρειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴεται. ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῇ καὶ πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς καὶ μένειν ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις ὥσπερ οὗτος ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταί-
10 σμα ἅπαντα ἀνεκαίτισε καὶ διέλυσεν. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀδικοῦντα καὶ ἐπιορκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ
21 τοιαῦτα εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, τῷ χρόνῳ δὲ φωραῖται καὶ περὶ αὑτὰ καταῤῥεῖ. ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. τοῦτο δὲ οὐκ ἔνι νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

11 Φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλοὺς πρεσβείαν πέμπειν, ἣ τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα, τοὺς δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν ἐψηφισμένοι Παγασὰς ἀπαιτεῖν καὶ περὶ Μαγνησίας λό-

v. 2. πράγματα] γράμματα π. 3. δειξάτω ἢ ὡς FΓΩuv. 4. πιστεύουσιν v. 5. αὐτῷ om FΣ. 9, 6. πονεῖν Ωu. 7. οἱ om FΓΩuv. 8. μικρὸν] τὸ τυχὸν γρ F. 10, 1. οὐκ ἔστιν om pr Ω. 4. μὲν om v. 8. ἰσχυρότατα F, ἰσχυρότερα ΓΩuv.

11, 1. ἡμᾶς F, ἡμᾶς Σuv. ἅμα om Σ, supra versum ponit F. 2. οὗτος Γ. 5. ἀπαιτεῖν αὐτὸν καὶ FΓ

12 γους ποιεῖσθαι. σκοπεῖσθε μέντοι τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύειν ἔξουσιν ἐξεληλυθότων ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμασιν, ὡς ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἑτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆ-
13 σθαι, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολήν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἑτοίμως, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. κἂν ταῦτα ἐθελήσητε ὡς προσήκει καὶ δεῖ περαίνειν, οὐ μόνον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ
22 δυνάμεως κακῶς ἔχοντα ἐξελεγχθήσεται.

14 Ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ ἐν μὲν προσθήκης μέρει ἐστί τις οὐ σμικρά, οἷον ὑπῆρξέ ποθ' ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου πρὸς Ὀλυνθίους· πάλιν αὖ πρὸς Ποτίδαιαν Ὀλυνθίοις ἐφάνη τι τοῦτο συναμφότερον· νυνὶ δὲ Θετταλοῖς σταιάζουσι καὶ τεταραγμένοις ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε· καὶ ὅποι τις ἄν, οἶμαι, προσθῇ κἂν μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφελεῖ. αὐτὴ δὲ καθ' αὑ-
15 τὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεστή. καὶ γὰρ οὗτος ἅπασι τούτοις, οἷς ἄν τις μέγαν αὐτὸν ἡγήσαιτο, τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν αὐτὴν ἢ ὑπῆρχε φύσει κατεσκεύακεν ἑαυτῷ. μὴ γὰρ οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς αὐτοῖς Φιλίππόν τε χαίρειν καὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ

ὦ

12, 1. σκοπεῖσθαι μέντοι τοῦτο δεῖ γρ F. 2. ἐροῦσι F. 4. ὑμῶν ΣΤΥΩμ. 5. πράγματα] ἔργα T et mg F. 7. ἑτοιμότερον ΤΩ. 13, 1. τοσοῦτο Ω, τοσοῦτον ω. ἅπαντες T. 4. κἂν ταῦτα] κἀνταῦθα F. 5. παραινεῖν FΣΩμρ. 14, 2. προσθήκης μέρις FΣ. μικρὰ ΣΤ. 3. ἡμῖν T. 4. τοιοῦτο γρ F. 5. δὲ om Σ. Θετ. νοσοῦσι καὶ σταιάζουσι ΤΩμν. 6. οἰκείαν Σ.

ἐβοήθησαν F, ἐβοήθησαν μν. 15, 3. καὶ] ἐν μ. 4. αὐτὴν om Σ.

τοῦτο ἐζήλωκε, καὶ προῄρηται πράττων καὶ κινδυνεύων,
16 ἂν συμβῇ τι, παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα ἃ μη-
δεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς δόξαν ἀντὶ τοῦ
ζῆν ἀσφαλῶς ᾑρημένος· τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς
ἀπὸ τούτων οὐ μέτεστι, κοπτόμενοι δὲ ἀεὶ ταῖς στρατείαις
ταύταις ταῖς ἄνω κάτω λυποῦνται καὶ συνεχῶς ταλαι-
πωροῦσιν, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις οὔτ' ἐπὶ τοῖς αὑτῶν ἰδίοις
ἐώμενοι διατρίβειν, οὔθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν οὕτως ὅπως ἂν
δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες διαθέσθαι κεκλειμένων τῶν ἐμ-
17 πορίων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν πολ-
λοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἄν τις 23
σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι
καὶ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσιν ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ
συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου, ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ
τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου
18 τε ψεύδεσθαι, οὐδένων εἰσὶ βελτίους. εἰ μὲν γάρ τις
ἀνήρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς οἷος ἔμπειρος πολέμου καὶ ἀγώνων,
τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βου-
λόμενον πάντα αὑτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα (πρὸς γὰρ αὖ
ταῖς ἄλλοις καὶ τὴν φιλοτιμίαν τἀνδρὸς ἀνυπέρβλητον
εἶναι)· εἰ δέ τις σώφρων ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡμέ-
ραν ἀκρασίαν τοῦ βίου καὶ μέθην καὶ κορδακισμοὺς οὐ
δυνάμενος φέρειν, παρεῶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει
19 τὸν τοιοῦτον. λοιποὺς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι λῃστὰς καὶ
κόλακας καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, οἵους μεθυσθέντας ὀρ-
χεῖσθαι τοιαῦτα οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι,
δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὓς ἐνθένδε πάν-
τες ἀπήλαυνον ὡς πολὺ τῶν θαυματοποιῶν ἀσελγεστέ-

v, 1. ἐζήλωσε u. 16, 3. ἀσφαλῶς om u. 5. ἄνω τε καὶ κ. ΥΩμν. 6. οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις — διατρίβειν om u. 7. ποιήσωσιν F. 8. ἔχοντες om u. κεκλειμένων Fv: κεκλεισμένων ς. cf. Anecdota nostra p. 1020, 25 et p. 1388, v. κέκλειμαι. 17, 4. πεζέτεροι ΣΥΩ, πεξαέτεροι v, πεζέτεροι u. 6. γεγενημένων om Ωμν.
ας
18, 1. οὐδένων F. 5. τἀνδρὸς om FΣ. 8. παρεῶσθαι FΣΥ: ceteri παρεωρᾶσθαι. 19, 1. λῃστὰς] δικελιστὰς Reiskius, γελοιαστὰς Valckenar. orat. de Philippo p. 249. 2. καὶ om Σ.

ρους ὄντας, Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους γελοίων καὶ ποιητὰς αἰσχρῶν ῥημάτων ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾷ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει. καίτοι ταῦτα, εἰ καὶ μικρά τις ἡγεῖται, μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. ἀλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δεινὰι συγκρύψαι τὰ τοιαῦτα ὀνείδη· εἰ δέ τι πταίσει, τότ' ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτ' ἐξετασθήσεται. δοκεῖ δ' ἔμοιγε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δεῖξειν οὐκ εἰς μακράν, ἂν οἱ θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, τέως μὲν ἂν ἐρρωμένος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν, ἐπὰν δὲ ἀῤῥώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα κἂν στρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ, οὕτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπειδὰν δὲ ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ, πάντα ἐποίησεν ἔκδηλα.

Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται· μεγάλη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἡ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην, ἐθελόντων ἃ προσήκει ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρόν, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ἡμῖν ἐνούσας ἢ ἐκείνῳ. ἀλλ', οἶμαι, καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες· οὐκ ἔνι δ' αὐτὰν ἀργοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὖ-

20, 1. εἰ καὶ] καὶ εἰ Σ. 4. ἐπισκοτοῖ Γ. τούτοις] τοῖς τοιούτοις γρ F. 5. συσκιάσαι γρ F, συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι ΤΩιων. 6. πταίσει FΣΤ: πταίσειε ς. πάντ' ἐξετασθήσεται ταῦτα Γ.
21, 1. ἡμῶν om ΣΓ. 2. τις ᾖ Γ. τῶν — σαθρῶν om pr Σ. σαθρων Σ. 22, 4. τὸ solus habet Γ. ἅπαντ' Γ.
6. δωιη F, δωιη Σ. 7. καὶ om Ωιων. 9. ὑμῖν FΣΓν.
23, 2. δ' αὖ τὸν Ωιων. τοῖς om ΤΩιων, in γρ habet F.

αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή τί γε δὴ τοῖς θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν, εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτὸς καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασι καὶ μηδένα καιρὸν μηδ' ὥραν παραλείπων ἡμῶν μελλόντων καὶ ψηφιζομένων καὶ πυνθανομένων περιγίγνεται. οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει τοῦ πάντα ποιοῦντος ἃ δεῖ περιῆμεν.
24 ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μέν ποτε ὦ ἄν- 25
δρες Ἀθηναῖοι ὑπὲρ τῶν [Ἑλληνικῶν] δικαίων ἀντήρατε, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλάκις ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε, ἀλλ' ἵν' οἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες καὶ προεκινδυνεύετε στρατευόμενοι, νυνὶ δ' ὀκνεῖτε ἐξιέναι καὶ μέλλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε πολλάκις πάντας καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει, τὰ δ' ὑμέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες
25 κάθησθε. ταῦτα θαυμάζω, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδὲ εἷς ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δύναται λογίσασθαι πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ καὶ τί ποιούντων ὑμῶν ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν οὗτος. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι μελλόντων αὐτῶν, ἑτέρους τινὰς ἐλπιζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπιζόντων, σχεδὸν ταὐτὰ ἅπερ νυνὶ ποιούντων ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν.
26 εἶθ' οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέγονε, διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐτῶν πράξεων ἐκ φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι; ἀλλ' οὔτ' εὔλογον οὔτ' ἔχον ἐστὶ φύσιν τοῦτό γε· πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσασθαι πάντα πέφυκεν. νυνὶ δὲ ὅ τι μὲν φυλάξομεν, οὐδέν ἐστιν ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν τῶν πρότερον, κτή-

v. 3. μηδένα] μὴ δὲ FΣ. 5. οὐδὴ F, οὐ δὴ Ωυν et γρ Σ. 6. ἂν om FΥ. 7. ἃ δεῖ om pr Σ. 24, 8. καὶ et 9. ἕκαστον om Σ. 25, 3. Φιλίππῳ] τῷ φιλίππῳ Ωυ. 4. ἅπας om Σ. 5. αὐτῶν Σ: ὑμῶν ς. 7. ταῦτα FΥΩυν. ποθούντων F. ὁ χρόνος ἅπας Ωυν. 26, 3. τῶν αὐτῶν τούτων ἐλπίζετε ΥΩυν. 4. ἐστὶ om pr Ω. 6. νῦν FΥΩυν.

ζησασθαι δὲ δεῖ. αὐτῶν οὖν ἡμῶν ἔργον τοῦτ' ἤδη. φημὶ δὴ
δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξιέναι προθύμως, μηδὲν'
αἰτιᾶσθαι πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσητε, τηνικαῦτα
δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων "κρίναντας τοὺς μὲν ἀξίους ἐπαί-26
νου τιμᾶν τοὺς δ' ἀδικοῦντας κολάζειν, τὰς προφάσεις
δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα· οὐ γὰρ ἔστι
πιθρῶς ἐξετάσαι τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ'
28ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα. τίνος γὰρ ἕνεκα,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τοῦτον μὲν φεύγειν τὸν πό-
λεμον πάντας ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρατηγούς, ἰδίους δ'
εὑρίσκειν παλέμους, εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν
στρατηγῶν εἰπεῖν; ὅτι ἐνταῦθα μέν ἐστι τὰ ἆθλα, ὑπὲρ
ὧν ἐστὶν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις ἂν ληφθῇ,
παραχρῆμα αὐτὴν ὑμεῖς νομιεῖσθε· οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν
ἐφεστηκότων ἴδιοι, μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν· ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι
μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν
στρατιωτῶν, Λάμψακος, Σίγειον, τὰ πλοῖα ἃ συλῶσιν.
29ἐπ' οὖν τὸ λυσιτελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν. ὑμεῖς δέ,
ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε φανλῶς ἔχοντα,
τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε, ὅταν δὲ δόντες λόγον τὰς ἀνάγ-
καις ἀκούσητε ταύτας, ἀφίετε. περίεστι τοίνυν ὑμῖν ἀλ-
λήλοις ἐρίζειν καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμέ-
νοις τοῖς δὲ ταῦτα, τὰ κοινὰ δ' ἔχειν φανλῶς. πρότερον
μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας,
νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμὼν
ἑκατέρων, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοησόμενοι,
οἱ τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσνενέμησθε οἱ μὲν ὡς τού-
30τους, οἱ δὲ ὡς ἐκείνους. δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας καὶ ὑμῶν
αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ λέγειν καὶ
τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι. εἰ δὲ τοῖς μὲν

ὑ
28, 3. ἰδίᾳ Ωκν. 7. ὑμεῖς om pr T. 29, 4. ἡμῖν F: ἡμῖν ς.
οις
6. ἔχει pr TΩ. 8. νῦν T. 9. τοῦτοι F. 10. οἱ post βοησόμενοι om FTΩκν. 30, 2, τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὸ λέγειν Σ, τὸ λέγειν καὶ τὸ βούλεσθαι TΩμ.

ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε, τοῖς27 δ' ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν εἰσφέρειν στρατεύεσθαι, τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδ' ὁτιοῦν συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἠδικημένον ἀεὶ μέρος ἐλλείψει, εἶθ' 31 ὑμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν περιέσται. λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν ἀφ' ὅσων ἕκαστος ἔχει, τὸ ἴσον· πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἅπαντες στρατεύσησθε· πᾶσι τοῖς παριοῦσι λόγον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιστα ὧν ἂν ἀκούσητε αἱρεῖσθαι, μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα εἴπῃ. κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμα ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον, βέλτιον τῶν ὅλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόντων.

3.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Γ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἔπεμψαν βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι, καί τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς, καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο. ὁ δὲ δῆμος περιχαρής, οἵ τε ῥήτορες παρακαλοῦσιν ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. δέδοικε τοίνυν ὁ Δημοσθένης μὴ θαρσήσαντες, ὡς τὰ πάντα νενικηκό- 5 τες καὶ ἱκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ὀλυνθίοις, τῶν λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι. διὰ τοῦτο παρελθὼν ἐπικόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν καὶ πρὸς εὐλάβειαν σώφρονα τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων οὐ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμ- μάχων σωτηρίας· οἶδε γὰρ ὅτι "καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλοι πού τινες τοῦ28 10 μὲν μὴ τὰ οἰκεῖα προέσθαι ποιοῦνται φροντίδα, περὶ δὲ τὸ τιμωρήσα- σθαι τοὺς ἐναντίους ἧττον σπουδάζουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἅπτεται, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους τοὺς ἐπιτιθέντας ζημίαν τοῖς γράψασιν

ν. l. ὑμῶν γ. 31, 1. περιέσται] ἐξέσται FΣΩm. 2. δὲ Γ. ὅσων Σ et pr Γ, ὧν F: ceteri ὧν. 3. ἕως] ὡς pr Γ. πάντες Γ. 5. αἱρεῖσθε F. 6. εἶποι Γ. ποιήσητε Γ et γρ Ω. 8. βέλτιον] πολλῷ βέλτιον ΓΩιν. ΥΠΟΘ. 3. οἱ δὲ Γ. παρακαλοῦσιν Γ: παρακυλοῦντες ς. τιμωρία F. 4. δέδοικε τοίνυν ὁ Δημοσθένης Γ: ceteri ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικώς. θαρρήσαντες Γ. 5. ὀλιγωρήσουσι FΓ. 6. ἐπισκώπτει Ωιν. 7. τὴν γνώμην μεθίστησι om F.

ὑτὰ γενέσθαι στρατιωτικά, ἵν' ἄδεια ᾖ τοῦ συμβουλεύειν τὰ βέλτιστα. παραινεῖ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναστῆναι καὶ στρατεύεσθαι σώμασιν οἰκείοις, καὶ ἐπιτιμήσει πολλῇ κέχρηται κατὰ τοῦ δήμου τε ὡς ἐκλελυμένου καὶ τῶν δημαγωγῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς προϊσταμένων τῆς πόλεως.

Οὐχὶ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἀκούω· τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον ὁρῶ γιγνομένους, τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε ὅπως μὴ πεισόμεθα αὐτοὶ πρότερον κακῶς σκέψασθαι δέον. οὐδὲν οὖν ἄλλο μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες ἢ τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλεύεσθε, οὐχὶ τὴν οὖσαν παριστάντες ὑμῖν ἁμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅτι μέν ποτ' ἐξῆν τῇ πόλει καὶ τὰ αὑτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς καὶ Φίλιππον τιμωρήσασθαι, καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα· ἐπ' ἐμοῦ γάρ, οὐχὶ πάλαι γέγονε ταῦτα ἀμφότερα· νῦν μέντοι πέπεισμαι τοῦθ' ἱκανὸν προλαβεῖν ἡμῖν εἶναι τὴν πρώτην, ὅπως τοὺς συμμά- 29
χους σώσομεν. ἐὰν γὰρ τοῦτο βεβαίως ὑπάρξῃ, τότε καὶ περὶ τοῦ, τίνα τρόπον τιμωρήσεταί τις ἐκεῖνον ἐξέσται σκοπεῖν· πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι, μάταιον ἡγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὁντινοῦν ποιεῖσθαι λόγον.

3 Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴ πέρ ποτε, πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται· ἐγὼ δὲ οὐχ ὅ τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλεῦσαι χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι τῷ μὴ βούλεσθαι

v, 1. ἄδεια ᾖ τοῦ Reiskius, δειχθῇ τὸ ΤΩιν, δείσῃ τὸ F.
§ 1, 5. πεισόμεθα ΤΩιν et corr v; πεισώμεθα ς. 7. οἱ ταῦτα Τ.
8, βούλεσθε Τ. οὐχὶ οὐ F. 2, 5. ἡμῖν εἶναι ΣΤ; ceteri εἶναι ἡμῖν.
6. σώσομεν FΤ; σώωμεν ς. 3, 2. ποτε καὶ νῦν πολλῆς ΤΩιν.
φροντίδος] κοροντίδος F. 3. χαλεπώτερον Τ. 5. ὑμᾶς F, ἡμᾶς Σ.

τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ τῷ μὴ συνιέναι, ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς, ἂν μετὰ παῤῥησίας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ὑπομένειν, τοῦτο θεωροῦντας εἰ τἀληθῆ λέγω καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τοῦ πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐνίους εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα.

4 Ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω μικρὰ τῶν γεγενημένων πρῶτον ὑμᾶς ὑπομνῆσαι. μέμνησθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος ὑμῖν ἐν Θρᾴκῃ τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτὶ Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν. τότε τοίνυν μὴν μὲν ἦν μαιμακτηριών, πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ' ὑμῖν ἐψηφίσασθε τετταράκοντα τριήρεις καθέλκειν καὶ τοὺς μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν ἑαυτοὺς ἐμβαίνειν καὶ τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν. καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου ἑκατομβαιών, μεταγειτνιών, βοηδρομιών· τούτου τοῦ μηνὸς μόγις μετὰ τὰ μυστήρια δέκα ναῦς ἀπεστείλατε "ἔχουσα κενὰς Χα- 30
ρίδημον καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου. ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνεώς (ἦλθε γὰρ ἀμφότερα), οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν νομίσαντες ἀφεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν ἀπόστολον. ἦν δ' οὗτος ὁ καιρὸς αὐτός· εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα, προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος σωθείς.

6 Τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· νῦν δ' ἑτέρου πολέμου καιρὸς ἥκει τις, δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. τί δὴ χρησόμεθα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἑστραπηγηκότες πάντα ἔσεσθε ὑπὲρ Φιλίππου. ὑπῆρχον Ὀλύνθιοι δύναμίν τινα κεκτημένοι, καὶ διέκειθ' οὕτω τὰ πρά-

v. 1. αὖ] ἢ Σ. 5. παρόντα πράγματα ΤΩιυν. 4, 3. ὅτ'] ὅταν Τ. ὑμῖν om Ω. 5. μὲν om Ω· γενομένου Τ.

5, 3. μόγις F, μόλις Ωιι. 4. χαρίδημον κενὰς ΤΩιι. 7. ἀφεῖτε Τ, ἀφίετε FΣ, ἀφεικατε γρ F: ἀφήκατε ς. 10. ἐνώχλει Σ. σωθείς] τότε σωθείς ΤΩιυν. 6, 2. τις] τις οὗτος Ωιυν. 4. εἰ] ἂν Ωιι et corr ν. βοηθήσητε ΣΩιυν. 7, 1. ἔσεσθε πάντα Τ.

γματα· οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους οὔθ' οὗτοι Φίλιππον. ἐπράξαμεν ἡμεῖς κἀκεῖνοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην· ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδιομά τι τῷ Φιλίππῳ καὶ δυσχερές, πόλιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς. ἐπολεμῶσαι δεῖν ᾠόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου· καὶ ὃ πάντες ἐθρόλουν τέως, τοῦτο πέ-8πρακται νυνὶ ὁπωσδήποτε. τί οὖν ὑπόλοιπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐρρωμένως καὶ προθύμως; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ· χωρὶς γὰρ τῆς περιστάσης ἂν ἡμᾶς αἰσχύνης, εἰ καθυφείμεθά τι τῶν πραγμάτων, οὐδὲ τὸν φόβον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μικρὸν ὁρῶ τὸν [τῶν] μετὰ ταῦτα, ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκότων δὲ χρήμασι Φωκέων, μηδενὸς δ' ἐμποδὼν ὄντος Φιλίππῳ τὰ παρόντα καταστρεψαμένῳ πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πρά-9γματα. Ἀλλὰ μὴν εἴ τις ὑμῶν εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται31 ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλεται τὰ δεινά, ἐξὸν ἀκούειν ἄλλοθι γιγνόμενα, καὶ βοηθοὺς ἑαυτῷ ζητεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτὸν βοηθεῖν· ὅτι γὰρ εἰς τοῦτο περιστήσεται τὰ πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δήπου.

10 Ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἄν, πάντες ἐγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. μὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς. νομοθέτας καθίσατε. ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις μὴ θῆσθε νόμιον μηδένα (εἰσὶ γὰρ ἱκανοὶ ὑμῖν), ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε.

11 λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς οὕτωσί, καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους, ὧν οἱ μὲν τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά, οἱ δὲ τοὺς ἀτακτοῦντας ἀθῴους καθιστᾶσιν, εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέ-

v. 5. ἐκπολεμῆσαι pr Σ. 6. ὃ] ἃ pr Σ. τέως om FΣ.
8, 1. νυνὶ] νυνὶ τουτο Σ. in F post νυνὶ erasum quippiam.
5. τῶν bm FΓ. 9, 1. ἡμῶν Γ. 10, 4. καθίσατε] libri καθίσατε. 5. ἱκανοὶ ὑμῖν Σ: ὑμῖν ἱκανοί ς. 11, 1. δὴ] δὴ Γ, om Σ.
3. θεωρικά] ὡς θεωρικά Γ. 4. καθιστῶσιν Γ.

ὄντα ποιεῖν βουλομένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ ταῦτα λύσητε καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν παράσχητε ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα, ἃ πάντες
12 ἴστε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. πρὶν δὲ ταῦτα πρᾶξαι, μὴ σκοπεῖτε τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν ὑφ' ὑμῶν ἀπολέσθαι βουλήσεται· οὐ γὰρ εὑρήσετε, ἄλλως τε καὶ τούτου μόνου περιγίγνεσθαι μέλλοντος, παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τὸν ταῦτ' εἰπόντα καὶ γράψαντα, μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι ἢ νῦν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ λύειν γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους δεῖ τούτους τοὺς
13 αὐτοὺς ἀξιοῦν οἵπερ καὶ τεθείκασιν· οὐ γάρ ἐστι δίκαιον τὴν μὲν χάριν, ἣ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε 32
θεῖσιν ὑπάρχειν, τὴν δ' ἀπέχθειαν, δι' ἣς ἂν ἅπαντες ἄμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι. πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίσαι, μηδαμῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδένα ἀξιοῦτε τηλικοῦτον εἶναι παρ' ὑμῖν ὥστε τοὺς νόμους τούτους παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην, μηδ' οὕτως ἀνόητον ὥστε εἰς προῦπτον κακὸν αὑτὸν ἐμβαλεῖν.
14 Οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ψήφισμα οὐδενὸς ἄξιόν ἐστιν, ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά γε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς. εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν ἃ προσήκει πράττειν ἢ περὶ ὧν ἂν γραφῇ διαπράξασθαι, οὔτ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφιζόμενοι μικρά, μᾶλλον δ' οὐδὲν ἐπράττετε τούτων, οὔτε Φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίκει χρόνον· πάλαι γὰρ ἂν ἔνεκά γε ψηφισμάτων ἐδεδώκει δί-
15 κην. ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει· τὸ γὰρ πράττειν τοῦ λέ-

v. 1. ῥαθυμοτέρους Γ. 3. γράψαντα Ω et forsitan Σ.
12, 2. ἀφ' Ω. 4. παθεῖν] τοῦ παθεῖν FΓΩuv. 8. τούτους τοὺς αὐτοὺς FΣ, τοὺς αὐτοὺς τούτους Γ: ς om τοὺς. 13, 2. ἔβλαπτε F. 3. θῆσειν F. ἣν Ω. ἅπαντες ἂν ΓΩu. 5. ἄνδρες om Ω. 14, 5. ἂν γραφῇ Γ et corr Σ, γράφει F: γράφει ς. 8. ἄν om Ω.

γειν καὶ χειροτονεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ κρεῖττόν ἐστιν. τοῦτ' οὖν δεῖ προσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρχει· καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ δέοντα παρ' ὑμῖν εἰσὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυνάμενοι, καὶ γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα, καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε 16νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε. τίνα γὰρ χρόνον ἢ τίνα καιρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; ἢ πότε ἃ δεῖ πράξετε, εἰ μὴ νῦν; οὐχ ἅπαντα μὲν ἡμῶν προείληφε τὰ χωρία ἄνθρωπος, εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται, πάντων ἀσχιστα πεισόμεθα; οὐχ οὗς, εἰ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως ὑφίσιν ὑπισχνούμεθα, "οὗτοι 33 νῦν πολεμοῦνται; οὐκ ἐχθρός; οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτερα; οὐ 17βάρβαρος; οὐχ ὃ τι ἂν εἴποι τις; ἀλλὰ πρὸς θεῶν πάντα ἐάσαντες καὶ μόνον οὐχὶ συγκατασκευάσαντες αὐτῷ τότε τοὺς αἰτίους, οἵτινές εἰσι, τούτων ζητήσομεν; οὐ γὰρ αὐτοί γ' αἴτιοι φήσομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις τῶν φυγόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ, ἀλλὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν πλησίον καὶ πάντων μᾶλλον, ἥττηνται δ' ὅμως διὰ πάντας τοὺς φυγόντας δήπου· μένειν γὰρ ἐξὴν τῷ κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων· εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος, ἐνί- 18κων ἂν. καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστὰς ἄλλος εἰπάτω, μὴ τοῦτον αἰτιάσθω. ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῇ τύχῃ. ἀλλ' οὐχ ἡδέα ταῦτα; οὐκέτι τοῦθ' ὁ λέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον εὔξασθαι παραλείπει. εὔξασθαι μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ῥᾴδιον, εἰς ταὐτὸ πάνθ' ὅσα βούλεταί τις ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ·

v. 2. προσεῖναι δεῖ Υ. 3. ὑπάρχειν ω. 4. εἰσὶν om pr Σ. 16, 3. ὑμῶν Υ. προείληφεν post χωρία ponit Υ. 4. ἄνθρωπος Σ: ἄνθρωπος ς. τῆς χώρας κύριος Υ. 6. πολεμήσαιεν ἐκεῖνοι ἐτ. Υ. 7. πολεμοῦσιν pr Σ. ὑμέτερα Υ. 17, 1. ἅπαντα Υ, ἅπαντα ταῦτα Λlυν. 2. ἐάσαντες om pr E, in γρ habet Σ.

3. ζητήσωμεν Υ. 4. αὐτοῖς F. 5. φυγόντων Σ: φευγόντων ς.

6. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ F, ἀλλὰ καὶ Λlυν. 7. τῶν] τῶν F, τοῦ Υ. 18, 2. τις τὰ βελτίω Λ. 5. γὰρ om ΣΥ. 6. ταυτὸν ΥΩ. ἀθροίσαντα F: ἀθροίσαντα ς. ὀλίγῳ χρόνῳ Υ.

ἑλέσθαι δέ, ὅταν περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, οὐκέθ' ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν
19 ἡδέων, ἂν μὴ συναμφότερα ἐξῇ, λαμβάνειν. εἰ δέ τις ἡμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἐᾷν καὶ πόρους ἑτέρους λέγειν στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος κρείττων; εἴποι τις ἄν. φήμ' ἔγωγε, εἴπερ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλὰ θαυμάζω εἴ τῷ ποτε ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. ἀλλ', οἶμαι, μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγοις ἡ παρ' ἑκάστου βούλησις, διόπερ ῥᾷστον ἁπάντων ἐστὶν αὑτὸν ἐξαπατῆσαι· ὃ γὰρ βούλεται, τοῦθ' 34
ἕκαστος καὶ οἴεται, τὰ δὲ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω
20 πέφυκεν. ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως, ὅπως καὶ τὰ πράγματα ἐνδέχεται καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι καὶ μισθὸν ἕξετε. οὔ τοι σωφρόνων οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων τῶν τοῦ πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνείδη φέρειν, οὐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίους καὶ Μεγαρέας ἁρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι, Φίλιππον δ' ἐᾷν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεσθαι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις.

21 Καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαί τισιν ὑμῶν, τὴν ἄλλως προῄρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων οὐδ' ἀτυχής εἰμι ἐγώ, ὥστε ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων· ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἱρεῖσθαι. καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκούω, ὥσπερ ἴσως καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόντες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τούτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ τρόπῳ τῆς πολιτείας χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον,
22 τὸν Νικίαν, τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ, τὸν Περικλέα. ἐξ οὗ

19, 1. μὴ] μήτε u. ἀμφότερα Ωu. 2. ὑμῖν FΥΩuv. 3. εἴποι] ἂν εἴποι Υ. 8. ῥᾷον Υ. 10. πολλάκις om Ω. 20, 1. τοῦθ' u. 3. τοι] τι Ωu et corr v. 4. λείποντας Σ. τῶν om Ωuv. 5. μὲν om pr Ω. 21, 1. ὑμῶν Υ. 6. ἀκούων pr Σ. 7. παρόντες ΥΩuv.

ὃ οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὕτω πεφήνασι ῥήτορες „τί βούλεσθε; τί γράψω τί ὑμῖν χαρίσωμαι;" προπέποται τῆς παρούσης χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τοιαῦτ' συμβαίνει, καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα παλῶς ἔχει, τὰ δ' 23ὑμέτερα αἰσχρῶς. καίτοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι τῶν ἐ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργων καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παρα- 33 δείγμασιν ἀλλ' οἰκείοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν 24ἔξεστι γενέσθαι. ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων, πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον, ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων αὐτοῖς βασιλεύς, ὥσπερ ἐστὶ πρόσθεν βάρβαρον Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες ἔπραξαν τρόπαια αὐτοὶ στρατευόμενοι, μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν ἐπὶ 25τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλιπον. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι· ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν αὐτὴν θεάσασθε ὁποῖοι, ἔν τε τοῖς κοινοῖς καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις. δημοσίᾳ μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν καὶ τῶν ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδίᾳ δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν 26καὶ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, ὥστε τὴν Ἀριστείδου καὶ τὴν Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστίν, ὁρᾷ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν· οὐ γὰρ εἰς περιουσίαν ἐπράττετο αὐτοῖς τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὔξειν ἕκαστος ᾤετο δεῖν. ἐκ δὲ τοῦ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ

v. 1. ἐρωτῶντες Π. 2. χαρίσωμαι Γ et mg F. χαρίσομαι τ. 3. χάριτος] ἡδονῆς καὶ χάριτος Ωιυν et γρ F. 23, 2. ἔχη Ω et corr υρ. 24, 2. νῦν om Ωυν. 4. συνήγαγον Ωιυν et γρ Σ. 5. ὑπήκουσε Anecd. p. 176, 17. 7. πεζοῖ corr Ω. 25, 3. ἐν om Γ. 26, 1. ἐν om FΣ. 3. εἶδεν Π. 5. αὐτοῖς ἐπράττετο Γ. 6. ἕκαστος αὔξειν Γ.

πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως
27 διοικεῖν μεγάλην εἰκότως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν. τότε μὲν
δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις, χρωμέ-
νοις οἷς εἶπον προστάταις· νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν
χρηστῶν τῶν νῦν τὰ πράγματα ''ἔχει; ἆρά γε ὁμοίως καὶ 36
παραπλησίως; οἷς τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν·
ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, καὶ Μακε-
δαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων δ' ἀσχόλων ὄντων,
τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος ἀξιόχρεω περὶ τῶν πρωτείων
ἡμῖν ἀντιτάξασθαι, ἐξὸν [δ'] ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν
28 ἀσφαλῶς ἔχειν καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπε-
στερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας, πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεν-
τακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον, οὓς δ' ἐν
τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐπτησάμεθα, εἰρήνης οὔσης ἀπο-
λωλέκασιν οὗτοι, ἐχθροὺς δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικούτους
ἠσκήκαμεν. ἢ φρασάτω τις ἐμοὶ παρελθών, πόθεν ἄλ-
λοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν Φίλιππος.
29 ἀλλ' ὦ τᾶν, εἰ ταῦτα φαύλως, τά γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει νῦν
ἄμεινον ἔχει. καὶ τί ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις ἃς
κονιῶμεν, καὶ τὰς ὁδοὺς ἃς ἐπισκευάζομεν, καὶ κρήνας, καὶ
λήρους; ἀποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς ταῦτα πολιτευομένους,
ὧν οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδό-
ξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰ-
κοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι, ὅσῳ δὲ
τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται.
30 Τί δὴ τὸ πάντων αἴτιον τούτων, καὶ τί δὴ ποτε ἅπαντ'
εἶχε καλῶς τότε καὶ νῦν οὐκ ὀρθῶς; ὅτι τὸ μὲν πρῶτον
καὶ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν
πολιτευομένων ἦν καὶ κύριος αὐτὸς ἁπάντων τῶν ἀγα-

ὗ

27, 3. νῦν *T*. ἡμῖν *F*, ἡμῖν *ΣΩuv*. 4. τῶν νῦν] τούτων *T*. καὶ] ἢ *T*. 5. οἷς] καὶ *T*. 9. ὑμῖν ἀντ. *T*. 28, 2. οἰκίας *F*. 6. ἠσκήσαμεν *TJl*. ἦ. ὁ φίλιππος *T*. 29, 2. ἔχηι *Σ*. 4. τοὺς om pr *Ω*. ταῦτα] τὰ τοιαῦτα *TΩuv*. 5. πτ. ταχὺ πλούσιοι *T*.

ταὶ

8. ηὔξηκεν *F*, ηὔξηκεν *Σ*. 30, 1. ἅπαντ' om pr *Ω*. 4. πεπολιτευμένων *T*.

θῶν, καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαβεῖν·
31 νῦν δὲ τοὐναντίον κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγα- 37
θῶν, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται, ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος ἐκπεσευρισμένοι καὶ περιῳρημένοι χρήματα καὶ συμμάχους ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, ἀγαπῶντες ἐὰν μεταδιδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν ἢ βοΐδια πέμψωσιν οὗτοι, καὶ τὸ πάντων ἀνανδρότατον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε. οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καθείρξαντες ὑμᾶς ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα καὶ τιθασεύουσι
32 χειροήθεις αὑτοῖς ποιοῦντες. ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι, μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. ταῦτα μὰ τὴν Δήμητρα οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων εἰπόντι ἐμοὶ γένοιτο παρ' ὑμῶν βλάβη τῶν πεπισηκότων αὐτὰ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ παῤῥησία περὶ πάντων αἰεὶ παρ' ὑμῖν ἐστίν, ἀλλ' ἔγωγε ὅτι καὶ νῦν γέγονε θαυμάζω.
33 Ἐὰν οὖν ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν ἐθελήσητε στρατεύεσθαί τε καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ταῖς περιουσίαις ταῖς οἴκοι ταύταις ἀφορμαῖς ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσησθε, ἴσως ἄν, ἴσως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε ἀγαθόν, καὶ τῶν τοιούτων ληρημάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε. καὶ γὰρ οὔτ' ἰσχὺν ἐκεῖνα ἐντίθησιν οὔτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ·

31, 1. τῶν ἀγ. οἱ πολιτ. Υ. 3. καὶ post χρήματα om FΩuv.
5. μεταδῶσι Υ. θεωρικῶν F. βοηδρόμια FΣΩuv. 6. ἀνδριώτατον Σ, γρ ἀνδρειότατον εἰρωνικῶς F. 7. προσωφείλετε Σ.
8. ὑμᾶς F, ἡμᾶς Σuv. τιθασεύουσι FΣ, τιθασεύσουσι Ω: τιθασεύουσι ς. 32, 1. μέγα καὶ om pr Ω. 5. δήμητραν Υ.
μείζον F. 6. παρ' ὑμῶν om Ω. τῶν] ἢ τῶν F. 7. ἡμῖν Yuv. 33, 1. ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι] ἔτι καὶ νῦν Υ, corr Ω, γρ F.
2. τε om Υ. 4. χρήσεσθε uv, χρῆσθαι ΥΩ. 5. ἴσως om Ω
κτήσαισθε F, κτήσοισθε ΥΩ.

καὶ ταῦτα, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστιν ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι πράττειν ἐᾷ, ἀλλ' ἔστι ταῦτα τὴν ἑκάστου ῥᾳθυμίαν ὑμῶν38
34 ἐπαυξάνοντα. οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις; φήσει τις. καὶ παχρήμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, τοῦθ' ὑπάρχοι. ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἴκοι μένφν εἰ βελτίων, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀνάγκῃ τι ποιεῖν αἰσχρὸν ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον οἷον καὶ τὰ νῦν; στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων ληημάτων, ὧς πέρ ἐστι δίκαιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἔστι τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὗτος ἀτάκτως νῦν λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτ' ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω πάντ' ἐφορῶν καὶ διοικῶν ἃ χρὴ πράττεσθαι.
35 ὅλως δὲ οὔτ' ἀφελὼν οὔτε προσθείς, πλὴν μικρὸν τὴν ἀταξίαν ἀνελὼν εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν τοῦθ' ὅ τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχοι καὶ ὅτου καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. οὐκ ἔστιν ὅπου μηδὲν ποιοῦσιν ἐγὼ τὰ τῶν ποιησόντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν, οὐδ' αὐτοὺς μὲν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τοῦ δεῖνος νικῶσι ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι· ταῦτα γὰρ νυνὶ γίγνε-
36 ται. καὶ οὐχὶ μέμφομαι τὸν ποιοῦντά τι τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν ταῦτα ἐφ' οἷς ἑτέρους τιμᾶτε, καὶ μὴ παραχωρεῖν ὦ ἄνδρες

υ

v. 2. ἔχειν ὠφέλειαν Υ. 3. ἡμῶν F, ἡμῶν Σ. 34, 2. ἁπάντων] ἀπ' αὐτῶν F. 3. καινῶν F. 4. τοῦθ' ὑπάρχοι FΣαν, εἰς τοῦτο ἕτοιμος ὑπάρχῃ Υ et corr Σ (qui ὑπάρχοι), εἰς τοῦθ' ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι Ω et γρ Fu. 5. εἰ om F et pr Σ. 6. συμβ.

ὁ

δή τι Υ. 7. τὰ] τὰ F. 8. ληημάτων pr F. 9. ἡμῶν FΣΩαν. ὅσα om ο et pr Ωu. 10. νυν om Ω, ante ἀτάκτως ponit Υ. ὠφελεῖται FΣ. 11. λαμβάνων FΣ. πράττεσθαι F. 35, 1. μικρον αν, μικρῶν Σ et pr Ω. 4. ἔχει ΥΩ. 5. μηδεν] τοῖς μηδὲν ΥΩαν. ἐγὼ ποιοῦσιν FΩαν. 6. ποιούντων Υ et fortasse pr Σ. 8. γίγνεται] γέγονε Υ. 36, 2. ἡμῶν Υ. ὑμᾶς] ὑμᾶς αὐτοὺς Fu. αὐτῶν om Ω.

Ἀθηναῖοι τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον.

Σχεδὸν εἴρηκα ἃ νομίζω συμφέρειν· ὑμεῖς δ' ἕλοισθε ὅ τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασι συνοίσειν ὑμῖν μέλλει.

4.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α. 39

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι συνεκλήσθησαν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. ὁ τοίνυν ῥήτωρ τήν τε ἀθυμίαν πειρᾶται παύειν, λέγων οὐδὲν εἶναι θαυμαστὸν εἰ ῥᾳθυμοῦντες κεκράτηνται, καὶ εἰσηγεῖται πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν. κελεύει δὲ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω, πολιτικήν, ἥτις οἴκοι μένουσα πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει, ἑτέραν δὲ βλάττονα, ξένων ὄντων τῶν στρατευομένων, παραμεμιγμένων δέ. καὶ ταύτην κελεύει τὴν δύναμιν μὴ Ἀθήνησι μένειν μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας, ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως, ἵνα μὴ τοὺς ἐτησίας πνέοντας ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἡνίκα Ἀθήνηθεν εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατόν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων ἁπάντων κρατῇ, ἀλλ' ἐγγὺς ἡ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρχῃ.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προυτίθετο ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μέν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον, εἰ δὲ μή, τότ' ἂν αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν· ἐπεὶ δὲ περὶ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν ἕτοι πρότερον συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστὰς εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρελθυθότος χρόνου τὰ δέοντα οὗτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βουλεύεσθαι.

v. 2. καλῶν καὶ μεγάλων κινδ. Tu. ΥΠΟΘ. 3. λέγων om u. 5. δὲ FΩuv: δὴ ς. δύο om FΩuv. 6. τῶν ἐπικαίρων] κατὰ καιρὸν Σ, ἐπὶ καιρῶν corr T. 7. ἐλάττω Σ. τῶν om u. 8. καὶ om FΣ. ταύτην addidit Reiskius. 10. ἐτησίους Ω. 14. αὐτῶν corr u. ὑπάρχῃ] πρὸς αὐτὸν ὑπάρχη FT Ωuv. § 1, 4. ἂν καὶ αὐτὸς T. 5. περὶ] ὑπὲρ ΣT. 9. συνεβούλευσαν F, συνεβουλευον TΩ et corr ρ. ὑμᾶς F. βουλεύεσθαι] βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν T et rc Ω.

2 Πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ. ὃ γάρ ἐστι χείριστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ὅτι οὐδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, ἐπεί τοι εἰ πάνθ' ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν ξαυτὰ βελτίω γενέσθαι. ἔπειτα ἐνθυμητέον καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, ἡλίκην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων, ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολύς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα λέγω; ἵν' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεά-41 σησθε ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστὶ φοβερὸν οὔτ', ἂν ὀλιγωρῆτε, τοιοῦτον οἷον ἂν ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χρώμενοι τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθα ἐκ τοῦ μηδὲν ἐφροντίζειν ὧν ἐχρῆν. εἰ δέ τις ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυσπολέμητον οἴεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν τό τε πλῆθος τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως καὶ τὸ τὰ χωρία πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἴεται, λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἴχομέν ποτε ἡμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον οἰκεῖον κύκλῳ, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα ὑπῆρχε καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως ἢ ἐκείνῳ. 5εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔρχε τὴν γνώμην, ὡς

2, 2. δοκῇ Ων. 6. ἐπεὶ εἴ τοι FΣ: ἐπειτοίγε εἰ ceteri. 7. προσῆκε F, προσήκει Υ. 3, 5. τῆς πόλεως ὑμεῖς ἐπράξατε Υ. τῶν ἑλληνικῶν δικαίων Υ et mg F. 7. θεάσησθε] λογίσησθε F. 8. ὑμῖν om ΥΩ. 4, 3. τῆς] τῆς νῦν ΥΩων. τὸ] τῶι F. 5. ποτε] τότε Ων. 9. ὑμῖν FΣΥ. οἰκείως ἔχειν Υ. ἐκείνωι Σ, quae est perpetua huius pronominis in bonis libris vel elisio vel crasis: ceteri ἐκείνῳ. 5, 1. τότε om Υ.

χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν Ἀθηναίοις ἔχουσι τοσαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποίηκεν ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατο δύναμιν. ἀλλ' εἶδεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα τὰ χωρία ἄθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ, φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν
6 καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων. καὶ γάρ τοι ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ πάντα κατέστραπται καὶ ἔχει, τὰ μὲν ὡς ἂν ἑλών τις ἔχοι πολέμῳ, τὰ δὲ σύμμαχα καὶ φίλα ποιησάμενος· "καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν 42
νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή. ἂν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον,
7 καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὗ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν παρασχεῖν αὐτὸν χρήσιμον τῇ πόλει, πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν ἕτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ, ὁ μὲν χρήματ' ἔχων εἰσφέρειν, ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ στρατεύεσθαι, — συνελόντι δ' ἁπλῶς ἦν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι καὶ παύσησθε αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν νομιεῖσθε, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, καὶ τὰ κατερράθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε, κἀ-
8 κεῖνον τιμωρήσεσθε. μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον καὶ δέδιεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ φθονεῖ, καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ· καὶ ἅπανθ' ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἔνι, ταῦ-

v. 1. ἀθηναίοις ἐστὶν *T*. τοσαῦτα *Σ*: τοιαῦτα *ς*. 2. τῇ αὐτοῦ χώρᾳ Hemsterhusius ad Lucian. Nigrin. 23. cf. or. 15, 13. ἔρημος ὢν *TΩ*, ἔρημος ὢν τότε corr *Σ*. 3. ἐκτήσατ' ἂν *T*. 4. οἶδεν *TΩuv*. 5. τὰ om *T*. 7. ἀπόντων πράγματα καὶ *T* et rc *Ω*. 6, 1. τοῖς ταύτῃ] τοιαύτῃ *FΩ*. 3. πολέμῳ] πολέμου νόμῳ *γρ F*. 7, 1. παρασχεῖν αὐτὸν post πόλει ponit *T*. 2. ἑτοίμως *FΣ*, ἑτοίμως *v*. 3. πράττειν om pr *v*. 4. ἁπλῶς] ἁπλῶς εἰπεῖν *TΩuv*. 7. αὐτοῦ] αὐτῶν *Ω*. 8. ἐθέλῃ *F*: ceteri θέλῃ. 8, 4. αὐτῷ om *Σ*. 5. πάνθ' *T*. περ om *Ω*.

τα κἂν τοῖς μετ' ἐκείνου χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι. κατέπτηχε μέντοι πάντα ταῦτα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥᾳθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι
9 φημὶ δεῖν ἤδη. ὁρᾶτε γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ πρᾶγμα, οἷ προελήλυθεν ἀσελγείας ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει, καὶ οὐχ οἷός ἐστιν ἔχων ἃ κατέστραπται μένειν ἐπὶ τούτων, ἀλλ' ἀεί τι προσπεριβάλλεται καὶ κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντας 43
10 ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται. πότ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πότε ἃ χρὴ πράξετε; ἐπειδὰν τί γένηται; ἐπειδὰν νὴ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ. νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμενα ἡγεῖσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιιόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι [κατὰ τὴν ἀγοράν]· λέγεταί τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους κα-
11 ταπολεμῶν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί'. ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὑτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. καίτοι καὶ
12 τοῦτο. εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν ὑπάρξαι, ἥπερ ἀεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ'

v. 1. ἐνεῖναι] εἶναι Υ. 2. ταῦτα om Υ, ante πάντα ponunt F Ωuv. 9, 2. ἄνθρωπος Σ: ἄνθρωπος ς. 3. ἡμῖν ΥΩ. 5. οἷός] οἷός τ' ΥΩuv. ἃ] ἃ καὶ u. μένειν] καὶ μένειν Ω. τούτοις Υ. 6. καὶ κύκλῳ] κύκλῳ καὶ Υ et corr F. 10, 3. τις om Σ. 4. οἶμαι Ωuv, ἡγοῦμαι Υ. 6. περιόντες Fu et pr Σv. 7. κατὰ τὴν ἀγοράν om F, in mg habet rc Σ. γένοιτο γὰρ ἄν τι] τί δ' ἂν γένοιτο Υ. 11, 6. ἐπηύξηκεν Σ, ἐπηύξηκεν F. ἡμετέραν F, ἡμετέραν uv. ἀμέλειαν] ἀμέλειαν καὶ ῥαθυμίαν Υ, rc Ω, γρ F.

12, 1. τι] τοι F, delent Σu. τὰ F, τὸ Υ. ὑπάρξαι mg Σ, ὑπάρξει Υuv, ὑπάρξει Ω, ὑπάρξῃ F. ἥπερ — ἐπιμελούμεθα καὶ τοῦτ'] Reiskius ἡ γὰρ — ἐπιμελουμένη καὶ τοῦτ' ἄν.

ἐξεργάσαιτο, ἴσθ' ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε, ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις.

13 Ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἑτοίμως, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὕστινας χρημάτων, καὶ τἆλλα ὡς ἄν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκεῖ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν, δεηθεὶς 44
14 ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσοῦτον. ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινὶ καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλειν με τὰ πράγματα ἡγείσθω. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν (οὐ γὰρ ἂν τά γε ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλῦσαι δυνηθείημεν),
15 ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ καὶ πόσῃ καὶ πόθεν διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς. οἶμαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεταί τι. ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει· κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσεσθε.

16 Πρῶτον μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαί φημι δεῖν, εἶτ' αὐτοὺς οὕτω

v. 1. ἂν om. Υ. 2. βούλεσθε F, ἂν βούλησθε Υ. διοικήσισθε Ωu, διοικήσετε Υ. 3. διδόντων ὑμῖν τῶν FΥΩuv. 4. δυνήσεσθ' Υ. 13, 1. ἐθελοντὰς F. 2. ἑτοίμως v, ἑτοίμους Fu, ἑτοίμους Υ. 4. ἡμᾶς F, ἡμᾶς Σ. ἡγοῦμαι] οἴομαι FΣ. 6. δοκῃ Σ. 14, 2. μὴ] καὶ μὴ FΥΩuv. 3. ἀναβάλλεσθαί ΥΩuv. 4. οὐ — λέγουσιν om u. 5. ἂν om Υ. 15, 1. ὃς] ὡς Σ. καὶ πόθεν om uv. 2. ἕως] τέως F. 5. κωλύων] καταλύων Σ. 16, 1. τοίνυν om Υ.

τὰς γνώμας ἔχειν ὡς, ἐάν τι δέῃ, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσιν. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων ἱππαγωγοὺς τριήρεις καὶ πλοῖα ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω.
17 ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρατείας εἰς Πύλας καὶ Χερρόνησον καὶ Ὄλυνθον καὶ ὅποι βούλεται· δεῖ γὰρ ἐκείνῳ τοῦτο ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆναι, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς Εὔβοιαν καὶ πρότερόν ποτέ φασιν εἰς Ἁλίαρτον καὶ τὰ τελευταῖα πρώην
18 εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὁρμήσαιτε. οὗτοι παντελῶς οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἄν τοῦτο, ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν, εὐκαταφρόνητόν ἐστιν, ἵν' ἢ διὰ τὸν φόβον εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς (εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς· εἰσὶ γάρ, εἰσὶν οἳ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκείνῳ παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ δέοντος) ἡσυχίαν ἄγῃ, ἢ παριδὼν ταῦτα ἀφύλακτος ληφθῇ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδὼν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν ἐν-
19 δῷ καιρόν. ταῦτα μέν ἐστιν ἃ πᾶσι δεδόχθαι φημὶ δεῖν καὶ παρεσκευάσθαι προσήκειν οἶμαι· πρὸς δὲ τούτοις δύναμίν τινα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φημὶ προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἢ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κακῶς ἐκεῖνον ποιήσει. μή μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους, μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσται, κἂν ὑμεῖς ἕνα κἂν πλείους κἂν τὸν δεῖνα κἂν ὁντινοῦν χειροτονήσητε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει.
20 καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαι κελεύω. ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις καὶ πόση, καὶ πόθεν τὴν τροφὴν ἕξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσετε ποιεῖν; ἐγὼ φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διεξιὼν χωρίς. ξένους μὲν λέγω — καὶ ὅπως μὴ ποιήσετε ὃ

διὰ
17, 2. ἀπὸ] ἐπὶ Γ in litura, ἐπὶ Ωuν. στρατιὰς Γ. 4. παραστῆναι Σ. 18, 1. οὗτοι] οὗτος Ωu et corr v. 2. ποιήσητ' Γ. 3. εὐπρεπεῖς Γ. 19, 1. καιρὸν Σ: ceteri καιρός. 2. παρεσκευάσθαι FΣ: παρασκευάσασθαι ς. προὸ δὲ τούτων FΣuν.
ω
4. ἡμᾶς FΣΩuν. 6. ἔσται F, ἔσται Σ: ceteri ἔστω. 7. ὁντινοῦν] τινοῦν Σ, ὁτινοῦν pr Ω. 20, 3. ἐθελήσει Σ, καθ'] καὶ καθ' Ω. 4. libri ποιήσητε. ὃ] τοῦθ' ὃ ΓΩuν.

πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν· πάντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος, καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἱρούμενοι, ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιήσαντες καὶ παρασκευάσαντες τούτοις προστίθετε, ἂν ἐλάττω 21φαίνηται. λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώτας δισχιλίους, τούτων δὲ Ἀθηναίους φημὶ δεῖν εἶναι πεντακοσίους, ἐξ ἧς ἄν τινος ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῇ, χρόνον τακτὸν στρατευομένους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις· τοὺς δ' ἄλλους ξένους 46 εἶναι κελεύω. καὶ μετὰ τούτων ἱππέας διακοσίους, καὶ τούτων πεντήκοντα Ἀθηναίους τοὐλάχιστον, ὥσπερ τοὺς πεζούς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους· καὶ ἱππαγω- 22γοὺς τούτοις, εἶεν· τί πρὸς τούτοις ἔτι; ταχείας τριήρεις δέκα· δεῖ γάρ, ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέῃ. πόθεν δὴ τούτοις ἡ τροφὴ γενήσεται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δείξω, ἐπειδάν, διότι τηλικαύτην ἀποχρῆν οἶμαι τὴν δύναμιν καὶ πολίτας τοὺς στρατευομένους εἶναι κελεύω, διδάξω.

23 Τοσαύτην μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ ἔνι νῦν ἡμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνῳ παρατεταξομένην, ἀλλὰ λῃστεύειν ἀνάγκη καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέμου χρῆσθαι τὴν πρώτην· οὐ τοίνυν ὑπέρογκον αὐτήν (οὐ γὰρ ἔστι μισθὸς οὐδὲ τροφή) οὐδὲ παντελῶς ταπεινὴν εἶναι δεῖ. πολίτας δὲ παρεῖναι καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν, οὗ Πολύστρατος ἡγεῖτο καὶ Ἰφικράτης καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινές, καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς συ- 24στρατεύεσθαι· καὶ οἶδα ἀκούων ὅτι Λακεδαιμονίους παραταττόμενοι μεθ' ὑμῶν ἐνίκων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων. ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὑτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν

v. 1. ἅπαντ' Τ Ωαν. 21, 3. δοκῇ Ω. 7. τούτων εἶναι π. F. ὑ
22, 1. τί om F. 3. τριηρῶν FΣΤ, τριήρεων Ω. 23, 2. ἡμων F, ὑμῖν Τ. 3. τοῦ om T. 4. ante ὑπέρογκον cum Σ omisi οὐδ', 8. οὐ πολὺς στρατὸς pr Σ. 9. αὐτοὺς ὑμᾶς ΣΤ: ὑμᾶς αὐτοὺς ς. 24, 2. ἡμῶν F.

στρατεύεται, τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους, οἱ δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασιν. καὶ παρακύψαντα ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρτάβαζον καὶ πανταχοῖ μᾶλλον οἴχεται πλέοντα, ὁ δὲ στρατηγὸς ἀκολουθεῖ, εἰκότως· οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχειν μὴ διδόντα μι-
25σθόν. τί οὖν αἱρεῖσθε; τὰς προφάσεις ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρα-4 τηγοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας καὶ στρατιώτας οἰκείους ὥσπερ ἑπόπτας τῶν στρατηγουμένων παρακαταστήσαντας, ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἔσθ' ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. εἰ γάρ ἔροιτό τις ὑμᾶς, εἰρήνην ἄγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; μὰ Δί' οὐχ ἡμεῖς γε, ἔποιτ' ἄν, ἀλλὰ
26Φιλίππῳ πολεμοῦμεν. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα ταξιάρχους καὶ στρατηγοὺς καὶ φυλάρχους καὶ ἱππάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιοῦσιν; πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, ὃν ἂν ἐκπέμψητε ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν· ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον.
27οὐ γὰρ ἐχρῆν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππάρχους παρ' ὑμῶν ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἵν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις; ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον τὸν παρ' ὑμῶν ἵππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον ἱππαρχεῖν; καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ.
28 Ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι, τοῦτο δὴ καὶ περαίνω. χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν ἡ τροφή, σιτηρέσιον μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ, τάλαντα ἐνενήκοντα καὶ μικρόν τι πρός, δέκα μὲν ναυαὶ ταχείαις

v. 4. πανταχοῖ Σ: πανταχοῦ ς. 25, 6. γε om T. 26, 2. ἱππάρχους καὶ φυλάρχους T. 4. πέμψητε T. 7. τοὺς om π. 27, 2. ἵππαρχον Σ. 4. ἡμῶν T. τῶν ante τῆς om FTΩυν. 28, 3. περαίνω Σ: περακῶ ς. 4. σιτ. τοῖς στρατευομένοις μόνον FTΩυν. 5. ἐνενήκοντα FΣΩ: ἐννενήκοντα ς.

τετταράκοντα τάλαντα, εἴκοσιν εἰς τὴν ναῦν μναῖ τοῦ 48
μηνὸς ἑκάστου, στρατιώτας δὲ δισχιλίους τοσαῦθ' ἕτερα,
ἵνα δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον
λαμβάνῃ, τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίοις οὖσιν, ἐὰν τριάκοντα
δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνῃ τοῦ μηνός, δώδεκα τάλαντα.
29 εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν σιτηρέσιον τοῖς στρα-
τευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· ἐγὼ γὰρ οἶδα
σαφῶς ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται, προσποριεῖ τὰ λοιπὰ αὐτὸ
τὸ στράτευμα ἀπὸ τοῦ πολέμου, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων
ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμάχων, ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ.
ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντὴς πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος, ἐὰν μὴ
ταῦθ' οὕτως ἔχῃ. πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ᾧ
παρ' ὑμῶν κελεύω γενέσθαι, τοῦτ' ἤδη λέξω.

30 ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

Ἃ μὲν ἡμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δεδυνήμεθα εὑρεῖν,
ταῦτά ἐστιν. ἐπειδὰν δ' ἐπιχειροτονῆτε τὰς γνώμας, ἃ
ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ χειροτονήσατε, ἵνα μὴ μόνον [ἐν] τοῖς
ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ
καὶ τοῖς ἔργοις.

31 Δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ
ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλεύσασθαι, εἰ τὸν τόπον ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτε, ἐνθυμη-
θείητε, καὶ λογίσαισθε ὅτι τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις
τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φίλιπ-
πος καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίας ἢ τὸν χειμῶνα ἐπιχειρεῖ,
32 ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυναίμεθα ἐκεῖσε ἀφικέσθαι. δεῖ τοί-
νυν ταῦτ' ἐνθυμουμένους μὴ βοηθείαις πολεμεῖν (ὑστε- 49
ριοῦμεν γὰρ ἁπάντων) ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ καὶ δυ-

v. l. μνᾶς Ω. 29, 1. ἀφορμὴν εἶναι σιτ. FΣ. τοῖς στρατ. σιτηρ. Γ. 3. ἂν τοῦτο Γ. 8. γενέσθαι Σ: ceteri γενήσεται. 30, 2. μὲν] μὲν οὖν Γ. 3. δ' om pr Ω. 4. χειροτονησετέ FΣ. ἐν om Γ, delet Ω. 5. καὶ] καὶ ἐν Σ. 31, 2. τὸν om Σ. 3. πολεμεῖτε FΣ, πολεμήσητε ue ceteri πολεμήσετε. 5. προσλαμβάνων Ωv. 6. ἐπιχειρεῖ] ἐπιτηρεῖ F. 32, 1. δυναίμεθα Σ, δυναμεθα F e ceteri δυνώμεθα. 2. ταῦτ'] ὑμᾶς ταῦτ' Fv, ἡμᾶς ταῦτ' Ωu.

νάμει. ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Λήμνῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιάθῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καὶ ἃ χρὴ στρατεύματι πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι ῥᾴδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων στόμασι ῥᾳδίως ἔσται.

33 Ἃ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πότε τῇ δυνάμει, παρὰ τὸν καιρὸν ὁ τούτων κύριος καταστὰς ὑφ' ὑμῶν βουλεύσεται· ἃ δ' ὑπάρξει δεῖ παρ' ὑμῶν, ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἐγὼ γέγραφα. ἂν ταῦτα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πορίσητε τὰ χρήματα πρῶτον ἃ λέγω, εἶτα καὶ τἆλλα παρασκευάσαντες, τοὺς στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἱππέας, ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν νόμῳ κατακλείσητε ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι καὶ πορισταὶ γιγνόμενοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζητοῦντες, παύσεσθ' ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι

34 καὶ πλέον οὐδὲν ποιοῦντες, καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλέοντας τὴν θάλατταν. ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ; τοῦ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς ἔξω γενήσεσθε, οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν αἰχμαλώτους πολίτας ὑμετέρους ᾤχετ' ἔχων, πρὸς τῷ Γεραιστῷ τὰ πλοῖα συλλαβὼν ἀμύθητα χρήματ' ἐξέλεξε, τὰ τελευταῖα εἰς Μαραθῶνα ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς χώρας ᾤχετ' ἔχων 50 τριήρη, ὑμεῖς δ' οὔτε ταῦτα ἠδύνασθε κωλύειν οὔτ' εἰς

35 τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προθῆσθε, βοηθεῖν. καίτοι τί δή

v. 2. ταῖς] ταῖς ἄλλαις ταῖς Λυν. 4. στρατεύμασι Λυν. 6. ἐμπορίων υν. 7. ἔσται] immo εἴσεσθε. 33, 2. βουλεύεται F. 3. prius ἃ om Σ. 5. τἆλλα] τἆλλα πάντα FΛυν. 8. γενόμενοι Γ. 10. παύσασθ' Ω. 34, 1. τούτῳ Σ: ceteri τούτοις. 2. τῶν — πόρων] τὸν — πόρον u. 8 ἔχων ΣΓ: ceteri ἄγων. πρὸς] καὶ πρὸς FΓΛυν. γεραστῷ Λυ. 9. εἰς] δ' εἰς FΓΛυν. 11. δύνασθε ΣΓΩ. 35, 1. προθῆσθε Σ, πρόθησθε Γ, προθησθε F, προέλησθε Ω, προέλησθε υν, προέλθη mg Ω.

ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν καὶ τὴν τῶν Διονυσίων ἀεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου γίγνεσθαι, ἂν τε δεινοὶ λάχωσιν ἄν τε ἰδιῶται οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτ' ἀναλίσκετε χρήματα ὅσα οὐδ' εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων, καὶ τοσοῦτον ὄχλον καὶ τοσαύτην παρασκευὴν ὅσην οὐκ οἶδ' εἴ τι τῶν ἁπάντων ἔχει, τοὺς δ' ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγα-
36σάς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν; ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ τίς χορηγὸς ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τί λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἠμέληται, ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῇ τούτου παρασκευῇ ἄτακτα ἀδιόρθωτα ἀόριστα ἅπαντα. τοιγαροῦν ἅμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις ποιούμεθα καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦμεν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας, εἶτ' αὖ-
37τοὺς πάλιν ἀντεμβιβάζειν, εἶτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλετε, προαπόλωλεν ἐφ' ἃ ἂν ἐκπλέωμεν· τὸν γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν, οἱ δὲ τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν. ἃς δὲ τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἰόμεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἷαί τε οὖσαι ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν
τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται. ὃ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν
31 ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

v. 4. ἐπιμεληθόμενοι FΩιυν. ἀναλίσκεται Σ. 6. τοσαῦτην om ΣΤ. 7. τι. Σ: τις ς. 8. τὸν — τὸν — τὸν] τῶν — ῶν — τῶν Σ, τῶν — τὸν — τὸν Τ. παγάσας F. 36, 2. προεῖδεν pr ν. ὑμῶν F. τίς] τίς ὃ Ω. 4. καὶ τί] καὶ τίνα Σ. 6. τῇ — παρασκευῇ ΣΤ et corr Fa: τῆς — παρασκευῆς ς. ἀδιόρθ. ἀόρ. Σ Τ: ἀόρ. ἀδιόρθ. ς. 7. πάντα F. 37, 1. ἀντεμβιβάζειν] εἶτ' ἀντεμβιβάζειν Σ. μέλλεται Σ. 2. ἐφ' ἃ] τὸ ἐφ' ὃ Σ. 4. καιροὶ ante τὴν ponit Σ. ἀναμένουσι Τ et χρ F. ὑμετέραν FΓιυν. 5. εἰρωνείαν] ῥαθυμίαν Τ. ἃς δὲ Σ: ἃς δ' εἰς ς.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

38 Τούτων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθῆ μέν ἐστι τὰ πολλά, ὡς οὐκ ἔδει, οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδέα ἀκούειν. ἀλλ' εἰ μέν, ὅσα ἄν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φενακίζειν ἑαυτούς, καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους ὅσα ἂν ᾖ δυσχερῆ πάντων ὑστερίζειν τῶν
39 ἔργων, καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειεν ἄν τις τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς εὖ βουλευομένους, ἵν' ἃ ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράτ-
40 τηται καὶ μὴ τὰ συμβάντα ἀναγκάζωνται διώκειν. ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δύναμιν ἁπάντων ἔχοντες, τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσοδον, τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδενὶ πώποτε ἐν δέοντι κέχρησθε, οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε. ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ. καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγεὶς ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται, κἂν ἑτέρωσε πατάξῃ τις, ἐκεῖσέ εἰσιν αἱ χεῖρες· προβάλλεσθαι δ' ἢ
41 βλέπειν ἐναντίον οὔτ' οἶδεν οὔτ' ἐθέλει. καὶ ὑμεῖς, ἐὰν ἐν Χεῤῥονήσῳ πύθησθε Φίλιππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ψη- 52
φίζεσθε, ἐὰν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε, ἐὰν ἄλλοθί που, συμπαραθεῖτε ἄνω κάτω, καὶ στρατηγεῖσθε μὲν ὑπ' ἐκείνου, βεβούλευσθε δ' οὐδὲν αὐτοὶ συμφέρον περὶ τοῦ πολέμου, οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προορᾶτε οὐδέν, πρὶν

39, 1. τούτων οὖν ὦ Ωυυ et rc F. 7. πάντ' Υ.
8. ὅσα] ἃ Σ. 39, 2. οὐκ] μὴ Υ. 4. τις ἂν ΣΥ. 6. εὖ om Σ. βουλευομένους] βουλευομένους ἡγεῖσθαι χρὴ FΥΩυυ.
40, 1. συμβαίνοντα ΥΩυυ. 3. ἱππέας ὁπλίτας Υ. 4. εἰς δέον τι FΣ. 5. ἀπολείπετε Σ. δὲ om Σ. 6. πολεμεῖν pr Σ.
8. πατάξῃ τις] πατάξῃς Σ. προβαλέσθαι Υ. 41, 3. ποι Σ, πη Υ. 4. ἄνω] ἄνω καὶ FΥΩυυ. 5. αὐτοὶ] αὐτοῖς υ, αὐτοῖς FΩυ.
6. πρὸ] περὶ FΥΩυυ. πραγμάτων] χρημάτων Ωυυ.

ἂν ἢ γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. ταῦτα δ' ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν· νῦν δὲ ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν ἀκμήν, ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ. δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυνόμενος τὴν φιλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ. εἰ γὰρ ἔχων ὃ κατέστραπται καὶ προείληφεν ἡσυχίαν ἔχειν ἤθελε καὶ μηδὲν ἔπραττεν ἔτι, ἀποχρῆν ἐνίοις ὑμῶν ἄν μοι δοκεῖ, ἐξ ὧν αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἴσχιστα ὠφληκότες ἂν ἦμεν δημοσίᾳ· νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεί τινι καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἀπεγνώκατε. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μήτ' ἐνθυμεῖται μήτ' ὀργίζεται, ὁρῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον, τὴν δὲ τελευτὴν οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου. ἀλλὰ μὴν ὅτι γε οὐ στήσεται, δῆλον, εἰ μή τις κωλύσει. εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν, καὶ τριήρεις κενὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπίδας ἐὰν ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐμβησόμεθα; οὐκ ἐξίμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινι στρατιωτῶν οἰκείων νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσούμεθα; ποῖ οὖν προσορμιούμεθα; ἤρετό τις. εὑρήσει τὰ σαθρὰ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἐκείνου πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν· ἂν μέντοι καθώμεθα οἴκοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων, οὐδέποτ' οὐδὲν ἡμῖν οὐ μὴ γένηται τῶν δεόντων. ὅποι μὲν γὰρ ἄν, οἶμαι, μέρος τι τῆς πόλεως

v. 1. γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν] γιγνόμενον ἢ γεγενημένον Υ. 2. ἐνῆν] ἦν ποιεῖν F, ἐνῆν ποιεῖν ΥΩuv. 42, 3. τῷ φιλίππῳ Ω. 4. προσήλειφεν Υ. 6. δοκῆι FΥΩu. 8. τινι] τι Υ. 9. ἀπεγνώκατε] ἑαυτῶν ἀπεγνώκατε FΥ, αὐτῶν ἀπεγνώκατε uv, αὐτῶν ἀπεγνώκατε Ω. 43, 2. ὀργίζεται ΣΥ: λογίζεται ς. 4. παθεῖν] παθεῖν αὐτοὶ F, παθεῖν αὐτοὺς ΥΩuv. 5. τοῦ φιλίππου Ωuv. 6. κωλύσηι Σ, αὐτὸν κωλύσηι F, αὐτὸν κωλύσει ΥΩuv. 7. κενὰς] πολιτικῆς δυνάμεως κενὰς mg F. παρα (απο) F, ἀπὸ Υ. 44, 1. ἐκβησόμεθα FΥuv etcorr Ω. 3. πλευσόμεθα ΣΥ. 4. οὖν Σ: ceteri δή. 6. καθημεθα (ω) F, καθήμεθα Υ. 8. οὐ om Υ.

συναποσταλῇ, κἂν μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν συναγωνίζεται· ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε, οὐδὲν ὑμῖν τῶν δεόντων γίγνεται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει
46 τοὺς τοιούτους ἀποστόλους. ἐγὼ γὰρ ἔστιν, ἂν ἔστιν ἕνα ἄνδρα δυνηθῆναί ποτε ταῦθ' ὑμῖν πρᾶξαι πάνθ' ὅσα βούλεσθε· ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι καὶ τὸν δεῖνα αἰτιάσασθαι καὶ τὸν δεῖνα ἔστιν. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν· ὅταν γὰρ ἡγῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος ἐκεῖ πρᾶξῃ πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως ἐνθάδ' ὦσιν, ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν ἂν ἀκούσητε ὅ τι ἂν τύχητε ψηφίζησθε, τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν;

47 Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἱροῦνται τοῦ προσήκοντος· κα-54
κούργου μὲν γάρ ἐστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ
48 μαχόμενον τοῖς πολεμίοις. ὑμῶν δ' οἱ μὲν περιόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θη-

v. 1. παρῇ om Σ. 2. ἡμῖν F, ὑμῖν Υ, om Σ. 4. ὑμῖν FΥ: ceteri ἡμῖν. 46, 1. ἄνδρα] ἀνδρα αὐ F, ἀνδρα ἂν Ωυν. 2. πάνθ' Σ: ceteri ἅπανθ'. 5. ἡγῆται ΥΩu et corr υ, ἡττῆται F: ἡττᾶται ς. 6. ἐκεῖ om Σ. 7. ἂν om Σ. 8. τύχητε Σ, τύχῃ F, τύχῃ ῥᾳδίως ΥΩυν. ψηφίζεσθε F. καὶ om Υ. χρὴ Ων. 47, 1. παύσεται corr Ω. 4. ὥστε μὴ — ὁρᾶν] οὐ γὰρ — ὁρᾶν δεῖ ΥΩu et γρ F. ὑμᾶς μόνον Υ. 8. οὐδὲ om pr Ω. αὐτῶν om pr F. 48, 1. ἡμῶν Υ, ἡμᾶν Σ. περιόντες FΣ. 2. φίλιππόν φασι Υ.

βαίων καταλύσειν καὶ τὰς πολιτείας διαπράξειν, οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα, οἱ δ' ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερ-
49χόμεθα. ἐγὼ δ' οἶμαι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον μισθώσειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τήν τ' ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον, οὐ μέντοι γε μὰ Δί' οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι τί
50βούλεται ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γὰρ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες. ἀλλ' ἐὰν ἀφέντες ταῦτ' ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἄνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ χρόνον πολὺν ὕβρικε, καὶ ἅπαντ' ὅσα πώποτ' ἠλπίσαμέν τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν καθ' ἡμῶν εὕρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν αὐτοῖς ἡμῖν ἐστί, κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ' ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, ἂν ταῦτα εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων μα-
51ταίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἄττα ποτ' ἔσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅτι φυλὴ, ἂν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ', εὖ εἰδέναι.

61 Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἰλόμην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ, νῦν τε ἃ γιγνώσκω πάνθ' ἁπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος, πεπαρρησίασμαι. ἐβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέ-
52ρει τὰ βέλτιστα ἁπάντων εἰδέναι οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοίσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοις ἐστὶ τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γεννηθησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἐὰν πράξητε, ταῦτα πεπεῖσθαι λέγειν αἱροῦμαι. νικῴη δ' ὃ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

v. 2. ὡς β.] ὡς πρὸς β. F. 3. ἕκαστοι Γ. 49, 5. γε om Γ. μὰ] οὐ μὰ F. 50, 3. πάνθ' Γ. 5. αὐτοῖς ἡμῖν Σ: ἡμῖν αὐτοῖς ς. 8. ἐστὶ Γ. 9. ἂν] ἐὰν ιν. 10. τὰ om Γ. κρίνειν om F. 51, 1. οὖν om pr F. πώποτε] ποτα Γ. εἱλόμην] ἀνειλόμην Γ. 2. ὑμῖν om Σ. 3. τε] δ' Γ. 4. συμφέρον Γ. 5. τὰ] τὸ τὰ FΠλαυ. συνοίσων Σ. 6. εἶπον] εἶχον Σ. 8. ὑμῖν om Σ.

συναποσταλῇ, κἂν μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν συναγωνίζεται· ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε, ἐνθὲν ὑμῖν τῶν δεόντων γίγνεται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει
46τὰς τοιούτους ἀποστόλας. ἐ γὰρ ἔστιν, ἐκ ἔστιν ἕνα ἄνδρα δυνηθῆναί ποτε ταῦθ' ὑμῖν πρᾶξαι πάνθ' ὅσα βούλεσθε· ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι καὶ τὸν δεῖνα αἰτιάσασθαι καὶ τὸν δεῖνα ἔστιν. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν· ὅταν γὰρ ἡγῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος ἐκεῖ πράξῃ πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως ἐνθάδ' ὦσιν, ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν ἂν ἀκούσητε ὅ τι ἂν τύχητε ψηφίζησθε, τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν;

47 Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικασταὶς οἷσιν ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παόντας ὁρᾶν. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἱροῦνται "τοῦ προσήκοντος· κα-54
κούργου μὲν γάρ ἐστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ
48μαχόμενον τοῖς πολεμίοις. ὑμῶν δ' οἱ μὲν περιόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θη-

v. l. 1. παρῇ om Σ. 2. ἡμῖν F, ὑμῖν Υ, om Σ. 4. ὑμῖν FΥ: ceteri ἡμῖν. 46, 1. ἄνδρα] ἀνδρα αὖ F, ἄνδρα ἂν Ωιν. 2. πάνθ' Σ: ceteri ἅπανθ'. 5. ἡγῆται ΥΩιν et corr ν, ἡττῆται F: ἡττᾶται ς. 6. ἐκεῖ om Σ. 7. ἂν om Σ. 8. τύχητε Σ, τύχῃ F, τύχῃ ῥᾳδίως ΥΩιν. ψηφίζεσθε F. καὶ om Υ. χρὴν Ων. 47, 1. παύσεται corr Ω. 4. ὥστε μὴ — ὁρᾶν] οὐ γὰρ — ὁρᾶν δεῖ ΥΩιν et γρ F. ὑμᾶς μόνον Υ. 8. οὐδὲ om pr Ω. αὐτῶν om pr F. 48, 1. ὑμῶν Υ, ἡμῶν Σ. περιόντες FΣ. 2. φίλιππόν φασι Υ.

βαίων καταλύσειν καὶ τὰς πολιτείας διαφθεῖν, οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα, οἱ δ' ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερ-
49 χόμεθα. ἐγὼ δ' οἶμαι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον μισθὺειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὑνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τήν τ' ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον, οὐ μέντοι γε μὰ Δί' οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γὰρ εἰσιν οἱ λογοποι-
50 οῦντες. ἀλλ' ἐὰν ἀφέντες ταῦτ' ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἀνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμῖν ἀποστερεῖ καὶ χρόνον πολὺν ὕβρικε, καὶ ἅπαντ' ὄντα πώποτ' ἠλπίσαμέν τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν καθ' ἡμῶν εὕρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν αὐτοῖς ἡμῖν ἐστί, κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ' ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, ἂν ταῦτα εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων μα-
51 ταίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἄττα ποτ' ἔσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅτι φαῦλ', ἂν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ', εὖ εἰδέναι.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἰλό-
μην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ, νῦν τε ἃ γιγνώσκω πάνθ' ἁπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος, παρρησιάσομαι. ἐβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέ-
52 ρει τὰ βέλτιστα ἁπάντων εἰδέναι οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοίσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοις ἐσθ' οἷς ὑπὸ τούτων ἐμαυτῷ γεννηθομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἐὰν πράξητε, ταῦτα πεπεῖσθαι λέ-
γειν αἱροῦμαι. νικᾷη δ' ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

---

1. 2. ὡς β.] ὡς πρὸς β. F. 3. ἕκαστοι Γ. 49, 5. γε om Γ. μὰ] οὐ μὰ F. 50, 3. πάνθ' Γ. 5. αὐτοῖς ἡμῖν Σ: ἡμῖν αὐτοῖς ς. 8. ἐστι Γ. 9. ἂν] ἐὰν ιω. 10. τὰ om Γ. ποιεῖν om F. 51, 1. οὖν om pr F. πώποτε] ποτα Γ. εἱλόμην] ἀνειλόμην Γ. 2. ὑμῖν om Σ. 3. τε] δ' Γ. 4. συμφέρον Γ. 5. τὰ] τὸ τὰ FΠλαυ. συνοίσων Σ. 6. εἰπον] εἶχον Σ. 8. ὑμῖν om Σ.

5.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Μηκυνομένου τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ τε Φίλιππος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι, ὁ δὲ Φίλιππος βουλόμενος ἃ ὑπέσχετο Θετταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτελέσαι. ὑπέσχετο δὲ τοῖς μὲν Θηβαίοις Ὀρχομενὸν παραδώσειν καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας, ἀμφοτέροις δὲ τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ πολεμίων ὄντων Ἀθηναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουληθεὶς εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Φωκίδα τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπ' ἐνίων δὲ Θερμοπύλας, ἀπεκρούσθη τῆς εἰσόδου. νῦν τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύσαντος παρελθὼν εἴσω Πυλῶν, τὸ Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον ἐποίησε, καὶ τὴν Φωκέων ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἵλητο. πέμπει δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν, ὁ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι φάσκων μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δὲ ἄλλας τινὰς αἰτίας, τούτους δὴ κοινῇ πολεμήσειν αὐτοῖς· δώσομεν, φησί, κοινὴν αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐνιστάμεθα δόγμασιν, ὥστε κάλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρελήλυθότος εἴσω Πυλῶν καὶ ἐπελθεῖν δυναμένου τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τηλικοῦτον κίνδυνον ἆραθαι.

Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσπενίσθη μέν, οὐ μὴν εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνου καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διαβάλλει, ὅτι συνεβούλευε Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι, μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάντων ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τούτων συμβεβουλευκὼς τὸν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν, ἀλλὰ δηλονότι τὴν ὑπόνοιαν ἔδεισε,

ΥΠΟΘ. 1. τοῦ ante πολέμου om Λ. 3. ὑπέθετο F. 9. ἀπεκρούσθη T: ἀπεκωλύθη ς. 10. κωλύοντος Γ. 11. τὸ] τῶν F. 12. ἀμφικτύοσι FΛ. 15. οὖ om F. 16. μετέχειν] ἀντέχειν F. 19. δὴ T: δὲ ς. αὐτοὺς FΓΩαν. 22. παρελθόντος Λ. καὶ post Πυλῶν om Λω. 23. τὴν ἀττικὴν F. ἢ om F. τηλικοῦτον τὸν κ. F. 26. συνεβούλευσε Λ. 28. αὐτὸν ὁ Γ. 29. ἔδεισε] ἐδήλωσε F.

μὴ δόξῃ φιλιππίζειν καὶ χρήμασιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθεὶς τοιαύτην γνώμην ἀποφήνασθαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱκάνως φαίνεται, συνιστὰς ἑαυτὸν ὡς εὔνουν τῇ πόλει καὶ ἀδωροδόκητον.

Ὁρῶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα 57
πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχὴν οὐ μόνον τῷ πολ-
λὰ προεῖσθαι καὶ μηδὲν εἶναι προὔργου περὶ αὐτῶν εὖ λέ-
γειν, ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταὐτὰ μηδὲ
καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν
ὡδὶ τοῖς δὲ ἑτέρως δοκεῖν· δυσκόλου δ' ὄντος φύσει καὶ
χαλεποῦ τοῦ βουλεύεσθαι, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς
αὐτὸ πεποιήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πράγματων εἰώθασι χρῆσθαι
τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα. ἐκ δὲ τού-
του συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρόνον ὃν οἶδ' ἐγώ, τὸν
μὲν οἷς ἂν ἁμάρτητε ἐπιτιμῶντα εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν
εὖ λέγειν, τὰ δὲ πράγματα καὶ περὶ ὧν βουλεύεσθε ἐκ-
φεύγειν ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόν-
των οἶμαι καὶ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀνέστηκα, ἂν ἐθελή-
σητε τοῦ θορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες ἀκούειν, ὡς
ὑπὲρ πόλεως βουλευομένοις καὶ τηλικούτων πραγμάτων
προσήκει, ἕξειν καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν δι' ὧν καὶ τὰ
παρόντα ἔσται βελτίω καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται.

Ἀκριβῶς δὲ εἰδὼς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ λέγειν περὶ
ὧν αὐτὸς εἶπέ τις καὶ περὶ αὐτοῦ παρ' ὑμῖν ἀεὶ τῶν πάνυ
λυσιτελούντων τοῖς τολμῶσιν ὄν, οὕτως ἡγοῦμαι φορτικὸν
καὶ ἐπαχθὲς ὥστε ἀνάγκην οὖσαν ὁρῶν ὅμως ἀποκνῶ.
Νομίζω δ' ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ κρῖναι, μικρὰ 58
τῶν πρότερόν ποτε ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ μνημονεύσαντας.
ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρῶτον μέν, ἡνίκ' ἔπειθόν

§ 1, 1. πράγματα om pr Ω. 3. προεῖσθαι Σ. 4. τῷ om Σ. τῷ περὶ om γρ u. ταῦτα Τ. 5. ἅπαντας Τ. 2, 1. ἑτέρωσε F. 6. παρὰ πάντα τὸν] τὸν πάντα Ωμυ. 7. ἂν om Σ. 8. εὖ λέγειν] εὐλογειν pr Σ. 3, 1. ὑμᾶς F. οὐ μὴν ἀλλὰ] ἀλλὰ μὴν Τ. 5. δι'] ἐξ Τ. 6. προειμένα] προειρημένα corr Σ, qui vulgatam ne a prima quidem manu habuit. 4, 5. νῦν om Τ. 5, 1. ἔπειθον Σ.

τινες ὑμᾶς τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον καὶ μόνον οὐ διεσπάσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑμᾶς ἁμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρη-
6 κότα ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀδείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῖν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἰδίας οὔτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἕνεκεν, ὡς ἐκ τῶν μετὰ
7 ταῦτα ἔργων γέγονε δῆλον. καὶ οὐκέτ' ἐν τούτοις αἰτιάσομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτολέμου λέγοντας (οὐδὲ εἷς γὰρ ἦν) ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγῳδοὺς ἐθεάσθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὔτ' ἐκείνου πρὸς χάριν οὔτ' ἐμοῦ
8 πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούσατε. καίτοι τοῦτό γε ὑμᾶς οἶμαι νῦν ἅπαντας ᾐσθῆσθαι, ὅτι τὴν τότ' ἄφιξιν εἰς τοὺς πολεμίους ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ τἀκεῖ χρήματ' ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ 59
πλείστῳ χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ διὰ τὴν εἰρήνην ἀδείας ἔτυχεν, ἣν ἐνθάδ' ἐκέκτητο οὐσίαν φανεράν, ταύτην ἐξαργυρίσας πρὸς ἐκεῖνον ἀπάγων ᾤχετο.

v. 1. τινες om pr Σ. ἐν om u. ταραττ. πραγμ. FΩuv. 2. ἄδοξον] καὶ ἄδοξον Σ. 3. πρῶτος καὶ μόνος] μόνος καὶ μόνος Σ. 5. ἁμαρτάνειν ὑμᾶς Σ. 8. ἐγνώκατε ὑμεῖς T. 9. ταῦτα] τότε Σ. τὸν om Σ. 6, 4. ὑμι(ω)κ F, ὑμῶν Σ. 5. ἰδίας — ἕνεκεν Σ: ceteri ἕνεκα — ἰδίας. 7, 3. ὑμᾶς αὐτούς T. διονύσῳ T. ἐθεάσασθε TΩuv et pr Σ. 8, 1. ἠκούετε (σα) F: ἠκούετε uv. γε om T. 2. νῦν ἅπαντας ᾐσθῆσθαι] γινώσκειν T. τὴν om Ω. 3. ἐποιήσατο om pr Σ. 6. ἐπεὶ δὲ διὰ T. 8. οἰχεται (ωι ο) F, οἴχεται Σ.

9δύο μὲν δὴ ταῦτα ὧν προεῖπον ἐγώ, μαρτυρεῖ τοῖς γεγενημένοις λόγοις, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷά περ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ' ἐμαυ· τρίτον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μόνον ἂν τοῦτ' εἰπὼν ἔτι καὶ δὴ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. ἡνίκα τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες
10ἤκομεν οἱ πρέσβεις, τότε Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι καὶ τοὺς μὲν Φωκέας τὸν Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σώσειν, τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν, καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι, καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμούς, οἷς ἐπαχθέντες ὑμεῖς οὔτε συμφόρως οὔτ' ἴσως οὔτε καλῶς προεῖσθε Φωκέας, οὐδὲν τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι, ἀλλὰ προειπὼν ὑμῖν, ὡς οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ἅτε ταῦτα οὔτε οἶδα οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν.
11 Ταῦτα τοίνυν ἅπαντ', ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προορῶν, οὐδ' εἰς μίαν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὔτε δεινότητα οὔτε ἀλαζονείαν ἐπανοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι διὰ οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκειν καὶ προαισθάνεσθαι πλὴν διὰ ἃ ἂν ὑμῖν εἴπω θύο, ἓν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυχίαν, ἣν συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὔσης "δεινότη-60
12τος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦσαν, ἕτερον δέ, ἅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν λῆμμ' ἂν οὐδεὶς ἔχοι πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω δεῖξαι προσγρημένον. ὀρθὸν οὖν, ὅ τι ἄν ποτε ἀπ' αὐτῶν ὑπάρχῃ τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεταί μοι. ὅταν δ' ἐπὶ θάτερα ὥσπερ εἰς τρυτάνην ἀργύριον προσενέγκῃς, οἴχεται φέρον καὶ καθείλκυκε τὸν λογισμὸν ἐφ' αὑτό, καὶ οὐκ ἂν ἔτ' ὀρθῶς οὐδ' ὑγιῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς λογίσαιτο.

9, 1. προγεγενημένους F_2 τότε γεγενημένους ΓΩιν. 3. ἐμοῦ] ἐκείνου Ω. τὸ τρίτον Σ. 4. δὴ] δὴ καὶ F. 10, 1. τινων καὶ] καὶ τινων pr Σ. 4. διοικιεῖν pr F: celeri διοικεῖν. 6. ἐπαχθέντες — συμφόρως Σ: ὑπαχθέντες — συμφερόντως ς. 7. οὔτε om pr Σ. 9. προεῖπον corr Σ. οἶδ'] εὖ οἶδ' FΓΩιν. 10. νομίζω δὲ] νομίζων Ωιν. 11, 1. τοίνυν πάντα Ωιν, πάντα τοίνυν F. 3. οὐδὲ] οὔτε Σ. 12, 1. φιλοσοφίας Ω. ὅτι om Σ. 2. οὐδεὶς ἂν FΓΩιν. 7. καθείλκυκε FΣ: celeri καθείλκυσε. οὐκ ἂν ἔτ' Σ: οὐκέτ' ἂν ς. 8. λογίσαιτο] ἂν λογίσαιτο ΓΩιν.

13 Ἐν μὲν οὖν ἔγωγε πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν, ὅπως εἴτε συμμάχους εἴτε σύνταξιν εἴτ' ἄλλο τι βούλεταί τις κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην μὴ λύων τοῦτο ποιήσει, οὐχ ὡς θαυμαστὴν οὐδ' ὡς ἀξίαν οὖσαν ὑμῶν· ἀλλ' ὁποία τίς ποτ' ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μᾶλλον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν ἢ γεγενημένην νῦν δὲ ἡμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων τότ' ἂν ἦ νῦν ἀσφαλέστερος καὶ ῥᾴων ἦν ἡμῖν ὁ πόλε-
14 μος. δεύτερον δέ, ὁρᾶν ὅπως μὴ προαξόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς συνειληλυθότας τουτουσὶ καὶ φάσκοντας Ἀμφικτύονας νῦν εἶναι εἰς ἀνάγκην καὶ πρόφασιν ποιεῖσθαι τοῦ πολέμου πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιτο ἡμῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος διὰ Ἀμφίπολιν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον ἴδιον, οὐ μὴ μετέχουσι Θετταλοὶ μηδ' Ἀργεῖοι μηδὲ Θηβαῖοι, οὐκ ἂν ἡμῖν οἶμαι τούτων οὐδένα πο-
15 λεμῆσαι, καὶ πάντων ἥκιστα (καί μοι μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς πρὶν ἀκοῦσαι) Θηβαίους, οὐχ ὡς ἡδέως ἔχουσιν ἡμῖν, οὐδ' ὡς οὐκ ἂν χαρίζοιντο Φιλίππῳ, ἀλλ' ἴσασιν ἀκριβῶς, εἰ καὶ πάνυ φήσειέ τις αὐτοὺς ἀναισθήτους
16 εἶναι, ὅτι εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὰ μὲν κακὰ πάνθ' ἕξουσιν αὐτοί, τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἑφεδρεύων ἕτερος καθεδεῖται. οὔκουν προεῖντ' ἂν ἑαυτοὺς εἰς τοῦτο, μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας οὔσης τοῦ πολέμου. οὐδὲ γε εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θηβαίους πολεμήσαιμεν δι' Ὠρωπὸν ἢ τι τῶν ἰδίων, οὐδὲν ἂν ἡμᾶς παθεῖν ἡγοῦμαι· καὶ γὰρ ἡμῖν κἀκείνοις τοὺς βοηθήσοντας ἂν οἶμαι, εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, οὐ συνεπιστρατεύσειν οὐδετέροις. καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον

13, 1. οὖν] γὰρ Ω, om μν. 2. συμμάχους εἴτε σύνταξιν ΣΥ: ceteri σύνταξιν εἴτε συμμάχους. τι om Σ. 4. προήσει ΣΥ: προήσῃ ς. 5. τὰς add Σ. 6. γεγενημένην FΩμν. 7. ἡμᾶς FΣ: ceteri ὑμᾶς. προϊέμεθα Σ. 14, 1. προαξόμεθα ΥFΩω et corr ν: προαξώμεθα ς. 3. εἶναι νῦν Υ. 4. ἡμᾶς Υ. 5. τοιοῦτο Σ. 7. ὑμῖν Σ. 15, 1. θορυβήσας Υ. 2. ἀκοῦσαι ΣΥ, ἂν ἀκούσω Ω, ἂν ἀκούσῃ Fων. 3. οὐκ om pr Σ. Φιλίππῳ] ἂν φιλίππου F. 4. φήσει Υ, φησιν Σ. 5. αὐτοῖς] αὐτοὺς FΣΩν. 7. προεῖντο μν, προοιντ' FΣ. 16, 3. βοηθοῦντας Σ. 4. συνεπιστρατεύειν Ω.

ἔχουσι τὴν τρόπον, ὃν καὶ φροντίσειεν ἄν τις, καὶ τὸ
17πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν ἐστιν. οὐκ ἄχρι τῆς ἴσης ἕκαστος
ἐστιν εὔνους οὐδ' ἡμῖν οὔτε Θηβαίοις, ὥστε εἶναι καὶ
κρατεῖν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ σῴζειν μὲν εἶναι πάντες ἂν βού-
λοιντο ἕνεχ' αὑτῶν, κρατήσαντας δὲ τοὺς ἑτέρους δε-
σπότας ὑπάρχειν αὐτῶν οὐδὲ εἷς. τί οὖν ἡγοῦμαι φο-
βερόν, καὶ τί φυλάξασθαι φημὶ δεῖν ἡμᾶς; ὅπως μὴ
κοινὴν πρόφασιν καὶ κοινὸν ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος
18πρὸς ἅπαντας λάβῃ. εἰ γὰρ Ἀργεῖοι μὲν καὶ Μεσσήνιοι
καὶ Μεγαλοπολῖται καί τινες τῶν λοιπῶν Πελοποννησίων,
ὅσοι τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὴν πρὸς Λακεδαι-
μονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς σχήσουσι καὶ τὸ δο-
κεῖν ἐκδέχεσθαί τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων, Θηβαῖοι
δὲ ἔχουσι μέν, ὡς λέγουσιν, ἀπεχθῶς, ἔτι δὲ ἐχθροτέρως
σχήσουσιν, ὅτι τοὺς παρ' ἐκείνων φεύγοντας σῴζομεν
καὶ πάντα τρόπον τὴν δυσμένειαν ἐνδεικνύμεθ' αὐτοῖς,
19Θετταλοὶ δ', ὅτι τοὺς Φωκέων φυγάδας σῴζομεν, Φίλιπ-
πος δέ, ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς ἀμφικτυονίας, 62
φοβοῦμαι μὴ πάντες περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμε-
νοι κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν Ἀμ-
φικτυόνων δόγματα προστησάμενοι, εἴτ' ἐπισπασθῶσιν
ἕκαστοι πέρα τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς ἡμῖν πολεμῆσαι,
20ὥσπερ καὶ περὶ Φωκέας. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι νῦν
Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος καὶ Θετταλοὶ οὐχὶ ταὐτὰ ἕκαστοι
μάλιστα ἐσπουδακότες ταὐτὰ πάντες ἔπραξαν, οἷον Θη-
βαῖοι τὸν μὲν Φίλιππον παρελθεῖν καὶ λαβεῖν τὰς πα-
ρόδους οὐκ ἠδύναντο κωλῦσαι, οὐδέ γε τῶν αὐτοῖς πεπο-
21νημένων ὕστατον ἐλθόντα τὴν δόξαν ἔχειν· νυνὶ γὰρ

ὃν
v. 1. ὧν u, ὃν Ω et corr Τ\ 17, 2. ὅστε] ὡς τε Reiskius.
3. σῴζ] ὡς pr Σ, σώιους F, ἅπαντες FΩuv. 4. ἕνεχ' αὑτῶν
Σ, ἕνεκα ἑαυτῶν FΩuv, ἕνεκά γε ἑαυτῶν Τ\ 6. φημὶ om Τ\
ἡμᾶς F, ὑμᾶς ΤΩv. ὅπως om Σ. 18, 1. εἰ] οἱ corr u,
3. ὅσοι γε δὴ τὰ Ωuv. 8. δεικνύμεθ' Τ\ 19, 3. ὀργιζόμενος
FΣΩuv. 5. προστησάμενοι δόγματα Τ\ 6. πέρα] περὶ FΩuv et
corr Τ\ 20, 2. μάλιστα ἕκαστοι FΩuv. 4. τὸν μὲν Φίλιππον om Τ.

Θηβαίοις πρὸς μὲν τὰ τὴν χώραν κεκομίσθαι κάλλιστα πέπρακται, πρὸς δὲ τιμὴν καὶ δόξαν αἴσχιστα· εἰ γὰρ μὴ παρῆλθε Φίλιππος, οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι. ταῦτα δ' οὐκ ἠβούλοντο, ἀλλὰ τῷ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κορώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δύνασθαι δέ, πάντα
22 ταῦθ' ὑπέμειναν. Φίλιππον τοίνυν τινὲς μὲν δήπου τολμῶσι λέγειν ὡς οὐκ ἐβούλετο Θηβαίοις Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν παραδοῦναι, ἀλλ' ἠναγκάσθη· ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν ἐρρῶσθαι λέγω, ἐκεῖνο δὲ οἶδ', ὅτι οὐ μᾶλλόν γε ταῦτ' ἔμελεν αὐτῷ ἢ τὰς παρόδους λαβεῖν ἠβούλετο καὶ τὴν δόξαν τοῦ πολέμου τοῦ δοκεῖν δι' αὑτὸν κρίσιν εἰληφέναι, καὶ τὰ Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτοῦ· καὶ ταῦτ' ἦν
23 ὧν μάλιστ' ἐγλίχετο. Θετταλοὶ δέ γε οὐδέτερ' ἠβούλοντο τούτων, οὔτε Θηβαίους οὔτε τὸν Φίλιππον μέγαν γίγνεσθαι (ταῦτα γὰρ πάντ' ἐφ' ἑαυτοὺς ἡγοῦντο εἶναι), τῆς πυλαίας δ' ἐπεθύμουν καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς, πλεονεκτημάτων δυοῖν, κύριοι γενέσθαι· τῷ δὲ τούτων γλί- 63
χεσθαι τάδε συγκατέπραξαν. τῶν τοίνυν ἰδίων ἕνεχ' εὑρήσετε ἕκαστον πολλὰ προηγμένον, ὧν ἁδὲν ἠβούλετο, πρᾶξαι. τοῦτο μὲν τοίνυν, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι, φυλακτέον ἡμῖν.
24 Τὰ κελευόμενα ἡμᾶς ἆρα δεῖ ποιεῖν ταῦτα φοβουμένους; καὶ οὐ ταῦτα κελεύεις; πολλοῦ γε καὶ δέω. ἀλλ' ὡς οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν οὔτ' ἔσται πόλεμος, νοῦν δὲ δόξομεν πᾶσιν ἔχειν καὶ τὰ δίκαια λέγειν, τοῦτ' οἶμαι δεῖν ποιεῖν. πρὸς δὲ τοὺς θρασέως ὁτιοῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν καὶ μὴ προορωμένους τὸν πόλεμον ἐκεῖνα βούλομαι λογίσασθαι. ἡμεῖς Θηβαίους ἐῶμεν ἔχειν Ὠρωπόν· καὶ εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, κελεύ-

v. 1. χώραν ἔχειν καὶ κεκομίσθαι F. κάλλιστα πέπρακται] πέπρακταί τι Σ. 4. ἐβούλοντο v. 5. ταῦτα πάνθ' FΩuv.
22, 2. οὐκ] οὐδ' FΣ. 5. ἢ] ἢ τὸ Ωuv et rc F. ἐβούλετο· v.
23, 1. ἐβούλοντο v. 2. τὸν om F. γενέσθαι ΓΩuv.
3. πάντα γὰρ ταῦτα FΩuv. εἶναι om Σ. 6. ἕνεχ' εὑρήσετε ἕκαστον ΣΤ: ceteri ἕνεκα ἕκαστον εὑρήσετε. 7. πολλὰ] εἰς πολλὰ FΩuv, ἐς τὰ πολλὰ mg Σ. 8. τοίνυν] τοι F. τοιοῦτόν] τοῦτ' Σ. ὑμῖν Γ. 24, 1. τὰ] τὰ δὲ Ω. 4. δὲ Σ: τε ς. 5. δεῖν ποιεῖν Σ et γρ F: ceteri δείξειν. 6. ὑπομεῖναι Σ.

σας εἰπεῖν τἀληθῆ, διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν, φαῖμεν ἄν. καὶ Φιλίππῳ νυνὶ κατὰ τὰς συνθήκας Ἀμφιπόλεως παρακεχωρήκαμεν, καὶ Καρδιανοὺς ἐῶμεν ἔξω Χερρονησιτῶν τῶν ἄλλων τετάχθαι, καὶ τὸν Κᾶρα τὰς νήσους καταλαμβάνειν, Χίον καὶ Κῶν καὶ Ῥόδον, καὶ Βυζαντίους κατάγειν τὰ πλοῖα, δῆλον ὅτι τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες ἢ τὸ προσκρούειν καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων. οὐκοῦν εὔηθες καὶ κομιδῇ σχέτλιον, πρὸς ἑκάστους καθ' ἕνα οὕτω προσενηνεγμένους περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, πρὸς πάντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς νυνὶ πολεμῆσαι.

6.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β.

64 ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Παραινεῖ διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῖς Ἀθηναίοις ὁ ῥήτωρ πολέμιον ὑποπτεύειν τὸν Φίλιππον καὶ τῇ εἰρήνῃ μὴ πάνυ πιστεύειν, ἀλλὰ ἐγείρεσθαι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι καὶ εὐτρεπίζεσθαι πρὸς πόλεμον· ἐπιβουλεύειν γὰρ αἰτιᾶται καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τὸν Φίλιππον, καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις φησίν. ἐπαγγέλλεται δὲ καὶ ἀποκρίσεις δώσειν πρός τινας πρέσβεις ἥκοντας, ἀπορούντων τῶν Ἀθηναίων ὁπότε ἀποκρίνασθαι δεῖ. πόθεν δὲ οὗτοι καὶ περὶ τίνων ἥκουσιν, ἐν τῷ λόγῳ μὲν οὐ δηλοῦται, ἐκ δὲ τῶν Φιλιππικῶν ἱστοριῶν μαθεῖν δυνατόν. κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν καιρὸν ἔπεμψε πρέσβεις ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, αἰτιώμενος ὅτι διαβάλλουσιν αὐτὸν μάτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὡς ἐπαγγειλάμενον αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, ψευσάμενον δέ· οὐδὲν γὰρ ὑπεσχῆσθαί φησιν οὐδὲ ἐψεῦσθαι, καὶ περὶ τούτων ἐλέγχους ἀπαιτεῖ. ἔπεμψαν δὲ μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μεσσήνιοι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας, αἰτιώμενοι καὶ οὗτοι τὸν δῆμον ὅτι Λακεδαιμονίοις καταδουλουμένοις τὴν Πελοπόννησον εὔνους τέ ἐστι καὶ συγκροτεῖ, αὐτοῖς δὲ περὶ

v. 1. φαῖμεν Σ: φαίημεν ς. 25, 1. νῦν F. τὰς om Σ. 2. χερρονησιωτῶν Σ. 4. κῶ ΥΩuv. 7. καὶ τὸ φιλονεικεῖν Fuv. 8. οὑτωσὶ Υ, οὕτως ἤδη Fuv, οὑτωσὶ ἤδη Ω. 10. πάντας Σ: ceteri ἅπαντας. ΥΠΟΘ. 4. πρὸς Υ: εἰς ς. 5. καταμαρτυροῦντος πράξειν φ. FΥΩuv. 6. δὲ om v. 7. ἥκοντας — οὗτοι om F. ὁπότε] immo ὅπως vel τίποτε. 8. περὶ] παρὰ Υ. 11. ἐπαγγειλάμενον — ψευσάμενον — ὑπεσχῆσθαι Υ: ἐπαγγελλόμενον — ψευδόμενον — ὑπισχνεῖσθαι ς.

ἐλευθερίας πολεμοῦσιν ἀνταιροῦται. ἀποροῦσιν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πρὸς τὸν Φίλιππον ἀπορίαιως καὶ πρὸς τὰς πόλεις, ἅτε εὖνοι μὲν ὄντες Λακεδαιμονίοις καὶ τὴν τῶν Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων μετὰ Φιλίππου
65 σύστασιν καὶ μισοῦσι καὶ ὑποπτεύουσιν, οὐ μὴν ἀποφήνασθαι δύνανται δίκαια πράττειν τοὺς Λακεδαιμονίους. πρὸς δὲ τὸν Φίλιππον διημαρτήκασι μὲν ὧν ἤλπισαν, οὐ μὴν ὑπ' ἐκείνου γε αὐτοῦ φοκοῦσιν ἐξηπατῆσθαι· οὔτε γὰρ ταῖς ἐπιστολαῖς ἐνέγραψεν ὁ Φίλιππος ἐπαγγελίαν οὐδεμίαν, οὔτε διὰ τῶν ἰδίων πρέσβεων ἐποιήσατό τινα ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ
10 Ἀθηναίων τινὲς ἦσαν οἱ τὸν δῆμον εἰς ἐλπίδα καταστήσαντες ὡς Φίλιππος Φωκέας σώσει καὶ τὴν Θηβαίων ὕβριν καταλύσει. διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης τῶν ἀπορίσεων μηνσθεὶς ἐπαγγέλλεται μὲν αὐτὰς δώσειν, φησὶ δὲ ὅτι δίκαιον ἦν τοὺς τὴν ἀνσχέρειαν πεποιηκότας ἐκείνους καὶ τὰς ἀπορίας ἀπαιτεῖσθαι, τοὺς ἀπατήσαντας, φησί, τὸν δῆμον καὶ ἀνοίξαντας
15 Φιλίππῳ Πύλας. ταῦτα δὲ εἰς τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, προκατασκευαζόμενος, ὡς φασι, τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν τῆς παραπρεσβείας, ἣν ὕστερον ἐνεστήσατο, καὶ προδιαβάλλων αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Ὅταν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγοι γίγνωνται περὶ ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν εἰρήνην, ἀεὶ τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν λόγους καὶ δικαίους καὶ φιλανθρώπους ὁρῶ φαινομένους, καὶ λέγειν μὲν ἅπαντας ἀεὶ τὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κατηγοροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δ' οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν δεόντων οὐδ' ὧν ἕνεκα ταῦτ' ἀκούειν ἄξιον· ἀλλ' εἰς τοῦτο ἤδη προηγμένα τυγχάνει
66 πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὥσθ' ὅσῳ τις ἂν μᾶλλον καὶ φανερώτερον ἐξελέγχῃ Φίλιππον καὶ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσούτῳ τὸ τί χρὴ ποιεῖν συμβουλεῦσαι χαλεπώτερόν ἐστιν. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι πάντας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργῳ κωλύειν καὶ πράξεσιν, οὐχὶ λόγοις δέον πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες

v. 8. οὔτε δὲ διὰ ΓΩιων. πρέσβεων ΓΩιων: πρεσβειῶν ς.
10. τὴν Ἀθηναίων-ὕβριν καταστήσει F. 14. Φ. τὰς πύλας Ω.
16. προδιαβαλὼν F. § 1, 1. ὧν ὁ φίλιππος ΓΩ. 3. ὑμῶν F.
5. γενόμενον Γ. 6. εἰπεῖν om Σ. εἵνεκα ΕΩιων. 2, 3. ἐξελέγχῃ F, ἐλέγξῃ Γ, ὑμᾶς Γ. 5. τὸ om Ω. 3, 1. εἶναι om pr Σ. πάντες pr Σ 3. οὐχὶ λόγοις] syllabas χι λο in litura habet Σ.

τούτων μὲν ἀφέσταμεν, καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὑπονοοῦντες, οἷα ποιεῖ δέ, ὡς δεινὰ καὶ χαλεπά, ταῦτα διεξερχόμεθα· ἔπειθ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους λόγους καὶ λέγοντος ἄλλου συνείητε, ἄμεινον Φιλίππου παρεσκευάσθε, ὡς δὲ κωλύσαιτ' ἂν ἐκεῖνον πράττειν ταῦτα ἐφ' ὧν ἐστὶ νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε. συμβαίνει δὴ πρᾶγμα ἀναγκαῖον, οἶμαι, καὶ ἴσως εἰκός· ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρίβετε καὶ περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ' ἄμεινον ἑκατέροις ἔχει, ἐκείνῳ μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν δ' οἱ λόγοι. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιότερα ὑμῖν ἐξαρκεῖ, ῥᾴδιον, καὶ ὀνόνος οὐδεὶς πρόσεστι τῷ πράγματι· εἰ δ' ὅπως τὰ παρόντ' ἐπανορθωθήσεται δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προελθόντα ἔτι πορρωτέρω λήσει πάντας ἡμᾶς, μηδ' ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως πρὸς ἣν οὐδ' ἀντᾶραι δυνησόμεθα, οὐχ ὑ αὐτὸς τρόπος ὅσπερ πρότερον τὸ βουλεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγουσιν ἅπασι καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν τὰ βέλτιστα καὶ τὰ σώζοντα τῶν ῥᾳδίων καὶ τῶν ἡδέων προαιρετέον.

6 Πρῶτον μὲν οὖν, εἴ τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θαῤῥεῖ ὁρῶν ἡλίκος ἦλθε καὶ ὅσων κύριός ἐστι Φίλιππος, καὶ 67 μηδένα οἴεσθαι κίνδυνον φέρειν τοῦτο τῇ πόλει μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα παρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαί μου διὰ βραχέων, δι' οὓς ταὐναντία ἐμοὶ παρέστηκε προσδοκᾶν καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον, ἵν' ἐὰν μὲν ἐγὼ δοκῶ βέλτιον προορᾶν, ἐμοὶ πεισθῆτε, ἐὰν δ' οἱ θαῤῥοῦντες καὶ πεπιστευκότες αὐτῷ, τούτοις προσθῆσθε. ἐγὼ

γ. 2. διὰ om Σ. ἡμᾶς αν. δέ] δὴ Τ. 3. χαλεπὰ om pr Σ. ταῦτα] καὶ τοιαῦτα ΤΩαν et γρ F. 4. εἴπητε Τ. 5. συνείητε a, συνοίητε corr ν: συνίητε ceteri. 4, 4. ἔχειν FΣΩαν. ἡμῖν F. 5, 3. ἡμᾶς om Τ. 5. ὅσπερ Ω, ὥσπερ καὶ Τ. βουλεύσασθαι F, βουλεύσασθαι Ωαν. καὶ om Τ. 7. τῶν] ἀντὶ τῶν FΤΩαν. ῥαιδίων Τ. τῶν om Τ. 6, 1. οὖν om FΣ. 4. ἡμᾶς Ω. πάντα] ταῦτα πάντα Τ, πάντα ταῦτα FΩαν. 6. ἐμοὶ ΣΤ: μοι ς. 8. βέλτιον] βέλτιον τῶν ἄλλων FΤΩαν. 7, 1. προσθῆσθε Σ.

τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λογίζομαι, τίνων ὁ Φίλιππος κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη; Πυλῶν καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. τί οὖν; πῶς τούτοις ἐχρήσατο; ἃ Θηβαίοις συμφέρει καὶ οὐχ ἃ τῇ πόλει, πράττειν προείλετο. τί δή ποτε; ὅτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων, καὶ οὐ πρὸς εἰρήνην οὐδ' ἡσυχίαν οὐδὲ δίκαιον οὐδέν,
8 εἶδε τοῦτο ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ἡμετέροις οὐδὲν ἂν ἐνδείξαιτο τοιοῦτον οὐδὲ ποιήσειεν, ὑφ' οὗ πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰδίας ἕνεκ' ὠφελείας τῶν ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνῳ προεῖσθε, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσοῦσαν ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες, καὶ πάνθ' ἃ προσήκει προορώμενοι, ὁμοίως ἐναντιώσεσθε, ἄν τι τοιοῦτον ἐπι-
9 χειρῇ πράττειν, ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε. τοὺς δὲ Θηβαίους ἡγεῖτο, ὅπερ συνέβη, ἀντὶ τῶν ἑαυτοῖς γιγνομένων τὰ λοιπὰ ἐάσειν ὅπως βούλεται πράττειν ἑαυτόν, καὶ οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ συστρατεύσειν, ἂν αὐτοὺς κελεύῃ. καὶ νῦν τοὺς 68
Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ἀργείους ταὐτὰ ὑπειληφὼς εὖ ποιεῖ. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον, ὦ ἄν-
10 δρες Ἀθηναῖοι· κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων μόνοι τῶν πάντων μηδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων προέσθαι, μηδ' ἀνταλλάξασθαι μηδεμιᾶς χάριτος μηδ' ὠφελείας τὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας εὔνοιαν. καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ περὶ ὑμῶν οὕτως ὑπείληφε καὶ κατ' Ἀργείων καὶ Θηβαίων ὡς ἑτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ παρόντα ὁρῶν ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ τούτων λογιζόμενος.
11 εὑρίσκει γάρ, οἶμαι, καὶ ἀκούει τοὺς μὲν ὑμετέρους προγόνους, ἐξὸν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων ὥστ'

8, 1. οἶδε ΥΩυυ. τοῖς ἤθεσι τοῖς ἡμετέροις Υ, τοῖς ἤθεσι τοῖς ὑμετέροις Σ: τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν ceteri. 2. ἐνδείξαι τοσοῦτον Σ. 3. ποιήσαιτο Υ. 4. ἕλληνας Υ. προεῖσθε Ωυυ: πρόοισθε ς. 9, 2. ὅπερ] ὅπως Ω. 3. ἑαυτὸν Σ, ἑαυτῷ FΩυυ, αὐτὸν Υ. 5. συστρατεύειν Υ. 6. ταῦτα FΥΩυυ. 7. ἐποίει Σ. 10, 2. ἁπάντων Υ. 11, 2. λοιπῶν] ἄλλων F.

αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ, οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους τὸν λόγον τοῦτον, ἡνίκ' ἦλθεν Ἀλέξανδρος ὁ τούτων πρόγονος περὶ τούτων κῆρυξ, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν προελομένους καὶ παθεῖν ὁτιοῦν ὑπομείναντας, καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντας ταῦθ' ἃ πάντες μὲν ἀεὶ γλίχονται λέγειν, ἀξίως δ' οὐδεὶς εἰπεῖν δεδύνηται, διόπερ κἀγὼ παραλείψω δικαίως (ἔστι γὰρ μείζω τἀκείνων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι), τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων προγόνους τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς
12δ' οὐκ ἐναντιωθέντας. οἶδεν οὖν ἀμφοτέρους ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν ἀγαπήσοντας, οὐχ ὅ τι συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἕλλησι σκεψομένους. ἡγεῖτ' οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἕλοιτο φίλους, ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἱρήσεσθαι, εἰ δ' ἐκείνοις προσθεῖτο, συνεργοὺς ἕξειν τῆς αὐτοῦ πλεονεξίας. διὰ ταῦτ' ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν αἱρεῖται. οὐ γὰρ δὴ τριήρεις γε ὁρᾷ πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν οὔσας· οὐδ' ἐν μὲν69
τῇ μεσογείᾳ τιν' ἀρχὴν εὕρηκε, τῆς δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμπορίων ἀφέστηκεν· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν.
13 Ἀλλὰ νὴ Δί', εἴποι τις ἂν ὡς πάντα ταῦτ' εἰδώς, οὐ πλεονεξίας ἕνεκεν οὐδ' ὧν ἐγὼ κατηγορῶ τότε ταῦτ' ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιότερ' ἀξιοῦν τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς. ἀλλὰ τοῦτον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔνεστ' αὐτῷ νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίοις ἀφιέναι κελεύων πῶς ἂν Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδοὺς τῷ δίκαια νομίζειν ταῦτ' εἶναι πεποιηκέναι σκήψαιτο;
14 Ἀλλ' ἐβιάσθη νὴ Δία (τοῦτο γάρ ἐσθ' ὑπόλοιπον) καὶ παρὰ γνώμην, τῶν Θετταλῶν ἱππέων καὶ τῶν Θηβαίων ὁπλιτῶν ἐν μέσῳ ληφθείς, συνεχώρησε ταῦτα. καλῶς.

v. 3. χώραν] πόλιν ΓΩuv. 5. μὲν om Σ. 6. εἰπεῖν οὐδεὶς ΓΩuv. 7. μείζονα Σ. 12, 4. προσθεῖτο Σ, πρόσθειτο Ωuv: πρόσθοιτο ς. 7. οὔσας Σ: ceteri ἐνοῦσας. μὲν om ΣΤ. 13, 3. δικαιοτέρους Ωuv. ἀξιοῦν post ὑμᾶς ponit Σ. 4. τῶν ὁ λόγων πάντων ΓΩuv. 5. λακεδαιμονίους κ. 6. τῷ] τω κ.

οὐκοῦν φασὶ μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπό-
πτως ἔχειν, καὶ λογοποιοῦσι περιιόντες τινὲς ὡς Ἐλά-
15τειαν τειχιεῖ· ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ μελλήσει γε,
ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις ἐπὶ
τοὺς Λακεδαιμονίους συμβάλλειν οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξέ-
νους εἰσπέμπει καὶ χρήματ' ἀποστέλλει καὶ δύναμιν με-
γάλην ἔχων αὐτός ἐστι προσδόκιμος. τοὺς μὲν ὄντας ἐχ-
θροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἀναιρεῖ, οὓς δ' ἀπώλεσεν
16αὐτὸς πρότερον Φωκέας νῦν σώζει; καὶ τίς ἂν ταῦτα πι-
στεύσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἡγοῦμαι Φίλιππον, οὔτ'
εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἔπραξεν οὔτ' ἂν εἰ νῦν ἀπεγί-
γνωσκε Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιοῦ-
σθαι, ἀλλ' ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κἀκεῖνα ἐκ προαιρέσεως 70
δῆλός ἐστι ποιήσας. ἐκ πάντων δ', ἄν τις ὀρθῶς θεω-
ρῇ, πάντα πραγματεύεται κατὰ τῆς πόλεως συντάττων.
17καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμ-
βαίνει. λογίζεσθε γάρ. ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀντα-
γωνιστὰς μόνους ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρό-
νον, καὶ τοῦτο αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ
οὖσιν ὑμετέροις ἔχει, τούτοις πάντα τἆλλα ἀσφαλῶς κέ-
κτηται· εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐδ'
18ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγεῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ
ἑαυτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους· εὖ
φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων δικαίως [ἂν] αὐτὸν μι-
σεῖν νομίζει καὶ παρώξυνται, πείσεσθαί τι προσδοκῶν,
ἂν καιρὸν λάβητε, ἐὰν μὴ φθάσῃ ποιήσας πρότερος. διὰ
ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέστηκεν, ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει τινὰς

v. 1. τοὺς om ΥΩυ. 2. τινὲς περιιόντες Ωυυ, τινες περιόντες F. 15, 1. γε om Σ. 3. συμβάλλειν ΣΥ: συνεισβάλλειν ς. καὶ om Ωυυ. 5. μὲν] μὲν οὖν FΥ. 16, 2. μὲν om Ω. οὐκ] οὐδ' ΣΥΩυυ et γρ F. ἡγοῦμαι post γὰρ ponit F. 3. ἂν] ἃ Ω. 6. θεωρεῖ Σ, θεωροῖ corr Υ: θεωροῖη reliqui. 7. πάντα] ὅτι πάντα FΥ et rc Ω. 17, 5. ἡμετέροις FΩυυ. ἔχει] ἔχει χρήσασθαι F, ἔχει χρῆσθαι ΥΩυυ. 6. προεῖτο omnes: πρόειτο ς.

18, 3. ἡμᾶς Υ. 4. νομίζει F, νομίζοι ΣΥΩυυ. τι] τι κακὸν FΥΩυυ. 5. ἂν] ἐὰν Fυυ. πρότερος φθάσῃ ποιήσας Fυυ et (qui πρότερον habet) Ω.

Θηβαίων καὶ Πελοποννησίων τὰς ταὐτὰ βουλομένας τούτοις,
19 ὧς διὰ μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται, διὰ
δὲ σκαιότητα τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ' οὐδὲν προόψεσθαι.
καίτοι σωφρονεῖσί γε καὶ μετρίως ἐναργῆ παραδείγματ' ἔχειν
ἰδεῖν, ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργείους ἔμοιγ' εἰ-
πεῖν συνέβη, βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς ἔστιν εἰρῆσθαι.
20 Πῶς γὰρ οἴεσθ', ἔφην, ὦ ἄνδρες Μεσσήνιοι, δυσχερῶς
ἀκούειν Ὀλυνθίους, εἴ τίς τι λέγοι κατὰ Φιλίππου καθ'
ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθεμοῦντα μὲν αὐτοῖς ἠφίει,
ἧς πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποι-
οῦντο, Ποτίδαιαν δ' ἐδίδου τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους
ἐκβαλών, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς 71
ἀνῄρητο, τὴν χώραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει καρποῦσθαι; ἆρα
προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι, ἢ λέγοντος ἄν τινος
21 πιστεῦσαι οἴεσθε; ἀλλ' ὅμως, ἔφην ἐγώ, μικρὸν χρόνον
τὴν ἀλλοτρίαν καρπωσάμενοι πολὺν τῆς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκεί-
νου στέρονται, αἰσχρῶς ἐκπεσόντες, ἃ κρατηθέντες μόνον
ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων καὶ πραθέντες· οὐ
γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τὰς τυράννους αὖ-
22 ται λίαν ὁμιλίαι. τί δ' οἱ Θετταλοί; ἆρ' οἴεσθ', ἔφην,
ὅτ' αὐτοῖς τοὺς τυράννους ἐξέβαλλε καὶ πάλιν Νίκαιαν
καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν
δεκαδαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς; ἢ τὸν τὴν πυλαίαν
ἀποδόντα τοῦτον τὰς ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραιρή-
σεσθαι; οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα καὶ
23 πᾶσιν ἔστιν εἰδέναι. ὑμεῖς δ', ἔφην ἐγώ, διδόντα μὲν καὶ
ὑπισχνούμενον θεωρεῖτε Φίλιππον, ἐξηπατηκότα δ' ἤδη

v. 1. θηβαίους Σ. πελοποννησίους Ω. βουλευομένους Υ. τούτοις F, τούτῳ ΥΩιν. 19, 4. πρὸς ante Ἀργείους om F. ὃ ἴστι ante καὶ ponunt ΓΩιν. 20, 2. τι om ΥΩιν, in γρ habet F. 3. ἄφλιτ Σ, αφλιτ F. 4. ἧς] οὗ F, οὐ Ωιν. μακεδονίαν Ω. 5. ἐποίκους F, ἐποικους Ωιν. 6. ἐκβάλλων Σ et γρ F. ὑμᾶς F, ὑμᾶς Ωιν. 7. δεδώκει pr Ω. 21, 1. οἴεσθε] οἴεσθέ γε F, οὖν οἴεσθέ γε ΥΩιν. 5. αὐτοὺς om FΩιν. 22, 2. αὐτοῖς ΣΥ: ceteri αὐτῶν. 5. τοῦτον] τούτων pr F. 23, 2. θ. τὸν φίλιππον Υ.

καὶ παρακεκρουμένον ἀπεύχεσθε, ἂν σωφρονῆτ', ἰδεῖν. ἔστι τοίνυν νὴ Δί', ἔφην ἐγώ, παντοδαπὰ εὑρημένα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα
24 καὶ τείχη καὶ τάφροι καὶ τἆλλα ὅσα τοιαῦτα, καὶ ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα χειροποίητα, καὶ δαπάνης προσδεῖται· ἓν δέ τι κοινὸν ἡ φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν ἑαυτῇ κέκτηται φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μέν ἐστιν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράννους. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀπιστία. ταύτην φυλάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε· ἐὰν ταύτην σώζητε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πά-
25 θητε. τί ζητεῖτε; ἔφην. ἐλευθερίαν. εἶτ' οὐχ ὁρᾶτε Φίλιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτῃ καὶ τὰς προσηγορίας ἔχον-τα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος. οὐ φυλάξεσθ', ἔφην, ὅπως μὴ πολέμου ζητοῦντες ἀπαλλαγῆναι δεσπότην εὕρητε;
26 Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ θορυβῶντες ὡς ὀρθῶς λέγεται, καὶ πολλὰς ἑτέρους λόγους παρὰ τῶν πρέσβεων καὶ παρόντος ἐμοῦ καὶ πάλιν ὕστερον, ὡς ἔοικεν, ἐδὲν μᾶλλον ἀποσχήσονται τῆς Φιλίππου φιλίας οὐδ' ὧν ἐπαγγέλλεται. καὶ οὐ τοῦτό ἐστιν ἄτοπον, εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννησίων τινὲς παρ' ἃ τῷ λογισμῷ βέλτιστ' ὁρῶσί τι πράξου-
27 σιν· ἀλλ' [εἰ] ὑμεῖς οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ καὶ τῶν λεγόντων ἀκούοντες ἡμῶν ὡς ἐπιβλεύσεσθε, ὡς περιστοιχίζεσθε, ἐκ τοῦ μηδὲν ἤδη ποιεῖν λήσεθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πάντα ταῦθ' ὑπομείναντες· οὕτως ἡ παραυτίχ' ἡδονὴ καὶ ῥᾳστώνη μεῖζον ἰσχύει τῶ ποθ' ὕστερον συνοίσειν μέλλοντος.
28 Περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς

ξα

v, 1. παρακεκρουμένον Σ: παρακεκρουσμένον ς. ἀπεύχεσθε F, ἀπεύξασθε T. ἂν σωφρονῆτ'] εἰ σωφρονεῖτε δὴ Σ. 24, 1. καὶ τἆλλα] τὰ δ' ἄλλα T. 2. ἐστιν ἅπαντα] εἰσὶ Ω. δαπάνης πολλῆς πρ. FTΩιυν. 3. ἐν om Σ. 6. οὖν om pr Ω. 7. μὴ δεινὸν Σ: ceteri δεινὸν μὴ. 25, 1. τί] τί οὖν FΩιυν. 3. ἅπας καὶ τύραννος T. 4. ὅπως ἔφην FΣΩιυν. 26, 2. παρὰ] καὶ παρὰ T, 3. ὕστερον] ὕστερον ἀκούσαντες ΣT. 6. τι in mg F. 27, 1. εἰ om mei omnes. ὑμεῖς] ὑμεῖς αὐτοὶ FΣυ αὐτοὶ om F. 2. περιτειχίζεσθε FΣΩιυν. 3. ἐκ τοῦ] ὥστε Σ, ὡς ἐκ τοῦ FΩιυν. ποιεῖν in litura Σ, ποιῆσαι FΩν. λήσεσθ' FΣ. 4. ταῦθ' om Σ. 28, 1. μὲν δή] δὲ pr T.

ὕστερον βουλεύσεσθε, ἂν σωφρονῆτε· ἃ δὲ νῦν ἀποκρινάμενοι τὰ δέοντ' ἂν εἶητ' ἐψηφισμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω. ἦν μὲν οὖν δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγκόντας τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς ἐπείσθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρή-29νην, καλεῖν· οὔτε γὰρ αὐτὸς ἂν ποτε ὑπέμεινα πρεσβεύειν, οὔτ' ἂν ὑμεῖς οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες, εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντα εἰρήνης Φίλιππον ᾤεσθε· ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκότα τὰ τότε λεγόμενα. καὶ πάλιν γ' ἑτέρους καλεῖν τίνας; τοὺς ὅτ' ἐγὼ γεγονυίας ἤδη τῆς εἰρήνης ἀπὸ τῆς ὑστέρας ἧκον πρεσβείας τῆς ἐπὶ "τοὺς ὅρκους, αἰσθόμενος φενακιζομένην τὴν πόλιν, προὔλεγον καὶ διεμαρτυρόμην καὶ οὐκ εἴων προέσθαι Πύλας73 30οὐδὲ Φωκέας, λέγοντας ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπός εἰμί τις ἄνθρωπος, Φίλιππος δ', ἅπερ εὔξαισθ' ἄν ὑμεῖς, ἐὰν παρέλθῃ, πράξει, καὶ Θεσπιὰς μὲν καὶ Πλαταιὰς τειχιεῖ, Θηβαίους δὲ παύσει τῆς ὕβρεως, Χερρόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει, Εὔβοιαν δὲ καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν ἀποδώσει· ταῦτα γὰρ ἅπαντα ἐπὶ τοῦ βήματος ἐνταυθοῖ μνημονεύετ' οἶδ' ὅτι ῥηθέντα, καίπερ ὄντες οὐ δεινοὶ 31τοὺς ἀδικοῦντας μεμνῆσθαι. καὶ τὸ πάντων αἴσχιστον, καὶ τοῖς ἐγγόνοις πρὸς τὰς ἐλπίδας τὴν αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην ἐψηφίσασθε· οὕτω τελέως ὑπῆχθητε. τί δὴ ταῦτα νῦν λέγω καὶ καλεῖν φημὶ δεῖν τούτους; ἐγὼ νὴ τοὺς θεοὺς τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ 32οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐχ ἵν' εἰς λοιδορίαν ἐμπεσὼν ἐμαυτῷ μὲν ἐξ ἴσου λόγον παῤ ὑμῖν ποιήσω, τοῖς δ' ἐμοὶ προσκρούσασιν ἐξ ἀρχῆς καινὴν παράσχω πρόφασιν τοῦ πάλαι

v, 2. ἤδη] δὴ Σ. 3. οὖν om Ω. 5. τὰς om Σ. ποιῆσαι F. 29, 2. οἶδ'] εὖ οἶδ' FΩιιν. 30, 2. δύστροπός καὶ δύσκολός Σ. 3. ἅπερ] ἃ περ F, ὅπερ ΣΩιιν. 5. χερρόνησον ν: Χερρόννησον φ. 7. ἐνταῦθα Σ. praestat ἐνταυθὶ et hoc loco et 23, 77 et 41, 23. 31, 2. ἐγγόνοις F, ἐκγόνοις ΣΓ. αὐτὴν] αὐτοῦ Ω. 3. προσεψηφίσασθε FΩιιν. 32, 3. καὶ τὴν παράσχω πρόφασιν] καὶ νῦν παρ. πρόφ. ΣΓ, παρ. πρόφ. καὶ νῦν F, παρ. πρόφ. κενὴν αν, παρ. πρόφ. καινὴν Ω. πάλαι γέ τι Ωιιν.

τι λαβεῖν παρὰ Φιλίππου· οὐδ' ἵνα τὴν ἄλλως ἀδολεσχῶ. ἀλλ' οἶμαι ποθ' ὑμᾶς λυπήσειν, ἃ Φίλιππος πράττει, 33μᾶλλον ἢ τὰ νυνί· τὸ γὰρ πρᾶγμα ὁρῶ προβαῖνον, καὶ οὐχὶ βουλοίμην μὲν ἂν εἰκάζειν ὀρθῶς, φοβοῦμαι δὲ μὴ λίαν ἐγγὺς ᾖ τοῦτ', ἤδη. ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν ἐξουσία γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούηθ' ὅτε ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶν ἐμοῦ μηδὲ τοῦ δεῖνος, ἀλλ' αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε καὶ εὖ εἰδῆτε, ὀργίλους καὶ τραχεῖς ὑμᾶς 34ἔσεσθαι νομίζω. φοβοῦμαι δὴ μὴ τῶν "πρέσβεων σεσιω-?πηκότων, ἐφ' οἷς αὐτοῖς συνίσασι δεδωροδοκηκόσι, τοῖς ἐπανορθοῦν τι πειρωμένοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλότων τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμβῇ· ὁρῶ γὰρ ὡς τὰ πολλὰ ἐνίους οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ 35χεῖρα μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας. ἕως οὖν ἔτι μέλλει καὶ συνίσταται τὰ πράγματα καὶ κατακούομεν ἀλλήλων, ἕκαστον ὑμῶν, καίπερ ἀκριβῶς εἰδότα, ὅμως ἐπαναμνῆσαι βούλομαι τίς ὁ Φωκέας πείσας καὶ Πύλας ὑμᾶς προέσθαι, ὧν καταστὰς ἐκεῖνος κύριος τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονε, καὶ πεποιηχ' ὑμῖν μὴ περὶ τῶν δικαίων μηδ' ὑπὲρ τῶν ἔξω πραγμάτων εἶναι τὴν βουλήν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πολέμου, ὃς λυπήσει μὲν 36ἕκαστον, ἐπειδὰν παρῇ, γέγονε δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. εἰ γὰρ μὴ παρεκρούσθητε τόθ' ὑμεῖς, οὐδὲν ἂν ἦν τῇ πόλει πρᾶγμα· οὔτε γὰρ ναυσὶ δήπου κρατήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν ἦλθεν ἄν ποτε στόλῳ Φίλιππος, οὔτε πεζῇ βαδίζων ὑπὲρ τὰς Πύλας καὶ Φωκέας, ἀλλ' ᾗ τὰ δίκαι' ἂν

v. 1. τὴν] ὡς FΣ. 33, 1. νῦν F. τὰ γὰρ πράγματα — προβαίνοντα FΛιιν. προφοβοῦμαι βούλομαι F. 2. μὲν om ΣΩ. ὀρθῶς εἰκάζειν Υ. 4. γέγηται Υ. 6. πάντες] πάνθ' ΥΛιιν. 34, 1. δὴ] δὲ Ωιιν. πρέσβεων] αἰτίων Υ et γρ Ω. 2. αὐτοῖς] αὐτοὶ Υ. 5. αἰτίους] πολλοὺς γρ F. 35, 1. μάλιστα om Υ. 3. ἐπαναμνήσκεσθαι Σ. 4. πείσας καὶ πύλας ποιήσας Σ, πείσας ὑμᾶς καὶ πύλας Υ, καὶ πύλας πεί σωσας ὑμᾶς F, καὶ πύλας πείσας ὑμᾶς Ωιιν. 6. πεποίηκεν Ωιιν. 7. μὴ Σ, μήτε Fιιν, μηκέτι ΥΩ. μηθ'] μήθ' FΩιιν. 36, 1. δ' ἐν] δὲ F. 2. οὐδὲν] οὐθ' Ω.

ἐποίει καὶ τὴν εἰρήνην ἄγων ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ παραχρῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ πολέμῳ δι' ὃν τότε τῆς εἰρήνης
57 ἐπεθύμησεν. ταῦτ' οὖν ὡς μὲν ὑπομνῆσαι, νῦν ἱκανῶς εἴρηται, ὡς δ' ἂν ἐξετασθείη μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο, ὦ πάντες θεοί· οὐδένα γὰρ βουλοίμην ἂν ἔγωγε, οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ τοῦ πάντων κινδύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν.

7.

ΠΕΡΙ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Οὗτος ὁ λόγος ἐπιγράφεται μὲν περὶ Ἀλοννήσου, 75
τύχα δὲ ὀρθότερον ἐπιγράφειν „πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου" πέπομφε γὰρ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιστολὴν περὶ πολλῶν διαλεγόμενος, ὧν ἓν ἐστι καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἀλόννησον, ἥτις ἦν μὲν τῶν Ἀθηναίων ἀρχαῖον κτῆμα, κατὰ δὲ τοὺς Φιλίππου καιροὺς ὑπὸ λῃστῶν κατεῖχετο, οὓς ἐκβαλὼν ὁ Φίλιππος ἀπαιτοῦσι μὲν τοῖς Ἀθηναίοις τὴν νῆσον οὐκ ἀποδίδωσιν (ἑαυτοῦ γὰρ εἶναί φησιν), αἰτοῦσι δὲ ὑπισχνεῖται δώσειν. ὁ δὲ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημοσθένους εἶναι· δηλοῖ δὲ ἡ φράσις καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἁρμονία, πολὺ τὸν Δημοσθενικὸν πεφευγυῖα τύπον, ἀνειμένη τε καὶ διαλελυμένη παρὰ τὴν ἰδέαν τούτου ταῦ ῥήτορος. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ τέλει ῥηθὲν ἰοῦ μικρὸν μαρτύριον τοῦ νόθον εἶναι τὸν λόγον, „ἅπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις κατατεκτημένον φορεῖτε." ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης εἰωθὼς παῤῥησίᾳ χρῆσθαι, τοῦτο δὲ ὕβρις ἐστὶ καὶ λοιδορία μέτρον οὐκ ἔχουσα. εὐτέλειά τε αὐτῷ δεινὴ πρόσεστι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ εὔηθες τὸ νομίζειν ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἐγκέφαλον. ὑπώπτευσαν δὲ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τὸν λόγον ὡς οὐ ταῦ ῥήτορος, καὶ πεφωράκασί γέ τινες ὄντα Ἡγησίππου καὶ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῶν λόγων (τοιαύτη γὰρ κέχρηται) καὶ ἀπὸ τῶν "πραγμάτων· κατὰ Καλλίπ- 76
που γὰρ τοῦ Παιανιέως φησὶν ὁ τὸν λόγον γεγραφὼς ἀπεικηνοχέναι γραφὴν παρανόμων, φαίνεται δὲ οὐχ ὁ Δημοσθένης ἀλλ' ὁ Ἡγήσιππος τὴν κατὰ τοῦ Καλλίππου γραφὴν ἐνατηαάμενος. νὴ Δία, ἀλλ' ὁ λόγος συμβουλεύει περὶ τῆς Ἀλοννήσου τοῖς Ἀθηναίοις μὴ λαμβάνειν αὐτὴν ἀλλ'

v. 2. ἐν om pr Σ. τότε] πρότερον T et γρ F, τότε πρότερον Flav. 37, 3. ἔγωγε ἂν Σ. Tit. ἀλλονήσου Σ, ἀλαντήσου F. ΥΠΟΘ. 2. τὴν Φ.] τοῦ φ, Ω. 4. ἓν om pr Sb. 7. αἰτοῦσι] ἀποῦσι F. 8. δὲ καὶ ἡ υν. 9. ἀνειμένον — διαλελυμένον F. 16. τὸ νομίζειν T: τι νομίζεται τὸ φ. 19 et 23. καλλίππου T.

ἀπολαμβάνειν, καὶ διαφέρεται περὶ τῶν ὀνομάτων, ταῦτα δὲ Αἰσχίνης φησὶ τὸν Δημοσθένην συμβεβουλευκέναι τοῖς Ἀθηναίοις. εἶτα τί τοῦτο; δύναται γὰρ τὴν αὐτὴν πεποιῆσθαι συμβουλὴν καὶ Δημοσθένης καὶ Ἡγήσιππος, ἐπεὶ καὶ τὰ ἄλλα τῆς αὐτῆς ἦσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ προαιρέσεως καὶ τοῖς φιλιππίζουσι τῶν ῥητόρων ἀντέλεγον. καὶ μέμνηται καὶ ὁ Δημοσθένης τοῦ Ἡγησίππου ὡς καὶ πρεσβεύσαντος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀντιταχθέντος τῷ Μακεδόνι. δῆλον οὖν ὅτι ὁ μὲν τοῦ Δημοσθένους λόγος ὁ περὶ τῆς Ἁλοννήσου ῥηθεὶς οὐ σώζεται, ἐκείνου δὲ οὐκ ὄντος τὸν εὑρεθέντα προσέθεσαν αὐτῷ, ἀφορμὴν ἔχοντες τὸ περὶ Ἁλοννήσου λόγον εἰρῆσθαι τῷ ῥήτορι, ὑκέτι δὲ ἐξετάζοντες εἰ τοῦτον εἰκὸς εἶναι τὸν ἐκείνου.

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς Φίλιππος αἰτιᾶται, τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας κωλύσουσι συμβούλους ἡμᾶς γίγνεσθαι ὑπὲρ τῶν ὑμῖν συμφερόντων· δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ τὴν ἐπὶ τοῦτ' βήματος παῤῥησίαν αἱ παρ' ἐκείνου πεμπόμεναι ἐπιστολαὶ ἀνέλοιεν. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βέλομαι πρῶτον μὲν περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε, περὶ τούτων διεξελθεῖν· ὕστερον δέ, περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς λέξομεν.

2 Φίλιππος γὰρ ἄρχεται μὲν περὶ Ἁλοννήσου λέγων, ὡς ὑμῖν δίδωσιν ἑαυτοῦ οὖσαν, ὑμᾶς δὲ οὐ φησι δικαίως αὐτὸν ἀπαιτεῖν· οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν οὔτε λαβεῖν οὔτε νῦν ἔχειν. ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιούτους λόγους, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἐπρεσβεύσαμεν, ὡς λῃστὰς ἀφελόμενος ταύτην τὴν νῆσον κτήσαιτο, καὶ προσήκειν αὐτὴν 3 ἑαυτοῦ εἶναι. τοῦτον δὲ τὸν λόγον, ὡς οὐκ ἔστι δίκαιος, οὐ χαλεπόν ἐστιν αὐτοῦ ἀφελέσθαι. ἅπαντες γὰρ οἱ λῃσταὶ τοὺς ἀλλοτρίους τόπους καταλαμβάνοντες καὶ τούτους ὀχυροὺς ποιούμενοι ἐντεῦθεν τοὺς ἄλλους κακῶς ποιοῦσιν. ὃ δὴ τοὺς λῃστὰς τιμωρησάμενος καὶ κρατήσας οὐκ ἂν δήπου εἰκότα λέγοι, εἰ φαίη, ἃ ἐκεῖνοι ἀδίκως καὶ ἀλλότρια εἶχον, ταῦθ' ἑαυτοῦ γίγνεσθαι. εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε, τί κωλύει, καὶ εἴ τινα τῆς Ἀττικῆς

§ 1, 1. ὦ ἄνδρες Σ. 3. κωλύουσι Γ. 7. ἀπέσταλκε F.
2, 1. λέγων Γ. 2. ἡμῖν Ω. 3, 4. ὀχυρὰ F, ἐχυροὺς Σ.

λῃσταὶ τόπον καταλάβοιεν ἢ Λήμνου ἢ Ἴμβρου ἢ Σκύρου, καὶ τινες τούτους τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν, εὐθὺς καὶ τὸν τόπον τοῦτον οὗ ἦσαν οἱ λῃσταί, τὸν ὄντα ἡμέτερον, τῶν τιμωρησαμένων τοὺς λῃστὰς γίγνεσθαι; Φίλιππος δ' οὐκ ἀγνοεῖ ταῦτ' οὐ δίκαια λέγων, ἀλλ' εἰ καί τις ἄλλος, ἐπιστάμενος παραχρουσθῆναι ἂν ὑμᾶς οἴεται ὑπὸ τῶν τἀνταῦθα διοικήσειν [μελλόντων,] ὡς ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος βούληται, καὶ πρὶν ὑπεσχημένων καὶ νῦν δὲ πραττόντων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε λανθάνει αὐτόν, ὅτι δι' 78
ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων, ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε ὑμεῖς, 6
ἕξετε τὴν νῆσον, ἄν τε λάβητε ἄν τ' ἀπολάβητε. τί οὖν αὐτῷ διαφέρει μὴ τῷ δικαίῳ ὀνόματι χρησάμενον ἀποδοῦναι ὑμῖν, ἀλλὰ δωρεὰν δεδωκέναι, τῷ ἀδίκῳ; οὐχ ἵν' εὐεργέτημά τι καταλογίσηται πρὸς ὑμᾶς (γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε τὸ εὐεργέτημα), ἀλλ' ἵν' ἐνδείξηται ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὅτι Ἀθηναῖοι τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία ἀγαπῶσι παρὰ τοῦ Μακεδόνος λαμβάνοντες. τοῦτο δ' ὑμῖν οὐ ποιητέον ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

7 Ὅταν δὲ λέγῃ περὶ τούτων ὡς ἐθέλει διαδικάσασθαι, οὐδὲν ἄλλο ἢ χλευάζει ὑμᾶς, πρῶτον μὲν ἀξιῶν Ἀθηναίους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον περὶ τῶν νήσων διαδικάζεσθαι, πότερον ὑμέτεραι ἢ ἐκείνου εἰσίν· ὁπότε γὰρ ἡ μὲν δύναμις ἡ ὑμετέρα, ἡ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλληνας, μὴ δύναται ὑμῖν τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία σώζειν, οἱ δὲ δικασταί, οἷς ἂν ἐπιτρέψητε, οἱ κύριοι τῆς ψήφου, οὗτοι ὑμῖν σώσουσιν, ἐὰν μὴ Φίλιππος αὐτοὺς 8
πρίηται, πῶς ὑμεῖς οὐχ ὁμολογουμένως, ὅταν ταῦτα διατοὺς

v. 2. τούτους προσλήψιστας F. 5, 2. ἀλλ' εἰ — 5. πραττόντων om Σ. 4. τῶν ἐνταῦθα FΩ. 5. καὶ ante νῦν om T. 6. δι' om u. 6, 5. γε om Σ. πᾶσι Fuv. 7, 1. διαδικάσασθαι ΣT, διαδικάσα ζεσθαι F: διαδικάζεσθαι ceteri. 4. δικάζεσθαι T. πότερα T.

5. ἡμετέρα F. 6. δύνηται F, δύνηται Σ. τὰ χωρία τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ FΩuv. διασώζειν FTΩuv. 8. σώσουσιν Σ, σώζουσιν Tuv, σῴζουσιν F, σώζωσιν Ω. 8, 1. πῶς ἡμεῖς οὐχ ὁμολογοῦμεν ὡς ταν Σ.

πράττησθε, τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ ἁπάντων ἀφεστήκατε, καὶ ἐπιδείκνυτε ἅπασιν ἀνθρώποις ὅτι οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἂν αὐτῷ διαγωνίσαισθε, εἴγε περὶ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὗ φατὲ ἰσχύειν, μὴ διαγωνιεῖσθε ἀλλὰ διαδικάσεσθε;

9 Ἔτι περὶ συμβόλων φησὶ πεπομφέναι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ποιησομένους, ταῦτα δὲ κύρια ἔσεσθαι οὐκ ἐπειδὰν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῷ παρ' ὑμῖν κυρωθῇ, ὥσπερ ὁ νόμος κελεύει, ἀλλ' ἐπειδὰν ὡς ἑαυτὸν ἐπανενεχθῇ, ἐφέσιμον τὴν παρ' ὑμῶν γενομένην γνῶσιν ὡς ἑαυτὸν ποιούμενος· 79 βούλεται γὰρ ὑμῶν τοῦτο προλαβεῖν καὶ ὁμολογούμενον ἐν τοῖς συμβόλοις καταστῆσαι, ὅτι τῶν περὶ Ποτίδαιαν γεγενημένων ἀδικημάτων οὐδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι, ἀλλὰ βεβαιοῦτε δικαίως αὐτὴν ἐκεῖνον καὶ λαβεῖν καὶ

10 κεκτῆσθαι, καίτοι Ἀθηναίων οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ κατοικοῦντες, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον ἀλλὰ συμμαχίας, καὶ ὅρκων ὁμωμοσμένων, οὓς Φίλιππος τοῖς οἰκοῦσιν ἐν Ποτιδαίᾳ ὤμοσεν, ἀφῃρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ πτήματα. ταῦτα δὴ βούλεται τἀδικήματα πανταχῶς παρ' ὑμῖν βεβαιώσασθαι, ὅτι οὔτ' ἐγκαλεῖτε αὐτῷ οὔθ' ἡγεῖ-

11 σθε ἀδικεῖσθαι, ἐπεὶ ὅτι γε συμβόλων οὐδὲν δέονται Μακεδόνες πρὸς Ἀθηναίους, ὁ παρελήλυθὼς ὑμῖν χρόνος τεκμήριον γενέσθω· οὔτε γὰρ Ἀμύντας ὁ πατὴρ ὁ Φιλίππου οὔθ' οἱ ἄλλοι Μακεδονίας βασιλεῖς οὐδεπώποτε σύμβολα ἐποιήσαντο πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν.

12 καίτοι πλείους γε ἦσαν αἱ ἐπιμιξίαι τότε πρὸς ἀλλήλους ἢ νῦν εἰσίν· ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία καὶ

---

v. 1. πάντων *T*. 2. ἐπιδείκνυται *FΣν*. πᾶσιν *T*. ἂν om *Σ*. 3. αὐτῶν *Σ*, om pr *T*. διαγωνίσαισθε *T*, διαγωνίζησθε *Ωαν*, εἶσθε διαγωνίζεσθε *F*, διαγωνιεῖσθε *Σ*. εἰ ὑπὲρ τῶν *FΩαν*.

4. διαδικάζεσθε *F*, διαδικάζεσθε *Ωαν*, δικάσεσθε *Σ*. 9, 3. ὥσπερ *ΣT*: ὡς *s*. 4. ἐπαναχθῇ *T*. 6. προσλαβεῖν *T*. 10, 3. ὠμωσμένων *Ω*. 5. δὲ *Ω*. πανταχῶς] πολλάκις πανταχόσε *Σ*, πανταχόσε *TΩαν*. 6. αὐτῷ om *Σ*, in *γρ* habet *F*. 11, 2. ἡμῖν *F*, 3. ὃ ante πατὴρ om *Ωαν*, delet *T*. ὃ post πατὴρ om pr *F*, 4. μακεδόνες *Ω*, om *ΣT*. 12, 1. καίτοι] καίτοιγε *Σ*. 2. ἡ om *Ω*.

φόρους ἡμῖν ἔφερε; καὶ τοῖς ἐμποριοις τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἡμεῖς τοῖς ἐκεῖ κἀκεῖνοι τοῖς παρ' ἡμῖν ἐχρῶντο, καὶ ἐμποριακαὶ δίκαι οὐκ ἦσαν ὥσπερ νῦν ἀκριβεῖς, αἱ κατὰ μῆνα, ποιοῦσαι μηδὲν δεῖσθαι συμβόλων τοὺς τοσοῦτον
13 ἀλλήλων ἀπέχοντας. ἀλλ' ὅμως οὐδενὸς τοιούτου ὄντος τότε οὐκ ἐλυσιτέλει σύμβολα ποιησαμένους οὔτ' ἐκ Μακεδονίας πλεῖν Ἀθήναζε δίκας ληψομένους, οὔθ' ἡμῖν εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ' ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἐκεῖνοί τε τοῖς παρ' ἡμῖν τὰς δίκας ἐλάμβανον. μὴ οὖν ἀγνοεῖτε ὅτι τὰ σύμβολα ταῦτα γίγνεται εἰς ὑποδοχὴν τοῦ
80 μηδ' ἀμφισβητῆσαι ὑμᾶς εὐλόγως ἔτι Ποτιδαίας.

14 Περὶ δὲ τῶν ληστῶν δίκαιόν φησιν εἶναι κοινῇ φυλάττειν τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ πανουργοῦντας ὑμᾶς τε καὶ αὐτόν, οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦτ' ἀξιῶν, ὑφ' ἡμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατασταθῆναι, καὶ ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς ἄνευ Φιλίππου οὐδὲ τὴν ἐν τῇ θαλάττῃ φυλακὴν δυνατοί ἐστε
15 φυλάττειν, ἔτι δὲ καὶ δοθῆναι αὐτῷ ταύτην τὴν ἄδειαν, περιπλέοντι καὶ ὁρμιζομένῳ εἰς τὰς νήσους ἐπὶ προφάσει τῇ τῶν λῃστῶν φυλακῇ διαφθείρειν τοὺς νησιώτας καὶ ἀφιστάναι ὑμῶν, καὶ μὴ μόνον τοὺς φυγάδας τοὺς παρ' ἑαυτοῦ εἰς Θάσον κεκομικέναι διὰ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας νήσους οἰκειώσασθαι, συμπέμπων τοὺς συμπλευσομένους μετὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ὑμετέρων ὡς ποιωνήσοντας τῆς κατὰ θάλατ-
16 ταν φυλακῆς. καίτοι οὔ φασί τινες αὐτὸν προσδεῖσθαι τῆς θαλάττης. ὁ δ' οὐδὲν δεόμενος τριήρεις κατασκευάζεται καὶ νεωσοίκους οἰκοδομεῖται καὶ ἀπαστόλους ἀπο-

---

v. l. ὑμῖν F. ἔφερεν Σ. ἐμπόροις pr Ω. 2. ἡμεῖς τε τοῖς ΓΩαν. 13, 1. ὄντος τοιούτου Γ. 4. ἐκεῖ γὲ ν. F. νόμοις Γ. 6. ὅτι om pr Ω. 7. μηδ'] μὴ Γ. εὐλόγως ὑμᾶς Σ et pr F. ἔτι περὶ ποτιδαίας ΤΩμν. 14, 3. ὑμῶν Γ. 15, 1. καὶ post δοθῆναι ponit Γ, om u. 3. διαφθείρειν] ἢ λόγῳ ἢ χρήμασι διαφθείρειν Γ, λόγοις ἢ χρήμασι διαφθείρειν rc Ω. 4. ὑμῶν] ἀφ' ὑμῶν FΩuv. τοὺς παρ'] τοὺς τὰ αὐτῶ φρονοῦντας παρ' Γ. 5. διακεκομικέναι F. 7. πλευσομένους F. τῶν στρατηγῶν τῶν ὑμετέρων F, τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν Γ, τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν Σ.

στέλλειν βούλεται καὶ δαπάνας οὐ μικρὰς δαπανᾶν εἰς τοὺς κατὰ θάλατταν κινδύνους, ὧν οὐδὲν προτιμᾷ.

17 Ταῦτ' οὖν οἶεσθ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον ἀξιῶσαι ὑμᾶς συγχωρῆσαι αὐτῷ, εἰ μὴ ὑμῶν μὲν κατεφρόνει, ἃς δ' ἐνθάδε προήρηται φίλους κεκτῆσθαι, τούτοις διεπίστευεν; οἳ οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες καὶ οὐ τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβάνοντες οἴονται οἷκαδε λαμβάνειν, τὰ οἴκοι πωλοῦντες.

18 Περὶ δὲ [τῆς ἐπανορθώσεως] τῆς εἰρήνης, "ἣν ἔδο- 81
σαν ἡμῖν οἱ πρέσβεις οἱ παρ' ἐκείνου πεμφθέντες ἐπανορθώσασθαι, ὅτι ἐπηνωρθωσάμεθά ὃ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαιον εἶναι, ἑκατέρους ἔχειν τὰ ἑαυτῶν, ἀμφισβητεῖ μὴ δεδωκέναι μηδὲ τοὺς πρέσβεις ταῦτ' εἰρηκέναι πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος ὑπὸ τούτων οἷς χρῆται φίλοις, ὡς ὑμεῖς οὐ μνημονεύετε τὰ ἐν
19 τῷ δήμῳ εἰρημένα. μόνον δὲ τοῦτο οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν ὑμῖν ἀμνημονῆσαι· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ πρέσβεις ὑμῖν οἱ παρ' ἐκείνου ἥκοντες διελέγοντο καὶ τὸ ψήφισμα ἐγράφη, ὥστε οὐχ οἷόν τ' ἐστὶ παραχρῆμα τῶν λόγων εἰρημένων καὶ εὐθὺς τοῦ ψηφίσματος ἐπαναγιγνωσκομένου τὴν καταψευδομένην γνώμην τῶν πρέσβεων ταύτην ὑμᾶς χειροτονῆσαι· ὥστε τοῦτο μὲν οὐ κατ' ἐμοῦ ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐπέσταλκεν, ὡς ὑμεῖς περὶ ὧν οὐκ ἠκούσατε, περὶ τούτων ἀποκρινάμενοι τὴν γνώμην ἀπεφεί-
20 λατε. καὶ οἱ μὲν πρέσβεις αὐτοί, ὧν κατεψεύδετο τὸ ψήφισμα, ὅτ' ἀπεκρίνεσθε αὐτοῖς ἀναγιγνώσκοντες καὶ ἐπὶ ξενίαν αὐτοὺς ἐκαλεῖτε, οὐκ ἐτόλμησαν παρελθεῖν οὐδ' εἰπεῖν ὅτι „καταψεύδεσθε ἡμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, „καὶ φατὲ ἡμᾶς εἰρηκέναι ἃ οὐκ εἰρήκαμεν," ἀλλὰ σιωπῇ ἀπιόντες ᾤχοντο. βούλομαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

17, 1. οὖν om Σ. ἂν post ἀξιῶσαι ponunt FΩυν. 4. καὶ om u. 18, 1. τῆς ἐπανορθώσεως om Σ. 2. ὑμῖν Ω. 4. τὰ ἑαυτῶν ἔχειν FΩυν. 19, 1. ὑμῖν ἐστὶν Υ. 3. ὑμῖν post ἥκοντες ponunt ΣΥ. 4. ἐστι om Σ. 7. ἡμᾶς Σ. 9. ἀπεστάλκατε Υ. 20, 2. ἀπεκρίνεσθε Σt ἀπενρίνασθε ς. 3. ξενίαν F, ξενια Υ.

ναῖοι (καὶ γὰρ εὐδοκίμησεν ὁ Πύθων παρ' ὑμῖν ἐν τῇ δημηγορίᾳ, ὅ τότε πρεσβεύων) αὐτοὺς τοὺς λόγους, οὓς
21 ἔλεγεν, ὑπομνῆσαι· οἶδα γὰρ ὅτι μνησθήσεσθε. παραπλήσιοι δ' ἦσαν οἷς καὶ νῦν ἐπέσταλκε Φίλιππος· ἐγκαλῶν γὰρ ἡμῖν τοῖς διαβάλλουσι τὸν Φίλιππον, καὶ ὑμῖν ἐμέμφετο ὅτι ὠρμηκότος αὐτοῦ εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ προη-82
ρημένου μάλιστα τῶν Ἑλλήνων φίλους κεκτῆσθαι αὐτοὶ κωλύετε, ἀποδεχόμενοι [τοὺς λόγους] τῶν συκοφαντούντων καὶ χρήματα ἐκείνου αἰτούντων καὶ διαβαλλόντων· τοὺς γὰρ τοιούτους λόγους, ὅταν ἀπαγγελλόντων ἀκούῃ ὅτι κακῶς ἤκουεν, ὑμεῖς δ' ἀπεδέχεσθε, μεταβάλλειν αὐτοῦ τὴν γνώμην, ὅταν ἄπιστος φαίνηται τούτοις ὧν προή-
22 ρηται εὐεργέτης εἶναι. ἐκέλευεν οὖν τοὺς λέγοντας ἐν τῷ δήμῳ τῇ μὲν εἰρήνῃ μὴ ἐπιτιμᾶν· οὐ γὰρ ἄξιον εἶναι εἰρήνην λύειν· εἴ δέ τι μὴ καλῶς γέγραπται ἐν τῇ εἰρήνῃ, τοῦτ' ἐπανορθώσασθαι, ὡς ἅπαντα Φίλιππον ποιήσοντα, ὅσ' ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε. ἐὰν δὲ διαβάλλωσι μέν, αὐτοὶ δὲ μηδὲν γράφωσι δι' οὗ ἡ μὲν εἰρήνη ἔσται παύσεται δὲ ἀπιστούμενος Φίλιππος, μὴ προσέχειν τὸν νοῦν
23 τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις. καὶ τούτους τοὺς λόγους ὑμεῖς ἀκούοντες ἀπεδέχεσθε, καὶ δίκαια ἔφατε τὸν Πύθωνα λέγειν. καὶ ἦν δίκαια. ἔλεγε δὲ τούτους τοὺς λόγους οὐχ ὅπως λυθείη ἐκ τῆς εἰρήνης ἃ ἦν ἐκείνῳ συμφέροντα καὶ ὧν πολλὰ χρήματα ἀνηλώκει ὥστε γενέσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐνθάδε διδασκάλων προδεδιδαγμένος, οἳ οὐκ ᾤοντο εἶναι τὸν γράψοντα ἐναντία τῷ Φιλοκράτους ψηφίσματι τῷ
24 ἀπολλύντι Ἀμφίπολιν. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παράνομον μὲν οὐδὲν ἐτόλμησα γράψαι, τῷ δὲ Φιλοκράτους

v. l. ὁ Πύθων post ὑμῖν ponit Υ. ὑμῖν F, ἡμῖν ΣΩuv.
21, 1. μέμνησθε Σ. 3. τὸν om pr F. 5. οὗτοι F, οὗτοι Ωuv.
6. τοὺς λόγους om Σ. 9. ἀπεδέχεσθε F, ἀποδέχεσθε Σα.
10. προειρῆται F. 22, 1. ἐκέλευσεν ΤΩuv. 4. ἐπανορθώσασθε Σ.
5. ψηφίσασθε Ω. 7. ἀπ. ὁ φίλιππος Σ. 23, 3. δὲ in mg Υ.
τοὺς λόγους τούτους FΩuv. 7. γράψοντα F, γράφοντα Υ.

ψηφίσματι, ὃ ἦν παράνομον, ταὐναντία ἔγραψα, ὡς ἐγὼ ἐπιδείξω· τὸ γὰρ ψήφισμα τὸ Φιλοκράτους, καθ' ὃ ὑμεῖς ἀπώλλυτε Ἀμφίπολιν, ἐναντίον ἦν τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, καθ' ἃ ὑμεῖς ἐκτήσασθε ταύτην τὴν χώραν. 25 τοῦτο μὲν οὖν παράνομον ἦν τὸ ψήφισμα τὸ τοῦ Φι- 83
λοκράτους, καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν τὸν τὰ ἔννομα γράφοντα ταὐτὰ τῷ παρανόμῳ ψηφίσματι γράφειν. ἐκείνοις δὲ τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, τοῖς οὖσιν ἐννόμοις καὶ σώζουσι τὴν ὑμετέραν χώραν, ταὐτὰ γράφων ἔννομά τ' ἔγραφον καὶ ἐξήλεγχον τὸν Φίλιππον, ὅτι ἐξηπάτα ὑμᾶς καὶ οὐκ 26 ἐπανορθώσασθαι ἐβούλετο τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας ἀπίστους κατεστήσαι. καὶ ὅτι μὲν δοῦς τὴν ἐπανόρθωσιν νῦν ἔξαρνός ἐστιν, ἅπαντες ἴστε, φησὶ δ' Ἀμφίπολιν ἑαυτοῦ εἶναι· ὑμᾶς γὰρ ψηφίσασθαι ἐκείνου εἶναι, ὅτ' ἐψηφίσασθε ἔχειν αὐτὸν ἃ εἶχεν. ὑμεῖς δὲ τὸ μὲν ψήφισμα τοῦτ' ἐψηφίσασθε, οὐ μέντοι γ' ἐκείνου εἶναι Ἀμφίπολιν· ἔστι γὰρ ἔχειν καὶ ἀλλότρια, καὶ οὐχ ἅπαντες οἱ ἔχοντες τὰ ἑαυτῶν ἔχουσιν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἀλλότρια κέκτηνται, ὥστε τοῦτό γε τὸ σοφὸν αὐτοῦ ἠλί- 27 θιόν ἐστιν καὶ τοῦ μὲν Φιλοκράτους ψηφίσματος μέμνηται, τῆς δ' ἐπιστολῆς, ἣν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμψεν ὅτ' Ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει, ἐπιλέλησται, ἐν ᾗ ὡμολόγει τὴν Ἀμφίπολιν ὑμετέραν εἶναι· ἔφη γὰρ ἐκπολιορκήσας ὑμῖν ἀπο- 28 δώσειν ὡς οὖσαν ὑμετέραν καὶ οὐ τῶν ἐχόντων. κἀκεῖνοι μέν, ὡς ἔοικεν, οἱ πρότερον ἐν Ἀμφιπόλει οἰκοῦντες πρὶν Φίλιππον λαβεῖν, τὴν Ἀθηναίων χώραν εἶχον, ἐπειδὴ δὲ Φίλιππος αὐτὴν εἵληφεν, οὐ τὴν Ἀθηναίων χώραν ἀλλὰ τὴν ἑαυτοῦ ἔχει. οὐδ' Ὄλυνθόν γε οὐδ' Ἀπολλωνίαν

v. 1. ὃ — ἔγραψα] οὐκ — γράφειν Σ. ἐγὼ] ἐγὼ μὲν π. 2. τὸ Φ.] τὸ τοῦ φ. ΥΩιιν. 3. ἀπόλλυτε FΣΩιιν. 4. ἐκέκτησθε Ωιιν. 25, 2. γράψαντα Ω. 4. πρότερον F. 5. ἔγραφον F, ἔγραψα ΣΥ. 6. ἐξήλεγχον F, ἐξήλεγξα Υ. 26, 1. ἡμῶν Υ. 4. ἐψηφίσασθε Σ, ἐψηφίζεσθε F; ceteri ἐψηφίσθε. 7. οἱ om pr Ω. 8. ἀλλότρια Σ. 27, 1. ψηφίσματος om pr Υ. 2. ἡμᾶς ΣΥ. 3. ἐπολιόρκει] ἐπιορκεῖ π.

οὐδὲ Παλλήνην οὐκ ἀλλοτρίας, ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ χώρας
29κέκτηται. ἀρ' ὑμῖν δοκεῖ πεφυλαγμένως ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς
ἐπιξέλλειν, ὅπως ἂν φαίνηται καὶ λέγων καὶ πράττων "ἃ84
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαια εἶναι, ἀλλ' οὐ
σφόδρα καταπεφρονηκέναι, ὃς τὴν χώραν ἣν οἱ Ἕλληνες
καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐψηφίσαντο καὶ ὡμολογήκασιν
ὑμετέραν εἶναι, ταύτην φησὶν ἑαυτῷ καὶ οὐχ ὑμετέραν εἶναι;
30 Περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐπανορθώματος, ὃ ὑμεῖς ἐν τῇ εἰ-
ρήνῃ ἐπηνωρθώσασθε, τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὅσοι μὴ
κοινωνοῦσι τῆς εἰρήνης, ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους εἶναι,
καὶ ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς στρατεύῃ, βοηθεῖν τοὺς κοινωνοῦν-
τας τῆς εἰρήνης, ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι τοῦτο καὶ φι-
31λάνθρωπον, μὴ μόνον ἡμᾶς καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς
ἡμετέρους καὶ Φίλιππον καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς ἐκεί-
νου ἄγειν τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ μήθ' ἡμετέρους ὄντας μήτε
Φιλίππου συμμάχους ἐν μέσῳ κεῖσθαι καὶ ὑπὸ τῶν κρειτ-
τόνων ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ τούτοις διὰ τὴν ὑμετέραν
εἰρήνην ὑπάρχειν σωτηρίαν, καὶ τῷ ὄντι εἰρήνην ἡμᾶς
32ἄγειν καταθεμένους τὰ ὅπλα, τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα
ὁμολογῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς ἀκούετε, δίκαιόν τ' εἶναι καὶ
δέχεσθαι, Φεραίων μὲν ἀφῃρῆται τὴν πόλιν καὶ φρουρὰν
ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν, ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν, ἐπὶ δ'
Ἀμβρακίαν στρατεύεται, τὰς δ' ἐν Κασσωπίᾳ τρεῖς πό-
λεις, Πανδοσίαν καὶ Βούχεταν καὶ Ἐλάτειαν, Ἠλείων
ἀποικίας, κατακαύσας τὴν χώραν καὶ εἰς τὰς πόλεις βια-
σάμενος παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ κηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ
δουλεύειν. σφόδρα γε βούλεται τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέ-
ρους εἶναι καὶ αὐτονόμους, ὡς δηλοῖ τὰ ἔργα.
33 Περὶ δὲ τῶν ὑποσχέσεων ὧν ὑμῖν διατελεῖ ὑπισχνού-
μενος ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσων, καταψεύδεσθαί "μέ
φησιν αὐτοῦ διαβάλλοντα πρὸς τοὺς Ἕλληνας· οὐδὲν γὰρ85

29, 5. βασ.] ὁ βασ. Ωιιν et pr Υ. 30, 2. ἐπανορθώσασθε Σ. Ἕλληνας om pr Ω. 5. εἶναι om Σ. 31, 1. συμμάχους ΣΥω: ceteri ξυμμάχους. 2. ὑμετέρους FΩιιν. 32, 1. δὲ om Υ. 6. ἐλάτρειαν Harpocratio. 8. τῷ ἑαυτοῦ κηδεστῇ Ε. 9. σφόδρα] καὶ σφόδρα Ωιι. 33, 1. ὑμῖν Σ: ἡμῖν ε.

ὑμῖν πώποτέ φησιν ὑπεσχῆσθαι. οὕτως ἀναιδής ἐστιν ὃ ἐν ἐπιστολῇ γεγραφώς, ἢ ἐστι νῦν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτ' ἐπιστομιεῖν ἡμᾶς ἔφη τοὺς ἑαυτῷ ἀντιλέγοντας, ἐὰν ἡ εἰρήνη γένηται, τοσαῦτα ὑμᾶς ἀγαθὰ ποιήσειν, ἃ γράφειν ἂν ᾔδη, εἰ ᾔδει τὴν εἰρήνην ἐσομένην, δῆλον ὡς προκεχειρισμένων καὶ ἑτοίμων ὄντων τῶν ἀγαθῶν ἃ ἐμέλ-
34λομεν πείσεσθαι τῆς εἰρήνης γενομένης. γεγομένης δὲ τῆς εἰρήνης, ἃ μὲν ἡμεῖς ἐμέλλομεν ἀγαθὰ πείσεσθαι, ἐκποδών ἐστι, φθορὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων τοσαύτη γέγονεν ὅσην ὑμεῖς ἴστε. ὑμῖν δ' ἐν τῇ νυνὶ ἐπιστολῇ ὑπισχνεῖται, ἐὰν τοῖς μὲν αὐτοῦ φίλοις καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ λέγουσι πιστεύητε, ἡμᾶς δὲ τοὺς διαβάλλοντας αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς τιμωρή-
35σησθε, ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσει. τὰ μέντοι εὐεργετήματα τοιαῦτα ἔσται· οὔτε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν ἀποδώσει (ἑαυτοῦ γάρ φησιν εἶναι), οὔτ' ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἱ δωρεαὶ ἔσονται, ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' ἄλλη τις χώρα καὶ ἄλλος, ὡς ἔοικε, τόπος φανήσεται, οὗ ὑμῖν αἱ δωρεαὶ δοθήσονται.

36 Περὶ δ' ὧν ἐν τῇ εἰρήνῃ εἴληφε χωρίων, ὑμῶν ἐχόντων, παρασπονδῶν καὶ λύων τὴν εἰρήνην, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει ὅ τι εἴπῃ ἀλλ' ἀδικῶν φανερῶς ἐξελέγχεται, ἐπιτρέπειν φησὶ περὶ τούτων ἕτοιμος εἶναι ἴσῳ καὶ κοινῷ δικαστηρίῳ, περὶ ὧν μόνων οὐδὲν δεῖ ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐστὶν ὁ κρίνων. ἅπαντες γὰρ ἴσμεν τίνι μηνὶ καὶ ποίᾳ
37ἡμέρᾳ ἡ εἰρήνη ἐγένετο· ὥσπερ δὲ ταῦτα ἴσμεν, κἀκεῖνα ἴσμεν, τίνι μηνὶ καὶ τίνι ἡμέρᾳ Σέρριον τεῖχος καὶ Ἐργίσκη καὶ Ἱερὸν ὄρος ἑάλω. ἃ δὴ ἀφανῆ ἐξὶ τὰ ἔτω πραχθέντα 86
ἐδὲ κρίσεως δεόμενα, ἀλλὰ πᾶσι γνώριμα πότερος πρότερος μήν ἐξιν, ἐν ᾧ ἡ εἰρήνη ἐγένετο ἢ ἐν ᾧ τὰ χωρία ἑάλω.

v. 3. ἐπιστομεῖν pr Σ, ἑαυτῷ FΣ: ceteri αὐτῷ. ἡ om FΓ Ωuv. 4. ὑμᾶς ἀγαθὰ ποιήσειν ΣΤ, ἀγαθὰ ἡμᾶς ποιήσειν Fuv, ἀγαθὰ ποιήσειν ἡμᾶς Ω. 6. τῶν om Ω. 34, 1. εἰρ. γενομένης] εἰρ. ἐσομένης FΤΩuv. 3. ἐστὶ καὶ φθορὰ Ω. 4. νυνὶ Σ: ceteri νῦν. 35, 1. ὑμᾶς om FΣ. εὐεργετήσειν FΤΩuv. 5. ἄλλος τις ὡς FΤΩuv. οὔ] οὐχ Σ. ἡμῖν ὕ. 36, 2. λύων] κωλύων Ωu. 3. ἔοικε Ωu et corr p. 5. μόνον Σ. 6. ποίᾳ] τίνι F. 37, 1. ἴσμεν ταῦτα Τ. 2. καὶ τίνι] καὶ ποίᾳ Τ et γρ F. σέρριον F. 3. τὰ Σ: ceteri ταῦτα. 4. πότερον corr Σ. 5. μὴν] ὁ μὴν Σ.

38 Φησὶ δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἡμῶν, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ ἑάλωσαν, ἀποδεδωκέναι· ὃς τὸν μὲν Καρύστιον, τὸν πρόξενον τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὑπὲρ οὗ ὑμεῖς τρεῖς πρεσβείας ἐπέμψατε ἀπαιτοῦντες, τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος οὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβούλετο χαρίσασθαι, ὥστ' ἀπέκτεινε καὶ οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν, ἵνα ταφῇ.

39 Περὶ δὲ Χεῤῥονήσου ἅ τ' ἐπιστέλλει πρὸς ὑμᾶς ἄξιόν ἐστιν ἐξετάσαι, ἔτι δὲ καὶ ἃ πράττει, καὶ ταῦτ' εἰδέναι. τὸν μὲν γὰρ τόπον ἅπαντα τὸν ἔξω ἀγορᾶς ὡς ἑαυτοῦ ὄντα καὶ ὑμῖν οὐδὲν προσήκοντα δέδωκε καρποῦσθαι Ἀπολλωνίδῃ τῷ Καρδιανῷ. καίτοι Χεῤῥονήσου οἱ ὅροι εἰσὶν οὐκ ἀγορά, ἀλλὰ βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου, ὅς
40 ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς ἀκτῆς, οὗ ἡ διωρυχὴ ἔμελλε Χεῤῥονήσου ἔσεσθαι, ὥς γε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου δηλοῖ. ἔστι δὲ τουτί·

τόνδε καθιδρύσαντο θεῷ περικαλλέα βωμόν
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον ὅρον θέμενοι
ἐνναέται χώρης σημήϊον· ἀμμορίης δέ
αὐτὸς ἄναξ μακάρων ἐστὶ μέσος Κρονίδης.

41 ταύτην μέντοι τὴν χώραν τοσαύτην οὖσαν ὅσην οἱ πολλοὶ ὑμῶν ἴσασιν, ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν τὴν μὲν αὐτὸς καρποῦται τὴν δὲ ἄλλοις δωρεὰν δέδωκε, καὶ ἅπαντα τὰ κτήματα τὰ ὑμέτερα ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖται, καὶ οὐ μόνον τὴν ἔξω ἀγορᾶς χώραν σφετερίζεται, ἀλλὰ καὶ πρὸς Καρδιανούς, 78
οἳ οἰκοῦσιν ἔσω ἀγορᾶς, ἐπιστέλλει ἐν τῇ νυνὶ ἐπιστολῇ ὡς δεῖ ὑμᾶς διαδικάζεσθαι πρὸς Καρδιανοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ὑμετέρᾳ, εἴ τι πρὸς αὐτοὺς διαφέρεσθε.
42 διαφέρονται δὲ πρὸς ὑμᾶς, σκέψασθε εἰ περὶ μικροῦ.

38, 3. ὑμετέρας Ωυυ. πρέσβεις Σ. 4. τοῦτον ἀπαιτοῦντες F Ωκυ. 6. δέδωκεν Υ. 39, 1. ὑμᾶς ΣΥ: ἡμᾶς ς. 6. ἀλλὰ Σ et corr Υ: ceteri ἀλλ' ὁ. ὁρείου FΩυυ et pr Υ. 40, 1. οὗ] ἦι Σ. διορυχὴ Σ. 2. γε om FΩυυ. 3. τοῦ βωμοῦ om Σ. 4. epigrammatis titulum omisi cum Σ est enim ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ in Ωυ, ἐπιγράμματος ἀνάγνωσις ς. 6. ὁμορίης mg Ω.

41, 1. τοσαύτην οὖσαν om Σ. 6. ἔσω] ἔξω Σ: ἔξω ceteri. ἐπιστέλλειν υ et pr Ω. νῦν ΣΥΩυυ. 7. οἰκοῦντας Fυυ. 8. διεφέρεσθε Σ. 42, 1. σκέψεσθε Ω.

ἑαυτῶν φασὶ τὴν χώραν οὖσαν οἰκεῖν καὶ οὐχ ὑμετέραν, καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα εἶναι ἐγκτήματα ὡς ἐν ἀλλοτρίᾳ, τὰ δὲ αὐτῶν κτήματ' ὡς ἐν οἰκείᾳ, καὶ ταῦθ' ὑμέτερον
43 πολίτην γράψαι ἐν ψηφίσματι, Κάλλιππον Παιανιέα. καὶ τοῦτό γ' ἀληθὲς λέγουσιν· ἔγραψε γάρ, καὶ ἐμοῦ γ' αὐτὸν γραψαμένου παρανόμων γραφὴν ὑμεῖς ἀπεψηφίσασθε· τοιγάρτοι ἀμφισβητήσιμον ὑμῖν τὴν χώραν κατεσκεύακεν. ὁπότε δὲ περὶ τούτου τολμήσετε πρὸς Καρδιανοὺς διαδικάζεσθαι, εἶθ' ὑμέτερα ἐστὶν εἴτ' ἐκείνων ἡ χώρα, διὰ τί οὐ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Χερρονησίτας
44 τὸ αὐτὸ δίκαιον ἔσται; καὶ οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται ὥσνε φησίν, ἐὰν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρδιανοί, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένων οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς τὰ δίκαια ὑμῖν ποιῆσαι· ἐπειδὴ δ' ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτός φησι τοῦτ' ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι. ἆρ' οὐ μεγάλα φαίνεται ὑμᾶς εὐεργετῶν; καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολήν τινες εὖ ἔφασαν γεγρά-
45 φθαι, οἳ πολὺ ἂν δικαιότερον ὑφ' ὑμῶν ἢ Φίλιππος μισοῖντο. ἐκεῖνος μέν γ' ἑαυτῷ κτώμενος δόξαν καὶ μεγάλ' ἀγαθὰ ἅπαντα καθ' ὑμῶν πράττει· ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι ὄντες μὴ τῇ πατρίδι ἀλλὰ Φιλίππῳ εὔνοιαν ἐνδείκνυνται, προσήκει αὐτοὺς ὑφ' ὑμῶν κακοὺς κακῶς ἀπολωλέναι, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ 88
μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε.

46 Ὑπόλοιπόν μοί ἐστιν ἔτι πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν εὖ ἔχουσαν καὶ τοὺς λόγους τῶν πρέσβεων γράψαι τὴν ἀπόκρισιν, ἣν ἡγοῦμαι δικαίαν τ' εἶναι καὶ συμφέρουσαν ὑμῖν.

1. ὑμετέραν] ὑμετέραν εἶναι FΩuv. 2. ἡμέτερα u. ἐγκτήματά φασιν ὡς FTΩuv. ἐν] ἐπ Σ. 43, 1. κάλιππον uv. 2. ἀληθῆ Σ, ἀληθῶς Fv. 4. ὑμῶν F, ὑμῶν ΓΩuv. 5. τολμήσητε Ω.

44, 1. ἐστιν F, ἐστι Ωuv. 3. ἀναγκάσειν F, ἀναγκάζειν Ωuv. 4. οὐδ'] οὐδὲν Σ. τὰ δίκαια om Σ, post ποιῆσαι ponit Γ. ὑμῖν] πρὸς ὑμᾶς FΩuv. ποιεῖσθαι FΩuv. 6. ὑμᾶς φαίνεται FΩuv. 45, 2. μέν γ' Σc ceteri μὲν γάρ. δόξαν] καὶ δόξαν Γ. 3. πάντα Γ. 4. ἀλλὰ supra versum Γ. 6. καὶ] ἀλλὰ Γ et γρ F. 46, 3. ἡμῖν.

8.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ λόγος οὗτος ὑπὲρ Διοπείθους εἴρηται καὶ ὧν ἐκεῖνος παρὰ Ἀθηναίοις κατηγόρητο. ἦν μὲν γὰρ Χερρόνησος ἡ πρὸς Θρᾴκην τῶν Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον, εἰς δὲ ταύτην ἀπεστειλαν κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς πληρούχους ἑαυτῶν. ἔθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν καὶ ἀκτήμονες οἶκοι, τούτους πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν· καὶ ἐλάμβανον περπόμενοι ὅπλα τε ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδιον. καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο γέγονε, καὶ πεπόμφασιν ἐποίκους εἰς τὴν Χερρόνησον, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Διοπείθη. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Χερρονησῖται τοὺς ἐπελθόντας ἐδέξαντο καὶ μετέδοσαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ γῆς, Καρδιανοὶ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἰδίαν χώραν οἰκεῖν καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν Διοπείθης ἐπολέμει Καρδιανοῖς. οἱ δὲ παρὰ Φίλιππον καταφεύγουσι, καὶ ὃς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανοὺς ὡς αὐτῷ προσήκοντας, ἀλλὰ δικάσασθαι πρὸς αὐτούς, εἴ τι φασιν ἠδικῆσθαι. 89
ὡς δὲ οὐκ ἤκουον τούτων οἱ Ἀθηναῖοι, βοηθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἔπεμψεν. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπείθης, τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν μισογειαν τὴν ἄνω Θρᾴκην πολεμοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, τὴν παράλιον Θρᾴκην ὑπήκοον οὖσαν τοῦ Μακεδόνος κατέδραμε καὶ ἐπόρθησε, καὶ ἔφθη πρὶν Φίλιππον ἐπανελθεῖν ἀνοχωρήσας εἰς τὴν Χερρόνησον. καὶ ἐν ἀσφαλεῖ γενόμενος, διόπερ ὁ Φίλιππος οὐ δυνηθεὶς ὅπλοις αὐτὸν ἀμύνασθαι, πέπομφεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατηγορῶν τοῦ στρατηγοῦ καὶ λέγων αὐτὸν παραβεβηκέναι τὴν εἰρήνην ἄκτικρυς. καὶ οἱ φιλιππίζοντες τῶν ῥητόρων κατατρέχουσι τοῦ Διοπείθους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν. πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης ἐναντιούμενος διέξεισιν ὑπὲρ τοῦ Διοπείθους ἵστατται. οὔτε γὰρ ἀδικά φησιν αὐτὸν πεποιηκέναι· Φιλίππου γὰρ πολὺ πρότερον παρηβῶντος τὴν εἰρήνην καὶ ἀδικοῦντος τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολεμίου διαπράττεσθαι· οὔτε συμφέρειν λέγει τοῖς Ἀθηναίοις κολάσαι τὸν στρατηγὸν καὶ διαλῦσαι τὴν ὑπ' ἐκείνου δύναμιν, ἥτις νῦν ἀποκρούεται Χερρονήσου Φίλιππον. τὸ δὲ ὅλον ἐπὶ πόλεμόν παρακαλεῖ, καὶ τοῦ Φιλίπ-

ΥΠΟΘ. 6. ἔξω om T. 9. διοπείθην Π. 12. ἐπολέμησε T. 13. καὶ ὃς] ὃς καὶ T. 14. τι] γε T. 15. τοῦτον Ωαν. 16. ὁ om T. 18. ἐπόρθησε] ἐπώρθωσεν αἰφνίδιον FΩαν. 19. καὶ ἔφθη om Ωαν. 20. ἀσφαλεῖ T: ceteri ἀσφαλείᾳ. 23. τοῦ add T. 26. προτέρου T. 27. πολέμου F. 29. ἐκείνου Π.

που πολλὴν ποιεῖται κατηγορίαν ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντος.

"Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαντας 90
ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα μήτε
πρὸς χάριν, ἀλλ' ὃ βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖτο, τοῦτ' ἀπο-
φαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ
μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ' ἔνιοι τὰ μὲν
φιλονεικίᾳ τὰ δ' ᾑτινιδήποτ' αἰτίᾳ προάγονται λέγειν,
ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς πολλοὺς δεῖ πάντα τἄλλ'
ἀφελόντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρειν, ταῦτα καὶ
2 ψηφίζεσθαι καὶ πράττειν. ἡ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν
ἐν Χεῤῥονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς στρατείας, ἣν
ἑνδέκατον μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται·
τῶν δὲ λόγων οἱ πλεῖστοι περὶ ὧν Διοπείθης πράττει
καὶ μέλλει ποιεῖν εἴρηνται. ἐγὼ δ' ὅσα μέν τις αἰτιᾶταί
τινα τούτων, οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ' ὑμῖν ἐστιν ὅταν
βούλησθε κολάζειν, κἂν ἤδη δοκῇ κἂν ἐπισχοῦσι περὶ
αὐτῶν σκοπεῖν ἐγχωρεῖν ἡγοῦμαι, καὶ οὐ πάνυ δεῖ περὶ
3 τούτων οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον οὐδένα ἰσχυρίζεσθαι· ὅσα δ'
ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει Φίλιππος καὶ δυνάμει πολλῇ
περὶ Ἑλλήσποντον ὢν πειρᾶται προλαβεῖν, κἂν ἅπαξ
ὑστερήσωμεν, οὐκέθ' ἕξομεν σῶσαι, περὶ τούτων δ' οἶ-
μαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βεβουλεῦσθαι καὶ πα- 91
ρεσκευάσθαι, καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις καὶ
ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι.

4 Πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ'
ὑμῖν, οὐδενὸς ἧττον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τεθαύμακα ὃ
καὶ πρώην τινὸς ἤκουσα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα

v. 1. πολλὴν ποιεῖται FΥ: ποιεῖται πολλὴν ς. § 1, 2. ἐν ὑμῖν om Σ. 3. τοῦτ'] καὶ τουτο Ω, ταῦτ' F. 5. ἐπεὶ Σ. 6. φιλονεικία Ω. 8. ἀφελόντας Σ: ceteri ἀφέντας. 2, 2. στρατιᾶς Υ. 7. δοκειν F. ἐπισχωσιν Σ, μικρὸν ἐπισχῶσι FΩuv et pr Υ. 8. ἐγχωρεῖν corr Σ. δεῖ FΣΥΩuv: δεῖν ς. 3, 1. ἰσχυρίζεσθαι ΣΥ: ceteri διισχυρίζεσθαι. 2. Φίλιππος om Σ. 4. ὑστερίσωμεν corr Υ. 5. παρασκευάσασθαι Ω. 4, 2. οὐδενὸς ἧττον — 6] οὐδὲν — οὐ Anecd. p. 148, 18.

δεῖ τὸν συμβουλεύοντα ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ τὴν εἰρήνην ἄγειν συμβουλεύειν. ἔστω δέ, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος ἄγει καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον, καὶ τά γε ἀφ' ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχοντα ὁρῶ· εἰ δ' ἃ μὲν [ἡμεῖς] ὠμόσαμεν καὶ ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν καὶ γεγραμμένα κεῖται, φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ Φίλιππος, πρὶν Διοπείθην ἐκπλεῦσαι καὶ τοὺς κληρούχους οὓς νῦν αἰτιῶνται πεποιηκέναι τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφώς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσασθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα κύρια ταυτί, πάντα δὲ τὸν χρόνον συνεχῶς τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων καὶ ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί τοῦτο λέγουσιν, ὡς πολεμεῖν ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ; οὐ γὰρ αἵρεσίς ἐστιν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὑπολείπεται τὸ δικαιότατον καὶ ἀναγκαιότατον τῶν ἔργων, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἑκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ' ἡμῖν. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι νὴ Δία, ὡς ἂν ἀπέχηται τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φίλιππος, οὔτ' ἀδεβεῖ τὴν πόλιν οὔτε ποιεῖ πόλεμον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται καὶ τὴν εἰρήνην ταύτῃ ὁρίζονται, "ὅτι μὲν δὴ πουθενὰ οὐδ' ὅσια οὔτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν οὐδ' ὑμῖν ἀσφαλῆ, δῆλόν ἐστιν ἅπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει ταῖς κατηγορίαις ἃς Διοπείθους κατηγοροῦσι καὶ αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς. τί γὰρ δή ποτε τῷ μὲν Φι-

92

v. 1. τὴν εἰρήνην ἄγειν ΣΤ: ceteri ἄγειν τὴν εἰρήνην. 5, 3. παρασκευάζεται Ω. ὑμᾶς F: ὑμᾶς ς. οὐδέν] οὐδείς Σ. 4. δεῖ" ν, δεῖν κ. 5. ἡμεῖς om Σ, post ὠμόσαμεν ponit T. 6, 3. τὸν om pr Ω. 5. τὸν ἄλλον χρόνον FTΩαν. 7. ὑμᾶς T. πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ T. 7, 2. καὶ ἀναγκαιότατον om Σ. 4. ἀμύνεσθαι F, ἀμύνεσθαι T. 5. ἡμῖν F, ὑμῖν Σ, om pr T. μὴ om Σ et γρ T. ὡς pr Σ: ἕως ς. 6. ὁ om Σ. 8, 1. ποιεῖ τὸν πόλεμον FΩαν. 2. ταύτῃ mg Ω, ταύτην ceteri. 3. ἡμῖν — πᾶσιν T. 5. αἷς F, αἷς Ωα.

λίπῃ πάντα τἆλλα ποιεῖν ἐξουσίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχηται, τῷ Διοπείθει δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θρᾳ-
9ξὶν ἐξέσται, ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν φήσομεν; ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν ἐξελέγχονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ Διοπείθης ἀδικεῖ κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ. ἔστω, γιγνέσθω ταῦτα· οὐδὲν ἀντιλέγω. οἶμαι μέντοι δεῖν, εἴπερ
10ὡσπερ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δύναμιν καταλῦσαι ζητοῦσι τὸν ἐφεστηκότα καὶ πορίζοντα χρήματα ταύτῃ διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ καθιστᾶσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον δι' οὗ τὰ παρελθόντα πράγματα
11ἅπαντ' ἀπολώλεκεν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι οὐδενὶ τῶν πάντων πλέον κεκράτηκε τῆς πόλεως Φίλιππος ἢ τῷ πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι. ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύναμιν συνεχηκυῖαν ἀεὶ περὶ αὑτόν, καὶ προειδὼς ἃ βάλεται πρᾶξαι, ἐξαίφνης ἐφ' ἃς ἂν αὐτῷ δόξῃ πάρεσιν· ἡμεῖς δ' ἐπειδὰν πυθώμεθά τι γιγνόμενον, τηνικαῦτα θορυβούμε-
12θα καὶ παρασκευαζόμεθα, εἶτ', οἶμαι, συμβαίνει τῷ μέν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν, ἡμῖν δ' ὑξερίζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσωμεν, ἅπαντα μάτην ἀγηλω-93
κέναι, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν καὶ τὸ βάλεσθαι κωλύειν ἐνδεδεῖχθαι, ὑξερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν.
13 Μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν τἆλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις, πράττεται δὲ τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως ὑμῶν μὲν οἶκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως, μετὰ πλείστης ἡσυχίας ἅπανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικῇ-

v. 2. διοπείθη Ω. 9, 2. ποιοῦσιν δὲ Σ. 3. τὰ et 4. κατάγων om pr Υ. 5. μέντοι om pr Ω. 10, 6. παρελθόντα] παρόντα ΣΥ. 11, 1. ἀπολώλεκεν Σ: celeri ἀπόλωλεν. 2. ἁπάντων Ω. τῆς πόλεως om Σ. 4. ἀεὶ συνεστηκυῖαν Υ. 12, 3. ἀνηλωκέναι F. 13, 1. καὶ τὰ νῦν Σ. 3. τοῦτο post κατασκευάζεται ponit Σ. 5. ἅπανθ' ΣΥ: πάνθ' ς.

14σεται. θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. νυνὶ
δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θρᾴκῃ διατρίβει, καὶ
μεταπέμπεται πολλήν, ὡς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μα-
κεδονίας καὶ Θετταλίας. ἐὰν οὖν περιμείνας τοὺς ἐτη-
σίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν οἴεσθε
τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς ὥσπερ
νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς
15ἀξιώσειν; ἔγωὐκ οἶμαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον
ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσῤῥήσεσθαι μᾶλλον ἢ
κείνῳ παραδώσειν τὴν πόλιν, ἂν περ μὴ φθάσῃ λαβὼν
αὐτούς. οὐκοῦν ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθένδ' ἀνα-
πλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἑτοίμου βοηθείας,
16οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. νὴ Δία, κακοδαιμο-
νοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. πάνυ γε,
ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει.
καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χερ-
ρόνησον οὐχ ἥξει· ἀλλ' εἶγε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν
ἃ ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαί φησι τοὺς ἐν Χερ-
17ρονήσῳ. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς τοῦτο στράτευ-
μα, καὶ τῇ χώρᾳ βοηθῆσαι δυνήσεται καὶ τῶν ἐκείνου τι 94
κακῶς ποιῆσαι· εἰ δ' ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν,
ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἴῃ; κρινοῦμεν Διοπείθη νὴ Δία. καὶ
τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐνθένδε βοηθήσομεν
αὐτῷ. ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ δυνώμεθα; ἀλλὰ
18μὰ Δί' οὐχ ἥξει. καὶ τίς ἐγγυητής ἐστι τούτου; ἆρ' ὁρᾶτε
καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν
τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἔρημόν τινες οἴονται εἶναι τὸν Ἑλλής-
ποντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι Φιλίππῳ; τί δ',
ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ μηδὲ προσελθὼν Χερρονήσῳ

14, 4. παραμείνας Σ. 6. τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς Σ, τῆς αὐτῆς
ἀγνοίας F: τῆς αὐτῆς ἀνοίας ceteri. 7. βοηθήσειν Σ. 15, 3. κεί-
νῳ Σ: ceteri ἐκείνῳ. 16, 6. ἧς F, ἣν Γ. ἡμᾶς Γ. 17, 1. τοῦτο
om Σ. 3. ἅπαξ διαφθαρήσεται καὶ διαλυθήσεται τι FΓΩυν.
4. διοπείθη FΓν: Διοπείθην ς. 5. ἐνθ' ἂν βοηθήσωμεν Σ.
6. αὐτῷ Σ, αὐτοὶ FΓΩυν, αὐτοῖς γρ F. δυνηθώμεθα Ω.
18, 4. δ'] δαὶ F. 5. μηδὲ] μὴ F.

μηδὲ Βυζαντίῳ (καὶ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε) ἐπὶ Χαλκίδα ἢ Μέγαρα ἥκῃ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἐπ' Ὠρεὸν πρώην, πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν ἀμύνεσθαι καὶ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἐᾶσαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τιν' ἀσχολίαν αὐτῷ; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτο.

19 Ταῦτα τοίνυν ἅπαντας εἰδότας καὶ λογιζομένους χρὴ μὰ Δί' οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν παρασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλῦσαι πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρασκευάζειν καὶ συνευποροῦντας ἐκείνῳ χρημάτων καὶ τἆλλα οἰκείως συναγω-
20 νιζομένους. εἰ γάρ τις ἔροιτο Φίλιππον, εἰπέ μοι, πότερ' ἂν βούλοιο τούτους τοὺς στρατιώτας οὓς Διοπείθης νῦν ἔχει, τοὺς ὁποιουστινασοῦν (οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω), εὐθενεῖν καὶ παρ' Ἀθηναίοις εὐδοξεῖν καὶ πλείους γίγνεσθαι τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διαφθαρῆναι; τοῦτ' ἂν οἶμαι φήσειεν. εἶθ' ἃ Φίλιππος ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς, 95
ταῦθ' ὑμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττουσιν; εἶτα ἔτι ζητεῖτε πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα;

21 Βούλομαι τοίνυν [πρὸς] ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας ἐξετάσαι τὸ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς. ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνά-
22 μεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δίδομεν, οὔθ' ὅσ' ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, οὔτ' ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερ'

v. 1. γὰρ om Σ. 2. ἢ] καὶ Σ. πρώην ante ἐπ' ponunt FΩuv.

19, 1. λογισαμένους Ω. 2. δύναμιν τῇ πόλει Υ. 3. κατασκευάζειν F, κατασκευάζειν Ωuv. διαλῦσαι Σ: ceteri διαλύειν.

20, 2. ἂν om FΩuv, in γρ habet Υ. νῦν om pr Υ. 4. εὐθενεῖν FΣΥv, εὐσθενεῖν Ωu. 7. τοῦτ' F, ταῦτ' Σ. 21, 1. πρὸς om FΣΥΩuv. 2. σκέψασθε F. 6. τολμῶμεν om Σ. 22, 1. διοπείθη Ω. 2. ἀλλὰ βασκαίνομεν in mg Σ.

αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις
23 τοῖς ἐναντιουμένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοίνυν εἰώθατε ἑκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν τί οὖν χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι τί οὖν χρὴ λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύσεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφίξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δώσετε, μήτε ὅσ' ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσηται ἑάσετε, μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ ὧν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθε, τί ἄν τις λέγοι;
24 Ὅ τι τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους μαθεῖν ὑμῶν δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παῤῥησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην. πάντες ὅσοι πώποτ' ἐπλεύσαμεν παρ' ὑμῶν στρατηγοί, ἃ ἐγὼ πάσχειν ὁτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ
25 Χίων καὶ παρὰ Ἐρυθραίων καὶ παρ' ὧν ἂν ἕκαστος δύνηται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσιν. λαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς ἐλάττονα, οἱ δὲ μείζω δύναμιν πλείονα. καὶ διδόασιν οἱ διδόντες οὔτε τὰ μικρὰ οὔτε τὰ πολλὰ ἀπ' οὐδενός (οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται), ἀλλ' ὠνούμενοι μὴ ἐᾶσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, μὴ συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι τὰ πλοῖα τὰ αὑτῶν, τὰ τοιαῦτα· φασὶ δ' εὐνοίας δίδοναι, καὶ τοῦτο τοὔνομα ἔχει
26 τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν τῷ Διοπείθει στρατεύειν ἔχοντι σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον ὅτι δώσουσι χρήματα πάντες· οὗτοι· πόθεν γὰρ οἴεσθε ἄλλοθεν τὸν μήτε λα-

23, 2. τοίνυν] τοι Σ. 4. στρατεύσεσθε Σ. 5. Διοπείθει om. Σ. 6. ἑάσετε Ω. 8. εἰ] οἱ Σ. 9. βουλευομένοις u. διδόντες Σ. ὧν ἂν φασι FΣαν. 11. ἀκροᾶσθαι FΓιν. 24, 1. μαθεῖν ὑμῶν ΣΤ: ceteri ὑμῶν μαθεῖν. 3. ἅπαντες Τ. πώποτ'] ποτ' Σ. 25, 4. μὴ] τὸ μὴ Γ. 5. μὴ] μηδὲ FΩιν. 6. παραπέμπεσθαι δὲ τὰ rc Ω. 7. εὐνοίᾳ FΓΩιν. 26, 1. δὴ καὶ om Γ. 3. λαμβάνοντα ν et pr Τ.

ἑαυτῶν φασὶ τὴν χώραν οὖσαν οἰκεῖν καὶ οὐχ ὑμετέραν, καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα εἶναι ἐγκτήματα ὡς ἐν ἀλλοτρίᾳ, τὰ δὲ αὐτῶν κτήματ' ὡς ἐν οἰκείᾳ, καὶ ταῦτ' ὑμέτερον
43 πολίτην γράψαι ἐν ψηφίσματι, Κάλλιππον Παιανιέα. καὶ τοῦτό γ' ἀληθὲς λέγουσιν· ἔγραψε γάρ, καὶ ἐμοῦ γ' αὐτὸν γραψαμένου παρανόμων γραφὴν ὑμεῖς ἀπεψηφίσασθε· τοιγάρτοι ἀμφισβητήσιμον ὑμῖν τὴν χώραν κατεσκεύακεν. ὁπότε δὲ περὶ τούτου τολμήσετε πρὸς Καρδιανοὺς διαδικάζεσθαι, εἴτ' ὑμετέρα ἐστὶν εἴτ' ἐκείνων ἡ χώρα, διὰ τί οὐ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Χερρονησίτας
44 τὸ αὐτὸ δίκαιον ἔσται; καὶ οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται ὥσνε φησίν, ἐὰν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρδιανοί, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένων οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς τὰ δίκαια ὑμῖν ποιῆσαι· ἐπειδὴ δ' ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτός φησι τοῦτ' ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι. ἆρ' οὐ μεγάλα φαίνεται ὑμᾶς εὐεργετῶν; καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολήν τινες εὖ ἔφασαν γεγρά-
45 φθαι, οἳ πολὺ ἂν δικαιότερον ὑφ' ὑμῶν ἢ Φίλιππος μισοῖντο. ἐκεῖνος μέν γ' ἑαυτῷ κτώμενος δόξαν καὶ μεγάλ' ἀγαθὰ ἅπαντα καθ' ὑμῶν πράττει· ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι ὄντες μὴ τῇ πατρίδι ἀλλὰ Φιλίππῳ εὔνοιαν ἐνδείκνυνται, προσήκει αὐτοὺς ὑφ' ὑμῶν κακοὺς κακῶς ἀπολωλέναι, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ 88
μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε.

46 Ὑπόλοιπόν μοί ἐστιν ἔτι πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τὴν εὖ ἔχουσαν καὶ τὰς λόγους τῶν πρέσβεων γράψαι τὴν ἀπόκρισιν, ἣν ἡγοῦμαι δικαίαν τ' εἶναι καὶ συμφέρουσαν ὑμῖν.

1. ὑμετέραν] ὑμετέραν εἶναι FΩuv. 2. ὑμέτερα π. ἐγκτήματά φασιν ὡς FTΩuv. ἐν] ἐπ' Σ. 43, 1. κάλλιππον uv. 2. ἀληθῆ Σ, ἀληθῶς Fv. 4. ὑμῶν F, ὑμῶν FΩuv. 5. τολμήσητε Ω.

44, 1. ἐστιν F, ἐστι Ωuv. 3. ἀναγκάζειν F, ἀναγκάζειν Ωuv. 4. οὐδ'] οὐδὲν Σ. τὰ δίκαια om Σ, post ποιῆσαι ponit Π. ὑμῖν] πρὸς ὑμᾶς FΩuv. ποιεῖσθαι FΩuv. 6. ὑμᾶς φαίνεται FΩuv. 45, 2. μέν γ' Σ: ceteri μὲν γάρ. δόξαν] καὶ δόξαν Γ. 3. πάντα Γ. 4. ἀλλὰ supra versum Γ. 6. καὶ] ἀλλὰ Γ et γρ F. 46, 3. ἡμῖν.

8.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ λόγος οὗτος ὑπὲρ Διοπείθους εἴρηται καὶ ὧν ἐκεῖνος παρὰ Ἀθηναίοις κατηγόρητο. ἦν μὲν γὰρ Χερρόνησος ἡ πρὸς Θρᾴκην τῶν Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον, εἰς δὲ ταύτην ἀπεστειλαν κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς κληρούχους ἑαυτῶν. ἦθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν καὶ ἀκτήμονες οἶκοι, τούτους πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν· καὶ ἐλάμβανον περιπόμενοι ὅπλα τε ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδιον. καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο γέγονε, καὶ πεπόμφασιν ἐποίκους εἰς τὴν Χερρόνησον, στρατηγὸν αὐτοῖς ὄντες Διοπείθη. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Χερρονησῖται τοὺς ἐπελθόντας ἐδέξαντο καὶ μετέδωκαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ γῆς, Καρδιανοὶ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἰδίαν χώραν οἰκεῖν καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν Διοπείθης ἐπολέμει Καρδιανοῖς. οἱ δὲ παρὰ Φιλίππου καταφεύγουσι, καὶ ὃς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανοὺς ὡς αὐτῷ προσήκοντας, ἀλλὰ δικάσασθαι πρὸς αὐτούς, εἴ τί φασιν ἠδικῆσθαι. 89 ὡς δὲ οὐκ ἤκουον τούτων οἱ Ἀθηναῖοι, βοήθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἔπεμψεν. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπείθης, τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν μεσογείαν τὴν ἄνω Θρᾴκην πολεμοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, τὴν παράλιον Θρᾴκην ὑπήκοον οὖσαν τοῦ Μακεδόνος κατέδραμε καὶ ἐπόρθησε, καὶ ἔφθη πρὶν Φίλιππον ἐπανελθεῖν ἀναχωρήσας εἰς τὴν Χερρόνησον καὶ ἐν ἀσφαλεῖ γενόμενος. διόπερ ὁ Φίλιππος οὐ δυνηθεὶς ὅπλοις αὐτὸν ἀμύνασθαι πέμπει ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατηγορῶν τοῦ στρατηγοῦ καὶ λέγων αὐτὸν παραβεβηκέναι τὴν εἰρήνην ἄκτικρυς. καὶ οἱ φιλιππίζοντες τῶν ῥητόρων κατατρέχουσι τοῦ Διοπείθους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν. πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης ἐναντιούμενος διχῇ ὑπὲρ τοῦ Διοπείθους ἵσταται. οὔτε γὰρ ἄδικά φησιν αὐτὸν πεποιηκέναι· Φιλίππου γὰρ πολὺ πρότερον παρηβύντος τὴν εἰρήνην καὶ ἀδικοῦντος τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολέμου διαπράττεσθαι· οὔτε συμφέρειν λέγει τοῖς Ἀθηναίοις κολάσαι τὸν στρατηγὸν καὶ διαλῦσαι τὴν ὑπ' ἐκείνου δύναμιν, ἥτις νῦν ἀποκρούεται Χερρονήσου Φίλιππον. τὸ δὲ ὅλον ἐπὶ πόλεμον παρακαλεῖ, καὶ τοῦ Φιλίπ-

ΥΠΟΘ. 6. ἔξω om F. 9. διοπείθην Λ. 12. ἐπολέμησε F. 13. καὶ ὃς] ὃς καὶ F. 14. τι] γε F. 15. τοῦτον Λυν. 16. ὁ om F. 18. ἐπόρθησε] ἐπόρθησεν αἱφνίδιον FΛυν. 19. καὶ ἔφθη om Λυν. 20. ἀσφαλεῖ F: ceteri ἀσφαλείᾳ. 23. τοῦ add F. 26. προτέρου F. 27. πολέμου F. 29. ἐκείνου Λ.

που πολλὴν ποιεῖται κατηγορίαν ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντος.

1 Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαντας 90
ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα μήτε
πρὸς χάριν, ἀλλ' ὃ βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖτο, τοῦτ' ἀπο-
φαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ
μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ' ἔνιοι τὰ μὲν
φιλονεικίᾳ τὰ δ' ἠτιμηδήποτ' αἰτίᾳ προάγονται λέγειν,
ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς πολλοὺς δεῖ πάντα ταῦτ' 2
ἀφελόντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρειν, ταῦτα καὶ
ψηφίζεσθαι καὶ πράττειν. ἡ μὲν οὖν ἀπουδὴ περὶ τῶν
ἐν Χερρονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς συρατείας, ἣν
ἐνδέκατον μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θράκῃ ποιεῖται·
τῶν δὲ λόγων οἱ πλεῖστοι περὶ ὧν Διοπείθης πράττει
καὶ μέλλει ποιεῖν εἴρηνται. ἐγὼ δ' ὅσα μέν τις αἰτιᾶται
τινα τούτων, οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ὅταν
βούλησθε κολάζειν, κἂν ἤδη δοκῇ κἂν ἐπισχοῦσι περὶ
αὐτῶν σκοπεῖν ἐγχωρεῖν ἡγοῦμαι, καὶ οὐ πάνυ δεῖ περὶ 3
τούτων οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον οὐδένα ἰσχυρίζεσθαι· ὅσα δ'
ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει Φίλιππος καὶ δυνάμει πολλῇ
περὶ Ἑλλήσποντον ὢν πειρᾶται προλαβεῖν, κἂν ἅπαξ
ὑστερήσωμεν, οὐκέθ' ἕξομεν σῶσαι, περὶ τούτων δ' οἶ-
μαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βεβουλεῦσθαι καὶ πα- 91
ρεσκευάσθαι, καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις καὶ
ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι.

4 Πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν, οὐδενὸς ἧττον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τεθαύμακα ὃ καὶ πρώην τινὸς ἤκουσα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα

v. 1. πολλὴν ποιεῖται FT: ποιεῖται πολλὴν ς. § 1, 2. ἐν ὑμῖν om Σ. 3. τοῦτ'] καὶ τοῦτο Ω, ταῦτ' F. 5. ἐκεῖ Σ. 6. φιλονικίᾳ Ω. 8. ἀφελόντας Σ: ceteri ἀφέντας. 2, 2. συρατιᾶς F. 7. δοκεῖν F. ἐπισχοῦσιν Σ, μικρὸν ἐπισχοῦσι FΠuv et pr T. 8. ἐγχωρεῖν corr Σ. δεῖ FΣTΩuv: δεῖν ς. 3, 1. ἰσχυρίζεσθαι ΣT: ceteri διισχυρίζεσθαι. 2. Φίλιππος om Σ. 4. ὑστερήσωμεν corr T. 5. παρασκευάσασθαι Ω. 4, 1. οὐδενὸς ἧττον — 6] οὐδὲν — οὐ Anecd. p. 148, 18.

δεῖ τὸν συμβουλεύοντα ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ τὴν εἰρήνην ἄγειν συμβουλεύειν. ἔστω δέ, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος ἄγει καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον, καὶ τά γε ἀφ' ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχοντα ὁρῶ· εἰ δ' ἃ μὲν [ἡμεῖς] ὠμόσαμεν καὶ ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν καὶ γεγραμμένα κεῖται, φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ Φίλιππος, πρὶν Διοπείθην ἐκπλεῦσαι καὶ τοὺς κληρούχους οὓς νῦν αἰτιῶνται πεποιηκέναι τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφώς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσασθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα κύρια ταυτί, πάντα δὲ τὸν χρόνον συνεχῶς τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων καὶ ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί τοῦτο λέγουσιν, ὡς πολεμεῖν ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ; οὐ γὰρ αἵρεσίς ἐστιν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὑπολείπεται τὸ δικαιότατον καὶ ἀναγκαιότατον τῶν ἔργων, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἑκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ' ἡμῖν. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι νὴ Δία, ὡς ἂν ἀπέχηται τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φίλιππος, οὔτ' ἀδικεῖ τὴν πόλιν οὔτε ποιεῖ πόλεμον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται καὶ τὴν εἰρήνην ταύτῃ ὁρίζονται, "ὅτι μὲν δήπουθεν οὔθ' ὅσια οὔτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν ἀσφαλῆ, θῆλόν ἐστιν ἅπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει ταῖς κατηγορίαις ἃς Διοπείθους κατηγοροῦσι καὶ αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς. τί γὰρ δή ποτε τῷ μὲν Φι-

92

v. 1. τὴν εἰρήνην ἄγειν ΣΤ: ceteri ἄγειν τὴν εἰρήνην. 5, 5. παρασκευάζεται Ω. ὑμᾶς F: ἡμᾶς ς. οὐδὲν] οὐκέτι Σ. 4. δεῖ" ν, δεῖν α. 5. ἡμεῖς om Σ, post ὠμόσαμεν ponit Τ. 6, 3. τὸν om pr Ω. 5. τὸν ἄλλον χρόνον FΤΩαν. 7. ὑμᾶς Τ. πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ Τ. 7, 2. καὶ ἀναγκαιότατον om Σ. 4. ἀμύνεσθαι F, ἀμύνασθαι Τ. 5. ἡμῖν F, ὑμῖν Σ, om pr Τ. μὴ om Σ et γρ Τ. ὅς pr Σ: ἕως ς. 6. ὁ om Σ. 8, 1. ποιεῖ τὸν πόλεμον FΩαν. 2. ταίτη mg Ω, ταύτην ceteri. 3. ἡμῖν — πᾶσιν Τ. 5. αἷς F, αἳς Ωα.

λίπηται πάντα τἄλλα ποιεῖν ἐξουσίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχηται, τῷ Διοπείθει δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θρᾳξὶν ἐξέσται, ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν φήσομεν; ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν ἐξελέγχονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ Διοπείθης ἀδικεῖ κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ. ἔστω, γιγνέσθω ταῦτα· οὐδὲν ἀντιλέγω. οἶμαι μέντοι δεῖν, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ταῦτα συμβουλεύουσιν, ὥσπερ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δύναμιν καταλῦσαι ζητοῦσι τὸν ἐφεστηκότα καὶ πορίζοντα χρήματα ταύτῃ διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ καθιστᾶσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον δι' οὗ τὰ παρελθόντα πράγματα ἅπαντ' ἀπολώλεκεν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι οὐδενὶ τῶν πάντων πλέον κεκράτηκε τῆς πόλεως Φίλιππος ἢ τῷ πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι. ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύναμιν συνεχῆ ἀεὶ περὶ αὐτόν, καὶ προειδὼς ἃ βέλεται πρᾶξαι, ἐξαίφνης ἐφ' ἃς ἂν αὐτῷ δοξῇ πάρεσιν· ἡμεῖς δ' ἐπειδὰν πυθώμεθά τι γιγνόμενον, τηνικαῦτα θορυβήμεθα καὶ παρασκευαζόμεθα, εἶτ', οἶμαι, συμβαίνει τῷ μέν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν, ἡμῖν δ' ὑζεριζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσωμεν, ἅπαντα μάτην ἀνηλωκέναι, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν καὶ τὸ βάλεσθαι κωλύειν ἐνδεδεῖχθαι, ὑζεριζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν.

Μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν τἄλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις, πράττεται δὲ τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως ὑμῶν μὲν οἶκοι μενόντων, ἐγὼ δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως, μετὰ πλείστης ἡσυχίας ἅπανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικήσῃ

v. 2. διοπείθη Ω. 9, 2. ποιοῦσιν δὲ Σ. 3. τὰ et 4. κατάγων om pr Υ. 5. μέντοι om pr Ω. 10, 6. παρελθόντα] παρόντα ΣΥ. 11, 1. ἀπολώλεκεν Σ: ceteri ἀπόλωλεν. 2. ἁπάντων Ω. τῆς πόλεως om Σ. 4. αἰεὶ συνεστηκυῖαν Υ. 12, 3. ἀνηλῶκέναι F. 13, 1. καὶ τὰ νῦν Σ. 3. τοῦτο post κατασκευάζεται ponit Σ. 5. ἅπανθ' ΣΥ: πάνθ' ς.

14 σεται. θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. νυνὶ δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θρᾴκῃ διατρίβει, καὶ μεταπέμπεται πολλήν, ὡς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας. ἐὰν οὖν περιμείνας τοὺς ἐτησίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν οἴεσθε τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς ὥσπερ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς 15 ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ κείνῳ παραδώσειν τὴν πόλιν, ἂν περ μὴ φθάσῃ λαβὼν αὐτούς. οὐκοῦν ἡμῶν μὲν μὴ δυναμέναν ἐνθένδ' ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἑτοίμου βοηθείας, 16 οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. νὴ Δία, κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. πάνυ γε, ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χερρόνησον οὐχ ἥξει· ἀλλ' εἴγε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν ἧς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαί φησι τοὺς ἐν Χερ- 17 ρονήσῳ. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς τοῦτο στράτευμα, καὶ τῇ χώρᾳ βοηθῆσαι δυνήσεται καὶ τῶν ἐκείνου τι κακῶς ποιῆσαι· εἰ δ' ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἴῃ; κρινοῦμεν Διοπείθη νὴ Δία. καὶ τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐνθένδε βοηθήσομεν αὐτῷ. ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ δυνώμεθα; ἀλλὰ 18 μὰ Δί' οὐχ ἥξει. καὶ τίς ἐγγυητής ἐστι τούτου; ἆρ' ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἔρημόν τινες οἴονται εἶναι τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι Φιλίππῳ; τί δ', ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ μηδὲ προσελθὼν Χερρονήσῳ

14, 4. παραμείνας Σ. 6. τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς Σ, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας F: τῆς αὐτῆς ἀνοίας ceteri. 7. βοηθήσειν Σ. 15, 3. κείνῳ Σ: ceteri ἐκείνῳ. 16, 6. ἧς F, ἣν Γ. ἡμᾶς Γ. 17, 1. τοῦτο om Σ. 3. ἅπαξ διαφθαρήσεται καὶ διαλυθήσεται τί FΓΩιν. 4. διοπείθη FΓν: Διοπείθην ς. 5. ἐνθ' ἂν βοηθήσαιμεν Σ. 6. αὐτῷ Σ, αὐτοὶ FΓΩιν, αὐτοῖς γρ F. δυνηθώμεθα Ω. 18, 4. δ'] δαὶ F. 5. μηδὲ] μὴ F.

μηδὲ Βυζαντίῳ (καὶ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε) ἐπὶ Χαλκίδα ἢ Μέγαρα ἦκε τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ ἐπ' Ὠρεὸν πρώην, πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν ἀμύνεσθαι καὶ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἔᾶσαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τιν' ἀσχολίαν αὐτῷ; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτο.

19 Ταῦτα τοίνυν ἅπαντας εἰδότας καὶ λογιζομένους χρὴ μὰ Δί' οὐχ ἥν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν παρασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλῦσαι πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρασκευάζειν καὶ συνευποροῦντας ἐκείνῳ χρημάτων καὶ τἆλλα οἰκείως συναγωνιζομένους. εἰ γάρ τις ἔροιτο Φίλιππον, εἰπέ μοι, πότερ' ἂν βούλοιο τούτους τοὺς στρατιώτας οὓς Διοπείθης νῦν ἔχει, τοὺς ὑπερδυστυχασοῦν (οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω), εὐθενεῖν καὶ παρ' Ἀθηναίοις εὐδοξεῖν καὶ πλείους γίγνεσθαι τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διαφθαρῆναι; τοῦτ' ἂν οἶμαι φήσειν. εἶθ' ἃ Φίλιππος ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς, ταῦθ' ὑμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττουσιν; εἶτα ἔτι ζητεῖτε πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα;

21 Βούλομαι τοίνυν [πρὸς] ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας ἐξετάσαι τὸ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς. ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δίδομεν, οὔθ' ὅσ' ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, οὔτ' ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερ'

v. 1. γὰρ om Σ. 2. ἦ] καὶ Σ. πρώην ante ἐπ' ponunt FΛιν.

19, 1. λογισαμένους Ω. 2. δύναμιν τῇ πόλει Υ. 3. κατασπευάζειν F, κατασκευάζειν Λιν. διαλῦσαι Σι ceteri διαλύειν. 20, 2. ἂν om FΛιν, in γρ habet Υ. νῦν om pr Υ. 4. εὐθενεῖν FΣΓν, εὐσθενεῖν Λιν. 7. τοῦτ' F, ταῦτ' Σ. 21, 1. πρὸς om FΣΓΛιν. 2. σκέψασθε F. 5. τολμῶμεν om Σ. 22, 1. διοπείθη Ω. 2. ἀλλὰ βασκαίνομεν in mg Σ.

αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις
23 τοῖς ἐναντιουμένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοίνυν εἰώθατε ἑκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν τί οὖν χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι τί οὖν χρὴ λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφίξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δώσετε, μήτε ὅσ' ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσηται ἐάσετε, μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ ὧν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθε, τί ἄν τις λέγοι;
24 Ὅ τε τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους μαθεῖν ὑμῶν δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παῤῥησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην. πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλεύκασι παῤ ὑμῶν στρατηγοί, ἧς ἐγὼ πάσχειν ὁτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ
25 Χίων καὶ παρὰ Ἐρυθραίων καὶ παῤ ὧν ἂν ἕκαστοι δύνωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσιν. λαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς ἐλάττονα, οἱ δὲ μείζω δύναμιν πλείονα. καὶ διδόασιν οἱ διδόντες οὔτε τὰ μικρὰ οὔτε τὰ πολλὰ ἀπ' οὐδενός (οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται), ἀλλ' ὠνούμενοι μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς παῤ αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, μὴ ἐνλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι τὰ πλοῖα τὰ αὑτῶν, τὰ τοιαῦτα· φασὶ δ' εὐνοίας διδόναι, καὶ τοῦτο τοὔνομα ἔχει
26 τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν τῷ Διοπείθει στρατεύειν ἔχοντι σαφῶς ἐστὶ τοῦτο· δῆλον ὅτι δώσουσι χρήματα πάντες οὗτοι· πόθεν γὰρ εἴεσθε ἄλλοθεν τὸν μήτε λα-

23, 2. τοίνυν] τοι Σ. 4. στρατεύεσθε Σ. 5. Διοπείθει om. Σ. 6. ἐάσατε Ω. 8. εἰ] οἱ Σ. 9. βουλευομένοις u. διδόντες Σ. ἂν ἄν φασι FΣαν. 11. ἀκροᾶσθαι FΓιν. 24, 1. μαθεῖν ὑμῶν ΣΓ: ceteri ὑμῶν μαθεῖν. 3. ἅπαντες Γ. πώποτ'] ποτ' Σ.
25, 4. μὴ] τὸ μὴ Γ. 5. μὴ] μηδὲ FΩιν. 6. παραπέμπεσθαι δὲ τὰ rc Ω. 7. εὐνοίᾳ FΓΩιν. 26, 1. δὴ καὶ om Γ. 3. λαμβάνοντα ν et pr Γ.

βόντα παρ' ὑμῶν μηδὲν μήτε αὐτὸν ἔχοντα ὁπόθεν μισθοδοτήσει στρατιώτας τρέφειν; ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἀγείρει καὶ προσαιτεῖ καὶ δανείζεται,
27 ἀπὸ τούτων διάγει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγοροῦντες ἐν ὑμῖν, ἢ προλέγουσιν ἅπασι μηδ' ὁτιοῦν ἐκείνῳ διδόναι, ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιήσαντί γε ἢ συγκαταπραξαμένῳ. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι· μέλλει πολιορκεῖν, τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέλει γάρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων, ἀμείνους μέντ' ἂν εἶεν
28 τῶν ἄλλων ἢ τῆς πατρίδος κήδεσθαι. καὶ τό γε εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐκπέμπειν ἕτερον στρατηγὸν τοῦτ' ἐστίν. εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ Διοπείθης καὶ κατάγει τὰ πλοῖα, μικρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν πινάκιον ταῦτα πάντα κωλῦσαι δύναιτ' ἄν, καὶ λέγουσιν οἱ νόμοι "ταῦτα, τοὺς ἀδι- 97
κοῦντας εἰσαγγέλλειν, οὐ μὰ Δία δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν, ἐπεὶ τοῦτό γ' ἐστὶν
29 ὑπερβολὴ μανίας· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς ἐχθρούς, οὓς οὐκ ἔστι λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις, καὶ στρατιώτας τρέφειν καὶ τριήρεις ἐκπέμπειν καὶ χρήματα εἰσφέρειν δεῖ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐπὶ δ' ἡμᾶς αὐτοὺς ψήφισμα, εἰσαγγελία, πάραλος, ταῦτ' ἐστὶν ἱκανά. ταῦτ' ἦν εὖ φρονούντων ἀνθρώπων, ἐπηρεαζόντων δὲ καὶ διαφθειρόντων τὰ
30 πράγματα, ἃ νῦν οὗτοι ποιοῦσιν. καὶ τὸ μὲν τούτων τινὰς εἶναι τοιούτους δεινὸν ὂν οὐ δεινόν ἐστιν· ἀλλ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι οὕτως ἤδη διάκεισθε ὥστε, ἂν μέν τις εἴπῃ παρελθὼν ὅτι Διοπείθης ἐστὶ τῶν κακῶν πάντων αἴτιος ἢ Χάρης ἢ Ἀριστοφῶν ἢ ὃν ἂν εἴπῃ τις τῶν πολιτῶν,
31 εὐθέως φατὲ καὶ θορυβεῖτε ὡς ὀρθῶς λέγει· ἂν δὲ παρελθὼν λέγῃ τις τἀληθῆ, ὅτι „ληρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· πάντων τῶν κακῶν καὶ τῶν πραγμάτων τούτων Φίλιππός ἐστιν αἴτιος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἦγεν ἡσυχίαν, οὐ-

27, 3. καταπραξαμένῳ ΣΥ. 4. οἱ om Ωυ. 28, 2. εἰσπέμπειν Σ. 6. δι' οὐ δαπ. FΩυυ. 7. ὑμᾶς F. 29, 5. ἱκανά om Σ. 30, 4. πάντων τῶν κακῶν FΥΩυυ. 5. εἴπῃ τις post πολιτῶν ponunt ΣΥ. 31, 2. ἀληθῆ Ω.

δὲν ἔν ἦν πρᾶγμα τῇ πόλει," ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν, ἄχθεσθαι δέ μοι δοκεῖτε καὶ
32 ὥσπερ ἀπολλύναι τι νομίζειν. αἴτιον δὲ τούτων (καί μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παρρησία)· παρεσκευάκασιν ὑμᾶς ἐκ πολλοῦ τῶν πολιτευομένων ἔνιοι ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις φοβεροὺς καὶ χαλεπούς, ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου ῥᾳθύμους καὶ εὐκαταφρονήτους. ἂν μὲν οὖν τὸν αἴτιον εἴπῃ τις ὃν ἴστε ὅτι λήψεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, φατὲ καὶ βούλεσθε· ἂν δὲ τοιοῦτον λέγῃ τις, ὃν "κρατήσαντας τοῖς 98
ὅπλοις, ἄλλως δ' οὐκ ἔστι κολάσαι, οὐκ ἔχετ' οἶμαι τί
33 ποιήσετε, ἐξελεγχόμενοι δὲ ἄχθεσθε. ἐχρῆν δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὐναντίον ἢ νῦν ἅπαντας τοὺς πολιτευομένους ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις πράους καὶ φιλανθρώπους ὑμᾶς ἐθίζειν εἶναι· πρὸς γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς συμμάχους ἐν ταύταις ἐστὶ τὰ δίκαια· ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου φοβεροὺς καὶ χαλεποὺς ἐπιδεικνύναι· πρὸς γὰρ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἀντιπάλους ἐν ἐκείναις
34 ἔσθ' ὁ ἀγών. νῦν δὲ δημαγωγοῦντες ὑμᾶς καὶ χαριζόμενοι καθ' ὑπερβολὴν οὕτω διατεθείκασιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. φέρε γὰρ πρὸς Διός, εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσειαν οἱ Ἕλληνες ὧν νυνὶ παρεί-
35 κατε καιρῶν διὰ ῥᾳθυμίαν, καὶ ἔροιντ' ὑμᾶς „ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέμπετε ὡς ἡμᾶς ἑκάστοτε πρέσβεις, καὶ λέγετε ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα;" ἀνάγκη φάσκειν καὶ ὁμολογεῖν· ποιοῦμεν γὰρ ταῦτα. „εἶτ', ὦ πάντων ἀνθρώπων φαυλότατοι, δέκα μῆνας ἀπο-

v. 2. οὐκ ἔχετε F, οὐχ ἕξετε Σ. 32, 3. ἐκ πολλοῦ om Σ. 33, 1. δὲ] γὰρ Σ et fortasse pr F. 6. ταῖς om Σ. 7. ἐν ἐκείναις] ἐκεῖνος Σ. 34, 2. μὲν om Σ. 5. πάντως Ω. 6. οἱ om Ωω. παρείκατε Y, παρήκατε F, καθήκατε ceteri. 35, 2. ἑκάστοτε πρέσβεις om pr Y. 3. ἅπασι — ἅπαντα FΩων. 4. τοιαυτί Σ.

γενομένου τἀνθρώπου καὶ νόσῳ καὶ χειμῶνι καὶ πολέμοις ἀποληφθέντος ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἐπανελθεῖν οἴκαδε, 36οὔτε τὴν Εὔβοιαν ἠλευθερώσατε οὔτε τῶν ὑμετέρων αὐτῶν οὐδὲν ἐκομίσασθε, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὑμῶν οἴκοι μενόντων, σχολὴν ἀγόντων, ὑγιαινόντων" εἰ δὴ τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ὑγιαίνειν φήσαιεν „δύο" ἐν Εὐβοίᾳ κατέστησε99 τυράννους, τὸν μὲν ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπιτειχίσας, 37τὸν δ' ἐπὶ Σκιάθῳ, ὑμεῖς δ' οὐδὲ ταῦτ' ἀπελύσασθε, εἰ μηδὲν ἄλλο ἐβούλεσθε, ἀλλ' εἰάπατε καὶ ἀφέστατε δῆλον ὅτε αὐτῷ, καὶ φανερὸν πεποιήκατε ὅτι οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ, οὐδὲν μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε. τί οὖν πρεσβεύεσθε καὶ κατηγορεῖτε καὶ πράγματ' ἡμῖν παρέχετε;" ἂν ταῦτα λέγωσι, τί ἐροῦμεν ἢ τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ.

38 Εἰσὶ τοίνυν τινὲς οἳ τότ' ἐξελέγχειν τὸν παριόντα οἴονται, ἐπειδὰν ἐρωτήσωσι τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οἷς ἐγὼ μὲν τὸ δικαιότατον καὶ ἀληθέστατον τοῦτο ἀποκρινοῦμαι, ταῦτα μὴ ποιεῖν ἃ νυνὶ πράττετε, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἐρῶ. καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρωτῶσι προθύ- 39μως, οὕτω καὶ ποιεῖν ἐθελήσουσιν. πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε (καὶ παύσασθε περὶ τούτου κατηγοροῦντες ἀλλήλων) καὶ κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς 40πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ τοῖς μάλιστ' οἰομένοις αὐτῷ χαρίζεσθαι (εἰ δὲ μή, σκεψάσθωσαν Εὐθυκράτη καὶ Λασθένη τοὺς Ὀλυνθίους, οἳ δοκοῦντες οἰκειότατ' αὐτῷ διακεῖσθαι, ἐπει-

v. 2. ἀπολιφθέντος Σ. 36, 1. ἠλευθερώσασθε Λ. 3. δὴ — φήσαιεν] δεῖ — φῆσαι FΓΠuv. 37, 1. σκιάθωι F, σκίαθον Σ.

2. καὶ om Σ. 4. ὑμεῖς γε om Σ. πρεσβεύετε F, πρεσβεύεσθε Σuv. 6. ὦ ἄνδρες om Σ. 7. γὰρ om uv. 38, 2. ἐρωτήσηι Σ. 3. καὶ ἀληθέστατον om pr Λ. 39, 1. ἐθελήσωσιν FΠuv.

4. τούτων F, τοῦτον Πuv. 40, 3. σκεψασθ' ὡς ἂν εὐθ. Σ. εὐθυκράτην καὶ λασθένην Πu.

δὴ τὴν πόλιν προῦδοσαν, πάντων κάκιστ' ἀπολώλασιν), οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲ ἓν τῶν πάντων ἢ ὅπως
41 ταύτην καταλύσει. καὶ τοῦτ' εἰκότως τρόπον τινὰ πράττει· οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι οὐδ' ἂν πάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, "οὐδὲν ἔστ' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως ἂν 100 ὑμεῖς δημοκρατῆσθε, ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα,
42 ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπῳ, ἥξει πάντα τὰ νῦν συμβεβιασμένα καὶ καταφεύξεται πρὸς ὑμᾶς. ἐστὶ γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυκότες, ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλῦσαι καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι δεινοί, καὶ ἅλως ἠνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ὠφελέσθαι ἕτοιμοι. οὔκουν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, οὐ καπῶς οὐδ' ἀρ-
43 γῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶτον μὲν δὴ διὰ τοῦτο δεῖ ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυχαῖς, οὐκ ἐθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπουδάζειν· δεύτερον δ' εἰδέναι σαφῶς ὅτι πάνθ' ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται, καὶ ὅπου τις ἐκεῖνον ἀμύνεται, ἐνταῦθ'
44 ὑπὲρ ἡμῶν ἀμυνεῖται. οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς ὃς ὑπολαμβάνει τὸν Φίλιππον τῶν μὲν ἐν Θρᾴκῃ κακῶν (τί γὰρ ἄλλο τις ἂν εἴποι Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν καὶ ἃ νῦν ἐξαιρεῖ καὶ κατασκευάζεται;) τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα

v. 3. ὅπως] πῶς Σ. 41, 1. καταλύσει Σ et corr Γ: ceteri καταλύσῃ. τινὰ νῦν γε δὴ πράττει FΩιν. 3. ἔστ' Σ: ἔσται ς.

4. τι] τινι Σ. 5. ἄ] ἢ ν, οἷα corr π. ἂν γένοιτο Γ. βεβιασμένα FΤΠιν. 42, 5. ἐλευθ. ἀφελέσθαι Σ: ceteri ἐλευθ. ἐξαφιλέσθαι. 7. οὐδὲ] οὐ pr Ω. 43, 1. δὴ διὰ] ἂν Σ. 7. παρασκευάζεται ιν. 44, 1. ἡμῶν F, ὑμῶν ΣΤΩ. ἀμύνεται Σ et corr Γ. οὕτως ἐστὶν εὐήθης Γ. 2. ὑμῶν om Σ. ὃς ὑπολαμβάνει] ὥστε ὑπολαμβάνων FΤΠιν. 3. τί] οὐ Σ. ἂν ἄλλο τις Γ. 4. ἐπιβυθην Σ1 καὶ Μάστειραν om pr Σ.

λαβεῖν καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κιν-
45δύνους ὑπομένειν, τῶν δὲ Ἀθήνησι λιμένων καὶ νεω-
ρίων καὶ τριήρων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ το-
σούτων προσόδων οὐκ ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσειν
ὑμᾶς ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν καὶ τῶν ἀλυρῶν τῶν
ἐν τοῖς Θρᾳκίοις Σιροῖς ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ101
ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι
46κύριος καὶ τἄλλα πάντα πραγματεύεται. τί οὖν εὖ φρο-
ρούντων ἀνθρώπων ἐστίν; εἰδότας ταῦτα καὶ ἐγνωκότας
τὴν μὲν ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνήκεστον ταύτην ῥᾳθυ-
μίαν ἀποθέσθαι, χρήματα δ' εἰσφέρειν, καὶ τοὺς συμ-
μάχους ἀξιοῦν, καὶ ὅπως τὸ συνεστηκὸς τοῦτο συμμενεῖ
στράτευμα ὁρᾶν καὶ πράττειν, ἵν' ὥσπερ ἐκεῖνος ἕτοιμον
ἔχει δύναμιν τὴν ἀδικήσουσαν καὶ καταδουλωσομένην
ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, οὕτω τὴν σώσουσαν ὑμεῖς καὶ
47βοηθήσουσαν ἅπασιν ἕτοιμον ἔχητε. οὐ γὰρ ἔστι βοη-
θείαις χρωμένους οὐδέποτ' οὐδὲν τῶν δεόντων πρᾶξαι, ἀλ-
λὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορί-
σαντας καὶ ταμίας καὶ δημοσίους, καὶ ὅπως ἔνι τὴν τῶν
χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιή-
σαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμ-
βάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. κἂν οὕτω
ποιήσητε καὶ ταῦτ' ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην
δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φίλιππον ἀναγκάσετε,
οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν γένοιτ' ἀγαθόν, ἢ πολεμήσετ' ἐξ ἴσου.
48 Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης μεγάλης καὶ πό-
νων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δο-
κεῖ· ἀλλ' ἐὰν λογίζηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησό-

45, 1. ἀθηναίων Σ. 2. τριήρων Ωu: τριηρῶν ς. τῶν ἔργων om pr Ω. ἀργυρίων F. 3. ἐάσειν ὑμᾶς F, ἐάσειν ἡμᾶς Σ, ὑμᾶς ἐάσειν T. 4. μελίνων F, μελίων u, μελῶν v. 5. σειροις pr FΣ. 6. τοῦ om Ω. 46, 3. ἀνιέκαστον Σ. 5. συμμένει FΣΩu et corr v, συμμένοι Σ. 6. ἕτοιμον — ἕτοιμον Σ, ἑτοιμην — ἑτοιμην F: ceteri ἑτοίμην. 47, 2. ἔστι] ἔνεστι F. 4. καὶ ante δημοσίους expungit Ω. 8. ταῦτ'] τότε Σ. 9. καὶ om Σ. 10. οὐθὲν u. 48, 1. μεγάλης] πολλῆς F. 3. λογίζηται Σ: ceteri λογίσηται.

μενα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελοῦν τὸ
49 ἐόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γ' οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιόχρεως τηλικούτου πράγματος) ὡς, ἂν ἄγηθ' ἡσυχίαν καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖνος ἥξει, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς 102
καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ἕνεκα ῥᾳθυμίας τοὺς ἄλλους πάντας Ἕλληνας εἰς δουλείαν προέσθαι, καὶ ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρηκέναι βουλοίμην· οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς
50 πείθει, ἔστω, μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μηδενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ πρόϊσμεν ἅπαντες, ὅτι ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, τοσούτῳ χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ, ποῖ ἀναδυόμεθα ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
51 ναῖοι, τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν νὴ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ. ἀλλ' ἦν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκην εἰπεῖν, ἃ μόνον ἤδη πάρεστιν ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν δούλων ἀπεύχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἐστὶν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίστη ἀνάγκη ἡ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνη, καὶ μείζω ταύτης οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ἂν εἰπεῖν τις· δούλῳ δὲ πληγαὶ καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός, ἃ μήτε γένοιτ' οὔτε λέγειν ἄξιον.
52 Πάντα τοίνυν ταῦτ' εἰπὼν ἂν ἡδέως, καὶ δείξας ὃν τρόπον ὑμᾶς ἕνιοι κατοπολιτεύονται, τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω· ἀλλ' ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐθὺς ἀναστάς τις λέγει τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθὸν καὶ τὸ

v, 1. ποιεῖν om Σ. 49, 1. ἐκόντα F. 2. ἡμῖν FFΩuv, om Σ. τῶν θεῶν Jl. 4. ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς Ωuv, ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς F. 5. μὲν γὰρ νὴ F. τοὺς om F. 7. ἕνεκεν Ωuv. 8. πάντας Ἕλληνας Σ, ἅπαντας Ἕλληνας FF, Ἕλληνάς ἅπαντας Ωuv. 9. μὲν] ἂν FΩuv, om F. ἂν om FΩuv. 50, 2. μηδενὶ μὲν τ. FΩuv, δε δοκεῖ] μήτε δοκῇ Σ. τε F. 3. ἐκεῖνον ἐάσωμεν F. 51, 1. δι' ἀναγκαῖον ἢ Σ. 4. δήπου μὴ γενέσθαι om Σ. 6. γιγνομένων] πραγμάτων FΩuv. 7. ἂν om pr F. εἶπη τις Ωuv et corr v, εἴποιμεν Σ. 52, 1. εἶπω μὲν ἂν Σ.

τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπόν; καὶ „διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται" καὶ τοιούτους λόγους, ἐξ ὧν ἀναβάλλουσι μὲν ὑμᾶς, ἡσυχίαν δὲ ποιοῦσιν ἐκείνῳ
53πράττειν ὅ τι βούλεται. ἐκ δὲ τούτων περιγίγνεται ὑμῖν μὲν "ἡ σχολὴ καὶ τὸ μηδὲν ἤδη ποιεῖν, ἃ δέδοικ' ὅπως103 μή ποθ' ἡγήσησθε ἐπὶ πολλῷ γεγενῆσθαι, τούτοις δὲ αἱ χάριτες καὶ ὁ μισθὸς ὁ τούτων. ἐγὼ δ' οἶμαι τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς δεῖν πείθειν, οἳ πεπεισμένοι κάθη-
54σθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῇ, τά γ' ἀφ' ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχει· νομίζειν δ' εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσ' ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ' ἃ πεισόμεθα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν· καὶ τὸ „διαρπασθήσεται τὰ χρήματα" τῷ φυλακὴν εἰπεῖν, δι' ἧς σωθήσεται, κωλύειν, οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀφεστάναι.
55παίτοι ἔγωγ' ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἀδικοῦντας ἐφ' ὑμῖν ἐστί, τὴν δὲ Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφεξῆς οὕτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυπεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἁρπάζων.
56 Τί ποτ' οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ τὸν μὲν οὕτω φανερῶς στρατεύοντα, ἀδικοῦντα, πόλεις καταλαμβάνοντα, μηδένα πώποτε τούτων εἰπεῖν ὡς πόλεμον ποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προῖεσθαι ταῦτα συμβουλεύοντας, τούτους τὸν πόλεμον ποιεῖν αἰτιᾶσθαι;
57ἐγὼ διδάξω· ὅτι τὴν ὀργὴν ἣν εἰκὸς ἐστι γενέσθαι παρ' ὑμῶν, ἄν τι λυπῆσθε τῷ πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλτιστα τρέψαι βούλονται, ἵνα τούτους πρίνητε, μὴ Φίλιππον ἀμύνησθε, καὶ κατηγοροῦσιν οὗτοι,

53, 1. ημῖν F. 2. ἤδη] εἶναι Σ. ὅπως om pr Π. 3. ἡγήσεσθε Π. 4. μὲν om F. 54, 2. ὑπάρχειν pr Σ. 3. εἶναι τὰ χαλεπὰ Π. 4. ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν om pr T. 5. διαρπασθήσεσθαι Γιω, corr Π, pr Σ. ᾗς] ἣν F. 55, 1. καίτοιγε F.

2. ἡμῶν — 4. ἡμὶν F. 4. ἐφεξῆς ροπ Φίλιππον ροπὶ Σ. 5. ἡμᾶς Σ. 56, 1. τοῦ] τὸ FΣΓ. 3. τούτων πώποτ' Σ. ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον ΓΤΩιω. 5. ποιήσειν Σ. 57, 1. ἐγὼ δὲ δ. Σ. γίγνεσθαι FΩιω. 2. ὑμῶν Σ. 4. κατηγοροῦσι μὲν αὐτοὶ ΓΤΩιω.

μὴ δίκην δῶσιν ὧν ποιοῦσι νῦν. τοῦτ' αὐτοῖς δύναται τὸ λέγειν ὡς ἄρα βούλονται πόλεμόν τινες ποιῆσαι παρ' 58ὑμῖν, καὶ περὶ τούτου ἡ διαδικασία αὕτη ἐστίν. ἐγὼ δ' "οἶδα ἀκριβῶς ὅτι οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλε- 104
μον καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μέντοι βουλόμεθ' ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν αὐτὸν ἡμῖν, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη τῶν ὄντων ἀνθρώπων, εἰ τοῦτ' 59ἐξελέγχοι. ἀλλ' ἐπειδὰν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς ἴῃ, τί φήσομεν; ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ἡμῖν, ὥσπερ οὐδ' Ὠρείταις τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρότερον πρὶν ἢ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν αὐτῶν, οὐδ' Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρῆν ἔχων. ἢ καὶ τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γ' οὐδέν ἐστι μεταξὺ τοῦ μήτ' ἀμύνεσθαι μήτ' ἄγειν 60ἡσυχίαν ἐᾶσθαι. καὶ μὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ τὴν πόλιν ποιήσασθαι βούλεται Φίλιππος, ἀλλ' ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι βουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὔτ' ἐθελήσετε οὔτ', ἂν ἐθελήσητε, ἐπιστήσεσθε (ἄρχειν γὰρ εἰώθατε), πράγματα δ' αὐτῷ παρασχεῖν, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε.

61 Ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶνος προσῆκει οὕτω γιγνώσκειν, καὶ τοὺς παραπόταις αὐτοὺς ἐκείνῳ μισεῖν καὶ ἀποστυμπανίζειν· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει πολίσῃτ' ἐχθροὺς ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ, ἀλλ' ἀνάρχῃ τούτοις ὥσπερ πρόβολοις προσπταίοντας

ν. 1. δίκην δὲ δ. FΠων. 58, 1. τούτων F, τοὺτων ΓΠων. δ' om Ω. 2. οὐδενός πω πόλεμον Σ. 59, 1. ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς FΩων. φήσαμεν τότε ἐκ. Γ. 2. ἡμῖν om Σ. 4. πρὶν ἢ om Σ. προσβάλλων Σ. 5. ἕως ἂν ἐν ΓΠων. 60, 1. τε om F. 2. τοῖς in γρ Γ. 5. ἐπίστασθε FΓΠων. 7. τῶν] τούτων τῶν Ω. ἁπάντων ἀνθρώπων Σ. 61, 1. οὕτω πρόσῃκει Γ et γρ F, προσῆκεν οὕτω FΩων. 5. ἐπηρτοῦντας — 62, 1. ἐκείνων om γρ Σ.

62 ὑπερίζειν ἐκείνων. πόθεν οἴεσθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν ὑμᾶς 105
(οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο) καὶ τοὺς
μὲν ἄλλους εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾶν, ὑμῖν
δ' ἀπειλεῖν ἤδη; οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δοὺς ὑπηγάγετο
εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτ'
οὐδεὶς ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους πρότερον δοὺς
63 Ποτίδαιαν ἐξηπάτησε καὶ πόλλ' ἕτερα· Θηβαίους τὰ νῦν
ὑπάγεται τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ ἀπαλλά-
ξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥστε καρπωσάμενοί
τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθα-
σιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅ τι ἂν ποτε συμβῇ πεί-
σονται. ὑμεῖς δὲ ὧν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν
αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε!
64 πόσων ἀπεστερήσθε! οὐχὶ Φωκέας, οὐ Πύλας, οὐχὶ τὰ
ἐπὶ Θράκης, Δορίσκον, Σέρριον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν;
οὐ νῦν τὴν πόλιν τὴν Καρδιανῶν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; τί
ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον
ὑμῖν προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν παρῶν πόλεων τῇ
ὑμετέρᾳ ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται, καὶ λα-
βόντα χρῆμαι' αὐτὸν ἀσφαλές ἐστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν
65 ἀφῃρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέ-
γειν ἐν Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπονθότων τῶν
πολλῶν Ὀλυνθίων τῷ Ποτίδαιαν παρεῖσθαι· οὐκ ἦν
ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου μὴ συνεμπεπον-
θότος τοῦ πλήθους τοῦ Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκ-
βαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς καὶ τὴν πυλαίαν ἀποδοῦναι· οὐκ
ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε καὶ
66 τοὺς Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀμφι- 106
πολιν καὶ τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου,

62, 1. πόθεν] πόθεν γὰρ FΠλυν. ὑβρ. εἰς ὑμᾶς Λυν. 2. ἐμοί F. 4. ἐπηγάγετο Σ. 64, 1. τὰ νυν Schaeferus (meletem. p. 67), τα νῦν ΓΠλυν et rc F. 2. ὑπάγεται Reiskius: ὑπάγει ς. 63, 4. ἕκαστον u. 5. ὅ τι ἂν] ὅταν Σ. 64, 3. τὴν K.] τῶν κ. ΓΠλυ. 6. libri ἡμετέρᾳ. 65, 4. μηδὲν εὐπεπονθότος ΣΓ, μηδὲν εὖ πεπονθότος Fuv. 5. τῶν Θετταλῶν Γ, τῶν Θετταλῶν Σκ. 7. παρεῖσθαι Γ.

ἀλλὰ καὶ κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλὲς ἐστι λέγειν ὑπὲρ Φιλίππου. τοιγάρτοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ πλούσιοι γεγόνασι καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ γνώριμοι, ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ἐκ μὲν ἐνδόξων ἄδοξοι, ἐκ δ' εὐπόρων ἄποροι· πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι συμμάχους πίστιν εὔνοιαν, ὧν ἁπάντων ἔσθ' ὑμεῖς
67 ἄποροι. ἐκ δὲ τοῦ τούτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ἐᾶν ταῦτα φέρεσθαι ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ φοβερὸς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ὑμεῖς δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν τῶν ὠνίων ἀφθονίᾳ λαμπροί, τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ καταγέλαστοι. οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περὶ θ' ὑμῶν καὶ περὶ αὐτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν, κἂν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος.

68 Εἶτά φησιν ὃς ἂν τύχῃ παρελθών „οὐ γὰρ ἐθέλεις γράφειν οὐδὲ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἄτολμος εἶ καὶ μιαλακός." ἐγὼ δὲ θρασὺς μὲν καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην, ἀνδρειότερον μέντοι πολλῷ πάνυ τῶν ἰταμῶς πολιτευομένων παρ' ὑμῖν ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι.
69 ὅστις μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παριὼν ἃ συνοίσει τῇ πόλει, κρίνει δημεύει δίδωσι κατηγορεῖ, οὐδεμιᾷ ταῦτ' ἀνδρίᾳ ποιεῖ, ἀλλ' ἔχων ἐνέχυρον τῆς αὐτοῦ σωτηρίας τὸ πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν καὶ "πολιτεύεσθαι ἀσφαλῶς107 θρασύς ἐστιν· ὅστις δ' ὑπὲρ τοῦ βελτίστου πολλὰ τοῖς ὑμετέροις ἐναντιοῦται βουλήμασι, καὶ μηδὲν λέγει πρὸς χάριν ἀλλὰ τὸ βέλτιστον ἀεί, καὶ τὴν τοιαύτην πολιτείαν προαιρεῖται ἐν ᾗ πλειόνων ἡ τύχη κυρία γίγνεται ἢ οἱ

v. 3. ὑπὲρ] περὶ Σ. καιγάρτοι Υ. 4. γίγονται Σ. 67, 1. ἐκ δὲ τοῦ] ἑκάστου Σ et γρ F, ἐκ δὲ pr Υ. ὑμᾶς om Σ et pr F. 2. ταῦτα] τούτων corr Σ et γρ F. στέρεσθαι Σ et γρ F. 3. βαρβάροις γέγονεν ὑμ. ΤΩιιν. 4. μὲν om Σ. 7. μὲν om Ω. 68, 4. μήτε] οὔτε Σ. μέντοι] δὲ Ω. πολλῶν FΣ. 69, 3. ἀνδρείαι FΣΤ. 6. ἡμετέροις F. 7. ἀλλὰ πρὸς τὸ Ω, τὴν om Υ.

λογισμοί, τούτων δ' ἀμφοτέρων ἑαυτὸν ὑπεύθυνον ὑμῖν
70 παρέχει, οὗτός ἐστ' ἀνδρεῖος, καὶ χρήσιμός γε πολίτης ὅ τοιοῦτός ἐστιν, οὐχ οἱ τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος τὰ μέγιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες, οὓς ἐγὼ τοσούτου δέω ζηλοῦν ἢ νομίζειν ἀξίους πολίτας τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ' εἴ τις ἔροιτό με „εἰπέ μοι, σὺ δὲ δὴ τί τὴν πόλιν ἡμῶν ἀγαθὸν πεποίηκας;" ἔχων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τριηραρχίας λέγειν καὶ χορηγίας καὶ χρημάτων εἰσφορὰς καὶ λύσεις αἰχμαλώτων καὶ τοιαύτας ἄλλας φιλανθρωπίας,
71 οὐδὲν ἂν τούτων εἴποιμι, ἀλλ' ὅτι τῶν τοιούτων πολιτευμάτων οὐδὲν πολιτεύομαι, ἀλλὰ δυνάμενος ἂν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἕτεροι, κατηγορεῖν καὶ χαρίζεσθαι καὶ δημεύειν καὶ ταῦτ' ἃ παιοῦσιν οὗτοι ποιεῖν, οὐδ' ἐφ' ἑνὶ τούτων πώποτ' ἐμαυτὸν ἔταξα οὐδὲ προῆχθην οὔθ' ὑπὸ κέρδους οὔθ' ὑπὸ φιλοτιμίας, ἀλλὰ διαμένω λέγων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ' ὑμῖν, ὑμεῖς δέ, εἰ πείθοισθέ μοι, μείζους ἂν εἴητε· οὕτω γὰρ ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν.
72 οὐδέ γ' ἐμοὶ δοκεῖ δικαίου τοῦτ' εἶναι πολίτου, τοιαῦτα πολιτεύμαθ' εὑρίσκειν ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι· ἀλλὰ συναυξάνεσθαι δεῖ τὴν πόλιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν πολιτεύμασι, καὶ τὸ βέλτιστον ἀεί, μὴ τὸ ῥᾷστον ἅπαντας λέγειν· ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λό- 108
γῳ δεῖ πράγεσθαι διδάσκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην.
73 Ἤδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιοῦτόν τι λέγοντος, ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν ἀεὶ τὰ βέλτιστα, ἔστι δ' οὐδὲν ἀλλ' ἢ λόγοι τὰ παρ' ἐμοῦ, δεῖ δ' ἔργων τῇ πόλει καὶ πράξεώς τινος. ἐγὼ δ' ὡς ἔχω περὶ τούτων, λέξω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐδ' εἶναι νομίζω τοῦ συμβου-

v. l. ἑαυτὸν post ὑμῖν ponunt FΩuv. 70, 1. γε om Σ. 5. δὴ om Σ et pr Ω. ἡμῖν Σ. 71, 2. πεπολίτευμαι Γ. 3. κατηγ.] καὶ κατηγ. ΣΓ. 4. ἑνὶ] ἓν Σ. 6. διαμένω om pr Σ, μένω rc Σ. ἐγὼ μὲν] τ' ἐγὼ Ω. 7. πείθεσθε Σ. 8. γὰρ ἂν ἴσως FΣΩuv. 72, 1. γ' ἐμοὶ] ἔμοιγε Σ 2. μὲν ἐγὼ F. 5. ἐκεῖνον Σ. 6. φύσις· εἶτα ἐκείνων μὲν ἡ φύσις αὐτὴ βαδ. Γ, 73, 1. καὶ om Σ. 5. οὐδ' Σ; ceteri οὐκ.

λεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ βέλτιστα. καὶ τοῦθ' ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ῥᾳδίως οἶμαι δείξειν.
74 ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι Τιμόθεός ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν ὡς δεῖ βοηθεῖν καὶ τοὺς Εὐβοέας σώζειν, ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς, καὶ λέγων εἶπεν οὕτω πως· „εἰπέ μοι, βουλεύεσθ'" ἔφη „Θηβαίους ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρήσεσθε καὶ τί δεῖ ποιεῖν; οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τριήρων; οὐκ ἀναστάντες ἤδη πορεύσεσθε εἰς τὸν Πειραιᾶ; οὐ καθέλξετε
75 τὰς ναῦς;" οὐκοῦν εἶπε μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεος, ἐποιήσατε δ' ὑμεῖς· ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ' ὁ μὲν εἶπεν ὡς οἷόν τε τὰ ἄριστα, ὥσπερ εἶπεν, ὑμεῖς δ' ἀπερρᾳθυμήσατε καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε, ἆρ' ἂν ἦν γεγονὸς τι τῶν τότε συμβάντων τῇ πόλει; οὐχ οἷόν τε. οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω νυνὶ καὶ περὶ ὧν ἂν ὅ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν ἔργα παρ' ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε, τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμην λέγειν παρὰ τοῦ παριόντος.
76 Ἓν κεφαλαίῳ δ' ἃ λέγω φράσας καταβῆναι βούλομαι. χρήματα εἰσφέρειν φημὶ δεῖν, τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν συνέχειν, ἐπανορθοῦντας εἴ τι δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν, 109
μὴ οἷς ἄν τις αἰτιάσηται τὸ ὅλον καταλύοντας· πρέσβεις ἐπέμπειν πανταχοῖ τοὺς διδάξοντας νουθετήσοντας πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῇ πόλει· παρὰ πάντα ταῦτα τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωροδοκοῦντας κολάζειν καὶ μισεῖν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ, ἵν' οἱ μέτριοι καὶ δικαίους ἑαυτοὺς παρέχοντες εὖ βεβουλεῦσθαι δοκῶσι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς.
77 ἂν οὕτω τοῖς πράγμασι χρῆσθε καὶ παύσησθε ὀλιγωρῦντες ἁπάντων, ἴσως ἄν, ἴσως καὶ νῦν ἔτι βελτίω γένοιτο. εἰ μέν-

74, 6. Ἀθηναῖοι om Ωu. 7. πορεύεσθε FΓΩ et pr ν.
75, 2. δὲ τότε ὑμεῖς FΩuν. 4. καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε om pr Γ. 5. συμβαινόντων Ωuν. 6. νυνὶ om F, νυνὶ — εἴπῃ om pr Σ. νῦν ΓΩuν et mg Σ. 76, 1. δ' ἃ] δὲ Σ. 2. ὑπάρχουσαν] παροῦσαν Ω. 4. ὅσοις Σ. 5. πανταχοῦ FΓ. 6. ὅσα — πόλει om pr Σ, πάντα ὅσα — πόλει rc Σ. 7. ἀεὶ καὶ qm Σ, καὶ om pr Ω.
77, 1. ἂν Σ et γρ-Γι κἂν ς. παύεσθε Ω. 2. νῦν ἔτι om pr Γ. βελτίω] τὰ λοιπὰ βελτίω FΩ.

τοι καθεδεῖσθε ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέσαι σπουδάζοντες, ἐὰν δὲ δέῃ τι ποιεῖν ἀναδυόμενοι, ἐγὼ ὁρῶ λόγον ὅστις ἄνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἃ προσήκει σωσαι.

9.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Γ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἁπλῆ τοῦ λόγου τούτου ἡ ὑπόθεσις· Φιλίππου γὰρ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἀδικοῦντος, συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις ὁ ῥήτωρ ἀναστῆναι καὶ ἀμύνασθαι τὸν βασιλέα, ὡς κινδύνου μεγάλου καὶ αὐτοῖς ἐπικρεμαμένου καὶ πᾶσι κοινῇ τοῖς Ἕλλησιν.

Πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγων γεγενημένων ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν περὶ ὧν Φίλιππος, ἀφ' οὗ τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο, οὐ μόνον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀδικεῖ, καὶ πάντων οἶδ' ὅτι φησάντων γ' ἂν, εἰ καὶ μὴ ποιοῦσι τοῦτο, καὶ λέγειν δεῖν καὶ πράττειν ὅπως ἐκεῖνος παύσεται τῆς ὕβρεως καὶ δίκην δώσει, εἰς τοῦθ' ὑπηγμένα χρήματα καὶ προειμένα ὁρῶ, ὥστε δέδοικα μὴ βλάσφημον μὲν εἰπεῖν ἀληθὲς δ' ᾖ· εἰ καὶ λέγειν ἅπαντες ἐβούλοντο οἱ παριόντες καὶ χειροτονεῖν ὑμεῖς ἐξ ὧν ὡς φαυλύτατ' ἔμελλε τὰ πράγματ' ἕξειν, ἐκ ἂν ἡγοῦμαι δύνασθαι χεῖρον ἢ νῦν αὐτὰ διατεθῆναι. πολλὰ μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν αἴτια τοῦ τοῦθ' οὕτως ἔχειν, καὶ οὐ παρ' ἓν οὐδὲ δύο εἰς τοῦτο τὰ πράγματα ἀφῖκται, μάλιστα δ', ἅπερ ἐξετάζειν ὀρθῶς, εὑρήσετε διὰ τὸ χαρίζεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα λέγειν προαιρουμένους, ὧν τινὲς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκιμοῦσιν αὐτοὶ καὶ δύνανται, ταῦτα φυλάττοντες οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχουσιν, οὔκουν οὐδ' ὑμᾶς οἴονται δεῖν ἔχειν, ἕτεροι δὲ τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλοντες οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ

v. 2. δὲ om Σ. 1, 4. Ἕλληνας om pr Σ. οἶδ'] εὖ οἶδ' F TΩιυν. 5. δεῖ pr Γ. πράττειν] πράττειν ἅπασι προσήκει T, πράττειν ἃ πᾶσι προσήκειν F, πράττειν ἅπασι προσήκειν Ωιυν. 9. ᾖ om pr FΣ. 10. ἔμελλε τὰ] ἐμέλλετε Γ. 11. αἴτια om FΩιυν et pr Σ. 2, 1. τοῦ τοῦθ' οὕτως ἔχειν] τούτων Σ. 2. οὐ om ν. 5. μὲν om pr Ω. 7. οὔκουν — ἔχειν om pr Σ.

ὅπως ἡ μὲν πόλις αὐτὴ παρ' αὑτῆς δίκην λήψεται καὶ 111
περὶ τῶν ἔσται, Φιλίππῳ δ' ἐξέσται καὶ λέγειν καὶ πράττειν
ὅ τι βέλεται. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι συνήθεις μέν εἰσιν
ὑμῖν, ἀέτιαι δὲ τῆς ταραχῆς καὶ τῶν ἁμαρτημάτων. ἀξιῶ
δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐάν τι τῶν ἀληθῶν μετὰ παῤῥη-
σίας λέγω, μηδεμίαν μοι διὰ τοῦτο παρ' ὑμῶν ὀργὴν γε-
νέσθαι. σκοπεῖτε γὰρ ὧδί. ὑμεῖς τὴν παῤῥησίαν ἐπὶ μὲν
τῶν ἄλλων οὕτω κοινὴν οἴεσθε δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
πόλει, ὥστε καὶ τοῖς ξένοις καὶ τοῖς δούλοις αὐτῆς μεταδε-
δώκατε, καὶ πολλοὺς ἄν τις οἰκέτας ἴδοι παρ' ὑμῖν μετὰ
πλείονος ἐξουσίας ὅ τι βούλονται λέγοντας ἢ πολίτας ἐν ἐνίαις
τῶν ἄλλων πόλεων, ἓν δὲ τοῦτο συμβουλεύειν παντάπασιν ἐξ-
ῃρήκατε. εἶθ' ὑμῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου ἐν μὲν ταῖς
ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν
ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις περὶ
τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν οὕτω
διάκεισθε, οὐκ ἔχω τί λέγω· εἰ δ' ἃ συμφέρει χωρὶς κολα-
κείας ἐθελήσετε ἀκούειν, ἕτοιμος λέγειν. καὶ γὰρ εἰ πάνυ
φαύλως τὰ πράγματα ἔχει καὶ πολλὰ προεῖται, ὅμως ἔστιν,
ἐὰν ὑμεῖς τὰ δέοντα ποιεῖν βούλησθ', ἔτι πάντα ταῦτα
διαπανορθώσασθαι. καὶ παράδοξον μὲν ἴσως ἐστὶν ὃ μέλλω
λέγειν, ἀληθὲς δέ· τὸ χείριστον ἐν τοῖς παρεληλυθόσι,
τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ
τοῦτο; ὅτι οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδὲν τῶν δεόντων
ποιοῦντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, ἐπεί τοι, εἰ
πάνθ' ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτω διέκειτο, οὐδ' ἂν ἐλπὶς 112
ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω. νῦν δὲ τῆς μὲν ῥᾳθυμίας τῆς
ὑμετέρας καὶ τῆς ἀμελείας κεκράτηκε Φίλιππος, τῆς πόλεως
δ' οὐ κεκράτηκεν· οὐδ' ἥττησθε ὑμεῖς, ἀλλ' οὐδὲ κεκίνησθε.

v. l. 1. μὲν εἰ αὐτὴ om. Σ. 3, 2. τῆς ταραχῆς καὶ τῶν ἁμαρτη-
μάτων] τῶν κακῶν Σ et γρ F. 3. δ'] δ' ὑμᾶς FΩιυν. 8. ἡμῖν
F, ἡμῖν Σ. 4, 5. συμφέρει] συμφέρει τῇ πόλει γρ F, συμφέρει τοῖς
πράγμασιν FTΩιυν. 8. ταῦτα πάντα Ω. 5, 3. πρὸς τὰ] παρὰ Ω.
5. τοι] τοι γε FTΩιυν. 6. προσῆκε πραττόντων] προσῆκεν πραττ-
όντων ὑμῶν FΣΩιυν.

6 Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὡμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πόλει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν, οὐδὲν ἄλλο ἔδει τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμβουλεύειν ἢ ὅπως ἀσφαλέστατα καὶ ῥᾷστα αὐτὸν ἀμυνούμεθα· ἐπειδὴ δὲ οὕτως ἀπόπως ἔνιοι διάκεινται, ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀδικοῦντος ἀνέχεσθαί τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις λεγόντων πολλάκις ὡς ἡμῶν τινές εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν πόλεμον, ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου· ἔστι γὰρ δέος μὴ ποθ' ὡς ἀμυνούμεθα γράψας τις καὶ συμβουλεύσας εἰς τὴν αἰτίαν ἐμπέσῃ τοῦ πεποιηκέναι τὸν πόλεμον. ἐγὼ δὴ τοῦτο πρῶτον ἁπάντων λέγω καὶ διορίζομαι, εἰ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ βουλεύεσθαι περὶ τοῦ 8πότερον εἰρήνην ἄγειν ἢ πολεμεῖν δεῖ. εἰ μὲν ἔν ἔξεστιν εἰρήνην ἄγειν τῇ πόλει καὶ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο, ἵν' ἐντεῦθεν ἄρξωμαι, φημὶ ἔγωγε ἄγειν ἡμᾶς δεῖν, καὶ τὸν ταῦτα λέγοντα γράφειν καὶ πράττειν καὶ μὴ φενακίζειν ἀξιῶ· εἰ δ' ἕτερος τὰ ὅπλα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων καὶ δύναμιν πολλὴν περὶ αὑτὸν τοὔνομα μὲν τὸ τῆς εἰρήνης ὑμῖν προβάλλει, τοῖς δ' ἔργοις αὐτὸς ταῖς τοῦ πολέμου χρῆται, τί λοιπὸν ἄλλο πλὴν ἀμύνεσθαι; φάσκειν δὲ εἰρήνην ἄγειν, εἰ βού-9λεσθε, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐ διαφέρομαι. εἰ δέ τις ταύτην εἰ-113
ρήνην ὑπολαμβάνει, ἐξ ἧς ἐκεῖνος πάντα τἄλλα λαβὼν ἐφ' ἡμᾶς ἦξει, πρῶτον μὲν μαίνεται, ἔπειτα ἐκείνῳ παρ' ὑμῶν, ἃ ὑμῖν παρ' ἐκείνου τὴν εἰρήνην λέγει· τοῦτο δ' ἐστὶν ἃ τῶν ἀναλισκομένων χρημάτων πάντων Φίλιππος ὠνεῖται, αὐτὸς μὲν πολεμεῖν ὑμῖν, ὑφ' ὑμῶν δὲ μὴ πολεμεῖσθαι.

10 Καὶ μὴν εἰ μέχρι τούτου περιμενοῦμεν, ἕως ἂν ἡμῖν ὁμολογήσῃ πολεμεῖν, πάντων ἐσμὲν εὐηθέστατοι· οὐδὲ

6, 1. Εἰ — πολεμεῖν δεῖ (8, 1.) in mg rc Σ. ὡμολογοῦμεν ΣΩπ. 4. αὐτὸν om T. 7, 2. ἀμυνώμεθα γρ F. τις καὶ συμβ.] καὶ συμβ. τις Σ. 4. δὴ] δὲ FΣΩιν. 5. διισχυρίζομαι Σ. βουλεύσασθαι FTΩιν. 8, 1. ἄγειν ἢ πολεμεῖν] ἢ πόλεμον ἄγειν FTΩιν. 6. προβάλλει Σ: προβάλλεται ς. 9, 4. λέγει] ἄγειν F, ἄγειν λέγει TΩιν. 5. ἁλισκομένων pr T et Anecd. p. 180, 10. ἁπάντων FTΩιν. 6. αὐτὸν F, αὐτὸν TΩιν.

γὰρ ἂν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν αὐτὴν βαδίζῃ καὶ τὸν Πειραιᾶ τοῦτ' ἐρεῖ, εἴπερ οἷς πρὸς τοὺς ἄλλους πεποίηκε, δεῖ τε-
11μαίρεσθαι. τοῦτο μὲν γὰρ Ὀλυνθίοις τετταράκοντ' ἀπέχων τῆς πόλεως σταδία εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ, πάντα τὸν ἄλλον χρόνον, εἴ τις αὐτὸν αἰτιάσαιτό τι τοιοῦτον, ἀχανακτῶν καὶ πρεσβεις πέμπων τοὺς ἀπολογησομένους· τοῦτο δ' εἰς Φωκέας ὡς πρὸς συμμάχους ἐπορεύετο, καὶ πρέσβεις Φωκέων ἦσαν οἳ παρηκολούθουν αὐτῷ πορευομένῳ, καὶ παρ' ἡμῖν ἤριζον πολλοὶ Θηβαίοις οὐ λυ-
12σιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. καὶ μὴν καὶ Φερὰς πρώην ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν ἐλθὼν ἔχει καταλαβών, καὶ τὰ τελευταῖα τοῖς ταλαιπώροις Ὠρείταις τυτοισὶ ἐπισκευωμένους ἔφη τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι κατ' εὔνοιαν· πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτοὺς ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς, συμμάχων δ' εἶναι καὶ φίλων ἀληθε-
13νῶν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι. εἶτ' οἴεσθ' αὐτόν, οἳ ἐποίησαν μὲν οὐδὲν ἂν κακόν, μὴ παθεῖν δ' ἐφυλάξαντ' ἄν ἴσως, τούτους μὲν ἑξαπατᾶν αἱρεῖσθαι μᾶλ- 114
λον ἢ προλέγοντα βιάζεσθαι, ὑμῖν δ' ἐκ προρρήσεως πολεμήσειν, καὶ ταῦθ' ἕως ἂν ἑκόντες ἐξαπατᾶσθε; οὐκ
14ἔστι ταῦτα· καὶ γὰρ ἂν ἀβελτερώτατος εἴη πάντων ἀνθρώπων, εἰ τῶν ἀδικουμένων ὑμῶν μηδὲν ἐγκαλούντων αὐτῷ, ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν τινὰς αἰτιωμένων, ἐκεῖνος ἐκλύσας τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔριν ὑμῶν καὶ φιλονεικίαν ἐφ' ἑαυτὸν προείποι τρέπεσθαι, καὶ τῶν παρ' ἑαυτοῦ μισθοφορούντων τοὺς λόγους ἀφέλοιτο, οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς, λέγοντες ὡς ἐκεῖνός γε οὐ πολεμεῖ τῇ πόλει.

15 Ἀλλ' ἔστιν, ὦ πρὸς τοῦ Διός, ὅστις εὖ φρονῶν ἐκ τῶν ὀνομάτων μᾶλλον ἢ τῶν πραγμάτων τὸν ἀγῶν' εἰρήνην ἢ πολεμοῦνθ' ἑαυτῷ σκέψαιτ' ἄν; οὐδείς δήπου. ὃ

v. 2. οἷς] ἃ *u*, 11, 6. συμμάχους καὶ φίλους ἐπ. *Ω* et mg *T*. 8. πρλλοὶ] οἱ πολλοὶ *Σ*. 12, 6. ἐν αὐτοῖς om *Σ*. 13, 1. οἴεσθ' αὐτόν, οἳ ἐποίησαν μὲν οὐδὲν ἂν *Σ*: ceteri οἴεσθε. οἳ μὲν οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐδυνήθησαν ποιῆσαι. 14, 3. αἰτιωμένων καὶ κρίνειν βουλομένων ἐκ. *FTΩuv*. 15, 3. δήπου] που *FΩv*.

τοίνυν Φίλιππος ἐξ ἀρχῆς, ἄρτι τῆς εἰρήνης γεγονυίας; οὔπω Διοπείθους στρατηγοῦντος οὐδὲ τῶν ὄντων ἐν Χερρονήσῳ νῦν ἀπεσταλμένων, Σέρριον καὶ Δορίσκον κατελάμβανε καὶ τοὺς ἐκ Σερρίου τείχους καὶ Ἱεροῦ ὄρους στρατιώτας ἐξέβαλλεν, οὓς ὁ ὑμέτερος στρατηγὸς ἐγκατέστησεν. καίτοι ταῦτα πράττων τί ἐποίει; εἰρήνην μὲν
16γὰρ ὠμωμόκει. καὶ μηδεὶς εἴπῃ, τί δὲ ταῦτ' ἐστίν, ἢ τί τούτων μέλει τῇ πόλει; εἰ μὲν γὰρ μικρὰ ταῦτά ἐστιν ἢ μηδὲν ὑμῖν αὐτῶν ἔμελεν, ἄλλος ἂν εἴη λόγος οὗτος· τὸ δ' εὐσεβὲς καὶ τὸ δίκαιον ἄν τ' ἐπὶ μικροῦ τις ἄν τ' ἐπὶ μείζονος παραβαίνῃ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. φέρε δὴ νῦν, ἴθι εἰς Χερρόνησον, ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες ὑμετέραν ἐγνώκασιν εἶναι, ξένους εἰσπέμπεις καὶ βοηθεῖν ὁμολογεῖ καὶ ἐπιστέλλει ταῦτα, τί ποιεῖ;
17φησὶ μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν, ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ταῦτα115 ποιοῦντα ἐκεῖνον ὁμολογεῖν ἄγειν τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην, ὥστε καὶ Μεγάρων ἁπτόμενον καὶ ἐν Εὐβοίᾳ τυραννίδα κατασκευάζοντα καὶ νῦν ἐπὶ Θράκην παριόντα καὶ τὰ ἐν Πελοποννήσῳ σκευωρούμενον καὶ πάνθ', ὅσα πράττει μετὰ τῆς δυνάμεως, ποιοῦντα λύειν φημὶ τὴν εἰρήνην καὶ πολεμεῖν ὑμῖν, εἰ μὴ καὶ τοὺς τὰ μηχανήματα ἑφιστάντας εἰρήνην ἄγειν φήσετε, ἕως ἂν αὐτὰ τοῖς τείχεσιν ἤδη προσαγάγωσιν. ἀλλ' οὐ φήσετε· ὁ γάρ, οἷς ἂν ἐγὼ
18ληφθείην, ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, κἂν μήπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ. τίσιν οὖν ὑμεῖς κινδυνεύσαιτ' ἄν, εἴ τι γένοιτο; τῷ τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ἀλλοτριωθῆναι, τῷ Μεγάρων καὶ τῆς Εὐβοίας τὸν πολεμῆσθ' ὑμῖν γενέσθαι κύριον, τῷ Πελοποννησίους

v. 2. ὄντων post νῦν ponunt FΓΩυν. 3. ἐλάμβανε Σ. 4. σιρρείου Σ. 5. ἐξέβαλεν Ωυν. ἡμέτερος υν. κατέστησεν FΣΤΩυν. 6. καίτοι ταῦτα] καὶ ταῦτα Γ. 16, 1. ὁμωμόκει Σ: ὠμωμόκει ς. δὲ] δαὶ F. 2. ἐστιν om Σ. 4. μικροῦ — μείζονος F. 7. εἰσπέμπειν F. 17, 1. φῄς Σ. 6. τοσούτου F, τοσούτῳ Σ. 2. ἄγειν ὁμολογεῖν Σ. 4. θράικην F. 6. τῆς om Ω. 9. προσάγωσιν Σ. 18, 3. ὑμῶν om Σ.

τἀκείνου φρονῆσαι. εἶτα τὸν τοῦτο τὸ μηχάνημα ἐπὶ τὴν πόλιν ἱστάντα, τοῦτον εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ὑμᾶς;
19 πολλοῦ γε καὶ δέω, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεῖλε Φωκέας, ἀπὸ ταύτης ἔγωγ' αὐτὸν πολεμεῖν ὁρίζομαι. ὑμᾶς δέ, ἐὰν μὲν ἐμμένησθε ἤδη, σωφρονήσειν φημί, ἐὰν δὲ ἀναβάλλησθε, οὐδὲ τοῦθ' ὅταν βούλησθε δυνήσεσθε ποιῆσαι. καὶ τοσοῦτόν γε ἀφέστηκα τῶν ἄλλων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν συμβουλευόντων, ὥστε οὐδὲ δοκεῖ μοι περὶ Χερρο-
20 νήσου νῦν σκοπεῖν οὐδὲ Βυζαντίου, ἀλλ' ἐπαμῦναι μὲν τούτοις, καὶ διατηρῆσαι μή τι πάθωσι, καὶ τοῖς οὖσιν ἐκεῖ νῦν στρατιώταις πάνθ' ὅσων ἂν δέωνται ἀποστεῖλαι, βουλεύεσθαι μέντοι περὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐν κιν- 116
δύνῳ μεγίστῳ καθεστώτων. βούλομαι δ' εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς ἐξ ὧν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων οὕτω φοβοῦμαι, ἵν' εἰ μὲν ὀρθῶς λογίζομαι, μετάσχητε τῶν λογισμῶν καὶ πρόνοιάν τιν' ὑμῶν γ' αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ τῶν ἄλλων ἄρα βούλεσθε, ποιήσησθε, ἂν δὲ ληρεῖν καὶ τετυφῶθαι δοκῶ, μήτε νῦν μήτ' αὖθις ὡς ὑγιαίνοντί μοι προσέχητε.
21 Ὅτι μὲν δὴ μέγας ἐκ μικροῦ καὶ ταπεινοῦ τὸ πατ' ἀρχὰς ὁ Φίλιππος ηὔξηται, καὶ ἀπίστως καὶ στασιαστικῶς ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες, καὶ ὅτι πολλῷ παραδοξότερον ἦν τοσοῦτον αὐτὸν ἐξ ἐκείνου γενέσθαι ἢ νῦν, ὅθ' οὕτω πολλὰ προείληφε, καὶ τὰ λοιπὰ ὑφ' αὑτῷ ποιήσασθαι, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτ' ἂν ἔχοιμι διεξελθεῖν,
22 παραλείψω. ἀλλ' ὁρῶ συγκεχωρηκότας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ' ὑμῶν ἀρξαμένους, αὐτῷ, ὑπὲρ οὗ τὸν ἄλλον

v. 2. ἱστάντα Σ, ἐφιστάντα καὶ κατασκευάζοντα Ω, ἐφιστάντα καὶ παρασκευάζοντα Tπ, ἐφιστάντα καὶ παρασκευάζοντα Fv. ὑμᾶς FTυ.
19, 1. δέω] δεῖ FΣΓΩιιν. 2. ὁρίζομαι πολεμεῖν FTΩιιν.
3. μὲν om Σ. σωφρονήσειν F, σωφρονεῖν TΩu et corr v.
ἀναβάλησθε u, ἀναλάβησθε Ω, ἰάσητε Σ. 20, 1. μὲν] μὲν τοῖς Ωι.
2. καὶ τοῖς — ἀποστεῖλαι om Σ. 3. στρατηγοῖς FTΩιιν.
5. μεγαλωι Σ. καθεστώτων Σ: ceteri καθεστηκότων. 7. λογίζομαι ιιν. 8. μὴ καί] καὶ μὴ FΩιιν. βούλησθε FT. 9. ληρεῖν] λοιδορεῖν Ωιιν. 21, 2. ὁ om Σ. 3. αὐτὸν ιιν.

ἅπαντα χρόνον ἅπαντες οἱ πόλεμοι γεγόνασιν οἱ Ἑλληνικοί. τί οὖν ἐστι τοῦτο; τὸ ποιεῖν ὅ τι βούλεται, καὶ καθ' ἕνα οὕτωσὶ περικόπτειν καὶ λωποδυτεῖν τῶν Ἑλλή-
23νων, καὶ καταδουλοῦσθαι τὰς πόλεις ἐπιόντα. καίτοι προστάται μὲν ὑμεῖς ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλλήνων ἐγένεσθε, προστάται δὲ τριάκοντα ἐνὸς δέοντα Λακεδαιμόνιοι· ἴσχυσαν δέ τι καὶ Θηβαῖοι τοὺς τελευταίους τουτουσὶ χρόνους μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. ἀλλ' ὅμως οὔθ' ὑμῖν οὔτε Θηβαίοις οὔτε Λακεδαιμονίοις οὐδεπώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συνεχωρήθη τοῦθ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ποιεῖν ὅ τι βούλοισθε, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ,
24ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑμῖν, μᾶλλον δὲ τοῖς τότ' οὖσιν Ἀθηναίοις, "ἐπειδὴ τιμὴν οὐ μετρίως ἐδόκουν προσφέρεσθαι, 117
πάντες ᾤοντο δεῖν, καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλεῖν ἔχοντες αὐτοῖς, μετὰ τῶν ἠδικημένων πολεμεῖν, καὶ πάλιν Λακεδαιμονίοις ἄρξασι καὶ παρελθοῦσιν εἰς τὴν αὐτὴν δυναστείαν ὑμῖν, ἐπειδὴ πλεονάζειν ἐπεχείρουν καὶ πέρα τοῦ μετρίου τὰ καθεστηκότα ἐκίνουν, πάντες εἰς πόλεμον κατέστησαν,
25καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς. καὶ τί δεῖ τοὺς ἄλλους λέγειν; ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοντες ἐξ ἀρχῆς ἅ τι ἠδικούμεθ' ὑπ' ἀλλήλων, ὅμως ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἀδικουμένους ἐωρῶμεν, πολεμεῖν ᾠόμεθα δεῖν. καίτοι πάνθ' ὅσα ἐξημάρτητε καὶ Λακεδαιμονίοις ἐν τοῖς τριάκοντ' ἐκείνοις ἔτεσι καὶ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα, ἐλάττονά ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν Φίλιππος ἐν τρισὶ καὶ δέκα οὐχ ἅλοις ἔτεσιν οἷς ἐπιπολάζει ἠδίκηκε τοὺς Ἕλληνας, μᾶλλον δὲ
26οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τούτων ἐκεῖνα. καὶ τοῦτο ἐκ βραχέος λόγου ῥᾴδιον δεῖξαι. Ὀλυνθον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην

v. 1. πάντες Σ, om Ω. 3. ἕνα] ἕνα ἕκαστον FΩuv. 23, 5. τουτουσὶ ante τοὺς ponit Σ. 8. βούλοισθε Σ: βούλεσθε ς. 4. πολεμεῖν post δεῖν ponunt FTΩuv. 5. τὴν αὐτὴν δυναστείαν Σ, τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν FT, τὴν δυναστείαν ταύτην Ω, τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν ταύτην uv. 25, 6. ὑμετέροις FTΩuv. 7. ἐλάττον' F, ἔλαττον Ωuα et pr T. 26, 1. πολλοστὸν] πέμπτον ΣΩ, πολλοστὸν πέμπτον FTuv. καὶ — δεῖξαι in mg rc Σ.

καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴκης ἐῶ, ἃς ἁπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνήρηκεν, ὥστε μηδ' εἰ ποῦποτ' ᾠκήθησαν προσελθόντ' εἶναι ῥᾴδιον εἰπεῖν· καὶ τὸ Φωκέων ἔθνος τοσοῦτον ἀνηρημένον σιωπῶ. ἀλλὰ Θετταλία πῶς ἔχει; οὐχὶ τὰς πολιτείας καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν παρῄρηται καὶ τετραρχίας κατέστησεν, ἵνα μὴ μόνον 27κατὰ πόλεις ἀλλὰ καὶ κατ' ἔθνη δουλεύωσιν; αἱ δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις οὐκ ἤδη τυραννοῦνται, καὶ ταῦτα ἐν νήσῳ πλησίον Θηβῶν καὶ Ἀθηνῶν; οὗ διαῤῥήδην ἐν ταῖς118 ἐπιστολαῖς γράφει „ἐμοὶ δ' ἐστὶν εἰρῆνη πρὸς τοὺς ἀκούειν ἐμοῦ βουλομένους;" καὶ οὐ γράφει μὲν ταῦτα, τοῖς δ' ἔργοις οὐ ποιεῖ, ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον οἴχεται, πρότερον ἦκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν, Ἦλιν ἔχει τηλικαύτην πόλιν ἐν Πελοποννήσῳ, Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρώην, οὔθ' ἡ Ἑλλὰς 28οὔθ' ἡ βάρβαρος τὴν πλεονεξίαν χωρεῖ τἀνθρώπου. καὶ ταῦθ' ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἅπαντες καὶ ἀκούοντες οὐ πέμπομεν πρέσβεις περὶ τούτων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀγανακτοῦμεν, οὕτω δὲ κακῶς διακείμεθα καὶ διορωρύγμεθα κατὰ πόλεις, ὥσθ' ἅχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδὲν οὔτε τῶν συμφερόντων οὔτε τῶν δεόντων πρᾶξαι δυνάμεθα, οὐδὲ συστῆναι, οὐδὲ κοινωνίαν βοηθείας καὶ φιλίας οὐδε- 29μίαν ποιήσασθαι, ἀλλὰ μεῖζω γιγνόμενον τὸν ἄνθρωπον περιορῶμεν, τὸν χρόνον κερδᾶναι τοῦτον ὃν ἄλλος ἀπάλλυται ἕκαστος ἐγνωκώς, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, οὐχ ὅπως σωθήσεταί τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀκοπῶν οὐδὲ πράττων, ἐπεὶ ἄτι γε ὥσπερ περίοδος ἢ καταβολὴ πυρετοῦ ἢ τινος ἄλλου κακοῦ καὶ τῷ πάνυ πόῤῥω δοκοῦντι νῦν ἀφεστάναι προσέρχεται, 30οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ μὴν κἀκεῖνό γε ἴστε, ὅτι ὅσα μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἢ ὑφ' ἡμῶν ἔπασχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλ'

v. 2. μηδ'] μηδένα μηδ' FTΩuv. 3. φκίσθηαν Ωεν. προσελθόντ' εἶναι ῥᾴδιον Σ: ceteri εἶναι ῥᾴδιον προσελθόντα. 5. τὰς πολιτείας καὶ τὰς πόλεις Σ: τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας ς. 6. τεταραδαρχίας FTΩuv. ἵνα] πῶρ' αὐτοῖς ἵνα FTΩuv. 27, 3. εἰς τὰς ἐπιστολὰς Σ. 5. ἴργοις δὲ Ωuv. 28, 3. καὶ] οὐκ Ω. 4. διωρύγμεθα Ω. 5. σήμεραν Σ. 29, 3. ἰμοὶ Σ: μοι s. 30, 1. δήπου om Σ.

οὖν ὑπὸ γνησίων γε ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἠδικοῦντο, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄν τις ὑπέλαβε τοῦθ', ὥσπερ ἂν εἰ υἱὸς ἐν οὐσίᾳ πολλῇ γεγονὼς γνήσιος διώκει τι μὴ καλῶς μηδ' ὀρθῶς, κατ' αὐτὸ μὲν τοῦτο ἄξιον μέμψεως εἶναι καὶ κατηγορίας, ὡς δ' οὐ προσήκων ἢ ὡς οὐ κληρονόμος τούτων ὢν
31 ταῦτα ἔποιες, οὐκ ἐνεῖναι λέγειν. εἰ δέ γε δοῦλος ἢ ὑποβολιμαῖος τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε καὶ ἐλυμαίνετο, Ἡράκλεις ὅσῳ μᾶλλον δεινὸν καὶ ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν ἔφασαν εἶναι! ἀλλ' ἔχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὧν ἐκεῖνος πράττει νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος ἐδὲ προσήκοντος ἐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρου ἐντεῦθεν ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρε Μακεδόνος, ὅθεν ἐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον ἐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι.
32 Καίτοι τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; οὐ πρὸς τῷ πόλεις [Ἑλληνίδας] ἀνῃρηκέναι τίθησι μὲν τὰ Πύθια, τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, κἂν αὐτὸς μὴ παρῇ, τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει; κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδων ἐστί, καὶ φρουραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει; ἔχει δὲ καὶ τὴν προμαντείαν τοῦ θεοῦ, παρὼσας ἡμᾶς καὶ Θετταλοὺς καὶ Δωριέας καὶ τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας, ἧς οὐδὲ
33 τοῖς Ἕλλησιν ἅπασι μέτεστιν; γράφει δὲ Θετταλοῖς ὃν χρὴ τρόπον πολιτεύεσθαι; πέμπει δὲ ξένους τοὺς μὲν εἰς Ὁρθωμόν, τὸν δῆμον ἐκβαλοῦντας τὸν Ἐρετριέων, τοὺς δ' ἐπ' Ὠρεόν, τύραννον Φιλιστίδην καταστήσοντας; ἀλλ' ὅμως ταῦθ' ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἀνέχονται, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ τὴν χάλαζαν ἔμοιγε δοκοῦσι θεωρεῖν, εὐχόμενοι μὲν μὴ καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι
34 γενέσθαι, κωλύειν δὲ οὐδεὶς ἐπιχειρῶν. οὐ μόνον δ' ἐφ'

v. 2. εἴ τις υἱὸς FTΩuv. 4. μὲν] μέντοι Σ. ἄξιον Reiskius: libri ἄξιος. 31, 1. εἶναι FTΩuv. 3. καὶ πολλῆς ὀργῆς FΩuv. 4. ἔφασαν F, ἔφησαν Σ. 8. πρίασθαι om Σ. 32, 2. Ἑλληνίδας om FΣTΩuv. 4. κύριος — μέτεστι in mg rec Σ. 8. ἀμφικτύονας F. 33, 1. ὃν] ὄντινα FΩuv. 3. τὸν Ἐρ.] τῶν Ἐρ. Yu. 4. καταστήσαντας u. 6. ὥσπερ Σ, τὴν] οἱ τὴν FTΩuv. 7. μὲν om ΣTΩuv.

ὃς ἢ Ἑλλὰς ὑβρίζεται ὑπ' αὐτοῦ, οὐδεὶς ἀμύνεται, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἕκαστος ἀδικεῖται· τοῦτο γὰρ ἤδη τοὐσχατόν ἐστιν. οὐ Κορινθίων ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλήλυθε καὶ Λευκάδα; οὐκ Ἀχαιῶν Ναύπακτον ὁμώμοσεν Αἰτωλοῖς παραδώσειν; οὐχὶ Θηβαίων Ἔχινον ἀφῄρηται; καὶ νῦν ἐπὶ Βυζαντίους πορεύεται συμμάχους ὄντας; οὐχ ἡμῶν, ἐῶ τἄλλα, ἀλλὰ Χερρονήσου τὴν μεγίστην ἔχει πόλιν Καρδίαν; ταῦτα τοίνυν πάσχοντες ἅπαντες μέλλομεν καὶ μαλακιζόμεθα καὶ πρὸς τοὺς πλησίον βλέπομεν, ἀπιστοῦντες ἀλλήλοις, οὐ τῷ πάντας ἡμᾶς ἀδικοῦντι. καίτοι τὸν ἅπασιν ἀσελγῶς ἔτω χρώμενον τί οἴεσθε, ἐπειδὰν καθ' ἕνα ἡμῶν ἑκάστου κύριος γένηται, τί ποιήσειν; Τί οὖν αἴτιον τουτωνί; οὐ γὰρ ἄνευ λόγου καὶ δικαίας αἰτίας οὕτε τόθ' οὕτως εἶχον ἕτοιμως πρὸς ἐλευθερίαν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες, οὔτε νῦν πρὸς τὸ δουλεύειν. ἦν τι τότ', ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοίαις, ὃ νῦν οὐκ ἔστιν, ὃ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλούτου καὶ ἐλευθέραν ἦγε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὔτε ναυμαχίας οὔτε πεζῆς μάχης οὐδεμιᾶς ἡττᾶτο, νῦν δ' ἀπολωλὸς ἅπαντα λελύμανται καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. τί οὖν ἦν τοῦτο; οὐδὲν ποικίλον οὐδὲ σοφόν, ἀλλ' ὅτι τοὺς παρὰ τῶν ἄρχειν ἀεὶ βουλομένων ἢ διαφθείρειν τὴν Ἑλλάδα χρήματα λαμβάνοντας ἅπαντες ἐμίσουν, καὶ χαλεπώτατον ἦν τὸ δωροδοκοῦντα ἐξελεγχθῆναι, καὶ τιμωρία μεγίστη τοῦτον ἐκόλαζον, καὶ παραίτησις οὐδεμία ἦν οὐδὲ συγγνώμη. τὸν οὖν καιρὸν ἑκάστου τῶν πραγμάτων, ὃν ἡ τύχη καὶ τοῖς ἀμελοῦσι κατὰ τῶν προσεχόντων καὶ τοῖς μηδὲν ἐθέλουσι ποιεῖν κατὰ τῶν πάντα ἃ προσήκει πραττόντων πολλάκις πα-

v. 4. ναὐπακτον ἀφελόμενος ὁμ. FΤΩuv. 35, 5. οὐ τῶι Σ et pr Γ: οὕτω ς. πάντας] φανερῶς πάντας FΤΩuv. ἀδικοῦντι Σ, ἀδικοῦντος FΩuv et corr Γ. 7. καθ' ἕνα] ἑνὸς FΤΩuv. τί om F. 36, 1. τούτων Γ. 3. ἅπαντες om Σ. 8. τὰ τῶν Ἑλλήνων] πάντα τὰ Σ. 37, 1. οὐδὲν — ὅτι om Γ et pr Σ. 2. ἀεὶ om pr Σ. 3. ἢ] ἢ καὶ FΤΩuv. 5. τοῦτον om u. καὶ παραίτ. — συγγνώμη om et pr Σ 38, 2. καὶ τοῖς — πραττόντων om Γ et pr Σ.

ρασκευάζει, οὐκ ἦν πρίασθαι παρὰ τῶν λεγόντων οὐδὲ τῶν στρατηγούντων, οὐδὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν, οὐδὲ τὴν πρὸς τοὺς τυράννους καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπι-
39στίαν, οὐδ' ὅλως τῶν τοιούτων οὐδέν. νῦν δ' ἅπανθ' ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπραται ταῦτα, ἀντεισῆκται δὲ ἀντὶ τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς. ταῦτα δ' ἐστὶ τί; ζῆλος, εἴ τις εἴληφέ τι· γέλως, ἂν ὁμολογῇ· συγγνώμη τοῖς ἐλεγχομένοις· μῖσος, ἂν τούτοις τις ἐπι-
40στιμᾷ· τἆλλα πάνθ' ὅσα ἐκ τοῦ δωροδοκεῖν ἤρτηται. ἐπεὶ τριήρεις γε καὶ σωμάτων πλῆθος καὶ χρημάτων πρόσοδοι καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἀφθονία, καὶ τἆλλα οἷς ἂν τις ἰσχύειν τὰς πόλεις κρίνοι, νῦν ἅπασι καὶ πλείω καὶ μείζω ἐξὶ τῶν τότε πολλῷ. ἀλλ' ἅπαντα ταῦτ' ἄχρηστα ἄπρακτα ἀνόνητα ὑπὸ τῶν πωλούντων γίγνεται.

41 Ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τὰ μὲν νῦν ὁρᾶτε δῆπου καὶ οὐδὲν ἐμοῦ προσδεῖσθε μάρτυρος· τὰ δ' ἐν τοῖς ἄνωθεν χρόνοις ὅτι τἀναντία εἶχεν, ἐγὼ δηλώσω, οὐ λόγους ἐμαυτοῦ λέγων, ἀλλὰ γράμματα τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων δεικνύων, ἃ κεῖνοι κατέθεντο εἰς στήλην χαλκῆν γράψαντες εἰς ἀκρόπολιν, οὐχ ἵνα αὐτοῖς ᾖ χρήσιμα (καὶ γὰρ ἄνευ τούτων τῶν γραμμάτων τὰ δέοντα ἐῤῥώνουν) ἀλλ' ἵν' ὑμεῖς ἔχητε ὑπομνήματα καὶ παραδείγματα ὡς
42ὑπὲρ τῶν τοιούτων σπουδάζειν προσῆκει. τί οὖν λέγει τὰ γράμματα; Ἀριθμιος, φησίν, ὁ Πυθωνακτος ὁ Ζελείτης ἄτιμος ἔστω καὶ πολέμιος τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτὸς καὶ γένος. εἶθ' ἡ αἰτία γέγραπται, δι' ἣν τοῦτ' ἐγένετο· ὅτι τὸν χρυσὸν τὸν ἐκ122

v. 3. τυράννους — βαρβάρους] βαρβάρους — τυράννους Πων. 39, 2. τῶν τοιούτων] τοιοῦτον Σ. 5. συγγνώμη τοῖς ἐλεγχομένοις om pr Σ. 40, 2. πρόσοδοι F, om pr Σ. 4. πρίσθαι Πων. ἅπαντα F, ἅπαντα ΓΠων. 41, 3. τἀναντία τούτων εἶχεν FΩαν. 4. γραμμάτων Ω. 5. δεικνύων om pr Σ. κεῖνοι Σ: ceteri ἐκεῖνοι. 6. οὐχ ἵνα — τὰ γράμματα om pr Σ. 7. εὐφρόνουν mg Σ. 8. παραδ. καὶ ὑπομν. mg Σ. 42, 2. ἀρίθμιος Σ et alii. ὁ ante Ζελείτης om Σ. 3. ἔστω supra versum rc Σ. τοῦ Ἀθ.] τῶν Ἀθ. FΓων. 5. προσγέγραπται FΓΠων. τοῦτ' F, ταῦτ' Σ.

Μήδων εἰς Πελοποννησον ἤγαγεν. ταῦτ' ἐστὶ τὰ γράμ-
43 ματα. λογίζεσθε δὴ πρὸς θεῶν καὶ θεωρεῖτε παρ' ὑμῖν
αὐτοῖς, τίς ἦν ποθ' ἡ διάνοια τῶν τότε Ἀθηναίων τῶν
ταῦτα ποιούντων, ἢ τί τὸ ἀξίωμα. ἐκεῖνοι Ζελείτην τινὰ
Ἀρθμιον δοῦλον βασιλέως (ἡ γὰρ Ζέλεια ἐστι τῆς Ἀσίας),
ὅτι τῷ δεσπότῃ διακονῶν χρυσίον ἤγαγεν εἰς Πελοπόν-
νησον, οὐκ Ἀθήναζε, ἐχθρὸν αὑτῶν ἀνέγραψαν καὶ τῶν
44 συμμάχων αὐτὸν καὶ γένος, καὶ ἄτιμους. τοῦτο δ' ἐστὶν
οὐχ ἧν ἄν τις οὕτωσὶ φήσειεν ἀτιμίαν· τί γὰρ τῷ Ζε-
λείτῃ, εἰ τῶν Ἀθήνῃσι κοινῶν μὴ μεθέξειν ἔμελλεν;
ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ἐν τοῖς φονικοῖς γέγραπται νό-
μοις, ὑπὲρ ὧν ἂν μὴ διδῷ [δίκας] φόνου δικάσασθαι
ἀλλ' εὐαγὲς ἦ τὸ ἀποκτεῖναι, „καὶ ἄτιμος" φησὶ „τε-
θνάτω." τοῦτο δὴ λέγει, καθαρὸν τὸν τούτων τινὰ ἀπο-
45 κτείναντα εἶναι. οὐκοῦν ἐνόμιζον ἐκεῖνοι τῆς πάντων τῶν
Ἑλλήνων σωτηρίας αὑτοῖς ἐπιμελητέον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν
αὐτοῖς ἔμελεν, εἴ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ὠνεῖται
καὶ διαφθείρει, μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν· ἐκόλαζον δ'
οὕτω καὶ ἐτιμωρεῖντο οὓς αἰσθοίντο θωροδοκοῦντας, ὥστε
καὶ στηλίτας ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων εἰκότως τὰ τῶν Ἑλ-
λήνων ἦν τῷ βαρβάρῳ φοβερά, οὐχ ὁ βάρβαρος τοῖς
46 Ἕλλησιν. ἀλλ' οὐ νῦν· οὐ γὰρ οὕτως ἔχεθ' ὑμεῖς οὔτε
πρὸς τὰ τοιαῦτα οὔτε πρὸς τἆλλα, ἀλλὰ πῶς; ἴστε αὐ-
τοί· τί γὰρ δεῖ περὶ πάντων ὑμῶν κατηγορεῖν; παρα- 123
πλησίως δὲ καὶ οὐδὲν βέλτιον ὑμῶν ἅπαντες οἱ λοιποὶ
Ἕλληνες. διόπερ φημὶ ἔγωγε καὶ σπουδῆς πολλῆς καὶ

ν. 1. τῶν μήδων FΓΩυν. ἤγαγεν] ἤγαγεν οὐκ Ἀθηναζε FΩυν. 43, 1. θεῶν] διὸς καὶ θεῶν FΩυν. καὶ θεωρεῖτε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς om Σ. 2. τότε ante ταῦτα ponit Σ. 44, 1. ἀτίμους] ἀτίμους εἶναι FΩυν. 2. τις οὕτωσὶ Σ: οὕτωσὶ τις ς. ζελείτῃ τοῦτ' ἔμελεν εἰ FΓΩυν. quae omisi cum Σ, Harpocrationis quoque codices omittunt (v. Ἄτιμος). 3. εἰ ante μὴ ponit pr Σ. Ἀθήνῃσι] litteras ησι corr habet Σ. 4. ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει om pr Σ. 5. δίκας in mg ponit Γ, expungit ν. 6. ἀλλ' — ἀποκτεῖναι om pr ΣΓ. 45, 1. πάντων Σ: ἁπάντων ς. 4. καὶ Σ: ceteri ἢ. μὴ] εἰ μὴ Σ in litura. 5. οὓς] οὓς ἂν FΩυν. θωροδοκοῦντας om Σ. 46, 2. ἴστε — τίνος om pr Σ. 3. παραπλ.] καὶ παραπλ. FΓΩυν. 4. ἅπαντες] καὶ ἅπαντες F.

βουλῆς ἀγαθῆς τὰ παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι. τίνος εἶπω; κελεύετε καὶ οὐκ ὀργιεῖσθε;

ΕΚ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΥ ΑΝΑΓΙΓΝΩΣΚΕΙ.

47 Ἔστι τοίνυν τις εὐήθης λόγος παρὰ τῶν παραμυθεῖσθαι βουλομένων τὴν πόλιν, ὡς ἄρα οὔπω Φίλιππός ἐστι τοιοῦτος οἷοί ποτ' ἦσαν Λακεδαιμόνιοι, οἳ θαλάττης μὲν ἦρχον καὶ γῆς ἁπάσης, βασιλέα δὲ σύμμαχον εἶχον, ὑφίσταντο δ' οὐδέν αὐτούς· ἀλλ' ὅμως ἠμύναντο κἀκείνους ἡ πόλις καὶ οὐκ ἀνηρπάσθη. ἐγὼ δὲ ἁπάντων ὡς ἔπος εἰπεῖν πολλὴν εἰληφότων ἐπίδοσιν, καὶ οὐδὲν ὁμοίων ὄντων τῶν νῦν τοῖς πρότερον, οὐδὲν ἡγοῦμαι πλέον ἢ τὰ
48 τοῦ πολέμου κεκινῆσθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀκούω Λακεδαιμονίους τότε καὶ πάντας τοὺς Ἕλληνας τέτταρας μῆνας ἢ πέντε, τὴν ὡράϊαν αὐτήν, ἐμβαλόντας ἂν καὶ κακώσαντας τὴν τῶν ἀντιπάλων χώραν ὁπλίταις καὶ πολιτικοῖς στρατεύμασιν ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου πάλιν· οὕτω δ' ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς, ὥστε οὐδὲ
49 χρημάτων ὠνεῖσθαι παρ' αὐθενὸς οὐδέν, ἀλλ' εἶναι σύμμαχόν τινα καὶ προφανῆ τὸν πόλεμον. νυνὶ δ' ὁρᾶτε μὲν ἵππου τὰ πλεῖστα τοὺς προδότας ἀπολωλεκότας, οὐδὲν δ' ἐκ παρατάξεως οὐδὲ μάχης γιγνόμενον· ἀκούετε δὲ Φίλιππον οὐχὶ τῷ φάλαγγα ὁπλιτῶν ἄγειν βαδίζονθ' ὅποι βούλεται, ἀλλὰ τῷ ψιλούς, ἱππέας, τοξότας, ξένους, τοι-
50 οῦτον ἐξηρτῆσθαι στρατόπεδον. ἐπειδὰν δ' ἐπὶ τούτοις πρὸς νοσοῦντας ἐν αὑτοῖς προσπέσῃ καὶ μηδεὶς ὑπὲρ 124
τῆς χώρας δι' ἀπιστίαν ἐξίῃ, μηχανήματ' ἐπιστήσας πο-

v. 3. ἐκ — ἀναγιγνώσκει *FΣΤ*, ἀνάγνωσις γραμματείου mg *F*, om *Λιυν*. 47, 3. τοιοῦτος om *Σ*. 5. οὐδὲν *E*, οὐδεὶς *Λαυ*. 6. ἁπάντων om pr *Ω*. 48, 1. ὑποδεδωκέναι *Ω*, ὑποδεδωκέναι *αυ*. 2. Ἕλληνας *γρ FΣΤ*, ἄλλους *FΣΤΩιυν*. 3. αὐτὴν] αὐτὴν στρατεύεσθαι καὶ τοῦτον τὸν χρόνον *γρ Υ* et rc mg *Σ*. 4. ἂν om *FΩιυν*. τῶν ἀντιπάλων om pr *Σ*. 6. δὲ om pr *Υ*. 49, 2. ὅπου] ἂν που *Υ*. 3. οὐδ' ἐκ μ. *ΥΩιυν*. 4. φάλαγγα *Σ*: ceteri φάλαγγας. 50, 1. ἐξηρτῆσθαι *u*, ἐξηρτύσθαι *FΥ* et corr *Ω*, ἐξαρτύεσθαι *γρ Σ*. δ' ἐπὶ *Σ*: δὲ ς. τούτοις κρατῶν πρὸς rc *ΣΤ*. 2. αὐτοῖς καὶ τεταραγμένους προσπ. rc *Σ*.

λιορκεῖ. καὶ σιωπῶ θέρος καὶ χειμῶνα; ὡς οὐδὲν διαφέ-
51 ρει, οὐδ' ἐστὶν ἐξαίρετος ὥρα τις, ἣν διαλείπει. ταῦτα
μέντοι πάντας εἰδότας καὶ λογιζομένους οὐ δεῖ προσέ-
σθαι τὸν πόλεμον εἰς τὴν χώραν, οὐδ' εἰς τὴν εὐήθειαν
τὴν τοῦ τότε πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου βλέποντας
ἐκτραχηλισθῆναι, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι τοῖς
πράγμασι καὶ ταῖς παρασκευαῖς, ὅπως οἴκοθεν μὴ κινή-
σεται σκοποῦντας, οὐχὶ συμπλακέντας διαγωνίζεσθαι.
52 πρὸς μὲν γὰρ πόλεμον πολλὰ φύσει πλεονεκτήμαθ' ἡμῖν
ὑπάρχει, ἄν περ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ποιεῖν ἐθέλωμεν ἃ
δεῖ, ἡ φύσις τῆς ἐκείνου χώρας, ἧς ἄγειν καὶ φέρειν ἔστι
πολλὴν καὶ κακῶς ποιεῖν, ἄλλα μυρία· εἰς δὲ ἀγῶνα ἄμει-
νον ἡμῶν ἐκεῖνος ἤσκηται.

53 Οὐ μόνον δὲ δεῖ ταῦτα γιγνώσκειν, οὐδὲ τοῖς ἔργοις
ἐκεῖνον ἀμύνεσθαι τοῖς τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ τῷ λογι-
σμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ τοὺς παρ' ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας
μισῆσαι, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐκ ἔνεστι τῶν ἔξω τῆς πό-
λεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει
54 κολάσητε ὑπηρετοῦντας ἐκείνοις. ὃ μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς
ἄλλους θεοὺς οὐ δύνασθε ὑμεῖς ποιῆσαι οὐδὲ βούλεσθε,
ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀφῖχθε μωρίας ἢ παρανοίας ἢ οὐκ ἔχω
τί λέγω (πολλάκις γὰρ ἔμοιγ' ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο φο-
βεῖσθαι, μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνῃ), ὥστε
λοιδορίας ἢ φθόνου ἢ σκώμματος, ἧς τινὸς ἂν τύχητε
ἕνεκ' αἰτίας ἀνθρώπους μισθωτούς, ὧν οὐδ' ἂν ἀρνηθεῖεν
ἔνιοι ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι, λέγειν κελεύετε, "καὶ γελᾶτε, 125
55 ἄν τισι λοιδορηθῶσιν. καὶ οὐχί πω τοῦτο δεινόν, καίπερ

v. 1. οὐδὲν αὐτῷ διαφέρει mg ΥΩ. 51, 2. καὶ λογιζομένους οὐ δεῖ Σ: ceteri δεῖ καὶ λογιζομένους μή. προέσθαι FΥΩαυ, προσδέχεσθαι mg Ω. 3. οὐδ' Σ, οὐδ' F: μηδ' ς. 6. κινήσηται ΣΩαυ, κινήσηται F. 52, 1. ὑμῖν Σ. 3. ἧς] ἢ pr Σ, ἔστι πολλὴν] εις την πόλιν pr Σ. 53, 2. ἐκεῖνα Ω. 3. ἡμῖν FΥΩαυ. 4. ἔξω om ΣΥ. 54, 1. ἐκείνοις Σ: ἐκείνῳ ς. 2. δυνήσεσθε Σ. οὐδὲ βούλεσθε om pr Σ. 3. παροινίας Ω. 5. ἐλαύνει FΥ. 6. ἢ om Σ. φόνου Σ. ἢ om Σ. σκώμμ. ἢ ἥστινος Υα. 7. ἕνεκ' om FΥΩαυ. 55, 1. πω post τοῦτο ponunt FΥΩαυ.

ὂν δεινόν· ἀλλὰ καὶ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας πολιτεύεσθαι δεδώκατε τούτοις ἢ τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσιν. καίτοι θεάσασθε ὅσας συμφορὰς παρασκευάζει τὸ τῶν τοιούτων ἐθέλειν ἀκροᾶσθαι. λέξω δ' ἔργα ἃ πάντες εἴσεσθε.

56 Ἦσαν ἐν Ὀλύνθῳ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι τινὲς μὲν Φιλίππου καὶ πάνθ' ὑπηρετοῦντες ἐκείνῳ, τινὲς δὲ τοῦ βελτίστου καὶ ὅπως μὴ δουλεύσουσιν οἱ πολῖται πράττοντες. πότεροι δὴ τὴν πατρίδα ἐξώλεσαν; ἢ πότεροι τοὺς ἱππέας προὔδοσαν, ὧν προδοθέντων Ὀλυνθος ἀπώλετο; οἱ τὰ Φιλίππου φρονοῦντες καὶ ὅτ' ἦν ἡ πόλις τοὺς τὰ βέλτιστα λέγοντας συνοφαντοῦντες καὶ διαβάλλοντες οὕτως, ὥστε τόν γ' Ἀπολλωνίδην καὶ ἐκβαλεῖν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυνθίων ἐπείσθη.

57 Οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνοις τὸ ἔθος τοῦτο πάντα κακὰ εἰργάσατο, ἄλλοθι δ' οὐδαμοῦ· ἀλλ' ἐν Ἐρετρίᾳ, ἐπειδὴ ἀπαλλαγέντος Πλουτάρχου καὶ τῶν ξένων ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν καὶ τὸν Πορθμόν, οἱ μὲν ἐφ' ὑμᾶς ἦγον τὰ πράγματα, οἱ δ' ἐπὶ Φίλιππον. ἀκούοντες δὲ τούτων τὰ πολλά, μᾶλλον δὲ πάντα οἱ ταλαίπωροι καὶ δυστυχεῖς Ἐρετριεῖς τελευτῶντες ἐπείσθησαν τὰς ὑπὲρ αὐτῶν λέγον-

58 τας ἐκβαλεῖν. καὶ γάρ τοι πέμψας Ἱππόνικον ὁ σύμμαχος καὶ φίλος αὐτοῖς Φίλιππος καὶ ξένας χιλίας, τὰ τείχη περιεῖλε τῇ Πορθμῷ καὶ τρεῖς κατέστησε τυράννους, Ἵππαρχον, Αὐτομέδοντα, Κλείταρχον· καὶ μετὰ ταῦτ' ἐξελήλακεν ἐκ τῆς χώρας ὃς ἤδη βελομένους σώζεσθαι, τότε μὲν πέμψας τοὺς μετ' Εὐρυλόχου ξένους, πάλιν δὲ τοὺς μετὰ Παρμενίωνος. 126

59 Καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἀλλ' ἐν Ὠρεῷ Φιλιστίδης μὲν ἔπραττε Φιλίππῳ καὶ Μένιππος καὶ Σωκράτης καὶ Θόας καὶ Ἀγαπαῖος, οἵπερ νῦν ἔχουσι τὴν πόλιν

56, 1. τοῖς om Λ. μὲν τὰ φιλίππου φρονοῦντες καὶ FΩιιν.
2. τοῦ] οἱ τοῦ Σ. 3. δουλεύσουσιν FΤΩιιν: δουλεύσωσιν ς.
4. ἐξώλεσαν Σ, ἀπώλεσαν F: ceteri ἀπώλεσαν. 57, 1. μόνον Σ.
3. ἐπειδή γε ἀπ. FΤΩιιν. τοῦ πλουτάρχου Ωιιν. 5. δὲ om Ωιιν.
6. δὲ πάντα om pr Σ. 58, 1. ὁ et 2. καὶ φίλος om pr Σ.
5. τότε — Παρμενίωνος om pr Σ. 59, 1. Φιλιστίδης FΤΩιιν: Φιλιστείδης ς. sic et infra.

(καὶ ταῦτ' ᾔδεσαν ἅπαντες), Εὐφραῖος δέ τις, ἄνθρω-
πος καὶ παρ' ἡμῖν ποτ' ἐνθάδε οἰκήσας, ὅπως ἐλεύθεροι
60 καὶ μηδενὸς δοῦλοι ἔσονται. οὗτος τὰ μὲν ἄλλα ὡς ὑβρί-
ζετο καὶ προεπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ τῶν Ὠρει-
τῶν, πολλὰ ἂν εἴη λέγειν· ἐνιαυτῷ δὲ πρότερον τῆς ἁλώ-
σεως ἐνέδειξεν ὡς προδότην τὸν Φιλιστίδην καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, αἰσθόμενος ἃ πράττουσιν, συστραφέντες δὲ
ἄνθρωποι πολλοὶ καὶ χορηγὸν ἔχοντες Φίλιππον καὶ πρυ-
τανευόμενοι παρ' ἐκείνου, ἀπάγουσι τὸν Εὐφραῖον εἰς
61 τὸ δεσμωτήριον ὡς συνταράττοντα τὴν πόλιν. ὁρῶν δὲ
ταῦθ' ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὠρειτῶν, ἀντὶ τοῦ τῷ μὲν βοη-
θεῖν τοὺς δ' ἀποτυμπανίσαι, τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο, τὸν
δ' ἐπιτήδειον εἶναι ταῦτα παθεῖν ἔφη καὶ ἐπέχαιρεν. μετὰ
ταῦθ' οἱ μὲν ἐπ' ἐξουσίας ὁπόσης ἠβούλοντο ἔπραττον
ὅπως ἡ πόλις ληφθήσεται, καὶ κατεσκευάζοντο τὴν πρᾶξιν·
τῶν δὲ πολλῶν εἴ τις αἴσθοιτο, ἐσίγα καὶ κατεπέπληκτο,
τὸν Εὐφραῖον, οἷα ἔπαθε, μεμνημένος. οὕτω δ' ἀθλίως
διέκειντο, ὥςε ὐ πρότερον ἐτόλμησεν ὐδεὶς τοιούτυ κακοῦ
προσιόντος ῥῆξαι φωνήν, πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ
τείχη προσῄεσαν οἱ πολέμιοι· τηνικαῦτα δ' οἱ μὲν ἠμύ-
62 νοντο, οἱ δὲ πρὐδίδοσαν. τῆς δὲ πόλεως ὕτως ἁλούσης αἰ-
σχρῶς καὶ κακῶς οἱ μὲν ἄρχουσι καὶ τυραννῦσι, τὺς τότε 127
σώζοντας αὑτὺς καὶ τὸν Εὐφραῖον ἑτοίμους ὁτιοῦν ποιεῖν
ὄντας τὺς μὲν ἐκβαλόντες τὺς δὲ ἀποκτείναντες, ὁ δ' Εὐ-
φραῖος ἐκεῖνος ἀπέσφαξεν ἑαυτόν, ἔργῳ μαρτυρήσας ὅτι δι-
καίως καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἀνθειςήκει Φιλίππῳ.
63 Τί οὖν ποτ' αἴτιον, θαυμάζετ' ἴσως, τοῦ καὶ τοὺς
Ὀλυνθίους καὶ τοὺς Ἐρετριεῖς καὶ τοὺς Ὠρείτας ἥδιον
πρὸς τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντας ἔχειν ἢ τοὺς ὑπὲρ
ἑαυτῶν; ὅπερ καὶ παρ' ὑμῖν, ὅτι τοῖς μὲν ὑπὲρ τῦ βελ-

v. 2. ἡμῖν Σ: ceteri ὑμῖν. 60, 2. τοῦ τῶν Ὠρειτῶν om ΣΥ, τοῦ om Ω. 7. παρ' ἐκείνου om pr Σ. 61, 3. ἀποτυπανίσαι Υ, τυπανίσαι γρ F. 4. εἶναι om Σ. 5. εἴσπραττον Σ. 8. μεμνημένοι FΣ. 9. διέκειντο τῷ φόβῳ ὥστε rc Υ. 11. ἠμύνοντο Υ. 62, 2. πόλεως δὲ rc Υ. 5. ὅτι] ὅτι καὶ ΣΥ. 63, 1. τοῦ] τὸ FΣ, pr Υ, corr Ω. 4. ὑμῖν] ὑμῖν νῦν ἐστί rc Υ et γρ F.

τίσσου λέγουσιν οὐδὲ βουλομένοις ἔνεστιν ἐνίοτε πρὸς
χάριν οὐδὲν εἰπεῖν· τὰ γὰρ πράγματ' ἀνάγκη σκοπεῖν
ὅπως σωθήσεται· οἱ δ' ἐν αὐτοῖς οἷς χαρίζονται Φιλίππῳ
64 συμπράττουσιν. εἰσφέρειν ἐκέλευον, οἱ δ' οὐδὲν δεῖν ἔφα-
σαν· πολεμεῖν καὶ μὴ πιστεύειν, οἱ δ' ἄγειν εἰρήνην, ἕως
ἠγκατελήφθησαν. τἆλλα τὸν αὐτὸν τρόπον οἶμαι πάνθ',
ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω· οἱ μέν, ἐφ' οἷς ἤδη χαριοῦν-
ται, ταῦτ' ἔλεγον καὶ ἐλύπουν οὐδέν, οἱ δ', ἐξ ὧν ἔμελ-
λεν σωθῆσεσθαι, προσῆσαν δ' ἀπέχθειαι. πολλὰ δὲ καὶ
τὰ τελευταῖα οὐχ οὕτως οὔτε πρὸς χάριν οὔτε δι' ἄγνοιαν
οἱ πολλοὶ προΐεντο, ἀλλ' ὑποκατακλινόμενοι, ἐπειδὴ τοῖς
65 ὅλοις ἠττᾶσθαι ἐνόμιζον. ὦ νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω
δέδοικα ἐγώγε μὴ πάθητε ὑμεῖς, ἐπειδὰν ἴδητε ἐκ λογι-
σμοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνόν. καίτοι μὴ γένοιτο ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ· τεθνάναι γὰρ μυριά-
κις κρεῖττον ἢ κολακείᾳ τι ποιῆσαι Φιλίππῳ καὶ "προέ- 128
66 σθαι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων τινάς. καλήν γ' οἱ πολλοὶ
νῦν ἀπειλήφασιν Ὠρειτῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππου φί-
λοις ἐπέτρεψαν αὐτούς, τὸν δ' Εὐφραῖον ἐώθουν· καλήν
γ' ὁ δῆμος ὁ Ἐρετριέων, ὅτι τοὺς μὲν ὑμετέρους πρέ-
σβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχῳ δ' ἐνέδωκεν αὐτόν· δουλεύουσί
γε μαστιγούμενοι καὶ στρεβλούμενοι. καλῶς Ὀλυνθίων
ἐφείσατο τῶν τὸν μὲν Λασθένη ἵππαρχον χειροτονησάν-
67 των, τὸν δὲ Ἀπολλωνίδην ἐκβαλόντων. μωρία καὶ κακία

64, 3. ἠγκατελήφθησαν Σ. 4. ἤδη om Σ et pr Υ. 5. καὶ ἐλύπουν οὐδέν in mg Υ, μὴ λυποῦν (apposito in mg καί) Ω: ceteri om. 6. προσῆσαν δ' ἀπέχθειαι rc mg ΣΤ, om FΩιυν. 7. οὔτε — οὔτε] οὐδὲ — οὐδὲ Σ, οὔτε — οὔτε F. 8. προσίεντο FΣ.

65, 2. ἐγὼ Σ. ὑμεῖς — ἐνόν om pr π. ἴδητε Υ et γρ F: εἰδῆτε ς. ἐκλογιζόμενοι μηδὲν ἐν ὑμῖν Σ. 3. ἐνόν] ἐνόν· καὶ τοὺς εἰς ταὐθ' ὑπάγοντας ὑμᾶς ὁρῶν οὐκ ὀρρωδῶ ἀλλὰ δυσωποῦμαι· ἢ γὰρ ἐξεπίτηδες ἢ δι' ἄγνοιαν εἰς χαλεπὸν πράγμα ὑπάγουσι τὴν πόλιν rc mg ΣΤ. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] μὲν ὡς Σ. 4. γὰρ] δὲ Σ. 5. φιλίππου F, φιλίππου Σ. καὶ — τινάς om Σ. 66, 1. ὑμῶν] ὑμῶν αὐτῶν ς. 3. ἐώθουν] ἐμίσουν γρ Υ. 4. μὲν post ὑμετέρους ponunt FΥΩιυν. 6. στρεβλούμενοι] σφαττόμενοι Σ et γρ Υ. 7. λασθένην Ω.

67, 1. ἐκβαλόντων Ωιυν.

τὰ τοιαῦτα ἐλπίζειν, καὶ κακῶς βουλευομένους καὶ μηδὲν
ὧν προσήκει ποιεῖν ἐθέλοντας, ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐχ-
θρῶν λεγόντων ἀκροωμένους, τηλικαύτην ἡγεῖσθαι πόλιν
οἰκεῖν τὸ μέγεθος, ὥστε μηδ' ἂν ὁτιοῦν ἢ δεινὸν πείσε-
68σθαι, καὶ μὴν ἐκεῖνό γε αἰσχρόν, ὕστερόν ποτ' εἰπεῖν συμ-
βάντος τινός „τίς γὰρ ἂν ᾠήθη ταῦτα γενέσθαι; νὴ τὸν
Δία, ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι." —
πολλὰ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν Ὀλύνθιοι νῦν, ἃ τότ' εἰ προεί-
δοντο, οὐκ ἂν ἀπώλοντο· πόλλ' ἂν Ὠρεῖται, πολλὰ Φω-
69κεῖς, πολλὰ τῶν ἀπολωλότων ἕκαστοι. ἀλλὰ τί τούτων
ὄφελος αὐτοῖς; ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος, ἄν τε μεῖζον
ἄν τ' ἔλαττον ᾖ, τότε χρὴ καὶ ναύτην καὶ κυβερνήτην
καὶ πάντ' ἄνδρα ἐξῆς προθύμους εἶναι, καὶ ὅπως μήθ'
ἑκὼν μήτ' ἄκων μηδεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπει-
70δὰν δὲ ἡ θάλαττα ὑπέρσχῃ, μάταιος ἡ σπουδή, καὶ ἡμεῖς
τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕως ἐσμὲν σῷοι, πόλιν μεγί-
στην ἔχοντες, ἀφορμὰς πλείστας, ἀξίωμα κάλλιστον, — τί
ποιῶμεν; πάλαι τις ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων κάθηται,
ἐγὼ νὴ Δί' ἐρῶ, καὶ γράψω δέ, ὥστε ἂν βούλησθε χειρο- 129
τονήσατε. αὐτοὶ πρῶτον ἀμυνόμενοι καὶ παρασκευαζόμε-
νοι, τριήρεσι καὶ χρήμασι καὶ στρατιώταις λέγω· καὶ γὰρ
71γ' ἂν ἅπαντες δήπου δουλεύειν συγχωρήσοιεν οἱ ἄλλοι, ἡμῖν
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον· ταῦτα δὴ πάντα αὐ-
τοὶ παρασκευασάμενοι καὶ ποιήσαντες τοῖς Ἕλλησι φα-
νερὰ τοὺς ἄλλους ἤδη παρακαλῶμεν, καὶ τοὺς ταῦτα δι-
δάξαντας ἐκπέμπωμεν πρέσβεις παντοχοῖ, εἰς Πελοπόν-
νησον, εἰς Ῥόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέά λέγω (οὐδὲ γὰρ

---

v, 1. καὶ ante κακῶς om FΠv. βουλευομένους αὐτὸς καὶ FΩuv.
68, 1. ἐκεῖνό FTuv: κἀκεῖνό ς. αυμβάντος τινὸς om Σ.
2. οἰηθῆι pr T. τὸν om Λb. 3. τὸ ante ποιῆσαι om pr T.
69, 2. ἕως γὰρ ἂν rc T. 4. ἐξῆς προθύμους Σ: ceterl ἐφεξῆς πρόθυμοι. 70, 4. ἴσως om T. 5. χειροτονήσετε FΣTΩuv.
7. καὶ ante χρήμασι om FTΩuv. 8. δήπου δουλεύειν Σ: ceteri δουλεύειν δήπου. ἡμῖν ΣT: ὑμῖν ς. 71, 1. γ' om Tu. αὐτοὶ om FTΩuv. 2. παρασκευασάμενοι Σ. τοῖς Ἕλλησι om pr Σ.
3. παρακαλῶμεν] παράδωμεν Σ. 4. παντοχοῖ Λ et corr v: παντοχοῦ ς. παντοχοῦ — κατατρέψασθαι in mg rc Σ. 5. Ῥόδον — Χίον] χίον — ῥόδον T.

τῶν ἐκείνῳ συμφερόντων ἀφέστηκε τὸ μὴ τοῦτον ἔᾶσαι πάντα καταστρέψασθαι), ἵν' ἐὰν μὲν πείσητε, κοινωνοὺς ἔχητε καὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἀναλωμάτων, ἄν τε δέῃ,
72 εἰ δὲ μή, χρόνους γε ἐμποιῆτε τοῖς πράγμασιν. ἐπειδὴ γάρ ἐστι πρὸς ἄνδρα καὶ οὐχὶ συνεστώσης πόλεως ἰσχὺν ὁ πόλεμος, οὐδὲ τοῦτ' ἄχρηστον, οὐδ' αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι αἱ περὶ τὴν Πελοπόννησον ἐκεῖναι καὶ κατηγορίαι, ἃς ἐγὼ καὶ Πολύευκτος ὁ βέλτιστος ἐκεινοσὶ καὶ Ἡγήσιππος καὶ Κλειτόμαχος καὶ Λυκοῦργος καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν, καὶ ἐποιήσαμεν ἐπισχεῖν ἐκεῖνον καὶ μήτ' ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλθεῖν μήτ' ἐς Πελοπόννησον ὁρμῆσαι.
73 οὐ μέντοι λέγω μηδὲν αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐθέλοντας ποιεῖν τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν· καὶ γὰρ εὔηθες τὰ οἰκεῖα αὐτοὺς προϊεμένους τῶν ἀλλοτρίων φάσκειν κήδεσθαι, καὶ τὰ παρόντα περιορῶντας ὑπὲρ τῶν μελλόντων τοὺς ἄλλους φοβεῖν. οὐ λέγω ταῦτα, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν Χερρονήσῳ χρήματ' ἀποστέλλειν φημὶ δεῖν καὶ τἆλλα ὅσα ἀξιοῦσι ποιεῖν, αὐτοὺς δὲ παρασκευάζεσθαι, καὶ πρώ- 130
τους ἃ χρὴ ποιοῦντας τότε καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας συγκαλεῖν συνάγειν διδάσκειν νουθετεῖν· ταῦτ' ἐστὶ πό-
74 λεως ἀξίωμα ἐχούσης ἡλίκον ὑμῖν ὑπάρχει. εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, ἐκ ὀρθῶς οἴεσθε· ἀγαπητὸν γάρ, ἂν αὐτοὶ σώζωνται τούτων ἕκαστοι. ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο πρακτέον· ὑμῖν οἱ πρόγονοι τοῦτο τὸ γέρας ἐκτήσαντο καὶ κατέλιπον
75 μετὰ πολλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων. εἰ δ' ὃ βούλεται ζητῶν ἕκαστος καθεδεῖται, καὶ ὅπως μηδὲν αὐτὸς ποιήσει σκοπῶν, πρῶτον μὲν οὐ μή ποθ' εὕρῃ τοὺς ποιήσοντας, ἔπειτα δέ-

v. 1. τοῦτον — καταστρέψασθαι] τοῦτο — στρέψασθαι pr Λ. 72, 4. αἱ addidit Reiskius. 6. καὶ Κλειτόμαχος καὶ Λυκοῦργος om FΣΤΩιων. 8. ἀμβρικίαν F. 73, 1. μέντοιγε Ω. 3. προ- τὸ μένους FΣΩιων. 5. τοις F, τὸ T. 7. καὶ πρώτους — καὶ τοὺς] τοὺς δ' FΣΤΩιων. 74, 2. ἀποδράσεσθαι Ξ: ἀποδράσεσθε. 5. τὸ γέρας in mg T. 75, 1. καὶ μεγάλων] καὶ καλῶν καὶ μεγάλων FΤΩιων. 2. ποιήσῃ FΩ. 3. οὐ] οὐδὲ ΣΤΩμν.

δοκεῖ ὅπως μὴ πάνθ' ἅμα, ὅσα ἐ βελόμεθα, ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη γενήσεται. [εἰ γὰρ ἦσαν, εὕρηντ' ἂν πάλαι ἔνεκά γε τοῦ μηδὲν ἡμᾶς αὐτὸς ποιεῖν ἐθέλειν· ἀλλ' ἐκ εἰσίν.]

76 Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω· καὶ οἶομαι καὶ νῦν ἔτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ πράγματα τούτων γιγνομένων. εἰ δέ τις ἔχει τούτων τι βέλτιον, λεγέτω καὶ συμβουλευέτω. ὅ τι δ' ὑμῖν δόξει, τοῦτ', ὦ πάντες θεοί, συνενέγκοι,

10.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Καὶ οὗτος τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχει τῷ φθάσαντι καὶ πλέον οὐδὲν οὐδὲ ἴδιον, πλὴν τὸ περὶ τῆς ὁμονοίας πολίτευμα· διαφερομένων γὰρ τῶν πλουσίων πρὸς τοὺς πένητας, ὁ Δημοσθένης καταπαύειν πειρᾶται τὴν στάσιν, τῷ μὲν δήμῳ παραινῶν μὴ δημεύειν τὰς 131
τῶν πλουσίων οὐσίας, τοῖς δὲ πλουσίοις μὴ φθονεῖν τοῖς ἀπόροις τοῦ δημοσίου λήμματος. πείθει δὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα περὶ συμμαχίας πρεσβεύεσθαι.

Καὶ σπουδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν βουλεύεσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. οὐκ ὀλίγων δ' ὄντων ἁμαρτημάτων οὐδ' ἐκ μικροῦ χρόνου συνειλεγμένων, ἐξ ὧν φαύλως ταῦτ' ἔχει, οὐδέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πάντων δυσκολώτερον εἰς τὸ παρόν, ἢ ὅτι ταῖς γνώμαις ὑμεῖς ἀφεστήκατε τῶν πραγμάτων, καὶ τοσοῦτον χρόνον σπουδάζετε ὅσον ἂν κάθησθε ἀκούοντες, ἢν προσαγγελθῇ τι νεώτερον, εἶτ' ἀπελθὼν ἕκαστος ὑμῶν οὐ μόνον οὐδὲν ῥᾳθυμεῖ περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται. ἡ μὲν οὖν ἀσέλγεια καὶ πλεονεξία, ἣ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους Φίλιππος χρῆται, τοσαύτη τὸ πλῆθος ὅσην ἀκούετε· ὅτι δ' οὐκ ἔνι ταύτης ἐκεῖνον ἐπισχεῖν ἐκ λόγου καὶ δημηγορίας,

v. 1. ἅμα add Σ. οὐ] μὴ Ωυν. 2. γένηται Ωυν. εἰ γὰρ — οὐκ εἰσίν om FΣΩμν. 77, 3. τι om Σ. βέλτιω Fuv et pr Γ. 4. δόξῃ Σ, δόξειε ceteri. συνενέγκοι Γ. ΥΠΟΘ. 2. οὐδὲ Ωμ; οὔτε ς. 1, 6. δυσκολώτατον F, δυσκολώτατον Γuv et pr Ω. 8. ἤν] ἢ FΣΓ. 2, 3. δ' οὐκ] οὐδ' οὐκ Ω.

οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ γὰρ εἰ μηδ' ἀφ' ἑνὸς τῶν ἄλ-
λων τοῦτο μαθεῖν δύναταί τις, ὡδὶ λογισάσθω. ἡμεῖς
οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπου περὶ τῶν δικαίων εἰπεῖν ἐδέησεν,
ἡττήθημεν οὐδ' ἀδικεῖν ἐδόξαμεν, ἀλλὰ πάντων παντα- 132
3χοῦ κρατοῦμεν καὶ περίεσμεν τῷ λόγῳ. ἆρ' οὖν διὰ τοῦτ'
ἐκείνῳ φαύλως ἔχει τὰ πράγματα ἢ τῇ πόλει καλῶς;
πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐπειδὰν γὰρ ὁ μὲν λαβὼν μετὰ ταῦτα
βαδίζῃ τὰ ὅπλα, πᾶσι τοῖς οὖσιν ἑτοίμως κινδυνεύσων,
ἡμεῖς δὲ καθώμεθα εἰρηκότες τὰ δίκαια, οἱ δ' ἀκηκοότες,
εἰκότως οἶμαι τὰ ἔργα τοὺς λόγους παρέρχεται, καὶ προσ-
έχουσιν ἅπαντες οὐχ οἷς εἴπομέν ποθ' ἡμεῖς δικαίοις ἢ
νῦν ἂν εἴποιμεν, ἀλλ' οἷς ποιοῦμεν. ἔστι δὲ ταῦτα οὐ-
δένα τῶν ἀδικουμένων σώζειν δυνάμενα· οὐδὲν γὰρ δεῖ
4πλείω περὶ αὐτῶν λέγειν. τοιγάρτοι διεστηκότων εἰς δύο
ταῦτα τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, τῶν μὲν εἰς τὸ μήτε ἄρχειν
βίᾳ βούλεσθαι μηδενὸς μήτε δουλεύειν ἄλλῳ, ἀλλ' ἐν
ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐξ ἴσου πολιτεύεσθαι, τῶν δ' εἰς τὸ
ἄρχειν μὲν τῶν πολιτῶν ἐπιθυμεῖν, ἑτέρῳ δ' ὑπακούειν,
δι' ὅτου ποτ' ἂν οἴωνται τοῦτο δυνήσεσθαι ποιῆσαι, οἱ
τῆς ἐκείνου προαιρέσεως, οἱ τυραννίδων καὶ δυναστειῶν
ἐπιθυμοῦντες, κεκρατήκασι πανταχοῦ, καὶ πόλις δημοκρα-
τουμένη βεβαίως οὐκ οἶδ' εἴ τίς ἐστι τῶν πασῶν λοιπὴ
5πλὴν ἡ ἡμετέρα. καὶ κεκρατήκασιν οἱ δι' ἐκείνου τὰς πολι-
τείας ποιούμενοι πᾶσιν, ὅσοις πράγματα πράττεται, πρώ-
τῳ μὲν πάντων καὶ πλείστῳ τῷ τοὺς βουλομένους χρή-
ματα λαμβάνειν ἔχειν τὸν δώσοντα ὑπὲρ αὐτῶν, δευτέ-
ρῳ δὲ καὶ οὐδὲν ἐλάττονι τούτου τῷ δύναμιν τὴν κατα-
στρεψομένην τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς ἐν οἷς ἂν αἰ-
6τήσωσι χρόνοις παρεῖναι. ἡμεῖς δ' οὐ μόνον τούτοις ὑπο-

v. 2. δύναταί ΣΥ: ceteri δύναιτό. 3, 1. τοῦτ' ΣΩ, ταῦτ' F; ceteri ταῦτ'. 4. κινδυνεύων Ωuv. 5. εἰρηκότες] οἱ μὲν εἰρηκότες FΥΩuv. 6. τοὺς λόγους τὰ ἔργα Σ, διερχεται F. 4, 1. δύο] δύο μέρη FΥΩuv. 5, 1. ἡμετέρα Σu. καὶ om Ωu. 5. καταστρεψαμένην pr Ω. 6, 1. ὑπολειπόμεθα F, ἀπολειπόμεθα uv.

λειπόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὐδ' ἀνεγερθῆναι δυνάμεθα, ἀλλὰ μανδραγόραν πεπωκόσιν ἤ τι φάρμα-133
κον ἄλλο τοιοῦτον ἐοίκαμεν ἀνθρώποις· εἶτ', οἶμαι, (δεῖ γάρ, ὡς ἐγὼ κρίνω, λέγειν ταληθῆ) οὕτω διαβεβλήμεθα καὶ καταπεφρονήμεθα ἐκ τούτων, ὥστε τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἡμῖν ἀντιλίγουσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τοῦ ποῦ συνεδρεύσουσι, τινὲς δὲ καθ' ἑαυτοὺς ἀμύνεσθαι μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμῶν ἐγνώκασιν.

7 Τοῦ χάριν δὴ ταῦτα λέγω καὶ διεξέρχομαι; οὐ γὰρ ἀπειχθάνεσθαι μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς προαιροῦμαι. ἵν' ὑμῶν ἕκαστος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο γνῷ καὶ ἴδῃ, ὅτι ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη καὶ ῥᾳθυμία, ὥσπερ τοῖς ἰδίοις βίοις, οὕτω καὶ ταῖς πόλεσιν οὐκ ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀμελουμένων ποιεῖ τὴν αἴσθησιν εὐθέως, ἀλλ' ἐπὶ βραχεῖ κεφαλαίῳ τῶν πραγμάτων ἀπαντᾷ. ὁρᾶτε Σέρριον καὶ Δορίσκον· ταῦτα γὰρ πρῶτον ὠλιγωρήθη μετὰ τὴν εἰρήνην, ἃ πολλοῖς ὑμῶν οὐδὲ γνώριμά ἐστιν ἴσως. ταῦτα μέντοι ἑαθέντα καὶ παροφθέντα ἀπώλεσε Θρᾴκην καὶ Κερσοβλέπτην, σύμμαχον ὄντα ὑμῶν. πάλιν ταῦτ' ἀμελούμενα ἰδὼν καὶ οὐδεμιᾶς βοηθείας τυγχάνοντα παρ' ὑμῶν κατέσκαπτε Πορθμόν, καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ Χερρονήσου τῆς Ἀττικῆς ἐπετείχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ, ταύτης ὀλιγωρουμένης Μέγαρα ἑάλω παρὰ μικρόν, οὐδὲν ἐφροντίσατε οὐδ' ἐπεστράφητε ἐπ' οὐδενὶ τούτων, οὐδ' ἐνεδείξασθε τοῦθ', ὅτι οὐκ ἐπιτρέψετε ταῦτα ποιεῖν αὐτῷ· Ἀνδρώνας ἐπρίατο καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον τὰ ἐν Ὠρεῷ πρά-
10γματ' εἵλήφει, πολλὰ δὲ καὶ παραλείπω, Φερὰς, τὴν ἐπ' Ἀμβρακίαν ὁδόν, τὰς ἐν Ἡλιδι σφαγάς, ἄλλα μυρία· ἃ γὰρ 134
ἵν' ἐξαριθμήσωμαι τοὺς βεβιασμένους καὶ τοὺς ἠδικημένους

v. 7. συνεδρεύουσι Ω. δὴ καὶ καθ' FTΩuv. 8. ὑμῶν Σ, ὑμῶν ς. 7, 3. δ'] ἀλλ' τὸ FTΩuv. 4. ἴδῃ] εἰδῆ corr Σ. 5. καὶ] κἂν Ωuu. ἐφ'] ἀφ' FTΩuv. 8, 4. ἑαθέντα] τότε ἑαθέντα FTΩuv. 5. ὅτα] ὄντα ἵνα F. 9, 1. ἀπετείχισαν v, ἀπετείχισεν Ωu. 3. ἐπ' οὐδενὶ] αὐδὲν FΣT. 4. ταῦτα] τοῦτο F, τοῦτο ΣTΩuv.

ὑπὸ Φιλίππου, ταῦτα διεξῆλθον, ἀλλ' ἵνα τοῦθ' ὑμῖν δείξω, ὅτι ὁ ζήσεται πάντας ἀνθρώπους ἀδικῶν, τὰ δ' ὑφ' αὑτῷ ποιούμενος Φίλιππος, εἰ μή τις αὐτὸν κωλύσει.

11 Εἰσὶ δέ τινες οἳ πρὶν ἀκοῦσαι τοὺς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λόγους εὐθέως εἰώθασιν ἐρωτᾶν „τί οὖν χρὴ ποιεῖν;" οὐχ ἵνα ἀκούσαντες ποιήσωσι (χρησιμώτατοι γὰρ ἂν ἦσαν ἁπάντων) ἀλλ' ἵνα τοῦ λέγοντος ἀπαλλαγῶσιν. δεῖ δ' ὅμως εἰπεῖν ὅ τι χρὴ ποιεῖν. πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε, καὶ κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει θεοῖς,

12 οἵπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν, οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲν τῶν πάντων, ἢ ὅπως ταύτην καταλύσει. καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τινὰ νῦν γε δὴ ποιεῖ· λογίζεσθε γάρ. ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὗσιν ὑμετέροις ἔχει χρῆσθαι, τούτοις ἅπαντα τἄλλα βεβαίως κέκτηται· εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐδ' ἂν ἐν Μακεδο-

13 νίᾳ μένειν ἀσφαλῶς ἡγεῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους. εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων δικαίως μισεῖν αὐτὸν ἡγεῖται. πρὸς δὲ τούτοις τοσούτοις οὖσιν, οἶδεν ἀκριβῶς ὅτι οὐδ' ἂν ἁπάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, οὐδὲν ἔστ' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε, 135
ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα (πολλὰ δ' ἂν γένοιτο ἀνθρώπῳ), ἥξει πάντα τὰ νῦν βεβιασμένα καὶ καταφεύ-

14 ξεται πρὸς ὑμᾶς· ἐστὶ γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆ-

v. 1. ἐπιδείξω Ωαν. 2. τὰ δ' ΓΣΤ: τάδ' ς. 11, 8. καὶ ante ἐχθρὸς om pr Τ. 12, 3. πάντων Σ: ceteri ἁπάντων. ὅπως] πῶς Σ. καταλύσει FTυ: κατελύσῃ ς. 4. γε δὴ ποιεῖ] γ' ἂν ποιοῖ Σ. 6. χρόνον ἤδη ς. 13, 1. ἡγεῖτο] ἐδύνατο Σ et γρ F. 5. δικαίως om pr Σ. 8. τἀνθρώπῳ Σ.

σαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν οὐ πεφυκότες, ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλῦσαι καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξελέσθαι δεινοί. οὔκουν βούλεται τοῖς αὑτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, οὐ κακῶς
15 οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτο δεῖ, ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον, δεύτερον δὲ εἰδέναι σαφῶς ὅτι πάνθ' ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται. οὐ γὰρ οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς ὥσθ' ὑπολαμβάνειν τὸν Φίλιππον τῶν μὲν ἐν Θράκῃ κακῶν (τί γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν καὶ ἃ νῦν φασιν αὐτὸν ἔχειν) τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα
16 λαβεῖν καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπομένειν, τῶν δ' Ἀθήνησι λιμένων καὶ νεωρίων καὶ τριήρων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ τοσούτων προσόδων καὶ τόπου καὶ δόξης, ὧν μήτ' ἐκείνῳ μήτ' ἄλλῳ γένοιτο μηδενὶ χειρωσαμένῳ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν κυριεῦσαι, ὑπὲρ δὲ τούτων μελλόντων καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν τοῖς Θρᾳ-
17 κίοις σιροῖς ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι κύριος καὶ 136 πάντα πραγματεύεται. ταῦτα τοίνυν ἕκαστον εἰδότα καὶ γιγνώσκοντα παρ' αὐτῷ δεῖ μὰ Δί' οὐ γράψαι κελεύειν πόλεμον τὸν τὰ βέλτιστα ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλεύ-

ν. 2. ἔχοντ'] τὸν ἔχοντ' FΓΩαν. 3. ἄρχειν βουλομένοις] ἄρχουσι βουλομένοις FΓ. πάντας] πάντας τοὺς Σ. 5. ὑμῶν F_1, ὑμῖν Σ. 15, 1. τοῦτο, δεῖ] τοίνυν δεῖ χάριν ΓΩαν et γρ F. 6. ὑμῶν ἐστὶν Σ, ἐστὶν ἡμῶν Γ, ἐστὶν ἡμῶν F. οὐδεὶς om pr Γ. 7. ἂν om Σ. 8. δρογγυλλον Σ, δροιτίλον Γ, δροιτίλον γρ F. καβύδην Σ. 16, 1. ἀθηναίων F, ἀθηναίων Σ. καὶ νεωρίων post καὶ τριήρων ponit Γ. 2. καὶ τριήρων — προσόδων in mg Σ. τριήρων Ωλα et pr F: τριηρῶν ς. ἀργυρίων F. 17, 1. σειροῖς pr Σ. 2. γίνεσθαι Σ. 4. καὶ. τὸν πόλεμον Σ.

ονται· τοῦτο μὲν γάρ ἐστι λαβεῖν ὅτῳ πολεμήσετε βου-
18λομένων, οὐχ ἃ τῇ πόλει συμφέρει πράττειν. ὁρᾶτε γάρ,
εἰ δι' ἃ πρῶτα παρεσπόνδησε Φίλιππος ἢ δεύτερα ἢ τρί-
τα (πολλὰ γάρ ἐστιν ἐφεξῆς) ἔγραψέ τις αὐτῷ πολεμεῖν,
ὁ δ' ὁμοίως ὥσπερ νῦν, οὐ γράφοντος οὐδενὸς πόλεμον,
Καρδιανοῖς ἐβοήθει, οὐκ ἂν ἀνηρπασμένος ἦν ὁ γράψας,
καὶ διὰ τοῦτο πάντες ἠτιῶντο ἂν αὐτὸν Καρδιανοῖς βε-
19βοηθηκέναι; μὴ τοίνυν ζητεῖτε ἄντινα, ἀνθ' ὧν Φίλιπ-
πος ἐξαμαρτάνει, μισήσετε καὶ τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρ-
νοῦσι διασπάσασθαι παραβαλεῖτε· μηδ' αὐτοὶ χειροτονή-
σαντες πόλεμον βούλεσθε παρ' αὐτοῖς ὑμῖν ἐρίζειν, εἰ
δέον ἢ μὴ δέον ὑμᾶς τοῦτο πεποιηκέναι· ἀλλ' ὃν ἐκεῖ-
νος πολεμεῖ τρόπον, τοῦτον ἀμύνεσθε, τοῖς μὲν ἀμυνο-
μένοις ἤδη χρήματα καὶ τἄλλα, ὧν ἂν δέωνται, διδόν-
τες, αὐτοὶ δ' εἰσφέροντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κατα-
σκευαζόμενοι στράτευμα, τριήρεις ταχείας, ἵππους, ἱπ-
20παγωγούς, τἄλλα ὅσα εἰς πόλεμον, ἐπεὶ νῦν γε γέλως
ἐστὶν ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι, καὶ Φίλιππον δ' αὐ-
τὸν οἶμαι οὐδὲν ἂν ἄλλο μᾶ τοὺς θεοὺς εὔξασθαι ποι-
εῖν τὴν πόλιν ἢ ταῦτα ἃ νῦν ποιεῖτε· ὑστερίζετε, ἀνα-
λίσκετε, ὅτῳ παραδῶσετε τὰ πράγματα [ζητεῖτε,] δυσχε-
ραίνετε, ἀλλήλους αἰτιᾶσθε. ἀφ' ὅτου δὲ ταῦτα γίγνεται,
21ἐγὼ διδάξω, καὶ ὅπως παύσεται, λέξω. οὐδὲν πώποτε, 137
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς ἐνεστήσασθε οὐδὲ κατεσκευάσασθε ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον

v. 1. λαβεῖν ante βουλομένων ponunt FTΩu, ὅτῳ μὴ πολεμή-
σετε FΛ et in litura T. βουλ.] οὐ βουλ. v, 18, 2. πρῶτα] τὰ
πρῶτα pr Σ. 4. οὐδενὸς] ἀθηναίων οὐδενὸς FTΩuv, οὐδενὸς ὑμῶν Σ.
ἡμῶν
πολεμον F. 5. ἂν ἀνηρπ. Σ: ἀνηρπ. ἂν ϕ. ὁ] ὁ ταῦτα Ωuv,
6. τοῦτο πάντες Σ: ceteri τοῦθ' ἅπαντες. ἂν αὐτὸν om FΣ.
19, 2. μισήσεσθε γρ T, μιμήσεσθε T. 3. αὐτοὶ] αἰτοῖς Σ.
4. αὐτοῖς ὑμῖν Σ: ceteri ὑμῖν αὐτοῖς. 5, ὑμᾶς Σ: ceteri
ἡμᾶς. 6. πολεμεῖ] ποιεῖ Σ. ἀμύνεσθαι T, ἀμύνεσθαι FΩuv, μι-
μεῖσθε γρ Σ. 7. ἤδη om pr T. ὧν ἂν δέωνται] ὅσων δέονται Σ.
20, 1. τἄλλα] καὶ τἄλλα FTΩuv. 3. οἶμαι ante μὰ ponit Σ.
ἂν post δ' ponit γρ Σ. 4. ἃ νῦν ποιεῖτε om FT et pr Σ.
5. ζητεῖτε in mg rc ΣT.

ἀεὶ διώκετε, εἶτ' ἐπειδὰν ὑστερίσητε, παύεσθε· ἕτερον πάλιν ἐὰν συμβῇ τι, παρασκευάζεσθε καὶ θορυβεῖσθε.
22 τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει· οὐκ ἔνεστι βοηθείαις χρωμένους οὐδὲν τῶν δεόντων ποτὲ πρᾶξαι, ἀλλὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας καὶ ταμίας καὶ δημοσίους, καὶ ὅπως ἐνι τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ πλεῖν ἄλλοσε
23 ἢ πράττειν ἄλλο τι τῷ στρατηγῷ καταλείπειν. ἂν [δ'] οὕτω ποιήσητε καὶ τοῦτο ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φίλιππον ἀναγκάσετε, ἢ πολεμήσετε ἐξ ἴσου· καὶ ἴσως ἂν, ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς πυνθάνεσθε τί ποιεῖ Φίλιππος καὶ ποῖ πορεύεται, οὕτως ἂν ἐκεῖνος φροντίσαι ποῖ ποτὲ ἡ τῆς πόλεως ἀπῇρται δύναμις καὶ πῇ φανήσεται.
24 Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης πολλῆς καὶ πόνων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ. ἀλλ' ἐὰν λογίσηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησόμενα, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελοῦν τὸ ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιόχρεως τηλικούτου πράγματος) ὡς ἐὰν ἄρχῃθ' ἡσυχίαν 138
καὶ πάντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖ-
25 νος ἥξει, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν Δία καὶ πάντας θεοὺς καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ῥᾳθυμίας ἕνεκα τοὺς ἄλλους ἅπαντας Ἕλληνας εἰς δουλείαν προέσθαι,

v. 1. ὑστερήσητε FΓ. 22, 2. ποτὲ] πώποτε FΓΩuv. 4. καὶ ante δημοσίους om Ωu. χρημάτων] πραγμάτων Σ. 23, 1. δ' om uv. 2. ἐθελήσητε] ἔληθε γρ Γ. ὡς om Σ, 3. τῆς αὐτοῦ] τοῦτό που Σ, τοῖς αὐτοῦ Ω, τῆς αὐτοῦ v. 4. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om Σ. 5. νῦν ὑμεῖς Σ: ὑμεῖς νῦν t. 6. φροντίσει (omisso antea ἄν) FΓΩuv. 7. ποῦ] ποῖ FΩuv. 24, 6. ἡμῖν FΓΩuv. 8. πάντα Σ: ceteri ἅπαντα. ἐκεῖνος om Σ. 25, 1. πάντας τοὺς θ. Ωuv. 3. ante πεπρ. omisi νῶν cum Σ. 4. ἅπαντας Ἕλληνας Σ: Ἕλληνας ἅπαντας t.

καὶ ἔγωγ' αὐτὸς μὲν τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρη-
26κέναι βουλοίμην· οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς
πείθει, ἔστω, μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μη-
δενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ πρόϊεμεν ἅπαντες, ὅτι
ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, το-
σούτῳ χαλεπώτερῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ,
ποῖ ἀναδυόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε ὦ ἄνδρες Ἀθη-
27ναῖοι τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν νὴ Δί' ἀνάγ-
κη τις ᾖ. ἀλλ' ἦν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγ-
κην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν ἀλλὰ καὶ πάλαι παρε-
λήλυθε, τὴν δὲ τῶν δέλων ἀπεύχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι
δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἐστὶν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίστη
ἀνάγκη ἡ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνη, καὶ μείζω ταύτης
οὐκ οἶδα ἥντινα ἂν εἴποι τις, δέλῳ δὲ πληγαὶ καὶ ὁ τοῦ σώ-
ματος αἰκισμός· ὃ μήτε γένοιτο οὔτε λέγειν ἄξιον.

28 Τὸ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τὰ τοιαῦτα
ὀκνηρῶς διακεῖσθαι, ἃ δεῖ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς οὐσί-
αις λειτουργῆσαι ἕκαστον, ἐστὶ μὲν οὐκ ὀρθῶς ἔχον, οὐδὲ
πόλλοῦ δεῖ, οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει γέ τινα πρόφασιν ὅμως·
τὸ δὲ μηδ' ὅσα ἀκοῦσαι δεῖ μηδ' ὅσα βουλεύσασθαι προσ-
ήκει, μηδὲ ταῦτ' ἐθέλειν ἀκούειν, τοῦτ' ἤδη πᾶσαν "επι 139
29δέχεται κατηγορίαν. ὑμεῖς τοίνυν σὺ' ἀκούειν, πρὶν ἂν
ὥσπερ νῦν αὐτὰ παρῇ τὰ πράγματα, οὔτε βουλεύεσθαι
περὶ οὐδενὸς εἰώθατε ἐφ' ἡσυχίας· ἀλλ' ὅταν μὲν ἐκεῖ-
νος παρασκευάζηται, ἀμελήσαντες τοῦ ποιεῖν ταὐτὸ καὶ
ἀντιπαρασκευάζεσθαι ῥᾳθυμεῖτε, καὶ ἐάν τι λέγῃ τις,
ἐκβάλλετε, ἐπειδὰν δ' ἀπολωλὸς ἢ πολιορκούμενόν τι πυ-
30θησθε, τηνικαῦτ' ἀκροᾶσθε καὶ παρασκευάζεσθε. ἦν δ'
ἀκηκοέναι μὲν καὶ βεβουλεῦσθαι τότε καιρός, ὃθ' ὑμεῖς

v. 1. μὲν add Σ. 26, 6. ποῖ] τί Ωuv. 27, 1. ἀνάγκη τις] ἀναγκαῖον Σ. 28, 1. τοίνυν] οὖν τοίνυν Ω. 2. ταῖς οὐσίαις Σ: ceteri τοῖς οὖσι. 4. γέ om Σ. 29, 1. οὔτ' F, οὐκ Σ. 4. οὐδὲ Σ. 4. παρασκευάζηται ἐφ' ὑμᾶς ἀμ. FTΩuv. ταὐτὸ Σ, αὐτὸ F. 6. ἐκβάλλεται T. 30, 1. τηνικαῦτ' om Σ. καὶ παρασκευάζεσθε in mg T.

οὐκ ἠθέλετε, πράττειν δὲ καὶ χρῆσθαι τοῖς παρεσκευασμένοις νῦν, ἡνίκ' ἀκούετε. τουγαροῦν ἐκ τῶν τοιούτων ἐθῶν μόνοι τῶν πάντων ἀνθρώπων ὑμεῖς τοῖς ἄλλοις τἐναντίον ποιεῖτε· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βεβουλεύσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα.

31 Ὃ δὴ λοιπόν ἐστι, καὶ πάλαι μὲν ἔδει, διαφεύγει δ' οὐδὲ νῦν, τοῦτ' ἐρῶ. οὐδενὸς τῶν πάντων οὕτως ὡς χρημάτων δεῖ τῇ πόλει πρὸς τὰ νῦν ἐπιόντα πράγματα. συμβέβηκε δ' εὐτυχήματα ἀπὸ ταὐτομάτου, οἷς ἂν χρησώμεθα ὀρθῶς, ἕως ἂν γένοιτο τὰ δέοντα. πρῶτον μὲν γάρ, οἷς βασιλεὺς πιστεύει καὶ εὐεργέτας ὑπείληφεν αὐ-

32τοῦ, οὗτοι μισοῦσι καὶ πολεμοῦσι Φιλίππῳ. ἔπειθ' ὃ πράττων καὶ συνειδὼς ἅπανθ' ὅσα Φίλιππος κατὰ βασιλέως παρασκευάζεται, οὗτος ἀνάσπαστος γέγονε, καὶ πάσας τὰς πράξεις βασιλεὺς οὐχ ἡμῶν κατηγορούντων ἀκούσεται, οὓς ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος ἂν ἠγήσαιτο τοῦ ἰδίου λέγειν, ἀλλὰ τοῦ πράξαντος αὐτοῦ καὶ διοικοῦντος, ὥστ' εἶναι πιστὰς τὰς κατηγορίας, καὶ λοιπὸν λόγον εἶναι 140
τοῖς παρ' ἡμῶν πρέσβεσιν ὃν βασιλεὺς ἥδιστα ἂν ἀκού-

33σαι, ὡς τὸν ἀμφοτέρους ἀδικοῦντα κοινῇ τιμωρήσασθαι δεῖ, καὶ ὅτι πολὺ τῷ βασιλεῖ φοβερώτερος ἔσθ' ὁ Φίλιππος, ἂν προτέροις ἡμῖν ἐπιθῆται· εἰ γὰρ ἐγκαταλειπόμενοί τι πεισόμεθα ἡμεῖς, ἁδεῶς ἐπ' ἐκεῖνον ἤδη πορεύσεται. ὑπὲρ δὴ τούτων ἁπάντων οἶομαι δεῖν ὑμᾶς πρεσβείαν ἐκπέμπειν, ἥτις τῷ βασιλεῖ διαλέξεται, καὶ τὴν ἀβελτερίαν ἀποθέσθαι, δι' ἣν πολλάκις ἡλαττώθητε, „ὁ δὴ βάρβαρος" καὶ „ὁ κοινὸς ἅπασιν ἐχθρός" καὶ πάντα

v. 1. ἠθέλετε Σ: ἠθελήσατε ς. 3. τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις FΓ Ωιυν. 4. ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ FΩιυν. 31, 1. διαφεύγει Σ, διαφέρει FΓΩιυν. 2. ἁπάντων Ωιυ. 4. εὐτύχημα ἀπ' αὐτομάτου Σ. 32, 1. φίλιππον Σ, φιλίππωι F. 2. πάνθ' FΓΩιυν. ὅσα] ἃ Σ. 3. ἀνάρπαστος Ωιυν. 7. τὰς κατηγορίας qm pr Σ. 8. ἡμῶν Σ: ὑμῶν ς. 33, 1. ἁρμ. ἂν ἀδικοῦντα F. 2. ὅτι οὖ πολὺ Σ. 3. πρότερος FΩ. ἐπιθῆται Σ: ἐπίθηται ς. 7. ἀβελτηρίαν FΩιυν. 8. ὁ] καὶ Ω, καὶ ιυ. ὁ ante κοινὸς add Σ. πάντα Σ: ἅπαντα ς.

34 ἀλλὰ τοιαῦτα. ἐγὼ γὰρ ὅταν τιν' ἴδω τὸν μὲν ἐν Σούσοις καὶ Ἐκβατάνοις δεδοικότα καὶ πανοῦργον εἶναι τῇ πόλει φάσκοντα, ὃς καὶ πρότερον συνεπηνώρθωσε τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ νῦν ἐπηγγέλλετο (εἰ δὲ μὴ ἐδέχεσθ' ὑμεῖς ἀλλ' ἀπεψηφίζεσθε, οὐ τά γε ἐκείνου αἴτια), ὑπὲρ δὲ τοῦ ἐπὶ ταῖς θύραις ἐγγὺς οὕτωσὶ ἐν μέσῃ τῇ Ἑλλάδι αὐξανομένου λῃστοῦ τῶν Ἑλλήνων ἄλλο τι λέγοντα, θαυμάζω, καὶ δέδοικα τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ ποτ', ἔγωγ', ἐπειδὴ οὐχ οὗτος Φίλιππον.

35 Ἔστι τοίνυν τι πρᾶγμα καὶ ἄλλο, ὃ λυμαίνεται τὴν πόλιν ὑπὸ βλασφημίας ἀδίκου καὶ λόγων οὐ προσηκόντων διαβεβλημένον, εἶτα τοῖς μηδὲν τῶν δικαίων ἐν τῇ πολιτείᾳ βουλομένοις ποιεῖν πρόφασιν παρέχει· καὶ πάντων, ὅσα ἐκλείπει, δέον παρά του γίγνεσθαι, ἐπὶ τοῦθ' εὑρήσετε τὴν αἰτίαν ἀναφερομένην. περὶ οὗ πάνυ μὲν

36 φοβοῦμαι λέγειν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐρῶ· οἶμαι γὰρ ἔξειν καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τὰ δίκαια ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς πόλεως εἰπεῖν πρὸς τοὺς εὐπόρους καὶ ὑπὲρ τῶν κεκτημένων τὰς οὐσίας πρὸς τοὺς καταδεεῖς, εἰ ἀνέλοιμεν ἐκ141 μέσου καὶ τὰς βλασφημίας ἃς ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ποιοῦνταί τινες οὐχὶ δικαίως, καὶ τὸν φόβον ὡς οὐ στήσεται τοῦτο ἄνευ μεγάλου τινὸς κακοῦ· οὗ οὐδὲν ἂν εἰς τὰ πράγματα μεῖζον εἰσενεγκαίμεθα, οὐδ' ὃ τι κοινῇ μᾶλλον ἂν

37 ὅλην ἐπιῤῥώσειε τὴν πόλιν. οὕτωσὶ δὲ σκοπεῖτε· ἐρῶ δ' ὑπὲρ τῶν ἐν χρείᾳ δοκούντων εἶναι πρότερον. ἦν ποτ' οὐ πάλαι παρ' ἡμῖν, ὅτ' οὐ προυχῇ τῇ πόλει τάλαντα ὑπὲρ τριάκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν τριηραρ-

34, 1. τινὰ post ἴδω ponit Ω, om υ et pr Fu. 2. καὶ ἐν Ἐκβατάνοις Fuv et rc Λ. 3. πρῶτον F. συνεπηνόρθωσε Σ. 5. ἀπεψηφίσασθε FΛΠuv. γε om Σ. 7. λέγοντας Σ.
35, 1. τι om Σ. 3. δικαίων post πολιτείᾳ ponit Σ. 4. πόλει υ. 5. παρά του ΣΛ et γρ υ t ceteri παρὰ τοῦτο. 6. ἐκφερομένην Λ.
36, 1. λέγειν om Σ. 4. ἐκδεεῖς Σ, καταδεεῖς F. 5. καὶ add FΣ. 6. ὃ̃ς om pr Σ. 7. οὐ om Σ et pr Ω.
37, 1. σκόπει Σ. 2. προτέρων Σ. 3. ὑμῖν Σ. 4. ἦν] ἐστὶ FΣΠuv.

χειν δυναμένων οὐδὲ τῶν εἰσφέρειν, ὅστις οὐκ ἠξίου τὰ καθήκοντα ἐφ' ἑαυτὸν ποιεῖν, ὅτι χρήματα οὐ περιῆν, ἀλλὰ καὶ τριήρεις ἔπλεον καὶ χρήματα ἐγίγνετο καὶ πάντα 38ἐποιοῦμεν τὰ δέοντα. μετὰ ταῦτα ἡ τύχη, καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινά, καὶ τετρακόσια ἀντὶ τῶν ἑκατὸν ταλάντων προσέρχεται, οὐδενὸς οὐδὲν ζημιουμένου τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, ἀλλὰ καὶ προσλαμβανόντων· οἱ γὰρ εὔποροι πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τούτου, 39καὶ καλῶς ποιοῦσιν. τί οὖν μαθόντες τοῦτο ὑπειδίζομεν ἀλλήλοις καὶ προφάσει χρώμεθα τοῦ μηδὲν τῶν δεόντων ποιεῖν, πλὴν εἰ μὴ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ γεγονυίᾳ τοῖς ἀπόροις φθονοῦμεν; οὓς οὔτ' ἂν αἰτιασαί- 40μην ἔγωγε οὔτ' ἀξιῶ. οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ὁρῶ τῶν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους οὕτω διακείμενον οὐδ' οὕτως ἀγνώμονα οὐδ' ἄτοπον τῶν ὄντων οὐδένα, ὥστε, εἰ μὴ ποιήσουσιν ἅπαντες ὅσ' ἂν αὐτός, οὐ φάσκειν ποιήσειν οὐδὲν οὐδ' αὐτόν· καὶ γὰρ ἂν τοῖς τῆς κακώσεως εἴη νόμοις οὗτός γε ἔνοχος· δεῖ γάρ, "οἶμαι, 142 τοῖς γονεῦσι τὸν ὡρισμένον ἐξ ἀμφοτέρων ἔρανον, καὶ παρὰ τῆς φύσεως καὶ παρὰ τοῦ νόμου, δικαίως φέρειν 41καὶ ἐκόντα ὑποτελεῖν. ὥσπερ τοίνυν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου τίς ἐστι γονεύς, οὕτω συμπάσης τῆς πόλεως κοινοὺς δεῖ γονέας τοὺς συμπάντας ἡγεῖσθαι, καὶ προσήκει τούτους οὐχ ὅπως ὧν ἡ πόλις δίδωσιν ἀφελεῖσθαι τι, ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἦν τούτων, ἄλλοθεν ὁκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄν- 42τες ἐνδεεῖς περιφθήσονται. τοὺς μὲν τοίνυν εὐπόρους ταύτῃ χρωμένους τῇ γνώμῃ οὐ μόνον ἡγοῦμαι τὰ δίκαια ποιεῖν ἄν, ἀλλὰ καὶ τὰ λυσιτελῆ· τὸ γὰρ τῶν ἀναγκαί-

v. 2. ἐφ' ἑαυτὸν Σ. ἀφ' ἑαυτοῦ F: ἀφ' ἑαυτοῦ ξ. 38, 4. προσλαμβάνοντος Σ. 39, 1. μαθόντες Fαν, παθόντες T. 2. τῶν δέοντων om Σ. 3. μὴ om Σ. 40, 2. τῶν Reiskius: libri τὸν. 3. ἄτοπον τῶν ὄντων] ἀτοπώτατον ὄντα FTΩuv. 4. ὅσ' ἂν] ὅσον Σ. φάσκοντα FΣTΩuv. 6. γε Σ, τε Ω: ceteri τότε. 41, 3. σύμπαντας] Reiskius πέντας. προσήκειν Ωuv. τούτοις γρ υ. 5. ἦν om T. μήθ' ἑνὸς FTΩu. 42, 1. τοῖς — εὐπόροις Σ. 3. ἂν om Σ.

ὧν τινὰς ἀποστερεῖν κοινῇ κακόνους ἐστὶ ποιεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους τοῖς πράγμασιν· τοῖς δ' ἐν ἐνδείᾳ, δι' ὃ δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες καὶ κατηγοροῦσι δικαίως, τοῦτ' ἀφελεῖν ἂν συμβουλεύσαιμι.
43 δίειμι δέ, ὥσπερ ἄρτι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὲρ τῶν εὐπόρων, σὺ κατοκνήσας εἰπεῖν τἀληθῆ. ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς οὕτως ἄθλιος οὐδ' ὠμὸς εἶναι δοκεῖ τὴν γνώμην, οὔκουν Ἀθηναίων γε, οἶμαι, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἄλλων, ὥστε λυπεῖσθαι ταῦτα λαμβάνοντας ὁρῶν τοὺς ἀπόρους καὶ τῶν
44 ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας. ἀλλὰ ποῦ συντρίβεται τὸ πρᾶγμα καὶ ποῦ δυσχεραίνεται; ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἔθος ἐπὶ τὰ ἴδια μεταβιβάζοντας ὁρῶσί τινας, καὶ μέγαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῖν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον δ' ἕνεκ' ἀσφαλείας, ἑτέραν δὲ τὴν κρύβδην ψῆφον τοῦ
45 φανερῶς θορύβου. ταῦτ' ἀπιστίαν, ταῦτ' ὀργὴν ἔχει. δεῖ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαίως ἀλλήλοις τῆς πολιτείας κοινωνεῖν, τοὺς μὲν εὐπόρους εἰς μὲν τὸν βίον τὸν ἑαυ- 143
τῶν ἀσφαλῶς ἔχειν νομίζοντας καὶ ὑπὲρ τούτων μὴ δεδοικότας, εἰς δὲ τοὺς κινδύνους κοινὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὰ ὄντα τῇ πατρίδι παρέχοντας, τοὺς δὲ λοιποὺς τὰ μὲν κοινὰ κοινὰ νομίζοντας καὶ μετέχοντας τὸ μέρος, τὰ δὲ ἑκάστου ἴδια τοῦ κεκτημένου. οὕτω καὶ μικρὰ πόλις μεγάλη γίγνεται καὶ μεγάλη σώζεται. ὡς μὲν οὖν εἴποι τις ἄν, ἃ παρ' ἑκατέρων εἶναι δεῖ, ταῦτ' ἴσως ἐστίν· ὡς δὲ καὶ γένοιτ' ἂν ἐννόμως, διορθώσασθαι δεῖ.
46 Τῶν δὲ παρόντων πραγμάτων καὶ τῆς ταραχῆς πολλὰ πρόρρωθέν ἐστι τὰ αἴτια· ἃ εἰ βουλομένοις ὑμῖν ἀπούειν ἐστίν, ἐθέλω λέγειν. ἐξέστητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον, καὶ τὸ

ν. 1. τινὰ Σ. 43, 4. οἶμαι — ἄλλων om Σ. 44, 2. τὸ om Σ.
3. διαβιβάζοντας Σ. 5. ἑτέραν F, αἰτίαν Ω. 45, 4. ὑπὲρ τούτων Σ, περὶ τούτων F, περὶ τούτου ceteri: Reiskius περὶ τούτῳ.
5. τῆς om Ωu. 6. τὰ ante ὄντα om Σ. 7. alterum κοινὰ om FΩν et pr Y. 8. μεγάλη πόλις Σ. 11. ἐν νόμοις Σ.
46, 4. ὑποθέσεως] τάξεως γρ Σ. κατέλειπον Σ.

μὲν προϊσταθαι τῶν Ἑλλήνων καὶ δύναμιν συνεστηκυῖαν ἔχοντας πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν περίεργον ἐπείσθητε εἶναι καὶ μάταιον ἀνάλωμα ὑπὸ τῶν ταῦτα πολιτευομένων, τὸ δ' ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν καὶ μηδὲν τῶν δεόντων πράττειν, ἀλλὰ προϊεμένους καθ' ἓν ἕκαστον πάντα ἑτέρους ἐᾶσαι λαβεῖν, θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν καὶ
47 πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν οἴεσθε. ἐκ δὲ τούτων παρελθὼν ἐπὶ τὴν τάξιν ἐφ' ἧς ὑμῖν τετάχθαι προσῆκεν ἕτερος, οὗτος εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ πολλῶν κύριος γέγονεν, εἰκότως· πρᾶγμα γὰρ ἔντιμον καὶ μέγα καὶ λαμπρόν, καὶ περὶ οὗ πάντα τὸν χρόνον αἱ μέγισται τῶν πόλεων πρὸς αὑτὰς διεφέροντο, Λακεδαιμονίων μὲν ἠτυχηκότων, Θηβαίων δὲ ἀσχόλων διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον γενομένων,
48 ἡμῶν δὲ ἀμελούντων ἔρημον ἀνείλετο. "τοιγάρτοι τὸ μὲν 144
φοβεῖσθαι τοῖς ἄλλοις, τὸ δὲ συμμάχους πολλοὺς ἔχειν καὶ δύναμιν μεγάλην ἐκείνῳ περιγέγονε, καὶ τοσαῦτα πράγματα καὶ τοιαῦτα ἤδη περιέστηκε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, ὥστε μηδ' ὅ τι χρὴ συμβουλεύειν εὔπορον εἶναι.
49 Ὄντων δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν παόντων πραγμάτων πᾶσιν, ὡς ἐγὼ κρίνω, φοβερῶν οὐδένες ἐν μείζονι κινδύνῳ τῶν πάντων εἰσὶν ὑμῶν, οὐ μόνον τῷ μάλιστα ὑμῖν ἐπιβουλεύειν Φίλιππον, ἀλλὰ καὶ τῷ πάντων ἀργότατα αὐτοὶ διακεῖσθαι. εἰ τοίνυν τὸ τῶν ὠνίων πλῆθος ὁρῶντες καὶ τὴν εὐετηρίαν τὴν κατὰ τὴν ἀγοράν, τούτοις κεκλήκεσθε ὡς ἐν οὐδενὶ δεινῷ τῆς πόλεως οὔσης, οὔτε
50 προσηκόντως οὔτ' ὀρθῶς τὸ πρᾶγμα κρίνετε· ἀγορὰν μὲν γὰρ ἄν τις καὶ πανήγυριν ἐκ τούτων ἢ φαύλως ἢ καλῶς κατεσκευάσθαι κρίνοι· πόλιν δ' ἣν ὑπείληφεν, ὃς ἂν τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀεὶ βούληται, μόνην ἂν ἐναντιωθῆναι καὶ τῆς πάντων ἐλευθερίας προστῆναι, οὐ μὰ Δί' ἐκ τῶν ὠνίων, εἰ καλῶς ἔχει, δοκιμάζειν δεῖ, ἀλλ' εἰ συμ-

47, 1. ὥιεσθε Σ. 2. ἕτερος] ὁ φίλιππος Ω. 48, 2. ἔχειν post μεγάλην ponunt FTΩυρ. 49, 2. πᾶσιν om Σ. 5. τὸ om Σ.
π ρ
7. κεκλήκεσθε] ἠπάτησθε Ω. 50, 3. κατεσκευάσθαι F, παρασκευασθαι Σ. 4. ἀεὶ om pr T. βούληται FTυ ε βούλεται ς. ἂν om Σ.

μάχων εὐνοίᾳ πιστεύει καὶ τοῖς ὅπλοις ἰσχύει. ταῦθ' ὑπὲρ
τῆς πόλεως δεῖ σκοπεῖν· ἃ σφαλερῶς ὑμῖν καὶ οὐδαμῶς
51 ἅπαντα καλῶς ἔχει. γνοίητε δ' ἄν, εἰ σκέψαισθε ἐκείνως.
πότε μάλιστα ἐν ταραχῇ τὰ τῶν Ἑλλήνων γέγονε πρά-
γματα; οὐδένα γὰρ χρόνον ἄλλον ἢ τὸν νυνὶ παρόντα
οὐδ' ἂν εἷς εἴποι. τὸν μὲν γὰρ ἄλλον ἅπαντα εἰς δύο
ταῦτα διῄρητο τὰ τῶν Ἑλλήνων, Λακεδαιμονίους καὶ
ἡμᾶς, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν ἡμῖν οἱ δὲ ἐκεί-
νοις ὑπήκουον. βασιλεὺς δὲ καθ' αὑτὸν μὲν ὁμοίως ἅπα- 145
σιν ἄπιστος ἦν, τοὺς δὲ κρατουμένους τῷ πολέμῳ προσ-
λαμβάνων, ἄχρι οὗ τοῖς ἑτέροις ἐξ ἴσου ποιήσαι, διεπι-
στεύετο, ἔπειτ' οὐχ ἧττον αὐτὸν ἐμίσουν οὓς σώσειε τῶν
52 ὑπαρχόντων ἐχθρῶν ἐξ ἀρχῆς. νῦν δὲ πρῶτον μὲν βασι-
λεὺς ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείως ἔχει, καὶ πάντων ἥκι-
στα ἡμῖν, ἄν τι μὴ νῦν ἐπανορθωσώμεθα· ἔπειτα προ-
στασίαι πολλαὶ καὶ πανταχόθεν γίγνονται, καὶ τῷ πρω-
τεύειν ἀντιποιοῦνται μὲν ἅπαντες, ἀφεστᾶσι δ' ἔνιοι καὶ
φθονοῦσι καὶ ἀπιστοῦσιν ἑαυτοῖς, οὐχ ὡς ἔδει, καὶ γε-
γόνασι καθ' αὑτοὺς ἕκαστοι, Ἀργεῖοι, Θηβαῖοι, Λακεδαι-
53 μόνιοι, Κορίνθιοι, Ἀρκάδες, ἡμεῖς. ἀλλ' ὅμως εἰς το-
σαῦτα μέρη καὶ τοσαύτας δυναστείας διῃρημένων τῶν
Ἑλληνικῶν πραγμάτων, εἰ δεῖ ταληθῆ μετὰ παῤῥησίας
εἰπεῖν, τὰ παρ' οὐδέσι τούτων ἀρχεῖα καὶ βουλευτήρια
ἐρημότερα ἂν τις ἴδοι τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἢ τὰ
παρ' ἡμῖν, εἰκότως· οὔτε γὰρ φιλῶν οὔτε πιστεύων οὔτε
54 φοβούμενος οὐδεὶς ἡμῖν διαλέγεται. αἴτιον δὲ τούτων

v. 1. καὶ] εἰ FΓ et rc Σ: pr enim om particulam. τοῦθ' Σ. 2. σφαλερῶς] φαύλως FΓΩuv. οὐδαμῶς ἅπαντα καλῶς] οὐδαμῶς ἅπαντα Σ, οὐδαμῶς καλῶς γρ Σ, οὐ καλῶς ἅπαντα FΓΩuv. 51, 4. εἰς δύο ταῦτα om pr Σ. 5. διῃρεῖτο Σ. τὰ] τὸ FΓΩu. 6. δ' om pr Σ. ἡμῖν Σ: ceteri ὑμῖν. 7. ἅπασιν ὁμοίως FΓΩuv. 9. ἄχρι F: ἄχρις ζ. ποιῆσαι EΩuv. 52, 1. μὲν ὁ βασιλεὺς FΣΓΩuv. 2. ἅπασι] οὐχ ἅπασι mg Ω. πάντων δὴ ἥκ. Σ. 3. ἄν τι] ἃ τί Γ et γρ F. 5. μὲν ἀντιποιοῦνται FΓΩuv. πάντες Σ. 7. κορίνθιοι, λακεδαιμόνιοι Ωuv. 53, 4. οὐδέσι Σ, οὐδενὶ F, οὐδενὶ ΓΩuv. 6 et 7. ἡμῖν Σ: ὑμῖν ς.

οὐχ ἕν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι (ῥᾴδιον γὰρ ἂν ἦν ὑμῖν μεταθεῖναι) ἀλλὰ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἐκ παντὸς ἡμαρτημένα τοῦ χρόνου, ὧν τὸ καθ' ἕκαστον ἐάσας ἕν, εἰς ὃ πάντα συντείνει, λέξω, δεηθεὶς ὑμῶν, ἂν λέγω τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας, μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι. πέπραται τὰ συμφέροντα ἐφ' ἑκάστου τῶν καιρῶν, καὶ μετειλήφατε ὑμεῖς μὲν τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν, ὑφ' ὧν κεκηλημένοι τοῖς ἀδικοῦσιν οὐ πικρῶς ἔχετε, ἕτεροι δὲ τὰς τι-
55μὰς ἔχουσιν, καὶ τὰ μὲν περὶ τἄλλα οὐκ ἄξιον ἐξετάσαι νῦν· ἀλλ' ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐ- 146
θὺς ἀναστάς τις λέγει ὡς οὐ δεῖ ληρεῖν οὐδὲ γράφειν πόλεμον, παραθεὶς εὐθέως ἐξῆς τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθὸν καὶ τὸ τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπόν, καὶ „διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται," καὶ ἄλλους
56λόγους ὡς οἴονται ἀληθεστάτους λέγουσιν. ἀλλὰ δεῖ δήπου τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς πείθειν, οἵ γε πεπεισμένοι κάθησθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῇ, τά γε ἀφ' ὑμῶν ὑπάρχει· νομίζειν δ' εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσα ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ' ἃ πεισόμεθ', ἂν μὴ ταῦτ' ἐθέλωμεν ποιεῖν, καὶ τὸ „διαρπαθήσεται τὰ χρήματα" τῷ φυλακὴν εὑρεῖν δι' ἧς σωθήσεται κωλύειν, οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀποστῆναι.
57καίτοι ἔγωγε ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν εἰ διαρπασθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἁρπάζοντας ἐφ' ὑμῖν ἐστί, τὴν δὲ

---

7. 1. ἂν om pr Ω, post ἦν ponunt FΓ. 3. ἐν om Σ. 4. πᾶν Σ, πάντα γε Ωμν. τείνει Ωμν. 5. ἀχθεσθῆναί μοι] ἄχθεσθαι Σ. ἐκπέπρατα τε Σ. 6. ἐφ'] ἀφ' Σ. 7. κεκλημένοι u. 8. ἔχετε οἱ πρόδοται καὶ ὁ φίλιππος ἔτ. Ω. 55, 1. περὶ τἄλλα FΣΩμν, ἄλλα post lituram Γ. 3. οὐδὲ] καὶ FΓΩμν. 4. τὸ] τῷ Σ, om F et pr Γ. 5. μεγάλην δύναμιν Σ. 6. τιτὸς u. 56, 1. οἴονται] οἰόντε F et pr Σ. 2. τὴν — ἄγειν] τὸν — ἄγειν λέγοντα γρ Σ. οἵγε] οἱ Σ. 4. τὰ om pr FΓ. δ' εἶναι] δὲ δεῖ FΓΩμν. 6. μὴ ταῦτ' Σ et pr F, ταῦτα μὴ ς, sed pr Γ om ταῦτα. διαρπαθήσεται FΓ Ωμν. 7. ἧς] ἣν F, ἣν γρ Γ. 8. κωλύειν FΓμν. 57, 1. αὐτὸ om FΣ et pr Γ. 2. ὑμῶν Σ. ἃ om pr Σ. 3. ἁρπάζοντας] ἀδικοῦντας γρ Σ. ἡμῖν Σ.

Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφεξῆς οὕτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυ-
58πεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἁρπάζων. τί ποτ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν οὕτω φανερῶς ἀδικοῦντα καὶ πόλεις καταλαμβάνοντα ἁδεὶς πώποτε τοῦτον εἶπεν ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον ποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προΐεσθαι ταῦτα συμβουλεύοντας, τούτους πόλεμον ποιεῖν φασίν; ὅτι τὴν αἰτίαν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου συμβησομένων δυσχερῶν (ἀνάγκη γάρ, ἀνάγκη πολλὰ λυπηρὰ ἐκ τοῦ πολέμου γίγνεσθαι) τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα λέγειν οἰο-
59μένοις ἅπαντες ἀναθεῖναι βέλονται. ἡγοῦνται γάρ, ἐὰν μὲν ὑμεῖς ὁμοθυμαδὸν ἐκ μιᾶς γνώμης Φίλιππον ἀμύ- 147
νησθε, κἀκεῖνα κρατήσειν ὑμᾶς καὶ αὐτοῖς ἐκεῖ' ἔσεσθαι μισθαρνεῖν, ἂν δ' ἀπὸ τῶν πρώτων θορύβων αἰτιασάμενοί τινας πρὸς τὸ κρίνειν τράπησθε, αὐτοὶ μὲν τούτων κατηγορεῖντες ἀμφότερ' ἕξειν, καὶ παρ' ὑμῖν εὐδοκιμήσειν καὶ παρ' ἐκείνου χρήματα λήψεσθαι, ὑμᾶς δ' ὑπὲρ ὧν δεῖ παρὰ τούτων δίκην λαβεῖν, παρὰ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν εἰρηκότων λή-
60ψεσθαι. αἱ μὲν ἐλπίδες αἱ τούτων αὗται, καὶ τὸ κατασκεύασμα τὸ τῶν αἰτιῶν, ὡς ἄρα βέλονταί τινες πόλεμον ποιῆσαι. ἐγὼ δ' οἶδα ἀκριβῶς ὅτι ὁ γράψαντος Ἀθηναίων ἑδενὸς πόλεμον καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μέντοι βελόμεθ' ἡμεῖς μὴ προὑποιεῖσθαι πολεμεῖν ἡμῖν ἐκεῖνον, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη, εἰ τοῦτ' ἐξελέγχοι
61ὅταν γὰρ οἱ ἀδικούμενοι ἀρνῶνται, τί τῷ ἀδικοῦντι προσή-
61κει; ἀλλ' ἐπειδὰν ἐφ' ἡμᾶς αὐτὸς ἴῃ, τί φήσομεν τότε; ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν, ὥσπερ οὐδὲ Ὠρείταις τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρότερον ἢ

v. 1. πᾶσαν Σ: ἅπασαν ς. 58, 1. ὑμᾶς F. 3. τούτων FΤΠων. 4. προ ἐπιτρέπειν F, προτρέπειν Σ. 7. alterum ἀνάγκη om Ω. 59, 1. ἅπαντες] ἅπαντ' FT, om Σ.

3. οὐκέτ'] οὐκ FΣΤΠων. 6. ὑμῖν F, ἡμῖν Σ. 60, 2. αἰτίων FT.

3. γράψαντος F. 4. καὶ ἄλλα om FΣΤ. 5. πέπ. τὴν βοήθειαν FΤΠων. 61, 3. ἢ] πρὶν ἢ rc F, om Σ.

πρὰς τὰ τείχη προσβαλεῖν αὐτῶν, ἀπ' Ὀλυνθίους ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρῆν ἔχων. ἢ καὶ τότε τὰς ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἔνι.

62 Καὶ μὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καὶ τισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ ποιήσασθαι τὴν πόλιν βούλεται Φίλιππος ὑμῶν, οὔ, ἀλλ' ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς 148
οὔτ' ἐθελήσετε οὔτ', ἂν ἐθέλητε, ἐπισήσεσθε· ἄρχειν γὰρ εἰώθατε· πράγματα δὲ παρασχεῖν αὐτῷ, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε. διὰ ταῦτα ὑμῶν οὐχὶ φείσεται, εἴπερ ἐγκρατὴς γενήσε-
63σται. ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ἐσομένου τοῦ ἀγῶνος ὑμῖν, οὕτω προσήκει γιγνώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακότας αὐτοὺς ἐκείνῳ φανερῶς μισεῖν καὶ ἀπατυμπανίσαι· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἐξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ἐχθρούς, ἀλλ' ἀνάγκη τούτοις ὥσπερ προβόλοις προσπταίοντας ὑσε-
64ρίζειν ἐκείνων. πόθεν οἴεσθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν ὑμᾶς (οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο) καὶ τοὺς μὲν ἄλλους εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾷν, ὑμῖν δὲ ἀπειλεῖν ἤδη. οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δοὺς ὑπηγάγετο εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτο οὐδεὶς ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους, πρότερον δοὺς Ποτίδαιαν, ἐξηπάτησε, καὶ πολλὰ ἕτερα· Θηβαίους τὰ νῦν ὑπάγεται τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ ἀπαλ-
65λάξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥστε καρπωσάμενοι

v. l. προσβάλλων Σ, προσβαλὼν FΓαν. αὐτῶν om FΩu, in γρ habet T. 2. ἕως ἂν ἐν Ωuv. 4. οὐ] οὐδὲ Σ. 62, 1. οὐχ Σ: οὐδὲ ς. τε om FΣΓΩuv. 2. ὑφ'] ἐφ' Σ. 3. ὑμῶν Σ, ὑμῶν F: ceteri ἡμῶν. 4. ὅτι] ὅσι οὐ R. 5. ἐπισήσεσθε FΣ: ἐπίστασθε ς. 63, 1. τοῦ om Σ. 3. μισεῖν καὶ om ΣΓ, in γρ habet F. ἀποτυπανίσαι F, ἀποτυμπανίσαι T. 4. τῶν ἔξω] ἔξω τῶν Σ. 6. προσπταίσαντας Σ. 64, 1. πόθεν] πόθεν γὰρ FΓ, ἐπὶ πόθεν Ωuv. ὑμᾶς] εἰς ὑμᾶς Ωuv. 2. ἔμοιγε ἄλλο FΩuv. 8. ὑπάγει Σ.

τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅ τι ἂν ποτε συμβῇ πείσονται. ὑμεῖς δὲ ὧν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε! πόσων ἀπεστέρησθε! οὐχὶ Φωκέας, οὐ Πύλας, οὐχὶ τὰ ἐπὶ Θράκης, Δορίσκον, Σέρριον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν; 66οὐ νῦν Καρδίαν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; τί ποτ' οὖν ἐκεί- 149
νως τοῖς ἄλλοις καὶ ὑμῖν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων τῇ ἡμετέρᾳ ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται, καὶ λαβόντα χρήματα αὐτὸν ἀσφαλές ἐστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν ἀφχρη- 67μένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε, οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολλῶν Ὀλυνθίων τῷ Ποτίδαιαν καρποῦσθαι· οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπονθότος τοῦ πλήθους τοῦ Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκβαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς καὶ τὴν πυλαίαν ἀποδοῦναι· οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε καὶ τοὺς 68Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζοντος ἡμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλές ἐστι λέγειν ὑπὲρ Φιλίππου. καὶ γάρ τοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ πλούσιοι γεγόνασι καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ γνώριμοι, ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ἐν μὲν ἐνδόξων ἄδοξοι, 69ἐκ δ' εὐπόρων ἄποροι. πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι συμμάχους πίστιν εὔνοιαν, ὧν ἁπάντων ὑμεῖς ἐξὲ ἄποροι· ἐκ δὲ τῶν τούτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ἐᾶν τοῦτον τὸν τρόπον τὰ πράγματα φέρεσθαι ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας

v. 1. ἤδη] δὴ Σ. 2. πάντες ἴσασιν] πεπόνθασιν Σ. 3. μὲν om Ω. 5. τὰ] τὰς u. 6. σέρριον δορίσκον Γ. 66, 1. ἐκείνως F. 2. οὐ τὸν αὐτὸν] τοῦτον τὸν Σ. 3. ἡμετέρᾳ F, ὑμετέρᾳ Σ. 67, 2. τὰ Φιλίππου om ΣΥ, in γρ habet F. 5. τοῦ Θ. Γ: τῶν Θ. ς. ἐκβάλλειν Σ, ἐκβαλλεῖν Ω. 7. πρὶν ἢ τὴν FΤΩuv. 68, 6. γίγνονται Σ. 69, 2. πάντων FΣΩuv. ὑμεῖς ἐστὲ Σ: ceteri ἐστὲ ὑμεῖς. 3. τῷ om pr F. 4. τὰ πράγματα φέρεσθαι] προσφέρεσθαι Σ.

καὶ φοβερὸς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ὑμεῖς δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν κατὰ τὴν ἀγορὰν εὐετηρίᾳ λαμπροί, τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ καταγέλαστοι. 150

70 Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περί τε ὑμῶν καὶ περὶ αὐτῶν ἑνίους τῶν λεγόντων ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν, κἂν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος. καίτοι λοιδορίας χωρίς, εἴ τις ἔροιτο „εἰπέ μοι, τί δὴ γιγνώσκων ἀκριβῶς Ἀριστόδημε (οὐδεὶς γὰρ τὰ τοιαῦτ' ἀγνοεῖ) τὸν μὲν τῶν ἰδιωτῶν βίον ἀσφαλῆ καὶ ἀπράγμονα καὶ ἀκίνδυνον ὄντα, τὸν δὲ τῶν πολιτευομένων φιλαίτιον καὶ σφαλερὸν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀγώνων καὶ κακῶν μεστόν, οὐ τὸν ἡσύχιον καὶ 71 ἀπράγμονα ἀλλὰ τὸν ἐκ τοῖς κινδύνοις αἱρῇ;" τί ἂν εἴποις; εἰ γὰρ ὃ βέλτιστον εἰπεῖν ἂν ἔχοις, τοῦτό σοι δοίημεν ἀληθὲς λέγειν, ὡς ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ δόξης ταῦτα πάντα ποιεῖς, θαυμαζω τί δή ποτε σαυτῷ μὲν ὑπὲρ τούτων ἅπαντα ποιητέον εἶναι νομίζεις καὶ πονητέον καὶ κινδυνευτέον, τῇ πόλει δὲ προέσθαι ταῦτα μετὰ ῥᾳθυμίας συμβουλεύεις. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις, ὡς σὲ μὲν ἐν τῇ πόλει δεῖ τινὰ φαίνεσθαι, τὴν πόλιν δ' ἐν 72 τοῖς Ἕλλησι μηδενὸς ἀξίαν εἶναι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε ὁρῶ, ὡς τῇ μὲν πόλει ἀσφαλὲς τὸ τὰ αὑτῆς πράττειν, σοὶ δὲ ἐπικίνδυνον, εἰ μηδὲν τῶν ἄλλων πλέον περιεργάσῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον σοὶ μὲν ἐξ ὧν ἐργάζῃ καὶ περιεργάζῃ τοὺς ἐσχάτους ὄντας κινδύνους, τῇ πόλει δὲ ἐκ τῆς 73 ἡσυχίας. ἀλλὰ νὴ Δία παππῴα καὶ πατρῴα δόξα σοι ὑπάρχει, ἣν αἰσχρὸν ἐστιν ἐν σοὶ καταλῦσαι· τῇ πόλει δ'

v. 1. φοβερός ἐστι π. FTΠυν 70, 2. ἡμᾶς — ἡμᾶς — ἡμῖν Σ. 5. εἴ τις om pr ζ, ante χωρὶς ponit Σ. 6. ἀριστόμηδες Σ. 7. βίον om Λ. 8. καὶ ἀπράγμονα om Σ. 71, 1. εἴποις] εἴποι τις Σ. 2. δοίημεν Σ: ceteri συγχωρήσαιμεν, 3. πάντα ταῦτα F μετὰ ς ΤΠυν. 6. μετὰ ῥαθυμίας Σ, διὰ ῥαθυμίαν F: διὰ ῥαθυμίαν ς. 72, 2. μὲν πόλει Σ: ceteri πόλει μὲν. 3. κίνδυνος Σ. πλέον Σ, πλεῖον FTΠυν.

ὑπῆρξεν ἀνώνυμα καὶ φαῦλα τὰ τῶν προγόνων. ἀλλ' οὐδὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει· σοὶ μὲν γὰρ ἦν Λεπτίνης ὁ Πα- 151
τήρ, εἴπερ ἦν ὅμοιός σοι, τῇ πόλει δ' ἡμῶν, ὡς πάντες ἴσασιν, οἱ Ἕλληνες δὶς ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ
74 τῶν προγόνων σεσωσμένοι. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἴσως οὐδὲ πολιτικῶς ἔνιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύονται· πῶς γάρ ἐστιν ἴσον τούτων μέν τινας ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἥκοντας ἑαυτοὺς ἀγνοεῖν, τὴν πόλιν δ', ἣ προειστήκει τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τέως καὶ τὸ πρωτεῖον εἶχε, νῦν ἐν ἀδοξίᾳ πάσῃ καὶ ταπεινότητι καθεστάναι;
75 Πολλὰ τοίνυν ἔχων ἔτι καὶ περὶ πολλῶν εἰπεῖν παύσομαι· καὶ γὰρ οὐ λόγων ἐνδεία μοι δοκεῖ τὰ πράγματα οὔτε νῦν οὔτ' ἄλλοτε πώποτε φαύλως ἔχειν, ἀλλ' ὅταν πάντ' ἀκούσαντες ὑμεῖς τὰ δέοντα, καὶ ὁμογνώμονες ὡς ὀρθῶς λέγεται γενόμενοι, τῶν λυμαίνεσθαι καὶ διαστρέφειν ταῦτα βουλομένων ἐξ ἴσου κάθησθε ἀπροώμενοι, οὐκ ἀγνοοῦντες αὐτούς (ἴστε γὰρ εὐθὺς ἰδόντες ἀκριβῶς, τίς μισθοῦ λέγει καὶ ὑπὲρ Φιλίππου πολιτεύεται, καὶ τίς ὡς ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν βελτίστων), ἀλλ' ἵν' αἰτιασάμενοι τού-
76 τους καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα καὶ λοιδορίαν ἐμβαλόντες μηδὲν αὐτοὶ τῶν δεόντων ποιῆτε. ταῦτ' ἐστὶ τἀληθῆ μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἁπλῶς εὐνοίᾳ, τὰ βέλτιστα εἰρημένα, οὐ κολακείας καὶ βλάβης καὶ ἀπάτης λόγος μιστός, ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσων, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως ταῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. ἢ οὖν παυστέον τούτων τῶν ἐθῶν, ἢ μηδένα ἄλλον αἰτιατέον ταῦ πάντα φαύλως ἔχειν ἢ ὑμᾶς αὐτούς.

v. 2. ἦν om Ωαυν. 3. δ' om Ω. 4. δὶς in γρ Σ. ὑπὸ τῶν προγόνων in γρ Σ. 74, 1. προγ. ἡμῶν σεσ. FTΩιυν. ἀλλὰ γὰρ om pr Σ. 2. τὰ post καὶ om Ω. τὴν πόλιν] αὐτὴν Σ. 4. ἥκοντας Σ: προϊόντας ς. 5. προσειστήκει pr Σ. Ἑλλήνων om Σ. 75, 5. λέγετε Σ. διαστρέφειν] διαφθείρειν γρ F. 6. καθήσεσθε Σ. 7. εὐθὺς] αὐτοὺς Σ. 8. καὶ ὑπὲρ Reiskius: libri καὶ τίς ὑπὲρ. 76, 2. ἐστὶν ἀληθῆ Σ. 3. κολακείαι βλάβης Σ. 4. μὲν om pr Σ.

11.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. 152

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέπομφεν ἐπιστολήν, κατηγορῶν αὐτῶν καὶ πόλεμον προκηρύττων ἄντικρυς. οὐκέτι οὖν ὁ ῥήτωρ πείθει τοὺς Ἀθηναίους πολεμεῖν (ἀνάγκη γάρ), ἀλλὰ θαρσύνει πρὸς τὸν κίνδυνον, εὐκαθαιρετον λέγων τὸν Μακεδόνα.

Ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φίλιππος οὐκ ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς ἀλλ' ἀνεβάλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν· ἐπειδὴ γὰρ Φαρσαλίοις Ἅλον παρέδωκε καὶ τὰ περὶ Φωκέας διῳκήσατο καὶ τὴν Θρᾴκην κατεστρέψατο πᾶσαν, αἰτίας οὐκ οὔσας πλασάμενος καὶ προφάσεις ἀδίκους ἐξευρὼν τῷ μὲν ἔργῳ πάλαι πολεμεῖ πρὸς τὴν πόλιν, τῷ δὲ λόγῳ νῦν ὁμολογεῖ διὰ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἔπεμψεν. ὅτι δὲ χρὴ μήτε ὀρρωδεῖν ὑμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν μήτε ἀγεννῶς ἀντιταχθῆναι πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ σώμασι καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ καὶ πᾶσιν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἀφειδῶς ὁρμῆσαι πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγὼ πειράσομαι διδάσκειν. πρῶτον μὲν γὰρ εἰκὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς θεοὺς μεγίστους ὑμῖν ὑπάρχειν συμμάχους καὶ βοηθούς, ὧν ἐκεῖνος τὰς πίστεις ὑπερβὰς καὶ τοὺς ὅρκους ὑπεριδὼν λέλυπεν ἀδίκως τὴν εἰρήνην· ἔπειθ' οἷς πρότερον ηὐξήθη, φενακίζων ἀεί τινας καὶ μεγάλα ἐπαγγελλόμενος εὐεργετήσειν, ταῦτα πάντα διεξελήλυθεν ἤδη, καὶ γινώσκεται μὲν ὑπὸ τῶν Περινθίων καὶ Βυζαντίων καὶ τῶν ἐκείνοις συμμαχούντων, ὡς ἐπιθυμεῖ προσενεχθῆναι τούτοις τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ Ὀλυνθίοις πρότερον, οὐκ ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ Θετταλῶν δεσπόζειν ἀλλ' οὐχ ἡγεῖσθαι τῶν συμμάχων προαιρούμενος, ὑποπτεύεται δὲ ὑπὸ Θηβαίων Νίκαιαν μὲν φρουρᾷ

λ β

1, 2. ἡμᾶς Σ. ἀνεβάλλετο pr υ, ἀνεβάλετο F. 3. ἡμῖν F.

υ ω

2, 6. ὑμῖν Σ, ἡμιν F: ceteri ἡμῖν. 8. ὑπερβὰς — ὑπεριδὼν] ὑπεριδὼν — ὑπερβὰς Σ. 3, 2. ταῦτα πάντα Σ: πάντα ταῦτα ς. 4, 1. συμμ. καὶ προαιρούμενος Ω. 2. ὑπὸ τῶν Θηβαίων FΥΩυ.

κατέχων, εἰς δὲ τὴν ἀμφικτυονίαν εἰσδεδυκώς, τὰς δὲ πρεσβείας τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρὸς αὑτὸν ἄγων καὶ τὴν ἐκείνων συμμαχίαν παραιρούμενος· ὥστε τῶν αὐτῷ πρὸ τοῦ φίλων ὄντων τοὺς μὲν νῦν πολεμεῖν ἀκαταλλάκτως, τοὺς δὲ μηκέτι προθύμους εἶναι συναγωνιστάς, ἅπαν-
5τας δὲ ὑφορᾶσθαι καὶ διαβεβλῆσθαι πρὸς αὐτόν. ἔτι τοίνυν (οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἐστὶ μικρόν) οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι καθεξῆς ἔναγχος μὲν ξένας μισθοφόρους εἰσπέμψαντες ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον, νυνὶ δὲ τῆς ἔχθρας αὐτοῖς ἐνεχώσης καὶ τῷ κινδύνῳ πλησίον ὄντος, εἰ χειρωθήσεται Βυζάντιον, ἃ μόνον αὐτοὶ προθύμως συμ-
6πολεμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ βασιλέα τὸν Περσῶν χρήματα χορηγεῖν ἡμῖν προτρέψονται, ὃς τοσοῦτον μὲν κέκτηται πλοῦτον ὅσον οὐδ' οἱ λοιποὶ πάντες, τηλικαύτην δ' ἔχει ῥώμην πρὸς τὰς ἐνθάδε πράξεις, ὥστε καὶ πρότερον, ἵνα Λακεδαιμονίοις ''ἐπολεμοῦμεν, ὁποτέροις προσθεῖτο, τού-154
τους ἐποίει κρατεῖν τῶν ἑτέρων, καὶ νῦν μεθ' ἡμῶν γενόμενος ῥαδίως καταπολεμήσει τὴν Φιλίππου δύναμιν.

7 Πρὸς τοίνυν τούτοις τηλικούτοις οὖσιν, οὐκ ἐρῶ μὲν ὡς οὐ διὰ τὴν εἰρήνην πολλὰ προείληφεν ἡμῶν χωρία καὶ λιμένας καὶ τοιαῦθ' ἕτερα χρήσιμα πρὸς πόλεμον, ὁρῶ δὲ ὡς ὅταν μὲν ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συνέχηται καὶ πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τῶν πολέμων, μένει τὰ συσταθέντα βεβαίως, ὅταν δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ πλεονεξίας ἀπάτῃ καὶ βίᾳ κατέχηται, καθάπερ ὑπὸ τούτου νῦν, μικρὰ πρόφασις καὶ τὸ τυχὸν πταῖσμα ταχέως ἅπαν-
8τα διέσεισε καὶ κατέλυσεν. καὶ πολλάκις εὑρίσκω λογιζόμενος οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ τῷ Φιλίππῳ πρὸς ὑποψίαν ἥκοντα καὶ δυσμένειαν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς οὐ συνηρμοσμένα καλῶς οὐδ'

5, 4. νῦν Σ. | 6, 1. τὸν] τῶν FTΩιιν, om Σ. | χρήματα F, χρήμασι Σ. | 2. ὑμῖν Ω. | 5. προσθοῖτο Σ, πρόσθειτο TΩιν, πρόσθοιτο Fu. | 7, 1. τούτοις τοίνυν FTΩιιν. | 5. πᾶσι ταυτὰ Σ: ταυτὰ πᾶσι ς. | 7. ἀπὸ F. | 8. ἅπαντα] αὐτὰ Σ. | 8, 1. κατέλυσεν] διέλυσε FTΩιιν.

οἰκείως οὐδ' ὡς οἴεταί τις. ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ
δύναμις ἐν μὲν προσθήκης μέρει ῥοπὴν ἔχει τινὰ καὶ
χρῆσιν, αὐτὴ δὲ καθ' αὑτὴν ἀσθενὴς ἐστὶ καὶ πρὸς τη-
λικοῦτον ὄγκον πραγμάτων εὐκαταφρόνητος· ἔτι δὲ αὐ-
τὴν οὕτως αὐτὸς τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις καὶ
πᾶσιν οἷς ἄν τις αὐτὸν μέγαν εἶναι νομίσειε, σφαλερω-
τέραν αὑτῷ πεποίηκεν. μὴ γὰρ οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τοῖς αὐτοῖς χαίρειν Φίλιππόν τε καὶ τοὺς ἀρχομέ-
νους, ἀλλ' ἐννοεῖσθε ὡς ὁ μὲν ἐπιθυμεῖ δόξης, οἱ δὲ ἀσ-
φαλείας, καὶ αὐτῷ μὲν οὐκ ἔστι τυχεῖν ταύτης ἀκινδύ-
νως, οἱ δ' οὐδὲν δέονται καταλιπόντες οἴκοι τέκνα γονεῖς
γυναῖκας φθείρεσθαι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κινδυνεύειν
ὑπὲρ αὐτοῦ. ὥστε τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν Μακεδόνων ἐκ 155
τούτων ἄν τις ἴδοι, πῶς διάκεινται πρὸς τὸν Φίλιπ-
πον· τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν ὄντας ἑταίρους καὶ τοὺς τῶν
ξένων ἡγεμόνας εὑρήσετε δόξαν μὲν ἔχοντας ἐπ' ἀνδρίᾳ,
περιδεῶς δὲ μᾶλλον τῶν ἀδόξων ζῶντας. τοῖς μὲν γὰρ ὁ
πρὸς τοὺς πολεμίους μόνον ὑπάρχει κίνδυνος, οἱ δὲ τοὺς
κόλακας καὶ τοὺς διαβάλλοντας αὐτοὺς μᾶλλον ἢ τὰς
μάχας δεδίασι· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ πάντων ἀγωνίζονται
πρὸς τοὺς ἀντιταχθέντας, τοῖς δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς πο-
λέμοις κακῶν οὐκ ἐλάχιστον μέρος μέτεστι καὶ χωρὶς ἰδίᾳ
τὸν τρόπον τὸν τοῦ βασιλέως φοβεῖσθαι συμβέβηκεν.
ἔτι δὲ τῶν μὲν πολλῶν ἐὰν ἁμάρτῃ τις, ζημίαν κατὰ τὴν
ἀξίαν εἴληφεν· οἱ δ' ὅταν μέγιστα κατορθώσωσι, τότε μά-
λιστα σκοραπίζονται καὶ προπηλακίζονται παρὰ τὸ προσ-
ῆκον. καὶ τούτοις οὐδ' ἂν εἷς εὖ φρονῶν ἀπιστήσειεν·
οὕτω γὰρ αὐτὸν φιλότιμον εἶναί φασιν οἱ συνδιατρίψαν-

9, 2. οὗτος αὐτὸς] αὐτὸς F, οὗτος Σ, αὐτὸς Γ. 3. αὐτὸν add FΣΤΩ. σφαλερώτεραν F. 5. φιλιππόν τε χαίρειν Ωu. 8. καταλείποντες Σ, καταλιπόντες Ω. 10, 1. αὐτῶν Σ. ὥστε καὶ τὰς F. 4. εὑρήσεται Σ. 5. ἐνδόξων Σ. ὁ om FΣ et pr Γ. 11, 4. φοβεῖσθαι post ἰδίᾳ ponunt FΤΩuv. 5. ἐὰν Σ: ἐπὶ-δὰν ς. 6. μέγιστα] μάλιστα Σ, τὰ μέγιστα Reiskius. 7. καὶ προπηλακίζονται om pr Γ. 12, 2. φιλότιμον αὐτὸν Σ.

τας, ὥστε βουλόμενον τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων πάνθ' αὑτοῦ δοκεῖν εἶναι μᾶλλον ἄχθεσθαι τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων τοῖς ἄξιον ἐπαίνου τι πρ[illegible]σιν ἢ τοῖς ὅλως
13 ἀποτυγχάνουσιν. πῶς οὖν, εἴ πέρ ἐστι ταῦτα τοιαῦτα, πιστὸς ἤδη πολὺν χρόνον αὐτῷ παραμένουσιν; ὅτι νῦν μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ κατορθοῦν αὐτὸν ἐπισκοτεῖ πᾶσι τοῖς τοιούτοις· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων εἰσίν· εἰ δέ τι πταίσει, τότ' ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται ταῦτα πάντα.
14 συμβαίνει γάρ, ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν. ὅταν μὲν ῥᾳθυμούμενος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν, ἐπὰν δὲ ἀῤῥωστήσῃ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα 156
κἂν στρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων ᾖ μὴ τελέως ὑγιαῖνον· οὕτω καὶ τῶν βασιλεῶν καὶ πασῶν τῶν δυναστειῶν, ἕως μὲν ἂν ἐν τοῖς πολέμοις κατορθῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπὰν δέ τι πταίσωσιν, ὃ νῦν εἰκὸς παθεῖν ἐκεῖνον μεῖζον φορτίον ἢ καθ' αὑτὸν ἀράμενον, γίγνεται φανερὰ τὰ δυσχερῆ πάντα τοῖς ἅπασιν.
15 Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον ὁρῶν εὐτυχοῦντα ταύτῃ φοβερὸν εἶναι νομίζει καὶ δυσπολέμητον, σώφρονος μὲν ἀνδρὸς χρῆται προνοίᾳ· μεγάλη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἡ τύχη ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· κατὰ πολλοὺς μέντοι τρόπους ἔλοιτ' ἄν τις οὐχ ἧττον τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν ἢ τὴν
16 ἐκείνου. παρά τε γὰρ τῶν προγόνων ἐκ πλείονος χρόνου παρειλήφαμεν τὴν ἡγεμονίαν οὐ τούτου μόνον, ἀλλὰ συνελόντι φράσαι πάντων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλευσάντων. πᾶσιν μὲν Ἀθηναίοις φόρους ἤνεγκαν, ἡ δ' ἡμετέρα πόλις οὐδενὶ πώποτε τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων. ἔτι

v. 1. πάντ' Σr celeri ἅπαντ'. 13, 1. τοιαῦτα om pr F. 2. παραμενοῦσιν F. 5. τὰς ἁμαρτίας] τὰ τοιαῦτα ὑπείδη γρ F. εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων ante. 6. πάντα ταῦτα FTΩuv. 14, 5. ὑγιαινὸν FΣTΩ. ἅπασῶν Σ. τῶν om pr T. 7. τὰ κακὰ post ἐστι ponunt TΩ. ἐστι τοῖς πολλοῖς Σ. τι om Σ. 8. παθεῖν εἰκὸς Σ. ἀῤῥάμενον Σ. 15, 2. ταύτῃ om FΣTΩuv. 4. τὸ om T. 16, 2. ἡγεμονίαν] εὐδαιμονίαν Σ. 3. τῶν om pr T, 5. πώποτε] πω FΣTΩuv. ἀνθρώπων om Σ1

δὲ τοσούτῳ πλείους ἀφορμὰς αὐτοῦ πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχομεν, ὅσῳ διατελοῦμεν εὐσεβέστερα καὶ
17 δικαιότερα πράττοντες. τί ποτ' οὖν ἐκεῖνος ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ πλεῖω κατώρθωσεν ἡμῶν; ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι (παῤῥησιάσομαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς) ὁ μὲν αὐτὸς στρατεύεται καὶ ταλαιπωρεῖ καὶ τοῖς κινδύνοις πάρεστιν, οὔτε καιρὸν παριεὶς οὔτε ὥραν ἔτους παραλείπων οὐδεμίαν, ἡμεῖς δὲ (εἰρήσεται γὰρ ταληθές) οὐδὲν ποιοῦντες ἐνθάδε καθήμεθα, μέλλοντες ἀεὶ καὶ ψηφιζόμενοι καὶ πυνθανόμενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν εἴ τι λέγεται νεώτερον. καίτοι τί 157
γένοιτ' ἂν νεώτερον ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ καταφρονῶν Ἀθηναίων καὶ τολμῶν ἐπιστολὰς πέμπειν τοιαύτας οἵας ἠκού-
18 σατε μικρῷ πρότερον; καὶ τῷ μὲν ὑπάρχουσι μισθοφόροι στρατιῶται, καὶ νὴ Δία πρὸς τούτοις τῶν παρ' ἡμῖν ῥητόρων τινές, οἳ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς οἴκαδε λαμβάνειν νομίζοντες ἐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, ἐὰν αἰσθάνονται πάντα καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν μικρὰ λήμματος πωλοῦντες. ἡμεῖς δὲ ὅτε τῶν ἐκείνου πραγμάτων ἀδὲν σασιάζειν παρασκευάζομεν, ὅτε ξενολο-
19 γεῖν ἐθέλομεν, ὅτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν. ὅκνον ἐστὶν ἀδὲν θαυμαστόν, εἴ τι πεπλεονέκτηκεν ἡμῶν κατὰ τὸν πρότερον πόλεμον, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν προσήκει τοὺς πολεμοῦντας, νομίζομεν κρατήσειν τῶν πάντα πράττοντος ἃ δεῖ τοὺς πλεονεκτήσειν μέλλοντας.
20 Ὧν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρὴ λαβόντας ἔννοιαν, καὶ λογισαμένους ὡς οὐδ' ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ φάσκειν ἄγειν εἰρήνην (ἤδη γὰρ ἐκεῖνος καὶ προηγόρευκε τὸν πόλεμον καὶ τοῖς ἔργοις ἐξενήνοχε) μηδενὸς μὲν φείδεσθαι μήτε τῶν κοινῶν μήτε τῶν ἰδίων, στρατεύεσθαι δέ, ἐάν που καιρὸς ᾖ, προθύμως ἅπαντας, χρῆσθαι δὲ στρατηγοῖς ἀμείνοσιν

v. l. παρὰ om FΣυ, in γρ habet Γ, in mg Ω. 17, 6. τἀληθῆ Σ. 18, 2. ἡμῶν FΣΓΩυ. 3. ἐκείνων Σ. λαμβάνειν νομίζοντες] λαμβάνοντες FΓΩν. 5. καὶ τὰ] κατὰ Σ. τὰ σφῶν] τὰς φωνὰς Σ. 19, 1. αὐτοὶ om Σ. 2. οὐδέν ἐστ', γρ F. θαυμαστόν] δεινὸν Σ et γρ F. 4. ὧν] ὡς Fν. 20, 3. προηγόρευσε Σ. 5. κοινῶν] δημοσίων Σ.

21 ἢ πρότερον. μὴ γὰρ ὑπολάβῃ τις ὑμῶν, δι' ὧν ἐκ χρηστῶν ἐγένετο τὰ πράγματα χείρω τὰ τῆς πόλεως, διὰ τούτων αὐτὰ πάλιν ἀναλήψεσθαι καὶ γενήσεσθαι βελτίω· μηδὲ νομίσητε ῥαθυμούντων ὑμῶν, ὥσπερ πρότερον, ἑτέρους ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἀγωνιεῖσθαι προθύμως· ἀλλ' ἐννοεῖσθε ὡς αἰσχρὸν ἐστι τοὺς μὲν πατέρας ὑμῶν πολλοὺς πόνους καὶ κινδύνους μεγάλους ὑποστῆναι Λακεδαιμονίοις πολεμοῦν- 158
22 τας, ὑμᾶς δὲ μηδ' ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνοι δικαίως κτησάμενοι παρέδοσαν ὑμῖν ἐθέλειν ἐρρωμένως ἀμύνεσθαι, ἀλλὰ τὸν μὲν ἐκ Μακεδονίας ὁρμώμενον οὕτως εἶναι φιλοκίνδυνον, ὥσθ' ὑπὲρ τοῦ μείζω ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν κατατετρῶσθαι πᾶν τὸ σῶμα τοῖς πολεμίοις μαχόμενον, Ἀθηναίους δέ, οἷς πάτριόν ἐστι μηδενὸς ὑπακούειν ἁπάντων δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, τούτους διὰ ῥαθυμίαν ἢ μαλακίαν ἐγκαταλείπειν τά τε τῶν προγόνων ἔργα καὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος.

23 Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, φημὶ χρῆναι πάντας ἡμᾶς παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τὸν πόλεμον, παρακαλεῖν δὲ τοὺς Ἕλληνας, μὴ λόγοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις, πρὸς τὴν ὑπὲρ ἡμῶν συμμαχίαν· ὡς ἅπας μέν ἐστι λόγος μάταιος πράξεων ἄμοιρος γενόμενος, τοσούτῳ δὲ μάλιστα ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προχειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.

12.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ἐπειδὴ πολλάκις μου πρέσβεις ἀποστείλαντος, ἵν' ἐμμείνωμεν τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς

21, 1. ὑπολάβοι ü et pr v. ἐκ χρηστῶν om Σ, in mg habet Γ. 4. ἡμῶν Σ. 6. ὑμῶν F, ἡμῶν Σ. 7. μεγάλους κινδύνους Σ.
22, 1. ἡμᾶς Σ. 3. ἡμῖν ΣΓν. 4. ὥσθ] ὡς F. 5. ἀθηναίους ν. 6. ἀκούειν Σ. 7. ἐν om FΓΩν. ῥαθυμίαν ἢ μαλακίαν Σ: μαλακίαν ἢ ῥαθυμίαν ξ. 8. ἐγκαταλιπεῖν FΓΩνν.
23, 1. πάντας ἡμᾶς om Σ. 2. παρεσκευάσθαι Σ. 3. τοὺς ἄλλους Ἕλληνας FΣΓΩιν. καὶ om Σ. 4. ὑπὲρ] παρ' FΣΓν.
Tit. φιλίππου ἐπιστολὴ ν. 1, 2. πρεσβείας Γ.

ὁμολογίας, οὐδαμίαν ἐποιήσθε ἐπιστροφήν; ὥμην δεῖν πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μῆκος τῆς ἐπιστολῆς· πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγκλημάτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπὲρ ἑκάστων διηγῆσαι καθαρῶς. 159

2 Πρῶτον μὲν γὰρ Νικίου τοῦ πάρυπος ἁρπασθέντος ἐκ τῆς χώρας τῆς ἐμῆς οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε [ὅτι τὴν δίκην], ἀλλὰ τὸν ἀδικούμενον εἴρξατε δέκα μῆνας· ὃς δ' ἦλθε παφ' ὑμῶν ἐπιστολάς, ἀνέγνωτε ἐπὶ τοῦ βήματος. ἔπειτα Θασίων ὑποδεχομένων τὰς Βυζαντίων τριήρεις καὶ τῶν λεχθέντων τοὺς βουλομένους οὐδὲν ἐφροντίζετε, τῶν συν-
3 θηκῶν διαῤῥήδην λεγουσῶν πολεμίους εἶναι τοὺς ταῦτα ποιοῦντας. ἔστι τοίνυν περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Διοπείθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν Κερβύλην μὲν καὶ τὴν Τιρίστασιν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ προσεχῆ Θρᾴκην ἐκόρθησε, τέλος δὲ εἰς τοῦτο ἦλθε παρανομίας, ὥστε Ἀμφίλοχον ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρασβευτὴν συλλαβὼν καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα· καὶ ταῦτα τῷ
4 δήμῳ οὐ δοκοῦντα ἐποίησεν. καίτοι τὸ παρανομεῖν εἰς κήρυπα καὶ πρέσβεις τοῖς ἄλλοις τε πᾶσιν ἀσεβὲς εἶναι δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὑμῖν· Μαγνήτων γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥστε μυστηρίων μὲν εἴργειν αὐτούς, ὑπόμνημα δὲ τῆς ἀδικίας στῆσαι ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ἐφ' οἷς παθόντες οὕτως ἐμισήσατε τοὺς δράσαντας, τούτους αὐτοὺς φαίνεσθαι ποιοῦντες;
5 Καλλίας τοίνυν ὁ παρ' ὑμῶν στρατηγὸς τὰς μὲν πόλεις τὰς ἐν τῷ Παγασίτῃ κόλπῳ κατοικουμένας ἔλαβεν ἁπάσας, ὑμῖν μὲν ἐνόρκους ἐμοὶ δὲ συμμαχίδας οὔσας, τοὺς δ' εἰς Μακεδονίαν πλέοντας ἐπώλει πάντας πολεμίους κρίνων· καὶ διὰ ταῦθ' ὑμεῖς ἐπηνείτ' αὐτὸν ἐν τοῖς ψηφίσμα-160
σιν. ὥστε ἔγωγε ἀπορῶ τί ποτ' ἔσται καινότερον, ἐὰν ὑμολογήσητέ μοι πολεμεῖν· καὶ γὰρ ὅτε φανερῶς διεφερόμεθα, λῃστὰς ἐξεπέμπετε, καὶ τοὺς πλέοντας ὡς ἡμᾶς ἐκωλύετε, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποιεῖτε.

6 Χωρὶς τοίνυν εἰς τοῦτο παρανομίας ἀφῖχθε καὶ δυσμενείας, ὥστε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεστάλκατε πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν· ὃ μάλιστα ἂν τις θαυμάσειεν. πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν

4, 1. καίτοι] καὶ τοῖς FΤΩν. 2. τοῖς] καὶ τοῖς FΤΩν. 3. οὖν ν. 4. ὑπόμνημα Reiskius: libri ὑπομνήματα. ἔστησαν FΤΩσ.

6. αὐτοὺς] αὐτὰ Τ, corr Λν, γρ F. ποιοῦντες ΤΩ, ποιοῦντες Λ γρ F. 5, 1. παγασείτῃ Τν, παγασειτῆι F. 2. κόμπῳ Τ. ἐνόρκους] ὅρκους F. 3. συμμαχίας F, συμμίχους ΤΩ cum corr ν et γρ F. 4. Ω. 7. ὑμᾶς ν. 6, 1. τοίνυν τούτων εἰς ν.

Αἰγύπτου καὶ Φοινίκην ἐψηφίσασθε, ὧν ἐκεῖνός τε νεωτερίζῃ, παρασπα-
7 λεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἐπ' αὐτόν· νῦν δὲ τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον διαλέγεσθαι περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας. καίτοι τὸ παλαιὸν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τοῖς Πεισιστρατίδαις ἐπετίμων ὡς ἐπάγουσι τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὑμεῖς δ' οὐκ αἰσχύνεσθε ταῦτα ποιοῦντες, ἃ διετελεῖτε τοῖς τυράννοις ἐγκαλοῦντες.

8 Ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ γράφετε ἐν τοῖς ψηφίσμασιν ἐμοὶ προστάττοντες Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην ἐκ Θράκης ἄρχειν ὡς ὄντας Ἀθηναίους. ἐγὼ δὲ τούτους οὔτε τῶν περὶ τῆς εἰρήνης συνθηκῶν οἶδα μετασχόντας ὑμῖν οὔτ' ἐν ταῖς στήλαις ἀναγεγραμμένους οὔτ' Ἀθηναίους ὄντας, ἀλλὰ Τήρην μὲν μετ' ἐμοῦ στρατευόμενον ἐφ' ὑμᾶς, Κερσοβλέπτην δὲ τοῖς παρ' ἐμοῦ πρεσβευταῖς ἰδίᾳ μὲν τοὺς ὅρκους ὀμόσαι προθυμούμενον, κωλυθέντα δ' ὑπὸ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν ἀποφωνόν-
9 των αὐτὸν Ἀθηναίων ἐχθρόν. καίτοι πῶς ἐστι τοῦτ' ἴσον ἢ δίκαιον, ὅταν μὲν ὑμῖν συμφέρῃ, πολέμιον εἶναι φάσκειν αὐτὸν τῆς πόλεως, ὅταν 161
δ' ἐμὲ συκοφαντεῖν βούλησθε, πολίτην ἀποδείκνυσθαι τὸν αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν· καὶ Σιτάλκου μὲν ἀποθανόντος, ᾧ μετέδοτε τῆς πολιτείας, εὐθὺς ποιήσασθαι πρὸς φόν ἀποκτείναντα φιλίαν, ὑπὲρ δὲ Κερσοβλέπτου πόλεμον αἱρεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς; καὶ ταῦτα σαφῶς εἰδότας ὅτι τῶν λαμβανόντων τὰς δωρεὰς τὰς τοιαύτας οὐδεὶς οὔτε τῶν νόμων οὔτε τῶν ψη-
10 φισμάτων οὐδὲν φροντίζει τῶν ὑμετέρων. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ δεῖ πάντα τἄλλα παραλιπόντα σιτήσιμος εἶπεῖν, ὑμεῖς ἔδοσε πολιτείαν Εὐαγόρᾳ τῷ Κυπρίῳ καὶ Διονυσίῳ τῷ Συρακουσίῳ καὶ τοῖς ἐγγόνοις τοῖς ἐκείνων. ἐὰν οὖν πείσητε τοὺς ἐκβαλόντας ἑκατέρους αὐτῶν ἀποδοῦναι πάλιν τὰς ἀρχὰς τοῖς ἐκπεσοῦσι, καμίζεσθε καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν Θράκην, ὅσης Τήρης καὶ Κερσοβλέπτης ἦρχεν. εἰ δὲ ταῖς μὲν ἐκείνων κρατήσασι μηδ' ἐγκαλεῖν ἀξιοῦτε μηδέν, ἐμὲ δ' ἐναχλεῖτε, πῶς οὐ δικαίως ὑμᾶς ἀμυνούμην ἄν;

11 Περὶ μὲν οὖν τούτων πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι δίκαια παραλιπεῖν προαιροῦμαι· Καρδιανοῖς δέ φημι βοηθεῖν γεγονὼς αὐτοῖς πρὸ τῆς εἰρήνης σύμμαχος, οὐκ ἐθελόντων δ' ὑμῶν ἐλθεῖν εἰς κρίσιν, πολλάκις μὲν ἐμὲ διηθέντος, ὀκ ὀλιγάκις δ' ἐκείνων· ὥστε πῶς ἂν ἂν εἴην πάντων φαυλότατος, εἰ καταλιπὼν τὰς συμμάχους μᾶλλον ὑμῶν φροντίζοιμι τῶν πάντα μοι τρόπον ἐναχλούντων ἢ τῶν βεβαίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων;

7, 3. ἐπιμαχίας pr Ω. 8, 3. τῶν περὶ] περὶ τῶν FTΩ.

5. τήρη" F. 6. ἰδίους v. 9, 3. δέ με Ω. 5. ἀποκτείνοντα T, ἀποκτείνοντα Ω. 10, 3. καὶ τῷ διονυσίῳ Ω. συρακουσίῳ v. ἐγκόνοις Ω. 5. ὅσην v. 11, 3. δ' om v. 4. πάντων om v.

12 Εἰ τοίνυν δεῖ μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν, ἧς τοσοῦτον ἐληλύθατε πλεονεξίας, ὥστε πρότερον μὲν ἐνεκαλεῖτέ μοι τὰ προειρημένα μόνον, τὰ δ' ὑπογυιότατα "Πεπαρηθίων φασκόντων δεινὰ πεπονθέναι προσετάξατε 162
τῷ στρατηγῷ δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ἐκείνων, οὓς ἐγὼ μὲν ἐτιμωρησάμην ἐνδεεστέρως ἢ προσῆκεν, ἐκεῖνοι δὲ εἰρήνης οὔσης καταλαβόντες Ἀλόννησον οὔτε τὸ χωρίον οὔτε τοὺς φρουροὺς ἀπεδίδοσαν πέμψαντος
13 ὑπὲρ αὐτῶν ἐμοῦ πολλάκις. ὑμεῖς δ', ὧν μὲν ἠδικήσαν ἐμὲ Πεπαρήθιοι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐπεσκήψασθε, τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι τὴν νῆσον οὐτ' ἐκείνους οὔτε ὑμᾶς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν λῃστὴν Σώστρατον. εἰ μὲν οὖν αὐτοί φατε παραδοῦναι Σωστράτῳ, λῃστὰς ὁμολογεῖτε καταπέμπειν· εἰ δὲ ἀκόντων ὑμῶν ἐκεῖνος ἐκράτει, τί δεινὸν πεπόνθατε λαβόντος ἐμοῦ καὶ τὸν τόκον τοῖς πλέουσιν ἀσφαλῆ παρέχον-
14 τος; τοσαύτην δέ μου ποιουμένου πρόνοιαν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ διδόντος αὐτῇ τὴν νῆσον, οἱ ῥήτορες λαμβάνειν μὲν οὐκ εἶων, ἀπολαβεῖν δὲ συνεβούλευον, ὅπως ὑπομείνας μὲν τὸ προστασσόμενον τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν ὁμολογῶ, μὴ προειμένος δὲ τὸ χωρίον ὕποπτος γένωμαι τῷ πλήθει. γνοὺς ἐγὼ ταῦτα προὐκαλούμην κριθῆναι περὶ τούτων πρὸς ὑμᾶς, ἵν' εἰ μὲν ἐμὴ γνοσθῇ, παρ' ἐμοῦ δοθῇ τὸ χωρίον ὑμῖν, ἐὰν δὲ
15 ὑμετέρα κριθῇ, τότε ἀποδῶ τῷ δήμῳ. ταῦτα δ' ἐμὲ πολλάκις ἀξιοῦντος ὑμεῖς μὲν οὐ προσείχετε, Πεπαρήθιοι δὲ τὴν νῆσον κατέλαβον. τί οὖν ἐχρῆν με ποιεῖν; οὐ δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ὑπερβεβηκότων τοὺς ὅρκους; οὐ τιμωρήσασθαι τοὺς ὅτως ὑπερηφάνως ἀσελγαίνοντας; καὶ γὰρ εἰ Πεπαρηθίων ἦν ἡ νῆσος, τί προσῆκεν ἀπαιτεῖν Ἀθηναίους; εἰ δὲ ὑμετέρα, "πῶς οὐκ ἐκείνοις ὀργίζεσθε καταλαβοῦσι τὴν ἀλλοτρίαν; 163
16 Εἰς τοῦτο δὲ προβεβήκαμεν ἔχθρας, ὥστε βουλόμενος ταῖς ναυσὶν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παραβαλεῖν ἠναγκάσθην αὐτὰς παρακέμψαι διὰ Χερρονήσου τῇ στρατιᾷ, τῶν μὲν πληρούντων κατὰ τὸ Πολυκράτους δόγμα πολεμούντων ἡμῖν, ὑμῶν δὲ τοιαῦτα ψηφιζομένων, τοῦ δὲ στρατηγοῦ Βυζαντίους τε παρακαλοῦντος καὶ διαγγέλλοντος πρὸς ἅπαντας ὅτι πολεμεῖν αὐτῷ προστάττετε, ἂν καιρὸν λάβῃ. τοιαῦτα δὲ πάσχων ὅμως τῆς πόλεως καὶ τῶν τριήρων καὶ τῆς χώρας ἀπεσχόμην, ἱκανὸς ὢν τὰ πλεῖστα λαβεῖν ἢ πάντα, καὶ διατετέλεκα προκαλούμενος ὑμᾶς
17 εἰς κρίσιν ἑλθεῖν ὑπὲρ ὧν αἰτιώμεθα ἀλλήλους. καίτοι σκοπεῖσθε πό-

12, 1. τοσοῦτο FTΩ. 3. ὑπογυότατα FTΩ, ὑπογυώτατα v. libri πεπαρηθίων. et similiter iuſra. 6. ἀλόννησον Ω: Ἀλόνησον ς. 13, 3. ὅτι] καίτοι FTΩν. 5. ἐκράτει F: ceteri κατέκρατει. 15, 1. κριθῇ] κληθῇ Ω. δ' ἐμοῦ F: δέ μου ς. 3. ὑπερβεβηκότων F, παραβεβηκότων TΩ. 16, 5. διαγγέλλειν FTΩν. 6. πολεμεῖν] πόλιν FTΩ. 8. ὑμᾶς προκαλούμενος TΩ.

χειρον κάλλιόν ἐστιν ὅπλοις ἢ λόγοις διακρίνεσθαι; καὶ πότερον αὐτοὺς εἶναι βραβευτὰς ἢ πεῖσαί τινας ἑτέρους· καὶ λογίζεσθ' ὡς ἄλογόν ἐστιν Ἀθηναίους Θασίους μὲν καὶ Μαρωνείτας ἀναγκάσαι περὶ Στρύμης διακριθῆναι λόγοις, αὐτοὺς δὲ πρὸς ἐμὲ μὴ διαλύσασθαι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν τὸν τρόπον τοῦτον, ἄλλως τε καὶ γιγνώσκοντας ὅτι νικηθέντες μὲν ὧδὲν ἀποβαλεῖτε, κρατήσαντες δὲ λήψεσθε τὰ νῦν ὑφ' ἡμῖν ὄντα.

18 Πάντων δέ μοι δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι, διότι πέμψαντος ἐμοῦ πρέσβεις ἀπὸ τῆς συμμαχίας πάσης, ἵν' ὦσι μάρτυρες, καὶ βουλομένου ποιήσασθαι πρὸς ὑμᾶς δικαίας ὁμολογίας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ τὰς περὶ τούτων λόγους ἐδέξασθε παρὰ τῶν πρισβευόντων, ἐξὸν ὑμῖν ἢ τῶν κινδύνων ἀπαλλάξαι τοὺς δυσχερῆς ὑποπτεύοντάς τι καθ' ἡμῶν, ἢ φα-
19 νερῶς ἐξελέγξαι μὰ φυλότατον ὄντα τῶν ἁπάντων. τῷ μὲν οὖν δήμῳ 164
ταῦτα συνέφερε, τοῖς δὲ λέγουσιν οὐκ ἐλυσιτέλει. φασὶ γὰρ οἱ τῆς πολιτείας τῆς παρ' ὑμῖν ἔμπειροι τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι, τὸν δὲ πόλεμον εἰρήνην· ἢ γὰρ συναγωνιζομένους τοῖς στρατηγοῖς ἢ συκοφαντοῦντας ἀεί τι λαμβάνειν παρ' αὐτῶν, ἔτι δὲ τῶν πολιτῶν τοῖς γνωριμωτάτοις καὶ τῶν ξωθεν τοῖς ἐνδοξοτάτοις λοιδορουμένους ἐπὶ τὸ βήματος περιποιεῖσθαι παρὰ τῷ πλήθους δόξαν ὡς εἰσὶ δημοτικοί.

20 Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐστί μοι παῦσαι τῆς βλασφημίας αὐτοὺς μικρὰ πάνυ προεμένῳ, καὶ ποιῆσαι λέγειν ἐπαίνους ὑπὲρ ἡμῶν. ἀλλ' αἰσχυνοίμην ἄν, εἰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν παρὰ τούτων φαινοίμην ὠνούμενος, οἳ πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τοῦτο τόλμης ἥκουσιν, ὥστε καὶ περὶ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἀμφισβητεῖν ἐπιχειροῦσιν, ὑπὲρ ἧς τῶν ἀντιποιου-
21 μένων αὐτῆς οἶμαι πολὺ δικαιότερα λέγειν αὐτός. εἶτα γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς πρατησάντων γίγνεται, πῶς οὐ δικαίως ἡμεῖς αὐτὴν ἔχομεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ προγόνου πρώτου καταλαχόντος τὸν τόπον, ὅθεν καὶ τῶν αἰχμαλώτων Μήδων ἀπαρχὴν ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνέστησεν εἰς Δελφούς; εἶτ τούτων μὲν ἀμφισβητήσειέ τις, ἀξιοῖ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὕστερον γενομένων κυρίων, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον· ἐκπολιορκήσας γὰρ τοὺς ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας ὑπὸ Λακεδαιμονίων δὲ κατοικισθέντας ἔλαβον τὸ
22 χωρίον. καίτοι πάντες οἰκοῦμεν τὰς πόλεις ἢ τῶν προγόνων παραδόντων ἢ κατὰ πόλεμον κύριοι καταστάντες. ὑμεῖς δὲ οὔτε πρῶτοι λαβόντες οὔτε νῦν ἔχοντες, ἐλάχιστον δὲ χρόνον ἐν τοῖς τόποις ἐμμείναν- 165
τες ἀντιποιεῖσθε τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα πίστιν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοὶ βεβαιοτάτην ἐπιθέντες· πολλάκις γὰρ ἐμοῦ γράφοντος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς

v. 4. ἀμφισβητοῦσι ΤΩν. 19, 3. ἔμπειροι γρ Ω: ἔμποροι ς. 5. ἀεί τι λαμβάνειν] ἀντιλαμβάνειν FTΩν. 6. τῶν] τοῖς FTΩν. 20, 3. ἡμᾶς Reiskius: libri ὑμᾶς. 21, 4. μήδων ὧν ἀπ. ΤΩ. 22, 4. ἀντεποιεῖσθε FTΩ. 5. γὰρ om ν.

ὑπὲρ αὐτῆς ἐγνώκατε δικαίως ἔχειν ἡμᾶς, τότε μὲν ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν, κἄπειτα συμμισχίων ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμο-
23 λογίαις. καίτοι πῶς ἂν ἑτέρα γένοιτο βεβαιοτέρα ταύτης κτῆσις, τῆς τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς καταλειφθείσης ἡμῖν ὑπὸ τῶν προγόνων, πάλιν δὲ κατὰ πόλεμον ἐμῆς γεγενημένης, τρίτον δὲ συγχωρηθείσης ὑφ' ὑμῶν τῶν εἰθισμένων ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν αὖθὶς ὑμῖν προσηκόντων;

Ἃ μὲν οὖν ἐγκαλῶ, ταῦτ' ἐστίν· ὡς δὲ προϋπαρχόντων καὶ διὰ τὴν ἐμὴν εὐλάβειαν μᾶλλον ἤδη τοῖς πράγμασιν ἐπιτιθεμένων καὶ καθ' ὅσον ἂν δύνησθε κακοποιούντων, ὑμᾶς ἀμυνᾶμαι μετὰ τῆς δικαίου, καὶ μάρτυρας θεοὺς θεὶς ποιήσομαι διαλήψομαι περὶ τῶν καθ' ὑμᾶς.

13.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ λόγος οὗτος ῥητὲτι Φιλιππικός ἐστιν, ἀλλὰ ἁπλῶς συμβουλευτικός· ἐκκλησίων γὰρ ἀγόντων τῶν Ἀθηναίων περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων, "παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πείθει συνταχθῆναί τε αὐ-166
τοὺς καὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναλαβεῖν ἀξίωμα στρατευομένους καὶ τῶν Ἑλλήνων προκινδυνεύοντας, καὶ συγκρίνει τὰ νῦν τοῖς ἐπὶ τῶν προγόνων, πολὺ φαυλότερα καὶ ταπεινότερα τῶν παλαιῶν δεικνύς.

Περὶ μὲν τοῦ παρόντος ἀργυρίου καὶ ὧν ἕνεκα τὴν ἐκκλησίαν ποιεῖσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέτερόν μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι, οὔτ' ἐπιτιμήσαντα τοῖς νέμουσι καὶ διδοῦσι τὰ κοινὰ εὐδοκιμῆσαι παρὰ τοῖς βλάπτεσθαι διὰ τούτων ἡγουμένοις τὴν πόλιν, οὔτε συνειπόντα καὶ παραινέσαντα ὡς δεῖ λαμβάνειν χαρίσασθαι τοῖς σφόδρα ἐν χρείᾳ τοῦ λαβεῖν οὖσιν· οὐδέτεροι γὰρ πρὸς τὸ τῇ πόλει συμφέρον σκοποῦντες οὔτ' ἐπαινοῦσιν οὔτε δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὡς ἑκάτεροι χρείας καὶ περιουσίας ἔχουσιν. ἐγὼ δὲ τούτου μὲν οὔτ' ἂν εἰσηγησαίμην, οὔτ' ἀντείποιμι ὡς οὐ δεῖ λαμβάνειν· παραινῶ μέντοι σκοπεῖν καὶ λογίζεσθαι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅτι τἀργύ-

v. 1. ἐγνωκότες FΤΩν. 2. κἄπειτα] libri κατὰ. 23, 4. οὐθὲν FΤΩν: οὐδὲν ς. 7: κακὸν ποιούντων ΤΩ. ΤΠΟΘ. 2. γὰρ] δὲ F. 3. πείθει ante παρελθὼν ponit Τ. τε add Τ.
§. 1, 1. ἕνεκα in mg Σ. 2. ποιεῖσθε γρ Σ: ποιεῖτε ς.
2, 2. οὔτ' ἂν ἀντείποιμι Σ et γρ Τ. μέντοι] μὲν pr Σ.

ριον μὲν ἐστι τοῦτο, περὶ οὗ βουλεύεσθε, μικρόν, τὸ δ' ἔθος μέγα, ὃ γίγνεται μετὰ τούτου. εἰ μὲν οὖν μετὰ τοῦ πράττειν ἃ προσήκει καὶ τὸ λαμβάνειν κατασκευάσεσθε, οὐ μόνον οὐ βλάψετε ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ὠφελήσετε τὴν πόλιν καὶ ὑμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῦ μὲν λαμβάνειν καὶ ἑορτὴ καὶ πᾶσα ''ἀρκέσει πρόφασις, τοῦ δ' ἃ 167
πρὸς τούτοις δεῖ ποιεῖν μηδὲ τοὺς λόγους ἀκούειν ἐθελήσετε, ὁρᾶτε μή ποθ', ἃ νῦν ὀρθῶς ἡγεῖσθε πράττειν, ζσφόδρα ἡμαρτηκέναι νομίσητε. ἐγὼ δέ φημι δεῖν (καὶ μοι μὴ θορυβήσητε ἐφ' ᾧ μέλλω λέγειν, ἀλλ' ἀκούσαντες κρίνατε) ὥσπερ τῷ λαβεῖν ἐκκλησίαν ἀπεδώκαμεν, οὕτω καὶ περὶ τοῦ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐκκλησίαν ἀποδοῦναι, καὶ παρασχεῖν ἕκαστον αὐτὸν μὴ μόνον ταῦτ' ἀκούειν ἐθέλοντα ἀλλὰ καὶ πράττειν βουλόμενον, ἵν' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἀγαθῶν τὰς ἐλπίδας δι' ὑμῶν αὐτῶν ἔχητε, καὶ μὴ τὸν δεῖνα 4μηδὲ τὸν δεῖνα πυνθάνησθε τί πράττει. καὶ τὰ μὲν προσιόντα τῇ πόλει πάντα, καὶ ἃ νῦν ἐκ τῶν ἰδίων παραναλίσκετε εἰς οὐδὲν δέον καὶ ὅσ' ἐκ τῶν συμμάχων ὑπάρχει, λαμβάνειν ὑμᾶς φημὶ χρῆναι τὸ ἴσον ἕκαστον, τοὺς μὲν ἐν ἡλικίᾳ στρατιωτικόν, τοὺς δ' ὑπὲρ τὸν κατάλογον ἐξεταστικὸν ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάσαι τοῦτο, στρατεύεσθαι 5δ' αὐτοὺς καὶ μηδενὶ τούτου παραχωρεῖν, ἀλλὰ τὴν δύναμιν τῆς πόλεως οἰκείαν εἶναι καὶ κατεσκευασμένην ἀπὸ τούτων, ἵν' [ἅμα τ'] εὐπορῆτε καὶ τὰ δέοντα ποιῆτε, καὶ τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι ταύτης, ἵν' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ τοιαῦτα οἷάπερ νυνὶ συμβαίνῃ. τοὺς στρατηγοὺς κρίνετε, καὶ περίεστιν ὑμῖν ἐκ τῶν πραγμάτων ,,ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα εἰσήγγειλεν,'' ἄλλο δ' οὐδέν. ἀλλὰ τί ὑμῖν γένηται; πρῶτον μὲν οἱ σύμμαχοι μὴ φρουραῖς ἀλλὰ τῷ τὰ αὐτὰ συμφέρειν ὑμῖν κἀκείνοις

3, 3. τῷ] τοῦ Σ. 4. καὶ post οὕτω om ΓΩ. 4, 1. προσόντα Σ et γρ Γ. 2. προσαναλίσκετε FΓΩν. 5, 2. καὶ om Σ et γρ Γ. 3. ἅμα τ' in γρ FΣ: om ceteri. 5. τοιαῦτα οἷάπερ Σ et γρ F: ceteri ταῦτα ἅπερ. 6. κρίνητε ν et corr Ω. 6, 2. ὑμῖν τι κἀκείνοις FΓΩν.

ὥσιν οἰκεῖοι· ἔπειθ' οἱ στρατηγοὶ μὴ ξένους ἔχοντες τοὺς μὲν συμμάχους ἄγωσι καὶ φέρωσι, τοὺς δὲ πολεμίους μηδ' ὁρῶσιν, ἀφ' ὧν αἱ μὲν ὠφέλειαι τούτων εἰσὶν ἴδιαι, 168
τὰ δὲ μίση καὶ τὰ ἐγκλήματα ἐφ' ὅλην ἔρχεται τὴν πόλιν, ἀλλὰ πολίτας τοὺς ἀκολουθοῦντας ἔχοντες τοὺς ἐχ-
7θροὺς, ἃ νῦν τοὺς φίλους, ποιῶσιν. χωρὶς δὲ τούτων πολλὰ τῶν πραγμάτων τὴν ὑμετέραν ποθεῖ παρουσίαν, καὶ ἄνευ τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους πολέμους οἰκεία χρῆσθαι δυνάμει συμφέρειν, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα πράγματα ἀναγκαῖόν ἐστιν. εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἔχειν ὑμῖν ἀπέχρη καὶ μηδὲν τῶν Ἑλληνικῶν περιεργάζεσθαι ὅπως ἔχει,
8ἄλλος ἂν ἦν λόγος· νῦν δὲ πρωτεύειν μὲν ἀξιοῦτε καὶ τὰ δίκαια ὁρίζειν τοῖς ἄλλοις, τὴν δὲ ταῦτα ἐποπτεύουσαν καὶ φυλάξουσαν δύναμιν οὔτε κατεσκευάσθε οὔτε κατασκευάζεσθε, ἀλλ' ἐπὶ πολλῆς μὲν ἡσυχίας καὶ ἠρεμίας ὑμῶν ὁ Μυτιληναίων δῆμος καταλέλυται, ἐπὶ πολλῆς δ' ἡσυχίας ὁ Ῥοδίων, ἐχθρός γε ὢν ἡμῖν, φαίη τις ἄν· ἀλλὰ μείζω χρὴ νομίζειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πρὸς τὰς ὀλιγαρχίας ὑπὲρ αὐτῆς τῆς προαιρέσεως ἔχθραν
9ἢ τὴν πρὸς τοὺς δήμους ὑπὲρ ὧν ποτ' ἂν ᾖ. ἀλλ' ἵν' ἐκεῖσε ἐπανέλθω, φημὶ δεῖν ὑμᾶς συντετάχθαι, καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαβεῖν καὶ τοῦ ποιεῖν ἃ προσήκει σύνταξιν εἶναι. διελέχθην δ' ὑμῖν περὶ τούτων καὶ πρότερον, καὶ διεξῆλθον ὡς ἂν συνταχθείητε, οἵ θ' ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ὅσοι τούτων ἐκτός ἐστε, καὶ εὐπορία τις ἂν
10ἅπασι γένοιτο κοινή. ὃ δέ μοι πλείστην ἀθυμίαν παρέσχεν ἁπάντων, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι,

v. 1. τοὺς μὲν συμμάχους in mg T. 7, 1. τοὺς συμμάχους καὶ φίλους FTΩv. 3. καὶ ἄνευ] ἄνευ γὰρ FTΩv. πολέμου FΣTΩv. οἰκείᾳ χρῆσθαι in mg Σ. 4. συμφέρει T. 5. ἡμῖν Σ. 8, 1. νυνὶ T. μὲν ὑμεῖς ἀξιοῦτε Σ et γρ F. 2. ἐποπτεύουσαν v et γρ Σ, ἐφεδρεύουσαν Σ, ἐφεδρεύσουσαν γρ F, ἐφοδεύσουσαν γρ T. 4. κατασκευάζεσθε F, παρασκευάζεσθε v. ἠρεμίας T et γρ Fς ἡρμίας ς. 5. μυτιληναίων Σ: ceteri μιτυληναίων. 6. γε ὢν ἡμῖν] γ' ἡμῶν γρ FΣ. 9, 2. ἡμᾶς FTv. 10, 1. ἁπάντων παρέσχηκεν FTΩv.

ὅτι πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων ὄντων τούτων ἁπάντων τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὸς οὐδεὶς μέμνηται, τοῖν δυοῖν 169
δ' ἐβολεῖν ἅπαντες. καίτοι τοὺς μὲν οὐκ ἔστι πλείονος ἢ δυοῖν ὀβολοῖν ἀξίους εἶναι, τὰ δ' ἄλλα, ἃ μετὰ τούτων εἶπον, τῶν βασιλέως ἄξιά ἐστι χρημάτων, πόλιν τοσαύτους ἁπλίτας ἔχουσαν καὶ τριήρεις καὶ ἱππέας καὶ χρημάτων πρόσοδον συντετάχθαι καὶ παρεσκευάσθαι.

11 Τί οὖν, φαίη τις ἄν, ταῦτα νῦν λέγω; ὅτι φημὶ δεῖν ὑμᾶς, ἐπειδὴ τὸ μὲν πάντας μισθοφορεῖν δυσχεραίνουσί τινες, τὸ δὲ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι παρὰ πάντων χρήσιμον εἶναι δοκιμάζεται, ἐντεῦθεν ἄρξασθαι ταῦ πράγματος, καὶ προθεῖναι περὶ τούτων τῷ βουλομένῳ γνώμην ἀποφήνασθαι. ὡς οὕτως ἔχει· ἐὰν μὲν ὑμεῖς νῦν πεισθῆτε τούτων καιρὸν εἶναι νομίσαντες, ὅταν αὐτῶν εἰς χρείαν ἔλθητε, ἕτοιμα ὑπάρξει· ἐὰν δ' ἀπαιρίαν ἡγησάμενοι παρίδητε, ὅταν δέῃ χρῆσθαι, τότ' ἀναγκασθήσεσθε παρασκευάζεσθαι.

12 Ἤδη δέ τις εἶπεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοί που λέγων, οὐχ ὑμῶν τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τῶν διαῤῥηγνυμένων εἰ ταῦτα γενήσεται, „τί δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν Δημοσθένους λόγων ἀγαθὸν γέγονεν; παρελθὼν ἡμῶν, ὅταν αὐτῷ δόξῃ, ἐνέπλησε τὰ ὦτα λόγων, καὶ διέσυρε τὰ παρόντα, καὶ τοὺς προγόνους ἐπῄνεσε, καὶ μετεωρίσας καὶ φυσήσας ἡμᾶς 13κατέβη." ἐγὼ δ' εἰ μὲν ὑμᾶς δυναίμην ὧν λέγω τι πεῖσαι, τηλικαῦτ' ἂν οἶμαι τὴν πόλιν πρᾶξαι ἀγαθά, ὥστ' εἰ νῦν εἰπεῖν ἐπιχειρήσαιμι, πολλοὺς ἂν ἀπιστῆσαι ὡς μείζοσιν ἢ δυνατοῖς· οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο μικρὸν ὠφελεῖν οἶομαι, εἰ τὰ βέλτιστα ἀκούειν ὑμᾶς συνεθίζω. δεῖ γάρ,

v. 1. μεγάλων καὶ καλῶν Σ. 4. τἄλλα δὲ Σ et γρ F. ἃ om ΣΩ et γρ F. 5. εἶπον] ὧν εἶπον FΣΤΩν. τῶν om FΤΩν. 6. ἵππους Σ: ceteri ἱππέας. 11, 1. ταῦτα νῦν ante φαίη ponit Σ. 2. πάντας Σ: ceteri ἅπαντας. 3. συναχθῆναι Ω. 5. προσθεῖναι Ω. 6. ὡς om pr ν. 7. νομίσαντες om Σ. 8. αὐτῶν post χρείαν ponunt FΤΩν. 12, 4. παρελθὼν] ὃς παρελθὼν ν cum re ΣΩ et γρ FΤ. ἡμῶν Σ, ὑμῶν ν. 6. ἐπαιρίσας FΤΩν. 13, 3. νῦν εἰπεῖν] λέγειν νῦν FΤΩν.

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν βελόμενόν τι ποιῆσαι τὴν πόλιν
ὑμῶν ἀγαθὸν τὰ ὦτα πρῶτον ὑμῶν ἰάσασθαι· διέφθαρται γάρ· οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα ἀκούειν συνείθισθε. οἷον (ὅπως δὲ μὴ θορυβήσει μοι μηδείς, πρὶν ἂν ἅπαντα εἴπω) ἀνέῳξαν θήπου πρῴην τινὲς τὸν ὀπισθόδομον. ἐκοῦν οἱ παριόντες ἅπαντες τὸν δῆμον καταλελύσθαι, τοὺς νόμους οὐκέτ' εἶναι, τοιαῦτα ἔλεγον. καίτοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι (καὶ σκοπεῖτε ἂν ἀληθῆ λέγω) οἱ μὲν ταῦτα ποιοῦντες ἄξια ἐποίουν θανάτου, ὁ δῆμος δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεται. πάλαι πώπας τις ὑφείλετο· μαστιγοῦν, στρεβλοῦν πάντες ἐβόων, λέγοντες τὸν δῆμον καταλύεσθαι. ἐγὼ δὲ τί φημι; τὸν μὲν ὑφαιρούμενον θανάτου ποιεῖν ἄξια ὥσπερ ἐκεῖνοι, τὸν δῆμον δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεσθαι. ἀλλὰ πῶς καταλύεται; οὐδεὶς λέγει οὐδὲ παῤῥησιάζεται. ἐγὼ δὲ φράσω· ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φαύλως ἡγμένοι πολλοὶ καὶ ἄποροι καὶ ἄοπλοι καὶ ἀσύντακτοι καὶ μὴ τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντες ἦτε, καὶ μήτε στρατηγὸς μήτ' ἄλλος μηδεὶς ὢν ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε φροντίζῃ, καὶ ταῦτα μηδεὶς λέγειν ἐθέλῃ μηδ' ἐπανορθοῖ, μηδ' ὅπως παύσεται τοιαῦτα ὄντα πράττῃ, ὃ νυνὶ συμβαίνει. καὶ νὴ Δία, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕτεροί γε λόγοι παρερῥυήκασι πρὸς ὑμᾶς ψευδεῖς, καὶ πολλὰ τὴν πολιτείαν βλάπτοντες, οἷον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστὶν ἡ σωτηρία, καὶ δεῖ τῇ ψήφῳ τὴν πολιτείαν ὑμᾶς φυλάττειν. ἐγὼ δ' οἶδ' ὅτι ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ δικαστήρια τῶν πρὸς ἀλλήλους δικαίων ἐστὶ κοινά, ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις δεῖ κρατεῖν τῶν ἐχθρῶν, καὶ διὰ τούτων ἐστὶν ἡ σωτηρία τῆς πολιτείας· ἐὰν γὰρ τὸ ψηφίσασθαι τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις ποιήσει τὸ

v. 2. ἡμῶν FΣΩ. 14, 1. δὲ om pr Σ. θορυβήσῃ FTΠν. 2. ἂν] ἢ Ω, om Fv et pr T. 3. πρώην ὀήπου FTΩν. 4. οὐκέτ'] οὐκ Σ. 6. σκοπεῖσθε ν. 9. ἐβόων] οἱ Σ. καταλύεσθαι τὸν δῆμον FTΩν. 15, 4. καὶ ante μὴ om TΩ. 6. ἐπανορθοῖ TΩν. 7. πῶς παύσεται Σ$_a$ νυνὶ] νῦν ἀεὶ Σ. 16, 1. δια γε ὦ Σ. 3. ἡμῖν Ω. 17, 1. τοῖς ἐν] τοὺς ἐν Ω. τὸ om Ων, expunxit F, in γρ habet F.

νικᾶν, ἀλλ' οἱ μετὰ τούτων κρατοῦντες τὰς ἐχθρὰς καὶ ψηφίζεσθαι καὶ ἄλλο ὅ τι βούλεσθε ποιεῖν ὑμῖν ἐξουσίαν καὶ ἄδειαν παρασκευάζουσι· δεῖ γὰρ ἐν μὲν τοῖς ὅπλοις φοβεροὺς, ἐν δὲ τοῖς δικαστηρίοις φιλανθρώπους εἶναι.

18 Εἰ δέ τῳ δοκῶ μείζους ἢ κατ' ἐμαυτὸν λέγειν λόγους, αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς αὐτῶν ἔχει· τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης πόλεως ῥηθησόμενον λόγον καὶ τοιούτων πραγμάτων παντὸς ἑνὸς τοῦ λέγοντος ἀεὶ μείζω φαίνεσθαι δεῖ, καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑμετέρας ἐγγὺς εἶναι, μὴ τῆς τοῦ λέγοντος. ὅτι δ' οὐδεὶς τῶν ὑφ' ὑμῶν τιμωμένων ταῦτα λέγει, τὰς 19προφάσεις ἐγὼ δείξειμι ὑμῖν. οἱ μὲν πρὸς ἀρχαιρεσίας καὶ ταύτην τὴν τάξιν προσιόντες δοῦλοι τῆς ἐπὶ τῷ χειροτονεῖσθαι χάριτος περιέρχονται, τελεσθῆναι στρατηγὸς ἕκαστος σπουδάζων, οὐκ ἀνδρὸς ἔργον οὐδὲν πρᾶξαι. εἰ δέ τις καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος ἐγχειρεῖν ἔργῳ τῳ, νῦν μὲν ἡγεῖται τὴν τῆς πόλεως δόξαν ἀφορμὴν ἔχων καὶ τοὔνομα, τῆς τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίας ἀπολαύων, τὰς ἐλπίδας ὑμῖν ὑποτείνων, ἄλλο δ' οὐδέν, κληρονομήσειν αὐτὸς τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν, ὅπερ ἔστιν, ἂν δ' ὑμεῖς δι' ὑμῶν αὐτῶν ἕκαστα πράττητε, τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις ὥσ- 20περ τῶν ἔργων αὐτῶν, οὕτω καὶ τῶν ἐκ τούτων ἕξειν. οἱ δὲ πολιτευόμενοι καὶ περὶ ταῦτ' ὄντες, τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν ὑμῖν ἀφέντες, "προσκεχωρήκασι πρὸς τούτους· καὶ 172 πρότερον μὲν κατὰ συμμορίας εἰσεφέρετε, νῦν δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμών, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοηθοῦντες μεθ' ἑκατέρων τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσενέμησθε οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δ' ὡς ἐκείνους. τοιγαροῦν ὑμῖν περίεστιν ἐκ τούτων ὁ δεῖνα χαλκοῦς καὶ ὁ δεῖν' εὐθαίμων, εἷς ἢ δύο, ὑπὲρ τὴν πόλιν· οἱ δ'

v. 1. ψηφίσασθαι FTΠν. 2. ὅτι ἂν βούλησθε Σ. ὑμᾶς FTΠν. 3. παρασκευάζουσι FTΠν: παρασκευάσουσι ς. 18, 2. αὐτῶν ἔχει Σ, ἔχει αὐτῷ δοκῶ pr F, ἔχειν αὐτῷ δοκῶ ς FΠν. 6. ταύτας FΣTΠν. 19, 1. ἀρχαιρεσίας F. 2. τῷ] τὸ FTΠν. 10. τὸ om Σ. 20, 1. αὐτῶν om FTΠν. τῶν] τοῖς F, τοῖς ν. 3. λέγειν] σπεῦδειν Σ et γρ F. 4. νυνὶ Σ. 6. τριακόσιοι om Σ.

ἄλλοι μάρτυρες τῆς τούτων εὐδαιμονίας κάθησθε, τῆς καθ' ἡμέραν ῥᾳθυμίας πολλὴν καὶ μεγάλην ὑπάρχουσαν ὑμῖν εὐδαιμονίαν ταύτοις προέμενοι.

21 Καίτοι σκέψασθε ὅπως ἐπὶ τῶν προγόνων ταῦτ' εἶχεν· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν παραδείγμασι χρησαμένοις ἀλλ' οἰκείοις ἔξεσθ' ἃ προσήκει πράττειν εἰδέναι. ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν στρατηγοῦντα καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγαθὰ εἰργασμένους, μὰ Δί' οὐ χαλκοῦς ἱστασαν οὐδ' ὑπερηγάπων, ἀλλ' ὡς οὐδὲν αὐτῶν κρείττους ὄντας, οὕτως ἐτί-

22μων. καὶ γάρ τοι τῶν ἔργων οὐδενὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν τότ' ἀπεστέρησαν ἑαυτούς, οὐδ' ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν εἴποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ' Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ τῆς πόλεως. νῦν δὲ πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν εἶλε Τιμόθεος καὶ τὴν μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης καὶ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν ἐνίκα Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς

23ὑπερβολαῖς, ἃς δεδώκατε ἐπ' αὐτοῖς "ἑκάστῳ τούτων. τὰς 173
μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως ἐκεῖνοί τε καλῶς ἔνεμον καὶ ὑμεῖς οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκεῖνοι Μένωνι τῷ Φαρσαλίῳ δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι πρὸς τὸν ἐπ' Ἠιόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, δια-

κοσίοις δ' ἱππεῦσι πενέσταις ἰδίοις βοηθήσαντι, οὐκ ἐψη-

24φίσαντο πολιτείαν, ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον. καὶ πρότερον τούτου Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποτὲ ἐπιστρατείαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τὸς ἀναχωροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων ἀπὸ τῆς ἥττης διαφθείραντι

v. 3. προϊέμενοι Σ. 21, 1. πῶς Σ. 4. στρατηγοῦντα Σ et γρ T: ceteri στρατηγήσαντα. 5. ἐν μαραθῶνι FTΩν. 7. οὐδ' ὑπερηγάπων om Σ. 8. οὕτως in mg habet T, om FΩν. 22, 3. εἴπῃ corr v. 5. δὲ οἱ πολλοὶ FT. 7. ἐνίκα ναυμαχίαν FTΩν. 23, 1. ἃς] αἷς Σ. ἐπ' om Σ et γρ T. 2. πολιτείας TΩ. οὕτως om Ων, in γρ habent FT. ἕνεμον om Σ. 24, 4. πλαταιῶν FTv. ἀπὸ] ἐπὶ v.

καὶ τέλειον τἀτύχημα ποιήσαντι τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν, ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον, μεγάλην, οἶμαι, καὶ τιμίαν καὶ σεμνὴν τὴν αὑτῶν πατρίδα ἡγούμενοι καὶ πάσης μείζονα εὐεργεσίας. νῦν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φθόρους ἀνθρώπους οἰκοτρίβων οἰκότριβας, τιμὴν ὥσπερ ἄλλο τι τῶν ὠνίων λαμβάνοντες, ποιεῖσθε
25 πολίτας. ταῦτα δ' ὑμῖν ἐπελήλυθε πράττειν οὐχ ὅτι τὰς φύσεις χείρους ἐστὲ τῶν προγόνων, ἀλλ' ὅτι τοῖς μὲν ἐφ' ἑαυτοῖς παρεισπήκει μέγα φρονεῖν, ὑμῶν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περιῄρηται τοῦτο. ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι, δυνατὸν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, ὥσπερ οὐδὲ λαμπρὰ καὶ καλὰ πράττοντας μικρὸν καὶ ταπεινὸν φρονεῖν· ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημ' ἔχειν.
26 Σκέψασθε δέ, ἃ τις κεφάλαια ἂν ἔχοι εἰπεῖν περὶ τῶν τε ἐκείνοις πεπραγμένων καὶ τῶν ὑμῖν, ἂν ἄρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀλλ' ἐκ τούτων γε δύνησθε γενέσθαι κρείττους. 174
πέντε μὲν τοίνυν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων ἐκεῖνοι, πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια, ἐφ' οἷς ἔτι καὶ νῦν φιλοτιμούμεθα. καίτοι ταῦτα νομίζετε αὐτοὺς στῆσαι οὐχ ἵνα θαυμάζωμεν μόνον ἡμεῖς αὐτὰ θεωροῦντες, ἀλλ'
27 ἵνα καὶ μεμώμεθα τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς. ἐκεῖνοι μὲν δὴ ταῦτα· ἡμεῖς δ', ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, σκέψασθε εἰ παραπλήσια. οὐ πλείω μὲν ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνήλωται μάτην εἰς τοὺς

v. 1. ἀτύχημα pr Σ. 3. οἶμαι ante καὶ σεμνὴν ponunt ΣΤΩ. τιμίαν F, τίμιον ΤΩ. 6. του] τινος FΤΩν. 25, 2. ἐστὲ χείρους FΤΩν. 3. παρέστηκε FΤΩν. 8. τοιοῦτο F, τοιοῦτον Υ. 26, 1. post ἔχοι cum FΤΩν omisi τῶν πραγμάτων. περὶ] ὑφ' ἀκούσαντες Σ. 3. ἀλλ' add Σ. δύνησθε Σ et corr Υν: δυνασεσθε ς. κρείττους] βελτίους FΤΩν. 4. τοίνυν om Σ. 5. ἐκεῖνοι ἑκόντων ν. 6. συνήγαγον F, συνήγαγον ΤΩν. 7. νῦν ἡμεῖς φιλ. Σ. 8. ταῦτα post αὐτοὺς ponit Σ. 9. μόνον om Σ. θεωροῦντες αὐτὰ Σ. 27, 4. ἀνῆλωται F.

τῶν Ἑλλήνων ἀπόρους; ἐξανήλωνται δὲ οἱ τὰ ἴδιοι πάντες οἶκοι καὶ τὰ κοινὰ τῇ πόλει καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων; οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα,
28 οὗτοι νῦν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἀπολώλασιν; ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μόνον τότ' εἶχε βέλτιον ἢ νῦν, τὰ δ' ἄλλα χεῖρον. πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ὅτι βούλεσθε, ἐξετάσωμεν. οἰκοδομήματα μέν γε καὶ κόσμον τῆς πόλεως καὶ ἱερῶν καὶ λιμένων καὶ τῶν ἀκολούθων τούτοις τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον κατέλιπον ἐκεῖνοι, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων
29 ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα, ὦ παρθενών, νεώσοικοι, στοαί, τἆλλα οἷς ἐκεῖνοι κοσμήσαντες τὴν πόλιν ἡμῖν παρέδοσαν· τὰς δ' ἰδίας οἰκίας τῶν ἐν δυνάμει γενομένων οὕτω μετρίας καὶ τῷ τῆς πολιτείας ἀνόματι ἀκολούθους, ὥστε τὴν Θεμιστοκλέους καὶ τὴν Κίμωνος καὶ τὴν Ἀριστείδου καὶ Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν, εἴ τις ἄρ' οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστίν, 175
30 ὁρᾷ τῆς τῶ γείτονος ἥδὲν σεμνοτέραν οὖσαν. νῦν δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοσίᾳ μὲν ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ὁδοὺς ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα καὶ κρήνας καὶ κονιάματα καὶ λήρους (καὶ ἃ τοῖς εἰσηγησαμένοις ταῦτ' ἐπιτιμῶ, πολλὰ γε καὶ δέω, ἀλλ' ὑμῖν, εἰ ταῦτα ἱκανὰ ὑμῖν αὐτοῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι διοικεῖν), ἰδίᾳ δ' οἱ τῶν κοινῶν ἐπὶ τῷ γεγενημένοι οἱ μὲν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς ἰδίας οἰκίας κατεσκευάκασιν, οὐ μόνον τῶν πολλῶν ὑπερηφανωτέρας, οἱ δὲ γῆν συνεωνημένοι γεωργοῦσιν, ὅσην
31 οὐδ' ὄναρ ἤλπισαν ποθ' ποτε. τούτων δ' αἴτιον ἁπάντων ὅτι τότε μὲν ὁ δῆμος δεσπότης ἦν καὶ κύριος ἁπάντων, καὶ

v. 1. τῶν ἄλλων ἑλλήνων rc Σ et γρ F. ἀπόρους] ἀποστόλους a mg Γ et γρ F. ἐξανηλωνται F. 2. καὶ τὰ κοινὰ om Σ. τὰ ante παρὰ om Ω. 28, 3. ἀλλ' ὅ τι] ἀλλά τί Fv. 4. καὶ ante ἱερῶν om FΣΠν. 6. κατέλειπον Σ. γεγιγνομένων pr Σ. 7. ὁ παρθενών om FΣΠν. 29, 1. παρίδοσαν γρ Γ, παρίδωκαν F; παρέδωκαν ς. δ' om pr Γ. 2. πολιναίας] πόλεως Fv et pr Γ. 4. καὶ Μιλτιάδου om FΣΩ. 5. ἡμῶν οἶδεν Σ. 30, 3. ἀγ. καὶ κατασκευάζουσα Ω. 4. τοῦτ' Σ. 5. ὑμῖν om Ω, expungit Γ. 6. διοικεῖν in γρ Σ. δ' οἱ] δὲ pr Σ. 31, 1. ἁπάντων — δεσπότης ἦν Σ; πάντων — ἦν δεσπότης ς.

ἀγαπητὸν ἦν παρ' ἐκείνου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθῆ τινὸς μεταλαμβάνειν· νῦν δὲ τἀναντίον κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν ἔτοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται, ὁ δὲ δῆμος ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει, καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἃ ἂν οὗτοι μεταδιδῶσι λαμβάνοντες.

32 Τοιγαροῦν ἐκ τούτων τοιαῦτα τὰ πράγματα τῆς πόλεως ἐστιν, ὥστε εἴ τις ἀναγνοίη τὰ ψηφίσματα ὑμῶν καὶ τὰς πράξεις ἐφεξῆς διέλθοι, ᾗ ἂν εἷς πιστεύσειε τῶν αὐτῶν εἶναι ταῦτα κἀκεῖνα. οἷον ἃ πρὸς τὰς καταράτους Μεγαρέας ἐψηφίσασθε ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέναι, κωλύειν, μὴ ἐπιτρέπειν· ἃ πρὸς Φλιασίους, ὅτε ἐξέπεσον τὸ ἔναγχος, βοηθεῖν, μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς σφαγεῦσι, τῶν ἐν

33 Πελοποννήσῳ τοὺς βελομένους παρακαλεῖν. ἅπαντα καλὰ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτα καὶ δίκαια καὶ τῆς πόλεως 176
ἄξια· τὰ ἔργα δὲ τὰ ἀπὸ τούτων ὀδαμοῦ. ἐκεῖν τὴν μὲν ἀπέχθειαν διὰ τῶν ψηφισμάτων ἐκφέρεσθε, τῶν δ' ἔργων οὐδενὸς κύριοι γίγνεσθε· τὰ μὲν γὰρ ψηφίσματα πρὸς τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα ψηφίζεσθε, τὴν δύναμιν δ'

34 ἐκ ἀκόλουθον ὧν ψηφίζεσθε ἔχετε. ἐγὼ δὲ παραινέσαιμ' ἂν ὑμῖν (καί μοι μηδεὶς ὀργισθῇ) ἔλαττον φρονεῖν καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀγαπᾶν πράττοντας, ἢ μείζω δύναμιν παρασκευάζεσθαι. εἰ μὲν οὖν Σιφνίοις ἢ Κυθνίοις ἢ τισιν ἄλλοις τοιούτοις οὖσι συνῆδειν ὑμῖν, ἔλαττον φρονεῖν συνεβούλευον ἄν, ἐπειδὴ δ' ἐστ' Ἀθηναῖοι, τὸ τὴν δύναμιν παρασκευάσασθαι παραινῶ· αἰσχρὸν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχρὸν λιπεῖν τὴν τῆ φρονήματος

35 τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παρέδωκαν. πρὸς δὲ τούτοις ἐφ' ἑξὶν ἐφ' ὑμῖν, ἐφ' ἃν ἀποξῆναι τῶν Ἑλληνικῶν βούλησθε· πολλὰ γὰρ ὑμῖν ἐκ παντὸς τῦ χρόνυ πέπρακται, καὶ τοὺς μὲν φίλους τοὺς ὑπάρχοντας αἰσχρὸν προέσθαι, τοῖς δ'

v. 2. νυνὶ Fv. 4. πράττεται om F. 5. ἃ ἂν Σ et γρ F: ἄν τι ς. οὗτοι Σ: ceteri αὐτοί. 32, 3. πιστεύσαι Σ. 6. ἐπιτρέπειν — μὴ om pr Σ. τὸ om Ω et rc Σ, notat F. 33, 3. τὰ ante ἀπὸ om pr T. οὐδαμῶς γρ F. 4. ἐφέρεσθε Ω. 34, 2. μηδὲν ὀργισθῆτε Σ. ἔλαττον] ἢ ἔλαττων Reiskius. 7. παρασκευάζεσθαι FTΩν. 35, 2. ἐὰν FΩν.

οὖσιν ἐχθροῖς οὐκ ἔνι πιςεῦσαι καὶ μεγάλους ἐᾶσαι γενέσθαι. ὅλως δ' ὅπερ οἱ πολιτευόμενοι πεπόνθασι πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἔνεςʼ αὐτοῖς, ὅταν βούλωνται, παύσασθαι, τοῦτο καὶ ὑμῖν περιέςηκε· πεπολίτευσθε γὰρ ἐν τοῖς Ἕλλησιν.

36 Ἔστι δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κεφάλαιον ἁπάντων τῶν εἰρημένων· οὐδέποθ' ὑμᾶς οἱ λέγοντες οὔτε πονηροὺς οὔτε χρηςοὺς ποιοῦσιν, ἀλλ' ὑμεῖς τούτους, ὁπότερ' ἂν βούλησθε· οὐ γὰρ ὑμεῖς ὧν οὗτοι βούλονται ςοχάζεσθε, ἀλλ' οὗτοι ὧν ἂν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴωνται. ὑμᾶς οὖν ὑπάρξαι δεῖ χρηςὰ βουλομένους, καὶ πάνθ' ἕξει καλῶς· ἢ γὰρ οὐδεὶς ἐρεῖ φαῦλον 177 οὐδέν, ἢ οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔςαι μὴ ἔχοντι τοὺς πεισομένους.

14.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Φήμης γενομένης τὸν Περσῶν βασιλέα παρασκευάζεσθαι στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὁ μὲν τῶν Ἀθηναίων δῆμος κεκίνηται καὶ συγκαλεῖν ὥρμηται τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸν πόλεμον ἐκφέρειν ἤδη, ὁ δὲ Δημοσθένης συμβουλεύει μη προεξανίστασθαι, ἀλλὰ ἀναμένειν τὸν βασιλέα νεωτερίσαι. νῦν μὲν γάρ, φησίν, οὐ πείσομεν τοὺς Ἕλληνας συμμαχεῖν ἡμῖν, ἐπ' ἀδείας εἶναι δοκοῦντας· τότε δὲ αὐτοὺς ὁ κίνδυνος αὐτὸς συστήσεται. παραινεῖ τοίνυν ἡσυχάζοντας συντάξασθαι καὶ πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευάσασθαι, καὶ δὴ καὶ διέξεισιν ὃν τρόπον ἂν συνταχθεῖεν. ὅθεν καὶ περὶ συμμοριῶν ὁ λόγος ἐπιγράφεται· συμμορία γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ τῶν λειτουργούντων σύνταγμα.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς προγόνους 178 ὑμῶν λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γ' ἐκείνοις οὓς ἐγκωμιάζουσι ποιεῖν· περὶ γὰρ πραγμάτων ἐπιχειροῦντες λέγειν, ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δύναιτο, αὐτοὶ μὲν τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν δόξαν ἐκφέρονται, τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνε-

36, 3. ποιοῦσιν — ὁπότερ' Σ: ποιήσουσιν — ὁποίους ς.
ΥΠΟΘ. 2. δῆμος καὶ κεκίνηται Υ. 3. καὶ ante τὸν om F.
τὸν] εἰς τὸν Fυ. 7. συστήσει Υ: συστήσεται ς. §. 1, 4. ἐγχειροῦντες Σ. ὧν om pr Σ. 5. δύναιτο ante τῷ ponunt FΥΩυ.
6. εὖ] δύνασθαι Σ.

ἀγαπητὸν ἦν παρ' ἐκείνου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθῆ τινὸς μεταλαμβάνειν· νῦν δὲ τἀναντίον κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν ἕτοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται, ὁ δὲ δῆμος ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει, καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἃ ἂν οὗτοι μεταδιδῶσι λαμβάνοντες.

32 Τοιγαροῦν ἐκ τούτων τοιαῦτα τὰ πράγματα τῆς πόλεως ἐστιν, ὥστε εἴ τις ἀναγνοίη τὰ ψηφίσματα ὑμῶν καὶ τὰς πράξεις ἐφεξῆς διέλθοι, οὐδ' ἂν εἷς πιστεύσειε τῶν αὐτῶν εἶναι ταῦτα κἀκεῖνα. οἷον ἃ πρὸς τοὺς καταράτους Μεγαρέας ἐψηφίσασθε ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέναι, κωλύειν, μὴ ἐπιτρέπειν· ἃ πρὸς Φλιασίους, ὅτε ἐξέπεσον τὸ ἔναγχος, βοηθεῖν, μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς σφαγεῦσι, τῶν ἐν

33 Πελοποννήσῳ τοὺς βελομένους παρακαλεῖν. ἅπαντα καλὰ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτα καὶ δίκαια καὶ τῆς πόλεως176 ἄξια· τὰ ἔργα δὲ τὰ ἀπὸ τούτων οὐδαμοῦ. οὗ τὴν μὲν ἀπέχθειαν διὰ τῶν ψηφισμάτων ἐκφέρεσθε, τῶν δ' ἔργων οὐδενὸς κύριοι γίγνεσθε· τὰ μὲν γὰρ ψηφίσματα πρὸς τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα ψηφίζεσθε, τὴν δύναμιν δ'

34 οὐκ ἀκόλουθον ὧν ψηφίζεσθε ἔχετε. ἐγὼ δὲ παραινέσαιμ' ἂν ὑμῖν (καί μοι μηδεὶς ὀργισθῇ) ἔλαττον φρονεῖν καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀγαπᾶν πράττοντας, ἢ μείζω δύναμιν παρασκευάζεσθαι. εἰ μὲν οὖν Σιφνίοις ἢ Κυθνίοις ἢ τισιν ἄλλοις τοιούτοις οὖσι συνῆδειν ὑμῖν, ἔλαττον φρονεῖν συνεβούλευον ἄν, ἐπειδὴ δ' ἔστ' Ἀθηναῖοι, τὸ τὴν δύναμιν παρασκευάσασθαι παραινῶ· αἰσχρὸν γάρ,

35 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχρὸν λιπεῖν τὴν τῆ φρονήματος τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παρέδωκαν. πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ἐξὶν ἐφ' ὑμῖν, οὐδ' ἂν ἀποξῆναι τῶν Ἑλληνικῶν βούλησθε· πολλὰ γὰρ ὑμῖν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πέπρακται, καὶ τοὺς μὲν φίλους τοὺς ὑπάρχοντας αἰσχρὸν προέσθαι, τοῖς δ'

v. 2. νυνὶ Fv. 4. πράττεται om F. 5. ἃ ἂν Σ et γρ F: ἄν τι ς. οὗτοι Σ: ceteri αὐτοὶ. 32, 3. πιστεύσαι Σ. 6. ἐπιτρέπειν — μὴ om pr Σ. τὸ om Ω et rc Σ, notat F. 33, 3. τὰ ante ἀπὸ om pr T. οὐδαμῶς γρ F. 4. ἐφέρεσθε Ω. 34, 2. μηδὲν ὀργισθῆτε Σ. ἔλαττον] ἧττον Reiskius. 7. παρασκευάζεσθαι FTΩv. 35, 2. ἐὰν FΩv.

οὖσιν ἐχθροῖς ἂν ἕνι πιστεῦσαι καὶ μεγάλως ἐᾶσαι γενέσθαι. ὅλως δ' ὅπερ οἱ πολιτευόμενοι πεπόνθασι πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἔνεστ' αὐτοῖς, ὅταν βέλωνται, παύσασθαι, τοῦτο καὶ ὑμῖν περιέστηκε· πεπολίτευσθε γὰρ ἐν τοῖς Ἕλλησιν.

36 Ἔστι δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κεφάλαιον ἁπάντων τῶν εἰρημένων· οὐδέποθ' ὑμᾶς οἱ λέγοντες οὔτε πονηροὺς οὔτε χρηστοὺς ποιοῦσιν, ἀλλ' ὑμεῖς τοῦτο, ὁπότερ' ἂν βούλησθε· ἃ γὰρ ὑμεῖς ὦν ἕτοιμοι βούλονται ζοχάζεσθε, ἀλλ' ἕτοιμ' ὦν ἂν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴωνται. ὑμᾶς ἔνι ὑπάρξαι δεῖ χρηστὰ βουλομένους, καὶ πάνθ' ἕξει καλῶς· ἢ γὰρ ἀδεὲς ἐρεῖ φαῦλον 177 ἀδέν, ἢ ἀδὲν αὐτῷ πλέον ἔσαι μὴ ἔχοντι τὰς πειθομένους.

14.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. *Φήμης γενομένης τὸν Περσῶν βασιλέα παρασκευάζεσθαι στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὁ μὲν τῶν Ἀθηναίων δῆμος κεκίνηται καὶ συγκαλεῖν ὥρμηται τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸν πόλεμον ἐκφέρειν ἤδη, ὁ δὲ Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ προεξανίστασθαι, ἀλλὰ ἀναμένειν τὸν βασιλέα νεωτερίσαι. νῦν μὲν γάρ, φησίν, οὐ πείσομεν τοὺς Ἕλληνας συμμαχεῖν ἡμῖν, ἐκ' ἀδείας εἶναι δοκοῦντας· τότε δὲ αὐτοὺς ὁ κίνδυνος αὐτὸς συστήσεται. παραινεῖ τοίνυν ἡσυχάζοντας συντάξασθαι καὶ πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευάσασθαι, καὶ δὴ καὶ διέξεισιν ὃν τρόπον ἂν συνταχθεῖεν. ὅθεν καὶ περὶ συμμοριῶν ὁ λόγος ἐπιγράφεται· συμμορία γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ τῶν λειτουργούντων σύνταγμα.*

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς προγόνους 178 ὑμῶν λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γ' ἐκείνοις οὓς ἐγκωμιάζουσι ποιεῖν· περὶ γὰρ πραγμάτων ἐπιχειροῦντες λέγειν, ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δύναιτο, αὐτοὶ μὲν τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν δόξαν ἐκφέρονται, τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνε-

36, 3. ποιοῦσιν — ὁπότερ' *Σ*: ποιήσουσιν — ὁποίους ς. ΥΠΟΘ. 2. δῆμος καὶ κεκίνηται *T*. 3. καὶ ante τὸν om *F*. τὸν] εἰς τὸν *Fv*. 7. συστήσει *T*: συστήσεται ς. §. 1, 4. ἐγχειροῦντες *Σ*. ὧν om pr *Σ*. 5. δύναιτο ante τῷ ponunt *FTΛv*. 6. εὖ] δύνασθαι *Σ*.

οθαι ποιῆσιν. ἐγὼ δ' ἐκείνων μὲν ἔπαινον τὸν χρόνον ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι, ὃ πολλῷ γεγενημένῳ μείζω τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέντων ἅπαντες ἄλλοι παραδείξασθαι δεδύνηνται· αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν ὃν ἄν μοι δοκεῖτε μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι. καὶ γὰρ ἔτως ἔχει· εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ μέλλοντες λέγειν δεινοὶ φανείημεν ὄντες, ἐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερα εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχοίη· εἰ δὲ παρελθὼν εἷς ὁστισοῦν δύναιτο διδάξαι καὶ πεῖσαι τίς παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρήσιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν φόβος λελύσεται. ἐγὼ δὲ τοῦτ', ἂν ἄρ' οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα.

3 Ἐγὼ νομίζω κοινὸν ἐχθρὸν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων εἶναι βασιλέα, οὐ μὴν διὰ τοῦτο παραινέσαιμ' ἂν μόνοις τῶν ἄλλων ὑμῖν πόλεμον πρὸς αὐτὸν ἄρασθαι· οὐδὲ γὰρ "αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας ὁρῶ κοινοὺς ἀλλήλοις ὄντας179 φίλους, ἀλλ' ἐνίους μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύοντας ἢ τισιν αὐτῶν. ἐκ δὴ τούτων τοιούτων ὄντων νομίζω συμφέρειν ὑμῖν τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ζητεῖν, ὅπως ἴση καὶ δικαία γενήσεται, παρασκευάζεσθαι δ' ἃ προσήκει πάντα, καὶ τοῦθ' ὑποκεῖσθαι τῇ γνώμῃ. ἡγοῦμαι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς Ἕλληνας, εἰ μὲν ἐναργές τι γένοιτο καὶ σαφὲς ὡς βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖ, καὶ συμμαχήσειν καὶ χάριν μεγάλην ἕξειν τοῖς πρὸ αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν ἐκείνον ἀμυνομένοις· εἰ δ' ἔτι ἀθήλου τούτου παθεστηκότος προαπεχθησόμεθα ἡμεῖς, δέδια ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι

v. 2. εἶναι om Σ. 3. προσχθέντων pr Ω. παραδέξασθαι FΣΤΩν. cf Prooem. 7. 2, 1. δοκῆτε corr ν. 2. δύνασθαι παρασκευάσασθαι] παρεσκευάσθαι FΤΩν. 3. οἱ μέλλοντες et 4. ὄντες in γρ habet Γ, om FΩν. 7. λελύσεται Σγ λέλυται ς. ἐγὼ — βασιλέα om ν. 8. πρὸς τὸν βασιλέα Σ. 3, 2. ταῦτα F, ταὐτα ΤΩν. 3. αἱρεῖσθαι Σ. οὐδὲ] οὐ pr Σ. 5. τισιν αὐτῶν] σφισιν αὐτοῖς FΤΩν. 6. τούτων τοιούτων ὄντων] τῶν τοιούτων Σ. 7. μὲν add Σ, ἴση καὶ add idem et γρ F. 8. δικαία Ω. 4, 1. τῇ γνώμῃ om Σ. 2. ἐναργές τι] τι ἐναργὲς FΤ, τοι ἐναργὲς Ων. γένοιτο Σ. 3. συμμαχήσαι FΣΤΩ et pr ν. 4. χάριν μεγάλην Σ: μεγάλην χάριν ς. ἕξειν Σ.

μὴ τούτοις μετ' ἐκείνου πολεμεῖν ἀναγκασθῶμεν, ὑπὲρ ὧν προνοούμεθα. ὁ μὲν γὰρ ἐπισχὼν ὧν ὥρμηκεν, εἰ ἄρ' ἐγχειρεῖν ἔγνωκε τοῖς Ἕλλησι, χρήματα δώσει τισὶν αὐτῶν καὶ φιλίαν προτενεῖται, οἱ δὲ τοὺς ἰδίους πολέμους ἐπανορθώσασθαι βουλόμενοι καὶ τοῦτον τὸν νοῦν ἔχοντες τὴν κοινὴν ἁπάντων σωτηρίαν παρόψονται. εἰς δὲ τὴν ταραχὴν ταύτην καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην παραινῶ μὴ προκαθεῖναι τὴν πόλιν ἡμῶν. οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἴσης ὁρῶ τοῖς τ' ἄλλοις Ἕλλησι καὶ ὑμῖν περὶ τῶν πρὸς τὸν βασιλέα τὴν βουλὴν οὖσαν, ἀλλ' ἐκείνων μὲν πολλοῖς ἐνδέχεσθαί μοι δοκεῖ τῶν ἰδίᾳ τι συμφερόντων διοικουμένοις τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀμελῆσαι, ὑμῖν δ' οὐ' ἀδικουμένοις παρὰ τῶν ἀδικούντων καλὸν ἐξ λαβεῖν ταύτην τὴν δίκην, ἐᾶσαί τινας αὐτῶν ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ γενέσθαι. ὅτε δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, σκεπτέον ὅπως μήθ' ἡμεῖς ἐν τῷ πολέμῳ γενησόμεθα οὐκ ἴσοι, μήτ' ἐκεῖνος ὃν Ἡμεῖς ἐπιβουλεύειν 180
ἡγούμεθα τοῖς Ἕλλησι τὴν τοῦ φίλος αὐτοῖς δοκεῖν εἶναι πίστιν λήψεται. πῶς οὖν ταῦτ' ἔσται; ἂν ἡ μὲν δύναμις τῆς πόλεως ἐξητασμένη καὶ παρεσκευασμένη πᾶσιν ᾖ φανερά, φαίνηται δὲ δίκαια ἐπὶ ταύτῃ φρονεῖν αἱρουμένη. τοῖς δὲ θρασυνομένοις καὶ σφόδρα ἑτοίμως πολεμεῖν κελεύουσιν ἐκεῖνο λέγω, ὅτι οὐκ ἔστι χαλεπὸν οὐθ' ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, δόξαν ἀνδρίας λαβεῖν, οὐθ' ὅταν κίνδυνός τις ἐγγὺς ᾖ, δεινὸν εἰπεῖν φανῆναι, ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ χαλεπὸν καὶ προσῆκον, ἐπὶ μὲν τῶν κινδύνων τὴν ἀνδρίαν ἐνδείκνυσθαι, ἐν δὲ τῷ συμβουλεύειν φρονιμώτερα θτῶν ἄλλων εἰπεῖν ἔχειν. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω τὸν μὲν πόλεμον τὸν πρὸς βασιλέα χαλεπὸν τῇ πόλει, τὸν δ' ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ῥᾴδιον ἂν συμ-

5, 1. ὧν] ἂν ὧν *v* et rc mg *Y*. 4. ἐπανορθῶσαι *Σ*. 6. ταραχὴν] ἀρχὴν *Fv* et *γρ Y*. 6, 1. ἀπ'] οὐδὲ ἀπ' *Σ*, ἐπ' *Ωv*. 2. περὶ τῶν om *Y* et pr *Ω*, in *γρ* habet *F*. 7, 1. ὅτε] ὅτι *Y* et pr *Ω*. 2. σκεπτέον χρὴ ὅπ. *FTΩv*. 3. ἡμεῖς] ἡμῖν *Σ*. 7. ἐπὶ ταύτῃ φρονεῖν αἱρουμένη] φρονεῖν ἐπὶ ταύτῃ τῇ προαιρέσει *Σ*. 8, 6. ἐνδείκνυσθαι *Σ*: ceteri ἐπιδείκνυσθαι. 9, 1. νομίζω om *v*, inserto rc δρῶ post δ'. 3. ῥᾴδιον ἂν συμβάντα] συμβῆναι ῥᾴδιον ἂν *Σ*

βάντα. διὰ τί; ὅτι τοὺς μὲν πολέμους ἅπαντας ἀναγκαίως ἡγοῦμαι τριήρων καὶ χρημάτων καὶ τόπων δεῖσθαι, ταῦτα δὲ πάντα ἀφθονώτερα ἐκείνων ἔχοντα ἡμῶν εὑρίσκω· τοὺς δ' ἀγῶνας οὐδενὸς οὕτω τῶν ἄλλων ὁρῶ δεομένους ὡς ἀνδρῶν ἀγαθῶν, τούτους δ' ἡμῖν καὶ τοῖς μεθ' 10ἡμῶν κινδυνεύουσι πλείους ὑπάρχειν νομίζω. τὸν μὲν δὴ πόλεμον διὰ ταῦτα παραινῶ μηδ' ἐξ ἑνὸς τρόπου προτέρους ἀνελεῖσθαι, ἐπὶ δὲ τὸν ἀγῶν' ὀρθῶς φημὶ παρεσκευασμένους ὑπάρχειν χρῆναι. εἰ μὲν ἦν ἕτερός τις τρόπος ἦν δυνάμεως ᾗ τὼς βαρβάρους οἷόν τε ἦν ἀμύνασθαι, ἕτερος δέ τις ᾧ τοὺς Ἕλληνας, εἰκότως ἂν ἴσως φανεροὶ πρὸς 11ἐκεῖνον ἐγγυόμεθ' ἀντιτατόμενοι· ἐπεὶ δὲ πάσης ἐστὶ παρασκευῆς ὁ αὐτὸς τρόπος καὶ δεῖ τὰ αὐτὰ εἶναι κεφάλαια τῆς δυνάμεως, τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι δύνασθαι, 181
τοῖς οὖσι συμμάχοις βοηθεῖν, τὰ ὑπάρχοντ' ἀγαθὰ σώζειν, εἰ τοὺς ὁμολογοῦντας ἐχθροὺς ἔχοντες ἑτέρους ζητοῦμεν, ἀλλ' οὐ παρασκευαζόμεθα μὲν πρὸς τούτους, 12ἀμυνόμεθα δὲ κἀκεῖνον, ἐὰν ἀδικεῖν ἡμᾶς ἐπιχειρῇ; καὶ νῦν μὲν καλεῖτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας· ἐὰν δὲ ἃ κελεύουσιν οὗτοι μὴ ποιῆτε, οὐχ ἡδέως ἐνίων ὑμῖν ἐχόντων, πῶς χρὴ προσδοκᾶν τινὰ ὑπακούσεσθαι; ὅτι νὴ Δί' ἀκούσονται παρ' ὑμῶν ὡς ἐπιβουλεύει βασιλεὺς αὐτοῖς. αὐτοὺς δ' οὐ προορᾶν ᾧ πρὸς τοῦ Διὸς οἴεσθε βούτο; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι. ἀλλ' οὔπω μείζων οὗτός ἐσθ' ὁ φόβος τῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐνίοις διαφορῶν. 13ᾐδέν ἂν ἄλλ' ἢ ῥαψῳδήσουσιν οἱ πρέσβεις περιόντες. τότε δέ, ἂν ἄρα ἃ νῦν οἰόμεθ' ἡμεῖς πράττηται, ἀδεὴς δήπου τῶν πάντων Ἑλλήνων τηλικοῦτον ἐφ' ἑαυτῷ φρονεῖ, ὅστις ὁρῶν

v. 1. ἀναγκαιους F. 5. ἀγαθῶν ἀνδρῶν FTΩν. 10, 4. τις τρόπος ἦν Σ: ceteri ἦν τις τρόπος. 5. ἀμύνασθαι om pr Σ. 11, 1. παρασκευῆς ἐστὶν FTΩν. 5. ὁμολογουμένους γρ FT. 6. ἀλλ' οὐ παρασκευαζόμεθα — τούτους ἀμυνόμεθα] ἀλλὰ παρασκευασώμεθα — αὐτοὺς ἀμυνούμεθα Σ. 12, 1. ἡμᾶς ἀδικεῖν ΣΤΩ. 3. ὑμῖν F, ὑμῶν pr Σ. 4. ὑπακούσασθαι F. 5. ἡμῶν F, ἡμῶν TΩν. ὡς] ὅτι FTΩν. 7. οὗτος om pr Σ. 13, 1. περιόντες Σ. 2. ἡμεῖς πράττητε F, ὑμεῖς πράττητε v. 3. πάντων — φρονεῖ Σ: ἁπάντων — φρονήσει ς.

ὑμῖν χιλίους μὲν ἱππέας, ὁπλίτας δὲ ὅσους ἂν ἐθέλῃ τις, ναῦς δὲ τριακοσίας, ἃς ἔχει καὶ δεήσεται, μετὰ τούτων ἀσφαλέσατ' ἂν ἡγούμενος σωθῆναι. ἐκὼν ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν ἤδη τὸ δεῖσθαι κἂν μὴ τύχητε ἁμαρτεῖν, ἐκ δὲ τοῦ μετὰ τοῦ παρεσκευάσθαι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἐπισχεῖν δεομένους σώζειν καὶ εὖ εἰδέναι πάντας ἥξοντάς ἐστιν.

14 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτά τε καὶ παραπλήσια τούτοις λογιζόμενος λόγον μὲν οὐδένα ἐβουλόμην θρασὺν οὐδ' ἔχοντα μάταιον μῆκος εὑρεῖν, τὴν μέντοι παρασκευήν, ὅπως ὡς ἄριστα καὶ τάχιστα γενήσεται, πάνυ πολλὰ πράγματα ἔσχον σκοπῶν. οἶμαι δὴ δεῖν ἀκούσαντας ὑμᾶς αὐτήν, ἂν ἀρέσκῃ, ψηφίσασθαι. ἔστι 182
τοίνυν πρῶτον μὲν τῆς παρασκευῆς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ μέγιστον οὕτω διακεῖσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς, ὡς ἕκα-
15 στον ἑκόντα προθύμως ὅ τι ἂν δέῃ ποιήσοντα. ὁρᾶτε γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι, ὅσα μὲν πώποθ' ἅπαντες ὑμεῖς ἠβουλήθητε καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πράττειν αὐτὸς ἕκαστος ἑαυτῷ προσήκειν ἡγήσατο, οὐδὲν πώποθ' ὑμᾶς ἐξέφυγεν, ὅσα δ' ἠβουλήθητε μέν, μετὰ ταῦτα δ' ἀπεβλέψατε πρὸς ἀλλήλους ὡς αὐτὸς μὲν ἕκαστος οὐ ποιήσων, τὸν δὲ πλησίον πράξοντα, οὐδὲν πώποτε ὑμῖν ἐγέ-
16 νετο. ἐχόντων δ' ὑμῶν οὕτω καὶ παρωξυμμένων, τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους ἀναπληρῶσαί φημι χρῆναι καὶ ποιῆσαι δισχιλίους, ὀκτακοσίους αὐτοῖς προσνείμαντας· ἐὰν γὰρ τοῦτ' ἀποδείξητε τὸ πλῆθος, ἡγοῦμαι, τῶν ἐπιπλήρων καὶ τῶν ὀρφανικῶν καὶ τῶν κληρουχικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν καὶ εἴ τις ἀδύνατος ἀφαιρεθέντων, ἔσε-

v. l. μὲν om Σ. θέλῃ FΩv. 5. παρασκευάσασθαι FΓΩv. 14, 1. καὶ τὰ παραπλήσια ΓΩv. 2. λογιζομένους Σ. 3. μάταιον ἔχοντα FΓΩv. 4. ὡς om FΓΩv. 6. αὐτοὺς Γ, αὐτοὺς FΩv. ἂν] ἂν ὑμῖν Σ. ψηφίσασθαι F, ψηφίζεσθαι Σv. 8. ὑμῶν ΣΓΩv. 15, 3. ὑμεῖς om FΓΩv. ἐβουλήθητε v, qui sic et infra. 6. πρὸς F, εἰς Σ. 16, 1. παροξυνομένων FΓΩv. 3. ὀκταπ.] καὶ ὀκταπ. Σ. 5. ὀρφανῶν FΓΩv.

17σθαι χίλια καὶ διακόσια ταῦτα ὑμῖν σώματα. ἐκ τοίνυν τούτων οἶμαι δεῖν ποιῆσαι συμμορίας εἴκοσιν, ὥσπερ νῦν εἰσίν, ἑξήκοντα σώματ' ἔχουσαν ἑκάστην. τούτων δὲ τῶν συμμοριῶν ἑκάστην διελεῖν κελεύω πέντε μέρη κατὰ δώδεκα ἄνδρας, ἀνταναπληροῦντας πρὸς τὸν εὐπορώτατον ἀεὶ τοὺς ἀπορωτάτους. καὶ τὰ μὲν σώματα οὕτω φημὶ δεῖν συντετάχθαι· δι' ὃ δ', εἰσεσθε, ἐπειδὰν ὅλον τὸν
18τρόπον τῆς συντάξεως ἀκούσητε· τὰς δὲ τριήρεις πῶς; τὸν ἅπαντα ἀριθμὸν κελεύω τριακοσίας ἀποδείξαντας, κατὰ πεντεκαιδεκαναΐαν εἴκοσι ποιῆσαι μέρη, τῶν πρώτων ἑκατὸν πέντε καὶ τῶν δευτέρων ἑκατὸν πέντε καὶ τῶν τρίτων ἑκατὸν πέντε "ἑκάστῳ μέρει διδόντας, εἶτα συγ- 183
κληρῶσαι συμμορίᾳ σωμάτων ἑκάστῃ τὴν πεντεκαιδεκαναΐαν, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστῳ τῷ μέρει σφῶν αὐτῶν
19τρεῖς ἀποδοῦναι τριήρεις. ἐπειδὰν δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, κελεύω, ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας ἑξακισχιλίων ταλάντων, ἵν' ὑμῖν καὶ τὰ χρήματα ᾖ συντεταγμένα, διελεῖν τοῦτο καὶ ποιῆσαι καθ' ἑξήκοντα τάλαντα ἑκατὸν μέρη, εἶτα πέντε ἑξηκονταταλαντίας εἰς ἑκάστην τῶν μεγάλων τῶν εἴκοσι συμμοριῶν ἐπιπληρῶσαι, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστῳ τῶν μερῶν μίαν ἑξηκονταταλαντίαν ἀποδοῦναι, ὅπως ἐὰν μὲν ὑμῖν ἑκατὸν δέῃ τριήρων, τὴν μὲν δαπάνην ἑξήκοντα τάλαντα συντελῇ, τριήραρχοι δ' ὦσι δώδεκα, ἐὰν δὲ διακοσίων, τριάκοντα μὲν ἢ τάλαντα τὴν δαπάνην συντελοῦντα, ἓξ δὲ σώματα τριηραρχοῦντα, ἐὰν δὲ τριακοσίων, εἴκοσι μὲν ἢ τάλαντα τὴν δαπάνην διαλύοντα, τέτταρα δὲ σώματα τριηραρχοῦν-
21τα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰ νῦν ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν ἐπὶ τὰς τριήρεις τιμήσαντας

17, 1. ταῦτα om *v*. 6. οὕτω] ταῦτα οὕτω *Σ*. συντετάχθαι φημὶ δεῖν *Σ*. 18, 3. κατὰ] κατὰ τὴν *F*. πεντεκαιδεκαναίαν *FΩv*. 4. καὶ τῶν δευτ. ἑκ. πέντε om *Σv*. καὶ τῶν τρ. ἑκ. πέντε om *Σ*. 19, 2. τὸ ante τῆς om *Σ*. 5. ἑξηκονταταλαντίας *FTΩv*. εἰς ἑκάστην] ἑκάστῃ γρ *T*. 20, 3. ἐὰν δὲ] ἐὰν δὲ δέῃ *FTΩv*. 4. τὴν] τὰ τὴν *FTΩv*. 21, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι post ὀφειλόμενα ponit *Σ*.

ἅπαντα ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι κελεύω μέρη εἴκοσιν, ἔπειτα ταῖς μεγάλαις ἐπικληρῶσαι συμμορίαις μέρος ἓν χρήσιμον ἑκάστῃ, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστην διανεῖμαι τῶν ἑαυτῆς μερῶν ἑκάστῳ τὸ ἴσον, τοὺς δὲ δώδεκα τοὺς ἐν ἑκάστῳ τῷ μέρει ταὐτ' εἰσπράξαντας τὰς τριήρεις, ἃς ἂν ἕκαστοι λάχωσι, παρεσκευασμένας παρ-
22 ἔχειν. τὴν μὲν δαπάνην καὶ τὰ σκάφη καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τὴν τῶν σκευῶν εἰσπραξιν οὕτως ἂν ἄριστ' ἡγοῦμαι καὶ πορισθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι· πλήρωσις δὲ καὶ σαφὴς ὅθεν ἔσται καὶ ῥᾳδία, μετὰ ταῦτα λέγω. φη- 184
μὶ τοὺς στρατηγοὺς δεῖν διανεῖμαι τόπους δέκα τῶν νεωρίων, σκεψαμένους ὅπως ὡς ἐγγύτατ' ἀλλήλων κατὰ τριάκοντ' ὦσι νεώσοικοι, ἐπειδὰν δὲ τοῦτο ποιήσωσι, δύο συμμορίας καὶ τριάκοντα τριήρεις τούτων ἑκάστῳ προσνεῖμαι τῶν τόπων, εἶτ' ἐπικληρῶσαι τὰς φυλάς, τὸν δὲ τριήραρχον ἕκαστον καθ' ἕκαστον νεώριον, ἵνα ὦσι συμμο-
23 ρίαι δύο, τριήρεις τριάκοντα, φυλὴ μία. ἂν δ' ἂν ἡ φυλὴ τόπον λάχῃ, διελεῖν τρίχα καὶ τὰς ναῦς ὡσαύτως, εἶτ' ἐπικληρῶσαι τὰς τριττύς, ὅπως ἂν τῶν μὲν ἄλλων νεωρίων ἓν ἑκάστης μέρος ᾖ τῶν φυλῶν, τοῦ δὲ μέρους ἑκάστου τὸ τρίτον μέρος ἡ τριττὺς ἔχῃ, εἰδῆτε δ', ἄν τι δέῃ, πρῶτον μὲν τὴν φυλήν, ὅπου τέτακται, μετὰ ταῦτα δὲ τὴν τριττύν, εἶτα τριήραρχοι τίνες καὶ τριήρεις πόσαι, καὶ τριάκοντα μὲν ἡ φυλή, δέκα δ' ἡ τριττὺς ἑκάστη τριήρεις ἔχῃ. ἐὰν γὰρ ταῦθ' οὕτως εἰς ὁδὸν καταστῇ, εἴ τι καὶ παραλείπομεν νῦν (πάντα γὰρ ἀκριβῶς εὑρεῖν οὐ

v. 1. ἅπαντα om Ω. νεῖμαι] εἶναι Ω. 3. χρήστων Σ, χρηστῶν FΥΩ: χρηστὸν ς. 4. τὸ ἴσον in mg Υ. 5. τῷ om ν et pr Υ. τὰς om ν et pr Υ. 22, 4. καὶ σαφὴς ὅθεν] ὅθεν καὶ σαφὴς γρ Σ, τὴς ἡ καὶ σαφὴς ὅθεν Υ et (omissa ὅθεν) Fν, εἰ καὶ σαφὴς ὅθεν Σ, καὶ σαφὴς ν. λέγω] λέξω FΩν. 9. τριήραρχον] ταξίαρχαν Σ et γρ Υ. 10. καθ' — μία om Σ. 23, 1. δ' om E ΣΥΩν. 2. τόπον om pr Υ. 4. ἑκάστης Σ. 7. πάσαι] παῖαι ΥΩ et γρ F. 8. δ' ἡ] δὲ pr Σ. 9. καταστῇ F. 10. παραλείπομεν F, παρελείπομεν Σ, παρείπομεν ν. ἀκριβῶς] ἀκριβῶς πως ΥΩν, ἴσως Σ.

ῥᾴδιον), αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἑαυτῷ εὑρήσει, καὶ μία σύν-
τα̃ξις καὶ πασῶν τῶν νεῶν καὶ μέρους ἔσται.
24 Ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ πόρου φανεροῦ τινὸς ἤδη πα-
ράδοξον μὲν οἶδα λόγον μέλλων λέγειν, ὅμως δ' εἰρήσεται·
πιστεύω γάρ, ἐάν τις ὀρθῶς σκοπῇ, μόνος τἀληθῆ καὶ
τὰ γεννσόμενα εἰρηκὼς φανεῖσθαι. ἐγὼ φημι χρῆναι μὴ
λέγειν νυνὶ περὶ χρημάτων· εἶναι γὰρ πόρον, ἂν δέῃ, καὶ
μέγαν καὶ καλὸν καὶ δίκαιον, ὃν ἐὰν μὲν ἤδη ζητῶμεν,
οὐδ' εἰς τόθ' ὑπάρχειν ἡγησόμεθ' ἡμῖν· οὕτω πολὺ τοῦ
παρεῖσαι νῦν ἀποσχήσομεν· ἐὰν δ' ἐῶμεν, ἔσται. τίς οὖν
ἔσθ' οὗτος ὁ νῦν μὲν οὐκ ὤν, ὑπάρξων δὲ τότε; αἰ-
25νίγματι γὰρ ὅμοιον τοῦτό γε. ἐγὼ φράσω. ὁρᾶτε τὴν 185
πάλιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πᾶσαν ταυτηνί. ἐν ταύτῃ χρή-
ματ' ἔνεστιν ὀλίγου θέω πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν
πόλεις. ταῦτα δὲ οἱ κεκτημένοι τοιοῦτον ἔχουσι νοῦν, ὥστ'
εἰ πάντες οἱ λέγοντες φοβοῖεν ὡς ἥξει βασιλεύς, ὡς πάρε-
στιν, ὡς ἐχ οἷόν τε ταῦτ' ἄλλως ἔχειν, καὶ μετὰ τῶν λε-
γόντων ἴσοι τὰ πλῆθος τούτοις χρησμῳδοῖεν, ἐ μόνον ἐκ
ἂν εἰσενέγκαιεν, ἀλλ' ἐδ' ἂν δείξαιεν ἐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν
26κεκτῆσθαι. εἰ μέντοι τὰ νῦν διὰ τῶν λόγων φοβερὰ ἔρ-
γῳ πραττόμενα αἴσθοιντο, ἐδεὶς ἔτως ἠλίθιός ἐστιν ὅστις
ἐχ ἑκὼν ἂν δοίη καὶ πρῶτος εἰσενέγκοι· τίς γὰρ αἱρήσεται
μᾶλλον αὐτὸς καὶ τὰ ὄντα πάντ' ἀπολωλέναι ἢ μέρος τῶν
ὄντων ὑπὲρ ἑαυτῶ καὶ τῶν λοιπῶν εἰσενεγκεῖν; χρήματα
μὲν δή φημι εἶναι τότε, ἂν ὡς ἀληθῶς δέῃ, πρότερον δ'
27οὔ. διὸ μηδὲ ζητεῖν παραιτῶ· ὅσα γὰρ νυνὶ πορίσαιτ' ἄν,
εἰ προέλοισθε πορίζειν, πλείων ἐστὶ γέλως τῶ μηδενός.

v. 1. ῥᾴδιον Σ. 24, 2. μέλλων λέγον ΤΩ, λόγον ὃν μέλλω FΣυ. 3. τἀληθῆ — εἰρηκὼς] ἀληθῆ — εἰρηκὼς Ω. 4. φανεῖσθαι Σ; ceteri φανήσεσθαι. 5. ἐὰν Ω. καὶ om FTΩv. 7. ἡμῖν F, ὑμῖν Ω. 9. οὗτος om TΩ. δὲ FTΩv; δ' εἰς ς. 25, 1. γε om v. 2. ταύτην Σ. 3. ἐστιν Σ, πάσας FΩ. 4. νοῦν] τὸν νοῦν TΩo et rc F. 6. οὐχ] οὐδ' Σ. 26, 3. ἐδ' ἐκὼν ἂν Reiskius, οὐδὲ κἂν Σ, οὐχ ἑκανὸν FTΩv, οὐκ ἂν γρ T. εἰσενέγκαι T, εἰσενέγκαι FΣυ. 5. προεισενεγκεῖν F, προσενεγκεῖν v. 27, 1. νυνὶ] ἂν νυνὶ Fv, ἂν νῦν Σ. παρίσαιτ' FTΩv. 2. εἰ] ἢ Σ et γρ F. πλείω Σ.

φέρε γάρ, ἑκατοστὴν τις εἰσφέρειν ἐρεῖ νῦν; οὐκοῦν ἑξήκοντα τάλαντα. ἀλλὰ πεντηκοστήν τις ἐρεῖ, τὸ διπλοῦν; οὐκοῦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι· καὶ τί τοῦτ' ἔστι πρὸς διακοσίας καὶ χιλίας καμήλους, ἃς βασιλεῖ τὰ χρήματ' ἄγειν φασὶν οὗτοι; ἀλλὰ θῶ, βέλεσθε, δωδεκάτην ἡμᾶς εἰσοίσειν, πεντακόσια τάλαντα; ἀλλ' οὔτ' ἂν ἀνάσχοισθε, οὔτ'
28 ἄν, εἰ καταθείτε, ἄξια τὰ πολέμου τὰ χρήματα. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς τὰ μὲν ἄλλα παρασκευάσασθαι, τὰ δὲ χρήματα νῦν μὲν ἐᾶν τοὺς κεκτημένους ἔχειν (οὐδαμοῦ γὰρ ἂν ἐν καλλίονι σώζοιτο τῇ πόλει), ἐὰν δέ ποθ' ὁ καιρὸς ἔλθῃ, τότε ἐκόντων εἰσφερόντων αὐτῶν λαμβάνειν. ταῦ- 186
τα δὲ καὶ δυνατά ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πράττειν καλὰ καὶ συμφέροντα καὶ βασιλεῖ περὶ ὑμῶν ἐπιτήδεια ἀπαγγελθῆναι, καὶ φόβος οὐκ ὀλίγος γένοιτ' ἂν
29 ἐκείνῳ διὰ τούτων. οἶδε μέν γε τριακοσίαις τριήρεσιν, ὧν ἑκατὸν παρεσχόμεθ' ἡμεῖς, τοὺς προγόνους αὐτοῦ χιλίας ἀπολέσαντας ναῦς, ἀκούσεται δὲ τριακοσίας αὐτοὺς ἡμᾶς νῦν παρεσκευασμένους [τριήρεις]· ὥστε μὴ κομιδῇ, μηδ' εἰ πάνυ μαίνοιτο, νομίσαι ῥᾴδιόν τι τὸ τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐχθρὰν ποιήσασθαι. ἀλλὰ μὴν εἴγ' ἐπὶ χρήμασιν αὐτῷ μέγ' ἐπέρχεται φρονεῖν, καὶ ταύτην ἀσθενε-
30 ίραν ἀφορμὴν τῆς ὑμετέρας εὑρήσει. ὁ μέν γε χρυσίον, ὡς φασιν, ἄγει, τοῦτο δὲ ἂν διαδῷ ζητήσει· καὶ γὰρ τὰς κρήνας καὶ τὰ φρέατα ἐπιλείπειν πέφυκεν, ἐάν τις ἀπ' αὐτῶν ἀθρόα καὶ πολλὰ λαμβάνῃ· ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχον ἀφορμὴν ἑξακισχίλια τάλαντα ἀκέσεται, ὑπὲρ ἧς ὡς μὲν τοὺς ἐπιόντας ἐκείνων ἀμυνούμεθα, οἱ

v. 1. γὰρ τὴν ἑκατοστὴν FΤΩν. 2. τάλαντα] τάλαντα ἐρεῖ FΤΩν. 6 et 28, 1. ἄν om Σ et corr T. 28, 1. κατάθοιτε Ω et corr T, κατάθοιτε FΣν. 2. ἡμᾶς F, ἡμᾶς ν. τὰ μὲν ἄλλα Σ: τἄλλα ς. 4. καιρὸς] καιρὸς οὗτος FΤΩν. 5. ἔλθοι ν. 7. περὶ] παρὰ Σ. 29, 1. διακοσίαις Σ. 2. ἑκατὸν] διακοσίας Wesseling. ad Diodor. 11, 12. 4. ἡμᾶς Σ: ceteri ὑμᾶς. νῦν om FΩν. 30, 2. ἄγει] ἄγει πολύ Σ. 3. ἐπιλιπεῖν ν et pr T. 4. ἀθρόα FΤΩ: ἀθρόα ς. 5. ὀκτακισχίλια Fν.

Μαραθῶνι τῶν προγόνων αὐτοῦ μάλιστ' ἂν εἰδεῖεν, ἕως δ' ἂν κρατῶμεν, οὐκ ἔνι δήπου χρήμαθ' ἡμᾶς ἐπιλείπειν.

31 Καὶ μὴν οὐδ' ὅ τινες δεδίασι, μὴ ξενικὸν πολὺ συστήσηται χρήματ' ἔχων, ἀληθὲς εἶναί μοι δοκεῖ. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι ἐπὶ μὲν Αἴγυπτον καὶ Ὀρόνταν καί τινας τῶν ἄλλων βαρβάρων πολλοὺς ἂν ἐθελῆσαι τῶν Ἑλλήνων μισθοφορεῖν παρ' ἐκείνῳ, οὐχ ἵν' ἐκεῖνος ἕλῃ τινὰ τούτων, ἀλλ' ἵν' εὐπορίαν τινὰ ἕκαστος αὑτῷ κτησάμενος ἀπαλλαγῇ τῆς ὑπαρχούσης πενίας· ἐπὶ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἕλ- 187
ληνα οὐδένα ἂν ἐλθεῖν ἡγοῦμαι· ποῖ γὰρ αὐτὸς τρέψεται
32 μετὰ ταῦτα; εἰς Φρυγίαν ἐλθὼν δουλεύσει; οὐ γὰρ ὑπὲρ ἄλλου τινός ἐστιν ὁ πρὸς τὸν βάρβαρον πόλεμος ἢ περὶ χώρας καὶ βίου καὶ ἐθῶν καὶ ἐλευθερίας καὶ πάντων τῶν τοιούτων. τίς οὖν οὕτως ἐστὶ δυστυχὴς ὅστις ἑαυτόν, γονέας, τάφους, πατρίδα ἕνεκα κέρδους βραχέος προέσθαι βουλήσεται; ἐγὼ μὲν οὐδένα ἡγοῦμαι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνῳ συμφέρει ξένους κρατῆσαι τῶν Ἑλλήνων· οἱ γὰρ ἡμῶν κρατήσαντες ἐκείνου γε πάλαι κρείττους ὑπάρχουσιν, βούλεται δ' ἐκεῖνος οὐκ ἀνελὼν ἡμᾶς ἐπ' ἄλλοις εἶναι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν πάντων, εἰ δὲ μή γε, τῶν ὑπαρχόντων δούλων ἑαυτῷ νῦν ἄρχειν.

33 Εἰ τοίνυν τις οἴεται Θηβαίους ἔσεσθαι μετ' ἐκείνου, ἔστι μὲν χαλεπὸς πρὸς ὑμᾶς ὁ περὶ τούτων λόγος· διὰ γὰρ τὸ μισεῖν αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀληθὲς οὐδὲν ἡδέως οὐδ' ἀγαθὸν περὶ αὐτῶν ἀκούσαιτε· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς περὶ πραγμάτων μεγάλων σκοποῦντας μηδένα συμφέροντα λογισμὸν παραλιπεῖν διὰ μηδεμίαν πρόφασιν. ἐγὼ τοίνυν οἶμαι τοσοῦτον ἀπέχειν Θηβαίους τοῦ μετ' ἐκεί-

v. 1. Μαραθῶνι γρ Υ: ἐν Μαραθῶνι ς. μαραθῶνι καὶ σαλαμῖνι Σ et γρ F. 2. ἐπιλείπειν Σ: ceteri ἐπιλιπεῖν. 31, 1. πολὺν Σ. συστήσεται υ, ησαι 3. ὀρόνταν FΣ, ορρονταν ΤΩ, ὀρόντην υ. 5. μισθοφορειν F, μισθοφορῆσαι Υ. 7. τὴν ἄλλην ἑλλάδα Fυ. 8. ἐλθεῖν] ἐθέλειν FΥυ, ἐθέλειν ἐν ἄλλοις ἐλθεῖν Ω. ποῖ] πῇ υ. 32, 4. δυστυχής ἐστιν Σ. 7. Ἑλλήνων Ω et γρ F: Ἑλληνικῶν ς. 8. ὑπάρχουσιν Σ: ceteri εἰσί. 33, 2. ἡμᾶς υ. τούτων] ἐκείνων FΥΩυ. 3. οὐδὲν om FΥΩυ. 4. ἀγαθόν τι π. FΥΩυ. σετε ἀκούσεσθε F.

34 νου ποτ' ἂν ἐλθεῖν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὥστε πολλῶν ἂν χρημάτων, εἰ ἔχοιεν δοῦναι, πρίασθαι γενέσθαι τινὰ αὐτοῖς καιρὸν δι' οὗ τὰς προτέρας ἀναλύσονται πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτίας. εἰ δ' ἄρα παντάπασί τις οὕτως οἴεται φύσει δυστυχεῖς Θηβαίους εἶναι, ἐκεῖνό γε δήπουθεν ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι Θηβαίων τἀκείνου φρονούντων ἀνάγκη τὰς τούτων ἐχθρὰς τὰ τῶν Ἑλλήνων φρονεῖν.

35 Ἡγοῦμαι τοίνυν Ἐγὼ ταύτην τὴν τάξιν τοῦ δικαίου 188
καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς ὄντας κρείττους τῶν προδοτῶν καὶ τοῦ βαρβάρου ἔσεσθαι πρὸς ἅπαντας, ὥστ' οὔτε φοβεῖσθαί φημι δεῖν πέρα τοῦ μετρίου, οὔθ' ὑπαχθῆναι προτέρους ἐκφέρειν τὸν πόλεμον. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων
36 οὐδένα ἂν εἰκότως Ἑλλήνων φοβηθέντα τὸν πόλεμον τοῦτον ὁρῶ· τίς γὰρ ἐκ εἶδεν αὐτῶν ὅτι τέως μὲν κοινὸν ἐχθρὸν ἐκεῖνον ὑπειληφότες ὁμονόουν ἀλλήλοις, πολλῶν ἀγαθῶν ἦσαν κύριοι, ἐπειδὴ δὲ φίλον αὐτὸν νομίσαντες αὐτοῖς ὑπάρχειν περὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς διηνέχθησαν διαφόρων, ὅσ' ἂν ἐδὲ καταρώμενος εὑρέ τις αὐτοῖς, τοσαῦτα πεπόνθασι κακά; εἶθ' ὃν ἡ τύχη καὶ τὸ δαιμόνιον φίλον μὲν ἀλυσιτελῆ συμφέροντα δ' ἐχθρὸν ἐμφανίζει, τοῦτον ἡμεῖς φοβώμεθα; μηδαμῶς· ἀλλὰ μηδ' ἀδικῶμεν, αὐτῶν
37 ἡμῶν ἕνεκα καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταραχῆς καὶ ἀπιστίας, ἐπεὶ εἴ γ' ὁμοθυμαδὸν ἦν μετὰ πάντων ἐπιθέσθαι μόνῳ, οὐδ' ἀδικεῖν ἡμᾶς ἐκεῖνον ἀδίκημ' ἂν ἔθηκα, ἐπειδὴ δὲ τοῦτ' οὐχ οὕτως ἔχει, φυλάττεσθαί φημι δεῖν μὴ πρόφασιν δῶμεν βασιλεῖ τοῦ τὰ δίκαια ὑπὲρ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ζητεῖν· ἡσυχίαν μὲν γὰρ ἐχόντων ὑμῶν ὑποπτος ἂν εἴη τοιοῦτό τι πράττων, πόλεμον δὲ ποιησαμένων προτέρων εἰκότως ἂν δοκοίη διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς

34, 3. διαλύσονται FTΩν et γρ Σ. 6. τὰ ἐκείνου FTΩν.
35, 2. κρείττους post προδοτῶν ponunt FTΩν. 6. Ἑλλήνων om F. τὸν om Ω. 36, 1. ἕως FΩ et corr T. 2. ἐκεῖνον ante κοινὸν ponunt FTΩν. 4. διαφορῶν FΞTΩν. 8. φοβούμεθα ν. μηδ'] μὴ FΩ. αὐτῶν ἡμῶν ν, αὐτὸν ἡμῶν Σ et γρ F, αὐτὸν ἡμῶν αὐτῶν γρ T; ἡμῶν αὐτῶν ς. 37, 1. ὁμόθυμον F. 2. ἀδικεῖν ἂν ἡμ. FTΩν et mg Σ. 6. πραττων FT, πράττειν ν.

38 ἔχθραν τοῖς ἄλλοις φίλος εἶναι βούλεσθαι. μὴ οὖν ἐξ-
ελέγξητε ὡς κακῶς ἔχει τὰ Ἑλληνικά, συγκαλοῦντες ὅτ' οὐ πείσεσθε, καὶ πολεμοῦντες ὅτ' οὐ δυνήσεσθε· ἀλλ' ἔχετε ἡσυχίαν θαῤῥοῦντες καὶ παρασκευαζόμενοι, καὶ βούλεσθε ἀπαγγέλλεσθαι περὶ ὑμῶν πρὸς βασιλέα μὴ μὰ Δία ὡς 189
ἀποροῦσιν ἢ φοβοῦνται ἢ θορυβοῦνται πάντες οἱ Ἕλ-
39 ληνες καὶ Ἀθηναῖοι, πολλῆ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ὅτι, εἰ μὲν μὴ τοῖς Ἕλλησιν ὁμοίως αἰσχρὸν ἦν τὸ ψεύδεσθαι καὶ ἐπιορκεῖν ὥσπερ ἐκείνῳ καλόν, πάλαι ἂν ὑμεῖς ἐπ' ἐκεῖνον ἐπορεύεσθε, νῦν δὲ τοῦτο μὲν ἐκ ἂν ποιήσαιτε ὑμῶν ἕνεκ' αὐτῶν, εὔχεσθε δὲ πᾶσι τοῖς θεοῖς τὴν αὐτὴν λαβεῖν παράνοιαν ἐκεῖνον ἥν πέρ ποτε τοὺς προγόνους αὐτῶ. καὶ ταῦτ' ἂν ἐπίη σκοπεῖν αὐτῷ, ἐκ ὀλιγώρως ὑμᾶς βελευομέ-
40 νους εὑρήσει. ἐκ μέν γε τῶν πρὸς τοὺς ἑαυτῶ προγόνους πολέμων σύνοιδε τὴν πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην γεγενημένην, ἐκ δὲ τῆς ἡσυχίας ἧς ἦγε πρὸ τούτων, ἐδεμιᾶς τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων τοσοῦτον ὅσον νῦν ὑπεραίρουσαν. καὶ μὴν καὶ τοὺς Ἕλληνας ὁρᾷ δεομένους ἤτοι τινὸς ἐκουσίου ἢ κἀκουσίου διαλλακτοῦ, τοῦτον δ' αὐτὸν ἂν οἶδε φανέντ' αὐτοῖς, εἰ πόλεμον κινοίη. ὥστε καὶ γνώριμα καὶ πιστὰ αὐτῷ τῶν ἀπαγγελλόντων ἀκούειν ἔσται.

41 Ἵνα δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ μακρὰ λίαν λέγων ἐνοχλῶ, τὰ κεφάλαια ὧν συμβουλεύω φράσας ἄπειμι. παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς κελεύω, ἀμύνεσθαι δὲ καὶ βασιλέα καὶ πάντας, ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσι, ταύτῃ τῇ αὐτῇ δυνάμει φημὶ δεῖν, ἄρχειν δὲ μηδενὸς μήτε λόγου μήτ' ἔργου ἀδίκου. τὰ δ' ἔργα

εἰς

38, 2. ὅτ'] ὅτι *v*. 3. πειδονται *F*, πείσονται *Σ* et pr *v*.
5. περὶ] μὲν περὶ *Σ*. 39, 1. μὲν om *FΓΩv*. 3. ὑμεῖς ἐπ' ἐκεῖνον] ἐπ' αὐτον ὑμεῖς *Σ*. 5. εὔχεσθαι *Σ*. 7. ὀλιγώρως] ὠλόγως *γρ FΣ*. βουλομενους pr *Ω*. 40, 3. ἧς *Σ*, ἧς *F*: ceteri ἣν.
πρὸ τούτων] πρὸ τοῦ *T* et *γρ Σ*, ποτὲ *Fv*. τῶν ἄλλ. πόλεων οὐδεμιᾶς *TΩ*. 5. ἤτοι] ἢ *v*. 6. ἀκουσίου *FΓΩv*. 8. αὐτῷ τὰ τῶν *T*. 41, 1. λίαν λέγων *Σ*: λέγων λίαν *ς*. 3. μὲν om *TΩ*.
4. ἀμύνασθαι *ΓΩ*. καὶ ante *βασιλέα* om *TΩ*. 5. αὐτῇ add *Σ*.
6. δ' om *Σ*.

ἡμῶν ὅπως ἄξια τῶν προγόνων ἔσται σκοπῶμεν, μὴ τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος λόγους. κἂν ταῦτα ποιῆτε, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς τἀναντία πείθουσι συμφέροντα πράξετε· οὐ γὰρ ὀργιεῖσθε αὐτοῖς ὕστερον, νῦν ἁμαρτόντες.

15.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. 190

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον ἦραντο πρὸς Ἀθηναίους Χῖοι καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι, πρότερον μὲν αὐτῶν ὑπήκοοι γεγονότες, τότε δὲ ἀλλήλοις συμμαχίαν πεποιημένοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων. γείτονες δὲ ὄντες οἱ Ῥόδιοι τῇ Καρίᾳ πρὸς τὸν ταίτης ὑπαρχον Μαύσωλον οἰκείως ἔχειν ἐδόκουν. ὁ δὲ κατ' ὀλίγον πιστευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ δήμου συνεστήσατο, καὶ τὴν δημοκρατίαν τῶν Ῥοδίων ἀφελόμενος ὀλίγοις τοῖς δυνατωτέροις τὴν πόλιν κατεδούλωσε. συμβουλεύει τοίνυν ὁ Δημοσθένης μὴ περιορᾶν ταῦτα, ἀλλὰ βοηθεῖν τῷ δήμῳ τῶν Ῥοδίων, συμφέρειν λέγων τοῖς Ἀθηναίοις τὸ δημοκρατεῖσθαι τὰς πόλεις. εἰ δὲ ἠδικήκασιν ἡμᾶς, φησίν, Ῥόδιοι, ἀλλὰ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν καὶ σύνηθες τὰ καὶ τοὺς λυπήσαντάς τι τῶν Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν καὶ μὴ μνησικακεῖν ἁμαρτάνουσιν εἰς τὴν πόλιν.

Οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένους διδάναι παῤῥησίαν ἑκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδεπώποτε ἡγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτιστα ὑμᾶς (ὡς γὰρ εἰπεῖν ἁπλῶς, ἅπαντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε) ἀλλὰ τὸ πράττειν 191
πεῖσαι ταῦτα· ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ καὶ ψηφισθῇ, τότε τοσοῦτον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσονπερ πρὶν δόξαι. ἔστι μὲν οὖν ἓν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλειν, τὸ τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας οὐ πάλαι νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἔχειν

v. 1, σκοπῶμεν μὴ] σκοπεῖν δὴ Σ. 4. ὀργιεῖσθε Σ: ὀργισθήσεσθε ς. Tit. ΠΕΡΙ] ὑπὲρ Σ. ΥΠΟΘ. 1, ἤραντο om FΓΩν. 5, πιστευόμενος] πεισθεὶς F. 9. λέγων om FΩν et pr Γ.
§ 1, 1. ὑμᾶς in mg Σ, ἡμᾶς Ω. 3. τὸ om FΓμ et pr Ω.
6. ὑπάρχειν. ἐγνωκότες Σ: ceteri ἐγνωκότες ὑπάρχειν. πράττειν πεῖσαι FTΩμν: πεῖσαι πράττειν ς. 6. τότε om FTΩμν et γρ Σ.
2, 1, τοσοῦτον] ἴσον Σ. περ om FΓΩμν. 3. τὰ om pr Σ, ἡμῖν ΣΩμν.

τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι παιρῷ· συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἐὰν ἃ χρὴ βουλεύσησθε περὶ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι. ἠτιάσαντο μὲν γὰρ ἡμᾶς ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς Χῖοι καὶ Βυζάντιοι καὶ Ῥόδιοι, καὶ διὰ ταῦτα συνέστησαν ἐφ' ἡμᾶς τὸν τελευταῖον τετονὶ πόλεμον· φανήσεται δ' ὁ μὲν πρυτανεύσας ταῦτα καὶ πείσας Μαύσωλος, φίλος εἶναι φάσκων Ῥοδίων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἁφῃρημένος, οἱ δ' ἀποδείξαντες αὐτοὺς συμμάχους Χῖοι καὶ Βυζάντιοι τοῖς αὐτυχήμασιν αὐτῶν ἐβεβοηθηκότες, ὑμεῖς δ', ὃς ἐφοβεῖντο, μόνοι τῶν πάντων τῆς σωτηρίας αὐτοῖς αἴτιοι. ἐκ δὲ τοῦ ταῦθ' ὑπὸ πάντων ὀφθῆναι ποιήσατε τὰς πολλὰς ἐν ἅπάσαις ταῖς πόλεσι τοῦτο ποιεῖσθαι σύμβολον τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἐὰν ὑμῖν ὦσι φίλοι· ἓ μεῖζον οὐδὲν ἂν ὑμῖν γένοιτο ἀγαθὸν ἢ παρὰ πάντων ἑκόντων ἀνυπόπτως τυχεῖν εὐνοίας.

5 Θαυμάζω δ' ὅτι τοὺς αὐτοὺς ὁρῶ ὑπὲρ μὲν Αἰγυπτίων τἀναντία πράττειν βασιλεῖ τὴν πόλιν πείθοντας, ὑπὲρ δὲ τοῦ Ῥοδίων δήμου φοβουμένους τὸν ἄνδρα τοῦτον. καίτοι τοὺς μὲν Ἕλληνας ὄντας ἅπαντες ἴσασι, τοὺς δ' ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐκείνου μεμερισμένους. οἶμαι δ' ὑμῶν μνημονεύ- 192
ειν ἐνίους ὅτι, ἡνίκ' ἐβουλεύεσθε περὶ τῶν βασιλικῶν,
6 παρελθὼν πρῶτος ἐγὼ παρῄνεσα, οἶμαι δὲ καὶ μόνος ἢ δεύτερος εἰπεῖν, ὅτι μοι σωφρονεῖν ἂν δοκοῖτε, εἰ τὴν πρόφασιν τῆς παρασκευῆς μὴ τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραν ποιοῖσθε, ἀλλὰ παρασκευάζοισθε μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθρούς, ἀμύνοισθε δὲ κἀκεῖνον, ἐὰν ὑμᾶς ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ. καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν εἶπον ταῦτα, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν
7 ὀρθῶς λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν ἤρεσκε ταῦτα, ἀκάλουθος

v. 2. ὑμῖν om Σ. περὶ αὐταῦ Σ et γρ Υ, ὑπὲρ αὐτῶν γρ Σ, περὶ ὧν ὑπὲρ αὐταυ F, ὑπὲρ αὐτοῦ ceteri. 3. τὰς om pr Σ. 3, 4. ταῦτον Τ. 7. ἀτυχήσασιν F. 5, 3. τὰν] τὰς αὐτὸν FΠuv. ὑπὲρ

6, περὶ F, ὑπὲρ Σ. 6, 1. καὶ om Σ. 2. δοκεῖτε ΣΩ et corr v. 3. ποιεῖσθε et 5. ἀμύνεσθε Σ. 6. ταῦτα εἶπον FΓΠuv.

τοίνυν ὁ νῦν λόγος ἐστί μοι τῷ τότε ῥηθέντι. ἐγὼ γάρ, εἰ βασιλεὺς παρ' αὐτὸν ὄντα με σύμβουλον ποιοῖτο, ταῦτ' ἂν αὐτῷ παραινέσαιμι ἅπερ ὑμῖν, ὑπὲρ μὲν τῶν ἑαυτοῦ πολεμεῖν, ἐάν τις ἐναντιῶται τῶν Ἑλλήνων, ὧν δὲ μηδὲν αὐτῷ προσήκει, τούτων μηδ' ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν.
8 εἰ μὲν οὖν ὅλως ἐγνώκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσον ἂν βασιλεὺς ἐγκρατὴς γένηται φθάσας ἢ παρακρουσάμενός τινας τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, παραχωρεῖν, οὐ καλῶς ἐγνώκατε, ὡς ἐγὼ κρίνω· εἰ δ' ὑπέρ γε τῶν δικαίων καὶ πολεμεῖν, ἂν τούτου δέῃ, καὶ πάσχειν ὁτιοῦν οἴεσθε χρῆναι, πρῶτον μὲν ὑμῖν ἧττον δεήσει τούτων, ὅσῳ ἂν μᾶλλον ἐγνωκότες ἦτε ταῦτα, ἔπειθ' ἃ προσήκει φρονεῖν δόξετε.
9 Ὅτι δ' ἐδόκει καινὸν εἶτ' ἐγὼ λέγω νῦν κελεύων Ῥοδίους ἐλευθερῶν, ἔθ' ὑμεῖς, ἂν πεισθῆτέ μοι, ποιήσατε, τῶν γεγενημένων ὑμᾶς τι καὶ συνενηνοχότων ὑπομνήσω. ὑμεῖς ἐξεπέμψατε Τιμόθεόν ποτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βοηθήσοντα Ἀριοβαρζάνῃ, προσγράψαντες τῷ ψηφίσματι 193
„μὴ λύοντα τὰς σπονδὰς τὰς πρὸς βασιλέα." ἰδὼν δ' ἐκεῖνος τὸν μὲν Ἀριοβαρζάνην φανερῶς ἀφεστῶτα βασιλέως, Σάμον δὲ φρουρουμένην ὑπὸ Κυπροθέμιδος, ὃν κατέζησε Τιγράνης ὁ βασιλέως ὕπαρχος, τῷ μὲν ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν, τὴν δὲ προσκαθεζόμενος καὶ βοηθήσας ἠλευθέρω-
10 σεν· καὶ μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας ἐ γέγονε πόλεμος διὰ ταῦθ' ὑμῖν. ἐ γὰρ ὁμοίως ἐδεῖς ὑπέρ τε τῶ πλεονεκτεῖν πολεμήσειεν ἂν καὶ τῶν ἑαυτῶ, ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ὧν ἐλαττῶνται μέχρι τῶ δυνατῶ πάντες πολεμοῦσιν, ὑπὲρ δὲ τῶ πλεονεκτεῖν οὐχ ὅτως, ἀλλ' ἐφίενται μέν, ἐάν τις ἐᾷ, ἐὰν δὲ κωλυθῶσιν, οὐδὲν ἠδικηκέναι τοὺς ἐναντιωθέντας αὐτοῖς ἡγοῦνται.

v. 1. ὁ νῦν om FTΩuv. 4. ὧν om pr T. 5. προσήκειν uv, pr Ω, rc T. 8, 2. ἢ Σ: ceteri καὶ. 4. γε om Σ. 5. ὅτι ἂν οὖν T, ὁτιοῦν ἂν FΩuv. 6. τούτου F, τοῦτον TΩuv. 9, 2. ἂν] εἰ corr T. πεισθεῖητε FTΩ. μοι om pr Σ. 3. τῶν om pr Ω. τι om Anecd. p. 176, 21. συνενεγκόντων γε F, τῶν συνενηνοχότων Ωu. 5. ἀριοβαρζ. φανερῶς ἀφιστῶτα τῶ βασιλέως προσγρ. Σ. 6. πρὸς τὸν βασιλέα Σ. 7. ἀριοβαρζάνη Σ. ἀφες. τοῦ βασιλέως FTΩuv. 8. κυπροθέσμιδος pr Σ. 10. προσκαθήμενος Ω. βοηθήσας] πολεμήσας FΩuv. 10, 3. καὶ ὑπὲρ τῶν FTΩuv. 6. αὐτοῖς om FTΩuv.

11 Ὅτι δ' οὐδ' ἂν ἐναντιωθῆναί μοι δοκεῖ τῇ πράξει ταύτῃ νῦν Ἀρτεμισία τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τῶν πραγμάτων, μικρὰ ἀκούσαντες σκοπεῖτε εἴτ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι ταῦτ' εἴτε καὶ μή. ἐγὼ νομίζω πράττοντος μὲν ἐν Αἰγύπτῳ πάνθ', ὡς ὥρμηκε, βασιλέως σφόδρα ἂν Ἀρτεμισίαν πειραθῆναι περιποιῆσαι Ῥόδον αὐτῷ, οὐ τῇ βασιλέως εὐνοίᾳ, ἀλλὰ τῷ βέλεσθαι πλησίον αὐτῆς διατρίβοντος ἐκείνῃ μεγάλην εὐεργεσίαν καταθέσθαι πρὸς αὐτόν, 12ἵν' ὡς οἰκειότατ' αὐτὴν ἀποδέχοιτο· πράττοντος δ' ὡς λέγεται, καὶ διημαρτηκότος οἷς ἐπεχείρησεν, ἡγεῖσθαι τὴν νῆσον ταύτην, ὅπερ ἔστιν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἶναι βασιλεῖ χρησίμην ἐν τῷ παρόντι, τῆς δ' αὐτῆς ἀρχῆς ἐπιτείχισμα πρὸς τὸ μηδ' ὁτιῶν παρακινεῖν. ὥστε μοι δοκεῖ μᾶλλον ἂν ὑμᾶς ἔχειν μὴ φανερῶς αὐτῆς ἐνδέσης ἢ κεῖνον λαβεῖν βέλεσθαι. οἶμαι μὲν ἔγ' ἐδὲ βοηθήσειν αὐτήν, ἂν δ' ἄρα 194
13τοῦτο ποιῇ, φαύλως καὶ κακῶς· ἐπεὶ καὶ βασιλέα γ' ὅ τι μὲν ποιήσει, μὰ Δί' ἐκ ἂν εἴποιμι ἔγωγ' ὡς οἶδα, ὅτι μέντοι συμφέρει τῇ πόλει δῆλον ἤδη γενέσθαι πότερα ἀντιποιήσεται τῆς πόλεως τῆς Ῥοδίων ἢ ἔ, τοῦτ' ἂν ἰσχυρισαίμην· ἐ γὰρ ὑπὲρ Ῥοδίων βελευτέον, ὅταν ἀντιποιῆται, μόνον, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν πάντων Ἑλλήνων.

14 Οὐ μὴν οὐδ' ἂν εἰ δι' αὐτῶν εἶχον τὴν πόλιν οἱ νῦν ὄντες ἐν αὐτῇ Ῥόδιοι, παρῆνεσα ἂν ὑμῖν τούτους ἑλέσθαι, οὐδ' εἰ πάνθ' ὑπισχνεῖντο ὑμῖν ποιήσειν. ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς τὸ μὲν πρῶτον, ὅπως καταλύσωσι τὸν δῆμον, προσλαβόντας τινὰς τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ δὲ τοῦτ' ἔπραξαν, πάλιν ἐκβαλόντας τούτους· τοὺς οὖν μηδετέροις πιστῶς κεχρημένους οὐδ' ἂν ὑμῖν βεβαίους ἡγοῦμαι γενέσθαι συμ-

11, 1. ἂν om FΓΩuv. 3. ἐγὼ et 4. καὶ om Σ. 5. ὡς] ὃδ' mg Γ. βασιλεὺς ὡς σφ. Σ. 7. τῷ] τοῦ Σ. 12, 1. ταύτην Σ. 3. ἂν om Fuv. 6. κεῖνον Σ: ceteri ἐκεῖνον. 13, 1. γ' om F ΓΩuv. μὲν] μέν ποτε FΓΩuv. 4. τοῦτ' Σπ, ταῦτα F: ταῦτ' ς. 5. ὅταν Σ: ceteri ἂν. 6. ἡμῶν FΣ. τῶν om Ω, post πάντων ponunt FΓuv. 14, 3. ὑμῖν FΣ: ἡμῖν ς. 5. ἔπραξεν F.

15 μάχους. καὶ ταῦτ' οὐδέποτ' εἶπον ἄν, εἰ τῷ Ῥοδίων δήμῳ μόνον ἠγούμην συμφέρειν· οὔτε γὰρ προξενῶ τῶν ἀνδρῶν ἔτ' ἰδίᾳ ξένος αὐτῶν ὐδείς ἐστί μοι. ἐ μὴν ὐδ' εἰ ταῦτ' ἀμφότερ' ἦν, εἰ μὴ συμφέρειν ὑμῖν ἠγέμην, εἶπον ἄν, ἐπεὶ Ῥοδίοις γ', εἰ οἷόν τε τῦτ' εἰπεῖν τῷ συναγορεύοντι τῇ σωτηρίᾳ αὐτῶν, συγχαίρω τῶν γεγενημένων, ὅτι τοῦ νομίσασθαι τὰ ὑμέτερ' ὑμῖν φθονήσαντες τὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν ἀπολωλέκασι, καὶ παρὸν αὐτοῖς Ἕλλησι καὶ βελτίοσιν αὐτῶν ὑμῖν ἐξ ἴσου συμμαχεῖν, βαρβάροις καὶ δούλοις, οὓς εἰς τὰς ἀκροπόλεις παρεῖνται, δουλεύουσιν.

16 ὀλίγου δὲ δέω λέγειν, ἂν ὑμεῖς αὐτοῖς ἐθελήσητε βοηθῆσαι, ὡς καὶ συνενήνοχε ταῦτ' αὐτοῖς· εὖ μὲν γὰρ πράτ- 195
τοντες ἐκ οἷδ' εἴ ποτ' ἂν εὖ φρονῆσαι ἠθέλησαν, ὄντες Ῥόδιοι, ἔργῳ δὲ πειραθέντες καὶ διδαχθέντες ὅτι πολλῶν κακῶν ἡ ἄνοια πολλοῖς αἰτία γίγνεται, τάχ' ἄν, εἰ τύχοιεν, σωφρονέσεροι πρὸς τὸν λοιπὸν τῦ χρόνε γένοιντο. τῦτο δ' ἐ μικρὸν αὐτοῖς ὠφέλημα ἡγῦμαι. φημὶ δὴ χρῆναι πειρᾶσθαι σώζειν τὲς ἄνδρας καὶ μὴ μνησικακεῖν, ἐνθυμεμένες ὅτι πολλὰ καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἐπιβελευσάντων ἐξηπάτησθε, ὧν ὐδενὸς αὐτοὶ δῦναι δίκην δίκαιοι ἂν εἶναι φήσαιτε.

17 Ὁρᾶτε δὲ κἀκεῖνο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πολλοὺς ὑμεῖς πολέμους πεπολεμήκατε καὶ πρὸς δημοκρατίας καὶ πρὸς ὀλιγαρχίας. καὶ τοῦτο μὲν ἴστε καὶ αὐτοί· ἀλλ' ὑπὲρ ὧν πρὸς ἑκατέρυς ἔσθ' ὑμῖν ὁ πόλεμος, τῦτ' ἴσως ὑμῶν ὐδεὶς λογίζεται. ὑπὲρ τίνων ἔν ἐστιν; πρὸς μὲν τοὺς δήμυς ἢ περὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων, οὐ δυνηθέντων δημοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα, ἢ περὶ γῆς μέρους ἢ ὅρων ἢ φιλονεικίας ἢ τῆς ἡγεμονίας· πρὸς δὲ τὰς ὀλι-

15, 1. οὐδεπώποτε Σ et mg Υ. 2. πρόξενος Ωυν. 6. ὅτι τοῦ νομίσ.] τοῦ νομίσ. γὰρ Σ. 9. αὐτῶν om Ω, post ὑμῖν ponunt F Υυν. 16, 1. δὲ om Σ. 3. ἂν om FΩυν. 5. αἰτία τοῖς πολλοῖς Σ. 6. τὸν] τὸ ΥΩυν et corr F, τοῦ in mg Σ, 7. μικρὰν ὠφέλειαν αὐτοῖς Σ. 9. ὑπὸ] ἐπὶ Σ. βουλευσάντων Υ.
10. δοῦναι δίκην Σ: δίκην δοῦναι ς. δίκαιον Reiskius: libri δίκαιοι. 17, 2. πολέμους πεπολεμήκατε Σ: ceteri πεπολεμήκατε πολέμους. 3. μὲν om pr Υ, post ἴστε ponunt FΩυν. 7. λύσασθαι Ω. 8. φιλονεικίας Σ et mg Υ: ceteri φιλοτιμίας.

γαρχίας ὑπὲρ μὲν τούτων ἁδενός, ὑπὲρ δὲ τῆς πολιτείας
18καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὥστ' ἔγωγ' οὐκ ἂν οἰκήσαιμι εἰπεῖν
μᾶλλον ἡγεῖσθαι συμφέρειν δημοκρατεμένους τοὺς Ἕλ-
λήνας ἅπαντας πολεμεῖν ὑμῖν ἢ ὀλιγαρχουμένους φίλους
εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους ὄντας οὐ χαλεπῶς ἂν
εἰρήνην ὑμᾶς ποιήσασθαι νομίζω, ὁπότε βουληθείητε,
πρὸς δὲ ὀλιγαρχουμένους οὐδὲ τὴν φιλίαν ἀσφαλῆ νομί-
ζω· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καὶ ζητοῦντες ἄρ-
χειν τοῖς μετ' ἰσηγορίας ζῆν ἠρημένοις εὔνοι γένοιντ' ἄν.
19 Θαυμάζω δ', εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἡγεῖται Χίων ὀλιγαρχε- 196
μένων καὶ Μυτιληναίων, καὶ νυνὶ Ῥοδίων καὶ πάντων
ἀνθρώπων ὀλίγα δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δεινὴν ὑπα-
γομένων, συγκινδυνεύειν τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ
λογίζεται τοῦθ', ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίας
ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δῆμον ἐάσουσιν. ἴσα-
σι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν τὰ πράγ-
ματ' ἐπανάξοντας· ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἄν τι γενέ-
20σθαι προσδοκῶσι, τούτους ἀνελεῖν βουλήσονται. τὲς μὲν
ἓν ἄλλες τὲς ἀδικοῦντάς τινας αὐτῶν τῶν καπῶς πεπον-
θότων ἐχθρὲς ἡγεῖσθαι χρή· τὲς δὲ τὰς πολιτείας κατα-
λύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινοὺς ἐχθρὲς
παραινῶ νομίζειν πάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων.
21ἔπειτα καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοκρατουμέ-
νες αὐτὲς τοιαῦτα φρονοῦντας φαίνεσθαι περὶ τῶν ἀτυ-
χούντων δήμων, οἷάπερ ἂν τὲς ἄλλες ἀξιώσαιτε φρονεῖν
περὶ ὑμῶν, εἴ ποθ', ὃ μὴ γένοιτο, τοιοῦτό τι συμβαίη.
καὶ γὰρ εἰ δίκαιά τις φήσει Ῥοδίες πεπονθέναι, ἐκ ἐπι-

18, 3. ὑμῖν Ωu: ἡμῖν ς. 4. γὰρ om pr υ. 5. εἰρήνην ὑμᾶς θείητε Σc: ceteri ὑμᾶς εἰρήνην. βούλησθε F. 6. δὲ τοὺς ὀλιγαρχ. F FΩυ. 7. οὐ] οὐδὲ υ. 8. εἰρημένους Ω. 19, 2 Μυτιληναίων Σ et pr Fc: Μιτυληναίων ς. 4. συγκινδυνεύειν τι τὴν FTΠυν. ῖ ας ἡμων F. 5. ὀλιγαρχιων F, ὀλιγαρχιῶν T. 7. πράγματ' ἂν FΠυν. 8. ἐπάξοντας T, ἐπάγοντας Σ. 20, 1. τούτους] τουὶ Σ. 2. οὖν om Ω. τοὺς om Σ. 3. χρὴ om pr Σ. 4. καὶ om Σ. 21, 3. οἷάπερ ἂν — ἀξιώσαιτε] οἷα — ἀξιώσετε FTΠυν. 5. φήσει Σ, φήσειε Ω: ἂν φήσειε ceteri.

τήδειος ὁ καιρὸς ἐφηυθῆναι· δεῖ γὰρ τοὺς εὐτυχοῦντας περὶ τῶν ἀτυχούντων ἀεὶ φαίνεσθαι τὰ βέλτιστα βουλευομένους, ἐπειδήπερ ἄδηλον τὸ μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις.

22 Ἀκούω δ' ἔγωγε πολλάκις ἐνταυθὶ παρ' ὑμῖν τινῶν λεγόντων ὡς, ὅτε ἠτύχησεν ὁ δῆμος ἡμῶν, συνεβουλεύθησάν τινες αὐτὸν σωθῆναι· ὧν ἐγὼ μόνων Ἀργείων ἐν τῷ παρόντι μνησθήσομαι βραχύ τι. οὐ γὰρ ἂν ὑμᾶς βουλοίμην, δόξαν ἔχοντας τοῦ σώζειν τοὺς ἀτυχοῦντας ἀεί, "χείρους Ἀργείων ἐν ταύτῃ τῇ πράξει φανῆναι, οἳ197 χώραν ὅμορον τῇ Λακεδαιμονίων οἰκοῦντες, ὁρῶντες ἐκείνους γῆς καὶ θαλάττης ἄρχοντας, ἐκ ἀπώκνησαν ἐφ' ἑαυτοὺς βοήθησαν εὐνοϊκῶς ὑμῖν ἔχοντες φανῆναι, ἀλλὰ καὶ πρέσβεις ἐλθόντας ἐκ Λακεδαίμονος, ὡς φασιν, ἐξαιτήσοντάς τινας τῶν φυγάδων τῶν ὑμετέρων ἐψηφίσαντο, ἐὰν μὴ πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπαλλάττωνται, πολεμίους κρίνειν.

23 εἶτ' ἐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὸ μὲν Ἀργείων πλῆθος ἐκ ἐφοβήθη τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς ἐδὲ τὴν ῥώμην, ὑμεῖς δ' ὄντες Ἀθηναῖοι βάρβαρον ἄνθρωπον, καὶ ταῦτα γυναῖκα, φοβηθήσεσθε; καὶ μὴν οἱ μὲν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν ὅτι πολλάκις ἥττηνται ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ὑμεῖς δὲ νενικήκατε μὲν πολλάκις βασιλέα, ἥττησθε δ' ἐδ' ἅπαξ ὅτε τῶν δήλων τῶν βασιλέως ὅτ' αὐτῷ ἐκείνῳ· εἰ γάρ τι πω κεκράτηκε τῆς πόλεως βασιλεύς, ἢ τῶν πονηροτάτων τῶν Ἑλλήνων καὶ προδότας
24 αὑτῶν χρήμασι πείσας ἢ ἐδαμῶς ἄλλως κεκράτηκεν. καὶ ἐδὲ τοῦτο αὐτῷ συνεγήνοχεν, ἀλλ' ἅμα εὑρήσετε αὐτὸν

v. 2. τὰ βέλτιστα βουλευομένους Σ, βουλομένους τὰ βέλτιστα corr T: βουλευομένους τὰ βέλτιστα ceteri. 3. ἐπείπερ T. 22, 1. ἐγὼ Σ. ἐνταυθοῖ FΩuv et corr T: 2. ὁ δῆμος] ἡ πόλις FTΩv.

3. αὐτὴν F, αὐτὴν Ωv. 4. ἡμᾶς Ω. 5. ἀτυχοῦντας Σ: ἀτυχήσαντας ς. 7. τῇ] τὴν F. 8. ἐφοβήθησαν] ἐφόβησαν Ω. 12, δύντος γρ T. 23, 4. φοβήσεσθε F, φοβήσεσθαι Σ. 5. ἂν ἔχοιεν T. 7. οὐδ' om pr Ω. οὔτε om Σ. quod addebatur ὑπὸ omisi cum FΩuv et Anecd. p. 147, 1. τοῦ βασ. F, τοῦ βασ. Ωu. 8. που] πον καὶ Fuv. 24, 2. ἀλλ' ἅμα] ἀλλὰ μὴν Σ Ωuv, ἀλλὰ μην τε F.

τὴν τε πόλιν διὰ Λακεδαιμονίων ἀσθενῆ ποιήσαντα καὶ περὶ τῆς αὐτῶ βασιλείας κινδυνεύσαντα πρὸς Κλέαρχον καὶ Κῦρον. ὅτ' ἦν ἐκ τῶ φανερῶ κεκράτηκεν, ὅτ' ἐπιβελεῦσαι συνενήνοχεν αὐτῷ. ὁρῶ δ' ὑμῶν ἐνίας Φιλίππω μὲν ὡς ἄρ' ἀδενὸς ἀξίω πολλάκις ὀλιγωρᾶντας, βασιλέα δ' ὡς ἰσχυρὸν ἐχθρὸν οἷς ἂν προέληται φοβεμένους. εἰ δὲ τὸν μὲν ὡς φαῦλον ἐκ ἀμυνόμεθα, τῷ δὲ ὡς φοβερῷ πάνθ' ὑπείξομεν, πρὸς τίνας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρατεξόμεθα; 198

25 Εἰσὶ δέ τινες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ' ὑμῖν δεινότατοι τὰ δίκαια λέγειν ὑπὲρ τῶν ἄλλων πρὸς ὑμᾶς, οἷς παραινέσαιμ' ἂν ἔγωγε τοσοῦτον μόνον, ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ζητεῖν τὰ δίκαια λέγειν, ἵν' αὐτοὶ τὰ πρου-
ήκοντα πρῶτοι φαίνωνται ποιοῦντες, ὡς ἔξιν ἄτοπον περὶ τῶν δικαίων ὑμᾶς διδάσκειν αὐτὸν οὐ δίκαια ποιοῦντα· οὐ γὰρ ἐστι δίκαιον ὄντα πολίτην τὰς καθ' ὑμῶν λόγους,
26 ἀλλὰ μὴ τὰς ὑπὲρ ὑμῶν ἐσκέφθαι. φέρε γὰρ πρὸς θεῶν σκοπεῖτε, τί δή ποτ' ἐν Βυζαντίῳ οὐδεὶς εὐθ' ὁ διδάξων ἐκείνους μὴ καταλαμβάνειν Χαλκηδόνα, ἢ βασιλέως μέν ἐστιν, εἴχετε δ' αὐτὴν ὑμεῖς, ἐκείνοις δ' ἀδαμόθεν προσ-
ήκει· μηδὲ Σηλυμβρίαν, πόλιν ὑμετέραν ποτὲ σύμμα-
χον ἔσαν, ὡς αὐτοὺς συντελῆ ποιεῖν καὶ Βυζάντιον ὁρίζειν τὴν τούτων χώραν παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συν-
θήκας, ἐν αἷς αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι γέγραπται;
27 οὐδὲ Μαύσωλον ζῶντα, οὐδὲ τελευτήσαντος ἐκείνου τὴν

v. l. διὰ om Ωαν. 3. τοῦ om Σ. 25, 1. δὲ] δὴ Ω. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] ὦ ἀθηναῖοι Ω, οἱ αν. ὑμῖν F, ἡμῖν ΓΩαν. 2. τὰ om Σ. 3. ἡμῶν F. 6. αὐτὸν — ποιοῦντα ΓΩ. οὓς ας

26, 1. ἡμῶν αν. θεῶν] τῶν θεῶν Γ. 2. διδάσκων Γ, διδάσκων FΩαν. 4. αὐτὴν ὑμεῖς Σ: ὑμεῖς αὐτὴν τ. προσηκεν Σ. 5. σηλυμβραν Σ, συλημβρίαν Ωα. 6. βυζαντιον F, βυζαντίους ΣΩαν. 7. τούτων F. 8. τὰς πόλεις in mg ΓΩ, om Fαν. ους ον ος

27, 1. μαύσωλον ζῶντα Σ et corr ΓΩ, μαυσώλου ζῶντα F, μαυσώλου ζῶντος αν.

Ἀρτεμισίαν οὐδεὶς ἐσθ' ὁ διδάξων μὴ καταλαμβάνειν Κῶν καὶ Ῥόδον καὶ ἄλλας πόλεις ἑτέρας Ἑλληνίδας, ὧν βασιλεὺς ὁ ἐκείνων δεσπότης ἐν ταῖς συνθήκαις ἀπέστη τοῖς Ἕλλησι, καὶ περὶ ὧν πολλοὺς κινδύνους καὶ καλοὺς ἀγῶνας οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἕλληνες ἐποιήσαντο. εἰ δ' ἄρα καὶ λέγει τις ἀμφοτέροις αὐτοῖς, ἀλλ' οἵ γε πει-
28σόμενοι τούτοις, ὡς ἔοικεν, οὐκ εἰσίν. ἐγὼ δὲ δίκαιον μὲν εἶναι νομίζω κατάγειν τὸν Ῥοδίων δῆμον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ δίκαιον ἦν, ὅταν εἰς ἃ ποιοῦσιν οὗτοι βλέψω, προσήκειν οἶμαι παραινέσαι κατάγειν. διὰ τί; ὅτι πάν-199
των μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ δίκαια ποιεῖν ὡρμηκότων αἰσχρὸν ἡμᾶς μόνους μὴ ἐθέλειν, ἁπάντων δὲ τῶν ἄλλων ὅπως ἀδικεῖν δυνήσονται παρασκευαζομένων μόνους ἡμᾶς τὰ δίκαια προτείνεσθαι, μηδενὸς ἀντιλαμβανομένους, οὐ δικαιοσύνην ἀλλ' ἀνανδρίαν ἡγοῦμαι· ὁρῶ γὰρ ἅπαντας πρὸς τὴν παροῦσαν δύναμιν καὶ τῶν δικαίων
29ἀξιουμένους. καὶ παράδειγμα λέγειν ἔχω τούτου πᾶσιν ὑμῖν γνώριμον. εἰσὶ συνθῆκαι τοῖς Ἕλλησι διτταὶ πρὸς βασιλέα, ἃς ἐποιήσατο ἡ πόλις ἡ ἡμετέρα, ἃς ἅπαντες ἐγκωμιάζουσι, καὶ μετὰ ταῦθ' ὕστερον Λακεδαιμόνιοι ταύτας ὧν δὴ κατηγοροῦσιν· κἀν ταύταις οὐχὶ ταὐτὰ δίκαια ἀμφοτέραις ὥρισται. τῶν μὲν γὰρ ἰδίων δικαίων τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις οἱ νόμοι κοινὴν τὴν μετουσίαν ἔδοσαν καὶ ἴσην καὶ τοῖς ἀσθενέσι καὶ τοῖς ἰσχυροῖς· τῶν δ' Ἑλληνικῶν δικαίων οἱ κρατοῦντες ὁρισταὶ τοῖς ἥττοσι γίγνονται.
30 Ἐπειδὴ τοίνυν ὑμῖν ἐγνωκέναι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑπάρχει, ὅπως καὶ πρᾶξαι ταῦτ' ἐφ' ὑμῖν ἔσται, δεῖ σκοπεῖν. ἔσται δὲ ταῦτ', ἐὰν ὑποληφθῆτε κοινοὶ προστάται τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας εἶναι. εἰκότως δέ μοι δοκεῖ χαλεπώ-

v. 2. κῶ Fuv et pr Υ. cf. Locella ad Xenophont. Ephes. p. 21, 3. ἑτέρας πόλεις Σ. ὧν καὶ β. FΥΩuv. 3. κείνων Σ. 6. λέγοι Ωu. 28, 4. παραινεῖν Σ. 7. δυνήσωνται Ω. 9. ἀνδρίαν u et pr v, ἀνδρεῖαν pr Σ. 10. καὶ om. Σ. 29, 1. λέγειν ἔχω τούτου Σ; ceteri τούτου λέγειν ἔχω. ἅπασιν Ω. 2. διτταὶ τοῖς ἕλλησι Ωuv. 5. ἀμφοτέροις FΥΩu. 9. ἥττω Υ. 30, 1. ποιεῖν] καὶ ποιεῖν FΥΩuv. 5. ἐστὶ Σ.

τατον ὑμῖν εἶναι πρᾶξαι τὰ δέοντα. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις ἡς ἀγών ἐστιν ὁ πρὸς τὰς προδήλους ἐχθράς, ἂν ἐὰν κρατήσωσιν, οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτοῖς κυρίοις
31 τῶν ἀγαθῶν εἶναι· ὑμῖν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δύο, ἑτὸς θ' ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ προεῖθ' ἕτερος τούτου πρότερος καὶ μείζων· δεῖ γὰρ ὑμᾶς βουλευομένους κρατῆσαι τῶν ἐναντία τῇ πόλει παρ' ὑμῖν πράττειν προῃρημέ-200
νων. ὅταν ἓν μηδὲν ἢ διὰ τέτταρας ἀκοντὶ τῶν δεόντων γενέσθαι, πολλῶν διαμαρτάνειν ὑμᾶς εἰκότως συμβαίνει.
32 τῷ μέντοι πολλὰς ἀδεῶς ταύτην τὴν τάξιν αἱρεῖσθαι τῆς πολιτείας ἴσως μὲν αἱ παρὰ τῶν μισθοδοτούντων αὐτοῖς ὠφέλειαι μάλιστ' αἴτιαι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ἄν τις ἔχοι δικαίως αἰτιᾶσθαι. ἐχρῆν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν αὐτὴν ἔχειν θέαν περὶ ὑμᾶς περὶ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ τάξεως, ἣν περ περὶ τῆς ἐν ταῖς στρατείαις ἔχετε. τίς ἔν ἐστιν αὕτη; ὑμᾶς τὸν λείποντα τὴν ὑπὸ τῷ στρατηγῷ τάξιν ταχθεῖσαν ἄτιμον οἴεσθε προσήκειν εἶναι καὶ
33 μηδενὸς τῶν κοινῶν μετέχειν. χρὴ τοίνυν καὶ τὸν τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων τάξιν ἐν τῇ πολιτείᾳ παραδεδομένην λείποντας καὶ πολιτευομένους ὀλιγαρχικῶς ἀτίμους τῷ συμβεβουλεύειν ὑμῖν αὐτοὺς ποιεῖσθαι· νῦν δὲ τῶν μὲν συμμάχων τοὺς τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ὑμῖν ἔχειν ὁμωμοκότας νομίζετε εὐνοῦντας, τῶν δὲ πολιτευομένων οὓς ἴστε σαφῶς τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς ἠρημένους, τούτοις πιστοτάτοις ἡγεῖσθε.
34 Ἀλλὰ γὰρ οὐχ ὅ τι τις κατηγορήσει τούτων ἢ τοῖς ἄλλοις ὑμῖν ἐπιπλήξει, χαλεπὸν εὑρεῖν· ἀλλ' ἀφ' ὁποίων λόγων ἢ πράξεως ἐπανορθώσεταί τις ἃ νῦν ὑπ ὀρθῶς ἔχει, τοῦτ' ἔργον εὑρεῖν. ἴσως μὲν ἓν οὐδὲ τὰ παρόντος

31, 2. πρόσεισθ' FT, πρόσθ' Λ. 4. ἐναντία T. 5. μηδὲν ἢ διὰ τούτους ἀκοντὶ] μηδενὸς ἀκούσης T, corr Ω, γρ FΣ. 6. γίγνεσθαι T. εἰκότως ὑμῶν T. 32, 2. μισθοδοτῶν FTΛu, μισθωτῶν v. αὐτοὺς Σ. 5. ὠφέλειαι Λ. 6. ἐν ταῖς στρατείαις Σ, ἐν στρατείᾳ τάξεως uv, ἐν τῇ στρατείᾳ τάξεως ceteri. 33, 2. λιπόντας T, λιπόντας Λud. 4. αὐτοῖς om u. 5. τὸν om Fuv et pr Ω. αὐτοὺς ἐχθροὺς Fuv. καὶ — πόλεως ἐχθροὺς om u. φίλους v. ἔχειν om FTΛu. 34, 2. ὑμῶν Σ. 5. πράξεως ποίας Σ.

παιρῶ περὶ πάντων λέγειν· ἀλλ' ἐὰν ᾖ προῄρησθε συνηθῆτε ἐπιμυρῶσαι συμφερούσῃ τινὶ πράξει, καὶ τἆλλ' ἄν
35 ἴσως καθ' ἓν ἕκαστον βέλτιον σχοίη. ἐγὼ μὲν οὖν οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων τούτων ἐρρωμένως, καὶ "πράττειν ἄξια τῆς πόλεως, ἐνθυμουμένους 201
ἅτι χαίρετ' ἀκούοντες, ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ὑμῶν καὶ τὰ πεπραγμένα ἐκείνοις διεξίῃ καὶ τὰ τρόπαια λέγῃ. νομίζετε τοίνυν ταῦτ' ἀναθεῖναι τοὺς προγόνους ὑμῶν οὐχ ἵνα θαυμάζητ' αὐτὰ θεωροῦντες μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ μιμῆσθε τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς.

16.

ΥΠΕΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ. 202

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὅτι Λακεδαιμόνιοι νικηθέντες ὑπὸ Θηβαίων ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας εἰς κίνδυνον μέγαν κατέστησαν, ἀποστάντων Ἀρκάδων καὶ προσθεμένων τοῖς Θηβαίοις, Ἀθηναῖοι σύμμαχοι Λακεδαιμονίοις γενόμενοι διέσωσαν αὐτούς. ὕστερον δὲ Λακεδαιμόνιοι τῶν κινδύνων ἀπαλλαγέντες καὶ προϊόντες πάλιν εἰς δύναμιν ἐπὶ Μεγάλην πόλιν τῆς Ἀρκαδίας ἦρχοντο, καὶ τοὺς Ἀθηναίους παρεκάλουν διὰ πρεσβείας κοινωνεῖν αὐτοῖς τοῦ πολέμου. πεπόμφασι δὲ καὶ οἱ Μεγαλοπολῖται πρέσβεις Ἀθήναζε παρακαλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ περιορᾶν αἱρεθεῖσαν Μεγάλην πόλιν μηδὲ εἰς ἰσχὺν προελθόντας Λακεδαιμονίους, συμφέρειν λέγων τοῖς Ἀθηναίοις τὸ μὴ φοβερὰν εἶναι τὴν Λακεδαίμονα.

Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσι καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ' ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες πολῖται, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφιγμένων ἔργον, τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ
2 φιλονεικίας τῶν ἐνθάδε συμβουλεύειν ἀξιούντων. νῦν δ'

v. 1. συνηθῆτε Σ, σύνησθε FTΩu et corr v. 2. ἂν om Ω.
35, 1. ἀεὶ] ἂν FΩuv et pr T. ἔχοι Σ. 2. τούτων τῶν πραγμάτων FTΩuv. 7. αὐτὰ] ταῦτα FΩuv. μόνον in mg Σ.
1, 4. πρεσβεύουσι Σ.

ἔγωγε, εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν Ἀττικῶς, πολλοὺς ἂν οἶμαι τοὺς μὲν Ἀρκάδας τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι νομίσαι. ἐγὼ δ' ὁρῶ μὲν ὡς χαλεπὸν τὰ βέλτιστα λέγειν ἐσὶ συνεξηπατημένοις γὰρ ὑμῖν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ βουλομένων τῶν δὲ ταυτί, ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν καὶ ὑμεῖς μὴ περιμένητε μάθειν, χαριεῖται μὲν ἑκατέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους· ἃ μὴν ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτός, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δακεῖν φλναρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτιστα νομίζω τῇ πόλει, προέσθαι τιῶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕστερον, ἂν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω· ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑφ' ἁπάντων ἄρξομαι, ἃ πράττειν νομίζω, διδάσκειν.

4 Οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ὡς οὐ συμφέρει τῇ πόλει καὶ Λακεδαιμονίους δαθενεῖς εἶναι καὶ Θηβαίους τατε-204 εί. ἔστι τοίνυν ἔν τινι τοιούτῳ καιρῷ τὰ πράγματα νῦν, εἴ τι δεῖ τοῖς εἰρημένοις πολλάκις παρ' ὑμῖν λόγοις τεκμήρασθαι, ὥστε Θηβαίους μὲν Ὀρχομενῶ καὶ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν οἰκισθεισῶν ἀσθενεῖς γενέσθαι, Λακεδαιμονίους δ', εἰ ποιήσονται Ἀρκαδίαν ὑφ' ἑαυτοῖς καὶ Μεσσήνην πάλιν αἱρήσεσι, πάλιν ἰσχυρὲς γενήσεσθαι. σκεπτέον τοίνυν μὴ πρότερον τούσδε γενέσθαι φοβερὸς καὶ μεγάλους ἐάσωμεν ἢ ἐκεῖνοι μικροὶ γενήσονται, καὶ λάθωσιν ἡμᾶς πλείονι μείζους οἱ Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι ἢ ἕως τὸς Θηβαίους ἐλάττες συμφέρει γενέσθαι. ἐ γὰρ ἐκεῖνά γ' ἂν εἴποιμεν, ὡς ἀνταλλάξασθαι βουλοίμεθα ἀντιπάλως Λακεδαιμονίους ἀντὶ Θηβαίων, ἀδὲ τοῦτ' ἔσθ' ὃ σπεύδομεν, ἀλλ' ὅπως μηδέτεροι δυνήσονται μηδὲν ἡμᾶς ἀδικεῖν· οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς μετὰ πλείστης ἀδείας εἴημεν.

6 Ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν οὕτω δεῖν ἔχειν φήσομεν, δεινὰν δ' εἰ, πρὸς οὓς παρεστράτόμεθα ἐν Μαντινείᾳ, τά-

v. 5. βαυλομένων ante ἰὸν ponit Σ. 6. τὸ] τί Σ. μὴ om Σ. περιμείνητε FTΩ. 5, 2. ἢ παρ'] ἤπερ γρ Σ. 4. ᾖ] ἀκούειν ᾖ mg Λ. λέξω δείξω F, δείξω Σ. 4, 3. καιρῷ τοιούτῳ TΩ. νυνὶ TΩ. 5. θεσπιέων καὶ πλαταιέων Fγ. 7. π. τὴν ἀρκαδίαν Σ. 5, 1. ἀνειρήσουσι Σ. 3. μικροὶ τε γ. Σ. 8. δυνήσονται TΩ. 9. ἂν post ἀδείας ponunt TΩ. 6, 2. μαντινέᾳ TΩ.

τους συμμάχους αἱρησόμεθα· εἶτα βοηθήσομεν τούτοις ἐναντία ἐκείνων, μεθ' ὧν τότ' ἐκινδυνεύομεν. κἀμοὶ ταῦτα δοκεῖ, προσδεῖσθαι δ' ἔτι τῶ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθε-
7λόντων τῶν ἑτέρων. εἰ μὲν τοίνυν ἐθελήσουσιν εἰρήνην ἅπαντες ἄγειν, οὐ βοηθήσομεν τοῖς Μεγαλοπολίταις· οὐδὲν γὰρ δεήσει· ὥστ' οὐδ' ὁτιοῦν ὑπεναντίον ἡμῖν ἔσται πρὸς τοὺς συμπαραταξαμένους, σύμμαχοι δ' ἡμῖν οἱ μὲν ὑπάρχουσιν, ὡς φασιν, οἱ δὲ προσγενήσονται νυνί.
8καὶ τί ἂν ἄλλο βελοίμεθα; ἐὰν δ' ἀδικῶσι καὶ πολεμεῖν οἴωνται δεῖν, εἰ μὲν ὑπὲρ τούτου μόνον βουλευτέον, εἰ χρὴ Μεγάλην πόλιν ἡμᾶς προέσθαι Λακεδαιμονίοις ἢ μή, 204
δίκαιον μὲν οὔ, συγχωρῶ δ' ἔγωγ' ἐᾶσαι καὶ μηδὲν ἐναντιωθῆναι τοῖς τότε τῶν αὐτῶν μετασχοῦσι κινδύνων· εἰ δ' ἅπαντες ἐπίστασθε ὅτι, ταύτην ἂν ἕλωσιν, ἴασιν ἐπὶ Μεσσήνην, φρασάτω τις ἐμοὶ τῶν νῦν χαλεπῶν τοῖς Μεγαλοπολίταις, τί τόθ' ἡμῖν συμβουλεύσει ποιεῖν. ἀλλ'
9οὐδεὶς ἐρεῖ. καὶ μὴν πάντες ἐπίστασθε ὡς καὶ παραινούντων τούτων καὶ μὴ βοηθητέον, καὶ διὰ τὰς ὅρκους ἃς ὀμωμόκαμεν Μεσσηνίοις, καὶ διὰ τὸ συμφέρον εἶναι κατοικεῖσθαι ταύτην τὴν πόλιν, σκοπεῖσθε δὴ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, πατέραν τὴν ἀρχὴν καλλίονα καὶ φιλανθρωποτέραν ποιήσεσθε τῷ μὴ ἐπιτρέπειν ἀδικεῖν Λακεδαιμονίοις, τὴν
10ὑπὲρ Μεγάλης πόλεως ἢ τὴν ὑπὲρ Μεσσήνης; νῦν μέν γε βοηθεῖν δόξετε Ἀρκάσι καὶ τὴν εἰρήνην σπεύδειν εἶναι βεβαίαν, ὑπὲρ ἧς ἐκινδυνεύσατε καὶ παρετάξασθε· τότε δ' εὔδηλοι πᾶσιν ἔσεσθε ἐ τῷ δικαίου μᾶλλον ἕνεκα Μεσσήνην εἶναι βελόμενοι ἢ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους φόβῳ. δεῖ δὲ σκοπεῖν μὲν ἀεὶ καὶ πράττειν τὰ δίκαια, συμπαρατηρεῖν δ' ὅπως ἅμα καὶ συμφέροντα ἔσται ταῦτα.

v. 2. ἐκείνοις FΣΤΩv. καί μοι Fv. 9, 1. τῶν om Σ. εἰρήνην ἅπαντες Σ: ceteri πάντες εἰρήνης. 3. ὑμῖν FΤΩv. ἀντι
4. συμπαραταξαμένους F, ἀντιπαραταξαμένους Σ, συνταξαμένους v.
8, 5. τότε] γε Σ. 8. συμβουλεύει F, συμβουλεύει Τ. 9, 1. καὶ δὴ
post ὡς om Σ. 4. δὲ F, δὲ Τ. 6. ἀδικεῖν ἐπιτρέπειν Τ, ἐπιτρέπειν ὑμᾶς ἀδικεῖν FΣ, ἐπιτρέπειν ἡμᾶς ἀδικεῖν v, 10, 6. καὶ πράττειν ἀεὶ Σ.

11 Ἔστι τοίνυν καὶ τοιοῦτός τις λόγος παρὰ τῶν ἀντιλεγόντων, ὡς νομίσασθαι τὸν Ἀρκάδων ἡμᾶς ἐγχειρεῖν δεῖ, εἰ δὲ τοὺς βοηθήσαντας ἂν ἡμῖν ἐπ' αὐτὸν ἐχθροὺς νῦν κτησόμεθα, οὐχ ἕξομεν συμμάχους. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν νομίσασθαι Ἀρκάδων πειρᾶσθαί φημι δεῖν καὶ αὐτός· τὸ δ' ἐχθροὺς ἡμῖν ἔσεσθαι Λακεδαιμονίους, νῦν ἐὰν ποιώμεθα συμμάχους Ἀρκάδων τοὺς βουλομένους ἡμῖν εἶναι φίλους, μόνοις οὐδ' εἰπεῖν ἔξεῖναι νομίζω τοῖς πείσασιν ὑμᾶς, ὅτ' ἐκινδύνευον Λακεδαιμόνιοι, βοηθεῖν αὐτοῖς. 205
12 οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες ἔπεισαν ὑμᾶς, πάντων Πελοποννησίων ἐλθόντων ὡς ὑμᾶς καὶ μεθ' ὑμῶν ἀξιούντων ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἰέναι, τούτους μὲν μὴ προσδέξασθαι (καὶ διὰ ταῦθ', ὅπερ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, ἐπὶ Θηβαίους ἦλθον), ὑπὲρ δὲ τῆς Λακεδαιμονίων σωτηρίας καὶ χρήματ' εἰσφέρειν καὶ τοῖς σώμασι κινδυνεύειν. καίτοι οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἠθελήσατε δήπου σώζειν αὐτούς, εἰ τοῦτο πρῶτον ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι σωθέντες, ἐὰν μὴ ποιεῖν ὅ τι βούλονται πάλιν αὐτοὺς ἐᾶτε καὶ ἀδικεῖν, ὀδυρμὸν ὑμῖν χάριν ἕξουσι
13 τῆς σωτηρίας. καὶ μὴν εἰ καὶ σφόδρα ἐναντίον ἐστὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιχειρήμασι τὸ τοὺς Ἀρκάδας ἡμᾶς συμμάχους ποιήσασθαι, προσήκει δήπου πλείω χάριν αὐτοὺς ἔχειν ὧν ἐσώθησαν ὑφ' ἡμῶν εἰς τοὺς ἐσχάτους ἐλθόντες κινδύνους, ἢ ὧν ἀδικεῖν κωλύονται νῦν ὀργίζεσθαι· ὥστε πῶς ἐ βοηθήσουσιν ὑμῖν ἐπ' Ὠρωπόν, ἢ κάκιστοι πάντων ἀνθρώπων δόξουσιν εἶναι; μὰ τοὺς θεοὺς ἔγωγε ἐκ ὁρῶ.
14 Θαυμάζω τοίνυν τῶν λεγόντων τοῦτον τὸν λόγον, ὡς εἰ συμμάχους ποιησόμεθα Ἀρκάδας καὶ ταῦτα πράξομεν, μεταβάλλεσθαι δόξει καὶ οὐδὲν ἔχειν πιστὸν ἡ πό-

11, 1. καὶ om Σ. περὶ v. 3. βοηθήσαντας F, βοηθήσοντας v. ἂν om Σ. ἐπ' αὐτὸν ἐχθροὺς νῦν] νοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἐχθροὺς Σ, ἐχθροὺς ἐπ' αὐτὸν νῦν FTΩv. 5. δεῖν φημὶ Σ. 6. λακεδαιμονίους ἔσεσθαι Σ. 7. ποιησόμεθα FTΩv. 9. ἡμᾶς v. αὐτοῖς in mg Σ. 12, 2. ὡς om pr T. καὶ om Ω. 3. τὸτους] τοὺς FΣ. 5. τῆς om Ω et pr T. 6. καίτοι om Σ et γρ T. 8. βούλωνται Σ. 9. χάριν ὑμῖν FTΩv. 13, 1. καὶ post εἰ om Σ. 2. ὑμᾶς FΣTΩ. 4. ὑμῶν F. 6. ἡμῖν Σ. 7. μὰ] ὃ μὰ FTΩv. 14, 1. τῶν] καὶ τῶν Σ. τὸν λόγον τοῦτον FTΩv.

λης. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τἐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι τῶν πάντων οὐδένα ἂν ἀντεπεῖν οἶμαι ὡς οὐ καὶ Λακεδαιμονίους καὶ πρότερον Θηβαίους καὶ τὸ τελευταῖον Εὐβοέας ἔσωσεν ἡ πόλις, καὶ μετὰ ταῦτα
15 συμμάχους ἐποιήσατο, ἔν τι καὶ τὸ αὐτὸ βουλομένη ἀεὶ πράττειν. ἔστι δὲ τοῦτο τί; τοὺς ἀδικουμένους σώζειν. εἰ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, οὐκέτ' ἂν ἡμεῖς εἴημεν οἱ μεταβαλλόμενοι, ἀλλ' οἱ μὴ θέλοντες "τοῖς δικαίοις ἐμ- 206
μένειν, καὶ φανήσεται τὰ πράγματα διὰ τοὺς ἀεὶ πλεονεκτεῖν βουλομένους μεταβαλλόμενα, οὐχ ἡ πόλις ἡμῶν.
16. Δοκοῦσι δέ μοι Λακεδαιμόνιοι μάλα δεινῶν ἔργον ἀνθρώπων ποιεῖν. νυνὶ γάρ φασιν ἐκεῖνοι δεῖν Ἠλείους μὲν τῆς Τριφυλίας τινὰ κομίσασθαι, Φλιασίους δὲ τὸ Τρικάρανον, ἄλλες δέ τινας τῶν Ἀρκάδων τὴν αὑτῶν καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἡμᾶς, οὐχ ἵν' ἑκάστες ἡμῶν ἴδωσιν ἔχοντας τὰ ἑαυτῶν, ἐδ' ὀλίγου δεῖ· ὀψὲ γὰρ ἂν φιλάνθρωποι γεγο-
17 νότες εἶεν· ἀλλ' ἵνα πᾶσι δοκῶσι συμπράττειν ὅπως ἂν ἕκαστοι νομίσωνται ταῦθ' ἃ φασιν αὐτῶν εἶναι, ἵν' ἐπειδὰν ἴωσιν ἐπὶ Μεσσήνην αὐτοί, συστρατεύωνται πάντες αὐτοῖς ἕτοι καὶ βοηθῶσι προθύμως, ἢ δοκῶσιν ἀδικεῖν, περὶ ὧν ἔφασαν ἕκαστοι σφῶν αὐτῶν εἶναι συμψήφους λαβόντες ἐκείνους, μὴ τὴν ὁμοίαν αὐτοῖς χάριν ἀποδι-
18 δόντες. ἐγὼ δὲ νομίζω τὴν πόλιν πρῶτον μὲν καὶ χωρὶς τοῦ καθυφεῖναί τινας Λακεδαιμονίοις Ἀρκάδων Ὠρωπὸν ἂν κομίσασθαι καὶ μετ' ἐκείνων, ἂν τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλωσι, [βοηθούντων] καὶ μετὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιόντων δεῖν Θηβαίοις ἐᾷν ἔχειν τὰ ἀλλότρια. εἰ δ' ἄρα τῷδ' εὔδηλον ἡμῖν γένοιτο, ὅτι μὴ Λακεδαιμονίες ἐῶντες τὴν Πελοπόννησον καταρρέψασθαι ἐχ οἷοί τε ἐσόμεθα

v. 1. μὲν om *Fv*. 2. πάντων *Σ*: ceteri ἁπάντων. ἂν om *Fp* et pr *T*. 4. εὐβόας pr *Ω*. 15, 1. καὶ om pr *Σ*. αὐτὸ] αὐτὸ πᾶσιν *Ω*. βουλομένη ἀεὶ *Σ*: ceteri ἀεὶ βουλομένη. 3. ταῦθ' *Σ*. 5. ἀεὶ ante διὰ ponit *Σ*. 16, 1. ἀνθρώπων ἔργον *Σ*. 2. νῦν *Σ*. ἠλιους *Σ*. 6. γεγονότες εἶεν] γένοιντο *Σ*. 17, 1. ἂν om *FΣ* et γρ *T*. 3. μεσσ. καὶ αὐτοὶ *FΓΩv*. 5. περὶ — ἀποδιδόντες] εἰ περὶ — ἀποδιδοῖμι *ΓΩ*. 18, 2. τινὰς Λακεδαιμονίοις *Σ*: ceteri Λακεδαιμονίοις τινάς. 4. βοηθούντων om *Σ*. 5. ἐᾶν ἔχειν *ΓΩ*.

Ὠρωπὸν λαβεῖν, αἱρετώτερον, εἰ οἷόν τ' εἰπεῖν, ἡγοῦμαι τὸν Ὠρωπὸν ἐᾶν ἢ Λακεδαιμονίοις Μεσσήνην προέσθαι καὶ Πελοπόννησον. ἐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι περὶ τούτω μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους. ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὸν εἰπεῖν μοι· περὶ πολλῶν δ' ἂν οἶμαι κίνδυνον ἡμῖν γενέσθαι.

19 Ἀλλὰ μὴν ἃ γέ φασι πεπρᾶχθαι διὰ Θηβαίους τοῖς Μεγαλοπολίταις ὑπεναντία πρὸς ὑμᾶς, ἄτοπον νῦν μὲν ἐν κατηγορίας μέρει ποιεῖσθαι, βουλομένων δὲ γενέσθαι φίλων αὐτῶν, ἵνα τοὐναντίον εὖ ποιῶσιν ὑμᾶς, βασκαίνειν καὶ σκοπεῖν ἐξ ὅτου τρόπου μὴ γενήσονται, καὶ μὴ γιγνώσκειν ὅτι ὅσῳ ἂν σπουδαιοτέρως τούτοις περὶ Θηβαίους γεγενημένους ἀποδείξωσι, τοσούτῳ πλείονος ὀργῆς αὐτοὶ δικαίως ἂν τυγχάνοιεν, εἰ τοιούτων συμμάχων τὴν πόλιν, ὅτ' ἐφ' ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἢ Θηβαίους, ἀπεστέρησαν.

20 ἀλλ', οἶμαι, ταῦτα μέν ἐστι δεύτερον ἀνθρώπων βουλομένων ἑτέρων ποιῆσαι τούτους συμμάχους. ἐγὼ δὲ οἶδα, ὅσα ἂν ἐκ λογισμοῦ σκοπῶν τις εἰκάσαι, καὶ τοὺς πολλοὺς οἶμαι ὑμῶν ταὐτὰ φῆσαι, ὅτι, εἰ λήψονται Μεγάλην πόλιν Λακεδαιμόνιοι, κινδυνεύσει Μεσσήνη· εἰ δὲ καὶ ταύτην λήψονται, φημὶ ὑμᾶς ἔσεσθαι συμμάχους Θηβαίων.

21 πολὺ δὴ κάλλιον καὶ ἄμεινον τὴν μὲν Θηβαίων συμμαχίαν αὐτοὺς παραλαβεῖν, τῇ δὲ Λακεδαιμονίων πλεονεξίᾳ μὴ ἐπιτρέψαι, ἢ νῦν ἀκνοῦντας μὴ τοὺς Θηβαίων σώσωμεν συμμάχους, τούτους μὲν προέσθαι, πάλιν δὲ σώζειν αὐτοὺς τοὺς Θηβαίους καὶ προαιτεῖ ἐν φόβῳ κα-

22 θεστάναι περὶ ἡμῶν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἀδεὲς τοῦτ' ὑπολαμβάνω τῇ πόλει, τὸ λαβεῖν Μεγάλην πόλιν Λακεδαιμονίους καὶ πάλιν γενέσθαι μεγάλους. ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς καὶ νῦν οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν τι κακὸν πολέμου

19, 2, et 4. ἡμᾶς Σ. 6. τούτους] τοὺς Σ. 20, 2. οἶδα] ὅλλα Ω, om Fv. 4. οἶμαι ὑμῶν ΣΩ: ὑμῶν οἶομαι ς. ταὐτὰ] ἐμοὶ ταυτὰ Σ et rc Υ, ἐγὼ ταυτα Ω. φησειε Ω et corr Υ. 6. ἡμᾶς Σ. 21, 1. μὲν om ΥΩν. 3. ἐπιτρέψαι Σ: ceteri ἐπιτρέπειν. 5. καθεστηκέναι γρ Σ. 22, 2. πόλιν om Ω. 4. νῦν Σ: ceteri νυνί. πόλεμον ἀρημένους] πολεμῶν αἱρουμένους Σ et supra versum Υ.

ἀραμένους, ἀλλ' ὑπὲρ τῶ κομίσασθαι τὴν πρότερον ἔσαν ἑαυτοῖς δύναμιν· ὧν δ', ὅτ' ἐκείνην εἶχον, ὠρέγοντο, ταῦθ' ὑμεῖς μᾶλλον ἴσως εἰδότες ἢ ἐγὼ φοβοῖσθ' ἂν εἰκότως.

23 Ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην τῶν λεγόντων καὶ τοὺς Θη- 208
βαίους Μισεῖν φασκόντων καὶ τὼς Λακεδαιμονίους, πότερα ἑκάτεροι μισοῦσιν, οὓς δὴ μισοῦσιν, ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν, ἢ ὑπὲρ μὲν Λακεδαιμονίων Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἑκάτεροι; εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐκείνων, ἀδετέροις ὡς μαινομένοις πείθεσθαι προσήκει· εἰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν φήσουσι, τί πέρα τῶ και-
24ρῶ τὼς ἑτέρους ἐπαίρουσιν; ἔστι γάρ, ἔστι Θηβαίους ταπεινὼς ποιεῖν ἄνευ τῶ Λακεδαιμονίους ἰσχυρὼς καθιστάναι, καὶ πολύ γε ῥᾷον· ὡς δ', ἐγὼ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἴσμεν ἅπαντες τοῦθ', ὅτι τὰ μὲν δίκαια πάντες, ἂν καὶ μὴ βέλωνται, μέχρι τῶ γε αἰσχύνονται μὴ πράττειν, τοῖς δ' ἀδικοῦσιν ἐναντιοῦνται φανερῶς, ἄλλως τε κἂν τινες βλάπτωνται· καὶ τοῦτο τὸ λυμαινόμενον πάνθ' εὑρήσομεν, καὶ ταύτην ἀρχὴν οὖσαν πάντων τῶν κακῶν,
25τὸ μὴ ἐθέλειν τὰ δίκαια πράττειν ἁπλῶς. ἵνα τοίνυν μὴ τοῦτο ἐμποδὼν γένηται τῶ Θηβαίους γενέσθαι μικρούς, τὰς μὲν Θεσπιὰς καὶ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὰς Πλαταιὰς κατοικίζεσθαι φῶμεν δεῖν καὶ συμπράττωμεν αὐτοῖς καὶ τὼς ἄλλως ἀξιῶμεν (ταῦτα γὰρ καὶ καλὰ καὶ δίκαια, μὴ περιορᾶν πόλεις ἀρχαίας ἐξανεστώσας), τὴν δὲ Μεγάλην πόλιν καὶ τὴν Μεσσήνην μὴ προώμεθα τοῖς ἀδικοῦσι, μηδ' ἐπὶ τῆ προφάσει τῆ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν τὰς ἴσας καὶ
26κατοικουμένας πόλεις ἀναιρεθείσας περιίδωμεν. κἂν ἡ πρόφηλα ταῦτα, οὐδεὶς ἔστις οὐ βουλήσεται παύσασθαι

v. 1. πρατέραν Σ, πρότερόν ποτε γρ Τ. 3. ὑμεῖς] ὑμῖν pr Σ. ἴσως om Ω. 23, 1. τῶν] καὶ τῶν FT. 2. πότερα δὴ ἑκ. FTΩv. 4. λακεδ. μὲν Σ. 7. ἡμῶν v. 24, 1. ἐταίρους v. 2. καθεστάναι pr. v. 3. πολύ] πάνυ FTΩv. 5. τοῦ] τούτου FTΩv. 6. ἀδίκοις Σ. 7. τὸ om Ω. 8. ταύτην τὴν ἀρχὴν Τ. ἁπάντων Ω. 25, 1. ἐθέλειν Σ; ceteri φιλεῖν. 2. τῷ] τὸ Fv. τοὺς Θηβαίους FTv. 5. καὶ post γὰρ om FTΩv. 8. πλατειὰν καὶ Θεσπιῶν Σ, Θεσπιέων καὶ πλαταιέων FT Ωv. καὶ post αὖσας om F. 26, 2. ταῦτα πρόδηλα Σ.

Θηβαίους ἔχοντας τὴν ἀλλοτρίαν. εἰ δὲ μή, πρῶτον μὲν ἐναντίες ἕξομεν πρὸς ἐκεῖνα τέτες εἰκότως, ὅταν ἡγῶνται τὴν ἐκείνων κατοίκισιν ἑαυτοῖς ὄλεθρον φέρειν, εἶτ' ἀνήνυτα πράγματα ἕξομεν αὐτοί· τί γὰρ ὡς ἀληθῶς209 ἔσται πέρας, ὅταν ἀεὶ τὰς μὲν ἄσας πόλεις ἐῶμεν ἀναιρεῖν, τὰς δ' ἀνῃρημένας ἀξιῶμεν οἰκίζειν;

27 Λέγουσι τοίνυν οἱ μάλιστα δοκοῦντες δίκαια λέγειν ὡς δεῖ τὰς στήλας καθελεῖν αὐτοὺς τὰς πρὸς Θηβαίους, εἴπερ ἡμέτεροι βεβαίως ἔσονται σύμμαχοι. οἱ δὲ φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν φιλίαν, τὰς δὲ βρηθούντας ἑαυτοῖς τούτους νομίζειν εἶναι συμμάχες. ἐγὼ δ', εἰ τὰ μάλιστ' εἰσὶ τοιῦτοι, ὠδί πως ἔχω. φημὶ δεῖν ἅμα τέτες ἀξιῶν καθαιρεῖν τὰς στήλας καὶ Λακεδαιμονίους ἄγειν εἰρήνην, ἐὰν δὲ μὴ ἐθέλωσι ποιεῖν ὁπότεροι ταῦτα, τότ' ἤδη μετὰ τῶν
28 ἐθελόντων ἡμᾶς γίγνεσθαι. εἴτε γὰρ εἰρήνης γιγνομένης αὐτοῖς οἱ Μεγαλοπολῖται ἔτι τῆς Θηβαίων συμμαχίας ἕξονται, φανεροὶ δήπε πᾶσιν ἔσονται τὴν πλεονεξίαν τὴν Θηβαίων, ἃ τὸ δίκαιον αἱρούμενοι· εἴτε συμμάχους ἡμᾶς ἀδόλως τῶν Μεγαλοπολιτῶν ποιεμένων μὴ ἐθελήσουσιν ἄγειν εἰρήνην οἱ Λακεδαιμόνιοι, δῆλοι δήπε πᾶσιν ἔσονται οὐχ ἵνα Θεσπιαὶ κατοικισθῶσι μόνον ποιέμενοι τὴν σπεδήν, ἀλλ' ἵνα τῷ πολέμῳ τέτε περιεστηκότος Θη-
29 βαίοις τὴν Πελοπόννησον ὑφ' ἑαυτοῖς ποιήσωνται. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ τὸ μὲν Θηβαίων συμμάχους εἶναι τὴς Λακεδαιμονίων ἐχθροὺς φοβοῦνται, εἰ δὲ κατασπένδονται Λακεδαιμόνιοι τούτους, μηδὲν ἡγοῦνται φοβερόν, καὶ ταῦτ' ἔργῳ πεῖραν ἡμῖν δεδωκότος τῷ χρόνῳ ὅτι Θηβαῖοι

v. 3. κατοίκησιν Σν. 27, 2. αὐτοὺς om FΩν. 7. τούτους τι ἀξ. FTΩν. 28, 3. δήπου om Σ. 5. ἀδόλως ἡμᾶς FTΩπ. ποιουμένων F, ποιουμένους Σ. θελήσουσιν Ω. 6. εἰρήνην ἄγειν TΩ. 7. μόνον om FTΩν. 8. τούτου om Σ. 29, 2. Θηβαίοις Γ, Θηβαίων F, Θηβαίους Auecd. p. 148, 23. 4. τούτους αὐτοὺς μ. FTΩσ.

μὲν τούτοις συμμάχους ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἀεὶ χρῶνται, Λακεδαιμόνιοι δ' ὅτ' εἶχον αὐτούς, ἐφ' ἡμᾶς ἐχρῶντο. 210
30 Οἶμαι τοίνυν ἔγωγε κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι δεῖν, ὅτι μὴ προσδεξαμένων μὲν ὑμῶν τοὺς Μεγαλοπολίτας, ἐὰν μὲν ἀναιρεθῶσι καὶ διοικισθῶσιν, ἰσχυροῖς Λακεδαιμονίοις εὐθὺς ἔξεν εἶναι, ἐὰν δὲ σωθῶσιν ἄρα, ὡς ἤδη τι καὶ παρ' ἐλπίδας ἐξέβη, βέβαιοι σύμμαχοι Θηβαίων δικαίως ἔσονται· ἐὰν δὲ προσδέξησθε, τούτοις μὲν ὑπάρξει ἤδη σωθῆναι δι' ὑμᾶς, τὸ δὲ συμβησόμενον καὶ τὸν τοῦ κινδύνου λογισμὸν μετενεγκόντες σκοπῶμεν ἐπὶ Θηβαίων
31 καὶ Λακεδαιμονίων. ἐὰν μὲν τοίνυν καταπολεμηθῶσιν οἱ Θηβαῖοι, ὥσπερ αὐτοὺς δεῖ, οὐκ ἔσονται μείζους τοῦ δέοντος οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους ἔχοντες ἀντιπάλους τοὺς Ἀρκάδας, ἐγγὺς οἰκοῦντας· ἐὰν δὲ ἀνενέγκωσιν ἄρα οἱ Θηβαῖοι καὶ σωθῶσιν, ἀλλ' οὖν ἀσθενέστεροί γε ἔσονται ἡμῖν συμμάχων γεγενημένων τῶνδε καὶ δι' ἡμᾶς σεσωσμένων· ὥστε πανταχῇ συμφέρει μήτε προέσθαι τοὺς Ἀρκάδας, μήτε δι' αὐτούς, ἂν ἄρα σωθῶσι, περιγενέσθαι δοκεῖν, μήτε δι' ἄλλους τινὰς ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.
32 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὰ τοὺς θεοὺς ὅτε φιλῶν ὑμετέρους ὅτε μισῶν ἰδίᾳ εἴρηκα, ἀλλ' ἃ νομίζω συμφέρειν ὑμῖν· καὶ παραινῶ μὴ προέσθαι Μεγαλοπολίτας, μηδ' ἄλλον ἁπλῶς μηδένα τῶν ἐλαττόνων νῷ μείζονι.

17.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος καταγαγόντος εἰς Μεσσήνην τοὺς Φιλιάδου τοῦ τυράννου παῖδας, αἰτιᾶται παρὰ τὰς συνθήκας εἶναι τοῦτο τὰς παρὰ Ἀθηναίοις καὶ Ἕλλησι γενομένας· παραβεβηκέναι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τὰς συνθήκας φησὶ τοὺς Μακεδόνας,

30, 4. ἔστιν εὐθὺς Σ. 5. δικαίως om Ω. 31, 3. τούτους] τοῦσδε ΓΩ. 5. οἱ om ΓΩ. σωθῶσι καὶ μὴ πέσωσιν ἀλλ' FΓΩν. οὖν] ὅταν pr Σ. 9. μηδὲ F. 32, 1. οὖν om FΓΩν. ΥΠΟΘ. 1. κατάγοντος F.

καὶ μὴ περιορᾶν ταῦτα παρανομεῖ. ὁ δὲ λόγος ψευδεπίγραφος εἶναι δοκεῖ· οὐ γὰρ ἔοικε κατὰ τὴν ἰδέαν τοῖς ἄλλοις τοῖς τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ τῷ Ὑπερίδου χαρακτῆρι μᾶλλον προσχωρεῖ, τά τε ἄλλα καὶ λέξεις τινὰς ἔχει κατ' ἐκεῖνον μᾶλλον εἰρημένας ἢ τὸν Δημοσθένη, οἷον νεόπλουτοι καὶ βδελυρεύσασθαι.

Ἄξιον ἀποδέχεσθαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑφ' ὑμῶν τῶν τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένειν, εἴπερ αὐτοὶ πεπεισμένοι ποιοῦσιν· οἶμαι γὰρ ἁπλῶς ἅπασι τοῖς δημοκρατουμένοις πρέπειν ὡς περὶ τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον σπουδάζειν. δεῖ τοίνυν τὼς λίαν ἐπ' αὐτὸ παραπλῆντας μὴ τῷ μὲν λόγῳ καταχρωμένους ἐνοχλεῖν, πάντα δὲ μᾶλ- 212
λον πράττειν, ἀλλ' ὑπομείναντας νυνὶ τὸν ἐξετασμὸν ἢ καὶ τὸ λοιπὸν πειθομένους ὑμᾶς ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἢ παραχωρήσαντας ἐᾶν συμβουλεύειν τοὺς ἀληθέστερα περὶ ὧν δικαίων ἀποφαινομένους, ἵν' ἢ ἑκόντες ἀδικούμενοι ἀνέχησθε καὶ αὐτὸ τοῦτο χαρίζησθε τῷ ἀδικοῦντι, ἢ προσλόμενοι περὶ πλείσω ποιήσασθαι τὸ δίκαιον ἀναγκάλητως πρὸς ἅπαντας χρῆσθε τῷ συμφέροντι, μηκέτι μέλλοντες. ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ὅρκων σκεψαμένοις τῶν περὶ τῆς κοινῆς εἰρήνης ἔξεστιν ἰδεῖν ἤδη, τίνες εἰσὶν οἱ παραβεβηκότες. ὡς δὲ περὶ μεγάλων συντόμως διδάξω.

3 Εἰ δή τις ἐρωτήσειεν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τίνι ἂν μάλιστ' ἀγανακτήσαιτε, εἴποιτ' ἂν οἶμαι πάντες, εἴ τις ἀναγκάζοι, εἰ ἦσαν κατὰ τὸν νυνὶ χρόνον οἱ Πεισιστρατίδαι καὶ τις ἐβιάζετο κατάγειν αὐτοὺς δευρί, ἁρπάσαντας ἂν ὑμῶν τὰ ὅπλα πάντα κίνδυνον ὑπομεῖναι ἀντὶ τοῦ παραδέξασθαι ἢ πεισθέντας γε δουλεύειν ἀντὶ τῶν ἀργυρωνήτων, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ τὸν μὲν

ν. 3. ὑπερείδου F. 4. δημοσθένη FT: Δημοσθένην ς. 5. νεοπλούτους FT. βδελυρεύεσθαι T, βδελυρευομένους F.

§. 1, 4. ὡς περὶ] ὥσπερ Σ et pr F. 5. αὐτὸ F, αὐτὰ Σ. 2, 4. ἅπαντα Σ. χρῆσθαι ν. 5. σκεψαμένους Σ, σκοπουμένοις FTΩν.

3, 1. ὑμᾶς om Σ. 2. ἀγανακτήσαιτε ΣΩ et corr T, ἀγανακτήσαντε F, ἀγανακτήσητε ν. εἴποιτ' — πάντες om Σ. 3. ἀναγκάζοι] ἀναγκάζοι οἶμαι Σ, ἀναγκάζοι ἄν Fν. νῦν FT, om ν. 4. καί] καὶ εἰ Fν et pr T. δευρί] δευρὶ εἰ Σ. 6. παραδέξασθαι Σ: παραδέχεσθαι ς.

οἰκέτην οὐδεὶς ἂν ἐκών ἀποκτείνειε, τοὺς δὲ τυραννου-
μένους ἀκρίτους ἔστιν ὁρᾶν ἀπολλυμένους ἅμα καὶ ὑβρι-
4ζομένους εἰς παῖδας καὶ γυναῖκας. παρὰ τοὺς ὅρκους
τοίνυν καὶ τὰς συνθήκας τὰς ἐν τῇ κοινῇ εἰρήνῃ γε-
γραμμένας Ἀλέξανδρος εἰς Μεσσήνην καταγαγὼν τοὺς
Φιλιάδου παῖδας, ὄντας τυράννους, ἆρ' ἐφρόντισε τοῦ δι-
καίου, ἀλλ' οὐκ ἐχρήσατο τῷ αὐτοῦ ἔθει τῷ τυραννικῷ,
5βραχὺ φροντίσας ὑμῶν καὶ τῆς κοινῆς ὁμολογίας; ἃ δὴ 213
δεῖ, εἰ μέν τις ὑμᾶς ταῦτα βιάζοιτο, μάλιστ' ἀγανακτῆ-
σαι, εἰ δ' ἑτέρωθί που γέγονε παρὰ τοὺς πρὸς ὑμᾶς ὅρ-
κους, μὴ φυλάξασθαι, καὶ ἡμῖν μὲν διαπολεμεῖσθαί τινας
ἐνταυθὶ ἐμμένειν τοῖς ὅρκοις, τοῖς δ' αὐτοὺς ἕτω περι-
6βοήτως ἀνηρηκόσι καταλείπειν ταύτην τὴν ἐξουσίαν. ἀλλ'
οὐχ οἷόν τε ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἐὰν βούλησθε τῷ δικαίῳ
χρῆσθαι· καὶ γὰρ ἔτι προυγέγραπται ἐν ταῖς συνθήκαις
πολέμιον εἶναι τὸν ἐκεῖνα ἅπερ Ἀλέξανδρος ποιοῦντα
ἅπασι τοῖς τῆς εἰρήνης κοινωνέσι, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν
καὶ στρατεύεσθαι ἐπ' αὐτὸν ἅπαντας. οὐκοῦν ἐὰν ποιῶ-
μεν τὰ συγκείμενα, πολεμίῳ χρησόμεθα τῷ καταγαγόντι.
7ἀλλὰ γὰρ εἴποιεν ἂν οἱ τυραννίζοντες οὗτοι ὅτι πρὶν
τὰς συνθήκας γενέσθαι ἐτυράννουν Μεσσηνίων οἱ Φιλιά-
δου παῖδες· διὸ καὶ κατάγειν τὸν Ἀλέξανδρον αὐτούς.
ἀλλὰ καταγέλαστος ὁ λόγος, τοὺς μὲν ἐκ Λέσβου τυ-
ράννους, οἷον ἐξ Ἀντίσσης καὶ Ἐρέσου, ἐκβαλεῖν ὡς
ἀδικήματος ὄντος τοῦ πολιτεύματος, τοὺς πρὸ τῶν ὁμο-
λογιῶν τυραννήσαντας, ἐν δὲ Μεσσήνῃ μηδὲν οἴεσθαι
8διαφέρειν, τῆς αὐτῆς δυσχερείας ὑπαρχούσης. ἔπειτα καὶ
ἐπιτάττει ἡ συνθήκη εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐλευθέρους εἶναι καὶ
αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας. διὸ καὶ πῶς οὐχ ὑπεράτοπον

ουσ ἐ

ν. 2. ἀκρίτως F, ἀκρίτως v. 4, 5. ἔθει Σ, ηθει F? reliqui ἤθει.
5, 1. δὴ δεῖ] δ' ἤδει Fv. 4. φυλάξασθαι] φυλάξασθαι τοῦτο πρᾴως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ὅρκους μὴ φυλάξασθαι TΠν et mg F. 5. ἐν-
ταυθοῖ Πν, γρ F, rc T. 6, 1. καταλιπεῖν FΣTΠν. 7. κατάγοντι Σ,
7, 2. τὰς om Ω. μεσηνίων Anecd. p. 174, 32. μεσσηνην Σ.
5. ἐρισοῦ Ω, αἰρέσου F, αἰρέσου v. 7. οἴεσθε Σ.

ἡγεῖσθαι μὲν τῶν συνθηκῶν τὸ αὐτονόμους εἶναι καὶ ἐλευθέρους, τὸν δ' εἰς δουλείαν ἀγαγόντα μὴ θέσθαι τἀναντία ταῖς ποιναῖς ὁμολογίαις διαπεπρᾶχθαι; ὧν ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴπερ τοῖς ὅρκοις καὶ 214
ταῖς συνθήκαις ἐμμενοῦμεν καὶ τὰ δίκαια ποιήσομεν, ἐφ' ἃ ὑμᾶς παρακαλοῦσι, καθάπερ ἄρτι εἶπον, λαβοῦσι τὰ ὅπλα στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς παραβεβηκότας μετὰ τῶν βουλομένων. ἢ νομίζετε τὸν μὲν καιρόν ποτ' ἰσχύειν καὶ ἄνευ τοῦ δικαίου τὸ συμφέρον πράττειν· νυνὶ δ', ὅτ' εἰς ταὐτὸ τὸ δίκαιον ἅμα καὶ ὁ καιρὸς καὶ τὸ συμφέρον συνδεδράμηκεν, ἄλλον ἆρα τινὰ χρόνον ἀναμενεῖτε τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἅμα καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀντιλαβέσθαι;
10 Ἐπ' ἄλλο δὲ δίκαιον ἔρχομαι τῶν κατὰ τὰς συνθήκας. ἔστι γὰρ γεγραμμένον, ἐάν τινες τὰς πολιτείας τὰς παρ' ἑκάστοις οὔσας, ὅτε τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ὤμνυσαν, καταλύσωσι, πολεμίους εἶναι πᾶσι τοῖς τῆς εἰρήνης μετέχουσιν. σκέψασθε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀχαιοὶ μὲν οἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἐδημοκρατοῦντο, τούτων δ' ἐν Θετταλίᾳ νῦν καταλέλυκε τὸν δῆμον ὁ Μακεδών ἐκβαλὼν τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους, τὰ δ' ἐκείνων τοῖς οἰκέταις δέδωκε, Χαίρωνα δὲ τὸν παλαισταὶ τύραννον ἐγ-
11 κατέστησεν. ἡμεῖς δὲ τῆς εἰρήνης μετέχομεν τῆς προσταττούσης πολεμίους ἡγεῖσθαι τοὺς ταῦτα πράττοντας. ἐν δὴ τούτων πότερον πειθώμεθα τοῖς κοινοῖς προστάγμασι, πολεμίοις αὐτοῖς χρώμενοι, ἢ βδελυρεύσεταί τις ἃ φάσκων τούτων τῶν μισθοφορούντων παρὰ τῷ Μακεδόνος, τῶν καθ' ὑμῶν πεπλεονηκότων; ἃ γὰρ δὴ λέληθέ γε
12 αὐτὸς ἀδὲν τούτων· ἀλλ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἥκουσιν, ὥστε δορυφορούμενοι τοῖς τῶ τυράννω στρατοπέδοις ἐν μὲν τοῖς παραβεβασμένοις ὅρκοις ἐμμένειν ὑμῖν διακελεύονται, 215
ὡς καὶ τῆς ἐπιορκίας αὐτοκράτορος ὄντος ἐκείνου, τοὺς δ'

v. 2. ἀγαγόντα Σ: ἄγοντα ς. 9, 1. ποτε FΓ, τότε Σ.
16, 2. γεγραμμένον] desinit Σ. 5. δ'] δὴ ΣΩ. 7. τὸν δῆμον] τὴν πόλιν Fv. 11, 3. πειθόμεθα Ω.

ἰδίας ὑμᾶς νόμας ἀναγκάζεσι λύειν, τὰς μὲν κεκριμένας ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀφιέντες, ἕτερα δὲ παμπληθῆ τοιαῦτα
13 βιαζόμενοι παρανομεῖν. εἰκότως· τοῖς γὰρ πεπρακόσιν ἑαυτὰς εἰς τἀναντία τοῖς τῇ πατρίδι συμφέρουσιν ὑπ' ἔνι μέλειν νόμων ἢ ὅρκων· τοῖς δ' ὀνόμασιν αὐτῶν μόνοις ἀποχρώμενοι παρακρούονται τὰς παρέργως ἐνταυθὶ ἀλλ' ὑπ' ἐξεταστικῶς ἐκπλησιάζοντας, καὶ νομίζοντας τὴν παυτίκα ἡσυχίαν ὑπ' ἔσεσθαί ποτ' αἰτίαν ταραχῆς ἀτόπου [με-
14 γάλης]. κελεύω δ' ἔγωγε, καθάπερ ἐν ἀρχῇ προεῖπον, πείθεσθαι τούτοις τοῖς φάσκουσι δεῖν ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν, εἰ μὴ ἐκεῖνο νομίζουσιν, ὅταν μὲν λέγωσιν ὡς ἐμμενετέον τοῖς ὅρκοις, ἃ λέγειν αὐτοὺς τὸ μηδὲν ἀδικεῖσθαι, ἀδένα δ' οἴονται αἰσθήσεσθαι τυραννίδων ἀντὶ δημοκρατιῶν καθισταμένων καὶ τῶν πολιτειῶν καταλυομένων.

15 Τὸ δ' ἔτι καταγελαστότερον· ἔστι γὰρ ἐν ταῖς συνθήκαις ἐπιμελεῖσθαι τοὺς συνεδρεύοντας καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ κοινῇ φυλακῇ τεταγμένους, ὅπως ἐν ταῖς κοινωνούσαις πόλεσι τῆς εἰρήνης μὴ γίγνωνται θάνατοι καὶ φυγαὶ παρὰ τοὺς κειμένους ταῖς πόλεσι νόμους, μηδὲ χρημάτων δημεύσεις, μηδὲ γῆς ἀναδασμοί, μηδὲ χρεῶν ἀποκοπαί, μηδὲ δούλων ἀπελευθερώσεις ἐπὶ νεωτερισμῷ. οἱ δὲ τοσούτου δέουσι τούτων τι κωλύειν, ὥστε καὶ συγκατασκευάζουσιν, οὓς πῶς οὐ προσήκει ἀπολωλέναι; οἳ τηλικαύτας συμφορὰς παρασκευάζουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, "ἃς διὰ 216
τὸ μέγεθος αὐτοῖς τοσούτοις ὅσι μὴ περιορῶν ἐπέταξαν.

16 Ἔτι δ' ἕτερον δείξω τὸ λελυκὸς τὰς συνθήκας. ἔστι γὰρ γεγραμμένον ἐκ τῶν πόλεων τῶν κοινωνουσῶν τῆς εἰρήνης μὴ ἐξεῖναι φυγάδας ὁρμήσαντας ὅπλα ἐπιφέρειν ἐπὶ πολέμῳ μηδεμιᾷ πόλει τῶν μετεχουσῶν τῆς εἰρήνης, εἰ δὲ μή, ἔκσπονδον εἶναι τὴν πόλιν ἐξ ἧς ἂν ὁρμήσω-

v. 1. λύειν om pr Υ. 2. ἀφέντες FΓΩ. 13,4. ἐνταυθὶ pr F: ἐνταυθοῖ ς. 15, 1. Τὸ δ' ἔτι καταγελαστότερον Reiskius: libri τοῦτο δ' ἐστὶ καταγελαστότατον. 7. τοσοῦτο ΤΩ. 11. ἐπέταξεν ΤΩν. 16, 4. μηδεμιᾷ πόλει] ἐπὶ μηδεμίαν πόλιν γρ Υ. 6. ὁρμηθῶσιν γρ Υ.

σιν. ὕτω τοίνυν ῥᾳδίως τὰ ὅπλα κεκίνηκεν ὁ Μακεδών, ὥς ἐδὲ κατέθετο πώποτε, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἔχων περιέρ-
γεται καθ' ὅσον δύναται, τοσούτῳ δὲ νῦν μᾶλλον ἢ πρότε-
ρον, ὅσῳ ἐκ προστάγματος ἄλλους τε ἐτέρωθι καὶ τὸν
17 παιδοτρίβην εἰς Σικυῶνα κατήγαγεν. οὐκοῦν εἰ δεῖ πεί-
θεσθαι ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, καθάπερ οὗτοί φασιν, ἔκσπονδοι ἡμῖν εἰσὶν αὗται αἱ πόλεις αἱ ταῦτα διαπε-
πραγμέναι. εἰ μὲν οὖν δεῖ ἐπικρύπτεσθαι τἀληθῆ, οὐδὲν δεῖ λέγειν ὅτι εἰσὶν αἱ Μακεδονικαί· εἰ δ' οὐκ ἀνιᾶσιν οἱ καθ' ὑμῶν τῷ Μακεδόνι ὑπηρέται προσάττοντες πράττειν τὰ ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, πεισθῶμεν αὐτοῖς, ἐπειδὴ τὰ δίκαια λέγουσι, καὶ καθάπερ κελεύει ὁ ὅρκος, ἐκσπόνδους αὐτοὺς ποιήσαντες βουλευσώμεθα πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς διεστοτικῶς καὶ ἀσελγῶς διακειμένοις, καὶ διὰ τέλους τὰ μὲν ἐπιβουλεύουσι τὰ δὲ πράττουσι, καὶ καταγελῶσι τῆς
18 κοινῆς εἰρήνης. διὰ τί γὰρ οὐ φήσουσιν οὗτοι δεῖν ταῦθ' οὕτως ἔχειν; ἢ τὴν μὲν ὁμολογίαν τὴν κατὰ τῆς πόλεως οὖσαν βεβαίαν ἀξιοῦσιν εἶναι, τὴν δὲ σώζουσαν οὐ συγχω-
ροῦσιν; ἆρά γε δοκεῖ δίκαια γίγνεσθαι; κἂν μέν τι ἢ πρὸς τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῆς πόλεως ἐν τοῖς ὅρκοις, τοῦτο μὲν ἰσχυρὸν ἀεὶ ποιήσουσιν· ἐὰν δέ τι ὑμέτερον ἢ κατ' ἐκεί- 217
νων ἅμα δίκαιον καὶ συμφέρον, πρὸς τοῦτο δὲ διαμαχο-
μένους οὐδέποτε παύσασθαι οἰήσονται δεῖν ἑαυτούς;

19. Ἵνα δ' εἰδῆτε ἔτι σαφέστερον ὅτι οὐδεὶς ὑμῖν ἐγκαλέσει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων ὡς ἄρα παρέβητέ τι τῶν κοινῇ ὁμολο-
γηθέντων, ἀλλὰ καὶ χάριν ἕξουσιν ὅτι μόνοι ἐξηλέγξατε τοὺς ταῦτα ποιοῦντας, μικρὰ ἐπιδραμοῦμαι περὶ αὐτῶν πολλῶν ὄντων. ἔστι γάρ που ἐν ταῖς συνθήκαις τὴν θά-
λατταν πλεῖν τοὺς μετέχοντας τῆς εἰρήνης, καὶ μηδένα κωλύειν αὐτοὺς μηδὲ κατάγειν πλοῖον μηδένα τούτων· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, πολέμιον εἶναι πᾶσι τοῖς
20 τῆς εἰρήνης μετέχουσιν. οὐκοῦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὑμεῖς

v. 1. κεκίνηκεν] ἐπήνεγκεν FTΩv. 4. ὅσῳ] ὅτι Γ, ὅτι ὅσῳ Ω. 18, 3. συγχωρήσουσιν Ω. 5. πόλεως ὡς ἐν TΩv. 6. δὲ om FΩv, in γρ habet Γ. 8. παύσεσθαι v. δεῖ pr Γ1.

μὲν ἐναργέστατα ἴστε τοῦθ' ὑπὸ τῶν Μακεδόνων γεγενημένον· εἰς τοῦτο γὰρ παρανομίας ἦλθον, ὥστε εἰς Τένεδον ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου πλοῖα κατήγαγον, καὶ σκευωρεῖσθαι περὶ αὐτὰ οὐ πρότερον ἀφεῖσαν, πρὶν ἔ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τριήρεις ἑκατὸν πληρῶν καὶ καθέλκειν εὐθὺς
21 τότε, καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐταῖς ἐτάξατε Μενεσθέα. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον τοσαῦτα μὲν εἶναι καὶ τηλικαῦτα τὰ ἡμαρτημένα ἑτέροις, τοὺς δ' ἐνταῦθα φίλους αὐτῶν μὴ ἐκείνους ἀποτρέπειν τοὺς παραβαίνοντας, ἀλλ' ἡμῖν συμβουλεύειν ἐμμένειν τοῖς οὕτως ὠλιγωρημένοις; ὥσπερ καὶ τούτου προσγεγραμμένου, τοῖς μὲν ἐξεῖναι πλημμελεῖν,
22 τοῖς δὲ μηδ' ἀμύνεσθαι. πῶς δ' οὐχ ἅμα παρενόμουν ἐκεῖνοι καὶ ἀναίσθητοι ἦσαν, οἵ γε τηλικοῦτον παρέβησαν τῶν ὅρκων, ὃ παρ' ἐλάχιστον ἐποίησεν αὐτοὺς ἀφαιρεθῆναι δικαίως τὴν κατὰ θάλατταν ἡγεμονίαν; καὶ νῦν ἔτι παραδεδώκασι τοῦτο τὸ δίκαιον "ἀνεγκλήτως ἡμῖν, ὅταν 218
βεληθῶμεν πράττειν· οὐ γὰρ ὅτι ἐπαύσαντο ἁμαρτάνοντες, ἧττόν τι δήπου παραβεβήκασι τὰς κοινὰς ὁμολο-
23 γίας. ἀλλ' εὐτυχοῦσιν, ὅτι ἐναποχρῶνται τῇ ὑμετέρᾳ ῥᾳθυμίᾳ τῇ οὐδὲ τῶν δικαίων ἀπολαύειν προαιρουμένῃ· ὃ καὶ ὑβριστικώτατον συμβέβηκεν, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες καὶ βάρβαροι ἅπαντες τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν φοβοῦνται, οὗτοι δ' οἱ νεόπλουτοι μόνοι καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν ἀναγκάζουσι, τὰ μὲν πείθοντες τὰ δὲ βιαζόμενοι, ὥσπερ ἐν Ἀβδηρίταις ἢ Μαρωνείταις, ἀλλ' οὐκ
24 ἐν Ἀθηναίοις πολιτευόμενοι. καὶ ἅμα μὲν μικρὰ τὰ ἡμέτερα πράγματα ποιοῦσι, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν ἰσχυρά, ἅμα δὲ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς ἀνυπόστατον τὴν πόλιν ὁμολογοῦντες εἶναι, διακελευόμενοι τὸ δίκαιον οὐ δικαίως διαφυλάττειν, ὡς τῷ συμφέροντί γε προσλομένην χρῆσθαι

v. 3. πλοῖα om *FΓΩv.* 4. οὐ om *Ω*, expungit *Γ.* 21, 1. αὐταῖς] αὐτὸν *v.* 2. τὰ om *ΓΩv.* 5. ὠλιγωρουμένους *Ω.* 22, 1. παρενόμουν *ΓΩ*, παρενόμουν *F*, παρηνόμουν *v.* 3. τῶν ὅρκων *v.* 5. τὸ om pr *Γ.* 7. τι om *Fv* et pr *Γ.* 23, 2. οὐδὲν *FΓΩv.* 3. ὃ om *Fv.* 7. μαρωνίταις *Γ.*

25 κρατεῖν ἂν τῶν πολεμίων ῥᾳδίως δυνηθεῖσαν. εἰκότως δ' αὐτὸ πεπόνθασιν· ἕως γὰρ ἂν ἐξῇ τῶν κατὰ θάλατταν καὶ μόνων ἀναμφιβητήτως εἶναι κυρίοις, τοῖς γε κατὰ γῆν πρὸς τὴ ὑπαρχούσῃ δυνάμει ἔστι προβολὰς ἑτέρας εὑρέσθαι, ἄλλως τε καὶ πεπαυμένων ὑπὸ τῆς τύχης τῶν θορυφορουμένων ὑπὸ τῶν τυραννικῶν στρατοπέδων, καὶ τῶν μὲν ἐφθαρμένων, τῶν δὲ ἐξεληλεγμένων οὐδενὸς ἀξίων ὄντων.

26 Τὸ μὲν οὖν περὶ τὰ πλοῖα πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις ὁ Μακεδὼν τηλικοῦτον παρέβη· τὸ δὲ ὑβριστικώτατον καὶ ὑπεροπτικώτατον τῶν Μακεδόνων τὸ πρῴην γεγενημένον ἐστί, τὸ τολμῆσαι εἰσπλεῦσαι εἰς τὸν Πειραιᾶ παρὰ τὰς κοινὰς ἡμῖν πρὸς αὐτοὺς συνθήκας. καὶ τοῦτο, 219
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὅτι μία τριήρης ἦν, μικρὸν ὑποληπτέον, ἀλλ' ὅτι ἀπόπειρα ἐγένετο εἰ περιοψόμεθα, ἵνα μετὰ πλειόνων αὐτοῖς ἐγχειρῆται τοῦτο πράττειν, καὶ ὅτι
27 οὐκ ἐφρόντισαν τῶν κοινῶν δογμάτων, καθάπερ οὐδὲ τῶν προειρημένων. ἐπεὶ ὅτι γε τοῦτο παράδυσις ἦν κατὰ μικρὸν καὶ ἐθισμὸς τοῦ ἀνέχεσθαι ἡμᾶς τοὺς τοιούτους εἰσπλους, κἀκεῖθεν δῆλον· τὸ γὰρ τὸν τότε εἰσπλεύσαντα ἐπὶ τῆς νεώς, ὃν ἔδει εὐθὺς μετὰ τῆς τριήρους ὑφ' ὑμῶν ἀπολωλέναι, αἰτεῖσθαι ναυπηγήσασθαι μικρὰ πλοῖα ἐν τοῖς ἡμετέροις λιμέσι, πῶς οὐ καταφανὲς πᾶσι ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰσπλεῖν τὸ εὐθὺς ἔνδον εἶναι ἐμηχανῶντο; καὶ εἰ λεπτὰ πλοῖα ὑπομενοῦμεν, ὀλίγον ὕστερον καὶ τριήρεις·
28 καὶ εἰ τὸ πρῶτον ὀλίγας, μικρῷ ὕστερον πολλάς. ἐ γὰρ δὴ ἔστι γε εἰπεῖν ὡς Ἀθήνησι μὲν ἀφθόνων ὄντων τῶν ναυπηγησίμων ξύλων, τῶν πόρρωθεν καὶ μόλις εἰσκομιζομένων, ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ἐπιλελοιπότων, τῇ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς βελομένοις εὐτελέστατα καθεσταμένῃ, ἀλλ' ὥοντο ἅμα τε ναυπηγήσεσθαι ἐνταῦθα καὶ πληρώσεσθαι ἐν

25, 4. ἐστι om pr F. προσβολὰς FΓΩυ. ἑτέρας ἰσχυροτέρας εὑρ. F. 26, 4. τὸ om pr F. 27, 6. ποιεῖ] ἦν ποιεῖ F, ἦν υ. 8. λεπτὰ τὰ πλ. Ω. 28, 1. μικρὸν Ω. 2. τῶν om Ω. 5. καθεσταμένοις F. 6. ναυπηγηθήσεσθαι FΓΩυ. καὶ πληρώσεσθαι om pr F.

τῷ λιμένι τῷ προειρημένῳ, ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διειρημένου μηδὲν τοιοῦτον εἰσδέχεσθαι, καὶ ταῦτα ἐξέσται
29 ὑπὲρ πλέον ἀεὶ ποιεῖν· οὕτω πάντοθεν καταπεφρονηκότως ἐκεῖνοι τῇ πόλει χρῶνται διὰ τοὺς ἐντεῦθεν διδασκάλους τοὺς ὑπαγορεύοντας αὐτοῖς ἃ δεῖ ποιεῖν. οὕτω δὲ κατεγνώκασι μετὰ τούτων ἀδιηγήτων τινα τῆς πόλεως ἔκλυσιν καὶ μαλακίαν, καὶ οὔτε προνοιαν ὑπὲρ "τῶν μελλόντων 220
εἶναι, οὔτε λογισμὸν οὐδένα παραγίγνεσθαι τίνα τρόπον
30 χρῆται ὁ τύραννος ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις.

Ἃς ἐγὼ δικαιεύομαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πείθεσθαι, καθάπερ ἐδίδαξα, καὶ διεβεβαιωσάμην ἄν, ὡς τοῦθ' ἡλικίας ἔχων, ἅμα καὶ τῷ δικαίῳ ἡμᾶς ἀνεγκλήτως καὶ τοῖς καιροῖς ἀσφαλέστατα χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ τὸ συμφέρον κατεπείγουσιν. καὶ γὰρ ἔτι προσγέγραπται ταῖς συνθήκαις, ἐὰν βουλώμεθα τῆς κοινῆς εἰρήνης μετέχειν· τὸ δ' ἐὰν βουλώμεθα ἐστὶν ἅμα καὶ τοὐναντίον, εἰ ἄρα ποτὲ δεῖ παύσασθαι αἰσχρῶς ἑτέροις ἀκολουθοῦντας, ἀλλὰ μηδ' ἀναμνησθῆναι μηδεμιᾶς φιλοτιμίας τῶν ἐξ ἀρχαιοτάτου καὶ πλείστων καὶ μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ὑμῖν ὑπαρχουσῶν. ἐὰν οὖν κελεύητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γράψω, καθάπερ αἱ συνθῆκαι κελεύουσι, πολεμεῖν τοῖς παραβεβηκόσιν.

18.

ΥΠΕΡ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

ΑΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Τεῖχος μὲν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ Ἀθηναίων προὐβάλετο τῶν συνήθων τούτων καὶ χειροποιήτων ἀῤῥαγίστερόν τε καὶ βέλτιον, τήν τε εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν καὶ περὶ λόγους δεινότητα, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν „οὐ λίθοις καὶ πλίνθοις τὰς Ἀθήνας ᾠχύρωσα, ἀλλὰ με-
5 γάλαις δυνάμεσι καὶ πολλῇ τινὶ συμμαχίᾳ, τῇ μὲν ἐκ γῆς τῇ δὲ ἐκ θαλάττης." οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν χειροποίητον περίβολον οὐ μικρὰ τῇ "πόλει συνεβάλετο. πεπονηκότος γὰρ κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ τείχους 221
τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ ἔδοξεν ἀνορθοῦν αὐτό, ῥᾳθύμησαν ἐπὶ τὸ ἔργον

29, 2. τῇ πόλει om Fv et pr. T. 3. δὲ FTΩv et Anecd. p. 150, 14: δὴ ς. 30, 3. τῷ] τῷ τῷ T. 9. πλείστου Fuv. ΑΙΒ. ΥΠΟΘ. 7. μέρη om p. 8. ἐπὶ τῷ ἔργῳ pr σ.

ἄνδρες δίκαι, φυλῆς ἑκάστης εἷς, οὓς δεῖ τὴν ἐπιμέλειαν παρέχεσθαι ψιλήν· τὸ γὰρ ἀνάλωμα δημόσιον. εἰς τοίνυν τοῦτων καὶ ὁ ῥήτωρ γενόμενος οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις τὴν ἐπιμέλειαν μόνην εἰσήνεγκε τῇ χειρί, ἀλλὰ τὸ μὲν ἔργον ἀμέμπτως ἀπετέλεσε, τὰ δὲ χρήματα ἔδωκεν οἴκοθεν τῇ πόλει. ἐπήνεσεν αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν ταύτην ἡ βουλή, καὶ τὴν προθυμίαν ἠμείψατο στεφάνῳ χρυσῷ· ἕτοιμοι γὰρ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς χάριτας τῶν εὖ ποιούντων. Κτησιφῶν δὲ ἦν ὁ τὴν γνώμην εἰπὼν ὡς δεῖ στεφανῶσαι τὸν Δημοσθένην, ἐν μὲν καιρῷ τοῖς Διονυσίοις, ἐν δὲ τόπῳ τῷ τοῦ Διονύσου θεάτρῳ, ἐν δὲ θεαταῖς πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, οὓς ἡ παγήγυρις συνήγαγε· καὶ τούτῳ ἐναντίον ἀνεκπεῖν τὸν κήρυκα ὅτι στεφανοῖ Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα ἡ πόλις ἀρετῆς συμπάσης ἕνεκα καὶ εὐνοίας τῆς πρὸς ἑαυτήν. ἦν οὖν πανταχόθεν ἡ τιμὴ θαυμαστή· διὸ καὶ φθόνος αὐτῆς ἥψατο, καὶ τῇ ψηφίσματος ἀπηνέχθη παρανόμων γραφή. Αἰσχίνης γὰρ ἐχθρὸς ὢν τοῦ Δημοσθένους ἀγῶνα παρανόμων ἐπήγγειλε Κτησιφῶντι, λέγων ἄρχοντα γεγονότα τὸν Δημοσθένην καὶ μὴ ὄντα λόγον ὑπεύθυνον εἶναι, νόμον δὲ κελεύειν τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν, καὶ πάλιν νόμον παρεχόμενος τὸν κελεύοντα, ἐὰν μέν τινα ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων στεφανοῖ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν στέφανον ἀναγορεύεσθαι, ἐὰν δὲ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, "ἀλλαχόθι δὲ μὴ ἐξεῖναι. φησὶ δὲ καὶ τοὺς ἐπαίνους εἶναι τοὺς ἐπὶ τῷ Δημοσθένει ψευδεῖς· μὴ γὰρ πεπολιτεῦσθαι καλῶς τὸν ῥήτορα, ἀλλὰ καὶ δωροδόκον εἶναι καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον τῇ πόλει. καὶ τάξει γε ταύτης τῆς κατηγορίας Αἰσχίνης κέχρηται, πρῶτον εἰπὼν περὶ τοῦ τῶν ὑπευθύνων νόμου καὶ δεύτερον περὶ τοῦ τῶν κηρυγμάτων καὶ τρίτον περὶ τῆς πολιτείας· ἠξίωσε δὲ καὶ τὸν Δημοσθένην τὴν αὐτὴν τάξιν ποιήσασθαι. ὁ δὲ ῥήτωρ καὶ ἀπὸ τῆς πολιτείας τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο καὶ πάλιν εἰς ταύτην τὸν λόγον κατέστρεψε, τεχνικῶς ποιῶν· δεῖ γὰρ ἄρχεσθαί τε ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ λήγειν εἰς ταῦτα· μέσα δὲ τέθεικε τὰ περὶ τῶν νόμων, καὶ τῷ μὲν περὶ τῶν ὑπευθύνων ἀντιτίθησι διανοίας, τῷ δὲ περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμον ἕτερον ἤτοι νόμου μέρος, ὡς φησιν αὐτός, ἐν ᾧ συγχεχώρηται καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττειν, ἐὰν ὁ δῆμος ἢ ἡ βουλὴ τοῦτο ψηφίσηται.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι πολεμοῦντες πρὸς Φίλιππον ἐν Χαιρωνείᾳ, πόλει τῆς Βοιωτίας, ἡττήθησαν. ἐπικρατήσας οὖν ὁ Μακεδὼν φρουρὰν μὲν εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλε, καὶ εἶχεν ὑπὸ χεῖρα

v. 1. παρέχεσθαι] περαίνεσθαι *Fv.* 2. ψιλὴν om *Fv.* quae addi solebant τοῦ ἔργου, omisi cum *op.* 4. ἐπετέλεσε *Ωρν.* 6. προθυμίαν *FΩv*: προμήθειαν *c.* 12. ἑαυτήν *p*: αὐτήν *c.* 28. ἰσχυρῶν *op.*

δουλεύουσαν. ἐλπίσαντες οὖν τὰ αὐτὸ παθεῖν Ἀθηναῖοι καὶ ὅσον οὐδέπω κατ' αὐτῶν ἥξειν προσδοκῶντες τὸν τύραννον, ἐσκέψαντο τὰ πε-223
πονηκότα μέρη τῷ χρόνῳ τοῦ τείχους ἐπανορθώσασθαι, καὶ δὴ ἀφ' ἑκάστης φυλῆς τειχοποιοὶ προεβλήθησαν. τοιόνδε καὶ ἡ Πανδιονὶς ἐξ ἑαυτῆς εἵλετο πρὸς τὴν χρείαν τὸν ῥήτορα. τῆς τοίνυν ἐργασίας ἐν χερσὶν οὔσης, προσδεηθεὶς ἔτι χρημάτων μετὰ τὰ δεδομένα ὑπὸ τῆς πόλεως ὁ ῥήτωρ ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπάνησε, καὶ οὐκ ἐλογίσατο αὐτὰ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ἐχαρίσατο. ταύτην ἀφορμὴν ὁ Κτησιφῶν, εἷς τῶν πολιτευομένων, δεξάμενος εἰσήνεγκε γνώμην ἐν τῇ βουλῇ περὶ αὐτοῦ τοιαύτην, „ἐπειδὴ διατελεῖ Δημοσθένης ὁ Δημοσθένους παῖ ὅλον τὸν βίον εὔνοιαν εἰς τὴν πόλιν ἐπιδεικνύμενος, καὶ νῦν δὲ τειχοποιὸς ὢν καὶ προσδεηθεὶς χρημάτων οἴκοθεν παρέσχε καὶ ἐχαρίσατο, διὰ τοῦτο δεδόχθω τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσθαι αὐτὸν χρυσῷ στεφάνῳ, ἐν τῷ Θεάτρῳ, τραγῳδιῶν ἀγομένων καινῶν," ἴσως ὅτε πλήθη συντρέχει ἐπιθυμοῦντα καινὰ δράματα βλέπειν. εἰσαγομένου τοίνυν καὶ εἰς τὸν δῆμον τῆς προβουλεύματος, ἐφίσταται τοῦ Κτησιφῶντος κατήγορος Αἰσχίνης, ἐκ τῆς πολιτείας ὑπάρχων ἐχθρός, παράνομον εἶναι φάσκων πρὸς τρεῖς νόμους τὸ ψήφισμα, ἕνα μὲν τὸν κελεύοντα τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦσθαι, πρὶν ἂν δῷ τὰς εὐθύνας· οὕπω δὲ ταύτας, φησίν, ὁ Δημοσθένης ἐδεδώκει καὶ τὰ θεωρικὰ διοικῶν καὶ τειχοποιῶν, καὶ ἔδει ἀναμεῖναι καὶ ἐπισχεῖν τὸ γέρας, ἕως ἂν ὀφθῇ καθαρὸς ἐξετασθείς. δεύτερον δὲ ἀναγινώσκει νόμον τὸν κελεύοντα ἐν Πνυκὶ στεφανοῦσθαι, οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διαβάλλων τοὺς πολίτας τοὺς δεξαμένους ἐν τῷ Θεάτρῳ ἀναγορευθῆναι224
τοῦ Δημοσθένους τὸν στέφανον. ὁ δὲ τρίτος νόμος εἰς τὴν ὅλην ὀρᾷ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας ἐξέτασιν· κελεύει γὰρ μηδέποτε ψευδῆ γράμματα εἰς τὸ Μητρῷον εἰσάγειν, ἔνθα ἐστὶν ἅλα τὰ δημόσια γράμματα. ἐψεύσατο δέ, φησίν, εὔνοιαν καὶ ἀπουδὴν μαρτυρήσας τῷ Δημοσθένει· κακόνους γὰρ μᾶλλον καὶ πολέμιος εὑρίσκεται τῇ πατρίδι. τούτου τοῦ νόμου χρησίμου τυγχάνοντος, τοῦ τρίτου, ἀντιλαβόμενος ὡς πέρ τινος ἀγκύρας ὁ ῥήτωρ κατεπάλαισε τὸν ἀντίδικον, μεθόδῳ δεινοτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ τῇ περὶ τοῦ κατηγόρου χρησάμενος· ἐκεῖθεν γὰρ ἔσχε λαβὴν ἐλεῖν καὶ καταγωνίσασθαι τὸν πολέμιον. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους δύο νόμους, τόν τε τῶν ὑπευθύνων καὶ τὸν τοῦ κηρύγματος, εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου ἀπέῤῥιψε, στρατηγικῶς κακοὺς δ' εἰς μέσον ἐλάσας, τῷ δὲ ἰσχυροτάτῳ εἰς τὰ ἄκρα προσκέχρηται, τὸ σαθρὸν τῶν ἄλλων ἐξ ἑκατέρου ῥωννύς. ἔοικε δὲ καὶ διοικεῖν πρὸς τὰ συμφέρον τὸν λόγον, καὶ οὐ σφόδρα ἀναιδῶς τὴν τέχνην ἐπιδεικνύμενος. δοκῶν γὰρ ἐν πρώτοις ὑπερβαίνειν τὸ νόμιμον, ἑτέρῳ τρόπῳ τῷ νομίμῳ προσκέχρηται· καὶ γὰρ νό-

μον ἀντέγνω Αἰσχίνης τὸν περὶ τῶν στεφάνων ψευδῆ, πρὸς ὃν ὁ ῥήτωρ ἀποκρινόμενος εὗρε καιρὸν εἰς μέσον ἀγαγεῖν τὰ ἑαυτοῦ πολιτεύματα, ὡς νομίμῳ μαχόμενος. καὶ ἡ μὲν διοίκησις τοῦ λόγου τοιαύτη, κεφάλαιον δὲ ἰσχυρὸν τῷ μὲν Αἰσχίνῃ τὸ νόμιμον, τῷ δὲ ῥήτορι τὸ δίκαιον, κοινὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου τὸ συμφέρον, οὐκ ἔχον φανερὰν τὴν ἐξέτασιν. ἡ κτίσις ἐγγραφος πραγματική· περὶ ῥητοῦ γὰρ τὸ ψήφισμα. 225

Τῆς δὲ γραφῆς ἔτι Φιλίππου ζῶντος ἀποτεθείσης, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου διαβεξαμένου τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἐστὶ καὶ ἡ κρίσις. ὡς γὰρ ἀπέθανε Φίλιππος καὶ τὴν φρουρὰν οἱ Θηβαῖοι τεθαρσηκότες ἐξέβαλον, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ὡς καταφρονηθεὶς τὰς Θήβας κατέσκαψεν, εἶτα μεταγνοὺς ἐπὶ τῷ πεπραγμένῳ ἐξεχώρησε τῆς Ἑλλάδος αἰσχυνόμενος καὶ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐστράτευσεν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καιρὸν ἔχειν ἐνόμιζαν κρίσει παραδοῦναι τοὺς προδότας τοὺς τὴν Ἑλλάδα ἀδικήσαντας, καὶ οὕτω συνεκροτήθη τὸ δικαστήριον.

Πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν 226 *εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, ἔπειθ' ὅ πέρ ἐστι μάλιστ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο παραστῆσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι περὶ τοῦ πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ* 2 *(σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε) ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ τὸν ὅρκον, ἐν ᾧ πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις δικαίοις καὶ τοῦτο γέγραπται, τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροάσασθαι. τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωκέναι μηδέν, ἀδὲ τὸ τὴν εὔνοιαν ἴσην ἀμφοτέροις ἀποδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούληται καὶ προῄρηται τῶν ἀγωνιζομένων ἕκαστος, οὕτως ἐᾶσαι χρήσασθαι.*

3 *Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου, δύο δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ μεγάλα, ἓν μὲν ὅτι ὁ περὶ τῶν ἴσων ἀγωνίζομαι· ὁ γὰρ ἔξιν ἴσον· νῦν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν καὶ τούτῳ μὴ*

§ 2, 1. ἂν om *u*. 3. ἀκροάσασθαι *Σε* ἀκροᾶσθαι *ς*. 5. ἀμφοτέροις om pr *Σ*. 6. τῇ] τὸ τῇ *T*. 7. χρῆσθαι *prs*. 3, 2. ὦ om *pr*, ἄνδρες om *ks*. 4. μὴ εἶεν] μηλεῖν (λ ex alia littera effecto) *Σ*.

ἐλεῖν τὴν γραφήν, ἀλλ' ἐμοὶ μέν, οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὗτος δ' ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ. ἕτερον δ', ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀπεῖναι ἡδέως, 4τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὐτὸς ἄχθεσθαι· τούτων τοίνυν ὃ μέν ἐστι πρὸς ἡδονήν, τούτῳ δέδοται, ὃ δὲ πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. κἂν μὲν εὐλαβούμενος τοῦτο μὴ λέγω τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ, ἃ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα δόξω οὐδ' ἐφ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι δεικνύναι· ἂν δ' ἐφ' οἷς καὶ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἐμαυτοῦ. "πειράσομαι μὲν227 οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὅ τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν ἐκεῖνός ἐστι δίκαιος ἔχειν ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος.

5 Οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντας ἂν ὁμολογῆσαι κοινὸν εἶναι τουτονὶ τὸν ἀγῶνα ἐμοὶ καὶ Κτησιφῶντι καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἐμοί· πάντων μὲν γὰρ ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν, ἄλλως τε κἂν ὑπ' ἐχθροῦ τῳ τοῦτο συμβαίνῃ, μάλιστα δὲ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας, ὅσῳ περ 6καὶ τὸ τυγχεῖν τούτων μέγιζόν ἐζιν. περὶ τούτων δ' ὄντος τοιοῦδε τοῦ ἀγῶνος, ἀξιῶ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν ἀκοῦσαί μου περὶ τῶν κατηγορημένων ἀπολογουμένου δικαίως, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὓς ὁ τιθεὶς ἐξ ἀρχῆς Σόλων, εὔνους ὢν ὑμῖν καὶ δημοτικός, ἐ μόνον τῷ γράψαι κυρίους ᾠήθη δεῖν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς 7ὁμωμοκέναι, οὐκ ἀπιζῶν ὑμῖν, ὡς γ' ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἑρῶν ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς, αἷς ἐκ τοῦ πρόσθεν ὁ

v. 1. ἐμοὶ] ἐγὼ γρ Υ. δὲ om pr Σ. 2. οὐδὲν εἰπεῖν ks. 4. τῶν post καὶ om Ωuv. ἀκούειν om pr Σ. 4, 1. δ' ἐπαινοῦσι δ' Ωu. 3. μὲν] γὰρ r. 4. κατηγορούμενα Ω. 5. δεικνύναι τιμᾶσθαι p. ἐὰν Σko. 6. δ' om Φ. 5, 1. ἄνδρες om kos. δικασταί] ἀθηναῖοι ΣΩkos, om pr. πάντας post ὑμᾶς ponit Σ. 2. τὸν ἀγῶνα τουτονὶ o. ἐμοὶ pr Σ: ἐμοί τε q 3. ἁπάντων o. 4. μὲν om ks. ἀπορεῖσθαι Σ. 5. συμβαίη kq. 6. εὐνοίας τε καὶ Υkorstv. 6, 2. τοῦ om q. 3. κατηγορουμένων Ωu. 6. ὑμᾶς om FΣ. 7, 1. γ' ἐμοὶ FΣΥΦΩkorstuv: γε μοι ς.

λέγειν ὁ διώκων ἰσχύει, ἐκεῖνι τῷ φεύγοντι παρελθεῖν, εἰ μὴ τῶν δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν διαφυλάττων καὶ τὰ τῶ λέγοντος ὕστερον δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξεται, καὶ παρασχὼν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατὴν ἕτω τὴν διάγνωσιν ποιήσεται περὶ ἁπάντων.

8 Μέλλων δὲ τοῦ τε ἰδίου βίου παντός, ὡς ἔοικε, λόγον διδόναι τήμερον καὶ τῶν κοινῇ πεπολιτευμένων, βούλομαι, καθάπερ ἐν ἀρχῇ, πάλιν τοὺς θεοὺς παρακαλέσαι, καὶ ἐναντίον ὑμῶν εὔχομαι πρῶτον μέν, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην228 ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τοντονὶ τὸν ἀγῶνα, ἔπειθ' ὅ τι μέλλει συνοίσειν καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινῇ καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἑκάστῳ, τοῦτο παρασκῆσαι τοὺς θεοὺς πᾶσιν ὑμῖν περὶ ταυτησὶ τῆς γραφῆς γνῶναι.

9 Εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον κατηγόρησεν Αἰσχίνης, κἀγὼ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβουλεύματος εὐθὺς ἂν ἀπελογούμην· ἐπειδὴ δ' ἐκ ἐλάττω λόγον τἄλλα διεξιὼν ἀνήλωκε καὶ τὰ πλεῖστα κατεψεύσατό μου, ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω καὶ δίκαιον ἅμα βραχέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων εἰπεῖν πρῶτον, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἠγμένος ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ μου.

10 Περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ἅπαντα λοιδορούμενος βεβλασφήμηκε περὶ ἐμοῦ, θεάσασθε ὡς ἁπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. εἰ μὲν ἔστε μοι τοιοῦτον οἷον ἔτος ἠτιᾶτο (ἐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα ἢ παρ' ὑμῖν), μηδὲ φωνὴν ἀνάσχησθε, μηδ' εἰ πάντα τὰ κοινὰ ὑπέρευ πεπολίτευμαι, ἀλλ' ἀναστάντες καταψηφίσασθε ἤδη· εἰ δὲ πολλῷ βελτίω τότε καὶ ἐκ βελτιόνων, καὶ μηδενὸς τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲς λέγω,

v. 3. φυλάττων Σ. ὑστέρου Tkopqrs. 5. ἁπάντων Σks: ceteri πάντων. 8, 1. βίου om ks et pr Ω. 2. βούλομαι, καθάπερ ἐν ἀρχῇ om Σks. 5. ἐγὼ om Tpr. τε om Σ. 6. παρ' ὑμῶν in mg Σ. 8. τοὺς θεοὺς om Σ. 9, 2. κἀγὼ δὲ π. κ. 3. ἀνήλωκεν ΣΤΦkopqrs, ἀνήλωκεν F: ceteri ἀνάλωκεν. 4. διεψεύσατό q. 5. ἄνδρες om p. εἰπεῖν πρῶτον Σ: πρῶτον εἰπεῖν ς. 6. ἔξω Top. 7. ἀλλοτριώτερος opr. 10, 1. δὴ om Φ. 3. οὗτος] αὐτὸς Ωu. 5. τὰ om u et pr Ω.

χείρονα καὶ ἐμὲ καὶ τὰς ἐμὰς ὑπειλήφατε καὶ γιγνώσκετε, τούτῳ μὲν μηδ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων πιστεύετε (δῆλον γὰρ ὡς ὁμοίως ἅπαντ' ἐπλάττετο), ἐμοὶ δ', ἣν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθε ἐπὶ πολλῶν ἀγώνων τῶν πρό-
11 τερον γεγενημένων, καὶ νυνὶ παράσχεσθε. κακοήθης δ' ὤν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὔηθες ᾠήθης, τὰς περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγους ἀφέντα με πρὸς τὰς λοιδορίας τὰς παρ' σοῦ τρέψεσθαι. ἃ δὴ ποιήσω. τοῦτο 229
ἔχ ἕτω τετύφωμαι· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων ἃ κατεψεύδου καὶ διέβαλλες, αὐτίκα ἐξετάσω, τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀνέδην γεγενημένης ὕστερον, ἂν βουλομένοις ἀκούειν ᾖ τουτοισί, μνησθήσομαι.

12 Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα πολλὰ καὶ δεινά, καὶ περὶ ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι τάττουσι τιμωρίας· τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἡ προαίρεσις αὕτη ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει καὶ ὕβριν καὶ λοιδορίαν καὶ προπηλακισμὸν ὁμοῦ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, τῶν μέν-
τοι κατηγοριῶν καὶ τῶν αἰτιῶν τῶν εἰρημένων, εἴπερ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐκ ἔνι τῇ πόλει δίκην ἀξίαν λαβεῖν οὐδ'
13 ἐγγύς· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ τὰ προσελθεῖν τῷ δήμῳ καὶ λόγου τυχεῖν, ἀλλ' ἐν ἐπηρείας τάξει καὶ φθόνῳ τοῦτο ποιεῖν· οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς ἔχον οὔτε πολιτικὸν οὔτε δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἀδι-
κοῦντά με ἐώρα τὴν πόλιν, οὗσί γε τηλικούτοις ἡλίκα νῦν ἐπαγῴδει καὶ διεξῄει, ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις παρ' αὐτὰ τἀδικήματα χρῆσθαι, εἰ μὲν εἰσαγγελίας ἄξια·

---

v. 2. μὲν δὴ μ. *Tst.* 11, 1. γεγενημένων om *Σks.* 2. εὐήθης *q.* 4. τρέψασθαι *oq*, τρέψεσθαι *k* et pr *r*, τρέπεσθαι *u*. 6. διέβαλες *Trt.* αὐτίκα om *FΣΤΦ*, post ἐξετάσω ponunt *opr*, in mg *q*. 7. ἀνέδην *ru* et corr *Ων* cum Anecd. p. 400, 2: ἀναίδην *ς*. ante γεγενημένης cum *Σks* et Anecd. omisi οὕτωσί. 8. ἀκούειν om *FTΦopr*, ante μνησθήσομαι ponunt *Ωτυν.* ᾖ] ἐστὶ *k*. τουτοισί *FΣΤΦoprqrt* τούτοις *ς*. 12, 1. καὶ δεινὰ om *Σks*. 2. τάττουσι] διδόασι *Σ* et *γρ Φ*. 3. αὐτῇ *ΣΦoprt*: αὐτὴ *ς*. 4. ἐπήρειαν] προαίρεσιν *Σ*. 5. ὁμοῦ] ἐμοῦ *s*. 7. ἔνι] ἔχει *Σ*, ἐπὶ *Tks*, ἔστι *γρ s*. 13, 4. ἄνδρες om *opr*. 6. τηλικούτοις] τοιούτοις *k*. 7. χρῆσασθαι *opr*.

πράττοντά με ἑώρα, εἰσαγγέλλοντα καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ὑμῖν, εἰ δὲ γράφοντα παράνομα, παρανόμων γραφόμενον· οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δ' ἐμέ, ἐμὲ δέ, εἴπερ ἐξ-
14 ἐλέγξειν ἐνόμιζεν, αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. καὶ μὴν εἴ τι τῶν ἄλλων ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει ἦ καὶ ἀλλ' ὁτιοῦν ἀδικοῦντά με ὑμᾶς ἑώρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων καὶ τιμωρίαι καὶ ἀγῶνες καὶ κρίσεις πικρὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι τἀπιτίμια, καὶ τούτοις ἐξῆν ἅπασι χρῆσθαι κατ' ἐμοῦ, καὶ ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκὼς καὶ τοῦ-230
τον τὸν τρόπον κεχρημένος τοῖς πρὸς ἐμέ, ὡμολογεῖτο
15 ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. νῦν δ' ἑκστὰς τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας ὁδοῦ καὶ φυγὼν τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐλέγχους, τοσούτοις ὕστερον χρόνοις αἰτίας καὶ σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας ὑποκρίνεται. εἶτα κατηγορεῖ μὲν ἐμοῦ, κρίνει δὲ τουτονί, καὶ τοῦ μὲν ἀγῶνος ὅλου τὴν πρὸς ἐμὲ ἔχθραν προΐσταται, οὐδαμῆ δ' ἐπὶ ταύτην ἀπηντηκὼς ἐμοὶ τὴν ἑτέρου ζητῶν ἐπιτι-
16 μίαν ἀφελέσθαι φαίνεται. καίτοι πρὸς ἅπασιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις δικαίοις οἷς ἂν εἰπεῖν τις ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἔχοι, καὶ τοῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ μάλ' εἰκότως ἂν λέγειν, ὅτι τῆς ἡμετέρας ἔχθρας ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν δίκαιον ἦν τὸν ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι, οὐ τὸ μὲν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνίζεσθαι παραλείπειν, ἑτέρῳ δ' ὅτῳ κακόν τι δώσομεν ζητεῖν· ὑπερβολὴ γὰρ ἀδικίας τοῦτό γε.
17 Πάντα μὲν τοίνυν τὰ κατηγορημένα ὁμοίως ἐκ τού-

v. 1. με post εἰσαγγέλλοντα ponit *o*. 4. μὲν om *k*. ἐξελέγξειν *k*, ἐξελέγξειν *Σs*: ἐξελέγχειν *ς*. 14, 2. ὧν om *t*. διέβαλε *pr*. 3. ὑμᾶς om pr *Ω*. 4. καὶ τιμωρίαι post κρίσεις ponunt *ks*. πικρὰ *Ωt*: πικρὰ — ἐπιτίμια in mg rc *Σ*. 5. ἔχουσαι] ἔχοντες *t* et γρ *Φ* et mg *Σ*. τἀπιτίμια *Ωu*: τὰ ἐπιτίμια *ς*. ἐξῆν αὐτῷ πᾶσι *ks*. κατ' ἐμοῦ om *FΣTΦΩtuv*. 7. πρὸς με *Σ*. 15, 1. αὐτῦ] αὐτοῖς *q*. 2. τὰ om *u* et pr *Ω*. 4. καὶ ante σκ. om *u*. 6. ἐμὲ] ἐμέ πως *st*. 16, 1. ἄνδρες om *op*. 2. τοῖς ἄλλοις ante ὦ ponunt *ks*. δικαίοις in γρ *Σ*, post ἔχοι *k*. τις εἰπεῖν *ks*. 3. τοῦτ'] τοῦτό γε *ks*. μάλ'] μάλιστα *Φ*. 6. παρελιπεῖν *Φογ*. 17, 1. τοίνυν] οὖν *q*.

των ἂν τις ἴδοι οὔτε δικαίως οὔτ' ἐπ' ἀληθείας οὐδεμιᾶς εἰρημένα· βούλομαι δὲ καὶ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι, καὶ μάλιστ' ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας κατεψεύσατό μου, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μετὰ Φιλοκράτους ἀνατιθεὶς ἐμοί. ἔτι δ' ἀναγκαῖον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ πράγματα ἀναμνῆσαι ὑμᾶς, ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαστα θεωρῆτε.

18 Τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὗ δι' ἐμέ (ἃ γὰρ δὴ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε), πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι Ϝσωθῆναι, καίπερ οὐ δίκαια πεισθέντας ὁρῶντες, Θηβαίους δ' ὅτιὧν ἂν ἐφησθῆναι παθοῦσιν, οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀδίκως αὐτοῖς ὀργιζόμενοι· οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν ἐν Λεύκτροις, οὐ μετρίως ἐκέχρηντο· ἔπειθ' ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διειστήκει, καὶ οὔθ' οἱ μισοῦντες Λακεδαιμονίους οὕτως ἴσχυον ὥστε ἀνελεῖν αὐτούς, οὔθ' οἱ πρότερον δι' ἐκείνων ἄρχοντες μέρος τῶν πόλεων ἦσαν, ἀλλά τις ἦν ἄκριτος καὶ παρὰ τούτοις καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἔρις καὶ
19 ταραχή. ταῦτα δ' ὁρῶν ὁ Φίλιππος (οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ) τοῖς παρ' ἑκάστοις προδόταις χρήματα ἀναλίσκων πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐτάραττεν· εἶτ' ἐν οἷς ἡμάρτανον οἱ ἄλλοι καὶ κακῶς ἐκρόνουν, αὐτὸς παρεσκευάζετο καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου οἱ τότε μὲν βαρεῖς νῦν δ' ἀτυχεῖς Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην ἐκείναις

v. 1. δικαίου q. 2. ἓν om k. 3. ὅσα γε δη. Ωu. 5. ὦ om Φ. 7. ἡμᾶς Ω, om Σ. 18, 1. πολέμου συστάντος ks. 2. δὴ om ks. κω om p. τότε] ποτε FΦo et pr x et γρ Σ. 3. βούλεσθαι] ἐβούλεσθε Γ. 6. εὐτυχήκασιν q. 9. ἐκεῖνον uv. 10. τῆς πόλεως r et γρ o. 11. παρὰ ante τοῖς om FTΦΩoprvu, supra versum ponit. t. ἅπασιν Ἕλλησιν lp. Ωkpqrs et γρ FΦ. 19, 3. ἑαυτοὺς] ἀλλήλους ks. 4. οἱ om Σ. 6. νυνὶ Ωks. 8. ὁ om Σ, ὁ Φίλιππος om Γ. γένηται kos. 9. μηδὲ] μὴ Ω.

20δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. τί οὖν συνηγωνίσατο αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἑκόντας ἐξαπατωμένους; ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κακίαν εἴτ' ἄγνοιαν εἴτε καὶ ἀμφότερα ταῦτ' εἰπεῖν, οἳ πόλεμον συνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ τοῦτον ὑπὲρ τῶν πᾶσι συμφερόντων, ὡς ἔργῳ φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμασιν οὔτε σώμασιν οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν ἁπάντων συνελάμβανον ὑμῖν· οἷς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ὀργιζόμενοι ἑτοίμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ. ἡ μὲν οὖν τότε συγχωρηθεῖσα εἰρήνη διὰ ταῦτ', "οὐ δι' ἐμέ, ὡς οὗτος232 διέβαλλεν, ἐπράχθη· τὰ δὲ τούτων ἀδικήματα καὶ ψευδοκατηγορήματα ἐν αὐτῇ τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων, ἂν 21τις ἐξετάζῃ δικαίως, αἴτια εὑρήσει. καὶ ταυτὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀκριβολογοῦμαι καὶ διεξέρχομαι. εἰ γὰρ εἶναί τι δοκοίη τὰ μάλιστα ἐν τούτοις ἀδίκημα, οὐδέν ἐστι δήπου πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος εἰπὼν καὶ μνηθεὶς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Ἀριστόδημος ἦν ὁ ὑποκριτής, ὁ δ' ἐκδεξάμενος καὶ γράψας καὶ ἑαυτὸν μετὰ τούτου μισθώσας ἐπὶ ταῦτα Φιλοκράτης ὁ Ἀγνούσιος, ὁ σὸς Αἰσχίνη κοινωνός, οὐχ ὁ ἐμός, οὐδ' ἂν σὺ διαρρᾳγῇς ψευδόμενος, οἱ δὲ συνειπόντες ὅτου δήποτε ἕνεκα (ἐῶ γὰρ τοῦτό γ' ἐν τῷ παρόντι) Εὔβουλος καὶ Κηφισοφῶν· ἐγὼ 22δ' οὐδὲν οὐδαμοῦ. ἀλλ' ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας οὕτω δεικνυμένων, εἰς τοῦθ' ἥκειν ἀναισχυντίας, ὥστ' ἐτόλμα λέγειν ὡς ἄρα ἐγὼ πρὸς τῷ τῆς εἰρήνης αἴτιος γεγενῆσθαι καὶ κεκωλυκὼς εἶην τὴν

20,1. ἐπηγγέλλετο *k*. 2. ἑκόντας ὑμᾶς *ks*. 4. καὶ ante ἀμφότερα om *o*. 5. τῶν πᾶσι *Σ*: ceteri τῶν κοινῇ πᾶσι. 7. οὔτε] οὐδὲ ΤΦ, οὐδὲ *v*. ἁπάντων *Σ*: πάντων *ς*. συνελαμβάνοντο *γρ ΣΦ*. 8. καὶ post οἷς om *Ω*. 9. τῷ om *ks*. 10. εἰρήνη τῷ φιλίππου διὰ *r*. 11. διέβαλεν *oqtv*. καὶ ψευδοκατηγορήματα om pr *Ω*. 12. νῦν *k*. εἴ τις ἐξετάζοι *k*. 21,1. ταῦτα *krs*. 3. τι — ἀδίκημα *Σ*: ceteri τινα — ἀδικήματα. 4. ἐστι τούτων *δ. ks*. 5. ὑπὲρ] περὶ *FTkprs*. 8. οὐχ ὁ *Σ*: οὐκ *ς*. ἐὰν *Φ*. διαρραγείης *Ωlkprsu*. 22,3. ὥστε τολμᾷ *FΦΩptuv* et corr *r*. τῷ] τὸ *Ω*. 4. post γεγενῆσθαι omisi ἔτι cum *FΣΦks*. καὶ om *pr*.

πόλιν μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων αὐτὴν ποιήσασθαι. εἶτ' ὦ — τί ἂν εἰπὼν σέ τις ὀρθῶς προσείποι; ἔστιν ὅπου σὺ παρών, τηλικαύτην πρᾶξιν καὶ συμμαχίαν, ἡλίκην νῦν διεξῇεις, ὁρῶν ἀφαιρούμενόν με τῆς πόλεως ἠγανάκτησας ἢ παρελθὼν ταῦτα ἃ νῦν κατηγο-
23ρεῖς ἐδίδαξας καὶ διεξῆλθες; καὶ μὴν εἰ τὸ κωλῦσαι τὴν τῶν Ἑλλήνων κοινωνίαν ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ, καὶ τὸ μὴ σιγῆσαι λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ βοᾷν καὶ διαμαρτύρεσθαι καὶ δηλοῦν τοῦτοισί. οὐ τοίνυν ἐποίησας οὐδαμοῦ τοῦτο, οὐδ' ἤκουσέ σου ταύτην τὴν φωνὴν ὑδείς, εἰκότως· οὔτε
23 γὰρ ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδένας ἀπεσταλμένη τότε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ πάλαι πάντες ἦσαν ἐξειλεγμένοι, οὐδ'
24οὗτος ὑγιὲς περὶ τούτων εἴρηκεν οὐδέν. χωρὶς δὲ τούτων καὶ διαβάλλει τὴν πόλιν τὰ μέγιστα ἐν οἷς ψεύδεται· εἰ γὰρ ὑμεῖς ἅμα τοὺς μὲν Ἕλληνας εἰς πόλεμον παρεκαλεῖτε, αὐτοὶ δὲ πρὸς Φίλιππον περὶ εἰρήνης πρέσβεις ἐπέμπετε, Εὐρυβάτου πρᾶγμα, οὐ πόλεως ἔργον οὐδὲ χρηστῶν ἀνθρώπων διεπράττεσθε. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν· τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν. ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. Οὔκουν οὔτε τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν οὐδ' αἴτιος ὢν ἐγὼ φαίνομαι, οὔτε τῶν ἄλλων ὧν κατεψεύσατό μου οὐδὲν ἀληθὲς ὂν δείκνυται.

25 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην ἡ πόλις, ἐνταῦθα πάλιν σκέψασθε τί ἡμῶν ἑκάτερος προείλετο πράττειν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων εἴσεσθε τίς ἦν ὁ Φιλίππῳ πάντα συναγωνιζόμενος, καὶ τίς ὁ πράττων ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον ζητῶν. ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραψα βε-

v. 1. αὐτὴν] ταύτην Σ. 4. νυνὶ Σ. διεξῇεις] διεγράψδεις καὶ διεξῇεις FΦΩkprstuv, διετραχῴδεις καὶ διεξῇεις Γ. 5. νυνὶ Σ.
23, 1. καὶ δ.] ἢ δ. FΓΦΩprtuv. 2. ἔγωγε krs. 4. τουτοισὶ pr. 5. εἰκότως om FΣΓΦΩuv. 6. οὐδένα FΣΓΦprt. 7. πάλαι] τότε F, om k. 24, 2. καὶ om p. 3. μὲν ἄλλους ἑλλ. FΓΦΩprtuv. 4. περὶ τῆς εἰρήνης Σ. 10. οὔκουν ΣΓρε οὐκοῦν ς. 12. ὧν] οὐδὲν ὧν pv et pr Ω. μου om Γ. 25, 3. εἴσεσθε] ὄψεσθε ks. πάντα] τε τὴν εἰρήνην Σ.

λεύων ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν ὄντα Φίλιππον πυνθάνωνται, καὶ τὰς ὅρκους ἀπολαμβάνειν· ἔτοι δὲ ἐδὲ γράψαντος ἐμοῦ ταῦτα
26ποιεῖν ἠθέλησαν. τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ διδάξω. Φιλίππῳ μὲν ἦν συμφέρον ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον γενέσθαι τῶν ὅρκων, ὑμῖν δ' ὡς ἐλάχιστον. διὰ τί; ὅτι ὑμεῖς μὲν ἐκ ἀφ' ἧς ὠμόσατε "μόνον234
ἡμέρας, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἠλπίσατε τὴν εἰρήνην ἔσεσθαι, πάσας ἐξελύσασθε τὰς παρασκευὰς τὰς τοῦ πολέμου, ὁ δὲ τοῦτο ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μάλιστα ἐπραγματεύετο, νομίζων, ὅπερ ἦν ἀληθές, ὅσα τῆς πόλεως προλάβοι πρὸ τοῦ τοὺς ὅρκους ἀποδοῦναι, πάντα ταῦτα βεβαίως ἕξειν· ἐδένα
27γὰρ τὴν εἰρήνην λύσειν τούτων ἕνεκα. ἃ ἐγὼ προορώμενος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ λογιζόμενος τὸ ψήφισμα τοῦτο γράφω, πλεῖν ἐπὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς ἂν ᾖ Φίλιππος, καὶ τοὺς ὅρκους τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν, ἵν' ἐχόντων τῶν Θρᾳκῶν, τῶν ὑμετέρων συμμάχων, τὰ χωρία ταῦθ' ἃ νῦν ἔτος διέσυρε, τὸ Σέρριον καὶ τὸ Μύρτιον καὶ τὴν Ἐργίσκην, ὕτω γίγνοιντ' οἱ ὅρκοι, καὶ μὴ προλαβὼν
ἐκεῖνος τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων κύριος τῆς Θρᾴκης κατασταίη, μηδὲ πολλῶν μὲν χρημάτων πολλῶν δὲ στρατιωτῶν εὐπορήσας ἐκ τούτων ῥᾳδίως τοῖς λοιποῖς ἐπιχει-
28ροίη πράγμασιν. εἶτα τοῦτο μὲν ἐχὶ λέγει τὸ ψήφισμα, οὐδ' ἀναγιγνώσκει· εἰ δὲ βουλεύων ἐγὼ προσάγειν τοὺς πρέσβεις ὤμην δεῖν, τοῦτό μου διαβάλλει. ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; μὴ προσάγειν γράψαι τοὺς ἐπὶ τοῦθ' ἥκοντας, ἵν' ὑμῖν διαλεχθῶσιν; ἢ θέαν μὴ παρασκεύασαι τὸν

v. 1. ἐπὶ τοὺς τόπους in mg Σ, ἐπὶ τοῖς τόποις s. 2. ὄντα φίλιππον FΣΦΩrtuv: ὄντα τὸν Φίλιππον ς. πυνθάνονται s. 3. ὅρκ. τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν ks. οὐδὲ] οὐ pr Σ. 26, 1. ὦ om ΦΩkpu. 2. τὸν om FΨΦ. 4. ἡμέρας μόνον Σks. 5. τὴν om ΨΦpr. 6. ἐξελύσατε FΣΤkprst. 9. τοὺς om pr v. ταῦτα ante πάντα ponit k, post ἕξειν pr. 27, 1. ἕνεκεν k. 2. ὦ om ΣΩprwv. τοῦτο τὸ ψήφισμα ks. 5. ἡμετέρων k. ταῦθ' om p, ante τὰ χωρία ponit Σ. 6. σίρρειον Γ, σίρρων pr r. μυρτηνον Σ, μυρτηνὸν k. 10. λοιποῖς] ἄλλοις r.

ἀρχιτέκτονα αὐτοῖς πελεῦσαι; ἀλλ' ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἄν, εἰ μὴ τῦτ' ἐγράφη. τὰ μικρὰ συμφέροντα τῆς πόλεως ἔδει με φυλάττειν, τὰ δ' ὅλα, ὥσπερ οὗτοι, πεπρακέναι; οὐ δῆπου. Λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τουτὶ λαβών, ὃ σαφῶς οὗτος εἰδὼς παρέβη. λέγε.

29 "ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Μνησιφίλου, ἑκατομβαιῶνος ἕκτῃ καὶ νέᾳ, φυλῆς πρυτανευούσης Πανδιονίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν, ἐπειδὴ Φίλιππος ἀποστέλλας πρέσβεις περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογουμένας πεποίηται συνθήκας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη ἐπιτελεσθῇ ἣ ἐπιχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσβεις ἑλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε, τοὺς δὲ χειροτονηθέντας ἀποδημεῖν μηδεμίαν ὑπερβολὴν ποιουμένους, ὅπου ἂν ὄντα συνθάνωνται τὸν Φίλιππον, καὶ τοὺς ὅρκους λαβεῖν τε παρ' αὐτοῦ καὶ δοῦναι τὴν ταχίστην ἐπὶ ταῖς ὡμολογημέναις συνθήκαις αὐτῷ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τοὺς ἑκατέρων συμμύχους. πρέσβεις ᾑρέθησαν Εὔβουλος Ἀναφλύστιος, Αἰσχίνης Κοθωκίδης, Κηφισοφῶν Ῥαμνούσιος, Δημοκράτης Φλυεύς, Κλέων Κοθωκίδης.

30 Ταῦτα γράψαντος ἐμοῦ τότε, καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον, οὐ τὸ Φιλίππῳ ζητοῦντος, βραχὺ φροντίσαντες οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἦλθε Φίλιππος ἐκ Θράκης πάντα καταστρεψάμενος ἐκεῖ, ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, μᾶλλον δὲ τριῶν ἢ τεττάρων, εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφῖχθαι καὶ τὰ χωρία σῶσαι, λαβόντας τοὺς ὅρκους πρὶν ἐκεῖνον ἐξελεῖν αὐτά·

v. 2. μικρὰ om pr Σ, σμικρὰ rc Σ. 3. με] μοι k, μὲ μὴ pr r. 4. πεπρακέναι οὐ FΣΤΦ: πεπρακέναι φιλίππῳ οὐ ceteri. δῆπω k. 5. τουτὶ — λέγε in mg k. εἰδὼς οὗτος s et mg k. 29, 1. Psephisma in summa pagina ab ea manu, quae scholia scripsit, Y. ἔννη kpr. 4. εἰρήνης πρὸς Ἀθηναίους ὁμ. Ωτυν. συνθήκας] συνθήκας πρὸς τὸν Ἀθηναῖον δῆμον k, πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον s. 5. τῷ Ἀθ.] τῶν Ἀθ. ΦΩprtuv. 8. ὑπερβολὴν FΣΦ: ἀναβολὴν s. cf. Etym. M. p. 778, 36. 9. ὅρκ. παρ' αὐτοῦ λαβεῖν καὶ ks. 10. ὡμολογουμένας Ω, ὁμολογουμένας k, ὁμολογουμένᾳς opq. ἀθηναῖον pr. 11. συμπαραλαμβάνοντας rs, συμπαραλαμβάνοντες p. 12. Αἰσχίνης om FΣΤΦ, αἰσχίνης ἀτρομήτου rc Ω. κηφισῶν t, κτησιφῶν Ωv. 30, 1. τῆς πόλεως Ω. 2. τὸ] τῷ Ωruv. τοῦ φιλίππου ks. 3. καθῆντο Ωv: κάθηντο s. 5. τἀκεῖ om pr Σ, ante καταστρεψάμενος ponunt ks et rc Σ. μᾶλλον] ὁμοίως Σks.

οὐ γὰρ ἂν ἥψατ' αὐτῶν παρόντων ἡμῶν, ἢ οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτόν, ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει καὶ οὐκ ἂν ἀμφότερα εἶχε, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὰ χωρία. 236

31 Τὸ μὲν τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν Φιλίππου δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδίκων τούτων ἀνθρώπων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν τοιοῦτον ἐγένετο, ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ πολεμεῖν καὶ διαφέρεσθαι τούτοις· ἕτερον δ' εὐθὺς ἐφεξῆς ἔτι τούτου μεῖζον κακούργημα
32 θεάσασθε. ἐπειδὴ γὰρ ὤμοσε τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος προλαβὼν τὴν Θρᾴκην διὰ τούτους οὐχὶ πεισθέντας τῷ ἐμῷ ψηφίσματι, πάλιν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν ὅπως μὴ ἀπίωσιν ἐκ Μακεδονίας, ἕως τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Φωκέας εὐτρεπῆ ποιήσαιτο, ἵνα μή, δεῦρ' ἀπαγγειλάντων αὐτῶν ὅτι μέλλει καὶ παρασκευάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθοιτε ὑμεῖς καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας ὥσπερ πρότερον κλείσαιτε τὸν πορθμόν, ἀλλ' ἅμ' ἀκούοιτε ταῦτα ἀπαγγελλόντων τούτων κἀκεῖνος ἐντὸς
33 εἴη Πυλῶν καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς ποιῆσαι. οὕτω δ' ἦν ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ μὴ καὶ ταῦτα προειληφότος αὐτοῦ, εἰ πρὸ τοῦ τοὺς Φωκέας ἀπολέσθαι ψηφίσαισθε βοηθεῖν [αὐτοῖς], ἐκφύγοι τὰ πράγματ' αὐτόν, ὥστε μισθοῦται τὸν κατάπτυστον τουτονί, οὐκέτι

31, 3. καὶ θεοῖς ἐχθρῶν om Σs. 4. πολεμεῖν] καὶ πολεμεῖν Σ. ὡμολόγησε τουτοισί ks. 32, 1. ὤμοσε s, ὡμολόγησε FΣΦΩuv. ὁ om ks. φίλιππος] φίλιππος ἕξειν ΦΩst et in litura F. in Υ lacuna est post φίλιππος. 2. προσλαβὼν Υkprs. τούτους τοὺς οὐχὶ ks. 4. ἀπίωμεν F, ἀπίωμεν Σkrs. ἕως τὰ Σ; ἕως ἂν τὰ ς. στρατιᾶς ks. 6. αὐτῶν] ἡμῶν Σks et γρ FΦ. 7. ἐς k. 8. κλείσετε Φ, κλείσειτε F, κλείσητε kp, κλείσητε r, κλείσοιτε Ωtuv. πορθμὸν] τόπον Σks et γρ FΦ. 9. ἀκούητε k. τούτων] ἡμῶν Σ, ὑμῶν k, ἡμῶν s: ὑμῖν τούτων ς. 33, 1. ὑμεῖς om k. 2. καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ om Υkprsv, in γρ habent FΦt. καὶ ταῦτα — τοὺς Φωκέας] προειληφότος αὐτοῦ καὶ ταῦτα — τοὺς φωκέας ἀπολέσθαι γρ s. 3. εἰ add Σ. cum eodem post ἀπολέσθαι omisi ἀκούσαντες. 4. ψηφίσησθε ΣΦkprs. βοηθεῖν αὐτοῖς] τοῖς φωκεῦσι βοηθεῖν Σ, βοηθεῖν FΥΦ. ἐκφύγοι] καὶ ἐκφύγοι FΥΦΩkprstuv. αὐτοῦ Ω, αὐτοῦ u, 5. ὥστε] ὥστε πάλιν omnes praeter Σ. μισθοῦσθαι t.

κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων ἀλλ' ἰδίᾳ καθ' αὐτόν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν καὶ ἀπαγγεῖλαι, δι' ὧν ἅπαντ' 34ἀπώλετο. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δέομαι τοῦτο μεμνῆσθαι ὑμᾶς παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος Αἰσχίνου μηδὲν ἔξω τῆς γραφῆς οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον οὐδένα ἐποιούμην ἕτερον, ἁπάσαις δ' αἰτίαις237 καὶ βλασφημίαις ἅμα τούτου κεχρημένου ἀνάγκη κἀμοὶ πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων μικρὰ ἀποκρίνασθαι. 35τίνες οὖν ἦσαν οἱ παρὰ τούτου λόγοι τότε ῥηθέντες, καὶ δι' ὃς ἅπαντ' ἀπώλετο; ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι τῷ παρεληλυθέναι Φίλιππον εἴσω Πυλῶν· ἔσται γὰρ ἅπανθ' ὅσα βούλεσθ' ὑμεῖς, ἐὰν ἔχηθ' ἡσυχίαν, καὶ ἀκούσεσθε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἦκει, φίλον αὐτὸν γεγενημένον, οἷς δὲ φίλος, τοὐναντίον ἐχθρόν. οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφη βεβαιεῖν, μάλα σεμνῶς νομάζων, ἀλλὰ τὸ ταὐτὰ συμφέρειν· συμφέρειν δὲ Φιλίππῳ καὶ Φωκεῦσι καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἅπασι τῆς ἀναλγησίας καὶ τῆς βαρύτητος ἀπαλλαγῆναι τῆς τῶν Θηβαίων. 36ταῦτα δ' ἀσμένως τινὲς ἤκουον αὐτῷ διὰ τὴν τόθ' ὑποῦσαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς Θηβαίους. τί οὖν συνέβη μετὰ ταῦτ' εὐθύς, οὐκ εἰς μακράν; τὰς μὲν παλαιπώρους Φωκέας ἀπολέσθαι καὶ κατασκαφῆναι τὰς πόλεις αὐτῶν, ὑμᾶς δ' ἡσυχίαν ἀγαγόντας καὶ τούτῳ πεισθέντας μικρὸν ὕστερον σκευαγωγεῖν ἐκ τῶν ἀγρῶν, τεῖχος δὲ χρυσίον λαβεῖν, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἀπέχθειαν τὴν πρὸς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς τῇ πόλει γενέσθαι, τὴν δὲ χάριν τὴν 37ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων Φιλίππῳ. ὅτι δ' ἔτω ταῦτ' ἔχει,

v. 2. τοιαῦτα μὲν πρ. u. 33, 1. δὲ ὑμᾶς ὦ k. ἄνδρες om p. 2. ὑμᾶς om Σks. 4. πάσαις Σ. 5. τούτου] τ' αὐτοῦ Σ. 6. κἀμὲ kprs. κατηγορουμένων Σ, εἰρημένων γρ FΣΦ. ἀποκρίνασθαι Σkrs, ἀπολογήσασθαι γρ FΣΦ: ἀποκρίνεσθαι ς. 35, 3. ἔσω k. γὰρ] καὶ opq. 4. ἄγηθ' ksv. 5. δυεῖν k. 6. ἐχθρόν] αὐτὸν ἐχθρὸν opqr. 8. συμφέρειν δὲ Σp: συμφέρει δὲ ς. 9. ἡμῖν k. 10. Θηβαίων] ἀθηναίων u. 36, 1. ὑπάρχουσαν ks. 3. τοῦτ' Pkp. ταλαιπώρους om Σ. 5. ἀγαγόντας Σ: ceteri ἄγοντας. 7. πρὸς Θηβαίους Σkprs: πρὸς τοὺς Θηβαίους ς. 8. γιγενῆσθαι ks.

λέγε μοι τό τε τῦ Καλλισθένες ψήφισμα καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τῦ Φιλίππε, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ταῦθ' ἅπαντ' ὑμῖν ἔσται φανερά. λέγε.

"ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ Μνησιφίλου ἄρχοντος, συγκλήτου ἐκκλησίας ὑπὸ στρατηγῶν γενομένης, καὶ πρυτάνεων καὶ βουλῆς γνώμῃ, μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἱσταμένου, Καλλισθένης Ἐτεονίκου Φαληρεὺς εἶπε μηδένα Ἀθηναίων μηδεμιᾷ παρευρέσει ἐν τῇ χώρᾳ κοιταῖον γίγνεσθαι ἀλλ' ἐν ἄστει καὶ Πειραιεῖ, ὅσοι μὴ ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσὶν ἀποτεταγμένοι· τούτων δ' ἑκάστους, ἣν παρέλαβον τάξιν, 38 διατηρεῖν μήτε ἀφημερεύοντας μήτε ἀποκοιτοῦντας. ὃς δ' ἂν ἀπειθήσῃ τῷδε τῷ ψηφίσματι, ἔνοχος ἔστω τοῖς τῆς προδοσίας ἐπιτιμίοις, ἐὰν μή τι ἀδύνατον ἐπιδεικνύῃ περὶ ἑαυτὸν ὄν· περὶ δὲ τοῦ ἀδυνάτου ἐπικρινέτω ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγὸς καὶ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς. κατακομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὴν ταχίστην, τὰ μὲν ἐντὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν εἰς ἄστυ καὶ Πειραιᾶ, τὰ δὲ ἐκτὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν εἰς Ἐλευσῖνα καὶ Φυλὴν καὶ Ἄφιδναν καὶ Ῥαμνοῦντα καὶ Σούνιον. εἶπε Καλλισθένης Φαληρεύς.

Ἆρ' ἐπὶ ταύναις ταῖς ἐλπίσι τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε, ἢ ταῦτ' ἐπηγγέλλεθ' ὑμῖν οὗτος ὁ μισθωτός;

39 Λέγε δὴ τὴν ἐπιστολὴν ἣν δεῦρ' ἔπεμψε Φίλιππος μετὰ ταῦτα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἴστε ἡμᾶς παρεληλυθότας εἴσω Πυλῶν καὶ τὰ κατὰ τὴν Φωκίδα ὑφ' ἑαυτοὺς πεποιημένους, καὶ ὅσα μὲν ἑκουσίως προσετίθετο τῶν πολισμάτων, φρου-

v, 1. τό τε] τὸ τότε corr Ω. 2. τὴν om ΣΩpru. ταῦθ' ἅπαντ' ὑμῖν ἔσται Σ, ἅπαντα ταῦτ' ἔσται ὑμῖν ks, ὑμῖν πάντα ταῦτα ἔσται pr: ὑμῖν ἅπαντα ταῦτ' ἔσται ς. 3. λέγε om t. 4. Psephisma et epistolam in ima pagina ponit Υ. μνησιφίλου FΣΩkpr: Μνησιφύλου ς. 5. γενομένης om FΣΤΦ. ante ὑπὸ ponunt krs. γνώμῃ μηνὸς μαιμακτηριῶνος k. 8. γενέσθαι Ωu. καὶ ἐν πειραιεῖ ks. 38, 1. ἀφημερεύοντας oq. δ' ἂν] ἂν δὲ FΦ, ἂν δὲ ἀν Σ. 2. τῷδε τῷ ψηφίσματι] τῷ ψηφίσματι Ῡpr, τῷ ψηφίσματι τούτῳ FΦΩtuv. ἔστω ἔνοχος pr, ἔνοχος ἔσται ks. 3. ὑποδεικνύῃ pr. ὄν om FΣΤΦ. τῶν ἀδυνάτων oq. 6. ἅπαντα r. 7 et 8. εἴκοσι Σ. 8. εἰς om FΣΤΦr. ἄφνιδα ΣΦΩuv, ἀφνίδα FΥpr, ἄφυδναν k. 9. σούνιον Fr, σούμιον p. καὶ Σούνιον om ks. εἶπε Καλλ. Φαλ. om FΣΥ. 10. τὴν εἰρήνην ἐποιήσασθε ks, ἐποιεῖσθε τὴν εἰρήνην oq. 11. ἐπηγγείλαθ' oq, 39, 1. δὴ FΣΦΥ, δ' αὖτὴν krs: ceteri δ' αὖ. δεῦρ' om Σ. 3. ΦΙΛΙΠΠΟΥ om r. 5, ἑαυτοὺς] ἡμᾶς αὖτοὺς ks.

ρὰς εἰσαγηοχότας [εἰς αὐτά], "τὰ δὲ μὴ ὑπακούοντα κατακράτος 239
λαβόντες καὶ ἐξανδραποδισάμενοι κατεσκάψαμεν. ἀκέων δὲ καὶ ὑμᾶς
παρασκευάζεσθαι βοηθεῖν αὐτοῖς γέγραφα ὑμῖν, ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον
ἐκοχλῆσθε περὶ τούτων· τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις οὐδὲν μέτριόν μοι δο-
κεῖτε ποιεῖν, τὴν εἰρήνην συνθέμενοι καὶ ὁμοίως ἀντιπαρεξάγοντες,
καὶ ταῦτα οὐδὲ συμπεριειλημμένων τῶν Φωκέων ἐν ταῖς κοιναῖς
ἡμῶν συνθήκαις. ὥστε ἐὰν μὴ ἐμμένητε τοῖς ὡμολογημένοις, οὐ-
δὲν προτερήσετε ἔξω τοῦ ἐφθακέναι ἀδικοῦντες.

40 Ἀκούετε ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διορίζεται ἐν τῇ πρὸς
ὑμᾶς ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους ὅτι „ταῦ-
τα ἐγὼ πεποίηκα ἀκόντων Ἀθηναίων καὶ λυπουμένων,
ὥστ' εἴπερ εὖ φρονεῖτε, ὦ Θηβαῖοι καὶ Θετταλοί, τούτους
μὲν ἐχθροὺς ὑπολήψεσθε, ἐμοὶ δὲ πιστεύσετε," οὐ τούτοις
τοῖς ῥήμασι γράψας, ταῦτα δὲ βουλόμενος δεικνύναι. τοι-
γαροῦν ἐκ τούτων ᾤχετο ἐκείνους λαβὼν εἰς τὸ μηδ' ὁτιοῦν
προορᾷν τῶν μετὰ ταῦτα μηδ' αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ἐᾶσαι
πάντα τὰ πράγματα ἐκεῖνον ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι· ἐξ
ὧν ταῖς παρούσαις συμφοραῖς οἱ ταλαίπωροι κέχρηνται.
41 ὁ δὲ ταύτης τῆς πίστεως αὐτῷ συνεργὸς καὶ συναγωνιστὴς
καὶ ὁ δεῦρ' ἀπαγγείλας τὰ ψευδῆ καὶ φενακίσας ὑμᾶς
οὗτός ἐστιν ὁ τὰ Θηβαίων ὀδυρόμενος νῦν πάθη καὶ
διεξιὼν ὡς οἰκτρά, καὶ τούτων καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι κακῶν
καὶ ὅσ' ἄλλα πεπόνθασιν οἱ Ἕλληνες ἁπάντων αὐτὸς
ὢν αἴτιος. δῆλον γὰρ ὅτι σὺ μὲν ἀλγεῖς ἐπὶ τοῖς συμ-
βεβηκόσιν, Αἰσχίνη, καὶ τοὺς Θηβαίους ἐλεεῖς, κτήματ'
ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ καὶ γεωργῶν τὰ ἐκείνων, ἐγὼ δὲ
χαίρω, ὃς εὐθὺς ἐξητούμην ὑπὸ τοῦ ταῦτα "πράξαντος. 240
42 Ἀλλὰ γὰρ ἐμπέπτωκα εἰς λόγους, οὓς αὐτίκα μᾶλλον

v. 1. εἰς αὐτά] εἰς αὐτάς s, om FΥΦopqtuv. ὑπακούσαντα k. 2. λαβόντας ΣΦr. καὶ post δὲ om ks. 3. ἐπὶ om FΣΥΦΩtuv. πλέον kpr. 4. τοῖς — ὅλοις] τούτοις — ὅλως krs. οὐδὲ ΣΦp. μετριώτερόν t, μέτριόν τι r. δοκεῖτέ μοι kr. 5. εἰρήνην] εἰρήνην ἢν ΣΥΦ. συντιθέμενοι k. 8. ἐφθακέναι] ὠφληκέναι Ypr. 40, 2. ἐγὼ ταῦτα Σ. 5. ὑπολήμψεσθε Σ. 8. προορᾷν post ταῦτα ponunt ks. 10. ταλαίπωροι κέχρηνται Σ, ταλαίπωροι κέχρηνται θηβαῖοι ks: ταλαίπωροι θηβαῖοι κέχρηνται ceteri. 41, 1. συναγωνισθεὶς Ω. 3. νῦν ὀδυρόμενος ks. 7. κτῆμ' Σ. 42, 1. μᾶλλον] μάλα ks.

ἴσως ἁρμόσει λέγειν. ἐπάνειμι δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις, ὡς τὰ τούτων ἀδικήματα τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων γέγονεν αἴτια.

Ἐπειδὴ γὰρ ἐξηπάτησθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου διὰ τούτων τῶν ἐν ταῖς πρεσβείαις μισθωσάντων ἑαυτοὺς καὶ ἃ δὲν ἀληθῆ ὑμῖν ἀπαγγειλάντων, ἐξηπάτηντο δὲ οἱ ταλαίπωροι Φωκεῖς καὶ ἀνῄρηντο αἱ πόλεις αὐτῶν, τί
43 ἐγένετο; οἱ μὲν κατάπυστοι Θετταλοὶ καὶ ἀναίσθητοι Θηβαῖοι φίλον εὐεργέτην σωτῆρα τὸν Φίλιππον ἡγοῦντο· πάντ' ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς· οὐδὲ φωνὴν ἤκουον, εἴ τις ἄλλο τι βούλοιτο λέγειν. ὑμεῖς δὲ ὑφορώμενοι τὰ πεπραγμένα καὶ δυσχεραίνοντες ἤγεσθε τὴν εἰρήνην ὅμως· ἐ γὰρ ἦν ὅ τι ἂν ἐποιεῖτε μόνοι. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Ἕλληνες, ὁμοίως ὑμῖν πεφενακισμένοι καὶ διημαρτηκότες ὧν ἤλπισαν, ἦγον τὴν εἰρήνην ἄσμενοι, καὶ αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἐκ πολλοῦ
44 πολεμούμενοι. ὅτε γὰρ περιὼν ὁ Φίλιππος Ἰλλυριοὺς καὶ Τριβαλλούς, τινὰς δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατεστρέφετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖθ' ὑφ' ἑαυτῷ, καί τινες τῶν ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης ἐξουσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διεφθείροντο, ὧν εἷς οὗτος ἦν, τότε πάντες, ἐφ' οὓς ταῦτα παρεσκευάζετ' ἐκεῖνος, ἐπολεμοῦντο. εἰ δὲ μὴ ᾐσθάνοντο, ἕτερος λόγος οὗτος, οὐ
45 πρὸς ἐμέ. ἐγὼ μὲν γὰρ προὔλεγον καὶ διεμαρτυρόμην καὶ παρ' ὑμῖν ἀεὶ καὶ ὅποι πεμφθείην· αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν τῶν μὲν ἐν τῷ πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν δωροδοκούντων καὶ διαφθειρομένων ἐπὶ χρήμασι, τῶν δὲ ἰδιω- 241
τῶν καὶ πολλῶν τὰ μὲν ἐ προορωμένων, τὰ δὲ τῇ παθ' ἡμέραν ῥᾳστώνῃ καὶ σχολῇ δελεαζομένων, καὶ τοιουτονί

v. 1. ἴσως post λέγειν ponunt *oq*. 2. ἀδικήματα] *δωροδοκήματα pr*, ἀδικήματα καὶ δωροδοκήματα *ks* et *γρ Σ*, δωροδοκήματα καὶ ἀδικήματα *FΤΦΩtuv*. 5. ἑαυτοὺς τῷ φιλίππῳ καὶ *FΣΤΩprtuv*. 43, 3. ἦν om *t*. οὐδὲ] καὶ οὐδὲ *FΤΦΩprtuv*. 6. μόνοι om *Σ* et pr *k*, in *γρ* habet *s*. 8. ἄσμενοι καὶ om *Σ*, καὶ αὐτοὶ — πολεμούμενοι supra versum *s*. 44, 1. ὁ om *Σks*. 2. τριβαλοὺς *r*. 3. ὑφ' ἑαυτῷ ἐποιεῖτο *Ωu*. 4. τῇ om *u*. 6. τότε δὴ τότε *π. v*. 7. λόγος] ὁ λόγος *Σ*. 45, 1. διεμαρτυράμην *rs*. 2. ὅπου *k*. 3. μὲν γὰρ ἐν *Φ*. 6. τοιοῦτόν *FΤΩprtuv*.

τι πάθος πεπονθότων ἁπάντων, πλὴν οὐκ ἐφ' ἑαυτοὺς
ἑκάστων οἰομένων τὸ δεινὸν ἥξειν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἑτέρων
κινδύνων τὰ ἑαυτῶν ἀσφαλῶς σχήσειν, ὅταν βούλωνται.
46εἶτ' οἶμαι συμβέβηκε τοῖς μὲν πλήθεσιν ἀντὶ τῆς πολλῆς
καὶ ἀκαίρου ῥᾳθυμίας τὴν ἐλευθερίαν ἀπολωλεκέναι, τοῖς
δὲ προεστηκόσι καὶ τἆλλα πλὴν ἑαυτοὺς οἰομένοις πω-
λεῖν πρώτους ἑαυτοὺς πεπρακόσιν αἰσθέσθαι· ἀντὶ γὰρ
φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε ὠνομάζοντο ἡνίκα ἐδωροδόκουν,
νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ καὶ τἆλλ' ἃ προσήκει πάντ'
47ἀκούουσιν. εἰκότως· οὐδεὶς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ
τῷ προδιδόντος συμφέρον ζητῶν χρήματ' ἀναλίσκει, οὐδ'
ἐπειδὰν ὧν ἂν πρίηται κύριος γένηται, τῷ προδότῃ συμ-
βούλῳ περὶ τῶν λοιπῶν ἔτι χρῆται· οὐδὲν γὰρ ἂν ἦν
εὐδαιμονέστερον προδότου. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν·
πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ἐπειδὰν τῶν πραγμά-
των ἐγκρατὴς ὁ ζητῶν ἄρχειν καταστῇ, καὶ τῶν ταῦτα
ἀποδομένων δεσπότης ἐξί, τὴν δὲ πονηρίαν εἰδὼς τότε
48δή, τότε καὶ μισεῖ καὶ ἀπιστεῖ καὶ προπηλακίζει. σκοπεῖτε
δέ· καὶ γὰρ εἰ παρελήλυθεν ὁ τῶν πραγμάτων καιρός, ὅ
τοῦ γε εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καιρὸς ἀεὶ πάρεστι τοῖς εὖ
φρονοῦσιν. μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φι-
λίππου, ἕως πρᾶδωκεν Ὄλυνθον· μέχρι τότε Τιμόλαος,
ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὔδικος καὶ Σῖμος οἱ
Λαρισαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. εἶτ'
ἐλαυνομένων καὶ ὑβριζομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ πασχόν-
των Ὄλυνθος ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν. τί δ' 242
Ἀρίστρατος ἐν Σικυῶνι, καὶ τί Περίλαος ἐν Μεγάροις;

ἀλλὰ

v. 2. οἰομένων ἑκάστων FΓΦΩprtuv. καὶ k, καὶ ΣTs et γρ r. 3. σχήσειν ὅταν Σ: σχήσειν ὑπολαμβανόντων ὅταν ς. 46, 3. ἑαυτοὺς] ἄλλους γρ F. 4. αἰσθέσθαι Σ: ceteri ἠσθῆσθαι.
47, 1. εἰκότως om FΣuv. ὦ om Σ. ἄνδρες om p. 2. προδόντος Φ. 3. ἂν om ks. 4. ἂν om Σkt, post ἦν ponit F. 5. alterum οὐκ ἔστι om Σ. 8. ἀποδομένων Φ, ἀποδιδομένων Γ.
48, 1. καὶ ante μισεῖ om ks. 2. δέ] δή corr s. 4. Φιλίππου om ΣT, φιλίππῳ γρ Σ. 6. Εὔδικος] ἄδικος u. Σῖμος kprs: Σίμος ς. οἱ λαρισαῖοι r, ὁ λαρισαῖος Σ: οἱ Λαρισσαῖοι ς. 9. προδοτῶν in γρ Σ.

49 οὐκ ἀπεῤῥιμμένοι; ἐξ ὧν καὶ σαφέστατ' ἄν τις ἴδοι ὅτι ὁ μάλιστα φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ πλεῖστα ἀντιλέγων τούτοις, οὗτος ὑμῖν Αἰσχίνης τοῖς προδιδοῦσι καὶ μισθαρνοῦσι τὸ ἔχειν ἐφ' ὅτῳ θωροδοκήσετε περιποιεῖ, καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς τούτους καὶ τοὺς ἀνθισταμένους τοῖς ὑμετέροις βελτίμασιν ὑμεῖς ἐστὲ σῶοι καὶ ἔμμισθοι, ἐπεὶ διά γε ὑμᾶς αὐτοὺς πάλαι ἂν ἀπολώλειτε.

50 Καὶ περὶ μὲν τῶν τότε πραχθέντων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, καὶ ταῦτα ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρῆσθαι. αἴτιος δ' οὗτος, ὥσπερ ἑωλοκρασίαν τινά μ' ἐκ τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀδικημάτων κατασκεδάσας, ἣν ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν πεπραγμένων ἀπολύσασθαι. παρηνώχλησθε δὲ καὶ ὑμεῖς ἴσως, οἱ καὶ πρὶν ἐμὲ εἰπεῖν ὁτιοῦν εἰδότες τὴν τούτε τότε μισθαρ-
51 νίαν. καίτοι φιλίαν γε καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ νῦν εἰπέ πε λέγων „ὃ τὴν Ἀλεξάνδρῳ ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί." ἐγώ σοι ξενίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι ἢ πῶς ἀξιωθέντι; οὔτε Φιλίππου ξένον ὄντ' Ἀλεξάνδρῳ φίλον εἴποιμ' ἂν ἐγώ σε, οὐχ οὕτω μαίνομαι, εἰ μὴ καὶ τοὺς θερισταὰς καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας φί-
52 λους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τῶν μισθωσαμένων. ἀλλ' ἐκ ἔστι ταῦτα· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ μισθωτὸν ἐγώ σε Φιλίππου πρότερον καὶ νῦν Ἀλεξάνδρου καλῶ, καὶ ἕτοι πάντες. εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτούς. μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σοῦ ποιήσω. πότερον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ μισθωτὸς Αἰσχίνης ἢ ξένος εἶναι Ἀλε-243
ξάνδρου; ἀκούεις ἃ λέγουσιν.

53 Βέλομαι τοίνυν ἤδη καὶ περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογήσασθαι καὶ διεξελθεῖν τὰ πεπραγμέν' ἐμαυτῷ, ἵνα καί-

49, 1. ὃ om pr *k*, post μάλιστα ponit rc *k*. 5. τούτων *FTΦΩkprtuv*, τουτωνὶ *Σ*. τοῖς ἀνθισταμένοις *F*. 7. ἀπολώλατε *Ωtuv*. 50, 1. Καὶ om *t*. 2. εἰρῆσθαι] ἔχειν *k*. 6. παρηνωχλῆσθαι *Σ*. καὶ om *Σks*. ὑμεῖς om *Σ*. 7. ὁτιοῦν εἰπεῖν *FΦΩtuv*. τότε τὴν τούτου *Ωu*. 51, 1. γε] τε *FTΩprtuv*. 5. ἔγωγέ σε *p*. 52, 1. καὶ ξένους om *t*. 2. πόθεν] οὐκ ἔστι *p*, οὐκ ἔστι πόθεν *krs*. 3. πρότερον φιλίππου *ks*. 5. ὦ om *FΩ prtuv*. 6, δοκεῖ post ὑμῖν ponit *k*. 53, 1. ἤδη om *ks*.

περ εἰδὼς Αἰσχίνης ὅμως ἀκούσῃ δι' ἃ φημι καὶ τούτων τῶν προβεβουλευμένων καὶ πολλῷ μειζόνων ἔτι τούτων δωρεῶν δίκαιος εἶναι τυγχάνειν. Καί μοι λέγε τὴν γραφὴν αὐτὴν λαβών.

54 ΓΡΑΦΗ. Ἐπὶ Χαιρώνδα ἄρχοντος, ἑλαφηβολιῶνος ἕκτῃ ἱσαμένου, Αἰσχίνης Ἀτρομήτου Κοθωκίδης ἀπήγγελκε πρὸς τὸν ἄρχοντα παρανόμων γραφὴν κατὰ Κτησιφῶντος τοῦ Λεωσθένους Ἀναφλυστίου, ὅτι ἔγραψε παράνομον ψήφισμα, ὡς ἄρα δεῖ στεφανοῦσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι ἐν τῷ Θεάτρῳ Διονυσίοις τοῖς μεγάλοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, ὅτι στεφανοῖ ὁ δῆμος Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ εὐνοίας ἧς ἔχων διατελεῖ εἴς τε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας καὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ διότι διατελεῖ πράττων καὶ λέγων τὰ βέλτιστα τῷ δήμῳ καὶ
55 πρόθυμος ἐστι ποιεῖν ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθόν, πάντα ταῦτα ψευδῆ γράψας καὶ παράνομα, τῶν νόμων οὐκ ἐώντων πρῶτον μὲν ψευδεῖς γραφὰς εἰς τὰ δημόσια γράμματα καταβάλλεσθαι, εἶτα τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν (ἔστι δὲ Δημοσθένης τειχοποιὸς καὶ ἐπὶ τῷ Θεωρικῷ τεταγμένος), ἔτι δὲ μὴ ἀναγορεύειν τὸν στέφανον ἐν τῷ Θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν τῇ καινῇ, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ στε- 244
φανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν, ἐὰν δὲ ἡ πόλις, ἐν Πυκνὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. τίμημα τάλαντα πεντήκοντα. κλήτορες Κηφισοφῶν Κηφισοφῶντος Ῥαμνούσιος, Κλέων Κλέωνος Κοθωκίδης.

56 Ἃ μὲν διώκει τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτ' ἐστίν. ἐγὼ δ' ἀπ' αὐτῶν τούτων πρῶτον οἶμαι δεῖν ὑμῖν ποιήσειν ὅτι πάντα δικαίως ἀπολογήσομαι· τὴν γὰρ αὐτὴν τούτῳ ποιησάμενος τῶν γεγραμμένων τάξιν περὶ πάντων ἐρῶ καθ' ἕκαστον ἐφεξῆς καὶ οὐδὲν ἐκὼν παρα-
57 λείψω. τοῦ μὲν οὖν γράψαι πράττοντα καὶ λέγοντα τὰ

v. 2. πολλῶν FΦpr. 3. δίκαιον Ω. 4. ταύτην krs.
54, 1. χαιρωνίδου krs. 3. γραφὴν om FΣΤΦ. λεοσθένους s, λεοσθένους γρ s. 9. τὸν ἀθ. Υ: ceteri τῶν ἀθ. ἀνδραγαθίας χάριν καὶ krs. 10. διότι] ὅτι ks. 55, 1. ταῦτα πάντα r.
2. μὲν om pr. 3. γράμματα om Υ, post καταβάλλεσθαι ponit p. βάλλεσθαι pr Ω. 4. δὲ om ΣΤΦΩtuv. τῶν θεωρικῶν ΣΩrtuv, τῶν θεωρῶν FΤΦ. 6. τῇ καινῇ] καινῶν krs et mg Ω.
7. πυκνὶ ΣΤΦst et pr Fk: Πυκνὶ s. ἐν om krs, expungit r.
8. κλήτορες u, κλητῆρες Ωkrs. 56, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om k, ἄνδρες om p. 2. τοῦτ' u. οἶμαι FΣΤΦtuv et γρ s: οἴομαι s. 57, 1. τοῦ] τὸ ks. γράψαι om ks.

βέλτιξά με τῷ δήμῳ διατελεῖν καὶ πρόθυμον εἶναι ποιεῖν
ὅ τι ἂν δύνωμαι ἀγαθόν, καὶ ἐπαινεῖν ἐπὶ τούτοις, ἐν τοῖς
πεπολιτευμένοις τὴν κρίσιν εἶναι νομίζω· ἀπὸ γὰρ τούτων
ἐξεταζομένων εὑρεθήσεται εἴτε ἀληθῆ περὶ ἐμὲ γέγραφε
58 Κτησιφῶν ταῦτα καὶ προσήκοντα εἴτε καὶ ψευδῆ· τὸ δὲ
μὴ προσγράψαντα „ἐπειδὰν τὰς εὐθύνας δῷ" στεφανοῦν,
καὶ ἀνειπεῖν ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν στέφανον κελεῦσαι, κοινω-
νεῖν μὲν ἡγοῦμαι καὶ τοῦτο τοῖς πεπολιτευμένοις, εἴτε
ἄξιός εἰμι τῷ στεφάνῳ καὶ τῆς ἀναῤῥήσεως τῆς ἐν τού-
τοις εἴτε καὶ μή, ὅτι μέντοι καὶ τὰς νόμους δεικτέον εἶναί
μοι δοκεῖ, καθ' ἃς ταῦτα γράφειν ἐξῆν τότῳ. ὅτῳσὶ μὲν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαίως καὶ ἁπλῶς τὴν ἀπολογίαν
ἔγνωκα ποιεῖσθαι, βαδιοῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ ἃ πέπρακταί μοι.
59 καί με μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτᾶν τὸν λόγον τῆς γραφῆς,
ἐὰν εἰς Ἑλληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω· ὁ γὰρ
διώκων τὸ ψηφίσματος τὸ λέγειν καὶ πράττειν τὰ ἄριξά 245
με καὶ γεγραμμένος ταῦτα ὡς οὐκ ἀληθῆ, ἔτός ἐστιν ὁ
τοὺς περὶ ἁπάντων τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων λόγους οἰ-
κείους καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ πεποιηκώς. εἶτα καὶ πολλῶν
προαιρέσεων ὐσῶν τῆς πολιτείας τὴν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς
πράξεις εἱλόμην ἐγώ, ὥστε καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τούτων
δίκαιός εἰμι ποιεῖσθαι.
60 Ἃ μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ
προὔλαβε καὶ κατέσχε Φίλιππος, ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἡγοῦ-
μαι τούτων εἶναι πρὸς ἐμέ· ἃ δ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ
ταῦτα ἐπέστην ἐγὼ διεκωλύθη, ταῦτα ἀναμνήσω καὶ τού-
των ὑφέξω λόγον, τοσοῦτον ὑπειπών. πλεονέκτημα ὦ ἄν-
61 δρες Ἀθηναῖοι μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ. παρὰ γὰρ τοῖς

v. 1. με post πράττοντα ponit p, post λέγοντα ks. 2. ἂν δύνωμαι] δύναμαι Σ. 3. εἶναί μοι νομ. kprs. 4. εὑρήσεται k et pr r. 58, 3. τὸν στέφανον κελεῦσαι ΣFkprs: ceteri κελεύσαι τὸν στέφανον. 5. εἰμὶ ἄξιος Fpr. τῆς ἐν τούτοις] τοῖς ἐν τούτοις r, om F et γρ Φ. 6. καὶ ante μὴ om Fkrs et γρ Φ. 8. ἄνδρες om p. 59, 1. με] μοι Ωu. ὑπολάβῃ post γραφῆς ponunt pr: ὑπολάβοι k. ἀπατᾶν Ω. 3. τὸ] τοῦ p. 5. πάντων k. πεπολιτευμένων λόγους ΣΩ: ceteri πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων λόγους. 60, 4. ἐγὼ] καὶ t, ἐγὼ καὶ Σ.

Ἕλλησιν, οὐ τισὶν ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, φορὰν προδοτῶν καὶ δωροδόκων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην οὐδείς πω πρότερον μέμνηται γεγονυῖαν· οὓς συναγωνιστὰς καὶ συνεργοὺς λαβὼν καὶ πρότερον κακῶς τοὺς Ἕλληνας ἔχοντας πρὸς ἑαυτοὺς καὶ στασιαζικῶς ἔτι χεῖρον διέθηκε, τοὺς μὲν ἐξαπατῶν, τοῖς δὲ διδούς, τοὺς δὲ πάντα τρόπον διαφθείρων, καὶ διέσησεν εἰς μέρη πολλὰ ἑνὸς τοῦ συμφέροντος ἅπασιν ὄντος,
62 κωλύειν ἐκεῖνον μέγαν γίγνεσθαι. ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει καὶ ἔτι ἀγνοίᾳ τοῦ συνισταμένου καὶ φυομένου κακοῦ τῶν ἁπάντων Ἑλλήνων ὄντων δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί προσῆκον ἦν ἐλέσθαι πράττειν καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν, καὶ τούτων λόγον παρ' ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ γὰρ
63 ἐνταῦθα ἑαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας εἰμὶ ἐγώ. πότερον αὐτὴν ἔχρῃν, Αἰσχίνῃ, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν καὶ τὴν 246
ἀξίαν τὴν αὑτῆς ἐν τῇ Θετταλῶν καὶ Δολόπων τάξει συγκατακτᾶσθαι Φιλίππῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν καὶ τὰ τῶν προγόνων καλὰ καὶ δίκαια ἀναιρεῖν; ἢ τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν, δεινὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἃ δ' ἐώρα συμβησόμενα, εἰ μηδεὶς κωλύσει, καὶ προησθάνετ', ὡς ἔοικεν, ἐκ πολλοῦ,
64 ταῦτα περιιδεῖν γιγνόμενα; ἀλλὰ νῦν ἔγωγε τὸν μάλιστα ἐπιτιμῶντα τοῖς πεπραγμένοις ἡδέως ἂν ἐροίμην, τῆς ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ' ἄν, πότερον τῆς συναιτίας τῶν συμβεβηκότων τοῖς Ἕλλησι κακῶν καὶ αἰσχρῶν, ἧς ἂν Θετταλοὺς καὶ τοὺς μετὰ τούτων εἴποι τις, ἢ τῆς περιεωρακυίας ταῦτα γιγνόμενα ἐπὶ τῇ τῆς ἰδίας πλεονεξίας ἐλπίδι, ἧς ἂν Ἀρκάδας καὶ Μεσσηνίους
65 καὶ Ἀργείους θείημεν. ἀλλὰ καὶ τούτων πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες, χεῖρον ἡμῶν ἀπηλλάχασιν. καὶ γὰρ εἰ μὲν ὡς

v. 1. ἅπασιν Σ. 2. γεν. καὶ τοσαύτην p. 4. λαβὼν ὁ φίλιππος καὶ FΦkpst. 7. διέστησαν υὐ et pr Ω. 62, 2. φυρομένου pr Σ. 3. πάντων ks. ὦ om Συ. 63, 5. καλὰ] κακὰ Φ. 7. κωλύσει F. καὶ om s. ὡς ἔοικεν om Υ. 64, 3. τὴν πόλιν γενέσθαι Υk. βούλετ' s, βούλοιτ' k. 6. περιωρακυιας Σ. 65, 2. γὰρ om krs.

ἐκράτησε Φίλιππος ὥχετ' εὐθὺς ἀπιὼν καὶ μετὰ ταῦτ' ἦγεν ἡσυχίαν, μήτε τῶν αὐτῷ συμμάχων μήτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μηδένα μηδὲν λυπήσας, ὅμως ἦν ἄν τις κατὰ τῶν [ἐκ] ἐναντιωθέντων οἷς ἔπραττεν ἐκεῖνος μέμψις καὶ κατηγορία· εἰ δὲ ὁμοίως ἁπάντων τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἐλευθερίαν περιείλετο, μᾶλλον δὲ καὶ τὰς πολιτείας, ὅσων ἠδύνατο, πῶς ἐχ ἁπάντων ἐνδοξότατα ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε ἐμοὶ πεισθέντες;

66 Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέρχομαι. τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνη, προσῆκε ποιεῖν ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν ἑαυτῷ κατασκευαζόμενον Φίλιππον; ἢ τί τὸν σύμβουλον 247
λον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνῃσιν ἐμέ (καὶ γὰρ τοῦτο πλεῖστον διαφέρει), ὃς συνῆδειν μὲν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνέβην, ἀεὶ περὶ πρωτείων καὶ τιμῆς καὶ δόξης ἀγωνιζομένην τὴν πατρίδα, καὶ πλείω καὶ σώματα καὶ χρήματα ἀναλωκυῖαν ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ τῶν πᾶσι συμφερόντων ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτῶν ἀναλώκασιν
67 ἕκαστοι, ἑώρων δ' αὐτὸν τὸν Φίλιππον, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγών, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος πεπηρωμένον, πᾶν ὅ τι βουληθείη μέρος ἡ τύχη τοῦ σώματος παρελέσθαι, τοῦτο [ῥᾳδίως καὶ ἑτοίμως] προϊέ-
68 μενον, ὥστε τῷ λοιπῷ μετὰ τιμῆς καὶ δόξης ζῆν. καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτό γε οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν τολμήσειεν, ὡς τῷ

v. 1. εὐθέως Σ. 3. ὅμως om Σ. 4. αὖτε om FΣΦkprtuv, in mg habent TΩ. 7. ὅσων] ὅσω T et γρ F. 66, 2. ὁρῶσαν τῶν ἑλλήνων ks. 4. γράφειν ἢ λέγειν T. ἐμέ om Σ. γὰρ καὶ τοῦτο k. 5. μὲν post παντὸς ponunt FTΦΩprtuv. τοῦ om pr. 6. τῆς ἡμέρας ἐκείνης] τῆς ἡμέρας Σ, τῆσδε τῆς ἡμέρας kprs.

8. καὶ post πλείω add Σks. χρήματα καὶ σώματα Σ. 9. ἀναλωκυῖαν F, ἀνηλωκυῖαν Σpr. πᾶσι συμφερόντων Σ: ceteri ἅπασι τοῖς Ἕλλησι συμφερόντων. 10. ὑπὲρ] οἱ τὰ ὑπὲρ FΦΩprtuv et in litura T, in γρ s. ἀναλώκασιν F, ἀνηλώκασιν Σpr. 67, 1. ἦν om Ωtuv. ὑμῖν u. 4. ὅ τι βουληθείη FΣTΦΩuv: ὅ τι ἂν βουληθείη ς. 5. τοῦτον Φ. ῥᾳδίως καὶ ἑτοίμως om Σ cum Gellio p. 2, 27: ῥᾳδίως καὶ om ks. 68, 1. τὸ λοιπὸν k. 2. τολμήσαι Σ.

μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι, χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γε ὄντι καὶ μικρῷ, τοσαύτην μεγαλοψυχίαν προσῆκεν ἐγγενέσθαι, ὥστε τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς ἐπιθυμῆσαι καὶ τοῦτ' εἰς τὸν νοῦν ἐμβαλέσθαι, ὑμῖν δ' ἔσιν Ἀθηναίοις καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἐν πᾶσι καὶ λόγοις καὶ θεωρήμασι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπομνήμαθ' ὁρῶσι τοσαύτην κακίαν ὑπάρξαι, ὥσθ' τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας αὐτεπαγγέλτους ἐθελοντὰς παραχωρῆσαι Φιλίππῳ. ἐδ' ἂν εἷς 69ταῦτα φήσειεν. λοιπὸν τοίνυν ἦν καὶ ἀναγκαῖον ἅμα πᾶσιν οἷς ἐκεῖνος ἔπραττεν ἀθικῶν ὑμᾶς ἐναντιοῦσθαι δικαίως. τοῦτ' ἐποιεῖτε μὲν ὑμεῖς ἐξ ἀρχῆς εἰκότως καὶ προσηκόττως, ἔγραφον δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγὼ "καθ' 248 οὓς ἐπολιτευόμην χρόνους. ὁμολογῶ. ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; ἤδη γάρ σ' ἐρωτῶ, πάντα τἄλλ' ἀφείς, Ἀμφίπολιν, 70Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἀλόννησον· οὐδενὸς τούτων μέμνημαι· Σέριον δὲ καὶ Δορίσκον καὶ τὴν Πεπαρήθου πάρθησιν καὶ ὅσ' ἄλλα τοιαῦτα ἡ πόλις ἠδίκητο, οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα. καίτοι σύ γ' ἔφησθά με ταῦτα λέγοντα εἰς ἔχθραν ἐμβαλεῖν τουτουσί, Εὐβούλου καὶ Ἀριστοφῶντος καὶ Διοπείθους τῶν περὶ τούτων ψηφισμάτων ὄντων, ὑπ ἐμῶν, ᾧ λέγων εὐχερῶς ὅ τι ἂν βουληθῇς. ἐδὲ νῦν περὶ 71τούτων ἐρῶ. ἀλλ' ὃ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικήν, καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν, καὶ καταλαμβάνων Ὠρεόν, καὶ κατασκάπτων Ὁρθμόν, καὶ καθιζὰς ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιστίδην τύραννον ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλειτάρχον, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑφ' ἑαυτῷ ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ

v. 2. σμικρῷ ks. γενέσθαι ks. 3. τὸν om FΓΦΩprtuv. 4. κατὰ τὴν Σks: καθ' ς. 6. ὑπόμνημα θεωροῦσι Σ. 7. τῶν Ἑλλήνων om Σ. 8. ἐθέλοντας ks. 69, 1. φήσει u. καὶ om Ω. 3. ἐξ ἀρχῆς ὑμεῖς Ωτuv. 70, 1. ἀλόννησον Fp, ἀλόννησον ΓΩ tu, ἀλλόννησον Φs, ἀλλόνησον k: Ἀλόνησον ς. 2. σίρριον Γ. κόρισκον Φ. 3. τοιαῦτα om Σ. ἠδικεῖτο ΣΦ. 5. καὶ om pr. Ἀριστοφῶντος] κτησιφῶντος Σ. 6. διοπίθους Ωu. ὄντων ψηφισμάτων ks. 7. ὅ τι] πᾶν ὅτι Φv. οὐδὲν kr. 71, 2. καὶ κατασκ. — ἐπιχειρῶν om k. ἐπιτειχίσματα Ωtu, 6. καὶ τὸ βυζάντιον kprs.

πόλεις Ἑλληνίδας ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τὰς φυγάδας κατάγων, πότερον ταῦτα πάντα ποιῶν ἠδίκει καὶ παρεσπόνδει καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην ἢ ὄ; καὶ πότερον φανῆναί τινα τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα κωλύσοντα ποιεῖν αὐτὸν
72 ἐχρῆν ἢ μή; εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐχρῆν, ἀλλὰ τὴν Μυσῶν λείαν καλουμένην τὴν Ἑλλάδα οὖσαν ὀφθῆναι ζώντων Ἀθηναίων καὶ ὄντων, περιείργασμαι μὲν ἐγὼ περὶ τούτων εἰπών, περιείργασται δ' ἡ πόλις ἡ πεισθεῖσα ἐμοί, ἔστω δὲ ἀδικήματα πάντα ἃ πέπρακται καὶ ἁμαρτήματα ἐμά. εἰ δὲ ἔδει τινὰ τούτων κωλυτὴν φανῆναι, τίνα ἄλλον ἢ τὸν Ἀθηναίων δῆμον προσῆκε γενέσθαι; ταῦτα τοίνυν 249
ἐπολιτευόμην ἐγώ, καὶ ὁρῶν καταδουλούμενον πάντας ἀνθρώπους ἐκεῖνον ἠναντιούμην, καὶ προλέγων καὶ διδάσκων μὴ προΐεσθαι ταῦτα Φιλίππῳ διετέλουν.

73 Καὶ μὴν τὴν εἰρήνην γ' ἐκεῖνος ἔλυσε τὰ πλοῖα λαβών, οὐχ ἡ πόλις, Αἰσχίνη. Φέρε δὲ αὐτὰ τὰ ψηφίσματα καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, καὶ λέγε ἐφεξῆς· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων, τίς τίνος αἴτιός ἐστι, γενήσεται φανερόν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Νεοκλέους, μηνὸς βοηδρομιῶνος, ἐκκλησίας συγκλήτου ὑπὸ στρατηγῶν συναχθείσης, Εὔβουλος Μνησιθέου Κύπριος εἶπεν, ἐπειδὴ προσήγγειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς ἄρα Λεωδάμαντα τὸν ναύαρχον καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ ἀποσταλέντα σχάφη εἴκοσιν ἐπὶ τὴν τοῦ σίτου παραπομπὴν εἰς Ἑλλήσποντον ὁ παρὰ Φιλίππου στρατηγὸς Ἀμύντας καταγήοχεν εἰς Μακεδονίαν καὶ ἐν φυλακῇ ἔχει, ἐπιμεληθῆναι τοὺς πρυτάνεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς ὅπως ἡ βουλὴ συναχθῶσι καὶ αἱρεθῶσι πρέσβεις πρὸς

v. 1. ἃς μὲν] τὰς μὲν *Yprs* et corr *Ω*. εἰς ἃς] εἰς τὰς corr *Ω*. τοὺς] καὶ τοὺς *pr*. 2. πάντα ταῦτα *F*. 4. αὐτὸν ποιεῖν *k*. 72, 3. Ἀθηναίων post ὄντων ponunt *Σks*. 5. πάντα ἃ *FΣΤΦ*, ταῦτα πάντα ἃ *k*: πάντα ταῦτα ἃ *ς*. 6. εἰ δὲ — γενέσθαι] εἰ δὲ ἔδει, τίνα τοῦτον ἄλλον ἢ τὸν ἀθηναίων δῆμον προσῆκε γίνεσθαι γρ *Σ*. τινά post τούτων ponunt *Ωtu*, om *FΓΦkprsv*. ἄλλον] μᾶλλον *k*. 7. προσήκει *ΤΩtuv*. 8. ἐπολιτευόμην ἐγὼ *Σks*: ceteri ἐπολιτευόμην τότ' ἐγώ. 10. προΐσθαι *Ωks*. ταῦτα Φιλίππῳ om *Σ*. διετέλουν om *FΓΩtuv*. 73, 2. δὲ *Σks*: ceteri δή. 3. τὴν τοῦ om *ks*, τὴν om *p*. 4. ἐξεταζομένων in mg rc *Σ*. λέγε om *FΣ Ypr*. 6. ἐκκλησία σύγκλητος *Σ*. συναχθείσης om *FΣΤΦΩtuv*. 7. κύριος *FΣΦ*. 8. ἄρα om *Ωkstuw*, 9. εἴκοσι *Σ*. 10. καταγείοχεν *Σ*. 11. ἔχει ἐν φυλακῇ *t*. 12. συναχθῇ *kprs*. πρέσβεις οἳ πρὸς *Yp*.

74 *Φίλιππον, οἵ τινες παραγενόμενοι διαλέξονται πρὸς αὐτὸν περὶ τῆ ἀφεθῆναι τὸν ναύαρχον καὶ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς στρατιώτας. καὶ εἰ μὲν δι' ἄγνοιαν ταῦτα πεποίηκεν ὁ Ἀμύντας, ὅτι οὐ μεμψιμοιρεῖ ὁ δῆμος οὐδὲν αὐτῷ· εἰ δέ τι πλημμελοῦντα παρὰ τὰ ἐπεσταλμένα λαβών, ὅτι ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς ὀλιγωρίας ἀξίαν. εἰ δὲ μηδέτερον τούτων ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀγνωμονοῦσιν" ἢ ὁ ἀποστείλας ἢ ὁ ἀπεσταλμένος, καὶ τοῦτο γρά-250 ψαι λέγειν, ἵνα αἰσθανόμενος ὁ δῆμος βουλεύσηται τί δεῖ ποιεῖν.*

75 *Τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα Εὔβουλος ἔγραψεν, οὐκ ἐγώ, τὸ δ' ἐφεξῆς Ἀρισοφῶν, εἶθ' Ἡγήσιππος, εἶτ' Ἀρισοφῶν πάλιν, εἶτα Φιλοκράτης, εἶτα Κηφισοφῶν, εἶτα πάντες οἱ ἄλλοι· ἐγὼ δ' οὐδὲν περὶ τούτων. Λέγε τὸ ψήφισμα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ Νεοκλέους ἄρχοντος, βοηδρομιῶνος ἕνη καὶ νέᾳ, βουλῆς γνώμῃ, πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, ὅτι ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἐλέσθαι πρὸς Φίλιππον περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀνακομιδῆς καὶ ἐντολὰς δοῦναι καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ψηφίσματα. καὶ εἵλοντο τοῦσδε, Κηφισοφῶντα Κλέωνος Ἀναφλύστιον, Δημόκριτον Δημοφῶντος Ἀναγυράσιον, Πολύκριτον Ἀπημάντου Κοθωκίδην. πρυτανείᾳ φυλῆς Ἱπποθοωντίδος, Ἀριστοφῶν Κολυττεὺς πρόεδρος εἶπεν.

76 *Ὥσπερ τοίνυν ἐγὼ ταῦτα δείκνυμι τὰ ψηφίσματα, οὕτω καὶ σὺ δεῖξον, Αἰσχίνη, ποῖον ἐγὼ γράψας ψήφισμα αἴτιός εἰμι τῷ πολέμῳ. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις· εἰ γὰρ εἶχες, οὐδὲν ἂν αὐτῷ πρότερον νυνὶ παρέσχε. καὶ μὴν οὐδ' ὁ Φίλιππος οὐδὲν αἰτιᾶται ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ἑτέροις ἐγκαλῶν. Λέγε δ' αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου.*

74, 1. τὸν φίλιππον k. οἵ τινες krs, om ΣΤΦp: ceteri οἵ. 2. τὸν] τόν τε kprs. στρατιώτας] στρατηγοὺς FΣΤΦ et γρ r. 3. ὅτι οὐ] τί οὐ FΦt, τι ουν ΣΥυ, ὅτι οὐδὲ krs et γρ υ, ὅτει Ωιω. 4. οὐδὲν om ks. αὐτῷ ante ὁ δῆμος ponunt krs et γρ υ, om Σz αὐτοῦ Ωγυ. εἰ δέ τι] οὐδέτι FΣΤΦ. παρὰ om Ω. 5. σκεψάμενοι Ωιυν. ἐπιτιμήσωσι k. 6. ἀλλ' ἰδίᾳ] ἀλλ' ἰδίᾳ τι pr, ἀλλ' ἰδιαι δὲ Σ, ἀλλ' ἀεὶ διαί s, ἀλλ' ἀεὶ διάτι k. 7. ἢ post ἀγνωμ. om kpr. ὁ ante ἀποστ. om s. τοῦτο om FΣΤΦ, γράψαι om FΣΤΦΩrtuv. 8. αἰσθόμενος Ωιω. 75, 3. πάντες] πάλιν pr. 4. οἱ ἄλλοι om Σ. τὸ ψήφισμα om Σ. 5. ΨΗΦΙΣΜΑ om r. νικοκλέους FΣΤΦΩkprstuw. ἕνη p. 7. ἀπενεγκόντες krs, ἐνεγκόντες Ωιτυ. 9. ἐκ om kprs. 11. πρυτάνεα k, πρυτανια Σ. 12. κοιντεὺς k, κολυτεὺς u. 76, 2. καὶ om pr Σ. ὅποῖον Σ. 4. ὁ om uv et pr Ω. 5. ἐμὲ Σ: με ς. 6. τὴν post ἐπιστολὴν add FΣTkrs.

77 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. παραγενόμενοι πρὸς ἐμὲ 251
οἱ παρ' ὑμῶν πρεσβευταί, Κηφισοφῶν καὶ Δημόκριτος καὶ Πολύκριτος, διελέγοντο περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀφέσεως ὧν ἐναυάρχει Λαομέδων. καθ' ὅλου μὲν οὖν ἔμοιγε φαίνεσθε ἐν μεγάλῃ εὐηθείᾳ ἔσεσθαι, εἰ οἴεσθ' ἐμὲ λανθάνειν ὅτι ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα πρόφασιν μὲν ὡς τὸν σῖτον παραπέμψοντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς Λῆμνον, βοηθήσοντα δὲ Σηλυμβριανοῖς τοῖς ὑπ' ἐμοῦ μὲν πολιορκουμένοις, οὐ συμπεριειλημμένοις δὲ ἐν ταῖς τῆς φιλίας κοιναῖς
78 πειμέναις ἡμῖν συνθήκαις. καὶ ταῦτα συνετάχθη τῷ ναυάρχῳ ἄνευ μὲν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ὑπὸ δέ τινων ἀρχόντων καὶ ἑτέρων ἰδιωτῶν μὲν νῦν ὄντων, ἐκ παντὸς δὲ τρόπου βουλομένων τὸν δῆμον ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης πρὸς ἐμὲ φιλίας τὸν πόλεμον ἀναλαβεῖν, πολλῷ μᾶλλον φιλοτιμουμένων τοῦτο συντετελέσθαι ἢ τοῖς Σηλυμβριανοῖς βοηθῆσαι. καὶ ὑπολαμβάνουσιν αὐτοῖς τὸ τοιοῦτο πρόσοδον ἔσεσθαι· οὐ μέντοι μοι δοκεῖ τοῦτο χρήσιμον ὑπάρχειν ὑμῖν οὔτ' ἐμοί. διόπερ τά τε νῦν παταχθέντα πλοῖα πρὸς ἡμᾶς ἀφίημι ὑμῖν, καὶ τοῦ λοιποῦ, ἐὰν βούλησθε μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς προεστηκόσιν ὑμῶν κακοήθως πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ἐπιτιμᾶτε, πειράσομαι κἀγὼ διαφυλάττειν τὴν εἰρήνην. εὐτυχεῖτε.

79 Ἐνταῦθ' οὐδαμοῦ Δημοσθένη γέγραφεν, οὐδ' αἰτίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. τί ποτ' οὖν τοῖς ἄλλοις ἐγκαλῶν τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὶ μέμνηται; ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν αὐτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε· τούτων γὰρ εἰχόμην ἐγὼ καὶ τούτοις ἠναντιούμην. καὶ 252
πρῶτον μὲν τὴν εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν ἔγραψα, ὅτε πρῶτον ἐκεῖνος εἰς Πελοπόννησον παρεδύετο, εἶτα τὴν εἰς Εὔβοιαν, ἡνίκ' Εὐβοίας ἥπτετο, εἶτα τὴν ἐπ' Ὠρεὸν ἔξοδον, οὐκέτι πρεσβείαν, καὶ τὴν εἰς Ἐρέτριαν, ἐπειδὴ

77, 1. ΦΙΛΙΠΠΟΥ om *rv.* epistolam ipsam in mg ponit *k*, om *s*, qui ceteris quoque id genus actis caret. 3. *καὶ Πολύκριτος* om *Tpr.* 4. *λαομένων Σ, λαοδάμων pr.* 5. *οὖν* om *r.* 6. *εἶτ' ΣΤΦΩtu, εἶτ' v.* *ἐμὲ Σ: με ς.* *ἐξαπεστάλη μὲν ταῦτα ks.* 7. *προφάσει r.* *παραπέμψαντα r.* 8. *σηλυβριανοῖς Ωpru.* 78, 1. *συνθήκαις ἡμῖν pr.* 2. *μὲν*] *μὲν γὰρ Ω.* *τῷ ἀθ. ΣΦ: τῶν ἀθ. ς.* 5. *φιλοτιμουμένων ΣΨpru.* *συντελεσθαι Σ, συντελεῖσθαι Tr* et corr *Ω, συντετύχθαι Ωtuv.* 6. *σηλυβριανοῖς pru, συληβριανοῖς Ω.* *τοιοῦτο ΣΦ: τοιοῦτον ς.* 7. *προσολον Σ, πρὸς ὅλον F.* *τοῦτο τὸ χρ. T* 79, 1. *Δημοσθένη Tr:* ceteri *δημοσθένην.* 4. *γέγραφε*] malim *ἔγραφεν.* 8, *ὠρεῶ k,* 9. *ἐρέτριαν Ttkstu: Ἐρετρίαν ς.*

τυράννους ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησεν.
80 μετὰ ταῦτα δὲ τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ἀπέξειλα, καθ' οὓς Χερρόνησος ἐσώθη καὶ Βυζάντιον καὶ πάντες οἱ σύμμαχοι. ἐξ ὧν ὑμῖν μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι δόξαι τιμαὶ ξέφανοι χάριτες παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ὑπῆρχον, τῶν δ' ἀδικουμένων τοῖς μὲν ὑμῖν τότε πεισθεῖσιν ἡ σωτηρία περιεγένετο, τοῖς δ' ὀλιγωρήσασι τὸ πολλάκις ὧν ὑμεῖς προείπατε μεμνῆσθαι, καὶ νομίζειν ὑμᾶς μὴ μόνον εὔνους ἑαυτοῖς ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους καὶ μάντεις εἶναι· πάντα γὰρ ἐκβέβηκεν ἃ προείπατε.
81 καὶ μὴν ὅτι πολλὰ μὲν ἂν χρήματα ἔδωκε Φιλιστίδης ὥστ' ἔχειν Ὠρεόν, πολλὰ δὲ Κλείταρχος ὥστ' ἔχειν Ἐρέτριαν, πολλὰ δ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος ὥστε ταῦθ' ὑπάρχειν ἐφ' ὑμᾶς αὐτῷ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μηδὲν ἐξελέγχεσθαι μηδ' ἃ ποιῶν ἠδίκει μηδένα ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδεὶς
82 ἀγνοεῖ, κἀκ πάντων ἥκιστα σύ· οἱ γὰρ παρὰ τοῦ Κλειτάρχου καὶ τοῦ Φιλιστίδου τότε πρέσβεις θεῦρ' ἀφικνούμενοι παρὰ σοὶ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ σὺ προὐξένεις αὐτῶν· θεῦς ἡ μὲν πόλις ὡς ἐχθρούς· καὶ ὅτε δίκαια ὅτε συμφέροντα λέγοντας ἀπήλασε, σοὶ δ' ἦσαν φίλοι. οὐ τοίνυν ἐπράχθη τούτων οὐδέν, ὦ βλασφημιῶν περὶ ἐμοῦ καὶ λέγων ὡς σιωπῶ μὲν λαβών, βοῶ δ' ἀναλώσας. ἀλλ'
253 οὐ σύ γε, ἀλλὰ βοᾷς μὲν ἔχων, παύσει δὲ οὐδέποτ', ἐὰν
83 μή σε οὗτοι παύσωσιν ἀτιμώσαντες τήμερον. στεφανωσάντων τοίνυν ὑμῶν ἐμὲ ἐπὶ τούτοις τότε, καὶ γράψαντος Ἀριστονίκου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἅσπερ οὗτοι Κτησιφῶν νῦν γέγραφε, καὶ ἀναρρηθέντος ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ στεφάνου, καὶ δευτέρου κηρύγματος ἤδη μοι τότε γι-

80, 1. πάντας ks. 2. καὶ τὸ βυζ. Σ. 3. μὲν ὑμῖν s. 4. χάριτες στέφανοι r. ὑπῆρχον Σks r ceteri ἐγίγνοντο. 8. ἑαυτοῖς Σkp rs: αὐτοῖς s. 9. προείπατε. καὶ Σ: προείπατε αὐτοῖς. καὶ s.
81, 1. ἂν om ks. 4. ἐλέγχεσθαι Tkprs. 82, 2. ἀφικόμενοι kprs. 3. Αἰσχίνη om T. 8. γε om Σ. παύσει Σ: παύσῃ s.
83, 1. ἀτιμάσαντες Ω. τήμερον περὶ τὸ βῆμα στ. u. 4. γέγραφε νῦν ks. 5. γενομένου ks.

γνομένη, ὅτ' ἀντεῖπεν Αἰσχίνης παρὼν ὅτε τὸν εἰπόντα ἐγράψατο. Καί μοι λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λαβών.

84 ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ Χαιρώνδου Ἡγέμονος ἄρχοντος, γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Λεοντίδος, Ἀριστόνικος Φρεαρρίος εἶπεν, ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων καὶ πολλοῖς τῶν συμμάχων καὶ πρότερον, καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ βεβοήθηκε διὰ τῶν ψηφισμάτων καὶ τινας τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλεων ἠλευθέρωκε, καὶ διατελεῖ εὔνους ὢν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, καὶ λέγει καὶ πράττει ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν ὑπέρ τε αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ Θεάτρῳ Διονυσίοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, τῆς δὲ ἀναγορεύσεως τοῦ στεφάνου ἐπιμεληθῆναι τὴν πρυτανεύουσαν φυλὴν καὶ τὸν ἀγωνο- 254
Θέτην. εἶπεν Ἀριστόνικος Φρεαρρίος.

85 Ἔστιν οὖν ὅστις ὑμῶν οἶδέ τινα αἰσχύνην τῇ πόλει συμβᾶσαν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἢ χλευασμὸν ἢ γέλωτα, ὃ νῦν ἔτος ἔφη συμβήσεσθαι, ἐὰν ἐγὼ ξεφανῶμαι; καὶ μὴν ὅταν ἥ νέα καὶ γνώριμα πᾶσι τὰ πράγματα, ἐάν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει, ἐάν θ' ὡς ἑτέρως, τιμωρίας. φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ χάριτος τετυχηκὼς τότε, καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας.

86 Οὐκοῦν μέχρι μὲν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐν οἷς ταῦτ' ἐπράχθη, πάντας ἀνωμολόγημαι τοὺς χρόνους τὰ ἄριστα πράττειν τῇ πόλει, τῷ νικᾶν, ὅτ' ἐβελεύσασθε, λέγων καὶ γράφων, τῷ καταπραχθῆναι τὰ γραφέντα καὶ στεφάνους

ν. l. 1. ἀνεῖπεν pr Σ. ἀντειπόντα Σ et γρ FΦ. 2. καὶ post λέγε om ks. τοῦτου pr Σ. post λαβών cum Σ omisi λέγε.
84, 1. χαιρώνδου FΣΤΦΛιυ: Χαιρωνίδου ς. ἡγεμόνος FΠρπευ. 3. φρεαρριος ΣΛυ, φρεαριος F. Δημοσθένους om Ω. 4. τῷ Ἀθ. ΣΦ: τῶν Ἀθ. ς. 5. πολλοὺς r. καὶ ante πρότερον om pr u, post πρότερον om Ω. 7. τῷ Ἀθ. ΣΤ: τῶν Ἀθ. ς. 9. δεδόχθαι p. 10. τῷ FΣΦ: τῶν ς. 12. Διονυσίοις om Σ. 14. ἀριστόδημος ΣΤr. φρεάρριος υ et corr r, φρεαριος F. 85, 1. τῇ πόλει συμβᾶσαν ΣΤkprs: ceteri συμβᾶσαν τῇ πόλει. 3. μ] ἢ ὃ Tuv. 86, 2. τοὺς χρόνους in γρ Σ. 3. πράττειν] πράττειν καὶ λέγειν γρ ΣΦ. ὅτ' ἐβουλεύσασθε] τε βουλεύεσθαι Υ, ὅτ' ἐβούλεσθε su, ὅτε βούλεσθε Λr.

ἐξ αὐτῶν τῇ πόλει καὶ ἐμοὶ καὶ πᾶσιν ὑμῖν γενέσθαι, τῷ θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ προσόδους ὡς ἀγαθῶν τούτων ὄντων ὑμᾶς πεποιῆσθαι.

87 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁ Φίλιππος ἐξηλάθη, τοῖς μὲν ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν, τῇ δὲ πολιτείᾳ καὶ τοῖς ψηφίσμασι, κἂν διαρραγῶσί τινες τούτων, ὑπ' ἐμοῦ, ἕτερον κατὰ τῆς πόλεως ἐπιτειχισμὸν ἐζήτει. ὁρῶν δ' ὅτι σίτῳ πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ χρώμεθ' ἐπεισάκτῳ, βουλόμενος τῆς διτοπομπίας κύριος γενέσθαι, παρελθὼν ἐπὶ Θράκης Βυζαντίοις συμμάχοις ὄντας αὐτῷ τὸ μὲν πρῶτον ἠξίου συμπολεμεῖν τὸν πρὸς ὑμᾶς πόλεμον, ὡς δ' οὐκ ἤθελον οὐδ' ἐπὶ τούτοις ἔφασαν τὴν συμμαχίαν πεποιῆσθαι, λέγοντες ἀληθῆ, χαράκωμα βαλόμενος πρὸς τῇ
88 πόλει καὶ μηχανήματ' ἐπιστήσας ἐπολιόρκει. τούτων δὲ γιγνομένων ὅ τι μὲν προσῆκε ποιεῖν ὑμᾶς, ἐκεῖ' ἐρωτήσω· δῆλον γάρ ἐστιν ἅπασιν. ἀλλὰ τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς 255
Βυζαντίοις καὶ σώσας αὐτούς; τίς ὁ κωλύσας τὸν Ἑλλήσποντον ἀλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους; ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω. τίς δ' ὁ τῇ πόλει λέγων καὶ γράφων καὶ πράττων καὶ ἁπλῶς ἑαυτὸν εἰς τὰ πράγματα ἀφειδῶς διδούς; ἐγώ.
89 ἀλλὰ μὴν ἡλίκα ταῦτα ὠφέλησεν ἅπαντας, ἐκεῖ' ἐκ λόγου δεῖ μαθεῖν, ἀλλ' ἔργῳ πεπείρασθε· ὁ γὰρ τότε ἐνοχὰς πόλεμος ἄνευ τοῦ καλὴν δόξαν ἐνεγκεῖν ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν βίον ἀφθονωτέρους καὶ εὐπονοτέρους διήγαγεν ὑμᾶς τῆς νῦν εἰρήνης, ἣν οὗτοι κατὰ τῆς πατρίδος τηροῦσιν οἱ χρηστοὶ ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσιν, ὧν διαμαρτοιεν,

v. 1. ὑμῖν om Σ. γίνεσθαι kpr. 2. καὶ προσόδους τοῖς θεοῖς ks. 87, 1. ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν] ὑφ' ἡμῶν ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις Σ, ὑφ' ὑμῶν μὲν ἐξηλάθη τοῖς ὅπλοις Tpr. 3. τούτων om p. 6. διτοπομπείας tuv. 8. ἡμᾶς k. 10. χάρακα Ω, χαρακώματα FTΦΠprtuv et γρ s. βαλλόμενος pr et γρ Σ, βουλόμενος k. 88, 2. προσήκει Σ. ὑμᾶς ΣΦks: ceteri ἡμᾶς. οὐκ ἐρωτήσω Ω, οὐκ ἐπερωτήσω Σ et γρ Φ. 5. ἀλλοτριωθῆναι FΣΠprtuv: ἀπαλλοτριωθῆναι ς. 6. ὅταν λέγω Σ: ceteri ὅταν εἴπω. 8. δοὺς ΣΤΦΠtuv et corr pr. 89, 1. αὐκεί] οὐκ FTΦΩprtuv. ἐκ τοῦ λόγου Σ. 2. μαθεῖν ὑμᾶς ἀλλ' ks. 4. διηγεν Σ. ἡμᾶς s. 6. μέλλουσιν pr Σ.

καὶ μὴ μετάσχοιεν ὧν ὑμεῖς οἱ τὰ βέλτιστα τοῖς θεοῖς αἰτεῖτε, μηδὲ μεταδοῖεν ὑμῖν ὧν αὐτοὶ προήρηνται. Λέγε δ' αὐτοῖς καὶ τοὺς τῶν Βυζαντίων στεφάνους καὶ τοὺς τῶν Περινθίων, οἷς ἐστεφάνουν ἐκ τούτων τὴν πόλιν.

90 ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Ἐπὶ ἱερομνάμονος Βοσπορίχου Δαμάγητος ἐν τῇ ἀλίᾳ ἔλεξεν, ἐκ τῆς βωλῆς λαβὼν ῥήτραν, ἐπειδὴ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἔν τε τοῖς προγενομένοις καιροῖς εὐνοίαν διατελεῖ Βυζαντίοις καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ συγγενέσι Περινθίοις καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται, ἔν τε τῷ παρεστακότι καιρῷ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν καὶ τὰν πόλιν ἐπ' ἀναστάσει Βυζαντίων καὶ Περινθίων καὶ τὰν χώραν δαϊοντος καὶ δενδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ 256
εἴκοσι καὶ σίτῳ καὶ βέλεσι καὶ ὅπλίταις ἐξείλετο ἄμμε ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων καὶ ἀποκατέστασε τὰν πάτριον πολιτείαν καὶ τὼς
91 νόμως καὶ τὼς τάφως, δεδόχθαι τῷ δάμῳ τῷ Βυζαντίων καὶ Περινθίων Ἀθηναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, ἔγκτησιν γᾶς καὶ οἰκιῶν, προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πόθοδον ποτὶ τὰν βωλὰν καὶ τὸν δᾶμον πράτοις μετὰ τὰ ἱερά, καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν ἀλειτουργήτοις ἦμεν πασᾶν τᾶν λειτουργιᾶν· στᾶσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἑκκαιδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπορίχῳ, στεφανούμενον τὸν δᾶμον τὸν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶ δάμω τῶ Βυζαντίων καὶ Περινθίων· ἀποστεῖλαι δὲ καὶ θεωρίας ἐς τὰς ἐν τᾷ Ἑλλάδι πανηγύριας, Ἴσθμια καὶ Νέμεα καὶ Ὀλύμπια καὶ Πύθια, καὶ ἀνακαρῦξαι τὼς στεφάνως ὥς ἐστεφάνωται ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ὑφ' ἡμῶν, ὅπως

v. 1. μὴ om Σ. 2. μηδὲ] μη Σ. ὑμῖν F, ἡμῖν pr. 3. τῶν om FΦΩuv. 4. τῶν om Ωuv. ἐκ om r. 90, 1. ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ] στεφάνων ψηφίσματα uv. 2. δημάγητος Ωv. τᾷ ἀλίᾳ] τεαλια FΣΤΦprtuv, τελια Ω. 3. ὁ Ἀθ.] τῶν ἀθ. pr. προγενομένοις ΣΤΦr, προγεγεναμένοις p. 5. χρείας om r, post παρέσχηται ponit p. παράσχηται Σ. 6. φιλίππου τοῦ F. ἐπιστατεύσαντος Σ. 8. δέοντος FΣΦΩ. βοηθῆσαι FΣΦr et pr T. πλοίοις ΣΦΩtuv. 9. ἄμε Στυ, ἀμὲ T, ἐμὲ pr. 91, 1. δεδόχθω FΣΤΦΩpruv. τῷ Βυζ.] τῶν βυζ. Ωpruv. 2. δοῦναι Tr. ἔκτασιν FΣΤΦΩprtuv. 3. οἰκίαν FΩ, οἰκείαν prtuv, οἰκίαν T. ποθολον FΣΤΦ, ποθ' ὅλον Ωtuv, ποτὶ θολον corr r et γρ p, qui ipse om. 4. πράτοις μετὰ] παρα τοις παρὰ FΣΤΦΩprtuv. an fuit πράτοις πεδά? 5. πᾶσαν τὰν λειτουργίαν FΣTpt, πᾶσαν τὴν λειτουργίαν Ωuv. 6. βοσπορειχωι Σ. 7. τῶ βυζαντίων ΣΦr. 8. θεωρίας] θωριας FΣΤΦrtu, θωρεὰς v, θωρεὰς p et corr Ω. τᾶ] τε FΣΤΦΩptuv. 9. τῶ στεφάνω plerique omnes. 10. ὣς ἐστεφάνωται Reiskius, οἷς ἐστεφάνωται Valckenarius (diatr. Euripid. p. 278), ὅσοι στεφανωιται Σ, ὅσοι στεφάνωται FΦ, ὡσυστεφανωται T prt, ὡ συστεφανωται uv, ὡ συνιστεφάνωται Ω. ὁ τῶν ἀθηναίων p. ὑμῶν ΣTuv.

ἐπιστέωνται οἱ Ἕλλανες πάντες Ἀθηναίων ἀρετὰν καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριστίαν.

92 Λέγε καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἐν Χερρονήσῳ στεφάνους.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ. Χερρονησιτῶν οἱ κατοικοῦντες Σηστὸν Ἐλεοῦντα Μάδυτον Ἀλωπεκόννησον στεφανοῦσιν Ἀθηναίων τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ στεφάνῳ ἀπὸ ταλάντων ἑξήκοντα, καὶ χάριτος βωμὸν ἱδρύονται καὶ δήμῳ Ἀθηναίων, ὅτι πάντων μεγίστου ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε Χερρονησίταις, ἐξελόμενος ἐκ τῆς Φιλίππου καὶ ἀποδοὺς τὰς πατρίδας, τοὺς νόμους, τὴν ἐλευθερίαν, τὰ ἱερά. καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα αἰῶνι παντὶ οὐκ257 ἐλλείψει εὐχαριστῶν καὶ ποιῶν ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθόν. ταῦτα ἐψηφίσαντο ἐν κοινῷ βουλευτηρίῳ.

93 Οὐκοῦν ἃ μόνον τὸ Χερρόνησον καὶ Βυζάντιον σῶσαι, ἀδὲ τὸ κωλῦσαι τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι τότε, ἀδὲ τὸ τιμᾶσθαι τὴν πόλιν ἐκ τούτων ἡ προαίρεσις ἡ ἐμὴ καὶ ἡ πολιτεία διεπράξατο, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἔδειξεν ἀνθρώποις τήν τε τῆς πόλεως καλοκαγαθίαν καὶ τὴν Φιλίππου κακίαν. ὁ μέν γε φίλος καὶ σύμμαχος ὢν τοῖς Βυζαντίοις πολιορκῶν αὐτὲς ἑωρᾶτο ὑπὸ πάντων, οὗ τί 94γένοιτ' ἂν αἴσχιον ἢ μιαρώτερον; ὑμεῖς δ' οἱ καὶ μεμψάμενοι πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις εἰκότως περὶ ὧν ἠγνωμονήκεσαν εἰς ὑμᾶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, ἃ μόνον οὐ μνησικακοῦντες ἀδὲ προϊέμενοι τὰς ἀδικημένας ἀλλὰ καὶ σώζοντες ἐφαίνεσθε, ἐξ ὧν δόξαν εὔνοιαν τιμὴν παρὰ πάντων ἐκτᾶσθε. καὶ μὴν ὅτι μὲν πολλὲς ἐστεφανώκατ' ἤδη τῶν πολιτευομένων, ἅπαντες ἴσασι· δὶ ὄντινα δ' ἄλλον ἡ πόλις ἐστεφάνωται, σύμβολον λέγω καὶ ῥήτορα, πλὴν δι' ἐμέ, οὐδ' ἂν εἷς εἰπεῖν ἔχοι.

v. 1. πάντες] πάντων Ω. 2. εὐχαριστείαν Σ. 92, 2. ΨΗΦ. ΧΕΡΡΟΝ.] ψήφισμα χερρονήσου p; ςεφάνων ψήφισμα v, ςεφάνων ψηφίσματα u, στεφανη χερρονησιτῶν Ω. 3. ἀλωπεκόνησον t. 5. δῆμον r. 6. μεγίστων FΣΤΦpr, μέγιστον Ωtuv. ἀγαθὸν Ωuv. παραίτιος] αἴτιος πράττειν FΣΤΦΩptuv, πράττειν r. 7. τῆς] τὰ Tpr. 9. ἐκλείψει Ωtuv. 10. ἐψήφισαν Ω. ἐν om ΣTpr. 93, 1. χερόνησον s. 4. ἔδειξεν ἀνθρώποις ΣΤΦkprs: ἀνθρώποις ἔδειξε ς. 6. γε] γὰρ Σ. φίλος] φίλιππος pr: om cum ipso καὶ Σ. ὢν καὶ σύμμαχος ks. 94, 2. ἐκείνοις om k. 3. ἔμπροσθε s. 5. σωιζοντες FΣΤΦ. τιμὴν om FΣΤΦΩptuv. 6. μὲν πολλοὺς Σks: πολλοὺς μὲν ς. 7. πεπολιτευμένων F. ἅπαντες supra versum Σ. 8. λέγω om pr T.

95 Ἵνα τοίνυν καὶ τὰς βλασφημίας, ἃς κατὰ τῶν Εὐβοέων καὶ τῶν Βυζαντίων ἐποιήσατο, εἴ τι δυσχερὲς αὐτοῖς ἐπέπρακτο πρὸς ὑμᾶς ὑπομιμνήσκων, συκοφαντίας οὔσας ἐπιδείξω μὴ μόνον τῷ ψευδεῖς εἶναι (τοῦτο μὲν γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι) ἀλλὰ καὶ τῷ, εἰ τὰ μάλιστ' ἦσαν ἀληθεῖς, οὕτως ὡς ἐγὼ κέχρημαι τοῖς πράγμασι συμφέρειν χρήσασθαι, ἓν ἢ δύο βούλομαι τῶν καθ' ὑμᾶς πεπραγμένων καλῶν τῇ πόλει διεξελθεῖν, καὶ ταῦτ' 258
ἐν βραχέσιν· καὶ γὰρ ἄνδρα ἰδίᾳ καὶ πόλιν κοινῇ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ὑπαρχόντων ἀεὶ δεῖ πειρᾶσθαι τὰ λοιπὰ
96 πράττειν. ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμονίων γῆς καὶ θαλάττης ἀρχόντων καὶ τὰ κύκλῳ τῆς Ἀττικῆς κατεχόντων ἁρμοσταῖς καὶ φρουραῖς, Εὔβοιαν, Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν, Κλεωνάς, τὰς ἄλλας νήσους, οὐ ναῦς, οὐ τείχη τῆς πόλεως τότε κεκτημένης, ἐξήλθετε εἰς Ἁλίαρτον καὶ πάλιν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον εἰς Κόρινθον, τῶν τότε Ἀθηναίων πόλλ' ἂν ἐχόντων μνησικακῆσαι καὶ Κορινθίοις καὶ Θηβαίοις τῶν περὶ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον πρα-
97 χθέντων· ἀλλ' οὐκ ἐποίουν τοῦτο, οὐδ' ἐγγύς, καίτοι τότε ταῦτα ἀμφότερα, Αἰσχίνη, οὔθ' ὑπὲρ εὐεργετῶν ἐποίουν οὔτ' ἀκίνδυνα ἑώρων. ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτα προεῖντο τοὺς καταφεύγοντας ἐφ' ἑαυτούς, ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ τιμῆς ἤθελον τοῖς δεινοῖς αὑτοὺς διδόναι, ὀρθῶς καὶ καλῶς βουλευόμενοι. πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέ-
98 ρειν δ' ὅ τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ γενναίως. ταῦτ' ἐποίουν οἱ

95, 5. ἡγοῦμαι] εἰδέναι Σ. 7. χρῆσθαι Ωksu et γρ v. 10. πειρᾶσθαι τὰ λοιπὰ Σ: ceteri τὰ λοιπὰ πειρᾶσθαι. 96, 1. ὦ om Σ. ἄνδρες om p. 5. τὰς om Σ. 6. κτησαμένης Σ. 9. τὸν om pr Ω. δεκελικὸν Σ. 97, 1. τότε om ks. 3. προϊεντο Σ. 4. ὑφ' ἑαυτοὺς r, ἐπ' αὐτοὺς ks. 6. μὲν om k. ἐστὶ τοῦ βίου om Φ. 7. θάνατος] ὁ θάνατος ΦΩt. 98, 1. ὅ τι ἂν] ἂν ὃ Σ. ὁ om γρ Σ.

ὑμέτεροι πρόγονοι, ταῦθ' ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἳ Λακεδαιμονίους οὐ φίλους ὄντας ἀλλ' εὐεργέτας, ἀλλὰ πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἠδικηκότας καὶ μεγάλα, ἐπειδὴ Θηβαῖοι κρατήσαντες ἐν Λεύκτροις ἀνελεῖν ἐπεχείρουν, διεκωλύσατε, οὐ φοβηθέντες τὴν τότε Θηβαίοις ῥώμην καὶ δόξαν 259
ὑπάρχουσαν, ἀλλ' ὑπὲρ οἷα πεποιηκότων ἀνθρώπων κινδυ-
99 νεύσετε διαλογισάμενοι. καὶ γάρ τοι παῖδι τοῖς Ἕλλησιν ἐδείξατε ἐκ τούτων ὅτι κἂν ὁτιῦν τις εἰς ὑμᾶς ἐξαμάρτῃ, τούτῳ τὴν ὀργὴν εἰς τἆλλα ἔχετε, ἂν δ' ὑπὲρ σωτηρίας ἢ ἐλευθερίας κίνδυνός τις αὐτοὺς καταλαμβάνῃ, ὥστε μνησικακήσετε οὐδ' ὑπολογιεῖσθε. καὶ οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον οὕτως ἐσχήκατε, ἀλλὰ πάλιν σφετεριζομένων Θηβαίων τὴν Εὔβοιαν οὐ περιείδετε, οὐδ' ὧν ὑπὸ Θεμίσωνος καὶ Θεοδώρου περὶ Ὠρωπὸν ἠδικήσθε ἀνεμνήσθητε, ἀλλ' ἐβοηθήσατε καὶ τούτοις, τῶν ἐθελοντῶν τότε τριηράρχων
πρῶτον γενομένων τῇ πόλει, ὧν εἷς ἦν ἐγώ. ἀλλ' ὅπως περὶ
100 τούτων. καίτοι καλὸν μὲν ἐποιήσατε καὶ τὸ σῶσαι τὴν νῆσον, πολλῷ δ' ἔτι τούτου κάλλιον τὸ καταστάντες νῦν καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν πόλεων ἀποδῦναι ταῦτα δικαίως αὐτοῖς τοῖς ἐξημαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν ὧν ἠδικήσθε ἐν οἷς ἐπισεύθητε ὑπολογισάμενοι. μυρία τοίνυν ἕτερα εἰπεῖν ἔχων παραλείπω, ναυμαχίας, ἐξόδους πεζάς, στρατείας, καὶ πάλαι γεγονυίας καὶ νῦν ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν, ἃς ἁπάσας ἡ πόλις τῆς τῶν ἄλλων ἕνεκ' Ἑλλήνων
101 ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας πεποίηται. εἶτ' ἐγὼ τοσαύτας ἐν τοσούτοις καὶ τοιούτοις τὴν πόλιν ὑπὲρ τῶν τοῖς ἄλλοις συμφερόντων ἐθέλουσαν ἀγωνίζεσθαι, ὑπὲρ αὐτῆς τρόπον τινὰ τῆς βουλῆς οὔσης τι ἔμελλον κελεύσειν ἢ τί

γὰρ ὑμῶν
v. 1. ἡμέτεροι *ks*. ὑμῖν *s*, ὑμῖν *k*, ὑμεῖς Σ. 99, 2. τις om *ks*. 3. τούτων Σ. ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας *ks*. 5. καὶ om *t*. μόνον *ks*. 9. ἐθελόντων FΣΓΩ*kpstuv*. τότε τριηράρχων Σ: τριηραρχῶν τότε *ς*. 100, 1. καίτοι καλὸν] καὶ καλὸν Σ, καὶ καλὸν Φ. 5. ἐν οἷς ἐπιστεύθητε in γρ Σ. 6. ἕτερα om *ks*. περιλείπω *t*. 7. στρατιὰς Σ*k*. ἡμῶν FΣΦ*k*. 8. ἄλλων om *ks*. ἕνεκ' om Σ, post Ἑλλήνων ponunt *ks*. 101, 4. βουλῆς] συμβουλῆς F_1, συμβολῆς *tv*. ἤμελλον *p*. τί om *k*.

συμβουλεύσειν αὐτῇ ποιεῖν; μνησικακεῖν. νὴ Δία πρὸς τὰς βελομένας σώζεσθαι, καὶ προφάσεις ζητεῖν δι' ἃς ἅπαντα προησόμεθα. "καὶ τίς ἂν ἀπέκτεινέ με δικαίως, 260
εἴ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον καταισχύνειν ἐπεχείρησα; ἐπεὶ τόγε ἔργον οὐκ ἂν ἐποιήσαθ' ὑμεῖς, ἀκριβῶς οἶδ' ἐγώ· εἰ γὰρ ἠβούλεσθε, τί ἦν ἐμποδών; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτ' ἐροῦντες οὗτοι;
102 Βούλομαι τοίνυν ἐπανελθεῖν ἐφ' ἃ τούτων ἕξῆς ἐπολιτευόμην· καὶ σκοπεῖτε ἐν τούτοις πάλιν αὖ, τί τὸ τῇ πόλει βέλτιον ἦν. ὁρῶν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον, καὶ τοὺς μὲν πλουσίους ἀτελεῖς ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γιγνομένους, τοὺς δὲ μέτρια ἢ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύντας, ἔτι δ' ὑστερίζουσαν ἐκ τούτων τὴν πόλιν τῶν καιρῶν, ἔθηκα νόμον καθ' ὃν τοὺς μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα, τοὺς πλουσίους, τοὺς δὲ πένητας ἔπαυσ' ἀδικουμένους, τῇ πόλει δ' ὅπερ ἦν χρησιμώτατον, ἐν καιρῷ
103 γίγνεσθαι τὰς παρασκευὰς ἐποίησα. καὶ γραφεὶς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθον καὶ ἀπέφυγον, καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων ὁ διώκων ἐκ ἔλαβεν. καίτοι πόσα χρήματα τοὺς ἡγεμόνας τῶν συμμοριῶν ἢ τοὺς δευτέρους καὶ τρίτους οἴεσθέ μοι διδόναι, ὥσε μάλιστα μὲν μὴ θεῖναι τὸν νόμον τοῦτον, εἰ δὲ μή, καταβαλόντα ἐᾶν ἐν ὑπωμοσίᾳ; τοσαῦτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ἐκνήσαιμ' ἂν πρὸς
104 ὑμᾶς εἰπεῖν. καὶ ταῦτ' εἰκότως ἔπραττον ἐκεῖνοι. ἦν γὰρ

v. 1. συμβουλεύειν ks. μνησικακήσειν FΣΦΩιν et γρ s.
3. προηγησόμεθα Ω. quae addebantur τὰ συμφέροντα, omisi cum FΣΦks. 4. αἰσχύνειν kprs. 5. ἐπιχείρησα] ἐπεχείρησ' ἄν Σ, ἐπεχείρησα ἂν F, ἐπεχείρησα ἂν Φ. ἐποιήσασθ' ks. 6. ἀκριβῶς om ks.
7. οὗτοι] αὐτοί pr. 102, 1. ἐπελθεῖν Ω. 2. τὸ om Ω.
3. τὸν Ω. 5. ἀπὸ] ὑπὸ k. γενομένους Φ. 6. ἦ] καὶ ks. τὰ ὄντα om pr Σ. ἀπολλύοντας ΣΦ, ἀπολλύοντας F.
7. ἐκ τούτων ὑστερίζουσαν T. 8. τοὺς om ΣΦ. 103, 1. τὰς] ναυτικὰς γρ ΣΦ. γραφεὶς] γραφεὶς εἰς krs, γραφεὶς παρανόμων γρ FΣΦ. 2. τοῦτον παρανόμων εἰς Ωkprstuv. τὸ μέρος FΣΦ: το πέμπτον μέρος ς. 4. τοὺς ante ἡγεμόνας om pr Ω. 5. θεῖναί με τὸν TΩpruv. 6. καταβάλλοντα ΣΤΦt, καταβαλλόντα r, κάτωλαβόντα Ω. 7. εἰπεῖν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς Tkprs et γρ Φ.

αὐτοῖς ἐκ μὲν τῶν προτέρων νόμων συνεκπαίδεκα λειτουργεῖν, αὐτοῖς μὲν μικρὰ καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι, τοὺς δ' ἀπόρους τῶν πολιτῶν ἐπιτρίβουσιν, "ἐκ δὲ τοῦ ἐμοῦ νόμου261
τὸ γιγνόμενον κατὰ τὴν οὐσίαν ἕκαστον τιθέναι, καὶ δυοῖν ἐφάνη τριήραρχος ὁ τῆς μιᾶς ἔκτος καὶ δέκατος πρότερον συντελής· οὐδὲ γὰρ τριηράρχους ἔτι ὠνόμαζον ἑαυτούς, ἀλλὰ συντελεῖς. ὥστε δὴ ταῦτα λυθῆναι καὶ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἀναγκασθῆναι, οὐκ ἔσθ' ὅ τι οὐκ ἐδίδοσαν.

105 Καί μοι λέγε πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα καθ' ὃ εἰσῆλθον τὴν γραφήν, εἶτα τοὺς καταλόγους, τόν τ' ἐκ τοῦ προτέρου νόμου καὶ τὸν κατὰ τὸν ἐμόν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Πολυκλέους, μηνὸς βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, φυλῆς πρυτανευούσης Ἱπποθοωντίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἰσήνεγκε. νόμον εἰς τὸ τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ προτέρου, καθ' ὃν αἱ συντέλειαι ἦσαν τῶν τριηράρχων· καὶ ἐπεχειροτόνησεν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος· καὶ ἀπήνεγκε παρανόμων Δημοσθένει Πατροκλῆς Φλυεύς, καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων οὐ λαβὼν ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμάς.

106 Φέρε δὴ καὶ τὸν καλὸν κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. Τοὺς τριηράρχους καλεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη συνεκπαίδεκα ἐκ τῶν ἐν τοῖς λόχοις συντελειῶν, ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν εἰς τετταράκοντα, ἐπὶ ἴσον τῇ χορηγίᾳ χρωμένους.

Φέρε δὴ παρὰ τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ ἐμοῦ νόμου κατάλογον.

*"ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. Τοὺς τριηράρχους αἱρεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη262
ἀπὸ τῆς οὐσίας κατὰ τίμησιν, ἀπὸ ταλάντων δέκα· ἐὰν δὲ πλειόνων ἡ οὐσία ἀποτετιμημένη ᾖ χρημάτων, κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν ἕως τριῶν πλοίων καὶ ὑπηρετικοῦ ἡ λειτουργία ἔστω. κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ἀναλογίαν ἔστω καὶ οἷς ἐλάττων οὐσία ἐστὶ τῶν δέκα ταλάντων, εἰς συντέλειαν συναγομένοις εἰς τὰ δέκα τάλαντα.*

v. 1. πρότερον *ks.* 5. post δέκατος cum *FΣΦk* omisi ὤν. πρότερος *kprs.* 6. οὐδὲ] οὐ *pr.* ἔτι ὠνόμαζον] ἐπωνόμαζον *FTΦΩprtuv.* 7. ὥστε δὴ] ὥσθ' ὑπὲρ τοῦ γρ *Σ.* 8. οὐκ ἔστιν] ἅθ' *pr r.* 105, 2. καταλόγους] λόγους *T.* 3. νόμον *v.* τὸν ante κατὰ om *T*, post κατὰ om *k.* 5. πρυτανεύσης — Παιανιεὺς] πρυτανιεὺς *u.* 7. πρότερον *FΣΦuv.* τριηράρχων *TΦΩtuv.* 8. παρανόμων γραφὴν δημ. *ks.* 9. τὸ πέμπτον μέρος *Ωks.* 10. ἀπῆγεν *ΣΦ.* τριακοσίας *Ω.* 106, 1. καὶ om *ks.* 3. ἐκ τῶν] ἐτῶν *F.* λόγοις *Ω.* 4. χρώμενον *FΣΦΩprtuv.* 6. καταλόγου *ΣΦ.* 9. πλοίων om *Φ.* 10. ἡ οὐσία *pr.*

107 Ἆρά γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησιν ὑμῶν δοκῶ, ἢ μικρὰ ἀναλῶσαι ἂν τῷ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν οἱ πλέσιοι; οὐ τοίνυν μόνον τῷ μὴ καθυφεῖναι ταῦτα σεμνύνομαι, οὐδὲ τῷ γραφεὶς ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ συμφέροντα θεῖναι τὸν νόμον καὶ τῷ πεῖραν ἔργῳ δεδωκέναι. πάντα γὰρ τὸν πόλεμον τῶν ἀποστόλων γιγνομένων κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐμὸν οὐχ ἱκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς πώποθ' ὡς ἀδικούμενος παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐν Μουνυχίᾳ ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ τῶν ἀποστολέων ἐδέθη, οὐ τριήρης οὔτ' ἔξω καταληφθεῖσα ἀπώλετο τῇ πόλει, οὔτ' αὐτοῦ
108 ἀπελείφθη οὐ δυναμένη ἀνάγεσθαι. καίτοι κατὰ τοὺς προτέρους νόμους ἅπαντα ταῦτα ἐγίγνετο. τὸ δ' αἴτιον, ἐν τοῖς πένησιν ἦν τὸ λειτουργεῖν· πολλὰ δὴ τὰ ἀδύνατα συνέβαινεν. ἐγὼ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους μετήνεγκα τὰς τριηραρχίας· πάντ' οὖν τὰ δέοντα ἐγίγνετο. καὶ μὴν καὶ κατ' αὐτὰ τοῦτο ἄξιός εἰμι ἐπαίνου τυχεῖν, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα προηρούμην πολιτεύματα, ἀφ' ὧν ἅμα δόξαι καὶ τιμαὶ καὶ δυνάμεις συνέβαινον τῇ πόλει, βάσκανον δὲ καὶ πικρὸν καὶ κακόηθες οὐδέν 263
ἐστι πολίτευμα ἐμόν, οὐδὲ ταπεινόν, οὐδὲ τῆς πόλεως
109 ἀνάξιον. ταὐτὸ τοίνυν ἦθος ἔχων ἔν τε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φανήσομαι· οὔτε γὰρ ἐν τῇ πόλει τὰς παρὰ τῶν πλουσίων χάριτας μᾶλλον ἢ τὰ τῶν πολλῶν δίκαια εἱλόμην, αὖτ' ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς τὰ Φιλίππου δῶρα καὶ τὴν ξενίαν ἠγάπησα ἀντὶ τῶν κοινῇ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι συμφερόντων.

110 Ἡγοῦμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τοῦ κηρύγματος εἰπεῖν καὶ τῶν εὐθυνῶν· τὸ γὰρ ὡς τὰ ἀριστά τε ἔπραττον

107, 1. γε om pr ΣΦ. ὑμῖν pr. 2. ἀναλώσειαν γρ F. ἂν] ἀντὶ pr. ποιεῖν ἐθέλειν οἱ FΣΦΩtuv. 4. γραφὴς ΣΦ. ἀποφεύγειν Σ. 8. ὡς om Σ. 9. ἀποστόλων Ωlu. ἐδεήθη Φ.

10. καταλειφθεῖσα FΣΤΦΩkrtuv. 108, 1. ἀπελήφθη Σ. ἀπάγεσθαι F. κατὰ] καὶ s. 2. ἐγένετο Ω. 3. τὸ λειτουργεῖν πολλὰ ΣΦ, τὸ μὴ δύνασθαι λειτουργεῖν πολλὰ ks, τὸ λειτουργεῖν μὴ δύνασθαι πολλὰ ceteri. δὴ] ἂν r, δὴ ἂν T. 5. τὰς om Ω. 6. αὐτὸ om Tk. 109, 2. ἐν τοῖς om Tr. 4. οὔτ'] οὐδ' Q. 5. τὰ om prs. 110, 1. μοι om T, delent pr.

καὶ διὰ παντὸς εὔνους εἰμὶ καὶ πρόθυμος ὑμῖν ποιεῖν ὑμᾶς ἱκανῶς ἐκ τῶν εἰρημένων δεδηλῶσθαί μοι νομίζω. καίτοι τὰ μέγιστά γε τῶν πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων ἐμαυτῷ παραλείπω, ὑπολαμβάνων πρῶτον μὲν ἐφεξῆς τὰς περὶ αὐτοῦ τοῦ παρανόμου λόγους ἀποδεῖναί με δεῖν, εἶτα, κἂν μηδὲν εἴπω περὶ τῶν λοιπῶν πολιτευμάτων, ὁμοίως παρ' ὑμῶν ἑκάστῳ τὸ συνειδὸς ὑπάρχειν μοι.

111 Τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς ὑμᾶς οἶμαι μανθάνειν, ἔτ' αὐτὸς ἠδυνάμην συνεῖναι τοὺς πολλάς· ἁπλῶς δὲ τὴν ὀρθὴν περὶ τῶν δικαίων διαλέξομαι. τοσούτου γὰρ δέω λέγειν ὡς οὐκ εἰμὶ ὑπεύθυνος, ὃ νῦν ἔτος διέβαλλε καὶ διωρίζετο, ὥσθ' ἅπαντα τὸν βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ ὧν ἢ διακεχείρικα ἢ
112 πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν, ὧν μέντοι γε ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἐπαγγειλάμενος δέδωκα τῷ δήμῳ, ἑδεμίαν ἡμέραν ὑπεύθυνος εἶναί φημι (ἀκούεις, Αἰσχίνη;) ἐδ' ἄλλον οὐδένα, 264
οὐδ' ἂν τῶν ἐννέα ἀρχόντων τις ὢν τύχῃ. τίς γάρ ἐστι νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεστός, ὥστε τὸν δόντα τι τῶν ἰδίων καὶ ποιήσαντα πρᾶγμα φιλάνθρωπον καὶ φιλόδωρον τῆς χάριτος μὲν ἀποστερεῖν, εἰς δὲ τοὺς συκοφάντας ἄγειν, καὶ τούτους ἐπὶ τὰς εὐθύνας ὧν ἔδωκεν ἐφιστάναι; ἐδὲ εἷς, εἰ δέ φησιν ἕτος, δειξάτω,
113 κἀγὼ στέρξω καὶ σιωπήσομαι. ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὗτος συκοφαντῶν, ὅτι ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τότε ὢν ἐπέδωκα τὰ χρήματα, ἐπῄνεσεν αὐτόν φησιν ἡ

γ. 2. καὶοι] καί μοι r. 3. γε] τε Ωu. πολιτευομένων Ω. 7. ἑκάστου FTΩprtuv. ὑπάρχει F. 111, 1. οὗτος k. κυκῶν Tks, διακυκλῶν v, κυκλῶν r. 2. παρὰ v. τῶν om krs. γεγραμμένων Ωkrsu, πεπραγμένων Σ. 3. ὑμᾶς post οἶμαι ponunt FΣΦΩprtu, om k. 4. συνιέναι pru. πολλοὺς] πολλοὺς αὐτῶν T et γρ FΦ. ὀρθὴν περὶ FΣΦ. et corr p s. ceteri ὀρθὴν ὁδὸν περὶ. sed T hoc ὁδὸν post δικαίων ponit. 5. τοσούτῳ ΣΦ. 6. οὗτος διέβαλλε FΣ, οὗτος πολλάκις διέβαλλε ceteri. 7. διακεχείρικα Ω, διακεχείρηκα Tks et pr r. 112, 8. δὲ post συκοφάντας ponunt Tkprs, utrobique ponit Σ. 9. ἔδωκεν FΣTΩprtv: δέδωκεν ς. εἷς. εἰ ΣΦks: εἷς δήπου εἰ ς. 113, 1. ὦ om FΣΩkpuv. 3. φησὶν αὐτὸν t. ἡ βουλὴ om Σ.

βουλὴ ὑπεύθυνον ὄντα. οὐ περὶ τούτων γε ἐδενός, ὧν ὑπεύθυνος ἦν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὦ συκοφάντα. ἀλλὰ καὶ τειχοποιὸς ἦσθα, φησίν. καὶ διά γε τοῦτο ὀρθῶς ἐπηνούμην, ὅτι τἀνηλωμένα ἐπέδωκα καὶ ἐκ ἐλογιζόμην. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς εὐθυνῶν καὶ τῶν ἐξετασόντων προσδεῖται, ἡ δὲ δωρεὰ χάριτος καὶ ἐπαίνου δικαία ἐστὶ τυγχά-
114 νειν· διόπερ ταῦτ' ἔγραψεν ὀδὶ περὶ ἐμοῦ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτα ἐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὑμετέροις ἤθεσιν ὥρισται, ἐγὼ ῥᾳδίως πολλαχόθεν δείξω. πρῶτον μὲν γὰρ Ναυσικλῆς στρατηγῶν, ἐφ' οἷς ἀπὸ τῶν ἰδίων προεῖτο, πολλάκις ἐστεφάνωται ὑφ' ὑμῶν· εἶθ' ὅτι τὰς ἀσπίδας Διότιμος ἔδωκε καὶ πάλιν Χαρίδημος, ἐξεφανέντο· εἶθ' ὕστοσι Νεοπτόλεμος πολλῶν ἔργων ἐπιστάτης ὤν, ἐφ' οἷς ἐπέδωκε, τετίμηται. σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε, εἰ τῷ τινὰ ἀρχὴν ἄρχοντι ἢ διδόναι τῇ πόλει τὰ ἑαυτοῦ διὰ τὴν ἀρχὴν μὴ ἐξέσται, ἢ τῶν δοθέντων ἀντὶ τοῦ "κομί- 265
115 σασθαι χάριν εὐθύνας ὑφέξει. Ὅτι τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε τὰ ψηφίσματά μοι τὰ τούτοις γεγενημένα αὐτὰ λαβών. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἄρχων Δημόνικος Φλυεύς· βοηδρομιῶνος ἕκτῃ μετ' εἰκάδα, γνώμῃ βουλῆς καὶ δήμου, Καλλίας Φρεάρριος εἶπεν ὅτι δοκεῖ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Ναυσικλέα τὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων, ὅτι Ἀθηναίων ὁπλιτῶν δισχιλίων ὄντων ἐν Ἰμβρῳ καὶ βοηθέντων τοῖς κατοικοῦσιν Ἀθηναῖων τὴν νῆσον, ὃ δυναμένα Φίλωνος τῶ ἐπὶ τῆς διοικήσεως κεχειροτονημένα διὰ τὸς χειμῶνας πλεῦσαι καὶ μισθοδοτῆσαι τὸς ὁπλίτας, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἔδωκε καὶ ἐκ εἰσέπραξε τὸν δῆμον, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς.

116 ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ. Εἶπε Καλλίας Φρεάρριος, πρυτάνεων λεγόντων βουλῆς γνώμῃ, ἐπειδὴ Χαρίδημος ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, ἀπο-

ν. 1. οὐδενός] οὐδέν T et γρ Ω. 2. ἐπέδωκα] ἕνεκα T. 3. φησὶν om ΣΦ. διά γε FΣΦ: δι' αὐτό γε ς. 4. τἀναλωμένα k et γρ r. ἔδωκα ΣΦks. 5. ἐξεταζόντων γρ s, ἐξεταζομένων kprs. 6. τυγχάνειν ἐστί Tkprs. 114, 2. ταυτα οὐ FΣΦks: ταῦτα ἔχει καὶ οὐ ς. ὑμετέροις ΣΦ: ceteri ἡμετέροις. 4. γὰρ om s. 5. ὅτε FΣΤΦprs. 6. ἐστιφανοῦτο Ωp. 7. οὗτος FΣΤ ΦΩuv. 9. τῇ πόλει τὰ ἑαυτοῦ Σ: ceteri τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει.

115, 1. ὑφέξει" F. 2. λέγω om pr, λέγε om T. 5. φρεάρριος uv. 8. φιάλωνος Ωprtuv. 116, 1. φρεάριος p. πρυτάνεως Στv.

σαλεὶς εἰς Σαλαμῖνα, καὶ Διότιμος ὁ ἐπὶ τῶν ἱππέων, ἐν τῇ ἐπὶ τῦ ποταμῦ μάχῃ τῶν στρατιωτῶν τινῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων σκυλευθέντων, ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων καθώπλισαν τὸς νεανίσκους ἀσπίσιν ὀκτακοσίαις, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Χαρίδημον καὶ Διότιμον χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ἐν τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι καὶ Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ''ἐπιμεληθῆναι θεσμοθέτας, πρυτάνεις, ἀγωνοθέτας. 266

117 *Τέτων ἕκαστος, Αἰσχίνη, τῆς μὲν ἀρχῆς ἧς ἦρχεν ὑπεύθυνος ἦν, ἐφ' οἷς δ' ἐστεφανῦτο, οὐχ ὑπεύθυνος. οὐκῦν ἐγώ· ταῦτα γὰρ δίκαιά ἐστί μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δῆπε. ἐπέδωκα; ἐπαινῶμαι διὰ ταῦτα, ἐκ ὧν ὧν ἐπέδωκα ὑπεύθυνος. ἦρχον; καὶ δέδωκά γε εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὧν ἐπέδωκα. νὴ Δί', ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα; εἶτα παρών, ὅτε με εἰσῆγον οἱ λογισταί, οὐ κατηγόρεις;*

118 *Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε ὅτι αὐτὸς ἑτός μοι μαρτυρεῖ ἐφ' οἷς οὐχ ὑπεύθυνος ἦν ἐστεφανῶσθαι, λαβὼν ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα ὅλον τὸ γραφέν μοι. οἷς γὰρ ἐκ ἐγράψατο τῇ προβολεύματος, τέτοις, ἃ διώκει, συκοφαντῶν φανήσεται. λέγε.*

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Εὐθυκλέους, πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Οἰνηΐδος, Κτησιφῶν Λεωσθένους Ἀναφλύστιος εἶπεν, ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς γενόμενος ἐπιμελητὴς τῆς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς καὶ προσαναλώσας εἰς τὰ ἔργα ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας τρία τάλαντα ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεὶς ἐπέδωκε τοῖς ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν θεωρικοῖς ἑκατὸν μνᾶς εἰς θυσίας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιᾶ ἀρετῆς ἕνεκα καὶ καλοκαγαθίας ἧς ἔχων διατελεῖ ἐν παντὶ καιρῷ εἰς τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν ''στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδοῖς 267
καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι τὸν ἀγωνοθέτην.

119 *Οὐκῦν ἃ μὲν ἐπέδωκα, ταῦτ' ἐστίν, ὧν ἐδὲν σὺ γέγραψαι· ἃ δέ φησιν ἡ βουλὴ δεῖν ἀντὶ τέτων γενέσθαι μοι,*

v. l. ἐπὶ τῶν ἱππέων ἐν τῇ om Ω. 117, 4. ἐπαινῦμαι] καὶ ἐπαινοῦμαι Ωτuv et γρ s. 5. ἐπέδωκα] ἔδωκα ΣΦ. δέδωκά] ἔδωκά pr. γε om Ts. 7. οὐ] διὰ τί οὐ tuv. 118, 1. εἰδῆτε Σ. 4. φανήσεται συκοφαντῶν Υ. 5. ἑνάτῃ FΩπru. 6. λεοσθένους t. 12. τῷ Ἀθ. FΣΦ: τῶν ἀθ. ς. παιανια Σ: ceteri παιανιέα. 14. τὸν Ἀθ, Σ: τῶν ἀθ. ς. 119, 2, μοι γενέσθαι k.

ταῦτ' ἔσθ' ἃ διώκεις. τὸ λαβεῖν ἐν τοῖς διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφῃ. ὁ δὲ παμπόνηρος ἄνθρωπος καὶ θεοῖς ἐχθρὸς καὶ βάσανος ὄντως ποῖός τις ἂν εἴη πρὸς θεῶν; οὐχ ὁ τοιοῦτος;

120 Καὶ μὴν περὶ τῶ γ' ἐν τῷ θεάτρῳ κεκηρύχθαι, τὸ μὲν μυριάκις μυρίοις κεκηρῦχθαι παραλείπω καὶ τὸ πολλάκις αὐτὸς ἐστεφανῶσθαι πρότερον, ἀλλὰ πρὸς θεῶν οὕτω σκαιὸς εἶ καὶ ἀναίσθητος, Αἰσχίνη, ὥς ἐ δύνασαι λογίσασθαι ὅτι τῷ μὲν στεφανουμένῳ τὸν αὐτὸν ἔχει ζῆλον ὁ στέφανος, ὅπου ἂν ἀναρρηθῇ, τοῦ δὲ τῶν στεφανούντων ἕνεκα συμφέροντος ἐν τῷ θεάτρῳ γίγνεται τὸ κήρυγμα; οἱ γὰρ ἀκούσαντες ἅπαντες εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν πόλιν προτρέπονται, καὶ τοὺς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαινοῦσι τοῦ στεφανουμένου· διόπερ τὸν νόμον τοῦτον ἡ πόλις γέγραφεν. Λέγε δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον λαβών.

NOMOΣ. Ὅσους στεφανοῦσί τινες τῶν δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν στεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάστους τοῖς ἰδίοις δήμοις, ἐὰν μή τινας ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ βουλὴ στεφανοῖ· τούτους δ' ἐξεῖναι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις [ἀναγορεύεσθαι].

121 Ἀκούεις, Αἰσχίνη, τοῦ νόμου λέγοντος σαφῶς, πλὴν ἐάν τινας ὁ δῆμος ἢ ἡ βουλὴ ψηφίσηται· τούτους δὲ 268
ἀναγορευέτω. τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λόγους πλάττεις; τί σαυτὸν οὐκ ἐλλεβορίζεις ἐπὶ τούτοις; ἀλλ' οὐδ' αἰσχύνῃ φθόνου δίκην εἰσάγων, οὐκ ἀδικήματος οὐδενός, καὶ νόμους μεταποιῶν, τῶν δ' ἀφαιρῶν μέρη, ἃς ὅλους δίκαιον ἦν ἀναγιγνώσκεσθαι τοῖς γε ὁμω-
122 μοκόσι κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι. ἔπειτα τοιαῦτα

v. 1. ἔννομον εἶναι ὁμολογῶν *Tpr.* 4. ὁ τοιοῦτος] οὗτος *p.*

120, 2. μυρίοις] μυρία *n.* 4. δύνασαι *ΣΓΦkrs*, δύνασθαι *F*: δύνασθαι *t.* 6. ὅπου *Ωprtuv.* ἂν om *s.* 7. ἕνεκα *FΩu.* τὸ κήρυγμα γίγνεται *ks.* 9. μᾶλλον τὴν χάριν *r.* 11. μοι om *ks.* 13. ποιεῖσθαι *Σ.* ἑκάστοις *Ω.* 15. ἀναγορεύεσθαι] ἐξεῖναι εὐθαι *ΣΓν*, στεφανοῦσθαι *Ωtu.* in *Φ* lacuna est, in *Fr* liturae. 121, 2. ψηφίσηται] στεφανώσηται *tv* et *γρ FΣΦr.* 4. πράττεις *s.* 5. εἰσάγων *ΣΦ.* 6. οὐδενός. καὶ *FΣΓΦprtv*: οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. καὶ *s.* νόμους μεταποιῶν *Σs* ceteri νόμους τοὺς μὲν μεταποιῶν. 122, 1. ψηφιεῖσθαι *Σ.* ἔπειτα] ἔπειτα σὺ *Ωprstu*, εἶτα σὺ *k.*

ποιῶν λέγεις ἃ δεῖ προσεῖναι τῷ δημοτικῷ, ὥσπερ ἀνδριάντα ἐκδεδωκὼς κατὰ συγγραφήν, εἶτ' οὐκ ἔχοντα ἃ προσῆκεν ἐκ τῆς συγγραφῆς κομιζόμενος, ἢ λόγῳ τοὺς δημοτικοὺς ἀλλ' οὐ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς πολιτεύμασι γιγνωσκομένους. καὶ βοᾶς ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα ὀνομάζων, ὥσπερ ἐξ ἁμάξης, ἃ σοὶ καὶ τῷ σῷ γένει πρόσεξιν, οὐκ
123 ἐμοί. καίτοι καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τούτῳ διαφέρειν ἡγοῦμαι, τῷ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικήματ' ἔχειν, ὧν ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τιμωρίαι, τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν τοῖς ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν. οἰκοδομῆσαι δὲ τοὺς προγόνους ταυτὶ τὰ δικαστήρια ὑπέλληφα ἐγ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταὐτὰ ἀπὸ τῶν ἰδίων κακῶν τὰ ἀπῤῥήτα λέγωμεν ἀλλήλους, ἀλλ' ἵνα ἐξελέγ-
124 χωμεν, ἐάν τις ἠδικηκώς τι τυγχάνῃ τὴν πόλιν. ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἧττον ἐμὲ πομπεύειν ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖν εἵλετο. ὃ μὴν οὐδ' ἐνταῦθα ἔλαττον ἔχων δίκαιός ἐστιν ἀπελθεῖν. ἤδη δ' ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι, τοσοῦτον αὐτὸν ἐρωτήσας. πότερόν σέ τις, Αἰσχίνη, τῆς πόλεως ἐχθρὸν ἢ ἐμὸν εἶναι φῇ; ἐμὸν δῆλον ὅτι. εἶτα οὖ μὲν ἦν παρ' ἐμοῦ δίκην κατὰ τοὺς νόμους ὑπὲρ τούτων 269
λαβεῖν, εἴπερ ἠδίκουν, ἐξέλιπες, ἐν ταῖς εὐθύναις, ἐν ταῖς
125 γραφαῖς, ἐν ταῖς ἄλλαις κρίσεσιν· οὗ δ' ἐγὼ μὲν ἀθῷος ἅπασι, τοῖς νόμοις, τῷ χρόνῳ, τῇ προθεσμίᾳ, τῷ κεκρίσθαι περὶ πάντων πολλάκις πρότερον, τῷ μηδεπώποτε ἐξελεγχθῆναι μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, τῇ πόλει δ' ἢ πλέον ἢ ἔλαττον ἀνάγκη τῶν γε δημοσίᾳ πεπραγμένων μετεῖναι τῆς δόξης, ἐνταῦθα ἀπήντηκας; ὅρα μὴ τούτων μὲν ἐχθρὸς ᾖς, ἐμὸς δὲ προσποιῇ.

v. 1. ἃ] πρὸς ἃ Σ. 3. συγγραφῆς] γραφῆς s. 5. γιγνωμένους Φ. καὶ ante βοᾷς om Σk, in γρ. habet s. 123, 2. τοῦτο Λ. 5. αἱ om Γ. 6. προγόνους ὑμῶν t. Λs, προγόνους ἡμῶν οὓς v. k. 7. ἡμᾶς pr. 8. ἀλλήλοις p. 124, 1. τι om FΛkuv. 4. πομπεύειν] λοιδορεῖν Λm. 6. φῇ] Θῇ ks. 8. ἐξέλιπες Σ. 125, 2. πᾶσι Ykrs. 3. πάντων] τούτων ks. πολλάκις om ks, πολλάκις τούτων Λtuv. 4. δ' ἢ] δὲ Φ. 6. ἐχθρὸς μὲν pr, 7. ἐμοῖ F, ἐμοὶ ΣΦpr et γρ s.

126 Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν εὐσεβὴς καὶ δικαία ψῆφος ἅπασι δέδεικται, δεῖ δέ με, ὡς ἔοικε, καίπερ οὐ φιλολοίδορον ὄντα φύσει, διὰ τὰς ὑπὸ τούτου βλασφημίας εἰρημένας ἀντὶ πολλῶν καὶ ψευδῶν αὐτὰ ταναγκαιότατ' εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, καὶ δεῖξαι τίς ὢν καὶ τίνων ῥᾳδίως οὕτως ἄρχει τῷ κακῶς λέγειν, καὶ λόγους τίνας διασύρει, αὐτὸς εἰρηκὼς ἃ τίς ἂν οὐκ ἂν ὤκνησε τῶν μετρίων ἀνθρώπων φθέγξασθαι;
127 τί γὰρ Αἰακὸς ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ Μίνως ἦν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μὴ σπερμολόγος, περίτριμμα ἀγορᾶς, ὄλεθρος γραμματεύς, οὐκ ἂν αὐτὸν οἶμαι τοιαῦτ' εἰπεῖν ἐφ' ἅν ἔτως ἐπαχθεῖς λόγους πορίσασθαι, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ πάλιν σύνεσιν καὶ παιδείαν ἐπικαλέμενον, ᾗ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ διαγιγνώσκεται· ταῦτα γὰρ δήπουθεν ἠκέστ' αὐτῷ λέγοντος.
128 σοὶ δὲ ἀρετῆς, ὦ κάθαρμα, ἢ τοῖς σοῖς τίς μετουσία; ἢ καλῶν ἢ μὴ τοιούτων τίς διάγνωσις; πόθεν ἢ πῶς ἀξιωθέντι; πῶ δὲ παιδείας σοι θέμις μνησθῆναι, ἧς τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς τετυχηκότων ἐφ' ἅν εἷς εἴποι περὶ αὐτῷ τοι-270 οῦτον οὐδέν, ἀλλὰ κἂν ἑτέρου λέγοντος ἐρυθριάσειεν, τοῖς δ' ἀπολειφθεῖσι μὲν ὥσπερ σύ, προσποιουμένοις δ' ὑπ' ἀναισθησίας τὸ τὰς ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν, ὅταν λέγωσιν, οὐ τὸ δοκεῖν τοιούτοις εἶναι περίεστιν.
129 Οὐκ ἀπορῶν δ' ὅ τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰπεῖν, ἀπορῶ τῷ πρώτῳ μνησθῶ, πότερ' ὡς ὁ πατήρ σε Τρόμης ἐδίδαξε παρ' Ἐλπίᾳ τῷ πρὸς τῷ Θησείῳ διδάσκοντι γράμματα, χοίνικας παχείας ἔχων καὶ ξύλον, ἢ ὡς ἡ μήτηρ σου τοῖς μεθημερινοῖς γάμοις ἐν τῷ κλισίῳ τῷ πρὸς τῷ Καλαμίτῃ ἥρωϊ χρωμένη τὸν καλὸν ἀνδριάντα

126, 2. δέ] δή *p.* οὖ om pr *r.* 3. φύσει om *Y* et pr *Σ*, in *γρ* habet *FΦ*. 6. τινὰς *FTΩprsu.* διασύρειν *Tkprs.* 7. ἂν in *γρ s.* 127, 3. τοιαῦτ'] ταῦτ' *FΣΦ.* 7. ἠκούσατε *ks.* 128, 2. πόθεν] πόθεν λαβόντι *t*, rc *Σ*, *γρ Φ.* 3. μὲν om *u.* [σὺ 6. σοὶ *k.* 8. τοιούτους *Tkrs.* 129, 3. ἐλπίδαι *Σ.* τῷ ante πρὸς om *k.* 4. ἔχων παχείας *pr.* καὶ om *u.* 5. σου om *FΣΦ.* κλισίῳ *r*, κλισιωι *Σ*, κλισείῳ *Φ*, κλησίῳ *Ωks.* 6. ἥρωϊ om k et pr *s.*

καὶ τριταγωνιστὴν ἄκρον ἐξέθρεψέ σε; ἀλλὰ πάντες ἴσασι ταῦτα, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. ἀλλ' ὡς ὁ τριηραύλης Φορμίων, ὃν Λίωνος τοῦ Φρεαρρίου δοῦλος, ἀνέστησεν αὐτὴν ἀπὸ ταύτης τῆς καλῆς ἐργασίας; ἀλλὰ νὴ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς οὐκ ἐμὴ περὶ σοῦ τὰ προσήκοντα λέγων αὐτὸς ἐ
130 προσήκοντας ἐμαυτῷ δόξω προφρῆσθαι λόγους. ταῦτα μὲν ἂν ἐάσω, ἀπ' αὐτῶν δὲ ὧν αὐτὸς βεβίωκεν ἄρξομαι. οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχεν ἦν, ἀλλ' οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται. ὀψὲ γάρ ποτε —, ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην ἅμ' Ἀθηναῖος καὶ ῥήτωρ γέγονε, καὶ δύο συλλαβὰς προσθεὶς τὸν μὲν πατέρα ἀντὶ Τρόμητος ἐποίησεν Ἀτρόμητον, τὴν δὲ μητέρα σεμνῶς πάνυ Γλαυκοθέαν ὠνόμασεν, ἣν Ἔμπεσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην, ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν δηλονότι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας τυχοῦσαν·
131 πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; ἀλλ' ὅμως οὕτως ἀχάριστος εἶ καὶ πονηρὸς φύσει, ὥστ' ἐλεύθερος ἐκ δούλης καὶ πλούσιος ἐκ πτωχοῦ διὰ τουτουσὶ γεγονὼς οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς 271
ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν κατὰ τετρωνὶ πολιτεύῃ. καὶ περὶ ὧν μέν ἐστι τις ἀμφισβήτησις, ὡς ἄρα ὑπὲρ τῆς πόλεως εἴρηκεν, ἐάσω· ἃ δ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν φανερῶς ἀπεδείχθη πράττων, ταῦτα ἀναμνήσω.

132 Τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδε τὸν ἀποψηφισθέντα Ἀντιφῶντα, ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν τὰ ὑμέτερα εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν; ὃν λαβόντος ἐμοῦ κεκρυμμένον ἐν Πειραιεῖ καὶ καταστήσαντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν βοῶν ὁ βάσκανος οὗτος καὶ κεκραγώς, ὡς ἐν δημοκρατίᾳ δεινὰ ποιῶ τοὺς ἠτυχηκότας τῶν πολιτῶν

v. 1. σε om *Γ*. ἀλλὰ — λέγω om *FΣΦΓευ*. 4. τοὺς om *Σ*. 130, 2. ἐάσω] παραλειψω *γρ Σ*. ἀπ' αὐτῶν δὲ] ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν *k*, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν τῶν *pr*, ἀπὸ δ' αὐτῶν *γρ Σ*. αὐτὸς om *Γ* et *γρ Σ*. 3. οὐδὲ γὰρ — καταρᾶται post λόγους ponit *γρ Σ*. 4. ἐχθὲς *Φ*. 5. γέγονε om *ks*. 6. ἀτρόμητον ἐποίησεν *Ωιι*. 7. σεμνῶς πάνυ] ἀσέμνως *Γ*, μάλα σεμνῶς corr *Γ*. ὠνόμασεν om *Σ*. 9. πάσχειν καὶ γίγνεσθαι δηλ. *Σ*. 131, 3. τούτους *Γ*. 4. ἔχοις *Ω*. ἀλλὰ καὶ *μ. Φks*. τούτων *k*. 6. φανερῶς] καθαρῶς *Φks*. 7. ἀπεδείχθη *FΣΩιυ*: ἐπεδείχθη *ς*. 132, 1. ὑμῶν om *ks*. τὸν om Anecd. p. 440, 5. 3. τὰ ἡμέτερα *k*, om *Σ*, in *γρ* habent *FΦ*.

ὑβρίζων καὶ ἐπ' οἰκίας βαδίζων ἄνευ ψηφίσματος, ἀφε-
133θῆναι ἐποίησεν. καὶ εἰ μὴ ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου
τὸ πρᾶγμα αἰσθομένη καὶ τὴν ὑμετέραν ἄγνοιαν ἐν οὐ
δέοντι συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα ἐπεζήτησε τὸν ἄνθρωπον καὶ
συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν ὡς ὑμᾶς, ἐξήρπαστ' ἂν ὁ τοιοῦτος
καὶ τὸ δίκην δοῦναι διαδὺς ἐξεπέμπετ' ἂν ὑπὸ τοῦ σε-
μνολόγου τετουί· νῦν δ' ὑμεῖς σρεβλώσαντες αὐτὸν ἀπε-
134κτείνατε, ὡς ἔδει γε καὶ τοῦτον. τοιγαροῦν εἰδυῖα ταῦτα
ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τότε τοῦτῳ πεπραγμένα, χει-
ροτονησάντων αὐτὸν ὑμῶν σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ
ἐν Δήλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ἀφ' ἥσπερ πολλὰ προΐε-
σθε τῶν κοινῶν, ὡς προείλεσθε κἀκείνην καὶ τοῦ πρά-
γματος κυρίαν ἐποιήσατε, τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπήλασεν
ὡς προδότην, Ὑπερίδῃ δὲ λέγειν προσέταξεν· καὶ ταῦτα
ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα τὴν ψῆφον ἔπραξε, καὶ οὐδε-
135μία [272] ψῆφος ἠνέχθη τῷ μιαρῷ τούτῳ. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀ-
ληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΤΡΕΣ. Μαρτυροῦσι Δημοσθένει ὑπὲρ ἁπάντων οἵδε, Καλλίας Σουνιεύς, Ζήνων Φλυεύς, Κλέων Φαληρεύς, Δημόνικος Μαραθώνιος, ὅτι τοῦ δήμου ποτὲ χειροτονήσαντος Αἰσχίνην σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας συνεδρεύσαντες ἡμεῖς ἐκρίναμεν Ὑπερίδην ἄξιον εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ τῆς πόλεως λέγειν, καὶ ἀπεστάλη Ὑπερίδης.

Οὐκοῦν ὅτε τούτου μέλλοντος λέγειν ἀπῆλασεν αὐτὸν
ἡ βουλὴ καὶ προσέταξεν ἑτέρῳ, τότε καὶ προδότην εἶναι
καὶ κακόνουν ὑμῖν ἀπέφηνεν.

136 Ἐν μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου

v. 1. βαδίζω k. 133, 1. ἡ ante βουλὴ om Υ. 4. ξυλλαβοῦσα k. ὡς] πρὸς k. 5. σεμνολογουμένου Υ et γρ F. 6. τούτου Υkrs. 134, 2. post πάγου cum Σ omisi τὰ. 3. ὑμῶν αὐτὸν pr. 4. ἀφ' om FΣΦ, in γρ habet r, om etiam ks, qui post ἥσπερ addunt ἕνεκα. προΐστε ΣΦ, προείσθε krs. 5. καὶ om Υr. τοῦ πράγματος κυρίαν FΣΥΦΩkrstuv: κυρίαν τοῦ πράγματος ς. 7. ὑπερειδηι FΣpr, ὑπερίδην Ωtuv. 9. ἐξηνέχθη Φ. 136, 2. μοι om ΣΥΦΩprtu. 3. μαρτυρίαι Ω, μαρτυρία k. 6. εἰς om Φ. 7. ὑπερείδην Σ. 9. μέλλοντος λέγειν] λέγοντος FΦ, μέλλοντος Σ. αὐτὸν om Σ. 10. εἶναι om Φ. 11. ἡμῖν r. 136, 1. τοῦτο om k. τοιοῦτο — τούτου] τῷ νεανίου τούτου καὶ τοιοῦτο πολίτευμα γρ s.

τούτου, ὁμοιόν γε, οὐ γάρ; οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ ἕτερον δὲ ἀναμιμνήσκεσθε. ὅτε γὰρ Πύθωνα Φίλιππος ἔπεμψε τὸν Βυζάντιον καὶ παρὰ τῶν αὐτοῦ συμμάχων πάντων συνέπεμψε πρέσβεις, ὡς ἐν αἰσχύνῃ ποιήσων τὴν πόλιν καὶ δείξων ἀδικοῦσαν, τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν οὐκ εἶξα οὐδ' ὑπεχώρησα, ἀλλ' ἀναξὰς ἀντεῖπον καὶ τὰ τῆς πόλεως δίκαια ἐχὶ πρᾴδωκα, ἀλλ' ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα φανερῶς οὕτως ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς ἀνισταμένους ὁμολογεῖν· οὗτος δὲ συνηγωνίζετο καὶ τἀναντία ἐμαρτύρει τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτα ψευδῆ.

137 Καὶ ἐκ ἀπέχρη ταῦτα, ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦθ' ὕστερον Ἀναξίνῳ τῷ κατασκόπῳ συνιὼν εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν ἐλήφθη. καίτοι ὅστις τῷ ὑπὸ τῶν πολεμίων "πεμφθέντι273 μόνος μόνῳ συνῄει καὶ ἐκοινολογεῖτο, ἅτος αὐτὸς ὑπῆρχε τῇ φύσει κατάσκοπος καὶ πολέμιος τῇ πατρίδι. Κωὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, πάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τελέδημος Κλέωνος, Ὑπερίδης Καλλίσχρου, Νικόμαχος Διοφάντου μαρτυροῦσι Δημοσθένει καὶ ἐπωμόσαντο ἐπὶ τῶν στρατηγῶν εἰδέναι Αἰσχίνην Ἀκρομήτου Κοθωκίδην συνερχόμενον νυκτὸς εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν καὶ κοινολογούμενον Ἀναξίνῳ, ὃς ἐκρίθη εἶναι κατάσκοπος παρὰ Φιλίππου. αὗται ἀπεδόθησαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νικίου, ἑκατομβαιῶνος τρίτῃ ἱσταμένου.

138 Μυρία τοίνυν ἔτερ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτῶ παραλείπω. καὶ γὰρ ἔτω πως ἔχει. πολλὰ ἂν ἐγὼ νῦν ἔτι τούτων ἔχοιμι δεῖξαι, ὧν ἅτος κατ' ἐκείνες τὲς χρόνες τοῖς μὲν ἐχθροῖς ὑπηρετῶν ἐμοὶ δ' ἐπηρεάζων εὑρέθη. ἀλλ' ἃ τίθεται ταῦτα παρ' ὑμῖν εἰς ἀκριβῆ μνήμην ἃδ' ἣν προσῆκεν ὀργήν, ἀλλὰ δεδώκατε ἔθει τινὶ φαύλῳ πολλὴν ἐξουσίαν τῷ βουλομένῳ

v. 3. πάντων ΣΥprs, πάντως k: ἁπάντων ς. 4. ἐν om Ω. 6. οὐκ εἶξα οὐδ'] οὐχ ΣΦ. 11. συνεμαρτύρει k. 137, 1. ἀλλὰ καὶ π. ΥΩιιν. ὕστερον ante τῷ ponit k. 2. ἀναξεινωι Σ, ἀξεί-νωι Υ, ἀξίνῳ γρ FΦ. 4. συνείη r. 7. τελέδημος ΓΣΤΦpr. primam litteram om t: Μελέδημος ς. 11. παρὰ om Ω. 12. ἐπὶ] παρὰ Ωιιν. τρίτης Ω. 138, 1. ἕτερα post ἔχων ponit k, ἕτερ' — αὐτοῦ om pr Φ. 2. νῦν om Σ. ἔτι] ἐπὶ s.

τὸν λέγοντά τι τῶν ὑμῖν συμφερόντων ὑποσκελίζειν καὶ συκοφαντεῖν, τῆς ἐπὶ ταῖς λοιδορίαις ἡδονῆς καὶ χάριτος τὸ τῆς πόλεως συμφέρον ἀνταλλαττόμενοι· ὑπὲρ ὧν ῥᾴδιον ἐξι καὶ ἀσφαλέστερον ἀεὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντα μισθαρνεῖν ἢ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἑλόμενον τάξιν πολιτεύεσθαι.

139 Καὶ τὸ μὲν δὴ πρὸ τοῦ πολεμεῖν φανερῶς συναγωνίζεσθαι Φιλίππῳ δεινὸν μέν, ὦ γῆ καὶ θεοί, πῶς γὰρ ἔς"κα-274 τὰ τῆς πατρίδος· ὑότε δ', εἰ βούλεσθε, δότε αὐτῷ τοῦτο. ἀλλ' ἐπειδὴ φανερῶς ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο, Χερρόνησος ἐπορθεῖτο, ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐπορεύθ' ἅνθρωπος, ἐκεῖ' ἐν ἀμφιαβητησίμῳ τὰ πράγματα ἦν ἀλλ' ἐνεστήκει πόλεμος, ὅ τι μὲν πώποτ' ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βάσκανος ὑτοσὶ ἰαμβειοφάγος, ἂν ἂν ἔχοι δεῖξαι, ᾗδ' ἔξιν ὅτι μεῖζον ὅτ' ἔλαττον ψήφισμα ὐδὲν Αἰσχίνῃ περὶ τῶν συμφερόντων τῇ πόλει. εἰ δὲ φησι, νῦν δειξάτω ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι. ἀλλ' ἂν ἔχοι ὐδέν. καίτοι δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον, ἢ μηδὲν τοῖς πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ τότ' ἔχοντ' ἐγκαλεῖν μὴ γράφειν παρὰ ταῦθ' ἕτερα, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν συμφέρον ζητοῦντα μὴ φέρειν εἰς μέσον τὰ τούτων ἀμείνω.

140 Ἆρ' οὖν οὐδ' ἔλεγεν, ὥσπερ οὐδ' ἔγραφεν, ἵνα μὴ ἐργάσασθαί τι δέοι κακὸν ὑμᾶς; οὐ μὲν οὖν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ φέρειν ἠδύνατ', ὡς ἔσικεν, ἡ πόλις καὶ ποιεῖν ὅτος λανθάνειν· ἓν δ' ἐπεξειργάσατο ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοιοῦτον, ὃ πᾶσι τοῖς προτέροις ἐπέθηκε τέλος· περὶ ἃ τὰς πολλὰς ἀνάλωσε λόγους, τὰ τῶν Ἀμφισσέων φῶν Λοκρῶν διεξιὼν δόγματα, ὡς διαῤῥέψων τἀλη-

v, 1. λέξοντά p. τι] τι περὶ Φ. 3. ἀντικαταλλαττόμενοι Γ kprs et γρ Φ. 139, 5. ἐπορεύθ' ἄνθρωπος FΦ: ἐπορεύετ' ἄνθρωπος ς. 6. ἐν] κἂν ἐν r, in Γ litura. ἦν om Γ. ἐνεστήκει Σb ceteri ἐνειστήκει. 7. πώποτ'] τῷ ποτ' k. 8. οὗτος ks. ἰαμβιογράφος ΣΦ, ἰαμβειογράφος Ωτιυ, ἰαμβαγράφος ks, ἰαμβειομάχος γρ F. οὐκ] οὐδ' ks. 9. περὶ] ὑπὲρ Σ. 10. ἐν] ἐπὶ FΣΦΩτιυ, ἐφ' ἑνὶ pr. 11. ἀνάγκη αὐτὸν Γkrs. 14. εἰς τὸ μέσον Γpr. 140, 1. οὐκ ἔγραφεν r. 2. τι om t. ὑμᾶς om Σ, in γρ habent FΦ. 4. πόλις καὶ Σks, πόλις ἃ ceteri. λανθάνειν Σ: ἐλάνθανεν ς. ὦ om FΣΩkpuv. 6. ἀμφισέων Σ. 7. τῶν Λοκρῶν om Γ, τῶν om ps.

Θές. τὸ δ' ἀ τοιοῦτόν ἐστι πόθεν; ὐδέποτ' ἐκείψῃ σὺ τἀκεῖ πεπραγμένα σαυτῷ· οὐχ οὕτω πολλὰ ἐρεῖς.

141 Καλῶ δ' ἐναντίον ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς θεὰς ἅπαντας καὶ πάσας, ὅσοι τὴν χώραν ἔχουσι τὴν Ἀττικήν, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον, ὃς πατρῷός ἐστι τῇ πόλει, καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις, εἰ μὲν ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἶπόμι καὶ εἶπον τόν' εὐθὺς ἐν τῷ δήμῳ, ὅτε Πρω- 275
τον εἶδον τυτονὶ τὸν μιαρὸν τότε τῶ πράγματος ἁπτόμενον (ἔγνων γάρ, εὐθέως ἔγνων), εὐτυχίαν μοι δοῦναι καὶ σωτηρίαν, εἰ δὲ πρὸς ἔχθραν ἢ φιλονεικίας ἰδίας ἕνεκ' αἰτίαν ἐπάγω τούτῳ ψευδῆ, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀνόνητόν με ποιῆσαι.

142 Τί οὖν ταῦτ' ἐπήραμαι καὶ διετινάγμην οὕτως ἐφοδρῶς; ὅτι καὶ γράμματ' ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα, ἐξ ὧν ταῦτ' ἐπεδείξω σαφῶς, καὶ ὑμᾶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα μνημονεύοντας, ἐκεῖνο φοβοῦμαι, μὴ τῶν εἰργασμένων αὐτῷ κακῶν ὑπολιφθῇ ἐλάττων ἄτος· ὅπερ πρότερον συνέβη, ὅτε τοὺς τελαπώρους Φωκέας ἐποίησεν
143 ἀπολέσθαι τὰ ψευδῆ δεῦρ' ἀπαγγείλας. τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος καὶ δι' ὃν ἠρέθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμών, ὃς ἅπαντ' ἀνέτρεψε τὰ τῶν Ἑλλήνων, οὗτός ἐστιν ὁ συγκατασκευάσας καὶ πάντων εἷς ἀνὴρ τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν. καὶ τότ' εὐθὺς ἐμοῦ διαμαρτυρομένου καὶ βοῶντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ „πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσάγεις, Αἰσχίνη, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν" οἱ μὲν ἐκ παρακλήσεως συγκαθήμενοι οὐκ εἶων με λέγειν, οἱ δ' ἐθαύμαζον καὶ κενὴν αἰτίαν δικ τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐπάγειν με ὑπελάμβανον

v. l. πόθεν· οὐδέποτ' FΣΩks: πόθεν· πολλᾶ γε καὶ δεῖ· οὐδέποτ' ς. 141, 2. πάντας Tpr. 4. καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις] πᾶσι τούτοις ἐπεύχομαι k. 5. οὗτ'] καὶ τόδ' ΣΦ. 6. τοῦτον k. 9. ἀνόητον Ωu. 10. ποιῆσαι] γενέσθαι s. 142, 2. καὶ om Σ. ἔχων om pr T. 4. μνημονεύσοντας ΣΦ. 5. ἑαυτῷ krs. ὑπολιφθῇ οὗτος ἐλάττων Σ1 ceteri οὗτος ἐλάττων ὑπολιφθῇ. ὅπερ] ὥσπερ p. πρότ. ἑαυτῷ σὺνέβη k. 143, 2. ὧν Ω. 4. ἑλλήνων πράγματα οὐτ. Tkrsv. 5. τῶν om FΣΦ. κακῶν γεγενημένος καὶ krs. 6. διαμαρτυρομένου Ω. 7. ἄγεις FΦΩtuv. 9. κοινὴν r.

144 αὐτῷ. ἥτις δ' ἡ φύσις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γέγονε τούτων τῶν πραγμάτων, καὶ τίνος ἕνεκα ταῦτα συνεσκευάσθη καὶ πῶς ἐπράχθη, νῦν ἀκούσατε, ἐπειδὴ τότε ἐκωλύθητε· καὶ γὰρ εὖ πρᾶγμα συντεθὲν ὄψεσθε, καὶ μεγάλα ὠφελήσεσθε πρὸς ἱστορίαν τῶν κοινῶν, καὶ ὅση δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ, θεάσεσθε.

145 Οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας ἐξ ἀπαλλαγῆ Φιλίππῳ, "εἰ μὴ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς ἐχθρὸς ποιήσειε 276
τῇ πόλει· ἀλλὰ καίπερ ἀθλίως καὶ κακῶς τῶν στρατηγῶν τῶν ὑμετέρων πολεμούντων αὐτῷ ὅμως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πολέμου καὶ τῶν λῃστῶν μυρία ἔπασχε κακά. οὔτε γὰρ ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γιγνομένων οὐδέν, οὔτ' εἰσή-
146 γετο ὧν ἐδεῖτ' αὐτῷ· ἦν δὲ ἔτ' ἐν τῇ θαλάττῃ τότε κρείττων ὑμῶν, οὔτ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθεῖν δυνατὸς μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων μήτε Θηβαίων διόντων· συνέβαινε δὲ αὐτῷ τῷ πολέμῳ κρατοῦντι τοὺς ὁποισοῦν ὑμεῖς ἐξεπέμπετε στρατηγούς (ἐῶ γὰρ τοῦτό γε) αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ τόπου καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἑκατέροις κακο-
147 παθεῖν. εἰ μὲν ἦν τῆς ἰδίας ἕνεκ' ἔχθρας ἢ τοὺς Θετταλοὺς ἢ τοὺς Θηβαίους συμπείθοι βαδίζειν ἐφ' ὑμᾶς, οὐδὲν ἂν ἡγεῖτο προσέξειν αὐτῷ τὸν νοῦν· ἂν δὲ τὰς ἐκείνων κοινὰς προφάσεις λαβὼν ἡγεμὼν αἱρεθῇ, ῥᾴον ἤλπιζε τὰ μὲν παρακρούσεσθαι τὰ δὲ πείσειν. τί οὖν; ἐπεχειρεῖ, θεάσασθ' ὡς εὖ, πόλεμον ποιῆσαι τοῖς Ἀμφικτύοσι καὶ περὶ τὴν πυλαίαν παραχήν· εἰς γὰρ ταῦτ' εὐθὺς αὐτὸς
148 ὑπελάμβανεν αὐτοῦ δεήσεσθαι. εἰ μὲν τοίνυν τοῦτο ἦ τῶν παρ' ἑαυτῷ πεμπομένων ἱερομνημόνων ἢ τῶν ἐκεί-

144, 2. εἵνεκα ΣΩν, ἕνεκεν ks. 3. ἐπακούσατε ΣΦ. τότε] γὰρ τότε k. 4. γὰρ om P. 5. ὠφεληθήσεσθε corr r. ἱστορίαν] σωτηρίαν s. 6. ἐν om k. θεάσεσθε Ωpuv, θεασεσθε t, θεάσασθε k: θεάσασθε ceteri. 145, 1. ἡμῖς ks. 6. ἐσήγετο Σu. 146, 1. ἔδει τινὶ s. κρείττων τότε ΦΩprsuv. 2. ἡμῶν k. ἐλθεῖν om P. 4. δὲ] τε ks. 147, 1. ἕνεκεν TΩprstuv. 2. οὐδεὶ ἂν] οὐδὲν ἂν Ωu, οὐδένα ks. 3. ἡγεῖτο προσέξειν] προσέχειν ks. 4. ηρεθῃ ΣΦ. 5. παρακρούσασθαι sv. 6. ἀμφικτυόων r. 7. αὐτοὺς om k. 148, 1. τοῦτον puv et pr Tu.

νε συμμάχων εἰσηγοῖτό τις, ὑπόψεσθαι τὸ πρᾶγμα ἐνόμιζε καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Θετταλὲς καὶ πάντας φυλάξεσθαι, ἂν δ' Ἀθηναῖος ᾖ καὶ παρ' ὑμῶν τῶν ὑπεναντίων ὁ τοῦτο ποιῶν, εὐπόρως λήσειν· ὅπερ συνέβη.
149 πῶς οὖν ταῦτ' ἐποίησεν; μισθοῦται τουτονί. οὐδενὸς δὲ προειδότος, οἶμαι, τὸ πρᾶγμα οὐδὲ φυλάττοντος, ὥσπερ εἴωθε τὰ τοιαῦτα παρ' ὑμῖν γίγνεσθαι, προβληθεὶς πυ-277 λαγόρας οὗτος καὶ τριῶν ἢ τεττάρων χειροτονησάντων αὐτὸν ἀνερρήθη. ὡς δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα λαβὼν ἀφίκετο εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας, πάντα τἄλλ' ἀφεὶς καὶ παριδὼν ἐπέρανεν ἐφ' οἷς ἐμισθώθη, καὶ λόγους εὐπροσώπους καὶ μύθους, ὅθεν ἡ Κιρραία χώρα καθιερώθη, συνθεὶς καὶ διεξελθὼν ἀνθρώπους ἀπείρους λόγων καὶ
150 τὸ μέλλον οὐ προορωμένους, τὲς ἱερομνήμονας, πείθει ψηφίσασθαι περιελθεῖν τὴν χώραν ἣν οἱ μὲν Ἀμφισσεῖς σφῶν αὐτῶν οὖσαν γεωργεῖν ἔφασαν, ἔτος δὲ τῆς ἱερᾶς χώρας ἠτιᾶτο εἶναι, οὐδεμίαν δίκην τῶν Λοκρῶν ἐπαγόντων ἡμῖν, οὐδ' ἃ νῦν οὗτος προφασίζεται, λέγων ὡς ἀληθῆ. γνώσεσθε δ' ἐκεῖθεν. οὐκ ἐνῆν ἄνευ τὲ προσκαλέσασθαι δήπου τοῖς Λοκροῖς δίκην κατὰ τῆς πόλεως τελέσασθαι. τίς οὖν ἐκλήτευσεν ἡμᾶς; ἐπὶ ποίας ἀρχῆς; εἰπὲ τὸν εἰδότα, δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις, ἀλλὰ κενῇ προ-
151 φάσει ταύτῃ κατεχρῶ καὶ ψευδεῖ. περιόντων τοίνυν τὴν χώραν τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τὴν ὑφήγησιν τὴν τότε, προσπεσόντες οἱ Λοκροὶ μικροῦ μὲν ἅπαντας κατηκόντισαν, τινὰς δὲ καὶ συνήρπασαν τῶν ἱερομνημόνων. ὡς

οἳ

v. 1. εἰσηγοῖτό *Tprs*, εἰσηγεῖτό *F*: εἰσηγεῖτο ς. 2. ἅπαντας *Tkpr*. 3. φυλάξασθαι *Tkprsuv*. 149, 1. μηδενὸς *k*, omisso δέ. 3. ὑμῶν *FΩuv*. πυλαγορος pr *Σ*. 4. ἢ τεττάρων om *k*. 7. περιδὼν *u*. 8. καιρραία *s*. 9. ἀπείρων *r*. 150, 4. ἐπαγόντων] ἐχόντων *pr*. 5. οὗτος προφασίζεται λέγων *Σ*, οὗτος λέγων προφασίζεται *FΦΩuv*, προφασίζεται οὗτος λέγων *kprst*, προφασίζεται λέγων *T*. 6. προκαλέσασθαι *FΩkrsu*. 7. τελέσασθαι *Σks*; συντελέσασθαι ς. 8. ἐπὶ] ἀπὸ *FΣTΦΩrpuv*. 9. καινῇ *Σks*. 151, 3. προπεσόντες *s*.

α

μὲν om *Σ*. κατηκόντισαν ἅπαντας *Σks*, ἅπαντες κατηκόντισαν *u*. 4. καὶ συνήρπασαν] συνήρπασαν καὶ *r*.

δ' ἅπαξ ἐκ τούτων ἐγκλήματα καὶ πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσεῖς ἐταράχθη, τὸ μὲν πρῶτον ὁ Κόττυφος αὐτῶν τῶν Ἀμφικτυόνων ἦγαγε στρατιάν, ὡς δ' οἱ μὲν οὐκ ἦλθον, οἱ δ' ἐλθόντες οὐδὲν ἐποίουν, εἰς τὴν ἐπικοῦσαν πυλαίαν ἐπὶ τὸν Φίλιππον εὐθὺς ἡγεμόνα ἦγον οἱ κατεσκευασμένοι καὶ πάλαι πονηροὶ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν
152 ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. καὶ προφάσεις εὐλόγους εἰλήφεσαν· ἢ γὰρ αὐτοὺς εἰσφέρειν καὶ ξένους τρέφειν ἔφασαν δεῖν 278
καὶ ζημιᾶν τοὺς μὴ ταῦτα ποιοῦντας, ἢ ἐκεῖνον αἱρεῖσθαι. τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ῥᾳδίᾳ γὰρ ἐκ τούτων ἡγεμών. καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς δύναμιν συλλέξας καὶ παρελθὼν ὡς ἐπὶ τὴν Κυῤῥαίαν, ἐῤῥῶσθαι φράσας πολλὰ Κυῤῥαίοις
153 καὶ Λοκροῖς, τὴν Ἐλάτειαν καταλαμβάνει. εἰ μὲν οὖν μὴ μετέγνωσαν εὐθύς, ὡς τοῦτ' εἶδον, οἱ Θηβαῖοι καὶ μεθ' ἡμῶν ἐγένοντο, ὥσπερ χειμάῤῥους ἂν ἅπαν τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν πόλιν εἰσέπεσεν· νῦν δὲ τό γ' ἐξαίφνης ἐπίσχον αὐτὸν ἐκεῖνοι, μάλιστα μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεῶν τινὸς εὐνοίᾳ πρὸς ὑμᾶς, εἶτα μέντοι, καὶ ὅσον καθ' ἕνα ἄνδρα, καὶ δι' ἐμέ. Ἀος δέ μοι τὰ δόγματα ταῦτα καὶ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ἕκαστα πέπρακται, ἵν' εἰδῆτε ἥλικα πράγματα ἡ μιαρὰ κεφαλὴ ταράξασα αὖθις δίκην
154 οὐκ ἔδωκεν. λέγε μοι τὰ δόγματα.

ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ. Ἐπὶ ἱερέως Κλεισαγόρου, ἐαρινῆς πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ Ἀμφισσεῖς ἐπεβαίνουσιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν χώραν καὶ σπείρουσι καὶ βοσκήμασι κατα-

v. 2. ἐπράχθη p et corr r, ἐτάχθη ks. [152, 3. ταῦτα] τοιαῦτα k. 5. εὐθέως Σk. δύναμιν] δ φίλιππος δύναμιν ks. 6. κίῤῥαν Σ, καιῤῥαίαν s. ἐῤῥῶσθαι Σ, ἴῤῥωσθαι Φ. πολλὰ φράσας ks. καιῤῥαίοις s, καὶ κιῤῥαίοις FΦΤΩprtuv. 153, 2. εὐθέως Σk. ὡς τοῦτο εἶδον οἱ om FTΩprtu, in γρ habet Φ. 4. τόγ' ΣΦ, τόγ' F, τότε Γp et corr r, τοῦτο γε ks: τότε γ' c. 5. αὐτὸν om ks, in γρ habet FΦ. 6. τινῶν Ω, τινῶν π. 7. ταῦτα τὰ δόγματα r. 8. εἰδεῖτε Ω. 154, 1. οὐ δέδωκεν Tkps. καί μοι λέγε krs. 2. δόγματα ΣΦΩkv. 3. πυλαγόροις FΣΤΦrs: ceteri πυλαγόραις. 4. καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων om FΣΩprtuv.

νέμεσιν, ἐπελθεῖν τὰς πυλαγόρους καὶ τοὺς συνέδρους, καὶ στήλαις διαλαβεῖν τὰς ὁρους, καὶ ἀπειπεῖν τοῖς Ἀμφισσεῦσι τῷ λοιπῷ μὴ ἐπιβαίνειν.

155 ΕΤΕΡΟΝ ΔΟΓΜΑ. Ἐπὶ ἱερέως Κλεινάγόρου, ἐαρινῆς πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ οἱ ἐξ Ἀμφίσσης τὴν ἱερὰν 279
χώραν κατανειμάμενοι γεωργοῦσι καὶ βοσκήματα νέμουσι, καὶ κωλύόμενοι τοῦτο ποιεῖν, ἐν τοῖς ὅπλοις παραγινόμενοι, τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον κεκωλύκασι μετὰ βίας, τινὰς δὲ καὶ τετραυματίκασι, [καὶ] τὸν στρατηγὸν τὸν ἱερημένον τῶν Ἀμφικτυόνων Κόττυφον τὸν Ἀρκάδα πρεσβεῦσαι πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ ἀξιοῦν ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσιν, ὅπως μὴ περιίδῃ ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν Ἀμφισσέων τὸν θεὸν πλημμελούμενον· καὶ διότι αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἱροῦνται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμφικτυόνων.

Λέγε δὴ καὶ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ταῦτ' ἐγίγνετο· εἰσὶ γὰρ καθ' οὓς ἐπυλαγόρησεν οὗτος. λέγε.

ΧΡΟΝΟΙ. Ἄρχων Μνησιθείδης, μηνὸς ἀνθεστηριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ.

156 *Δὸς δή μοι τὴν ἐπιστολὴν ἣν, ὡς ἐγὼ ὑπήκοον οἱ Θηβαῖοι, πέμπει πρὸς τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ συμμάχους ὁ Φίλιππος, ἵν' εἰδῆτε καὶ ἐκ ταύτης σαφῶς ὅτι τὴν μὲν ἀληθῆ πρόφασιν τῶν πραγμάτων, τὸ ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὑμᾶς πράττειν, ἀπεκρύπτετο, κοινὰ δὲ καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσι δόξαντα ποιεῖν προσεποιεῖτο· ὁ δὲ τὰς ἀφορμὰς ταύτας καὶ τὰς προφάσεις αὐτῷ παρασχὼν οὗτος ἦν. λέγε.*

157 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. *Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος* 280
Πελοποννησίων τῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ τοῖς δημιοργοῖς καὶ τοῖς συνέδροις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις πᾶσι χαίρειν. ἐπειδὴ Δοκροὶ οἱ καλούμενοι Ὀζόλαι, κατοικοῦντες ἐν Ἀμφίσσῃ, πλημμελοῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ Ἀπόλλωνος τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ τὴν ἱερὰν χώραν ἐρχόμενοι μεθ' ὅπλων λεηλατοῦσι, βούλομαι τῷ θεῷ μετ' ὑμῶν βοηθεῖν καὶ ἀμύνασθαι τοὺς παραβαίνοντάς τι τῶν ἐν ἀνθρώποις εὐσεβῶν· ὥστε συναν-

v. l. πυλαγόρους FΣΤΦr: ceteri πυλαγόρας. 155, 1. *ΕΤΕΡΟΝ* om *v*. 2. πυλαγόροις FΣΩ: ceteri πυλαγόρας. 4. βοσκήμασι corr *Ω*. 13. ἐγένετο *p*. 156, 1. μοι om *Σks*. ὑπήκουσαν pr *Σ*. οἱ om *uv*. 5. ἡμᾶς *Ω*. 7. αὐτῷ παρασχὼν *Σ* et γρ *Φ*: παραδοὺς αὐτῷ *ς*. οὗτος ἦν] οὗτος ἦν αὐτῷ *kprs* et rc *Σ*: pr enim om. 157, 1. *ΦΙΛΙΠΠΟΥ* om *Σkrv*. 3. πᾶσι συμμάχοις *r*.

τᾶτε μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Φωκίδα, ἔχοντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τεσσαράκοντα, τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς λήγου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν, ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, βοηδρομιῶνος, ὡς δὲ Κορίνθιοι, πανέμου. τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι παυδημεὶ χρησόμεθα, τοῖς δὲ συμβούλοις ἡμῖν κειμένοις ἐπιζημίοις. εὐτυχεῖτε.

158 Ὁρᾶθ' ὅτι φεύγει μὲν τὰς ἰδίας προφάσεις, εἰς δὲ τὰς Ἀμφικτυονικὰς καταφεύγει. τίς οὖν ὁ ταῦτα συμπαρασκευάσας αὐτῷ; τίς ὁ τὰς προφάσεις ταύτας ἐνδὺς; τίς ὁ τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων μάλιστα αἴτιος; οὐχ οὗτος; μὴ τοίνυν λέγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περιιόντες ὡς ὑφ' ἑνὸς τοιαῦτα πέπονθεν ἡ Ἑλλὰς ἀνθρώπου. οὐχ ὑφ' ἑνός, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν καὶ πονηρῶν τῶν παρ'
159 ἑκάστοις, ὦ γῆ καὶ θεοί· ὧν εἷς οὑτοσί, ὃν, εἰ μηδὲν εὐλαβηθέντα τἀληθὲς εἰπεῖν δέοι, ἐκ ἂν οἰκήσαιμι ἔγωγε κοινὸν ἀλιτήριον τῶν μετὰ ταῦτα ἀπολωλότων ἁπάντων εἰπεῖν, ἀνθρώπων τόπων πόλεων· ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύντων αἴτιος. ὃν ὅπως ποτὲ οὐκ εὐθὺς ἰδόντες ἀπεστράφητε, θαυμάζω· πλὴν πολύ τι 281
σκότος, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας.

160 Συμβέβηκε τοίνυν μοι τῶν κατὰ τῆς πατρίδος τούτῳ πεπραγμένων ἅψασθαι ἐνεστηκότων· ἃ τούτοις ἐναντιούμενος αὐτὸς πεπολίτευμαι ἀφῖχθαι· ἃ πολλῶν μὲν ἕνεκ' ἂν εἰκότως ἀκούσαιτέ μου, μάλιστα δ' ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε.

161 ὁρῶν γὰρ ἐγὼ Θηβαίους, σχεδὸν δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπὸ τῶν τὰ Φιλίππου φρονούντων καὶ διεφθαρμένων παρ' ἑκατέροις ὃ μὲν ἦν ἀμφοτέροις φοβερὸν καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον, τὸ τὸν Φίλιππον ἐᾶν αὐξάνεσθαι, παρορῶντας

v. 2. τεσσαράκοντα ΣΦΩlt: ceteri τετταράκοντα. 3. πανήμου FΣΓΦpr. 4. ἡμῖν κειμένοις FΣΓΦpr: vulgo interponunt μή.
158, 1. μὲν om Σ. 2. παρασκευάσας krs. 7. τῶν om pr Σ.
159, 1. οὑτοσί Σ: ceteri οὗτος ἐστιν. εἰ om pr s, post εὐλαβηθέντα ponit rc s. 5. φύντων αἴτιος TΩltuv: ceteri φύντων κακῶν αἴτιος. 7. ἐστὶν ante ὡς ponit T. 160, 3. ἁφῖχθαι om pr Σ. ἂν add Σ. 4. ἀκούσαιτε T et corr Φ, ἀκούσαιτε krs, ἀκούετε Ω: ἀκούσετε s. 161, 1. ἡμᾶς Ω. 2. φρονούντων Σkrs et γρ ΦΩ: πραττόντων s.

καὶ ὐδὲ καθ' ἓν φυλαττομένης, εἰς ἔχθραν δὲ καὶ τὸ προσκρέειν ἀλλήλοις ἑτοίμως ἔχοντας, ὅπως τοῦτο μὴ γένοιτο παρατηρῶν διετέλεν, ἐκ ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης μόνον
162 ταῦτα συμφέρειν ὑπολαμβάνων, ἀλλ' εἰδὼς Ἀριζοφῶντα καὶ πάλιν Εὔβυλον πάντα τὸν χρόνον βελομένους πρᾶξαι ταύτην τὴν φιλίαν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πολλάκις ἀντιλέγοντας ἑαυτοῖς τοῦθ' ὁμογνωμονοῦντας ἀεί. ὃς σὺ ζῶντας μέν, ὦ κίναδος, κολακεύων παρηκολούθεις, τεθνεώτων δ' ἐκ αἰσθάνει κατηγορῶν· ἃ γὰρ περὶ Θηβαίων ἐπετιμᾶς ἐμοί, ἐκείνων πολὺ μᾶλλον ἢ ἐμοῦ κατηγορεῖς, τῶν πρότερον ἢ ἐγὼ ταύτην τὴν συμμαχίαν δοκιμασάντων.
163 ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι, ὅτι τὸν ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον τούτου μὲν ποιήσαντος, συμπεραναμένων δὲ τῶν ἄλλων τῶν συνεργῶν αὐτῷ τὴν πρὸς Θηβαίους ἔχθραν, συνέβη τὸν Φίλιππον ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς, οὗπερ ἕνεκα τὰς πόλεις οὗ-282 τοι συνέκρουον, καὶ εἰ μὴ προεξανέζημεν μικρόν, ὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτὰς ἂν ἠδυνήθημεν· οὕτω μέχρι πόῤῥω προήγαγον ἕτοι τὸ πρᾶγμα. ἐν οἷς δ' ἦτε ἤδη τὰ πρὸς ἀλλήλους, τοῦτονὶ τῶν ψηφισμάτων ἀκούσαντες καὶ τῶν ἀποκρίσεων εἴσεσθε. Καί μοι λέγε ταῦτα λαβών.

164 ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ φθίνοντος, φυλῆς πρυτανευούσης Ἐρεχθηίδος, βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμῃ, ἐπειδὴ Φίλιππος ἃς μὲν κατείληφε πόλεις τῶν ἀστυγειτόνων, τινὰς δὲ πορθεῖ, κεφαλαίῳ δὲ ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν παρασκευάζεται παραγίγνεσθαι, παρ' οὐδὲν ἡγούμενος τὰς ἡμετέρας συνθήκας, καὶ τοὺς ὅρκους λύειν ἐπιβάλλεται καὶ τὴν εἰρήνην, παραβαίνων τὰς κοινὰς πίστεις, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμπειν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οἵτινες αὐτῷ διαλέξονται καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν καὶ

v. 2. ἀλλήλους γρ s. τοῖτο μὴ] μὴ τοῦτο Ωu. γένοιτο Σ: γενήσεται ς. 162, 4. ἑαυτοῖς om pr Σ. τοῦθ'] εἰς τοῦθ' ks: 5. ὦ] ὡς ks. κίναιδος kpru. 6. αἰσθάνει Σ: ceteri αἰσχύνῃ. 8. προτέρων u. 163, 3. πρὸς Θηβαίους Σ, πρὸς τὰς Θηβαίους ς. 5. προεξανέστημεν Σ: προεξίστη Ω. οὐδ'] οὐδ' ἂν F. 6. αὐτοὺς om Σks. 7. τὸ πρᾶγμα] τὴν ἔχθραν Σpr et γρ Φ, om ks et γρ Σ et altera γρ Φ. 8. τοίτων k. 9. Καί — λαβών om ks. 164, 1. ψηφίσματα Σ. 5. παραγίγνεσθαι] πορεύεσθαι p. ἡγούμενος] ποιούμενος p. 8. πρέσβεις] κήρυκα καὶ πρέσβεις ks.

τὰς συνθήκας, εἰ δὲ μή, πρὸς τὸ βουλεύσασθαι δοθναι χρόνον τῇ πόλει καὶ τὰς ἀνοχὰς ποιήσασθαι μέχρι τοῦ θαργηλιῶνος μηνός. ἠρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Σῖμος Ἀναγυράσιος, Εὐθύδημος Φλυάσιος, Βουλαγόρας Ἀλωπεκῆθεν.

165 ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Πρόπυθου, μηνὸς μουνυχιῶνος ἕκτῃ καὶ νέᾳ, πολεμάρχου γνώμῃ, ἐπειδὴ Φίλιππος εἰς ἀλλοτριότητα Θηβαίους πρὸς ἡμᾶς ἐπιβάλλεται καταστῆσαι, παρασκευάσασθαι δὲ καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι πρὸς τὰς ἔσχατα τῆς Ἀττικῆς παραγίγνεσθαι τόπους, παραβαίνων τὰς πρὸς ἡμᾶς ὑπαρ-283 χούσας αὐτῷ συνθήκας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμψαι πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες ἀξιώσουσι καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι τὰς ἀνοχάς, ὅπως ἐνδεχομένως ὁ δῆμος βουλεύσηται· καὶ γὰρ νῦν οὐ κάκιστα βοηθεῖν ἐν οὐδενὶ τῶν μετρίων. ἠρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Νέαρχος Σωσινόμου, Πολυκράτης Ἐπίφρονος, καὶ κῆρυξ Εὔνομος Ἀναφλύστιος ἐκ τοῦ δήμου.

166 Λέγε δὴ καὶ τὰς ἀποκρίσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἦν μὲν ἀπ' ἀρχῆς εἴχετε πρὸς ἡμᾶς αἵρεσιν, οὐκ ἄγνωθ, καὶ νῦνα σπουδὴν ποιεῖσθε προσκαλέσασθαι βουλόμενοι Θετταλοὺς καὶ Θηβαίους, ἴτω δὲ καὶ Βοιωτούς· βέλτιον δ' αὐτῶν φρονούντων καὶ μὴ βουλομένων ἐφ' ὑμῖν ποιήσασθαι τὴν ἑαυτῶν αἵρεσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ συμφέρον ἑστηκότων, οὓς ἐξ ὑποστροφῆς ἀποστείλαντες ὑμεῖς πρός με πρέσβεις καὶ κήρυκα συνθηκῶν μνημονεύετε καὶ τὰς ἀνοχὰς αἰτεῖσθε, κατ' ἀδὲν ὑφ' ἡμῶν πεπλημμεληκότων. ἐγὼ μέντοι ἀκούσας τῶν πρεσβευτῶν συγκατατεθείμην τοῖς παρακαλοῦσιν καὶ ἕτοιμός εἰμι ποιεῖσθαι τὰς ἀνοχάς, ἂν περ τοὺς οὐκ ὀρθῶς συμβουλεύοντας ὑμῖν παραπέμψαντες τῆς προσηκούσης ἀτιμίας ἀξιώσητε. ἔρρωσθε.

167 ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΟΙΣ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Θηβαίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἀκομισάμην τὴν παρ' ὑμῶν ἐπιστολήν, δι' ἧς μοι τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην ἄνανεῦ-284

v. 1. τὸ] τῷ Ωκ. 3. τῆς om ΣF. σῖμος Γ: Σῖμος ς. ἀναγυρασιος FΣprtuv, ἀνασυρράσιος Ω. φλειασιος Σ, φλυάσιος FΓΦΛrtuv. 4. βουλαγόρας r. 165, 1. ΕΤΕΡΟΝ om Σ. 2. ἀλλ. τοὺς Θηβαίους u. 8. ἐνδεχόμενον pr, ἐνδεχομένων FΣΓΦ. 9. ἐν om pr. 10. τῆς om FΣΤΦpr. 11. ἐκ τοῦ δήμου om Ωuv. 166, 2. ἀποκρίσεις FΣΤΦpuv. ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ om Ωuv. ελημ

8. κήρυκα Reiskius: libri κήρυκας. 10. πεπλημμέροι Σ, πεπληγμένοι ΤΛtuv. ἀκούσας ante συγκατ. ponunt Λu. πρεσβυτῶν r. 12. τοὺς] τούτους Σ. 13. ἐξιώσητε Γ. ἔρρωσθε om Φ.

167, 1. ἀποκρίσεις FΣΦpuv. 3. ἀνανεοῦσθε] τωσεμοι εἰτε Σ, ἀνανεοῦσθε καὶ τὴν εἰρήνην et deinde lacunam Φ.

σθε. πυνθάνομαι μέντοι διότι πᾶσαν ὑμῖν Ἀθηναῖοι προσφέρονται φιλοτιμίαν βουλόμενοι ὑμᾶς συγκαταίνους γενέσθαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν παρακαλουμένοις. πρότερον μὲν οὖν ὑμῶν κατεγίγνωσκον ἐπὶ τῷ μέλλειν πείθεσθαι ταῖς ἐκείνων ἐλπίσι καὶ ἐπακολουθεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέσει. νῦν δ' ἐπιγνοὺς ὑμᾶς τὰ πρὸς ἡμᾶς ἐζητηκότας ἔχειν εἰρήνην μᾶλλον ἢ ταῖς ἑτέρων ἐπακολουθεῖν γνώμαις, ἥσθην καὶ μᾶλλον ὑμᾶς ἐπαινῶ κατὰ πολλά, μάλιστα δ' ἐπὶ τῷ βουλεύσασθαι περὶ τούτων ἀσφαλέστερον καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν ἐν εὐνοίᾳ· ὅπερ οὐ μικρὰν ὑμῖν οἴσειν ἐλπίζω ῥοπήν, ἐάν περ ἐπὶ ταύτης μένητε τῆς προθέσεως. ἔῤῥωσθε.

168 Οὕτω διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας διὰ τούτων, καὶ τούτοις ἐπαρθεὶς τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν, ἧκεν ἔχων τὴν δύναμιν καὶ τὴν Ἐλάτειαν κατέλαβεν, ὡς οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο ἔτι συμπνευσόντων ἡμῶν καὶ τῶν Θηβαίων. ἀλλὰ μὴν τὸν τότε συμβάντα ἐν τῇ πόλει θόρυβον ἴστε μὲν ἅπαντες, μικρὰ δ' ἀκούσατε ὅμως, αὐτὰ τἀναγκαιότατα.

169 Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ μὲν εὐθὺς ἐξαναστάντες μεταξὺ δειπνοῦντες τούς τ' ἐκ τῶν σκηνῶν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξεῖργον καὶ τὰ γέῤῥα ἐνεπίμπρασαν, οἱ δὲ τοὺς στρατηγοὺς μετεπέμποντο καὶ τὸν σαλπιγκτὴν ἐκάλουν, καὶ θορύβου πλήρης ἦν ἡ πόλις. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ οἱ μὲν πρυτάνεις τὴν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον, ὑμεῖς δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπορεύεσθε, καὶ πρὶν ἐκείνην χρηματίσαι καὶ 285
170 προβουλεῦσαι πᾶς ὁ δῆμος ἄνω καθῆτο. καὶ μετὰ ταῦτα ὡς εἰσῆλθεν ἡ βουλὴ καὶ ἀπήγγειλαν οἱ πρυτάνεις τὰ προσηγγελμένα ἑαυτοῖς καὶ τὸν ἥκοντα παρήγαγον κἀκεῖνος εἶπεν, ἠρώτα μὲν ὁ κῆρυξ „τίς ἀγορεύειν βούλε-

v. 3. μὲν om pr. 5. τὰ] τὴν Φkps. 7. κατὰ] καὶ τὰ FΣΤ ΦΩprv. 10. προθέσεως] πίστεως t. 168, 1. διατεθεὶς k. ἀλλήλους Τ. 5. ἡμῶν Φ, ὑμῶν F, ἂν ἡμῶν Σks: ὑμῶν ceteri. 6. ἐν om krs. 7. αὐτὰ τὰ om pr Σ. 169, 1. γὰρ om k. ἀγγέλων Ωs. 5. κατεπέμποντο t. 6. σαλπικτὴν FΣΤΦ. 170, 1. κάθητο Ω, καθῆστο kprs. 2. ἦλθεν ΣΦks. 3. αὐτοῖς kr.

ται;" παρῄει δ' ὐδείς. πολλάκις δὲ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίστατ' οὐδείς, ἁπάντων μὲν τῶν ϛρατηγῶν παρόντων, ἁπάντων δὲ τῶν ῥητόρων, καλύσης δὲ τῆς πατρίδος τῇ κοινῇ φωνῇ τὸν ἐρῦνθ' ὑπὲρ σωτηρίας· ἢν γὰρ ὁ κῆρυξ κατὰ τὺς νόμυς φωνὴν ἀφίησι,
171 ταύτην κοινὴν τῆς πατρίδος δίκαιόν ἐστιν ἡγεῖσθαι. καίτοι εἰ μὲν τὺς σωθῆναι τὴν πόλιν βυλομένυς παρελθεῖν ἔδει, πάντες ἂν ὑμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἀναϛάντες ἐπὶ τὸ βῆμα ἐβαδίζετε· πάντες γὰρ οἶδ' ὅτι σωθῆναι αὐτὴν ἠβύλεσθε· εἰ δὲ τὺς πλυσιωτάτυς, οἱ τριακόσιοι· εἰ δὲ τὺς ἀμφότερα ταῦτα, καὶ εὔνυς τῇ πόλει καὶ πλουσίυς, οἱ μετὰ ταῦτα τὰς μεγάλας ἐπιδόσεις ἐπιδόντες· καὶ
172 γὰρ εὐνοίᾳ καὶ πλούτῳ τοῦτ' ἐποίησαν. ἀλλ' ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη οὐ μόνον εὔνουν καὶ πλούσιον ἄνδρα ἐκάλει, ἀλλὰ καὶ παρηκολουθηκότα τοῖς πράγμασιν ἐξ ἀρχῆς, καὶ συλλελογισμένον ὀρθῶς τίνος ἕνεκα ταῦτ' ἔπραττεν ὁ Φίλιππος καὶ τί βουλόμενος· ὁ γὰρ μὴ ταῦτ' εἰδὼς μηδ' ἐξητακὼς πόῤῥωθεν ἐπιμελῶς, οὔτ' εἰ εὔνους ἦν, οὔτ' εἰ πλούσιος, οὐδὲν μᾶλλον ἤμελλεν ὅ τι χρὴ ποιεῖν εἴσεσθαι οὐδ' ὑμῖν ἕξειν
173 συμβουλεύειν. ἐφάνην τοίνυν οὗτος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγώ, καὶ παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, ἅ μου "δυοῖν ἕνεκ' 286
ἀκύσατε προσέχοντες τὸν νῦν, ἑνὸς μέν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι μόνος τῶν λεγόντων καὶ πολιτευομένων ἐγὼ τὴν τῆς εὐνοίας τάξιν ἐν τοῖς δεινοῖς οὐκ ἔλιπον, ἀλλὰ καὶ λέγων καὶ γράφων ἐξηταζόμην τὰ δέονθ' ὑπὲρ ὑμῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φοβεροῖς, ἑτέρυ δέ, ὅτι μικρὸν ἀναλώσαντες χρόνον

v. 1. πολλάκι Υ. 3. ante παρόντων duas tresve litteras delevit Σ. ἁπάντων om pr Σ. δὲ τῶν] δὲ καὶ τῶν p, δὲ Ω.
4. τῆς πατρίδος τῇ κοινῇ φωνῇ γρ ΣΦ, τῆς κοινῆς πατρίδος φωνῆς Σp, τῇ κοινῇ τῆς πατρίδος φωνῇ ks: τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος φωνῆς ceteri. 171, 1. ἐστιν om FΩtuv. 2. τοὺς] τοῦ r. 3. ἂν om r. 4. γὰρ οἶδ' Σ: γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι ϛ. 5. ἐβούλεσθε Σ.
172, 4. ὀρθῶς] εξαρχῆς ὀρθῶς Σ. 5. ἕνεκεν k, ἕνεκε s. 6. μηδ' Σks: μήτ' ϛ. ἐπιμελῶς om pr Σ. 173, 1. οὗτος om Ω.
2. δυεῖν ks. εἵνεκα k. 3. προσσχόντες Φ, προσχόντες Σ.
5. καὶ om r.

πολλῷ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πάσης πολιτείας ἔσεσθ' ἐμπει-
174ρότεροι. εἶπον τοίνυν ὅτι „τοὺς μὲν ὡς ὑπαρχόντων Θη-
βαίων Φιλίππῳ λίαν θορυβουμένους ἀγνοεῖν τὰ παρόντα
πράγματ' ἡγοῦμαι· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τοῦθ' οὕτως ἐτύ-
χανεν ἔχον, οὐκ ἂν αὐτὸν ἠκούομεν ἐν Ἐλατείᾳ ὄντα,
ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις ὁρίοις. ὅτι μέντοι ἵν' ἕτοιμα
ποιήσηται τὰ ἐν Θήβαις ἥκει, σαφῶς ἐπίσταμαι. ὡς δ'
175ἔχει" ἔφην „ταῦτα, ἀκούσατέ μου. ἐκεῖνος ὅσους ἢ πεῖ-
σαι χρήμασι Θηβαίων ἢ ἐξαπατῆσαι ἐνῆν, ἅπαντας ηὐ-
τρέπισται, τοὺς δ' ἀπ' ἀρχῆς ἀνθεστηκότας αὐτῷ καὶ
νῦν ἐναντιουμένους οὐδαμῶς πεῖσαι δύναται. τί οὖν βέ-
λεται, καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ἐλάτειαν κατείληφεν; πλη-
σίον δύναμιν δείξας καὶ παραστήσας τὰ ὅπλα τοὺς μὲν
ἑαυτοῦ φίλους ἐπᾶραι καὶ θρασεῖς ποιῆσαι, τοὺς δ' ἐναν-
τιουμένους καταπλῆξαι, ἵν' ἢ συγχωρήσωσι φοβηθέντες
176ἃ νῦν οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ βιασθῶσιν. εἰ μὲν τοίνυν προ-
αιρησόμεθ' ἡμεῖς" ἔφην „ἐν τῷ παρόντι, εἴ τι δύσκο-
λον πέπρακται Θηβαίοις πρὸς ἡμᾶς, τούτου μεμνῆσθαι
καὶ ἀπιστεῖν αὐτοῖς ὡς ἐν τῇ τῶν ἐχθρῶν οὐσί μερίδι,
πρῶτον μὲν ἃ ἂν εὔξαιτο Φίλιππος ποιήσομεν, εἶτα φο-
βοῦμαι μὴ προσδεξαμένων τῶν νῦν ἀνθεστηκότων "αὖ- 287
τῷ καὶ μιᾷ γνώμῃ πάντων φιλιππισάντων εἰς τὴν Ἀτ-
τικὴν ἔλθωσιν ἀμφότεροι. ἦν μέντοι πεισθῆτ' ἐμοὶ καὶ
πρὸς τῷ σκοπεῖν ἀλλὰ μὴ φιλονεικεῖν περὶ ὧν ἂν λέγω
γένησθε, οἶμαι καὶ τὰ δέοντα λέγειν δόξειν καὶ τὸν ἐφε-
177στηκότα κίνδυνον τῇ πόλει διαλύσειν. τί ἔν φημι δεῖν;
πρῶτον μὲν τὸν παρόντα ἐπανεῖναι φόβον, εἶτα μετα-
θέσθαι καὶ φοβεῖσθαι πάντας ὑπὲρ Θηβαίων· πολὺ γὰρ
τῶν δεινῶν εἰσὶν ἡμῶν ἐγγυτέρω, καὶ προτέροις αὐτοῖς

v. l. πολλῷ] πολλῷ Υ. τῆς πάσης] πάσης τῆς Φ, τῆς ἄλλης k. 174, 1. ὑπ. τῶν θηβαίων r, 2. φιλίππω λίαν Σ, φίλων φιλίππω λίαν FΓΦΩprtuv, φιλίππῳ φίλων λίαν ks. 4. ὄντα] νῦν ὄντα krs. 6. ποιήσητε Ων. Θηβαίοις Fpa. 175, 1. ἔφην ταῦτα Σ: ταῦτα ἔφην ς. 2. εὐτρέπισαι Σ. 5. ἕνεκεν ks. κατείληφεν ἵνα πλ. ΣΦ. 7. θρασεῖς ποιῆσαι καὶ ἐπᾶραι FΓΦΩprtuv. 176, 1. τοίνυν Σ: ceteri οὖν. 9. φιλονεικεῖν Ω. 10. γενήσεσθε ΤΦρ. 177, 4. ἡμῶν add Σkrs et γρ Φ.

ἐστὶν ὁ κίνδυνος· ἔπειτ' ἐξελθόντας Ἐλευσῖνάδε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καὶ τὰς ἱππέας δεῖξαι πᾶσιν ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντας, ἵνα τοῖς ἐν Θήβαις φρονοῦσι τὰ ὑμέτερα ἐξ ἴσου γένηται τὸ παρρησιάζεσθαι περὶ τῶν δικαίων, εἰδόσιν ὅτι, ὥσπερ τοῖς πωλοῦσι Φιλίππῳ τὴν πατρίδα πάρεσθ' ἡ βοηθήσουσα δύναμις ἐν Ἐλατείᾳ, οὕτω τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι βουλομένοις ὑπάρχειν
178 ὑμεῖς ἕτοιμοι καὶ βοηθήσειν, ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. μετὰ ταῦτα χειροτονῆσαι κελεύω δέκα πρέσβεις, καὶ ποιῆσαι τούτους κυρίους μετὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῷ πότε δεῖ βαδίζειν ἐκεῖσε καὶ τῆς ἐξόδου. ἐπειδὰν δ' ἔλθωσιν οἱ πρέσβεις εἰς Θήβας, πῶς χρήσασθαι τῷ πράγματι παραινῶ; τοῦτῳ πάνυ μοι προσέχετε τὸν νοῦν. μὴ δεῖσθε Θηβαίων μηδέν (αἰσχρὸς γὰρ ὁ καιρός) ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθε βοηθήσειν, ἐὰν κελεύωσιν, ὡς ἐκείνων μὲν ὄντων ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις, ἡμῶν δὲ ἄμεινον ἢ κεῖνοι τὸ μέλλον προορωμένων, ἵν' ἐὰν μὲν δέξωνται ταῦτα καὶ πεισθῶσιν ἡμῖν, καὶ ἃ βουλόμεθα ὤμεν διῳκημένοι καὶ μετὰ
288 προσχήματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν, ἐὰν δ' ἄρα μὴ συμβῇ κατατυχεῖν, ἐκεῖνοι μὲν ἑαυτοῖς ἐγκαλῶσιν, ἄν τι νῦν ἐξαμαρτάνωσιν, ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν
179 μηδὲ ταπεινὸν ἢ πεπραγμένον." Ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις εἰπὼν κατέβην. συνεπαινεσάντων δὲ πάντων καὶ οὐδενὸς εἰπόντος ἐναντίον οὐδὲν ἐκ εἶπον μὲν ταῦτα, ἐκ ἔγραψα δέ, ἐδ' ἔγραψα μέν, ἐκ ἐπρέσβευσα δέ, ἐδ' ἐπρέσβευσα μέν, ἐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους· ἀλλ' ἀπὸ τῆς

v. 1. ἐστὶν ὁ κίνδυνος Σ et γρ Φ, ἐσθ' ὁ κίνδυνος krs, ὁ κίνδυνος FΦΓΩρτων. 2. ἡμᾶς k. 3. ἡμέτερα kr et corr Σ. 5. εἰδόσιν ΤΦ, ἰδοῦσιν Σkr. τὴν] καὶ τὴν t. 178, 2. κελεύω om pr Ω. 3. μετὰ] κατὰ s. δεῖ βαδίζειν ἐκεῖσε Σks, ἐκεῖσε δεῖ βαδίζειν Ω: ceteri δεῖ ἐκεῖσε βαδίζειν. 5. χρήσεσθαι FΩpr, χρήσεσθε suv. τούτῳ παραινῶ ks. 6. μὴ — καιρός ante ἐπειδὰν ponit r. δεῖσθαι FΣΦΩκπ. 7. ἐπαγγέλλεσθαι FΣΦpr, ἐπαγγείλασθε Ωuv, ἐπαγγείλασθαι t. 8. μὲν om FΣΦΩτuv. 9. κίνδυνοις om Σ. κεῖνοι ΣΦ: κείνων ΓΩuv, ἐκείνων Fprt, ἐκεῖνοι ks. τὸ μέλλον om Σ, post προορωμένων ponit γρ Σ. 12. σχήματος ks. 13. κατατυχεῖν] κατὰ τύχην F. 14. ἐξαμαρτάνωσιν Σ: ceteri ἐξαμάρτωσιν. 179, 1. καὶ τὰ παραπλήσια s.

ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρι τῆς τελευτῆς διεξῆλθον, καὶ ἔδωκ' ἐμαυτὸν ὑμῖν ἁπλῶς εἰς τὰς περιεσκηνότας τῇ πόλει κινδύνους. Καί μοι φέρε τὸ ψήφισμα τὸ τότε γενόμενον.

180 Καίτοι τίνα βέλει σέ, Αἰσχίνη, καὶ τίνα ἐμαυτὸν ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶναι θῶ; βέλει ἐμαυτὸν μέν, ὃν ἂν σὺ λοιδορούμενος καὶ διασύρων καλέσαις, Βάταλον, σὲ δὲ μηδ' ἥρω τὸν εὐχόντα ἀλλὰ τούτων τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς, Κρεσφόντην ἢ Κρέοντα ἢ ὃν ἐν Κολυττῷ ποτὲ Οἰνόμαον κακὸς κακῶς ὑποκρινόμενος ἐπέτριψας; τότε τοίνυν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ Παιανιεὺς ἐγὼ Βάταλος Οἰνομάῳ τῷ Κοθωκίδῃ σοῦ πλείονος ἄξιος ὢν ἐφάνην τῇ πατρίδι. σὺ μέν γε οὐδὲν οὐδαμοῦ χρήσιμος ἦσθα· ἐγὼ δὲ πάντα, ὅσα προσῆκε τὸν ἀγαθὸν πολίτην, ἔπραττον. Λέγε τὸ ψήφισμα.

181 ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ. Ἐπὶ ἄρχοντος Ναυσικλέους, φυλῆς πρυτανευούσης Αἰαντίδος, σκιροφοριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν, ἐπειδὴ Φίλιππος ὁ Μακε- 289
δόνων βασιλεὺς ἔν τε τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ παραβαίνων φαίνεται τὰς γεγενημένας αὐτῷ συνθήκας πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης, ὑπεριδὼν τοὺς ὅρκους καὶ τὰ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι νομιζόμενα εἶναι δίκαια, καὶ πόλεις παραιρεῖται οὐδὲν αὐτῷ προσηκούσας, τινὰς δὲ καὶ Ἀθηναίων ὅσας δοριαλώτους πεποίηκεν οὐδὲν προωδικηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ἔν τε τῷ παρόντι ἐπὶ
182 πολὺ προάγει τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὠμότητι· καὶ γὰρ Ἑλληνίδας πόλεις ἃς μὲν ἐμφρούρους ποιεῖ καὶ τὰς πολιτείας καταλύει, τινὰς δὲ καὶ ἐξανδραποδιζόμενος κατασκάπτει, εἰς ἐνίας δὲ καὶ ἀντὶ Ἑλλήνων βαρβάρους κατοικίζει· ἐπὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς τάφους ἐπάγων, οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν ὅτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ὅτε τοῦ τρόπου, καὶ τῇ νῦν αὐτῷ παρούσῃ τύχῃ κατακόρως χρώμενος, ἐπιλελησμένος ἑαυτοῦ ὅτι ἐκ

v. 1. διὰ πάντων om pr Σ. μέχρι t. 2. ὑμῖν om kr. 3. γινόμενον r. 180, 1. ὦ αἰσχίνη k. 2. φῶ k. μὲν om k. 3. βάτταλον Σk, κατάλογον p. σὺ] οὐ Ω. 4. ἥρωα FΣΓprt αν, ἥρωα Ω. 5. κολυτωι Σ, κολλύτῳ k. 6. κακὸς om FΣΩkpr stαν, καὶ Γ. ὑποκρινόμενος om pr Σ. 10. ἅπαντα kr. ὅσα] ἃ k. ἔπραττον om Γ. 11. ψήφισμά μοι Σk. 181, 1. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ om Ωu. 2. αἰτιαντίδος Ω. δεκάτῃ prt. 4. βασιλεὺς om FΣΦ. τε om Γpr. 6. τὰ om Γ. 7. παραιτεῖται Σ. 8. δοριαλώτους FΣΓΦ: δορυαλώτους ς. 9. τοῦ ΔΘ. ΣΦ: τῶν ΔΘ. ς. 182, 2. ἐμφόρους Ω. 3. ἐξανδραποδιζόμενος r.

183 μικρᾶ καὶ τῇ τυχόντος γέγονεν ἀνελπίστως μέγας. καὶ ἕως μὲν πόλεις ἐώρα παραιρούμενον αὐτὸν βαρβάρους καὶ ἰδίας, ὑπελάμβανεν ἥττων εἶναι ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων τὸ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖσθαι· νῦν δὲ ὁρῶν Ἑλληνίδας πόλεις τὰς μὲν ὑβριζομένας τὰς δὲ ἀναστάτους γιγνομένας, δεινὸν ἡγεῖται εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προ-
184 γόνων δόξης τὸ περιορᾶν τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. διὸ δέδοκται τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς θεοῖς καὶ ἥρωσι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τὴν Ἀθηναίων, καὶ ἐνθυμηθέντας τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, διότι περὶ πλείονος ἐποιοῦντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν διατη- 290
ρεῖν ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα, διακοσίας ναῦς καθέλκειν εἰς τὴν θάλατταν καὶ τὸν ναύαρχον ἀναπλεῖν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν ὑππαρχον τὰς πεζὰς καὶ τὰς ἱππικὰς δυνάμεις Ἐλευσῖνάδε ἐξάγειν, πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, πρῶτον δὲ πάντων πρὸς Θηβαίους διὰ τὸ ἐγγυτάτω εἶναι τὸν Φίλιπ-
185 που τῆς ἐκείνων χώρας, παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς μηδὲν καταπλαγέντας τὸν Φίλιππον ἀντέχεσθαι τῆς ἑαυτῶν καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας, καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων δῆμος, οὐδὲν μνησικακῶν εἴ τι πρότερον γέγονεν ἀλλότριον ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας, βοηθήσει καὶ δυνάμεσι καὶ χρήμασι καὶ βέλεσι καὶ ὅπλοις, εἰδὼς ὅτι [καὶ] αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας οὖσιν Ἕλλησι καλόν, ὑπὸ δὲ ἀλλοφύλου ἀνθρώπου ἄρχεσθαι καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι ἀνάξιον εἶναι καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων
186 δόξης καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. ἔτι δὲ οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶναι ὁ Ἀθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον οὔτε τῇ συγγενείᾳ οὔτε τῷ ὁμοφύλῳ. ἀναμιμνήσκεται δὲ καὶ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἑαυτῶν εἰς τοὺς Θηβαίων προγόνους εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ἡρακλέους παῖδας ἀποστερουμένους ὑπὸ Πελοποννησίων τῆς πατρῴας ἀρχῆς κατήγαγον, τοῖς ὅπλοις κρατήσαντες τοὺς ἀντιβαίνειν πειρωμένους τοῖς Ἡρακλέους ἐγγόνοις, καὶ τὸν Οἰδίποδα καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου ἐκπεσόντας ὑπεδεξάμεθα, καὶ ἕτερα πολλὰ ἡμῖν ὑπάρχει

183, 1. μέγας om FΣΤΦΩrtαν, ante ἀνελπίστως ponit mg r. 2. ὑπελάμβανον Tpr. 3. ὁ post δῆμος om T: ὁ τῶν ks. 5. εἶναι καὶ ἀνάξιον] καὶ ἀνάξιον εἶναι r. 184, 2. τῷ Ἀθ. FΣΤΦ: τῶν Ἀθ. ς. 4. τὴν FΣΦΩμν: τῶν ς. ἐνθυμηθέντας ks: ceteri ἐνθυμηθεῖσι. 7. τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν ὑππαρχον om Tpr. 9. καὶ τοὺς πρέσβεις Σ. 185, 3. οὐδὲ Tpr. 4. πρὸς ἀλλήλας et καὶ δυνάμεσι om Φ. βοηθήσεσι Σ. 6. καὶ αὐτοῖς] ἑαυτοῖς p. 8. Ἑλλήνων] προγόνων FΣΤΦΩprtu. 186, 1. τῆς τῶν προγόνων om p. δὲ om r. 2. εἶναι om p. 3. ὁμοφύλῳ Ωu. τῶν προγόνων om p. 4, εὐεργεσίας] ἐλευθερίας u. 5. ἀποστερομένους r. ὑπὸ τῶν πελοπ. kst. 7. ἐκγόνοις Tpr. 8. ἐκεῖνον uv, ἕτερ' ἂν π. Tr. ὑπάρχη r.

187 φιλάνθρωπα καὶ ἔνδοξα πρὸς Θηβαίους· διόπερ οὐδὲ νῦν ἐπιστή- 291
σεται ὁ Ἀθηναίων δῆμος τῶν Θηβαίων τε καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι
συμφερόντων. συνθέσθαι δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν καὶ ἐπι-
γαμίαν ποιήσασθαι καὶ ὅρκους δοῦναι καὶ λαβεῖν. πρέσβεις Δη-
μοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς, Τιμηρίδης Κλεάνδρου Σφήττιος,
Μνησιθείδης Ἀντιφάνους Φρεάρριος, Δημοκράτης Σωφίλου Φλυ-
εύς, Κάλλαισχρος Διοτίμου Κοθωκίδης.

188 Αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ
κατάστασις πρώτη, τὰ πρὸ τούτων εἰς ἔχθραν καὶ μῖσος
καὶ ἀπιστίαν τῶν πόλεων ὑπηγμένων ὑπὸ τούτων. τοῦτο
τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρ-
ελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος. ἦν μὲν τοίνυν τοῦ δικαίου
πολίτου τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τι τούτων εἶχεν ἄμεινον,
189 μὴ νῦν ἐπιτιμᾶν. ὁ γὰρ σύμβουλος καὶ ὁ συκοφάντης,
οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐοικότες, ἐν τούτῳ πλεῖστον ἀλ-
λήλων διαφέρουσιν· ὁ μέν γε πρὸ τῶν πραγμάτων γνώ-
μην ἀποφαίνεται, καὶ δίδωσιν αὐτὸν ὑπεύθυνον τοῖς
πεισθεῖσι, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς, τῷ βουλομένῳ· ὁ δὲ
σιγήσας ἡνίκ' ἔδει λέγειν, ἂν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο
190 βασκαίνει. ἦν μὲν οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς τῷ
γε φροντίζοντος ἀνδρὸς τῆς πόλεως καὶ τῶν δικαίων λό-
γων· ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι, ὥστε ἂν νῦν
ἔχῃ τις δεῖξαί τι βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλο ἐνῆν πλὴν
ὧν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. εἰ γὰρ ἔσθ' ὅ τι
τις νῦν ἑώρακεν, ὃ συνήνεγκεν ἂν τότε πραχθέν, τοῦτ'
ἐγὼ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν. εἰ δὲ μήτ' ἔστι μήτε ἦν
μήτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς μηδέπω καὶ τήμερον, τί τὸν 292
σύμβουλον ἐχρῆν ποιεῖν; οὐ τῶν φαινομένων καὶ ἐνόν-
191 των τὰ κράτιστα ἑλέσθαι; τοῦτο τοίνυν ἐποίησα ἐγώ, τῷ
κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνῃ, „τίς ἀγορεύειν βούλεται,"

187, 1. διὸ *v*. 2. τοῖς solus habet *p*. 5. ἐπεριεῖδης *Σ*. 7. κάλαισχρος *Ωu*. 188, 1. ἐγίγνετο *ΣΓΦrs*. 5. τοίνυν] τότε *k*. 189, 1. νῦν] τοίνυν *krs*. 2. οὐδὲ *Σ*, οὐδενὶ *krs*, ἐν οὐδενὶ ceteri. οὐδὲν om *Ωuv*. 3. μέν γε *Σ*: ceteri μὲν γὰρ. 5. τῶι καιρῶι *Σ*. 190, 1. βασκαίνειν *k*. 2. γε] τε *ks*, om *Ωμν*. 4. τι ante δεῖξαι ponit *Φ*, om *ks*. ἢ ὅλως corr *Σ*. τι om *Ωuv*. 191, 1. ἐγὼ om *ΣΓΦΛιuv*.

οὐ „τίς αἰτιᾶσθαι περὶ τῶν παρεληλυθότων", οὐδὲ „τίς ἐγγυᾶσθαι τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι." σοῦ δ' ἀφώνου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημένου ἐγὼ παριὼν ἔλεγον. ἐπειδὴ δ' οὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δεῖξον. εἰπέ τίς ἦ λόγος, ὅντιν' ἐχρῆν εὑρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ συμμαχία, τίς πρᾶξις, ἐφ' ἣν μᾶλλον ἔδει με ἀγαγεῖν τουτουσί;

192 Ἀλλὰ μὴν τὸ μὲν παρεληλυθὸς ἀεὶ παρὰ πᾶσιν ἀφεῖται, καὶ οὐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν οὐδαμοῦ βουλήν· τὸ δὲ μέλλον ἤ τὸ παρὸν τὴν τοῦ συμβούλου τάξιν ἀπαιτεῖ. τότε τοίνυν τὰ μὲν ἤμελλεν, ὡς ἐδόκει, τῶν δεινῶν, τὰ δ' ἤδη παρῆν, ἐν οἷς τὴν προαίρεσίν μου σκόπει τῆς πολιτείας, μὴ τὰ συμβάντα συκοφάντει. τὸ μὲν γὰρ πέρας, ὡς ἂν ὁ δαίμων βουληθῇ, πάντων γίγνεται· ἡ δὲ προαίρεσις αὐτὴ τὴν τοῦ συμβούλου διάνοιαν δη-

193 λοῖ. μὴ δὴ τοῦτο ὡς ἀδίκημα ἐμὸν θῇς, εἰ κρατῆσαι συνέβη Φιλίππῳ τῇ μάχῃ· ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τότε τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. ἀλλ' ὡς ἐγὼ ἅπαντα ὅσα ἐνῆν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν εἰλόμην, καὶ δικαίως ταῦτα καὶ ἐπιμελῶς ἔπραξα καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δύναμιν, ἢ ὡς οὐ καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια πράγματα ἐνεστησάμην καὶ ἀναγκαῖα, ταῦτά μοι δεῖξον, καὶ τότ' ἤδη κατηγόρει μου.

194 εἰ δ' ὁ συμβὰς σκηπτὸς [ἢ χειμὼν] μὴ μόνον ἡμῶν ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε, "τί χρὴ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἴτις ναύκληρον πάντ' ἐπὶ σω- 293
τηρίᾳ πράξαντα, καὶ πᾶσι κατασκευάσαντα τὸ πλοῖον ἀφ' ὧν ὑπελάμβανε σωθήσεσθαι, εἶτα χειμῶνι χρησάμε-

v. 1. αἰτιάσασθαι FΓΦΩrtu. 4. παριὼν krs, περιὼν Σ, παρελθὼν ceteri. νυνὶ k. 5. εὑρεῖν] εὐπορεῖν Σ. 6. ὑπ'] παρ' k. συμμαχία ἢ τίς k. 7. μᾶλλον om T. τουτουσίν Ωuv.
192, 1. μὲν om p. 2. προστίθησιν k. 3. τὸ δι] τοτε Σ. 6. συμβαίνοντα TΩrtu. 7. πάντα r. 8. αὐτὴ r.
193, 2. τῇ μάχῃ FΣ: τὴν μάχην ς. 3. ἐν om Σ. ὡς οὐχ] οὐχ ὡς t. 4. εἱλόμην om u. 5. ὡς om Ω. 6. ἀνεστησάμην r.
194, 1. ὑμῶν Fr. 2. πάντων om k. ἄλλων om r. μεῖζον T. 4. πᾶσι om Σ. τὸ πλοῖον] τὸν λόγον T, 5. χρησάμενον καὶ φθαρὲν καὶ π. Ωu.

νον καὶ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν ἢ καὶ συνεριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῶτο. ἀλλ' οὔτ' ἐκυβέρνων τὴν ναῦν, φήσειεν ἄν, ὥσπερ οὐδ' ἐστρατήγουν ἐγώ, οὔτε
195 τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. ἀλλ' ἐκεῖνο λογίζου καὶ ὅρα· εἰ μετὰ Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις οὕτως εἶμαρτο πρᾶξαι, τί χρὴν προσδοκᾶν, εἰ μηδὲ τούτους ἔσχομεν συμμάχους ἀλλὰ Φιλίππῳ προαέθεντο, ὑπὲρ οὗ τότ' ἐκεῖνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ὁδὸν τῆς μάχης γενομένης τοσοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέσχε τὴν πόλιν, τι ἄν, εἴ που τῆς χώρας ταὐτὸ τοῦτο πάθος συνέβη, προσδοκῆσαι χρῆν; ἆρ' οἶσθ' ὅτι νῦν μὲν ᾔρηται συνελθεῖν ἀναπνεῦσαι, πολλὰ μὰ ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τῶν εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει; τότε δ'—, ὃν ἄξιον εἰπεῖν, ἄ γε μηδὲ πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινὸς εὔνοια καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταύτην τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς.

196 Ἔστι δὲ ταυτὶ πάντα μοι, τὰ πολλά, πρὸς ὑμᾶς, ἄνδρες δικασταί, καὶ τοὺς περιεσηκότας ἔξωθεν καὶ ἀκροωμένους, ἐπεὶ πρός γε τοῦτον [αὐτὸν] τὸν κατάπτυστον βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἦν σοι πρόδηλα τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτ' ἐβαλεύεθ' ἡ πόλις περὶ τούτων, τότ' ἔδει προλέγειν. εἰ δὲ μὴ προῄδεις, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλλοις, ὥστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς ἢ ἐγὼ 294
197 σοῦ; τοσοῦτον γὰρ ἀμείνων ἐγὼ σοῦ πολίτης γέγονα εἰς αὐτὰ ταῦθ' ἃ λέγω (καὶ οὔπω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγομαι), ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα

v. 2. ἐκυβέρνων] ὁ κυβερνῶν r. 3. ἐστρατήγουν] στρατηγῶν r. οὔτε] οὐδὲ Tr. 195, 2. μετὰ τῶν θηβ. T. 3. χρὴν p: ceteri χρῆ. 6. ὁδὸν ante ἀπὸ ponunt omnes praeter Σ. γεγενημένης ὡς FΩtxv. 8. που] πλησίον k, πον πλησίον rs. πάθους s, πάθους k. 9. οἶσθ' FΣp, οἶσθε T. 11. μηδὲ] μηδ' ἐς Reiskius. 12. εὐνοία FΦΩrs. τῷ FΣTΦΩrsxv. προβάλλεσθαι ΣΦΩ. 13. τὴν post ταύτην om k. σὺ] σὺ νῦν k. 196, 2. ἄνδρες] ὦ k. 3. αὐτὸν om Σ et γρ Φ. 4. ἐξήρκει μοι λ. krs. 7. ἀγροικίας r. 8. κατηγόρεις r. 197, 1. τοσοῦτο krs, τοσούτων T.

συμφέρειν, οὐδένα κίνδυνον ὑκνήσας ἴδιον οὐδ' ὑπολογισάμενος, σὺ δὲ οὔθ' ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων (οὐ γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο) οὔτ' εἰς ταῦτα χρήσιμον οὐδὲν σαυτὸν παρέσχες, ὅπερ δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος τῇ πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσιν ἐξήτασαι, καὶ ἅμα Ἀρίστρατος ἐν Νάξῳ καὶ Ἀριστόλεως ἐν Θάσῳ, οἱ, καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους καὶ Ἀθήνῃσιν Αἰσχί-
198νης Δημοσθένους κατηγορεῖ. καίτοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα ἐνευδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον ἢτός ἐστι δίκαιος ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου· καὶ ὅτῳ συνενηνόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι. δηλοῖς δὲ καὶ ἐξ ὧν ζῇς καὶ ποιεῖς καὶ πολιτεύῃ καὶ πάλιν οὐ πολιτεύῃ. πράττεταί τι τῶν ὑμῖν δοκόντων συμφέρειν; ἄφωνος Αἰσχίνης. ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει; πάρεστιν Αἰσχίνης, ὥσπερ τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται.

199 Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, βούλομαί τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν. καί μου πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μηδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ' εὐνοίας ὃ λέγω θεωρησάτω. εἰ γὰρ ἦν ἅπασι πρόδηλα τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι, καὶ προῄδεσαν ἅπαντες, καὶ σὺ προὔλεγες Αἰσχίνῃ καὶ διεμαρτύρου βοῶν καὶ κεκραγώς, ὃς οὐδ' ἐφθέγξω, οὐδ' οὕτως ἀποστατέον τῇ πόλει τούτων 295
ἦν, εἴπερ ἢ δόξης ἢ προγόνων ἢ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος
200 εἶχε λόγον. νῦν μέν γε ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν πραγμάτων, ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ θεῷ ταῦτα δοκῇ· τότε δ' ἀξιοῦσα προεστάναι τῶν ἄλλων, εἶτ' ἀπο-

v. 2. οὐδ' ks. εἶπας u. 3. οὐδ' T. 4. παρέσχες σαυτὸν k. 5. ἄνθρωπος τῇ Σks, ἄνθρωπος ποιήσειε τῇ ceteri. πεποίηκας T. 7. ἀριστόλεος Σ, ἀριστόλαος FTΦΩprtuv. 8. τοὺς] τῶν t. 198, 5. καὶ om YΩtuv. 7. ἡμῖν krs. 9. σπάσματα] σπαράγματα s. 199, 1. δὲ καὶ πολὺς p. 5. γενήσεσθαι] ἔσεσθαι ks. πάντες ΣΦrv. 6. Αἰσχίνῃ om FTΩkprstuv et γρ Φ. διεμαρτύρω ks. 8. ἢ δόξης] καὶ δόξης uv. 200, 1. μέν γε Σks: μὲν γὰρ ceteri. 3. ἄλλων] Ἑλλήνων γρ ΣΦ.

σᾶσα τούτου, Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας ἂν ἔσχεν αἰτίαν. εἰ γὰρ ταῦτα προεῖτο ἀκονιτί, περὶ ὧν οὐδένα κίνδυνον ὄντιν' οὐχ ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι, τίς οὐχὶ κατέπτυσεν ἂν σοῦ; μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ.
201 τίσι δ' ὀφθαλμοῖς πρὸς Διὸς ἐωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνουμένους, εἰ τὰ μὲν πράγματ' εἰς ὅπερ νυνὶ περιέστη, ἡγεμὼν δὲ καὶ κύριος ἠρέθη Φίλιππος ἁπάντων, τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτ' ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πεποιημένοι, καὶ ταῦτα μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἔμπροσθε χρόνοις ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον ἢ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν κίνδυνον ἠρημέ-
202 νης. τίς γὰρ ἐκ οἰδὲν Ἑλλήνων, τίς δὲ βαρβάρων, ὅτι καὶ παρὰ Θηβαίων καὶ παρὰ τῶν ἔτι τούτων πρότερον ἰσχυρῶν γενομένων Λακεδαιμονίων καὶ παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως μετὰ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδόθη τῇ πόλει, ὅ τι βούλεται λαβοῦσῃ καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐχούσῃ τὰ κελευόμενον ποιεῖν καὶ ἑᾷν ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προε-
203 στάναι. ἀλλ' οὐκ ἦν ταῦθ', ὡς ἔοικε, τοῖς τότε Ἀθηναίοις πάτρια οὐδ' ἀνεκτὰ οὐδ' ἔμφυτα, οὐδ' ἠδυνήθη πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πεῖσαι τοῖς ἰσχύουσι μὲν μὴ δίκαια δὲ πράττουσι προσθεμένην ἀσφαλῶς δουλεύειν, ἀλλ' ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων καὶ τιμῆς καὶ δόξης κινδυνεύουσα πάντα τὸν αἰῶνα "διατε- 296
204 τέλεκεν. καὶ ταῦθ' ἕτω σεμνὰ καὶ προσήκοντα τοῖς ὑμετέροις ἤθεσιν ὑμεῖς ὑπολαμβάνετ' εἶναι, ὥστε καὶ τῶν προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μάλιστ' ἐπαινεῖτε, εἰκότως. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν

v. 2. οὐδένα] οὐχ ἕνα *ks.* 3. ὄντιν'] ἀντινοῦν *FΤΦΩrtuv* et corr *s.* οὐχ om *r.* τίς] τίς ἂν *ks.* 4. γὰρ] γὰρ δὴ *krs.* γε om *k.* 201, 1. εἰς] πρὸς *k.* 2. μὲν om *Ωluv.* 3. περιέστηκεν *kr.* 6. ἔμπροσθε *ΣΤΦs*: ἔμπροσθεν *ς.* 202, 1. ἠρημένης] η in prima et secunda syllaba correctum *Σ.* ἑλλήνων ἐκ οἰδεν *r.* 3. γεγενημένων *krs.* παρὰ] παρ' αὐτοῦ *u.* 5. ἑαυτῇ *Ω.* 203, 1. ὡς ἔοικε post Ἀθηναίοις ponit *r.* τότε soli habent *ks.* 6. κινδυν.] καὶ κινδυν. *krs.* 204, 2. ἤθεσιν *Ω.* ὑπελαμβάνετε *FΤΦΩrsuv.*

ὑπέμειναν εἰς τὰς τριήρεις ἐμβάντες ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ καλευόμενον ποιῆσαι, τὸν μὲν ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιστοκλέα στρατηγὸν ἑλόμενοι, τὸν δ' ὑπακούειν ἀποφηνάμενον τοῖς ἐπιταττομένοις Κυρσίλον καταλιθώσαντες, οὐ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμέτεραι
205 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ἐ γὰρ ἐζήτουν οἱ τότ' Ἀθηναῖοι ἧττα ῥήτορα ἧττα στρατηγὸν δι' ὅτι βουλεύσουσιν εὐτυχῶς, ἀλλ' ἐδὲ ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. ἡγεῖτο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. διαφέρει δέ τι; ὅτι ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον γεγενῆσθαι νομίζων τὸν τῆς εἱμαρμένης καὶ τὸν αὐτόματον θάνατον περιμένει, ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δουλεύουσαν ἀποθνήσκειν ἐθελήσει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ἐν δουλεύσῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη, τοῦ θανάτου.

206 Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ προήγαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν προγόνων φρονεῖν, οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω, καὶ δείκνυμι ὅτι καὶ πρὸ ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις, τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἑκάστοις τῶν πεπραγμένων καὶ 207 ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι, οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγορῶν, κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν ὡς φόβων καὶ κινδύνων αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον ἐγκώμια ὑμῶν ἀφαιρεῖται. εἰ γὰρ ὡς οὐ τὰ βέλτιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένου ταδὶ καταψηφιεῖσθε, ἡμαρ-

v. 1. ὑμβάντες s. 3. ἀποφηνάμενον τοῖς ἐπιταττομένοις Σkr: ceteri τοῖς ἐπιταττομένοις ἀποφηναμένον. 4. κυρσῖλον r.
205, 2. δουλεύουσιν Ω. εὐτυχῶς om Σ. 3. ἐλευθερίας ἐξέσται Σ, ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται ceteri. τοῦτο ante ἐξέσται ponit k. 5. ἅτι om r. 10. τοῦ θανάτου in γρ habent FΦ, om ΓΩltuv. 206, 1. ὡς] ὃς ἄρα ks. ἦγωγε r. προσήγαγον Ω.
2. ἔσθ' Σ: ἔστιν s. ὅστις] ὅστις ἂν Σ. 3. οὐκ ἂν] ουν καν Σ, οὐκ ἂν οὐκ FΓΦpt. ἐπιτίμησέ Γkprs. μὲν om k. 207, 3. γεγενημένῳ om Σks. 4. γλίχεται ἀποστερῆσαι r. 5. οὐ om Ωp.

τηκέναι δόξετε, οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμ-
208 βάντα παθεῖν. ἀλλ' ἐκ ἔξιν, ἐκ ἐξιν ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι, μὰ τοὺς Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ πολλοὺς ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας, οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς ἔθαψεν, Αἰσχίνη, οὐχὶ τὺς κατορθώσαντας αὐτῶν οὐδὲ τὺς κρατήσαντας μόνους. δικαίως· ὁ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν ἀγαθῶν
209 ἔργον, ἅπασι πέπρακται, τῇ τύχῃ δ', ἣν ὁ δαίμων ἔνειμεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηνται. εἶπειτ', ὦ κατάρατε καὶ γραμματοκύφων, σὺ μὲν τῆς παρὰ τυτωνὶ τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας ἔμ' ἀποξερῆσαι βούλόμενος τρόπαια καὶ μάχας καὶ παλαιὰ ἔργα ἔλεγες, ὧν τίνος προσεδεῖτο ὁ παρὼν ἀγὼν ἐτοσί; ἐμὲ δέ, ὦ τριταγωνιστά, τὸν περὶ τῶν πρωτείων σύμβολον τῇ πόλει παριόντα τὸ τίνος φρόνημα λαβόντ' ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμ' ἔδει; τὸ τᾶ τύτων ἀνά-
210 ξια ἐρῶντος; δικαίως μέντ' ἂν ἀπέθανον, ἐπεὶ ἐδ' ὑμᾶς, 298
"ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ τὰς τε ἰδίας δίκας καὶ τὰς δημοσίας κρίνειν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ καθ' ἡμέραν βίυ συμβόλαια ἐπὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ ἔργων σκοπεῦντας, τὰς δὲ κοινὰς προαιρέσεις εἰς τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα ἀποβλέποντας. καὶ παραλαμβάνειν γε ἅμα τῇ βακτηρίᾳ καὶ τῷ συμβόλῳ τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως νομίζειν ἕκαστον ὑμῶν δεῖ, ὅταν τὰ δημόσια εἰσίητε κρινεῦντες, εἴπερ ἄξια ἐκείνων πράττειν οἴεσθε χρῆναι.

v. 1. δόξαιτε *t*. τῇ om *Λ*. 208, 1. ἡμαρτήκατε *krs*. 3. μὰ *Σ*: ceteri οὐ μά. cf. Toup. ad Hesych. 3. p. 512. μαραθῶνι *Σ*: ἐν Μαραθῶνι *ς*. 4. πλαταιᾶ *k*. 8. ἡ πόλις ὁμοίως *krs*. ἔθαψεν] ἐθαύμασεν *γρ F*. 9. αὐτοὺς *Σ*. 10. ἀγαθῶν ἀνδρῶν *ps*. 11. καὶ τῇ τύχῃ δὲ *p*. ἔνειμεν *Σkrs*: ceteri ἀπένειμεν. 209, 4. λέγεις *p*. 5. τὸν om *Σ*. τῶν om *kr*. 7. ἀναλαβόντα *krs*. ταῦ om *FΓΦpt*. 210, 1. ἐπεὶ *Σ*: ἔπειτ' *ς*. 2. ὦ ἄνδρες *Λω*. τε ὁm *k*. 3. δίκας] προαιρέσεις *rc r*, om *ru*. 4. ἔργων καὶ νόμων *Λω*.

211 Ἀλλὰ γὰρ ἐμπεσὼν εἰς τὰ πεπραγμένα τοῖς προγόνοις ὑμῶν ἔξιν ἃ τῶν ψηφισμάτων παρέβην καὶ τῶν πραχθέντων· ἐπανελθεῖν ἔν, ὁπόθεν εἰς ταῦτ' ἐξέβην, βέλομαι.

Ὡς γὰρ ἀφικόμεθ' εἰς τὰς Θήβας, κατελαμβάνομεν Φιλίππου καὶ Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων παρόντας πρέσβεις, καὶ τοὺς μὲν ἡμετέρους φίλους ἐν φόβῳ, τὰς δ' ἐκείνου θρασείς. ὅτι δ' οὐ νῦν ταῦτα λέγω τοῦ συμφέροντος ἕνεκα ἐμαυτῷ, λέγε μοι τὴν ἐπιστολήν.

212 Ἣν τότ' ἐπέμψαμεν εὐθὺς οἱ πρέσβεις. καίτοι τοσαύτῃ γ' ὑπερβολῇ συκοφαντίας οὗτος κέχρηται, ὥστ' εἰ μέν τι τῶν δεόντων ἐπράχθη, τὸν καιρόν, οὐκ ἐμέ φησιν αἴτιον γεγενῆσθαι, τῶν δ' ὡς ἑτέρως συμβάντων ἁπάντων ἐμὲ καὶ τὴν ἐμὴν τύχην αἰτίαν εἶναι, καὶ ὡς ἔοικεν, ὁ σύμβουλος καὶ ῥήτωρ ἐγὼ τῶν μὲν ἐκ λόγου καὶ τοῦ βουλεύσασθαι πραχθέντων οὐδενὸς αὐτῷ συναίτιος εἶναι δοκῶ, τῶν δ' ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ κατὰ τὴν στρατηγίαν ἀτυχηθέντων μόνος αἴτιος εἶναι. πῶς ἂν ὠμότερος συκοφάντης γένοιτ' ἢ καταρατότερος; Λέγε τὴν ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 299

213 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσαντο τὴν ἐκκλησίαν, προσῆγον ἐκείνους προτέρους διὰ τὸ τὴν τῶν συμμάχων τάξιν ἐκείνους ἔχειν. καὶ παρελθόντες ἐδημηγόρουν πολλὰ μὲν Φίλιππον ἐγκωμιάζοντες, πολλὰ δ' ὑμῶν κατηγοροῦντες, πάνθ' ὅσα πώποτ' ἐναντία ἐπράξατε Θηβαίοις ἀναμιμνήσκοντες. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον, ἧξιον ὧν μὲν εὖ πεπόνθεσαν ὑπὸ Φιλίππου, χάριν αὐτοὺς ἀποδοῦναι, ὧν δ' ὑφ' ὑμῶν ἠδίκηντο δίκην λαβεῖν, ὁποτέρως βούλονται, ἢ

211, 1. ἐκπεσὼν u. 2. ὑμῶν om k. 3. ὁπόθεν Σ: ὅθεν ς. εἰς ταῦτ'] ἐνταῦθ' Σ. 4. καταλαμβάνομεν FTΦΩρτu. 7. ἐκείνων pr. 212, 2. οὗτοσὶ u. 3. τι] τοι p. 4. γεγονέναι p. 5. ὁ om Ων. 6. καὶ ὁ ῥήτωρ p. 7. βουλεύεσθαι Tp. οὐδὲν Σ. 10. γένοιτ' ἢ Σkrps, γένοιτ' ἂν ἢ ceteri. post καταρατότερος cum Σks omisi τούτου. τὴν ἐπιστολὴν λέγε T.

213, 2. τὸ om T. 5. πάνθ' Σks, καὶ ἅπανθ' p, ἅπαντ' ceteri. ἐπράξατε] πράξαντες T. 6. πεπόνθασιν krps, 7. αὐτοῖς Fkstuv. 8. ὑμῶν FΣkrtu: ἡμῶν ς. ἠδίκηντο pr Σ: ἠδίκηνται ς. δίκην om Σ. βούλωνται r, βούλεται k.

διέντας αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικήν, καὶ ἐδείκνυσαν, ὡς ᾤοντο, ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνεβάλλευον τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς βοσκήματα καὶ ἀνδράποδα καὶ τἄλλ' ἀγαθὰ εἰς τὴν Βοιωτίαν ἤξοντα, ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν τὰ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διαρπασθησόμενα ὑπὸ τοῦ πολέμου. καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις, εἰς ταὐτὰ δὲ
214 πάντα συντείνοντ' ἔλεγον. ἃ δ' ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀντείπομεν, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα ἐγὼ μὲν ἀντὶ παντὸς ἂν τιμησαίμην εἰπεῖν τοῦ βίου, ὑμᾶς δὲ δέδοικα, μὴ παρελθυθότων τῶν καιρῶν, ὥσπερ ἂν εἰ κατακλυσμὸν γεγενῆσθαι τῶν πραγμάτων ἡγούμενοι, μάταιον ὄχλον τοὺς περὶ τούτων λόγους νομίσητε· ἃ δ' ἔν ἐπείσαμεν ἡμεῖς καὶ ἃ ἡμῖν ἀπεκρίναντο, ἀκούσατε. Λέγε ταυτὶ λαβών.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΩΝ.

215 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐκάλουν ὑμᾶς καὶ μετεπέμποντο. ἐξῆτε, ἐβοηθεῖτε, ἵνα τὰν μέσῳ παραλείπω, οὕτως οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο, ὥστ' ἔξω τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων ὄντων εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὸ "ἄστυ δέχεσθαι τὴν
300 στρατιὰν ἐπὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὰ τιμιώτατα. καίτοι τρία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαν ἐγκώμια Θηβαῖοι καθ' ὑμῶν τὰ κάλλιστα, ἓν μὲν ἀνδρίας, ἕτερον δὲ δικαιοσύνης, τρίτον δὲ σωφροσύνης. καὶ γὰρ τὸν ἀγῶνα μεθ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ πρὸς ὑμᾶς ἑλόμενοι ποιήσασθαι καὶ ἀμείνους εἶναι καὶ δικαιότερ' ἀξιῶν ὑμᾶς ἔκριναν Φιλίππου· καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς καὶ παρὰ πᾶσι δ' ἐν πλείστῃ φυλακῇ, παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐφ' ὑμῖν ποιήσαντες σωφροσύνης πίστιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες

v. 1. διέντας FΣΤΦ: διῖέντας ς. ἡμᾶς Φkrs. συνεμβάλλοντας Ωρυ et pr F. 2. αὐτοῖς F. 5. ἁρπασθησόμενα k.
6. ταῦτα FΦΩρυν. Σ accentu caret. 214, 1. ἀντείπομεν om Σ: ἀντείπαμεν FTΩu, εἴπομεν krs et rc Σ. 4. εἰ] εἰ καὶ Σ.
6. λόγους] ὄχλους Ωu. ἃ] ὅτι Σ. ἐπείσαμεν] ἐπείπομεν γρ s.
7. ἃ om Σ. ταυτὶ ΣΦpr, ταῦτα ks: τουτὶ ς. 8. Θηβαίων ἀποκρίσεις Ωu, ἀποκρίσεις Θηβαίων r. 215, 1. ἡμᾶς kr. 2. ἐξῆτε FΣΤΦ, ἐξῆτε Ωτυν: ἐξήειτε ς. τὰν] τὰ T, τὰμ F. παραλίπω F TΦkp. 6. πᾶσιν ἀνθρ. post ἐγκώμια ponit k. 7. καθ'] περὶ krs.
9. μᾶλλον ante μεθ' ponit Σ. 11. ἢ φιλιππον Ωτυ et γρ s.
12. δὲ post αὐτοῖς ponunt krs.

216 ἔδειξαν. ἐν οἷς πᾶσιν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατά γ' ὑμᾶς ὀρθῶς ἐφάνησαν ἐγνωκότες. ὅτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν εἰσελθόντος τοῦ στρατοπέδου οὐδεὶς οὐδὲν οὐδὲ ἀδίκως ὑμῖν ἐνεκάλεσεν· οὕτω σώφρονας παρέσχεσθε ὑμᾶς αὐτούς· δίς τε συμπαραταξάμενοι τὰς πρώτας μάχας, τήν τ' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν χειμερινήν, οὐκ ἀμέμπτως μόνον ὑμᾶς αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ θαυμαστοὺς ἐδείξατε τῷ κόσμῳ, ταῖς παρασκευαῖς, τῇ προθυμίᾳ. ἐφ' οἷς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγίγνοντο ἔπαινοι, παρὰ δ' ὑμῶν
217 θυσίαι καὶ πομπαὶ τοῖς θεοῖς. καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν ἐροίμην Αἰσχίνην, ὅτε ταῦτ' ἐπράττετο καὶ ζήλου καὶ χαρᾶς καὶ ἐπαίνων ἡ πόλις ἦν μεστή, πότερον συνέθυε καὶ συνευφραίνετο τοῖς πολλοῖς, ἢ λυπέμενος καὶ ξένων καὶ δυσμεναίνων ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀγαθοῖς οἴκοι καθῆτο; εἰ μὲν γὰρ παρῆν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξητάζετο, πῶς οὐ δεινὰ ποιεῖ, μᾶλλον δ' οὐδ' ὅσια, εἰ ὧν ὡς ἀρίστων αὐτὸς τοὺς θεοὺς ἐποιήσατο μάρτυρας, ταῦθ' ὡς οὐκ ἄριστα νῦν ὑμᾶς ἀξιοῖ ψηφίσασθαι τοὺς ὁμωμοκότας τοὺς301
θεούς; εἰ δὲ μὴ παρῆν, πῶς οὐκ ἀπολωλέναι πολλάκις ἐστὶ δίκαιος, εἰ ἐφ' οἷς ἔχαιρον οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἐλυπεῖτο ὁρῶν; Λέγε δὴ καὶ ταῦτα τὰ ψηφίσματά μοι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΘΤΣΙΩΝ.

218 Οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν ἐν θυσίαις ἦμεν τότε, Θηβαῖοι δ' ἐν τῷ δι' ἡμᾶς σεσῶσθαι νομίζειν, καὶ περιεῖχεν τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ' ὧν ἔπραττον ἔτοι, αὐτὸς βοηθεῖν ἑτέροις ἐξ ὧν ἐπείσθητ' ἐμοί. ἀλλὰ μὴν οἵας τότ' ἠφίει φωνὰς ὁ Φίλιππος καὶ ἐν οἵαις ἦν ταραχαῖς ἐπὶ τούτοις, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἐκείνου μαθήσεσθε ὧν εἰς Πελο-

216, 1. πᾶσιν Σks: ceteri ἅπασιν. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] ἂν Θηβαῖοι p. 3. τοῦ om Σ. 4. ἐκώλυσεν Ω. παρέσχετε Σk, παρέχεσθαι t. 5. μάχας om Σ. 6. τ' om FTΩprtu. 9. ἡμῶν Tr.
217, 2. ἐπράττετο FΣTΩprtu et corr s: ἐπράττετε ceteri. 3. ἡ πόλις ἦν Σks: ἦν ἡ πόλις s. 5. ἐπὶ om Σs. καθῆστο kprs. 7. ὡς om pr Ω. ἀρίστων ἔντων αὐτ. krs. 8. ἄριστα] ἄξια krs. 13. ψηφισμα Σ. 218, a. τοῖς] τῆς r. 3. δοκοῦσιν] νομίζουσιν Σ. αὐτοῖς FTΦΩprtuv.

πόφνησον ἔπεμπεν. καί μοι λέγε ταύτας λαβών, ἵν' εἰδῆτε, ἡ ἐμὴ συνέχεια καὶ πλάνοι καὶ ταλαιπωρίαι καὶ τὰ πολλὰ ψηφίσματα, ἃ νῦν ἔτος διέσυρε, τί ἀπειργάσατο.

219 Καίτοι πολλοὶ παρ' ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγόνασι ῥήτορες ἔνδοξοι καὶ μεγάλοι πρὸ ἐμοῦ, Καλλίστρατος ἐκεῖνος, Ἀριστοφῶν, Κέφαλος, Θρασύβουλος, ἕτεροι μυρίοι· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε τούτων διὰ παντὸς ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς ἀδὲν τῇ πόλει, ἀλλ' ὃ μὲν γράφων ἃ ἂν ἐπρέσβευσεν, ὃ δὲ πρεσβεύων οὐκ ἂν ἔγραψεν. ὑπελείπετο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτῷ ἅμα μὲν ῥᾳστώνην, ἅμα

220 δ', εἴ τι γίγνοιτ', ἀναφοράν. τί οὖν; εἴποι τις ἄν, σὺ τοσοῦτον ὑπερῆρας τοὺς ἄλλους ῥώμῃ καὶ τόλμῃ ὥστε πάντα ποιεῖν αὐτός; οὐ ταῦτα λέγω, ἀλλ' οὕτως ἐπεπείσμην μέγαν εἶναι τὸν κατειληφότα κίνδυνον τὴν πόλιν, ὥστ' οὐκ ἐδόκει μοι χώραν οὐδὲ πρόνοιαν οὐδεμίαν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας διδόναι, ἀλλ' ἀγαπητὸν εἶναι, εἴ μηδὲν 302

221 παραλείπων τις ἃ δεῖ πράξειεν. ἐπεπείσμην δ' ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, τυχὸν μὲν ἀναισθητῶν, ὅμως δ' ἐπεπείσμην, μήτε γράφοντ' ἂν ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδένα, μήτε πράττοντα πρᾶξαι, μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεῦσαι προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. διὰ ταῦτα ἐν ἅπασιν ἐμαυτὸν ἔκαττον. Λέγε τὰς ἐπιστολὰς τὰς τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

222 Εἰς ταῦτα κατέσκηψε Φίλιππον ἡ ἐμὴ πολιτεία, Ἀλ-

v. l. ἔπεμπεν Σr ceteri ἔπεμψεν. εἰδῆτε ὅτι ἡ FΤΦΩprtuv.

2. πλάνη Ωrtuv. 3. ἀπηργάσατο Σ. 219, 1. ἡμῖν F, ὑμῖν T. 4. τούτων πώποτε FΤΦΩprtuv. ἑδώκειν u. 6. ὑπέλειπε Σ. 220, 1. γένοιτ' Σs. 2. τοὺς ἄλλους om Σ, post τόλμῃ ponunt FΤΦΩprtuv. 3. ταῦτα λέγω Σ: λέγω τοῦτο g. 4. εἶναι κίνδυνον τὸν κατειληφότα Ωu. τῇ πόλει rc t. 5. χώραν] ὥραν krs, ὁρᾶν γρ ΣΦ. οὐδεμίαν] οὐδενὶᾶν γρ Φ. 221, 1. παραλιπὼν Tkprs. ἐπεπείσμην δ' — ὅμως δ' om Ωu. 2. ἀναισθητῶν u ceteri ἀναίσθητον. 3. ἄν] ἄνευ Φ. γράψαι] μὴ γράψαι TΩtuv. βέλτιον post ἐμοῦ ponit p. 4. πράττοντα τι πρ. FΩtuv.

πρεσβεύοντα om Ω. 5. μηδὲ Σrp, μήτε k: μήτε ceteri. πασιν Σs. 6. λέγε δὴ τὰς ΦΩu. τὰς τοῦ add Σkprs.

222, 1. ἡμὴ] ἐμοὶ Ω.

σχίνη· ταύτην τὴν φωνὴν ἐκεῖνος ἀφῆκε δι' ἐμέ, πολλὰς καὶ θρασείᾳ τὰ πρὸ τούτων τῇ πόλει ἐπαιρόμενος λόγους. ἀνθ' ὧν δικαίως ἐξεφανέμην ὑπὸ τούτωνί, καὶ σὺ παρὼν οὐκ ἀντέλεγες, ὁ δὲ γραψάμενος Λιώνδας τὸ μέρος τῶν ψήφων οὐκ ἔλαβεν. Καί μοι λέγε ταῦτα τὰ ψηφίσματα τὰ τότε μὲν ἀποπεφευγότα, ὑπὸ τούτε δ' ὧδε γραφέντα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

223 Ταυτὶ τὰ ψηφίσματ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς αὐτὰς συλλαβὰς καὶ ταὐτὰ ῥήματ' ἔχει, ἅπερ πρότερον μὲν Ἀριξόνικος νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν ὑτοσί. καὶ ταῦτ' Αἰσχίνης οὔτ' ἐδίωξεν αὐτὸς οὔτε τῷ γραψαμένῳ συνκατηγόρησεν. καίτοι τότε τὸν Δημομέλη τὸν ταῦτα γράφοντα καὶ τὸν Ὑπερίδην, εἴπερ ἀληθῆ μου νῦν κατη-
224 γορεῖ, μᾶλλον ἂν εἰκότως ἢ τόνδ' ἐδίωκεν. διὰ τί; ὅτι τῷ μὲν ἔδοτ' ἀνενεγκεῖν ἐπ' ἐκείνους καὶ τὰς τῶν δικαστηρίων γνώσεις καὶ τὸ τοῦτον αὐτὸν ἐκείνων μὴ κατηγορηκέναι "ταὐτὰ γραψάντων ἅπερ οὗτος νυνί, καὶ τὸ303 τὰς νόμους μηκέτ' ἐᾶν περὶ τῶν ὕστω πραχθέντων κατηγορεῖν, καὶ πολλὰ ἕτερα· τότε δ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμ' ἂν ἐκρί-
225 νετο ἐφ' αὑτοῦ, πρίν τι τούτων προλαβεῖν. ἀλλ' οὐκ ἦν οἶμαι τότε, ὃ νυνὶ ποιεῖ, ἐκ παλαιῶν χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξαντα, ἃ μήτε προῄδει μηδεὶς μήτ' ἂν ᾠήθη τήμερον ῥηθῆναι, διαβάλλειν, καὶ μετενεγκόντα τοὺς χρόνους καὶ προφάσεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς
226 μεταθέντα τοῖς πεπραγμένοις δοκεῖν τι λέγειν. οὐκ ἦν τότε ταῦτα, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀληθείας, ἐγγὺς τῶν ἔργων,

v. 1. δι' ἐμὲ om Σ. πολλοὺς — λόγους] πολλοὺς τὰ πρὸ τούτων καὶ θρασεῖς λόγους τῇ πόλει ἐπαιρόμενος k. 2. λόγους ἐπαιρόμενος s. 3. τούτων k. 4. τὰ μέρος Σ: ceteri τὸ πέμπτον μέρος. 5. λέγε] λαβὲ Σ. τὰ τότε μὲν om pr Σ. 6. οὐδὲν Ωιυν, οὐ r. 223, 3. οὑτωσί Ω. 5. Δημομέλη FΣΤΦΩtu, δημοτέλην r; δημομέλην s. 6. μοι r. 224, 1. διὰ τί; ὅτι τῷ μὲν] τοίνυν μὲν γὰρ k. 2. τῷ] τῶδε Σ. ἐπ'] ὑπ' Ω. 3. αὐτῶν k. 4. νυν Σks. 6. ἂν ἐκρίνετο] ἀνεκρίνετο FΦΩkrstuv. 225, 1. ἐφ'] ἀφ' t, περὶ k. τι τούτων προλαβεῖν] τι τούτου προσλαβεῖν Σ, τούτων τι προσλαβεῖν ks, τι τούτων λαβεῖν p. 2. ὃ Σkrs: ἃ s. ποιεῖν Σ. 226, 2. ἐπὶ τῆς Σkrs et γρ Φ, ἐπ' αὐτῆς FΦΩtuv, ἐπ' αὐτῆς τῆς s. ἐγγὺς οὔσης τῶν FΤΦΩprtuv et γρ s.

ἔτι μεμνημένων ὑμῶν καὶ μόνον οὐκ ἐν ταῖς χεραὶν ἔκαστα ἐχόντων, πάντες ἐγίγνοντ' ἂν οἱ λόγοι. διόπερ τὰς παρ' αὐτὰ τὰ πράγματ' ἐλέγχους φυγὼν νῦν ὕστερον ἦκε, ῥητόρων ἀγῶνα νομίζων, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ οὐχὶ τῶν πεπολιτευμένων ἐξέτασιν ποιήσειν ὑμᾶς, καὶ λόγου κρίσιν, οὐ τοῦ τῇ πόλει συμφέροντος ἔσεσθαι.

227 Εἶτα σοφίζεται, καὶ φησὶ προσήκειν ἧς μὲν οἴκοθεν ἦκεν ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν ἀμελῆσαι, ὥσπερ δ', ὅταν οἰόμενοι περιεῖναι χρήματά τῳ λογίζησθε, ἂν καθαραὶ ὦσιν αἱ ψῆφοι καὶ μηδὲν περῇ, συγχωρεῖτε, οὕτω καὶ νῦν τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις προσθέσθαι. θεάσασθε τοίνυν ὡς σαθρόν, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ φύσει πᾶν ὅ τι
228 ἂν μὴ δικαίως ᾖ πεπραγμένον. ἐκ γὰρ αὐτοῦ τοῦ σοφῶ τούτου παραδείγματος ὡμολόγηκε νυνὶ ὑμᾶς ὑπάρχειν ἐγνωσμένους ἐμὲ μὲν λέγειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, αὐτὸν δ' ὑπὲρ Φιλίππου· οὐ γὰρ ἂν μεταπείθειν ὑμᾶς "ἐζήτει 304
μὴ τοιαύτης ἴσης τῆς ὑπαρχούσης ὑπολήψεως περὶ ἑκα-
229 τέρου. καὶ μὴν ὅτι γε ἃ δίκαια λέγει μεταθέσθαι ταύτην τὴν δόξαν ἀξιῶν ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω ῥᾳδίως, ἃ τιθεὶς ψήφους (ἃ γάρ ἐσιν ὁ τῶν πραγμάτων ἔτος λογισμός) ἀλλ' ἀναμιμνήσκων ἔκαζα ἐν βραχέσι, λογιζαῖς ἅμα καὶ μάρτυσι τοῖς ἀκούσασιν ὑμῖν χρώμενος. ἡ γὰρ ἐμὴ πολιτεία, ἧς ἔτος κατηγορεῖ, ἀντὶ μὲν τῶ Θηβαίοις μετὰ Φιλίππου συνεμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν, ὃ πάντες ᾠοντο [ἔσεσθαι],
230 μεθ' ἡμῶν παραταξαμένους ἐκεῖνον κωλύειν ἐποίησεν, ἀντὶ δὲ τῶ ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸν πόλεμον εἶναι ἑπτακόσια στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τοῖς Βοιωτῶν ὁρίοις γενέσθαι, ἀντὶ

v. 1. οὐκ om *t*. 2. ἐχόντων ἕκαστα *u*. πάντες om *s*. 3. ὕστερον om *Σk*, in *γρ* habet *s*. 4. γ' om *ks*. ἐμοὶ] μοι *Ωkptu*. 5. ὑμᾶς καὶ *Σks*: ὑμᾶς ὑπολαμβάνων καὶ *ς*. λόγου *F* ου *ΣTkprs*, λόγων καὶ *Ω*, λόγον καὶ *w*, λόγων κἀι *t*: λόγων *ς*. 6. οὐχὶ *Σ*. 227, 1. προσήκειν *p*. 3. λογίζεσθε *Tk*. ἂν] κἂν *FΦprtuv*. καθαραὶ ὦσιν] καθαιρωσιν *Σ*. 5. πρόσθεσθε *s*. 228, 1. ἂν μὴ] μὴ ἂν *s*. 2. νυνὶ] νὺν γ' *Σ*, νῦν *Ωu*, om *krs*. ἡμᾶς *Σ*. 229, 1. γε] ὅγε *p*. 2. ὑμᾶς om *Σks*. 5. τοῖς ἀκούουσιν om *ks* 6. συνεισβαλεῖν *krs*. 7. ἔσεσθαι om *Σks*. 230, 1. ὑμῶν *r*. συμπαραταξαμένους *krs*. 2. τὸν om *Ω*.

δὲ τῷ φὺς λῆσαι ἡμᾶς φέρειν καὶ ἄγειν ἐκ τῆς Εὐβοίας ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἀττικὴν ἐκ θαλάττης εἶναι πάντα τὸν πόλεμον, ἀντὶ δὲ τῶ τὸν Ἑλλήσποντον ἔχειν Φίλιππον, λαβόντα Βυζάντιον, συμπολεμεῖν τὰς Βυζαντίας μεθ' ἡμῶν
231 πρὸς ἐκεῖνον. ἆρά σοι ψήφοις ὅμοιος ὁ τῶν ἔργων λογισμὸς φαίνεται; ἢ δεῖν ἀντανελεῖν ταῦτα, ἀλλ' ἐξ ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται σκέψασθαι; καὶ ἐκέτι προσίθημι ὅτι τῆς μὲν ὠμότητος, ἣν ἐν οἷς καθάπαξ τινῶν κύριος κατέστη Φίλιππος, ἔξιν ἰδεῖν, ἑτέροις πειραθῆναι συνέβη, τῆς δὲ φιλανθρωπίας, ἣν τὰ λοιπὰ τῶν πραγμάτων ἐκεῖνος περιβαλλόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐπλάττετο, ὑμεῖς καλῶς ποιοῦντες τὰς καρπὰς κεκόμισθε. ἀλλ' ἐῶ ταῦτα.
232 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' εἰπεῖν ὀκνήσω, ὅτι ὁ τὸν ῥήτορα βουλόμενος δικαίως ἐξετάζειν καὶ μὴ συκοφαντεῖν οὐκ ἂν οἷα σὺ νῦν ἔλεγες, "τοιαῦτα κατηγόρει, παραδείγματα305 πλάττων καὶ ῥήματα καὶ σχήματα μιμούμενος (πάνυ γὰρ παρὰ τοῦτο, οὐχ ὁρᾷς; γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ, ἢ δευρὶ
233 τὴν χεῖρα ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνεγκα), ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἂν ἐσκόπει, τίνας εἶχεν ἀφορμὰς ἡ πόλις καὶ τίνας δυνάμεις, ὅτ' εἰς τὰ πράγματ' εἰσῆειν, καὶ τίνας συνήγαγον αὐτῇ μετὰ ταῦτ' ἐπιστὰς ἐγώ, καὶ πῶς εἶχε τὰ τῶν ἐναντίων. εἶτ' εἰ μὲν ἐλάττους ἐποίησα τὰς δυνάμεις, παρ' ἐμοὶ τἀδίκημ' ἂν ἐδείκνυεν ὄν, εἰ δὲ πολλῷ μείζως, ἐᾷ ἂν ἐσυκοφάντει. ἐπειδὴ δὲ σὺ τοῦτο πέφευγας, ἐγὼ ποιήσω· καὶ σκοπεῖτε εἰ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ.
234 Δύναμιν μὲν τοίνυν εἶχεν ἡ πόλις τοὺς νησιώτας,

ἃς
γ. 1. ἡμῶν Λ. ἐκ] ἀπὸ k. 2. πάντα supra versum Υ. 3. τὸν φίλιππον ἔχειν krs. 4. ὑμῶν n. 231, 1. ἐκεῖνον] ἐκεῖνον ἐποίησεν krs. 5. κατέστη κύριος k. 7. πρὸς ὑμᾶς om Σ. ἐπράττετο p. 232, 1. ταῦτ' Φ. 5. Ἑλλήνων εἰ Σkrs: ceteri Ἑλλήνων πράγματα εἰ. 233, 1. τὴν — δευρὶ in mg F. 3. ὅτ'] ὅτι k. εἰσῆει FΣΠkt et corr r. 6. τἀδικήματα s. ἐδείκνυεν F, ἐδείκνυες ΥΩ. 7. ἐσυκοφάντει F, ἐσυκοφάντεις ΥΦΛπ. 234, 1. ἡ πόλις εἶχεν Υρτ.

οὐχ ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἀσθενεστάτους· οὔτε γὰρ Χίος οὔτε Ῥόδος οὔτε Κέρκυρα μεθ' ἡμῶν ἦν· χρημάτων δὲ σύνταξιν εἰς πέντε καὶ τετταράκοντα τάλαντα, καὶ ταῦτ' ἦν προεξειλεγμένα· ὁπλίτην δ' ἢ ἱππέα πλὴν τῶν οἰκείων οὐδένα. ὃ δὲ πάντων καὶ φοβερώτατον καὶ μάλισθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, οὗτοι παρεσκευάκεισαν τοὺς περιχώρους πάντας ἔχθρας ἢ φιλίας ἐγγυτέρω, Μεγαρεῖς, Θηβαίους, 235 Εὐβοέας. τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ὑπῆρχεν ἔχοντα, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔχοι παρὰ ταῦτ' εἰπεῖν ἄλλο οὐδέν· τὰ δὲ τοῦ Φιλίππου, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγών, σκέψασθε πῶς. πρῶτον μὲν ἦρχε τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸς αὐτοκράτωρ ὤν, ὃ τῶν εἰς τὸν πόλεμον μέγιστόν ἐστιν ἁπάντων· εἶθ' οὗτοι τὰ ὅπλα εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν ἀεί· ἔπειτα χρημάτων εὐπόρει, καὶ ἔπραττεν, ἃ "δόξειεν αὐτῷ, οὐ306 προλέγων ἐν τοῖς ψηφίσμασιν, οὐδ' ἐν τῷ φανερῷ βουλευόμενος, οὐδ' ὑπό τῶν συκοφαντούντων κρινόμενος, ἐδὲ γραφὰς φεύγων παρανόμων, ἐδ' ὑπεύθυνος ὢν ἑδενί, ἀλλ' ἁπλῶς αὐτὸς δεσπότης, ἡγεμών, κύριος πάντων. 236 ἐγὼ δ' ὁ πρὸς τοῦτον ἀντιτεταγμένος (καὶ γὰρ τοῦτ' ἐξετάσαι δίκαιον) τίνος κύριος ἦν; οὐδενός· αὐτὸ γὰρ τὸ δημηγορεῖν πρῶτον, οὗ μόνε μετεῖχον ἐγώ, ἐξ ἴσε πρὸτίθεθ' ὑμεῖς τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνοῦσι καὶ ἐμοί, καὶ ὅσα ἔτοι περιγένοιντο ἐμοῦ (πολλὰ δ' ἐγίγνετο ταῦτα, δι' ἣν ἕκαστον τύχοι πρόφασιν), ταῦθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν 237 ἀπῆτε βεβουλευμένοι. ἀλλ' ὅμως ἐκ τοιούτων ἐλαττωμάτων ἐγὼ συμμάχες μὲν ὑμῖν ἐποίησα Εὐβοέας, Ἀχαιούς, Κορινθίους, Θηβαίους, Μεγαρέας, Λευκαδίες, Κερκυραίους, ἀφ' ὧν μύριοι μὲν καὶ πεντακισχίλιοι ξένοι,

v. 2. ὑμῶν Ω. 4. ἢ om FΣΦΩtuv. 5. καὶ post πάντων om kr. 6. παρεσκεύασαν ks. 7. ἅπαντας ks. 235, 1. τὰ] καὶ τὰ krs. 3. ἦν] νῦν p, om t. σκέψεσθε Ω. 4. ἦρχε] ὑπῆρχε s. 5. ἂν om FΣΤΦptu et pr v. ὃ post πόλεμον ponunt Tptv. 8. βουλόμενος Ω. 9. οὐδ' — κρινόμενος om pr Σ. συκοφαντιῶν r. 11. ἁπάντων ks. 236, 3. μόνον οὐ πρῶτον k, πρῶτον οὗ μόνον FΩuv. προὐτίθεσθ' ΣΦ: προυτίθετε s. 4. ἐκείνω k. 5. ταῦτα ΣΦ: ceteri τοιαῦτα. 237, 2. μὲν ὑμῖν συμμάχους u, μὲν ἡμῖν συμμάχους Ω.

δισχίλιοι δ' ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συνήχθησαν· χρημάτων δέ, ὅσων ἠδυνήθην ἐγώ, πλείστην
238 συντέλειαν ἐποίησα. εἰ δὲ λέγεις ἢ τὰ πρὸς Θηβαίους δίκαια Αἰσχίνη ἢ τὰ πρὸς Βυζαντίους ἢ τὰ πρὸς Εὐβοέας, ἢ περὶ τῶν ἴσων νυνὶ διαλέγῃ, πρῶτον μὲν ἀγνοεῖς ὅτι καὶ πρότερον τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ἀγωνισαμένων τριήρων, τριακοσίων οὐσῶν τῶν πασῶν, τὰς διακοσίας ἡ πόλις παρέσχετο, καὶ οὐκ ἐλαττοῦσθαι νομίζουσα οὐδὲ κρίνουσα τοὺς ταῦτα συμβουλεύσαντας οὐδὲ ἀγανακτοῦσα ἐπὶ τούτοις ἑωρᾶτο (αἰσχρὸν γάρ), ἀλλὰ τοῖς θεοῖς ἔχουσα χάριν, εἰ κοινοῦ κινδύνου τοῖς Ἕλλησι περιστάντος αὐτὴ διπλάσια τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἁπάντων σωτηρίαν
239 παρέσχετο. εἶτα κενάς γε χαρίζῃ χάριτας τουτοισὶ ''συκο- 307
φαντῶν ἐμέ. τί γὰρ νῦν λέγεις οἷα ἐχρῆν πράττειν, ἀλλ' οὐ τότ' ὢν ἐν τῇ πόλει καὶ παρὼν ταῦτ' ἔγραφες, εἴπερ ἐνεδέχετο παρὰ τοὺς παρόντας καιρούς, ἐν οἷς οὐχ ὅσα ἐβουλόμεθα ἀλλ' ὅσα δοίη τὰ πράγματ' ἔδει δέχεσθαι· ὁ γὰρ ἀντωνούμενος καὶ ταχὺ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπελαυνομένους προσδεξόμενος καὶ χρήματα προσθήσων ὑπῆρχεν ἕτοιμος.
240 Ἀλλ' εἰ νῦν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις κατηγορίας ἔχω, τί ἂν οἴεσθε, εἰ τότ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀκριβολογουμένου ἀπῆλθον αἱ πόλεις καὶ προσέθεντο Φιλίππῳ, καὶ ἅμα Εὐβοίας καὶ Θηβῶν καὶ Βυζαντίου κύριος κατέστη, τί ποιεῖν ἂν ἢ τί λέγειν τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους τουτουσί;
241 οὐχ ὡς ἐξεδόθησαν; οὐχ ὡς ἀπηλάθησαν βουλόμενοι μεθ' ἡμῶν εἶναι; εἶτα τοῦ μὲν Ἑλλησπόντου διὰ Βυ-

v. 1. δ' om *tv*. 238, 1. τὰ om *Ω*. 3. ἴσων] ὅσων *u*. 5. τριηρῶν *FΣΥΦ*. 6. τὰς om *Ypr*. 10. αὕτη *r*. 239, 1. καινὰς *Φ*. γε soli habent *ks*. χάριτας χαρίζῃ *pr* et Anecd. p. 179, 7. 2. λέγεις] λέγειν *u*. διφορεῖται ἡ ἀνάγνωσις· ἄλλως γὰρ ἀναγινώσκεται στιγμῆς ἐν τῷ λέγεις μεσιτευούσης, καὶ ἄλλως ἐν μόνῳ τῷ πράττειν τιθεμένης mg *Σ*. 5. ἐβουλόμεθα] ἂν βουλώμεθα *FΥΩtuv*, ἠβουλόμεθα *Σp*. δώη *Ωu*. 6. ὑμῶν *t*, ἡμῖν corr *p*. 7. προσδεχόμενος *Ω*. 240, 1. κατηγορίαν *t*. 2. τότ'] ποτ' *FΥΩtuv*.

τούτου *Σ*, τούτου ων *F*. 5. λέγειν τοὺς *FΣΦΩv*, οἴεσθε λέγειν τοὺς *kp*, λέγειν οἴεσθε τοὺς ceteri praeter *Yr*; hi enim illud οἴεσθε post τουτουσί ponunt. 241, 1. οὐχ ὡς ante ἀπηλάθησαν om *Σ*.

ζαντίων ἐγκρατὴς καθέστηκε, καὶ τῆς σιτοπομπίας τῆς
τῶν Ἑλλήνων κύριος [γέγονε], πόλεμος δ' ὅμορος καὶ
βαρὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν διὰ Θηβαίων κεκόμισται, ἁπλῶς
δ' ἡ θάλαττα ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁρμωμένων λη-
στῶν γέγονεν; οὐκ ἂν ταῦτ' ἔλεγον, καὶ πολλά γε πρὸς
242 τούτοις ἕτερα; πονηρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ
συκοφάντης ἀεὶ καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον·
τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος τἀνθρώπιόν ἐστιν, οὐδὲν ἐξ
ἀρχῆς ὑγιὲς πεποιηκὸς οὐδ' ἐλεύθερον, αὐτοτραγικὸς πί-
θηκος, ἀρουραῖος Οἰνόμαος, παράσημος ῥήτωρ. τί γὰρ
ἡ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἦκει τῇ πατρίδι; νῦν ἡμῖν
243 λέγεις περὶ τῶν παρελθυθότων; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς
ἀσθενοῦσι μὲν τοῖς κάμνουσιν εἰσιὼν μὴ λέγοι μηδὲ δει-
κνύοι "δι' ὧν ἀποφεύγονται τὴν νόσον, ἐπειδὴ δὲ τελευ- 308
τήσειέ τις αὐτῶν καὶ τὰ νομιζόμενα αὐτῷ φέροιτο, ἀκολε-
θῶν ἐπὶ τὸ μνῆμα διεξίοι „εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρω-
πος ἑτοσί, οὐκ ἂν ἀπέθανεν." ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;
244 Οὐ τοίνυν οὐδὲ τὴν ἦτταν, εἰ ταύτῃ γαυριᾷς ἐφ' ᾗ
στένειν σε ὦ κατάρατε προσῆκεν, ἐν οὐδενὶ τῶν παρ'
ἐμοῦ γεγονυῖαν εὑρήσετε τῇ πόλει. ἑτῶσι δὲ λογίζεσθε.
οὐδαμοῦ πώποθ', ὅποι πρεσβευτὴς ἐπέμφθην ὑφ' ὑμῶν
ἐγώ, ἡττηθεὶς ἀπῆλθον τῶν παρὰ Φιλίππου πρέσβεων,
οὐκ ἐκ Θετταλίας, οὐκ ἐξ Ἀμβρακίας, οὐκ ἐξ Ἰλλυριῶν,
οὐ παρὰ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέων, οὐκ ἐκ Βυζαντίου, οὐκ
ἄλλοθεν οὐδαμόθεν, οὐ τὰ τελευταῖα πρώην ἐκ Θηβῶν,
ἀλλ' ἐν οἷς κρατηθεῖεν οἱ πρέσβεις αὐτῷ τῷ λόγῳ, ταῦτα

v. 1. κατέστη Tkprs, κατέστη φίλιππος γρ Φ. σιτοπομπίας F ΣΓΦkprsv: σιτοπομπείας ς. 2. γέγονε om Σks. 3. Ἀττικὴν] ἑλληνικὴν k. κεκόμισται διὰ θηβαίων k. 4. ἐκ om Σ. 5. πολλά γε post τούτοις ponit r. 242, 2. καὶ post ἀεὶ om Φ. 3. κίναιδος rs. τἀνθρώπειόν r, ἀνθρώπιόν p. ἐξ ἀρχῆς πεποιηκὸς ὑγιὲς r, ὑγιὲς ἐξ ἀρχῆς πεποιηκὸς ks. 5. παράσιμος Ωu. 6. τῇ om pr Σ. 243, 1. περὶ] ὑπὲρ ΦΩku. 2. εἰσιὼν om Φ. δεικνύη Σ. 3. ἐπειδὰν krst. 4. φέροιτο] φαίνοιτο ΣΦ. 5. διεξίοι k. 6. οὗτος Tr. ἂν om T. 244, 1. ἦτταν αὐτὴν εἰ krs. 3. ἐμοὶ FΣΩpruv. 4. ὅπου FΦΩtuv cum Anecd. p. 147, 4. ἐξεπέμφθην rs, ἐξεπέμφην k. ὑφ'] παρ' k. 5. παρὰ om Anecd. 6. οὐκ ἐξ Ἀμβρ. kps: οὐδ' ἐξ Ἀμβρ. ς. 8. πρώην] νῦν krs, om Σ.

245 τοῖς ὅπλοις ἐπιὼν κατεστρέφετο. ταῦτ' οὖν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ αἰσχύνει τὸν αὐτὸν εἰς τε μαλακίαν σκώπτων καὶ τῆς Φιλίππου δυνάμεως ἀξιῶν ἕνα ὄντα κρείττω γενέσθαι; καὶ ταῦτα τοῖς λόγοις; τίνος γὰρ ἄλλου κύριος ἦν ἐγώ; οὐ γὰρ τῆς γε ἑκάστου ψυχῆς, οὐδὲ τῆς τύχης τῶν παραταξαμένων, οὐδὲ τῆς στρατηγίας, ἧς ἐμ' ἀπαι-
246 τεῖς εὐθύνας· οὕτω σκαιὸς εἶ. ἀλλὰ μὴν ὧν γ' ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος εἴη, πᾶσαν ἐξέτασιν λάμβανε· οὐ παραιτοῦμαι. τίνα οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἰδεῖν τὰ πράγματα ἀργόμενα καὶ προαισθέσθαι καὶ προειπεῖν τοῖς ἄλλοις. ταῦτα πέπρακταί μοι. καὶ ἔτι τὰς ἑκασαχοῦ βραδυτῆτας ὅπως ἀγνοίας φιλονεικίας, ἃ πολιτικὰ ταῖς πόλεσι πρόσεστιν 309
ἅπασαις καὶ ἀναγκαῖα ἁμαρτήματα, ταῦθ' ὡς εἰς ἐλάχιστον συστεῖλαι, καὶ τοὐναντίον εἰς ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν καὶ τοῦ τὰ δέοντα ποιεῖν ὁρμὴν προτρέψαι. καὶ ταῦτά μοι πάντα πεποίηται, καὶ οὐδεὶς μή ποθ' εὕρῃ τὸ κατ'
247 ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν. εἰ τοίνυν τις ἔροιτο ὁντινοῦν, τίσι τὰ πλεῖστα Φίλιππος ὧν κατέπραξε διωκήσατο, πάντες ἂν εἶπον τῷ στρατοπέδῳ καὶ τῷ διδόναι καὶ διαφθείρειν τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων. οὐκοῦν τῶν μὲν δυνάμεων οὔτε κύριος οὔθ' ἡγεμὼν ἦν ἐγώ, ὥστε οὐδ' ὁ λόγος τῶν κατὰ ταῦτα πραχθέντων πρὸς ἐμέ. καὶ μὴν τῷ γε μὴ διαφθαρῆναι χρήμασιν κεκράτηκα Φιλίππου· ὥσπερ γὰρ ὁ ὠνούμενος νενίκηκε τὸν λαβόντα, ἐὰν πρίηται, οὕτως ὁ μὴ λαβὼν μηδὲ διαφθαρεὶς νενίκηκε τὸν ὠνούμενον. ὥστε ἀήττητος ἡ πόλις τὸ κατ' ἐμέ.
248 Ἃ μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεσχόμην εἰς τὸ δικαίως τοιαῦτα

245, 2. αἰσχύνει Σ: αἰσχύνῃ r. 3. τῆς τοῦ Φιλίππου P. 4. γεγενῆσθαι ks. γὰρ] γὰρ δὴ ks. 246, 1. γ' om Ppr. 2. εἴη] ᾖ k. λαμβάνετε Σ. 5. ἄγνοιας ὄκνους r. 6. πολιτικὰ] πηλίκα ks, συνήλικα Reiskius. ταῖς] καὶ Ω. 7. εἰς om pst. ἐλάχιστα Σ. 8. φιλίαν] φιλίαν ἀγαγεῖν ks. 9. τρέψαι Ψ. 10. πάντα μοι Ppr. post μήποθ' cum Σks omisi ἀνθρώπων. εὕροι Fktv. τὸ om Σ. 247, 1. ὅτινοῦν ἔροιτο FTΦΠprtuv. 3. καὶ τῷ διαφθ. p. 4. δυναμένων s. 6. πρὸς] εἰς FΦ. 7. γε om Σ. μὴ διαφθαρῆναι χρήμασι] διαφθαρῆναι χρήμασι Φ, διαφθαρῆναι χρήμασιν ἢ μὴ ΣΠkprs et γρ Φ. 9. μηδὲ] καὶ Σ.

γράφειν ταυτονὶ περὶ ἐμοῦ, πρὸς πολλοῖς ἑτέροις ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἐστίν, ἃ δ' οἱ πάντες ὑμεῖς, ταῦτ' ἤδη λέξω. μετὰ γὰρ τὴν μάχην εὐθὺς ὁ δῆμος, εἰδὼς καὶ ἑωρακὼς πάντα ὅσα ἔπραττον ἐγώ, ἐν αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς καὶ φοβεροῖς ἐμβεβηκώς, ἡνίκ' οὐδ' ἀγνωμονῆσαί τι θαυμαστὸν ἦν τὸν πολλὰς πρὸς ἐμέ, πρῶτον μὲν περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως τὰς ἐμὰς γνώμας ἐχειροτόνει, καὶ πάνθ' ὅσα τῆς φυλακῆς ἕνεκα ἐπράττετο, ἡ διάταξις τῶν φυλάκων, αἱ τάφροι, τὰ εἰς τὰ τείχη χρή-
"ματα, διὰ τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων ἐγίγνετο· ἔπειθ' αἱ- 310
ρούμενος σιτώνην ἐκ πάντων ἐμὲ ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος.
249 καὶ μετὰ ταῦτα συστάντων οἳς ἦν ἐπιμελὲς κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, καὶ γραφὰς εὐθύνας εἰσαγγελίας, πάντα ταῦτ' ἐπαγόντων μοι, οὐ δι' ἑαυτῶν τό γε πρῶτον, ἀλλὰ δι' ὧν μάλιστ' ὑπελάμβανον ἀγνοήσεσθαι (ἴστε γὰρ δήπου καὶ μέμνησθε ὅτι τοὺς πρώτους χρόνους κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἐκρινόμην ἐγώ, καὶ οὔτ' ἀπόνοια Σωσικλέους οὔτε συκοφαντία Φιλοκράτους οὔτε Διώνδου καὶ Μελάντου μανία ἔτ' ἄλλ' ἀδὲν ἀπείρατον ἦν τούτοις κατ' ἐμοῦ), ἐν τοίνυν τούτοις πᾶσι μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεούς, δεύτερον δὲ δι' ὑμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἐσωζόμην. δικαίως· τοῦτο γὰρ καὶ ἀληθές ἐστι καὶ ὑπὲρ τῶν ὁμω-
250 μοκότων καὶ γνόντων τὰ εὔορκα ἑκαστῶν. οὐκοῦν ἐν μὲν οἷς εἰσηγγελλόμην, ὅτ' ἀπεψηφίζεσθέ μου καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων τοῖς διώκουσιν οὐ μετεδίδοτε, τότ' ἐψηφίζεσθε τὰ ἄριστά με πράττειν· ἐν οἷς δὲ τὰς γρα-

v. 1. τουτονὶ *FΠkps*: ceteri τοῦτον. 2. δ' οἱ *FΣΤΩprtuv*: δὲ *s*. ὑμεῖς] ἐμὲ *p*. 3. ταῦτ'] ἴστε ταῦτ' omnes praeter *Σ*. 5. φοβεροῖς καὶ δεινοῖς *Tpr*. 7. πόλεως βουλευόμενος τὰς *u*. 249, 1. ἐμὲ κακῶς Anecd. p. 162, 24. 2. πάντα om *k*, post ταῦτα ponit *s*. 4. ἀγνοήσεσθαι *Σ*: ἀγνοηθήσεσθαι *s*. 5. κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην *Σk*, σχεδὸν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην *s*, σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν *r*: καθ' ἑκάστην ἡμέραν ceteri. 6. οὔτ'] οὐδ' *Tr*. 7. οὔτε συκ.] οὐδὲ συκ. *T*. μελάντου *Σks*, μελάνδου γρ *FΦ*: ceteri μελάνου. 8. τούτοις] τοῖς *Φ*. 10. ἄλλους Ἀθηναίους *Σks*: ἄλλους ἅπαντας Ἀθηναίους *s*. 250, 1. γνόντων τὰ εὔορκα] ὑπὲρ τῶν τὰ εὔορκα γνόντων *FTΦΩprtuv*. 2. τὸ μέρος *Σ*: ceteri τὸ πέμπτον μέρος. 4. με τὰ ἄριστα *Tpr*.

φὰς ἀπέφευγον, ἔννομα καὶ γράφειν καὶ λέγειν ἀπεδεικνύμην· ἐν οἷς δὲ τὰς εὐθύνας ἐπεσημαίνεσθε, δικαίως καὶ ἀθωροδοκήτως πάντα πεπρᾶχθαί μοι προσωμολογεῖτε. τούτων δ' ὧν ὅτως ἐχόντων τί προσῆκεν ἢ τί δίκαιον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένοις θέσθαι τὸν Κτησιφῶντα ὄνομα, ἐχ ὃ τὸν δῆμον ἐώρα τιθέμενον, ἐχ ὃ τὰς ὁμωμοκότας δικαστάς, ἐχ ὃ τὴν ἀλήθειαν παρὰ πᾶσι βεβαιοῦσαν;

251 Ναί, φησίν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν. καὶ νὴ Δί' εὐδαιμόν γε. ἀλλὰ τί μᾶλλον ὁ πολλάκις μὲν φυγὼν μηδεπώποτε δ' ἑξελεγ- 311
χθεὶς ἀδικῶν ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως; καίτοι πρός γε τοῦτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν εἰπεῖν ἔστι μοι· οὐδεμίαν γὰρ πώποτ' ἐγράψατό με οὐδ' ἐδίωξε γραφήν, ὥστε ὑπὸ σοῦ γε ὠμολόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολίτης.

252 Πολλαχόθεν μὲν τοίνυν ἂν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν, οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. ἐγὼ δ' ὅλως μέν, ὅστις ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, ἀνόητον ἡγοῦμαι· ἣν γὰρ ὁ βέλτιστα πράττειν νομίζων καὶ ἀρίστην ἔχειν οἰόμενος οὐκ οἶδεν, εἰ μενεῖ τοιαύτη μέχρι τῆς ἑσπέρας, πῶς χρὴ περὶ ταύτης λέγειν ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; ἐπειδὴ δ' οὗτος πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τούτων ὑπερηφάνως κέχρηται τῷ λόγῳ, σκέψασθ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ θεωρήσατε ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτε-
253 ρον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. ἐγὼ τὴν

v. 1. ἀπέφευγον FΣks: ἀπέφυγον ς. καὶ γράφειν καὶ λέγειν F ΣΦΩsuv: ceteri καὶ λέγειν καὶ γράφειν. 3. μοι πεπρᾶχθαι k. 4. προσῆκον FΣΩptu. 5. ὄνομα τὸν κτησιφῶντα Tpr. 251, 2. φεύγειν ΣΦks. 3. φεύγων s. 4. γένοιτ' k. 6. ἔστιν ἐμοί Tr. 252, 1. πανταχόθεν Σ. 3. διελέχθη ante περὶ ponit T: διειλέχθη Φt. 4. προσφέρει u. ἀνόητον] παντελῶς ἀνόητον ΤΦ Ωkprstuv. ἡγοῦμαι καὶ ἀπαίδευτον ἦν ksv. 5. ὁ βέλτιστα ΣΦ: ceteri ὁ τὰ βέλτιστα. 6. τοιαύτη μενεῖ ks. 8. ὑπερηφάνως Σks et γρ Φ: ὑπερηφάνῳ ς. 9. χρῆται Σ et γρ Φ. τῷ om Tpr. 10. ὅσον k. καὶ ἀληθέστερον] δικαιότερον ks. 253, 1. τούτου] αὐτοῦ pr. διαλέξομαι Tp et γρ Φ.

μὲν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἡγοῦμαι, καὶ ταῦθ' ὁρῶ καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ἡμῖν καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον μαντευόμενον, τὴν μέντοι τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἢ νῦν ἐπέχει, χαλεπὴν καὶ δεινήν· τίς γὰρ Ἑλλήνων ἢ τίς βαρβάρων οὐ πολλῶν κακῶν ἐν τῷ παρόντι πεπει-
254 ραται; τὸ μὲν τοίνυν προελέσθαι τὰ κάλλιστα καὶ τὸ τῶν οἰηθέντων Ἑλλήνων, εἰ προεῖντο ἡμᾶς, ἐν εὐδαιμονίᾳ διάξειν, τούτων αὐτῶν ἄμεινον πράττειν τῆς ἀγαθῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι τίθημι· τὸ δὲ προσκρούσαι καὶ μὴ πάνθ' ὡς "ἠβουλόμεθ' ἡμῖν συμβῆναι τῆς τῶν 312
ἄλλων ἀνθρώπων τύχης τὸ ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμᾶς μέρος με-
255 τειληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. τὴν δ' ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν καὶ τὴν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις ἐξετάζειν δίκαιον εἶναι νομίζω. ἐγὼ μὲν ἔν γ' ὑμῖν περὶ τῆς τύχης ἀξιῶ, ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὡς ἐμαυτῷ δοκῶ, νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν [συνδοκεῖν]· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναί φησι, τὴν μικρὰν καὶ φαύλην τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέσθαι;
256 Καὶ μὴν εἴγε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν Αἰσχίνῃ προαιρεῖ, πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει, κἂν εὕρῃς τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς, παῦσαι λοιδορούμενος αὐτῇ. σκόπει τοίνυν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. καί μου πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῷ μηδείς. ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἴ

v. l. μὲν om *FΣs*, in *γρ* habet *Φ*. ἡγοῦμαι om *Φ*. τοῦθ' ΣΩrsuv. 2. ἡμῖν *Φk*, ὑμῖν *F*: ὑμῖν *ς*. id ὑμῖν ante μαντευόμενον ponit *s*. καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον om *ΣΦ*, in mg ponit *k*. 3. ἁπάντων *Tp*, om *r*. 5. κακῶν] κακῶν καὶ μεγάλων *krs*. παρόντι πεπείραται *FΣΦs*: παρόντι καιρῷ πεπείρατται *ς*. 254, 2. προεῖντο *Ωrsu* et corr *v*, πρόεντο *pt*: πρόοιντο *ς*. ὑμᾶς *F*. ἐν] ἂν ἐν *Φ*. 3. τούτων αὐτῶν] αὐτῶν *ΣΦ*, αὐτῶν *F*, αὐτοὺς *γρ Σ*, αἰτῶν ἐκείνων *TΩprtuv* et *γρ Φ*. 5. μὴ] τὸ μὴ *k*. ὡς] ὅσα *Tkprs* et *γρ FΦ*. ὑμῖν *F*. 6. μέρος om *ks*. 255, 2. ὑμῶν *T Φkprs*. δίκαιον — τύχης ἐξετάζειν om pr *a*. 3. νομίζω εἶναι *s*. οὖν om *Σks*. οὕτω *pr*. τύχης ἀξιῶ *Σs*, τύχης *k*, τύχης ἐξετάζειν ἀξιοῦν corr *r*: τύχης ἐξετάζειν ἀξιῶ ceteri. 4. ὡς om *rt*. 5. συνδοκεῖν om *Σks*. τὴν ἰδίαν — κοινῆς τῆς om *k*. 6. πόλεως] λεως *k*. 256, 1. ἐξετάζειν πάντως *k*. 2. προαιρεῖ *Σ*: προαιρῇ *ς*. ἑαυτοῦ *r*. 4. καὶ θεῶν om *Σ*.

φὰς ἀπέφευγον, ἔννομα καὶ γράφειν καὶ λέγειν ἀπεδεικνύμην· ἐν οἷς δὲ τὰς εὐθύνας ἐπεσημαίνεσθε, δικαίως καὶ ἀδωροδοκήτως πάντα πεπρᾶχθαί μοι προσωμολογεῖτε. τούτων δ' ὄντων τί προσῆκεν ἢ τί δίκαιον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένοις θέσθαι τὸν Κτησιφῶντα ὄνομα, ἐχ ὃ τὸν δῆμον ἑώρα τιθέμενον, ἐχ ὃ τὰς ὀμωμοκότας δικαστάς, ἐχ ὃ τὴν ἀλήθειαν παρὰ πᾶσι βεβαιοῦσαν;

251 Ναί, φησίν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν. καὶ νὴ Δί' εὐδαιμόν γε. ἀλλὰ τί μᾶλλον ὁ πολλάκις μὲν φυγὼν μηδεπώποτε δ' ἑξελεγ- 311
χθεὶς ἀδικῶν ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως; καίτοι πρός γε τοῦτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν εἰπεῖν ἔστι μοι· οὐδεμίαν γὰρ πώποτ' ἐγράψατό με οὐδ' ἐδίωξε γραφήν, ὥστε ὑπό σοῦ γε ὡμολόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολίτης.

252 Πολλαχόθεν μὲν τοίνυν ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν, οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. ἐγὼ δ' ὅλως μέν, ὅστις ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, ἀνόητον ἡγοῦμαι· ἣν γὰρ ὁ βέλτιστα πράττειν νομίζων καὶ ἀρίστην ἔχειν οἰόμενος οὐκ οἶδεν, εἰ μενεῖ τοιαύτη μέχρι τῆς ἑσπέρας, πῶς χρὴ περὶ ταύτης λέγειν ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; ἐπειδὴ δ' οὗτος πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τούτων ὑπερηφάνως κέχρηται τῷ λόγῳ, σκέψασθ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ θεωρήσατε ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτε-
253 ρον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. ἐγὼ τὴν

v. 1. ἀπέφευγον FΣks: ἀπέφυγον ς. καὶ γράφειν καὶ λέγειν F ΣΦΩsuv: ceteri καὶ λέγειν καὶ γράφειν. 3. μοι πεπρᾶχθαι k. 4. προσῆκον FΣΩrtu. 5. ὄνομα τὸν κτησιφῶντα Tpr. 251, 2. φεύγειν ΣΦks. 3. φεύγων s. 4. γένοιτ' k. 6. ἔστιν ἐμοί Tr. 252, 1. πανταχόθεν Σ. 3. διελέχθη ante περὶ ponit T: διειλέχθη Φt. 4. προσφέρει u. ἀνόητον] παντελῶς ἀνόητον ΤΦ ΩΣkprstuv. ἡγοῦμαι καὶ ἀπαίδευτον ἦν ksv. 5. ὁ βέλτιστα ΣΦ: ceteri ὁ τὰ βέλτιστα. 6. τοιαύτη μενεῖ ks. 8. ὑπερηφάνως Σks et γρ Φ: ὑπερηφάνῳ ς. 9. χρῆται Σ et γρ Φ. τῷ om Tpr. 10. ὅσον k. καὶ ἀληθέστερον] δικαιότερον ks. 253, 1. τούτου] αὐτοῦ pr. διαλέξομαι Tp et γρ Φ.

μὲν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἡγοῦμαι, καὶ ταῦθ' ὁρῶ
καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ἡμῖν καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν
Πύθιον μαντευόμενον, τὴν μέντοι τῶν πάντων ἀνθρώ-
πων, ἢ νῦν ἐπέχει, χαλεπὴν καὶ δεινήν· τίς γὰρ Ἑλλήνων
ἢ τίς βαρβάρων οὐ πολλῶν κακῶν ἐν τῷ παρόντι πεπεί-
254 ραται; τὸ μὲν τοίνυν προελέσθαι τὰ κάλλιστα καὶ τὸ
τῶν οἰηθέντων Ἑλλήνων, εἰ προεῖντο ἡμᾶς, ἐν εὐδαι-
μονίᾳ διάξειν, τούτων αὐτῶν ἄμεινον πράττειν τῆς ἀγα-
θῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι τίθημι· τὸ δὲ προσκρούσει ε
καὶ μὴ πάνθ' ὡς "ἠβουλόμεθ' ἡμῖν συμβῆναι τῆς τῶι 312
ἄλλων ἀνθρώπων τύχης τὸ ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμᾶς μέρος με-
255 τειληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. τὴν δ' ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν
καὶ τὴν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις ἐξετάζειν δίκαιον
εἶναι νομίζω. ἐγὼ μὲν ἔν ἅπασι περὶ τῆς τύχης ἀξιῶ, ὀρ-
θῶς καὶ δικαίως, ὡς ἐμαυτῷ δοκῶ, νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν
[συνδοκεῖν]· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς
τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναί φησι, τὴν μικρὰν καὶ φαύ-
λην τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέσθαι;
256 Καὶ μὴν εἴγε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν Αἰ-
σχίνῃ προαιρεῖ, πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει, κἂν εὕρῃς τὴν
ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς, παῦσαι λοιδορούμενος αὐτῇ. σκό-
πει τοίνυν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. καί μου πρὸς Διὸς καὶ θεῶν
μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῷ μηδείς. ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἴ

v. l. μὲν om *FΣs*, in γρ habet Φ. · ἡγοῦμαι om Φ. τοῦθ' ΣΩrsuv. 2. ἡμῖν Φk, ὑμῖν *F*: ὑμῖν ς. id ὑμῖν ante μαντευόμενον ponit *s*. καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον om ΣΦ, in mg ponit k. 3. ἁπάντων Tp, om *r*. 5. κακῶν] κακῶν καὶ μεγάλων *krs*. παρόντι πεπείραται *FΣΦs*: παρόντι καιρῷ πεπείραται ς. 254, 2. προεῖντο Ωrsu et corr *v*, πρόεντο *pt*: πρόοιντο ς. ὑμᾶς F. ἐν] ἂν ἐν Φ. · 3. τούτων αὐτῶν] αὐτῶν ΣΦ, αὐτῶν F, αὐτοὺς γρ Σ, αὐτῶν ἐκείνων TΩprtuv et γρ Φ. 5. μὴ] τὸ μὴ k. ὡς] ὅσα Tkprs et γρ FΦ. ὑμῖν F. 6. μέρος om *ks*. 255, 2. ὑμῶν T Φkprs. δίκαιον — τύχης ἐξετάζειν om pr *a*. 3. νομίζω εἶναι ς. οὖν om Σks. οὕτω *pr*. τύχης ἀξιῶ Σs, τύχης k, τύχης ἐξετάζειν ἀξιοῦν corr *r*: τύχης ἐξετάζειν ἀξιῶ ceteri. 4. ὡς om *rt*. 5. συνδοκεῖν om Σks. τὴν ἰδίαν — κοινῆς τῆς om k. 6. πόλεως] λεὼς k. 256, 1. ἐξετάζειν πάντως k. 2. προαιρεῖ Σ: προαιρῇ ς. ἑαυτοῦ *r*. 4. καὶ θεῶν om Σ.

τις πενίαν προπηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, οὔτ' εἴ τις ἐν ἀφθόνοις τραφεὶς ἐπὶ τούτῳ σεμνύνεται· ἀλλ' ὑπὸ τῆς τουτουὶ τοῦ χαλεποῦ βλασφημίας καὶ συκοφαντίας εἰς τοιούτους λόγους ἐμπίπτειν ἀναγκάζομαι, οἷς ἐκ τῶν ἐνόντων ὡς ἂν δύνωμαι μετριώτατα χρήσομαι.

257 Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδὶ μὲν ὄντι φοιτᾶν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν ὅσα χρὴ τὸν μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἔνδειαν, ἐξελθόντι δὲ ἐκ παίδων ἀκόλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμιᾶς φιλοτιμίας μήτε ἰδίας μήτε δημοσίας ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς φίλοις χρήσιμον εἶναι, ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσελθεῖν ἔδοξέ μοι, τοιαῦτα πολιτεύματα ἐλέσθαι ὥστε καὶ 313
ὑπὸ τῆς πατρίδος καὶ ὑπ' ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν πολλάκις ἐστεφανῶσθαι, καὶ μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς
258 οὐ καλά γ' ἦν ἃ προειλόμην, ἐπιχειρεῖν λέγειν. ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτῃ συμβεβίωκα τύχῃ, καὶ πόλλ' ἂν ἔχων ἕτερ' εἰπεῖν περὶ αὐτῆς παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαί τινας ἐν οἷς σεμνύνομαι. σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνὴρ καὶ διαπτύων τοὺς ἄλλους σκόπει πρὸς ταύτην ποίᾳ τινὶ κέχρησαι τύχῃ, δι' ἣν παῖς μὲν ὢν μετὰ πολλῆς ἐνδείας ἐτράφης, ἅμα τῷ πατρὶ πρὸς τῷ διδασκαλείῳ προσεδρεύων, τὸ μέλαν τρίβων καὶ τὰ βάθρα σπογγίζων καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν, οἰκέτου τάξιν, οὐκ ἐλευθέρου
259 παιδὸς ἔχων, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τῇ μητρὶ τελούσῃ τὰς βίβλους ἀνεγίγνωσκες καὶ τἆλλα συνεσκευωροῦ, τὴν μὲν νύκτα νεβρίζων καὶ κρατηρίζων καὶ καθαίρων τοὺς τελουμένους καὶ ἀπομάττων τῷ πηλῷ καὶ τοῖς πιτύροις

v. 2. τούτοις k. 257, 1. μὲν ὄντι φοιτᾶν εἰς om pr Σ. 2. εἰς k. 3. ποιήσαντα p. καὶ ἐξελθόντι δὲ k. 4. παιδίων krs. τἀκόλουθα Υ. 7. προσῆλθον ΦΩΠu et γρ s. 9. ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν Σ: ceteri τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. 10. καὶ μηδὲ] εἰ μὴ k. 258, 1. οὐ καλά γ' ἦν ἃ] οὐκαλλιγῆναι pr Σ. ἐπιχειρεῖ k. 2. δὴ om Ω. 4. τινὰ FΣΦΩst. ἐν] ἐφ' p. ὁ σεμνυνόμενος Σ. 5. ταύτῃ Υ et γρ FΦ, αὐτὴν Ω, ταυτὶ γρ Ω. ὁποίᾳ Φkrs. τινὶ] δή τινι Ωu. 6. πολλῆς] πολλὴν Σ. 9. τῷ παιδαγωγεῖ Ω. 259, 2. τὴν] καὶ τὴν Φ. 3. νευρίζων tuv. 4. ἀπομάττων k.

καὶ ἀνιστὰς ἀπὸ τοῦ καθαρμοῦ καὶ κελεύων λέγειν ',,ἔφυγον κακόν, εὗρον ἄμεινον," ἐπὶ τῷ μηδένα πώποτε τηλικοῦτ' ὀλολύξαι σεμνυνόμενος (καὶ ἔγωγε νομίζω· 'μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτὸν φθέγγεσθαι μὲν οὕτω μέγα, ὀλολύζειν
260 δ' οὐχ ὑπέρλαμπρον), ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς θιάσους ἄγων διὰ τῶν ὁδῶν, τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ μαράθῳ καὶ τῇ λεύκῃ, τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβων καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν, καὶ βοῶν εὐοῖ σαβοῖ, καὶ ἐπορχούμενος ὕης ἄττης ἄττης ὕης, ἔξαρχος καὶ προηγεμὼν καὶ κιστοφόρος καὶ λικνοφόρος καὶ τοιαῦτα ὑπὸ τῶν γραδίων προσαγορευόμενος, μισθὸν ''λαμβάνων τούτων ἔνθρυπτα καὶ στρεπτοὺς καὶ νεήλατα, ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν ὡς ἀληθῶς αὑτὸν εὐδαιμονίσειε καὶ τὴν αὑτοῦ τύχην; 314
261 ἐπειδὴ δ' εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης ὁπωσδήποτε, ἐῶ γὰρ τοῦτό γε, ἐπειδὴ δ' οὖν ἐνεγράφης, εὐθέως τὸ κάλλιστον ἐξελέξω τῶν ἔργων, γραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν τοῖς ἀρχιδίοις. ὡς δ' ἀπηλλάγης ποτὲ καὶ τούτου, πάνθ' ἃ τῶν ἄλλων κατηγορεῖς αὐτὸς ποιήσας, οὐ κατῄσχυνας μὰ Δί'
262 οὐδὲν τῶν προϋπηργμένων τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν τοῖς βαρυστόνοις ἐπικαλουμένοις ἐκείνοις ὑποκριταῖς, Σιμύλῳ καὶ Σωκράτει, ἐτριταγωνίστεις, σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλάας συλλέγων ὥσπερ ὀπωρώνης ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χωρίων, πλείω λαμβάνων ἀπὸ τούτων [τραύ-

v. 1. ἀναστὰς ΥΩrtuv. καὶ om Σks. 2. τηλικοῦτ' Σ: ceteri τηλικοῦτον. 4. ὀλολύξειν Fp. 260, 3. μαράθῳ ΣΥΦΩuv: μαράθρῳ ς. παρίας k. 4. εὖ (οι) F, εὖ οἶ uv et γρ s, εὖ οἶ r. σάβοι Σuv et γρ s. 5. ὕης (ῑ) ἄττης (ῑ) ἄττης (ῑ) ὕης (ῑ) v, ὕϊς ἄττῑς ἄττης (ῑ) ὕϊς (η) u. 6. κιττοφόρος FΣΥΦΩkprtuv. cf. Toup. in Suid. 2. p. 203 et in Theocrit. 26, 7. καὶ τοιαῦτα Σ: καὶ τὰ τοιαῦτα ς. 7. τούτων om k. 8. οὐκ ἂν om Υp. 9. αὐτὸν ὡς ἀληθῶς k. αὐτὸν — αὐτοῦ Σ. 261, 2. γε om ΣΦΩv. ἐπειδὴ — ἐνεγράφης om ks. δ' οὖν] γ' FΣΥΦt, δ' Ωu et corr v. 3. τῶν ἔργων ἐξελέξω p. γραμματεύειν ΣΦs: ceteri ὑπογραμματεύειν. ἀρχείοις kprs et in litura Υ cum γρ ΣΦ. 4. ἃ om pr kr. 5. κατηγόρεις kr. μὰ] οὐ μὰ k. 262, 1. ὑπηργμένων Υ, προϋπηγμένων Ω. 2. αὑτὸν Σ. ἐκείνοις ἐπικαλουμένοις krs. 3. σιμύδωι Υ, σιμυκ Σ, σιμύκκαι Φtuv, σιμύλλαι ἢ σιμύδωι γρ F. 4. ὀπωρώνης ἐκεῖνος ἐκ k. 5. ὑπὸ p. τραύματα om pr Σ.

ματα] ἢ τῶν ἀγώνων, ὃς ὑμεῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἠγωνίζεσθε· ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ὑμῖν πρὸς τοὺς θεατὰς πόλεμος, ὑφ' ὧν πολλὰ τραύματ' εἰλημμένος εἰκότως τὰς ἀπείρους τῶν τοιούτων κινδύνων ὡς δειλὰς σκώπτειες.
263 ἀλλὰ γὰρ παρεὶς ὧν τὴν πενίαν αἰτιάσαιτ' ἄν τις, πρὸς αὐτὰ τὰ τοῦ τρόπου σου βαδιοῦμαι κατηγορήματα. τοιαύτην γὰρ εἵλου πολιτείαν, ἐπειδή ποτε καὶ τὸ τ' ἐπῆλθέ σοι ποιῆσαι, δι' ἣν εὐτυχήσης μὲν τῆς πατρίδος λαγὼ βίον ἔζης δεδιὼς καὶ τρέμων καὶ ἀεὶ πληγήσεσθαι προσδοκῶν ἐφ' οἷς σαυτῷ συνῄδεις ἀδικοῦντι, ἐν οἷς δ' ἠτύχη-
264 σαν οἱ ἄλλοι, θρασὺς ὢν ὑφ' ἁπάντων ὤψαι. καίτοι ὅστις χιλίων πολιτῶν ἀποθανόντων ἐθάρρησε, τί οὗτος παθεῖν ὑπὸ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστιν; πολλὰ τοίνυν ἔτερ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ παραλείψω· οὐ γὰρ ὅσ' ἂν δείξαιμι 315
προσόντ' αἰσχρὰ τούτῳ καὶ ὀνείδη, πάντ' οἶμαι δεῖν εὐχερῶς λέγειν, ἀλλ' ὅσα μηδὲν αἰσχρὸν ἔστιν εἰπεῖν ἐμοί.
265 Ἐξέτασον τοίνυν παρ' ἄλληλα τὰ σοὶ κἀμοὶ βεβιωμένα, πράως καὶ μὴ πικρῶς, Αἰσχίνη· εἶτ' ἐρώτησον τουτουσὶ τὴν ποτέρᾳ τύχην ἂν ἕλοιθ' ἕκαστος αὐτῶν. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην. ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν. ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἠκκλησίαζον. ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν. ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ' ἐσύριττον. ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι πάντα,
266 ἐγὼ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἐῶ τἄλλα, ἀλλὰ νυνὶ τήμερον ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τῶ στεφανωθῆναι δοκιμάζομαι, τὸ δὲ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικεῖν ἀνωμολόγημαι, σοὶ δὲ συκοφάντῃ μὲν εἶναι δοκεῖν ὑπάρχει, κινδυνεύεις δὲ εἴτε δεῖ σ' ἔτι τοῦτο

v. 1. τῆς om *p*. 2. ὑμῖν καὶ ἀκήρυκτος *Tpr*. ante πρὸς cum *Σ* omisi *δ*. 3. πολλὰ] τὰ πολλὰ *Ωτεμν*. 4. κινδύνων om *ks*. 263, 1. ὧν] ἐξ ὧν *Tr*, rc *Ω*, *γρ FΦ*. 4. λαγῶν *kr*. 5. δεδιὼς] δεδιὼς γὰρ rc *Ω*. 6. ἑαυτῷ *r*. ἀδικοῦντα *k*, ἀδικῶν *γρ s*. 264, 1. ὑπὸ πάντων *kprs*. 2. ἐθάρσησε *kst*. 4. παραλείπω *krs*. ἂν δείξαιμι] ἀναδείξαιμι *Φ*. 265, 2. καὶ om *Σ*. 3. ποτέρου *Σt* ceteri ὁποτέρου. ἐδίδασκε *v*. 5. ἐχόρευες — ἐχορήγουν om *Σ*. 6. ἠκκλησίαζον *FΣ*: ἐκκλησίαζον *ς*. quapropter margo *k* ὅρα τὸ ἐκκλησίαζον. οἶμαι ἐξεκλησίαζον ἔδει γράφεσθαι. ἔπιπτες *p*. 266, 4. ἔτι ante δεῖ pr nunt *Tp*.

πόιεῖν, εἶτ' ἤδη πεπαῦσθαι μὴ μεταλαβόντα τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. ἀγαθῇ γε, οὐχ ὁρᾷς; τύχῃ συμβεβιωκὼς τῆς ἐμῆς ὡς φαύλης κατηγορεῖς.

267 Φέρε δὴ καὶ τὰς τῶν λειτουργιῶν μαρτυρίας, ὧν λελειτούργηκα, ὑμῖν ἀνάγνωθι· παρ' ἃς παρανάγνωθι καὶ σύ μοι τὰς ῥήσεις ἃς ἐλυμαίνου,

ἥκω λιπὼν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας

καὶ

κακαγγελεῖν μὲν ἴσθι μὴ θέλοντά με,

καὶ κακὸν κακῶς σε μάλιστα μὲν οἱ θεοί, ἔπειτα ὅτοι πάντες ἀπολέσειαν, πονηρὸν ὄντα καὶ πολίτην καὶ τριταγωνιστήν. Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΤΡΙΑΙ.

268 Ἐν μὲν τοίνυν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν τοιοῦτος· ἐν δὲ τοῖς ἰδίοις εἰ μὴ πάντες ἴστε ὅτι κοινὸς καὶ Φιλάνθρωπος καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ καὶ οὐδὲν ἂν εἴπουμι ἀδὲ παρασχοίμην περὶ τούτων ἐδεμίαν μαρτυρίαν, ἔτ' εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, ἔτ' εἴ τισι θυγατέρας συνεξέδωκα, ἔτε τῶν τοιούτων ἐδέν. καὶ γὰρ ἔτω

269 πως ὑπείληφα. ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖν μεμνῆσθαι τὸν πάντα χρόνον, τὸν δὲ ποιήσαντα εὐθὺς ἐπιλελῆσθαι, εἰ δεῖ τὸν μὲν χρηστὸν τὸν δὲ μὴ μικροψύχου ποιεῖν ἔργον ἀνθρώπου. τὸ δὲ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὅμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν. οὐ δὴ ποιήσω τοιοῦτον ἐδέν, ἐδὲ προαχθήσομαι, ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπείλημμαι περὶ τούτων, ἀρκεῖ μοι.

v. 2. γε] δὲ FΣΦΩrtuv. οὐχ ὁρᾷς] οὐκ αὐτὸς corr r. συμβεβηκὼς Σ. 3. ὡς φαύλης om Σ. 267, 1. τὰς om t et pr v. λειτουργῶν Σ. 2. παρ' ἃς ΣΦ: πάσας ς. καὶ σύ μοι ΣΦ, δὴ καὶ σύ μοι ks, καὶ σὺ F, δὴ καὶ σὺ Ωtuv: δ' ἡμῖν καὶ σὺ ceteri. 3. ἐλυμήνω ks. 4. λιπὼν] νεκρῶν Σ. 6. καταγγελῶν t et pr v, κἀκ ἀγγελεῖν Ω, κἀκ ἀγγέλειν u, κακ' ἀγγέλλειν Σr, κακαγγέλλειν Φks. 7. ἔπειτα Σks: ἔπειτα δὲ ς. οὗτοι post ἀπολέσειαν ponunt ks. 8. καὶ ante πολίτην add FΣΦ. cum iisdem et ks post πολίτην omisi καὶ προδότην. 268, 4. παρασχοίμην περὶ FΣΦ: ceteri παρασχοίμην ἂν περὶ. 5. τινας om pr Ω. 269, 1. μὲν supra versum s. 2. τὸν πάντα] πάντα τὸν ΣΦks. δὲ FΣΦΩtv: δ' εὖ ς. εὐθὺς] εὐθὺς αὐτὸν Tr, εὐθὺς αὐτῶν γρ Φ. 3. ἐπιλελῆσθαι] ἐπιλελῆσθαι αὐτῶν r, αὐτῶν ἐπιλελῆσθαι γρ F. μικροψυχοῦ Σ. 7. περὶ τούτων ὑπείλημμαι k.

270 Βούλομαι δὲ τῶν ἰδίων ἀπαλλαγεὶς ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ τῶν κοινῶν. εἰ μὲν γὰρ ἔχεις, Αἰσχίνη, τῶν ὑπὸ τοτονὶ τὸν ἥλιον εἰπεῖν ἀνθρώπων ὅστις ἀθῴως τῆς Φιλίππου πρότερον καὶ νῦν τῆς Ἀλεξάνδρου δυναστείας γέγονεν, ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν βαρβάρων, ἔξω, συγχωρῶ σοι τὴν ἐμὴν εἴτε τύχην εἴτε δυστυχίαν ὀνο-
271 μάζειν βούλει πάντων αἰτίαν γεγενῆσθαι. εἰ δὲ καὶ τῶν μηδεπώποτ' ἰδόντων ἐμὲ μηδὲ φωνὴν ἀκηκοότων ἐμοῦ πολλοὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπόνθασι, μὴ μόνον κατ' ἄνδρα ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλαι καὶ ἔθνη, πόσῳ δικαιότερον καὶ ἀληθέστερον τὴν ἁπάντων, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπων τύχην κοινὴν καὶ φοράν τινα πραγμάτων χαλεπὴν καὶ
272 οὐχ οἵαν ἔδει τούτων αἰτίαν ἡγεῖσθαι. σὺ τοίνυν ταῦτ' ἀφεὶς ἐμὲ τὸν παρὰ τουτοισὶ πεπολιτευμένον αἰτιᾷ, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ὅτι, καὶ εἰ "μὴ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπιβάλλει 317
τῆς βλασφημίας ἅπασι, καὶ μάλιστα σοί. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ
καθ' ἑμαυτὸν αὐτοκράτωρ ὢν περὶ τῶν πραγμάτων ἐβου-
λευόμην, ἦν ἂν τοῖς ἄλλοις ῥήτορσιν ὑμῖν ἐμὲ αἰτι-
273 ᾶσθαι· εἰ δὲ παρῆτε μὲν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις ἀεί, ἐν κοινῷ δὲ τὸ συμφέρον ἡ πόλις προὐτίθει σκοπεῖν, πᾶσι δὲ ταῦτ' ἐδόκει τότ' ἄριστ' εἶναι, καὶ μάλιστα σοί (οὐ γὰρ ἐπ' εὐνοίᾳ γ' ἐμοὶ παρεχώρεις ἐλπίδων καὶ ζήλου καὶ τιμῶν, ἃ πάντα προσῆν τοῖς τότε πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ἡττώμενος δηλονότι καὶ τῷ μηδὲν ἔχειν εἰπεῖν βέλτιον), πῶς οὐκ ἀδικεῖς καὶ δεινὰ
274 ποιεῖς τούτοις νῦν ἐγκαλῶν, ὧν τότ' ἐκ εἶχες λέγειν βελ-
τίω; παρὰ μὲν τοίνυν τοῖς ἄλλοις ἔγωγ' ὁρῶ πᾶσιν ἀνθρώποις διωρισμένα καὶ τεταγμένα πως τὰ τοιαῦτα. ἀδι-

270, 2. εἰπεῖν] ποιεῖν Ω. 3. τοῦτον Σ. 6. σοι in γρ s.
271, 1. αἰτίαν om pr Σ. 3. μόνον om r. 4. πόλεις] κατὰ πόλεις (omissis ὅλαι καὶ ἔθνη) k. ἔθη Φ. 5. ἀνθρώπων ὡς ἔοικε k. 6. καινὴν F. 272, 1. τοίνυν] οὖν ks. 2. πολιτευόμενον Ωτu. 3. καὶ εἰ μὴ] εἰ καὶ μὴ p, εἰ μὴ καὶ ks. 5. ὧν om Σks.
273, 2. ἐν κοινῷ δὲ] δ' ἐν κοινῷ Σ. 3. ταὐτὰ Γ. τότε om k. 4. μοι ks. 6. τῷ] τὸ Φ. 8. λέγειν] εἰπεῖν ks. 274, 1. τοίνυν post ἄλλοις ponit p.

κεῖ τις ἐκών; ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου. ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγνώμη ἀντὶ τῆς τιμωρίας τούτῳ. οὔτ' ἀδικῶν τις οὔτ' ἐξαμαρτάνων, εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν ἑαυτὸν δοὺς οὐ κατώρθωσε μεθ' ἁπάντων; οὐκ ὀνειδίζειν οὐδὲ λοιδορεῖσθαι τῷ τοιούτῳ δίκαιον, ἀλλὰ
275 συνάχθεσθαι. φανήσεται τοίνυν ταῦτα πάντα οὕτως οὐ μόνον ἐν τοῖς νομίμοις, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτὴ τοῖς ἀγράφοις νόμοις καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι διώρικεν. Αἰσχίνης τοίνυν τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἅπαντας ἀνθρώπους ὠμότητι καὶ συκοφαντίᾳ, ὥστε καὶ ὧν αὐτὸς ὡς ἀτυχημάτων ἐμέμνητο, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ κατηγορεῖ.

276 Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ αὐτὸς ἁπλῶς καὶ μετ' εὐνοίας πάντας εἰρηκὼς τοὺς λόγους, φυλάττειν ἐμὲ καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπως μὴ "παρακρούσομαι μηδ' ἐξαπα- 318
τήσω, δεινὸν καὶ γόητα καὶ σοφιστὴν καὶ τὰ τοιαῦτ' ὀνομάζων, ὡς ἐὰν πρότερός τις εἴπῃ τὰ προσόντ' ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, καὶ οὐκέτι τοὺς ἀκούοντας σκεψομένους τίς ποτ' αὐτός ἐστιν ὁ ταῦτα λέγων. ἐγὼ δ' οἶδ' ὅτι γεγνώσκετε τοῦτον ἅπαντες, καὶ πολὺ τούτῳ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ νομίζετε ταῦτα πρασεῖναι.

277 κἀκεῖνο δ' εὖ οἶδ', ὅτι τὴν ἐμὴν δεινότητα — ἔστω γάρ. καίτοι ἔγωγ' ὁρῶ τῆς τῶν λεγόντων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖστον μέρος κυρίους ὄντας· ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέξησθε καὶ πρὸς ἕκαστον ἔχητ' εὐνοίας, ἕως ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν. εἰ δ' οὖν ἐστὶ καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία τοιαύτη, ταύτην μὲν εὑρήσετε πάντες ἐν τοῖς κοινοῖς ἐξεταζομένην ὑπὲρ ὑμῶν ἀεὶ καὶ ἐδαμοῦ καθ' ὑμῶν

v. 1. ὀργὴν καὶ τιμωρίαν Σkrs. κατὰ τούτου ΣΤΦkrs: κατ' αὐτοῦ ς. ἐξήμαρτές τι t. — 2. συγγνώμην Σrs. αὐτῷ pr. 3. ἐξαμαρτὼν ks. 4. μετὰ πάντων Tkrs et γρ F. 5. τῷ om pr Σ. 275, 1. φανήσει Σ. τοίνυν om Σ. πάντα om Ω, ante ταῦτα ponit s. 2. ἐν om Σkr. νόμοις krs. 3. ἤθεσι om Σ. 4. ὑπερβέβηκεν Ω. 6. καὶ om Tp. ταῦτ'] κατ' u. κατηγόρει k.

276, 1. αὐτὸς om k, in γρ habet s, post αὐτὸς ponit r. 3. ἐκέλευσεν pr. παρακρούσομαι Σ: παρακρὸυσωμαι ς. 5. εἶποι T. 6. οὐκέτι] οὐκ ἔστι s. 277, 1. δ' om Σks. 3. μέρος et ὄντας om Σ. 4. ὑποδέξησθε k. ἔχοιτ' Ωu. 6. ἐν] ἐπὶ T. κοινοῖς] καιροῖς p. 7. ἀεὶ ὑπὲρ ὑμῶν Ωr.

οὐδ' ἰδίᾳ, τὴν δὲ τούτου τοὐναντίον ἐ μόνον τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἐλύπησέ τι τοῦτον ἢ προσέκρουσέ που, κατὰ τούτων. οὐ γὰρ αὐτῇ δικαίως,
278 οὐδ' ἐφ' ἃ συμφέρει τῇ πόλει, χρῆται. οὔτε γὰρ τὴν ὀργὴν οὔτε τὴν ἔχθραν οὔτ' ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων τὸν καλὸν κἀγαθὸν πολίτην δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν εἰσελθόντας δικαστὰς ἀξιοῦν αὐτῷ βεβαιοῦν, οὐδ' ὑπὲρ τούτων εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν μὴ ἔχειν ταῦτ' ἐν τῇ φύσει, εἰ δ' ἄρ' ἀνάγκη, πράως καὶ μετρίως διακείμεν' ἔχειν. ἐν τίσιν οὖν σφοδρὸν εἶναι τὸν πολιτευόμενον καὶ τὸν ῥήτορα δεῖ; ἐν οἷς τῶν ὅλων τι κινδυνεύεται τῇ πόλει, καὶ ἐν οἷς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐξὶ τῷ δήμῳ, ἐν τούτοις· ταῦτα γὰρ γενναίου καὶ ἀγαθοῦ
279 πολίτου. μηδενὸς δὲ ἀδικήματος πώποτε δημοσίᾳ προσ- 319
θήσω δὲ μηδ' ἰδίου, δίκην ἀξιώσαντα λαβεῖν παρ' ἐμοῦ μήθ' ὑπὲρ τῆς πόλεως μήθ' ὑπὲρ αὐτοῦ, στεφάνου καὶ ἐπαίνου κατηγορίαν νῦν ἥκειν συνεσκευασμένον, καὶ τοσουτουσὶ λόγους ἀνηλωκέναι ἰδίας ἔχθρας καὶ φθόνου καὶ μικροψυχίας ἐξὶ σημεῖον, οὐδενὸς χρῃσοῦ. τὸ δὲ δὴ καὶ τοὺς πρὸς ἐμὲ αὐτὸν ἀγῶνας ἐάσαντα νῦν ἐπὶ τόνδ'
280 ἥκειν πᾶσαν ἔχει κακίαν. καί μοι δοκεῖς ἐκ τούτων, Αἰσχίνη, λόγων ἐπίδειξίν τινα καὶ φωνασκίας βουλόμενος ποιήσασθαι τοῦτον προελέσθαι τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀδικήματος οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. ἔστι δ' οὐχ ὁ λόγος τῷ ῥήτορος Αἰσχίνῃ τίμιον, οὐδ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τὸ ταὐτὰ προαιρεῖσθαι τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ τοὺς αὐ-
281 τοὺς μισεῖν καὶ φιλεῖν οὕσπερ ἂν ἡ πατρίς. ὁ γὰρ οὕτως ἔχων τὴν ψυχήν, οὗτος ἐπ' εὐνοίᾳ πάντ' ἐρεῖ· ὁ δ'

v. 1. ἰδίαν *ks.* 3. που] τι *s*, που τούτω rc *k.* 278, 3. δικαστὰς εἰσεληλ. *ks.* 7. διακείμενον *FΤΦΩτυν.* 9. ἐστὶ] ἔστι τι *F ΤΦτυν.* 10. γὰρ] γάρ ἐστι *krs.* 279, 2. δίκης *T.* 4. τῦν om *Σ*, ante κατηγορίαν ponunt *ks.* τοσούτους *kr.* 7. ἐμὲ αὐτὸν *Σ Ωτυ: ἐμαυτὸν ς.* νῦν] νῦν δ' *F.* 280, 1. πᾶσαν] καὶ πᾶσαν *kst.* totum hoc πᾶσαν ἔχει κακίαν om *Σ.* μοι] ἔμοιγε *Tpr.* δοκεῖ *p.* 2. λόγων — τινα καὶ φωνασκίας *FΣΦ: τῶν λόγων — τινὰ φωνασκίας ς.* 3. προσελέσθαι *Trt.* 5. τίμιον *Σ: τίμιος ς.* 6. τοῖς πολλοῖς ante προαιρεῖσθαι ponit *r.* 281, 1. μισεῖν] καὶ μισεῖν *t.*

ἀφ' ὧν ἡ πόλις προορᾶταί τινα κίνδυνον ἑαυτῇ, τούτους θεραπεύων οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς, οὔκουν ἀδὲ τῆς ἀσφαλείας τὴν αὐτὴν ἔχει προσδοκίαν. ἀλλ', ὁρᾷς; ἐγώ· ταὐτὰ γὰρ συμφέρονθ' εἱλόμην τουτοισί, καὶ
282οὐδὲν ἐξαίρετον οὐδ' ἴδιον πεποίημαι. ἆρ' οὖν οὐδὲ σύ; κἀὶ πῶς; ὃς εὐθέως μετὰ τὴν μάχην πρεσβευτὴς ἐπορεύου πρὸς Φίλιππον, ὃς ἦν τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις συμφορῶν αἴτιος τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτ' ἀρνούμενος πάντα τὸν ἔμπροσθε χρόνον ταύτην τὴν χρείαν, ὡς πάντες ἴσασιν. καίτοι τίς ὁ τὴν πόλιν ἐξαπατῶν; οὐχ ὁ μὴ λέγων ἃ φρονεῖ; τῷ δ' ὁ κῆρυξ καταρᾶται δικαίως; οὐ τῷ τοιούτῳ; τί δὲ μεῖζον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα
"κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος ἢ εἰ μὴ ταὐτὰ φρονεῖ καὶ λέγει;320
283σὺ τοίνυν οὗτος εὑρέθης. εἶτα σὺ φθέγγῃ καὶ βλέπειν εἰς τὰ τουτωνὶ πρόσωπα τολμᾷς; πότερ' οὐχ ἥγεῖ γιγνώσκειν αὐτοὺς ὅστις εἶ; ἢ τοσοῦτον ὕπνον καὶ λήθην ἅπαντας ἔχειν, ὥστ' οὐ μεμνῆσθαι τοὺς λόγους οὓς ἐδημηγόρεις ἐν τῷ δήμῳ, καταρώμενος καὶ διομνύμενος μηδὲν εἶναι σοὶ καὶ Φιλίππῳ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐμὲ τὴν αἰτίαν σοι ταύτην ἐπάγειν τῆς ἰδίας ἕνεκ' ἔχθρας, ἂν ἦσαν ἀληθῆ.
284ὡς δ' ἀπηγγέλθη τάχισθ' ἡ μάχη, ἀδὲν τούτων φροντίσας εὐθὺς ὡμολόγεις καὶ προσεποιοῦ φιλίαν καὶ ξενίαν εἶναί σοι πρὸς αὐτόν, τῇ μισθαρνίᾳ ταῦτα μετατιθέμενος τὰ ὀνόματα· ἐκ ποίας γὰρ ἴσης ἢ δικαίας προφάσεως Αἰσχίνῃ τῷ Γλαυκοθέας τῆς τυμπανισρίας ξένος ἢ φίλος ἢ γνώριμος ἦν Φίλιππος; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ, ἀλλ' ἐμισθώθης ἐπὶ τῷ τὰ τουτωνὶ συμφέροντα διαφθείρειν. ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερῶς αὐτὸς εἰλημμένος προδότης καὶ κατὰ σαυ-

v. 2. τῆς αὐτῆς] τοῖς αὐτοῖς *p* et corr *r*. οὐκοῦν *krs*.
282, 3. ἐν om *Σ*. 6. ἔμπροσθε *ΣΤ*, ἄνω *k*: ἔμπροσθιν *ς*.
6. τίς] τίς ἦν *k*. 7. καταρᾶται] καταρᾶται καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν γρ *FΣΦ*. 9. ἢ om *Fkpt*. ταυτὰ] ταυτὰ ἃ *ks*, ταυτὰ καὶ *Fp*.
283, 1. οὗτος] τοιοῦτος *ΤΦpr*. 2. τούτων *ΣΤr*. ἥγεῖ *Σ*: ἡγῇ *ς*.
3. αὐτοὺς] τούτους *k*. 5. δήμῳ] πολέμῳ *Σk*. 284, 1. ὡς δ'] ὐδ' ὡς *p*. 2. εὐθέως pr *Σ*. 3. μετατιθέμενος] τιθέμενος *t*.
4. αἰσχίνῃ *ΣΓΦ*: Αἰσχίνῃ *ς*. 6. ἦν] ὧν *t*. 7. τῷ τουτωνὶ τὰ *p*.
8. αὐτὸς] αὐτοῖς *pst*.

τῇ μητρὶ ἐπὶ τοῖς συμβᾶσι γεγονὼς ἐμοὶ λοιδορεῖ καὶ ὀνειδίζεις ταῦτα, ὧν πάντας μᾶλλον αἰτίους εὑρήσεις.
285 Πολλὰ καὶ καλὰ καὶ μεγάλα ἡ πόλις, Αἰσχίνη, καὶ προείλετο καὶ κατώρθωσε δι' ἐμοῦ, ὧν οὐκ ἠμνημόνησεν. σημεῖον δέ· χειροτονῶν γὰρ ὁ δῆμος τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι παρ' αὐτὰ τὰ συμβάντα οὐ σὲ ἐχειροτόνησε προβληθέντα, καίπερ εὔφωνον ὄντα, οὐδὲ Δημάδην, ἄρτι πεποιηκότα τὴν εἰρήνην, οὐδ' Ἡγήμονα, οὐδ' ἄλλον ὑμῶν οὐδένα, ἀλλ' ἐμέ. καὶ παρελθόντος σοῦ καὶ Πυθοκλέους [321] ὠμῶς καὶ ἀναιδῶς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, καὶ κατηγορούντων ἐμοῦ ταὐτὰ ἃ καὶ σὺ νυνί, καὶ λαι-
286 δορουμένων, ἔτ' ἄμεινον ἐχειροτόνησεν ἐμέ. τὸ δ' αἴτιον οὐκ ἀγνοεῖς μέν, ὅμως δὲ φράσω σοι κἀγώ. ἀμφότερ' ἦδεσαν οὗτοι, τήν τ' ἐμὴν εὔνοιαν καὶ προθυμίαν, μεθ' ἧς τὰ πράγματ' ἔπραττον, καὶ τὴν ὑμετέραν ἀδικίαν· ἃ γὰρ εὐθενούντων τῶν πραγμάτων ἠρνεῖσθε διομνύμενοι, ταῦτ' ἐν οἷς ἔπταισεν ἡ πόλις ὡμολογήσατε. τοὺς οὖν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀτυχήμασιν ὧν ἐφρόνουν λαβόντας ἄδειαν ἐχθροὺς μὲν πάλαι, φανεροὺς δὲ τόθ' ἡγήσαντο
287 αὐτοῖς γεγενῆσθαι. εἶτα καὶ προσήκειν ὑπελάμβανον τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι καὶ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν κοσμήσοντα μήθ' ὁμωρόφιον μήθ' ὁμόσπονδον γεγενημένον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνους παρατεταγμένοις, μηδ' ἐκεῖ μὲν κωμάζειν καὶ παιωνίζειν ἐπὶ ταῖς τῶν Ἑλλήνων συμφοραῖς μετὰ τῶν αὐτοχείρων τῇ φόνῳ, δεῦρο δ' ἐλθόντα τιμᾶσθαι, μηδὲ τῇ φωνῇ δακρύειν ὑποκρινόμενον τὴν ἐκείνων τύ-

v. 1. λοιδορεῖ Σ, λοιδορεῖς Υp : λοιδορῇ ς. 2. αἰτίους μᾶλλον Υkprs. post εὑρήσεις cum Σ omisi ἡ ἐμέ. 285, 1. καὶ ante καλὰ om Ωtuv. 4. σὲ] σ' Σ. 5. καίπερ] οὐ σὲ καίπερ v. 6. ἡγημόνα k, ἡγεμόνα s. 9. καὶ post θεοὶ om p. ταῦτα F ΤΦkpstuv. 286, 1. με Σ. 2. οὐκ om pr v. φράσω δέ σοι ὅμως r. 3. οὗτοι] αὐτοὶ FΣΦΩtuv, om Υp. 5. εὐθηνούντων k prun et γρ F. 7. ἀδικήμασιν r. 287, 1. αὐτούς r. ὑπολαμβάνοντες FΣΦ, ὑπέλαβον Υp. 2. ἐπὶ] τοῦ ἐπὶ FΤΦΩprtuv. ἀρετὴν ἐκείνων κοσμήσαντα r. 3. μήθ' ὁμωρ.] μηδ' ὁμωρ. ks. 5. παιωνίζειν FΣΤkrs : παιανίζειν ς. 6. δ' om s et pr Σ. ἐλθόντας FΤΦΩprtuv. 7. μηδὲ] καὶ μηδὲ ΤΩprtuv. ὑποκρινομένους FΣΤΦΩprtuv.

χην, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ συναλγεῖν. τοῦτο δ' ἑώρων παρ' ἑαυτοῖς καὶ παρ' ἐμοί, παρὰ δ' ὑμῖν οὔ. διὰ ταῦτ' ἐμὲ
288 ἐχειροτόνησαν καὶ οὐχ ὑμᾶς. καὶ οὐχ ὁ μὲν δῆμος οὕτως, οἱ δὲ τῶν τετελευτηκότων πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ὑπὸ τοῦ δήμου τόθ' αἱρεθέντες ἐπὶ τὰς ταφὰς ἄλλως πως, ἀλλὰ δέον ποιεῖν αὐτοὺς τὸ περίδειπνον ὡς παρ' οἰκειοτάτῳ τῶν τετελευτηκότων, ὥσπερ τἄλλ' εἴωθε γίγνεσθαι, τῦτ' ἐποίησαν παρ' ἐμοί. εἰκότως· γένει μὲν γὰρ ἕκαστος ἑκάστῳ μᾶλλον οἰκεῖος ἦν ἐμοῦ, κοινῇ δὲ πᾶσιν οὐδεὶς ἐγγυτέρω· ᾧ γὰρ ἐκείνους σωθῆναι "καὶ κατορ- 322
θῶσαι μάλιστα διέφερεν, οὗτος καὶ παθόντων ἃ μή ποτ' ὤφελον τῆς ὑπὲρ ἁπάντων λύπης πλεῖστον μετεῖχεν.

289 Λέγε δ' αὐτῷ τυτὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὃ δημοσίᾳ προείλετο ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπιγράψαι, ἵν' εἰδῇς Αἰσχίνῃ καὶ ἐν αὐτῷ τύτῳ σαυτὸν ἀγνώμονα καὶ συκοφάντην ὄντα καὶ μιαρόν. Λέγε.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ. Οὐδὲ πάτρας ἕνεκα σφετέρας εἰς δῆριν ἔθεντο
ὅπλα, καὶ ἀντιπάλων ὕβριν ἀπεσκέδασαν.
μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ δέματος οὐκ ἐσάωσαν
ψυχάς, ἀλλ' Ἀΐδην κοινὸν ἔθεντο βράβην,
οὕνεκεν Ἑλλήνων, ὡς μὴ ζυγὸν αὐχένι θέντες
δουλοσύνης στυγερὰν ἀμφὶς ἔχωσιν ὕβριν.
γαῖα δὲ πατρὶς ἔχει κόλποις τῶν πλεῖστα καμόντων
σώματ', ἐπεὶ θνητοῖς ἐκ Διὸς ἥδε κρίσις.
μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστὶ θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν
ἐν βιοτῇ, μοῖραν δ' οὔ τι φυγεῖν ἔπορεν.

290 Ἀκούεις, Αἰσχίνη, καὶ ἐν αὐτῷ τύτῳ ὡς τὸ μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐξὶ θεῶν καὶ πάντα κατορθῶν; ἃ τῷ συμβύλῳ τὴν τοῦ κατορθῶν τὰς ἀγωνιζομένυς ἀνέθηκε δύναμιν, ἀλλὰ τοῖς

v. 1. ἑώρων καὶ παρ' Ω. 288, 2, ὑπὸ] οἱ ὑπὸ Σ. 3. τόθ', om s. 4. τὸ περίδειπνον] τὸ ἢ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν ἑστίας γινόμενον περίδειπνον s. οἰκειοτάτῳ τῶν] οἰκειοτάτων T et pr r, οἰκειοτάτῳ Ω. 5. τοῖς τετελευτηκόσι corr r. εἰώθει Tpr. 8. γὰρ τὸ ἐκείνους TΩkprstuv. 289, 1. αὐτὸ r. τοῦτο Ωuv 3. αὐτὸν T. ὄντα καὶ συκοφάντην pr, ὄντα καὶ συκοφάντην ὄντα T καὶ ante μιαρόν om Ω. 5. epigramma om Σks. 7. λήματος Valckenarius. 9. ἕνεκεν p. 14. φεύγειν FΦTtv, ἔπορον Ω et corr r. 290, 1. ὃς om Σ, ὃς τὸ om ks. 2. θεοῦ Tkrs. οὐ τῷ — κατορθοῦν om pr Σ.

θεοῖς. τί ἔν, ὦ κατάρατ', ἐμοὶ περὶ τούτων λοιδορεῖ, καὶ λέγεις ἃ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς οἱ θεοὶ τρέψειαν εἰς κεφαλήν;

291 Πολλὰ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλα κατηγορηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου, ἓν μάλιστ' ἐθαύμασα πάντων, ὅτι τῶν συμβεβηκότων τότε τῇ πόλει μνησθεὶς οὐχ ὡς ἂν εὔνους καὶ δίκαιος πολίτης ἔσχε τὴν γνώμην, οὐδ' ἐδάκρυσεν, οὐδ' ἔπαθε τοιοῦτον οὐδὲν τῇ ψυχῇ, ἀλλ' ἐπάρας τὴν φωνὴν καὶ γεγηθὼς καὶ λαρυγγίζων323 ὥστε μὲν ἐμοῦ κατηγορεῖν δηλονότι, δεῖγμα δ' ἐξέφερε καθ' ἑαυτοῦ ὅτι ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀνιαροῖς οὐδὲν

292 ὁμοίως ἔσχε τοῖς ἄλλοις. καίτοι τὸν τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας φάσκοντα φροντίζειν, ὥσπερ οὗτος νυνί, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτό γ' ἔχειν δεῖ, ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τοῖς πολλοῖς, καὶ μὴ τῇ προαιρέσει τῶν κοινῶν ἐν τῷ τῶν ἐναντίων μέρει τετάχθαι. ὃ σὺ νυνὶ πεποιηκὼς εἶ φανερός, ἐμὲ πάντων αἴτιον καὶ δι' ἐμὲ εἰς πράγματα φάσκων ἐμπεσεῖν τὴν πόλιν, ἐκ ἀπὸ τῆς ἐμῆς πολιτείας ἐδὲ προαιρέσεως ἀρξαμένων ὑμῶν τοῖς Ἕλλησι

293 βοηθεῖν, ἐπεὶ ἔμοιγ' εἰ τοῦτο δοθείη παρ' ὑμῶν, δι' ἐμὲ ὑμᾶς ἠναντιῶσθαι τῇ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀρχῇ πραττομένῃ, μείζων ἂν δοθείη δωρεὰ συμπασῶν ὧν τοῖς ἄλλοις δεδώκατε. ἀλλ' ἔτ' ἂν ἐγὼ ταῦτα φήσαιμι (ἀδικοίην γὰρ ἄν ὑμᾶς), ἔτ' ἂν ὑμεῖς εὖ οἶδ' ὅτι συγχωρήσαιτε· ἔτός τ' εἰ δίκαια ἐποίει, οὐκ ἂν ἕνεκα τῆς πρὸς ἐμὲ ἔχθρας τὰ μέγιστα τῶν ὑμετέρων καλῶν ἔβλαπτε καὶ διέβαλλεν.

294 Ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐπιτιμῶ, πολλῷ σχετλιώτερα ἄλλα κατηγορηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου; ὃς γὰρ ἐμοῦ

εἰς

v. 1. ὦ om Φ. λοιδορεῖ Σ: λοιδορῇ ς. 2. ἐπὶ k.
291, 2. κατεψευσαμένου Ωs. ἓν om Σks. 3. πάντων Σks: ceteri ἁπάντων. ὅτε Σk. τότε om p, ante τῇ ponit k. ἀναμνησθεὶς TΩrtuv. 4. καὶ] οὐδὲ FTΦΩrtuv. 5. οὐδ' ἐπ.] οὔτ' ἐπ. s. τοιοῦτον ante τῇ ponunt Ωrtuv. οὐδὲν] οὐδ' ἐν k. 6. καὶ post φωνὴν om Ωu. λαρυγκίζων s. 8. ἐπὶ solus habet s. 292, 3. γ' om ks. ταυτὰ] τὸ ταυτὰ FTΦΩrtuv. 5. ὃ σὺ] ὃς pr T. νῦν Ω. 6. πεποίηκας φανερῶς Ω.
293, 1. ὑμῶν δ' ΣTkprs: ceteri ὑμῶν τοσαῦτα δε. 4. φράσαιμι t. 5. εὖ οἶδ' ὅτι om p. συγχωρήσετε ks. τ' εἰ] δὲ εἰ τὸ ru. 6. πρὸς με ks. 294, 2. κατεψευσαμένου s, καταψευσαμένου p.

φιλιππισμόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἂν εἴποι; καίτοι νὴ τὸν Ἡρακλέα καὶ πάντας θεούς, εἴγ' ἐπ' ἀληθείας δέοι σκοπεῖσθαι, τὸ καταψεύδεσθαι καὶ δι' ἔχθραν τι λέγειν ἀνελόντας ἐκ μέσου, τίνες ὡς ἀληθῶς εἰσὶν οἷς ἂν εἰκότως καὶ δικαίως τὴν τῶν γεγενημένων αἰτίαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοίως τούτῳ παρ' ἑκάστῃ τῶν πόλεων εὕροι τις ἄν, οὐχὶ τὲς324
295ἐμοί· οἳ ὅτ' ἦν ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου πράγματα καὶ κομιδῇ μικρά, πολλάκις προλεγόντων ἡμῶν καὶ παρακαλούντων καὶ διδασκόντων τὰ βέλτιστα, τῆς ἰδίας ἕνεκ' αἰσχροκερδείας τὰ κοινῇ συμφέροντα προΐεντο, τὲς ὑπάρχοντας ἕκαστοι πολίτας ἐξαπατῶντες καὶ διαφθείροντες, ὥς δούλους ἐποίησαν, Θετταλοὺς Δάοχος Κινέας Θρασύλαος, Ἀρκάδας Κερκιδᾶς Ἱερώνυμος Εὐκαμπίδας, Ἀργείους Μύρτις Τελέδαμος Μνασέας, Ἠλείους Εὐξίθεος Κλεότιμος Ἀρίσταιχμος, Μεσσηνίους οἱ Φιλιάδου τοῦ θεοῖς ἐχθρῷ παῖδες Νέων καὶ Θρασύλοχος, Σικυωνίους Ἀρίστρατος Ἐπιχάρης, Κορινθίους Δείναρχος Ἀημάρατος, Μεγαρέας Πτοιόδωρος Ἔλιξος Περίλαος, Θηβαίους Τιμόλας Θεογείτων Ἀνεμοίτας, Εὐβοέας Ἵπ-
296παρχος Κλείταρχος Σωσίστρατος. ἐπιλείψει με λέγοντα ἡ ἡμέρα τὰ τῶν προδοτῶν ὀνόματα. ἔτοι πάντες εἰσίν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν αὐτῶν βεβευμάτων ἐν ταῖς αὐτῶν πατρίσιν ὥνπερ οὗτοι παρ' ὑμῖν, ἄνθρωποι μιαροὶ καὶ κόλακες καὶ ἀλάστορες, ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας, τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες πρότερον μὲν

v. 2. καίτοι] καὶ Φ. πάντας θεούς ΣTks: ceteri πάντας τοὺς θεούς. 3. κατεψεῦσθαι ks. 6. ὁμοίως t. 7. εὕροι τις] εὕροιτ' ΣTkr et γρ F. οὐ ΣTks. τοῖς Φ. 295, 2. ἡμῶν om t. 6. Θρασύλαος Tkprs et γρ E, Θρασύδαος Σ: Θραδύδαιος ς. 7. κερκιδᾶς u, κερκίδας Φkrs. accentu caret Σ. εὐκαμπίδας Σ Tkrst: ceteri εὐκαλπίδας. 8. Μύρτις] μάρτυς u. τελάδαμος Ω tuv. 10. τοῦ om t. 12. θηράρετος Σk. περίαλος Σ, πέριλλος T et γρ F, περίλλαος s. 13. τιμόλας Σ: ceteri τιμόλαος. ἀνεμύτας r et Anecd. p. 397, 33. coll. p. 1215. Ἀνεμύτας etiam Harpocrationis codex antiquissimus, Palatinus. 296, 1. ἐπιλείψαι k 3. αὐτῶν] ἑαυτῶν k.

Φιλίππῳ νῦν δὲ Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν δ' ἐλευθερίαν καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὑτῶν, ἃ τοῖς προτέροις Ἕλλησιν ὅροι τῶν ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες, ἀνατετραφότες.

297 Ταύτης τοίνυν τῆς ὕτως αἰσχρᾶς καὶ περιβοήτου συστάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προ- 325
δοσίας, εἰ δεῖ μὴ ληρεῖν, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἥ τε πόλις παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναίτιος γέγονεν ἐκ τῶν ἐμῶν πολιτευμάτων καὶ ἐγὼ παρ' ὑμῖν. εἶτά μ' ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμᾶσθαι; ἐγὼ δή σοι λέγω, ὅτι τῶν πολιτευομένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι διαφθαρέντων ἁπάντων, ἀρξαμένων ἀπὸ σοῦ, πρότερον μὲν ὑπὸ
298 Φιλίππου νῦν δ' ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἐμὲ οὔτε καιρὸς οὔτε φιλανθρωπία λόγων οὔτ' ἐπαγγελιῶν μέγεθος οὔτ' ἐλπὶς οὔτε φόβος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐπῆρεν οὐδὲ προηγάγετο ὧν ἔκρινα δικαίων καὶ συμφερόντων τῇ πατρίδι οὐδὲν προδοῦναι, οὐδ', ὅσα συμβεβούλευκα πώποτε τουτοισί, ὁμοίως ὑμῖν ὥσπερ ἂν εἰ ἐν τρυτάνῃ ῥέπων ἐπὶ τὸ λῆμμα συμβεβούλευκα, ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς καὶ δικαίας καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς τὰ πάντα μοι πέπρακται, καὶ μεγίστων δὴ πραγμάτων τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων προ-
299 στὰς πάντα ταῦτα ὑγιῶς καὶ δικαίως πεπολίτευμαι. διὰ ταῦτ' ἀξιῶ τιμᾶσθαι. τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μου διέσυρες, καὶ τὴν ταφρείαν ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κρίνω, πῶς γὰρ οὔ; πόῤῥω μέντοι που τῶν ἐμαυτῷ πεπολιτευμένων τίθεμαι. οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν οὐδὲ πλίνθοις ἐγώ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλῃ δι-

v. 3. πρότερον k. 4. ἀνατετραφότες Σp: ἀνατετροφότες ς.
297, 4. ἥ τε πόλις post ἀνθρώποις ponunt pr. 6. δή] δέ Σ.
298, 2. ἀγγελιῶν k. 3. φόβος] φόβος οὔτε χάρις ks. 5. τούτοις k. 6. ἂν εἰ om kprs, εἰ ἐν om FΣΥ. 7. ἀδιαφόρου tv.
8. τὰ πάντα μοι πέπρακται om Σks, τὰ om FΥΦΩptuv, μοι om Φ.
9. τῶν om Σ. προστὰς] πρὸς Σ. 299, 1. ταῦτα om kst.
δικαίως] δικαίως καὶ ἁπλῶς ks. 3. ἐπαίνου καὶ χάριτος k.
4. που om k. 5. οὐ FΣΦks: οὐ γὰρ ς. λίθοις — πλίνθοις] πλίνθοις — λίθοις k. 7. τὸν μὲν ἐμὸν r. βούλη Υ, βούλει υ.

καίως σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα καὶ πόλεις καὶ τόπους καὶ λιμένας καὶ ναῦς καὶ [πολλοὺς] ἵππους καὶ τοὺς ὑπὲρ
300 τούτων ἀμυνουμένους. ταῦτα προὐβαλόμην ἐγὼ πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ὅσον ἦν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ δυνατόν, καὶ τούτοις ἐτείχισα τὴν χώραν, οὐχὶ τὸν κύκλον τοῦ Πει- 326
ραιῶς οὐδὲ τοῦ ἄστεος. οὐδέ γ' ἠττήθην ἐγὼ τοῖς λογισμοῖς Φιλίππου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, οὐδὲ ταῖς παρασκευαῖς, ἀλλ' οἱ τῶν συμμάχων στρατηγοὶ καὶ αἱ δυνάμεις τῇ τύχῃ. τίνες αἱ τούτων ἀποδείξεις; ἐναργεῖς καὶ
φανεραί. σκοπεῖτε δέ.

301 Τί χρῆν τὸν εὖνουν πολίτην ποιεῖν, τί τὸν μετὰ πάσης προνοίας καὶ προθυμίας καὶ δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολιτευόμενον; οὐκ ἐκ μὲν θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προβαλέσθαι πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας τὴν Βοιωτίαν, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Πελοπόννησον τόπων τὰς ὁμόρους ταύτῃ; ἐ τὴν σιτοπομπίαν, ὅπως παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τῶ Πειρακῶς κομισθήσεται, προϊ-
302 δέσθαι; καὶ τὰ μὲν σῶσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐκπέμποντα βοηθείας καὶ λέγοντα καὶ γράφοντα τοιαῦτα, τὴν Προκόννησον, τὴν Χερρόνησον, τὴν Τένεδον, τὰ δ' ὅπως οἰκεῖα καὶ σύμμαχ' ὑπάρξει πρᾶξαι, τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἄβυδον, τὴν Εὔβοιαν; καὶ τῶν μὲν τοῖς ἐχθροῖς ὑπαρχουσῶν δυνάμεων τὰς μεγίστας ἀφελεῖν, ὧν δ' ἐνέλειπε τῇ πόλει, ταῦτα προσθεῖναι; ταῦτα τοίνυν ἅπαντα πέπρακται τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι καὶ τοῖς ἐμοῖς πολιτεύμα-
303 σιν, ἃ καὶ βεβουλευμένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἄνευ φθόνου τις βούληται σκοπεῖν, ὀρθῶς εὑρήσει καὶ πεπρα-

v. 1. καὶ πόλεις om *ks*. 300, 1. ἀμυνομένους ΣΦ*kprs*, ἀγωνιζομένους Ω*u*. προυβαλλόμην Π*lr*. 2. ὅσα *r*. 3. τὸν om Ω*u*. κύκλον τοῦ Σ*ks*: ceteri κύκλον μόνον τοῦ. 4. ἄστεως Σ.
301, 1. χρὴ *ks*. 2. προθυμίας] φιλοτιμίας *pr* et *γρ* Ω. ὑπὲρ περὶ *k*. 4. προβάλλεσθαι *r*. 5. πρὸς om *pr* Σ. 6. σιτοπομπίαν ΓΣΤΦΩ*krsu*: σιτοπομπείαν ς. 7. περιδέσθαι Γ.
302, 2. προκόνησον *t*, προικόνησον *r*, πρικόννησον Ω*u*. 3. χερρόνησον ς. 4. ὑπάρξει ΣΦ*prs*, ὑπάρξοι *k*: ὑπάρξῃ ς. 6. δ'] οὐδ' *t*. ἐνέλειπε ΣΓ*p*: ἐνέλιπε ς. 7. τοίνυν ἅπαντα Σ*ks*: τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα ς.
303, 2. βούληταί τις *ks*.

γμένα πάσῃ δικαιοσύνῃ, καὶ τὸν ἑκάστου καιρὸν ὑπαρξάντα οὐδ' ἀγνοηθέντα οὐδὲ προεθέντα ὑπ' ἐμοῦ, καὶ ὅσα εἰς ἑνὸς ἀνδρὸς δύναμιν καὶ λογισμὸν ἦκεν, οὐδὲν ἐλλειφθέν. εἰ δὲ ἢ δαίμονός τινος ἢ τύχης ἰσχὺς ἢ στρατηγῶν φαυλότης ἢ τῶν προδιδόντων τὰς πόλεις ὑμῶν κακία ἢ πάντα ταῦτα ἅμα ἐλυμαίνετο τοῖς ὅλοις, ἕως 327
304 ἀνέτρεψε, τί Δημοσθένης ἀδικεῖ; εἰ δ' οἷος ἦν ἐγὼ παρ' ὑμῖν κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ τάξιν, εἷς ἐν ἑκάστῃ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνὴρ ἐγένετο, μᾶλλον δ' εἰ ἕνα ἄνδρα μόνον Θετταλία καὶ ἕνα ἄνδρα Ἀρκαδία ταὐτὰ φρονοῦντα ἔσχεν ἐμοί, οὐδεὶς οὔτε τῶν ἔξω Πυλῶν Ἑλλήνων οὔτε
305 τῶν εἴσω τοῖς παροῦσι κακοῖς ἐκέχρητ' ἄν, ἀλλὰ πάντες ἂν ὄντες ἐλεύθεροι καὶ αὐτόνομοι μετὰ πάσης ἀδείας ἀσφαλῶς ἐν εὐδαιμονίᾳ τὰς ἑαυτῶν ᾤκουν πατρίδας, τῶν τοσούτων καὶ τοιούτων ἀγαθῶν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις ἔχοντες χάριν δι' ἐμέ. ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι πολλῷ τοῖς λόγοις ἐλάττοσι χρῶμαι τῶν ἔργων, εὐλαβούμενος τὸν φθόνον, λέγε μοι ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι λαβών [τὸν ἀριθμὸν τῶν βοηθειῶν κατὰ τὰ ἐμὰ ψηφίσματα.]

ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΗΘΕΙΩΝ.

306 Ταῦτα καὶ τοιαῦτα πράττειν, Αἰσχίνη, τὸν καλὸν κἀγαθὸν πολίτην δεῖ, ὧν κατορθουμένων μέν, ὦ γῆ καὶ θεοί, μεγίστοις ἀναμφισβητήτως ὑπῆρχεν εἶναι καὶ τὸ δικαίως προσῆν, ὡς ἑτέρως δὲ συμβάντων τὸ γοῦν εὐδοκιμεῖν περίεστι καὶ τὸ μηδένα μέμφεσθαι τὴν πόλιν

v. 2. προεθέντα ΣTks, παρεθέντα Fp: προδοθέντα ς. 3. ἑνὸς ἀνδρὸς ΣT: ceteri ἀνδρὸς ἑνός. 4. τινος post τύχης ponit r. ἢ τῶν στρατ. Φ. 5. ἡμῶν k. 6. κακία ἢ] κακία ἢ καὶ γρ ΣΦ, κακία ks. ταῦτα πάντα ks. ἅμα om k, in γρ habet Σ. ἐλυμαίνετο ΣT et corr Ω: ceteri ἐλυμήνατο. 304, 1. ἀνέτρεψαν ΣTΦ, ἀνέστρεψε s. δ' οἷος] ος ΣT. ἦν om ΣTks. 3. πόλεων om t. ἄνδρα μόνον FΣTΩkprstv: μόνον ἄνδρα ς. 5. ἔσχεν Σks: ceteri ἔσχον. οὐδεὶς ἂν οὔτε Ω. ἑλληνίδων Ωuv. 305, 1. ἐκέχρητ' Σ. 3. τῶν] τούτων Σ. 4. καὶ τοιούτων om p. 7. λέγε] λαβέ ks. τὸν ἀριθμὸν — ψηφίσματα om Σ. 9. ἀριθμοὶ μ. ΒΟΗΘΕΙΩΝ] βοηθειῶν κατὰ τὰ ἐμὰ ψηφίσματα ΣTΦrt. 306, 1. καὶ τοιαῦτα FΣΦΩ: ceteri καὶ τὰ τοιαῦτα. 2. μὲν om Ω. ὦ γῆ καὶ θεοί om ΣT. 3. μεγίστοις] ἐν μεγίστοις Ωtuv. ὑπάρχειν Φr, ὑπαρχειν F.

μηδὲ τὴν προαίρεσιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν τύχην κακίζειν τὴν
307οὕτω τὰ πράγματα κρίνασαν, οὐ μὰ Δί' οὐκ ἀποξάντα
τῶν συμφερόντων τῇ πόλει, μισθώσαντα δ' αὐτὸν τοῖς
ἐναντίοις, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν καιροὺς ἀντὶ τῶν τῆς
πατρίδος θεραπεύειν, οὐδὲ τὸν μὲν πράγματα ἄξιω τῆς
πόλεως ὑποστάντα λέγειν καὶ γράφειν καὶ μένειν ἐπὶ
τούτων προσελόμενον βασκαίνειν, ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ τι λυ-
πήσῃ, τοῦτο μεμνῆσθαι καὶ τηρεῖν, οὐδέ γ' ἡσυχίαν
308ἄγειν ἄδικον καὶ ὕπουλον, "ὃ σὺ ποιεῖς πολλάκις. ἔστι328
γάρ, ἔστιν ἡσυχία δικαία καὶ συμφέρουσα τῇ πόλει, ἣν οἱ
πολλοὶ τῶν πολιτῶν ὑμεῖς ἁπλῶς ἄγετε. ἀλλ' οὐ ταύτην
οὗτος ἄγει τὴν ἡσυχίαν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἀπο-
στὰς ὅταν αὐτῷ δόξῃ τῆς πολιτείας (πολλάκις δὲ δοκεῖ)
φυλάττει ὁπηνίκ' ἐστὲ μεστοὶ τοῦ συνεχῶς λέγοντος ἢ
παρὰ τῆς τύχης τι συμβέβηκεν ἐναντίωμα ἢ ἄλλο τι
δύσκολον γέγονε (πολλὰ δὲ τἀνθρώπινα)· εἶτ' ἐπὶ τούτῳ
τῷ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας ὥσπερ πνεῦμ'
ἐφάνη, καὶ πεφωνασκηκὼς καὶ συνειλοχὼς ῥήματα καὶ
λόγους συνείρει τούτους σαφῶς καὶ ἀπνευσί, ὄνησιν μὲν
οὐδεμίαν φέροντας οὐδ' ἀγαθοῦ κτῆσιν ἑδενός, συμφο-
ρὰν δὲ τῷ τυχόντι τῶν πολιτῶν καὶ κοινὴν αἰσχύνην.
309καίτοι ταύτης τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιμελείας, Αἰσχίνη,
εἴπερ ἐκ ψυχῆς δικαίας ἐγίγνετο καὶ τὰ τῆς πατρίδος
συμφέροντα προηρημένης, τοὺς καρποὺς ἔδει γενναίους
καὶ καλοὺς καὶ πᾶσιν ὠφελίμους εἶναι, συμμαχίας πό-
λεων, πόρους χρημάτων, ἐμπορίου κατασκευήν, νόμων
συμφερόντων θέσεις, τοῖς ἀποδειχθεῖσιν ἐχθροῖς ἐναν-

307, 1. κρίνουσαν *kprs*. οὐκ om *F*. 3. τῶν τῆς] τῆς Ω, τῶν ὑπὲρ τῆς *Φk*. 6. τοῦτον *k*. προελόμενον om *FΣΤΦΩrtuv*. τι om *t*. 7. οὐδέ γ' *ΣΓkrs*: οὐδ' ς. 308, 1. ὃ *Σk*: ceteri ὥς. 3. ἁπλῶς ante ὑμεῖς ponit *s*, post ἄγετε *r*, om *k*. 4. οὗτος] αὐτὸς *k*. 5. δοκῃ *F*, δοκῇ *r*. 6. φυλάττειν *k*. ὁπηνίκ'] πηνίκ' *Σ*, ὁπηνίχ' ὑμεῖς *krs*. ἐστὲ] εσεσθαι *Σ*. ἢ om pr *Σ*. 8. δὲ om *s*. 10. ἀνεφάνη *ks*. συνειλεχὼς *ΣΦt*, συνειληχὼς *Tr* et *γρ F*, συνειλοχὼς Ω. 11. συνήιρει *T*. 309, 1. Αἰσχίνη post μελέτης ponunt *ks*. 3. καλοὺς καὶ γενναίους *Φks*.

310 τιώματα. τούτων γὰρ ἁπάντων ἦν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐξέτασις, καὶ ἔδωκεν ὁ παρελθὼν χρόνος πολλὰς ἀποδείξεις ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς, οὐ πρῶτος, οὐ δεύτερος, οὐ τρίτος, οὐ τέταρτος, οὐ πέμπτος, οὐχ ἕκτος, οὐχ ὁποστοσοῦν, οὔκουν ἐπί
311 γε οἷς ἡ πατρὶς ηὐξάνετο. τίς γὰρ συμμαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια ἢ κτῆσις εὐνοίας ἢ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία; τίς διακονία δι' ἣν ἡ πόλις 329
ἐντιμοτέρα γέγονεν; τί τῶν οἰκείων ἢ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξενικῶν, οἷς ἐπέστης, ἐπηνώρθωται διὰ σέ; ποῖαι τριήρεις; ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ποῖον ἱππικόν; τί τῶν ἁπάντων σὺ χρήσιμος εἶ; τίς ἢ τοῖς εὐπόροις ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ καὶ κοινὴ
312 βοήθεια χρημάτων παρὰ σοῦ; οὐδεμία. ἀλλ', ὦ τᾶν, εἰ μηδὲν τούτων, εὔνοιά γε καὶ προθυμία; ποῦ; πότε; ὅσις, ὦ πάντων ἀδικώτατε, οὐδ' ὅτε ἅπαντες, ὅσοι πώποτ' ἐψηφίσαντο ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς σωτηρίαν ἐπεδίδοσαν, καὶ τὸ τελευταῖον Ἀριστόνικος τὸ συνειλεγμένον εἰς τὴν ἐπιτιμίαν ἀργύριον, οὐδὲ τότε οὔτε παρῆλθες οὔτ' ἐπέδωκας οὐδέν, οὐκ ἀπορῶν, πῶς γάρ; ὅς γε κεκληρονόμηκας μὲν τῶν Φίλωνος τοῦ κηδεστοῦ χρημάτων πλειόνων ἢ πεντεταλάντων, διτάλαντον δ' εἶχες ἔρανον δωρεὰν παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν συμμοριῶν ἐφ' οἷς ἐλυμήνω τὸν
313 τριηραρχικὸν νόμον. ἀλλ' ἵνα μὴ λόγον ἐκ λόγου λέγων τῷ παρόντος ἐμαυτὸν ἐκκρούσω, παραλείψω ταῦτα. ἀλλ' ὅτι γ' ἐχὶ δι' ἔνδειαν οὐκ ἐπέδωκας, ἐκ τούτων δῆλον, ἀλλὰ φυλάττων τὸ μηδὲν ἐναντίον γενέσθαι παρὰ σὲ τούτοις οἷς

310, 1. ἦν] καὶ k. 3. τε om Ω. φανήσει Σ: φανήσῃ ς. 4. οὐδὲ δεύτερος r. 5. οὐκοῦν k. ἐπί γ' οἷς] ἐπὶ οἷς γε Ω et γρ v, ἐπὶ οἷς γε καὶ u, ἐπὶ οἷς F et γρ F, ἐπεί γ' οἷς k, ἐπεί γε καὶ FΦkprstv. 311, 2. κτίσις Ω. 4. γέγονεν om Σ. 5. οἷς] ἃς Σ, αἷς Ωτιν, ἐφ' ἃ krs, om (cum ipso ἐπίστης) Fp. 6. ποῖα βελὴ Γ. 7. εἶ] γέγονας ks. 312, 1. περὶ σοῦ s t om Σ. οὐδεμία post χρημάτων ponunt ks, om r. 2. τούτων] πάντων ks. γε] τις Ων. 4. ἐπεδίδοσαν εἰς σωτηρίαν ks. 6. ἀργύριον om Σ, post συνειλεγμένον ponunt FΓΦΩprtuv. οὔτε om FΦstv. οὔτ'] οὐδὲ Φ. 8. τῶν] τοῦ pr. φίλων Anecd. p. 159, 22. 9. πέντε ταλάντων plerique omnes. 10. τοῦ ἡγεμόνος p. 313, 3. ἀπέδωκας Ων.

ἅπαντα πολιτεύῃ. ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας καὶ πηνίκα λαμπρός; ἡνίκ' ἂν εἰπεῖν κατὰ τούτων τι δέῃ, ἐν τούτοις λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτὴς ἄριστος, τραγικὸς Θεοκρίνης.

314 Εἶτα τῶν πρότερον γεγενημένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν μέμνησαι. καὶ καλῶς ποιεῖς. οὐ μέντοι δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τοὺς τετελευτηκότας εὔνοιαν ὑπάρχουσαν προλαβόντα παρ' ὑμῶν πρὸς ἐκείνους ἐξε- 330
τάζειν καὶ παραβάλλειν ἐμὲ τὸν νῦν ζῶντα μεθ' ὑμῶν.
315 τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων ὅτι τοῖς μὲν ζῶσι πᾶσιν ὑπεστί τις ἢ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος, τοὺς δὲ τεθνεῶτας οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ; οὕτως οὖν ἐχόντων τούτων τῇ φύσει, πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ κρίνωμαι καὶ θεωρῶμαι; μηδαμῶς· ἅτε γὰρ δίκαιον ἂν ἴσον, Αἰσχίνη, ἀλλὰ πρὸς σὲ καὶ ἄλλον εἴ τινα βούλει
316 τῶν ταὐτά σοι προηρημένων καὶ ζώντων. κἀκεῖνο σκόπει. πότερον κάλλιον καὶ ἄμεινον τῇ πόλει διὰ τὰς τῶν πρότερον εὐεργεσίας, οὔσας ὑπερμεγέθεις, οὐ μὲν ῥᾴν εἴποι τις ἂν ἡλίκας, τὰς ἐπὶ τὸν παρόντα βίον γιγνομένας εἰς ἀχαριστίαν καὶ προπηλακισμὸν ἄγειν, ἢ πᾶσιν ὅσοι τι μετ' εὐνοίας πράττουσι, τῆς παρὰ τούτων τιμῆς
317 καὶ φιλανθρωπίας μετεῖναι; καὶ μὴν εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα δεῖ με εἰπεῖν, ἡ μὲν ἐμὴ πολιτεία καὶ προαίρεσις, ἂν τις ὀρθῶς σκοπῇ, ταῖς τῶν τότ' ἐπαινουμένων ἀνδρῶν ὁμοία καὶ ταὐτὰ βουλομένη φανήσεται, ἡ δὲ σὴ ταῖς τῶν τοὺς τοιούτους τότε αὐκοφαντούντων· δῆλον γὰρ ὅτι

v. 2. εἰπεῖν om pr Σ, supra τι ponit rc Σ, ante τι ks. τι ante κατὰ ponunt πν. δέοι FΤΦΩrt. 314, 1. ἀγαθῶν ἀνδρῶν ΣΥΦkprs. 2. ὦ om ΣΩuv. 4. προσλαβόντα FΦkprstv. 5. νῦν ζῶντα ΣΓΩu et corr v: ceteri αὐζῶντα. 315, 1. ἁπάντων s. 2. τεθνεῶτας δὲ FΣΦΩprstu. 3. οὖν om Ω. 4. πρὸ om ks. 5. κρίνομαι καὶ θεωρῶμαι ΤΦ, κρίνομαι καὶ θεωροῦμαι Ωkrtuv. 6. ἴσον] ἴσον ἐστὶν ΦΩr. εἴ] ὅν prs. 316, 1. ταυτὰ σοὶ] ταῦτα s. 3. προτέρων st. οὖ] οὐδὲ ΣΤ. 5. ἀχρηστίαν Τ. 6. τῆς om γρ Σ, παρὰ om ΣΤ. 317, 1. καὶ post εἰ om ks. 3. ἀνδρῶν om Τ. 4. σὴ ταῖς] σὴ τὶς γρ ΣΦ. 5. τοιούτους τότε] ἄλλους ks.

καὶ κατ' ἐκείνους ἦσάν τινες [τοὺς χρόνους], οἳ διέσυρον μὲν τοὺς ὄντας τότε, τοὺς δὲ πρότερον γεγενημένους ἐπῄνουν, βάσπανον πρᾶγμα καὶ ταὐτὸ ποιοῦντες
318 σοί. εἶτα λέγεις ὡς οὐδὲν ὅμοιός εἰμι ἐκείνοις ἐγώ; σὺ δ' ὅμοιος, Αἰσχίνη; ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σός; ἄλλος δέ τις τῶν νῦν ῥητόρων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα φημί. ἀλλὰ πρὸς τοὺς ζῶντας, ὦ χρηστέ, ἵνα μηδὲν ἄλλ' εἴπω, τὸν ζῶντα ἐξέταζε καὶ τοὺς καθ' αὑτόν, ὥσπερ τἆλλα πάντα, τοὺς
319 ποιητάς, τοὺς χορούς, τοὺς ἀγωνιστάς. ὁ Φιλάμμων οὐχ 331
ὅτι Γλαύκου τοῦ Καρυστίου καί τινων ἑτέρων πρότερον γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος ἦν, ἀστεφάνωτος ἐκ τῆς Ὀλυμπίας ἀπῄει, ἀλλ' ὅτι τῶν εἰσελθόντων πρὸς αὐτὸν ἄριστα ἐμάχετο, ἐστεφάνουτο καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο. καὶ σὺ πρὸς τοὺς νῦν ὅρα με ῥήτορας, πρὸς
320 σαυτόν, πρὸς ὅντινα βούλει τῶν ἁπάντων· οὐδενὶ ἐξίσταμαι. ὧν, ὅτε μὲν τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ἐλέσθαι παρῆν, ἐφαμίλλου τῆς εἰς τὴν πατρίδα εὐνοίας ἐν κοινῷ πᾶσι κειμένης, ἐγὼ κράτιστα λέγων ἐφαινόμην, καὶ τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι καὶ νόμοις καὶ πρεσβείαις ἅπαντα διῳκεῖτο, ὑμῶν δὲ οὐδεὶς ἦν οὐδαμοῦ, πλὴν εἴ τέτοις ἐπηρεάσαι τι δέοι· ἐπειδὴ δὲ ἃ μή ποτ' ὤφελε συνέβη, καὶ
οὐκέτι συμβούλων ἀλλὰ τῶν τοῖς ἐπιτταττομένοις ὑπηρετούντων καὶ τῶν κατὰ τῆς πατρίδος μισθαρνεῖν ἑτοίμων καὶ τῶν κολακεύειν ἑτέρους βουλομένων ἐξέτασις ἦν, τηνικαῦτα σὺ καὶ τούτων ἕκαστος ἐν τάξει καὶ μέγας καὶ λαμπρὸς ἱπποτρόφος, ἐγὼ δ' ἀσθενής, ὁμολογῶ,
321 ἀλλ' εὔνους μᾶλλον ὑμῶν τουτοισί. δύο δ', ὦ ἄνδρες

v. 1. τοὺς χρόνους om ΣΥ, post ἐκείνους ponunt Φkprs. οἱ διασύροντες FΣΤΦΩrtuv. 2. μὲν om FΣΩruv. 3. ἐπαινοῦντες p. καὶ ταυτὸ] καταυτὸ Φ et γρ F. 318, 3. νῦν om p. 4. ἄλλος Ω. 5. κατ' αὐτὸν Φp, κατὰ σαυτὸν krs. τοὺς ποιητὰς post χορούς ponit b. 319, 1. χορούς] χρόνους r. φιλάμων Ωu. 2. ἑτέρων om ks. 4. ἀπείη r. εἰσελθόντων post αὐτὸν ponit k. 7. σαυτόν] αὐτόν ks. οὐδένα ΣΥ. cf. Leptin. 10. Androt. 94. 320, 1. τὰ βέλτιστα om k. 3. κράτιστα] τὰ βέλτιστα krs. 4. ψηφίσμασι] καὶ ψηφίσμασι ΣΥΩtuv. 5. ἦν om FΦpr. τούτους Φ 9. ἕτερον F. 10. ἦν om Σ. 321, 1. τούτοις Φ. ὦ om FΣpu.

Ἀθηναῖοι, ταῦτα τὸν φύσει μέτριον πόλιτην ἔχειν δεῖ (οὕτω γάρ μοι περὶ ἐμαυτοῦ λέγοντι ἀνεπιφθονώτατον εἰπεῖν), ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις τὴν τοῦ γενναίου καὶ τῦ πρωτείου τῇ πόλεῖ προαίρεσιν διαρυλάττειν, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ καὶ πράξει τὴν εὔνοιαν· τούτου γὰρ ἡ φύσις κυρία, τοῦ δὲ δύνασθαι καὶ ἰσχύειν ἕτερα. ταύτην τοί-
322 νυν παρ' ἐμοὶ μεμενηκυῖαν εὑρήσετε ἁπλῶς. ὁρᾶτε δέ. οὐκ ἐξαιτούμενος, οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων, οὐκ ἀπειλούντων, οὐκ ἐπαγγελλομένων, οὐχὶ τοὺς κα-332
ταράτους τούτους ὥσπερ θηρία μοι προσβαλλόντων, οὐδαμῶς ἐγὼ προδέδωκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν. τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν ὁδὸν τῆς πολιτείας εἱλόμην, τὰς τιμάς, τὰς δυναστείας, τὰς εὐδοξίας τὰς τῆς πατρίδος θεραπεύειν, ταύτας αὔξειν, μετὰ τύ-
323 των εἶναι. οὐκ ἐπὶ μὲν τοῖς ἑτέρων εὐτυχήμασι φαιδρὸς ἐγὼ καὶ γεγηθὼς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχομαι, τὴν δεξιὰν προτείνων καὶ εὐαγγελιζόμενος τούτοις ἅς ἂν ἐκεῖσε ἀπαγγέλλειν οἴωμαι, τῶν δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν πεφρικὼς ἀκούω καὶ στένων καὶ κύπτων εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ οἱ δυσσεβεῖς ἔτοι, οἳ τὴν μὲν πόλιν διασύρουσιν, ὥσπερ οὐχ αὐτοὺς διασύροντες, ὅταν τῦτο ποιῶσιν, ἔξω δὲ βλέπουσι, καὶ ἐν οἷς ἀτυχησάντων τῶν Ἑλλήνων εὐτύχησεν ἕτερος, ταῦτ' ἐπαινοῦσι καὶ ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον διαμενεῖ φασὶ δεῖν τηρεῖν.

324 Μὴ δῆτ', ὦ πάντες θεοί, μηδεὶς ταῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειεν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν καὶ τούτοις βελτίω τινὰ νῶν καὶ φρένας ἐνθείητε, εἰ δ' ἄρ' ἔχουσιν ἀνιάτως, τύτους μὲν αὐτοὺς καθ' ἑαυτοὺς ἐξώλεις καὶ προώλεις ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ

v. 1. ταῦτα om Σ. ἔχειν δεῖ] δοκεῖ t. 3. post καὶ cum Σ Ωksu omisi τὴν. τοῦ ante πρωτείου om Ωksu. 6. δύνασθαι δὲ FΣΤΦprtv. 322, 2. οὐκ εἰς ἀμφικτ. Υ. post ἐπαγόντων cum ΣΩksu omisi μοι. 3. οὐκ ἀπειλούντων om pr Σ. οὐχί] οὐχ ὅτι Φr, οὐ kps. 5. προδέδωκα ἐγὼ FΦprtv. 6. τὴν om ΦΩpru. 8. τὰς om FΦpr. 323, 4. οἶομαι t. 5. ἀκούων Φr. σθένων Ωk. 8. ἕτερος εὐτύχησεν Ωksu. 10. διαμένει Φ, διαμένη pr, μενεῖ Σ, μένει ks. 324, 1. ὑμῶν ταῦτ' Ωksu. ἐπαινέσειεν r. 3. ἐνθείη ku. ἔχουσιν ἀνιάτως ΣΥΩksu: ceteri ἔχουσιν οὕτως ἀνιάτως. 4. καὶ προώλεις om ks.

ποιήσατε, ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγὴν τῶν ἐπηρτημένων φόβων δότε καὶ σωτηρίαν ἀσφαλῆ.

19.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ. 333

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Αἰσχίνης ἦν ἀνὴρ Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἀτρομήτου καὶ Γλαυκοθέας, ἀμφοτέρων ἀδόξων, ὡς φησι Δημοσθένης· τὸν μὲν γὰρ γράμματα διδάσκοντα, τὴν δὲ καθαίρουσαν καὶ τελετάς τινας οὐ σπουδαίας τελοῦσάν φησι διαζῆν. παραδίδοται δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Αἰσχίνης τραγῳδῶν τε ὑποκριτὴς γενόμενος καὶ γραμματεὺς τῆς πόλεως, ἥτις ἦν εὐτελὴς ὑπηρεσία. ὕστερον μέντοι τῶν ῥητόρων εἷς ἐγένετο, καὶ περὶ τῆς εἰρήνης πρὸς Φίλιππον ἐπρέσβευσαν. πολεμοῦντες γὰρ Ἀθηναῖοι Φιλίππῳ περὶ Ἀμφιπόλεως, καὶ πολλὰ μὲν αὐτοὶ δεινὰ πάσχοντες, δρῶντες δὲ οὐδὲν ἄξιον λόγου, ἐπείσθησαν ὑπὲρ εἰρήνης πρεσβεύσασθαι πρὸς Φίλιππον. πέμπουσι δὴ πρέσβεις ἑπτὰ τὸν ἀριθμόν, ἐν οἷς Αἰσχίνης τε καὶ Δημοσθένης ἦσαν. δεξαμένου δὲ Φιλίππου τὰς διαλύσεις, πάλιν οἱ αὐτοὶ πρεσβεύουσι δεύτερον, ὅπως οἱ περὶ τῆς εἰρήνης ὅρκοι γένοιντο. περὶ δὴ ταῦτα τὰ πράγματα κατηγορεῖ ὁ Δημοσθένης Αἰσχίνου τρία, ὅτι Φιλοκράτους αἰσχρὰν καὶ ἀσύμφορον εἰρήνην γράφοντος συνεῖπεν αὐτῷ· ὅτι τοὺς χρόνους κατανάλωσε, παρ' ὃ συνέβη τὰ ἐν Θράκῃ διαφθαρῆναι· ὅτι ψευδῆ πρὸς Ἀθηναίους ἀπήγγειλε, παρ' ὃ συνέβη Φωκεῖς ἀπολέσθαι· εἶπε γάρ, φησίν, ὅτι Φωκέας οὐκ ἀναιρήσει Φίλιππος, καὶ ὑμεῖς τούτῳ πιστεύσαντες οὐκ ἐβοηθήσατε ταῖς Ἀνδράσιν. φησὶ δὲ ταῦτα πάντα ἐπὶ μισθῷ καὶ δώροις τὸν Αἰ- 334
σχίνην κακοπουργηκέναι. ἡ στάσις περὶ οὐσίας, καὶ στοχαστική. ἡ δὲ κίνησις τῆς ἰχθύος λέγεται διὰ Τίμαρχον τὸν φίλον Δημοσθένους, ὃν ἠτίμωσεν Αἰσχίνης κατηγορήσας ὡς κακοῦ βίου, διότι πρὸς Πιττάλακον τὸν ὀρνιθίαν, φησίν, εἰσῄει εὔμορφος ὤν, ἐπὶ τῷ θεᾶσθαι τὰς μάχας τῶν ὀρνίθων, διαφθειρόμενον καὶ διαφθείροντα.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Μόλεμος συνειστήκει Φιλίππῳ καὶ Ἀθηναίοις μακρός, ἐξ οὗπερ παραβὰς τὰς πρὸς αὐτοὺς συνθήκας ἔλαβε παρ'

v. 1. ποιήσατε Σk: ποιήσαιτε ceteri. ΑΙΒ. ΥΠΟΘ. 2. ἀδόξων ἀμφοτέρων T. 4. οὐ om T. τελοῦσαν] διαγέλλουσαν Ftv. ζῆν F. 7. γὰρ οἱ ἀθ. F. 8. δεινὰ om v. 10. Φίλιππον] τὸν φίλιππον ς. δὴ] δὲ t. 11. δεξαμένου Fv. τὰς] καὶ τὰς F. 13. δὴ t: δὲ ς. 15. γράφοντος T: λέγοντος καὶ γράφοντος ς. κατανάλωσε Tt, κατανήλωσε F: κατηνάλωσε ς. 18. τοῦτο F. 20. ἡ στάσις — στοχαστική] τὴν στάσιν — στοχαστικὴν FTσ. 21. ἰχθύος T: μάχης ς. 22. ἠτίμασεν F. Αἰσχίνης om F. 23. θεάσασθαι F. 25. alterum argumentum meis codicibus deest. 26. μικρός ς.

Ὀλυνθίων Ἀμφίπολιν, οὖσαν κτῆμα τῆς πόλεως· καὶ ἦν ὑπ' Ὀλυνθίοις καθ' ὃν καιρὸν ἀπέστησαν καὶ οἱ σύμμαχοι. συνεστήκει δὲ καὶ ἕτερος Φωκεῦσι πρὸς Θετταλοὺς καὶ Θηβαίους, τοῦτο μὲν περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Πυθοῖ πρὸς Θετταλούς, τοῦτο δὲ ὑπὲρ Ὀρχομενοῦ καὶ Κορωνείας πρὸς τοὺς Θηβαίους· εὔδηλον γὰρ ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι τῶν μὲν παρείλοντο τὰς δύο πόλεις γειτνιώσας αὐτοῖς, Θετταλοὺς δὲ παρωσάμενοι τὴν Ἀμφικτυονίαν ἅτε ἐν μέσῃ Φωκίδι τῶν ἐν Δελφοῖς ἱερῶν ἱδρυμένων. ἐπειδὴ δὲ πολὺν χρόνον ἐπολέμησαν πρὸς ἑαυτοὺς Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος, τῷ χρόνῳ τὴν εἰρήνην ἑκάτεροι ποιεῖν ἐβούλοντο, ἀλλ' ὁπότερος ταῦτα προβάλλοιτο, αἰσχύνην ἔχειν ἐνόμιζον. Ἀριστόδημος δὲ καὶ Νεοπτόλεμος ὑποκριταὶ τραγῳδίας ἐτύγχανον· οὗτοι διὰ τὴν οἰκείαν τέχνην ἄδειαν 335 εἶχον ἀπιέναι ὅπου ἂν βούλωνται, ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς πολεμίους. ἀπελθόντες οὖν οὗτοι εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐπεδείξαντο τὴν οἰκείαν τέχνην, καὶ οὕτω φιλοφρόνως αὐτοὺς ἐδέξατο Φίλιππος, ὥστε πρὸς τοῖς ἄλλοις χρήμασι καὶ ἄλλα ἐκ τῶν οἰκείων παρεῖχεν αὐτοῖς. αἰσθόμενος δὲ μελλόντων πρεσβεύεσθαι πρὸς αὐτὸν Φωκέων καὶ Θετταλῶν καὶ Θηβαίων, ἐβουλήθη τοὺς Ἀθηναίους ἐξαπατῆσαι. καὶ ταύτης τῆς προφάσεως δραξάμενος Φίλιππος, ἀπολύων Ἀριστόδημον καὶ Νεοπτόλεμον, ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι φίλος εἰμὶ Ἀθηναίοις. συνέβη δὲ πάλιν τι τοιοῦτον γενέσθαι. Φρύνων τις Ἀθηναῖος ἀπτὼν Ὀλυμπίασιν ἀγωνισόμενος ἢ θεασόμενος, ἐκρατήθη ὑπό τινων στρατιωτῶν τοῦ Φιλίππου ἐν ἱερομηνίᾳ, καὶ ἀφῃρέθη πάντα τὰ αὐτοῦ. καὶ ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας παρεκάλει τοὺς Ἀθηναίους, ἵνα χειροτονήσωσιν αὐτὸν πρεσβευτήν, ὅπως ἀπελθὼν πρὸς Φίλιππον λάβῃ ἅπερ ἀφῃρέθη· καὶ πεισθέντες Ἀθηναῖοι ἐχειροτόνησαν αὐτὸν καὶ Κτησιφῶντα. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν εἰς Μακεδονίαν φιλοφρόνως αὐτοὺς ἐδέξατο ὁ Φίλιππος, ὥστε καὶ τὰ ἀφαιρεθέντα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν πάντα ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν οἰκείων ἄλλα ἐπιδοῦναι, καὶ ἀπολογεῖσθαι ὅτι ἠγνόουν οἱ στρατιῶται ὅτι ἱερομηνία ἐστί. καὶ τούτοις πάλιν ὁμοίως ἔλεγεν ὡς φίλος εἰμὶ Ἀθηναίοις. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Ἀττικὴν τὰ αὐτὰ τοῖς ἄλλοις ἀπήγγειλαν. ταῦτα ἀκούσαντες Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο μαθεῖν εἰ μετ' ἀληθείας εἰρήνην ἄγειν βούλεται Φίλιππος. καὶ δὴ χειροτονοῦσι δέκα πρέσβεις. εἰσὶ δ' οὗτοι Κτησιφῶν, 336 Ἀριστόδημος, Ἰατροκλῆς, Κίμων, Ναυσικλῆς, Δέρκυλλος, Φρύνων, Φιλοκράτης, Αἰσχίνης, Δημοσθένης. πέμπουσι δὲ τούτους εἰς Μακεδονίαν, ἵνα μάθωσιν εἰ μετ' ἀληθείας βούλεται εἰρήνην ἄγειν ὁ Φίλιππος· καὶ εἰ ἀληθές ἐστιν, ἐνέγκαι παρ' αὐτοῦ πρέσβεις τοὺς ληψομένους τοὺς ὅρκους. ἀπελθόντων οὖν τῶν δέκα πρέσβεων, ὧν ἦν καὶ Δημοσθένης, ἤγαγον ἀπὸ τοῦ Φιλίππου τρεῖς πρέσβεις, Ἀντίπατρον Παρμενίωνα καὶ Εὐρύλοχον, ὀφείλοντας λαβεῖν τοὺς ὅρκους. συναγομένων δὲ τῶν συμ-

7. ἱδρυμένην ς.

μάχων τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τῷ παρασχεῖν τὸς ὅρκους χρόνος παρήρχετο. καὶ γινώσκων τὴν φύσιν τοῦ Φιλίππου ὁ Δημοσθένης, ὡς ἀεὶ καταστρεφομένου καὶ ἐπηρεάζοντος, λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ταχέως δοῦναι τοὺς ὅρκους, καὶ μὴ παρόντος Κερσοβλέπτου· ἔλεγε γὰρ ὅτι εἰς τὴν Θράκην ἀπερχομένων ἡμῶν παρέξει τοὺς ὅρκους ὁ Κερσοβλέπτης. ἰστέον δὲ ὅτι Δημοσθένης ἀπῆλθεν ἐν τῇ δευτέρᾳ πρεσβείᾳ διὰ τοιαύτην πρόφασιν· ἀπελθὼν γὰρ εἰς τὴν πρώτην πρεσβείαν εὗρεν ἐν Μακεδονίᾳ τινὰς τῶν Ἀθηναίων αἰχμαλώτους, καὶ ὑπέσχετο φέρειν ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων καὶ ῥύσασθαι αὐτούς, οὐκ ἠδύνατο δὲ τοῦτο ποιῆσαι, εἰ μὴ ἐν προσχήματι πρεσβευτῆ. ἔλεγε δὲ τὴν πρεσβείαν ἀπελθεῖν πλῷ διὰ τὸ αὐτὸς ταχέως ἀπελθεῖν· καὶ ὅπου ἂν ὄντα πύθωνται Φίλιππον, δεῦ αὐτὸς ἀπελθεῖν καὶ ἐκεῖσε τὸς ὅρκους λαβεῖν. οἱ δὲ μὴ πεισθέντες πεζῇ ἀπῆλθον, καὶ εἰς Μακεδονίαν ἀπελθόντες ἐκάθισαν ὅλους τρεῖς μῆνας, ἕως οὗ πολλὰ τῶν 337
Ἀθηναίων χωρία καταστρέψας ὑπέστρεφε Φίλιππος· ἐν οἷς καὶ Κερσοβλέπτης. καὶ ἐλθὼν οὐκ εὐθὺς παρέσχεν αὐτοῖς τὸς ὅρκους, ἀλλ' εἵλκυσεν αὐτούς, ἕως ηὐτρέπισε τὴν ἐπὶ Φωκέας στρατείαν, καίτοι πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν Φωκέων περὶ διαλύσεως τῶ πολέμου. καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Φωκέας ἀντὶ τοῦ παρασχεῖν ἐν ἱερῷ τὸς ὅρκους, ἐν πανδοκείῳ παρέσχε λέγων οὕτω „σπένδομαι Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἀθηναίων συμμάχοις, χωρὶς Ἁλέων καὶ Φωκέων." ἔλεγε γὰρ ὅτι οἱ Ἁλεῖς ἐχθροὶ ἦσαν τῶν φίλων μου, τῶν Φαρσαλίων· Φωκεῦσι δὲ οὐ σπένδομαι, ἐπειδήπερ ἠσέβησαν εἰς τὸ ἱερόν. ἐλθούσης οὖν τῆς δευτέρας πρεσβείας εἰς τὴν Ἀττικὴν ὁ Δημοσθένης ἐστασίαζε, λέγων ὅτι οὐκ ἀρέσκει μοι τὰ ὑπὸ Φιλίππου δεδογμένα. ὁ δὲ Αἰσχίνης ἔλεγεν ὅτι ταῦτα εἶπε Φίλιππος ἐν τῷ φανερῷ, ἐμοὶ δὲ εἶπεν εἰς τὸ οὖς ὅτι „πλὴν Ἁλέων καὶ Φωκέων εἶπον, ἵνα μὴ μαθόντες Θηβαῖοι παραφυλάξωνται· αὐτοὺς γὰρ εἰσερχόμενος ἀπολέσω, τούτους δὲ σώσω." οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πεισθέντες Αἰσχίνῃ ἐχειροτόνησαν τρίτην πρεσβείαν, βουλόμενοι μαθεῖν εἰ φυλάττει Φίλιππος τὰ ὑπ' Αἰσχίνου λεχθέντα. καὶ ἐξωμόσατο Δημοσθένης μήτε πρεσβεῦσαι μήτε κοινωνεῖν, εἴτε καλῶς εἴτε κακῶς πράξει ἡ πρεσβεία. καὶ τότε φοβηθεὶς ὁ Αἰσχίνης, μήποτε μένων ὁ Δημοσθένης πέμψαι πείσει τὸν δῆμον τοῖς Φωκεῦσι βοήθειαν, προσεποιήσατο, ὡς λέγει Δημοσθένης, ἀῤῥωστεῖν. καὶ τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Εὔνομος ἦλθεν ἔχων ἰατρὸν καὶ ὀμνύων ὅτι ἀῤῥωστεῖ Αἰσχίνης. καὶ αὐτὸν τὸν Εὔνομον ἀντὶ 338
τούτου ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος πρεσβευτήν. καὶ ἀπελθόντων τούτων τῶν πρέσβεων, ὡς κατέλαβον Εὔβοιαν, ἤκουσαν ὅτι Φωκέας κατεστρέψατο ὁ Φίλιππος, καὶ μετ' αἰσχύνης ὑπέστρεψαν. ἐλθούσης δὲ τῆς τρίτης πρεσβείας εἰς τὴν Ἀττικὴν Αἰσχίνης αὐτοχειροτόνητος πρεσβευτὴς ἀπῆλθε πρὸς Φίλιππον, ὡς λέγει Δημοσθένης.

Ἰστέον δὲ ὅτι μετὰ τὴν πρεσβείαν ἕκαστος τῶν πρέσβεων εὐθύνας

ἐδίδου. καὶ ἡ μὲν πρώτη πρεσβεία παρίσχεν εὐθύνας ἔτω καλῶς, ὥστε τὸν Δημοσθένην γράψαι καλέσαι αὐτοὺς ἐπ' ἄριστον· ἦθος γὰρ ἦν τὸς καλῶς πρεσβευσαμένους εἰς δημόσιον ἄριστον καλεῖσθαι. ἀποροῦσι δέ τινες ὅτι, εἰ ἠπίστατο Δημοσθένης ὅτι προδόται ἦσαν, διὰ τί ἐποίησεν αὐτοὺς κληθῆναι εἰς δημόσιον ἄριστον; καὶ λέγομεν ὅτι μετὰ τὸ ἄριστον ἔγνω τὸν σκοπὸν αὐτῶν. τῶν δὲ τῆς δευτέρας πρεσβείας μόνος ὁ Δημοσθένης δέδωκεν εὐθύνας. μέλλοντος δὲ τοῦ Αἰσχίνου παρίχειν ἐπέστη Τίμαρχος καὶ Δημοσθένης κατηγορήσοντες τούτου. καὶ ἠτήσεν Αἰσχίνης ἀνάκρισιν γενέσθαι, καὶ γενομένης ἀνακρίσεως ἔδειξε Τίμαρχον ἡταιρηκότα, καὶ ἐξέβαλον αὐτόν· νόμος γὰρ ἦν τὸν ἡταιρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι. εἶτα ἐπέστη κατηγορήσων ὁ Δημοσθένης. καὶ λέγουσί τινες, πῶς ἐνταῦθα μέμνηται τῆς τρίτης πρεσβείας; λέγομεν δ' ὅτι μετὰ τρία ἔτη τῆς γραφῆς εἰσῆλθεν ἔχων τὴν κατηγορίαν. γενομένης γὰρ τῆς δευτέρας πρεσβείας, μαθόντες οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τῶν Φωκέων ἀπώλειαν, ἐσκευαγώγησαν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἐν "πολλῷ θορύβῳ ἦσαν· καὶ μετὰ τρία339 ἔτη εἰσῆλθεν ὁ Δημοσθένης κατηγορήσων Αἰσχίνου. καὶ κρίνει αὐτὸν διὰ δύο ἐγκλήματα, διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν Φωκέων καὶ διὰ δωροδοκίαν. ἰστέον δὲ ὅτι προηγούμενόν ἐστιν ἔγκλημα, ὅτι Φωκεῖς ἀπολώλασιν. πρὸς σύστασιν τούτου δεύτερον ἐνέκυψε ζήτημα, ὅτι ἐπὶ χρήμασιν Αἰσχίνῃ τοῦτο τετόλμηται, ὡς σύστασιν γίνεσθαι τοῦ προτέρου ἐγκλήματος τοῦ κατὰ Φωκέας. τεκμήριά ἐστι τοῦ πάλαι ταῦτα ἐσκευωρῆσθαι καὶ κατεσκευάσθαι, δι' ὧν ἅμα καὶ προαναιρεῖ τὸ χρῶμα Αἰσχίνου, καταφεύγοντος ἐπὶ ἄγνοιαν καὶ συγγνώμην. καὶ τούτων τὰ μὲν ἐκ τῶν παρειμένων εἴληφε, τὰ δὲ ἐκ τῶν πεπραγμένων. συνεῖπε γὰρ Φιλοκράτει ἄνευ Φωκέων γράφοντι τὴν εἰρήνην. οὐκ ἔλαβεν ὅρκους παρὰ Θετταλῶν συμμαχούντων Φιλίππῳ, οἳ οὐκ ἂν συνεστράτευσαν ἐπὶ Φωκέας, εἴπερ δεδωκότες ἦσαν τοὺς ὅρκους. ἐνέδωκε Φιλίππῳ χρόνῳ παρασκευάσασθαι τὴν ἐπὶ Φωκέας στρατείαν· διέτριψε γὰρ ἐκεῖνος τοὺς χρόνους ἐξεπίτηδες ἀναλίσκων, ἵνα μὴ περιπλεύσας ὁ δῆμος κλείσῃ τὰς Πύλας. ἐξ-
πάτησε τὴν πόλιν ἐπανελθὼν ἐπίτηδες διττοῖς ἐλπίσι, μιᾷ μὲν ὅτι Θηβαῖοι ἀπολοῦνται, ἑτέρᾳ δὲ ὅτι Φωκεῖς σωθήσονται, ὥστε μὴ ἐγγενέσθαι βουλεύσασθαί τι δεξιὸν ὑπὲρ Φωκέων· εἰπὲ γὰρ δεῖν Φιλίππῳ πιστεύειν· σώσειν γὰρ αὐτοὺς τῇ πόλει ἐπηγγείλατο. καὶ τοῦ μὲν προτέρου ταῦτα τεκμήρια· τοῦ δὲ δευτέρου τὰ περὶ τῶν ὡρῶν, ἐν ᾧ δείκνυται ὅτι χρήματα εἴληφεν Αἰσχίνης, ταῦτα τεκμήρια, ὧν ὁμοίως τὰ μὲν ἐκ τῶν παρειμένων ἐστί, τὰ δὲ ἐκ τῶν πεπραγμένων. οὐ μισεῖ Φίλιππον, καίπερ "ἐξαπατηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὡς φησι. συνεῖπε Φιλίππῳ γενέσθαι340 Ἀμφικτύονα, πρεσβευσαμένων περὶ αὐτοῦ τῶν Ἀμφικτυόνων. σύνεστιν ἀεὶ Φιλοκράτει χρήματα εἰληφότι. καλούμενος ἐπὶ μαρτυρίαν, ἡνίκα

30. Θηβαῖοι om ς.

Ὑπερίδης εἰσήγγειλε Φιλοκράτην, παρὼν οὐκ ἐφθέγξατο. χειροτονηθεὶς πρεσβευτὴς ἐπὶ τὴν Φωκίδα πρὸς Φίλιππον ἐπὶ ταῖς ὑποσχέσεσιν ἀρρωστεῖν προσεποιήσατο. ἁλόντων Φωκέων ἐπὶ τὴν ἐξωμοσίαν ἀχειροτόνητος πορεύεται, ὅτε καὶ φυλάξασθαι αὐτὸν ἐχρῆν. ταῦτα τὰ τεκμήρια τῶ δευτέρου λόγου. ἔστι δὲ τούτων τὸ ἰσχυρότερον, καὶ οὐ μάλιστα ἀντέχεται, ἡ ἐπαγγελία καὶ ἡ ὑπόσχεσις Αἰσχίνου ἡ περὶ Θηβαίων καὶ Φωκέων.

Ἡ μὲν ὑπόθεσις τοῦ λόγου στοχαστική· οὐ γὰρ συντρέχει τοῖς ἐγκαλουμένοις Αἰσχίνης, ἀλλ' ἀρνεῖται παντάπασι. τὸ δὲ εἶδος οἱ μὲν ἁπλῶν νενομίκασιν. ὕλης πολλῆς ὡς ἐν ἀληθείᾳ συνδραμούσης, οἱ δὲ συγκατασκευαζόμενον, δύο λαβόντες ἐγκλήματα, τὸ κατὰ Φωκέας καὶ Θρᾴκην. Μένανδρος δὲ ἐμπίπτοντά φησιν. εἴληπται δὲ ἐκ διαβολῆς τὸ προοίμιον· δι' ὧν γὰρ αὐτὸν δεδιότα ποιεῖ καὶ δεόμενον, διὰ τούτων δείκνυσιν οὐ πάνυ τοῖς δικαίοις τεθαρρηκότα. καὶ ἅμα συγκρουστικὸν ἂν εἴη τὸ νόημα ἐκ διαβολῆς τοῦ τε ἀντιδίκου καὶ τῶν συνηγόρων αὐτοῦ, οἷον τοῦ Εὐβούλου καὶ τῶν περὶ αὐτόν· ἀεὶ γὰρ ὁ Εὔβουλος ἐπολέμει τῷ Δημοσθένει ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς κατὰ Ἁρίσταρχον, ὡς ἴσμεν ἐν τῷ κατὰ Μειδίου.

"Ὅση μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σπουδὴ περὶ τουτονὶ 341
τὸν ἀγῶνα καὶ παραγγελία γέγονε, σχεδὸν οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἠσθῆσθαι, ἑωρακότας ἄρτι τοὺς ὅτε ἐκληροῦσθε ἐνοχλοῦντας καὶ προσιόντας ὑμῖν. δεήσομαι δὲ πάντων ὑμῶν, ἃ καὶ τοῖς μὴ δεηθεῖσι δίκαιόν ἐστιν ὑπάρχειν, μηδεμίαν μήτε χάριν μήτ' ἄνδρα ποιεῖσθαι περὶ πλείονος ἢ τὸ δίκαιον καὶ τὸν ὅρκον ὃν εἰσελήλυθεν ὑμῶν ἕκαστος ὀμωμοκώς, ἐνθυμουμένους ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως, αἱ δὲ τῶν παραπλήτων αὗται δεήσεις καὶ σπουδαὶ τῶν ἰδίων πλεονεξιῶν ἕνεκα γίγνονται, ἃς ἵνα κωλύηθ' οἱ νόμοι συνήγαγον ὑμᾶς, ἐχ ὧνα κυρίας τοῖς ἀδικοῦσι ποιῆτε. τὰς μὲν οὖν ἄλλας, ὅσοι πρὸς τὰ κοινὰ δικαίως προσέρχονται, κἂν δεδωκότες ὦσιν εὐθύνας, τὴν ἀείλογίαν ὁρῶ προτεινομένας, τουτονὶ δ' Αἰσχίνην πολὺ τἀναντία τούτῳ πρὶν γὰρ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς καὶ λόγον δοῦναι τῶν πεπραγμένων τὸν μὲν ἀνήρηκε τῶν

§ 1, 1. τοῦτον Yk. 2. οἶμαι FΣΤΦΩkrstuv: οἴομαι ς.

3. ἑωρακότας Γ. 4. προϊόντας Σ. ὑμῖν om pr t. 7. ὑμῶν ἕκαστος ΣΤ: ἕκαστος ὑμῶν ς. 8. ἐνθυμούμενος v. 10. ἰδίων om pr ΣR 11. συνηγον rc Σ. 2, 1. οὖν om k. 4. τοῦτου FΣ Γrs: τούτων ς. ἐλθεῖν Ω.

ἐπὶ τὰς εὐθύνας ἐλθόντων, τοῖς δ' ἀπειλαῖ περιών, δεινότατον πάντων ἔθος εἰς τὴν πολιτείαν εἰσάγων καὶ ἀσυμφορώτατον ὑμῖν· εἰ γὰρ ὁ πράξας τι τῶν κοινῶν καὶ διοικήσας τῷ παθ' ἑαυτὸν φόβῳ καὶ μὴ τῷ δικαίῳ κατασκευάσει μηδένα εἶναι κατήγορον αὐτοῦ, παντάπασιν ἄκυροι 342
πάντων ὑμεῖς γενήσεσθε.

3 Τὸ μὲν οὖν ἐξελέγξειν πολλὰ καὶ δεινὰ πεποιηκότα τουτονὶ καὶ τῆς ἐσχάτης ὄντα τιμωρίας ἄξιον θαῤῥῶ καὶ πάνυ πιστεύω· ὃ δὲ καίπερ ὑπειληφὼς ταῦτα φοβοῦμαι, φράσω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι, ὅτι μοι δοκοῦσιν ἅπαντες οἱ παρ' ὑμῖν ἀγῶνες οὐχ ἧττον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν καιρῶν ἢ τῶν πραγμάτων εἶναι, καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν πολὺν δέδοικα, μή τινα λήθην ἢ συνήθειαν τῶν ἀδικημάτων ὑμῖν ἐμ-
4 πεποιήκῃ. ὡς δή μοι δοκεῖτ' ἂν ὅμως ἐκ τούτων καὶ γνῶναι τὰ δίκαια καὶ δικάσαι νυνί, τοῦθ' ὑμῖν λέξω· εἰ σκέψαισθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ λογίσαισθε τίνων προσήκει τῇ πόλει λόγον παρὰ πρεσβευτοῦ λαβεῖν. πρῶτον μὲν τοίνυν ὧν ἀπήγγειλε, δεύτερον δὲ ὧν ἔπεισε, τρίτον δὲ ὧν προσετάξατε αὐτῷ, μετὰ ταῦτα τῶν χρόνων, ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, εἰ ἀδωροδοκή-
5 τως ἢ μὴ πάντα ταῦτα πέπρακται. τί δή ποτε τούτων; ὅτι ἐκ μὲν τῶν ἀπαγγελιῶν τὸ βουλεύσασθαι περὶ τῶν

v. 2. καὶ ἀσυμφορώτατον ὑμῖν post ἔθος ponit *s*. 4. τῷ παθ'] τὸ παθ' *s*. κατασκευάσει *Ωku*. 5, 1. ἐξελέγξειν *ΣΦ*, ἐξελέγξειν *Ft*: ceteri ἐξελέγχειν. πεπλημμεληκότα *r*. 2. τιμωρίας ὄντα *r*. 4. ἀποκρύψομαι *r*, ἀποτρίψομαι *k*, ἀποτρίψομαι *s*. 5. ὑμῶν *tuv*. ἄνδρες om *k*. 8. ἐμπεποιήκει *ktu*, πεποιήκει pr *Σ*. 4, 1. δοκοῦσι *Ωktuv*, δόξετε *r*. τούτου *Ωrsu*. 2. τοῦθ' *ΣΤΩuv*, ταῦθ' *Fs* ceteri ταῦθ'. σκέψασθε *Σ*, σκέψεσθε *Ωku*, σκέψασθε *r*, σκεψασθε *s*. 3. δικασταί] ἀθηναῖοι *u*, om. *kr*. λογίσεσθε *krsu*, λογίσασθαι *Σ*, λελόγισθε *Ω*. 5. μὲν om *Φ*. 6. μετὰ ταῦτα] εἶτα *Ωrsu*, εἶτα δὲ *k*. 7. τῶν χρόνων] χρόνων (articulo in *γρ* posito) *Φ*, τὸν χρόνον *Ωku*. 5, 1. πάντα om *u*, post ταῦτα ponunt *Ωkrs*. τούτων] τούτων ἑκάστου *krs* et rc mg *t*, τούτων ἕκαστον rc *Σ*. 2. βουλεύσασθαι *krsu*.

πραγμάτων ὑμῖν ἐστίν· ἂν μὲν οὖν ὦσιν ἀληθεῖς, τὰ δέοντα ἔγνωτε, ἂν δὲ μὴ τοιαῦτα, τἀναντία. τὰς δὲ συμβουλίας πιστοτέρας ὑπολαμβάνετ' εἶναι τὰς τῶν πρέσβεων· ὡς γὰρ εἰδότων περὶ ὧν ἐπέμφθησαν ἀκούετε· οὐδὲν οὖν ἐξελέγχεσθαι δίκαιός ἐστιν ὁ πρεσβευτὴς φαῦ-6λον οὐδ' ἀσύμφορον ὑμῖν συμβεβουλευκώς. καὶ μὴν περὶ ἂν γε προσετάξατ' εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι καὶ διαῤῥήδην ἐψηφίσασθε ποιῆσαι, προσήκει διωκηκέναι. εἶεν· τῶν δὲ δὴ χρόνων διὰ τί; ὅτι "πολλάκις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συμ-343 βαίνει πολλῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων καιρὸν ἐν βραχεῖ χρόνῳ γίγνεσθαι, ὃν ἐάν τις ἐκὼν καθυφῇ τοῖς ἐναντίοις καὶ προδῷ, οὐδ' ἂν ὁτιῦν ποιῇ πάλιν οἷός τ' ἔσαι 7σῶσαι. ἀλλὰ μὴν ὑπέρ γε τρῦ προῖκα ἢ μή, τὸ μὲν ἐκ τούτων λαμβάνειν, ἐξ ὧν ἡ πόλις βλάπτεται, πάντες οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν εἶναι δεινὸν καὶ πολλῆς ὀργῆς ἄξιον· ὁ μέντοι τὸν νόμον τιθεὶς οὐ διώρισε τοῦτο, ἀλλ' ἁπλῶς εἶπε μηδαμῶς δῶρα λαμβάνειν, ἡγούμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸν ἅπαξ λαβόντα καὶ διαφθαρέντα ὑπὸ χρημάτων ἀδέ-κριτὸν ἔτι τῶν συμφερόντων ἀσφαλῆ μένειν τῇ πόλει. 8ἂν μὲν τοίνυν ἐξελέγξω καὶ δείξω σαφῶς Αἰσχίνην τουτονὶ καὶ μηδὲν ἀληθὲς ἀπηγγελκότα καὶ πεπωλευκότα ἐμοῦ τὸν δῆμον ἀκῦσαι τἀληθῆ, καὶ πάντα τἀναντία τῶν συμφερόντων ὑμῖν συμβεβουλευκότα, καὶ μηδὲν ὧν προσετάξατε ἐν τῇ πρεσβείᾳ πεποιηκότα, καὶ ἀνηλωκότα τὰς χρόνους ἐν οἷς πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων καιροὶ προεῖνται τῇ πόλει, καὶ πάντων τούτων δῶρα καὶ μισθὸς εἰληφότα μετὰ Φιλοκράτους, καταψηφίσασθε αὐτοῦ καὶ δίκην ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων λάβετε· ἂν δὲ μὴ δείξω ταῦτα ἢ μὴ πάντα, ἐμὲ μὲν φαῦλον ἡγεῖσθε, τουτονὶ δὲ ἄφετε.

v. 1. πραγμάτων ὑμῖν Σ et γρ Φ: πραγμάτων ὀρθῶς ὑμῖν ς. ἐὰν Ωkrsu. 2. ἐὰν Ωkrsu. 4. ἐξεπέμφθησαν ς. 6, 2. ψηφίσασθε Ω, ψηφίσασθαι u. 3. τὸν — χρόνον Ωku. 6. ἂν Σ. 7. ἐστι Φr. 7, 2. πάντες οἶδ' ΣΤ: ceteri πάντες εὖ οἶδ'. 5. ἀπεῖπεν γρ ΣΤΦ. 6. λαμβάνοντα ks. 7. τῇ] ἐν τῇ FΦ. 8, 1. ἐλέγξω Φ. 4. ὑμῖν om Σks, τῇ πόλει rc Σ.

βεβουλευκότα Φ. 5. ποιήσαντα ΣΤ. ἀνηλωκότα P_r 9. ἂν] ἐὰν Ωkrs. 10. τοῦτον ΣΤ. δὲ om Φ.

9 Πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ κατηγορεῖν ἔχων ἔτι πρὸς τούτοις ἕτερα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ὧν οὐκ ἔσθ' ὅστις ἂν οὐκ εἰκότως μισήσειεν αὐτόν, βέλομαι πρὸ πάντων ὧν μέλλω λέγειν μνημονεύοντας ὑμῶν οἶδ' ὅτι τοὺς πολλοὺς ὑπομνῆσαι εἰς τίνα τάξιν ἑαυτὸν ἔταξεν Αἰσχίνης ἐν τῇ πολιτείᾳ τὸ πρῶτον καὶ τίνας λόγους κατὰ τοῦ Φιλίππου δημηγορεῖν ᾤετο δεῖν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τοῖς ὑφ' ἑαυτῷ πε- 344
πραγμένοις καὶ δεδημηγορημένοις ἐν ἀρχῇ μάλιστα ἐξε-
10 λεγχθήσεται δῶρα ἔχων. ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φιλίππου, ὡς τότε δημηγορῶν ἔφη, ἐπιβουλεύοντα τοῖς Ἕλλησι καὶ διαφθείροντά τινας τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ προεστηκότων, καὶ ἔχων Ἰσχανδρον τὸν Νεοπτολέμου δευτεραγωνιστὴν προσιὼν μὲν τῇ βουλῇ προσιὼν δὲ τῷ δήμῳ περὶ τούτων, καὶ πείσας ὑμᾶς παντα-
χοῖ πρέσβεις πέμψαι τοὺς συνάξοντας δεῦρο τοὺς βου-
11 λευσομένους περὶ τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου, καὶ ἀπαγγέλλων μετὰ ταῦθ' ἥκων ἐξ Ἀρκαδίας τοὺς καλὸς ἐκείνους καὶ μακροὺς λόγους, οὓς ἐν τοῖς μυρίοις ἐν Μεγάλῃ πόλει πρὸς Ἱερώνυμον τὸν ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντα ὑπὲρ ὑμῶν ἔφη δεδημηγορηκέναι, καὶ διεξιὼν ἡλίκα τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν, οὐχὶ τὰς ἰδίας ἀδικοῦσι μόνον πατρίδας οἱ δωροδοκοῦντες καὶ χρήματα λαμβάνοντες παρὰ Φιλίπ-
12 που. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα πολιτευομένου τούτου τότε καὶ τοῦτο τὸ δεῖγμα ἐξενηνοχότος περὶ αὑτοῦ, τὰς περὶ τῆς εἰρήνης πρέσβεις πέμπειν ὡς Φίλιππον ἐπείσθητε ὑπ' Ἀριστοδήμου καὶ Νεοπτολέμου καὶ Κτησιφῶντος καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκεῖθεν ἀπαγγελλόντων οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιές,

9, 2. οὐκ ἔσθ' ὅστις ἂν οὐκ] ὅστις ἂν οὐκ *ksu*. 4. οἶδ'] εὖ οἶδ' *Ωkrsu*. τοὺς om *krs*. 5. εἰς om *s*. ἑαυτὸν ἔταξεν *ΣT*: ceteri ἔταξεν ἑαυτόν. 8. καὶ δεδημηγόρημένοις] καὶ δεδημιουργημένοις *Ωu*, om *ks*. μάλιστα] ταύτοις μάλιστα πάντων *ς*. sed τούτοις om *FΣTΦiu*, πάντων om *FΣTΦΙs*. 10, 4. Ἀρκαδίᾳ] καρδίᾳ pr *t*. ἰσχναδρον *u*, ἰχναδρον *Ω*. 5. προσιὼν μὲν τῇ βουλῇ om *Φ*. 6. ἡμᾶς *Ωku*. πανταχοῖ *Σ*, πανταχοῦ *FTΦiv*: πανταχῇ *ς*. 7. πέμπειν *FΦiv*. 11, 1. ἐπαγγέλλων *u*. 2. καλὸς — μακροὺς] μακροὺς — καλοὺς *Ωksu*. 5. ἡμῶν *Ωku*. ἐξιὼν pr *Σ*. 12, 2. τὸ om *FΦ*. τοὺς om *v*. περὶ] ὑπὲρ *s*. 5. ἀπαγγελόντων *t*.

πραγμάτων ὑμῖν ἐστίν· ἂν μὲν οὖν ὦσιν ἀληθεῖς, τὰ δέοντα ἔγνωτε, ἂν δὲ μὴ τοιαῦται, τἀναντία. τὰς δὲ συμβουλίας πιστοτέρας ὑπολαμβάνετ' εἶναι τὰς τῶν πρέσβεων· ὡς γὰρ εἰδότων περὶ ὧν ἐπέμφθησαν ἀκούετε· οὐδὲν οὖν ἐξελέγχεσθαι δίκαιός ἐστιν ὁ πρεσβευτὴς φαῦλον οὐδ' ἀσύμφορον ὑμῖν συμβεβουλευκώς. καὶ μὴν περὶ ὧν γε προσετάξατ' εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι καὶ διαῤῥήδην ἐψηφίσασθε ποιῆσαι, προσήκει διῳκηκέναι. εἶεν· τῶν δὲ δὴ χρόνων διὰ τί; ὅτι "πολλάκις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συμ- 343
βαίνει πολλῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων καιρὸν ἐν βραχεῖ χρόνῳ γίγνεσθαι, ὃν ἐάν τις ἐκὼν καθυφῇ τοῖς ἐναντίοις καὶ προδῷ, οὐδ' ἂν ὁτιῦν ποιῇ πάλιν οἷός τ' ἔσαι
7σῶσαι. ἀλλὰ μὴν ὑπέρ γε τρυ προῖκα ἢ μή, τὸ μὲν ἐκ τούτων λαμβάνειν, ἐξ ὧν ἡ πόλις βλάπτεται, πάντες οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν εἶναι δεινὸν καὶ πολλῆς ὀργῆς ἄξιον· ὁ μέντοι τὸν νόμον τιθεὶς οὐ διώρισε τοῦτο, ἀλλ' ἁπλῶς εἶπε μηδαμῶς δῶρα λαμβάνειν, ἡγούμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸν ἅπαξ λαβόντα καὶ διαφθαρέντα ὑπὸ χρημάτων ἐδὲ κριτὴν ἔτι τῶν συμφερόντων ἀσφαλῆ μένειν τῇ πόλει.
8ἂν μὲν τοίνυν ἐξελέγξω καὶ δείξω σαφῶς Αἰσχίνην τουτονὶ καὶ μηδὲν ἀληθὲς ἀπηγγελκότα καὶ πεπωλευκότα ἐμοῦ τὸν δῆμον ἀκοῦσαι τἀληθῆ, καὶ πάντα τἀναντία τῶν συμφερόντων ὑμῖν συμβεβουλευκότα, καὶ μηδὲν ὧν προσετάξατε ἐν τῇ πρεσβείᾳ πεποιηκότα, καὶ ἀνηλωκότα τὰς χρόνους ἐν οἷς πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων καιροὶ προεῖνται τῇ πόλει, καὶ πάντων τούτων δῶρα καὶ μισθὸς εἰληφότα μετὰ Φιλοκράτους, καταψηφίσασθε αὐτοῦ καὶ δίκην ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων λάβετε· ἂν δὲ μὴ δείξω ταῦτα ἢ μὴ πάντα, ἐμὲ μὲν φαῦλον ἡγεῖσθε, τουτονὶ δὲ ἄφετε.

v. 1. πραγμάτων ὑμῖν Σ et γρ Φ: πραγμάτων ὀρθῶς ὑμῖν ς. ἐὰν Ωkrsu. 2. ἐὰν Ωkrsu. 4. ἐξεπέμφθησαν ς.
6, 2. ψηφίσασθε Ω, ψηφίσασθαι u. 3. τὸν — χρόνον Ωku.
6. ἂν Σ. 7. ἐστι Φr. 7, 2. πάντες οἶδ' ΣΤ: ceteri πάντες οὖ οἶδ'. 5. ἀπεῖπεν γρ ΣΤΦ. 6. λαμβάνοντα ks. 7. τῇ] ἐν τῇ FΦ. 8, 1. ἐλέγξω Φ. 4. ὑμῖν om Σks, τῇ πόλει rc Σ.

βεβουλευκότα Φ. 5. ποιήσαντα ΣΤ. ἀνηλωκότα P_r 9. ἂν] ἐὰν Ωkrs. 10. τοῦτον ΣΤ. δὲ om Φ.

9 Πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ κατηγορεῖν ἔχων ἔτι πρὸς τούτοις ἕτερα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ὧν οὐκ ἔσθ' ὅστις ἂν οὐκ εἰκότως μισήσειεν αὐτόν, βέλομαι πρὸ πάντων ὧν μέλλω λέγειν μνημονεύοντας ὑμῶν οἶδ' ὅτι τοὺς πολλοὺς ὑπομνῆσαι εἰς τίνα τάξιν ἑαυτὸν ἔταξεν Αἰσχίνης ἐν τῇ πολιτείᾳ τὸ πρῶτον καὶ τίνας λόγους κατὰ τοῦ Φιλίππου δημηγορεῖν ᾤετο δεῖν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τοῖς ὑφ' ἑαυτῷ πε- 344
πραγμένοις καὶ δεδημηγορημένοις ἐν ἀρχῇ μάλιστα ἐξε-
10λεγχθήσεται δῶρα ἔχων. ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φίλιππον, ὡς τότε δημηγορῶν ἔφη, ἐπιβαλεύοντα τοῖς Ἕλλησι καὶ διαφθείροντά τινας τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ προεστηκότων, καὶ ἔχων Ἰσχανδρον τὸν Νεοπτολέμου δευτεραγωνιστὴν προσιὼν μὲν τῇ βουλῇ προσιὼν δὲ τῷ δήμῳ περὶ τούτων, καὶ πείσας ὑμᾶς παντα-
χοῖ πρέσβεις πέμψαι τοὺς συνάξοντας δεῦρο τοὺς βου-
11λευσομένους περὶ τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου, καὶ ἀπαγγέλλων μετὰ ταῦθ' ἥκων ἐξ Ἀρκαδίας τοὺς καλοὺς ἐκείνους καὶ μακροὺς λόγους, οὓς ἐν τοῖς μυρίοις ἐν Μεγάλῃ πόλει πρὸς Ἱερώνυμον τὸν ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντα ὑπὲρ ὑμῶν ἔφη δεδημηγορηκέναι, καὶ διεξιὼν ἡλίκα τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν, οὐχὶ τὰς ἰδίας ἀδικοῦσι μόνον πατρίδας οἱ δωροδοκοῦντες καὶ χρήματα λαμβάνοντες παρὰ Φιλίπ-
12που. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα πολιτευομένου τούτου τότε καὶ τοῦτο τὸ δεῖγμα ἐξενηνοχότος περὶ αὑτοῦ, τὼς περὶ τῆς εἰρήνης πρέσβεις πέμπειν ὡς Φίλιππον ἐπείσθητε ὑπ' Ἀριστοδήμου καὶ Νεοπταλέμου καὶ Κτησιφῶντος καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκεῖθεν ἀπαγγελλόντων οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιές,

9, 2. οὐκ ἔσθ' ὅστις ἂν οὐκ] ὅστις ἂν οὐκ *krsu*. 4. οἶδ'] εὖ οἶδ' *Ωkrsu*. τοὺς om *krs*. 5. εἰς om *s*. ἑαυτὸν ἔταξεν *ΣT*: ceteri ἔταξεν ἑαυτὸν. 8. καὶ δεδημηγόρημένοις] καὶ δεδημιουργημένοις *Ωu*, om *ks*. μάλιστα] τούτοις μάλιστα πάντων *ς*. sed τούτοις om *FΣΓΦtu*, πάντων om *FΣΓΦls*. 10, 4. Ἀρκαδίᾳ] παρδία pr *t*. Ἰσχναδρον *u*, Ἰχναδρον *Ω*. 5. προσιὼν μὲν τῇ βουλῇ om *Φ*. 6. ἡμᾶς *Ωku*. πανταχοῖ *Σ*, πανταχοῦ *FΓΦtv*: πανταχῇ *ς*. 7. πέμπειν *FΦtv*. 11, 1. ἐπαγγέλλων *u*. 2. καλοὺς — μακροὺς] μακροὺς — καλοὺς *Ωkrsu*. 5. ἡμῶν *Ωku*. ἑξῶν pr *Σ*. 12, 2. τὸ om *FΦ*. τοὺς om *v*. περὶ] ὑπὲρ *s*. 5. ἀπαγγελόντων *t*.

γίγνεται τῶν πρέσβεων τούτων εἰς καὶ οὗτος, ἐχ ὧς τῶν ἀποδωσομένων τὰ ὑμέτερα οὐδ' ὡς τῶν πεπιστευκότων τῷ Φιλίππῳ, ἀλλ' ὡς τῶν φυλαξόντων τοὺς ἄλλους· διὰ γὰρ τοὺς προειρημένους λόγους καὶ τὴν πρὸς τὸν Φίλιππον ἀπέχθειαν ταύτην εἰκότως περὶ αὐτοῦ πάντες
13 εἴχετε τὴν δόξαν. προσελθὼν τοίνυν ἐμοὶ μετὰ ταῦτα συνετάττετο κοινῇ πρεσβεύειν, καὶ ὅπως τὸν μιαρὸν καὶ ἀναιδῆ φυλάξομεν ἀμφότεροι, τὸν Φιλοκράτην, πολλὰ παρεκελεύσατο. καὶ μέχρι τοῦ δεῦρ' ἐπανελθεῖν ἀπὸ τῆς πρώτης πρεσβείας ἐμὲ γοῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διεφθαρμένος καὶ πεπρακὼς ἑαυτὸν ἐλάνθανεν. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὧν, ὅπερ εἶπον, εἰρήκει πρότερον, ἀναςὰς τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν, ἐν αἷς περὶ τῆς εἰρήνης ἐβουλεύσασθε, ἤρξατο ἀρχήν, ἣν ἐγὼ καὶ τοῖς ῥήμασιν οἶμαι τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ ἕτος εἶπεν ἐν ὑμῖν ἀπομνημονεύσειν.
14 „εἰ πάνυ πολύν" ἔφη „χρόνον ἐσκόπει Φιλοκράτης, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πῶς ἂν ἄριςα ἐναντιωθείη τῇ εἰρήνῃ, οὐκ ἂν αὐτὸν ἄμεινον εὑρεῖν οἶμαι ἢ τοιαῦτα γράφοντα. ἐγὼ δὲ ταύτην μὲν τὴν εἰρήνην, ἕως ἂν εἷς Ἀθηναίων λείπηται, ἐδέποτ' ἂν συμβουλεύσαιμι ποιήσασθαι τῇ πόλει, εἰρήνην μέντοι φημὶ δεῖν ποιεῖσθαι." καὶ τοιού-
15 τους τινὰς εἶπε βραχεῖς καὶ μετρίους λόγους. ὁ δὲ ταῦτ' εἰπὼν τῇ προτεραίᾳ πάντων ἀκουόντων ὑμῶν, εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἐν ᾗ τὴν εἰρήνην ἔδει κυροῦσθαι, ἐμοῦ τῷ τῶν συμμάχων συνηγοροῦντος δόγματι καὶ τὴν εἰρήνην, ὅπως ἴση καὶ δικαία γένηται, πράττοντος, καὶ ὑμῶν βουλομένων ταῦτα καὶ οὐδὲ φωνὴν ἐθελόντων ἀκοῦειν τοῦ

v. 2. ἡμέτερα Ωkπ. 3. τῷ om FΩkrπ. 4. τὸν om FΦΩ krπ. 13, 1. ἴχετε r. 3. φυλάξομεν FΣΦr: φυλάξωμεν ς. τὸν om s. 5. πρώτης om pr Ω, δευτέρας rc Ω. 7. ὧν ὅπερ] ὅπερ u, ὥνπερ ΣΦ, ὧν mg Φ. εἶπον om mg Φ. προειρήκει mg Φ. 8. προτεραίᾳ ΣΓΦΩrtuv et corr k. τῶν om s et pr k. ἐκκλησία s. 10. τοῖς om r. ἐν om F. 14, 2. πῶς ΣΦ: ceteri ὅπως. ἂν om pr Σ. ἐναντιωθῇ corr v. 3. εὑρεῖν ἄμεινον εἰ r. 5. λίπηται k, λίπηται Fs et corr ε. 15, 2. προτεραι Σ. ὑμῶν ἀκουόντων u. 5. πράττοντος γένηται Ωkπ, γενήσεται πράττοντος FΦr. 6. ταυτὰ krs. ἀκούειν ἐθελόντων ΓΩkπ.

καταπτύστου Φιλοκράτους, ἀναστὰς ἐδημηγόρει καὶ συνηγόρει ἐκείνῳ πολλῶν ἀξίους, ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοί,
16 θανάτων λόγους, ὡς οὔτε τῶν προγόνων ὑμᾶς μεμνῆσθαι δέοι οὔτε τῶν τὰ τρόπαια καὶ τὰς ναυμαχίας λεγόντων ἀνέχεσθαι, νόμον τε θήσειν καὶ γράψειν μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων ὑμᾶς βοηθεῖν, ὃς ἂν μὴ πρότερος βεβοηθηκὼς ὑμῖν ᾖ. καὶ ταῦθ' ὁ σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἕτο. 346
ἐτόλμα λέγειν ἐφεστηκότων τῶν πρέσβεων καὶ ἀκουόντων, οὓς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων μετεπέμψασθε ὑπὸ τούτου παισθέντες, ὅτ' οὔπω πεπρακὼς αὐτὸν ἦν.

17 Ὃν μὲν οὖν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χειροτονησάντων ὑμῶν ἐπὶ τοὺς ὅρκους αὐτὸν πάλιν τὸς τε χρόνους κατέστρεψε καὶ τὰ πράγματα πάντ' ἐλυμήνατο τὰ τῆς πόλεως, καὶ ὅσαι περὶ τούτων ἐμοὶ πρὸς τοῦτον ἀπέχθειαι συνέβησαν βουλομένῳ κωλύειν, αὐτίκα ἀκούσεσθε. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν ἥκομεν ἐκ τῆς πρεσβείας ταύτης τῆς ἐπὶ τὰς ὅρκους, ἥσπερ εἰσὶν αἱ νῦν εὐθῦναι, ἔτε μικρὸν ἔτε μέγα ἐξ ὅτου εὑρημένοι τῶν ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε λεχθέντων καὶ προσδοκηθέντων, ἀλλὰ πάντ' ἐξηπατημένοι, καὶ τούτων ἕτερ' αὖθις αὖ πεπραχότων καὶ παρὰ τὸ ψήφισμα πεπρεσβευκότων, προσῆμεν τῇ βουλῇ.
18 καὶ ταυτὶ πολλοὶ συνίσασιν, ἃ μέλλω λέγειν· τὸ γὰρ βουλευτήριον μεσοῦν ἦν ἰδιωτῶν. παρελθὼν δ' ἐγὼ πάντα πάλη θῆ πρὸς τὴν βουλὴν ἀπήγγειλα, καὶ κατηγόρησα τούτων, καὶ ἀνηριθμησάμην ἀπὸ τῶν πρώτων ἐλπίδων

---

v. 1. καὶ συνηγόρησεν *kr*, om *u*. 2. πάντες om *FΦr*.
16, 2. λεγόντων post τρόπαια ponunt *Ωksu*. 3. γράψειν *Ωksu*. 4. ὃς] ὡς *Φ*. πρότερον *Ωkrsu*. 5. ὑμῖν om *Φ*, ante βεβοηθηκὼς ponunt *Ωksu*. 6. ἐφεστ. ἔτι τῶν *ksu*. 7. ὑπὸ] ἀπὸ *Ω*. τούτου τότε π. *FΦΩtuv*. 17, 1. ὦ om *Ω*. 3. τὰ ante τῆς om *ΣΓ*. 5. αὐτίκα] αὐτίκα δὴ μάλα *γρ ΣΦ*. 7. ἐπὶ] περὶ *krs*. εὐθῦναι *s*, εὔθυναι *F*: εὐθύναι *ς*. 8. εὑρημένον *u*, εὑρήσετε rc mg *u*. 9. ἐξηπατημένοι] ἐξηπατηθέντων *Σ*. 10. αὖθις om *k*, αὖ om *Ω*. πεπρακότων *rs*. 11. παρὰ τὸ ψήφισμα *FΦtuv*, παρὰ τὸ ψήφισμα αὐτὸ *r*: ceteri παρ' αὐτὸ τὸ ψήφισμα. προσῆμεν *ΣΓ tv* et *γρ FΦ*, προσήιειν *FΦ*, προσῆιεν μὲν corr *r*: προσῆειμεν *ς*.
18, 1. συνίασιν *t*.

ἐκείνων ὧν ὁ Κτησιφῶν καὶ ὁ Ἀριστόδημος ἀπήγγειλαν πρὸς ὑμᾶς, καὶ μετὰ ταῦθ', ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε, ἃ οὗτος ἐδημηγόρησε καὶ εἰς ἃ προήχασι τὴν πόλιν, καὶ περὶ τῶν ὑπολοίπων (ταῦτα δ' ἦν Φωκεῖς καὶ Πύλαι) μὴ προέσθαι συνεβούλευον, μηδὲ ταὐτὰ παθεῖν, μηδ' ἀναρτωμένους ἐλπίσιν ἐξ ἐλπίδων καὶ ὑποσχέσεσιν εἰς τοῦ-
19σχατον ἐλθεῖν τὰ πράγματ' ἐᾶσαι. καὶ ἔπεισα ταῦτα τὴν βουλήν. ἐπειδὴ δὲ ἦκεν ἡ ἐκκλησία καὶ πρὸς ὑμᾶς ἔδει347
λέγειν, παρελθὼν Αἰσχίνης οὑτοσὶ πρῶτος ἡμῶν ἁπάντων (καὶ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν πειρᾶσθε συνθαμνημονεύειν, ἂν ἀληθῆ λέγω· τὰ γὰρ πάντα τὰ πράγματα λυμηνάμενα ὑμῶν καὶ διαφθείραντα ὅλως ταῦτ' ἐξὶν ἤδη) τοῦ μὲν ἀπαγγέλλειν τι τῶν πεπρεσβευμένων ἢ περὶ τῶν ἐν τῇ βελῇ ῥηθέντων, εἰ ἄρα ἠμφισβήτει μὴ ἀληθῆ λέγειν ἐμέ, μνησθῆναι πάμπληθες ἀπέσχεν, εἶπε δὲ τοιούτους λόγους καὶ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔχοντας ἀγα-
20θά, ὥσθ' ἅπαντας ὑμᾶς λαβὼν ᾤχετο. ἔφη γὰρ ἦκειν πεπεικὼς Φίλιππον ἅπαν θ' ὅσα συμφέρει τῇ πόλει, καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ διεξῆλθε λόγον μακρὸν ὑμῖν, ἂν κατὰ Θηβαίων εἰπεῖν πρὸς Φίλιππον ἔφη, καὶ τὰ κεφάλαια ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀπελογίζετο ἐκ τῶν ἑαυτῷ πεπρεσβευμένων δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ὑμᾶς, μένοντας οἴκοι καὶ οὐ στρατευομένους οὐδ' ἐνοχλουμένους, Θήβας μὲν πολιορκουμένας αὐτὰς καθ' αὑτὰς χωρὶς τῆς ἄλλης Βοιω-
21τίας ἀκούσεσθαι, Θεσπιὰς δὲ καὶ Πλαταιὰς οἰκιζομένας, τῷ θεῷ δὲ τὰ χρήματα εἰσπραττόμενα ἃ παρὰ Φωκέων

κτησιφῶν

ν. 1. ἐκείνων om ku et pr Ω. ὁ om r. Κτησ.] ἀριστοφῶν Σ. 5. καὶ in γρ Σ. προσήκασι ΤΩr, προήκασι γρ ΣΦ. 4. μὴ] καὶ μὴ Ω. 6. ὑπόσχεσιν pr ν. 19, 3. ὑμῶν u et pr Ω. 5. τὰ γὰρ] ταυτὰ γὰρ Ω. λυμην.] τὰ λυμην. ΣΤΩ. 6. ἡμῶν FΩkrtuv. 7. ἀπαγγελεῖν r. 8. ἀληθῆ ΣTrtuv: ceteri τἀληθῆ. 9. παμπληθὲς krs. 10. τοιαῦτ', vel τοιαῦτα ΣΤΦks: ceteri τοσαῦτα. 20, 2. ἅπανθ' ΣΤ: ceteri πάνθ'. 3. ἀμφικτύοσι Ωkrstv. 5. ἀπήγγελλε ΣΤ. 6. ὑπελογίζετο krs. ἑαυτῷ ΣΤ: ceteri αὐτῷ. 7. δυοῖν ΣΤΩktuv. 8. ὀχλουμένους r. 21, 1. ἀκούσεσθε FΦrt et pr ν. 2. εἰσπραττομένους r. φωκαίων t.

ἀλλὰ παρὰ Θηβαίων τῶν βουλευσάντων τὴν κατάληψιν
τοῦ ἱεροῦ· διδάσκειν γὰρ αὐτὸς ἔφη τὸν Φίλιππον ὅτι
οὐδὲν ἧττον ἠσεβήκασιν οἱ βεβελευκότες τῶν ταῖς χερσὶ
πραξάντων, καὶ διὰ ταῦτα χρήμαθ' ἑαυτῷ τοὺς Θηβαί-
22ους ἐπικεκηρυχέναι. ἀκούειν δὲ καὶ τῶν Εὐβοέων ἐνίων
ἔφη πεφοβημένων καὶ τεταραγμένων τὴν πρὸς τὴν πό-
λιν οἰκειότητα Φιλίππῳ γεγενημένην, ὅτι „οὐ λελήθατε
ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες πρέσβεις, ἐφ' οἷς πεποίησθε τὴν εἰρή- 348
νην πρὸς Φίλιππον, οὐδ' ἀγνοοῦμεν ὅτι ὑμεῖς μὲν Ἀμ-
φίπολιν δεδώκατ' ἐκείνῳ, Φίλιππος δ' ὑμῖν Εὔβοιαν ὡμο-
λόγηκε παραδώσειν." εἶναι μέντοι τε καὶ ἄλλο διῳκημέ-
νον αὐτῷ, οὐ μήν πω τοῦτο βούλεσθαι λέγειν· καὶ γὰρ
νῦν φθονεῖν τινὰς αὐτῷ τῶν συμπρέσβεων. ὑπηρέτητο
23δ' οὕτω καὶ παρεθήλου τὸν Ὠρωπιόν. εὐδοκιμῶν δ' ἐπὶ
τούτοις εἰκότως, καὶ δοκῶν καὶ ῥήτωρ ἄριστος εἶναι καὶ
ἀνὴρ θαυμαστός, κατέβη μάλα σεμνῶς. ἀναστὰς δ' ἐγὼ
ταῦτά τε οὐκ ἔφην εἰδέναι, καὶ ἐπειρώμην τι λέγειν τού-
των ὧν εἰς τὴν βουλὴν ἀπήγγειλα. καὶ παραξὰς ὁ μὲν
ἔνθεν ὁ δ' ἔνθεν, ἐτοσὶ καὶ Φιλοκράτης, ἐβόων, ἐξέκρουόν
με, τελευτῶντες ἐχλεύαζον. ὑμεῖς δ' ἐγελᾶτε, καὶ οὔτ'
ἀκούειν ἠθέλετε οὔτε πιστεύειν ἠβούλεσθε ἄλλα πλὴν ἃ
24οὗτος ἀπηγγέλκει. καὶ νὴ τοὺς θεοὺς εἰκός τι παθεῖν
ἔμοιγε δοκεῖτε· τίς γὰρ ἂν ἠνέσχετο, τηλικαῦτα καὶ το-
σαῦτα ἐσεσθαι προσδοκῶν ἀγαθά, ἢ ταῦθ' ὡς ἂν ἔξαι λέ-
γοντός τινος, ἢ κατηγορῆντος τῶν πεπραγμένων τούτοις;
πάντα γὰρ τἄλλ', οἶμαι, τότε δεύτερα ἦν τῶν ὑποκειμέ-
νων προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων, οἱ δ' ἀντιλέγοντες ὄχλος

v. 4. ἑαυτῷ ΣΤ: αὐτῷ ς, 22, 1. ἐνίων ἔφη] ἔνη Ω. 3. ὅτι] καὶ λιγόντων ὅτι krsv. 4. ἐφ' οἷς in mg Σ. 6. ἐκείνῳ om Ω. Φίλιππος] ἐκεῖνος r. ὡμολόγησε Ωu. 7. μέντοι] δὲ FΦ et mg Ω. τε om TΩιυν. 8. μὴν] μέν ΣΤ. πω] που k.
9. φθονεῖν post αὐτῷ ponunt ks. πρέσβεων Φs. 23, 1. οὕτω] ὥτω που krs. 3. ἐγὼ] εὐθὺς ἐγὼ r. 4. τε om r. ἐπειρώμην] ἅμα ἐπειρώμην re Σ, μάλα ἐπειρώμην γρ Φ. 6. καὶ om s.
7. οὔτ'] οὐδ' krsv. 8. ἃ] ὧ s. 24, 1. ἀπήγγελκε ΣΦ.
2. ἐδοκεῖτε FΤΦιν. 5. τἄλλ' οἶμαι] τότ' οἶμαι τότε Γ. ὑποκρινομένων Ωιυ.

ἄλλως καὶ βασανία κατεφαίνετο, ταῦτα δὲ θαυμάσι' ἡλίκα καὶ συμφέροντ' ἐδόκει πεπρᾶχθαι τῇ πόλει.

25 Τοῦ χάριν δὴ ταῦθ' ὑπέμνησα πρῶτα νῦν ὑμᾶς καὶ διεξῆλθον τούτους τοὺς λόγους; ἑνὸς μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μάλιστα καὶ πρώτου, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν, ἐπειδάν τι λέγοντος ἀκούῃ με τῶν πεπραγμένων καὶ δοκῇ δεινὸν 349
αὐτῷ καὶ ὑπερβάλλον εἶναι, „εἶτα τότ' οὐκ ἔλεγες πα-
26 ραχρῆμα ταῦτα οὐδ' ἐδίδασκες ἡμᾶς;" θαυμάζῃ, ἀλλὰ μεμνημένοι τὰς ὑποσχέσεις τὰς τούτων, ἃς ἐφ' ἑκάστων ποιούμενοι τῶν καιρῶν ἐξέκλειον λόγου τυγχάνειν τοὺς ἄλλους, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν τὴν τούτου ταύτην τὴν καλήν, εἰδῆθ' ὅτι πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο ἠδίκησθε ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ταλῃθῆ παραχρῆμα καὶ ἡνίκ' ἔδει πυνθάνεσθαι διεκωλύθητε ἐλπίσι καὶ φενακισμοῖς καὶ ὑπο-
27 σχέσεσιν ἐξαπατώμενοι. πρώτῃ μὲν τούτου καὶ μάλισθ', οὗπερ εἶπον, ἕνεκα ταῦτα διεξῆλθον, δευτέρου δὲ τίνος; καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἢ τούτου, ἵνα τὴν ὅτ' ἀδωροδόκητος ὑπῆρχε προαίρεσιν αὐτοῦ τῆς πολιτείας ἀναμνησθέντες, ὡς προβεβλημένη καὶ ἄπιστος ἦν πρὸς τὸν Φίλιππον, τὴν μετὰ ταῦτ' ἐξαίφνης γεγονυῖαν πίστιν καὶ φιλίαν
28 σκέψησθε, εἶτ' εἰ μὲν ἐκβέβηκεν ὅσ' ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς οὗτος καὶ καλῶς ἔχει τὰ πεπραγμένα, διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ συμφέρον τῇ πόλει γεγενῆσθαι νομίσητε, εἰ δὲ πάντα τἀναντία ὧν οὗτος εἶπε πέπρακται, καὶ πολλὴν αἰσχύνην καὶ μεγάλους κινδύνους ταῦτ' ἔχει τῇ πόλει, διὰ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸ χρημάτων ἀποδόσθαι ταλῃθῆ μεταβεβλημένον αὐτὸν εἰδῆτε.

29 Βούλομαι δ', ἐπειδήπερ εἰς τούτους προῆχθην τοὺς λόγους, ὃν τρόπον τὰ περὶ τὴς Φωκέας πράγματ' ὑμῶν

v. 1. ἄλλος r. κατεφαίνοντο ku. 2. πεπρᾶχθαι post πόλει ponunt ks. 25, 1. χάριν δή] δὲ χᾶριν r, χάριν pr Σ. πρῶτον γρ Σ. 4. post μου cum Σ omisi, quae ς adduntur, καὶ κατηγοροῦντος. 26, 2. ἑκάστῳ ks. 3. ἐξέκρουον γρ FΣΦ. 4. ἀπαγγελίαν k. 6. ὑπ'] παρ' krs. 27, 1. ἐξαπατώμενοι in γρ Σ, ἐξηπατημένοι Φ. μὲν] μὲν οὖν EΦ. 2. ταῦτα om k. δέ τινος kstu. 28, 1. ἀπήγγειλε ks. 2. εἶχε FΦΩrv. 6. αἰσχροκερδίαν FΣΤΦs. ἑαυτοῦ ΣΤ et γρ F: τούτου ς. 29, 2. ὑμῶν r.

παρείλοντο πρῶτον εἰπεῖν ἁπάντων. δεῖ δὲ μηδένα ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰς τὸ τῶν πραγμάτων μέγεθος ἀποβλέψαντα μείζους τὰς κατηγορίας καὶ τὰς αἰτίας τῆς τούτου δόξης νομίσαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ὁρᾷν, ὅτι ὅντιν' ἂν ὑμεῖς εἰς ταύτην τὴν τάξιν κατεστήσατε καὶ τῶν συμβάντων καιρῶν ἐποιήσατε κύριον, οὗτος, εἴπερ ὥσπερ οὗτος ἐβουλήθη μισθώσας αὑτὸν ἐξαπατᾷν ὑμᾶς καὶ φενακίζειν, τῶν ἴσων ἂν αἴτιος ἦν κακῶν ὅσωνπερ καὶ οὗτος· οὐ γὰρ εἰ φαύλοις χρῆσθ' ὑμεῖς εἰς τὰ κοινὰ πολλάκις ἀνθρώποις, καὶ τὰ πράγματ' ἐστὶ φαῦλα ὧν ἡ πόλις ἀξιοῦται παρὰ τοῖς ἄλλοις, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ. εἶτα καὶ Φωκέας ἀπολώλεκε μέν, οἶμαι, Φίλιππος, συνηγωνίσαντο δὲ οὗτοι· τοῦτο δὴ δεῖ σκοπεῖν καὶ ὁρᾷν, εἰ ὅσα τῆς Φωκέων σωτηρίας ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἧκε, ταῦθ' ἅπαντ' ἀπώλεσαν οὗτοι καὶ διέφθειραν ἑκόντες, οὐχ ὡς ὅδε Φωκέας ἀπώλεσε καθ' ἑαυτόν. πόθεν;

31 Δὸς δέ μοι τὸ προβούλευμα ὃ πρὸς τὴν ἐμὴν ἀπαγγελίαν ἐψηφίσαθ' ἡ βουλή, καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν τοῦ γράψαντος αὐτὸ τότε, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ἐγὼ μὲν οὐ τότε σιγήσας νῦν ἀφίσταμαι τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' εὐθὺς κατηγόρουν καὶ προεώρων τὰ μέλλοντα, ἡ βουλὴ δὲ ἡ μὴ κωλυθεῖσα ἀκοῦσαι τἀληθῆ παρ' ἐμοῦ οὔτ' ἐπῄνεσε τούτους οὔτ' εἰς τὸ πρυτανεῖον ἠξίωσε καλέσαι. καίτοι τοῦτ', ἀφ' οὗ γέγονεν ἡ πόλις, οὐδεὶς πώποτε φήσει παθεῖν οὐδένας πρέσβεις, οὐδὲ Τιμαγόραν, οὗ θάνατον κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος. ἀλλ' οὗτοι πεπόνθασιν.

v. 1. παρείλαντο Φ, προείλοντο r. δὲ] δὴ u. 2. δικασταί] ἀθηναῖοι Υ, om kr. 3. βλέψαντα ΣΥ. 4. ὅντιν' ἂν ΣΥ, καὶ ὁντινοῦν Ωu: εἰ καὶ ὁντινοῦν ς. 5. κατεστήκατε u. 6. οὗτος] οὗτος δ' ks, εἶθ' οὗτος FΥΦΩrtuv. 7. αὑτὸν] ἑαυτὸν τοῖς ἐχθροῖς FΥΦΩrstuv. 8. ἂν post ἦν ponnnt ΣΥ, om s. 30, 1. ὑμεῖς χρῆσθε ks. 4. μὲν om k. 5. δὲ om pr k. εἰ om ks. 6. τῆς τῶν Φωκ. FΦΩrtuv. ταῦθ' ἅπαντ' ΣΥ: ταῦτα πάντα ς. 8. ἀπώλεσεν] ἀπώλεσεν ἂν FΥΦΩtuv, ἐπώλισεν ἂν r. πόθεν om u. 31, 1. ἐπαγγελίαν FΥΦΩtuv. 4. ἐφίσταμαι ΣΦ. 5. προεώρων ΣΥks, προεωρώμην r, προ^εωρώμην v: προωρώμην ς. 6. ἐμοῦ] ἐμοῦ τότε rc Σ. 8. φησὶ FΥΦΩrtuv.

32 Λέγε δ' αὐτοῖς πρῶτον μὲν τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τὸ προβούλευμα.

ΜΑΡΤΤΡΙΑ. ΠΡΟΒΟΥΛΕΥΜΑ. 351

Ἐνταῦθ' οὔτ' ἔπαινος οὔτε κλῆσις εἰς τὸ πρυτανεῖόν ἐστι τῶν πρέσβεων ὑπὸ τῆς βουλῆς. εἰ δέ φησιν οὗτος, δειξάτω καὶ παρασχέσθω, κἀγὼ καταβαίνω. ἀλλ' ἔκ ἔχει. εἰ μὲν τοίνυν ταὐτὰ πάντες ἐπρεσβεύομεν, δίκαιος οὐδένα ἐπῄνεσεν ἡ βουλή· δεινὰ γὰρ ὡς ἀληθῶς τὰ πεπραγμένα πᾶσιν· εἰ δ' οἱ μὲν τὰ δίκαια ἔπραττον ἡμῶν, οἱ δὲ ταὐναντία, διὰ τὰς πεπονηρευμένας, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐπιεικέσι συμβεβηκὸς ἂν εἴη ταύτης τῆς ἀτιμίας μετεσχηκέναι.

33 πῶς ἂν ῥᾳδίως πάντες εἴσεσθε τίς ποτ' ἔσθ' ὁ πονηρός; ἀναμνήσθητε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς τίς ἐσθ' ὁ κατηγορῶν τῶν πεπραγμένων ἐξ ἀρχῆς. δῆλον γὰρ ὅτι τῷ μὲν ἠδικηκότι σιγᾶν ἐξήρκει καὶ διακρουσαμένῳ τὸν παρόντα χρόνον μηκέτ' εἰς λόγον περὶ τῶν πεπραγμένων ἑαυτὸν καθιζάναι, τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ συνειδότι δεινὸν εἰσῆει, εἰ δεινῶν καὶ πονηρῶν ἔργων δόξει κοινωνεῖν τῷ σιωπῆσαι. εἰμὶ τοίνυν ὁ κατηγορῶν ἐξ ἀρχῆς ἐγὼ τούτων, τούτων δ' ἑδεὶς ἐμοῦ.

34 Ἡ μὲν τοίνυν βουλὴ ταῦτα προβεβουλεύκει, τῆς δ' ἐκκλησίας γιγνομένης καὶ τοῦ Φιλίππου παρόντος ἐν Πύλαις ἤδη — ἦν γὰρ τοῦτο πρῶτον ἁπάντων τῶν ἀδικημάτων, τὸ τὸν Φίλιππον ἐπιστῆσαι τοῖς πράγμασι τούτοις, καὶ δέον ὑμᾶς ἀκοῦσαι περὶ τῶν πραγμάτων, εἶτα βουλεύσασθαι, μετὰ ταῦτα δὲ πράττειν ὅ τι δόξαι, ἅμα ἀκούειν κἀκεῖνον παρεῖναι καὶ μηδ' ὅ τι χρὴν ποιεῖν ῥᾳ-

35 διον εἰπεῖν εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις τοῦτο μὲν οὐδεὶς

52, 1. μὲν om *ks*. 4. ἐντεῦθεν *krs*. 7. ἅπαντες *Σ*. 8. ἐπῄνεσεν] ἐποίησεν *k*. ὡς ἀληθῶς om *Σks*. 33, 1. οὖν] ἂν *r*. πάντες *Σks*: ἅπαντες *ς*. 4. παρόντα] πάντα *Ω*. 5. περὶ om *v*. ἑαυτὸν] αὐτὸν (idque ante περὶ) *s*, om *k*. 6. εἰσῆει εἰ *ΣΦrs*: ceteri (cum Anecd. p. 150, 28) εἰ σιγᾴη. πονηρῶν καὶ δεινῶν *FΦΩrtuv*. 7. ἔργων *Ωu*. 8. prius τούτων om *ks*, in γρ habet *Φ*. 34, 1. τοίνυν] οὖν *ks*. 2. ἤδη ἐν Πύλαις *Ωtuv*. 3. γὰρ] γὰρ δὴ *r*. 6. δόξῃ *k*, δόξει *s*. 7. post ἀκούειν addit συνέβη mg rc *Ω* et supra versum rc *k*. χρῆ *s*, χρὴ *ΣTr*. fortasse legendum χρείη. 35, 1. δὲ] δὴ *r*. τοῦτο *ΣT*: ταῦτα *ς*.

ἀνέγνω τῷ δήμῳ τὸ προβούλευμα, οὐδ' ἤκουσεν "ὁ δῆ- 352
μος, ἀναστὰς δ' ὅτος ἐδημηγόρει ταῦθ' ἃ διεξῆλθον ἄρτι
πρὸς ὑμᾶς ἐγώ, τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθά, ἃ πεπει-
κὼς ἔφη τὸν Φίλιππον ἥκειν καὶ διὰ τοῦτο χρήμαθ' ἑαυτῷ
τοὺς Θηβαίους ἐπικεκηρυχέναι. ὥσθ' ὑμᾶς ἐκπεπληγμέ-
νους τῇ παρουσίᾳ τὸ πρῶτον τῇ τοῦ Φιλίππου, καὶ τού-
τοις ὀργιζομένους ἐπὶ τῷ μὴ προηγγελκέναι, πρωτίστους
γενέσθαι τινός, πάνθ' ὅσ' ἐβούλεσθ' ὑμῖν ἔσεσθαι προσ-
δοκήσαντας, καὶ μηδὲ φωνὴν ἐθέλειν ἀκούειν ἐμοῦ μηδ' 36
ἄλλου μηδενός. καὶ μετὰ ταῦτ' ἀνεγιγνώσκετο ἡ ἐπιστο-
λὴ ἡ παρὰ τοῦ Φιλίππου, ἣν ὅτος ἔγραψεν ἀπολειφθεὶς
ἡμῶν, ἄντικρυς οὕτωσι καὶ διαῤῥήδην ἀπολογία γεγραμ-
μένη τῶν τούτοις ἡμαρτημένων. καὶ γὰρ ὡς αὐτὸς κα-
τεκώλυσεν αὐτὸς βαλομένους ἐπὶ τὰς πόλεις ἰέναι καὶ τὰς
ὅρκους ἀπολαμβάνειν, ἔνεστι, καὶ ὡς, ἵνα συνδιαλλάττω-
σιν αὐτῷ τὰς Ἁλεῖς πρὸς τὰς Φαρσαλίους, κατέσχεν αὐ- 37
τούς· καὶ πάντα ἀναδεχόμενος καὶ εἰς αὑτὸν ποιούμενος
τὰ τούτων ἁμαρτήματά ἐστιν. ὑπὲρ δὲ Φωκέων ἢ Θε-
σπιέων ἢ ὧν ὅτος ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἐδὲ μικρόν.
καὶ τοῦτο ἐκ ἀπὸ ταυτομάτου τοῦτον ἐπράχθη τὸν τρόπον,
ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ὧν παρὰ τούτων ὑμᾶς ἔδει δίκην λαμβά-
νειν ἃ πεποιηκότων, ἐδὲ διωκηκότων ἐδὲν ὧν ὑμεῖς προ-
στάξατε ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐκεῖνος ἐκδέχεται τὴν αἰτίαν
καὶ φησιν αὐτὸς αἴτιος γεγενῆσθαι, ὃν ἐκ ἐμέλλεθ' ὑμεῖς 38
οἶμαι δυνήσεσθαι κολάσαι, ἃ δ' ἐκεῖνος ἐξαπατῆσαι καὶ
προλαβεῖν τῆς πόλεως ἐβούλετο, ὅτος ἀπήγγειλεν, ἵνα
μηδ' ἐγκαλέσωι μηδὲ "μέμψασθαι μηδὲν ὕστερον ὑμεῖς 353
ἔχοιτε Φιλίππῳ, μήτ' ἐν ἐπιστολῇ μήτ' ἄλλοθι μηδαμῆ

v. 4. χρήμαθ' ἑαυτῷ Σ, αὐτῷ χρήματα u; χρήματα αὐτῷ c.

a

7. προσηγγελκέναι Στυν. 8. τινος Ω, τινὰς r. 9. ἀκούειν ἐθέλειν ks. 36, 3. οὕτως Σ. 7. ἄλεις Υ, ἄλεις ku et pr Ω, Ἁλίας Valckenar. ad Herodot. 7, 173. 37, 2. φωκέων καὶ θεσπιέων Τ, φωκέων καὶ θετταλῶν γρ Φ, θετταλῶν ἢ mg Σ. 3. ἀπήγγελλεν ΣΤ. 7. ἐνδέχεται u. 38, 2. ἐβούλετο om k. ἀπήγγελλεν ks. 3. ὑμεῖς om k. 4. ἄλλοτε Σ.

τῶν παρ' ἐκείνοις τότων ἐνόντων. λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔγραψε μὲν ὅτος, ἔπεμψε δ' ἐκεῖνος· καὶ σκοπεῖθ' ὅτι τότον ἔχει τὸν τρόπον, ὃν διεξελήλυθ' ἐγώ. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

39 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς ἐπιστολῆς, ὡς καλὴ καὶ φιλάνθρωπος, περὶ δὲ Φωκέων ἢ Θηβαίων ἢ τῶν ἄλλων ὧν οὗτος ἀπήγγειλε [πρὸς ὑμᾶς], οὐδὲ γρῦ. ταύτης τοίνυν οὐδ' ὁτιοῦν ἐσθ' ὑγιές. καὶ τοῦτ' αὐτίκα δὴ μάλα ὑμεῖς ὄψεσθε. οἱ μὲν γὰρ Ἀλεῖς, οὓς ἵνα συνδιαλλάττωσι κατασχεῖν φησὶ τούτους, τοιαύτης τετυχήκασι διαλλαγῆς ὥστ' ἐξελήλανται καὶ ἀνάστατος ἡ πόλις αὐτῶν γέγονεν· τοὺς δ' αἰχμαλώτους, ὁ σκοπῶν τί ἂν ποιῶν ὑμῖν χαρίσαιτο, ὧδ' ἐνθυμηθῆναί φησι λύσασθαι.

40 Μεμαρτύρηται δὲ δήπουθεν ὑμῖν ἐν τῷ δήμῳ πολλάκις ὡς ἐγὼ τάλαντον ἔχων ἐπ' αὐτὸς ᾠχόμην, καὶ νῦν μαρτυρηθήσεται· διὸ καὶ τὴν ἐμὴν φιλοτιμίαν οὗτος ἀφαιρούμενος τοῦτ' ἔπεισεν ἐκεῖνον ἐγγράψαι. ὃ τοίνυν μέγιστον ἁπάντων· ὁ γὰρ εἰς τὴν προτέραν γράψας ἐπιστολήν, ἣν ἠνέγκαμεν ἡμεῖς, ὅτι „ἔγραφον δ' ἂν καὶ διαῤῥήδην ἡλίκα ὑμᾶς εὖ ποιήσω, εἰ εὖ ἤδεσαν καὶ τὴν συμμαχίαν μοι γενησομένην," γεγονυίας τῆς συμμαχίας οὐ φησιν εἰδέναι τί ἂν ποιῶν χαρίσαιτο, οὐδ' ὃ αὐτὸς ὑπέσχετο· τρῦτο γὰρ ἤδει δηλονότι, εἴπερ μὴ ἐφενάκιζεν. ἀλλὰ μήν ὅτι ταῦθ' οὕτω τότ' "ἔγραψε, λέγε μοι λαβών 354
ἐκ τῆς προτέρας ἐπιστολῆς αὐτὸ τοῦτο, ἐνθένδε. λέγε.

ΕΞ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

41 Οὐκοῦν πρὶν μὲν εἰρήνης τυχεῖν, εἰ καὶ συμμαχίαν

v. l. 1. τῶν] τοῖς ΦΩturv, ἐν τοῖς γρ Σ; om ΣΓ. ὄντων FΓΩturv. 39, 1. ὦ om Ωtu. τὴν ἐπιστολὴν v. 2. Θηβαίων ἢ φωκέων FΦΩturv. 3. ὧν. om u. πρὸς ὑμᾶς om Σ. γρῦ FΓΦkrtu: γρύ ς. in Σ accentus erasus est. 5. ἅλεις Γ, ἄλεις Ωtuv et γρ k, αλεις Σ. 7. τῆς διαλλαγῆς FΦΩturv. ἀνάσπαστος Γ. αὐτῶν ἡ πόλις k. 9. ποιῶν om ΣΓs. 40, 2. νῦν δὲ μ. krs. 4. ἐγκρύψας Γ. 6. ὃ ἂν] μὲν ἂν FΦ. 7. ἡλίκα Σ. 8. γεγονυίας δὲ τῆς FΦΩturv. 9. χαρίσαιτο] ὑμῖν χαρίσαιτο γρ FΦ. ὃ] ἃ Φkrs. 10. ἤδη r. ἐφενάκιζεν ὑμᾶς FΦΞkrstuv. 11. οὗτος FΦrtv. τότ' om FΦΩturv. 12. ἐκ τῆς] ἐκείνης Σ. 13. ἐπιστολὴ s, ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Ωuv. 41, 1. μὲν om μ.

προσγένοιτ' αὐτῷ, γράψειν ὡμολόγει ἡλίκα τὴν πόλιν εὖ ποιήσει· ἐπειδὴ δ' ἀμφότερ' αὐτῷ γέγονεν, οὐκ εἰδέναι φησὶ τί ἂν ποιῶν χαρίσαιτο, ἐὰν δ' ὑμεῖς λέγητε, ποιήσειν ἃ μήτ' αἰσχύνην μήτ' ἀδοξίαν αὐτῷ φέρει, εἰς ταύτας τὰς προφάσεις καταφεύγων, κἂν ἄρα εἴπητέ τι καὶ προαχθῆθ' ὑμεῖς ἐπαγγείλασθαι, ἀναχώρησιν ἑαυτῷ καταλείπων.

42 Ταῦτα τοίνυν καὶ πόλλ' ἕτερα ἐνῆν παραχρῆμα τότ' εὐθὺς ἐξελέγχειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς καὶ μὴ προέσθαι τὰ πράγματ' ἐᾶν, εἰ μὴ Θεσπιαὶ καὶ Πλαταιαὶ καὶ τὸ Θηβαίους αὐτίκα δὴ μάλα δώσειν δίκην ἀφείλετο τὴν ἀλήθειαν. καίτοι ταῦτα εἰ μὲν ἀκοῦσαι μόνον ἔδει καὶ φενακισθῆναι τὴν πόλιν, ὀρθῶς ἐλέγετο, εἰ δὲ πραχθῆναι τῷ ὄντι, σιωπᾶσθαι συνέφερεν. εἰ μὲν γὰρ ἐνταῦθ' ἦν ἤδη τὰ πράγματα ὥστε μηδ' αἰσθομένοις τοῖς Θηβαίοις πλέον εἶναι μηδέν, τί ἐγένετο; εἰ δὲ παρὰ τὸ προαι-
43σθέσθαι κεκώλυται, τίς ὁ ἐκλαλήσας; οὐχ οὗτος; ἀλλ' οὔτ' ἤμελλεν οὔτ' ἠβουλήθη ταῦτ' οὔτ' ἤλπισεν οὗτος, ὥστε τοῦ γ' ἐκλελαλημέναι μηδ' αἰτίαν ἐχέτω· ἀλλὰ φενακισθῆναι τοῖς λόγοις τοῖς τότοις ὑμᾶς ἔδει, καὶ ἐμοῦ τἀληθῆ μὴ ἐθελῆσαι ἀκοῦσαι, καὶ αὐτοὺς οἴκοι καταμεῖναι, καὶ ψήφισμα νικῆσαι τοιοῦτο δι' οὗ Φωκεῖς ἀπολοῦνται. διὰ ταῦτ' ἐσπαθᾶτο ταῦτα καὶ διὰ "ταῦτ' ἐδημηγορεῖτο. 355

44 Ἀκούων τοίνυν ἐγὼ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπαγγελλομένου τούτου τότε, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι ψεύδεται, — καὶ ἔσθ', φράσω πρὸς ὑμᾶς, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ,

---

v. 1. προσγίνοιτ' Φr. 2. οὐ φησιν εἰδέναι krs. 3. ἐὰν] ἂν Σ. 4. ἃ] ὃ ΣΤrs. 5. κἂν — καταλείπων Σ, κἂν — καταλείπει TΩ tuv et corr F: ἵνα κἂν — καταλείπῃ ceteri cum γρ Σ. 6. ἑαυτῷ] ὑμῖν γρ Σ. 42, 2. προέσθαι Σkx: προεσθαι ς. 4. δὴ om Φ. ἀφείλατο r. 5. μόνον] μὲν Σ. καὶ φενακ.] φενακ. δὲ Σks.

ους οἷς οις

7. ἐνταῦθ'] ταῦθ' r, ταῦτ' ks. 8. αἰσθομένων τῶν Θηβαίων F, αἰσθανομένοις τοῖς Θηβαίοις rs, αἰσθαναμένους τοῖς Θηβαίοις k.

9. προαίσθεσθαι s, αἰσθέσθαι Φ. 43, 1. ἐκλαλήσας s. 2. ἤμελλον rs. malim οὐδ' ἤλπισεν. 4. τούτοις] καὶ τούτοις krs. 5. μὴ om pr F. ἀκούειν krs. καὶ om ΣΤΩtuv. καταμένειν krs. 6. τοιοῦτον Ωrtu. 7. ἐδημηγορεῖτε n.

44, 1. ἐγὼ om ks. τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα r. 2. τότε om ΣΓ.

ὅτε τοὺς ὅρκους ἤμελλε Φίλιππος ὀμνύναι τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης, ἐκσπόνδους ἀποφανθῆναι τοὺς Φωκέας ὑπὸ τούτων, ὃ σιωπᾷν καὶ ἐᾶν εἰκὸς ἦν, εἴπερ ἤμελλον σώζεσθαι· ἔπειτα ἐκ τοῦ μὴ τὰς παρὰ τῶ Φιλίππω πρέσβεις ταῦτα λέγειν μηδὲ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ τἆ-
45 τον. ἐκ τούτων οὖν τεκμαιρόμενος, ἀναστὰς καὶ παρελθὼν ἐπειρώμην μὲν ἀντιλέγειν, ὡς δ' ἀκούειν οὐκ ἠθέλετε, ἡσυχίαν εἶχον, τοσοῦτο μόνον διαμαρτυράμενος (καὶ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ἀναμιμνήσκεσθε) ὅτι ταῦτα οὔτ' οἶδα ἔτε κοινὼνῶ, προσέθηκα δὲ ὡς ἐδὲ προσδοκῶ. τραχέως δ' ὑμῶν ἐπὶ τῷ μηδὲ προσδοκᾶν σχόντων, καὶ ὅπως γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφην, ἄν τι τούτων γίγνηται, τύ-
46 τες ἐπαινέσεσθε καὶ τιμήσετε καὶ στεφανώσετε, ἐμὲ δὲ μή· καὶ μέντοι κἄν τι τῶν ἐναντίων, ὅπως τούτοις ὀργιεῖσθε· ἐγὼ δὲ ἀφίσαμαι. μὴ νῦν, ὑπολαβὼν ἔφη Αἰσχίνης ὅτοσί, μὴ νῦν ἀφίσασο, ἀλλ' ὅπως τότε μὴ προσποιήσει. νὴ Δία, ἦ ἀδικήσω γ', ἔφην. ἐπαναστὰς δ' ὁ Φιλοκράτης μάλα ὑβριστικῶς „ἐδέν" ἔφη „θαυμαστόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ταὐτὰ ἐμοὶ καὶ Δημοσθένει δοκεῖν· ὅτος μὲν γὰρ ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω." καὶ ὑμεῖς ἐγελᾶτε.

47 Σκέψασθε δὴ τὸ ψήφισμα, ὃ δίδωσι γράψας μετὰ ταῦτα ὁ Φιλοκράτης. ἀκέσαι μὲν γὰρ ὅτωσὶ παγκάλως ἔχει· ἐπειδὰν δὲ τὰς καιρὰς συλλογίσηταί τις ἐφ' ἃν "ἐγρά- 356
φη καὶ τὰς ὑποσχέσεις ἃς ἔτος ὑπισχνεῖτο τότε, ἐδὲν ἄλλο φανήσονται πλὴν παραδόντες Φιλίππῳ καὶ Θηβαίοις Φωκέας, μόνον ἐκ ὀπίσω τῶ χεῖρε δήσαντες. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

48 Ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ ψήφισμα, ὅσων ἐπαί-

ν. 1. τοὺς ante περὶ om Ω. 4. μὴ — μηδὲ Σ: μήτε — μήτε ς. τοῦ ante Φιλ. om Ωkstv. 5. τοῦ om ΣT. 45, 2. μὲν om ΕΦ. 3. τοσοῦτο Σ: τοσοῦτον ς. 5. κοινῶ u. 6. ἐπὶ om ΣTkr. ἐχόντων FΦrs. 7. γένηται s. τ. μὲν ἐπαινέσετε krs. 9. ἐναντίων] ἐναντίων γένηται γρ FΦ. 46, 1. ἔφη post ἀφίσασο ponunt ks. 2. προσποιήσει Σ: προσποιήση ς. 3. ἦ add Σ. ἀνασταὰς krs. 4. οὐδέν] οὐδέν ἐστιν FΦΩkrstuv. 5. μὴ] εἰ μὴ Φr cum pr F et γρ Σ. δοκεῖ γρ Σ. 47, 2. δ om Φr. οὑτωσὶ] οὕτως εἰ s, οὑτωσὶ εἰ r. πάνυ καλῶς krs. 5. φανήσεται u, φανήσεσθε mg u. 6. οὐχὶ ks.

ψων καὶ ὅσης εὐφημίας μεζόν ἐζι, καὶ τὴν εἰρήνην εἶναι τὴν αὐτὴν ἥνπερ Φιλίππῳ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ ἐπαινέσαι δὲ Φίλιππον ὅτι ἐπαγγέλλεται τὰ δίκαια ποιήσειν. ἀλλ' οὐδὲν ἐκεῖνός γε ἐπηγγέλλετο, ἀλλὰ τοσάυτα ἔδει ἐπαγγέλλεσθαι ὥστ' οὐδ' εἰδέναι φησὶ τί ἂν
49ποιῶν ὑμῖν χαρίσαιτο. ἀλλ' ἕτος ἦν ὁ λέγων ὑπὲρ αὐτῆ καὶ ὑπισχνούμενος. πρὸς δὲ τὰς παρὰ τάτε λόγες ὡρμημότας λαβὼν ὑμᾶς ὁ Φιλοκράτης, ἐγγράφει τᾶτ' εἰς τὸ ψήφισμα· ἐὰν δὲ μὴ ποιῶσι Φωκεῖς ἃ δεῖ καὶ παραδεδῶσι τοῖς Ἀμφικτύοσι τὸ ἱερόν, ὅτι βοηθήσει ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἐπὶ τοὺς διακωλύοντας ταῦτα γίγνεσθαι.
50οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μενόντων μὲν ὑμῶν οἵκοι καὶ ἃ ἐξεληλυθότων, ἀπεληλυθότων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ προησθημένων τὴν ἀπάτην, οὐδενὸς δ' ἄλλου παρόντος τῶν Ἀμφικτυόνων πλὴν Θετταλῶν καὶ Θηβαίων, εὐφημότατ' ἀνθρώπων τέτοις παραδῶναι γέγραφε τὸ ἱερὸν γράψας τοῖς Ἀμφικτύοσι παραδῦναι (ποίοις; ἔ γὰρ ἦσαν αὐτόθι πλὴν Θηβαῖοι καὶ Θετταλοί), ἀλλ' οὐ συγκαλέσαι δὲ τοὺς Ἀμφικτύονας, οὐδ' ἐπισχεῖν ἕως ἂν συλλεγῶσιν, οὐδὲ βοηθεῖν Πρόξενον εἰς Φωκέας, οὐδ' ἐξιέναι Ἀθηναίοις,
51οὐδὲ τοιοῦτ' οὐδέν. καίτοι καὶ "ἐπιστολὰς ἔπεμψεν ὁ Φί-357
λιππος δύο καλέσας ὑμᾶς, ἐχ ἵν' ἐξέλθοιτε· πώμαλα· οὐ γὰρ ἄν ποτε τὰς χρόνους ἀνελών, ἐν οἷς ἠδυνήθητ' ἂν ἐξελθεῖν, τηνικαῦτ' ἐκάλει· οὐδ' ἂν ἐμέ, ἡνίκα δεῦρο ἀποπλεῖν ἐβουλόμην, κατεκώλυεν· οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν τούτῳ προσέταττεν, ἐξ ὧν ἤκουσθ' ὑμεῖς ἠμέλλετ' ἐξιέναι·

v. 2. ἐγγόνοις F, ἐκγόνοις Φkrs. 3. δὲ om Ω. 5. τοσούτου γε ἔδει FΦΩrtuv. 49, 1. ἡμῖν χαρίσαιτο ks, χαρίσαιτο ὑμῖν r. 2. ἐπισχνούμενος u. 3. ὑμᾶς λαβὼν FΦΩkrstuv. 4. δὲ om ΣΥ. 5. ὁ δῆμος ἀθ. r, ὁ δημος ὁ τῶν ἀθ. s. 6. διακωλύοντας krs. αὐτὰ FΦΩrtuv. 50, 1. ὑμῶν om pr r. 2. ἀπεληλυθότων δὲ τῶν] τῶν δὲ k. 4. παρόντων ks. 6. γίγραφε ante παραδοῦναι ponunt ks, post ἱερὸν ponit r. 7. οὐ Σs et pr k: οὐδὲ ς. 8. δὲ Σx, ἔδει mg FΩ et γρ Φ, om Σkrtuv. τοὺς om rsu. 51, 1. τοιοῦτον Fkrs. 2. ἐξέλθητε libri omnes. 3. ἂν ἐξελθεῖν] ἀνελθεῖν s. 5. τοιαυτὶ Φr. 6. ὑμεῖς ἤκουσθ' FΦΩrtuv, ἐμέλλετ' — ἐβούλεσθε Σ.

ἀλλ' ἵνα, ἃ ἠβούλεσθε, οἰόμενοι πράξειν αὐτὸν μηδὲν ἐναντίον ψηφίσαισθε αὐτῷ, μηδ' ἀμύνοιντο μηδ' ἀντέχοιεν οἱ Φωκεῖς ἐπὶ ταῖς παρ' ὑμῶν ἐπανέχοντες ἐλπίσιν, ἀλλ' ἀπογνόντες ἅπαντα ἑαυτοὺς ἐγχειρίσαιεν. Λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὰς τὰς ἐπιστολὰς τὰς τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

52 Αἱ μὲν τοίνυν ἐπιστολαὶ καλοῦσιν αὗται, καὶ νὴ Δία ἤδη γε· τούτοις δ', εἴπερ ἦν ὑγιές τι τούτων, τί ἄλλο προσῆκεν ἢ συνεπεῖν ὅπως ἐξέλθοιτε ὑμεῖς, καὶ τὸν Πρόξενον, ὃν περὶ τοὺς τόπους ἤδεσαν ὄντα, γράφειν εὐθέως βοηθεῖν; πάντα τοίνυν τἀναντία τούτων φαίνονται πεποιηκότες. εἰκότως· οὐ γὰρ οἷς ἐπέστελλε πρόσεῖχον τὸν νοῦν, ἀλλ' ἃ φρονῶν ταῦτ' ἔγραφε συνῄδεσαν· τού-
53τοις οὖν συνέπραττον καὶ τούτοις συνηγωνίζοντο. οἱ μὲν τοίνυν Φωκεῖς, ὡς τὰ παρ' ὑμῶν ἐπύθοντο ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ τε ψήφισμα τοῦτ' ἔλαβον τὸ τοῦ Φιλοκράτους καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἐπύθοντο τὴν τούτου καὶ τὰς ὑποσχέσεις, κατὰ πάντας τοὺς τρόπους ἀπώλοντο. σκοπεῖτε γάρ. ἦσαν ἀπιστοῦντές τινες αὐτόθι τῷ Φιλίππῳ καὶ νοῦν ἔχοντες· οὗτοι πιστεύειν ὑπῆχθησαν. διὰ τί; ὅτι ἠγοῦντο, οὐδ' εἰ δεκάκις Φίλιππος αὐτοὺς "ἐξηπάτα, 358
οὐδέποτ' ἂν τύς γε Ἀθηναίων πρέσβεις Ἀθηναίους ἐξαπατᾶν τολμῆσαι, ἀλλ' εἶναι ταῦτ' ἀληθῆ ἃ οὗτος ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, καὶ τοῖς Θηβαίοις ἥκειν, οὐχ αὑτοῖς ὅλε-
54θρον. ἦσαν ἄλλοι τινὲς οἳ πάσχειν ὁτιοῦν καὶ ἀμύνεσθαι δεῖν ᾤοντο· ἀλλὰ καὶ τούτους μαλακοὺς ἐποίησε τὸ τὸν Φίλιππον ὑπάρχειν αὐτοῖς πεισθῆναι, καὶ τὸ ταῦτ' εἰ μὴ ποιήσουσιν ὑμᾶς ἐπ' αὐτοὺς ἥξειν, οὓς βοηθήσειν αὐ-

v. 2. ψηφίσησθε Φkrs, ψηφισασθε Σ. ἀμύναιντο ΣΥΩuv, ἀμύναιτο t. 3. ἐπέχοντες FΤΦΩltuv, ὑπέχοντες Σ. 4. ἅπαντα Σkrs et γρ Φ: ἅπαντες ς. 5. αὐτὰς om k. τὰς ante τοῦ om Ω. 52, 3. προσῆκον s. ἐξέλθητε ΣΥkr. 6. ἐπέστελλον s. προσέχειν r. 53, 3. τε delet Γ, om Ωrtuv. 4. ἐπαγγελίαν FΦΩrtuv. 7. νοῦν] νυν u. ἐπήχθησαν Ωι διὰ τί in γρ Φ. 9. γε om krs. πρ. εἰς ἀθηναίους Σ. 10. ἀπήγγελλε Σ, ἐπήγγειλε s. 11. οὐκ αὐτοῖς FΣΤΩrtuv. 54, 1. ἀμύνασθαι Ωtuv. 3. ὑπάρξειν krs. 4. ποιήσουσιν FΤΩrtuv: ποιήσωσιν ς. ἡμᾶς Ωtuw, βοηθ, αὐτοὺς Φ,

τοῖς [ἤλπιζον ἐκεῖνοι. ἀλλὰ καὶ μεταμέλειν ὑμῖν φοντό τινες πεποιημένοις τὴν πρὸς Φίλιππον εἰρήνην· τούτοις ὅτι καὶ τοῖς ἐγγόνοις τὴν αὐτὴν ἐψηφίσασθ' ἐπέδειξαν, ὥστε πανταχῇ τὰ παρ' ὑμῶν ἀπογνωσθῆναι. διόπερ ἅπαν-
55τα ταῦτα εἰς ἓν ψήφισμα συνεσκεύασαν. ὃ καὶ μέγιστον ἔμοιγε δοκοῦσιν ἁπάντων ὑμᾶς ἠδικηκέναι· τὸ γὰρ πρὸς ἄνδρα θνητὸν καὶ διὰ καιρούς τινας ἰσχύοντα γράφοντας εἰρήνην ἀθάνατον συνθέσθαι τὴν κατὰ τῆς πόλεως αἰσχύνην, καὶ ἀποστερῆσαι μὴ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν παρὰ τῆς τύχης εὐεργεσιῶν τὴν πόλιν, καὶ τοσαύτῃ περιουσίᾳ χρήσασθαι πονηρίας ὥστε μὴ μόνον τοὺς ὄντας
Ἀθηναίους ἀλλὰ καὶ τοὺς ὕστερόν ποτε μέλλοντας ἔσεσθαι
56πάντας ἠδικηκέναι, πῶς οὐχὶ πανδεινόν ἐστι; τοῦτο τοίνυν ἀθέτουθ' ὑμεῖς ὑπεμείνατ' ἂν ὕστερον προσγράψαι πρὸς τὴν εἰρήνην, τὸ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, εἰ μὴ ταῖς παρ' Αἰσχίνου ῥηθείσαις ὑποσχέσεσι τότ' ἐπιστεύσατε. ὥσπερ οἱ Φωκεῖς πιστεύσαντες ἀπώλοντο. καὶ γάρ τοι παραδόντες αὐτοὺς Φι-
λίππῳ καὶ ἐκόντες ἐγχειρίσαντες ἐκείνῳ τὰς πόλεις ἁπάν-359
των τῶν ἐναντίων, ὧν πρὸς ὑμᾶς ἦτος ἀπήγγειλεν, ἔτυχον.
57 Ἵνα δ' εἰδῆτε σαφῶς ὅτι ταῦθ' οὕτω καὶ διὰ τοῦτο ἀπόλωλε, τοὺς χρόνους ὑμῖν λογιοῦμαι καθ' οὓς ἐγίγνεθ' ἕκαστα. περὶ ὧν δ' ἄν τις ἀντιλέγῃ τούτων, ἀναξὰς ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι εἰπάτω. ἡ μὲν τοίνυν εἰρήνη ἐλαφηβολιῶνος ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα ἐγένετο, ἀπεδημήσαμεν δ' ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρεῖς μῆνας ὅλους· καὶ τοῦτον
58ἅπαντα τὸν χρόνον ἦσαν οἱ Φωκεῖς σῷοι. ἤκομεν δὲ δεῦρο ἀπὸ τῆς πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρίτῃ ἐπὶ

v. 2. πρὸς τὸν φίλιππον k. 3. ἐγγόνοις ΣΩltuv, ἐγγόνοις F. ἐκεψηφίσασθε r. 4. παντευχῇ u. ὑμῖν s. ἅπαντα ταῦτα Σ T: ταῦτα πάντα φ. 55, 1. ψήφισμα οὗτοι σ. FΦΩltuv. 4. συνθέσθαι καὶ τ. r. 5. μόνον] μόνον παρὰ FTΦ, μόνον τῶν παρὰ Ωltuv.

7. χρῆσθαι krs. 56, 2. ὑπεμείνετ' rs. 3. ἐγγόνοις ΣΩltuv, ἐγγόνοις F. 6. ἐγχειρήσαντες ΣΦ. 7. ἡμᾶς Fuv. 57, 2. ἡμῖν r. 4. εἰπέτω pr F. 5. ἐνάτη k. δεκάτη Tr et γρ F. ἐγίγνετο r.

δέκα τῆ σκιροφοριῶνος μηνός, καὶ παρῆν ὁ Φίλιππος ἐν Πύλαις ἤδη καὶ τοῖς Φωκεῦσιν ἐπηγγέλλετο ὧν οὐδὲν ἐπίστευον ἐκεῖνοι. σημεῖον δ' οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἦκον ὡς ὑμᾶς. ἡ δ' ἐκκλησία μετὰ ταῦτα, ἐν ᾗ πάντα τὰ πράγματ' ἀπώλεσαν ἕτοι ψευσάμενοι καὶ φενακίσαντες ὑμᾶς,
59 τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα ἐγίγνετο τοῦ σκιροφοριῶνος. ἀπὸ τοίνυν ταύτης πεμπταῖα λογίζομαι τὰ παρ' ὑμῶν ἐν τοῖς Φωκεῦσι γενέσθαι· παρῆσαν γὰρ οἱ τῶν Φωκέων πρέσβεις ἐνθάδε, καὶ ἦν αὐτοῖς καὶ τί ἀπαγγελοῦσιν οὗτοι καὶ τί ψηφιεῖσθ' ὑμεῖς ἐπιμελὲς εἰδέναι. οὐκοῦν εἰκός, ἢ τίθεμεν πυθέσθαι τοὺς Φωκέας τὰ παρ' ὑμῶν· ἀπὸ γὰρ τῆς ἕκτης εἰς ταύτην πέμπτη γίγνεται. ὑστέρα τοίνυν δεκάτη, ἐνάτη, ὀγδόη· ταύτῃ ἐγίγνονθ' αἱ σπονδαί, καὶ πάντα τἀκεῖ πράγματ' ἀπολώλει καὶ τέλος εἶχεν.
60 τῷ τοῦτο δῆλον; τῇ τετράδι φθίνοντος ἠκκλησιάζετε μὲν τόθ' ὑμεῖς ἐν Πειραιεῖ περὶ τῶν ἐν τοῖς νεωρίοις, ἦκε δὲ Δερκύλος ἐκ Χαλκίδος, καὶ ἀπήγγειλεν ὑμῖν ὅτι πάντα τὰ πράγματ' ἐγκεχείρικε Θηβαίοις ὁ Φίλιππος, καὶ πέμπτην εἶναι ταύτην ἡμέραν ἐλογίζετ' ἀφ' οὗ γεγόνασιν αἱ σπονδαί. ὀγδόη τοίνυν, ἑβδόμη, ἕκτη, πέμπτη, τετράς· αὐτὸ συμβαίνει εἰς ταύτην εἶναι πέμπτην. οὐκοῦν τοῖς χρόνοις, οἷς ἀπήγγελλον, οἷς ἔγραφον, πᾶσιν ἐξελέγχονται συνηγωνισμένοι Φιλίππῳ καὶ συναίτιοι γεγονότες τοῦ
61 τῶν Φωκέων ὀλέθρου. ἔτι τοίνυν τὸ μηδεμίαν τῶν πόλεων τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἁλῶναι πολιορκίᾳ μηδ' ἐκ προσβολῆς κατὰ κράτος, ἀλλ' ἐκ τοῦ πεισασθαι πάντας ἄρ-

v. 1. δεκάτη ΣΤΩιυ et γρ FΦ. του om ΣΤr. ὁ φίλιππος ἐν Πύλαις ΣΤ: ἐν Πύλαις ὁ Φίλιππος ς. 2. ἤδη] ἤση u, εἴσω mg u. ἐπηγγείλλετο s. 5. ἀπολωλήκεσαν ks. ἡμᾶς v. 59, 1. δεκάτη r. ἐγίγνετο τοῦ σκιροφ. ΣΤ, ἐγίγνετο τοῦ σκιροφ. μηνός ks, σκιροφ. ἐγίγνετο r: τοῦ σκιροφ. ἐγίγνετο ς. 2. λογίζ. καὶ τὰ r. 4. ἀπαγγέλλουσιν ΣΦks. 5. εἰδέναι in γρ Σ. 9. ἀπωλώλει FTs.

60, 1. τούτου r. ἠκκλησιάζετε ΣΤτυ, ηκκλησιάζετε F: ἐκκλησιάζετε ς. 2. τόθ' om ks. 3. δερκύλος FΣΤΦτυ, δερκῦλος ru, δέρκυλος Ω, δερκύλλος ks: Δέρκυλλος ς. ἀπήγγελλεν FΣΤ et γρ Φ. 4. ἐγκεχείρηκε Φ. 5. εἶναι ταύτην ἡμέραν ΣΤks: ceteri ἡμέραν εἶναι ταύτην. 61, 3. πείσασθαι t.

θην ἀπολέσθαι, μέγιστόν ἐστι σημεῖον τῷ διὰ τούτους πεισθέντας αὐτοὺς ὡς ὑπὸ τῶ Φιλίππῳ σωθήσονται ταῦτα παθεῖν· ἐ γὰρ ἐκείνόν γε ἠγνόουν. φέρε δή μοι καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν τῶν Φωκέων καὶ τὰ δόγματα, ὑφ' ὧν παθεῖλον αὐτῶν τὰ τείχη, ἵν' εἰδῆτε οἷων ὑπαρχόντων αὐτοῖς παρ' ὑμῶν οἷων ἔτυχον διὰ τοῦτο τοὺς θεοῖς ἐχθρούς. λέγε.

ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΦΩΚΕΩΝ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

62 Ἃ μὲν τοίνυν ὑπῆρχε παρ' ὑμῶν αὐτοῖς, ταῦτ' ἐστί, φιλία συμμαχία βοήθεια· ὧν δ' ἔτυχον διὰ τοῦτον τὸν βοηθῆσαι πωλύσαντα ὑμᾶς, ἀκούσατε. λέγε.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΩΚΕΩΝ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὁμολογία Φιλίππου καὶ Φωκέων, φησίν, ἐχὶ Θηβαίων καὶ Φωκέων, ἐδὲ Θετταλῶν καὶ Φωκέων, ἐδὲ Λοκρῶν, ἐδὲ ἄλλη τῶν παρόντων ἐδενός· καὶ πάλιν παραδέναι δὲ τὰς πόλεις Φωκέας φησὶ Φιλίππῳ, ἐχὶ Θηβαίοις "ἐδὲ Θετταλοῖς ἐδὲ ἄλλῳ ἐδενί.361

63 διὰ τί; ὅτι Φίλιππος ἀπηγγέλλετο πρὸς ὑμᾶς ὑπὸ τούτου ἐπὶ τῇ τῶν Φωκέων σωτηρίᾳ παρεληλυθέναι. τούτῳ δὴ πάντ' ἐπίστευον, καὶ πρὸς τοῦτον πάντ' ἐσκόπουν, πρὸς τοῦτον ἐποιοῦντο τὴν εἰρήνην. λέγε δὴ τἀπίλοιπα. καὶ σκοπεῖτε, τί πιστεύσαντες τί ἔπαθον. ἆρά γε ὅμοια ἢ παραπλήσια οἷς οὗτος ἀπήγγειλεν; λέγε.

ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ.

64 Τούτων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δεινότερα οὐ γέγονεν οὐδὲ μείζω πράγματ' ἐφ' ἡμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, οἶμαι

v. 3. μοι καὶ om ks. 4. καθεῖλον Σ: καθεῖλεν ς. 5. οἷων] ὧν ΣΤ. 6. τουτουσὶ Σ: τούτους ς. 7. συμμαχία φωκέων καὶ ἀθηναίων Σ et γρ Φ, συμμαχία φωκέων καὶ θηβαίων FΤΦrt, δόγματα συμμαχία θηβαίων καὶ φωκέων Ωιυν, συμμαχία φωκέων ks: συμμαχία Ἀθηναίων καὶ Φωκέων ς. 63, 3. ἡμᾶς ks. 5. ἀκούσατε ς. 6. ἐδὲ Θετταλῶν καὶ Φωκέων om Φ. 8. Φωκέας φησὶ ΣΤ: ceteri φησὶ Φωκέας. 9. οὐδὲ Θετ.] καὶ Θετ. k, οὐχὶ Θετ. Φrv.

63, 3. πάντ' ΣΩkrstuv: πάντες ς. πάντ' ἐσκόπουν πρὸς τοῦτον om Fkrs, in γρ habet Φ. 4, ἐποιοῦντο] πάντες ἐποιοῦντο FΦr. 5. τί πιστεύσαντες τί ἔπαθον FΦΩιυν, τίνα πιστεύσαντες τί ἔπαθον Τ, τίνα πιστεύσαντες τί ἔπασχον Σ, τίνα πιστεύσαντες τίνα ἔπαθον γρ Φ, τίνα πιστεύσαντες οἷα ἔπαθον r, οἷα πιστεύσαντες οἷα ἔπαθον ks et γρ Σ. 6. ἀπήγγελλεν FΣΤΦrtuv, ἀπήγγειλε Ω. 7. δόγματα Ωιυν. 64, 1. οὐ] οὔτε Φkr.

δ' οὐδ' ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. τηλικούτων μέντοι καὶ τοιούτων πραγμάτων κύριος εἷς ἀνὴρ Φίλιππος γέγονε διὰ τούτους, ὅσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως, ἢ προεξάναι τῶν Ἑλλήνων πάτριον καὶ μηδὲν τοιοῦτον περιορᾶν γιγνόμενον. ὃν μὲν τοίνυν τρόπον οἱ ταλαίπωροι Φωκεῖς ἀπολώλασιν, οὐ μόνον ἐκ τῶν δογμάτων τούτων ἔξιν ἰδεῖν,
65 ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἃ πέπρακται, θέαμα δεινὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐλεεινόν· ὅτε γὰρ νῦν ἐπορευόμεθα εἰς Δελφούς, ἐξ ἀνάγκης ἦν ὁρᾶν ἡμῖν πάντα ταῦτα, οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιῳρημένα, χώραν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ, γύναια δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα καὶ πρεσβύτας ἀνθρώπους οἰκτρούς. οὐδ' ἂν εἷς δύναιτ' ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ τῶν ἐκεῖ κακῶν νῦν ὄντων. ἀλλὰ μὴν ὅτε τὴν ἐναντίαν ποτὲ Θηβαίοις ψῆφον ἔθεντο οὗτοι περὶ ἡμῶν ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ προτεθεῖσαν, ὑμῶν ἔγωγε ἀκούω
66 πάντων. τίν' ἂν ἔν οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς προγόνας ὑμῶν, εἰ λάβοιεν αἴσθησιν, ψῆφον ἢ γνώμην θέ- 362
σθαι περὶ τῶν αἰτίων τῷ τέτων ὀλέθρῳ; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι κἂν καταλεύσαντας αὐτὲς ταῖς ἑαυτῶν χεραὶ καθαροὺς ἔσεσθαι νομίζειν. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, μᾶλλον δ' εἴ τις ἔστιν ὑπερβολὴ τέτῳ, τὲς σεσωκότας ἡμᾶς τότε καὶ τὴν σώζεσαν περὶ ἡμῶν ψῆφον θεμένους, τέτες τῶν ἐναντίων τετυχηκέναι διὰ τούτους, καὶ περιῶφθαι τοιαῦτα πεπονθότας οἷα οὐδένες ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων; τίς οὖν ὁ τούτων αἴτιος; τίς ὁ ταῦτα φενακίσας; οὐχ οὗτος;
67 Πολλὰ τοίνυν ἄν τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φίλιππον εὐδαιμονίσας τῆς τύχης, εἰκότως τοῦτο μάλιστ' ἂν εὐδαιμονίσειεν ἁπάντων, ὃ μὰ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς

τῆς

v. 1. ἔμπροσθεν *s.* 2. εἰς ἀνὴρ κύριος *r.* 3. τῶν Ω. 4. τοιοῦτο Φ. 6. τούτων om *u.* 65, 3. ἡμῖν ὁρᾶν *ks.* ἅπαντα *ks.* 6. ante οὐδ' ἂν cum ΣΥ omisi ὅλως δέ. δύναιτο post ἐφικέσθαι ponunt *F ΦΩrtuv*, post λόγῳ *ks.* 9. ὑμῶν *ks.* ὑπὲρ] ὑπὸ Ωtu. προστεθεῖσαν Ωtu. 66, 1. ἄν om *FΣΦks.* ὦ om *ks.* 3. τούτων Σ: τῶν Φωκέων ς. 4. κατακελεύσαντας Ω. 6. τούτου] τοῦ pr Σ, τούτοις Ω. τότε om *k.* 7. ψῆφον περὶ ἡμῶν *s.* 10. ταῦτα in γρ Φ. 67, 1. πολλὰ μὲν τ. *F ΦΩrtuv.* ἄν om Σ. 2. τούτου Reiskius. 3. ὃ] οὗ *FΣΦ.*

οὐκ ἔχω λέγειν ἔγωγε ἄλλον ὅστις εὐτύχηκεν ἐφ' ἡμῶν, τὸ μὲν γὰρ πόλεις μεγάλας εἰληφέναι καὶ χώραν πολλὴν ὑφ' ἑαυτῷ πεποιῆσθαι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ζηλωτὰ μέν ἐστιν, οἶμαι, καὶ λαμπρά· πῶς γὰρ οὔ; ἔχοι δ'
68 ἄν τις εἰπεῖν πεπραγμένα καὶ ἑτέροις πολλοῖς. ἀλλ' ἐκεῖνο ἴδιον καὶ οὐδενὶ τῶν πάντων ἄλλῳ γεγονὸς εὐτύχημα. τὸ ποῖον; τὸ ἐπειδὴ πονηρῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ πράγματ' αὐτῷ ἐδέησε, πονηροτέρους εὑρεῖν ἢ ἐβούλετο. πῶς γὰρ οὐχ οὗτοι τοιοῦτοι δικαίως ὑπολειφθεῖεν ἄν, οἵγε, ἃ ὑπὲρ αὐτοῦ Φίλιππος τηλικούτων ὄντων αὐτῷ τῶν διαφόρων ἐκ ἑτοίμια ψεύσασθαι, ἐδ' ἔγραψεν ὅτ' εἰς ἐπιστολὴν ἐδεμίαν, ὅτε πρεσβευτὴς ἐδεὶς εἶπε τῶν παρ' ἐκεί-
69 νοις, ἐπὶ ταῦτα μισθώσαντες ἑαυτοὺς ὑμᾶς ἐξηπάτων; καὶ ὁ μὲν Ἀντίπατρος καὶ ὁ Παρμενίων, δεσπότῃ διακονοῦντες καὶ ἃ μέλλοντες ὑμῖν μετὰ ταῦτ' ἐντεύξεσθαι, ὅμως 363
τοῦθ' εὕροντο, μὴ δι' αὐτῶν ὑμᾶς ἐξαπατηθῆναι· οἱ δ' Ἀθηναίων, τῆς ἐλευθερωτάτης πόλεως, πρέσβεις ταχθέντες ὑμᾶς, οἷς ἁπάντων ἐμβλέπειν, οἷς συζῆν ἀνάγκη τὸν λοιπὸν βίον καὶ ἐν οἷς εὐθύνας ἤμελλον δώσειν τῶν πεπραγμένων, τούτους ἐξαπατᾶν ὑπέσχησαν. πῶς ἂν ἄνθρωποι κακίους ἢ μᾶλλον ἀπονενοημένοι τούτων γένοιντο;
70 Ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι καὶ κατάρατός ἐσιν ὑφ' ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὅσιον ὑμῖν οὐδ' εὐσεβές ἐστι τοιαῦτ' ἐψευσμένον αὐτὸν ἀφεῖναι, λέγε τὴν ἀρὰν καὶ ἀνάγνωθι λαβὼν τὴν ἐκ τοῦ νόμου ταυτηνί.

v. 1. εὐτετύχηκεν Σ et γρ Φ. 68, 1. πολλὰ k. ἐκεῖνό γ' krs. 2. ἁπάντων τω. ἄλλῳ t, ἄλλο FΩ, om ks. 4. αὐτῷ post ἐδέησεν ponit t, om k. 5. ἂν om Ω. οἵγε ΣΦkrs: ceteri εἴγε. ἃ ὑπὲρ αὐτοῦ] ὑπὲρ ὧν γρ Σ, ὑπὲρ ὧν αὐτὸς FTΦΩτυν. 6. διαφορῶν ΣΦrs. 7. οὐδ' ἔγραψεν οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν ΣΓ, οὔτ' ἔγραψεν οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν r, οὐδὲ γράψαι οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν ks, οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν γράψαι FΦΩτυν. 8. ὅτε ΣΓkrs: ceteri οὐδὲ.

69, 1. τ. οὗτοι μισθώσαντες FTΦΩrtuv. 3. ὑμῖν post ταῦτ' ponunt FΦΩrtuv. ἐντεύξεσθαι F, ἐντεύξασθαι rs. 4. εὕρον Ths, εὕρατο Φr. μὴ] τὸ μὴ omnes praeter Σ. 5. ἀθηναῖοι FΣΓΩ krstuv. τῆς] οἱ τῆς s et rc Ω. 7. βίον] χρόνον ks.

70, 2. ὑμῖν οὐδ' εὐσεβές om F, in γρ habet Φ. 3. λέγε] λαβὲ ks. ταυτην Φks.

ΑΡΑ.

Ταῦθ' ὑπὲρ ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καθ' ἑκάστην τὴν ἐκκλησίαν ὁ κῆρυξ εὔχεταιν ὑμῳ προστεταγμένα, καὶ ὅταν ἡ βουλὴ καθῆται, παρ' ἐκείνῃ πάλιν. καὶ ταῦτ' ἐκ ἔνεστιν εἰπεῖν τούτῳ ὡς οὐκ εὖ ἤδει· ὑπογραμματεύων γὰρ ὑμῖν καὶ ὑπηρετῶν τῇ βυλῇ αὐτὸς ἐξηγεῖτο τὸν νό-
71 μον τοῦτον τῷ κήρυκι. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον καὶ ὑπερφυὲς ἂν πεποιηκότες ὑμεῖς εἴητε, εἰ ἅ', ἃ προστάττετε, μᾶλλον δ' ἀξιοῦτε ποιεῖν ὑπὲρ ὑμῶν τοὺς θεούς, ταῦτ' αὐτοὶ κύριοι γεγενημένοι τήμερον μὴ ποιήσαιτε, ἀλλ' ὃν ἐκείνοις εὔχεσθ' ἐξώλη ποιεῖν αὐτὸν καὶ γένος καὶ οἰκίαν, τοῦτον ἀφείητε αὐτοί; μηδαμῶς· ὃς γὰρ ἂν ὑμᾶς λάθῃ, τοῦτόν ἀφίετε τοῖς θεοῖς κολάζειν· ὃν δ' ἂν αὐτοὶ λά-
βητε, μηκέτ' ἐκείνοις περὶ τούτου προστάττετε.

72 Εἰς τοίνυν τοῦτ' ἀναιδείας καὶ τόλμης αὐτὸν ἦξειν ἀκούω, ὥστε πάντων τῶν πεπραγμένων ἐκστάντα, ὧν ἀπήγγειλεν, ὧν ὑπέσχετο, ὧν πεφενάκικε τὴν πόλιν, ὥσ-
περ ἐν ἄλλοις τισὶ κρινόμενον καὶ ἐκ ἐν ὑμῖν τοῖς "ἅπαντ' 364
εἰδόσι, πρῶτον μὲν Λακεδαιμονίων, εἶτα Φωκέων, εἶθ' Ἡγησίππου κατηγορήσειν. ἔστι δὲ ταῦτα γέλως, μᾶλλον
73 δ' ἀναισχυντίᾳ δεινή. ὅσα γὰρ νῦν ἐρεῖ περὶ τῶν Φωκέων ἢ τῶν Λακεδαιμονίων ἢ τοῦ Ἡγησίππυ, ὡς Πρόξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, ὡς ἀσεβεῖς εἰσίν, ὡς ὅ τι ἂν δή ποτ' αὐτῶν κατηγορῇ, πάντα δῆπου ταῦτα πρὸ τοῦ ἐκ πρέσβεις τούτους δεῦρ' ἥκειν ἐπέπρακτο, καὶ οὐκ ἦν ἐμ-
ποδὼν τῷ τοὺς Φωκέας σώζεσθαι, ὡς τίς φησιν; Αἰ-
74 σχίνης αὐτὸς οὑτοσί. οὐ γὰρ ὡς εἰ μὴ διὰ Λακεδαιμο-

v. 1. ΑΡΑ om *s*. 3. τὴν add ΣΥ. 5. ἔστιν Φ*r*; ἤδει] ἴχει corr *r*. 71, 2. ἃ' om FΦ*ks*. προστάττεται Ω. 3. δ' om pr Σ. ποιήσειν ΥΦΩ*rtuv*. ταὐτ' αὐτοὶ] ταῦθ' οἱ Σ. 4. ποιήσαιτε FΣΦ*s*: ποιήσετε ς. 6. ἀφιητε Σ: ceteri ἀφίετε. λάθοι *s*. 7. δ' ἂν] δὲ FΦΩ*rtuv*. λαβοιτε *ks*. 72, 1. τοίνυν post τοῦτο ponunt *ks*. ἥξειν αὐτὸν FΦΩ*rtuv*. 4. ἅπαντ' ΣΥ*krs*: ceteri πάντ'. 73, 1. ὅσα] ὃς pr Υ. 2. ὡς — ὡς] ἢ ὡς — ἢ ὡς FΥΦΩ*rtuv* et γρ Σ. 3. εἰσὶν ἢ ὡς rc Ων et γρ Σ, εἰσὶν ἢ corr *r*. ἂν om γρ Σ. 5. τούτους om *k*, τούτων περ πρν corr *r*. 6. τίς Ω, τίς *t*, που *k* et γρ *v*, γε corr *r*. 74, 1. οὑτοσὶ *s*. διὰ om F, in γρ habet Φ.

νίους, οὐδ' ὡς εἰ μὴ Πρόξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, οὐδ' ὡς εἰ μὴ δι' Ἡγήσιππον, οὐδ' ὡς εἰ μὴ διὰ τὸ καὶ τὸ ἐσώθησαν ἂν οἱ Φωκεῖς, οὐχ οὕτω τότε ἀπήγγειλεν, ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ὑπερβὰς διαῤῥήδην ἦκεν πεπεικὼς ἔφη Φίλιππον Φωκέας σώζειν, τὴν Βοιωτίαν οἰκίζειν, ὑμῖν τὰ πράγματα οἰκεῖα ποιεῖν· ταῦτα πεπράξεσθαι δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, διὰ ταῦτα χρήμαθ' ἑαυτῷ τοὺς Θηβαίους
75 ἐπικεκηρυχέναι. μὴ τοίνυν ἃ πρὸ τοῦ τοῦτον ἀπαγγεῖλαι ταῦτ' ἐπέπρακτο ἢ Λακεδαιμονίοις ἢ Φωκεῦσιν, ἀκέστε μηθ' ἀνέχεσθε, μηδὲ κατηγορεῖν ἐᾶτε Φωκέων ὡς πονηροί. οὐδὲ γὰρ Λακεδαιμονίους διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ποτ' ἐσώσατε, οὐδὲ τοὺς κατάρατους Εὐβοέας τουτουσί, οὐδ' ἄλλους πολλούς, ἀλλ' ὅτι συμφέρον ἦν σῶς εἶναι τῇ πόλει, ὥσπερ Φωκέας νυνί. καὶ τί τῶν Φωκέων ἢ τῶν Λακεδαιμονίων ἢ ὑμῶν ἢ ἄλλου τινὸς ἀνθρώπων μετὰ τοὺς παρὰ τούτου λόγους ἐξαμαρτόντος οὐκ ἀπέβη τὰ πρὸς ὑμᾶς ὑπὸ τούτου τότε ῥηθέντα; τοῦτ' ἐρωτᾶτε;
365 76 οὐ γὰρ ἔξει δεῖξαι. πέντε γὰρ ἡμέραι γεγόνασι μόναι, ἐν αἷς οὗτος ἀπήγγειλε τὰ ψευδῆ, ὑμεῖς ἐπιστεύσατε, οἱ Φωκεῖς ἐπύθοντο, ἐνέδωκαν ἑαυτούς, ἀπώλοντο. ὅθεν, οἶμαι, καὶ δῆλόν ἐστι σαφῶς ὅτι πᾶσα ἡ ἀπάτη καὶ τέχνη συνεσκευάσθη τοῦ περὶ Φωκέας ὀλέθρου. ὃν μὲν γὰρ χρόνον οὐχ οἷός τ' ἦν ἐλθεῖν ὁ Φίλιππος μετὰ τὴν εἰρήνην ἀλλ' ἦν ἐν παρασκευῇ, τοὺς Λακεδαιμονίους μετεπέμπετο, πάντα τὰ πράγματ' ὑποσχόμενος πράξειν ἐκείνοις, ἵνα μὴ δι' ὑμῶν αὐτὸς οἱ Φωκεῖς ὑποποιήσων-

εἰλ

v. 2. ἓχ om k. 3. ἂν om FΩtuv, in γρ habet Φ. ἀπήγγελλεν F, ἀπῆγγελλεν Ωkrtuv. 4. ταῦτα πάντα ks. ἔφη πεπεικὼς FΦΣ krstuv. 5. ἡμῖν s. 6. δυεῖν r. 7. διὰ] καὶ διὰ ks. 75, 1. τοῦ ὡς om Σ 3. ἀνάσχεσθε r. ὡς] οἱ t. 4. οὐδὲ] οὐ ΣΤ. αὐτῶν ἀρετὴν ς. 5. ποτε ante αὐτῶν ponit s. ἐσώσατε] αὐτοὺς ἐσώσατε corr r. τουτουσὶν rs. 7. νῦν FΦ. 8. ἀνθρώπων k. 9. τούτων r. 10. τότε om FΩtuv, in γρ habet Φ. 76, 1. ἡμέραι γεγόνασι ΣΤ: γεγόνασιν ἡμέραι ς. 4. ἡ om omnes. 5. περὶ τοὺς φωκέας FΦkrst. ὀλέθρου] ἕνεκεν ὀλέθρου γρ Σ, ὀλέθρου ἕνεκεν γρ Φ. 6. ἦν om F. μετὰ] διὰ FΣΩtuv. 9. ἐκείνοις ante ὑποσχόμενος ponunt ks. ἡμῶν ks. αὐτοὺς post Φωκεῖς ponit k. ποιήσωνται Σ.

77 ται. ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν εἰς Πύλας, οἱ Λακεδαιμόνιοι δ' αἰσθόμενοι τὴν ἐνέδραν ὑπεχώρησαν, τοῦτον αὖ προσαδῆκεν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς, ἵνα μὴ πάλιν ὑμῶν αἰσθομένων ὅτι Θηβαίοις τὰ πράγματα πράττει εἰς χρόνους καὶ πόλεμον καὶ τριβὴν ἐμπέσῃ, τῶν μὲν Φωκέων ἀμυνομένων ὑμῶν δὲ βοηθούντων, ἀλλ' ἀκονιτὶ πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσηται· ὅπερ καὶ γέγονεν. μὴ ἓν ὅτι καὶ Λακεδαιμονίους καὶ Φωκέας ἐξηπάτησε Φίλιππος, διὰ ταῦθ' ὧν ὑμᾶς οὗτος ἐξηπάτησε μὴ δότω δίκην· οὐ γὰρ δίκαιον.

78 Ἂν τοίνυν ἀντὶ Φωκέων καὶ Πυλῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀπολωλότων Χερρόνησος ὡς περίεστι τῇ πόλει λέγῃ, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ ἀποδέξησθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑπομείνητε, πρὸς οἷς ἐκ τῆς πρεσβείας ἠδικήσθε, καὶ ἐκ τῆς ἀπολογίας ὄνειδος προσκατασκευασθῆναι τῇ πόλει, ὡς ἄρα ὑμεῖς τῶν ἰδίων τι κτημάτων ὑπεξαιρούμενοι τὴν τῶν συμμάχων σωτηρίαν προήκασθε. οὐ γὰρ ἐποιήσατε τοῦτο, ἀλλ' ἤδη τῆς εἰρήνης γεγοννίας καὶ τῆς Χερρονήσου σώας ἄσης τέτταρας μῆνας ὅλους ἐσώζοντο οἱ Φωκεῖς τὰς366 ὕστερον, ἡ δὲ τότε ψευδολογία μετὰ ταῦθ' ὕστερον αὐτὰς

79 ἀπώλεσεν, ἐξαπατήσασα ὑμᾶς. εἶτα καὶ νῦν ἐν μείζονι κινδύνῳ τὴν Χερρόνησον οὖσαν εὑρήσετε ἢ τότε. πότερον γὰρ εὐπορώτερον ἂν δίκην ἔδωκε Φίλιππος ἐξαμαρτὼν εἰς αὐτὴν πρὶν τούτων τι τῆς πόλεως προλαβεῖν, ἢ νυνί; ἐγὼ μὲν οἶμαι, τότε πολλῷ. τίς ἂν ἡ ταύτης περιουσία τῶν φόβων ἀφῃρημένων καὶ τῶν κινδύνων τῶν τοῦ βουληθέντος ἂν αὐτὴν ἀδικῆσαι;

80 Ἔτι τοίνυν τοιοῦτό τι μέλλειν αὐτὸν ἀκούω λέγειν, ὅτι θαυμάζει τί δή ποτε Δημοσθένης μὲν αὐτῷ κατηγορεῖ,

77, 1. ἐπεὶ r. ἐν πύλαις Λ. 2. τοῦτον αὖ] τούτων αὖ τινας k. 6. ὑπ' αὐτὸν ks. 7. καὶ post ὅτι om r. 8. ὑμᾶς post ἐξηπάτησε ponunt ks. 9. οὗτος om pr Σ. διδότω Φr.
78, 2. χερρόνησον ks. 3. δικασταί] ἀθηναῖοι r. 5. προκατασκ. Φkstu. 6. τι om ΦΩu. 9. ὅλους μῆνας rs. 79, 2. πρότερον t. 3. ἂν om k, ante εὐπορώτερον ponit s. ἔδωκε δίκην r. 4. τούτων τι] τι τῶν γρ ΣΦ. προλαβεῖν s. 5. νῦν Φr. 7. ἂν om ΥΩrtuv. 80, 1. post τοίνυν cum Σ omisi καὶ. τοιοῦτόν krs. 2. μὲν soli habent ks.

Φωκέων δ' ὐδείς. ὡς δὴ τοῦτ' ἔχει, βέλτιον προαικῦσαι παρ' ἐμοῦ. Φωκέων τῶν ἐκπεπτωκότων οἱ μὲν οἶμαι βέλτιστοι καὶ μετριώτατοι φυγάδες γεγενημένοι καὶ τοιαῦτα πεπονθότες ἡσυχίαν ἄγουσι, καὶ ὐδεὶς ἂν αὐτῶν ἐθελήσειεν ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφορῶν ἰδίαν ἔχθραν ἀνελέσθαι· οἱ δ' ὁτιοῦν ἂν ἀργυρίου ποιήσαντες τὸν δώσοντα ἐκ ἔχουσιν αὖ-
81 τοῖς. ἐ γὰρ ἔγωγ' ἂν ἔδωκα ὐδενὶ ὐδέν, ὥστε μοι παραστάντας ἐνταυθοῖ βοᾶν οἷα πεπόνθασιν· ἡ γὰρ ἀλήθεια καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτὰ βοᾷ. ἀλλὰ μὴν ὅ γε δῆμος ὁ τῶν Φωκέων οὕτω κακῶς καὶ ἐλεεινῶς διάκειται, ὥστε μὴ περὶ τοῦ κατηγορεῖν ἑκάστῳ τὰς Ἀθήνησιν εὐθύνας εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ δυσεύρετον καὶ τεθνάναι τῷ φόβῳ Θηβαίους καὶ τὰς Φιλίππου ξένας, ἃς ἀναγκάζονται τρέφειν διῳκισμένοι κατὰ κώμας καὶ παρηρημένοι τὰ
82 ὅπλα. μὴ δὴ ταῦτα λέγειν αὐτὸν ἔᾶτε, ἀλλ' ὡς ἐκ ἀπολώλασι Φωκεῖς δεικνύναι, ἢ ὡς ἐχ ὑπέσχετο σώσειν αὐ- 367
τὰς Φίλιππον. τοῦτο γάρ εἰσι πρεσβείας εὐθῦναι, τί πέπρακται; τί ἀπήγγειλας; εἰ μὲν ἀληθῆ, σώζου· εἰ δὲ ψευδῆ, δίκην δός. εἰ δὲ μὴ πάρεισι Φωκεῖς, τί τοῦτο; οὕτω γὰρ διέθηκας αὐτὰς οἶμαι τὸ μέρος σύ, ὥσε μήτε τοῖς φίλοις βοηθεῖν μήτε τὰς ἐχθρὰς ἀμύνεσθαι δύνασθαι.

83 Καὶ μὴν ὅτι χωρὶς τῆς ἄλλης αἰσχύνης καὶ ἀδοξίας, ἣν τὰ πεπραγμένα ἔχει, καὶ μεγάλοι κίνδυνοι περιεστᾶσιν ἐκ τούτων τὴν πόλιν, ῥᾴδιον δεῖξαι. τίς γὰρ οὐκ οἶ-

v. 1. δὴ] δὲ FΦkrs. προαικοῦσαι] προαικοῦσαι ὑμᾶς γρ Φ. 2. ἐκπεπτωκότων π. οἶμαι καὶ βέλτ. Ω. 5. ἐλίσθαι krs. 6. ὁτιοῦν ἂν] μηδ' ὁτιοῦν ἄνευ Ωrtw, corr FT, γρ k. ἀργύριον k. ποιήσαντες Fv, ποιήσοντες Tkrs. 81, 1. ἐμοὶ r. παραστάντα ks. 2. ἐνταυθοὶ Σ, ἐνταῦθα ks. 3. αὐτῶ Ω. 6. ἀλλὰ δουλ. F, ἀλλ' οὐ δουλ. ΣTwv et pr Ωlt. 7. Θηβαίους] τοὺς Θηβαίους r et γρ Φ, καὶ τοὺς Θηβαίους rc Ω. 8. κώμας] χώραν krs. παρηρημένοι F, περιηρημένοι Φ et γρ Σ. 82, 3. ταῦτα corr r. ἐστι ks. εὐθῦναι r, εὔθυναι F: εὐθύναι ς. 6. τὸ σὸν μέρος σὺ Ω, τὸ κατὰ σαυτὸν μέρος σὺ γρ ΣΦ. 7. ἀμύνεσθαι Ft, ἀμύνασθαι ΣΦΩks. 83, 2. τὴν πόλιν περιεστᾶσιν, ἐκ τούτων ks.

δεν ὑμῶν ὅτι τῷ Φωκέων πολέμῳ καὶ τῷ κυρίους εἶναι Πυλῶν Φωκέας ἦ τε ἀπὸ Θηβαίων ἄδεια ὑπῆρχεν ἡμῖν, καὶ τὸ μηδέποτ' ἂν ἐλθεῖν εἰς Πελοπόννησον μηδ' εἰς Εὔβοιαν μηδ' εἰς τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον μηδὲ Θηβαίους;
84 ταύτην μέντοι τὴν ἀπὸ τῶ τόπω καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἀσφάλειαν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει ταῖς τέτων ἀπάταις καὶ ψευδολογίαις πεισθέντες προήκασθ' ὑμεῖς, καὶ τετειχισμένην ὅπλοις καὶ πολέμῳ συνεχεῖ καὶ πόλεσι μεγάλαις συμμάχων ἀνδρῶν καὶ χώρᾳ πολλῇ περιείδετ' ἀναστατθεῖσαν. καὶ ματαία μὲν ἡ πρότερον βοήθεια ἡ εἰς Πύλας ὑμῖν γέγονεν, ἣν μετὰ πλειόνων ἢ διακοσίων ταλάντων ἐποιήσασθε, ἐὰν λογίσησθε τὰς ἰδίας δαπάνας τὰς τῶν στρατευσαμένων, μάταιαι δὲ καὶ αἱ κατὰ Θηβαίων ἐλπι-
85 δες. ὃ δέ, πολλῶν ὄντων καὶ δεινῶν ὧν οὗτος ὑπηρέτηκε Φιλίππῳ, πλείστην ὕβριν ὡς ἀληθῶς ἔχει κατὰ τῆς πόλεως καὶ ἁπάντων ὑμῶν, τέτ' ἀκέσατέ μου, ὅτι τοῖς Θηβαίοις ἐγνωκότος ἐξ ἀρχῆς τὰ Φιλίππου πάνθ' ἃ πεποίηκε ποιεῖν, ἕτος ἀπαγγείλας τἀναντία καὶ φανερούς 368
ἐπιδείξας ὑμᾶς οὐχὶ βουλομένους ὑμῖν μὲν τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς Θηβαίους μείζω, Φιλίππῳ δὲ τὴν χάριν πεποίηκεν. πῶς ἂν ἀνυβριστικώτερον ἄνθρωπος ὑμῖν ἐχρήσατο;
86 Λέγε δὴ τὸ ψήφισμα λαβὼν τὸ τοῦ Διοφάντου καὶ τὸ τῶ Καλλισθένες, ἵν' εἰδῆτε ὅτι, ὅτε μὲν τὰ δέοντ' ἐποιεῖτε, θυσιῶν καὶ ἐπαίνων ἠξιοῦσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἐπειδὴ δ' ὑπὸ τέτων παρεκρόσθητε, παιδὰς καὶ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν κατεκομίζεσθε καὶ τὰ Ἡρά-

v. 1. τῷ Φ.] τῶν φ. Ω. 2. ὑμῖν ks. 3. μηδέ' Ω. ἂν post ἐλθεῖν ponunt ΣΦ, om ks. 4. ἀττ. μηδὲ φίλ. ΓΩν.
84, 1. αὐτῶν om F, in γρ habet Φ. 3. προήκαθ' Ωrtw et pr γ. καὶ ante τετειχ. om pr T. 4. μεγάλοις F. 6. πρότερον Σ: ceteri προτέρα. ἡ ante εἰς om FΣΤΦΩtuv. 7. ἡμῖν Fr. 8. ἐποιήσασθ' ὑμᾶς ἐὰν krs. ἂν Σ. τὰς ante τῶν add ΣΥ. 9. καὶ om ks. 85, 3. ἁπάντων ΣΥ, πάντων ks: ceteri κατὰ πάντων. 4. ἃ πεποίηκε Σk, ἅπερ πεποίηκε s, ἅπερ προῄρητο ceteri. 8. οὖν om Fksv, in mg habet Φ. ὑμῖν ἄνθρωπος ks.
86, 1. λαβὼν post Διοφάντε ponunt ks. 4. ἄλλοις ἔλληsιν ἐπ. krs. 5. κατεκομίζεσθε ΣΤs et γρ Φ, κατεκομίζετε krtuv, κατεκομίζετε Ω, κατακομίζεσθε F, κατακομίζετε Φ.

κλεια ἐντὸς τείχους θύειν ἐψηφίζεσθε εἰρήνης οὔσης· ὃ καὶ θαυμάζω, εἰ τὸν μηδὲ τοὺς θεούς, καθ' ὃ πάτριον ἦν, τιμᾶσθαι ποιήσαντα τοῦτον ἀτιμώρητον ἀφήσετε. λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ταῦτα μὲν τότε ἄξια, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πεπραγμένων ἐψηφίσασθε. Λέγε δὴ τὰ μετὰ ταῦτα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

87 Ταῦτα τότ' ἐψηφίζεσθ' ὑμεῖς διὰ τούτους, οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσιν ὅτε κατ' ἀρχὰς ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν, ἣθ' ὕστερον ἐγγράψαι πεισθέντες αὐτῇ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, ἀλλ' ὡς θαυμάσι' ἡλίκα πεισόμενοι διὰ τούτους ἀγαθά. καὶ μὴν [καὶ] μετὰ ταῦτα ὁσάκις πρὸς Πορθμῷ ἢ πρὸς Μεγάροις ἀκούοντες δύναμιν Φιλίππου καὶ ξένους ἐθορυβεῖσθε, πάντες ἐπίστασθε. οὐ τοίνυν εἰ μήπω τῆς Ἀττικῆς ἐπιβαίνει, δεῖ σκοπεῖν οὐδὲ ῥαθυμεῖν, ἀλλ' εἰ διὰ τούτους ἐξουσία γέγονεν αὐτῷ τοῦθ' ὅταν βούληται ποιῆσαι, τοῦθ' ὁρᾶν, καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὸ δεινὸν βλέπειν, καὶ τὸν αἴτιον καὶ τὸν παρασκευάσαντα369 τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἐκείνῳ μισεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι.

88 Οἶδα τοίνυν ὅτι τὰς μὲν ὑπὲρ τῶν κατηγορημένων αὐτοῦ λόγους Αἰσχίνης φεύξεται, βουλόμενος δ' ὑμᾶς ὡς ῥᾳδιωτάτῳ τῶν πεπραγμένων ἀπάγειν διέξεισιν ἡλίκα πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθὰ ἐκ τῆς εἰρήνης γίγνεται καὶ τἀναντίον ἐκ τοῦ πολέμου κακά, καὶ ὅλως ἐγκώμια εἰρήνης ἐρεῖ, καὶ τοιαῦτα ἀπολογήσεται. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πάντα κατηγορήματα τούτου. εἰ γὰρ ἦ τοῖς ἄλλοις ἀγα-

ζε

v. 1. τοῦ τείχους ΦΩu. ἐψηφίσασθε F. 2. εἰ — ἀφήσετε om Σ et pr Γ. τὸν μηδὲ] μηδὲ τὸν FΓΦΩrtuv. ἦν] νῦν Ω. 4. ψηφίσματα u. 5. τότε post τῶν ponunt ks. ὦ ἄνδρες, Ἀθηναῖοι om s. 6. ἐψηφίσασθε om ks. 7. ψηφίσματα Ωu.

87, 2. οὔτε F, οὐδὲ Σ et pr Γ, 4. αὐτῇ Taylorus: libri αὐτὴν. ἐγγόνοις tv: ceteri ἐκγόνοις. 5. καὶ post μὴν om ks. 7. ἐθορυβεῖσθε] ἐθορυβεῖτε t: ὡς ἐθορυβεῖσθε ς. 11. τὸ αἴτιον t. τὸν post καὶ om ΣΓ. συμπαρασκευάσαντα γρ Φ. 88, 1. κατηγορουμένων Ωtu. 2. αὐτῶν Σ. 3. πραγμάτων Φuv. 6. ταῦτα r. καὶ post δὲ om ks. 7. πάντα om ΣΩ. ἀγαθοῖς ΣΦ.

θῶν αἰτία τοσούτων πραγμάτων καὶ τηλικαύτης παραχῆς ἡμῖν αἰτία γέγονε, τί τις εἶναι τοῦτο φῇ πλὴν ὅτι δῶρα λαβόντες οὗτοι καλὸν πρᾶγμα φύσει πανῶς διέθη-
89 καν; τί δ'; οὐ τριήρεις τριακόσιαι καὶ σκεύη ταύταις καὶ χρήμαθ' ὑμῖν περίεστι καὶ περιέσται διὰ τὴν εἰρήνην; ἴσως ἂν εἴποι. πρὸς δὴ ταῦτα ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπολαμβάνειν δεῖ, ὅτι καὶ τὰ Φιλίππου πράγματα ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονεν εὐπορώτερα πολλῷ καὶ κατασκευαῖς ὅπλων καὶ χώρας καὶ προσόδων, αἷ γεγόνασιν ἐκείνῳ μεγάλαι.
90 γεγόνασι δὲ καὶ ἡμῖν τινές. ἡ δέ γε τῶν πραγμάτων κατασκευὴ καὶ τῶν συμμάχων, δι' ἣν ἢ αὐτοῖς ἢ τοῖς κρείττοσι τἀγαθὰ πάντες κέκτηνται, ἡ μὲν ἡμετέρα παραθεῖσα ὑπὸ τούτων ἀπόλωλε καὶ γέγονεν ἀσθενής, ἡ δ' ἐκείνου φοβερὰ καὶ μείζων πολλῷ. εἰ δὴ δίκαιον ἐκείνῳ μὲν ἀμφότερ' ηὐξῆσθαι διὰ τούτους, καὶ τὰ τῶν συμμάχων καὶ τὰ τῶν προσόδων, ἡμῖν δ' ἃ δικαίως ἂν ὑπῆρχεν ἐκ τῆς εἰρήνης,
ταῦτ' ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο αὐτοὶ λογίζεσθαι. "εἰ γὰρ ταῦτ' ἀντ' 370
ἐκείνων γέγονεν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἦν ἂν ὁμοίως ἡμῖν, ἐκεῖνα δὲ τούτοις ἂν πρόσθεν, εἰ μὴ διὰ τούτους.
91 Ὅλως δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον δήπου φήσαιτ' ἂν εἶναι μήτ', εἰ πολλὰ καὶ δεινὰ τὰ συμβεβηκότ' ἐστὶ τῇ πόλει, μηδενὸς δ' Αἰσχίνης αἴτιος τούτων, εἰς τοῦτον ἐλθεῖν τὴν ὀργήν, μήτ' εἴ τι τῶν δεόντων πέπρακται δι' ἄλλον τινά, τοῦτο σῶσαι τουτονί· ἀλλ' ὅσων ἕτος αἴτιος

v. 1. αἰτία — ἡμῖν om Φ. τηλικούτων r. τηλικαύτης om Σkrs. 2. ὑμῖν r. φῇ Σkrs: ceteri φαίη. 3. διέθηκαν κακῶς r.

89, 1. διακόσιαι krs. 2. κτημαθ' F, κτήμαθ' Ωτυν. περίεσται καὶ om pr k. 5. δὲ Frs. ἐκείνως r. 5. κατασκευαὶ corr k. ὅπλων om Φ. 6. χώραις Ωτυν. προσόδοις rs, πρόσοδοι (omisso αἱ) corr k. 90, 1. ἡμῶν F, ὑμῖν r. τινές ante καὶ ponit r. 2. ἢ αὐτοῖς] ἑαυτοῖς krs. 4. ἐκείνων FΩ, ἐκείνῳ τυ. 5. μείζω pr r. ἀμφότερα om s. 6. συμμάχων — προσόδων] προσόδων — ξυμμάχων ks. τὰ ante τῶν πρ. om pr Ω. 7. ἡμῖν δ' ἃ] ἃ δ' ὑμῖν ΣΤ, ἃ δ' ἡμῖν γρ F, ὑμῖν δ' ἃ krs. ἂν om T. ὑπῆρξεν krs. 8. αὐτοὶ ΣΤ: οὗτοι ceteri. 9. ἦν ἀνομοίως F. 10. ὑμῖν s. 91. 1. ἀθ. καὶ δίκαιον FTΩτυν. 2. ἐστὶ in γρ FΦ. 5. τοῦτο k. τοῦτον ks. ὅσων Ω.

σκεψάμενοι καὶ χάριν, ἂν ταύτης ἄξιος ᾖ, καὶ τοὐναντίον ὀργήν, ἂν τοιαῦτα φαίνηται πεποιηκώς, ποιεῖσθε.
92 πῶς οὖν εὑρήσετε ταῦτα δικαίως; ἐὰν μὴ πάνθ' ἅμα ἐᾶτε παράττειν αὐτόν, τὰ τῶν στρατηγῶν ἀδικήματα, τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον, τἀπὸ τῆς εἰρήνης ἀγαθά, ἀλλ' ἕκαστον ἐφ' ἑαυτοῦ σκοπῆτε. οἷον ἦν ἡμῖν πόλεμος πρὸς Φίλιππον; ἦν. ἐνταῦθ' ἐγκαλεῖ τις Αἰσχίνῃ; βούλεταί τις τούτου κατηγορεῖν περὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πραχθέντων; οὐδὲ εἷς. οὐκοῦν περὶ τούτων γε ἀφεῖται, καὶ οὐδὲν αὐτὸν δεῖ λέγειν· περὶ γὰρ τῶν ἀμφισβητουμένων καὶ τοὺς μάρτυρας παρέχεσθαι καὶ τὰ τεκμήρια δεῖ λέγειν τὸν φεύγοντα, οὐ τὰ ὁμολογούμενα ἀπολογούμενον ἐξαπατᾶν. ὅπως τοίνυν περὶ τοῦ πολέμου μη-
93 δὲν ἐρεῖς· οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν αἰτιᾶται περὶ αὐτοῦ σε. μετὰ ταῦτα εἰρήνην τινὲς ἡμᾶς ἔπεισθον ποιήσασθαι· ἐπείσθημεν· πρέσβεις ἐπέμψαμεν· ἤγαγον οὗτοι δεῦρο τοὺς ποιησομένους τὴν εἰρήνην. πάλιν ἐνταῦθα περὶ τούτου μέμφεταί τις Αἰσχίνην; φησί τις εἰσηγήσασθαι τοῦτον εἰρήνην, ἢ ἀδικεῖν ὅτι δεῦρ' ἤγαγε τοὺς ποιησομένους; οὐδὲ εἷς. οὐκουν οὐδ' ὑπὲρ "αὐτοῦ τοῦ ποιήσασθαι τὴν 371
πόλιν εἰρήνην οὐδὲν αὐτῷ λεκτέον· οὐ γὰρ οὗτος αἴτιος.
94 τί οὖν, ἄνθρωπε, λέγεις, εἴ τις ἔροιτό με, καὶ πόθεν ἄρχῃ κατηγορεῖν; ὅθεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βουλευομένων ὑμῶν οὐ περὶ τοῦ εἰ ποιητέον εἰρήνην ἢ μή (ἐδέδοκτο γὰρ ἤδη τοῦτό γε) ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ποίαν τινά, τοῖς τὰ δίκαια λέγουσιν ἀντεπιὼν τῷ μισθοῦ γράφοντι συν-

γ. 2. ταῦτα γρ ΣΦ. πεποιηκὼς om ks, in γρ habet Σ. ποιεῖσθε] ἀποσείματε αὐτῷ γρ ΣΦ. 92, 1. εὑρήσεται ΣΩ. 2. ἐᾶτε post αὐτὸν ponit r. πράττειν ΣΦ. 4. σκοπεῖτε ΤΦ Ωru. ὑμῖν Τ. 6. τῷ om Ω. 7. τούτου ks. γε om Ωu. 8. καὶ om u. δεῖν r. 10. φυγόντα Σ. 93, 1. οὐδὲν om pr Ω. σε ante περὶ ponit ς. 2. ὑμᾶς Ωtu. ἐπείσθοντο k. 3. αὐτοῦ Τ. 4, τούτων F, ταύτων ΤΩrtuv. 5. φήσει FΦkrstuv et pr Τ. 6. ἠγάγετο pr Φ. ποιησαμένους F. 8. οὐδὲν] οὐδ' ἐν r. 94, 1. οὖν om t. 2. ἄρχῃ καὶ κατηγορεῖν Ω. βουλομένων Ωtuv et pr r. 3. εἰ] ἢ ΣΦ, om k. 4. γε om ks. τοῖς γὰρ τὰ FΤΦΩtuv. 5. λέγουσιν ΣΤ: ceteri γράφουσιν.

εἶπε δῶρα λαβών, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐπὶ τοὺς ὅρκους αἱρεθείς, ὧν μὲν ὑμεῖς προσετάξατε, οὐδ' ὁτιοῦν ἐποίησε, τοὺς δ' ἐπὶ τοῦ πολέμου διασωθέντας ἀπώλεσε τῶν συμμάχων, καὶ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐψεύσατο ἡλίκα οὐδεὶς πώποτ' ἄλλος ἀνθρώπων οὔτε πρότερον οὐθ' ὕστερον. τὸ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τοῦ λόγου τυχεῖν Φίλιππον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Κτησιφῶν καὶ Ἀριστόδημος τὴν ἀρχὴν τὴν πρώτην ἔφερον τοῦ φενακισμοῦ, ἐπειδὴ δ' εἰς τὸ πράττειν ἤδη τὰ πράγματ' ἦκεν, Φιλοκράτει καὶ τούτῳ
95 παρέδωκαν, ἐκδεξάμενοι δ' οὗτοι πάντ' ἀπώλεσαν. εἶτ' ἐπειδὴ δεῖ λόγον καὶ δίκην ὑπέχειν τῶν πεπραγμένων, ὧν οἶμαι πανοῦργος οὗτος καὶ θεοῖς ἐχθρὸς καὶ γραμματεύς, ὡς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρινόμενος ἀπολογήσεται, οὐχ ἵνα πλειόνων ἢ κατηγορεῖ τις αὐτοῦ δῷ λόγον· μανία γὰρ τοῦτό γε· ἀλλ' ὁρᾶ τοῦθ', ὅτι ἐν μὲν τοῖς ὑφ' αὑτοῦ πεπραγμένοις ἀγαθὸν μὲν οὐδέν ἐστιν, ἅπαντα δὲ τἀδικήματα, ἡ δ' ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπολογία, καὶ εἰ
96 μηδὲν ἄλλο, τοὔνομα γοῦν ἔχει φιλάνθρωπον. ἣν δέδοικα μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δέδοικα, μὴ λελήθαμεν372 ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ἐπὶ πολλῷ ἄγοντες· τὸ γὰρ ἀσφαλὲς αὐτῆς καὶ τὸ βέβαιον οὗτοι προὔδοσαν, Φωκέας καὶ Πύλας· ἃ μὴν διὰ τοῦτόν γε ἐξ ἀρχῆς ἐποιησάμεθα, ἀλλ' ἄτοπον μὲν ἐξιν ὃ μέλλω λέγειν, ἀληθὲς δὲ πάνυ· εἰ γάρ τις ὡς ἀληθῶς χαίρει τῇ εἰρήνῃ, τοῖς στρατηγοῖς, ὧν κατηγοροῦσιν ἅπαντες, χάριν αὐτῆς ἐχέτω. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι ὡς ὑμεῖς ἐβούλεσθε ἐπολέμουν, οὐδ' ὄνομα εἰρήνης ἂν

v. 3. δ' ἐν τῷ πολέμῳ krs. 4. καὶ τοιαῦτα om Ωτυν, in γρ habent FΦ. 5. ἄλλος om ks. 6. γὰρ om Ω. τοῦ om krs. 7. ὑπὲρ om s et γρ ΣΦ. τὴν ἀρχὴν om krs et γρ ΣΦ. 8. ἐπεὶ FΦ. 9. ἤδη om ks. ἦκεν FΣΓΦΩτυν: ἦκον ς. 95, 1. δεξάμενοι ΣΦΩτυν. 2. λόγον αὐτὸν π. s et γρ ΣΦ. ὑποσχεῖν ks et γρ ΣΦ. 3. ὧν] ὧν rst et corr F. οἶμαι ὁ παν. Ωτυ et rc F. 4. τῆς om Σ. 5. δώσει r, δώσῃ Φ. 7. πάντα r. 8. καὶ εἰ] εἰ καὶ Ωτυ. 96, 5. ἐποιησάμεθα] οἷς ἐποιησάμεθα τὴν εἰρήνην γρ FΦ et rc Σ. 6. μὲν om Ω. 8. αὐτῆς F, αὐτοῖς Ωτυν, om ks. 9. εἰρήνην Γ.

97 ὑμεῖς ἠνέσχεσθε. εἰρήνη μὲν ἦν δι' ἐκείνους, ἐπικίνδυνος δὲ καὶ σφαλερὰ καὶ ἄπιστος διὰ τούτους γέγονε δωροδοκήσαντας. εἴργετ' ἦν, εἴργετε αὐτὸν τῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης λόγων, εἰς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἐμβιβάζετε. οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, ὦ, ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται. σημεῖον δέ· εἰ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη ἐγεγόνει, μηδὲν δ' ὕστερον ἐξηπάτησθε ὑμεῖς μηδ' ἀπολώλει τῶν συμμάχων μηδείς, τίν' ἀνθρώπων ἐλύπησεν ἂν ἡ εἰρήνη, ἔξω τοῦ ἄδοξος γεγενῆσθαι; καίτοι καὶ τούτου συναίτιος ἔστος συνεισπὼν Φιλοκράτει. ἀλλὰ ἀνήκεστόν γ' ἦδεν ἂν ἦν γεγονός. νῦν δ', οἶμαι, πολλῶν αἴτιος ἔστος.

98 Ὅτι μὲν τοίνυν αἰσχρῶς καὶ κακῶς πάντα ταῦθ' ὑπὸ τούτων ἀπόλωλε καὶ διέφθαρται, οἶμαι πάντας ὑμᾶς εἰδέναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τοσοῦτ' ἀπέχω τοῦ συνοφαντίαν τινὰ τοῖς πράγμασι τούτοις προσάγειν ἢ ὑμᾶς ἀξιοῦν, ὥστ' εἰ ταῦθ' ὑπ' ἀβελτερίας ἢ δι' εὐήθειαν ἢ δι' ἄλλην ἄγνοιαν ἡντινῶν οὕτω πέπρακται, αὐ-

99 τός τ' ἀφίημι Αἰσχίνην καὶ ὑμῖν συμβουλεύω. καίτοι τῶν σκήψεων ταύτων οὐδεμία ἐστὶ πολιτικὴ οὐδὲ δικαία. 373 ἐδένα γὰρ τὰ κοινὰ πράττειν ὑμεῖς κελεύετε οὐδ' ἀναγκάζετε· ἀλλ' ἐπειδάν τις ἑαυτὸν πείσας δύνασθαι προσέλθῃ, πρᾶγμα ποιοῦντες ἀνθρώπων χρηστῶν καὶ φιλανθρώπων εὐνοϊκῶς δέχεσθε καὶ οὐ φθονερῶς, ἀλλὰ καὶ

100 χειροτονεῖτε καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἐγχειρίζετε. ἐὰν μὲν ἓν κατορθοῖ τις, τιμήσεται καὶ πλέον ἕξει τῶν πόλλ' ἂν συμ-

97, 1. ὑμεῖς om *ks*. ἠνέσχεσθε *s*. 2. τούτους *Σ*. 4. ἐμβιβάζετε *F*, συμβιβάζετε *ΣΤΦ*. 5. ἡ om *k*. 6. αἰσχύνην *t*. 7. δ' om *Φ*. ἀπωλόλει *FTrs*. 8. τῶν συμμάχων om *Σ*. ἂν om *Ω*. ἡ εἰρήνη om *FΦ*. 9. ἀδόξως *FΩtuv*: ἄδοξον *ς*. 11. οἶμαι] οἶδα ὅτι *γρ Σ*. πολλῶν αἴτιος οὗτος *ΣΦ*, πολλῶν κακῶν αἴτιος οὗτος *γρ Σ*, πολλῶν οὗτος αἴτιός ἐστι *ks*, πολλῶν ἄλλων οὗτός ἐστι κακῶν αἴτιος *r* et *γρ Φ*: πολλῶν ἄλλων ἐστὶ κακῶν αἴτιος οὗτος. 98, 1. καὶ κακῶς om *k*. ταῦτα πάντα *ks*. 3. τοσοῦτ' αὐ *ΣΤ*: τοσοῦτον *ς*. 5. ἀβελτερίας *ΣΤΦ*: ἀβελτηρίας *ς*. 6. οὕτω *Ω*, αὐτῷ *krs*. 99, 1. συμβουλεύω] ἀφεῖναι συμβούλευω omnes praeter *Σ*. 3. ἐκέλευετε *ΣΤk*. 5. ἀνθρώπων om *s* et pr *k*. 6. δέχεσθε] προσέχεσθε *s*. καὶ post ἀλλὰ om pr *T*. 100, 2. μιμήσεται *t*, τιμηθήσεται *FΦr*. κατὰ τοῦτο τῶν πολλῶν *ks*.

τῦτο, ἐὰν δ' ἀποτυγχάνῃ, σκήψεις καὶ προφάσεις ἐρεῖ; ἀλλ' ὁ δίκαιον. ὃ γὰρ ἂν ἐξαρκέσειε τοῖς ἀπολωλόσι συμμάχοις ὐδὲ τοῖς παισὶν αὐτῶν ὐδὲ ταῖς γυναιξὶν ὐδὲ τοῖς ἄλλοις διὰ τὴν ἀβελτερίαν τὴν ἐμήν, ἵνα μὴ τὴν τοῦτου λέγω,
101 τοιαῦτα πεπονθέναι· πολλῶ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς ἄφετ' Αἰσχίνῃ τὰ δεινὰ ταῦτα καὶ ὑπερβάλλοντα, ἂν δι' εὐήθειαν ἢ δι' ἄλλην ἄγνοιαν ἠντινοῦν λελυμασμένος φανῇ. ἂν μέντοι διὰ πονηρίαν ἀργύριον λαβὼν καὶ δᾶρα, καὶ τῦτ' ἐξελεγχθῇ σαφῶς ὑπ' αὐτῶν τῶν πεπραγμένων, μάλιζα μέν, εἰ οἷόν τε, ἀποκτείνατε, εἰ δὲ μή, ζῶντα τοῖς λοιποῖς παράδειγμα ποιήσατε. σκοπεῖτε δὴ τὸν ὑπὲρ τύτων ἔλεγχον, ὡς δίκαιος ἔσται, μεθ' ὑμῶν.
102 Ἀνάγκη δή που τοὺς λόγους τούτους Αἰσχίνην πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν τουτονί, τοὺς περὶ τῶν Φωκέων καὶ τῶν Θεσπιέων καὶ τῆς Εὐβοίας, εἴπερ μὴ πεπρακὼς αὐτὸν ἐκὼν ἐξηπάτα, δυοῖν θάτερον, ἢ διαῤῥήδην ἀκούσαντα ὑποσχομένου Φιλίππου ὅτι πράξει ταῦτα καὶ ποιήσει, ἢ εἰ μὴ τοῦτο, γοητευθέντα καὶ φενακισθέντα τῇ περὶ τἄλλα "φιλανθρωπίᾳ καὶ ταῦτ' ἐλπίσαντα παρ' αὐτοῦ·" 374
103 οὐκ ἔνεστι τούτων ὐδὲ θν χωρίς. ἐκ τοίνυν τούτων ἀμφοτέρων μάλιστα πάντων ἀνθρώπων μισεῖν αὐτῷ προσήκει Φίλιππον. διὰ τί; ὅτι τὸ μὲν ἐκείνου μέρος πάντ' αὐτῷ γέγονε τὰ δεινότατα καὶ τὰ αἴσχιστα. ὑμᾶς ἐξηπάτηκεν, ἀδοξεῖ, δικαίως ἀπολωλέναι κρίνεται. εἴ γέ τι τῶν προσηκόντων ἐγίγνετο, ἐν εἰσαγγελίᾳ πάλαι ἂν ἦν· νῦν δὲ διὰ τὴν ὑμετέραν εὐήθειαν καὶ πραότητα εὐθύ-
104 νας δίδωσι, καὶ ταύτας ὀπηνίκα βούλεται. ἔστιν οὖν ὅστις

v. 1. ἂν Σ. ἀλλ' οὐ] οὐ γὰρ Φ. 3. αὐτῶν om FΩtuv, in γρ habet Φ. 101, 2. αἰσχίνην FΦ. 3. ἄλλην τινὰ ἄγν. ks. 5. ἐλεγχθῇ r. 7. λοιποῖς] πολλοῖς FΦΩtuv. 8. τὸν ὑπὲρ τούτων ἔλεγχον Σ: τὸν ἔλεγχον τὸν ὑπὲρ τούτων ς. 102, 1. τούτους om pr v. 2. τουτονὶ post Αἰσχίνην ponunt FΦΩkrstuv. τῶν post καὶ om ΣΦr. 3. Θεσπιέων u. 4. ἐκὼν om s. ὑποσχομένους φίλιππον t. ταῦτα πράξει ks. 103, 1. ἐν χωρίς. ἐκ τοίνυν] ἐν. χωρὶς τοίνυν Φ. 2. μάλιστα] καὶ μάλιζα k. μισεῖν αὐτῷ ante πάντων ponit r. 5. δίκαιος Wolfius. ἀπόλωλε Σ et γρ Φ. κρίνεται καὶ εἰ FΤΦΩkrstuv. γέ] δέ r. 7. ἡμετέραν rtuv. εὐήθειαν καὶ πραότητα ΣTks: ceteri πραότητα καὶ εὐήθειαν.

ὑμῶν φωνὴν ἀκήκοεν Αἰσχίνου κατηγοροῦντος Φιλίππου; τίς δ' ἐξελέγχοντα ἢ λέγοντά τι τοῦτον ἑώρακεν; οὐδὲ εἷς· ἀλλὰ πάντες Ἀθηναῖοι πρότερον κατηγοροῦσι Φιλίππου, καὶ ὁ τυχὼν ἀεί, ὧν ἐδέν ἐδεῖς ἠδίκηται ἰδίᾳ δήπου. ἐγὼ δ' ἐκείνης τὰς λόγους ἐζήτουν παρὰ τούτου, εἴπερ μὴ πεπρακὼς αὐτὸν ἦν, „ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐμοὶ μὲν χρήσασθε ὅ τι βέλεσθε· ἐπίςευσα, ἐξηπατήθην, ἥμαρτον, ὁμολογῶ. τὸν δ' ἄνθρωπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φυλάττεσθε· ἄπιςος, γόης, πονηρός. ἐχ ὁρᾶτε οἷα πεποίηκεν ἐμέ; οἷα ἐξηπάτηκεν;" τούτων οὐδένα ἀκούω τῶν λόγων, οὐδ' ὑμεῖς. διὰ τί; ὅτι οὐ παρακρουσθεὶς δ' ἐξαπατηθεὶς ἀλλὰ μισθώσας αὐτὸν καὶ λαβὼν ἀργύριον ταῦτ' εἶπε, καὶ πρᾶδωκεν ἐκείνῳ, καὶ γέγονε καλὸς κἀγαθὸς καὶ δίκαιος μισθωτὸς ἐκείνῳ, πρεσβευτὴς μέντοι καὶ πολίτης ὑμῖν πρόδοτης καὶ τρὶς, ἐχ ἅπαξ ἀπολωλέναι δίκαιος.

111 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων μόνον δῆλός ἐσθ' ὅτι χρημάτων ἅπαντ' εἶπεν ἐκεῖνα. ἀλλ' ἦκον ὡς ὑμᾶς ἔναγχος Θετταλοὶ καὶ Φιλίππου πρέσβεις μετ' αὐτῶν, ἀξιοῦν-375 τες ὑμᾶς Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι. τῷ προσῆκεν οὖν ἀντεπεῖν τούτοις μάλιστα πάντων ἀνθρώπων; Αἰσχίνῃ τούτῳ. διὰ τί; ὅτι οἷς αὐτος ἀπήγγειλε

112 πρὸς ὑμᾶς, τούτοις τἀναντία ἐποίησεν ἐκεῖνος. οὗτος μὲν γὰρ ἔφη Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς αὐτὸν τειχιεῖν, καὶ τοὺς μὲν Φωκέας οὐκ ἀπολεῖν, τὴν δὲ Θηβαίων ὕβριν καταλύσειν· ὁ δὲ τοὺς μὲν Θηβαίους μείζους ἢ προσῆκε ποιήσας, τὰς δὲ Φωκέας ἄρδην ἀπολώλεκε, καὶ τὰς μὲν

v. 2. τίς] τί ΓΣΤΦΩrsuv. ἢ λέγοντα om Ω, post τι ponit r. ὧν τούτων Ω, τούτων ks. ἑώρακεν Φ, qui sic saepe. 3. πάντες ΣΤkrs: celeri ἅπαντες. πρότερον rs. 4. ἀεὶ ὁ τυχὼν r. οὐδὲν οὐδεὶς ΣΤr: ceteri οὐδεὶς οὐδέν. ἰδίᾳ ἠδίκηται FΦΩrtuw. 5. ἐξήτουν ΣΤ et γρ F. 7. χρῆσθε FΦ. 8. ὦ om ks. 10. οὐδὲν Ωu. 110, 5. μισθ. ἐκείνῳ — ὑμῖν] μισθ. φιλίππῳ — ὑμέτερος ks. 111, 1. μόνον ἐκ τούτων ks. δῆλόν krs. 2. ἐκεῖνα — ὡς] ἐκείνῳ — εἰς r. ὑμᾶς Fjltu. ἔναγχος om ks. 4. τῷ] τὸ k. 5. προσῆκεν ἦν s. οὖν om ks. post ἀνθρώπων, non post τούτοις interpungunt FΓΦΩkstu. 112, 1. πεποίηκεν r. 2. ἔφη om pr Σ. Θεσπιὰς r, idque constanter. 3. ὕβριν ὑμῶν u. F ΓΦΩrtuw.

Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς οὐ τετείχικε, τὸν δὲ Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κορώνειαν προσεξηνδραπόδισται. πῶς ἂν ἐναντιώτερα πράγματ' ἑαυτοῖς τούτων γένοιτο; οὐ τοίνυν ἀντεῖπεν, οὐδὲ διῆρε τὸ στόμα, οὐδ' ἐφθέγξατο ἐναντίον
113 οὐδέν. καὶ σὺχὶ τοῦτό πω θεινόν, τηλικοῦτον ὄν· ἀλλὰ καὶ συνεῖπε μόνος τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἀνθρώπων. καίτοι τοῦτό γε οὐδὲ Φιλοκράτης ἐτόλμησε ποιῆσαι ὁ μιαρός, ἀλλ' Αἰσχίνης οὑτοσί. καὶ θορυβούντων ὑμῶν καὶ οὐκ ἐθελόντων ἀκούειν αὐτοῦ καταβαίνων ἀπὸ τοῦ βήματος, ἐνδεικνύμενος τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ τοῦ Φιλίππου παροῦσι, πολλοὺς ἔφη τοὺς θορυβοῦντας εἶναι, ὀλίγους δὲ τοὺς σωφρονοῦντας, ὅταν δέῃ (μέμνησθε γὰρ δήπου), αὐτὸς ὢν οἶμαι θαυμάσιος στρατιώτης, ὦ Ζεῦ.
114 Ἔτι τοίνυν, εἰ μὲν μηδένα μηδὲν ἔχοντα εἴχομεν δεῖξαι τῶν πρέσβεων, μηδ' ἦν ὥστ' ἰδεῖν ἅπαντας, βασάνους καὶ τὰ τοιαῦθ' ὑπόλοιπον ἂν ἦν σκοπεῖν. εἰ δὲ Φιλοκράτης μὴ μόνον ὡμολόγει παρ' ὑμῖν ἐν τῷ δήμῳ πολλάκις, ἀλλὰ καὶ ἐδείκνυεν ὑμῖν, πυροπωλῶν, οἰκοδομῶν, 376
βαδιεῖσθαι φάσκων κἂν μὴ χειροτονῆτε ὑμεῖς, ξυληγῶν, τὸ χρυσίον καταλλαττόμενος φανερῶς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις, οὐκ ἔνι δήπου τοῦτον εἰπεῖν ὡς οὐκ εἴληφε, τὸν
115 αὐτὸν ὁμολογοῦντα καὶ δεικνύντα. ἔστιν οὖν οὕτω τις ἀνθρώπων ἀνόητος ἢ κακοδαίμων, ὥσθ' ἵνα λαμβάνῃ μὲν Φιλοκράτης, ἀδοξῇ δὲ αὐτὸς καὶ κινδυνεύῃ, ἑξὸν αὐτῷ μετὰ τῶν μηδὲν ἠδικηκότων ἐξετάζεσθαι, τούτοις μὲν πολεμεῖν, πρὸς δ' ἐκεῖνον ἐλθὼν κρίνεσθαι βούλεσθαι; ἐγὼ μὲν οὐδένα οἶμαι. ἀλλὰ πάντα ταῦτ', ἐὰν ὀρθῶς ὑποπτεύσητε, εὑρήσετε μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐναργῆ σημεῖα σοῦ χρήματα τοῦτον ἔχειν.

113, 1. του Ωκτω. δεινὸν om Σ et pr Υ. τηλικοῦτον ὄν] τηλικοῦτον Σ', καίπερ δεινὸν ὂν k, καίπερ ὂν δεινὸν r. 6. τοι add ΣΥκε. 8. μέμνησθε F, μεμνῆσθαι Φk, μεμνᾶσθαι r. γὰρ in γρ Σ. δήπουθεν r. 9. ὢν in γρ Σ. 114, 1. μὲν om Σ. μηδὲν om tuv et pr Ω. 3. τὰ om Ωτων. 5. πυροπωλῶν r, πυρωλῶν t. 6. μὴ om r. 115, 2. ὥστε k. 5. βούλεται omnes, 6. πάντα post ταῦτα ponunt ks. 7. μεγάλα om k,

116 Ὁ τοίνυν ὕστατον μὲν γέγονεν, ἥδενὸς δ' ἐστὶν ἔλαττον σημεῖον τῷ πεπρακέναι τοῦτον ἑαυτὸν Φιλίππῳ, θεάσασθε. ἴστε δήπου πρώην, ὅτ' εἰσήγγειλεν Ὑπερίδης Φιλοκράτην, ὅτι παρελθὼν ἐγὼ δυσχεραίνειν ἔφην ἔν τι τῇ εἰσαγγελίας, εἰ μόνος Φιλοκράτης τοσούτων καὶ τοιούτων ἀδικημάτων αἴτιος γέγονεν, οἱ δ' ἐντία τῶν πρέσβεων μηδενός. καὶ οὐκ ἔφην τοῦθ' οὕτως ἔχειν· οὐδαμοῦ γὰρ ἂν φανῆναι καθ' ἑαυτὸν ἐκεῖνον, εἰ μὴ τὰς συναγωνιζομέ-
117 νους τούτων τινὰς εἶχεν. ἵν' ἐν μήτ' ἀφῶ μήτ' αἰτιάσωμαι μηδένα, ἔφην ἐγώ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ τὰς μὲν αἰτίας εὕρῃ τοὺς δὲ μὴ μετεσχηκότας ἀφῇ, ἀναγὰς ὁ βουλόμενος καὶ παρελθὼν εἰς ὑμᾶς ἀπσφηνάσθω μὴ μετέχειν μηθὲ ἀρέσκειν αὐτῷ τὰ ὑπὸ Φιλοκράτους πεπραγμένα. καὶ τὸν τοῦτο ποιήσαντα ἀφίημι ἔγωγ', ἔφην. ταῦτα 377
γὰρ μνημονεύετε, ὡς ἐγὼ οἶμαι. οὐ τοίνυν παρῆλθεν
118 ἐθέλις δ' ἔδειξεν ἑαυτόν. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐσθ' ἑκάστῳ τις πρόφασις· ὁ μὲν οὐχ ὑπεύθυνος ἦν, ὁ δ' οὐχὶ παρῆν ἴσως, τῷ δὲ κηδεστὴς ἦν ἐκεῖ· τούτῳ δ' οὐδὲν τούτων. ἀλλ' ὥσπαξ πέπρακεν ἑαυτὸν καὶ ἐκ ἐπὶ τοῖς παρεληλυθόσι μεμισθάρνηκε μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα δῆλός ἐστιν, ἐάν περ ἐκφύγῃ νῦν, καθ' ὑμῶν ὑπάρξων ἐκείνῳ, ὥσθ', ἵνα μηθὲν ἐναντίον μηθὲ ῥῆμα πρόηται Φιλίππῳ, οὐδ' ἀφιέντων ἀφίεται, ἀλλ' ἀθοξεῖν κρίνεσθαι πάσχειν ὁτιῶν αἱρεῖται παρ' ὑμῖν μᾶλλον ἢ Φιλίππῳ τι
119 ποτῆσαι μὴ πρὸς ἡδονήν. καίτοι τίς ἡ κοινωνία, τίς ἡ πολλὴ πρόνοια ὑπὲρ Φιλοκράτους αὕτη; ὃς εἰ τὰ πάλλιστα καὶ πάντα τὰ συμφέροντα ἐπεπρεσβεύκει, χρήματα δ' ὡμολόγει λαβεῖν ἐκ τῆς πρεσβείας, ὥσπερ ὁμολογεῖ,

116, 3. εἰσήγγελλεν Σ, εἰσήγγελεν Ω. 4. τι τῶν τῆς Ω. 5. τοιούτων Σks: ceteri τηλικούτων. 6. συμπρέσβεων k. 117, 2. τὰ πεπραγμένα αὐτὰ kr, τὰ πεπραμμένα τὰ αὐτὰ s. 5. πεπραγμένα] εἰρημένα γρ ΣΦ. 6. ποιήσαντα Ωkrtυν. 7. γὰρ] καὶ FΓΦΩτυν, om Σ. ἐγὼ om ks. 118, 2. τις ὡς ἦσαν πρόφασις krs. ἦν] ἐστιν krs. 3. ἦν ἐκεῖ] ἐστιν ἐκεῖνος Σ, ἐστιν ἐκεῖ krs et γρ Σ. 6. ἂν Σ. 7. μηδὲν — μηδὲ] μηδὲ — μηδὲν ΣΤr. 8. οὐδ'] οἱ δὲ μὴ r. ἀφίεται Σkrs, ἀφίσταται γρ Φ: ceteri ἀφίησιν. 119, 2. ὃς] ὃν FΩτυ. 4. ὁμολογεῖ t: ceteri ὁμολόγει.

τοῦτό γ' αὐτὸ φυγεῖν καὶ διευλαβηθῆναι τῷ προῖκα πρεσβεύοντι προσῆκε, καὶ διαμαρτύρασθαι τὸ καθ' αὑτόν. οὐ τοίνυν πεποίηκε τοῦτ' Αἰσχίνης. ταῦτ' οὐ φανερά, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ταῦτ' οὐχὶ βοᾷ καὶ λέγει ὅτι χρήματ' εἴληφεν Αἰσχίνης καὶ πονηρός ἐστιν ἀργυρίου συνεχῶς, οὐ δι' ἀβελτερίαν οὐδὲ δι' ἄγνοιαν, οὐδ' ἀποτυγχάνων;

120 Καὶ τίς μου καταμαρτυρεῖ, φησί, δῶρα λαβεῖν; τοῦτο γάρ ἐστι τὸ λαμπρόν. τὰ πράγματ', Αἰσχίνη, ἅπερ πεῖσόν[τ]' ἐξὶν ἁπάντων, καὶ ὃν ἔνεξ' εἰπεῖν ἐδ' αἰτιάσασθαι ὡς ἢ πεπεισμένα ἢ χαριζόμενά τῳ ἐξι τοιαῦτα, ἀλλ' οἷά περ αὐτὰ προδὲς "καὶ διαφθείρας σὺ πεποίηκας, τοιαῦτ' 378
ἐξεταζόμενα φαίνεται. πρὸς δὲ τοῖς πράγμασιν αὐτὸς αὐτίκα δὴ σὺ σαυτοῦ καταμαρτυρήσεις. ἀπόκριναι γὰρ δεῦρ' ἀναξὰς μοι. οὐ γὰρ δὴ δι' ἀπειρίαν γε οὐ φήσεις ἔχειν ἃ τι εἴπῃς· ὃς γὰρ ἀγῶνας καινὰς ὥσπερ δράματα, καὶ τούτους ἁμαρτύρους, πρὸς διαμεμετρημένην τὴν ἡμέραν αἱρεῖς διώκων, δῆλον ὅτι πάνδεινος εἶ τις.

121 Πολλῶν τοίνυν καὶ δεινῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων Αἰσχίνῃ τούτῳ, καὶ πολλὴν παιδίαν ἐχόντων, ὡς καὶ ὑμῖν οἶομαι δοκεῖν, ἐδὲν ἔξιν οὗ μέλλω λέγειν, ὡς ἐγὼ κρίνω, δεινότερον, οὐδ' ὅ τι μᾶλλον ἐπ' αὐτοφώρῳ δεδωροδοκηκότ' αὐτὸν καὶ πεπρακότα πάντ' ἐξελέγξει. ἐπειδὴ γὰρ ἀπεστέλλετ' αὖθις αὖ τὸ τρίτον τοὺς πρέσβεις ὡς τὸν Φίλιππον, ἐπὶ ταῖς καλαῖς καὶ μεγάλαις ἐλπίσι ταύταις αἷς οὗτος ὑπέσχητο, ἐχειροτονήσατε καὶ τοῦτον κἀμὲ καὶ
122 τῶν ἄλλων τοὺς πλείστους τοὺς αὐτούς. ἐγὼ μὲν δὴ

v. 2. διαμαρτύρασθαι k, διαμαρτύρεσθαι ΣΥΦs. ἑαυτό s.

120, 1. φήσει Σ, φησι t. δῶρα λαβεῖν in γρ FΦ. 4. χαριζ. ἢ πεπεισμ. ks. 5. σὺ ante προδοὺς ponunt krs. 7. δὴ] δὴ μᾶλα γρ ΣΦ. σὺ om r. καταμαρτυρήσεις in γρ Σ. 8. μοι δεῦρο ἀναστὰς Anecd. p. 208, 29, δεῦρό μοι παρελθών p. 429, 20. 9. εἴποις v. κ. καὶ ὥσπερ k. 10. μεμετρημένην ks. 11. αἱρεῖς Ωv. 121, 1. τῶν om Σ. 3. οἶομαι Σ: ceteri οἶμαι. 5. αὐτὸν post πάντα ponunt ks, omissis καὶ πεπρακότα. 6. ἀπεστέλλετ' F ΦΩιων. 8. οὗτος post ὑπισχνεῖτο ponit r. ὑπέσχητο ΣΥ, ὑπέσχετο k, ὑπίσχετο s: ὑπισχνεῖτο ς. 122, 1. τοὺς αὐτούς om ks.

παρελθὼν ἐξωμοσάμην εὐθέως, καὶ θορυβούντων τινῶν καὶ κελευόντων βαδίζειν οὐκ ἂν ἔφην ἀπελθεῖν· οὗτος δ' ἐκεχειροτόνητο. ἐπειδὴ δὲ ἀνέστη μετὰ ταῦθ' ἡ ἐκκλησία, συνελθόντες ἐβουλεύονθ' οὗτοι τίν' αὐτοῦ καταλείψουσιν, ἔτι γὰρ τῶν πραγμάτων ὄντων μετεώρων καὶ τοῦ μέλλοντος ἀδήλου, σύλλογοι καὶ λόγοι παντοδαποὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐγίγνοντο τότε· ἐφοβοῦντο δὴ μὴ σύγκλητος ἐκκλησία γένοιτο ἐξαίφνης, εἶτα ἀκούσαντες ὑμεῖς ἐμοῦ τἀληθῆ ψηφίσαισθέ τι τῶν δεόντων ὑπὲρ τῶν Φω-
123 κέων, καὶ τὰ πράγματ' ἐκφύγοι τὸν Φίλιππον. εἰ γὰρ ἐψηφίσασθε μόνον καὶ μικρὰν ὑπεφήνατ' ἐλπίδα ἡντι- 379
νοῦν αὐτοῖς, ἐσώθησαν ἄν. οὐ γὰρ ἐνῆν, οὐκ ἐνῆν μὴ παρακρουσθέντων ὑμῶν μεῖναι Φιλίππῳ· ὅτε γὰρ σῖτος ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἀσπόρῳ διὰ τὸν πόλεμον γεγονυίᾳ, ὅθ' ἡ σιτοπομπία δυνατὴ τριήρων οὐσῶν ὑμετέρων ἐκεῖ καὶ τῆς θαλάττης κρατουσῶν, αἵ τε πόλεις πολλαὶ καὶ χαλεπαὶ λαβεῖν αἱ τῶν Φωκέων, μὴ οὐ χρόνῳ καὶ πολιορκίᾳ· εἰ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ πόλιν ᾕρει, δύο καὶ εἴκοσιν εἰσιν ἀρι-
124 θμῷ. διὰ δὴ ταῦτα πάντα, ἵνα μηδὲν μετάθησθε ὧν ἐξηπάτησθε, τοῦτον αὐτοῦ κατέλιπον. ἐξωμόσασθαι μὲν δὴ μὴ μετ' αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν καὶ ὑποψία μεγάλη. „τί λέγεις; ἐπὶ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἀγαθὰ οὐχὶ βαδίζεις ἀπαγγείλας οὐδὲ πρεσβεύεις;" ἔδει δὲ μένειν. πῶς οὖν; ἀῤῥωστεῖν προφασίζεται, καὶ λαβὼν Ἐξήκεστον τὸν ἰατρὸν ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ προσελθὼν τῇ βουλῇ ἐξώμοσεν
125 ἀῤῥωστεῖν τουτονὶ καὶ αὐτὸς ἐχειροτονήθη. ἐπειδὴ δὲ

v. 1. ἐξωμολογησάμην Σ. 3. δὲ] γὰρ s. 8. γένηται ks.
9. ψηφίσαισθέ Σtuv, ψηφίσεσθέ krs, ψηφίσαισθε F, ψηφίσασθε Ω, ψηφίσησθε ΥΦ. 123, 1. ἐκφεύγοι Υ, ἐκφεύγοι Σ. 2. ἀπεφήνατ' Υ. 3. οὐκ ἐνῆν in γρ Σ. 4. μεῖναί τι φ. FΥΦΩrtuv. 5. ἦν Σ Υk: ceteri ἐνῆν. ἐν om Ωu. 6. σιτοπομπεία Ωtu. δύναται Σ. τριηρῶν FΣΥΦt. ἡμετέρων r. 7. κρατουσῶν] κρατούντων ὑμῶν γρ ΣΦ. 8. οὐ om pr Σ. 124, 4. τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' Σks: ceteri τηλικαῦτα καὶ τοσαῦτα. βαδίζειν rs. 5. ἀπήγγειλας rs, om pr F. 7. ἀδελφὸς Φ: ἀδελφὸς ς. καὶ — αὐτὸς om u. ἐξώμοσεν Σ: ceteri ἐξωμόσατο. 125, 1 ἀῤῥωστεῖν] αὐτὸν ἀῤῥωστεῖν r.

ἀπωλώλεσαν οἱ Φωκεῖς ὕστερον ἡμέραις πέντε ἢ ἕξ, καὶ τέλος εἶχε τὸ μίσθωμα ὥσπερ ἄν ἄλλο τι τούτῳ, καὶ ὁ Δερκύλος ἐκ τῆς Χαλκίδος ἦλθεν ἀναῤῥήξας καὶ ἀπήγγειλεν ὑμῖν ἐκκλησιάζουσιν ἐν Πειραιεῖ ὅτι Φωκεῖς ἀπολώλασι, καὶ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτ' ἀκούσαντες εἰκότως κἀκείνοις συνήχθεσθε καὶ αὐτοὶ ἐξεπέπληχθε, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν κατανομίζειν ἐψηφίζεσθε καὶ τὰ φρούρια ἐπισκευάζειν καὶ τὸν Πει-
126ραιᾶ τειχίζειν καὶ τὰ Ἡράκλεια ἐν ἅπασι θύειν, — ἐπειδὴ ταῦτ' ἦν καὶ τοιαύτη ταραχὴ καὶ θόρυβος περιειστήκει τὴν πόλιν, τηνικαῦτα ὁ σοφὸς καὶ δεινὸς οὗτοσὶ καὶ εὔφωνος οὔτε βουλῆς οὔτε δήμου χειροτονήσαντος αὐτὸν ᾤχετο πρεσβεύων ὡς τὸν ταῦτα πεποιηκότα, οὔτε τὴν ἀῤῥωστίαν, ἐφ' ᾗ τότ' ἐβεμόσασθ', ὑπολογισάμενος, οὐθ' ὅτι πρεσβευτὴς ἄλλος ἦρητο ἀνθ' αὐτοῦ, οὐθ' ὅτι τῶν τοιούτων ὁ νόμος θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι
127κελεύει, οὐθ' ὅτι πάνδεινόν ἐστιν ἀπηγγελκότα ὡς ἐπεκεπήρυκται χρήμασι αὐτῷ ἐν Θήβαις, ἐπειδὴ Θηβαῖοι πρὸς τῷ τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἔχειν καὶ τῆς Φωκέων χώρας ἐγκρατεῖς γεγόνασι, τηνικαῦτα εἰς μέσας τὰς Θήβας καὶ εἰ τῶν Θηβαίων στρατόπεδον βαδίζειν· ἀλλ' οὕτως ἔπῃρον ἦν καὶ ὅλος πρὸς τὰ λήμματα καὶ τὰ ἀωροδοκήματα, ὥστε πάντα ταῦτα ἀνελὼν καὶ παρεὶς ᾤχετο.

128 Καὶ τοσούτου τοῦ πράγματος ὄντος, ἔτι πολλῷ δεινότερά ἐστιν ἃ ἐκεῖσε ἐλθὼν διεπράξατο. ἁπάντων γὰρ ὑμῶν τουτωνὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἔτι δεινὰ καὶ

ν. 1. ἀπολώλεσαν Ωrtu, ἀπολώλεσαν k; ἀπωλώλεισαν s. 3. δερκῦλος rx, δερκύλλος ks. 4. ἡμῖν Ωkrstu. 5. τοῦτ' ks. 6. αὐτὸν υ, ἑαυτοῖς ΣΤ et γρ F. 126, 1. ἐπιτειχίζειν r. 2. ταῦτ' ἦν καὶ om ks. τοιαύτη Σks, τηλικαύτη γρ ΣΦ: τοσαύτη ς. τοιοῦτος Σks. περιεστήκει Ωl. 3. σοφὸς καὶ δεινὸς οὗτος ΣΤt, δεινὸς καὶ σοφὸς οὗτος FΦΩrtuv, σοφὸς οὑτοσὶ καὶ δεινὸς ks. 4. καὶ ἄφωνος καὶ εὔφωνος r. 5. τὸν om pr Ωl. 6. ᾗ] ἣν γρ Φ. τότ'] ταῦτα FΩtuv. 7. ἀνθ' αὐτοῦ Σ: ἀντ' αὐτοῦ ς. 8. εἶναι om Ωl. 127, 1. οὐθ' ks. 3. τῆς τῶν φων. Φs. 5. οὗτος Σ. ἦν ἔπῃρον ks. 6. ὅλως TΩrtuv. καὶ τῷ ἀωροδοκήματι om ksu. 7. ἅπαντα krs. 128, 1. τοῦ om Ωtuv, in γρ habet Φ. πολλῷ om ks. 3. τουτωνὶ in γρ Φ.

σχέτλια ἡγουμένων τοὺς ταλαιπώρους πάσχειν Φωκέας, ὥστε μήτε τοὺς ἐκ τῆς βουλῆς θεωροὺς μήτε τοὺς θεσμοθέτας εἰς τὰ Πύθια πέμψαι, ἀλλ' ἀποστῆναι τῆς πατρίου θεωρίας, οὗτος εἰς τἀπινίκια τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ πολέμου, ἃ Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος ἔθυον, εἱστιᾶτο ἐλθὼν καὶ σπονδῶν μετεῖχε καὶ εὐχῶν, ἃς ἐπὶ τοῖς τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων τείχεσι καὶ χώρᾳ καὶ ὅπλοις ἀπολωλόσιν εὔχετο ἐκεῖνος, καὶ συνεστεφανοῦτο καὶ συνεπαιώνιζε Φιλίππῳ καὶ φιλοτησίας προὔπινεν.

129 Καὶ ταῦτ' οὐκ ἔνεστιν ἐμοὶ μὲν οὕτω τρύτῳ δ' ἄλλως πως εἰπεῖν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς ἐξωμοσίας ἐν τοῖς 381
κοινοῖς τοῖς ὑμετέροις γράμμασιν ἐν τῷ μητρῴῳ ταῦτ' ἐστίν, ἐφ' οἷς ὁ δημόσιος τέτακται, καὶ ψήφισμα ἄντικρυς περὶ τούτου τοῦ ὀνόματος γέγραπται· ὑπὲρ δ' ὧν ἐκεῖ διεπράξατο, οἱ συμπρεσβεύοντες καὶ παρόντες καταμαρτυρήσουσιν, οἵπερ ἐμοὶ ταῦτα διηγοῦντο· οὐ γὰρ ἔγωγ' αὐτοῖς συν-
130 επρέσβευσα, ἀλλ' ἐξωμοσάμην. Καί μοι λέγε τὸ ψήφισμα καὶ τὰ γράμματα, καὶ τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τίνας οὖν εὐχὰς ὑπολαμβάνετ' εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς τὸν Φίλιππον ὅτ' ἔσπενδεν, ἢ τοὺς Θηβαίους; ἆρ' οὐ κράτος πολέμου καὶ νίκην αὑτοῖς καὶ τοῖς συμμάχοις διδόναι, καὶ τἀναντία τοῖς τῶν Φωκέων; οὐκοῦν ταῦτα συνεύχετο ἔτος καὶ κατηρᾶτο τῇ πατρίδι, ἃ νῦν εἰς κεφαλὴν ὑμᾶς αὐτῷ δεῖ τρέψαι.

131 Οὐκοῦν ᾤχετο μὲν παρὰ τὸν νόμον, ὃς θάνατον κελεύει τούτων τὴν ζημίαν εἶναι· ἐλθὼν δ' ἐκεῖσε ἑτέρων θανάτων ἄξια ποιῶν πέφανται· τὰ δὲ πρόσθεν πεπρα-

v. 1. φάσκειν s. 7. χώραις r et rc ΣΥ. 8. εὔχετο ΣΥ, ἠύχετο F: ηὔχετο ς. συνεπαιάνιζε s et rc v. 9. προὔτεινέν pr Υ et γρ F. 129, 1. μὲν om Λτυ. 5. ἐκεῖ] ἐκεῖσε ἐλθὼν krs. διεπράξαντο pr v. 6. συμπρεσβεύσαντες s. καταμαρτυροῦσιν krs. 7. ἐμοὶ] παρ' ἐμοὶ r. 130, 3. titulos om Σ. γράμματα om ΥΦt. 4. τοῖς θεοῖς φίλιππον Λ, τὸν φίλιππον τοῖς θεοῖς ks. 6. πολέμου post νίκην ponit Σ. 7. τἀναντία τούτων τ. krs. 8. συνεύχετο Σ: συνηύχετο ς. 131, 1. θάνατον μὲν κ. r. 3. δὲ πρόσθεν Σ et γρ Φ: ceteri δ' ἔμπροσθεν.

γμένα καὶ πεπρεσβευμένα ὑπὲρ τούτων ἀποκτείνειεν ἂν αὐτὸν δικαίως. σκοπεῖτε τοίνυν τί ἔσται τίμημα, ὃ ταύτην ἕξει τὴν ἀξίαν ὥστε τοσούτων ἀδικημάτων ἀξιόχρεων
132φαίνεσθαι. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοσίᾳ μὲν ἅπαντας ὑμᾶς καὶ ὅλον τὸν δῆμον πᾶσι τοῖς πεπραγμένοις ἐκ τῆς εἰρήνης ἐπιτιμᾶν, καὶ μήτε τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι ποινωνεῖν ἐθέλειν δυσκόλως τ' ἔχειν καὶ ὑπόπτως πρὸς τὸν Φίλιππον, ὡς ἀσεβῶν καὶ δεινῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων καὶ οὔτε δικαίων οὔθ' ὑμῖν382 συμφερόντων, εἰς δὲ τὸ δικαστήριον εἰσελθόντας τὰς ὑπὲρ τούτων εὐθύνας δώσοντας, ὅρκον ὑπὲρ τῆς πόλεως ὀμωμοκότας, τὸν ἁπάντων τῶν καιρῶν κύριον, καὶ ὃν εἰλήφατ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τοιαῦτα πεποιηκότα, τοῦτον
133ἀφεῖναι; καὶ τίς οὐ δικαίως ὑμῖν ἐγκαλέσει τῶν ἄλλων πολιτῶν, μᾶλλον δ' ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, ὁρῶν Φιλίππῳ μὲν ὑμᾶς ὀργιζομένους, ὃς ἐκ πολέμου ποιούμενος εἰρήνην παρὰ τῶν παλαιόντων τὰς πράξεις ἐωνεῖτο, πρᾶγμα πολλὴν συγγνώμην ἔχον διαπραττόμενος, τοὺς δ' ἀφιέντας, ὃς τὰ ὑμέτερα ἔτως αἰσχρῶς ἀπέδοτο, τῶν νόμων τὰ ἔσχατα τατταόντων ἐπιτίμια, ἐάν τις ταῦτα ποιῇ.
134 Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τοιοῦτος ἥξει τις λόγος παρὰ τούτων, ὡς ἀρχὴ γενήσεται πρὸς Φίλιππον ἦθρας, εἰ τῶν πρεσβευσάντων τὴν εἰρήνην κατεψηφισάσθε. ἐγὼ δ', εἰ τοῦτ' ἐστὶν ἀληθές, οὐκ ἔχω σκοπούμενος εὑρεῖν ὅ τι μεῖζον τούτου κατηγορήσω. εἰ γὰρ ὁ τῆς εἰρήνης χρήματ' ἀναλώσας ὥστε τυχεῖν, οὗτος οὕτω νῦν γέγονε φοβερὸς καὶ μέγας ὥστε τῶν ὅρκων καὶ τῶν δικαίων ἀμε-

ν. 2. τίμημα ἴσται FΦΩrtuv. τοιαύτην ς. 3. ἀδικημάτων] πραγμάτων ΣΥ et γρ F. 132, 1. ὦ om ks. 2. ὑμᾶς om Ωtv. πᾶσι ΣΥk: ceteri ἅπασι. 4. τῶν om T. 7. δὴ tu. τὰς om T. 8. δικ. καὶ τὸν ὅρκον FΦΩrtuv. ὑπὲρ] τὸν ὑπὲρ FΥΦ Ωrtuv. 9. τῶν om T. 133, 1. ὑμῖν ἐγκαλέσει r, ἂν ὑμῖν ἐγκαλέσειε ks. τῶν om Ω. 2. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ks. 3. ἐκ τοῦ πολέμου k. 4. τὴν εἰρήνην FΦΩrstuv. ὠνεῖτο ks. 7. ταττόντων] τὰ τέτων u. τις om t, ante ἥξει penit r. 134, 2. πρὸς] τῆς πρὸς FΦΩkstuv, τῆς πρὸς τὸν r. 5. μεῖζον τούτου ΣΤks: ceteri τούτου μεῖζον. 6. νῦν om ΣΤ. 7. ἀμελήσαντας FΦ.

λήσαντας ὑμᾶς ἤδη σὶ Φιλίππῳ χαριεῖσθε σκοπεῖν, τί
135 παθόντες ἂν οἱ τούτων αἴτιοι τὴν προσήκουσαν δίκην
δεδωκότες εἶεν; οὐ μὴν ἀλλ' ὅτι καὶ φιλίας ἀρχὴ συμ-
φερούσης ὑμῖν οὕτω μᾶλλον ἐκ τῶν εἰκότων γενήσεται,
καὶ τοῦτ' οἶσμαι δείξειν. εὖ γὰρ εἰδέναι χρὴ τοῦθ', ὅτι οὐ
καταφρονεῖ Φίλιππος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως τῆς
ὑμετέρας, οὐδ' ἀχρηστοτέρους νομίσας ὑμᾶς Θηβαίων[383]
ἐκείνους εἶλεν ἀνθ' ὑμῶν. ἀλλ' ὑπὸ τούτων ἐδιδάχθη
καὶ ταῦτ' ἤκουσεν, ἃ καὶ πρότερόν ποτ' εἶπον ἐγὼ πρὸς
136 ὑμᾶς ἐν τῷ δήμῳ καὶ τοῦτον ἐδεῖς ἀντεῖπεν, ὡς ὁ μὲν
δῆμός ἐστιν ἀσταθμητότατον πρᾶγμα τῶν πάντων καὶ
ἀσυνθετώτατον, ὥσπερ ἐν θαλάττῃ πνεῦμα ἀκατάστα-
τον, ὃς ἂν τύχῃ, κινούμενον. ὁ μὲν ἦλθεν, ὁ δ' ἀπῆλ-
θεν· μέλει δ' οὐδενὶ τῶν κοινῶν, οὐδὲ μέμνηται. δεῖ δέ
τινας φίλους ὑπάρχειν τοὺς ἕκαστα πράξοντας ἐν ὑμῖν
αὐτῷ καὶ διοικήσοντας, οἷον αὐτὸς δή· κἄνπερ αὐτῷ τοῦτο
κατασκευασθῇ, πᾶν ὅ τι ἂν βούληται παρ' ὑμῖν ῥᾳδίως
137 διαπράξεται. εἰ μὲν οὖν ἤκουσεν, οἶμαι, τοὺς τότε ταῦ-
τα πρὸς αὑτὸν εἰπόντας παραχρῆμα, ὡς δεῦρ' ἐπανῆλ-
θον, ἀποστετυμπανισμένους, ἐποίησεν ἂν ταὐτὸ τῷ βα-
σιλεῖ· τί δ' ἦν ὃ ἐκεῖνος ἐποίησεν; ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ Τι-
μαγόρου καὶ τετταράκοντα τάλαντα, ὡς λέγεται, δεδω-
κὼς αὐτῷ, ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν ἐπύθετο αὐτὸν τεθνεῶτα
καὶ οὐδὲ τοῦ ζῆν ὄντα κύριον αὐτῷ βεβαιῶσαι, μή τί
γ' ἃ ἐκείνῳ τόθ' ὑπέσχετο πρᾶξαι, ἔγνω τὴν τιμὴν οὐχὶ

v. l. χαριεῖσθαι F, χαριεῖσθαι Φrv. 135, 1. εἶεν] ἂν εἶεν ς. 2. ἡμῖν FΦkrs. οὕτω om FΦΩv. 5. ἡμετέρας k. ὑμᾶς νομίσας r, νομίσας ἡμᾶς F, νομίσας omisso pronomine ΣTks. 6. ἐδιδάχθη ante ὑπὸ ponit r. 7. ἃ] ἅπερ FTtu. 136, 2. post ἐστιν cum Σ omisi ὄχλος. πρᾶγμα τῶν] πραγμάτων Σr. πάντων ΣTks: ceteri ἁπάντων. 3. ἀσυνετώτατον FΣTΦkrtuv et corr Ω. cf. Anecd. p. 456, 19. 4. κινούμενος ΣΓΦ, κινούμενον Ft. ὁ μὲν om pr Σ. 5. οὐδὲ] ἀλλ' οὐδὲ FTΩrtuv et γρ Φ. 6. ἐν] παρ' ks. 7. αὐτῷ] οὕτω krs. αὐτὸς δή] αὐτὸ δὴ tu, αὐτῷ δή Ω, αὐτῷ δοκεῖ mg Ω, ἂν αὐτῷ δοκῇ ks. 8. κατεσκευάσθη rs. 137, 1. ταῦτα om T. 3. τῷ post ταὐτὸ expungendum censeo. 5. τεττεράκοντα Φ. 7. τοῦ] τὸ corr v. 8. ἃ] αν Σ. ὑπέσχητο T cum Anecd. p. 177, 13.

τῷ κυρίῳ τῶν πραγμάτων δεδοικώς. καὶ γάρ τοι πρῶτον μὲν Ἀμφίπολιν πάλιν ὑμετέραν δούλην κατέστησαν, ἣν τότε σύμμαχον αὐτοῦ καὶ φίλην ἔγραψεν· εἶτ'
138 οὐθενὶ πώποτ' ἔδωκε χρήματα τοῦ λοιποῦ. ταὐτὸ τοίνυν τοῦτ' ἂν ἐποίησε Φίλιππος, εἴ τινα τούτων εἶδε δίκην δόντα, καὶ νῦν, ἂν ἴδῃ, ποιήσει. ἐπειδὰν δ' ἀκούῃ λέγοντας, εὐδοκιμοῦντας ἐν ὑμῖν, ἑτέρους πρίνοντας, τί καὶ ποιήσῃ; "ζητῇ πόλλ' ἀναλίσκειν, ἔξὸν ἐλάττω, καὶ πάντας θερα- 384
πεύειν βέλτιστα, δυ' ἢ τρεῖς ἐξόν; μαίνοιτο μέντ' ἄν. ἐδὲ γὰρ τὴν τῶν Θηβαίων πόλιν εἵλετο δημοσίᾳ ποιεῖν ὁ Φίλιππος εὖ, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πρέσβεων
139 ἐπαίσθη. ὃν δὲ τρόπον, φράσω πρὸς ὑμᾶς ἐγώ. ἦλθον ὡς αὐτὸν πρέσβεις ἐκ Θηβῶν, ὅτε περ καὶ παρ' ὑμῶν ἡμεῖς ἦμεν ἐκεῖ. τούτοις χρήμασ' ἐκεῖνος ἠβούλετο δοῦναι, καὶ πάνυ γε, ὡς ἔφασαν, πολλά. οὐκ ἐδέξαντο οὐδ' ἔλαβον ταῦτα οἱ τῶν Θηβαίων πρέσβεις. μετὰ ταῦτα ἐν θυρίᾳ τινὶ καὶ δείπνῳ πίνων καὶ φιλανθρωπευόμενος πρὸς αὐτοὺς ὁ Φίλιππος ἄλλα τε δὴ πολλά, οἷον αἰχμάλωτα καὶ τοιαῦτα, καὶ τελευτῶν ἐπώμοτ' ἀργυρᾷ καὶ χρυσᾷ προὔπινεν αὐτοῖς. πάντα ταῦτα ἐκεῖνοι διεω-
140 σθοῦντο καὶ οὐδαμῇ προΐεντο ἑαυτούς. τελευτῶν δὲ Φίλων, εἷς τῶν πρέσβεων, εἶπεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγον οὐχ ὑπὲρ Θηβαίων ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν ἄξιαν εἰρῆσθαι. ἔφη γὰρ τὸν Φίλιππον ὁρῶν μεγαλοψύχως καὶ φιλανθρώπως ἔχοντα πρὸς αὐτοὺς ἥδεσθαι καὶ χαίρειν· αὐτοὶ μὲν οὖν ὑπάρχειν αὐτῷ φίλοι καὶ ξένοι καὶ ἄνευ τῶν δώρων τούτων, εἰς δὲ τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἐν οἷς

v. 2. πάλιν ΤΦΩtuv: πόλιν ς. ἡμετέραν k. κατέπεμψεν Σ.
138, 1. χρήματ' ἔδωκε r. τοίνυν om ri 2. ὁ φίλιππος Fks. 3. δόντα ΣΓ: διδόντα ς. εἰδῇ FΣΦkstv. ἀκούᾳ FΓΦrtuv. 4. ποιήσῃ ζητῇ Σ et γρ Φ, ποιήσει ζητεῖ r, ποιῆσαι ζητῇ FΦs, ποιῆαι ζητεῖ ΨΩtuv, ποιησαι ζητοίη k et γρ uv. 6. βούληται F ΣΓΦi.u, βούλεται tv, βούλοιτο Ωk. 139, 1. ἐγώ om k. ἦκον rs. 2. ὡς] πρὸς s. πρέσβεις om s et pr k. 3. ἐβούλετο Σ. 6. καὶ δείπνῳ om ks. 8. καὶ τὰ τοιαῦτα FΦΩkrstuv. 9. προὔτεινεν Ωtuv. πάντα ταῦτα ΣΓ: ταῦτα πάντα ς. ἐθεσθοῦντο Ωkrs. 140, 1. οὐδαμῶς r. 2. λόγον ὃν οὐχ FΦi. 3. θηβῶν k. 4. ὁρῶν καὶ μ ΣΓk. 5. πρὸς αὐτοὺς om k.

ἦν τότε, τὴν φιλανθρωπίαν αὐτὸν ἠξίουν ταύτην προσθέντα ἄξιόν τι καὶ αὑτοῦ καὶ τῶν Θηβαίων πρᾶξαι, καὶ ὅλην τε τὴν πόλιν οὕτω καὶ σφεῖς ὁμολόγως ὑπάρ-
141 ξειν αὐτῷ. καὶ γάρ τοι σκέψασθε τί τοῖς Θηβαίοις γέγονεν ἐκ τούτων καὶ τί συμβέβηκε, καὶ θεάσασθε ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἥλικον ἐστὶ τὸ μὴ πωλεῖν τὰ τῆς πόλεως. πρῶτον μὲν τοίνυν εἰρήνη γέγονεν αὐτοῖς πονοῦσι καὶ ταλαιπωρουμένοις ἤδη τῷ πολέμῳ καὶ ἡττω- 385
μένοις, εἶτα τῶν ἐχθρῶν Φωκέων ἄρδην ὄλεθρος καὶ ὅλων τῶν τειχῶν καὶ τῶν πόλεων ἀναίρεσις. ἆρα καὶ μόνα ταῦτα; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἔτι πρὸς τούτοις Ὀρχομενός, Κορώνεια, Κορσιαί, τὸ Τιλφωσσαῖον, τῆς τῶν
142 Φωκέων χώρας ὁπόσην βούλονται. τοῖς μὲν δὴ Θηβαίοις ταῦτ' ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονεν, ὧν οὐδ' ἂν εὔξαιντο δήπου μείζονα· τοῖς δὲ πρέσβεσι τοῖς τῶν Θηβαίων τί; οὐδὲν πλὴν τὸ τούτων αἰτίους γεγενῆσθαι τῇ πατρίδι τοῦτο δὲ καλὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σεμνὸν εἰς ἀρετῆς λόγον καὶ δόξης, ἣν οὗτοι χρημάτων ἐπέδοντο. ἀντιθῶμεν δή, τί τῇ τῶν Ἀθηναίων πόλει γέγονεν ἐκ τῆς εἰρήνης καὶ τί τοῖς πρέσβεσι τοῖς τῶν Ἀθηναίων, καὶ
143 θεωρεῖτε. εἰ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις αὐτοῖς. τῇ πόλει μὲν τοίνυν ἀφεστηκέναι μὲν ἁπάντων καὶ τῶν πεπραγμάτων καὶ τῶν συμμάχων, ὁμωμοκέναι δὲ Φιλίππῳ, κἂν ἄλλος τις ἴῃ ποτ' ἐπ' αὐτὰ βουλόμενος σώζειν, ὑμᾶς πωλύσειν καὶ τὸν μὲν ὑμῖν βουλόμενον παραδόναι ἐχθρὸν ἡγήσεσθαι καὶ πολέμιον, τὸν δὲ ἀπεστερημένα σύμμα-
144 χον καὶ φίλον. ταῦτα γὰρ ἐοθ' ἃ συνεῖπε μὲν Αἰσχίνης

v. 1. αὐτὸν om k. 2. καὶ post τι om k. 3. τε ΣTks, δὲ F; ceteri δὲ. σφεῖς Σ: σφᾶς ς. ὑπάρχειν ks. 141, 1. τοι] τι s. 2. τί ἡμῖν συμβέβηκε rs. 4. post πόλεως omisi πράγματα cum Σks. 6. ἐχθρῶν om k. 9. κορσίαι t cum pr v et corr Jl, κορσια Σ. τιλφώσσιον FΦv, τιλφωσσῖον krs. τῶν om FΦΩrtuv. 142, 1. ὁπόσην βούλονται ΣT et γρ Φ: ὅσην ἠβούλοντο ς. δὴ om Ωs. 7. Ἀθηναίων] Θηβαίων krs. 143, 3. δὲ] δὴ Φr. 4. ἄλλος τις] τις ἄλλος FΦΩrtuv. ποτ' om r. ἡμᾶς kr.

5. κωλύσειν Tr et γρ Φ. ἡμῖν FΣTΦkrs. 6. ἡγήσασθαι F, ἡγήσασθαι ΦΩkrstuv.

οὑτοσί, ἔγραψε δ' ὁ τούτου συνεργὸς Φιλοκράτης· καὶ κρατοῦντος ἐμοῦ τὴν προτέραν ἡμέραν, καὶ πεπεικότος ὑμᾶς τὸ τῶν συμμάχων δόγμα κυρῶσαι καὶ καλέσαι τοὺς πρέσβεις τοὺς τοῦ Φιλίππου, ἐκκρούσας οὗτος εἰς τὴν ὑστεραίαν τὴν Φιλοκράτους γνώμην ἔπεισεν ἑλέσθαι, ἐν ᾗ καὶ ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλ' ἔτι τούτων δεινότερά ἐστι
145 γεγραμμένα. τῇ μὲν δὴ πόλει ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης 386
γέγονεν, ὧν οὐδ' εὑρεῖν αἰσχίω ῥᾴδιον· τοῖς δὲ πρέσβεσι τί τοῖς ταῦτα πράξασιν; τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ πάνθ', ὅσα ἑωράκαθ' ὑμεῖς, οἰκίας, ξύλα, πυρούς· ἀλλ' ἐν τῇ τῶν ἀπολωλότων συμμάχων χώρᾳ κτήματα καὶ γεωργίαι παμπληθεῖς, Φιλοκράτει μὲν τάλαντον ἔχουσαι πρόσοδον,
146 τούτῳ δ' Αἰσχίνῃ τριάκοντα μνᾶς. καίτοι πῶς οὐ δεινὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σχέτλιον τὰς τῶν ὑμετέρων συμμάχων συμφορὰς προσόδους τοῖς πρέσβεσι τοῖς ὑμετέροις γεγενῆσθαι, καὶ τὴν αὐτὴν εἰρήνην τῇ μὲν ἐκπεμψάσῃ πόλει τῶν μὲν συμμάχων ὄλεθρον, τῶν δὲ κτημάτων ἀπόστασιν, ἀντὶ δὲ δόξης αἰσχύνην γεγενῆσθαι; τῶν δὲ πρέσβεων τοῖς κατὰ τῆς πόλεως ταῦτα πράξασι προσόδους εὐπορίας κτήματα πλοῦτον ἀντὶ τῶν ἐσχάτων ἀποριῶν εἰργάσθαι; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς Ὀλυνθίους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

147 Οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἂν εἰ καὶ τοιοῦτό τι τολμήσει λέγειν, ὡς οὐκ ἦν καλὴν οὐδ' οἵαν ἠξίουν ἐγὼ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι κακῶς τῷ πολέμῳ τῶν στρατηγῶν κεχρημένων. ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς θεῶν ἐρωτήσατ' αὐτὸν μεμνημένοι, πότερον ἐξ ἑτέρας τινὸς ᾤχετο πρεσβεύων

v. 1. οὑτοσὶν *s*. 4. τοὺς om *ks*. 5. τὴν] τοῦ *r*. ἔπεισεν] ἔπεισεν ὑμᾶς *Fks*. 6. ἄλλα om *ks*. δεινότερα] δεινὰ *ks*. ἐστι] ἔνεστι *ks*. 145, 2. πρεσβεῦσι *Ω*. 4. ἀλλ'] ἀλλ' ἃ *r*. 6. τάλαντα *Ωtu*. 146, 2. ἡμετέρων *k*. 3. ἡμετέροις *kr*. 5. μὲν om *Σ*. 7. τῶν δὲ πρέσβεων *Σ*: ceteri τοῖς δὲ πρέσβεσι. 9. ἐργάσασθαι *Ωu*. 10. μοι] μοι τούτων *FΦΩkrstuv*. ὀλυνθίων *krs*, om *v*. 147, 1. τοιοῦτόν *Φkrs*. 2. καλὴ *FΣΥΦtu* et pr *Ωv*. 5. τινός om *ks*.

πόλεως ἢ ταύτης αὐτῆς. εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἑτέρας, ἣν κεκρατηκέναι τε τῷ πολέμῳ φήσει καὶ χρηςὺς ἔχειν τὺς ςρατηγούς, εἰκότως χρήματ' εἴληφεν· εἰ δ' ἐκ ταύτης αὐτῆς, τίνος ἕνεκα, ἐφ' οἷς ἡ πέμψασα πόλις τῶν ἑαυτῆς ἀπέστη, ἐπὶ τούτοις οὗτος δῶρα προσλαβὼν φαίνεται; "τῶν 387
γὰρ αὐτῶν ἔδει τήν τε πέμψασαν πόλιν τυγχάνειν καὶ τὺς
148 ἐκ ταύτης πρέσβεις, εἴπερ τι τῶν δικαίων ἐγίγνετο. ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. πότερ' οἴεσθε πλέον Φωκέας Θηβαίων ἢ Φίλιππον ὑμῶν κρατεῖν τῷ πολέμῳ; ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι Φωκεῖς Θηβαίων. εἶχόν γε Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν καὶ τὸ Τιλφωσσαῖον, καὶ τὺς ἐν Νέωσιν ἀπειλήφεσαν αὐτῶν, καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίους ἀπεκτόνεσαν ἐπὶ τῷ Ἡδυλείῳ, καὶ τρόπαιον εἱστήκει, καὶ ἱπποκράτουν, καὶ κακῶν Ἰλιὰς περι-
149 ειστήκει Θηβαίους. ὑμῖν δὲ τοιοῦτο μὲν οὐδὲν οὔτ' ἦν μήτε γένοιτο τοῦ λοιποῦ, τοῦτο δ' ἦν τὸ δεινότατον τῦ πρὸς Φίλιππον πολέμυ· οὐκ ἠδύνασθε κακῶς, ἡνίκα ἐβύλεσθε, ποιεῖν ἐκεῖνον. τοῦ δὲ μὴ πάσχειν αὐτοὶ πᾶσαν ἄδειαν ἤγετε. τί ποτ' οὖν ἐκ τῆς αὐτῆς εἰρήνης τοῖς μὲν Θηβαίοις, τοῖς τοσοῦτο κρατυμένοις τῷ πολέμῳ, καὶ τὰ ἑαυτῶν κομίσασθαι καὶ τὰ τῶν ἐχθρῶν προσλαβεῖν γέγονε, τοῖς δ' Ἀθηναίοις ὑμῖν, καὶ ἃ τῷ πολέμῳ διεσώζετο, ταῦτ' ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἀπολωλεκέναι; ὅτι τἀκείνων μὲν οὐκ ἀπέδονθ' οἱ πρέσβεις, τὰ δ' ὑμέτερα οὗτοι πε-

v. 1. αὐτῆς] τῆς αὐτῆς ΣΤΩtuv. ἐξ] καὶ s. 2. τε om FΦ Ωtu et pr v. πολέμῳ] φιλίππῳ Ωtu. τοὺς om ΣΤΦkrs. 3. ταύτης] τῆς ΣΤ et γρ F. 5. δωρεὰς Σks. 148, 1. post ἐγίγνετο cum ΣΤΩtuv omisi haec: νῦν δὲ ἡ μὲν πόλις τῶν αὐτῆς ἀφέστηκεν, οὗτος δὲ χρήματα εἴληφεν. 2. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ ΣΤ et γρ F. πότερον ks. 3. πλέον post Φωκέας ponit Τ. Φωκέας Θηβαίων] φωκέων Φ. 4. εὖ om krs. 5. γε Σ, γὰρ ΤΦΩtuv, μέν γε kr, μὲν γὰρ FΣ. τιλφώσαιον FΣΦ, τιλφωσαῖον krs. 6. ἐν Νέωσιν] ἐννεώσινας k, ἐννεωσίνας r. 149, 1. τοιοῦτον Φk rs cum Anecd. p. 147, 8. οὐδὲν om FΩtuv. 3. ἐδύνασθε Σ. 4. πάσχειν ἔτι αὐτοὶ Fr. 6. τοῖς om ks. τοσοῦτο ΣΤΦ, τοσοῦτον krs et corr v, τοσούτωι F, τοσούτῳ Ωtuv. 7. γέγονε] ἐγγέγονε r: k utrum habeat non liquet. 9. τἀκείνων μὲν vel τὰ ἐκείνων μὲν FΣΤΦΩrtuv: τὰ μὲν ἐκείνων s. 10. ἡμέτερα ks.

πράπασιν. [ἀλλὰ νὴ Δία τοὺς συμμάχους ἀπειρηκέναι φήσει τῷ πολέμῳ.] ὅτι γὰρ ταὐθ' οὕτω πέπρακται, καὶ ἐκ τῶν ἐπιλοίπων ἔτι μᾶλλον εἴσεσθε.

150 Ἐπειδὴ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη τέλος εἶχεν αὕτη ἣ τῷ Φιλοκράτους, ἣ συνεῖπεν οὗτος, οἱ δὲ πρέσβεις ἀπήρκεσαν οἱ τοῦ Φιλίππου λαβόντες τοὺς ὅρκους (καὶ μέχρι τούτου 388
γε οὐδὲν ἀνήκεστον ἦν τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' αἰσχρὰ μὲν ἡ εἰρήνη καὶ ἀναξία τῆς πόλεως, ἀντὶ δὲ τούτων δὴ τὰ θαυμάσια ἀγαθὰ ἡμῖν ἤμελλεν ἔσεσθαι), ἠξίουν ὑμᾶς ἐγὼ καὶ οὗτοις ἔλεγον πλεῖν τὴν ταχίστην ἐφ' Ἑλλησπόντου καὶ μὴ προέσθαι μηδ' ἐᾶσαι κατασχεῖν Φίλιππον μη-
151 δὲν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τῶν ἐκεῖ χωρίων. ᾔδειν γὰρ ἀκριβῶς ὅτι πόνδ', ὅσ' ἂν ἐκ πολέμου γιγνομένης εἰρήνης πρασθῇ, ταῦτα τοῖς ἀμελήσασιν ἀπόλλυται· οὐδεὶς γὰρ πώποθ' ὑπὲρ τῶν ὅλων πεισθεὶς εἰρήνην ἄγειν ὑπὲρ τῶν ὑπαλειφθέντων ἐξ ἀρχῆς ἠθέλησε πολεμεῖν, ἀλλὰ ταῦθ' οἱ προλαβόντες ἔχουσιν. χωρὶς δὲ τούτων δυοῖν χρημάτοιν οὐ διαμαρτήσεσθαι τὴν πόλιν ἡγούμην πλευσάντων ἡμῶν· ἢ γὰρ παόντων καὶ κατὰ τὸ ψήφισμ' αὐτὸν ἐξορκωσάντων, ἃ μὲν εἰλήφει τῆς πόλεως, ἀποδώσειν, τῶν δὲ λοιπῶν ἀφέξεσθαι, ἢ μὴ ποιοῦντος ταῦτα
152 ἀπαγγεῖλεῖν ἡμᾶς εὐθέως δεῦρο, ὥσ' ἐν ἐκείνοις τοῖς πόροις καὶ διάττουσι τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν ἰδόντας ὑμᾶς περὶ τούσδε τῶν ἐγγὺς καὶ μειζόνων, λέγω δὲ Φωκέων καὶ Πυλῶν, οὐ προήσεσθαι· μὴ προλαβόντος δ' ἐκεῖνα ταῦτα μηδ' ὑμῶν ἐξαπατηθέντων ἅπαντ' ἐν ἀσφα-

---

ν. 1. ἀνηρηκέναι r. 2. φησὶ FΦΔltuv et corr s. 3. ἐπιλοίπων krs. 150, 1. αὐτὴ FΔatv. 4. γε om ks. 5. δὴ om ks. 6. ἀγαθὰ ἡμῖν ἤμελλεν (vel ἤμελλον ut Σ) FΣΓΦΔrtuv, ἤμελλον ἡμῖν ἀγαθὰ s, ἤμελλεν ἀγαθὰ k. ἡμᾶς Φ. 7. ἐφ'] τὴν ἐφ' FΦ. 8. ἐᾶσαι] ἀνοῦσαι Ω. κατασχεῖν post μηθὲν ponit ks. μηδὲν] μὴ δ' r. 151, 1. δεῖ τι χ. FΓΦΔltuv. 3. προσθῇ rtu et pr Ω. μελλήσασιν krs. 5. πανηλφθέντων Φr. ἐθελήσαι ks. 9. ὀρκωσάντων ks. εἰλήφασι r. τῶν τῆς ΦΔltuv. 10. ἀφέξεσθαι r. ποιοῦντος τούτου t. FΦΔrtuv, ποιοῦντος ἐκείνου τ. ks. 152, 1. ἀπαγγεῖλεῖν πάντες. ὡς ἡμᾶς krs. 2. εἰδότας FΦΔltuv. 3. καὶ] καὶ τοὺς FΦΔrtuv, αὐτοὺς t. δὲ] δὴ t. 4. προέσεσθαι Ω.

λεῖ τὰ πράγματ' ὑμῖν ἔσεσθαι, καὶ παρ' ἐκόντος ὑπάρ-
153 ξειν αὐτοῦ τὰ δίκαια. καὶ ταῦτ' εἰκότως οὕτως ὑπελάμ-
βανον ἔχειν. εἰ γὰρ ἦσαν, ὡς ἦσαν τότε, Φωκεῖς σῴοι
καὶ Πύλας εἶχον, ἐκεῖνος μὲν οὐδὲν ἂν ὑμῖν εἶχεν ἀνα- 389
τείνασθαι φοβερόν, δι' ὃ τῶν δικαίων ἄν τι παρείδετε·
ὅτε γὰρ κατὰ γῆν παρελθὼν ὅτε ναυσὶ κρατήσας εἰς τὴν
Ἀττικὴν ἥξειν ἔμελλεν, ὑμεῖς δ' ἐκείνου παραχρῆμα, εἰ
μὴ τὰ δίκαια ποιοίη, κλείσειν τὰ ἐμπόρια, καὶ χρημάτων
τ' ἐν σπάνει καὶ τῶν ἄλλων ἐν πολιορκίᾳ πάλιν αὐτὸν κα-
ταστήσειν, ὥσθ' ἑκεῖνος ὁ βουλεύσων ἔμελλεν ἔσεσθαι τοῖς
154 ἀπὸ τῆς εἰρήνης λυσιτελοῦσιν, οὐχ ὑμεῖς. καὶ ταῦθ' ὅτι
οὐκ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι νυνὶ πλάττομαι καὶ προσποι-
οῦμαι, ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἐγνώκειν καὶ προσωρώμην ὑπὲρ
ὑμῶν καὶ τούτοις ἔλεγον, ἐκεῖθεν εἴσεσθε. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ-
κλησία μὲν οὐκέτ' ἦν ὑπόλοιπος οὐδεμία διὰ τὸ προπα-
ταχεχρῆσθαι, οὗτοι δ' οὐκ ἀπῆσαν ἀλλ' αὐτῇ διέτριβον,
γράφω ψήφισμα βουλεύων, τὴν βουλὴν ποιήσαντος τοῦ
δήμου κυρίαν, ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις τὴν ταχίστην, τὸν
δὲ στρατηγὸν Πρόξενον νομίζειν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς τόπους
ἐν οἷς ἂν ὄντα Φίλιππον πυνθάνηται, γράψας ὥσπερ
νῦν λέγω, τοῖς ῥήμασιν οὕτως ἀντιπρυς. Καί μοι λέγε
τοῦτο τὸ ψήφισμα λαβών.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

155 Ἐνθένδε μὲν τοίνυν αὐτοὺς ἐξήγαγον ὅτως ἅπαντας,
ὡς καθαρῶς οἷς μετὰ ταῦτ' ἐποίουν εἴσεσθε· ἐπειδὴ δὲ
ἀφικόμεθ' εἰς Ὠρεὸν καὶ συνεμίξαμεν τῷ Προξένῳ, ἀμε-
λήσαντες οὗτοι τοῦ πλεῖν καὶ τὰ προστεταγμένα πρά-
ττειν ἐπορεύοντο πύκλῳ, καὶ πρὶν εἰς Μακεδονίαν ἐλθεῖν

v. l. ὑμῖν om *ks.* 153, 2. οἱ φωκεῖς FΦΠrtuvΦ 3. ὑμῖν ante οὐδὲν ponunt *ks.* διανατεινασθαι γρ FΣΦ. 5. οὐδὲ γὰρ *krs.* 6. ἡμεῖς *ks.* ἐκείνου Ω, ἐκεῖνοι *r.* 7. ποιοῖ pr Σ. 8. τ'] γ' Ωu. 9. βουλεύων *ks.* ἐμέλλειν om pr Σ, post ἔσεσθαι ponunt ΦΠrtuv. 154, 2. νῦν ΣΓr. 3. τοὺς] τοιοῦτ' *r* et γρ FΦ. εὐθέως *ks.* 4. ἡμῶν *u*, 5. ἦν om Σ. 9. νομίζειν Φ. αὐτὸν *r.* τρόπους Ω. 155, 1. ἀκούοντας pr Γ.

τρεῖς καὶ εἴκοσιν ἡμέρας ἀνηλώσαμεν, τὰς δὲ ἄλλας πάσας καθήμεθ' ἐν Πέλλῃ, πρὶν Φίλιππον ἐλθεῖν, σὺν390
156 αἷς ἐπορεύθημεν ὁμοῦ πεντήκονθ' ὅλας. ἐν δὲ τούτῳ Λορίσκον, Θράκην, τὰ ἐπὶ τειχῶν, Ἱερὸν ὄρος, πάντα τὰ πράγματα ἐν εἰρήνῃ καὶ σπονδαῖς ἦρει καὶ διῳκεῖθ' ὁ Φίλιππος, πολλὰ λέγοντος ἐμοῦ καὶ θρυλοῦντος ἀεί, τὸ μὲν πρῶτον ὡς ἂν εἰς κοινὸν γνώμην ἀποφαινομένου, μετὰ ταῦτα δ' ὡς ἀγνοοῦντας διδάσκοντος, τελευτῶντος δὲ ὡς ἂν πρὸς πεπρακότας αὐτοὺς καὶ ἀνοσιωτάτας ἀνθρώπους
157 οὐδὲν ὑποστελλομένου. ὁ δὲ τούτοις ἀντιλέγων φανερῶς καὶ ἅπασιν ἐναντιούμενος οἷς ἔλεγον μὲν ἐγὼ ἐψήφισο δὲ ὑφ' ὑμῶν, οὗτος ἦν. εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἤρεσκε ταῦτα τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν, αὐτίκα εἴασεσθε· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδέν πω λέγω περὶ οὐδενὸς οὐδ' αἰτιῶμαι, οὐδ' ἀναγκασθέντ' αὐτῶν οὐδένα δεῖ δοκεῖν χρηστὸν εἶναι τήμερον, ἀλλὰ δι' αὐτὸν καὶ τὸ μὴ κεκοινωνηκέναι τῶν ἀδικημάτων. ὅτι μὲν γὰρ αἰσχρὰ καὶ δεινὰ καὶ οὐ πρεπόντως τὰ πεπραγμένα, πάντες ὑμεῖς ἑωράκατε· οἵτινες δ' εἰ τούτων μετεσχηκότες, αὐτὸ δηλώσει.
158 Ἀλλὰ νὴ Δί' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τοὺς ὅρκους ἔλαβον παρὰ τῶν συμμάχων, ἢ τἄλλ' ἃ προσῆκεν ἐποίησαν. πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλὰ τρεῖς μῆνας ὅλους ἀποδημήσαντες καὶ χιλίας λαβόντες δραχμὰς ἐφόδιον παρ' ὑμῶν, παρ' ἐκείνης πάλεως, ὅθ' ὅτε ἐκεῖσε ἐπορεύοντο ὅθ' ὅτ' ἐκεῖθεν δεῦρο, τοὺς ὅρκους ἔλαβον, ἀλλ' ἐν τῷ πανδοκείῳ τῷ πρὸ τοῦ Διοσκουρείου (εἴ τις ὑμῶν εἰς Θρᾴκας ἀφίκ-

α η

v. 1. ἀνηλώσαμεν *Ftu*, ἀναλώσαμεν *Ω*. πάσας *Σks*: ceteri ἅπασας. 2. σὺν] καὶ σὺν *s*. 156, 1. ὅλας *Ktu*. Λορίσκον *Φ*. 2. ἐπὶ τῶν τειχῶν rc *v*. 3. ὁ om *ks*. 4. μου *krs*. Θρυλοῦντος *ΣΓΦkv*: Θρυλλοῦντος *ς*. 6. ὡς αὐτοὺς ἀγνοοῦντας καὶ *r*. 7. ἂν om *krs*. πρὸς om *Γ* et (qui προπεπρακότας habent) *rs*. 157, 1. ὑποστελλομένου *u*, ὑποστελλόμενος *FΦr*. 2. πᾶσιν *ks*. 4. οὐδέ *r*. 5. αἰτιῶμαι] ἐναντιοῦμαι *r*. 6. αὐτὸν *Φkrs*. δεῖ om *Ω*. 8. τὰ om *Ω*. 10. μετασχόντες *r* et *γρ Φ*. αὐτὸ *Σ*: αὐτὰ *ς*. 158, 4. λαβόντες δραχμὰς *ΣΓks*: δραχμὰς λαβόντες *ς*. παρ' οὐδ.] ὅσα παρ' οὐδ. *FΦ*Ωrtuv, ὅσον παρ' οὐδ. *ks*. 5. πόλεως] ἄλλης πόλεως *krs*. 6. τῷ om *ks*. 7. διοσκορείου *krt*, διοσκορίου *s*.

ται, οἶδεν ὃ λέγω) ἐνταῦθ' ἐγίγνοντο οἱ ὅρκοι, ὅτε δεῦρ' ἤδη τὸ στράτευμ' ἄγων ἐβάδιζε Φίλιππος, αἰσχρῶς ὦ ἄν-
159 δρες Ἀθηναῖοι καὶ ἀναξίως ὑμῶν. καίτοι τοῦτο Φίλιπ- 391
πος ἁπάντων ἂν ἐτιμήσατο πλείστου τοῦτον τὸν τρόπον πραχθῆναι. τήν τε γὰρ εἰρήνην οὐχὶ δυνηθέντων ὡς ἐπεχείρησαν ὅτοι τὸ πρῶτον, πλὴν Ἁλέων καὶ Φωκέων, γράψαι, ἀλλ' ἀναγκασθέντος ὑφ' ὑμῶν τοῦ Φιλοκράτους ταῦτα μὲν ἀπαλεῖψαι γράψαι δ' ἄντικρυς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἀθηναίων συμμάχους, οὐκ ἐβούλετο τοῦτον ὀμωμοκέναι τὸν ὅρκον οὐδένα τῶν αὐτοῦ συμμάχων (οὐ γὰρ αὐτῷ συστρατεύσειν ἐφ' ἃ νῦν ἔχει τῶν ὑμετέρων ἤμελ-
160 λον, ἀλλ' ἕξειν πρόφασιν τοὺς ὅρκους), οὐδὲ μάρτυρας γενέσθαι τῶν ὑποσχέσεων ἐφ' αἷς εὑρίσκετο τὴν εἰρήνην, οὐδὲ τοῦτο δειχθῆναι πᾶσιν, ὅτι οὐκ ἄρ' ἡ πόλις ἡ τῶν Ἀθηναίων ἤττητο τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ Φίλιππός ἐστιν ὁ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμῶν καὶ ὁ πολλὰ ὑπισχνούμενος τοῖς Ἀθηναίοις, ἂν τύχῃ τῆς εἰρήνης. ἵνα δὴ μὴ γένοιτο ταῦθ' ἃ λέγω φανερά, διὰ ταῦτα οὐδαμόσε ᾤετο δεῖν τούτους βαδίζειν. οὗτοι δ' ἐχαρίζοντο πάντ' ἐνδεικνύμενοι καὶ
161 ὑπερκολακεύοντες ἐκεῖνον. καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελέγχωνται πάντα, τοὺς χρόνους ἀνηλωκότες, τὰ ἐν Θρᾴκῃ προειμένοι, μηδὲν ὧν ἐψηφίσασθε πεποιηκότες μηδ' ὧν συμφέρον ἦν, τὰ ψευδῆ δεῦρ' ἀπηγγελκότες, πῶς ἔνεστι παρ' εὖ φρονοῦσι δικασταῖς καὶ βουλομένοις εὐορκεῖν τούτοις σώζεσθαι; Ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε πρῶ-

v. 1. ὃ] ἃ Φr. ἐντεῦθεν r, om Ωιαυ. οἱ om Ω. 2. Φίλιππος] φίλιππος ἐφ' ὑμᾶς γρ Φ. 159, 1. τοῦτο ΣΥkrs: τοῦθ' ὁ ς. 2. πλεῖστον r, περὶ πλείστου FΦ. 4. τὸ om Ω, τὸ πρῶτον om Σ.
ους ους ους
6. μὲν om Σ. ἀθηναίοις k, ἀθηναίοις s. 7. τοῖς — συμμάχοις k, τοῖς — συμμάχοις Φrs. 9. συστρατεύειν ks. ἡμετέρων k, ἔμελλον Σ. 160, 1. libri οὔτε. ἔσεσθαι ks. ὑφ' r. 3. αὔτε s. 4. ὁ φίλιππος Φ. 5. ὑποσχόμενος ks. 6. ἂν τύχῃ ΣΥks et γρ F: ὥστε τυχεῖν ς. δὴ] δὲ FΦr et pr Σ. γένοιτο Σks: γένηται ς. 7. ἃ] ὃ Σ. μηδαμόσε FΦΩιαυ, qui id post τούτους ponunt. τούτους] αὐτοὺς FΦΩιαυ. 161, 2. προειρήμένοι Σ, προϊέμενοι krs: ceteri προέμενοι. 5. τούτοις v, τούτωι ΣΥ, τοῦτον krs.

τον μὲν τὸ ψήφισμα, ὡς ὁρκοῦν προσῆκεν ἡμῖν, εἶτα τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, εἶτα τὸ Φιλοκράτους ψήφισμα καὶ τὸ τοῦ δήμου.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΕΠΙΣΤΟΛΗ. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. 392

162 Καὶ μὴν ὅτι τὸν Φίλιππον ἐν Ἑλλησπόντῳ κατελάβομεν ἄν, εἴ τις ἐπείθετό μοι καὶ τὰ προστεταγμένα ὑφ' ὑμῶν ἐποίει κατὰ τὰ ψηφίσματα, κάλει τοὺς ἐκεῖ παρόντας μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Λέγε δὴ καὶ τὴν ἑτέραν μαρτυρίαν, ἃ πρὸς Εὐκλείδην ὕστερον ἐλθόντα τουτονὶ ἀπεκρίνατο Φίλιππος.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

163 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἄρνησίς ἐστιν αὐτοῖς τὸ μὴ ταῦθ' ὑπὲρ Φιλίππου πράττειν, ἀκούσατέ μου. ὅτε γὰρ τὴν προτέραν ἀπήραμεν πρεσβείαν τὴν περὶ τῆς εἰρήνης, κήρυκα ὑμεῖς προαπεστείλατε ὅστις ἡμῖν σπείσεται. τότε μὲν τοίνυν, ὡς τάχιστα εἰς Ὠρεὸν ἦλθον, οὐκ ἀνέμειναν τὸν κήρυκα οὐδ' ἐποίησαν χρόνον οὐδένα, Ἅλου δὲ πολιορκουμένου διέπλευσαν εἰς τοῦτον, καὶ πάλιν ἐντεῦθεν πρὸς Παρμενίωνα τὸν πολιορκοῦντα ἐξελθόντες ἀπῆραν διὰ τοῦ πολεμίου στρατεύματος εἰς Παγασάς, καὶ προϊόντες ἀπήντων ἐν Λαρίσσῃ τῷ κήρυκι· τοσαύτῃ σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ τότ'
164 ἐχώρουν. ἐπειδὴ δὲ εἰρήνη μὲν ἦν, ἅπασα δὲ ἀσφάλεια ἰέναι καὶ πρόσταγμα παρ' ὑμῶν σπιύδειν, τηνικαῦτα οὔτ' ἐπείγεσθαι βαδίζουσιν οὔτε πλεῖν αὐτοῖς ἐπῄει. τί δή ποτε; ὅτι τότε μὲν τὸ τὴν εἰρήνην ὡς τάχιστα γενέσθαι, τοῦτ' ἦν ὑπὲρ Φιλίππου, νῦν δὲ τὸ ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον 393

v. 1. ὑμῖν kr. 2. τὴν post ἐπιστολὴν om Ωr. τοῦ om ks. τὸ τοῦ φιλοκρ. t. 3. καὶ ΣΥks: εἶτα ς. r om particulam. 4. ψήφισμα s. 162, 3. κατὰ] καὶ κατὰ Φ. τὰ om Υk. 6. καὶ om Ωkrsu. 7. ὕστερον post τουτονὶ ponunt krs. 163, 2. πρ. τοῦτο ἀκούσατέ krs. 3. ἀπηρόμην pr ΣΥ, ἀπήρομεν Ωtu, ἀπήρομεν F. 4. ὑμῖν FΣΥΦΩkrsu, ὑμῖν t. σπείσηται Ω. 6. οὐδένα om pr Σ. Ἅλου δὲ] ἀλλ' οὐδὲ FΥ Ωkrtuv, οὐδὲ Φ. 10. λάρισηι Σ. 164, 1. πᾶσα krs. ἀσφάλειαν u. 2. ἰέναι] εἰδέναι Ωtu. 3. ἐπῄει] ἐποίει Ft. 5. τὸ om Φ. τὸν] τὸ Υ.

165 διατριφθῆναι πρὸ τῆ τὰς ὅρκους ἀπολαβεῖν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἔστιν ἂν ὅπως ἂν μᾶλλον ἄνθρωποι πάνθ' ὑπὲρ Φιλίππε πράττοντες ἐξελεγχθεῖεν, ἢ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἡνίκα μὲν σπεύδειν ὑπὲρ ὑμῶν ἔδει καθήμενοι, ὅτε δ' ἐδὲ βαδίζειν προσῆκε πρὶν ἐλθεῖν τὸν κήρυκα ἐπειγόμενοι;

166 Ὃν τοίνυν χρόνον ἦμεν ἐκεῖ καὶ καθήμεθ' ἐν Πέλλῃ, σκέψασθε τί πράττειν ἕκαστος ἡμῶν προείλετο. ἐγὼ μὲν τοίνυν τοὺς αἰχμαλώτους ἀνασώζειν καὶ ζητεῖν, καὶ παρ' ἐμαυτοῦ τε χρήματ' ἀναλίσκειν καὶ Φίλιππον ἀξιοῦν, ὧν ἡμῖν ἐδίδου ξενίων, τούτους λύσασθαι· οὗτος δὲ αὐτίκα ἀκούσεσθε τί ποιῶν διετέλεσεν. τί οὖν ἦν τοῦτο; τὸ κοι-

167 νῇ τὸν Φίλιππον χρήματ' ἡμῖν διδόναι. ἵνα [γὰρ] μηδὲ τοῦτ' ἀγνοῆτε, ἐκεῖνος ἡμᾶς διεκωδώνισεν ἅπαντας τίνα τρόπον; ἑκάστῳ προσπέμπων ἰδίᾳ, καὶ πολύ γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δώδεκα χρυσίον. ὡς δ' ἀπετύγχανεν ὁτεδήποτε (οὐ γὰρ ἐμέ γ' εἰπεῖν ἐμαυτὸν δεῖ, ἀλλὰ τὰ ἔργα καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτὰ δηλώσει), τὰ κοινῇ δοθέντα πάντας ἤγετο εὐήθως λήψεσθαι· ἀσφάλειαν οὖν ἔσεσθαι τοῖς ἰδίᾳ πεπρακόσιν αὐτούς, εἰ καὶ κατὰ μικρὸν τοῦ λαβεῖν κοινῇ πάντες μετάσχοιμεν. διὰ ταῦτ' ἐδίδοτο, ξένια δ'

168 ἦν [ἡ] πρόφασις. ἐπειδὴ δ' ἐκώλυσα ἐγώ, πάλιν προσδιεσείμαντο τοῦθ' οὗτοι. τῷ Φιλίππῳ δ', ἐπειδὴ ταῦτ' εἰς

165, 1. διατριφθῆναι omnes. πρὸς Ω, om Σkrs. τοῦ om Ω. 2. λαβέ μοι] λέγε krs. 5. ἐλεγχθεῖεν v. ἢ] ἢ οἱ Υ et rc k.
166, 3. καὶ ante ζητεῖν om r. παρ' — ἀναλίσκειν καὶ om k. 4. τε add Σ. ἡδέως krs. 5. λύσεσθαι kr. οὗτος] αὐτὸς Φτων. 167, 1. τὸν Φίλιππον post ἡμῖν ponunt ΣΥ. γὰρ om omnes. 2. διεκωδώνησεν F, διεκωδωνίζειν ΣΥ. τίνα ΣΥΦkrs: ς τινα inclinato accentu. 3. ἑκάστῳ om F, ante τίνα ponit Φ, ante τινὰ Ωτων, post προσπέμπων r, post προπέμπων ks: προπέμπων etiam Ωu. 4. ἀπετύγχανον Ω. 6. πάντας ΣΥkrs: ceteri ἅπαντας. εὐθέως
7. εὐήθως ΥΦ, εὐθέως εὐήθως Υτν, εὐθέως Ω. 8. ἰδίᾳ πεπρακόσιν] διαπεπρακόσιν krs. λαβεῖν κοινῇ ΣΥkrs, κοινοῦ λαβεῖν Ω: κοινῇ λαβεῖν ς. 9. δ' ἦν ἡ πρόφασις] δὴ πρόφασιν pr Σ: ἦ om krs
168, 2. τοῦθ' add Σ.

τοὺς αἰχμαλώτους ἠξίουν αὐτὰν ἀπαλίσκειν ἐγώ, ἅτε κατειπεῖν τούτων εἶχε καλῶς, οὔτ' εἰπεῖν ὅτι ,,ἀλλ' ἔχουσιν ὁ δεῖνα" καὶ ὁ δεῖνα," οὔτε φυγεῖν τὸ ἀνάλωμα· ὡμολό-394
γησε μὲν δή, διεκρούσατο δὲ εἰς τὰ Παναθήναια φήσας ἀποπέμψειν. Λέγε τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀπολλοφάνους, εἶτα τὴν τῶν ἄλλων τῶν παρόντων. λέγε.

ΜΑΡΤΤΡΙΑ.

169 Φέρε δὴ καὶ ὅσους αὐτὸς ἐλυσάμην τῶν αἰχμαλώτων, εἶπω πρὸς ὑμᾶς. ἐν ὅσῳ γὰρ οὐχὶ παρόντος πω Φιλίππου διετρίβομεν ἐν Θέλλῃ, ἔνιοι τῶν ἁλωκότων, ὅσοι περ ἦσαν ἐξηγγυημένοι, ἀπειρουῦντες, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μὴ δυνήσεσθαι μετὰ ταῦτα πεῖσαι τὸν Φίλιππον, ἑαυτοὺς ἔφασαν βέλεσθαι λύσασθαι καὶ μηδεμίαν τούτου χάριν ἔχειν τῷ Φιλίππῳ, καὶ ἐδανείζοντο ὁ μὲν τρεῖς μνᾶς, ὁ
170 δὲ πέντε, ὁ δὲ ὅπως συνέβαινεν ἑκάστῳ τὰ λύτρα. ἐπειδὴ τοίνυν ὡμολόγησεν ὁ Φίλιππος τοὺς λοιποὺς λύσεσθαι, συγκαλέσας ἐγὼ τούτους οἷς αὐτὸς ἔχρησα τἀργύριον, καὶ τὰ πεπραγμένα ὑπομνήσας, ἵνα μὴ δοκοῖεν ἔλαττον ἔχειν ἐπειχθέντες μηδ' ἐκ τῶν ἰδίων ἐλευτριῶσθαι πέντε ἄνθρωποι, τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ Φιλίππου προσδεχομένων ἀφεθήσεσθαι, ἔδωκα δωρεὰν τὰ λύτρα. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΤΡΙΑΙ.

171 Ὅσα μὲν τοίνυν ἀφῆκα χρήματα καὶ δωρεὰν ἔδωκα τοῖς ἀτυχήσασι τῶν πολιτῶν, ταῦτ' ἐστίν. ὅταν δ' οὗτος αὐτίκα δὴ λέγῃ πρὸς ὑμᾶς ,,τί δή ποτε, ὡς φῄς, ὦ Δημόσθενες, ἀπὸ τοῦ συνεπεῖν ἐμὲ Φιλοκράτει γνοὺς οὐ-

v. 1. τοὺς οὖν FΦΩs. ἀναλίσκειν αὐτὸν krs. κατειπεῖν] καταλιπεῖν r. 2. οὐδ' FΦΩtuv. 3. φεύγειν FΦ. ὡμολόγησα s, ὡμολογήσαμεν omissa μὲν r. 4. φήσας om r. 5. λέγε δὴ τὴν FΩks. 7. μαρτυρίαν Ω. 169, 1. αὐτοὺς Ω. 2. που τὶ, om Ω. τοῦ φιλίππου FΦΠkrstu. 4. ἐξηγγυημένοι rs. 5. μετὰ] μὲ γρ F. 6. χάριν ἔχειν post Φιλίππῳ ponunt FΦΩtuv. 7. τῷ add ΣΓ. οἱ μὲν krst. οἱ δὲ krs.
170, 2. δ om k. τοὺς λοιποὺς ante ὡμολόγησεν ponunt krs. λύσεσθαι ΣΓk: celeri λύσασθαι. 3. ἐχρήσατο ἀργύριον k, ἐχρήσατ' ἀργύριον r, ἐχρήσατο ἀργύριια FΓΩtuv. 8. λέγε καὶ r. FΦΩkrstuv.

δὲν ἡμᾶς ὑγιὲς πράττοντας, τὴν μετὰ ταῦτα πρεσβείαν
τὴν ἐπὶ τὰς ὄρκους συνεπρέσβευσας πάλιν "καὶ αὖ ἐχω- 395
μόσω," ταῦτα μέμνησθε, ὅτι τούτοις ὡμολογήκειν ἥξειν,
ὃς ἐλυσάμην, καὶ κομιεῖν τὰ λύτρα καὶ σώσειν εἰς δύναμιν.
172 Δεινὸν δὲ ἦν ψεύσασθαι καὶ προέσθαι δυσυχοῦντας ἀνθρώ-
πους πολίτας. ἰδίᾳ δ' ἐξομοσάμενον οὐ πάνυ καλὸν οὐδ'
ἀσφαλὲς ἦν ἐκεῖσε πλανᾶσθαι, ἐπεὶ εἰμὴ διὰ τὸ τούτοις βέ-
λεσθαι σῶσαι, ἐξώλης ἀπολοίμην καὶ προώλης, εἰ προσ-
λαβών γ' ἂν ἀργύριον πάνυ πολὺ μετὰ τούτων ἐπρέ-
σβευσα. σημεῖον δὲ· ἐπὶ γὰρ τὴν τρίτην πρεσβείαν δίς με
χειροτονησάντων ὑμῶν δὶς ἐξωμοσάμην. καὶ παρὰ ταύ-
τὴν τὴν ἀποδημίαν πάντα τἀναντία ἔπραττον τούτοις.
173 Ὧν μὲν τοίνυν αὐτοκράτωρ ἦν ἐγὼ κατὰ τὴν πρεσβεί-
αν, τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον ὑμῖν· ἃ δ' ἕτοι πλείους ὄν-
τες ἐνίκων, ἅπαντ' ἀπολώλεκεν. καίτοι καὶ τἆλλ' ἂν ἅπαντ'
ἀπολούθως τούτοις ἐπέπρακτο, εἴ τις ἐπείθετό μοι. οὐ
γὰρ ἔγωγ' οὕτως ἦν ἄθλιος οὐδ' ἄφρων ὥστε χρήματα
μὲν διδόναι, λαμβάνοντας ὁρῶν ἑτέρους, ὑπὲρ τῆς πρὸς
ὑμᾶς φιλοτιμίας· ἃ δ' ἄνευ μὲν δαπάνης οἷά τ' ἦν πρα-
χθῆναι, πολλῷ δὲ μείζονας εἶχεν ὠφελείας πάσῃ τῇ πό-
λει, ταῦτ' ἐκ ἠβουλόμην γίγνεσθαι. καὶ σφόδρα γε, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ', οἶμαι, περιῆσαν οὗτοί μου.
174 Φέρε δή, τί τούτῳ πέπρακται παρὰ ταῦτα καὶ τί τῷ Φι-
λοκράτει, θεάσασθε· παρ' ἄλληλα γὰρ ἔσται φανερώτερα.
πρῶτον μὲν τοίνυν Φωκεῖς ἐσπόνδεις καὶ Ἁλεῖς ἀπέφη-
ναν καὶ Κερσοβλέπτην παρὰ τὸ ψήφισμα καὶ τὰ πρὸς

v. l. 1. ἡμᾶς ὑγιὲς ΣΥΩtuv, ὑμᾶς ὑγιὲς FΦ, ὑγιὲς ὑμᾶς r, ὑγιὲς ἡμᾶς krs. 2. συνεπρέσβευσας F, συνεπρεσβεύσω Φ. 3. ἥξειν om Σ. 4. τὰ om ΣΦkrs. σώσειν s. 172, 1. ἦν om FΣΤΦΩtuv. καὶ προέσθαι om krs. 2. οὐ πάνυ καλὸν οὐδ'] οὔτ' αὖ καλὸν οὔτ' krs. 3. τὸ om su. 4. πραλαβών t. 5. γ' om ks. 7. παρ' αὐτὴν krs. 8. τούτοις om Σkrs. 173, 2. εἶχε r. ὄντες om r. 3. ἅπαντ' om Φ. ἀπολώλεκεν γρ F; ceteri ἀπόλωλεν. ἂν post ἀπολούθως ponunt krs. ἅπαντ' ΣΤΦkrs: ceteri πάντα. 5. ἦν post ἄφρων ponunt FΦΩtuv, om ΣΤ. οὔτ' r.

8. ὠφελείας εἶχεν krs. 9. ἐβουλόμην Σ. 174, 1. δὲ F. τοῦτο r. 3. ἄλεις u.

ὑμᾶς εἰρημένα· εἶτα τὸ ψήφισμα ἐπεχείρησαν κινεῖν καὶ μεταίρειν, ἐφ' ᾧ πρεσβεύοντας ἥκομεν· εἶτα Καρδιανοὺς Φιλίππῳ συμμάχους ἐνέγραψαν. καὶ τὴν μὲν γραφεῖσαν 396 ἐπιστολὴν ὑπ' ἐμοῦ πρὸς ὑμᾶς ἀπεψηφίσαντο μὴ πέμπειν, αὐτοὶ δ' οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιὲς γράψαντες ἔπεμψαν. εἶθ' ὁ γενναῖος οὑτοσὶ ἐμὲ μὲν τὸν δῆμον ἔφη τὸν ὑμέτερον καταλύσειν ἐπηγγέλθαι Φιλίππῳ, ὅτι ταῦτ' ἐπέπληττον οὐ μόνον αἰσχρὰ νομίζων, ἀλλὰ καὶ δεδιὼς μὴ συμπαραπόλωμαι διὰ τούτους, αὐτὸς δὲ ἰδίᾳ πάντα τὸν χρόνον ἐντυγχάνων οὐδ' ὁτιοῦν ἐπαύσατο Φιλίππῳ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, Δερκύλος δ' αὐτὸν ἐν Φεραῖς τὴν νύκτ' ἐφύλαττεν, οὐκ ἐγώ, τὸν παῖδα ἔχων τὸν ἐμὸν τουτονί, καὶ λαβὼν ἐξιόντα ἐκ τῆς Φιλίππου σκηνῆς ἐμοὶ τὸν παῖδα ἐκέλευσεν ἀπαγγέλλειν καὶ αὐτὸν μεμνῆσθαι, καὶ τὸ τελευταῖον ὁ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς οὑτοσὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἀπιόντων ἡμῶν ἀπε-
176 λείφθη παρὰ Φιλίππῳ. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἐγὼ συγγραψάμενος καὶ καταστήσας ἐμαυτὸν ὑπεύθυνον μαρτυρήσω, εἶτα τῶν ἄλλων πρέσβεων ἕκαστον καλῶ, καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ μαρτυρεῖν ἢ ἐξόμνυσθαι ἀναγκάσω. ἐὰν δ' ἐξομνύωσιν, ἐπιορκοῦντας ἐξελέγξω παρ' ὑμῖν φανερῶς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

177 Οἵοις μὲν τοίνυν κακοῖς καὶ πράγμασι τὴν ἀποδημίαν πᾶσαν συνειχόμην, ἑωράκατε. τί γὰρ αὐτοὺς οἴεσθ' ἐκεῖ ποιεῖν ἐγγὺς ὄντας τοῦ διδόντος, ὅθ' ὑμῶν ὁρώντων, τῶν καὶ τιμῆσαι κυρίων ὄντων καὶ τοὐναντίον κολάσαι, τοιαῦτα ποιοῦσιν;

Συλλογίσασθαι δὴ βούλομαι τὰ κατηγορημένα ἀπ' ἀρ-

v. 3. ἀνέγραψαν krsv. 175, 1. δ' om Φ. οὐδ' om r. ἀπέπεμψαν FΦ. 2. αὐτοσὶν rs. 7. δέρκυλλος rs, δερκύλης u. 9. ἐκέλευεν rs. 11. καὶ ἀναιδὴς ante νύκτα ponunt FΦΩtuv. οὗτος ΦΩtuv. 176, 2. μὲν om Ω. 3. ἕκαστον πρέσβεων krs. 5. ἂν Σ. ἐλέγξω r. 177, 1. τὴν] κατὰ τὴν FΤΦΩtuv. 2. ἅπασαν FΦΩkrstuv. συνεσχόμην ΣΤtv, συνεχόμην u. ἑωράκατε F, qui sic tantum non ubique: ἑοράκατε ΤΦ. 3. ὄντος krs et corr Ω. 4. τῶν om ΣΤ. 6. ἀπ'] ἐξ r.

χῆς, ἵν' ὅσα ὑμῖν ὑπεσχόμην ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω πεποιηκώς. ἐπέδειξα οὐδὲν ἀληθὲς ἀπηγγελκότα ἀλλὰ φενακίσαντ' ὑμᾶς, μάρτυσι τοῖς γεγενημένοις αὐτοῖς, οὐ λό- 397
178 γοις χρώμενος. ἐπέδειξα αἴτιον γεγενημένον τοῦ μὴ θέλειν ὑμᾶς ἀκούειν ἐμοῦ τἀληθῆ ταῖς ὑποσχέσεσι καὶ τοῖς ἐπαγγέλμασι τοῖς τούτου καταληφθέντας τότε, πάντα τἀναντία συμβουλεύσαντα ἢ ἔδει καὶ τῇ μὲν τῶν συμμάχων ἀντειπόντα εἰρήνῃ, τῇ δὲ Φιλοκράτους συναγορεύσαντα, τοὺς χρόνους κατατρίψαντα, ἵνα μηδ' εἰ βούλοισθε δύναισθε ἐξελθοῖν εἰς Φωκέας, καὶ ἄλλα ἐπὶ τῆς ἀποδημίας πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργασμένον, προδεδωκότα πάντα, πεπρακότα, δῶρα ἔχοντα, οὐδὲν ἐλλελοιπότα μοχθηρίας. οὐ-
179 κοῦν ταῦθ' ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ, ταῦτ' ἐπέδειξα. ὁρᾶτε τοίνυν τὰ μετὰ ταῦτα· ἁπλοῦς γάρ ἐσθ' ὁ μέλλων λόγος οὑτοσὶ πρὸς ὑμᾶς ἤδη. ὁμωμόκατε ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων· φαίνεται δ' οὗτος πάντα τἀναντία τοῖς νόμοις, τοῖς ψηφίσμασι, τοῖς δικαίοις πεπρεσβευκώς· οὐκοῦν ἡλωκέναι προσήκει παρά γε νοῦν ἔχουσι δικασταῖς. εἰ γὰρ ἄλλο μηδὲν ἠδίκει, δύο τῶν πεπραγμένων ἔσθ' ἱκανὰ αὐτὸν ἀποκτεῖναι· οὐ γὰρ μόνον Φωκέας ἀλλὰ καὶ Θρᾴκην
180 προδέδωκε Φιλίππῳ. καίτοι δύο χρησιμωτέρους τόπους τῆς οἰκουμένης οὐδ' ἂν εἷς ἐπιδείξαι τῇ πόλει, κατὰ μὲν γῆν Πυλῶν, ἐκ θαλάττης δὲ τοῦ Ἑλλησπόντου· ἃ συναμφότερα οὗτοι πεπράκασιν αἰσχρῶς καὶ καθ' ὑμῶν ἐγκεχειρίκασι Φιλίππῳ. τοῦτο τοίνυν αὐτὸ ἄνευ τῶν ἄλλων ἡλίκον ἔστ' ἀδίκημα, τὸ Θρᾴκην καὶ τὰ τείχη προέσθαι, μυρί' ἂν εἴη λέγειν, καὶ ὅσοι διὰ ταῦτ' ἀπολώλασι παρ' ὑμῖν, οἱ δὲ χρή- 398

v. 1. ὅσα] ἃ krs. ἡμῖν r. 2. πεποιηκώς] πεποιηκότα ἐμαυτὸν γρ. ΣΦ. ὑπέδειξα r. μηδὲν Φ. 178, 1. αἴτιον om pr Σ.

5. καταλειφθέντας F, προκαταληφθέντας krs. 4. ἢ om pr k.
6. βούλεσθε δύνησθε krs. 9. ἐκλελοιπότα krs et γρ v.
179, 1. ὑπέδειξα Φ. 2. οὑτοσὶ om krs. 4. τὰ post ψηφίσματα add Σ. 5. νόμοις καὶ τοῖς Ωtu. 7. ἡλωκέναι ΣΥkrs: ἑαλωκέναι ς. 8. ἱκανά ἐστιν krs. 180, 3. τοῦ om Ω. 4. ἐγκεχειρήκασι Φ, ἐγχειρίσασι r. 5. ἡλίκον γάρ ἐστ' Ω. 6. τείχη] χείλη u. προέσται Ω, περιέσται tu. 7. οἱ] εἰ k. δὲ] δὲ ὅτι Ωtu.

ματα πάμπολλ' ὠφλήκασιν, οὐ χαλεπὸν δεῖξαι, Ἐργόφιλος, Κηφισόδοτος, Τιμόμαχος, τὸ παλαιόν ποτε Ἐργοκλῆς, Διονύσιος, ἄλλοι, οὓς ὀλίγου δέω σύμπαντας εἰπεῖν ἐλάττω
181 τὴν πόλιν βεβλαφέναι τούτου. ἀλλ' ἔτι γὰρ τότε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐκ λογισμοῦ τὰ δεινὰ ἐφυλάττεσθ' ὑμεῖς καὶ προεωρᾶσθε. νῦν δ' ὅ τι ἂν μὴ καθ' ἡμέραν ὑμᾶς ἐνοχλῇ καὶ παρὸν λυπῇ, παρορᾶτε, εἶτα τὴν ἄλλως ἐνταῦθα ψηφίζεσθε, ἀποδοῦναι δὲ καὶ Κερσοβλέπτῃ Φίλιππον τοὺς ὅρκους, μὴ μετέχειν δὲ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσιν, ἐπανορθώσασθαι δὲ τὴν εἰρήνην. καίτοι τούτων οὐδενὸς ἂν τῶν ψηφισμάτων ἔδει, εἰ πλεῖν οὗτος ἤθελε καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν· νῦν δ' ἃ μὲν ἦν πλεύσασι σῶσαι, βαδίζειν κελεύων ἀπολώλεκεν, ἃ δ' εἰποῦσι τἀληθῆ, ψευδόμενος.

182 Ἀγανακτήσει τοίνυν αὐτίκα δὴ μάλα, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, εἰ μόνος τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων λόγων εὐθύνας ὑφέξει. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν πάντες ἂν εἰκότως ὧν λέγουσι δίκην ὑπέχοιεν, εἴπερ ἐπ' ἀργυρίῳ τι λέγοιεν, παραλείψω. ἀλλ' ἐκεῖνο λέγω· εἰ μὲν Αἰσχίνης ἰδιώτης ὢν ἀπελήρησέ τι καὶ διήμαρτε, μὴ σφόδρα ἀκριβολογήσησθε, ἀλλ' ἐάσατε, συγγνώμην ἔχετε· εἰ δὲ πρεσβευτὴς ὢν ἐπὶ χρήμασιν ἐπίτηδες ἐξηπάτηκεν ὑμᾶς, μὴ ἀφῆτε, μηδ' ἀνάσχησθε ὡς οὐ
183 δεῖ δίκην ὧν εἶπεν ὑποσχεῖν. τίνος γὰρ ἄλλου δεῖ δίκην παρὰ πρέσβεων ἢ λόγων λαμβάνειν; εἰσὶ γὰρ οἱ πρέσβεις οὐ τριήρων οὐδὲ τόπων οὐδὲ ὁπλιτῶν οὐδ' ἀκροπόλεων κύριοι (οὐδεὶς γὰρ πρέσβεσι ταῦτ' ἐγχειρίζει) ἀλλὰ λόγων καὶ χρόνων. τοὺς μὲν οὖν χρόνους εἰ μὲν μὴ προανεῖλε τῆς 399
πόλεως, οὐκ ἀδικεῖ, εἰ δ' ἀνεῖλεν, ἠδίκηκεν· τοὺς δὲ λόγους εἰ μὲν ἀληθεῖς ἀπήγγελκεν ἢ συμφέροντας, ἀποφευγέτω,

v. 2. τιμόμ. κηφισ. krs. ποτε] τότε krs. 3. ἄλλοι om Φ. ὀλίγω krs. σύμπαντα pr Ω. 181, 4. λυπῇ] αὐτῇ r. 5. κερσοβλέπτην Ω. τὸν φίλιππον ΓΥΦΩtuv. τοὺς ὅρκους ante Φίλιππον ponunt krs. 6. ἀμφικτυόσιν Ωkrsu. 7. καίτοι] καὶ pr Ω. ψηφισάντων r. 182, 3. πάντες μὲν r. 4. ὑπόσχοιεν Ω krs. 6. ἀκριβ.] ἀκριβῶς λογίσησθε ΣΥkrs. ἀλλ' om Σkrs. 7. ἐπίτηδες Σkrs: ceteri ἐξεπίτηδες. 8. ἐξηπάτησεν krs. 183, 1. ὧν εἶπεν — δίκην om r. 2. πρεσβευτῶν krs. λόγο rs. 3. τριηρῶν ΥΩu. ἀκροπόλεως Ωuv. 5. οὖν] τοίνυν Σkrs. 6. ἠδίκησε t.

εἰ δὲ καὶ ψευδεῖς καὶ μισθοῦ καὶ ἀσυμφόρους, ἁλισκέσθω.
184 οὐδὲν γὰρ ἔσθ' ὅ τι μεῖζον ἂν ὑμᾶς ἀδικήσειέ τις, ἢ ψευδῆ λέγων· οἷς γάρ ἐστ' ἐν λόγοις η πολιτεία, πῶς ἂν οὗτοι μὴ ἀληθεῖς ὦσιν, ἀσφαλῶς ἔστι πολιτεύεσθαι; ἐὰν δὲ δὴ καὶ πρὸς ἃ τοῖς ἐχθροῖς συμφέρει δῶρά τις λαμβάνων λέγῃ, πῶς οὐχὶ καὶ κινδυνεύσετε; οὐδέ γε τοὺς χρόνους ἴσον ἔστ' ἀδίκημα ὀλιγαρχίας ἢ τυράννου παρελέσθαι καὶ ὑμῶν·
185 οὐδ' ὀλίγου γε δεῖ. ἐν ἐκείναις μὲν γάρ, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις πάντ' ἐξ ἐπιτάγματος ὀξέως γίγνεται· ὑμῖν δὲ πρῶτον μὲν τὴν βουλὴν ἀκοῦσαι περὶ πάντων καὶ προβουλεῦσαι δεῖ, καὶ τοῦθ' ὅταν ᾖ κήρυξι καὶ πρεσβείαις προγεγραμμένον, οὐκ ἀεί, εἶτ' ἐκκλησίαν ποιῆσαι, καὶ ταύτην ὅταν ἐκ τῶν νόμων καθήκῃ. εἶτα κρατῆσαι καὶ περιγενέσθαι δεῖ τοὺς τὰ βέλτιστα λέγοντας τῶν ἢ δι' ἄγνοιαν ἢ
186 διὰ μοχθηρίαν ἀντιλεγόντων. ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, ἐπειδὰν καὶ δεδογμένον ᾖ καὶ συμφέρον ἤδη φαίνηται, χρόνον δεῖ δοθῆναι τῇ τῶν πολλῶν ἀδυναμίᾳ, ἐν ᾧ καὶ ποριοῦνται ταῦθ' ὧν ἂν δέωνται, ὅπως τὰ δόξαντα καὶ δυνηθῶσι ποιῆσαι. ὁ δὴ τοὺς χρόνους τούτους ἀναιρῶν τῆς οἷα παρ' ἡμῖν ἐστὶ πολιτείας οὐ χρόνους ἀνῄρηκεν οὗτος, οὔ, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἁπλῶς ἀφῄρηται.

187 Ἔστι τοίνυν τις πρόχειρος λόγος πᾶσι τοῖς ἐξαπατᾷν ὑμᾶς βουλομένοις „οἱ ταράττοντες τὴν πόλιν, οἱ διακωλύοντες Φίλιππον εὖ ποιῆσαι τὴν πόλιν." πρὸς οὓς ἐγὼ λόγον μὲν οὐδένα ἐρῶ, τὰς δ' ἐπιστολὰς ὑμῖν ἀναγνώσομαι τὰς τοῦ Φιλίππου, καὶ τοὺς καιροὺς ἐφ' ὧν ἕκαστα ἐξηπά-

v. 2. καὶ ante ψευδεῖς om kr. 184, 1. ἂν ὑμᾶς om ΣΥ.
3. ἔνεστι πολ. krs. ἂν Σ. 4. καὶ om Ω. συμφέρηι Υ.
5. κινδυνεύσετε Σk, κινδυνεύσετε ^αι^ sv: κινδυνεύσεται ς. χορὸς pr t.
185, 1. γε om krs. μὲν add Σkrs. 3. περὶ πάντων ante τὴν
προ
ponunt FΦΩkrstuv. καὶ προβουλεῦσαι in γρ F. 4. προσγεγραμμένον v, προσγεγραμμένον Ωtu. 186, 2. χρόνω Ω. 4. ὅπως ἂν τὰ krs. 5. δὴ] δὲ FΦ. οἷας FΦΩtuv. in r lacuna.
6. ἡμῖν FΣΥΦ et corr v: ὑμῖν ς. 7. ἁπλῶς om pr Ω.
187, 1. τοίνυν om r. τις om Φ. 2. βουλόμενος u,
5. ἂν] οὓς t.

τησθε ὑπομνήσω, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τὸ ψυχρὸν τοῦτο ὄνομα, 400
τὸ ἄχρι κόρου, παρελήλυθ' ἐκεῖνος φενακίζων ὑμᾶς.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

188 Οὕτω τοίνυν αἰσχρὰ καὶ πολλὰ καὶ πάντα καθ' ὑμῶν πεπρεσβευκὼς περιιὼν λέγει „τί δ' ἂν εἴποι τις περὶ Δημοσθένους, ὃς τῶν συμπρέσβεων κατηγορεῖ;" νὴ Δί', εἴτε βούλομαί γ' εἴτε μή, παρ' ὅλην μὲν τὴν ἀποδημίαν ὑπὸ σοῦ τοιαῦτα ἐπιβεβουλευμένος, δυοῖν δ' αἱρέσεως οὔσης μοι νυνί, ἢ τοιούτων ὄντων τῶν πεπραγμένων δοκεῖν κοινω-
189 νεῖν ὑμῖν, ἢ κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' οὐδὲ συμπεπρεσβευκέναι φημί σοι, πρεσβεύειν μέντοι σὲ μὲν πολλὰ καὶ δεινά, ἐμαυτὸν δ' ὑπὲρ τουτωνὶ τὰ βέλτιστα. ἀλλὰ Φιλοκράτης σοι συμπεπρέσβευκε, κἀκείνῳ σύ, καὶ Φρύνων· ὑμεῖς γὰρ ταῦτ' ἐπράττετε, καὶ ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν ἤρεσκεν. πῦ δ' ἅλες; πῦ τράπεζα; πῦ σπονδαί; ταῦτα γὰρ τραγῳδεῖ περιιών, ὥσπερ οὐχὶ τοὺς ἀδικοῦντας τούτων ὄντας προδότας, ἀλλὰ τοὺς
190 τὰ δίκαια ποιοῦντας. ἐγὼ δ' οἶδ' ὅτι πάντες οἱ πρυτάνεις θύουσιν ἑκάστοτε κοινῇ καὶ συνδειπνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ συσπένδουσιν· καὶ οὐ διὰ ταῦθ' οἱ χρηστοὶ τοὺς πονηροὺς μιμοῦνται, ἀλλ' ἐὰν ἀδικοῦντα λάβωσί τινα αὐτῶν, τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δηλοῦσιν. ἡ βουλὴ [δὲ] ταὐτὰ ταῦτα, εἰσιτήρια ἔθυσε, συνεισιάθη, σπονδῶν, ἱερῶν ἐκοινώνησεν. οἱ στρατηγοί, σχεδὸν ὡς εἰπεῖν αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι. ἆρ' οὖν διὰ ταῦτα τοῖς ἀδικοῦσιν ἑαυτῶν ἔδωκαν ἄδειαν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ.
191 Λέων Τιμαγόρου κατηγόρει συμπεπρεσβευκὼς τέτταρα ἔτη, Εὔβουλος Θάρρηκος καὶ Σμικύθου συσσεσιτηκώς, Κόνων 401

v. 2. τὸ om Anecd. p. 28, 19. 3. ἐπιστολὴ ΣΥΦΩtuv. Φιλίππου] φιλίππου. προοίμιον καὶ εἰσβολὴ τῆς παρεκβάσεως Ωu. 188, 2. εἴποι τις] εἴποις ΣΥrs, εἴπης k. 5. δυοῖν plerique omnes: δυοῖν ς. αἱρέσεων οὐσῶν F, αἱρέσεων οὐσῶν ΦΩrstu et γρ Σ. 6. ὄντων om t et pr v. 189, 1. οὐδὲ] οὐ v. 3. τούτων Σ Ykrs. σοι om Ω. 4. et 5. ταυτὰ Φ. 5. πᾶσιν ΣΥ: ceteri ἅπασιν. 6. τράπεζα ΣΥ: τράπεζαι ς. 7. οὐχὶ om pr r, οὐ rc r. 190, 3. συσπεύδουσι Ωr. τοῦθ' vel τοῦτο FΦΩtuv. 5. ἡ] καὶ ἡ FΥΦΩtuv. δὲ solus habet k. 6. συνιστιάθη Σ, συνεστιάθη r. ἐκοινώνησαν ΣΥΦtuv. 191, 1. κατηγορεῖ ΥΩtu. 2. σμικύθου Σ. συσσεσιτικὼς F.

ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Ἀδειμάντου συστρατηγήσας. πότεροι οὖν τοὺς ἅλας παρέβαινον καὶ τὰς σπονδάς, Αἰσχίνη; οἱ προδιδόντες καὶ οἱ παραπρεσβεύοντες καὶ οἱ δωροδοκοῦντες ἢ οἱ κατηγοροῦντες; οἱ ἀδικοῦντες δηλονότι τὰς ὅλης γε τῆς πατρίδος σπονδάς, ὥσπερ σύ, οὐ μόνον τὰς ἰδίας.

192 Ἵνα τοίνυν εἰδῇθ' ὅτι οὐ μόνον τῶν δημοσίᾳ πώποτ' ἐληλυθότων ὡς Φίλιππον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίᾳ καὶ πάντων οὗτοι φαυλότατοι καὶ πονηρόταται γεγόνασι, μικρὸν ἀκούσατέ μου ἔξω τι τῆς πρεσβείας ταύτης. ἐπειδὴ γὰρ εἷλεν Ὄλυνθον Φίλιππος, Ὀλύμπια ἐποίει, εἰς δὲ τὴν θυσίαν ταύτην καὶ τὴν πανήγυριν πάντας τοὺς τεχνίτας
193 συνήγαγεν. ἑστιῶν δ' αὐτοὺς καὶ στεφανῶν τοὺς νενικηκότας ἤρετο Σάτυρον τουτονὶ τὸν κωμικὸν ὑποκριτήν, τί δὴ μόνος οὐδὲν ἐπαγγέλλεται, ἢ τίνα ἐν ἑαυτῷ μικροψυχίαν ἢ πρὸς αὑτὸν ἀηδίαν ἐνεωρακώς; εἰπεῖν δή φασι τὸν Σάτυρον ὅτι, ὧν μὲν οἱ ἄλλοι δέονται, οὐδενὸς ὢν ἐν χρείᾳ τυγχάνει, ἃ δ' ἂν αὐτὸς ἐπαγγείλαιτο ἡδέως, ῥᾷστα μέν ἐστι Φιλίππῳ δοῦναι καὶ χαρίσασθαι πάντων, δέδοικε δὲ μὴ
194 διαμάρτῃ. κελεύσαντος δ' ἐκείνου λέγειν καί τι καὶ νεανιευσαμένου τοιοῦτον, ὡς οὐδὲν ὅ τι οὐ ποιήσει, εἰπεῖν φασὶν αὐτὸν ὅτι ἦν αὐτῷ Ἀπολλοφάνης ὁ Πυδναῖος ξένος καὶ φίλος, ἐπειδὴ δὲ δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, φοβηθέντες οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ὑπεξέθεντο τὰς θυγατέρας παιδία ὄντα εἰς Ὄλυνθον. αὗται τοίνυν, ἔφη, τῆς πόλεως ἁλούσης αἰχμάλωτοι γεγόνασι καὶ εἰσὶ παρὰ σοὶ ἡλικίαν 402

v. 1. ἀδημάντου Σ. πότερον rs. 2. παρέβαινον post σπονδὰς ponunt FΦΩstuv. 4. τὰς] τῆς r. γε om. Φ. 5. σπονδὰς om Σ. 192, 1. μόνον γε τῶν s. πώποτε krs: ceteri ποτέ.

2. ὡς] πρὸς F, πρὸς Φ, ὡς πρὸς Ωtu. καὶ ante πάντων om Ω. 3. καὶ πονηρότατοι om krs. μικροῦ r. 4. τι] τὸ u, om FΦ. τῆς om Ω. ταύτης Σ: ceteri ταυτησί. 5. εἷλεν] εἶχεν r. 193, 3. ἑαυτῷ ΣΤΦΩtuv, αὐτοῦ s: αὐτῷ ς. 4. πρὸς αὐτὸν om r, τίνα πρὸς αὐτὸν k. ἐνεορακὼς Υ, ἑωρακὼς krs, ἑορακὼς F, ἑορακὼς Φ. quod ς addit εἴη, omisi cum Σ. 5. δέωνται Ω. 7. δέδοικε ΣΤ: δεδοικέναι ς. 194, 1. λέγειν om tu et pr Ω. 2. ὡς om Ω. οὐδὲν] οὐδὲ r. αὐτὸν φασιν FΦΩtuv. 6. ὄντα Σ: οὔσας ς. τοίνυν ΣΤtu et γρ F: ceteri νῦν. ἔφη om Σ.

195 ἔχουσαι γάμου. ταύτας, αἰτῶ σε καὶ δέομαι, δός μοι. βοὔ-
λομαι δέ σε ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν οἵαν μοι δώσεις δωρεάν,
ἐὰν ἄρα δῷς· ἀφ' ἧς ἐγὼ κερδανῶ μὲν οὐδέν, ἐὰν λάβω,
προῖκα δὲ προσθεὶς ἐκδώσω, καὶ οὐ περιόψομαι παθούσας
οὐδὲν ἀνάξιον οὔθ' ἡμῶν οὔτε τοῦ πατρός. ὡς δ' ἀκοῦσαι τοὺς
παρόντας ἐν τῷ συμποσίῳ, τοσοῦτον κρότον καὶ θόρυβον
καὶ ἔπαινον παρὰ πάντων γενέσθαι, ὥστε τὸν Φίλιππον
παθεῖν τι καὶ δοῦναι. καίτοι τῶν ἀποκτεινάντων ἦν τὸν
Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλίππου οὗτος ὁ Ἀπολλο-
196 φάνης. ἐξετάσωμεν δὴ πρὸς τὸ τοῦ Σατύρου τοῦτο συμ-
πόσιον ἕτερον συμπόσιον, τὸ τούτων ἐν Μακεδονίᾳ γενόμε-
νον, καὶ θεάσασθε εἰ παραπλήσιον τούτῳ καὶ ὅμοιον. κλη-
θέντες γὰρ οὗτοι πρὸς Ξενόφρονα τὸν υἱὸν τὸν Φαιδίμου τοῦ
τῶν τριάκοντα ᾤχοντο· ἐγὼ δ' οὐκ ἐπορεύθην. ἐπειδὴ δὲ
ἧκον εἰς τὸ πίνειν, εἰσάγει τινὰ Ὀλυνθίαν γυναῖκα, εὐ-
πρεπῆ μέν, ἐλευθέραν δὲ καὶ σώφρονα, ὡς τὸ ἔργον ἐδή-
197 λωσεν. ταύτην τὸ μὲν πρῶτον οὑτωσὶ πίνειν ἡσυχῇ καὶ
τρώγειν ἠνάγκαζον οὗτοί μοι δοκεῖ, ὡς διηγεῖτο Ἰατρο-
κλῆς ἐμοὶ τῇ ὑστεραίᾳ· ὡς δὲ προῄει τὸ πρᾶγμα καὶ διε-
θερμαίνοντο, κατακλίνεσθαι καί τι καὶ ᾄδειν ἐκέλευον.
ἀδημονούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου καὶ οὔτε ἐθελούσης οὔτε
ἐπισταμένης, ὕβριν τὸ πρᾶγμα ἔφασαν οὗτοσὶ καὶ ὁ Φρύ-
νων καὶ οὐκ ἀνεκτὸν εἶναι, τῶν θεοῖς ἐχθρῶν, τῶν ἀλιτη-
ρίων Ὀλυνθίων αἰχμάλωτον οὖσαν τρυφᾷν· καὶ „κάλει
παῖδα," καὶ „ἱμᾶντά τις φερέτω." ἧκεν οἰκέτης ἔχων ῥυ-
τῆρα, "καὶ πεπωκότων οἶμαι καὶ μικρῶν ὄντων τῶν παρο- 400
ξυνόντων, εἰπούσης τι καὶ δακρυσάσης ἐκείνης περιῤῥήξας τὸν

195, 1. δέομαι om u. 2. σε om Φ. 3. ἂν — ἂν Σ. ἐὰν λάβω om Ωtu, punctis notat F. 5. ἀκούσας r. 6. ἔπαινον καὶ θόρυβον FΦΩtuv. 8. τὸν add ΣΥ. 9. τὸν] τοῦ ΦΩsv.

196, 1. ἐξετάσομεν r. τοῦ om Ω. τούτου FΩuv, τοσοῦτο Υ. 2. ἕτερον συμπόσιον in mg Σ. τὸ om ΣΥkrs. μακεδόνι u. 3. εἰ] ὡς Σ. 4. τὸν Φ.] τοῦ φ. ΦΩtu. 6. εἰσάγειν Ωu.

197, 1. οὑτοσὶ tu. 2. δοκεῖ Σ: δοκεῖν ς. 7. ἐχθρῶν τῶν] ἐχθρῶν καὶ F, ἐχθρῶν τε καὶ ΥΦΩtuv. 8. κάλει δὴ π. FΦ. 9. ἦλθεν krs. ἔχων] φέρων r. 11. διακρουσάσης krs.

98 χιτωνίσκον ὁ οἰκέτης ξαίνει κατὰ τοῦ νώτου πολλάς. ἔξω δ' αὐτῆς οὖσα ὑπὸ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ πράγματος ἡ γυνὴ ἀναπηδήσασα προσπίπτει πρὸς τὰ γόνατα τῷ Ἰατροκλεῖ, καὶ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει. καὶ εἰ μὴ ἐκεῖνος ἀφείλετο, ἀπώλετ' ἂν παροινουμένη· καὶ γὰρ ἡ παροινία τοῦ καθάρματος τουτουὶ δεινή. καὶ περὶ ταύτης τῆς ἀνθρώπου καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ λόγος ἦν ἐν τοῖς μυρίοις, καὶ Διόφαντος ἐν ὑμῖν ἀπήγγειλεν ἃ νῦν μαρτυρεῖν αὐτὸν ἀναγκάσω, καὶ κατὰ Θετταλίαν πολὺς λόγος καὶ πανταχοῦ.

99 Καὶ τοιαῦτα συνειδὼς αὐτῷ πεπραγμένα ὁ ἀκάθαρτος οὗτοσὶ τολμήσει βλέπειν εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸν βεβιωμένον αὐτῷ βίον αὐτίκα δὴ μάλ' ἐρεῖ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ· ἐφ' οἷς ἔγωγε ἀποπνίγομαι. οὐκ ἴσασιν οὗτοι τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς τὰς βίβλους ἀναγιγνώσκοντά σε τῇ μητρὶ τελούσῃ, καὶ παῖδα ὄντα ἐν
200 θιάσοις καὶ μεθύουσιν ἀνθρώποις καλινδούμενον; μετὰ ταῦτα δὲ ταῖς ἀρχαῖς ὑπογραμματεύοντα καὶ δυοῖν ἢ τριῶν δραχμῶν πονηρὸν ὄντα; τὰ τελευταῖα δ' ἔναγχος ἐν χορηγίοις ἀλλοτρίοις ἐπὶ τῷ τριταγωνιστεῖν ἀγαπητῶς παρατρεφόμενον; ποῖον οὖν ἐρεῖς βίον ὃν οὐ βεβίωκας, ἐπεὶ ὅ γε βεβιωμένος σοι τοιοῦτος ὢν φαίνεται; ἀλλὰ δὴ τὰ τῆς ἐξουσίας· οὗτος ἄλλον ἔκρινε παρ' ὑμῖν ἐπὶ πορνείᾳ. Ἀλλὰ μήπω ταῦτα, ἀλλὰ τὰς μαρτυρίας μοι λέγε πρῶτον ταυτασί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 404

201 Τοσούτων τοίνυν καὶ τοιούτων ὄντων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὧν ἀδικῶν ὑμᾶς ἐξελήλεγκται, ἐν οἷς τί κακὸν οὐκ ἔνι; δωροδόκος, κόλαξ, ταῖς ἀραῖς ἔνοχος, ψεύστης, τῶν φίλων προδότης, πάντ' ἔνεστι τὰ δεινότατα· πρὸς ἓν οὐδ' ὁτιοῦν τούτων ἀπολογήσεται, οὐδ' ἕξει δικαίαν οὐδ' ἁπλῆν εἰπεῖν ἀπολογίαν οὐδεμίαν. ἃ δ' ἐγὼ πέπυσμαι μέλλειν αὐτὸν

198, 4. ἐφείλετο u, ἀφείλετο αὐτήν krs. 5. τούτου krs. 7. ἀπήγγελλεν ΣΥ. 199, 2. οὗτος ΣΥ. βλέπειν] λέγειν γρ Σ. εἰς om tuv et pr Ω. τῶν βεβιωμένων s. αὐτῷ βίον om krs. 200, 2. δυεῖν s. ἢ] καὶ Σkr. 3. δ' om Ωtu. 6. γε] τε u. βιωσόμενος u. ὧν om ΣΦΩtuv. 7. ἐπὶ] ἐν tu. Ἀλλὰ μήπω ταῦτα om krs. 201, 2. κακῶν krs. 4. ἔνεστι om FΦ. 5. ἀπολογίαν εἰπεῖν k. 6. πέπεισμαι s.

λέγειν, ἔστι μὲν ἐγγυτάτω μανίας, οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως τῷ μη-
δὲν ἔχοντι δίκαιον ἀλλ' εἰπεῖν ἀνάγκη πάντα μηχανᾶσθαι.
202 ἀκούω γὰρ αὐτὸς ἐρεῖν ὡς ἄρ' ἐγὼ πάντων ὧν κατηγορῶ κοι-
νωνὸς γέγονα, καὶ συνήρεσκε ταῦτά μοι, καὶ συνέπραττον
αὐτῷ, ἔπειτ' ἐξαίφνης μεταβέβλημαι καὶ κατηγορῶ. ἔστι
δ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπραγμένων οὔτε δικαία οὔτε προσήκουσα
ἡ τοιαύτη ἀπολογία, ἐμοῦ μέντοι τις κατηγορία· ἐγὼ μὲν
γάρ, εἰ ταῦτα πεποίηκα, φαῦλός εἰμι ἄνθρωπος, τὰ δὲ πρά-
203 γματα οὐδὲν βελτίω διὰ τοῦτο, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ. οὐ μὴν ἀλλ'
ἔγωγ' οἶμαί μοι προσήκειν ἀμφότερ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, καὶ
ὅτι ψεύσεται ταῦτ' ἐὰν λέγῃ, καὶ τὴν δικαίαν ἥτις ἐστὶν
ἀπολογία. ἡ μὲν τοίνυν δικαία καὶ ἁπλῆ, ἢ ὡς οὐ πέ-
πρακται τὰ κατηγορημένα δεῖξαι, ἢ ὡς πεπραγμένα συμ-
φέρει τῇ πόλει. τούτων δ' οὐδέτερον δύναιτ' ἂν οὗτος ποιῆ-
204 σαι. οὔτε γὰρ ὡς συμφέρει δήπου Φωκέας ἀπολωλέναι καὶ
Πύλας Φίλιππον ἔχειν καὶ Θηβαίους ἰσχύειν καὶ ἐν Εὐβοίᾳ
στρατιώτας εἶναι καὶ Μεγάροις ἐπιβουλεύειν καὶ ἀνώμοτον
εἶναι τὴν εἰρήνην, ἔνεστι λέγειν αὐτῷ, οἷς τότε τἀναντία
ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς ὡς συμφέροντα καὶ γενησόμενα· 405
οὔθ' ὡς οὐ πέπρακται ταῦτα, δυνήσεται πεῖσαι τοὺς αὐτοὺς
205 ἑωρακότας ὑμᾶς καὶ εὖ εἰδότας. οὐκοῦν ὡς οὐ κεκοινώνηκα
τούτοις οὐδενός, λοιπόν μοι δεῖξαι. βούλεσθ' οὖν ὑμῖν, πάντα
τἄλλ' ἀφείς, ἃ παρ' ὑμῖν ἀντεῖπον; ἃ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ
προσέκρουον, ὡς ἅπαντα τὸν χρόνον ἠναντίωμαι, αὐτοὺς
παράσχωμαι μάρτυρας τουτουσὶ ὅτι πάντα τἀναντία ἐμοὶ
καὶ τούτοις πέπρακται, καὶ χρήματα οὗτοι μὲν ἔχουσιν ἐφ'
ὑμῖν, ἐγὼ δ' οὐκ ἠθέλησα λαβεῖν; θεάσασθε δή.

202, 2. συνήρεσθε u. 5. ἡ τοιαύτη] αὕτη Φ, ἡ ἀπολογία αὕτη γρ Σ. 203, 2. μοι om rs. 3. ταῦτα] ταῦτα πάντα Ω. 4. ἀπολογία φεύξεται ἡ FΥΦΩtuv. 5. κατηγορούμενα s. δέξαι u. 6. δύναιτ' ἂν οὗτος ποιῆσαι] δύναται εἰπεῖν krs. 204, 1. δήπου om ks. ἀπολωλεκέναι Υk. 4. ἔνεστι post αὐτῷ ponunt FΦΩtuv.

τότ' ἐναντία ΣΥ. 5. ἀπήγγελλε s. 6. τοὺς om Φ. 205, 2. μοι] ἐμοὶ Φ. 3. ἃ ante ἐν om Υ. 4. παρ. καὶ μάρτυρας k. 5. τούτους Σkrs. ὅτι ΣΥkrs: ceteri ὡς. 6. ἐφ'] ὑφ' tu.

206 Τίνα τῶν ἐν τῇ πόλει φήσαιτ' ἂν βδελυρώτατον εἶναι καὶ πλείστης ἀναιδείας καὶ ὀλιγωρίας μεστόν; οὐδεὶς οὐδ' ἂν ἁμαρτὼν ὑμῶν ἄλλον εὖ οἶδ' ὅτι φήσειεν ἢ Φιλοκράτην. τίνα δὲ φθέγγεσθαι μέγιστον ἁπάντων καὶ σαφέστατ' ἂν εἰπεῖν ὅ τι βούλοιτο τῇ φωνῇ; Αἰσχίνην οἶδ' ὅτι τοτονί. τίνα δ' οὗτοι μὲν ἄτολμον καὶ δειλὸν πρὸς τοὺς ὄχλους φασὶν εἶναι, ἐγὼ δ' εὐλαβῆ; ἐμέ· οὐδὲν γὰρ πώποτ' οὔτ'
207 ἠνώχλησα ὅτε μὴ βουλομένους ὑμᾶς βεβίασμαι. οὐκοῦν ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, ὁσάκις λόγος γέγονε περὶ τούτων, καὶ κατηγοροῦντος ἀκούετέ μου καὶ ἐλέγχοντος ἀεὶ τούτους καὶ λέγοντος ἄντικρυς ὅτι χρήματ' εἰλήφασι καὶ πάντα πεπράκασι τὰ πράγματα τῆς πόλεως. καὶ τούτων οὐδεὶς πώποτ' ἀκούων ταῦτ' ἀντεῖπεν οὐδὲ διῆρε τὸ στόμα, οὐδ' ἔδειξεν ἑαυ-
208 τόν. τί ποτ' οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον ὅτι οἱ βδελυρώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ μέγιστον φθεγγόμενοι τοῦ καὶ ἀτολμοτάτου πάντων ἐμοῦ καὶ οὐδενὸς μεῖζον φθεγγομένου τοσοῦτον ἡτ- 406
τῶνται; ὅτι τἀληθὲς ἰσχυρόν, καὶ τοὐναντίον ἀσθενὲς τὸ συνειδέναι πεπρακόσιν αὑτοῖς τὰ πράγματα. τοῦτο παραιρεῖται τὴν θρασύτητα τὴν τούτων· τοῦτ' ἀποστρέφει τὴν
209 γλῶτταν, ἐμφράττει τὸ στόμα, ἄγχει, σιωπᾶν ποιεῖ. τὸ τοίνυν τελευταῖον ἴστε δήπου πρῴην ἐν Πειραιεῖ, ὅτ' αὐτὸν οὐκ εἰᾶτε προσβεύειν, βοῶντα ὡς εἰσαγγελεῖ με καὶ γράψεται καὶ ἰοὺ ἰού. καίτοι ταῦτα μέν ἐστι μακρῶν καὶ πολλῶν ἀγώνων καὶ λόγων ἀρχή, ἐκεῖνα δὲ ἁπλᾶ καὶ δύ' ἢ τρία ἴσως ῥήματα, ἃ κἂν ἐχθὲς ἐωνημένος ἄνθρωπος εἰπεῖν ἠδυνήθη, „ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τουτὶ τὸ πρᾶγμα πάνδεινόν ἐστιν· ὁτοσὶ κατηγορεῖ ταῦτ' ἐμοῦ ὧν αὐτὸς κοινωνὸς γέγονε, καὶ χρήματ' εἰληφέναι φησὶν ἐμὲ αὐτὸς εἰληφὼς [ἢ μετειληφώς]."

206, 2. ἀναιδείας καὶ ὀλιγωρίας ΣΥ: ὀλιγωρίας καὶ ἀναιδείας ς. 3. ἄλλων s. φήσειεν ἂν ἢ kr, φήσαιεν ἂν ἢ s. 4. φθέγξεσθαι Ω. 5. τῇ] λαμπρᾷ τῇ ks. in r litura est. 6. ὄχλους] ὅρκους Ωτα. 207, 1. βουλόμενος Φ. ἐβιασάμην krs. 4. χρήματ'] γράμματα r. τὰ πράγματα πεπράκασι krs. 208, 1. βδ. πάντων τῶν FΥΦΩτιαυ. 3. ἡττῶντο Ω. 4. ἰσχυρόν ἐστι καὶ FΦΩτιαυ. 6. ἀποστρέφεται ΣΥ. 209, 3. εἰσαγγέλλει ΣΥ. 4. καὶ ante ἰοὺ om Ω. 6. χθὲς FΦ. ἠδυνήθη ΣΥ krs: ceteri δυνηθείη. 7. ὦ ἄνδρες Ω. πραγμ' ἅπαν δεινόν Ξ

210 τούτων μὲν τοίνυν οὐδὲν εἶπεν οὐδ' ἐφθέγξατο, οὐδ' ἤκουσεν ὑμῶν οὐδείς, ἄλλα δ' ἠπείλει. διὰ τί; ὅτι ταῦτα μὲν αὐτῷ συνῄδει πεπραγμένα, καὶ δῦλος ἦν τῶν ῥημάτων τούτων. οὔκουν προσῄει πρὸς ταῦθ' ἡ διάνοια, ἀλλ' ἀνεδύετο· ἐπελαμβάνετο γὰρ αὐτῆς τὸ συνειδέναι. λοιδορεῖσθαι δὲ ἄλλ' ἄττα
211 οὐδεὶς ἐκώλυεν αὐτὸν οὐδὲ βλασφημεῖν. ὃ τοίνυν μέγιστον ἁπάντων, καὶ οὐ λόγος ἀλλ' ἔργον· βουλομένου γὰρ ἐμοῦ τὰ δίκαια, ὥσπερ ἐπρέσβευσα δίς, οὕτω καὶ λόγον ὑμῖν δοῦναι δίς, προσελθὼν Αἰσχίνης οὑτοσὶ τοῖς λογισταῖς ἔχων μάρτυρας πολλοὺς ἀπηγόρευε μὴ καλεῖν ἐμὲ εἰς τὸ δικαστήριον ὡς δεδωκότα εὐθύνας καὶ οὐκ ὄντα ὑπεύθυνον. καὶ τὸ πρᾶγμ' ἦν ὑπεργέλοιον. τί οὖν ἦν τοῦτο; τῆς προτέρας ἐκείνης πρεσβείας, ἧς οὐδεὶς κατηγόρει, δοὺς λόγον οὐκέτ' 407
ἐβούλετ' αὖθις εἰσιέναι περὶ ταύτης ἧς νῦν εἰσέρχεται, ἐν ᾗ
212 πάντα τἀδικήματ' ἐνῆν· ἐκ δὲ τοῦ δὶς ἐμὲ εἰσελθεῖν ἀνάγκη περιίστατο καὶ τούτῳ πάλιν εἰσιέναι· διὰ ταῦτ' οὐκ εἴα καλεῖν. καίτοι τοῦτο τὸ ἔργον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀμφότερ' ὑμῖν ἐπιδείκνυσι σαφῶς, καὶ κατεγνωκόθ' ἑαυτοῦ τοῦτον, ὥστε μηδενὶ νῦν ὑμῶν εὐσεβῶς ἔχειν ἀποψηφίσασθαι αὐτοῦ, καὶ μηδὲν ἀληθὲς ἐροῦντα περὶ ἐμοῦ· εἰ γὰρ εἶχε, τότ' ἂν καὶ λέγων καὶ κατηγορῶν ἐξητάζετο, οὐ μὰ Δί' οὐκ ἀπηγόρευε καλεῖν.

213 Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀλλὰ μὴν ἐάν γέ τι ἔξω τῆς πρεσβείας βλασφημῇ περὶ ἐμοῦ, κατὰ πολλὰ οὐκ ἂν εἰκότως ἀκούοιτε αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἐγὼ κρίνομαι τήμερον, οὐδ' ἐγχεῖ μετὰ ταῦθ' ὕδωρ οὐδεὶς ἐμοί. τί οὖν ἐστὶ ταῦτα πλὴν δικαίων λόγων ἀπορία; τίς γὰρ ἂν κατηγορεῖν ἕλοιτο κρινόμενος, ἔχων ὅ τι ἀπολογή-

210, 1. εἶπεν οὐδ'] οὔτ' εἶπεν οὔτ' F. 2. ἄλλα δ'] ἀλλ' r. 3. τῶν om r. 4. ἐπελαμβ.] εἶτ' ἐλαμβάνετο γρ Σ. 5. γὰρ αὐτῆς] παραυτῆς Σ. ἄλλα om krs. ἄττα] ἅτε Ω. 211, 1. ἐκώλυσεν Ωu. 2. ἔργον ἤδη β. krs. 6. ὄντων Ω. 7. ὑπεργελοῖον Φ. 8. κατηγορεῖ Ωkr. οὐκέτ'] οὐκ Ωuv. 212, 2. καὶ τούτῳ om t. διὰ τοῦτο Φkrs. 5. νῦν om Φkrst. 213, 4. ἂν Σ. τι] τοι k. 8. ἀπολογήσηται Ω.

214 σεται; ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο σκοπεῖτε, ὦ ἄνδρες δικασταί. εἰ ἐκρινόμην μὲν ἐγώ, κατηγόρει δ' Αἰσχίνης οὗτοσί, Φίλιππος δ' ἦν ὁ κρίνων, εἶτ' ἐγὼ μηδὲν ἔχων εἰπεῖν ὡς ἐξ ἀδικῶ κακῶς ἔλεγον τουτονὶ καὶ προπηλακίζειν ἐπεχείρουν, οὐκ ἂν οἶεσθε καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἀχανακτῆσαι τὸν Φίλιππον, εἰ παρ' ἐκείνῳ τοὺς ἐκείνου τις εὐεργέτας κακῶς λέγοι; μὴ τοίνυν ὑμεῖς χείρους γένησθε Φιλίππου, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ἀγωνίζεται, περὶ τούτων ἀναγκάζετε ἀπολογεῖσθαι. Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

"ΜΑΡΤΤΡΙΑ. 408

215 Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ μηδὲν ἐμαυτῷ συνειδέναι καὶ λόγον διδόναι καὶ πάντα τἀκ τῶν νόμων ὑπέχειν ᾤμην δεῖν, οὗτοσὶ δὲ τἀναντία. πῶς οὖν ταὐτὰ ἐμοὶ καὶ τούτῳ πέπρακται; ἢ πῶς ἔνεστι τὠυτῷ ταῦτα πρὸς ὑμᾶς λέγειν, ἃ μηδ' ἠτιᾶται πρότερον πώποτε; ἐδαμῶς δήπου. ἀλλ' ὅμως ἔρει, καὶ νὴ Δί' εἰκότως γε· ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι ἀφ' οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι καὶ κρίσεις γίγνονται, οὐδεὶς πώποθ' ὁμολογῶν ἀδικεῖν ἑάλω, ἀλλ' ἀναισχυντοῦσιν, ἀρνοῦνται, ψεύδονται, προφάσεις πλάττονται, πάντα ποιοῦσιν
216 ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην. ὧν οὐδενὶ δεῖ παρακρουσθῆναι τήμερον ὑμᾶς, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἴστε αὐτοὶ τὰ πράγματα κρῖναι, μὴ τοῖς ἐμοῖς λόγοις μηδὲ τοῖς τούτου προσέχειν, μηδέ γε τοῖς μάρτυσιν, ἓς ἕτος ἑτοίμως ἕξει μαρτυρεῖν ὁτιοῦν Φιλίππῳ χορηγῷ χρώμενος· ὄψεσθε δ' ὡς ἑτοίμως αὐτῷ μαρτυρήσουσιν. μηδέ γε εἰ καλὸν καὶ μέγα οὗτος φθέγγεται,
217 μηδ' εἰ φαῦλον ἐγώ. οὐ γὰρ ῥητόρων οὐδὲ λόγων κρίσιν ὑμᾶς τήμερον, εἴπερ εὖ φρονεῖτε, προσήκει ποιεῖν, ἀλλ' ὑπὲρ πραγμάτων αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἀπολωλότων τὴν

214, 1. σκοπεῖτε κἀκεῖνο krs. 5. κατὰ ταὐτὸ ΣΥ. 6. λέγει FΣΤΦΩtuv. 8. ἀναγκάζετε αὐτὸν ἀπ. krs. 215, 1. μὲν om ΣΥ. τοῦ] τῶν r. συνειδέναι δεινὸν καὶ FΦΩtav. 2. λ. ἤθελον διδόναι krs. 3. οὗτος ΣΥkrs. μοὶ Σ. τοῦτω ταῦτα π. t. 5. μηδ' — ὅμως om k. ἠτίαται Σ: ἠτιᾶτο ς. πρότερον om rs. 6. γε om krs. ὅτι — πώποθ' om u. 9. πάντα] ταῦτα s. 216, 2. κρίνειν krs. 4. οὓς] οἷς ΣΤ. οὗτος] αὐτὸς Ωu. ους ἑτοίμως t, ἑτοίμως FΩu, ἕτοιμος pr v. 6. φθέγξεται ΣΥkrs. 217, 1. ἐγώ] λέγω r. οὐ] οὐδὲ Σ. 3. τὴν supra versum Υ.

ὑπάρχουσαν αἰσχύνην εἰς τὰς αἰτίας ἀπώσασθαι, τὰ πεπραγμένα, ἃ πάντες ἐπίστασθε, ἐξετάσαντας. τί ἐν ἔχει ταῦτα;
218 ἃ ὑμεῖς ἴστε καὶ ὁ παρ' ἡμῶν ὑμᾶς ἀεὶ. εἰ μὲν γὰρ ἅπαντ' ὀρθ' ὑπέσχοντ' ὑμῖν ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονε, καὶ τοσαύτης ἀνανδρίας καὶ κακίας ὑμεῖς ὁμολογεῖτε εἶναι μετοί, ὥστε μήτ' ἐν τῇ χώρᾳ τῶν πολεμίων ὄντων μήτ' ἐκ θα- 409
λάττης πολιορκέμενοι μήτ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ δεινῷ τῆς πό-
λεως ὄσης, ἀλλὰ καὶ σῖτον εὖωνον ὠνούμενοι καὶ τἆλλα εὖ-
219 δὲν χεῖρον πράττοντες ἢ νῦν, προεῖσθε καὶ προακηκόατε παρὰ τούτων καὶ τὰς συμμάχους ἀπολεμένας καὶ Θηβαίους ἰσχυροὺς γεγενημένους καὶ τἀπὶ Θρᾴκης Φίλιππον ληψόμενον καὶ ἐν Εὐβοίᾳ κατασκευασθησόμενα ὁρμητήρια ἐφ' ὑμᾶς καὶ πάνθ' ἃ πέπρακται γενησόμενα, εἶτα τὴν εἰρήνην ἐποιήσασθε ἀγαπητῶς, ἀποψηφίσασθε Αἰσχίνου, καὶ μὴ πρὸς τοσούτοις αἰσχροῖς καὶ ἐπιορκίαν προσκτήσησθε· οὐδὲν γὰρ ὑμᾶς ἀδικεῖ, ἀλλ' ἐγὼ μαίνομαι καὶ τετύφωμαι
220 νῦν κατηγορῶν αὐτοῦ. εἰ δὲ πάντα τἀναντία τούτων καὶ πολλὰ καὶ φιλάνθρωπα εἰπόντες Φίλιππον, φιλεῖν τὴν πόλιν, Φωκέας σώσειν, Θηβαίοις παύσειν τῆς ὕβρεως, ἔτι πρὸς τούτοις μείζονα ἢ κατ' Ἀμφίπολιν εὖ ποιήσειν ὑμᾶς, ἂν τύχῃ τῆς εἰρήνης, Εὔβοιαν, Ὠρωπὸν ἀποδώσειν· εἰ ταῦτ' εἰπόντες καὶ ὑποσχόμενοι πάντ' ἐξηπατήκασι καὶ πεφενακίκασι καὶ μόνον οὐ τὴν Ἀττικὴν ὑμῶν περιῄρηνται, καταψηφίσασθε, καὶ μὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς ὕβρισθε (ἐγὼ γὰρ ἔγωγ' οἶδ' ὅ τι χρὴ λέγειν ἄλλο) καὶ ὑπὲρ ὧν ὗτοι δεδωροδοκήκασιν ὑμεῖς τὴν ἀρὰν καὶ τὴν ἐπιορκίαν οἴκαδε ἀπενέγκησθε.

γ. 1. ἀπώσασθαι Ω, ἀπώσασθε Φα. 2. ἃ πάντες] ἅπαντες Γ. ἐξετάσαντες ΣΤΦΠrtuv. τί ΣΤ: τίνα ς. 218, 1. γὰρ om Σvς. 2. ὑπέσχοθ' FΦΠkrstuv. 3. ὁμολογεῖτε ὑμᾶς ΦΠstuv. 219, 2. παρὰ] περὶ rs. ἀπολογουμένους pr Ω. 3. γεγενημένους krs. 4. ἐν] τὰ ἐν Φr et rc k. 6. ἐποιήσατε krs. 8. καὶ τετύφωμαι in γρ Φ. 220, 1. δὲ πάντα ΣΤkrs: δ' ἅπαντα ς. 3. σώσειν F, σώζειν ΣΤΠuv, σώζειν t. 5. ἂν] ἐὰν krs. 7. οὐχὶ krs et γρ v. περιῄρηνται F, παρῄρηνται γρ Σ. 9. οἶδα τί k. 11. εἰσενέγκησθε Σkrs.

221 Ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο σκοπεῖτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τίνος ἕνεκ' ἐγὼ μηδὲν ἠδικηκότων τούτων κατηγορεῖν ἂν προειλόμην. ἐ γὰρ εὑρήσετε. ἠδὺ πολλὰς ἐχθρὰς ἔχειν; οὐδέ γε ἀσφαλές. ἀλλ' ὑπῆρχέ μοι πρὸς τοῦτον ἀπέχθειά τις; οὐδαμῶς. τί οὖν; ἐφοβοῦ περὶ σαυτοῦ, καὶ διὰ δειλίαν ταύτην ἠγήσω σωτηρίαν· καὶ γὰρ ταῦτ' ἀκήκοα αὐτὸν λέγειν. καίτοι μηδενός γ' ὄντος, Αἰσχίνη, δεινοῦ "μηδὲ ἀδικήμα-410
τος, ὡς σὺ φῄς. εἰ γὰρ αὖ ταῦτ' ἐρεῖ, σκοπεῖτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ ἐφ' οἷς ὁ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικῶν ἐφοβούμην ἐγὼ μὴ διὰ τούτους ἀπόλωμαι, τί τούτους προσήκει παθεῖν τοὺς αὐ-
222τοὺς ἠδικηκότας; ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτα. ἀλλὰ διὰ τί σε κατηγορῶ; συκοφαντῶ νὴ Δί', ἵν' ἀργύριον λάβω παρὰ σοῦ. καὶ πότερον κρεῖττον ἦν μοι παρὰ Φιλίππου λαβεῖν τῶ διδόντος πολὺ καὶ μηδενὸς τούτων ἔλαττον, καὶ φίλον κἀκεῖνον ἔχειν καὶ τούτους (ἦσαν γὰρ ἄν, ἦσάν μοι φίλοι τῶν αὐτῶν κοινωνηκότι· οὐδὲ γὰρ νῦν ἔχθραν πατρικὴν ἔχουσι πρός με, ἀλλ' ὅτι τῶν πεπραγμένων οὐ μετέσχηκα), ἢ παρὰ τούτων ἀφ' ὧν εἰλήφασι μετασχεῖν, κἀκείνῳ τε ἐχθρὸν εἶναι καὶ τούτοις; καὶ τὰς μὲν αἰχμαλώτους ἐκ τῶν ἰδίων τοσούτων χρημάτων λύεσθαι, μικρὰ δ' ἀξιῶν παρὰ τούτων
223αἰσχρῶς μετ' ἔχθρας λαμβάνειν; ἐκ ἔξι ταῦτα, ἀλλ' ἀπήγγειλα μὲν τἀληθῆ καὶ ἀπεσχόμην τοῦ λαβεῖν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας ἕνεκα καὶ τοῦ λοιποῦ βίου, νομίζων, ὥσπερ ἄλλοι τινές, παρ' ὑμῖν καὶ αὐτὸς ὢν ἐπιεικὴς τιμηθήσεσθαι, καὶ ἐκ ἀνταλλακτέον εἶναί μοι τὴν πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίαν ἀδενὸς κέρδους· μισῶ δὲ τούτους, ὅτι μοχθηροὺς καὶ θεοῖς ἐχθροὺς εἶδον ἐν τῇ πρεσβείᾳ, καὶ ἀπεξέρημαι καὶ τῶν ἰδίων φιλοτιμιῶν διὰ τὴν τούτων δωροδοκίαν πρὸς

221, 1. δικασταί FΣΤΩτιυν, om k: ἀθηναῖοι ς. 2. εἴνεκα k.
5. εὑρήσετε Ω. οὐδέ γε] οὐδ' αὖ FΦΩτιυν. 7. καὶτι Σ, καί τι Φk. γ' om FΦΩτιυν. 8. αὖ om rs. ἐρεῖς pr r. ὦ om Σ.
9. ὁ — ἀδικῶν] δ — ἀδικῶ Τ. 222, 2. συκοφαντῶν Ω.
5. ἔχειν r. ἄν om rs. μοι om ks. post φίλοι ponunt ΦΩτιυν.
7. πρός με ΣΤ: πρὸς ἐμέ ς. 10. λύεσθαι ΣΤks et γρ F: λύσασθαι ς. 223, 4. τιμηθήσεσθαι] τιμηθήσεσθαι καὶ πλέον ἕξειν τῶν πολλῶν κατὰ τοῦτο krs.

ὅλην δυσχερῶς ὑμῶν τὴν προσβείαν ἐσχηκότων· κατηγορῶ δὲ νυνὶ καὶ ἐπὶ τὰς εὐθύνας ἥκω τὸ μέλλον προορώμενος, καὶ βουλόμενος ἀγῶνι καὶ δικαστηρίῳ μοι διωρίσθαι παρ'
224ὑμῖν ὅτι τἀναντία ἐμοὶ καὶ τούτοις πέπρακται. καὶ δέδοικα, δέδοικα (εἰρήσεται γὰρ "πώνθ' ἃ φρονῶ πρὸς ὑμᾶς") μὴ411
τότε μὲν τούτοις συνεπισπάσησθέ με τὸν μηθ' ὁτιοῦν ἀδικοῦντα, νῦν δ' ἀναπεπτωκότες ἦτε. παντάπασι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐκλελύσθαι μοι δοκεῖτε καὶ παθεῖν ἀναμένειν τὰ δεινά, ἑτέρας δὲ πάσχοντας ὁρῶντες οὐ φυλάττεσθαι, οὐδὲ φροντίζειν τῆς πόλεως πάλαι κατὰ πολλοὺς
225καὶ δεινοὺς τρόπους διαφθειρομένης. ἂν οἴεσθε δεινὸν εἶναι καὶ ὑπερφυές; (καὶ γὰρ εἴ τι σκωπᾶν ἐγνώκειν, λέγειν ἐξάγομαι). ἴστε δήπου Πυθοκλέα τετονὶ τὸν Πυθοδώρου. τούτῳ πάνυ φιλανθρώπως ἐκεχρήμην ἐγώ, καὶ ἀηδὲς ἐμοὶ καὶ τούτῳ γέγονεν εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην οὐδέν. ἔτος ἐκπέπεσταί με νῦν ἁπάντων, ἀφ' ἑ πρὸς Φίλιππον ἀφῖκται, κἂν ἀναγκασθῇ πω συντυχεῖν, ἀπεπήδησεν εὐθέως, μή τις αὐτὸν ἴδῃ λαλοῦντα ἐμοί. μετὰ δ' Αἰσχίνου περιέρχεται
226τὴν ἀγορὰν κύκλῳ καὶ βαλεύεται. ἐκεῖν δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ σχέτλιον τοῖς μὲν τὰ Φιλίππου πράγματ' ἠρημένοις θεραπεύειν ἔτως ἀκριβῶς τὴν παρ' ἐκείνου πρὸς ἑκάτερα αἴσθησιν ὑπάρχειν, ὥστε ἔκαζον, ὥσπερ ἂν παρεσκηνότος αὐτοῦ, μηθ' ὧν ἂν ἐνθαδὶ πράξῃ μηδὲν ἡγεῖσθαι λήσειν, ἀλλὰ φίλους τε νομίζειν ἧς ἂν ἐκείνῳ δοκῇ καὶ μὴ φίλους ὡσαύτως, τοῖς δὲ πρὸς ὑμᾶς ζῶσι καὶ τῆς παρ' ὑμῶν τιμῆς γλιχομένοις καὶ μὴ προσδεωκόσι ταύτην τοσαύτην κωφότητα καὶ τοσοῦτο σκότος παρ' ὑμῶν ἀπαν-

224, 2. ἄπανθ' vel ἅπαντα *Fkrs*. 3. μὲν] με γρ *Σ* omisso mox pronomine. τούτοις om *Σkrs*. 5. μοι om *rs*. ἀναμένειν *r*. 6. φυλάττεσθε *TΩkrstuv*. 7. φροντίζετε *F*, φροντίζειν *Φ Ωtuv*. κατὰ] καὶ *k*. 225, 1. διαφθειρομένης *ΣT*, διεφθαρμένης *krs*. 2. ἐγν. νῦν λέγειν *FTΦΩtuv*. 8. δ' om *krs*.
226, 1. βούλεται *Ω*. addi solent καὶ σκοπεῖ: quae om *Σ*. 4. ἂν εἰ παρ. *FΦΩkrstv*. 5. ἐνθαδὶ *Σ*: ἐνθάδε *s*. 6. φίλους τε *ΣTΩtuv*, φίλους γε *FΦ*, καὶ φίλους *krs*. 7. τοῖς *F*. 9. τοσοῦτον *krs*.

τᾶν, ὥστε τοῖς ἀληθηρίοις τούτοις ἐξ ἴσου νῦν ἐμὲ ἀγωνί-
227ζεσθαι, καὶ ταῦτα παρ' ὑμῖν τοῖς ἅπαντ' εἰδόσιν. βέλεσθ' οὖν εἰδέναι καὶ ἀκοῦσαι τὸ τούτων αἴτιον; ἐγὼ δὴ φράσω, ἀξιῶ δὲ μηδεὶν ἄχθεσθαί μοι λέγοντι τἀληθῆ. ὅτι ἐκεῖ- 412
νος μὲν ἓν οἶμαι σῶμα ἔχων καὶ ψυχὴν μίαν παντὶ θυ-
μῷ καὶ φιλεῖ τοὺς ἑαυτοῦ εὖ ποιοῦντας καὶ μισεῖ τοὺς τἀ-
ναντία, ὑμῶν δ' ἕκαστος [πρῶτον μὲν] ὅτε τὸν εὖ ποι-
οῦντα τὴν πόλιν αὐτὸν εὖ ποιεῖν ἡγεῖται ὅτε τὸν κακῶς
228κακῶς, ἀλλ' ἕτερά ἐστιν ἑκάστῳ πρυγιαίτερα, ὑφ' ὧν παράγεσθε πολλάκις, ἔλεος, φθόνος, ὀργή, χαρίσασθαι τῷ δεηθέντι, ἄλλα μυρία· ἂν γὰρ ἅπαντά τις ἐκφύγῃ τἆλλα, τούς γε ἐθέλοντας εἶναι τοιοῦτον ἐ διαφεύξεται. ἡ δ' ἐφ' ἑκάστῳ τούτων ἁμαρτία κατὰ μικρὸν ὑποῤῥέουσα ἀθρόος τῇ πόλει βλάβη γίγνεται.

229 Ὧν μηδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάθητε τήμερον, μηδ' ἀφῆτε τοῦτον ὃς ὑμᾶς τηλικαῦτα ἠδίκηκεν. καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς τίς ἔσται λόγος περὶ ὑμῶν, εἰ τοῦτον ἀφήσετε; Ἀθήνηθεν ἐπρέσβευσάν τινες ὡς Φίλιππον τυτονί, Φιλοκράτης, Αἰσχίνης, Φρύνων, Δημοσθένης. τί οὖν; ὁ μὲν πρὸς τῷ μηδὲν ἐκ τῆς πρεσβείας λαβεῖν τὰς αἰχμαλώτους ἐκ τῶν ἰδίων ἐλύσατο· ὁ δέ, ὧν τὰ τῆς πόλεως πράγματα χρημάτων ἀπέδοτο, τούτων πόρνας ἠγόραζε καὶ ἐχθῦς πε-
230ριῶν. καὶ ὁ μὲν τὸν υἱὸν ἔπεμψε Φιλίππῳ, πρὶν εἰς ἄνδρας ἐγγράψαι, ὁ μιαρὸς Φρύνων· ὁ δ' ὠδὲν ἀνάξιον ὅτε τῆς πόλεως ὧδ' αὐτῇ διεπράξατο. καὶ ὁ μὲν χορηγῶν καὶ τριηραρχῶν ἔτι καὶ ταῦτ' ᾤετο δεῖν ἐθελοντὴς ἀναλίσκειν, λῦσθαι τὰς αἰχμαλώτους, μηδένα ἐν συμφορᾷ τῶν πολιτῶν δι' ἔνδειαν περιορᾶν· ὁ δὲ τοσούτου δεῖ τῶν ὑπαρ- 413

v. 1. ἀληθηρίοις ΣΩ. 227, 3. δὲ om T. μηδὲν FΓΦΩrtuv. Σ accentu caret. ἀχθεσθῆναί r. 4. οἶμαι ἓν krs. 5. ἑαυτὸν om krs. 6. πρῶτον μὲν om FΦ. 228, 1. κακῶς om omnes. παράγεσθαι Tr. 2. χαρίσασθαι τῷ ΣΓΦΩrsu: χαρίσασθαί τῳ ς. 5. ἀθρόος T, ἀθρόος ΣΦ, ἀθρόως s: ἀθρόως ς.

φ

6. γίγνεται βλάβη krs. 229, 2. ἀνῆτε F, ἀνῆτε ΣΓΩtuv et γρ k. 3. ἀφῆτε krs. 230, 5. τὰς αἰχμαλώτους om Σ, in γρ habent FΦ. 6. δι' ἔνδειαν om Φ.

χόντων τινὰ αἰχμάλωτον σῶσαι, ὥσθ' ὅλον τόπον καὶ πλεῖν ἢ μυρίους μὲν ὁπλίτας, ὁμοῦ δὲ χιλίους ἱππέας τῶν ὑπαρχόντων συμμάχων ὅπως αἰχμάλωτοι γένωνται Φιλίππῳ,
231 συμπαρεσκεύασεν. τί οὖν μετὰ ταῦτα; Ἀθηναῖοι λαβόντες· ἤδεσαν μὲν γὰρ πάλαι· τί δαί; τὰς μὲν χρήμασ' εἰλημφότας καὶ δῶρα, καὶ καταισχύναντας ἑαυτούς, τὴν πόλιν, τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, ἀφεῖσαν καὶ νῦν ἔχειν ἠγοῦντο καὶ τὴν πόλιν εὐδηνεῖσθαι. τὸν δὲ κατηγοροῦντα τί; ἐμβεβρονταῖσθαι, τὴν πόλιν ἀγνοεῖν, ὃν ἔχειν ὅποι τὰ ἑαυτοῦ
232 ῥίψῃ. καὶ τίς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἰδὼν τὸ παράδειγμα δίκαιον αὐτὸν παρασχεῖν ἐθελήσει; τίς προῖκα πρεσβεύειν, εἰ μήτε λαβεῖν μήτε τῶν εἰλημφότων ἀξιοπιστότερον παρ' ὑμῖν εἶναι δοκεῖν ὑπάρξει; ὥστε οὐ μόνον κρίνετε τούτους τήμερον, οὐ, ἀλλὰ καὶ νόμον τίθεσθε εἰς ἅπαντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον, πότερον χρημάτων αἰσχρῶς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πρεσβεύειν ἅπασιν προῆκται ἢ
233 προῖκα ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα ἀδωροδοκήτως. ἀλλὰ μὴν περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἑνὸς προσδεῖσθε μάρτυρος· ὡς δὲ τὸν υἱὸν ἔπεμψεν ὁ Φρύνων, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τοῦτον μὲν τοίνυν οὐκ ἔκρινεν Αἰσχίνης, ὅτι τὸν αὐτοῦ παῖδα ἐπ' αἰσχύνῃ πρὸς Φίλιππον ἔπεμψεν· εἰ δέ τις ὢν ἐφ' ἡλικίας ἑτέρου βελτίων τὴν ἰδέαν, μὴ προϊδόμενος τὴν ἐξ ἐκείνης τῆς ὄψεως ὑποψίαν, ἰταμώτερον τῷ μετὰ ταῦτα ἐχρήσατο βίῳ, τοῦτον "ὡς πεπορνευμένον κέκρικεν.414

v. 1. αἰχμάλωτον ΣΤΦΩτυν: αἰχμαλώτων ς. πλεῖν Σ, πλέον krs: πλείους ς. 3. ὅπως] ὥσπερ s. 231, 2. δαί] δὲ FΣΥΩτυν, δὴ Φ. 4. ἀφεῖσαν ΣΦkrs: ceteri ἀφίεσαν. 5. εὐδηνεῖσθαι FΣΥΦk, εὐδαιμονεῖσθαι v, εὐθυνεῖσθαι Ωu, εὐσθενεῖσθαι r. 6. ὅπου s.

232, 1. ῥίψῃ Φ, ῥίπτει υ, ῥίπτειν Ωτu, ῥιπτεῖ k. ἰδὼν ὦ ἀθηναῖοι τουτὶ r. 2. αὐτὸν om Φ. παρέχειν krs. 4. ὑπάρξειν r. ὥστε om Σs et pr Fk. 5. κρίνετε] οὐ κρίνετε k. οὐ om Υ. νόμ. τούτοις τίθεσθε Ωτυν et corr Υ. εἰς] καὶ εἰς r.

233, 1. προῖκα post ὑμῶν ponit r. 2. μὲν om Σ. ὡς δὲ] ὥστε ks. 3. μοι om krs. τούτων om Ω. 6. αἰσχύνην corr F. 7. τὴν ἰδέαν ἑτέρου βελτίων ΦΩτυν, τὴν εἰδέαν ἑτέρου βελτίων F. προϊδόμενος ΣΦr, προιδομένους Ω: προειδόμενος ς. 8. τῷ] τῶν u.

234 Πάνυ δὴ περὶ τῆς ἐστιάσεως καὶ τῶ ψηφίσματος εἶπε μικρῦ γε, ἃ μάλιστά μ' ἔδει πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, παρῆλθον. τῆς πρώτης ἐκείνης πρεσβείας γράφων τὸ προβούλευμα ἐγὼ καὶ πάλιν ἐν τῷ δήμῳ ταῖς ἐκκλησίαις, ἐν αἷς ἤμελλετε βουλεύεσθαι περὶ τῆς εἰρήνης, ὑδενὸς ὕτε λόγου πω παρὰ τούτων οὔτ' ἀδικήματος ὄντος φανερῦ, τὸ νόμιμον ἔθος πρῶτον, καὶ ἐπήνεσα τούτους καὶ εἰς πρυτα-
235νεῖον ἐκάλεσα. καὶ νὴ Δί' ἔγωγε καὶ τὼς παρὰ τῦ Φιλίππου πρέσβεις ἐξένισα, καὶ πάνυ γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λαμπρῶς· ἐπειδὴ γὰρ ἐώρων αὐτὼς καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἐκεῖ σεμνυνομένους ὡς εὐδαίμονας καὶ λαμπρούς, εὐθὺς ἡγούμην ἐν τούτοις πρῶτον αὐτὸς περιεῖναι δεῖν αὐτῶν καὶ μεγαλοψυχότερος φαίνεσθαι. ταῦτα δὴ παρέξεται νῦν ὅτος λέγων ὡς αὐτὸς ἐπήνεσεν ἡμᾶς καὶ αὐτὸς εἰςία τὼς
236πρέσβεις, τὸ πόσε ἀ διορίζων. ἔστι δὲ ταῦτα πρὸ τῦ τὴν πόλιν ἠδικῆσθαί τι καὶ φανερὼς τούτους πεπραικότας αὐτὼς γενέσθαι, ὅτ' ἄρτι μὲν ἦκον οἱ πρέσβεις τὸ πρῶτον, ἔδει δὲ ἀκοῦσαι τὸν δῆμον τί λέγουσιν, οὐδέπω δὲ οὔθ' ὕτος συνερῶν δῆλος ἦν τῷ Φιλοκράτει ὕτ' ἐκεῖνος τοιαῦτα γράψων. ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, μέμνησθε τὼς χρόνους ὅτι τῶν ἀδικημάτων εἰσὶ πρότεροι. μετὰ ταῦτα δὲ ὐδὲν ἐμοὶ πρὸς τούτους εἰκεῖον ὐδὲ κοινὸν γέγονεν. Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΤΡΙΑ.

237 Ἴσως τοίνυν ἀδελφὸς αὐτῷ συνερεῖ Φιλοχάρης καὶ Ἀφόβητος· πρὸς ὃς ἀμφοτέρους ὑμῖν πολλὰ καὶ δίκαια ἔστιν
415 εἰπεῖν. ἀνάγκη δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ παῤῥησίας διαλεχθῆναι, μηδὲν ὑποζελλόμενον. ἡμεῖς, Ἀφόβητε καὶ

234, 2. μεδεὶ Σ, με δεῖ ΤΩrv, με δεῖν tu, ἔδει ks. παρῆλθεν Tr. 4. ταῖς] ἐν ταῖς krs. 5. ἐμέλλετε Σ. 6. τὸ νόμιμον FΣΦ et corr Ω, τὸ κοινὸν ks et γρ FΣΦ, τὸ κοινὸν νόμιμον Tr et corr v: τὸν νόμον ς. 7. εἰς τὸ πρυτ. FTΦΩkrstuv. 235, 1. καὶ post ἔγωγε om ks. 3. καὶ om kr. 5. πρῶτον Σkr: πρῶτος ς. αὐτὸν T om kr. 6. παράξει Tk, πράξει s, πράξειν r. 7. αὐτοὺς Ωtuv. ἱστια Σ. 236, 1. διορίζων Σ: ceteri προδιορίζων. 4. ἔδει δὲ ἀκοῦσαι ΣTks: ceteri ἀκοῦσαι δὲ ἔδει. 5. συνερῶν rs. τοιαῦτα ἐκεῖνος krs. 6. γράφων Ωkrs. μεμνῆσθαι rs. 237, 4. ὑποστελλόμενον ΣTΦ et γρ F, ὑποστειστελλάμενον krs, ὑποκρινόμενον v: ὑποκριόμενον ς.

σὺ Φιλόχαρες, σὲ μὲν τὰς ἀλαβαστοθήκας γράφοντα καὶ τὰ τύμπανα, τέττιξ δ' ὑπογραμματέας καὶ τὲς τυχόντας ἀνθρώπους (καὶ ἀδεμιᾶς κακίας ταῦτα, ἀλλ' οὐδὲ στρατηγίας γ' ἄξια) πρεσβειῶν, στρατηγιῶν, τῶν μεγίστων τιμῶν
238 ἠξιώσαμεν. εἰ τοίνυν μηδὲν ὑμῶν ἠδίκει μηδείς, οὐχ ἡμεῖς χάριν ὑμῖν ὀφείλομεν, ἀλλ' ὑμεῖς ἡμῖν δικαίως ἂν ἔχοιτε τούτων· πολλῷ γὰρ ὑμῶν μᾶλλον ἀξίως τιμᾶσθαι παρέντες ἡμεῖς ὑμᾶς ἐσωμύνομεν. εἰ δὲ δὴ καὶ ἐν αὐτοῖς οἷς ἐτιμᾶσθε ἠδίκηκέ τις ὑμῶν, καὶ ταῦτα τοιαῦτα, πόσῳ μᾶλλον ἂν μισοῖσθε δικαίως ἢ σώζοισθε; ἐγὼ μὲν οἶμαι πολλῷ. βιάσονται τοίνυν ἴσως, μεγαλόφωνοι καὶ ἀναιδεῖς ὄντες, καὶ τὸ συγγνώμη ἀδελφῷ βοηθεῖν προσειληφότες.
239 ὑμεῖς δὲ μὴ ἡττᾶσθε, ἐκεῖνο ἐνθυμούμενοι, ὅτι τούτοις μὲν τέττιξ προσήκει φροντίζειν, ὑμῖν δὲ τῶν νόμων καὶ ὅλης τῆς πόλεως καὶ παρὰ πάντα τῶν ὅρκων, οὓς αὐτοὶ κάθησθε ὀμωμοκότες. καὶ γὰρ εἴ τινῶν δεδέηνται τεττονὶ σώζειν, πότερ' ἂν μηδὲν ἀδικῶν φαίνηται τὴν πόλιν ἢ κἂν ἀδικῶν, σκοπεῖτε. εἰ μὲν γὰρ ἂν μή, κἀγὼ φημι δεῖν, εἰ δ' ὅλως κἂν ὁτιῶν, ἐπιορκεῖν δεδέηνται. ἐ γὰρ εἰ κρύβδην ἔξιν ἡ ψῆφος, λήσει τὲς θεές, ἀλλὰ τοῦτο καὶ πάντων ἄριστα ὁ τιθεὶς τὸν νόμον εἶδε τὸ κρύβδην ψηφίζεσθαι, ὅτι τούτων μὲν οὐδεὶς εἴσεται τὸν ἑαυτῷ κεχαρισμένον ὑμῶν, οἱ θεοὶ δὲ εἴσονται καὶ τὸ δαιμόνιον "τὸν μὴ 416
240 τὰ δίκαια ψηφισάμενον. παρ' ὧν κρεῖττόν ἐστιν ἑκάστῳ τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας τοῖς παισὶ καὶ ἑαυτῷ, τὰ δίκαια γνόντα καὶ τὰ προσήκοντα, περιποιήσαοθαι, ἢ τὴν ἀφανῆ καὶ ἄδηλον χάριν τούτοις καταθέσθαι, καὶ ἀφεῖναι τοῦτον ὃς αὐτὸς

v. 1. σὺ om Ω. σὲ μὲν] ἴσμεν σὲ μὲν FTΦΩrtuv. ἀλαβαστοθήκας Anecd. p. 375, 12: ἀλαβαστροθήκας ς. 3. οὐδὲ] οὐ Σ. γε στρατηγίας ks. 238, 1. ὑμῶν μηδὲν ν. 2. εἶχετε krs. 5. πόσῳ] πῶς οὐ ks. 6. σώζεσθε ks. 8. συγγνώμη Fr ceteri ες συγγνώμην. 239, 1. ἐνθυμηθέντες ks. τούτους T. 4. τινων ν. τουτωνὶ r. 6. ἂν μὴ Σkrs: ceteri μὴ ἀδικῶν. 7. οὐ ΣTΦΩ tuv, εἰ οὐδὲ r: οὐδὲ ς. 8. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ Ωlt. 9. τὸ] τοῦ Fs.

10. ὅτι] διὰ τί ὅτι FTΦkrstuv. τοῦτον Ω. τὸν ἐν ἑαυτῷ F. 240, 3. ποιήσασθαι t. 4. τούτοις χάριν r.

ἑαυτῷ καταμεμαρτύρηκεν. τίνα γάρ, Αἰσχίνη, μάρτυρα μείζω παράσχωμαι τῶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπρεσβεῦσθαί σοι ἢ σὲ κατὰ σαυτοῦ; ὃς γὰρ ᾠήθης χρῆναι τὸν φανερόν τι ποιῆσαι βεληθέντα τῶν σοὶ πεπρεσβευμένων τηλικαύτῃ καὶ τοιαύτῃ συμφορᾷ περιβαλεῖν, δῆλον ὅτι δεινὸν ἄν τι παθεῖν σαυτὸν ἤλπιζες, εἰ πύθοιντ' ἔτοι τὰ πεπραγμένα σοι.

241 Τοῦτο τοίνυν, ἅπερ ὑμεῖς εὖ φρονῆτε, καθ' αὑτοῦ συμβήσεται τέτῳ πεπρᾶχθαι, ὐ μόνον κατὰ τοῦθ' ὅτι παμμέγεθες σημεῖόν ἐςι τῶν πεπρεσβευμένων, ἀλλ' ὅτι καὶ κατηγορῶν ἐκείνους τοὺς λόγους εἶπεν οἳ κατ' αὐτοῦ νῦν ὑπάρχουσιν· ἃ γὰρ ὥρισω σὺ δίκαια, ὅτε Τίμαρχον ἔκρινες, ταὐτὰ δήπου ταῦτα καὶ κατὰ σοῦ προσήκει τοῖς ἄλ-

242 λοις ἰσχύειν. ἔλεγες τοίνυν τότε πρὸς τὲς δικαστὰς ὅτι „ἀπολογήσεται δὲ Δημοσθένης ὑπὲρ αὑτοῦ, καὶ κατηγορήσει τῶν ἐμοὶ πεπρεσβευμένων· εἶτ', ἂν ὑμᾶς ἀπαγάγῃ τῷ λόγῳ, νεανιεύσεται καὶ περιιὼν ἐρεῖ· πῶς; τί; τὲς δικαστὰς ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ᾠχόμην τὴ πρᾶγμ' αὐτῶν ὑφελόμενος." μὴ σύ γε, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ἀγωνίζῃ, περὶ τέτων ἀπολογοῦ· τότε δ', ἡνίκα ἐκεῖνον ἔκρινες, ἐξῆν σοι κατηγορεῖν καὶ λέγειν ὅ τι ἐβέλε.

243 Ἀλλὰ μὴν καὶ ἐπὶ τοῖς δικαιοῖς ἔλεγες, ὐδένα μάρτυρα ἔχων "ἐφ' οἷς ἔκρινες τὸν ἄνθρωπον παρασχέσθαι,417

φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοί
πολλοὶ φημίξωσι· θεός νύ τις ἐστι καὶ αὐτή.

ὐκῶν, Αἰσχίνη, καὶ σὲ πάντες ἔτοι χρήματα ἐκ τῆς πρεσβείας φασὶν εἰληφέναι, ὥςε καὶ κατὰ σὲ δήπεθεν φήμη δ' ἥ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ πολλοὶ φημίξω-

244 σιν. ὅσῳ γὰρ αὖ σε πλείους ἢ ἐκεῖνον αἰτιῶνται, θεώρη-

v. 2. μάρτυρα αἰσχίνη r. a. πρεσβεύσασθαί σε t. 3. ποιῆσαι om r. 5. περιβάλλειν krs. 241, 1. ἅπερ ks. κατ' αὐτοῦ s. 2. τοῦτο T. 3. σημεῖον om pr Σ, post ἐστὶ ponit T. 5. ὑπάρχουσιν ΣΤ: ὑπάρχουσιν ς. 6. καὶ om Ωr. 242, 1. ἔλεγες Reiskius: libri ἔλεγεν. τότε om ks. 2. δὲ] δὴ Ω. 3. ἂν Σks. 4. περιιὼν] περὶ ὧν TΩlt. τί] ὅτι corr Ω. 7. περὶ ΣΤΦrs: ceteri ὑπὲρ. 243, 3. πολλοὶ λαοὶ r. 4. φημίζωσι F, φημίξουσι ksv. 6. καὶ om r. 7. φημίζωσι F, φημίξουσι r. addunt krs θεός νύ τις ἐστι καὶ αὐτή.

σον, ὡς ἔχει. τὸν μὲν Τίμαρχον ἐδ' οἱ πρόσχωροι πάντες ἐγίγνωσκον, ὑμᾶς δὲ τὰς πρέσβεις οὐδεὶς Ἑλλήνων οὐδὲ βαρβάρων ἔσθ' ὅστις οὐ φησι χρήματ' ἐκ τῆς πρεσβείας εἰληφέναι. ὥστ', εἴπερ ἐσθ' ἁληθὴς ἡ φήμη, παθ' ὑμῶν ἐστὶν ἡ παρὰ τῶν πολλῶν, ἣν ὅτι πιστὴν εἶναι δεῖ καὶ θεός νύ τίς ἐξι καὶ αὐτή, καὶ ὅτι σοφὸς ἦν ὁ ποιητὴς ὁ ταῦτα ποιήσας, σὺ διώρισας αὐτός.

245 Ἔτι τοίνυν Ἰαμβεῖα δήπου συλλέξας ἐπέραινεν, οἷον

ὅσοις δ' ὁμιλῶν ἥδεται παροῖς ἀνήρ,
οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων ἅτι
τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἥδεται ξυνών.

εἶτα τὸν εἰς τοὺς ὄρνεις εἰσιόντα καὶ μετὰ Πιτταλάκου περιιόντα, καὶ τοιαῦτ' εἰπόν, ἀγνοεῖτ', ἔφη, ποῖόν τινα ἡγεῖσθαι δεῖ; ἀκοῦν, Αἰσχίνη, καὶ κατὰ σοῦ τὰ Ἰαμβεῖα ταῦθ' ἁρμόσει νῦν ἐμοί, κἂν ἐγὼ λέγω πρὸς τούτους, ὀρθῶς καὶ προσηκόντως ἐρῶ, ὅσις δ' ὁμιλῶν ἥδεται, καὶ ταῦτα πρεσβεύων, Φιλοκράτει, ὃ πώποτ' ἠρώτησα γιγνώσκων ὅτι ἀργύριον εἴληφ' ἕτος, ὥσπερ Φιλοκράτης ὁ ὁμολογῶν.

246 Λογογράφος τοίνυν καὶ σοφιστὰς ἀποκαλῶν τὲς ἄλλες καὶ ὑβρίζειν πειρώμενος, αὐτὸς ἐξελεγχθήσεται τούτοις ὢν ξένοχος. ταῦτα μὲν γὰρ τὰ Ἰαμβεῖα ἐκ Φοίνικός ἐξιν Εὐριπίδε· τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα οὐδὲ πώποτε ἔτε Θεόδωρος ἔτε Ἀριστόδημος ὑπεκρίναντο, οἷς ἕτος τὰ τρίτα λέγων διετέλεσεν, ἀλλὰ Μόλων ἠγωνίζετο καὶ εἰ δή τις ἄλλος τῶν παλαιῶν ὑποκριτῶν. Ἀντιγόνην δὲ Σοφοκλέες πολλάκις μὲν Θεόδωρος πολλάκις δὲ Ἀριστόδημος ὑποκέκριται, ἐν ᾗ πεποιημένα Ἰαμβεῖα καλῶς καὶ συμφερόντως ὑμῖν πολλάκις αὐτὸς εἰρηκὼς καὶ ἀκριβῶς ἐξεπιστάμενος παρέλι-

v. 1. ἔχει] εἴσηι Σ. 4. ἐστ' om FΦΠtuv. καθ'] καὶ καθ' FΦΠkrstuv. 5. πολιτῶν s. 245, 1. Ἰάμβια Φ. ἥδηου om ks. 4. ἐστιν ἕκαστος οἷσπερ rs. 5. τας FΦkrs. ὄρνις Πrtuw. πιτταλακοῦ FΠtu, πιττακάκου Φv. 6. ταῦτ' r. 7. σοῦ] σαυτοῦ s. 9. καὶ προσηκόντως om ks. ταυτὰ FΦΠrtuw. 11. εἴληφ' ΣT: εἴληφεν ς. ὁ om FΦkrs. 246, 1. τοίνυν] γὰρ rs. πᾶλᾶν Σ. 3. γὰρ] γὰρ δὴ v. 4. οὔτε Θ.] οὐδὲ Φ. s. 5. ὑπεκρίναντο FΣTΦ: ὑπεκρίνατο ς. τρία Ωu. 8. ὑποκρίνηται Tt, ὑπεκρίνατο krs et γρ FΣ. 10. αὐτὸς ΣT, οὕτως Ωl: ἔτος ς. παρέλιπεν] παρέλειπεν (idque re supra versum) Σ, ὑπερέβη ke.

247 πεν. ἴσχε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι ἐν ἅπασι τοῖς δράμασι τοῖς τραγικοῖς ἐξαίρετόν ἐστιν ὥσπερ γέρας τοῖς τραγωιδοῦσι τὸ τὰς τυράννους καὶ τὰς τὰ σκῆπτρα ἔχοντας εἰσιέναι. ταῦτα τοίνυν ἐν τῷ δράματι τούτῳ σκέψασθε ὁ Κρέων Αἰσχίνης οἷα λέγων πεποίηται τῷ ποιητῇ, ἃ ὅτε πρὸς αὐτὸν ἦτος ὑπὲρ τῆς πρεσβείας διελέχθη ὅτε πρὸς τοὺς θιασώτας εἶπεν. Λέγε.

ΙΑΜΒΕΙΑ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΕΞ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ.

ἅπαντα δὲ πάντως ἀνδρὸς ἐκμαθὼν
ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.
ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν
μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων,
ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλείσας ἔχει,
κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὑτοῦ πάτρας
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. 419
ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεί,
οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι
ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.

248 Τούτων οὐδὲν Αἰσχίνης εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ πρεσβείᾳ, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς πόλεως τὴν Φιλίππου ξενίαν καὶ φιλίαν πολλῷ μείζονα ἡγήσατο αὐτῷ καὶ λυσιτελεστέραν, ἐρρῶσθαι πολλὰ φράσας τῷ σοφῷ Σοφοκλεῖ, τὴν δὲ ἄτην ὁρῶν στείχουσαν ὁμῶ, τὴν ἐπὶ Φωκέας στρατείαν, ὃ προεί-

247, 1. πᾶσι ΦΩτν. 2. γέρας τι τοῖς FΦΩrtuv. 3. τὸ τοὺς] τὸ τούτους omisso altero τοὺς Valckenar. Diatrib. Euripid. p. 180: frustra. 4. ταῦτα τοίνυν ἐν] τοίνυν ἐν r, ἐν τοίνυν ks et γρ FΣΦ. 6. οὗτος post πρεσβείας ponit r. ὑπὲρ] περὶ Φ. 8. Titulum om r, Σοφοκλέους ἐξ Ἀντιγ. — v. 16. ποιούμεθα om ks, s quidem versibus inter scholia positis. ἀντιγόνου u. v. 6. του] τοι Σ, τὴν r. 8. μείζων Σ. 10. ἴσθ' ὁ Σ, ἴσθ' εἰ T. 12. στείχουσαν ΣΦ. 13. δυσμενῆ] συμμάχου s. 14. ἐμαυτοῦ Ω. 15. ἡ om Σ. 16. ὀρθῆς v. φίλους] αὐτὸς r. 248, 1. αἰσχίνης ἦλθεν ks. 3. π. καὶ μείζονα FΦ. 4. σοφῷ om Ω. 5. στείχουσαν ὁμοῦ ΣΦ, ὁμοῦ στείχουσαν r. στρατείαν FΦΩtuw: στρατιὰν s. οὐ] οὐδὲ Ωt.

πεν ἐδὲ προεξήγγειλεν, ἀλλὰ τοὐναντίον συνέκρυψε καὶ
249 συνέπραξε καὶ τὰς βελομένας εἰπεῖν διεκώλυσεν, ἃ ἀναμνησθεὶς ὅτι ἦδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα καὶ ταύτης ἔπι τελοῦσα μὲν ἡ μήτηρ αὐτῶ καὶ καθαίρουσα καὶ καρπουμένη τὰς τῶν χρωμένων οἰκίας ἐξέθρεψε τοσούτους τινάς, διδάσκων δ' ὁ πατὴρ γράμματα, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκούω, πρὸς τῷ τῶ Ἥρω τῶ ἰατρῶ, ὅπως ἠδύνατο, ἀλλ' οὖν ἐν ταύτη γε ἔζη, ὑπογραμματεύοντες δ' αὐτοὶ καὶ ὑπηρετοῦντες ἁπάσαις ταῖς ἀρχαῖς ἀργύριον εἰλήφασαν, καὶ τὸ τελευταῖον ὑφ' ὑμῶν γραμματεῖς χειροτονηθέντες δύ' ἔτη διετράφησαν ἐν τῇ θόλῳ, πρεσβεύων δ' ἀπέσταλτο νῦν
250 οὗτος ἐκ ταύτης. τούτων ἐδὲν ἐσκέψατο, ἐδ' ὅπως ὀρθὴ πλεύσεται προείδετο, ἀλλ' ἀνέτρεψε καὶ κατέδυσε καὶ τὸ "καθ' αὑτὸν ὅπως ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς ἔσται παρεσκεύασεν. 420
εἶτ' οὐ σὺ σοφιστής, καὶ πονηρός γε; οὐ σὺ λογογράφος, καὶ θεοῖς ἐχθρός γε; ὃς ἃ μὲν πολλάκις ἠγωνίσω καὶ ἀκριβῶς ἐξητάσασο, ὑπερέβης, ἃ δ' οὐδὲ πώποτ' ἐν τῷ βίῳ ὑπεκρίνω, ταῦτα ζητήσας ἐπὶ τῷ τῶν πολιτῶν βλάψαι τινὰ εἰς μέσον ἤνεγκας;

251 Φέρε δὴ καὶ περὶ τοῦ Σόλωνος ὃν εἶπε λόγον σκέψασθε. ἔφη γὰρ τὸν Σόλωνα ἀνακεῖσθαι τῆς τῶν τότε δημηγορούντων σωφροσύνης παράδειγμα, εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα ἀναβεβλημένον, ἐπιπλήττων τι καὶ λοιδορούμενος τῇ τῦ Τιμάρχῃ προπετείᾳ. καίτοι τὸν μὲν ἀνδριάντα τοῦτον ἔπω πεντήκοντα ἔτη φασὶν ἀνακεῖσθαι Σαλαμίνιοι, ἀπὸ Σόλωνος δὲ ὁμῦ διακόσιά ἐστιν ἔτη καὶ τετταράκοντα εἰς τὸν νυνὶ παρόντα χρόνον, ὥσθ' ὁ δημιεργὸς ὁ τοῦτο πλά-

v. 1. ἐξήγγειλεν k. 249, 1. τοὺς βουλομένους] τὰς βουλὰς Λτ. 6. τῷ] τὸ FΦ. ἥρω Σs, ἥρω k: Ηρωος ς. 7. αὐτοὶ Σ: ceteri οὗτοι. 9. ὑφ' ὑμῶν om ks, post γραμματεῖς ponit r. 10. δ' om Λ. 250, 1. αὐτὸς ΣΓks. ταύτης] ταύτης αὐτῆς Fkrs. ὀρθὴ FΓΦΩkrstα. 2. πλεύσεται omnes: πλευσεῖται ς. προείλετο Σ. κατέδυσε F, κατέλυσε r. καὶ ante ὅπως ponit r. 4. καὶ om Φ. λογογράφος F, λογοτροφος ΣΓ. 5. γε add ΣΓ. ὃς ἃ] ὅσα r. 251, 2. γὰρ om Σks, in γρ habet Φ. 4. τι] τε Λlα. 8. νυν krs. παρόντα om Ωτων.

σας τὸ αχῆμα ἐ μόνον οὐκ αὐτὸς ἦν κατ' ἐκεῖνον, ἀλλ'
250 Ἐὐδ' ὁ πάππος αὐτῦ. τῦτο μὲν τοίνυν εἶπε τοῖς δικασταῖς καὶ ἐμιμήσατο· ὃ δὲ τῦ σχήματος ἦν τῦτο πολλῷ τῇ πόλει λυσιτελέστερον, τὸ τὴν ψυχὴν τὴν Σόλωνος ἰδεῖν καὶ τὴν διάνοιαν, ταύτην οὐκ ἐμιμήσατο, ἀλλὰ πᾶν τἐναντίον. ἐκεῖνος μέν γε ἀφεστηκυίας Σαλαμῖνος Ἀθηναίων καὶ θάνατον ζημίαν ψηφισαμένων, ἄν τις εἴπῃ νομίζεσθαι, τὸν ἴδιον κίνδυνον ὑποθεὶς ἐλεγεῖα ποιήσας ἦδε, καὶ τὴν μὲν χώραν ἔσωσε τῇ πόλει, τὴν δ' ὑπάρχεσαν αἰ-
253 σχύνην ἀπήλλαξεν· οὗτος δ', ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες ὑμετέραν ἔγνωσαν, Ἀμφίπολιν, ταύτην ἐξέδωκε καὶ ἀπέδοτο καὶ τῷ ταῦτα γράφοντι "συνεῖπε Φιλοκράτει. 421 ἄξιόν γε, ἐ γάρ; ἦν Σόλωνος αὐτῷ μεμνῆσθαι. καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθα ταῦτ' ἐποίησεν, ἀλλ' ἐκεῖσε ἐλθὼν ὐδὲ τἔνομα ἐφθέγξατο τῆς χώρας ὑπὲρ ἧς ἐπρέσβευεν. καὶ ταῦτα αὐτὸς ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς· μέμνησθε γὰρ δήπε λέγοντ' αὐτὰν ὅτι „περὶ δ' Ἀμφιπόλεως εἶχον μὲν κἀγὼ λέγειν, ἵνα δ' ἐγγένηται Δημοσθένει περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, παρέλι-
254 πον." ἐγὼ δὲ παρελθὼν ὐδὲν ἔφην τῦτον ὧν ἐβὐλετ' εἰπεῖν πρὸς Φίλιππον ἐμοὶ παραλιπεῖν· θᾶττον γὰρ ἂν τῦ αἵματος ἢ λόγῳ μεταδῦναί τινι. ἀλλ', οἶμαι, χρήματ' εἰληφότα ἐκ ἦν ἀντιλέγειν πρὸς Φίλιππον τὸν ὑπὲρ τῦτο δεδωκότα, ὅπως ἐκείνην μὴ ἀποδῷ. Λέγε δή μοι λαβὼν καὶ τὰ τῦ Σόλωνος ἐλεγεῖα ταυτί, ἵν' ἴδηθ' ὅτι καὶ Σόλων ἐμίσει τοὺς ὁἵος οὗτος ἀνθρώπους.

255 Οὐ λέγειν εἶσω τὴν χεῖρ' ἔχοντ', Αἰσχίνη, δεῖ, ἔ, ἀλλὰ πρεσβεύειν εἶσω τὴν χεῖρα ἔχοντα. σὺ δ' ἐκεῖ προτείνας καὶ ὑποσχὼν καὶ καταισχύνας τῦτες ἐνθάδε σεμνολογεῖ,

v. l. ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀλλ' FTΦΩkrstuv. 252, 3. τὸ] τοῦ Ω, om. r. τὴν post ψυχὴν om t. 4. ἅπαν Τ. 6. Θ. τὴν ζημίαν Fkrs. 253, 1. οἱ om Ωτευν. 4. οὐ γὰρ om ΣΤ et γρ F. αὐτὸ t. μνησθῆναι krs. 5. τοῦτ' krs. ἀλλ' ἐκεῖσε ΣΤk: ἀλλὰ κἀκεῖσε ς. 7. δήπου] δὴ ks. 8. δ' om FΣΤΦΩτευν, ante περὶ ponit r. 9. ἐγγένηται krs, γένηται Φ. 254, 1. τοῦτον mei omnes. 2. παραλείπειν Σ. ἂν om ks. 3. εἰληφότα] λαβόντα ks. 6. καὶ ante τὰ om ks. ταῦθ' ks. ἴδηθ' Σ: εἰδῆθ' ς. 255, 1. δεῖ om t. ὦ om krs. 3. σεμνολογεῖ Σ, σεμνολογῶν krs: σεμνολογῇ ς.

καὶ λογάρια δύσηνα μελετήσας καὶ φωνασκήσας οὐκ οἶει δίκην δώσειν τηλικούτων καὶ τοσούτων ἀδικημάτων, ἂν πιλίδιον λαβὼν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν περινοσῇς καὶ ἱμιὸλ λοιδορῇ. Λέγε σύ.

ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΟΣ.

ἡμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οἶκος ὀλᾶται
αἶσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος ὁρμιοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὕπιρθεν ἔχει.
αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἁρπαδίῃσιν
ἄστοὶ βούλονται, χρήμασι πειθόμενοι. 422
δήμου δ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἑτοῖμον
ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν.
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατίσχειν κόρον, οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.
πλουτοῦσιν δ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενοι.
οὔθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν, ἑῷ ἁρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος.
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ δίκης θέμεθλα,
ἥ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἐόντα,
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτισαμένη.
τοῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἕλκος ἄφυκτον.
εἰς δὲ μακὴν ταχέως ἦλυθε δουλοσύνην,
ἥ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὕδοντ' ἐπεγείρει,
ὃς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην.
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικοῦσι φίλους.
ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά. τῶν δὲ πενιχρῶν
ἐννοῖται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἀλλοδαπήν

v. 2. δώσειν δίκην r. ἂν] κἂν F.ΣΦΩrtuv. 5. ἐπὶ] περὶ r. λοιδορεῖ k. 6. ἡμελεγεῖα Ωt. titulum om r. Σόλωνος om ΣΓΩlkst. versus om Σks. sed s primum et tertium distichon in scholiis ponit. v. 2. μακρων pr Γ. 3. ὁμβριμοπάτρη Ωtu. 6. ἄστοὶ δὲ β, r. 7. οὐσιν u. 9. ἐπίστανται r. 10. ἡσυχίῃ] ᾗ ἀχίν u. addunt editi χρήματα δ' ἰμείρουσιν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι. 11. πλουτοῦσιν FΓΦΩt: πλουτοῦσι ς. ἔρμασι Ωtu. 12. οὔθ' — ἄλλος om u. ς. om Ω. 13. ἑῷ ἁρπαγῇ] ἁφαρπαγῇ: FΓΦr. 15. σύνοιδε] δ' ἴληθε συνοῖδε Φ, λήληθε συνοῖδε r. 16. ἀποτισαμένη omnes: ἀποτισομένη ς. 17. ταῦτ' ς. 18. ταχέως] τέως Ωtu. 19. ᾗ FΓΦu: ἧ ς. ἐπεγείρειν Φ, ἐπαοις γείρων FΓr. 20. ἐρατῶν Γ. 22. τρύχει r. φίλους t, φίλοις Γ Φr, φιλεταίροις Ωtu.

ἀδ' πρωθέντες διαρραῖαί τ' ἀπιθέλιστοι διοθέντες.
οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται εἴκοσ' ἑκάστῳ,
αὐλειοὶ δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύρας,
ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορεν. εὗρε δὲ πάντας,
εἴ γέ τις φεύγων ἐν μυχῷ ἢ θαλάμῳ.
τοῦτα διδάξαι Θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὡς κακὰ πλεῖστα πόλει θυσινομία παρέχει,
εἰνομίη δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει,
καὶ θεμὰ τοῖς ἀδίκοις ἀμφιτίθησι πέδας,
τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ, 423
αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα,
εὐθύνει δὲ δίκας σκολιάς, ὑπερηφανά τ' ἔργα
πραΰνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον· ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

256 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων οἷα Σόλων λέγει, καὶ περὶ τῶν θεῶν, ὡς φησι τὴν πόλιν σώζειν. ἐγὼ δ' ἀεὶ μὲν εἶναι ἀληθῆ τὸν λόγον τοῦτον ἡγοῦμαι καὶ βέλομαι, ὡς ἄρ' οἱ θεοὶ σώζουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν· τρόπον δέ τινα ἡγοῦμαι καὶ τὰ νῦν συμβεβηκότα πάντ' ἐπὶ ταῖς εὐθύναις ταύταισὶ δαιμονίας τινὸς εὐνοίας ἔνδειγμα τῇ πόλει γεγενῆσθαι. σκοπεῖτε γάρ.
257 ἄνθρωπος πολλὰ καὶ δεινὰ πρεσβεύσας, καὶ χώρας ἐκβεβηκὼς ἐν αἷς τοὺς θεοὺς ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν συμμάχων τιμᾶσθαι προσῆκεν, ἠτίμωσεν ὑπακούσαντά τιν' αὐτῷ κατηγόρου. διὰ τί; ἵνα μήτε ἐλέᾳ μήτε συγγνώμης ἐφ' οἷς αὐτὸς ἐφάκησε τύχῃ. ἀλλὰ καὶ κατηγορῶν ἐκείνου κακῶς λέγειν προείλετο ἐμέ, καὶ πάλιν ἐν τῷ θήμῳ γραφὰς ἀποίσειν καὶ τοιαῦτ' ἠπείλει. ἵνα τί; ἵν' ὡς μετὰ πλείστης συγγνώμης παρ' ὑμῶν ὃ τὰ τούτου πονηρεύματ' ἀριβέ-

v. 25. ἀπιθέλιστοι Φr. διοθέντες FΓΩru. 27. δ' δὲ ΓΦr.
28. ὑπὲρ ἕρκος om u. ὑπέρθορεν r. πάντων mei omnes.
29. εἴ] ἢ Γ. τις] τις ἢ de coniectura Wolfii ε. ἐν] ἢ r.
31. καὶὰ πλεῖστα u, πλεῖστα κακὰ r. 34. λειαίνει] δ' λαίνει Φr.
39. πάντας Ω. 256, 3. ἀεὶ om ks. εἶναι om FΣΓΦΩτν, ante μὲν ponunt ks. 4. ὡς — ἡγοῦμαι om n. 5. ἡγοῦμαι] ἡγοῦμαι καὶ βούλομαι Ωτν, οἶμαι ks. 6. ταυταισὶ om ks. 257, 3. αὖτ τοῦ τινὰ r. 5. ἤδίκησε FΣΓΦr: ἠδίκησε ε. 7. ταῦτα Ωτν.
ἀπειλεῖ Γ. ἵνα τί ΣΓ: ceteri διὰ τί. 8. ὑμῖν ks. ἀφεθῶς krs.

258 ξατα εἰδὼς ἐγὼ καὶ παρηκολουθηκὼς ἅπασι κατηγορῶ. ἀλλὰ καὶ διακρουόμενος πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον εἰσελθεῖν εἰς τοιοῦτον ὑπῆκται καιρόν, ἐν ᾧ τῶν ἐπιόντων ἕνεκα, εἰ μηδενὸς ἄλλου, ἀχ οἵοντε ὐδ' ἀσφαλὲς ὑμῖν δεδωροδοκηκότα τοῦτον ἀθῷον ἐᾶσαι· ἀεὶ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσήκει μισεῖν καὶ κολάζειν τὸς προ- 424
δότας καὶ δωροδόκους, μάλιστα δὲ νῦν ἐπὶ καιροῦ τοῦτο
259 γένοιτ' ἂν καὶ πάντας ὠφελήσειεν ἀνθρώπους κοινῇ. νόσημα γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ χαλεπὸν καὶ πολλῆς τινὸς εὐτυχίας καὶ παρ' ὑμῶν ἐπιμελείας δεόμενον. οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι γνωριμώτατοι καὶ προεστάναι τῶν κοινῶν ἀξιούμενοι, τὴν αὐτῶν προδιδόντες ἐλευθερίαν οἱ δυσυχεῖς, αὐθαίρετον αὐτοῖς ἐπάγονται δουλείαν, Φιλίππῳ ξενίαν καὶ ἑταιρίαν καὶ φιλίαν καὶ τοιαῦθ' ὑποκοριζόμενοι· οἱ δὲ λοιποὶ καὶ τὰ πύρι' ἄττα ποτ' ἐξὶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων, ὃς ἔδει τούτοις κολάζειν καὶ παραχρῆμα ἀποκτιννύναι, τοσοῦτ' ἀπέχουσι τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὥστε θαυμάζουσι καὶ ζηλοῦσι καὶ βού-
260 λοιντ' ἂν αὐτὸς ἕκαστος τοιοῦτος εἶναι. καίτοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ τὰ τοιαῦτα ζηλώματα Θετταλῶν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέχρι μὲν ἐχθὲς ἦ πρώην τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὸ κοινὸν ἀξίωμα ἀπολωλέκει, νῦν δ' ἤδη καὶ τὴν ἐλευθερίαν παραιρεῖται (τὰς γὰρ ἀκροπόλεις αὐτῶν ἐνίων Μακεδόνες φρουροῦσιν), εἰς Πελοπόννησον δ' εἰσελθὸν τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγὰς πεποίηκε, καὶ τοσαύτης παρανοίας καὶ μανίας ἐνέπλησε τοὺς ταλαιπώρους ἐκείνες ὥσθ', ἵν'

258, 2. ἅπαντα· ks. ἔμπροσθε T. 6. προδότας καὶ om ks.
259, 1. ἀνθρώπους om ks. 2. δεινὸν] νόσημα δεινὸν γρ Σ.
4. παρ'] παρ' F, τῆς παρ' rΩltuv, τῆς F. 7. δουλιαν Σ, δοῦλοι Ωlu. φιλίππῳ ΣΩltuv. 8. καὶ φ. καὶ ἑταιρίαν kr et, qui ἑταιριαν, s. 8. καὶ τὰ τοιαῦθ' ks. ὑποκορανιζόμενοι pr Σ. 10. τοσοῦτ' Σ: ceteri τοσοῦτον. 11. τοῦ om Ωlu. τοιοῦτό ks. βούλοιντ' ΣΤ ΦΩ et corr u: ceteri βούλοιτ'.
260, 1. καίτοι τοῦτο Φks, καὶ τοιοῦτο Σ: ceteri καίτοι τουτι. 2. τὰ om pr Σ. 3. ἦ ΣΤ: καὶ ς. 4. ἀπωλώλεκε FT, ἀπολώλεκε krs. 5. παραιτεῖται Ωltu. αὐτῶν om ks. 7. μανίας καὶ παρωνοίας k, παρανομίας καὶ μανίας F Ωltuv, παρανίας καὶ μανίας Anecd. p. 163, 8.

ἀλλήλων ἄρχωσι καὶ Φιλίππῳ χαρίζωνται, συγγενεῖς αὐ-
261τῶν καὶ πολίτας μιαιφονεῖν. καὶ οὐδ' ἐντεῦθ' ἔστηκεν,
ἀλλ' εἰς Ἀρκαδίαν εἰσελθὼν πάντ' ἄνω καὶ κάτω τἀκεῖ
πεποίηκε, καὶ νῦν Ἀρκάδων πολλοὶ προσῆκον αὐτοῖς ἐπ'
ἐλευθερίᾳ μέγιστον φρονεῖν ὁμοίως ὑμῖν (μόνοι γὰρ πάν-
των αὐτόχθονες ὑμεῖς ἐξὲ κἀκεῖνοι) Φίλιππον θαυμάζουσι 425
καὶ χαλκῆν ἱστᾶσι καὶ στεφανοῦσι, καὶ τὸ τελευταῖον, ἂν
εἰς Πελοπόννησον ἴῃ, δέχεσθαι ταῖς πόλεσίν εἰσιν ἐψη-
262φισμένοι. ταῦτα δὲ ταῦτα Ἀργεῖοι. ταῦτα νὴ τὴν Δή-
μητρα, εἰ δεῖ μὴ ληρεῖν, εὐλαβείας οὐ μικρᾶς δεῖται, ὡς
βαδίζον γέ πύλῳ καὶ δεῦρ' ἐλήλυθεν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τὸ νόσημα τοῦτο. ἕως ἔν ἔτ' ἐν ἀσφαλεῖ, φυλάξα-
σθε καὶ τὰς πρώτας εἰσαγαγόντας ἀτιμώσατε· εἰ δὲ μή,
σκοπεῖθ' ὅπως μὴ τηνικαῦτα εὖ λέγεσθαι δόξει τὰ νῦν
263εἰρημένα, ὅτε οὐδ' ὅ τι χρὴ ποιεῖν ἕξετε. οὐχ ὁρᾶτε ὡς
ἐναργὲς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σαφὲς παράδειγμα οἱ
ταλαίπωροι γεγόνασιν Ὀλύνθιοι; οἳ παρ' ὀδὸν οὕτως ὡς
τὸ τοιοῦτα ποιεῖν ἀπολώλασιν, οἱ δείλαιοι. ἔχοιτε δ' ἂν
ἐξετάσαι καθαρῶς ἐκ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς. ἐκεῖνοι
γάρ, ἡνίκα μὲν τετρακοσίας ἱππέας ἐκέκτηντο μόνον καὶ
σύμπαντες ὀδὸν, ἦσαν πλείους πεντακισχιλίων τὸν ἀριθ-
264μόν, ὅπω Χαλκιδέων πάντων εἰς ἓν συνῳκισμένων, Λα-
κεδαιμονίων ἐπ' αὐτὺς ἐλθόντων πολλῇ καὶ πεζῇ καὶ ναυ-
τικῇ δυνάμει (ἴσε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι γῆς καὶ θαλάττης
ἦρχον ὡς ἔπος εἰπεῖν Λακεδαιμόνιοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-
νους), ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης ἐπ' αὐτὺς ἐλθούσης δυνάμεως
ἔτε τὴν πόλιν ἔτε φρούριον ὀδὲν ἀπώλεσαν, ἀλλὰ καὶ μά-

261, 4. ἡμῖν Σ. ἁπάντων FΦΩtuv, τῶν ἁπάντων krs. 262, 1. Ἀργεῖοι] εἰσὶν ἀργεῖοι. ΣΤ. νὴ FΣTrtuv: ceteri μὰ. δήμητραν Φr. 2. δεῖ] χρὴ r. μὴ om Φ. 3. ἐλήλυθεν Σ: ceteri εἰσελήλυθεν. 4. ἔτ' Σ, ἐστὶ r et γρ Σ: ceteri ἐστ'. 5. ἀτιμώσατε Ω. 6. σκοπεῖθ' ΣTks, σκοπεῖτε ΦΩrtuv: σκοπεῖσθ' ς. ὅπως μὴ] ὅμως r. τηλικαῦτα r. δόξῃ ΥΩkstuv. 263, 2. ὦ ἄνδρες om r. 4. τὸ] τὸ τὰ FΦΩtuv, τὰ Φr et pr Σ. ταῦτα krs. 7. τετρακισχιλίων kt, τῶν τετρακισχιλίων r. 264, 1. Λακεδ.] καὶ λακεδ. k. 2. π. πεζῇ καὶ ναυτικῇ t, π. καὶ ναυτικῇ καὶ πεζῇ krs. 4. ἕκος om γρ Φ. 5. τηλικαύτης post αὐτοὺς ponit k.

χας πολλὰς ἐκράτησαν καὶ τρεῖς τῶν πολεμάρχων ἀπέκτειναν καὶ τὸ τελευταῖον, ὅπως ἠβούλοντο, οὕτω τὸν πό-
265 λεμον κατέθεντο. ἐπειδὴ δὲ δωροδοκεῖν ἤρξαντό τινες, καὶ δι' ἀβελτερίαν οἱ πολλοί, μᾶλλον δὲ διὰ δυστυχίαν, τούτους πιστοτέρους ἡγήσαντο τῶν ὑπὲρ αὐτῶν λεγόντων, καὶ Λασθένης μὲν ἤρεψε τὴν οἰκίαν τοῖς ἐκ Μακεδονίας δο- 426
θεῖσι ξύλοις, Εὐθυκράτης δὲ βοῦς ἔτρεφε πολλὰς τιμὴν οὐδενὶ δούς, ἕτερος δέ τις ἧκεν ἔχων πρόβατα, ἄλλος δέ τις ἵππους, οἱ δὲ πολλοὶ καὶ καθ' ὧν ταῦτ' ἐγίγνετο οὐχ ὅπως ὠργίζοντο ἢ κολάζειν ἠξίουν τοὺς ταῦτα ποιοῦντας, ἀλλ'
266 ἀπέβλεπον, ἐζήλουν, ἐτίμων, ἄνδρας ἡγοῦντο· ἐπειδὴ δὲ ταῦθ' οὕτω προήγετο καὶ τὸ δωροδοκεῖν ἐκράτησε, χιλίους μὲν ἱππέας κεκτημένοι, πλείους δ' ὄντες ἢ μύριοι, πάντας δὲ τοὺς περιχώρους ἔχοντες συμμάχους, μυρίοις δὲ ξένοις καὶ τριήρεσι πεντήκοντα ὑμῶν βοηθησάντων αὐτοῖς, καὶ ἔτι τῶν πολιτῶν τετρακισχιλίοις, οὐδὲν αὐτοὺς τούτων ἠδυνήθη σῶσαι, ἀλλὰ πρὶν μὲν ἐξελθεῖν ἐνιαυτὸν τοῦ πολέμου τὰς πόλεις ἁπάσας ἀπολωλέκεσαν τὰς ἐν τῇ Χαλκιδικῇ οἱ προδιδόντες, καὶ Φίλιππος οὐκέτ' εἶχεν ὑπακούειν
267 τοῖς προδιδοῦσιν, οὐδ' εἶχεν ὅ τι πρῶτον λάβῃ. πεντακοσίους δ' ἱππέας προδοθέντας ὑπ' αὐτῶν τῶν ἡγουμένων ἔλαβεν αὐτοῖς ὅπλοις ὁ Φίλιππος, ὅσους οὐδεὶς πώποτε ἄλλος ἀνθρώπων. καὶ οὔτε τὸν ἥλιον ᾐσχύνοντο οἱ ταῦτα ποιοῦντες οὔτε τὴν γῆν πατρίδα οὖσαν, ἐφ' ἧς ἔστασαν, οὔτε ἱερὰ οὔτε τάφους οὔτε τὴν μετὰ ταῦτα γενησομένην αἰσχύνην ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις· οὕτως ἔκφρονας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ παραπλήγας τὸ δωροδοκεῖν ποιεῖ. ὑμᾶς οὖν, ὑμᾶς εὖ φρονεῖν δεῖ τοὺς πολλούς, καὶ μὴ ἐπιτρέπειν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ κολάζειν δημοσίᾳ. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὑπερφυὲς εἴη, εἰ

v. 2. ἐβούλοντο Σ. - οὕτω] οὕτω καὶ Ω. 265, 2. ἀβελτερίαν Σr: ἀβελτηρίαν ς. 4. λακεδαιμονίας Σ. 5. πολλοὺς Ω. 6. διδοὺς s. 7. ἐγίγνοντο r. 266, 1. ἐτίμων om Ω. ἐπεὶ s. δὲ om FΣΥΦΩrtu. 4. μυρίους δὲ ξένους Φ. 9. οἱ om Σks.
οὐχ ὑπεῖχεν ὑπακούων Σks, οὐκέτ' εἶχεν ἀκούων Υ. 267, 2. ἡγουμένων ΣΥ: ceteri ἡγεμόνων. 5. οἷς tu. 7. ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ΕΦΩkrstuv. 8. alterum ὑμᾶς om ks.

κατὰ μὲν τῶν Ὀλυνθίων προδόντων πολλὰ καὶ δεινὰ ἔψηφίσασθε, τὰς δὲ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἀδικοῦντας μὴ κολάζοντες φαίνοισθε. Λέγε τὸ ψήφισμά μοι τὸ περὶ τῶν Ὀλυνθίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ. 427

68 Ταῦθ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀρθῶς καὶ καλῶς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις δοκεῖτε ἐψηφίσθαι κατ' ἀνδρῶν προδοτῶν καὶ θεοῖς ἐχθρῶν. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ δωροδοκεῖν πρότερόν τῳ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ἐξὶ καὶ δι' ἐκεῖνο καὶ τάδε πράττεσί τινες, ὃν ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δωροδοκοῦντα ἴδητε, τοῦτον καὶ προδότην εἶναι νομίζετε. εἰ δ' ὁ μὲν καιροὺς ὁ δὲ πράγματα ὁ δὲ χρατιώτας προδίδωσιν, ὧν ἂν ἕκαστος ὑμῶν οἶμαι κύριος γένηται, ταῦτα διαφθείρει· μι-
69σεῖν δ' ὑμοίως τοὺς τοιούτους πάντας προσήκει. ἔστ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων μόνοις τῶν πάντων ἀνθρώπων οἰκείοις χρῆσθαι παραδείγμασι, καὶ τοὺς προγόνους, οὓς ἐπαινεῖτε δικαίως, ἔργῳ μιμεῖσθαι. καὶ γὰρ εἰ μὴ τὰς μάχας μηδὲ τὰς χρατείας μηδὲ τοὺς κινδύνους, ἐν οἷς ἦσαν ἐκεῖνοι λαμπροί, συμβαίνει καιρός, ἀλλ' ἄγεθ' ἡσυχίαν ὑμεῖς ἔν τῷ παρόντι, ἀλλὰ τό γ' εὖ φρονεῖν αὐτῶν
270μιμεῖσθε. τοῦτο γὰρ πανταχοῦ χρεία, καὶ οὐδέν ἐστι πραγματωδέστερον οὐδ' ὀχληρότερον τοῦ καλῶς φρονεῖν τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ νυνὶ καθήμενος ὑμῶν ἕκαστος, ἂν μὲν ἃ χρὴ γιγνώσκῃ περὶ τῶν πραγμάτων καὶ ψηφίζηται, βελτίω τὰ ποινὰ ποιήσει τῇ πόλει καὶ ἄξια τῶν προγόνων πράξει, ἂν δ' ἃ μὴ δεῖ, φαυλότερα καὶ ἀνάξια τῶν προγόνων ποιήσει. τί ἂν ἐκεῖνοι περὶ τούτων ἐφρόνουν; ταυτὶ λαβὼν ἀνάγνωθι, γραμματεῦ· δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι

v. 1. καὶ om Ωu. 3. λέγε οὖν τὸ ks. μοι om FΦΩtuv. 268, 1. πᾶσιν] καὶ πᾶσιν k. 2. Ἕλλησί τε καὶ FTΠlrtuv. ἐψηφίσασθαι Ω, ψηφίσασθαι krs. 4. τὰ om tv. 5. ἂν ὦ om Ψ. 8. ὑμῶν add FΣΤΦtv. γίγνηται FΦΩ. 269, 1. δ' om v. πάντας Σks: ceteri ἅπαντας. 2. πάντων] ἄλλων ks. 4. καὶ γὰρ om FTΦtv, in γρ habet Σ. 5. στρατιὰς krs. 6. συμβαίνει καιρὸς FΣΤΦv, συμβαίνειν καιρὸς t: ἐν τοῖς νῦν συμβαίνει μιμεῖσθαι καιροῖς. 270, 1. τοῦτο r. 4. γιγνώσκειν T. 6. πράξει — προγόνων om Ω, φλαυρότερα r. καὶ] τι καὶ FTΦΩ. 8. ταύτη u. ἰδεῖν Σ.

ὅτι ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἔργοις ῥᾳθυμεῖτε, ὧν θάνατον κατεγνώκασιν οἱ πρόγονοι. λέγε.

ΣΤΗΛΗ. 428

271 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν γραμμάτων λεγόντων Ἄρθμιον τὸν Πυθώνακτος τὸν Ζελείτην ἐχθρὸν εἶναι καὶ πολέμιον τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν καὶ γένος πᾶν. διὰ τί; ὅτι τὸν χρυσὸν τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤγαγεν. ἐκεῖν' ἔξιν, ὡς ἔοικεν, ἐκ τούτων ἰδεῖν ὅτι οἱ πρόγονοι μὲν ὑμῶν, ὅπως μηδ' ἄλλος ἀνθρώπων μηδεὶς ἐπὶ χρήμασι μηδὲν ἐργάσεται κακὸν τὴν Ἑλλάδα, ἐφρόντιζον, ὑμεῖς δὲ ἐδὲ τὴν πόλιν αὐτὴν ὅπως
272 μηδεὶς τῶν πολιτῶν ἀδικήσει προορᾶσθε. νὴ Δί', ἀλλ' ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμμαθ' ἕστηκεν. ἀλλ' ὅλης ἅσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως ταυτησὶ καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχούσης παρὰ τὴν χαλκῆν τὴν μεγάλην Ἀθηνᾶν ἐκ δεξιᾶς ἕστηκεν, ἣν ἀρίστειον ἡ πόλις τῷ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμῳ, δόντων τῶν Ἑλλήνων τὰ χρήματα ταῦτ', ἀνέθηκεν. τότε μὲν τοίνυν οὕτω σεμνὸν ἦν τὸ δίκαιον καὶ τὸ κολάζειν τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ἔντιμον, ὥστε τῆς αὐτῆς ἠξιοῦτο σώσεως τό τε ἀριστεῖον τῆς θεοῦ καὶ αἱ κατὰ τῶν τὰ τοιαῦτ' ἀδικούντων τιμωρίαι· νῦν δὲ γέλως, ἄθεια, αἰσχύνη,
273 εἰ μὴ τὴν ἄγαν ταύτην ἐξουσίαν σχήσετε νῦν ὑμεῖς. νομίζω τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ καθ' ἕν τι μόνον τοὺς προγόνους μιμεμένους ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἔπραττον ἐφεξῆς. ἐκεῖνοι τοίνυν, ὡς ἅπαντες εὖ οἶδ' ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἀκηκόατε, Καλλίαν

v. 1. τοῖς om k. 2. οἱ] ὑμῶν οἱ rs, καθ' ὑμῶν οἱ k. λέγε om ks. 3. ΣΤΗΛΗ] γράμματα στήλη r, γράμματα Φ, γράμματα ἐκλογῆς ΣΤΩιυν. 271, 2. ἀριθμὸν t, ἀρίθμιον k. 3. τοὺ Ἀθ.] τῶν ἀθ. Ωrtu. 4. αὐτῶν k, αὐτῶν ὃν F Φ. ἅπαν F. τὸν post χρυσὸν om FΣΤΦΩιτυν. 6. μὲν om r. ὑμῶν FΣΤΦΩrtuv. 7. μηδεὶς om Φ. ἐργάσεται ΣΤ et pr k: ἐργάσηται ς.

272, 1. ἀδικήσει FΣΤk, ἀδικήσει ἡ s: ἀδικήσῃ ς. 3. πόλιως k. 4. ἐκ δεξιᾶς ΣΤΦks, δεξιᾶ u: ceteri ἐν δεξιᾷ. 6. τῶν om Ωtuv. 8. τὰ om tv. 9. αἱ om T. τὰ om Ω, 10. αἰσχύνη om Σ.

273, 2. ὑμᾶς post ἄνδρες ponit r. 5. πάντες r. τοῦτον ἀκηκόατε τοῦτον k.

τὸν Ἱππονίκȣ ταύτην τὴν ὑπὸ πάντων θρυλȣμένην εἰρήνην πρεσβεύσαντα, ἵππȣ μὲν δρόμον ἡμέρας πεζῇ μὴ καταβαίνειν ἐπὶ τὴν θάλατταν βασιλέα, ἐντὸς δὲ Χελι- 429
δονείων καὶ Κυανέων πλοίῳ μακρῷ μὴ πλεῖν, ὅτι δῶρα λαβεῖν ἔδοξε πρεσβεύσας, μικρȣ̃ μὲν ἀπέκτειναν, ἐν δὲ
74 ταῖς εὐθύναις πεντήκοντα ἐπράξαντο τάλαντα. καίτοι καλλίω ταύτης εἰρήνην οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον ȣ̓δεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι πεποιημένην τὴν πόλιν. ἀλλ' ȣ̓ τȣ̃τ' ἐσκόπȣν. τȣ́τȣ μὲν γὰρ ἡγȣ̃ντο τὴν αὑτῶν ἀρετὴν καὶ τὴν τῆς πόλεως δόξαν αἰτίαν εἶναι, τȣ̃ δὲ προῖκα ἢ μὴ τὸν τρόπον τȣ̃ πρεσβευτȣ̃· τȣ̃τον οὖν δίκαιον ἠξίȣν παρέχεσθαι καὶ ἀδω-
75 ροδόκητον τὸν προσιόντα τοῖς κοινοῖς. ἐκεῖνοι μὲν τοίνυν ȣ̃τως ἐχθρὸν ἡγȣ̃ντο τὸ δωροδοκεῖν καὶ ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει, ὥστε μήτ' ἐπὶ πράξεως μηδεμιᾶς μήτ' ἐπ' ἀνδρὸς ἐᾷν γίγνεσθαι· ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν αὐτὴν εἰρήνην ἑωρακότες τὰ μὲν τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων τείχη καθῃρηκυῖαν, τὰς δὲ τῶν πρέσβεων οἰκίας οἰκοδομοῦσαν, καὶ τὰ μὲν τῆς πόλεως κτήματα ἀφῃρημένην, τȣ́τοις δ' ἃ μηδ' ὄναρ ἤλπισαν πώποτε κτησαμένην, ȣ̓κ αὐτοὶ τȣ́τȣς ἀπεκτείνατε ἀλλὰ κατηγόρȣ προσδεῖσθε, καὶ λόγῳ κρίνετε ὧν ἔργῳ τἀδικήματα πάντες ὁρῶσιν.

276 Οὐ τοίνυν τὰ πάλαι ἄν τις ἔχοι μόνον εἰπεῖν, καὶ διὰ τȣ́των τῶν παραδειγμάτων ὑμᾶς ἐπὶ τιμωρίαν παρακαλέσαι· ἀλλ' ἐφ' ὑμῶν τȣτωνὶ τῶν ἔτι ζώντων ἀνθρώπων πολλοὶ δίκην δεδώκασιν, ὧν ἐγὼ τȣ̀ς μὲν ἄλλȣς παραλείψω, τῶν δ' ἐκ πρεσβείας, ἣ πολὺ ταύτης ἐλάττω κακὰ τὴν πόλιν εἴργασται, θανάτῳ ζημιωθέντων ἑνὸς ἢ δυοῖν ἐπιμνησθήσομαι. Καί μοι λέγε τȣτὶ τὸ ψήφισμα λαβών.

v. 1. θρυλουμένην FΣΥΦk: θρυλλουμένην ς. 3. τὴν om FΦr. χελειδονείων Σ, χελιδοναίων s: ceteri χελιδονέων. 4. κυαναίων r.
274, 1. τάλαντα ἐπράξαντο krs. 3. οὐ om Ωu. 4. τοῦτο Υ.
275, 1. τοίνυν] οὖν ks. 5. ἡμετέρων ks. 7. χρήματα s.
8. ποτε ks. 9. ἀποκτενεῖτε FΦkrs. 10. ὁρᾶτε γρ Φ.
276, 1. πάλαι ΣΥ: παλαιὰ ς. 3. τούτων r. 5. κακὰ] κατὰ Ωt.
6. δυεῖν rs. μνησθήσομαι k. 7. μοι om r.

277 Κατὰ τοῦτ' τὸ ψήφισμα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πρέσβεων ἐκείνων ὑμεῖς θάνατον κατέγνωτε, ὧν εἷς ἦν Ἐπικράτης, ἀνήρ, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκούω, σπεδαῖος καὶ πολλὰ χρήσιμος τῇ πόλει καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς καταγαγόντων τὸν δῆμον καὶ ἄλλως δημοτικός. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν αὐτὸν ὠφέλησε τούτων, δικαίως· ἐ γὰρ ἐφ' ἡμισείᾳ χρησὸν εἶναι δεῖ τὸν τηλικαῦτα διοικεῖν ἀξιοῦντα, οὐδὲ τὸ πεῖσθῆναι προλαβόντα παρ' ὑμῶν εἰς τὸ μεῖζω δύνασθαι κακουργεῖν καταχρῆσθαι, ἀλλ' ἁπλῶς μηδὲν ὑμᾶς ἀδικεῖν
278 ἐκόντα. εἰ τοίνυν τι τούτοις ἄπρακτόν ἐστι τούτων ἐφ' οἷς ἐκείνων θάνατος κατέγνωσται, ἐμὲ ἀποκτείνατε ἤδη. σκοπεῖτε γάρ. ἐπειδὴ παρὰ τὰ γράμματα, φησίν, ἐπρέσβευσαν ἐκεῖνοι [καὶ τὸ ψήφισμα], καὶ τοῦτ' ἐστὶ τῶν ἐγκλημάτων πρῶτον. ἦτοι δὲ ἐ παρὰ τὰ γράμματα; ἐ τὸ μὲν ψήφισμα Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἀθηναίων συμμάχοις [εἶναι κελεύει τὴν εἰρήνην], ἦτοι δὲ Φωκέας ἐκποίνθους ἀπέφηναν; ἐ τὸ μὲν ψήφισμα τὺς ἄρχοντας ὁρκῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν, ἦτοι δέ, ὃς Φίλιππος αὐτοῖς προσέπεμψε, τούτους ὤρκισαν; ἐ τὸ μὲν ψήφισμα ἐδαμῶ μόνος ἐντυγχάνειν Φιλίππῳ, ἦτοι δ' οὐδὲν ἐπαύσαντο ἰδίᾳ χρηματι-
279 ζοντες; καὶ ἠλέγχθησάν τινες αὐτῶν ἐν τῇ βουλῇ φῦ τἀληθῆ ἀπαγγέλλοντες. οὗτοι δέ γε καὶ ἐν τῷ δήμῳ. καὶ ὑπὸ τοῦ; τοῦτο γάρ ἐστι τὸ λαμπρόν. ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων· οἷς γὰρ ἀπήγγειλαν οὗτοι, πάντα δῆπου γέγονε τἀναντία. ἐδ' ἐπιζέλλοντες, φησί, τἀληθῆ. ἔκυρ ἐδ' ἦτοι. 431
καὶ καταψευδόμενοι τῶν συμμάχων καὶ δῶρα λαμβάνοντες. ἀντὶ μὲν τοίνυν τοῦ καταψευδόμενοι παντελῶς ἀπο-

277, 2. ὑμεῖς ἐκείνων r. κατεγνώκατε r. 4. καταγόντων Ω. 5. ἄλλως — αὐτὸν] ἄλλος — αὐτῶν Ω. 7. ante τηλικαῦτα omisi τὰ cum ΣΥr. 8. προσλαβόντα cuv, λαβόντα k. 9. καταχρήσασθαι krs. 278, 1. τούτοις — τούτων] τούτων — τούτοις krs. ἀπρακτον — ἐμὲ om u. 2. κατέγνωται r. 4. καὶ τὸ ψήφισμα om krs, καὶ om Σ. ἐγκλ. τὸ πρῶτον FTΦΩlkrstuv. 6. εἶναι κελεύει τὴν εἰρήνην om Σkrs. 9. ὃς ὁ φίλ. FΦΩrtuv. προσέπεμψεν Φ. 10. τὸ om pr t. 279, 7. τοῦ καταψευδόμενοι Σr: τοῦ καταψεύδεσθαι ς. παντελῶς — καταψ. om u.

λυλεκότες· πολλῷ δὲ δήπου τοῦτο δεινότερον τῷ καταψεύσασθαι. ἀλλὰ μὴν ὑπέρ γε τοῦ δῶρα εἰληφέναι, εἰ μὲν ἠρνοῦντο, ἐξελέγχειν λοιπὸν ἂν ἦν, ἐπειδὴ δ' ὁμολογοῦσιν,
280 ἀπάγειν δήπου προσῆκεν. τί οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; τούτων ἔτος ἐχόντων ὑμεῖς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὄντες, οἱ δὲ καὶ τινες αὐτῶν ἔτι ζῶντες, ὑπομενεῖτε τὸν μὲν εὐεργέτην τῷ δήμῳ καὶ τὸν ἐκ Πειραιῶς, Ἐπικράτην, ἐκπεσεῖν καὶ πολασθῆναι, καὶ πάλιν πρώην Θρασύβουλον ἐκεῖνον τὸν Θρασυβούλου τῷ δημοτικῷ καὶ τῷ ἀπὸ Φυλῆς καταγαγόντος τὸν δῆμον, τάλαντα δέκα ὠφληκέναι, καὶ τὸν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος [καὶ] τῶν τὰ μέγιστ' ἀγαθὰ ὑμᾶς εἰργασμένων, ὃς νόμῳ διὰ τὰς εὐεργεσίας, ἃς ὑπῆρξαν εἰς ὑμᾶς, ἐν ἅπασι τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ ταῖς θυσίαις σπονδῶν καὶ κρατήρων κοινωνὸς παραίσηθε καὶ ἄδετε καὶ τι-
281 μᾶτε ἐξ ἴσου τοῖς ἥρωσι καὶ τοῖς θεοῖς, τούτους μὲν πάντας τὴν ἐκ τῶν νόμων δίκην ὑπεσχηκέναι, καὶ μήτε συγγνώμην μήτ' ἔλεον μήτε παιδία πλάονα ὁμώνυμα τῶν εὐεργετῶν μήτ' ἄλλο μηδὲν αὐτοὺς ὠφεληκέναι, τὸν δὲ Ἀτρομήτῳ τῷ γραμματεῖ καὶ Γλαυκοθέᾳ γῆς τὰς θειάσους συναγάσης, ἐφ' οἷς ἑτέρα τέθνηκεν ἱέρεια, τοῦτον ὑμεῖς λαβόντες ἀφήσετε, τὸν τῶν τοιούτων, τὸν οὐδὲ καθ' ἓν χρήσιμον τῇ πόλει, ἐκ αὐτόν, ὦ πατέρα, ἐκ ἄλλον ὁντιν-
282 τῶν τότε; ποῖος γὰρ ἵππος, ποία τριήρης, ποῖα στρα- 432
τεία, τίς χορός, τίς λειτουργία, τίς εἰσφορά, τίς εὕνοια, ποῖος κίνδυνος, τί τούτων ἁπάντων ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ

v. 1. δεινότερον τοῦ καταψεύσασθαι ΣΤΦ, δεινότερον τοῦ κατεψεῦσθαι Ωkrst: τῷ καταψεύσασθαι δεινότερον ς. 3. τὰ λαμπὰ FΦΩrstuv. ἂν om Γ. ὡμολόγουν ΣΦ. 280, 1. προσῆκεν k. 4. πειραιέως ΣΓ, ut saepe. 5. Θρασύβουλον ἐκ. τὸν om Γ et pr Σ. 6. ἐκεῖνον καὶ τὸν r. δημοτικοῦ υἱὸν καὶ FΦΩrtuv. 7. τὸν δῆμον καταγ. r. ὠφεληκέναι Ωl. τῶν FΩtuv. 8. καὶ Ἀριστογείτονος om Σkr. 9. ὑμᾶς εἰργασμένων corr k, ἡμᾶς εἰργασμένων ΣΤΦr, ἡμᾶς εἰργασμένους Ωtuv: εἰργασμένων ὑμᾶς ς. 10. εἰς ὑμᾶς krs: ceteri εἰς ἡμᾶς. 281, 1. ἅπαντας krs. 4. ἄλλο k. ὠφεληκέναι rtu. 6. συναγαγούσης Ωk. 7. ἀφήσετε post τῶν τοιούτων (282, 1) ponunt FΣΓΦΩtuv, utrobique ponit r. 282, 1. στρατεία Σ. quae ς addit ποία χορηγία, omisi cum ΣΓ. 2. χορηγὸς FΦΩrtuv. 3. ποῖος κίνδυνος] τίς κίνδυνος ks, ποῖος κίνδυνος Γr. τούτων] τῶν ks. πάντων ks, om Σ. τῷ om Ω.

γέγονε παρὰ τούτων τῇ πόλει; καίτοι κἂν εἰ ταῦτα πάνθ' ὑπῆρχεν, ἐκεῖνο δὲ μὴ προσῆν, τὸ δικαίως καὶ προῖκα πεπρεσβευκέναι, ἀπολωλέναι δήπου προσῆκεν αὐτῷ. εἰ δὲ
283 μήτε ταῦτα μήτ' ἐκεῖνα, οὐ τιμωρήσεσθε; οὐκ ἀναμνησθήσεσθε ὧν κατηγορῶν ἔλεγε Τιμάρχου, ὡς οὐδέν ἐς' ὄφελος πόλεως ἥτις μὴ νεῦρα ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἔχει, οὐδὲ πολιτείας ἐν ᾗ συγγνώμη καὶ παραγγελία τῶν νόμων μεῖζον ἰσχύουσιν· οὐδ' ἐλεεῖν ὑμᾶς ὅτε τὴν μητέρα δεῖν τὴν Τιμάρχου, γραῦν γυναῖκα, ὅτε τὰ παιδία ὅτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλ' ἐκεῖνο ὁρᾷν, ὅτι εἰ προήσεσθε τὰ τῶν νόμων καὶ τῆς
284 πολιτείας, οὐχ εὑρήσετε τοὺς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐλεήσοντας. ἀλλ' ὁ μὲν ταλαίπωρος ἄνθρωπος ἠτιμώσεται, ὅτι τοῦτον εἶδεν ἀδικοῦντα, τούτῳ δ' ἀθώῳ δώσετε εἶναι; διὰ τί; εἰ γὰρ παρὰ τῶν εἰς ἑαυτοὺς ἐξαμαρτόντων τηλικαύτην ἠξίωσε δίκην Αἰσχίνης λαβεῖν, παρὰ τῶν εἰς τὰ τῆς πόλεως τηλικαῦθ' ἡμαρτηκότων, ὧν εἷς οὗτος ὢν ἐξελέγχεται, πηλίκην ὑμᾶς προσήκει λαβεῖν τοὺς ὀμωμοκότας καὶ δικάζοντας;
285 νὴ Δί', οἱ νέοι γὰρ ἡμῖν δι' ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. οὐκοῦν καὶ διὰ τόνδε οἱ πολιτευόμενοι, δι' ὧν τὰ μέγιστα κινδυνεύεται τῇ πόλει· προσήκει δὲ καὶ τούτων φροντίζειν. ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι καὶ τοῦτον ἀπώλεσε, τὸν Τίμαρχον, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ τῶν ὑμετέρων παίδων, ὅπως ἔσονται σώφρονες, προορῶν "(εἰσὶ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ 433
νῦν σώφρονες· μὴ γὰρ οὕτω γένοιτο κακῶς τῇ πόλει, ὥστε Ἀφοβήτου καὶ Αἰσχίνου σωφρονιστῶν δεηθῆναι τοὺς νεωτέρους),
286 ἀλλ' ὅτι βουλεύων ἔγραψεν, ἄν τις ὡς Φίλιππον ὅπλα ἄγων ἁλῷ ἢ σκεύη τριηρικά, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. σημεῖον

v. 1. τούτου krs. 2. ἐκεῖνα Σ. μὴ] μηδὲ Υ. τὸ om Σ. 3. αὐτόν ks. 283, 1. ἀναμνήσεσθε krs. 2. ὧν οὗτος κ. FΦ Ωrtuv. τίμαρχον s. 3. ἔχη r. πολιτείαις Ω. 4. μεῖζον] πλεῖον r, πλέον s. 5. ἰσχύει ks. οὐδὲ Ωu. δεῖ ks. τὴν om t. 6. τὰ om ks. 7. τῆς] τὰ τῆς FΦΩkrstuv. 284, 2. ἠτιμώσεται Σ: ἠτίμωται ς. 4. ἐξαμαρτόντων Σ: ceteri ἐξαμαρτανόντων. αἰσχίνης δίκην r. 6. οὗτος εἷς r. πηλίκην] πηκίλην Ω. 285, 1. ὑμῖν krs. ἔσονται post ἀγῶνα ponunt ks. 2. τόνδε] τοῦτόν γε ks. οἱ] καὶ οἱ Υ. 3. δὲ] τοίνυν s. 5. ἡμετέρων k. 286, 1. ἄγων ὅπλα r.

δὲ πόσον γὰρ ἐθημηγόρει χρόνον Τίμαρχος; πολύν. ἐκεῖνον τοῦτον ἦν Αἰσχίνης ἅπαντα ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐδεπώποτε ἠγανάκτησεν ἐδὲ δεινὸν ἡγήσατο εἶναι τὸ πρᾶγμα, εἰ ὁ τοιοῦτος λέγει, ἕως εἰς Μακεδονίαν ἐλθὼν ἑαυτὸν ἐμίσθωσεν. Λέγε δή μοι τὸ ψήφισμα λαβὼν αὐτὸ τὸ τοῦ Τιμάρχου.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

287 Ὁ μὲν τοίνυν ὑπὲρ ὑμῶν γράψας μὴ ἄγειν ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς Φίλιππον ὅπλα, εἰ δὲ μή, θανάτῳ ζημιοῦσθαι, ἀπόλωλε καὶ ὕβρισται· ὁ δὲ καὶ τὰ τῶν ὑμετέρων συμμάχων ὅπλα ἐκείνῳ παραδοὺς οὑτοσὶ κατηγόρει, καὶ περὶ πορνείας ἔλεγεν, ὦ γῆ καὶ θεοί, δυοῖν μὲν κηδεσταῖν παρεσχημότοιν, οἷς ἰδόντες ἂν ὑμεῖς ἀνακράγοιτε, Νικίᾳ τε τῷ βδελυροῦ, ὃς ἑαυτὸν ἐμίσθωσεν εἰς Αἴγυπτον Χαβρίᾳ, καὶ τῷ καταράτῳ Κυρηβίωνος, ὃς ἐν ταῖς πομπαῖς ἄνευ τοῦ προσώπου κωμάζει. καὶ τί ταῦτα; ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν ὁρῶν Ἀφόβητον. ἀλλὰ δῆτα ἄνω ποταμῶν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πάντες ὅσοι οἱ περὶ πορνείας ἐρρύησαν λόγοι.

288 Καὶ μὴν εἰς ὅσην ἀτιμίαν τὴν πόλιν ἡμῶν ἡ τούτων πονηρία καὶ ψευδολογία καταστήσασα ἔχει, πάντα τἄλλ' ἀφείς, ὃ πάντες ὑμεῖς ἴστε, ἐρῶ. πρότερον μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί παρ' ὑμῖν ἐψηφίσαι, τοῦτ' ἐπετήρουν[434] οἱ ἄλλοι πάντες Ἕλληνες· νῦν δὲ δὴ περιερχόμεθ' ἡμεῖς, τί δέδοκται τοῖς ἄλλοις, σκοπεῦντες, καὶ ὠτακουστοῦντες τί τὰ τῶν Ἀρκάδων, τί τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων, ποῖ πάρεισι
289 Φίλιππος, ζῇ ἢ τέθνηκεν. ἐ τοιαῦτα ποιοῦμεν; ἐγὼ δὲ ἐ δέδοικα, εἰ Φίλιππος ζῇ, ἀλλ' εἰ τῆς πόλεως τέθνηκε τὸ τὺς ἀδικοῦντας μισεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι· ἐδὲ φοβεῖ με Φί-

v. 1. δέ om pr Σ. ὅσον s. χρόνον om s. 4. ἐμίσθωσε φιλίππῳ krs. 5. δή om r. τοῦ om k. 287, 4. οὕτωσὶ r. οιν κατηγορεῖ kr. καὶ om t. 5. παρεστηκότων FΣ, παρεστηκότων v. 8. κυρηβίωνος Φr, κυρηβιῶνος FTΩtuv, κυρηβιωνος Σ: Κηρυβίωνος ς. 9. προσωπείου FTΦΩrtuv. 10. δῆτα] δὴ τὰ ru. 11. ὅσοι om ΣTks, οἱ om FΦr. 288, 1. ὅσην αἰσχύνην καὶ ἀτιμίαν krs. τοῦτου FΣTΦΩtuv. 2. πονηρία] βδελυρία r et γρ Φ. 3. ὃ] ἃ Fks. πρῶτον v. γὰρ om Ωtuv. 4. ἡμῖν Ωktu. 5. ἐλλήνων r. δὲ δὴ] δ' ἤδη ΣΦkrs. 289, 1. τοιαῦτα] ταῦτα ks.

λιππος, ἂν τὰ παρ' ὑμῶν ὑγιαίνῃ, ἀλλ' εἰ παρ' ὑμῖν ἄδεια γενήσεται τοῖς παρ' ἐκείνῳ μισθαρνεῖν βουλομένοις, καὶ συνερῶδί τινες τούτοις τῶν ὑφ' ὑμῶν πεπιστευμένων, καὶ πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἀρνούμενοι μὴ πράττειν
290 ὑπὲρ Φιλίππου νῦν ἀναβήσονται, ταῦτά φοβεῖ με. τί γὰρ δή ποτε, Εὔβουλε, Ἡγησίλεῳ μὲν κρινομένῳ, ὃς ἀνεψιός ἐστί σοι, καὶ Θρασυβούλῳ πρώην, τῷ Νικηράτου θείῳ, ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ψήφου εὐθὺ ὑπακοῦσαι καλούμενος ἤθελες, εἰς δὲ τὸ τίμημα ἀναβὰς ὑπὲρ μὲν ἐκείνων οὐδ' ὁτιοῦν ἔλεγες, ἐδέου δὲ τῶν δικασῶν συγγνώμην ἔχειν σοι. εἶτα ὑπὲρ μὲν συγγενῶν καὶ ἀναγκαίων ἀνθρώπων οὐκ ἀνα-
291 βαίνεις, ὑπὲρ Αἰσχίνου δὲ ἀναβήσει, ὃς, ἡνίκ' ἔκρινεν Ἀριστοφῶν Φιλόνεικον καὶ δι' ἐκείνου τῶν σοὶ πεπραγμένων κατηγόρει, συγκατηγόρει μετ' ἐκείνου σοῦ καὶ τῶν ἐχθρῶν τῶν σῶν εἰς ἐξετάζετο. ἐπειδὴ δὲ σὺ μὲν τετρυσὶ δεδιξάμενος, καὶ φήσας καταβαίνειν εἰς Πειραιᾶ δεῖν ἤδη καὶ χρήματ' εἰσφέρειν καὶ τὰ θεωρικὰ στρατιωτικὰ ποιεῖν, ἢ χειροτονεῖν ἃ συνεῖπε μὲν ὅτος ἔγραψε δ' ὁ βδελυρὸς Φι-
292 λοκράτης, αἰσχρὰν ἀντὶ καλῆς συνέβη γενέσθαι τὴν εἰρήνην, ὅτοι δὲ τοῖς μετὰ ταῦτ' ἀδικήμασι πάντ' ἀπολωλέ- 435
κασι, τηνικαῦτα διήλλαξαι; καὶ ἐν μὲν τῷ δήμῳ κατηρῶ Φιλίππῳ, καὶ κατὰ τῶν παίδων ὤμνυες ἢ μὴν ἀπολωλέναι Φίλιππόν ἂν βούλεσθαι· νῦν δὲ βοηθήσεις τούτῳ; πῶς ἔν ἀπολεῖται, ὅταν τὺς παρ' ἐκείνῳ δωροδοκοῦντας σὺ σώ-
293 ζῃς; τί γὰρ δή ποτε Μοιροκλέα μὲν ἔκρινας, εἰ παρὰ τῶν

ὑ

ν. 1. ὑμῶν rs, ἡμῶν k. ἡμῖν F, ἡμῖν ΣΤk. 3. συναιρουσι Σ. ὑφ' ὑμῶν] παρ' ὑμῶν r, παρ' ἡμῖν ks. 290, 2. ποτε] που Φ. 4. ἠθελες ΣΤ et γρ F: ἠθέλησας ς. 291, 1. ἀναβήσει Σ: ἀναβήσῃ ς. 2. φιλόνικον Πksu, φιλόνεικον v. 3. τῶν σῶν ἐχθρῶν εἰς r. 4. δεξάμενος corr k. 292, 1. αἰσχρὰν] ἐξ ὧν αἰσχρὰν omnes praeter pr Σ. ἀντὶ καλῆς] ἀντ' ὄσης ks et fortasse pr Σ, in quo haec καλῆς συνέβη a correctore posita sunt loco pauciorum litterarum capace. et opus est verbo secundae personae, apto ex illis δεδιξάμενος καὶ φήσας, quale ἐποίησας. γεγενῆσθαι ks.

ὦ

2. δὲ] δ' ἐπειδὴ FΦΩrtuv. 3. κατηρῶ] κατηγορῶι pr Σ, κατηγορῶ Ων, κατηγορῶν Υrt et γρ FΦ et corr v. 4. φιλίππου FΥΦr.

ἔ ὦ

5. βούλησθε v, βούλησθε Ωtu. 6. ἐκείνω k. σὺ om Φ. 293, 1. μυροκλέα FΩtu. ἔκρινες ks.

τὰ μέταλλα ἐωνημένων εἴκοσιν ἐξέλεξε δραχμὰς παρ' ἑκάστου, καὶ Κηφισοφῶντα γραφὴν ἱερῶν χρημάτων ἐδίωκες, εἰ τρισὶν ὕστερον ἡμέραις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἔθηκεν ἑπτὰ μνᾶς· τοὺς δὲ ἔχοντας, ὁμολογοῦντας, ἐξελεγχομένους ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐπὶ τῷ τῶν συμμάχων ὀλέθρῳ ταῦτα πεποιη-
294 κότας, τούτους οὐ κρίνεις, ἀλλὰ καὶ σώζειν κελεύεις; καὶ μὴν ὅτι ταῦτα μέν ἐστι φοβερὰ καὶ προνοίας καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενα, ἐφ' οἷς δὲ ἐκείνους σὺ ἔκρινες, γέλως, ἐκεῖθεν ὄψεσθε. ἦσαν ἐν Ἤλιδι κλέπτοντες τὰ κοινά τινες; καὶ μάλ' εἰκός γε. ἔστιν οὖν ὅστις μετέσχεν αὐτόθι νῦν τούτων τοῦ καταλῦσαι τὸν δῆμον; οὐδὲ εἷς. τί δέ; ἦσαν, ὅτ' ἦν Ὄλυνθος, τοιοῦτοί τινες ἄλλοι; ἐγὼ μὲν οἶμαι. ἆρ' οὖν διὰ τούτους ἀπώλετ' Ὄλυνθος; οὔ. τί δ', ἐν Μεγάροις οὐκ οἴεσθ' εἶναί τινα κλέπτην καὶ παρεκλέγοντα τὰ κοινά; ἀνάγκη, καὶ πέφηνεν. τίς αἴτιος αὐτόθι νῦν τούτων τῶν
295 συμβεβηκότων πραγμάτων; οὐδὲ εἷς. ἀλλὰ ποῖοί τινες οἱ τὰ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἀδικοῦντες; οἱ νομίζοντες αὑτοὺς ἀξιόχρεως εἶναι τοῦ Φιλίππου ξένοι καὶ φίλοι προσαγορεύεσθαι, οἱ στρατηγιῶντες καὶ προστασίας ἀξιούμενοι, οἱ μείζους τῶν πολλῶν οἰόμενοι δεῖν εἶναι. οὐ Περίλαος ἐκρίνετο ἔναγχος ἐν Μεγάροις ἐν τοῖς Ἑτριακοσίοις ὅτι πρὸς Φι- 436
λίππον ἀφίκετο, καὶ παρελθὼν Πτοιόδωρος αὐτὸν ἐξῃτήσατο, καὶ πλούτῳ καὶ γένει καὶ δόξῃ πρῶτος Μεγαρέων, καὶ πάλιν ὡς Φίλιππον ἐξέπεμψε, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ μὲν
296 ἧκεν ἄγων τοὺς ξένους, ὁ δ' ἔνδον ἐτύρευεν; τοιαῦτα. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅ τι τῶν πάντων μᾶλλον εὐλαβεῖσθαι δεῖ

v. 1. τὰ om Ωtuv. 2. κησιφῶντά r. 4. ἐλεγχομένους v et γρ u. 294, 1. οὐ] οὐ μόνον οὐ γρ Σ. 2. καὶ προνοίας om ks. προσδεόμενα πολλῆς Ωu. 3. ἐκείνως ΣΥ et γρ F. σὺ om ks. 4. εἴσεσθε γρ Σ. ἐν] δὲ ἐν Ωt. 5. γε om ks. μετέσχηκεν krs. 6. τί δέ om ks. 8. οὖν om ks. ἀπόλωλεν r. 9. τινα καὶ κλέπτην Σ. 10. τίς] τίς ὂν FΦΩtuv. 295, 1. ποῖοί] ποῖος καὶ t, ποῖοι καὶ FΥΦΩruv. τίνες εἰσὶν οἱ FΦΩkrstuv. 2. τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ks. ἀδικοῦντες] διοικοῦντες r. 4. στρατηγιῶντες ΣΦkrs et corr v: στρατηγιῶν τε ς. προστασίας FΣΥΩkstuv, προστασίων Φ, προστασιῶν r. 5. ἐκρίνετο r. 6. ἐν Μεγάροις om r. 7. αὐτὸν om Φ. 8. δόξῃ καὶ γένει ks. 296, 1. τὰ τοιαῦτα s. 2. μᾶλλον om k.

ἢ τὸ μεῖζω τινὰ τῶν πολλῶν ἐᾶν γίγνεσθαι. μή μοι σω-
ζέσθω μηδ' ἀπολλύσθω μηδεὶς, ἐὰν ὁ δεῖνα [ἢ ὁ δεῖνα]
βάληται, ἀλλ' ὃν ἂν τὰ πεπραγμένα σώζῃ καὶ τἐναντίον,
τούτῳ τῆς προσηκούσης ψήφου παρ' ὑμῶν ὑπαρχέτω τυγ-
297χάνειν· τοῦτο γὰρ ἐξ ἀρχῆς δημοτικόν. ἔτι τοίνυν πολλοὶ παρ'
ὑμῖν ἐπὶ καιρῶν γεγόνασιν ἰσχυροί, Καλλίστρατος, αὖθις
Ἀριστοφῶν, Διόφαντος, τούτων ἕτεροι πρότερον. ἀλλὰ πῶς
τούτων ἕκαστος ἐπρώτευεν; ἐν τῷ δήμῳ· ἐν δὲ τοῖς δικα-
στηρίοις οὐδείς πω μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας ὑμῶν οὐδὲ
τῶν νόμων οὐδὲ τῶν ὅρκων κρείττων γέγονεν. μὴ τοίνυν
μηδὲ νῦν τοῦτον ἐάσητε. ὅτι γὰρ ταῦτα φυλάττοισθ' ἂν
εἰκότως μᾶλλον ἢ τούτοις πιστεύοιτε, τῶν θεῶν ὑμῖν μαν-
τείαν ἀναγνώσομαι, οἵπερ ἀεὶ σώζουσι τὴν πόλιν πολλῷ
τῶν προεστηκότων μᾶλλον. Λέγε τὰς μαντείας.

MANTEIAI.

298 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν θεῶν ἃ ὑμῖν προ-
λέγουσιν. εἰ μὲν τοίνυν πολεμούντων ὑμῶν ταῦτ' ἀνῃρή-
κασι, τοὺς στρατηγοὺς λέγουσι φυλάττεσθαι· πολέμιοι γάρ εἰ-
σιν ἡγεμόνες οἱ στρατηγοί· εἰ δὲ πεποιημένων εἰρήνην, τοὺς
ἐπὶ τῆς πολιτείας ἐρεσηκότας· ἕτοι γὰρ ἡγοῦνται, τούτοις
πείθεσθε ὑμεῖς, "ὑπὸ τούτων δέος ἐστὶ μὴ παρακρουσθῆτε. 337
καὶ τὴν πόλιν συνέχειν φησὶν ἡ μαντεία, ὅπως ἂν μίαν
γνώμην ἔχωσιν ἅπαντες καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς ἡδονὴν ποι-
299ῶσιν. πότερον ἓν οἴεσθ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν τοσ-
αῦτα κακὰ εἰργασμένον σωθέντα ἢ δίκην δόντα ἡδονὴν
Φιλίππῳ ποιῆσαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι σωθέντα. φησὶ δέ γε
ἡ μαντεία δεῖν ὅπως ἂν μὴ χαίρωσιν οἱ ἐχθροὶ ποιεῖν.

v. 2. ἐὰν] ὃν ἐὰν FΤΦΩrtuv. ἢ ὁ δεῖνα in γρ Σ. 3. ἂν
om k. τοὐναντίον u. 4. ὑμῖν kr. 297, 2. καιρῶ Ω. καλ-
λίστρατος ἐκεῖνος αὖθις FΦΩkrtuv. 3. που om Φ. 8. μᾶλλον
ὑμεῖς ἢ FΤΦΩrtuv. τούτοις om ΣΥks. μαντείαν] μαρτυρίων Σ.
10. παρεστηκότων Ω. 298, 1. ἃ FΣΦΩtuv: ceteri οἷα.
2. ὑμῶν F, ἡμῶν ΣΤΩtuv. ἀνειρήκασιν Σν, ἂν εἰρήκασιν ΤΦtuv.
4. οἱ om pr Σ. 7. π. δεῖ συνέχειν FΤΦΩrtuv. φ. ἐν τῇ
μαντείαι ΣΦ. 8. πάντες ks. 299, 1. πότερ' Τ. ἄν add ΣΥΦ.
2. διδόντα Ω. ἡδονὴν ἂν φ. krs. 4. μ. ἀεὶ δεῖν FΤΩtuv.
ἂν om Ωks.

ἅπασι τοίνυν μιᾷ γνώμῃ παρακελεύεται κολάζειν τὲς ὑπηρετηκότας τι τοῖς ἐχθροῖς, ὁ Ζεύς, ἡ Διώνη, πάντες οἱ θεοί. ἔξωθεν οἱ ἐπιβουλεύοντες, ἔνδοθεν οἱ συμπράττοντες. ὑκεῖν τῶν ἐπιβουλευόντων μὲν ἔργον διδόναι, τῶν συμπραττόντων δὲ λαμβάνειν καὶ τὲς εἰληφότας ἐκσώζειν.

300 Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπ' ἀνθρωπίνου λογισμοῦ τοῦτ' ἴδοι τις, ὅτι πάντων ἐχθρότατον καὶ φοβερώτατον τὸ τὸν προεστηκότα ἐᾷν οἰκεῖον γίγνεσθαι τοῖς μὴ τῶν αὐτῶν ἐπιθῡμοῦσι τῷ δήμῳ. τίσι γὰρ τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς γέγονε Φίλιππος ἁπάντων, καὶ τίσι τὰ μέγιστα κατείργασαι τῶν πεπραγμένων, σκέψασθε. τῷ παρὰ τῶν πωλούντων τὰς πράξεις ὠνεῖσθαι, τῷ τοὺς προεστηκότας ἐν ταῖς πόλεσι

301 διαφθείρειν καὶ ἐπαίρειν, τούτοις. ταῦτα τοίνυν ἐφ' ὑμῖν ἐξὶν ἀμφότερα, ἐὰν βὰλησθε, ἀχρεῖα ποιῆσαι τήμερον, ἐὰν τῶν μὲν μὴ ἐθέλητε ἀκοὰειν τοῖς τοιούτοις συνηγορούντων, ἀλλ' ἐπιδείξητε ἀκύρους ὄντας ὑμῶν (νῦν γάρ φασιν εἶναι κύριοι), τὸν δὲ πεπρακόθ' ἑαυτὸν κολάσητε, καὶ τοῦθ' ἅπαν-

302 τες ἴδωσιν. παντὶ μὲν γὰρ εἰκότως ἂν ὀργισθείητε, ὦ ἄν- 438
δρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα πεποιηκότι καὶ προδεδωκότι συμμάχους καὶ φίλους καὶ καιρούς, μεθ' ὧν ἢ καλῶς ἢ κακῶς ἑκάσοις ἔχει τὰ πάντα, ὃ μὴν οὐδενὶ μᾶλλον οὐδὲ δικαιότερον ἢ τούτῳ. ὃς γὰρ ἑαυτὸν τάξας τῶν ἀπιστούντων εἶναι Φιλίππῳ, καὶ μόνος καὶ πρῶτος ἰδὼν ὅτι κοινὸς ἐχθρὸς ἁπάντων ἐστὶν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, ὑτομόλησε καὶ πρόδωκε καὶ γέγονεν ἐξαίφνης ὑπὲρ Φιλίππου, πῶς οὐ πολλά-

303 κις ἔστος ἄξιός ἐστ' ἀπολωλέναι; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦθ' ὕστως ἔχει, αὐτὸς οὐχ οἷός τε ἀντειπεῖν ἔσται. τίς γάρ ἐσθ' ὁ

v. 1. τοίνυν ἡμῖν μ. k, τοίνυν ὑμῖν μ. rs. 3. ἔνδοθεν δὲ οἱ r. 4. μὲν ἐπιβουλευόντων r. ἰργ. τὸ διδόναι FΦΩιων. δὲ συμπρ. r. 300, 1. τοῦτ' om pr v. ἴδῃ s, ἂν ἴδοι FΦ. 2. φοβερώτατόν στι τὸ krs. 7. τοὺς προεστηκότας — τὸν Ἀτρεστίδαν. (§ 309)] haec desunt u folio uno vacuo: ὧδε λείπει φύλλον ἓν. eadem in Ω leguntur post ἀκηκοέναι § 314. 301, 1. τούτοις Reiskius: codices τούτους. ἡμῖν F. 3. τῶν] τῷ Ω. τοῖς] τῶν τοῖς Fkrs. 4. ὑμῖν r. 5. ταῦτα krs, τοῦτον γρ Φ. πάντες krs. 302, 1. ἂν om r. 4. οὐδὲ om FΦιν. 6. ἐχθρὸς ante ἐστιν ponit s. 303, 1. ἐστ' ante οὕτως ponit r.

τὸν Ἰσχανδρον προσάγων ὑμῖν τὸ κατ' ἀρχάς, ὃν παρὰ τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ φίλων τῇ πόλει δεῦρ' ἥκειν ἔφη; τίς ὁ συσπευάζεσθαι τὴν Ἑλλάδα καὶ Πελοπόννησον Φίλιππον βοῶν, ὑμᾶς δὲ καθεύδειν; τίς ὁ τὰς μακρὰς καὶ παλὰς λόγες ἐκείνας δημηγοριῶν, καὶ τὸ Μιλτιάδη καὶ Θεμιστοκλέους ψήφισμα ἀναγιγνώσκων καὶ τὸν ἐν τῷ τῆς Ἀγλαύρα
304τῶν ἐφήβων ὅρκον; οὐχ ἥτες; τίς ὁ πείσας ὑμᾶς μόνον οὐκ ἐπὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν πρεσβείας πέμπειν, ὡς ἐπιβουλευομένης μὲν ὑπὸ Φιλίππου τῆς Ἑλλάδος, ὑμῖν δὲ πρασσόντων προορᾶν ταῦτα καὶ μὴ προΐεσθαι τὰ τῶν Ἑλλήνων; οὐχ ὁ μὲν γράφων τὸ ψήφισμα Εὔβουλος ἦν, ὁ δὲ πρεσβεύων εἰς Πελοπόννησον Αἰσχίνης οὗτοσί; ἐλθὼν δ' ἐκεῖσε ἅττα μέν ποτε διελέχθη καὶ ἐδημηγόρησεν, αὐτὸς ἂν εἰδείη, ἃ δ' ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, ὑμεῖς οἶδ' ὅτι μέ-
305μνησθε πάντες. βάρβαρόν τε γὰρ πολλάκις καὶ ἀλάζονα τὸν Φίλιππον ἀποκαλῶν ἐδημηγόρει, καὶ τοὺς Ἀρκάδας ὑμῖν ἀπήγγελλεν ὡς ἔχαιρον, εἰ προσέχει τοῖς πράγμα- 439
σιν ἤδη καὶ ἐγείρεται ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. ὃ δὲ πάντων μάλιστ' ἀγανακτῆσαι ἔφη· συντυχεῖν γὰρ ἅπαντ' Ἀτρεσίδᾳ παρὰ Φιλίππου πορευομένῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ γύναια καὶ παιδάρια ὡς τριάκοντα βαδίζειν, αὐτὸς δὲ θαυμάσας ἐρέσθαι τινὰ τῶν ὁδοιπόρων τίς ἄνθρωπός ἐστι καὶ τίς
306ὄχλος ὁ μετ' αὐτόν, ἐπειδὴ δὲ ἀκοῦσαι ὅτι Ἀτρεσίδας παρὰ Φιλίππου τῶν Ὀλυνθίων αἰχμάλωτα δωρεὰν ταῦτ' ἔχων ἀπέρχεται, δεινὸν αὐτῷ τι δόξαι καὶ δαπρῦσαι καὶ ὀδύρασθαι τὴν Ἑλλάδα, ὡς κακῶς διάκειται, εἰ τοιαῦτα πάθη παρορᾷ γιγνόμενα. καὶ συνεβούλευεν ὑμῖν πέμπειν τινὰς

v. 1. Ἰαχρανδρον ΣΠ. 4. μακρὰς καὶ καλὰς ΣΤΠ, καλὰς καὶ μακρὰς ks, καλὰς καὶ μακρὰς καὶ πολλὰς FΦrtv. 5. ἐκείνους λέγους r. 6. ἀγραύλου krs. 304, 2. πρεσβείαν ks. 4. προσῆκεν F, προσῆκεν Σ et pr t. 6. οὗτος s. 7. μὲν τότε Ωks. 8. πάντες μέμνησθε r. 305, 3. ἀπήγγειλεν Ωrtv. 4. ἁπάντων ks. 6. μετὰ τούτου ks. 7. ἰρισθαι θαυμάσας ks. ἰρισθαι etiam T Φrtv. 306, 1. ὁ ὄχλος ὁ r. ἀκοῦσαι FTΦΩkrχtv: ἀκούσας ς. Σ accentu caret. παρὰ] ὁ παρὰ t. 2. ταῦτ' ἔχων ἀπέρχεται] ἔχων ταῦτα ἄγω r et γρ Φ. 3. αὐτό k. ὀδύρασθαι r. 4. εἰ] ἢ FΣ ΤΦΩtv. 5. συνεβούλευσεν s.

εἰς Ἀρκαδίαν, οἵτινες κατηγορήσουσι τῶν τὰ Φιλίππου
πραττόντων· ἀκούειν γὰρ ἔφη τῶν φίλων, ὡς ἐὰν ἐπιχο-
φὴν ἡ πόλις ποιήσηται καὶ πρέσβεις πέμψῃ, δίκην ἐκεῖ-
307 νοι δώσουσιν. ταῦτα μὲν τοίνυν τότε καὶ μάλα, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἀξια ἐδημηγόρει.
ἐπειδὴ δὲ ἀφίκετο εἰς Μακεδονίαν καὶ τὸν ἐχθρὸν εἶδε τὸν
αὑτοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων, τὸν Φίλιππον, ἆρά γε ὅμοια ἢ
παραπλήσια τούτοις; πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλὰ μήτε τῶν
προγόνων μεμνῆσθαι μήτε τρόπαια λέγειν μήτε βοηθεῖν
μηδενί, τῶν τε κελευόντων μετὰ τῶν Ἑλλήνων περὶ τῆς
πρὸς Φίλιππον εἰρήνης βεβουλεύσθαι θαυμάζειν, εἰ περὶ τῶν
308 ὑμετέρων ἰδίων ἄλλον τινὰ δεῖ πεισθῆναι· εἶναί τε τὸν
Φίλιππον αὐτόν, Ἡράκλεις, ἑλληνικώτατον ἀνθρώπων,
δεινότατον λέγειν, φιλαθηναιότατον· ἔτι δὲ ἀτόπους τι-
νὰς ἐν τῇ πόλει καὶ δυσχερεῖς ἀνθρώπους εἶναι, ὥστε ἂν
αἰσχύνεσθαι λοιδορουμένους αὐτῷ καὶ βάρβαρον αὐτὸν ἀπο-440
καλοῦντας. ἔστιν ἓν ὅπως ταῦτ' ἄν, ἐκεῖνα προειρηκώς, ὁ
309 αὐτὸς ἀνὴρ μὴ διαφθαρεὶς ἐτόλμησεν εἰπεῖν; τί δέ; ἔστιν
ὅστις ἂν τὸν Ἀτρεσίδαν τότε μισήσας διὰ τὲς τῶν Ὀλυν-
θίων παῖδας καὶ γύναια ταῦτα Φιλοκράτει νῦν πράττειν
ὑπέμεινεν, ὃς γυναῖκας ἐλευθέρας τῶν Ὀλυνθίων ἤγαγε
δεῦρο ἐφ' ὕβρει, καὶ οὕτως ἐπὶ τῷ βδελυρῶς βεβιωκέναι
γιγνώσκεται, ὥστε μηδὲν ἐμὲ αἰσχρὸν εἰπεῖν νυνὶ περὶ
αὐτοῦ δεῖν μηδὲ δυσχερές, ἀλλὰ τοσοῦτον εἰπόντος μόνον,
ὅτι Φιλοκράτης γυναῖκας ἤγαγε, πάντας ὑμᾶς εἰδέναι καὶ
τὲς περιεσκηκότας τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐλεεῖν εὖ οἶδ' ὅτι
τὰς ἀτυχεῖς καὶ ταλαιπώρους ἀνθρώπους, ἃς ἐκ ἠλέησεν
Αἰσχίνης, ἐδ' ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταύταις τὴν Ἑλλάδα, εἰ παρὰ
310 τοῖς συμμάχοις ὑπὸ τῶν πρέσβεων ὑβρίζονται. ἀλλ' ὑπὲρ

v. l. κατηγορήσωσι t, καὶ κατηγορήσουσι Ω. τὰ] ὑπὲρ krs.
3. πέμψῃ πρέσβεις r. 307, 5. γε καὶ om Ω. 6. λέγει Σ.
βοηθεῖ Σ. 308, 6. ὅπου k. ἂν ταῦτ' r. 309, 2. τότε —
ἀκηκοέναι § 314] haec bis ponit Ω. τῶν om k. 3. καὶ τὰ γύ-
ναια krs et γρ Φ. νῦν πράττειν] συμπράττειν ks. 6. αἰσχρὸν
ἐμὲ krs. νῦν ks. 8. ἅπαντας ks. 9. τὰ om FΓΦΩru et pr t.
11. Ἑλλάδα] ἐλπίδα ks.

αὐτῷ κλαήσει τῷ τὰ τοιαῦτα πεπρεσβευκότος, καὶ τὰ παιδία ἴσως παράξει καὶ ἀναβιβάσαι. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς μὲν τὰ τότε παιδία, ὅτι πολλῶν συμμάχων ὑμετέρων καὶ φίλων παῖδες ἀλῶνται καὶ πτωχοὶ περιέρχονται δεινὰ πεπονθότες διὰ τοῦτον, ὃς ἐλεεῖν πολλῷ μᾶλλον ὑμῖν ἄξιον ἦ τὸν τοῦ τοιαῦτα ἠδικηκότος καὶ προδότου πατρός, καὶ ὅτι τοὺς ὑμετέρους παῖδας οὗτοι, καὶ τοῖς ἐκγόνοις προσγράψαντες τῇ εἰρήνῃ, καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπεξερήκασιν, πρὸς δὲ τὰ αὐτῷ τότε δάκρυα, ὅτι νῦν ἔχετε ἄνθρωπον, ὃς εἰς Ἀρκαδίαν ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου πράττοντας πέμπειν τοὺς κατηγορήσοντας.

311 νῦν τοίνυν ὑμᾶς οὐκ εἰς Πελοπόννησον δεῖ πρεσβείαν 441
πέμπειν, οὐδ' ὁδὸν μακρὰν βαδίσαι, οὐδ' ἐφόδια ἀναλίσκειν, ἀλλ' ἄχρι τοῦ βήματος ἐνταυθοῖ προσελθόντα ἕκαστον ὑμῶν τὴν ὁσίαν καὶ τὴν δικαίαν ψῆφον ὑπὲρ τῆς πατρίδος θέσθαι κατ' ἀνδρὸς ὅς, ὦ γῆ καὶ θεοί, ἐκεῖνα ἃ διεξῆλθον ἐν ἀρχῇ δεδημηγορηκώς, τὸν Μαραθῶνα, τὴν Σαλαμῖνα, τὰς μάχας, τὰ τρόπαια, ἐξαίφνης, ὡς ἐπέβη Μακεδονίας, πάντα τἀναντία τούτοις ἔλεγε, μὴ προγόνων μεμνῆσθαι, μὴ τρόπαια λέγειν, μὴ βοηθεῖν μηδενί, μὴ κοινῇ μετὰ τῶν Ἑλλήνων βουλεύεσθαι, μόνον οὐ καθε-
312 λεῖν τὰ τείχη. καίτοι τούτων αἰσχίους λόγους ἐδίνας πώποτ' ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ γεγόνασι παρ' ὑμῖν. τίς γὰρ ἔσθ' Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων ὅτῳ σκαιὸς καὶ ἀνήκοος καὶ σφόδρα μισῶν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, ὅστις, εἴ τις ἔροιτο, εἰπέ μοι, τῆς νῦν οὔσης Ἑλλάδος ταυτησὶ καὶ οἰκεμένης ἐσθ' ὅ τι ταύτην ἂν τὴν προσηγορίαν εἶχεν ἢ ᾠκεῖθ' ὑπὸ τῶν

v. 1. κλαύσεται krs. τοῦ τὰ] ταῦτα k. 2. παράξει t.
6. τοὺς om Φ. τοῦ om FTΩtuv. τοιαῦτα om Σ: τοσοῦτα TΦΩtuv. ἠδικηκότας FΩtuv. 7. καὶ ὅτι τοὺς ὑμετέρους παῖδας] παῖδας οὓς krs. 8. ἐκγόνοις] ἐκείνοις u. τὴν εἰρήνην FΣΦ Ωkrstuv. 9. αὐτοῦ om krs. 10. ἐκέλευεν FΣΦtuv: ἐκέλευσεν ς.
11. κατηγορήσαντας kr. 311, 3. ἐνταυθὶ Σ. προελθόντα krs et γρ Φ, προσελθόντα FΣTΦΩtuv. 4. τὴν ὁσίαν καὶ τὴν δικαίαν ΣTΩtuv, τὴν δικαίαν καὶ ὁσίαν ks, τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν FΦr.
ταύτην ψῆφον FΦΩrtuv. 8. ἔλεγε om Σ, in γρ habent FΦ.
9. μὴ τρ.] μηδὲ τρ. Ω. 10. βούλεσθαι Σ. 312, 1. τὰ] μὴ τὰ Ω.
2. παντὶ τῷ ks. 3. οὕτως καιρὸς u. καὶ σφ.] ἢ σφ. Fku.

νῦν ἐρόντων Ἑλλήνων, εἰ μὴ τὰς ἀρετὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἐκεί-
νας οἱ Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι παρέσχοντο οἱ ἡμέτεροι
πρόγονοι; οὐδ' ἂν εἷς εὖ οἶδ' ὅτι φήσειεν, ἀλλὰ πάντα
313 ταῦθ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἂν ἑαλωκέναι. εἶθ' οὓς μηδὲ
τῶν ἐχθρῶν μηδεὶς ἂν τούτων τῶν ἐγκωμίων καὶ τῶν ἐπαί-
νων ἀποστερήσειε, τούτων Αἰσχίνης ὑμᾶς οὐκ ἐᾷ μεμνῆ-
σθαι, τὸς ἐξ ἐκείνων, ἵν' αὐτὸς ἀργύριον λάβῃ; καὶ μὴν
τῶν μὲν ἄλλων ἀγαθῶν οὐ μέτεστι τοῖς τεθνεῶσιν, οἱ δ'
ἐπὶ τοῖς καλῶς πραχθεῖσιν ἔπαινοι τῶν οὕτω τετελευτη-
κότων ἴδιον κτῆμά εἰσιν· οὐδὲ γὰρ ὁ φθόνος αὐτοῖς ἔτι
τηνικαῦτ' ἐναντιοῦται. ὧν ἀποστερῶν ἐκείνους ὅτος αὐτὸς 442
ἂν τῆς ἐπιτιμίας δικαίως νῦν στερηθείη, καὶ ταύτην ὑπὲρ
τῶν προγόνων ὑμεῖς δίκην λάβοιτε παρ' αὐτοῦ. τοιούτοις
μέντοι λόγοις, ὦ κακὴ κεφαλή, σὺ τὰ τῶν προγόνων ἔργα
συλήσας καὶ διασύρας τῷ λόγῳ πάντα τὰ πράγματ' ἀπώ-
314 λεσας. εἶτα γεωργεῖς ἐκ τούτων καὶ σεμνὸς γέγονας. καὶ
γὰρ αὖ τοῦτο. πρὸ μὲν τοῦ πάντα κακὰ εἰργάσθαι τὴν
πόλιν ὡμολόγει γεγραμματευκέναι καὶ χάριν ὑμῖν ἔχειν
τοῦ χειροτονηθῆναι, καὶ μέτριον παρεῖχεν ἑαυτόν· ἐπειδὴ
δὲ μυρία εἴργασται κακά, τὰς ὀφρῦς ἀνέσπακε, κἂν „ὁ γε-
γραμματευκὼς Αἰσχίνης" εἴπῃ τις, ἐχθρὸς εὐθέως καὶ κα-
κῶς φησὶν ἀκηκοέναι, καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται θοι-
μάτιον καθεὶς ἄχρι τῶν σφυρῶν, ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ,
τὰς γνάθους φυσῶν, τῶν Φιλίππου ξένων καὶ φίλων εἷς
οὗτος ὑμῖν ἤδη, τῶν ἀπαλλαγῆναι τοῦ δήμου βουλομένων
καὶ κλύδωνα καὶ μανίαν τὰ καθεστηκότα πράγμαθ' ἡγο-
μένων, ὁ τέως προσκυνῶν τὴν θόλον.

v. 2. οἱ] ἐν t. οἱ post παρέσχοντο om ς. ἡμέτεροι kr: ὑμέτεροι ceteri. 3. ταῦτα πάντα ks. 313, 1. ἂν ἑαλωκέναι] ἀνηλωκέναι r. 3. ὑμᾶς om ks. 7. αὐτὸς Ω. ἔτι τηνικαῦτ'] ἐπιτηνικαῦτα r. 9. νῦν] ἂν νῦν F, νῦν ἂν r. 10. λάβητε t. 314, 1. εἶτα καὶ γ. r. 2. αὖ om ΣΥks. πρὸς Σ. πάντα τὰ κ. FΦΩkrstuv. εἰργάσασθαι Ω. 5. καὶ r. 6. εἴποι rs. εὐθέως ἐχθρὸς ks. κακὸς r. 9. τῶν Φ.] τοῦ φ. u. φίλων καὶ ξένων r. 12. τέως] τέως πρώην FΣΥΦΩtuv.

315 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν ἐπελθεῖν ἐπὶ παραλείων, ἃ πρόσθεν ὑμᾶς κατεπολιτεύσατο Φίλιππος προσλαβὼν τοὺς Θηβαίοις ἐχθροὺς. πάνυ δ' ἄξιον ἐξετάσαι καὶ θαυμάσαι τὴν ἀπόνοιαν ὅλην. τὸ μὲν γὰρ ἀπ' ἀρχῆς τῆς εἰρήνης ἐπιθυμῶν, διαφερομένης αὐτῷ τῆς χώρας ὑπὸ τῶν λῃστῶν καὶ κακῶς ἐχόντων τῶν ἐμπορίων, ὡς ἀνάγκην ἐκεῖνον ἁπάντων εἶναι τῶν ἀγαθῶν, τοὺς τὰ φιλάνθρωπα λέγοντας ἐκείνους ἀπέκτειλεν ὑπὲρ αὐτῆς, τὸν Νεοπτόλεμον,
316 τὸν Ἀριστόδημον, τὸν Κτησιφῶντα· ἐπειδὴ δὲ ἠλθομεν ὡς αὐτὸν ἡμεῖς οἱ πρέσβεις, ἐμισθώσατο μὲν τοῦτον αὐθέως, ὅπως συνεργοὶ καὶ συναγωνιοῦνται τῷ μιαρῷ Φιλοκράτει καὶ τῶν τὰ δίκαια βαλομένων ἡμῶν πρώτιστον περιοὐσει, συνέγραψε δ' ἀπιέναι εἰς ὑμᾶς, ἢ μέλλοι ἂν ἥκειν
317 τῆς εἰρήνης τυχεῖν. ἦν δ' οὐδὲν μᾶλλον μέλλ' αὐτῷ παρ' ὑμῶν εὖ ἔτι πρᾶξαι, εἰ μὴ Φωκέας ἀπώλεσε. τοῦτο δ' ἦν ἐξ ἧς εὐπορίαν· συνῆκτο γὰρ αὐτῷ τὰ πράγματα, ὥσπερ ἐκ κλήρου, εἰς καιρὸν τοιοῦτον, ὥστε ἢ μηδὲν ὧν ἐβούλετο εἶναι θαυμαστὸν ἡγεῖσθαι, ἢ ἀνάγκην εἶναι ψεύσασθαι καὶ ἀπιστῆσαι καὶ μάρτυρας τῆς αὑτοῦ κακίας πάντας Ἕλληνας καὶ
318 βαρβάρους ποιήσασθαι. εἰ μὲν γὰρ προσέθετο Φωκεῦσι συμμάχοις καὶ μεθ' ὑμῶν τὰς ὁδοὺς αὐτοῖς ἀπέδωκε, τὰς περὶ Θερμοπύλας καὶ Θηβαίους ὄρθρου παρέβαινεν αὐθημερόν· ἀναγκαῖον ἦν, ὧν τοῖς μὲν τὴν Βοιωτίαν συνεξελοίσαιν ὁμωμόκει, τοῖς δὲ τὴν πυλαίαν συγκαταξήσειν· εἰ δὲ μὴ προσέθετο, ὥσπερ οὐ προσέστο, ὃν ἔφασκεν ὑμᾶς παρελθεῖν αὐτὸν ἡγεῖσθαι ἀλλὰ βοηθήσειν εἰς Ἰλλυρίους, ὅπερ, εἰ

315, 1. ὑμῖν ἐπελθεῖν ἐπὶ παραλείων ΣΤΩ et γρ Φ, ὑμῖν ἐπὶ παραλείων ἐπελθεῖν υ, ὑμῖν ἐπανελθεῖν ἐπὶ παραλείων κs, ὑμῖν ἐπὶ παραλείων ἐπανελθεῖν FΦ, ἐπὶ παραλείων ὑμῖν παρελθεῖν r, ὑμῖν ἐπὶ παραλείων Ἰλλύριον tu. 2. ὁ φίλιππος r. 3. τοὺς] τοῖς u. διῃρ
3. διαφορουμένης k. 6. καπλεμένων ΣΤΩls: κεκλεισμένων ς. ἀνθητον s. 7. τὰ om v. 316, 2. αὐθέως τοῦτον kr. 3. συνεργεῖ u. 4. ὑμῶν Φ, ὑμῶν k. 5. ἢ] δ' ἢ ΤΩlr et γρ Φ.
317, 1. αὐτῷ μέγα k, αὖτω μέγα s. 4. ἢ μηδὲν] καὶ μηδὲν s. 6. ἅπαντας Fkrs. 318, 3. παραβαίνειν post ἦν ponit r. 5. ὑπωμόκει FTs et corr v. 7. αὐτὸν] αὐτὸν εἰς πύλας γρ Φ.

μὴ παρεκρούσθητ', ἐποιήσατ' ἄν· εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, οὐκ
19 ἐνεῖναι παρελθεῖν ἐλογίζετο. καὶ τοῦτο οὐ παρ' ἄλλων αὐ-
τὸν ἔδει πυθέσθαι, ἀλλ' αὐτὸς ὑπῆρχε μάρτυς ἑαυτῷ τοῦ
πράγματος· ὅτε γὰρ Φωκέας ἐκράτησε τὸ πρῶτον καὶ διέ-
φθειρε τοὺς ξένους αὐτῶν καὶ τὸν ἡγούμενον καὶ στρατη-
γοῦντα Ὀνόμαρχον, τότε τῶν ὄντων ἀνθρώπων ἁπάντων
οὐδενός, οὔτε Ἕλληνος οὔτε βαρβάρου, Φωκεῦσι βοηθήσαν-
τος πλὴν ὑμῶν, οὐχ ὅπως παρῆλθεν ἢ διεπράξαθ' ὧν 444
ἠβουλήθη τι παρελθών, ἀλλ' οὐδὲ προσελθεῖν ἐγγὺς ἠδυ-
20 νήθη. ᾔδει δὴ σαφῶς οἶμαι τοῦθ', ὅτι νῦν, ἡνίκα ἐστα-
σίαζε μὲν αὐτῷ τὰ Θετταλῶν, καὶ Φεραῖοι πρῶτον οὐ συν-
ηκολούθουν, ἐκρατοῦντο δὲ Θηβαῖοι καὶ μάχην ἥττηντο καὶ
τρόπαιον ἀπ' αὐτῶν εἱστήκει, οὐκ ἔνεστι παρελθεῖν, εἰ βοη-
θήσεθ' ὑμεῖς, οὐδ', ἂν ἐπιχειρῇ, χαίρειν, εἰ μή τις τέχνη
προσγενήσεται. πῶς οὖν μήτε ψεύσομαι φανερῶς, μήτ'
ἐπιορκεῖν δόξας πάνθ' ἃ βούλομαι διαπράξομαι; πῶς; οὕ-
τως, ἂν Ἀθηναίων τινὰς εὕρω τοὺς Ἀθηναίους ἐξαπατή-
σοντας· ταύτης γὰρ οὐκέτ' ἐγὼ τῆς αἰσχύνης κληρονομῶ.
21 ἐντεῦθεν οἱ μὲν παρ' ἐκείνου πρέσβεις προὔλεγον ὑμῖν ὅτι
Φωκέας οὐ προσδέχεται Φίλιππος συμμάχους, οὗτοι δ' ἐκ-
δεχόμενοι τοιαῦτ' ἐδημηγόρουν, ὡς φανερῶς μὲν οὐχὶ κα-
λῶς ἔχει τῷ Φιλίππῳ προσδέξασθαι τοὺς Φωκέας συμμά-
χους διὰ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Θετταλούς, ἐὰν δὲ γένηται
τῶν πραγμάτων κύριος καὶ τῆς εἰρήνης τύχῃ, ἅπερ ἂν
22 συνθέσθαι νῦν ἀξιώσαιμεν αὐτόν, ταῦτα ποιήσει τότε. τὴν

v. 1. τοῦτο ΣΥΩkrs: ceteri ταῦτα. 319, 2. ἑαυτῷ μάρτυς r. 3. Φωκέας ἐκράτησεν τὸ πρῶτον ks, φωκέας ἐκτήσατο πρῶτον ΣΥΩ, πρῶτον ἐκράτησε φωκέας r, τὸ πρῶτον ἐκράτησε φωκέας FΦtuv. quod ς addit ὁ Φίλιππος, om ΣΥΩkstuv. 5. ἁπάντων ἀνθρώπων ks. 320, 1. δὴ] δὲ krv. ἐστασιάζετο krs. 2. τὰ τῶν Θεττ. ks. 3. ἐκράτουν ΥΩ et pr Σ. μάχην ΣΥΩ, μάχην τε u, μάχῃ τε Φv: ceteri μάχῃ. 4. ἔνεστι] ἐνεῖναι γρ FΣΦ. εἰ] εἰ μὴ γρ ΣΦ, ἢ r. βοηθήσεσθ' r. 5. χαίρειν Σ, χαιρήσειν rs et γρ Σ, τοῖς ὅπλοις χαιρήσειν δυνήσεται k, τοῖς ὅπλοις δυνήσεται FΦΩtuv et rc Υ, ubi totum hoc (τοῖς ὅπλοις δυνήσεται εἰ μή τις) in litura. 6. ψεύσωμαι ΥΩr. 7. ἃ] ὅσα FΦkrstuv. βούλωμαι διαπράξωμαι r. οὕτως om ks. 8. ἂν] ἐὰν r, om pr v. ἀθηναίων u. 9. ἐγὼ οὐκέτι Anecd. p. 150, 24. 321, 2. ἐκδεχόμενοι] ἐχόμενοι k, ἐρχόμενοι corr k. 5. τοὺς ante Θετταλοὺς om Φ. ἂν Σ.

μὲν τοίνυν εἰρήνην ταύταις ταῖς ἐλπίσι καὶ ταῖς ἐπαγω-
γαῖς εὕρετο παρ' ὑμῶν ἄνευ Φωκέων· τὴν δὲ βοήθειαν ἔδει
μετὰ ταῦτα κωλῦσαι τὴν εἰς τὰς Πύλας, ἐφ' ἣν αἱ πεν-
τήκοντα τριήρεις ὅμως ἐφώρμουν, ἵν', εἰ πορεύοιτο Φίλιπ-
323πος, κωλύοιθ' ὑμεῖς. πῶς οὖν; τίς τέχνη πάλιν αὖ γενή-
σεται περὶ ταύτης; τοὺς χρόνους ὑμῶν ἀφελέσθαι καὶ ἐπι-
στῆσαι τὰ πράγματα ἀγαγόντας ἄφνω, ἵνα μηδ' ἂν βού-
λησθε δύνησθε ἐξελθεῖν. οὐκοῦν τοῦθ' οὗτοι πράττοντες φαί-
νονται, ἐγὼ δ', ὥσπερ ἀκηκόατ' ἤδη πολλάκις, οὐχὶ δυνη-
θεὶς προαπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ μισθωσάμενος πλοῖον κα-
324τακωλυθεὶς ἐκπλεῦσαι. ἀλλὰ καὶ πιστεῦσαι Φωκέας ἔδει
Φιλίππῳ καὶ ἑκόντας ἑαυτοὺς ἐνδοῦναι, ἵνα μηδεὶς χρόνος
ἐγγένηται τοῖς πράγμασι μηδ' ἐναντίον ἔλθῃ ψήφισμα παρ'
ὑμῶν μηδέν. οὐκοῦν ὡς μὲν οἱ Φωκεῖς σωθήσονται, παρὰ
τῶν Ἀθηναίων πρέσβεων ἀπαγγελθήσεται, ὥστε καὶ εἴ
τις ἐμοὶ διαπιστεῖ, τούτοις πιστεύσας αὐτὸν ἐγχειριεῖ· τοὺς
δ' Ἀθηναίους αὐτοὺς μεταπεμψόμεθ' ἡμεῖς, ἵνα πάνθ',
ὅσα ἂν βούλωνται, νομίσαντες ὑπάρχειν σφίσι μηδὲν ἐναν-
τίον ψηφίσωνται· οὗτοι δὲ τοιαῦτ' ἀπαγγελοῦσι παρ' ἡμῶν
καὶ ὑποσχήσονται, ἐξ ὧν μηδ' ἂν ὁτιοῦν ᾖ κινηθήσονται.
325τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τοιαύταις τέχναις ὑπὸ τῶν κάκιστ'
ἀπολουμένων ἀνθρώπων πάντα τὰ πράγματ' ἀπώλετο. καὶ
γάρ τοι παραχρῆμα ἀντὶ μὲν τοῦ Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς
ἰδεῖν οἰκιζομένας Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν ἠκούσατε ἠν-
δραποδισμένας, ἀντὶ δὲ τοῦ τὰς Θήβας ταπεινὰς γενέ-
σθαι καὶ περιαιρεθῆναι τὴν ὕβριν καὶ τὸ φρόνημ' αὐ-

v. 1. ἐλπίσι] ἐλπίσι καὶ ταῖς παρασκευαῖς tuv. ὑπαγωγαῖς krs. 2. εὕροντο ΣΥΦΩtuv. 3. μετὰ ταῦτα om Σ. τὰς om krs. 4. ὁμῶς r, ὁμόσε ks. ἵν'] ἦν Σ. 323, 1. κωλύσοιθ' r. πάλιν om pr Σ. 2. ἐπιστῆσαι] πιστεῦσαι Ω. 4. δύνησθε krs, δυνήσεσθε FΣΥΦΩ, δυνήσαισθε v: δυνήσησθε ς. τοῦθ' ΣΥΩ, ταῦθ' F: ceteri ταῦθ'. πράξαντες krs. 6. κατεκωλύθην FΦtuv, ἐκωλύθην r. 324, 2. ἑαυτοὺς om ΣΥΩ. ἐνδοῦναι ante ἑαυτοὺς ponit r: ἐκδοῦναι ΣΥΩtuv. 3. ἐλθειν pr Σ. 5. ἀπαγγέλλονται Σ. 8. ἂν om ks. βούλονται k. 9. ἀπαγγέλλουσι FΣΥΦΩ. ὑμῶν FΥΦΩrtuv. 325, 1. ὑπὸ] ὑπὸ τούτων FΦΩkrstuv. 4. ἐξηνδραποδισμένας Fkrsu. 6. καὶ post γενέσθαι om s.

τῶν τὰ τῶν συμμάχων ὑμῶν ὑμετέρων Φωκέων τείχη κατεσκάπτετο· Θηβαῖοι δ' ἦσαν οἱ κατασκάπτοντες, οἱ διοι-
26σισθέντες ὑπ' Αἰσχίνου τῷ λόγῳ. ἀντὶ δὲ τοῦ τὴν Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν παραδοθῆναι ὁρμητήρια ἐφ' ὑμᾶς ἐν Εὐβοίᾳ Φίλιππος προσπατασκευάζεται καὶ Γεραιῷ καὶ Μεγάροις ἐπιβουλεύων διατελεῖ. ἀντὶ δὲ τοῦ τὸν 446
Ὠρωπὸν ὑμῖν ἀποδοθῆναι περὶ Δρύμου καὶ τῆς πρὸς Πανάκτῳ χώρας μεθ' ὅπλων ἐξερχόμεθα, ὃν τέως ἦσαν
27Φωκεῖς αὐτοί, οὐδὲ πώποτ' ἐποιήσαμεν. ἀντὶ δὲ τοῦ τὰ πάτρια ἐν τῷ ἱερῷ κατασταθῆναι καὶ τὰ χρήματα εἰσπραχθῆναι τῷ θεῷ οἱ μὲν ὄντες Ἀμφικτύονες φεύγουσι καὶ ἐξελήλανται, καὶ ἀνάξιος αὐτῶν ἡ χώρα γέγονεν, οἱ δ' οὐδὲ πώποτ' ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ γενόμενοι, Μακεδόνες καὶ βάρβαροι, νῦν Ἀμφικτύονες εἶναι βιάζονται· ἐὰν δέ τις περὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων μνησθῇ, κατακρημνίζεται,
28ἡ πάλις δὲ τὴν προμαντείαν ἀφῄρηται. καὶ γέγονε τὰ πράγματα πάνθ' ὥσπερ αἴνιγμα τῇ πόλει. ὁ μὲν οὐδὲν ἔψευσαι καὶ πάνθ' ὅσ' ἠβουλήθη διαπέπρακται, ὑμεῖς δ', ἅπερ εὔξασθ' ἂν ἐλπίσαντες τἀναντία τούτων ἑωράκατε γιγνόμενα, καὶ δοκεῖτε μὲν εἰρήνην ἄγειν, πεπόνθατε δὲ δεινότερα ἢ πολεμοῦντες· οὗτοι δὲ χρήματ' ἔχουσιν ἐπὶ τούτοις καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας δίκην οὐ δεδώκασιν.
29ὃνι γὰρ ταῦθ' ἁπλῶς δεδωροδόκηνται καὶ τιμὴν ἔχουσιν ἁπάντων τούτων ἕνεκα, πολλαχόθεν μὲν ἔγωγ' οἶμαι δῆλον ὑμῖν εἶναι πάλαι, καὶ δέδοικα μὴ τοὐναντίον ἃ βούλομαι ποιῶ, σφόδρα ἀκριβῶς ἐκκύψαι πειρώμενος, διοχλῶ πάλαι τοῦτ' αὐτὸς ὑμᾶς εἰδότας· ὅμως δ' ἔτι καὶ τόδ' ἀκού-

v. 1. ἡμετέρων ks. 2. διοικισθέντες] διαιρεθέντες ὥστε μὴ ὅμα οἰκεῖν διοικισθέντες Ω. 326, 2. ὑμῖν ks. 3. προκατασκευάζεται Ωltu, κατασκευάζετο ks. γεραστῷ krsu, γεραίστῳ ΣΩ. 5. δρυμοῦ ΥΦλltuv. 327, 1. τὰ om tu. 3. μὲν ὄντες] μένοντες Ωr. 5. οὐπώποτ' ΣΥltu. 6. καὶ om ΤΩltuv. 328, 1. γέγονεν Ω. δὲ 2. πάνθ' om kstr. 4. ἑωράκατε Ω. 329, 1. γὰρ ΣΦks, γὰρ F; ceteri δὲ. ἁπλῶς] οὕτως ἔχει καὶ γρ ΣΦ. δεδωροδόκηται k rs, οὐ δεδωροδόκηται tu. 3. οὔ] ἢ ks. 4. ποιῶ ks. ἐνοχλῶ ks. 5. τοῦτ'] τοὺς r. εἰδότας] ἑωρακότας καὶ οὐ εἰδότας γρ Σ. δ'] δ' οὖν FΦtuv, ἀκούσατέ μου ks.

330 αντε. ἔστιν ἄντις ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Δωσικαί, ταῦτ' ἐπρέσβευον ἂν ἐπαμφω Φίλιππος χαλκῶν ζήτουν ἂν ἐκ ἀργυρᾶ; τί δέ; δείπν' ἂν ἐν πρυτανείῳ αἰτήσων ἢ ἄλλην τινὰ δωρεάν, αἷς τιμᾶτε τοὺς εὐεργέτας; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. δι' ὅτι τί; ἅτε γὰρ ὑμεῖς γε ἀχάριστοί ἐστε οὔτ' ἄνδρα ἀνθρώπου ὄντε κακοί. ἀλλ' ὅτι πάνθ' ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ἃ ὅτιοῦν ὑπὲρ ὑμῶν ἔπραξαν, εἰπεῖν ἄν, καὶ ἀληθῆ καὶ δίκαια.

331 εἶτ' οἴεσθε ὑμεῖς μὲν ἅπαντ' εἰρηκόσιν, τὰν δὲ Φίλιππον οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τούτοις δεδόσθαι τηλικαῦτας καὶ τοσαύτας δωρεάς, διότι ὑπὲρ ὑμῶν καλῶς καὶ δικαίως ἐπρέσβευσαν; ἐκ ἔστι ταῦτα. τὸν γὰρ Ἡγήσιππον ὁρᾶτε καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ πρέσβεις ἅπως ἐδέξατο. καὶ μὲν ἄλλα σιωπῶ, ἀλλὰ Ξενοκλείδην τυτονὶ τὸν ποιητὴν ἐξεκήρυξεν, ὅτι αὐτὰς ὑπεδέξατο πολίτας ὄντας. τοῖς μὲν γὰρ ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσι δικαίως ἂν ἀπροφέρεται, τοῖς δὲ πεπρακόσιν αὐτοὺς οὐ τέτοις. ταῦτ' οὖν μαρτύρων, ταῦτ' ἐλέγχων τινῶν ἔτι δεῖται μειζόνων; τοῦτ' ἀφαιρήσεταί τις ὑμῶν;

332 Εἶπε τοίνυν μοί τις ἄρτι προσιὼν πρὸ τῆ δικαστηρίῳ πρᾶγμα καινότατον πάντων, Χάρητος κατηγορεῖν αὐτὸν παρεσκευάσθαι, καὶ διὰ τοῦτο τῷ τρόπῳ καὶ τοιούτων λόγων ἐξαπατήσειν ὑμᾶς ἐλπίζειν. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν πάντα τρόπον κρινόμενος Χάρης εὐφυῶς μοι καὶ εὐνοϊκῶς, ἅσον ἦν ἐπ' ἐκείνῳ, πράττων ὑπὲρ ὑμῶν, οἶδα· τοὺς δὲ ἐπὶ χρήμασι λημμαινομένους τοῖς πράγμασι πολλῶν ὑστερῶν, οὐ σφόδρα ἰσχυρίζομαι, ἀλλ' ὑπερβολὴν ποιήσομαι· ἔστω γὰρ πάντα τἀληθῆ λέγειν περὶ αὐτῆ τυτονί.

330, 1. ἄντις] ἄρα τις *Bas.* 5. γε om. *krs.* 6. ἀλλ' om. *Σkrs.* 7. ἔπραξαν post ὑμῶν ponit *r.* καὶ ante ἀληθῆ om. *r.* δίκαια] δίκαια ἂν ἄποχε *krs.* 330, 1. ὑμᾶς *v.* 2. τηλικαῦτας καὶ τοσαύτας *ΣΨλ*, τηλικαύτας καὶ τοιαύτας *krs* τοιούτους καὶ τηλικούτους *ς.* *Ξ.* ὑπὲρ om. *ks.* Φιλίππου καὶ τοῦτο *r.* 5. ἅπαντ'] πῶς *FΣΦks.* 6. αὐτοῖς] δὲ αὐτοὺς (addito τὸ νῆ) *Σ.* 9. αὐτοὺς] αὐτοῖς *Φ.* 10. τινῶν om. *F.* 331, 1. μοι ante προσιὼν ponit *r.* ἄρτι] ἄρα τι *n.* 3. τοῦτο om. *ks.* διὰ τοῦτον *Fx.* 4. ἐλπίσειν *r.* 5. εὔρηται *ΣΦ*, εὕρηται *F*, ἐφήνται *ΥΩιυν*, ὑφεθήσεται *krs.* μοι om. *ΣΓΩ.* 6. ἐπ'] ἐν *ks.* πρᾶξιν *Λλ.* 8. διωχυρίζομαι *FΩkuv.* 9. ἅπαντα *ks.* ἀληθῆ *r.* λέγειν *s.*

καὶ ὅτω τοίνυν κομιδῇ γέλως ἐστὶ κατηγορεῖν ἐκείνου του-
333 τοσί. ἐγὼ γὰρ Αἰσχίνην οὐδενὸς αἰτιῶμαι τῶν ἐν τῷ πο-
λέμῳ πραχθέντων (τούτων γάρ εἰσιν "οἱ στρατηγοὶ ὑπεύ- 448
θυνοι) οὐδὲ τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην, ἀλλ' ἄχρι
τούτου πάντ' ἀφίημι. τί οὖν λέγω καὶ πόθεν ἄρχομαι κα-
τηγορεῖν; τοῦ ποιουμένης τῆς πόλεως εἰρήνην Φιλοκράτει
συνειπεῖν, ἀλλὰ μὴ τοῖς τὰ βέλτιστα γράφουσι, καὶ τοῦ δῶρα
εἰλημφέναι, τοῦ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς ὑστέρας πρεσβείας τοὺς
χρόνους κατατρῖψαι καὶ μηδὲν ὧν προσετάξαθ' ὑμεῖς ποιῆ-
σαι, τοῦ φενακίσαι τὴν πόλιν, καὶ παραστήσαντα ἐλπίδας,
ὡς ὅσα βουλόμεθ' ἡμεῖς Φίλιππος πράξει, πάντ' ἀπολω-
λεκέναι, τοῦ μετὰ ταῦθ', ἑτέρων προλεγόντων φυλάττε-
σθαι τὸν τοσαῦτα ἠδικηκότα, τοῦτον ἐκείνῳ συνηγορεῖν.
334 ταῦτα κατηγορῶ, ταῦτα μέμνησθε, ἐπεὶ δικαίαν εἰρήνην
καὶ ἴσην καὶ μηδὲν πεπρακότας ἀνθρώπους μηδὲ ψευσα-
μένους ὕστερον κἂν ἐπήνουν καὶ στεφανοῦν ἐκέλευον. στρα-
τηγὸς δ' εἴ τις ἠδίκηχ' ὑμᾶς, οὐχὶ κοινωνεῖ ταῖς νῦν εὐ-
θύναις. ποῖος γὰρ στρατηγὸς Ἅλον, τίς δὲ Φωκέας ἀπο-
λώλεκεν; τίς δὲ Δορίσκον; τίς δὲ Κερσοβλέπτην; τίς δὲ
Ἱερὸν ὄρος; τίς δὲ Πύλας; τίς δὲ πεποίηκεν ἄχρι τῆς Ἀτ-
τικῆς ὁδὸν διὰ συμμάχων καὶ φίλων εἶναι Φιλίππῳ; τίς
δὲ Κορώνειαν, τίς δ' Ὀρχομενόν, τίς δ' Εὔβοιαν ἀλλο-
τρίαν; τίς Μέγαρα πρώην ὀλίγου; τίς Θηβαίους ἰσχυρούς;
335 τούτων γὰρ οὐδὲν τοσούτων καὶ τηλικούτων ὄντων διὰ τοὺς
στρατηγοὺς ἀπώλετο, οὐδ' ἐν τῇ εἰρήνῃ συγχωρηθὲν πεισθέν-
των ὑμῶν ἔχει Φίλιππος, ἀλλὰ διὰ τούτους ἀπόλωλε καὶ τὴν
τούτων δωροδοκίαν. ἂν τοίνυν ταῦτα μὲν φεύγῃ, πλανᾷ δὲ
καὶ πάντα μᾶλλον λέγῃ, "ἐκείνως αὐτὸν δέχεσθε. „οὐ στρα- 449

333, 1. οὐδαμῶς ΥΩ. 2. τούτω r. 6. τοῖς μὴ r. 7. ὑστέρας] ὑμετέρας tuv. 9. παραστήσαντας pr Σ, παραστήσαντα τὰς Υ Ωtuv. 334, 1. ἐπεὶ — καὶ] ἐπεὶ εἰ — ἑώρων καὶ rc k. 2. ἴσην] ἴσην πεποιημένους γρ Σ. 3. καὶ στ.] κἂν στ. Φ. ἐκέλευον] ἐβούλευον s. 4. ἠδίκηχ' r: ἠδίκηκεν ς. 5. ἄλλον t et pr F, ἅλον Υ Ω, ἄλλεις κ. 6. δὲ ante Δορίσκον om k, ante Πύλας et Ὀρχομενὸν om r, ante Εὔβοιαν om FΣΥΦΩtuv. 335, 2. οὐδ' ἐν] οὐδὲν FΦtuv. συγκεχωρηθὲν Ω, συγχωρηθὲν οὐδὲν s, συγχωρηθὲν οὐδὲ kn 3. ἀπολώλεκε r. 4. τούτου tu. 5. στρατηγὸς r.

τηγῷ δικάζομεν, ὃ περὶ τούτων κρίνῃ. μὴ λέγε εἴ τις αἴτιός ἐστι καὶ ἄλλος τοῦ Φωκέων ὀλέθρου, ἀλλ' ὡς οὐ οὐ αἴτιος δεῖξον. τί οὖν, εἴ τι Δημοσθένης ἠδίκει, νῦν λέγεις, ἀλλ' οὐχ ὅτε τὰς εὐθύνας ἔδιδε κατηγόρεις; δι' αὐτὸ γὰρ εἶ
336 τοῦτο ἀπολωλέναι δίκαιος. μὴ λέγε ὡς καλὸν εἰρήνη, μηδ' ὡς συμφέρον· οὐδεὶς γὰρ αἰτιᾶταί σε τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην· ἀλλ' ὡς οὐκ αἰσχρὰ καὶ ἐπονείδιστος, καὶ πολλὰ ὕστερον ἐξηπατήμεθα, καὶ πάντ' ἀπώλετο, ταῦτα λέγε. τούτων γὰρ ἁπάντων ἡμῖν αἴτιος οὐ δέδειξαι, καὶ τί δὴ μέχρι νυνὶ τὸν τὰ τοιαῦτα πεποιηκότα ἐπαινεῖς;" ἂν οὕτω φυλάττητε αὐτόν, οὐχ ἕξει τί λέγῃ, ἀλλὰ τὴν ἄλλως ἐνταῦθ' ἐπαρεῖ τὴν φωνὴν καὶ πεφωνασκηκὼς ἔσται.

337 Καίτοι καὶ περὶ τῆς φωνῆς ἴσως εἰπεῖν ἀνάγκη· πάνυ γὰρ μέγα καὶ ἐπὶ ταύτῃ φρονεῖν αὐτὸν ἀκούω, ὡς καθυποκρινούμενον ὑμᾶς. ἐμοὶ δὲ δοκεῖτε ἀτοπώτατον ἁπάντων ἂν ποιῆσαι, εἰ ὅτε μὲν τὰ Θυέστου καὶ τῶν ἐπὶ Τροίᾳ κακὰ ἠγωνίζετο, ἐξεβάλλετε αὐτὸν καὶ ἐξεσυρίττετε ἐκ τῶν θεάτρων καὶ μόνον οὐ κατελεύετε οὕτως, ὥστε τελευτῶντα τοῦ τριταγωνιστεῖν ἀποστῆναι, ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀλλ' ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ μεγίστοις τῆς πόλεως πράγμασι μυρί' εἴργασται κακά, τηνικαῦθ' ὡς καλὸν φθεγγομένῳ προσ-
338 έχοιτε. μηδαμῶς· μηδὲν ὑμεῖς ἀβέλτερον πάθητε, ἀλλὰ λογίζεσθ' ὅτι δεῖ κήρυκα μὲν ἂν δοκιμάζητε, εὔφωνον σκοπεῖν, πρεσβευτὴν δὲ καὶ τῶν κοινῶν ἀξιοῦντά τι πράττειν δίκαιον καὶ φρόνημ' ἔχοντ' ὑπὲρ μὲν ὑμῶν μέγα, πρὸς δ' ὑμᾶς ἴσον, ὥσπερ ἐγὼ Φίλιππον μὲν "οὐκ ἐθαύμασα, τοὺς δ' αἰχμαλώτους ἐθαύμασα, ἔσωσα, οὐδὲν ὑπεστειλάμην.

v. 1. τούτου s. μὴ λέγε] μηδέ γε Σ. 2. τοῦ τῶν φωκ. FΥ ΦΩrtuv. αἴτιος] αἴτιος εἶ ΥΩr, συναίτιος εἶ FΦtuv. 3. ἠδίκηκε k.
336, 1. ἡ εἰρήνη krs. 2. ὡς om ks. ποιῆσαι ks. εἰρήνην τὴν πόλιν s. 5. ἡμῖν ante ἁπάντων ponit F, post αἴτιος k.
6. νῦν ks. 7. ἐὰν krs. λέγει rtuv. 337, 2. ἐπ' αὐτῆς ΥΩ.
καθυποκρινόμενον krs. 3. ἂν πάντων krs. 5. ἠγωνίζετο] ἐγνωρίζετο r. 6. κατελεύσετε Φ. 7. ἐπεὶ ks. 8. καὶ τοῖς μεγίστοις r.
338, 1. ἀβέλτερον ὑμεῖς r. 2. εὔφωνον ΥΩks, εὐφώνους Σ; ceteri εἰ εὔφωνος. 4. μὲν om ΣΥΩr. 5. φιλίππου t.
μὲν om Ω. 6. ἐθαύμασα om ks et γρ. u et in litura v. θαυμάσας FΦrtu. οὐδὲν] καὶ οὐδὲν ks, οὐδὲν δὲ FΦrtuv.

ὅτος δ' ἐκείνου μὲν πρὸ κυλινδεῖτο καὶ τοὺς παιᾶνας ᾖδεν,
339 ὑμῶν δ' ὑπερεώρα. ἔτι τοίνυν ὅταν μὲν ἴδητε δεινότητα
ἢ εὐφωνίαν ἤ τι τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἀγαθῶν ἐπὶ
χρηστοῦ καὶ φιλοτίμου γεγενημένον ἀνθρώπου, συγχαίρειν
καὶ συνασκεῖν πάντας δεῖ· κοινὸν γὰρ ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἄλ-
λοις τοῦτ' ἀγαθὸν γίγνεται· ὅταν δ' ἐπὶ δωροδόκου καὶ πο-
νηροῦ καὶ παντὸς ἥττονος λήμματος, ἀποκλείειν καὶ πι-
κρῶς καὶ ἐναντίως ἀκούειν, ὡς πονηρία δυνάμεως δόξαν
340 εὑρομένη παρ' ὑμῶν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστίν. ὁρᾶτε δ', ἀφ'
ὧν οὗτος εὐδοκιμεῖ, πηλίκα τῇ πόλει περιέστηκε πράγματα.
αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι δυνάμεις ἐπιεικῶς εἰσὶν αὐτάρκεις,
ἡ δὲ τοῦ λέγειν, ἂν τὰ παρ' ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἀντιστῇ,
διακόπτεται. οὕτως οὖν ἀκούετε τούτου ὡς πονηροῦ καὶ δωρο-
δόκου καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἐροῦντος ἀληθές.

341 Ὅτι δ' οὐ μόνον κατὰ τἆλλα, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς αὐ-
τὸν τὸν Φίλιππον πράγματα πανταχῶς συμφέρει τουτονὶ
ἑαλωκέναι, θεάσασθε. εἴτε γὰρ ἥξει ποτὲ εἰς ἀνάγκην τῶν
δικαίων τι ποιεῖν τῇ πόλει, τὸν τρόπον μεταθήσεται· νῦν
μὲν γὰρ ᾕρηται τοὺς πολλοὺς ἐξαπατῶν ὀλίγους θεραπεύ-
ειν, ἂν δὲ τούτους ἀπολωλότας πύθηται, ὑμῖν τοῖς πολ-
342 λοῖς καὶ πάντων κυρίοις τὰ λοιπὰ ποιεῖν βουλήσεται. εἴτ'
ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἧσπερ νῦν ἐξουσίας καὶ ἀσελγείας μενεῖ,
τοὺς ὁτιοῦν ἂν ἐκείνῳ ποιήσοντας ἀνῃρηκότες ἐκ τῆς πό-
λεως ἔσεσθε, ἂν τούτους ἀνέλητε· οἳ γὰρ οἰόμενοι δίκην
ὑφέξειν τοιαῦτ' ἔπραξαν, τούτους, ἐὰν τὰ παρ' ὑμῶν αὐ- 451
τοῖς ἐφεθῇ, τί οἴεσθε ποιήσειν; ποῖον Εὐθυκράτη, ποῖον

v. 1. καὶ om pr Σ. 339, 1. ὑπεροραι Σ, ὑπερώραι ΥΩ. εἰδῆτε ks. 2. τῶν ἄλλων om r, post τοιούτων ponit k.

4. ἅπαντας FΩrtuv. ἡμῖν F, ἡμῖν Φkr. πᾶσι ΣΥΩ: ceteri ἅπασι. 5. ἀγαθὸν] τὸ ἀγαθὸν r. 7. ἀκούειν δεῖ ὡς krs.

340, 1. εὑραμένη krs. 2. ἡλίκα k. 341, 1. τἆλλα] ἄλλα Φ.

2. τὸν om Ωr. πανταχῶς ΣΥΩtuv, πανταχοῦ F: πανταχοῦ ς. τοῦτον ΣΥΩks. 5. ᾕρηται Σkrs: ceteri προῄρηται. 6. ἐὰν ks.

342, 2. ἥσπερ] ὥσπερ s. καὶ ἀσελγείας om Φ. μένει ks. 3. ποιήσαντας krs. 4. τούτοις t. οἳ ΣΥΩ et γρ k: εἰ ς. 6. ἐφεθῇ ΣΥΩ et γρ k: ceteri ἀφεθῇ. ποιεῖν ks. εὐθυκράτη — λασθένη FΣΦ: Εὐθυκράτην — Λασθένην ς.

343 ἐκεῖσθαι, τίν' οὐχ ὑπερβαλεῖσθαι προδότην; τίνα δ' οὐ πάντων τῶν ἄλλων χείρω πολίτην ὑπάρξειν, ὁρῶντα τοῖς μὲν ἅπαντα πεπρακόσι χρήματα δόξαν ἀφορμὴν τὴν Φιλίππου ξενίαν περιοῦσαν, τοῖς δὲ δικαίους τε παρέχουσιν ἑαυτοὺς καὶ προσανηλωκόσι χρήματα πράγματα ἀπεχθείας φθόνον περιόντα παρ' ἐνίων; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς εὐσέβειαν οὔτε πρὸς ἀσφάλειαν οὔτε πρὸς ἄλλο οὐδὲν ὑμῖν συμφέρει τοῦτον ἀφεῖναι, ἀλλὰ τιμωρησαμένους παράδειγμα ποιῆσαι πᾶσι, καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν.

20.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΤΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἄλλοις τε ἐνίμα τοὺς εὐεργέτας καὶ ἀτελείᾳ λειτουργιῶν, πολλῶν ἂν λαμβανόντων αὐτὴν σπάνις ἐδόκει τῶν λειτουργησόντων εἶναι. διὰ τοῦτο Λεπτίνης νόμον εἰσήνεγκεν εἶναι μηδένα ἀτελῆ, μήτε τὸ λοιπὸν ἐξὸν εἶναι τῷ δήμῳ δοῦναι, τὸν δὲ ἀτέλειαν αἰτήσαντα πάσχειν τὰ ἔσχατα. τοῦτον ἐγράψαντο τὸν νόμον πρότερον μὲν ἄλλοι, μεθ' ὧν καὶ Βάθιππος, καὶ οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἢ χρήματα λαβὼν ἢ νόσῳ περιπεσών, νῦν δὲ Φορμίων καὶ Κτήσιππος ὁ Χαβρίου παῖς καί τινες μετ' αὐτῶν, οἷς συνήγορος Δημοσθένης γίνεται. ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης πλέον ἰσχύει τῷ συμφίροντι (τὴν γὰρ χρείαν προσίσχεται), ὁ δὲ 452 Δημοσθένης τῷ τε ἐνδόξῳ καὶ τῷ δικαίῳ, τῷ δικαίῳ μέν, ὅτι δίκαιόν ἐστι τοὺς εὖ ποιήσαντας ἀντευπεπονθέναι καὶ τοὺς ὀρθῶς ἄν τι λαβόντας τῶν ὀφθέντων μὴ ἀφαιρεῖσθαι, τῷ δὲ ἐνδόξῳ, διότι τύχα μὲν καὶ ἄλλοις αἰσχρόν, ἃ δεδώκασιν, ἀφαιρεῖσθαι, Ἀθηναίοις δὲ οὐχ ἥκιστα, οἷς ἀντ' ἄλλου γνωρίσματος τὸ μεγαλόψυχον προσεῖναι δοκεῖ. ἐπιδεικνύω, δὲ ὅτι καὶ παρανόμως εἰσήνεγκε τὸν νόμον· λέγει γὰρ νόμον τὸν κελεύοντα ἀναιρεῖν πρῶτον τὸν ἐναντίον νόμον, καὶ τότε αὐτὸν τιθέναι νόμον, ἵνα μὴ ἀλλήλοις ἐναντίοι νόμοι εὑρίσκωνται.

ΑΛΛΩΣ. Ὁ πρὸς Λεπτίνην λόγος ἐπιγραφὴν ἔχει τοιαύτην, ἐπειδήπερ παρελθόντος τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ὑπεύθυνος ἦν κρίσει καὶ τιμωρίᾳ γράφων τις νόμον, ἐφαίνετο Λεπτίνης ἀκίνδυνος· ὅθεν πρὸς αὐτόν, ἀλλ'

343, 1. ὑπερβαλεῖσθε r. 3. τὴν om ks. 4. δικαίοις krs. 8. οὐδὲν om r. τοῦτον συμφέρει r. ΥΠΟΘ. 4. μήτε] immo μηδὲ. 5. ἔσχατα] κατὰ γρ FΥ. 10. καὶ ante τῷ δικαίῳ μὲν omisi cum Υ. 11. ἄν τι λαβόντας] ἀντιλαβόντας Fιν. 12. αἴσχιον FΥιν. 15. λέγει γὰρ Υ: λέγειν γὰρ ἐχρῆν c. 18. alterum argumentum mei omnes om. 20. γράφων Taylorus, γράψας Fr. Aug. Wolfius: γράφειν c.

οὐ παῖ· αὐτὸ δ᾽ λέγας, ἡ δὲ ὑπόθεσις ὅτως ἔχει· σύνταξις ἦν τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων τιμᾶν τοὺς εὐεργέτας μάλιστα πολλαῖς καὶ διαφόροις τιμαῖς καὶ δὴ καὶ ἀτελείᾳ. πολλῶν δὲ εἰληφότων καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ἐπλεῖψαν οἱ λειτουργήσοντες, καὶ διὰ τοῦτο σχεδὸν τῶν λειτουργιῶν περιστάσεως εἰς τοὺς ἄπορους. Λεπτίνης τῶν πολιτευομένων ἀνὴρ ὢν ἀδόκιμος ἔγραψε νόμον αὐτοῖς φήσασιν ὅτως ἔχοντα, „ὅπως ἂν οἱ πλεισταχοῦ λειτουργοῦντες, μηδένα ἀτελῆ εἶναι πλὴν τῶν ἀφ᾽ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος καὶ τῶν ἐκγόνων ἀεχόντων, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι τῷ δήμῳ αἰτηθέντι διδόναι· εἰ δέ τις ἀφῇ αἰτῶν, ἄτιμος αὐτὸν εἶναι καὶ γένος453
καὶ οἰκίαν, καὶ ὑποκεῖσθαι γραφαῖς καὶ ἐνδείξεσιν· εἰ δὲ καὶ ἐν τούτοις ἄλλῳ ἔσχον εἶναι τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ οἱ διπόντες, ὅταν ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ διπόζωσιν." τὸν νόμον ἂν ὅτως ἔχοντα ἐγράψατο μὲν τὸ πρότερον Βάθιππος Λεπτίνην, ὃς ἐπέθετο περὶ εἰσαγωγῆς τὴν γραφήν· κἄπειτα διετρίβη χρόνος καὶ γέγονε Λεπτίνης ἀνεύθυνος· νόμος γὰρ ἦν τὸν γράψαντα νόμον, ἢν ψήφισμα μετὰ ταῦτα μὴ εἶναι ὑπεύθυνον. ὅμως ἐπειδὴ καὶ ὅτῳ κατὰ τῶν νόμων ἔξεστι προσίεσθαι τὰς κατηγορίας, κἂν οἱ γράψαντες ἔχῃ κατήγορον αὖσι, κατὰ τὸν ἑαυτὸν ἔτι κατήγορος Ἀφεψίωνα υἱὸν Βυθίππου, ᾧ συνηγόρει Φορμίων ὁ ῥήτωρ, καὶ Κτήσιππος ὁ υἱὸς Χαβρίᾳ, ᾧ συνηγόρει Δημοσθένης, γέγονε δὲ κατηγόρους ἐπεξέτασις αὐτὰ τὰ νόμου πεποιημένου τὴν γραφήν, ἡ δὲ οὐσία πραγματικὴ ἔγγραφος περιέχουσα δὲ τοῦ λόγου τὰ νόμιμον, τὸ συμφέρον, τὸ δίκαιον.

Ἀνεγνώσθη δὲ λοιπὸν τοὺς διαιτολογίας ἑκατέρους, καὶ ὁ μὲν Λεπτίνης ἰσχυρίζεται τῷ συμφέροντι διὰ τὸ περιπρισθῆν λειτουργούς, καὶ ὅτι ἀσύμφορον ἡμῖν γίγνεται, ἐὰν οἱ πένητες μόνοι λειτουργῶσιν· ἀπορήσουσι γὰρ τοῦ χρόνου, καὶ οὐκ ἔξεσι τοὺς λειτουργοῦντας· ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ, ὅτι δικαίως ἴσους τοὺς μὲν ἀφεῖσι πλουτεῖν, τοὺς δὲ λειτουργοῦντας ὠφελεῖσθαι· ὁ δὲ κατήγορος ἰσχυρίζεται τῷ νομίμῳ καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ συμφέροντι, καὶ ἐκ τῶν νόμων ὁπλῖτη, περί τε τοῦ πρόσοπτος καὶ τοῦ πρώγματος454
καὶ περὶ μὲν τοῦ προσώπου, ἀφ᾽ ὧν αὐτὸν ἔχρῆν ποιῆσαι, οὐκ ἐποίησε· παρῆν γὰρ τοὺς θεσμούς. θεσμὸς δέ ἐστι νόμος παρακελευόμενος πῶς δεῖ νομοθετεῖν. ὕβρις γὰρ αὐτὸν γράψαντα τιθέναι ὑπεροπλίαν τῶν ἐπωνύμων καὶ ἐν πομπείοις συγκλῆσαι· τοῦτο δὲ ἐποίησε. περὶ δὲ τοῦ πράγματος, ὅτι παρῆν ἐκ νόμος ὅστις παλαιὸν νόμον τὸν λέγοντα τοὺς τῷ δήμῳ δωρουμένους εἶναι βραβέας ὑπεσκεκικώς ἦν τῇ νόμῳ ἀπὸ ἔτεων, ὅτι πλειόνων ἐτῶν ἐποίησε, ὅπως ἂ δῆμος δίδωσι δωρεάν, κυρίας εἶναι, ἅτοι ἀφαιρεῖσθαι τοὺς δεδομένους βούλεται· τῷ δὲ δικαίῳ ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ δεῖ τοὺς εὐεργέτας ἀποστερεῖσθαι δωρεῶν· τῷ δὲ συμφέροντι τρισσῶς ἰσχυρίζεται, πρῶτον μέν, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν γίγνεται, ἐὰν τοὺς εὐεργέτας ἀφαιρῆσθε

v. 4. λειτουργήσοντες Hier. Wolfius: λειτουργήσαντες c. 16. τῶν νόμων E. A. Wolfius: τὸν νόμον c. 38. ἐὰν τοὺς — ἀφαιρῆσθε H. Wolfius: ἑαυτοὺς — ἀφαιρεῖσθαι c.

τὴν δωρεάν· οὐκέτι γὰρ ὁ Λεύκων πέμψει τὸν οἶτον ὑμῖν ἐκ τοῦ Βοσπόρου. δεύτερον δέ, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν ἔσται· οὐκέτι γὰρ εὐεργετήσει τις τὴν πόλιν, στερουμένους τῆς δωρεᾶς ὁρῶν τοὺς ἄλλους. τρίτον δέ, ὅτι ἀδοξήσετε· δόξετε γὰρ ἀγνώμονες εἶναι.

Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος δευτερολογία· ὁ Ἀφεψίων γὰρ ὡς πρεσβύτερος ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν. οὐκοῦν ὁ Λεπτίνης προηγουμένως τῷ συμφέροντι χρῆται, φάσκων ἐν σπάνει καθεστάναι τὴν πόλιν τῶν λειτουργούντων, δευτέρῳ δὲ τῷ δικαίῳ, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἰσότητος θεωρεῖται· πάνυ γάρ, φησί, δεινόν "ἐστι τινὰς μὲν πλουτεῖν ἀτελείας ἐπειλημμένους, τὴν πόλιν 455 δὲ μηδὲ τῶν λειτουργούντων εὐπορεῖν. προβάλλεται δὲ ὁ ῥήτωρ τῷ μὲν δοκεῖν τὴν κατηγορίαν τοῦ νόμου, συνυποδύεται δὲ καὶ κατασκευάζει καὶ τὴν σύστασιν τοῦ οἰκείου νόμου. ἐν γὰρ τῷ νομίμῳ κεφαλαίῳ καθίστησιν ἀνταναγινώσκων καὶ ἀντιτιθεὶς καὶ ἀντεξετάζων ἀμφοτέρους τοὺς νόμους, καὶ τὸ διάφορον ὅσον δεικνύς. ἵνα δὲ μὴ ἐξαίφνης μηδὲ ἀναρμόστως παρέχηται τῶν νόμων τὴν σύστασιν, ἐκ πολλοῦ παρεσκεύασε. καὶ ἡ πρώτη γε ἀντίθεσις τοῦ λόγου τῷ μὲν δοκεῖν ἐστὶ παρὰ Λεπτίνου, τῇ δ' ἀληθείᾳ πρὸς σύστασιν τοῦ οἰκείου συμφέροντος ἐξεύρηται, ἵνα φαίνηται ὁ ἀντίδικος τὸν Δημοσθένους εἰσάγων νόμον. τί γὰρ ὁ Δημοσθένους βούλεται νόμος; τὰς δωρεάς, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, κυρίας εἶναι, τοὺς δὲ ἔχοντας κρίνεσθαι, ἵν', εἰ μὲν ἄξιοι, ἔχωσιν, εἰ δὲ ἀναξίως ἔχειν δοκοῖεν, ἐλεγχθέντες ἀφαιρεθῶσιν. οὐκοῦν αὐτὸς ὁ Λεπτίνης τὸν Δημοσθένους νόμον κεκύρωκεν. ἔτι γὰρ αἰτιᾶται κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ὅτι πολλοὶ τῶν εἰληφότων εἰσὶν ἀνάξιοι· οὐκοῦν ἔχει τὸν Δημοσθένους νόμον τοὺς ἀναξίους ἐκκρίνοντα. καὶ διὰ τοῦτο πάντων κατέσπαρται· ὁ γὰρ πολὺς περὶ αὐτοῦ λόγος ἰθίζει τοὺς δικαστὰς πρὸς τὴν τοῦ νόμου μετὰ μικρὸν ἀνάγνωσιν. ἰδὼν δὲ ὅτι Λεπτίνης ἐκεῖνον ἔχει τὸν ἰσχυρότατον λόγον, ὡς ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδένα ἀτελῆ εἶναι, οὐ ταύτην ἔθηκε "προηγουμένην ἀντίθεσιν, 456 ἀλλὰ τὴν λυσιτελοῦσαν αὐτῷ καὶ τὴν μέλλουσαν εἰσφέρειν τὸν παρ' αὐτοῦ νόμον. ὅταν γὰρ λέγῃ „καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ," σοφίζεται τοὺς ἀκούοντας· οὐ γὰρ τῷ περὶ τῶν ἀναξίων πολλῷ χρήσεται λόγῳ, ἀλλὰ τῷ δηλονότι σπανίζειν τὴν πόλιν τῶν λειτουργούντων, καὶ τῷ συμφέρειν μετατιθέναι τὰς λειτουργίας ἀπὸ τῶν ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους.

Ἔστι δὲ τὸ μὲν εἶδος τοῦ λόγου δικανικόν, εἴ γε κρίσις ἐστὶν ἐπὶ τὸν νόμον, ἡ δέ γε ὕλη πᾶσά ἐστι διπλῆ, καὶ ταύτης ἡ μέν ἐστι δικανική, ἡ δὲ συμβουλευτική. εὕροις δ' ἂν οὐδὲ πανηγυρικῆς ἰδέας ἀμοιροῦντα τὸν λόγον, ἐν οἷς πειρᾶται σεμνύνειν ἕκαστον τῶν εὐεργετῶν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα εὑρήσεις ἄξια τῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια καὶ λόγους εὐφήμως ἁρμόττοντας ταῖς ἐκείνων πράξεσιν, οἷον ὡς ὅταν ἐμπομπεύῃ τοῖς Κόνωνος καὶ Χαβρίου κατορθώμασι καὶ τοῖς Ἐπικέρδους καὶ τῶν ἐκ Θάσου καὶ Κορίνθου καὶ Λεύκωνος. ἰτέον δὲ ἐπὶ τὴν μεταχείρισιν τοῦ λόγου.

Ἄνδρες δικασταί, μάλιστα μὲν εἵνεκα τοῦ νομίζειν συμ- 457
φέρειν τῇ πόλει λελύσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ παι-
δὸς εἵνεκα τοῦ Χαβρίου ὡμολόγησα τούτοις, ὡς ἂν οἷός τε
ὦ, συνερεῖν. ἔστι δ' οὐκ ἄδηλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ', ὅτι
Λεπτίνης, κἄν τις ἄλλος ὑπὲρ τοῦ νόμου λέγῃ, δίκαιον μὲν
οὐδὲν ἐρεῖ περὶ αὐτοῦ, φήσει δ' ἀναξίους τινὰς ἀνθρώπους εὐ-
ρομένους ἀτέλειαν ἐκδεδυκέναι τὰς λειτουργίας, καὶ τούτῳ
Ωπλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν τινῶν κατηγο-
ροῦντα πάντας ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεὰν τῶν ἀδίκων ἐστὶν,
ἐάσω· καὶ γὰρ εἴρηται τρόπον τινὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν ἴσως γι-
γνώσκεται· ἀλλ' ἐκεῖνο ἂν ἐροίμην ἡδέως αὐτόν, τίνος εἵ-
νεκ', εἰ τὰ μάλιστα μή τινες ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι,
τῶν αὐτῶν ἠξίωσεν ὑμᾶς τε καὶ τούτους. ἐν μὲν γὰρ τῷ γρά-
ψαι μηδέν' εἶναι ἀτελῆ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν,
ἐν δὲ τῷ προσγράψαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς
τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς
τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν δωρεὰν
ἀναξίους νομίζων, οὕτω καὶ τὸν δῆμον ἀνάξιον ἡγεῖτο κύ-
ζριον εἶναι τοῦ δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ, ἐάν τῳ βούληται. ἀλλὰ νὴ
Δί' ἐκεῖνο ἂν ἴσως εἴποι πρὸς ταῦτα, ὅτι διὰ τὸ ῥᾳδίως 458
ἐξαπατᾶσθαι τὸν δῆμον, διὰ τοῦθ' οὕτως ἔθηκε τὸν νόμον.
τί οὖν κωλύει πάντα ἀφῃρῆσθαι καὶ ὅλως τὴν πολιτείαν
ὑμᾶς κατὰ τοῦτον τὸν λόγον; οὐ γὰρ ἔστιν ἐφ' ὅτου τοῦτο οὐ
πεπόνθατε τῶν πάντων, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα πολλὰ πολ-
λάκις ἐξαπατηθέντες κεχειροτονήκατε, καὶ συμμάχους ἤδη
τινὰς ἥττους ἀντὶ κρειττόνων ἐπείσθητε ἑλέσθαι, καὶ ὅλως
ἐν οἶμαι πολλοῖς οἷς πράττετε καὶ τοιοῦτό τι συμβαίνειν
ἀνάγκη. ἆρ' οὖν θησόμεθα νόμον διὰ ταῦτα μηδὲ τὸ λοι-

1, 1. τῇ πόλει συμφέρειν k. 3. ἕνεκα k. 4. συναίρειν Σ.

6. εὑραμένους kr. 2, 2. ἀδικούντων Fsv. 4. ἐκεῖνα Ω, ἐκεῖνα ΣΥs. ἕνεκ' k. 6. ἠξίωσεν post τούτους ponit r. 10. ὅπερ om r. 11. ἐνόμιζεν ΣΥΩkrsv et γρ F. ἡγεῖτο τὸ κ. ΥΩrs. 3, 1. τὰ ἑαυτοῦ om Σ et pr k. 2. ἐκεῖνο] ἐκεῖνό γ' k. 3. ἔθηκε Σt, ἔθηκε F: ἔθηκα ς. 4. ἀφῃρῆσθαι om s. 5. ὅτου Σ: ceteri ὅτῳ. 9. ἐν οἶμαι πολλοῖς οἷς πράττετε] πολλοῖς ἐνοῖμαι οἷς πράττητε r.

πόν ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μηδὲ τῷ δήμῳ μήτε προβελούσιν μήτε χειροτονεῖν μηδέν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι· οὐ γὰρ ἐσμεν ἀφαιρεθῆναι δίκαιοι περὶ ὧν ἂν ἐξαπατηθῶμεν, ἀλλὰ διδαχθῆναι ὅπως τοῦτο μὴ πεισόμεθα, καὶ θέσθαι νόμον οὐχ ὃς ἀφαιρήσεται τὸ κυρίους ἡμᾶς εἶναι, ἀλλὰ δι' οὗ τὸν ἐξαπατῶντα τιμαρησόμεθα.

5 Εἰ τοίνυν τις ἐάσας ταῦτα αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐξετάσειε, πότερόν ποτε λυσιτελέστερόν ἐστι κυρίους μὲν ὑμᾶς εἶναι τῆς δωρεᾶς, ἐξαπατηθέντας δέ ποτε καὶ φαύλῳ τινὶ δοῦναι, ἢ διὰ τὸ παντελῶς ἀκύρους γενέσθαι μηδ' ἂν ἄξιόν τινα εἰδῆτε ἐξεῖναι τιμῆσαι, εὕροιτ' ἂν μᾶλλον ἐκεῖνο λυσιτελοῦν. διὰ τί; ὅτι ἐκ μὲν τοῦ πλείονας ἢ προσῆκε τιμᾶν πολλοὺς εὖ ποιεῖν προκαλεῖσθ' ὑμᾶς, ἐκ δὲ τοῦ μηδενὶ μηδέν, μηδ' ἂν ἄξιος ᾖ, διδόναι πάντας ἀπείρξετε τοῦ φιλοτιμεῖσθαι. 6 πρὸς δὲ τούτῳ καὶ δι' ἐκεῖνο, ὅτι οἱ μὲν ἀνάξιόν τινα τιμήσαντες εὐηθείας τινὰ δόξαν ἔχοιεν ἄν, οἱ δὲ τοὺς ἀγαθόν τι ποιοῦντας ἑαυτοὺς μὴ τοῖς ὁμοίοις ἀμειβόμενοι κακίας. 459 ὅσῳ δὴ κρεῖττον εὐήθη δοκεῖν ἢ πονηρὸν εἶναι, τοσούτῳ λῦσαι τὸν νόμον κάλλιον ἢ θέσθαι.

7 Οὐ τοίνυν ἔμοιγε οὐδ' ἐκεῖνο εὔλογον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σκοπουμένῳ φαίνεται, καταμεμφόμενόν τινας ἐπὶ ταῖς ὑπαρχούσαις δωρεαῖς τοὺς χρησίμους ὄντας τῶν τιμῶν ἀποστερεῖν. εἰ γὰρ ὑπαρχουσῶν τούτων φαῦλοι καὶ ἀνάξιοί τινες κατὰ τὸν τούτου λόγον εἰσί, τί χρὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι τότε, ὅταν παντελῶς πλέον μέλλῃ μηδὲν εἶναι τοῖς χρηστοῖς οὖσιν;

8 Ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι δεῖ, ὅτι ἐκ τῶν νῦν ὑπαρχόντων νόμων καὶ πάλαι κυρίων, οὓς οὐδ' αὐτὸς ὗτος ἀντείποι ἂν μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν, ἐνιαυτὸν διαλιπὼν

v. 2. οἴομαι ς. 4. πῶς ΣΥΩrs. 5. ἀφαιρεθήσεται Ω. τὸ om F. εἶναι] εἶναι τῆς δωρεᾶς FΥΩrstv. 5, 2. ποτε] τι Σ. 4. τὸ] τοῦ ΣΥΩs. 6. ὅτι om pr k. πλείονας kr. προσήκει F, προσήκει ΣΥΩkrs. 7. μηδὲν om FΣΥΩrstv. 8. ἄξιον tv. ὑπεῖρξετε s. 6, 1. καὶ om pr Σ. 2. ἂν ἔχοιεν r. 3. αὐτοὺς FΥΩs et corr Σ. 4. τοσοῦτον s. 7, 2. τινὰς] τοὺς ΣΥΩrs. 5. τούτων ΣΥΩkrst. 6. πλέον] μηδὲ πλέον Σ. μέλλῃ om Ω. 8, 3. ἂν post οὐδ' ponit r.

ἕκαστος λειτουργεῖ, ὥστε τὸν ἥμισυν ἐστ' ἀτελὴς τοῦ χρόνου. εἶθ' ἧς πᾶσι μέτεστι τὸ ἥμισυ καὶ τοῖς μηδ' ὁτιοῦν ἀγαθὸν πεποιηκόσιν ὑμᾶς, ταύτης τοὺς εὖ ποιήσαντας, ὃ προστεθείκαμεν αὐτοῖς, τοῦτ' ἀφελώμεθα; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ ἄλλως
9 καλὸν οὔτε ὑμῖν πρέπον. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ μὲν τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν νόμον γεγράφθαι, ἐφ' οἷς οὐδὲν ἐστι δημοσίᾳ βλάβος εἴ τις ψεύσεται, ἐν δὲ τῷ κοινῷ μὴ χρῆσθαι τῷ νόμῳ τούτῳ τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν ἐπιτάξασαν τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ τοὺς ἀγαθόν τι πεποιηκότας ἐξαπατῆσαι, καὶ ταῦτ' οὐ μικρὰν ζημίαν ὀφλή-
10 σειν μέλλουσαν; οὐ γὰρ εἰ μὴ χρήματ' ἀπόλλυτε μόνον σκεπτέον, ἀλλ' εἰ καὶ δόξαν χρηστήν, περὶ ἧς μᾶλλον σπουδάζετε ἢ περὶ χρημάτων, καὶ οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ οἱ πρόγονοι. τεκμήριον δέ· χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστά ποτε κτησάμενοι πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσαν, ὑπὲρ δὲ δόξης 460
οὐδένα πώποτε κίνδυνον ἐξέστησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας προσαναλίσκοντες διετέλουν. νῦν τοίνυν οὗτος ὁ νόμος ταύτην ἀντὶ καλῆς αἰσχρὰν τῇ πόλει περιάπτει, καὶ οὔτε τῶν προγόνων οὔθ' ὑμῶν ἀξίαν. τρία γὰρ τὰ μέγιστα ὀνείδη κτᾶται, φθονερούς, ἀπίστους, ἀχαρίστους εἶναι δοκεῖν.

11 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἐστὶν ὅλως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ ἤθους τοῦ ὑμετέρου κύριον ποιῆσαι τοιοῦτον νόμον, καὶ τοῦτο πειράσομαι δεῖξαι διὰ βραχέων, ἕν τι τῶν πρότερον πεπραγμένων τῇ πόλει διεξελθών. λέγονται χρήμαθ' οἱ τριάκοντα δανείσασθαι παρὰ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ. ἐπειδὴ δ' ἡ πόλις εἰς ἓν ἦλθε καὶ τὰ πράγματ' ἐκεῖνα κατέστη, πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ χρή-
12 ματα ταῦτ' ἀπῄτουν. λόγων δὲ γιγνομένων, καὶ τῶν μὲν τοὺς δανεισαμένους ἀποδοῦναι κελευόντων, τοὺς ἐξ ἄστεος,

v. 1. τὸν ἥμισυ Ω, τὸ ἥμισυ kr. 2. ἧς] οἷς t. ἅπασι k. 3. ὃ — 4. τοῦτ'] ἃ — ταῦτ' Σ. 4. αὐτοὶ kr. 9, 1. ἄνδρες om k. 2. ἀψευδεῖν F, ἀψευδῆ kr et γρ Σ. 3. ἐφ'] ἐν k. ψεύδεται Σ. 10, 5. ἀνήλωσαν F, ἀνάλωσαν t. δὲ om k. 11, 2. ἡμετέρου s. 5. ἐν] ἐμ Σ. 6. ἐπεί k. συνῆλθε k. 12, 1. ταῦτ' om k. 2. ἄστεως Σ.

τῶν δὲ τοῦτο πρῶτον ὑπάρξαι τῆς ὁμονοίας σημεῖον ἀξιούντων, κοινῇ διαλῦσαι τὰ χρήματα, φασὶ τὸν δῆμον ἑλέσθαι συνεισενεγκεῖν αὐτὸν καὶ μετασχεῖν τῆς δαπάνης, ὥστε μὴ λῦσαι τῶν ὡμολογημένων μηδέν. πῶς οὖν οὐ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τότε μὲν τοῖς ἠδικηκόσιν ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ μὴ ψεύσασθαι τὰ χρήματα εἰσφέρειν ἠθελήσατε, νῦν δ' ἐξὸν ὑμῖν ἄνευ δαπάνης τὰ δίκαια ποιῆσαι τοῖς εὐεργέταις, λύσασι τὸν νόμον, ψεύδεσθαι μᾶλλον αἱρήσεσθε; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ.

13 Τὸ μὲν τοίνυν τῆς πόλεως ἦθος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἐφ' ὧν εἶπον ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον, ἄψευδὲς καὶ χρηστόν, οὐ τὸ λυσιτελέστατον πρὸς ἀρ- 461
γύριον σκοπῶν, ἀλλὰ τί καὶ καλὸν πρᾶξαι· τὰ δὲ τοῦ θέντος τὸν νόμον, τὰ μὲν ἄλλα ἔγωγε οὐκ οἶδα οὐδὲ λέγω φλαῦρον οὐδὲν οὐδὲ σύνοιδα, ἐκ δὲ τοῦ νόμου σκοπῶν εὑρί-
14 σκω πολὺ τούτου κεχωρισμένον. φημὶ τοίνυν ἐγὼ κάλλιον εἶναι τοῦτον ὑμῖν ἀκολουθῆσαι περὶ τοῦ λῦσαι τὸν νόμον ἢ ὑμᾶς τούτῳ περὶ τοῦ θέσθαι, καὶ λυσιτελέστερον εἶναι καὶ ὑμῖν καὶ τούτῳ τὴν πόλιν πεπεικέναι Λεπτίνην ὅμοιον αὐτῇ γενέσθαι δοκεῖν ἢ αὐτὴν ὑπὸ τούτου πεπεῖσθαι ὁμοίαν εἶναι τούτῳ· οὐδὲ γὰρ εἰ πάνυ χρηστός ἐσθ', ὡς ἐμοῦ γ' ἕνεκα ἔστω, βελτίων ἐστὶ τῆς πόλεως τὸ ἦθος.

15 Νομίζω τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἄμεινον ἂν περὶ τοῦ παρόντος βουλεύσασθαι, εἰ κἀκεῖνο μάθοιτε ὅτι ᾧ μόνῳ μείζους εἰσὶν αἱ παρὰ τῶν δήμων δωρεαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν διδομένων, καὶ τοῦτο ἀναιρεῖται νῦν τῷ νόμῳ. τῇ μὲν γὰρ χρείᾳ τῇ τῶν εὑρισκομένων τὰς δωρεὰς οἱ τύραννοι καὶ οἱ τὰς ὀλιγαρχίας ἔχοντες μάλιστα

v. 4. ὡμολογησαμένων Ω, ὁμωμοσμένων kr. οὐ om Ω.
6. μὴ om pr t. ψεύδεσθαι k. χρήματα ταῦτα εἰσφ. FΩtu.
7. ἡμῖν r. 8. ψεύσασθαι kr. 9. μὲν τοίνυν οὐκ s.
13, 4. θέντος] δοθέντος r. 6. φαῦλον s. νόμου τούτου σκ. kru et χρ F. 14, 3. θεσθαι δοκεῖν καὶ Fk. 5. δοκεῖν om k.
7. τῆς πόλεως τὸ ἦθος] τοῦ τῆς πόλεως ἤθους k. 15, 1. δικασταί om k. 2. παρόντος] παντὸς t, παρόντος νόμου r, νόμου k.
3. τοῦ δήμου k. 4. ἀφερεῖται Σ. 6. μάλιστα om t.

δύνανται τιμᾶν· πλείσιον γάρ, ὃν ἂν βέλωνται, παραχρῆμ' ἐποίησαν· τῇ δὲ τιμῇ καὶ τῇ βεβαιότητι τὰς παρὰ τῶν δή-
16 μων δωρεὰς εὑρήσετε ἅσας βελτίας. τό τε γὰρ μὴ μετ' αἰσχύνης ὡς κολακεύοντα λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἰσηγορίᾳ δοκοῦντα ἄξιόν τινος εἶναι τιμᾶσθαι τῶν καλῶν ἐστί, τό τε ὑπὸ τῶν ὁμοίων ἑκόντων θαυμάζεσθαι τῆ παρὰ τῆ δεσπότου λαμβάνειν ὁτιῶν κρεῖττον εἶναι δοκεῖ. παρὰ μὲν γὰρ ἐκείνοις μείζων ἐξὶν ὁ τῆ μέλλοντος φόβος τῆς παρούσης χάριτος, παρὰ δ' ὑμῖν ἀδεῶς, ἃ ἂν λάβῃ τις, ἔχειν ὑπῆρχε
17 τὸν γῦν ἅλλον χρόνον. ὁ τοίνυν τὴν πίσιν ἀφαιρῶν τῶν 462
δωρεῶν νόμος ἔτος, ᾧ μόνῳ κρείττους εἰσὶν αἱ παρ' ὑμῶν δωρεαί, τῦτ' ἀφαιρεῖται. καίτοι τῶν ἁπασῶν ἡσάντινος πολιτείας τὸ νομίζεσθαι τὰς εὖνας τοῖς καθεζῶσι χάριν ἂν ἀφέλῃς, ὀ μικρὰν φυλακὴν αὐτῶν ταύτην ἀφῃρηκὼς ἔσει.
18 Τάχα τοίνυν ἴσως ἐκεῖνο λέγειν ἂν ἐπιχειρήσειε Λεπτίνης, ἀπάγων ὑμᾶς ἀπὸ τούτων, ὡς αἱ λειτυργίαι νῦν μὲν εἰς πένητας ἀνθρώπους ἔρχονται, ἐκ δὲ τῆ νόμυ τῦτο λειτυργήσασιν οἱ πλεσιώτατοι. ἔξι δὲ τῦτο ὕτωσὶ μὲν ἄκῶσαι λόγον τιν' ἔχον· εἰ δέ τις αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξετάσειε, ψεῦδος ἂν ὂν φανείη. εἰσὶ γὰρ δήπε παρ' ἡμῖν αἵ τε τῶν μετοίκων λειτυργίαι καὶ αἱ πολιτικαί, ὧν ἑκατέρων ἐξὶ τοῖς εὑρημένοις ἡ ἀτέλεια, ἣν ἔτος ἀφαιρεῖται. τῶν γὰρ εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως εἰσφορῶν καὶ τριηραρχιῶν ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀδεὶς ἐστ' ἀτελὴς ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων, ἀδὲ ὃς ἔτος ἔγραψε, τὺς ἀφ' Ἁρμοδίε καὶ
19 Ἀριστογείτονος. σκεψώμεθα δὴ τίνας ἡμῖν εἰσποιεῖ χορηγὺς εἰς ἐκείνας τὰς λειτυργίας, καὶ πόσυς, ἐὰν μὴ τῦτῳ προσέχωμεν, ἀφήσει. οἱ μὲν τοίνυν πλεσιώτατοι τριηραρ-

v. 2. καὶ τῇ βεβαιότητι om Υλs. τοῦ δήμου k. 16, 5. γὰρ om v. 7. λάβοι r, λαμβάνῃ s. ὑπῆρχεν Σ: ὑπῆρξεν ς. 17, 1. γοῦν om k. 2. εἰσὶν] εἶναι s. 3. ταῖς k. ἡσάντινος ΣΤΩrs, ἡστινος ἂν k: ἡστινοσοῦν ς. 5. ἐξέλῃς ΣΥΩkrs. ταύτην αὐτῶν k. ἴσει Λ: ἴσῃ ς. 18, 6. ὃν om FΣ. ὑμῖν r. μετοικίων corr r. 7. εὑρομένοις F, εὑρεμένοις tv. 9. πόλεως πασῶν εἰαφ. rs. 11. τὰς] τῶν r. καὶ Ἀριστογείτονος om pr Σk. 19, 2. τούτῳ om s.

χοῦντες ἀεὶ τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσιν, οἱ δ' ἐλάττω τῶν ἱκανῶν κεκτημένοι, τὴν ἀναγκαίαν ἀτέλειαν ἔχοντες, ἔξω τε τέλους εἰσὶ τούτου· ὧν τούτων μὲν ὑστέρων οὐδεὶς διὰ
20τὸν νόμον ἡμῖν προσέσται χορηγός. ἀλλὰ νὴ Δία εἰς τὰς τῶν μετοίκων λειτουργίας εἰσποιεῖ πολλούς. ἀλλ' ἐὰν δείξῃ πέντε, ἐγὼ λήψεῖν ὁμολογῶ. Θήσω τοίνυν ἐγὼ μὴ τοιοῦτον463
εἶναι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τῶν μετοίκων πλείονας ἢ τοσούτους, ἐὰν ὁ νόμος τεθῇ, τοὺς ἀεὶ λειτουργοῦντας ἔσεσθαι, καὶ τῶν πολιτῶν μηδένα ἐκ τριηραρχίας ὑπάρξειν ἀτελῆ. ὑπεμνήσθω δὴ τί τοῦτ' ἔσται τῇ πόλει, ἐὰν ἅπαντες ὦσι λειτουργῶσιν· φανήσεται γὰρ οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης
21ἄξιον αἰσχύνης. ὁρᾶτε δ' ὅτι οἱ. εἰσὶ τῶν ξένων ἀτελεῖς, δίκα θήσω· καὶ μὰ τοὺς θεούς, ὅπερ εἶπον ἀρτίως, ὡς οἶομαι πέντε εἶναι. καὶ μὴν τῶν γε πολιτῶν ὡς εἰσὶ πέντε ἢ ἕξ. ὧν ἀμφοτέρων ἐκπαίδεκα. ποιήσωμεν αὐτοὺς εἴκοσιν, εἰ δὲ βούλεσθε, τριάκοντα. πόσοι δή ποτ' εἰσὶν οἱ κατ' ἐνιαυτὸν τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας λειτουργοῦντες; χορηγοὶ καὶ γυμνασίαρχοι καὶ ἑστιάτορες; ἑξήκοντα ἴσως ἢ μικρῷ
22πλείους σύμπαντες οὗτοι. ἵνα δὴ τριάκοντ' ἄνδρωποι ἢ πλείους παρὰ πάντα τὸν χρόνον λειτουργήσωσιν ἡμῖν, τοὺς ἅπαντας ἀπίσω πρὸς ἡμᾶς αὖτοὺς διαθῶμεν; ἀλλ' ἴσμεν ἐκεῖνο δήπου, ὅτι λειτουργήσουσι μέν, ἅπερ ἡ πόλις ἡ, πολλοί, καὶ οὐκ ἐπιλείψουσιν, εὖ δὲ ποιεῖν ἡμᾶς οὐδεὶς ἐθελήσει, τοὺς πρότερον ποιήσαντας ἐὰν ἠδικημένους ἴδῃ. εἶεν.
23εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστα ἐπέλειπον οἱ χορηγεῖν οἷοί τε, πρὸς Διὸς πότερον κρεῖττον ἦν εἰς συντέλειαν ἀγαγεῖν τὰς χορηγίας ὥσπερ τὰς τριηραρχίας, ἢ τοὺς εὐεργέτας ἀφελεῖσθαι τὰ δοθέντα; ἐγὼ μὲν ἐκεῖνο οἶομαι. νῦν μέν γε τὸν χρόνον, ὃν ἂν τούτων ἕκαστος λειτουργῇ, δίδωσι τὴν ἀνά-

v. 2. τῶν om pr Λ. 20, 3. πέντε μόνον ἐγὼ ks. 4. τοῦτον ΓΩr. καὶ om k. 5. ἀεὶ om Σk. 7. ἴσαι om pr Σ.
21, 1. αἰσχύνης ἄξιον k. ὁρᾶ ΓΩs et pr Σ. 4. ἀμφότερα — ποιήσωμεν t. 6. ἐγκύκλιος ΓΩ. λειτουργοῦντες ὑμῖν χ. Γτν.
22, 1. ἢ om pr k. 4. ὅπερ ΓΩs. 5. οὖν om r. 6. μὴ Σ.
23, 1. ἐπέλειπον Σ: ceteri ἐπέλιπον. 2. πότερον s. 5. ἂν supra versum F.

παυσιν αὐτοὺς μόνον, μετὰ ταῦτα δὲ ὀδὸν ἕλαττον ἕκαστος αὐτῶν ἀναλώσει· τότε δ' ἂν μικρᾶς συντελείας ἀπὸ 464
τῶν ὑπαρχόντων ἑκάστῳ γιγνομένης οὐδὲν ἧττον δεινὸν ὁδοὶς, εἰ πάνυ μικρὰ πεπτημένος ἦν.

24 Οὕτω τοίνυν τινὲς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἔχουσιν ἀλογίστως, ὥστ' ἐπιχειροῦσι λέγειν πρὸς μὲν ταῦτ' οὐδέν, ἄλλα δὲ τοιαδί, ὡς ἄρα δεινόν, εἰ ἐν κοινῷ μὲν μηδ' ὁτιοῦν ὑπάρχει τῇ πόλει, ἰδίᾳ δέ τινες πλουτήσουσιν ἀτελείας ἐπειλημμένοι. ἔτι δὲ ταῦθ' ἅμ' ἀμφότερα ἐγὼ δίκαιον λέγειν. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει πολλὰ μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, ἐγὼ δεῖ δή που τούτῳ βασκαίνειν· εἰ δ' ὑφῃρημένον φήσουσιν ἢ τινα ἄλλον ἐχ ὧν πρυσήκει τρόπον, εἶσι νόμοι καθ' οὓς προσήκει πολάζειν. ὅτε δὲ τοῦτο μὴ ποιῶσιν, ὠδὲ τὸν λόγον αὐ-
25 τοῖς τοῦτον λεκτέον. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ εἶναι χρήματα κοινὰ τῇ πόλει ἐκεῖνο ὑμᾶς δεῖ σκοπεῖν, ὅτι ὀδὲν ἔστιθ' εὐπορώτεροι, τὰς ἀτελείας ἐὰν ἀφέλησθε· ἃ γὰρ κοινωνεῖ ταῖς δημοσίαις προσόδοις καὶ περιουσίαις ταῦτα τἀναλώματ' ὀδέν. χωρὶς δὲ τούτων νυνὶ τῇ πόλει δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν, πλούτῳ καὶ τῷ πρὸς ἅπαντας πιστεύεσθαι, μεῖζόν ἐστι τὸ τῆς πίστεως ὑπάρχον ἡμῖν. εἰ δέ τις οἴεται δεῖν, ὅτι χρήματ' ἐκ ἔχομεν, μηδὲ δόξαν ἔχειν ἡμᾶς χρηστήν, ἐ καλῶς φρονεῖ. ἐγὼ μὲν γὰρ εὔχομαι τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν ἡμῖν καὶ χρήματα πολλὰ γενέσθαι, εἰ δὲ μή, τό γε πιστοῖς εἶναι καὶ βεβαίοις δοκεῖν διαμένειν.

26 Φέρε δὴ καὶ τὰς εὐπορίας, ἃς ἀναπαυομένους τινὰς εὐπορήσειν ἔτοι φήσουσιν, εἰς δέον ὑμῖν γιγνομένας δείξω.

v. 2. ἀναλώσειν ΥΩs. 24, 3. τοιάδε k. μηδ' οὐ F. 4. ὑπάρχειν r, ὑπάρξει R, ὑπάρξει tv. πλουτίσουσιν r. 5. ἅμ' om ΣΥΩs. 6. ἴχοι k. 7. τοῦτο Σ. ἢ om ΣΥΩrsv, καὶ rc k. τινα om k. 8. τρόπον] τρόπον κεκτῆσθαι Ftv. 9. ὅτε — ποιῶσιν k. 25, 1. τοῦτο rs, om t. 3. τὰς] τῆς t. 5. δυεῖν k. 6. πλούτου καὶ ΣΥΩkrs: πλούτου τε καὶ ς. ἅπαντα Υ et pr Σ. μεῖζον] κρεῖττον kr, om pr ΣΥ. 7. ἡμῖν om k et pr Σ. 8. ἡμᾶς ἴχειν k, ἴχειν ὑμᾶς ΥΩr. 11. εἶναι post δοκεῖν ponit k. διαμεῖναι ΣΥΩkrs, διαμενεῖν F. 26, 2. εὐπορήσειν] εὑρήσειν v. δέον] μέσον tv. ὑποδείξω kr.

ἔστι γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν τριηραρχιῶν οὐδεὶς ἔστ' ἀτε- 465
λὴς οὐδὲ τῶν εἰσφορῶν τῶν εἰς τὸν πόλεμον. ἔκεῖν' ὁ πολλὰ κεκτημένος ἕτος, ὅστις ἂν ᾖ, πολλὰ εἰς ταῦτα συντελεῖ πᾶσα ἀνάγκη. καὶ μὴν ὅτι δεῖ τὴν εὐπορίαν εἰς ταῦθ' ὑπάρχειν πλείστην τῇ πόλει, πάντες ἂν ὁμολογήσειαν· παρὰ μὲν γὰρ τὰς ἐπὶ τῶν χορηγιῶν δαπάνας μικροῦ ἡμέρας μέρος ἡ χάρις τοῖς θεωμένοις ἡμῶν, παρὰ δὲ τὰς τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν ἀφθονίας πάντα τὸν χρόνον ἡ
27 σωτηρία πάσῃ τῇ πόλει. ὥσθ' ὅσον ἐνθάδ' ἀφῆτε, ἐκεῖ κομίζεσθε, καὶ δίδοτε ἐν τιμῆς μέρει ταῦτα, ἃ καὶ μὴ λαβεῖν ἔστιν ἔχειν τοῖς τὰ τριηραρχεῖν ἄξια κεκτημένοις. ἀλλὰ μὴν ὅτι τῶν τριηραρχιῶν οὐδεὶς ἐστ' ἀτελής, οἶομαι μὲν ὑμᾶς εἰδέναι πάντας, ὅμως δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν ἀναγνώσεται. Λαβὲ τὸν περὶ τῶν τριηραρχιῶν νόμον, καὶ λέγε τοῦτο αὐτό.

ΝΟΜΟΣ. Ἀτελῆ δὲ μηδὲν εἶναι τριηραρχίας πλὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων.

28 Ὁρᾶθ' ὡς σαφῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδένα εἶναι τριηραρχίας ἀτελῆ διεῖρηκεν ὁ νόμος πλὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων. ἔκειν οἱ μὲν ἐλάττω κεκτημένοι τὰ τριηραρχίας ἄξια ἔχειν ἐν ταῖς εἰσφοραῖς συντελοῦσιν εἰς τὸν πόλεμον, οἱ δ' ἐφικνούμενοι τοῦ τριηραρχεῖν εἰς ἀμφότερα ὑμῖν ὑπάρξουσι χρήσιμοι, καὶ τριηραρχεῖν καὶ εἰσφέρειν. τίνα οὖν ῥᾳδιώνην τοῖς πολλοῖς ὁ νοῦς ὦ Λεπτίνη ποιεῖ νόμος, εἰ μιᾶς ἢ δυοῖν φυλαῖν ἕνα χορηγὸν καθίστησιν, οὓς ἀνθ' ἑνὸς ἄλλου τοῦθ' ἅπαξ ποιήσας ἀπαλλάξεται; ἐγὼ μὲν οὐκ ὀρθῶς 466
ἔχειν ἡγοῦμαι· ἐκεῖνος δέ γ' αἰσχύνης ὅλην ἀναπίμπλησι τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀπιστίας. ἔκειν ὅτε πολλῷ μείζονα βλάψει τῶν ὠφελειῶν ἂν ἔχει, προσήκει λελύσθαι παρὰ τοῖσδε αὐτόν; ἔγωγ' ἂν φαίην.

v. 6. μικρὸν post μέρος ponit Σ, om ΓΩs. 7. ἡμῶν ἐστι π. Fktv, ἡμῖν ἐστι π. k. 27, 1. πάσῃ post πόλει ponunt ΓΩrs, om k. 2. μέρει τιμῆς s. 3. τοῖς τοῦ] τοὺς pr Σ. 5. μὲν καὶ ὑμ. r. 6. αὐτὸν om k. ἀναγνώσομαι corr t. τὸν] τῶν Γ. 7. τοῦτο αὐτό Σk: ceteri τοῦτον αὐτοῖς. 8. δὲ om k. 28, 1. ὡς om k, qui haec ὁρᾶτε — ἀρχόντων in mg habet rc. 3. τριηραρχίας] λειτουργίας ΓΩ, τριηραρχίας λειτουργίας r. 5. εἰς ἀμφοτερα — τριηραρχεῖν om pr T. 7. ὁ σὸς post Λεπτίνη ponit r. ὦ om k. ποιῆσει Ftv. 8. δυεῖν kr. καθίστασιν Ω. 9. ποιήσας ἅπαξ r. 11. βλάπτει tv.

29 Ἔτι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τὸ γεγράφθαι ἐν τῷ νόμῳ διαῤῥήδην αὐτὸ μηδένα μήτε τῶν πολιτῶν μήτε τῶν ἰσοτελῶν μήτε τῶν ξένων εἶναι ἀτελῆ, μὴ διηρῆσθαι δὲ ὅτι ἀτελῆ, χορηγίας ἢ νίκης ἄλλης τέλος, ἀλλ' ἁπλῶς ἀτελῆ μηδένα πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, καὶ ἐν μὲν τῷ μηδένα πάντας περιλαμβάνειν τοὺς ἄλλους, ἐν δὲ τῷ τῶν ξένων μὴ διορίζειν τῶν οἰκούντων Ἀθήνησιν, ἀφαιρεῖται καὶ Λεύκωνα τὸν ἄρχοντα Βοσπόρου καὶ τοὺς 30 παῖδας αὐτοῦ τὴν δωρεὰν ἣν ὑμεῖς ἔδοτ' αὐτοῖς. ἔστι γὰρ γένει μὲν ὄντι ὁ Λεύκων ξένος, τῇ δὲ παρ' ὑμῶν ποιήσει πολίτης· κατ' ἀδύνατον δ' αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔστ' ἔχειν ἐκ τούτου τοῦ νόμου. καίτοι τῶν μὲν ἄλλων εὐεργετῶν χρόνον τινὰ ἕκαστος ἡμῖν χρήσιμον ἑαυτὸν παρέσχεν, ἕτος δ', ἂν σκοπῆτε, φανήσεται συνεχῶς ἡμᾶς εὖ ποιῶν, καὶ ταῦθ' 31 ὧν μάλισθ' ἡμῶν ἡ πόλις δεῖται. ἴσε γὰρ ὄντι τοῦθ', ὅτι πλείῳ τῶν πάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς ἐπεισάκτῳ σίτῳ χρώμεθα. πρὸς τοίνυν ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον ὁ ἐκ τοῦ Πόντου σῖτος εἰσπλέων ἐστίν. εἰκότως· οὐ γὰρ μόνον διὰ τὸ τὸν τόπον τοῦτον σῖτον ἔχειν πλείστην τοῦτο γίγνεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κύριον ὄντα τὸν Λεύκωνα αὐτοῖς τοῖς ἄγουσι [τὸν σῖτον] Ἀθήναζε ἀτέλειαν δεδωκέναι, καὶ κηρύττειν πρώτους νεμίζεσθαι τοὺς ὡς ἡμᾶς πλέοντας. ἔχων γὰρ ἐκεῖνος ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἀτε- 32 λειαν ἅπασι δέδωκεν ὑμῖν. τοῦτο δ' ἡλίκον ἐστί, θεωρή- 467 σατε. ἐκεῖνος πρᾶττεται τοὺς παρ' αὐτοῦ σίτου ἐξάγοντας τριακοσήν. αἱ τοίνυν παρ' ἐκείνου θεῦρ' ἀφικνούμενοι σίτου μυριάδες περὶ τετταράκοντά εἰσιν· καὶ τοῦτ' ἐκ τῆς παρὰ τοῖς ἐποφύλαξιν ἀπογραφῆς ἄν τις ἴδοι. ὧν παρὰ μὲν τὰς τριάκοντα μυριάδας μυρίους δίδωσι μεδίμνους ἡμῖν,

29, 1. ἄνδρες om k. δικασταί] ἀθηναῖοι corr Σ. 3. διειρῆσθαι FΣTΠν et pr t, δ' εἰρῆσθαι s. 6. περιλαμβάνειν Fks et corr Σ, περιλαμβάνει celeri. 30, 1, τὴν om s. αὐτοὺς Πs. ἔστι μὲν γὰρ Σ. 2. δήπου post Λεύκων ponit k. ἡμῶν s. 3. αὐδετέρου t. 6. ὑμᾶς r. 31, 1. ἡ πόλις ἡμῶν k. 2. ἁπάντων Ftv. 3. ἐμπορίων rs. 6. καὶ om ΣTΠrs. 7. αὐτοῦ om TΠrs. τὸν σῖτον] αὖ τὸν σῖτον Υ,Πrs, om FΣk. 8. ὑμᾶς FΣTΠrtγ, 9. ἐκείνοις TΠs. 32, 2, ἑαυτοῦ k. 4. μυριάδας Π.

33 παρὰ δὲ τὰς δέκα ὡσπερανεὶ τρισχιλίους, τοσούτου τοίνυν δεῖ ταύτην ἀποστερῆσαι τὴν δωρεὰν τὴν πόλιν, ὥστε προσκατασκευάσας ἐμπόριον Θευδοσίαν, ὅ φασιν οἱ πλέοντες οὐδ' ὁτιοῦν χεῖρον εἶναι τοῦ Βοσπόρου, κἀνταῦθ' ἔδωκε τὴν ἀτέλειαν ἡμῖν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν, ὅσ' εὐεργέτηκεν ὑμᾶς οὗτος ὁ ἀνὴρ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πρόγονοι· ἀλλὰ προπέρυσι σιτοδείας παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γενομένης οὐ μόνον ὑμῖν ἱκανὸν σῖτον ἀπέστειλεν, ἀλλὰ τοσούτου ὥστε πεντεκαίδεκα ἀργυρίου τάλαντα, ἃ
34 Καλλισθένης διώκησε, προσπεριγενέσθαι. τί οὖν οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον τὸν τοιοῦτον περὶ ὑμᾶς γεγενημένον, ἐὰν ἀκούσῃ νόμῳ τὴν ἀτέλειαν ὑμᾶς ἀφῃρημένους αὐτὸν καὶ μηδ' ἂν μεταδόξῃ ποτὲ ψηφισαμένους ἐξεῖναι δοῦναι; ἆρ' ἀγνοεῖτε ὅτι ὁ αὐτὸς νόμος οὗτος ἐκεῖνόν τ' ἀφαιρήσεται τὴν ἀτέλειαν, κύριος ἂν γένηται, καὶ ὑμῶν
35 τοὺς παρ' ἐκείνου σιτηγοῦντας; οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε ὑπείληφεν οὐδείς, ὡς ἐκεῖνος ὑπομενεῖ ἑαυτῷ μὲν ἀκύρους εἶναι τὰς παρ' ὑμῶν δωρεάς, ὑμῖν δὲ μένειν τὰς παρ' ἑαυτοῦ. οὐκοῦν πρὸς πολλοῖς οἷς ἂν ὁ νόμος βλάψειν ὑμᾶς φαίνεται, καὶ προσαφαιρεῖταί τι τῶν ὑπαρχόντων ἤδη. εἶθ' 468
ὑμεῖς ἔτι σκοπεῖτε εἰ χρὴ τοῦτον ἐξαλεῖψαι, καὶ οὐ πάλαι βεβούλευσθε; Ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὰ ψηφίσματα τὰ περὶ τοῦ Λεύκωνος.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

36 Ὡς μὲν εἰκότως καὶ δικαίως τετύχηκε τῆς ἀτελείας παρ' ὑμῶν ὁ Λεύκων, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί. τούτων δ' ἁπάντων στήλας ἀντιγράφους ἐστήσασθ' ὑμεῖς κἀκεῖνος, τὴν μὲν ἐν Βοσπόρῳ, τὴν δ' ἐν Πειραιεῖ,

33, 1. τοσοῦτον ΥΩrs. 3. θευδασίαν ΣΤΩstv, ψευδοσίαν r. 4. δέδωκε Ftv. 6. εὐεργέτηκεν F. ὁ add r. 8. ἡμῖν k. 9. τοσούτου H. Wolfius: libri τοσοῦτον. 34, 3. ἡμᾶς ἀφαιρουμένους k. 35, 2. ὑπομένει r. 3. παρ' ἑαυτῷ F, παρ' αὐτῷ k, παρ' ἑαυτῷ ΣΤΩkst, παρ' ἑαυτῷ δωρεάς r. 4. ἂν om k. ὁ νόμος ante φαίνεται ponit k. 7. ψηφίσματα τὰ] ψηφίσματα αὐτὰ τὰ Fstv, ψηφίσματα k. 9. ψήφισμα Ω. 36, 2. ἡμῶν s. 3. ἐστήσασθ' Fkt. ὑμεῖς τε κ. Ftv.

τὴν δ' ἐφ' Ἱερῷ, σκοπεῖτε δὴ πρὸς ὅσης κακίας ὑπερβο-
λὴν ὑμᾶς ὁ νόμος προάγει, ὃς ἀπιστότερον τὸν δῆμον
37 καθίστησιν ἑνὸς ἀνδρός. μὴ γὰρ οἴεσθ' ὑμῖν ἄλλο τι τὰς
στήλας ἑστάναι ταύτας ἢ τούτων πάντων ὧν ἔχετε ἢ δεδώ-
κατε συνθήκας, αἷς ὁ μὲν Λεύκων ἐμμένων φανεῖται καὶ
ποιεῖν ἀεί τι προθυμούμενος ὑμᾶς εὖ, ὑμεῖς δ' ἑστώσας
ἀκύρους πεποιηκότες, ὃ πολὺ δεινότερον τοῦ καθελεῖν· αὗ-
ται γὰρ οὑτωσὶ τοῖς βουλομένοις κατὰ τῆς πόλεως βλα-
38 σφημεῖν τεκμήριον ὡς ἀληθῆ λέγουσιν ἑστήξουσιν. φέρε,
ἐὰν δὲ δὴ πέμψας ὡς ἡμᾶς ὁ Λεύκων ἐρωτᾷ, τί ἔχοντες
ἐγκαλέσαι καὶ τί μεμφόμενοι τὴν ἀτέλειαν αὐτὸν ἀφῄρη-
σθε, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν ἢ τί γράψει ποτὲ ὁ τὸ ψή-
φισμα ὑπὲρ ἡμῶν γράφων; ὅτι νὴ Δί' ἦσαν τῶν εὑρη-
39 μένων τινὲς ἀνάξιοι. ἐὰν οὖν εἴπῃ πρὸς ταῦτα ἐκεῖνος „καὶ
γὰρ Ἀθηναίων τινές εἰσιν ἴσως φαῦλοι, καὶ οὐ διὰ ταῦτ'
ἐγὼ τοὺς χρηστοὺς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν δῆμον νομίζων χρη-
στὸν πάντας ἔχειν ἐῶ," οὐ δικαιότερ' ἡμῶν ἐρεῖ; ἐμοὶ γοῦν
δοκεῖ. παρὰ πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις μᾶλλόν ἐστιν ἔθος διὰ 469
τοὺς εὐεργέτας καὶ ἄλλους τινὰς εὖ ποιεῖν τῶν μὴ χρηστῶν,
ἢ διὰ τοὺς φαύλους τοὺς ὁμολογουμένως ἀξίους χάριτος τὰ
40 δοθέντ' ἀφαιρεῖσθαι. καὶ μὴν οὐδ' ὅπως οὐκ ἀντιδώσει τῷ
Λεύκωνί τις, ἐὰν βούληται, δύναμαι σκοπούμενος εὑρεῖν.
χρήματα μὲν γάρ ἐστιν ἀεὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸν νό-
μον τοῦτον, ἐάν τις ἐπ' αὐτὰ ἔλθῃ, ἢ στερήσεται τούτων ἢ λει-
τουργεῖν ἀναγκασθήσεται. ἔστι δ' οὐ τὸ τῆς δαπάνης μέγιστον
ἐκείνῳ, ἀλλ' ὅτι τὴν δωρεὰν ὑμᾶς αὐτὸν ἀφῃρῆσθαι νομιεῖ.
41 Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ Λεύκων ἀδικηθῇ
μόνον δεῖ σκοπεῖν, ᾧ φιλοτιμίας εἵνεκα ἡ περὶ τῆς δω-

v. 1. δὴ] δὲ r. ὅσης] οὔσης s. 2. δῆμον] νόμον r.
37, 2. ἁπάντων Ftv. 3. φαίνεται F. 5. ἀκ. ἴσεσθε πεποιηκό-
τες Ftv. καθελεῖν ἐστὶν αὐτ. Fkrtv. 38, 2. ὑμᾶς Ωu. 3. αὐ-
τῶν s. 4. ὁ] ὅτε pr Σ, ὅγε ΥΩrs. 5. ὑμῶν ΥΩtv. τινες τῶν
εὑρημένων Fkrv. 39, 2. εἰσὶν ἴσως φαῦλοι] ἴσως φαῦλοι ΥΩs, ἴσως
εἰσὶ φαῦλοι k, ἴσως φαῦλοί εἰσιν r. 4. δικαιότερον v. 5. γὰρ om Ω.
6. μὴ om pr k. 7. ὁμολογουμένως (ου) F. 40, 5. ἀναγκασθ.] ἀνα-
γκασθ. τούτων Σ. 41, 2. δεῖ μόνον r. εἵνεκα FΣΥΩr: ceteri ἕνεκα.

ρεᾶς σπουδὴ γένοιτ' ἄν, οὐ χρείας, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἄλλος εὖ μὲν ἐποίησεν ὑμᾶς εὖ πράττων, εἰς δέον δὲ νῦν γέγονεν αὐτῷ τὸ παρ' ὑμῶν λαβεῖν τότε τὴν ἀτέλειαν. τίς οὖν οὗτός ἐστιν; Ἐπικέρδης ὁ Κυρηναῖος, ὅς, εἴπερ τις ἄλλος τῶν εἰληφότων, δικαίως ἠξιώθη ταύτης τῆς τιμῆς, οὐ τῷ μεγάλα ἢ θαυμάσια ἡλίκα δοῦναι, ἀλλὰ τῷ παρὰ τοιοῦτον καιρὸν ἐν ᾧ καὶ τῶν εὖ πεπονθότων ἔργον ἦν εὐ-
42 ρεῖν ἐθέλοντά τινα ὧν εὐεργέτητο μεμνῆσθαι. οὗτος γὰρ ἀνήρ, ὡς τὸ ψήφισμα τοῦτο δηλοῖ τὸ τότε αὐτῷ γραφέν, τοῖς ἁλοῦσι τότ' ἐν Σικελίᾳ τῶν πολιτῶν, ἐν τοιαύτῃ συμφορᾷ καθεστηκόσιν, ἔδωκε μνᾶς ἑκατὸν καὶ τοῦ μὴ τῷ λιμῷ πάντας αὐτοὺς ἀποθανεῖν αἰτιώτατος ἐγένετο. καὶ μετὰ ταῦτα δοθείσης ἀτελείας αὐτῷ διὰ ταῦτα παρ' ὑμῶν, ὁρῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸ τῶν τριάκοντα μικρὸν σπανίζοντα τὸν δῆμον χρημάτων, τάλαντον ἔδωκεν αὐτὸς
43 ἐπαγγειλάμενος. σκέψασθε δὴ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ἄν- 470
δρες Ἀθηναῖοι, πῶς ἂν ἄνθρωπος μᾶλλον φανερὸς γένοιτο εὔνους ὢν ὑμῖν, ἢ πῶς ἧττον ἄξιος ἀδικηθῆναι, ἢ πρῶτον μὲν εἰ παρὼν τῷ τῆς πόλεως ἀτυχήματι μᾶλλον ἕλοιτο τοὺς ἀτυχοῦντας καὶ τὴν παρὰ τούτων χάριν, ἥτις ποτ' ἔμελλεν ἔσεσθαι, ἢ τοὺς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ κεκρατηκότας καὶ παρ' οἷς ἦν, δεύτερον δ', ἑτέραν χρείαν ἰδών, εἰ φαίνοιτο διδοὺς καὶ μὴ ὅπως ἰδίᾳ τὰ ὄντα σώσει προνοούμενος, ἀλλ' ὅπως τῶν ὑμετέρων μηδὲν ἐνδεῶς ἕξει
44 τὸ καθ' αὑτόν. τοῦτον μέντοι τὸν τῷ μὲν ἔργῳ παρὰ τοὺς μεγίστους καιροὺς οὑτωσὶ κοινὰ τὰ ὄντα τῷ δήμῳ κεκτημένον, τῷ δὲ ῥήματι καὶ τῇ τιμῇ τὴν ἀτέλειαν ἔχοντα οὐχὶ τὴν ἀτέλειαν ἀφαιρήσεσθε (οὐδὲ γὰρ οὔσῃ χρώμενος φαίνεται) ἀλλὰ τὸ πιστεύειν ὑμῖν, οὗ τί γένοιτ' ἂν αἴσχιον; τὸ

v. 3. ἡμῶν *s*. 4. ὁπικέρδης *t*. κερκυραῖος *stv*. 5. οὐ τῷ] οὕτω *r*. 42, 2. τὸ ante τότε om *r*. 7. τῷ post πολέμῳ om ΣΤ Ωrs. 8. ἐπέδωκεν *st*. αὐτοῖς Σ*r*. 43, 2. ἂν et μᾶλλον om ΣΤΩ*s*. 3. ἡμῖν *k*. 5. εὐτυχοῦντας Ω. 6. ἐν om Ω.

8. ὅπως] πως ΣΤΩ. σώσηι ΣΤΩ*krst*, σώσηι *F*. 9. ἡμετέρων *k*. 44, 1. κατ' αὐτόν *k*. μέντοι τὸν] μὲν τοίνυν *k*, μέντοι τοίνυν *r*. 5. τῷ π. *s*.

τοίνυν ψήφισμα ὑμῖν αὐτὸ ἀναγνώσεται τὸ τότε ψηφισθὲν τῷ ἀνδρί. καὶ θεωρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ψηφίσματ' ἄκυρα ποιεῖ ὁ νόμος, καὶ ὅσες ἀνθρώπες ἀδικεῖ, καὶ ἐν ὀπείοις καιροῖς χρησίμες ὑμῖν παρασχόντας ἑαυτές· εὑρήσετε γὰρ τέτες, ἃς ἤκιξα προσῆκεν, ἀδικεῦντα. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

45 Τὰς μὲν εὐεργεσίας, ἀνθ' ὧν εὕρετο τὴν ἀτέλειαν ὁ Ἐπικέρδης, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων ὦ ἄνδρες δικασταί. σκοπεῖτε δὲ μὴ τοῦτο, εἰ μνᾶς ἑκατὸν καὶ πάλιν τάλαντον ἔδωκεν (οὐδὲ γὰρ τοὺς λαβόντας ἔγωγ' ἡγοῦμαι τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων θαυμάσαι), ἀλλὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ αὐτὸν ἐπαγγειλάμενον ποιεῖν καὶ τὰς καιρὰς 471
46 ἃς ἐν οἷς. πάντες μὲν γάρ εἰσιν ἴσως ἄξιοι χάριν ἀνταπολαμβάνειν οἱ προϋπάρχοντες τῷ ποιεῖν εὖ, μάλιστα δ' οἱ παρὰ τὰς χρείας, ὧν εἷς ἕτος ἀνὴρ ὢν φαίνεται. εἶτ' ἐπ αἰσχυνόμεθ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς τῶ τοιούτω παῖδας εἰ μηδεμίαν ποιησάμενοι τούτων μηδενὸς μνείαν ἀφῃρημένοι φανούμεθα τὴν δωρεάν, μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέ-
47 σαι; ἐ γὰρ εἰ ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες ὑπ' αὐτῶ καὶ δόντες τὴν ἀτέλειαν, ἕτεροι δ' ὑμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι, ἀπολύει τῶτο τὴν αἰσχύνην, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τῶτο καὶ τὸ δεινόν ἐστιν. εἰ γὰρ οἱ μὲν εἰδότες καὶ παθόντες ἄξια τούτων ἐνόμιζον εὖ πάσχειν, ἡμεῖς δ' οἱ λόγῳ ταῦτ' ἀκούοντες ὡς ἀναξίων ἀφαιρησόμεθα, πῶς οὐχ ὑπέρδεινον
48 ποιήσομεν; αὐτὸς τοίνυν ἐξί μοι λόγος ἕτος καὶ περὶ τῶν τὰς τετρακοσίες καταλυσάντων, καὶ περὶ τῶν ὅτ' ἔφευγεν ὁ δῆμος χρησίμες αὐτὲς παρασχόντων· πάντας γὰρ αὐτὲς ἡγοῦμαι δεινόταθ' ἂν παθεῖν, εἴ τι τῶν τότε ψηφισθέντων αὐτοῖς λυθείη.

v. 3. καὶ ante ὅσας om k. 6. ψηφίσματα t. 46, 2. π. ὑμᾶς εὖ Fv. 4. αἰσχυνοίμεθ' ΥΩs. τοῦ om ΥΩrs. τοιούτους Ωr.
5. εἰ om pr v. 47, 2. ἡμεῖς k. 3. ἀπολύσει r. τὴν αἰσχύνην F.
4. εἰδότες s. παθόντες F, παρόντες k. 6. ἀκούσαντες s.
48, 1. αὐτὸς Υ, ὁ αὐτὸς ΣΩν: αὐτὸς s. 2. ἐφεύγομεν r.

49 Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν ἐκεῖνο πέπεισται, πολὺ τῷ δεηθῆναι τινος τοιοῦτα νῦν ἀπέχειν τὴν πόλιν, ταῦτα μὲν εὐχέσθω τοῖς θεοῖς, κἀγὼ συνεύχομαι, λογιζέσθω δὲ πρῶτον μὲν ὅτι περὶ νόμου μέλλει φέρειν τὴν ψῆφον, ᾧ μὴ λυθέντι δεήσει χρῆσθαι, δεύτερον δ' ὅτι βλάπτουσιν οἱ πονηροὶ νόμοι καὶ τὰς ἀσφαλῶς οἰκεῖν οἰομένας πόλεις. οὐ γὰρ ἂν μετέπιπτε τὰ πράγματ' ἐπ' ἀμφότερ', εἰ μὴ τὸν μὲν ἐν κινδύνῳ καθεστηκότας καὶ πράξεις χρησαι καὶ νόμοι καὶ ἄνδρες χρηστοὶ καὶ πάντα ἐξητασμένῃ ἐπὶ τὸ βέλτιον προῆγε, τὸν δ' ἐν ἀπάσῃ καθεσθῆναι δοκοῦντας εὐδαιμονίᾳ πάντα 472
50 ταῦτ' ἀμελέμενα ὑπέρρει κατὰ μικρόν. τῶν γὰρ ἀνθρώπων οἱ πλεῖστοι κτῶνται μὲν τἀγαθὰ τῷ καλῶς βουλεύεσθαι καὶ μηδενὸς καταφρονεῖν, φυλάττειν δ' ἐκ ἐθέλουσι τοῖς αὐτοῖς τούτοις. ὃ μὴ πάθητε νῦν ὑμεῖς, μηδ' οἴεσθε νόμον τοιοῦτον θέσθαι δεῖν, ὃς καλῶς τε πράττουσαν τὴν πόλιν ὑμῶν πονηρᾶς δόξης ἀναπλήσει, ἐάν τέ τι συμβῇ ποτέ, ἔρημον τῶν ἐλευθερούντων ἀγαθόν τι ποιεῖν αὐτὴν καταστήσει.

51 Οὐ τοίνυν μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἰδίᾳ γνόντας εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ παρασχόντας χρησίμους αὐτὸν ἐπὶ τηλικούτῳ καὶ τοιούτων καιρῶν, οἷον μικρῷ πρότερον Φορμίωνα διεξεληλύθατε κἀγὼ νῦν εἴρηκα, ἄξιόν ἐστιν εὐλαβηθῆναι ἀδικῆσαι, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους, οἳ πόλεις ὅλας, τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, συμμάχους ἡμῖν ἐπὶ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμῳ παρέσχον, καὶ λέγοντες ἃ συμφέρει τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ καὶ πράττοντες· ὧν ἔνιοι διὰ τὴν
52 πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν ξένονται τῆς πατρίδος. ὧν ἐπέρχεταί μοι πρώτους ἐξετάσαι τοὺς ἐκ Κορίνθου φυγόντας. ἀναγκάζομαι δὲ λέγειν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἃ παρ' ὑμῶν τῶν πρεσβυτέρων αὐτὸς ἀκήκοα. τὰ μὲν ἄλλα ὅσα χρησίμους

49, 4. περὶ — φέρειν] περὶ τοῦ — πρῶτον φέρειν r, περὶ — λυθέντι in mg k. 5. δεήσει k. 10. πάσῃ s. 50, 4. πάθοιτε r. 5. δεῖν θέσθαι k. ὑμῶν k: ceteri ἡμῶν. 6. τ. τὰ δόξης k. ποτὲ] κατὰ ἀλλοιότερον γρ Σ. 7. ἐθελησάντων k. αὐτὴν om k. 51, 3. οἷον k. 4. διεξηλυθεν Σ. 7. malim συμφέροι. 8. ἡμετέρᾳ Ωkt. 52, 2. φεύγοντας Fv. 3. δὲ om s. 4. αὐτὸς k.

ἡμῖν ἑαυτὸς ἐκεῖνοι παρέσχον, ἐάσω· ἀλλ' οὐδ' ἡ μεγάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένετο ἡ ἐν Κορίνθῳ, τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευσαμένων μετὰ τὴν μάχην μὴ δέχεσθαι τοῖς τείχεσι τοὺς στρατιώτας ἀλλὰ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπικηρυ-
3κεύεσθαι, ὁρῶντες ἠυχηκυῖαν τὴν πόλιν καὶ τῆς παρόδου πρατοῦντας Λακεδαιμονίους, ἐκ πρόδηλον ἐβουλεύ-473
σαντο ἰδίᾳ περὶ τῆς αὑτῶν σωτηρίας, ἀλλὰ πλησίον ἅπαντων μετ' ὅπλων ἁπάντων Πελοποννησίων ἀνέῳξαν τὰς πύλας ἡμῖν βίᾳ τῶν πολλῶν, καὶ μᾶλλον εἵλοντο μετ' ὑμῶν τῶν τότε στρατευσαμένων, εἴ τι δέοι, πάσχειν ἢ χωρὶς ὑμῶν ἀκινδύνως σεσῶσθαι, καὶ εἰσέφερον τὰ στράτευμα,
54καὶ διέσωσαν καὶ ὑμᾶς καὶ τὰς συμμάχους. ἐπειδὴ δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνη μετὰ ταῦτ' ἐγένετο ἡ ἐπὶ Ἀνταλκίδου, ἀντὶ τῶν ἔρχων τούτων ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξέπεσον. ὑποδεξάμενοι δ' ὑμεῖς αὐτοὺς ἐποιήσατε ἔργον ἀνθρώπων καλῶν κἀγαθῶν· ἐψηφίσασθε γὰρ αὐτοῖς ἅπανθ' ὧν ἐδέοντο. εἶτα ταῦτα νῦν εἰ χρὴ κύρια εἶναι σκοπεῖτε· ἀλλ' ὁ λόγος πρῶτον αἰσχρὸς τοῖς σκοπουμένοις, εἰ τις ἀκούσειεν ὡς Ἀθηναῖοι σκοποῦσιν εἰ χρὴ τοὺς εὐεργέτας ἐᾶν τὰ δοθέντα ἔχειν· πάλαι γὰρ ἐχρῆν ἀφεῖσθαι ταῦτα καὶ ἐγκώσθαι προσῆκεν. Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

55 Ἃ μὲν ἐψηφίσασθε τοῖς φεύγουσι δι' ὑμᾶς Κορινθίων, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὁρᾶτε δ', εἴ τις ἐκείνης τὰς καιρὸς ἰδών, ἢ παρὼν ἤ τινος εἰδότος διεξιόντος ἀκούσας, ἀκούσαι τῷ νόμῳ τούτῳ τὰς τότε δωρεὰς δοθείσας ἀφαιρεμένου, ὅσην ἂν κακίαν τῶν θεμένων τὸν νόμον κατα-
γνοίη, οἳ παρὰ μὲν τὰς χρείας οὕτω φιλάνθρωποι καὶ πάντα

ὑ
ν. 1. ἡμιν F. 3. μὴ δέχεσθαι ante μετὰ ponit r. 55, 3. πλησίων Ωr. 5. ἡμῶν k. 6. στρατευομένων kr. δὴ r. 7. ἡμῶν kr. εἰσέφερον F, εἰσφερούσην r. 54, 1. ἡμᾶς k. ἃ ἡ πρ. kr. 2. ἐγένετο r. ἀντιαλκίδου Σ. 3. αἰσχρῶς r. 10. προσῆκει pr Σ. δέ μοι om Σk. 55, 1. ἡμᾶς Ω. 2. ἄνδρες δικασταί] ἀθηναῖοι k. ὁρᾶ pr Σ. 3. εἰδῶς kr. εἰδ. καὶ διεξιόντος FTΩrstv. 4. ἀκούσαι FΣTtv, ἀκοῦσαι ς, om kr. ἀφαιρ. δοθείσας k. 5. πόσην Fkrt.

ποιοῦντες, ἐπειδὴ δ' ἐπράξαμεν πάνθ' ὅσ' ἂν εὐξαίμεθ', ἵνα ὡς ἀχάριστοι καὶ κακοὶ φανησόμεθα, ὥστε τὰς τ' ἔχοντας ἀφῃρήμεθα καὶ τὸ λοιπὸν μηδενὶ δοῦναι ταῦτ' ἐξεῖ-
56ναι νόμον τεθείκαμεν. νὴ Δί' ἀνάξιοι γάρ τινες τῶν εὐ- 474
ρημένων ταῦτ' ἦσαν· τυτὶ γὰρ παρὰ πάντ' ἔξαι τὸν λόγον αὐτοῖς. ἔπειτ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖν φήσομεν, ὅτι τὴν ἀξίαν, ἅταν διδῶμεν, δεῖ σκοπεῖν, ἃ μετὰ ταῦθ' ὕστερον χρόνῳ παμπληθεῖ. τὸ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τι μὴ δοῦναι γνώμῃ χρησαμένων ἔργον ἀνθρώπων ἐστί, τὸ δὲ τοὺς ἔχοντας ἀφαιρεῖσθαι φθονούντων· τοῦτο δ' ἐγὶ δεῖ δοκεῖν ὑμᾶς πεπον-
57θέναι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὀκνήσω περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἃ τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζω πόλει τὸν ἄξιον ἐξεταστέον εἶναι καὶ ἰδιώτῃ. ὁὐδὲ γὰρ περὶ τῶν αὐτῶν ἡ σκέψις. ἰδίᾳ μὲν γὰρ ἕκαστος ἡμῶν σκοπεῖ τίς ἀξιὸς ἐστιν ἑκάστῳ κηδεστὴς ἢ τῶν τοιούτων τι γίγνεσθαι, ταῦτα δὲ καὶ νόμοις ἐστὶ καὶ δόξαις διώρισαι· κοινῇ δ' ἡ πόλις καὶ ὁ δῆμος ὅστις ἂν αὐτὸν εὖ ποιῇ καὶ σώζῃ, τοῦτο δ' οὐ γίνει καὶ δόξῃ [κρινόμενον]. ἴδοι τις ἂν ἀλλ' ἔρ-
γῳ. ὅταν μὲν ἐν εὖ πάσχειν δέῃ, τὸν βελόμενον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς ἐάσομεν, ἐπειδὰν δὲ πάθωμεν, τότε τὴν ἀξίαν τῶ ποιήσαντος σκεψόμεθα; ἐκ ἄρ' ὀρθῶς βουλευσόμεθα.
58 Ἀλλὰ νὴ Δί' οὗτοι μόνοι τοῦτο πείσονται, καὶ περὶ τούτων μόνων ποιῶμαι λόγον τοσοῦτον. πολλῶ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ πάντας μὲν οὐκ ἂν ἐγχειρήσαιμι ἐξετάζειν, ὅσοι πεποιηκότες ὑμᾶς εὖ διὰ τὸν νόμον, εἰ μὴ λυθήσεται, τὰ δοθέντ' ἀφαιρεθήσονται· ἓν δὲ ἢ δύο δείξας ἔτι ψηφίσματα
59ἀπαλλάττομαι τοῦ περὶ τούτων λέγειν. τοῦτο μὲν τοίνυν Θασίους τοὺς μετ' Ἐκφάντου πῶς οὐκ ἀδικήσετε ἐὰν ἀφαιρῆσθε τὴν ἀτέλειαν, οἳ παραδόντες ὑμῖν Θάσον καὶ τὴν

v. 2. φανησόμεθα om Σk. τ' om Ω. 56, 1. νόμον supra versum F. 2. γὰρ om s. 5. παμπληρεῖ Ω. μὴ] οὐ Σ. 6. ἀνθρ. ἔργον r. 7. δεῖ om s. 57, 4. ὑμῶν v. 7. σώζοι k. 8. κρινόμενον om ΣΤΩkrs. 10. δ' εὖ π. Ftv. 11. σκεψώμεθα kv. 58, 1. τοῦτο πείσονται] ποιήσονται r. 2. μόνον t. ποιοῦμαι ante μόνων ponit r. τοσοῦτον ante ποιοῦμαι ponit t, ante λόγον Fkv. 3. ἐγχειρήσαιμεν r. 59, 2. ἀφέλησθε Ftv. 3. οἳ] ἢ s. παραδοθέντες r. τὴν ante Λακιδ. om Ω.

Λακεδαιμονίων φρουρὰν μεθ' ὅπλων ἐκβαλόντες καὶ Θρασύβουλον εἰσαγαγόντες καὶ παρασχόντες φίλην ὑμῖν τὴν 475
ἑαυτῶν πατρίδα αἴτιοι τῷ γενέσθαι σύμμαχον τὸν περὶ
50 Θράκην τόπον ὑμῖν ἐγένοντο; τοῦτο δ' Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην, οἳ Βυζάντιον παραδόντες Θρασυβούλῳ κυρίους ὑμᾶς ἐποίησαν τῷ Ἑλλησπόντῳ, ὥστε τὴν δεκάτην ἀποδόσθαι καὶ χρημάτων εὐπορήσαντας Λακεδαιμονίους ἀναγκάσαι τοιαύτην, οἵαν ὑμῖν ἔδοκει, ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην; ὧν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ ταῦτ' ἐκπεσόντων ἐψηφίσασθε, ἅπερ οἶμαι φεύγουσιν εὐεργέταις δι' ὑμᾶς προσῆκε, προξενίαν, εὐεργεσίαν, ἀτέλειαν ἁπάντων. εἶτα τὰς δι' ὑμᾶς φεύγοντας καὶ δικαίως τι παρ' ὑμῶν εὑρομένας ἐάσωμεν ἀφαιρεθῆναι τὰ δοθέντα, μηδὲν ἔχοντες
61 ἐγκαλεῖσαι; ἀλλ' αἰσχρὸν ἂν εἴη. μάθοιτε δὲ τοῦτο μάλιστ' ἂν ἐκεῖνος, εἰ λογίσαισθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εἴ τινες νυνὶ τῶν ἐχόντων Πύδναν ἢ Ποτίδαιαν ἢ τι τῶν ἄλλων χωρίων, ἃ Φιλίππῳ μέν ἐστιν ὑπήκοα ὑμῖν δ' ἐχθρά, τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ ἦν τότε καὶ τὸ Βυζάντιον Λακεδαιμονίοις μὲν οἰκεῖα ὑμῖν δ' ἀλλότρια, παραδώσειν ταῦτ' ἐπαγγείλαιντο, ἂν αὐτοῖς τὰς αὐτὰς δῶτε δωρεὰς ἅσπερ Ἐκφάντῳ τῷ Θασίῳ καὶ Ἀρχεβίῳ τῷ Βυζαντίῳ,
62 καί τινες τούτων ἀντιλέγοιεν αὐτοῖς ταῦτα λέγοντες, ὡς δεινὸν εἴ τινες μόνοι τῶν ἄλλων μετοίκων μὴ χορηγοῖεν, πῶς ποτ' ἂν ἔχοιτε πρὸς τὸν ταῦτα λέγοντας; ἢ δῆλον ὅτι φωνὴν μὲν ἂν ἀνάσχοισθε ὡς συκοφαντοῦντων; ἐκεῖν' αἰσχρόν, εἰ μέλλοντες μὲν εὖ πάσχειν συκοφάντην ἂν τὸν ταῦτα λέγοντα ἡγοῖσθε, ἐπὶ τῷ δ' ἀφελέσθαι τὰς τῶν προτέρων εὐεργετῶν δωρεὰς ταῦτα λεγόντων ἀκέσεσθε. φέρε
63 δὴ κἀκεῖνα ἐξετάσωμεν. οἱ προδόντες τὴν Πύδναν καὶ 476

v. 2. φίλην post ὑμῖν ponit r. ἡμῖν k. 60, 3. ἡμᾶς r. 4. εἰπ. καὶ λακεδ. v. 8. προξενίαν] ὑποδοχὴν ἢ προστασίαν προξενίαν s. 10. ἐάσομεν Fktv. τὰ δοθέντα] ταῦτα Σ. 61, 1. κάλλιστ' r. 2. ἂν ἐκεῖνος, εἰ λογίσαισθε] , ἂν ἐκεῖνοι λογίσησθε k. νῦν τῶν k, τῶν νυνὶ Ftv. 6. οἰκεῖον t. 7. ἐπηγγείλαντο k. 62, 2. μόνοι om k, μετοίκων om t. 3. ἢ rk: ἢ s. 6. ἡγεῖσθε ktv. 63, 1, πύδναν καὶ ποτίδαιαν καὶ Fz.

τἆλλα χωρία τῷ Φιλίππῳ τῷ ποτ' ἐπαρθέντας ἡμᾶς ἠδίκει; ἢ πᾶσι πρόδηλον τοῦτο, ὅτι ταῖς παρ' ἐκείνῳ δωρεαῖς, ἃς διὰ ταῦτα ἔσεσθαι σφίσιν ἠγοῦντο; πότερον ἂν μᾶλλον ἔδει σε ὦ Λεπτίνη τὰς ἐχθρᾶς, εἰ δύνασαι, πεῖσαι τὰς ἐπὶ τοῖς πρὸς ἡμᾶς ἀδικήμασι γιγνομένας ἐκείνων εὐεργέτας μὴ τιμᾶν, ἢ θεῖναι νόμον ἡμῖν ὃς τῶν τοῖς ἡμετέροις εὐεργέταις ὑπαρχουσῶν δωρεῶν ἀφαιρεῖταί τι; ἐγὼ μὲν ἐκεῖνο οἶομαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ πόρρω τῶ παρόντος γένωμαι, λαβὲ τὰ ψηφίσματα ἃ τοῖς Θασίοις καὶ Βυζαντίοις ἐγράφη. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

64 Ἠκούσατε μὲν τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτων δ' ἴσως ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν οὐκέτ' εἰσίν. ἀλλὰ τὰ ἔργα τὰ πραχθέντ' ἔξιν, ἐπειδήπερ ἅπαξ ἐπράχθη. προσήκει τοίνυν τὰς στήλας ταύτας κυρίας ἐᾶν τὸν πάντα χρόνον, ἵν', ἕως μὲν ἄν τινες ζῶσι, μηδὲν ὑφ' ὑμῶν ἀδικῶνται, ἐπειδὰν δὲ τελευτήσωσιν, ἐκείναις τῇ τῆς πόλεως ἤθει μνημεῖον ὦσι, καὶ παραδείγματα ἔξωσι τοῖς βουλομένοις τι ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν, ὅτι τὰς εὖ ποιήσαντας ἡ πόλις
65 ἀντευποιήκεν. καὶ μὴν μηδ' ἐκεῖνο ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λανθανέτω, ὅτι τῶν αἰσχίστων ἐστὶ πάντας ἀνθρώπους ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι τὰς μὲν συμφορὰς, αἷς δὲ ὑμᾶς ἐχρήσαντο οἱ ἄνδρες ἔτοι, πάντα τὸν χρόνον κυρίας αὐτοῖς γεγενημένας, τὰς δὲ δωρεὰς, ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον
66 παρ' ὑμῶν, καὶ δὴ λελυμένας. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἤρμοττε τὰ δοθέντα ἐῶντας τῶν ἀτυχημάτων ἀφαιρεῖν, ἢ τούτων μενόντων τὰς δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι. φέρε γὰρ πρὸς Διός, 477
τίς ἔσιν ὅσις εὖ ποιεῖν ὑμᾶς βελήσεται μέλλων, ἂν μὲν ἀποτύχῃ, παραχρῆμα δίκην δώσειν τοῖς ἐχθροῖς, ἂν δὲ κατορθώσῃ, τὰς χάριτας παρ' ὑμῶν ἀπίσης ἕξειν;

v. 1. ἠδόκουν *s*. 3. φησιν Σ. 5. ὑμᾶς *t*. ἐκεῖνον *r*. 6. τοῖς — τι] ἡμετέρων εὐεργετῶν τὰς ὑπαρχούσας δωρεὰς ἀφαιρήσεται *k* et γρ Σ. ἀφαιρήσεται etiam *r*. 8. λαβὲ *kr*: λάβε ς. 64, 1. δικασταί om *k*. 2. τὰ] τάδ' *k*. 3. ἔστιν] εἰσὶν *k*. 6. ἐκεῖναι] ἐκεῖνοι, *k*. 8. ὑμᾶς ante τι ponit *k*. ὅτι τοὺς] ὡς τοὺς *k*, ὅσους Σ. 65, 1. ἐκεῖνό γε ὑμ. *Ftv*. Ἀθηναῖοι] δικασταί corr Σ. 3. ἡμᾶς *k*. 4. τὸν ante πάντα ponit *r*, om *s*. 66, 4. ὑμ. εὖ βουλήσεται *s*. μὲν om *k*, ante ἂν ponit *s*. 6. κατορθώσει *s*.

67 Πάνυ τοίνυν ἀχθοίμην ἄν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῦτο μόνον δοξαίμι δίκαιον κατηγορεῖν τῷ νόμῳ, ὅτι πολλοὺς ξένους εὐεργέτας ἀφαιρεῖται τὴν ἀτέλειαν, τῶν δὲ πολιτῶν μηδένʼ ἄξιον δοκοίην ἔχειν δεῖξαι τῶν εὑρημένων ταύτην τὴν τιμήν. καὶ γὰρ τἆλλα ἀγαθὰ εὐξαίμην ἂν ἔγωγε παρʼ ἡμῖν εἶναι πλεῖστα, καὶ ἄνδρας ἀρίστους καὶ πλείστους εὑρ-
68 γέτας τῆς πόλεως πολίτας εἶναι. πρῶτον μὲν τοίνυν Κόνωνα σκοπεῖτε, εἰ ἄρʼ ἄξιον καταμεμψαμένους ἢ τὸν ἄνδρα ἢ τὰ πεπραγμένα αὐτῷ ἄπυρόν τι ποιῆσαι τῶν ἐκείνῳ δεδεγμένων. ἔτος γάρ, ὡς ὑμῶν τινῶν ἔστιν ἀκοῦσαι τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ὄντων, μετὰ τὴν τοῦ δήμου κάθοδον τὴν ἐκ Πειραιῶς ἀσθενοῦς ἡμῶν τῆς πόλεως ὔσης καὶ ναῦν οὐδεμίαν κεκτημένης, στρατηγῶν βασιλεῖ, παρʼ ὑμῶν δὲ ἡντινοῦν ὑφορμὴν λαβών, κατεναυμάχησε Λακεδαιμονίοις, καὶ πρότερον τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττοντας εἴθισεν ἀκούειν ὑμῶν, καὶ τοὺς ἁρμοσὰς ἐξήλασεν ἐκ τῶν νήσων, καὶ μετὰ ταῦτα δεῦρο ἐλθὼν ἀνέῳξε τὰ τείχη, καὶ
69 πρῶτος πάλιν περὶ τῆς ἡγεμονίας ἐποίησε τῇ πόλει τὸν λόγον πρὸς Λακεδαιμονίους εἶναι. καὶ γάρ τοι μόνῳ τῶν πάντων αὐτῷ τοῦτʼ ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται· ἐπειδὴ Κόνων, φησίν, ἠλευθέρωσε τοὺς Ἀθηναίων συμμάχους. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ γράμμα ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκείνῳ μὲν φιλοτιμία πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὑμῖν δὲ πρὸς πάντας τοὺς Ἕλληνας 478
ὅτου γὰρ ἄν τις παρʼ ἡμῶν ἀγαθῶν τοῖς ἄλλοις αἴτιος γέν-
70 νηται, τούτου τὴν δόξαν τὸ τῆς πόλεως ὄνομα καρποῦται. διόπερ οὐ μόνον αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔδωκαν οἱ τότε, ἀλλὰ καὶ χαλκῆν εἰκόνα ὥσπερ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἔστησαν πρώτῃ· ἤρξατο γὰρ ἡ μικρὰν τυραννίδα καὶ τοῦτον, τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν καταλύσαντα, πεπαυκέναι. ἵνʼ ἓν μᾶλλον οἷς λέγω προσέχητε, τὰ ψηφίσματʼ ὑμῖν αὖτʼ ἀναγνώσεται τὰ τότε ψηφισθέντα τῷ Κόνωνι. Λέγε.

67, 2. δεῖξαι sv. 4. δοκοίην post δεῖξαι ponit k. 5. καὶ γὰρ καὶ τ. Fktv. 6. πλείστους] πιστους Σ. 68, 1. πολιτείας s. 3. αὐτῷ om ΣΠΩkrs. 4. γὰρ ἀνὴρ ὡς Fktv. 6. ἐκ τοῦ πειραιῶς Ftv. 7. παρ᾽ om pr Σ, καὶ rc Σ. 8. ἡμῶν k. 9. καὶ τοὺς πρότερον ς. 11. τείχη] χεῖλη s. 69, 1. τῶν om k. 5. ἅπαντας Ftv. 6. ὑμῶν ν. 70, 6. ἀναγνώσεται Ω. Λέγε om v.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

71 Οὐ τοίνυν ὑφ' ὑμῶν μόνον ὁ Κόνων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τότ' ἐτιμήθη, πράξας ἃ διεξῆλθον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἄλλων πολλῶν, οἳ δικαίως ὧν εὐεργέτηντο χάριν ᾤοντο δεῖν ἀποδιδόναι. οὐκοῦν αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ αἱ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις δωρεαὶ βέβαιοι μένουσιν αὐτῷ,
72 τῆς δὲ παρ' ὑμῶν μόνης τοῦτ' ἀφαιρεθήσεται. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο καλόν, ζῶντα μὲν αὐτὸν οὕτω τιμᾶν ὥστε τοσούτων ὅσων ἀκηκόατε ἀξιοῦν, ἐπειδὴ δὲ τετελεύτηκε, μηδεμίαν ποιησαμένους τούτων μνείαν ἀφελέσθαι τι τῶν δοθέντων τότε. πολλὰ μὲν γάρ ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ὑπ' ἐκείνου πραχθέντων ἄξια ἐπαίνου, δι' ἃ πάντα προσήκει μὴ λύειν τὰς ἐπὶ τούτοις δοθείσας δωρεάς, κάλλιστον δὲ πάν-
73 των ἡ τῶν τειχῶν ἀνάστασις. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ παραθείη πῶς Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἁπάντων ἀνδρῶν ἐνδοξότατος ταὐτὸ τοῦτ' ἐποίησεν. λέγεται τοίνυν ἐκεῖνος τειχίζειν εἰπὼν τοῖς πολίταις, κἂν ἀφικνῆταί τις ἐκ Λακεδαίμονος, κατέχειν κελεύσας, οἴχεσθαι πρεσβεύων αὐτὸς ὡς 479
τοὺς Λακεδαιμονίους, λόγων δὲ γιγνομένων ἐκεῖ, καί τινων ἀπαγγελλόντων ὡς Ἀθηναῖοι τειχίζουσιν, ἀρνεῖσθαι καὶ πρέσβεις πέμπειν τοὺς σκεψομένους κελεύειν, ἐπειδὴ δ' οὐχ ἧκον οὗτοι, πέμπειν ἑτέρους παραινεῖν. καὶ πάντες ἴσως ἀκηκόατε ὃν τρόπον ἐξαπατῆσαι λέγεται Λακεδαιμονίους.
74 φημὶ τοίνυν ἐγώ (καὶ πρὸς Διός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ', ἂν ἀληθὲς ᾖ, σκοπείτω), ὅσῳ τὸ φανερῶς τοῦ λάθρᾳ κρεῖττον καὶ τὸ νικῶντας τοῦ παρακρουσαμένους πράττειν ὁτιοῦν ἐντιμότερον,

71, 1. μόνον ὑφ' ἡμῶν k, ὑφ' ὑμῶν μόνων (ο) F, ὑφ' ὑμῶν μόνων (η) v. 2. τότε om k. ἐπετιμήθη FΣΥrtv. 3. εὐεργέτηντο F, εὐηργέτηντο r, εὐεργέτην (σαν) Ω. 72, 1. ἡμῶν k. τοῦτο] τοῦ pr k. 2. αὐτὸν om r. 3. δὲ om s. ἐτελεύτησε Fktv. 4. τούτων μηδενὸς μν. Ftv. μνείαν ante τούτων ponit s. 7. ἁπάντων v. 73, 1. γνώη k. 2. περικλῆς r. ἀνδρῶν ἁπάντων k. 4. τοῖς om k. 6. δέ τινων γ. t. 8. τοὺς om ΣΥΩs. 10. Λακεδαιμονίους om Σk. 74, 1, ὦ om rs. 2. ἀκούσῃ ἂν ἀλλ' r. 4. ἑτοιμότερον k.

τοσούτῳ κάλλιον Κόνωνα τὰ τείχη ςῆσαι Θεμιςοκλέους· ὁ μὲν γὰρ λαθών, ὁ δὲ νικήσας τοὺς κωλύσοντας αὐτ' ἐποίησεν. οὐ τοίνυν ἄξιον τὸν τοιοῦτον ὑφ' ὑμῶν ἀδικηθῆναι, οὐδ' ἔλαττον σχεῖν τῶν ῥητόρων τῶν διδαξόντων ὡς ἀφελέσθαι τι χρὴ τῶν ἐκείνῳ δοθέντων.

75 Εἶεν. ἀλλὰ νὴ Δία τὸν παῖδα τὸν Χαβρίου περιίδωμεν ἀφαιρεθέντα τὴν ἀτέλειαν, ἣν ὁ πατὴρ αὐτῷ δικαίως παρ' ὑμῶν λαβὼν κατέλιπεν. ἀλλ' οὐδένα ἀνθρώπων εὖ φρονοῦντ' οἴομαι ταῦτ' ἂν φῆσαι καλῶς ἔχειν. ἴςε μὲν οὖν ἴσως καὶ ἄνευ τοῦ παρ' ἐμοῦ λόγου ὅτι σπουδαῖος Χαβρίας ἦν ἀνήρ, οὐ μὴν κωλύει γ' οὐδὲν κἀμὲ διὰ βραχέων ἐπι-
76 μνησθῆναι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. ὃν μὲν οὖν τρόπον ὑμᾶς ἔχων πρὸς ἅπαντας Πελοποννησίους παρετάξατο ἐν Θήβαις, καὶ ὡς Γοργώπαν ἀπέκτεινεν ἐν Αἰγίνῃ, καὶ ὅσα ἐν Κύπρῳ τρόπαια ἔστησε καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅτι πᾶσαν ἐπελθὼν ὀλίγου δέω λέγειν χώραν οὐδαμοῦ τὸ τῆς πόλεως ὄνομ' οὐδ' αὑτὸν κατῄσχυνεν, "ὅτε πάνυ ῥᾴδιον κατὰ τὴν ἀξίαν εἰπεῖν, πολλή τ' αἰσχύνη λέγοντος ἐμοῦ ταῦτ' ἐλάττω φανῆναι τῆς ἐν ἑκάστῳ νῦν περὶ αὐτοῦ δόξης ὑπαρχούσης· ἃ δ' οὐδαμῶς ἂν εἰπὼν οἶμαι μι-
77 κρὰ ποιῆσαι, ταῦθ' ὑπομνῆσαι πειράσομαι. ἐνίκησε μὲν τοίνυν Λακεδαιμονίους ναυμαχίᾳ καὶ πεντήκοντα μιᾶς δεούσας ἔλαβεν αἰχμαλώτους τριήρεις, εἷλε δὲ τῶν νήσων τούτων τὰς πολλὰς καὶ παρέδωκεν ὑμῖν καὶ φιλίας ἐποίησεν ἐχθρῶς ἐχούσας πρότερον, τρισχίλια δ' αἰχμάλωτα σώματα δεῦρ' ἤγαγε, καὶ πλέον ἢ δέκα καὶ ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέφηνεν ἀπὸ τῶν πολεμίων. καὶ τούτων πάντων ὑμῶν τι-

v. 1. τοσοῦτον t. 2. κωλύοντας r. αὐτ' ἐποίησεν ΣΥΩr, ἀντεποίησεν s, ταῦτ' ἐποίησεν k, ταυτὸ τοῦτο ἐποίησεν Ftv. 3. ἡμῶν k. 4. ἔχειν k. διδαξόντων ἡμᾶς ὡς Ft, διδαξόντων ὑμᾶς ὡς r. ἀφαιρεῖσθαί k. 75, 1. τὸν χαβρίου ΥΩkrsv: τοῦ Χαβρίου ς. περιίδων ἀφαιρεθέντων Ω. 3. ἡμῶν k. 4. φρονοῦντας r. ἂν ante οἴομαι ponunt Ftv. 76, 3. γοργόπαν r. 5. ἀπελθὼν s. 6. τὸ τῆς] hinc incipit alterum volumen v. 77, 2. ναυμ. λακεδ. k. δεουσ$\overset{\eta}{\text{ας}}$ F, δεούσης kr. 4. ἡμῖν k. φιλίας Σ: φίλας ς. 7. τινὲς ὑμῶν k.

νές, οἱ πρεσβύτατοι, μάρτυρές εἰσί μοι. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλας τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν εἷλε, κατὰ μίαν καὶ δύο λαμβάνων, ἃς ἁπάσας εἰς τοὺς ὑμετέρους λιμένας κατήγα-
78 γεν. ἑνὶ δὲ κεφαλαίῳ, μόνος τῶν πάντων στρατηγῶν οὐ πόλιν, οὐ φρούριον, οὐ ναῦν, οὐ στρατιώτην ἀπώλεσεν οὐδένα ἡγούμενος ὑμῶν, οὐδ' ἔστιν οὐδενὶ τῶν ὑμετέρων ἐχθρῶν τρόπαιον οὐδὲν ἀφ' ὑμῶν κἀκείνου, ὑμῖν δ' ἀπὸ πολλῶν πολλὰ ἐκείνου στρατηγοῦντος. ἵνα δὲ μὴ λέγων παραλίπω τι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ, ἀναγνώσεται γεγραμμένας ὑμῖν τάς τε ναῦς ὅσας ἔλαβε καὶ οὗ ἑκάστην, καὶ τῶν πόλεων τὸν ἀριθμὸν καὶ τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος καὶ τῶν τροπαίων, οὗ ἕκαστον. Λέγε.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΑΒΡΙΟΥ.

79 Δοκεῖ τισὶν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὗτος ὁ τοσαύτας πόλεις λαβὼν καὶ τριήρεις τῶν πολεμίων ναυμαχίᾳ νικήσας καὶ τοσούτων καλῶν ἄιτιος ὢν αἰσχροῦ δ' οὐ- 481
δενὸς τῇ πόλει ἄξιος εἶναι ἀποστερηθῆναι τὴν ἀτέλειαν, ἣν εὕρετο παρ' ὑμῶν καὶ τῷ υἱεῖ κατέλιπεν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι. καὶ γὰρ ἂν ἄλογον εἴη· μίαν μὲν πόλιν εἰ ἀπώλεσεν ἢ ναῦς δέκα μόνας, περὶ προδοσίας ἂν αὐτὸν εἰσήγγελλον οὗτοι, καὶ εἰ ἑάλω, τὸν ἅπαντ' ἂν ἀπολώλει χρό-
80 νον· ἐπειδὴ δὲ τοὐναντίον ἑπτακαίδεκα μὲν πόλεις εἷλεν, ἑβδομήκοντα δὲ ναῦς ἔλαβε, τρισχιλίους δ' αἰχμαλώτους, δέκα δὲ καὶ ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέφηνε, τοσαῦτα δ' ἔστησε τρόπαια, τηνικαῦτα δ' οὐκ ἔσται κύρι' αὐτῷ τὰ δοθέντα ἐπὶ τούτοις. καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ζῶν πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν φανήσεται πράξας Χαβρίας, καὶ τὴν τολευ-

ερ
v. 1. πρεσβύτατοι F. 3. ἡμετέρους k. 78, 1. ἁπάντων Ftv. 3. ἡμῶν — ἡμετέρων — ἡμῶν k. 4. οὐδὲν om t. ἀφ'] καθ' γρ Σ. ὑμῶν τε κ. Fktv. δ' ἀπὸ ktv, δ' α^πο Σ, δ' ἀπὸ F, δ' αὐ ΓΩrs. 5. παραλείπω τι tv, τι παραλίπω k. 6. τῶν πεπραγμένων] πεπραγμένον r. 79, 1. ὑμῖν s. Ἀθηναῖοι] δικασταί Ωs. οὗτοσὶ Ftv. 4. ἀφαιρεθῆναι k et γρ Σ. 5. κατέλειπεν Σ. οὐκ οἴομαι om t. 6. εἰ om Σ, ante μίαν ponit r. 8. εἰ om Σr. ἀπωλώλει FΓΩrks et corr v. 80, 1. δὲ om t. μὲν om Σ. εἷλεν om s. 4. δ' om k. αὐτῷ post ἔσται ponit k.

τὴν αὐτὴν τοῦ βίου πεποιημένος οὐχ ὑπὲρ ἄλλου τινός, ὥστε δικαίως ἂν οὐ μόνον διὰ τὰ ζῶντι πεπραγμένα φαίνοισθε εὐνοϊκῶς διακείμενοι πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ
81 ταύτην. ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο σκοπεῖν, ὅπως μὴ φανούμεθα φαυλότεροι Χίων περὶ τοὺς εὐεργέτας γεγενημένοι. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι μέν, ἐφ' οὓς μεθ' ὅπλων ἦλθεν ἐν ἐχθρῷ τάξει, μηδὲν ὧν ἔδοσαν πρότερον νῦν ἀφῄρηνται, ἀλλὰ τὰς παλαιὰς χάριτας μείζους τῶν καινῶν ἐγκλημάτων πεποίηνται, ὑμεῖς δ', ὑπὲρ ὧν ἐπ' ἐκείνους ἐλθὼν ἐτελεύτησεν, ἄντι τοῦ διὰ ταῦτ' ἔτι μᾶλλον αὐτὸν τιμᾷν καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς πρότερον εὐεργεσίαις τι δοθέντων ἀφῃρημένοι φανήσεσθε, πῶς οὐκ εἰκότως αἰσχύ-
82 νην ἕξετε; καὶ μὴν καὶ κατ' ἐκεῖνο ἀνάξι' ἂν εἴη πεπονθὼς ὁ παῖς, εἰ τῆς δωρεᾶς ἀφαιρεθείη, καθ' ὃ πολλάκις ὑμῶν στρατηγήσαντος Χαβρίου οὐδενὸς πώποθ' υἱὸς ὀρ- 482
φανὸς δι' ἐκεῖνον ἐγένετο, αὐτὸς δ' ἐν ὀρφανίᾳ τέθραπται διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίαν τοῦ πατρός. οὕτω γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔμοιγε φαίνεται βεβαίως πως ἐκεῖνος φιλόπολις, ὥστε δοκῶν καὶ ὢν ἀσφαλέστατος στρατηγὸς ἁπάντων ὑπὲρ μὲν ὑμῶν, ὁπόθ' ἡγοῖτο, ἐχρῆτο τούτῳ, ὑπὲρ αὑτοῦ δέ, ἐπειδὴ τὸ καθ' αὑτὸν ἐτάχθη κινδυνεύειν, παρεῖδε, καὶ μᾶλλον εἵλετο μὴ ζῆν ἢ καταισχῦναι τὰς παρ' ὑμῶν ὑπαρ-
83 χούσας αὑτῷ τιμάς. εἶθ' ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνος ᾤετο δεῖν ἀποθνήσκειν ἢ νικᾷν, ταῦθ' ἡμεῖς ἀφελώμεθα τὸν υἱὸν αὐτοῦ; καὶ τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τὰ μὲν τρόπαια ἑστήκῃ δῆλα πᾶσιν ἀνθρώποις, ἃ ὑπὲρ ὑμῶν στρατηγῶν ἐκεῖνος ἔστησε, τῶν δ' ἐπὶ τούτοις δωρεῶν ἀφῃρημένον τι φαίνηται; οὐ σκέψεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιεῖσθε ὅτι νῦν οὐχ ὁ νόμος κρίνεται, πότερόν ἐστιν ἐπι-

81, 3. οἷς Ω. 5. πάλαι Tkrs. 6. κοινῶν t. 7. ἐπελθὼν r. τιμᾷν αὐτὸν k. 8. πρότερον F, προτέραις tv. 82, 1. καὶ post μὴν om. s. 3. ἡμῶν k. 5. ἡμᾶς k. 6. ἐκεῖνο s. φιλόπολις] εἶναι φιλόπολις k, στρατηγὸς εἶναι φιλόπολις r, ἐγένετο φιλόπολις FTΩstv. 7. ὧν] ὡς r. 8. ἡγεῖτο tv. ἑαυτοῦ kr. 10. αὐτῷ ὑπαρχ. r.

τήδειος ἢ οὔ. ἀλλ' ὑμεῖς δοκιμάζεσθε, εἴτ' ἐπιτήδειοι πάσχειν ἐςὲ εὖ τὸν λοιπὸν χρόνον εἴτε μή;

84 Λαβὲ δὴ καὶ τὸ τῷ Χαβρίᾳ ψήφισμα ψηφισθέν. ὅρα δὴ καὶ σκόπει· δεῖ γὰρ αὐτὸ ἐνταῦθ' εἶναί που.

Ἐγὼ δ' ἔτι τοῦτ' εἰπεῖν ὑπὲρ Χαβρίου βούλομαι. ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τιμῶντές ποτε Ἰφικράτην οὐ μόνον αὐτὸν ἐτιμήσατε, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνον Στράβακα καὶ Πολύςρατον· καὶ πάλιν Τιμοθέῳ διδόντες τὴν δωρεὰν δι' ἐκεῖνον ἐδώκατε καὶ Κλεάρχῳ καί τισιν ἄλλοις πολιτείαν. Χα-
85 βρίας δ' αὐτὸς ἐτιμήθη παρ' ὑμῖν μόνος. εἰ δὴ τότε, ὅθ' εὑρίσκετο τὴν δωρεάν, ἠξίωσεν ὑμᾶς, ὥσπερ δι' Ἰφικρά- 483
την καὶ Τιμόθεον εὖ τινὰς πεποιήκατε, οὕτω καὶ δι' αὐτὸν εὖ ποιῆσαι τούτων τινὰς τῶν εὑρημένων τὴν ἀτέλειαν, οὓς νῦν οὗτοι μεμφόμενοι πάντας ἀφαιρεῖσθαι κελεύουσιν ὁμοίως, οὐκ ἂν ἐδώκατε ταύτην αὐτῷ τὴν χάριν; ἔγωγε ἡγοῦ-
86 μαι. εἶθ' οἷς δι' ἐκεῖνον ἂν τότ' ἐδώκατε δωρεάν, διὰ τούτους νῦν αὐτὸν ἐκεῖνον ἀφαιρήσεσθε τὴν ἀτέλειαν; ἀλλ' ἄλογον. οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἁρμόττει δοκεῖν παρὰ μὲν τὰς εὐεργεσίας οὕτω προχείρως ἔχειν, ὥςε μὴ μόνον αὐτοὺς τοὺς εὐεργέτας τιμᾶν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκείνων φίλους, ἐπειδὰν δὲ χρόνος διέλθῃ βραχύς, καὶ ὅσα αὐτοῖς δεδώκατε, ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΩΝ ΧΑΒΡΙΟΥ ΤΙΜΩΝ.

87 Οὓς μὲν τοίνυν ἀδικήσετε, εἰ μὴ λύσετε τὸν νόμον, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, οὓς ἀκηκόατε εἰσίν, ὦ ἄνδρες δικαςαί. σκοπεῖτε δὴ καὶ λογίσασθε ἐν ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τινες τούτων τῶν τετελευτηκότων λάβοιεν τρόπῳ τινὶ τοῦ νυνὶ γιγνομένου πράγματος αἴσθησιν, ὡς ἂν εἰκότως ἀγανακτήσειαν. εἰ γὰρ ὧν ἔργῳ πεποίηκεν ἕκαςος αὐτῶν ὑμᾶς

v. 1. ἔστε πάσχειν kv. 2. ἐπίλοιπον v. 84, 1. ψηφίσματι ψηφισθέν r, ψηφισθὲν ψήφισμα k. 2. αὐτῷ r. 4. ὦ] δ' Σ. 5. καὶ ante δι' om Ω, καὶ δι' — οὓς om t. ὀλύστρατον Ts et γρ F, ὀλύστρατον Ω. 86, 1. ἐδώκατε δωρεάν ΣΤΩkr: ceteri ἐδώκατε τὴν δωρεάν. 3. ἁρμόττειν ΤΩkstv. δοκεῖ k et corr v. 5. διέλθοι Σk. 6. ἐδώκατε F. ἀφαιρεῖσθε ΣΤΩkrs. 7. ΤΩΝ om FΤΩkrs. 87, 1. οἷς Fktv. 2. εἰσιν οὗτοι ὦ Ftv. δικασταί om, ut solet, k. 3. δὲ Ftv. ἐν] παρ' Ftv. 4. νῦν t. 5. ὡς] πῶς k et γρ FΣ.

εὖ, τούτων ἐκ λόγου κρίσις γίγνεται, καὶ τὰ καλῶς πραχθέν θ' ὑπ' ἐκείνων, ἂν ὑφ' ἡμῶν μὴ καλῶς ῥηθῇ τῷ λόγῳ, μάτην τοῖς πονήσασιν εἴργασται, πῶς οὐ δεινὰ πάσχουσιν;

38 Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ποιούμεθα τοὺς λόγους πάντας, ὅσους λέγομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὅ τι τοῦ παρακρούσασθαι καὶ φενακίσαι λέγεται παρ' ἡμῶν εἵνεκα, ἀναγνώσεται τὸν νόμον ὑμῖν ὃν παρεισφέρομεν γράψαντες ἀντὶ 484
τοῦδε, ὃν οὐκ ἐπιτήδειον εἶναί φαμεν. γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτου πρόνοιάν τινα ἔχοντας ἡμᾶς καὶ ὅπως ὑμεῖς μηδὲν αἰσχρὸν ποιῆσαι δόξετε, καὶ ὅπως, εἴ τινά τις καταμέμφεται τῶν εὑρημένων τὰς δωρεάς, ἂν δίκαιον ᾖ, κρίνας παρ' ὑμῖν ἀφαιρήσεται, καὶ ὅπως, οὓς οὐδεὶς ἂν ἀντείποι
89 μὴ οὐ δεῖν ἔχειν, ἕξουσι τὰ δοθέντα. καὶ τούτων πάντων οὐδέν ἐστι καινὸν οὐδ' ἡμέτερον εὕρημα, ἀλλ' ὁ παλαιός, ὃν οὗτος παρέβη, νόμος οὕτω κελεύει νομοθετεῖν, γράφεσθαι μέν, ἂν τίς τινα τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν ἡγῆται, παρεισφέρειν δ' αὐτὸν ἄλλον, ὃν ἂν τιθῇ λύων ἐκεῖνον, ὑμᾶς δ' ἀκούσαντας ἑλέσθαι τὸν κρείτ-
90 τω. οὐ γὰρ ᾤετο δεῖν ὁ Σόλων, ὁ τοῦτον τὸν τρόπον προστάξας νομοθετεῖν, τοὺς μὲν θεσμοθέτας τοὺς ἐπὶ τοὺς νόμους κληρουμένους δὶς δοκιμασθέντας ἄρχειν, ἔν τε τῇ βουλῇ καὶ παρ' ὑμῖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοὺς δὲ νόμους αὐτούς, καθ' οὓς καὶ τούτοις ἄρχειν καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις πολιτεύεσθαι προσήκει, ἐπὶ καιροῦ τεθέντας, ὅπως ἔτυχον, μὴ δο-
91 κιμασθέντας κυρίους εἶναι. καὶ γάρ τοι τότε μέν, τέως τὸν τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτουν, τοῖς μὲν ὑπάρχουσι νόμοις ἐχρῶντο, καινοὺς δ' οὐκ ἐτίθεσαν· ἐπειδὴ δὲ τῶν πολιτευο-

v. 2. ἂν] ἃ Trs. ὑμῶν Ω, ὑμῶν FTrstv. 88, 1. εἰδῆτε om r. Ἀθηναῖοι ὅτι ὡς om s. 2. ὅσους] οὓς ΣΤΩks. 4. ὑμῶν Ωs. ἕνεκα r. ἀνάγνωτε Ω. 6. φαμεν εἶναι k. 10. οὓς om T Ωstv. 89, 1. ἕξουσι] ἐξουσίαν FTΩrstv et pr Σ. 2. ἐστι καινὸν οὐδ' ἡμέτερον] ἔσθ' ἡμέτερον καινὸν Fk, ἔσθ' ἡμέτερον καινὸν οὐδ' Σ TΩrstv. 90, 1. δεῖν om ΣΤΩkrs. 3. κληρουμένους] κυρουμένους k. 4. ὑμῶν F. 5. πᾶσι om k. 6. προσῆκεν F, προσῆκεν tv. ἔτυχεν FΣv. 91, 3. δὲ om s.

μένων τινὲς δυνηθέντες, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, καταφεύγουσιν αὐτοὶς ἐξεῖναι νομοθετεῖν ὅταν τις βούληται καὶ ὃν ἂν τύχῃ τρόπον, τοσοῦτοι μὲν οἱ ἐναντίοι σφίσιν αὐτοῖς εἰσὶ νόμοι, ὥστε χειροτονεῖθ' ὑμεῖς τὰς διαλιξοντας τὰς
92 ἐναντίας ἐπὶ πάμπολυν ἤδη χρόνον, καὶ "τὸ πρᾶγμα οὐ- 435
δὲν μᾶλλον δύναται πέρας σχεῖν, ψηφισμάτων δ' ὑπ' ὀτιῶν διαφέρουσιν οἱ νόμοι, ἀλλὰ νεώτεροι οἱ νόμοι, καθ' ὃς τὰ ψηφίσματα δεῖ γράφεσθαι, τῶν ψηφισμάτων αὐτῶν ὑμῖν εἰσίν. Ἵν' ὃν μὴ λόγον λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν νόμον αὐτὸν ὃν φημι δεῖξω, λαβέ μοι τὸν νόμον καθ' ὃν ἦσαν οἱ πρότερον νομοθέται, λέγε.

NOMOΣ.

93 Συνίεθ' ὃν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ Σόλων τὰς νόμους ὡς καλῶς κελεύει τιθέναι, πρῶτον μὲν παρ' ὑμῖν, [ἐν] τοῖς ὁμωμοκόσι, παρ' οἵπερ καὶ τἆλλα πιστεύονται, ἔπειτα λύοντα τὰς ἐναντίους, ἵν' εἷς ᾖ περὶ τῶν ὄντων ἑκάστου νόμος καὶ μὴ τὰς ἰδιώτας αὐτὸ τοῦτο παράνῃ καὶ ποιῇ τῶν ἁπάντων εἰδότων τοὺς νόμους ἥκιστον ἔχειν, ἀλλὰ πᾶσιν ᾖ ταὐτὰ ἀναγνῶναι καὶ μαθεῖν ἁπλᾶ καὶ σαφῆ τὰ
94 δίκαια. καὶ πρὸ τούτων γ' ἐπέταξεν εὐθυνέσθαι πρόρρησιν τῶν ἐπωνύμων καὶ τῷ γραμματεῖ παραδοῦναι, φόνου δ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀναγιγνώσκειν, ἵν' ἕκαστος ὑμῶν ἀπόσας πολλάκις καὶ κατὰ σχολὴν σκεψάμενος, ἂν ᾖ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα, ταῦτα νομοθετῇ. τούτων τοίνυν τοιούτων ὄντων δικαίων τὸ πλῆθος ἐστὶ μὲν οὐδ' ὀτιοῦν ἐπαινῆσαι Λεπτίνης· οὐδὲ γὰρ ἂν ὑμεῖς ποτ' ἐπείσθητε, ὡς ἐγὼ νομίζω, θέσθαι τὸν νόμον· ἡμεῖς δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα, καὶ παρειλόμεθα πολλῷ καὶ κρείττω καὶ δικαιό-

v. 3. τοσοῦτον *TΦs*. 4. ὥστε — οἱ νόμοι om *s*. ἐχειροτονεῖθ' *TΦ*. διαλέξαντας *t*, 92, 2. ἔχειν *Fkr*. 4, αὐτῶν om *TΦs*. 5. μόνον λέγω *k*. 7. πρότεροι *k*. 93, 1. σύνισθ' *k*. ὃν] καθ' ὃν *F*. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ante ὃν ponit *t*, ὦ ἀθηναῖοι *k* eodem positu. 3. ἐν om *E* et corr *Ω*. 4, ἑκάστου τῶν ὄντων *s*. 7. ταῦθ' *FΦstv*. 94, 1, πρόσθε *FΣTkr*: πρόσθεν *c*. 2. ταῖς om *s*. 4. ἂν *T*, ἂν *ΣΦs*: ceteri ἃ ἂν. καὶ post ᾖ om *Fk*. 6. ὄντων om pr *F*, post δικαίων ponunt *tv*. 7. οὐδ'] οὐ *Fk*. 9. καὶ post πολλῷ om *TΦstv*. κρείττον *r*.

95 τερον τῷ τὰτα νόμον. γνῶσεσθε δὲ ἀκούοντες. Λαβὲ καὶ λέγε πρῶτον μὲν ἃ τὰτα τῷ νόμῳ γεγράμμεθα, εἶθ' ἃ 488
φαμεν δεῖν ἀντὶ τούτων τεθῆναι. λέγε.

NOMOΣ.

Ταῦτα μέν ἐστιν ἃ τῷ τὰτα νόμῳ διώκομεν ὡς ἐκ ἐπιτήδεια. τὰ δ' ἑξῆς λέγε, ἃ τούτων εἶναι βελτίω φαμέν. προσέχετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτοις ἀναγιγνωσκομένοις τὸν νοῦν. λέγε.

NOMOΣ.

96 Ἐπίσχες. Τοῦτο μὲν ἐστιν ἐν τοῖς ὅσι νόμοις κυρίοις ὑπάρχον καλὸν ἃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σαφές, τὰς δωρεάς, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, κυρίας εἶναι, δίκαιον, ὦ γῆ καὶ θεοί. χρῆν τοίνυν Λεπτίνην μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτῷ νόμον, πρὶν τοῦτον ἔλυσε γραψάμενος. νῦν δὲ μαρτυρίαν καθ' ἑαυτῷ καταλείπων ὅτι παρανομεῖ τοῦτον τὸν νόμον, ὅμως ἐνομοθέτει, καὶ ταῦθ' ἑτέρου κελεύοντος νόμου καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἔνοχον εἶναι τῇ γραφῇ, ἐὰν ἐναντίος ᾖ τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις. Λαβὲ δ' αὐτὸν τὸν νόμον.

NOMOΣ.

97 Οὔκουν ἐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ κυρίας εἶναι τὰς δωρεὰς ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, τὸ μηδὲν εἶναι ἀτελῆ τούτων οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν; σαφῶς γ' ἴσως. ἀλλ' ἐκ ἐν ᾧ νῦν ὅδε ἀντεισφέρει νόμῳ, ἀλλ' ἃ τ' ἐδώκατε, κύρια, καὶ πρόφασις δικαία κατὰ τῶν ἢ παρακρουσαμένων ἢ μετὰ ταῦτ' ἀδικόντων ἢ ὅλως ἀναξίων, δι' ἣν ὃν ἂν ὑμῖν δοκῇ κωλύσει ἔχειν τὴν δωρεάν. Λέγε τὸν νόμον.

95, 1. τοῦ τούτου *TΩs*, τούτου τοῦ *Σk*, τὸν τούτου *r*, τούτου *Ftv*. νόμου *Ω*. ἀκούοντες *ΣTΩ*, ἀκούσαντες *F*: ἀκούσαντες *ς*. 2. πρῶτον — τεθῆναι om pr *k*. 3. λέγε om *k*. 5. τοῦ τούτου] τούτου *F*, τούτου τοῦ ceteri. 6. ἑξῆς *ΣTΩkrs*: ἐφεξῆς *ς*. 7. δ' om *ΩIkstv*. 96, 1. οὗσι νόμοις] νόμοις τούτοις *r*. 3. ὅσας] ἃς *Ftv*. δίκαιον om pr *T*. 4. χρὴν *k*, χρὴ *t*. 5. πρὶν τὸν παλαιὸν τοῦτον *Ftv*. 6. καταλιπὼν *kr*. 97, 1. τῷ] τὸ *s*. 2. ὅσας] ἃς *Fkrtv*. τούτων ἀτελῆ *Fv*, τοῦτον ἀτελῆ *t*. 3. γ' om *s*. 4. ἀλλ' ἃ] ἃ *k*, ἀλλὰ *r*. τ' ἐδώκατε *ΣTΩkrs*: τε δεδώκατε *ς*. 6. ὃν om pr *k*.

98 Ἀκούετ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καταμανθάνετε, ὅτι ἐνταῦθ' ἔνι καὶ τοὺς ἀξίους ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ τοὺς μὴ τοιούτους κριθέντας, ἐὰν ἀδίκως τι λάβωσιν, ἀφαιρεθῆναι, καὶ τὸ λοιπὸν ἐφ' ὑμῖν εἶναι πάνθ', ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, καὶ δοῦναι καὶ μή. ὡς μὲν τοίνυν οὐχὶ καλῶς οὗτος ἔχει καὶ δικαίως ὁ νόμος, οὔτ' ἐρεῖν οἴομαι Λεπτίνην οὔτ', ἐὰν λέγῃ, δεῖξαι δυνήσεσθαι· ἃ δὲ πρὸς τοῖς θεσμοθέταις ἔλεγε, ταῦτ' ἴσως λέγων παράγειν ὑμᾶς ζητήσει. ἔφη γὰρ ἐξαπάτης εἵνεκα παραγεγράφθαι τοῦτον τὸν νόμον, ἐὰν δ' ὃν
99 αὐτὸς ἔθηκε λυθῇ, τοῦτον οὐ τεθήσεσθαι. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ τούτου τοῦ νόμου λυθέντος τὸν παρεισενεχθέντα κύριον εἶναι σαφῶς ὁ παλαιὸς κελεύει νόμος, καθ' ὃν οἱ θεσμοθέται τοῦτον ὑμῖν παρέγραψαν, ἐάσω, ἵνα μὴ περὶ τούτου τις ἀντιλέγῃ μοι. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο εἶμι. ὅταν ταῦτα λέγῃ δήπου, ὁμολογεῖ μὲν εἶναι βελτίω καὶ δικαιότερον τόνδε τὸν νόμον ὃ τέθεικεν αὐτός, ὑπὲρ δὲ
100 τοῦ πῶς τεθήσεται ποιεῖται τὸν λόγον. πρῶτον μὲν τοίνυν εἰσὶν αὐτῷ κατὰ τοῦ παρεισφέροντος πολλοὶ τρόποι, δι' ὧν, ἂν μὴ βούληται θεῖναι τὸν νόμον, αὐτὸν ἀναγκάσει· ἔπειτ' ἐγγυώμεθ' ἡμεῖς, ἐγώ, Φορμίων, ἄλλον εἴ τινα βούλεται, θήσειν τὸν νόμον. ἔστι δὲ δήπου νόμος ὑμῖν, ἐάν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἢ βουλὴν ἢ δικαστήριον ἐξαπατήσῃ, τὰ ἔσχατα πάσχειν. ἐγγυώμεθα, ὑπισχνούμεθα. οἱ θεσμοθέται ταῦτα γραφόντων, ἐπὶ τούτοις τὸ πρᾶγμα
101 γιγνέσθω. μήθ' ὑμεῖς ποιήσητε μηδὲν ἀνάξιον ὑμῶν αὐτῶν, μήτ', εἴ τις φαῦλός ἐστι τῶν εὑρημένων τὴν δω- 488
ρεάν, ἐχέτω, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ τόνδε κριθήτω τὸν νόμον. εἰ δὲ ταῦτα λόγους καὶ φλυαρίας εἶναι φήσει, ἐκεῖνό γ' οὐ

98, 2. τοὺς ante μὴ om Ω. 3. ἀδίκως] δι^αι^κως Ω. 5. καὶ ante δοῦναι om Fιν. οὗτος om k. 7. δὲ τὰ πρὸς Fυ.

9. ἕνεκα k. 99, 4. ἡμῖν k, ἡμῖν FΤΩrsιυ. 101, 1. τεθείσεται Ω. 3. μὴ om ΣΤΩkrs. βούλοιτο k. 4. ἄλλον] μᾶλλον Τ. 5. δὲ om r. ἡμῖν k. 6. ἢ τὴν βούλην kr. 7. ἐξαπατήσειν ΤΩrs. 101, 1. ἄξιον s. 4. εἶναι supra versum F.

λόγος· αὐτὸς θέτω, καὶ μὴ λεγέτω τοῦτο, ὡς ἃ θήσομεν ἡμεῖς. κάλλιον δὲ σκόπου τὸν ὑφ' ὑμῶν κριθέντα καλῶς ἔχειν νόμον εἰσφέρειν, ἢ ἂν νῦν ἀφ' ἑαυτοῦ τίθησιν.

102 Ἐμοὶ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖ Λεπτίνης (καὶ μοι πρὸς Διὸς μηδὲν ὀργιαθῇς· ἐδὲν γὰρ φλαῦρον ἐρῶ σε) ἢ ἐκ ἀνεγνωκέναι τοὺς Σόλωνος νόμους ἢ ὑ συνιέναι. εἰ γὰρ ὁ μὲν Σόλων ἔθηκε νόμον ἐξεῖναι δοῦναι τἀ ἑαυτοῦ ᾧ ἂν τις βούληται, ἐὰν μὴ παίδες ὦσι γνήσιοι, ἐχ ἵν' ἀποστερήσῃ τοὺς ἐγγυτάτω γένει τῆς ἀρχιστείας, ἀλλ' ἵν' εἰς τὸ μέσον καταθεὶς τὴν ὠφέλειαν ἐφάμιλλον ποιήσῃ τὸ ποιεῖν

103 ἀλλήλοις εὖ, σὺ δὲ τἐναντίον εἰσενήνοχας μὴ ἐξεῖναι τῷ δήμῳ τῶν αὐτοῦ δοῦναι μηδενὶ μηδέν, πῶς σέ τις φήσει τοὺς Σόλωνος ἀνεγνωκέναι νόμους ἢ συνιέναι; ὃς ἔρημον ποιεῖς τὸν δῆμον τῶν φιλοτιμησομένων, προλέγων καὶ δεικνὺς ὅτι τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἀδ' ὁτιοῦν ἔσται πλέον.

104 καὶ μὴν κἀκεῖνος τῶν καλῶς δοκούντων ἔχειν νόμων Σόλωνός ἐστι, μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα, μηδ' ἂν ὑπὸ τῶν ἐκείνου τις ἀπὸ παίδων αὐτὸς· σὺ δὲ ποιεῖς, ἃ λέγεις κακῶς τοὺς τετελευτηκότας τῶν εὐεργετῶν, τῷ δεινὶ μεμφόμενος καὶ τὸν δεῖν' ἀνάξιον εἶναι φάσκων, ὧν ἐδὲν ἐκείνοις προσῆκεν. ἆρ' ἐ πολὺ τῶ Σόλωνος ἀποδατεῖς τῇ γνώμῃ;

105 Πάνυ τοίνυν σπουδῇ τις ἀπήγγειλέ μοι περὶ τῶ μηδενὶ δεῖν μηδὲν δίδόναι, μηδ' ἂν ὁτιῶν πράξῃ, τοιοῦτόν τι λέγειν αὐτοὺς παρεσκευάσθαι, ὡς ἄρ' οἱ Λακεδαιμόνιοι καλῶς πολιτευόμενοι καὶ Θηβαῖοι ἐδενὶ τῶν παρ' ἑαυτοῖς 489 διδόασι τοιαύτην ἐδεμίαν τιμήν· καίτοι καὶ παρ' ἐκείνοις τινές εἰσιν ἴσως ἀγαθοί. ἐμοὶ δὲ δοκῶσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες οἱ τοιοῦτοι λόγοι παροξυντικοὶ μὲν εἶναι πρὸς

---

v. l. 1. θέτω Ω. 2. ἔχειν νόμον καλῶς r. 3. ἀφ' omnes: ἐφ' f. 102, 2. πρὸς Διὸς om ΣΤ. 4. εἶ] ὅτῳ Ftv. 6. ἐγγυτάτω Σ Υhrs et γρ F: ἐγγύτατα τῷ ς. 103, 1. ἀλλήλοις r. 4. ποιῇ k. 104, 2. ὧν] τοῦ r. 4. τοὺς εὖ τ. Σ. 5. καὶ om r. 6. τῆς γνώμης γρ Σ. 105, 1. ἀπήγγειλε FTv et corr Σ, ἀπήγγειλε Ω, ἀπηγγελε s. 2. δεῖν μηδὲν] δεῖ μὴ δὲ s. 4. καὶ οἱ Θηβαῖοι k. 5. εὐδεμίαν τοιαύτην k. καὶ om ΥΩhrs. ἐκείνους ΤΩ. 6. δὴ ΤΩhr. ἃ om k.

τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πεῖσαι, ἢ μέντοι δίκαιοί γ' ἐσμέν. οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ', ὅτι Θηβαῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἡμεῖς ἔστε νόμοις ἔτ' ἔθεσι χρώμεθα τοῖς αὐ-
106 τοῖς οὔτε πολιτείᾳ. αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον, ὃ νῦν οὗτοι ποιήσουσιν, ἐὰν ταῦτα λέγωσιν, οὐκ ἔξεστι ποιεῖν παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαινεῖν νόμιμα ἐᾶν τὰ τῶν ἐκείνων, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἃ τῇ παρ' ἐκεί-νοις πολιτείᾳ συμφέρει, ταῦτ' ἐπαινεῖν ἀνάγκη καὶ ποιεῖν. εἶτα καὶ Λακεδαιμόνιοι τῶν μὲν τοιούτων ἀφεστᾶσιν, ἄλ-λαι δέ τινες παρ' ἐκείνοις εἰσὶ τιμαί, ἃς ἀπεύξαιτ' ἂν ἅπας
107 ὁ δῆμος ἐνταυθοῖ γενέσθαι. τίνες δ' εἰσὶν αὗται; τὰς μὲν καθ' ἕκαστον ἐάσω, μίαν δ', ἣ συλλαβοῦσα τὰς ἄλ-λας ἔχει, δίειμι. ἐπειδάν τις εἰς τὴν καλουμένην γερουσίαν ἐγγραφῇ παρασχὼν ἑαυτὸν οἷον χρή, δεσπότης ἐστὶ τῶν πολλῶν. ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι τῆς ἀρετῆς ἆθλον τῆς πολι-τείας κυρίῳ γενέσθαι μετὰ τῶν ὁμοίων, παρὰ δ' ἡμῖν ταύ-της μὲν ὁ δῆμος κύριος, καὶ ἀραὶ καὶ νόμοι καὶ φυλα-καὶ ὅπως μηθεὶς ἄλλος κύριος γενήσεται, ξέφανοι δὲ καὶ ἀτέλειαι καὶ σιτήσεις καὶ τοιαῦτά ἐστιν, ὧν ἄν τις ἀνὴρ
108 ἀγαθὸς ὢν τύχοι· καὶ ταῦτ' ἀμφότερα ὀρθῶς ἔχει καὶ τα-ναῖ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν. διὰ τί; ὅτι τὰς μὲν διὰ τῶν ὀλί-γων πολιτείας τὸ πάντας ἔχειν ἴσον ἀλλήλοις τὰς τῶν κοι-νῶν κυρίας ὁμονοεῖν ποιεῖ, τὴν δὲ τῶν "δήμων ἐλευθε- 490
ρίαν ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄμιλλα, ἣν ἐπὶ ταῖς παρὰ τῶ
109 δήμῳ δωρεαῖς πρὸς ἑαυτὸς ποιοῦνται, φυλάττει. καὶ μὴν περί γε τοῦ μηδὲν Θηβαίους μηδένα τιμᾶν, ἐκεῖν' ἂν ἔχειν εἰπεῖν ἀληθὲς οἶμαι. μεῖζον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Θηβαῖοι φρονοῦσιν ἐπ' ὠμότητι καὶ πονηρίᾳ ἢ ὑμεῖς ἐπὶ φιλαν-θρωπίᾳ καὶ τῷ τὰ δίκαια βέλεσθαι. μήτ' ὦν ἐκεῖνοί ποτε παύσαιντο, εἰ ἄρ' εὔξαρθαι δεῖ, τὼς μὲν ἑαυτὼς ἀγαθὸν

v. 3. οὐδ' ἔθεσιν οὔτε νόμοις *ks.* 106, 5. ταῦτ'] ταῦτ' ἢ *FΠt* et re *k.* 6. τοιούτων ἔθῶν ἀφ. *FTΩrstv.* 7. ἅπας] ἅπαξ *s.* 107, 3. εἰς om pr *F.* 6. ὑμῖν *Ftv.* 7. ἀραὶ] ἀρχαὶ *FΠrt* et *γρ k.* 8. δὲ] τε *F*, om *t.* 108, 1. τύχῃ corr *v.* 2. μὲν τῶν *δ. ΣTΩr.* 109, 2. τοῖ γε *ΣTΩkrs.* 4. οὐ φρονοῦσιν *γρ Σ.* 5. βουλεύεσθαι *s.* 6. αὐτοὺς *v.*

τι ποιοῦντας μήτε τιμῶντες μήτε θαυμάζοντες, τοὺς δὲ συγγενεῖς (ἴσε γὰρ ὃν τρόπον Ὀρχομενίους διέθηκαν) ὅτω μεταχειριζόμενοι, μήθ' ὑμεῖς τἀναντία τούτοις τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμῶντες, παρὰ δὲ τῶν πολιτῶν λόγῳ μετὰ τῶν
110 νόμων τὰ δίκαια λαμβάνοντες. ὅλως δ' οἶμαι τότε δεῖν τοὺς ἑτέρων ἐπαινεῖν νόμους καὶ ἔθη τοῖς ὑμετέροις ἐπιτιμῶντας, ὅταν ᾖ δεῖξαι βέλτιον ἐκείνους πράττοντας ὑμῶν. ὅτε δ' ὑμεῖς, καλῶς ποιοῦντες, καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τὴν ὁμόνοιαν καὶ κατὰ τἆλλα πάντα ἄμεινον ἐκείνων πράττετε, τοῦ χάριν ἂν τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἐθῶν ὀλιγωροῦντες ἐκεῖνα διώκοιτε; εἰ γὰρ καὶ κατὰ τὸν λογισμὸν ἐκεῖνα φανείη βελτίω, τῆς γε τύχης ἕνεκα, ᾗ παρὰ
111 ταῦτ' ἀγαθῇ κέχρησθε, ἐπὶ τούτων ἄξιον μεῖναι. εἰ δὲ δεῖ παρὰ πάντα ταῦτ' εἰπεῖν ὃ δίκαιον ἡγοῦμαι, ἐκεῖν' ἂν ἔγωγ' εἴποιμι. οὐκ ἔστι δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους οὐδὲ τοὺς Θηβαίων λέγειν ἐπὶ τῷ τοὺς ἐνθάδε λυμαίνεσθαι, οὐδὲ δι' ὧν μὲν ἐκεῖνοι μεγάλοι [τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας] εἰσί, κἂν ἀποκτεῖναι βούλεσθαι τὸν παρ' ἡμῖν τούτων τι κατασκευάσαντα, διὰ δ' ὧν ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος εὐδαίμων, ταῦθ' ὡς ἀνελεῖν δεῖ λεγόντων τινῶν ἐθέλειν ἀκούειν.

112 Ἔστι τοίνυν τις πρόχειρος λόγος, ὡς ἄρα καὶ παρ' ἡμῖν 491
ἐπὶ τῶν προγόνων πόλλ' ἀγάθ' εἰργασμένοι τινὲς οὐδενὸς ἠξιοῦντο τοιούτου, ἀλλ' ἀγαπητῶς ἐπιγράμματος ἐν τοῖς Ἑρμαῖς ἔτυχον· καὶ ἴσως τοῦθ' ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸ ἐπίγραμμα. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατὰ πόλλ' ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς
113 δὲ καὶ οὐ δίκαιον. εἰ μὲν γὰρ ἀναξίους εἶναί τις φήσει κά-

ρις ον

v. 2. ὀρχομενὸν ΣΤΩ. 3. τούτων F. 4. λόγω Ω.
110, 1. τὰ δίκαια om ΤΩ. 2. νόμους] τρόπους ΣΤΩr et γρ F. ἡμετέροις kr. 3. βέλτιον δεῖξαι ΤΩr. ἡμῶν k. 6. ἐθῶν αὐτῶν r. 7. διώκετε v. τὸν om s. 8. λογισμὸν] lacuna in pr Σ. 111, 2. ταῦτα πάντα k. ἐκεῖν' ἂν ἔγωγ' εἴποιμι ΣΤks, ἐκεῖνα ἂν ἔγωγ' εἴποιμι Ω, ἐκεῖνο ἔγωγ' ἂν εἴποιμι Ftv, ἐκεῖνό γε ἂν εἴποιμι ἔγωγε r. 6. βούλεσθε r, βούλησθε k. 7. ὑμῖν k, ἡμῶν ΣΤ. δι' ὧν δ' corr Ω. 8. ὑμῖν k, ἡμῶν Ω. ἂν ἐλεῖν r.
112, 1. Ἔστι] ἔτι s. 4. ἐτύγχανον Ftv. 113, 1. οὐδὲ ΣΤrsv.

κείνους τιμᾶσθαι, τίς ἄξιος, εἰπάτω, εἰ μήτε τῶν πρότερον μηδεὶς μήτε τῶν ὕστερον· εἰ δὲ μηδένα φήσει, συναγθεσθείην ἂν ἔγωγε τῇ πόλει, εἰ μηδεὶς ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ γέγονεν ἄξιος εὖ παθεῖν. καὶ μὴν εἴγε ὁμολογῶν ἐκείνους εἶναι σπουδαίους μὴ τετυχηκότας δείξει μηδενός, τῆς πόλεως ὡς ἀχαρίστου δήπου κατηγορεῖ. ἔστι δ' οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχοντα, ἀλλ' ὀλίγου δεῖν. ἀλλ' ἐπειδάν τις, οἶμαι, παυσαμένων ἐπὶ μὴ προσήκοντα πράγματα τοὺς λόγους μετα-
114 φέρῃ, δυσχερὴς ἀνάγκη φαίνεσθαι. ὡς δὲ τἀληθές τ' ἔχει καὶ δίκαιόν ἐστι λέγειν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. ἦσαν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλοὶ τῶν πρότερον σπουδαῖοι, καὶ ἡ πόλις ἡμῶν ἐτίμα καὶ τότε τοὺς ἀγαθούς· αἱ μέντοι τιμαὶ καὶ τἆλλα πάντα τὰ μὲν τότ' ἦν ἐπὶ τοῖς τόν' ἔθεσι, τὰ δὲ νῦν ἐπὶ τοῖς νῦν. πρὸς ὃ τί τοῦτο λέγω; ὅτι φήσαιμ' ἂν ἔγωγ' ἐκείνους ἐν ἕξει ὅτου παρὰ τῆς πόλεως εὐτυχεῖν,
115 ὧν ἠβουλήθησαν. τίνι χρώμενος τεκμηρίῳ; ὅτι Δυσιμάχῳ δωρεάν, ἐνὶ τῶν τότε χρησίμων, ἑκατὸν μὲν ἐν Εὐβοίᾳ πλέθρα γῆς πεφυτευμένης ἔδοσαν, ἑκατὸν δὲ ψιλῆς, ἔτι δ' ὀργυιὰς μνᾶς ἑκατόν, καὶ τέτταρας τῆς ἡμέρας δραχμάς. καὶ τοῦτων ψήφισμα ἔστιν Ἀλκιβιάδου, ἐν ᾧ ταῦτα 92
γέγραπται. τότε μὲν γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν καὶ γῆς εὐπόρει καὶ χρημάτων, νῦν δ' εὐπορήσει· δεῖ γὰρ ἅττα λέγειν καὶ μὴ βλασφημεῖν. καίτοι τίν' ἐκ ἂν οἴεσθε νῦν τὸ τρίτον μέρος τούτων ἀντὶ τῆς ἀτελείας ἑλέσθαι; Ὅτι τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τουτί. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

116. Ὅτι μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τοῖς προγόνοις ὑμῶν ἔθος ἦν τὰς χρήσεις τιμᾶν, δηλοῖ τὸ ψήφισμα τουτί· εἰ δὲ μὴ τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ ἡμεῖς νῦν, ἕτερόν τι τοῦτ' ἂν

v. 1. προτέρων ΣΩkrs. 2. ὑστέρων ΣΩks. 3. ἂν om Σ. τῇ πόλει om t. 5. δείξῃ ks. 8. ἐπὶ τὰ μὴ r. 114, 1. φαίνεσθαι] φέρεσθαι r. τ' om Frt. 115, 1. ἐβουλήθησαν v. 4. ἑκατὸν μνᾶς r. 5. χ. τῶν ψηφισμάτων r. 9. Ὅτι — λέγω om k, ταῦτ' om ΓΩrs. 10. λέγε om ΣΓΩkrs. 116, 2. ἡμῶν ἔθος k, om Ω. 3. οἱαπερ] ὥσπερ ΓΩ. ἡμεῖς F.

εἴη. εἰ τοίνυν μήτε Λυσίμαχον μήτ' ἄλλον μηδένα μηδὲν εὑρῆσθαι παρὰ τῶν προγόνων ἡμῶν συγχορήσαιμεν, τί μᾶλλον, οἷς ἔδομεν νῦν ἡμεῖς, διὰ τοῦτο δικαίως ἂν
17 ἀφαιρεθείημεν; ἃ γὰρ οἱ μὴ δόντες ἃ μὴ δοκεῖ δοῦναι εἶσιν ὕστερον εἰργασμένοι, ἀλλ' οἱ δόντες μέν, πάλιν δ' ὕστερον μηδὲν ἐγκαλοῦντες ἀφῃρημένοι. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει δεῖξαι κἀκείνους ὧν ἔδοσάν τῳ τι τοῦτ' ἀφῃρημένους, συγχωρῶ καὶ ὑμᾶς ταὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι, καίτοι τό γ' αἰσχρὸν ὁμοίως· εἰ δὲ μηδ' ἂν εἷς ἐν ἅπασι τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἔχοι δεῖξαι γεγονός, τίνος εἵνεκ' ἐφ' ἡμῶν πρῶτον καταδειχθῇ τοιοῦτον ἔργον;
18 Χρὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁρᾶν, ὅτι νῦν ὑμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους δικάσειν ἥκετε ὑχὶ τοὺς Λακεδαιμονίων οὐδὲ Θηβαίων, οὐδ' οἷς ποτ' ἐχρήσαντ' οἱ πρῶτοι τῶν προγόνων, ἀλλὰ καθ' οὓς ἔλαβον τὰς ἀτελείας ὃς ἀφαιρεῖται νῦν ὄνος τῷ νόμῳ, καὶ περὶ
ὧν ἂν νόμοι μὴ ὦσι, γνώμῃ τῇ δικαοτάτῃ κρινεῖν πα- 193
λῶς. τὸ τοίνυν τῆς γνώμης πρὸς ἅπαντα ἀνενέγκαντα
19 τὸν νόμον. ἆρ' ἔν δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς εὐεργέτας τιμᾶν; δίκαιον. τί δαί, ὃν ἂν θῶ τις ἄταξ, δίκαιον ἔχειν ἐᾶν; δίκαιον. ταῦτά τοίνυν αὐτοί τε πιστεύετε, ἵν' εὐορκῆτε, καὶ τοὺς προγόνους ὀρκίζεσθε ἐὰν μή τις φῇ ποιεῖν, καὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα λέγοντας παραδείγματα, ὡς ἄρ' ἐκεῖνοι μεγάλα εὖ παθόντες οὐδὲν ἐτίμησαν, καὶ πονηροὺς καὶ ἀπαιδεύτους ἡγεῖσθε εἶναι, πονηροὺς μὲν διότι καταψεύδονται τῶν προγόνων ὑμῶν ὡς ἀχαρίστων, ἀμαθεῖς δὲ διότι ἐκεῖνο ἀγνοοῦσιν, ὅτι εἰ τὰ μάλιστα τοιοῦθ' ὕστως εἶχεν, ἀρνεῖσθαι μᾶλλον ἢ λέγειν αὐτοῖς πρεπτὸν ἦν.
20 Οἶμαι τοίνυν καὶ τοῦτον τὸν λόγον Λεπτίνην ἐρεῖν, ὡς

117, 2. μὲν — ὕστερον] μὴ — ὑπὲρ r. 3. ἔχοι k. 5. ἡμᾶς Σk, ἡμᾶς ΤΩlrs. καίτοι τό γ'] καὶ τοιοῦτό γ' Σ. 6. μηδ' ἂν εἷς Σhrs: μηδεὶς ς. ἔχει tv. 7. εἶνεχ' ὑφ' k. πρώτων kstv. καταδειχθῇ ΣΤΩlr: καταδειχθείη ς. 118, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om k. 2. δικάσειν om Ω. 3. οὐδὲ τῶν Θηβαίων s, οὐδὲ τοὺς Θηβαίων Ftv. 6. οἱ νόμοι s. κρίνειν Πlst. 119, 1. ὑμῶν] οὖν krs et γρ Σ. 2. δαί] δὲ Ftv, δ' ΣΓΩkrs. 4. ἵν' εὐορκῆτε] εὐορκεῖτε T, εἰ εὐορκεῖτε Ωlv. 7. διότι καὶ ψεύδονται r. 8. ἡμῶν krs. 9. ὅτι] δ' ὅτι F.

τὰς εἰκόνας καὶ τὴν σίτησιν οὐκ ἀφαιρεῖται τῶν εἰληφότων ὁ νόμος, οὐδὲ τῆς πόλεως τὸ τιμᾶν τοὺς ὄντας ἀξίους, ἀλλ' ἔξαι καὶ χαλκοῦς ἱστάναι καὶ σίτησιν διδόναι καὶ ἄλλ' ὅ τι ἂν βούλησθε, πλὴν τούτου. ἐγὼ δ' ὑπὲρ ὧν μὲν τῇ πόλει καταλείπειν φήσει, τοσοῦτο λέγω, ὅτι ἄν, ὧν ἐδώκατέ τῳ πρότερόν τι, τοῦτ' ἀφέλησθε, καὶ τὰς ὑπολοίπους ἀπίστους ποιήσετε πάσας δωρεάς. τί γὰρ ἔσται πιστότερον, τὸ τῆς εἰκόνος ἢ τὸ τῆς σιτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας, ἣν
121 πρότερόν τισι δόντες ἀφῃρημένοι φανεῖσθε; ἔτι δ' εἰ μηδὲν ἔμελλε τοῦτ' ἔσεσθαι δυσχερές, οὐδ' ἐκεῖνο καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι, εἰς τοιαύτην ἄγειν ἀνάγκην τὴν πόλιν, δι' ἧς ἅπαντας ἐξ ἴσου τῶν αὐτῶν ἀξιώσει τοῖς τὰ μέγιστ' εὐεργετοῦσιν, ἢ μὴ τοῦτο ποιοῦσα χάριν τισὶν οὐκ ἀποδώσει. μεγάλων μὲν οὖν εὐεργεσιῶν ὄθ' ἡμῖν συμφέρει συμβαίνειν
122 πολλάκις καιρὸν οὔτ' ἴσως ῥᾴδιον αἰτίῳ γενέσθαι· μετρίων δὲ καὶ ὧν ἐν εἰρήνῃ τις καὶ πολιτείᾳ δύναιτ' ἂν ἐφικέ- 491
σθαι, εὐνοίας δικαιοσύνης ἐπιμελείας, τῶν τοιούτων, καὶ συμφέρειν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χρῆναι διδόναι τὰς τιμάς. δεῖ τοίνυν μεμερίσθαι καὶ τὰ τῶν δωρεῶν, ἵν' ἧς ἂν ἄξιος ὢν ἕκαστος φαίνηται, ταύτην παρὰ τοῦ δήμου λαμβάνῃ τὴν
123 δωρεάν. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν γε τοῖς εὑρημένοις τὰς τιμὰς καταλείπειν φήσει, οἱ μὲν ἁπλᾶ πάνυ καὶ δίκαι' ἂν εἴποιεν, πάνθ', ὅσα τῶν αὐτῶν ἕνεκ' αὐτοῖς ἔδοτ' εὐεργεσιῶν, ἀξιοῦντες ἔχειν, οἱ δὲ φενακίζειν τὸν ὡς καταλείπεται λέγοντά τι αὐτοῖς. ὁ γὰρ ἄξια τῆς ἀτελείας εὖ πεποιηκέναι δόξας καὶ ταύτην παρ' ὑμῶν λαβὼν τὴν τιμὴν μόνην, ἢ ξένος ἢ καί τις πολίτης, ἐπειδὰν ἀφαιρεθῇ ταύτην, τίν' ἔχει λοιπὴν δωρεάν, Λεπτίνη; οὐδεμίαν δήπου. μὴ τοίνυν διὰ

η

v. 1. σίτισιν k, σίτισιν Ω. 2. τῆς] τὸ τῆς F. 3. ἔσται ΣΩ, ἐξέσται ἔσται r: ἐξέσται ς. καὶ ante χαλκοῦς om ΣΥΩkrs. 4. μὲν om ks. 5. καταλιπεῖν FΥΩrtv. φησὶ krs. τοσοῦτον Ftv. ὅτι] ὅτ' ΣΥΩkrs. 7. ποιήσητε k. 8. τὸ ante τῆς σιτήσεως om ks. 121, 3. ἀνάγκην ἄγειν ks. ἧς] ἧς ἢ ς. 4. ἀξιώσει k. 6. ὑμῖν k. 122, 1. ῥᾴδιον om pr k. 2. ὧν ἂν ἐν Σs. 6. λαμβάνοι k. 123, 2. καταλείπειν Σks: καταλιπεῖν ς. φησὶ ks. 4. τὸν] αὐτὸν ks. καταλείπεσθαι FΥΩrtv. τί λέγοντα F. 6. ἡμῶν k, 8. λεπτίνης t, δήπου in mg Σ.

μὲν τῷ τῶνδε κατηγορεῖν ὡς φαύλων ἐκείνης ἀφαιρῶ, δὲ ἃ δ' αὖ καταλείπειν ἐκείναις φήσεις, τούσδε, ὃ μόνον λε-
124 βόντας ἔχουσι, τοῦτ' ἀφέλη. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ ᾧ τῶν πάντων ἀδικήσομέν τινα μείζονα ἢ ἐλάττονα, δεινόν ἐστιν, ἀλλ' εἰ τὰς τιμάς, αἷς ἂν ἀντευποιήσωμέν τινας, ἅπασας καταξήσομεν· ἀδ' ὁ πλείστος ἔμοιγε λόγος περὶ τῆς ἀτελείας ἐστίν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πονηρὸν ἔθος τὸν νόμον εἰσάγειν καὶ τοιοῦτον, δι' ὃ πάντ' ἄπιστα ὅσα ὁ δῆμος δίδωσιν ἔσται.
125 Ὃν τοίνυν κακουργότατον οἴονται λόγον εὑρηκέναι πρὸς τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πείσαι, βέλτιόν ἐστι προειπεῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. ἐρῶσι γὰρ ὅτι ταῦθ' ἱερῶν ἐστιν ἅπαντα τἀναλώματα, αἱ χορηγίαι καὶ αἱ γυ- 495
μνασιαρχίαι· δεινὸν ἔν, εἰ τῶν ἱερῶν ἀτελής τις ἀφεθήσεται. ἐγὼ δὲ τὸ μέν τινας, οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν, ἀτελεῖς εἶναι τούτων δίκαιον ἡγοῦμαι, ὃ δὲ νῦν οὗτοι ποιήσουσιν,
126 ἐὰν ἄρα ταῦτα λέγωσι, τοῦτ' εἶναι δεινὸν νομίζω. εἰ γὰρ ἃ κατὰ μηδὲν ἄλλον ἔχουσι τρόπον δεῖξαι δίκαιον ὑμᾶς ἀφελέσθαι, ταῦτ' ἐπὶ τῷ τῶν θεῶν ὀνόματι ποιεῖν ζητήσουσι, πῶς ἂν ἀσεβέστατον ἔργον καὶ δεινότατον πράξωσιν; χρὴ γάρ, ὡς ἐγὼν ἐμοὶ δοκεῖ, ὅσα τις πράττει τοὺς θεοὺς ἐπιφημίζων, τοιαῦτα φαίνεσθαι οἷα μηδ' ἂν ἐπ' ἀνθρώπου πραχθέντα πονηρὰ φανείη. ὅτι δ' οὐκ ἔχει ταὐτὸν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν καὶ λειτουργιῶν, ἀλλ' ὅτοι τὸ τῶν λειτουργιῶν ὄνομα ἐπὶ τὸ τῶν ἱερῶν μεταφέροντες ἐξαπατᾶν
127 ζητοῦσι, Λεπτίνην ὑμῖν αὐτὸν ἐγὼ παρασχήσομαι μάρτυρα. γράφων γὰρ ἀρχὴν τῷ νόμῳ „Λεπτίνης εἶπε" φησίν, „ὅπως ἂν οἱ πλεῖστοι λειτουργῶσιν, ἀτελὴς μηδένα

v. 1. τῶνδε] τούτων ks. 2. καταλείπειν Xks: καταλιπεῖν r. 124, 1. δ'] οὐδ' Λ. 2. τινα ἢ μείζονα krs. 3. εἰ] εἰς s. ἂν om Fk. ἀντευποιήσομεν Fks. 5. μὴ om ΣΓΩ. 6. τοιοῦτο k. ἅπιστα post δίδωσιν ponunt Fltv. 125, 3. γὰρ om Γ Λltv. 4. τἀναλώματα Λkr: τὰ ἀναλώματα s. γυμνασίαι Σ. 5. τις ἀτελὴς Γlkr. 126, 5. γοῦν] νῦν t, om F. ἔμοιγε Fltv. ὅσα] πάνθ' ὅσα Fltv. 7. ἐστ' αὐτὸ pr Σ, ἔστι ταυτὸ Λltv. 8. λειτουργῶν ΓΩ. οὗτοι] ὅτι v. 10. αὐτὸν ὑμῖν Κ.

127, 1. γὰρ τὴν ἀρχὴν Reiskius. 2. ὅπως Σ, ὅπου Λt et corr Γ. λειτουργήσωσιν rs, λειτουργήσωσι καὶ k. ἀτελὴς s.

εἶναι πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος." καίτοι εἰ ἦν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταὐτὸ καὶ λειτουργιῶν, τί τοῦτο μαθὼν προσέγραψεν; οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀτέλεια τῶν γ' ἱερῶν ἐστὶ δεδομένη. ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, λαβέ μοι πρῶτον μὲν τῆς στήλης τὰ ἀντίγραφα, εἶτα τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου. λέγε.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΣΤΗΛΗΣ.

128 Ἀκούετε τῶν ἀντιγράφων τῆς στήλης, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι κελευόντων πλὴν ἱερῶν. Λέγε δὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου.

ΝΟΜΟΣ.

Καλῶς· κατάθες. Γράψας, ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδέν' εἶναι ἀτελῆ, προσέγραψε πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. τίνος εἵνεκ', εἴγε τὸ τῶν ἱερῶν τέλος ἐστὶ λειτουργεῖν; αὐτὸς γὰρ οὑτωσὶ τἀναντία
129 τῇ στήλῃ γεγραφώς, ἂν τοῦτο λέγῃ, φανήσεται. ἡδέως δ' ἂν ἔγωγ' ἐροίμην Λεπτίνην, τίνος αὐτοῖς τὴν ἀτέλειαν ἢ σὺ νῦν καταλείπειν φήσεις ἢ ἐκείνους τότε δοῦναι, τὰς λειτουργίας ὅταν εἶναι φῇς ἱερῶν. τῶν μὲν γὰρ εἰς τὸν πόλεμον πασῶν εἰσφορῶν καὶ τριηραρχιῶν ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων οὐκ εἰσὶν ἀτελεῖς· τῶν δὲ λειτουργιῶν, εἴπερ εἰσὶν
130 ἱερῶν, οὐδ' ἔχουσιν. ἀλλὰ μὴν γέγραπταί γ' ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι. τίνος; ἢ τοῦ μετοικίου; τοῦτο γὰρ λοιπόν. οὐ δήπου, ἀλλὰ τῶν ἐγκυκλίων λειτουργιῶν, ὡς ἥ τε στήλη δηλοῖ καὶ σὺ προσδιώρισας ἐν τῷ νόμῳ καὶ μαρτυρεῖ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ χρόνος γεγονώς, ἐν ᾧ τοσούτῳ τὸ πλῆθος ὄντι οὔτε φυλὴ πώποτ' ἐνεγκεῖν ἐτόλμησεν οὐδεμία οὐδένα τῶν ἀπ' ἐκείνων χορηγὸν οὔτ' ἐνέχθεις αὐτοῖς ἄλλος οὐδεὶς ἀντιδοῦναι. οἷς οὐκ ἀκουστέον ἂν ἐναντία τολμᾷ λέγειν.

131 Ἔτι τοίνυν ἴσως ἐπισύροντες ἐροῦσιν ὡς Μεγαρεῖς

v. 7. ἀντίγραφον k. 128, 5. ἂν ὅπως r. 6. ἀτελῆ post προσέγραψεν ponunt ΣΥΩr. 8. αὐτὰ F, αὐτὰ v. οὑτωσὶ k. 129, 1. ταῦτα krs. 3. καταλείπειν Σks; καταλιπεῖν ς. 6. δέ γε λ. Ftv. 130, 1. εἶναι αὐτοὺς ks. 4. προώρισας kr. 6. ἐκείνου ks. 7. χορηγῶν corr v. ἐνεχθεῖσιν Ftv. 8. τολμᾷ om r.

καὶ Μεσσήνιοί τινες εἶναι φάσκοντες ἔπειτ' ἀτελεῖς εἰσὶν ἁθρόοι, παμπληθεῖς ἄνθρωποι, καί τινες ἄλλοι δοῦλοι καὶ μαστιγίαι, Λυκίδας καὶ Διονύσιος, καὶ τοιούτους τινὰς ἐξειλεγμένοι. ὑπὲρ δὴ τούτων ὡδὶ ποιήσατε, ὅταν ταῦτα λέγωσιν· κελεύετε, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσι πρὸς ὑμᾶς, τὰ ψηφίσματα ἐν οἷς ἀτελεῖς εἰσὶν οὗτοι δεῖξαι. οὐ γάρ ἐστ' οὐ- 497
δεὶς ἀτελὴς παρ' ὑμῖν, ὅτῳ μὴ ψήφισμα ἢ νόμος δέδωκε
32 τὴν ἀτέλειαν. πρόξενοι μέντοι πολλοὶ διὰ τῶν πολιτευομένων γεγόνασι παρ' ὑμῖν τοιοῦτοι, ὧν εἷς ἐστὶν ὁ Λυκίδας. ἀλλ' ἕτερον πρόξενόν ἐστ' εἶναι καὶ ἀτέλειαν εὑρῆσθαι. μὴ δὴ παραγόντων ὑμᾶς, μηδ', ὅτι δοῦλος ὢν ὁ Λυκίδας καὶ Διονύσιος καί τις ἴσως ἄλλος διὰ τοὺς μισθοῦ τὰ τοιαῦτα γράφοντας ἑτοίμως πρόξενοι γεγόνασι, διὰ τοῦθ' ἑτέρους ἀξίους καὶ ἐλευθέρους καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίους, ἃς ἔλαβον δικαίως παρ' ὑμῶν δωρεάς, ἀφελέσθαι ζητούν-
33 των. πῶς γὰρ οὐχὶ καὶ κατὰ τοῦτο δεινότατ' ἂν πεπονθὼς ὁ Χαβρίας φανείη, εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσει τοῖς τὰ τοιαῦτα πολιτευομένοις τὸν ἐκείνου δοῦλον Λυκίδαν πρόξενον ὑμέτερον πεποιηκέναι, ἀλλ' εἰ καὶ διὰ τοῦτον πάλιν τῶν ἐκείνῳ τι δοθέντων ἀφέλοιντο, καὶ ταῦτ' αἰτίαν λέγοντες ψευδῆ; οὐ γάρ ἐστιν οὔθ' οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πρόξενος ὢν ἀτελής, ὅτῳ μὴ διαῤῥήδην ἀτέλειαν ἔδωκεν ὁ δῆμος, τούτοις δ' οὐκ ἔδωκεν, οὐδ' ἔξουσιν οὗτοι δεικνύναι, λόγῳ δ' ἂν ἀναισχυντῶσιν, οὐχὶ καλῶς ποιήσουσιν.

34 Ὃ τοίνυν μάλιστα πάντων οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φυλάξασθαι, τοῦτ' εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ γάρ τις πάνθ', ὅσα Λεπτίνης ἐρεῖ περὶ τοῦ νόμου διδάσκων ὑμᾶς ὡς καλῶς κεῖται, συγχωρήσειεν ἀληθῆ λέγειν αὐτόν, ἕν γ' αἰσχρὸν οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο ἀναιρεθείη, ὃ συμβή-

v. 2. ἁθρόοι F: ἀθρόοι ς. παμπλήθεις s. 4. ποιήσασθ' Ω. παραγ
6. δεικνύναι Ftv. 132, 2. κυλίδας pr Ω. 4. πραττόντων F, πραττόντων t. 5. κυλίδας Ω, καὶ ὁ διον. Ftv. ἄλλος ἴσως Ftv. τοὺς] τοῦ s. 8. ὑμῖν ks. 133, 2. ἐξαρκέσει ΣΥΩs, ἐξαρκέσῃ r, ἐξαρκέσοι k: ἐξαρκέσειε ς. 6. οὔθ' om k, 7. μὴ om ks. 8. δ' οὐ δέδωκεν οὐδ' ΥΩr, δ' οὔτ' ἔδωκεν οὔθ' ks. 9. οὐ kr,

σεται διὰ τοῦ νόμου κυρίου γενομένου τῇ πόλει. τί οὖν τοῦτ' ἔστιν; τὸ δοκεῖν ἐξηπατηκέναι τοὺς ἀγαθόν τι ποιήσαντας.
135 Ὅτι μὲν τοίνυν τοῦτο ἔν τι τῶν αἰσχρῶν ἐστί, πάντας ἂν 498
ἡγοῦμαι φῆσαι, ὅσῳ δ' ὑμῖν αἴσχιον τῶν ἄλλων, ἀκούσατέ μου. ἔστιν ὑμῖν νόμος ἀρχαῖος, τῶν καλῶς δοκούντων ἔχειν, ἐάν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἐξαπατήσῃ, κρίνειν, κἂν ἁλῷ, θανάτῳ ζημιοῦν. εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐφ' ᾧ τοῖς ἄλλοις θάνατον ζημίαν ἐτάξατε, τοῦτ' αὐτοὶ ποιοῦντες φανήσεσθε; καὶ μὴν πάντα μὲν εὐλαβεῖσθαι δεῖ ποιεῖν τὰ δοκοῦντα καὶ ὄντ' αἰσχρά, μάλιστα δὲ ταῦτ' ἐφ' οἷς τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς τις ἔχων ὁρᾶται· οὐδὲ γὰρ ἀμφισβήτησις καταλείπεται τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν, ἃ πονηρὰ αὐτὸς ἔκρινεν εἶναι πρότερον.
136 Ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο εὐλαβεῖσθαι δεῖ, ὅπως μηδὲν ὧν ἰδίᾳ φυλάξαισθ' ἄν, τοῦτο δημοσίᾳ ποιοῦντες φανήσεσθε. ὑμῶν τοίνυν οὐδ' ἂν εἷς οὐδὲν ὧν ἰδίᾳ τινὶ δοίη, τοῦτ' ἀφέλοιτο πάλιν, ἀλλ' οὐδ' ἐπιχειρήσειεν ἄν. μὴ τοίνυν μηδὲ δημοσίᾳ τοῦτο ποιήσητε, ἀλλὰ κελεύετε τούτους
137 τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τοῦ νόμου, εἴ τινα τῶν εὑρημένων τὴν δωρεὰν ἀνάξιον εἶναί φασιν ἢ μὴ πεποιηκότα ἐφ' οἷς εὕρετο ἔχειν, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἐγκαλοῦσί τινι, γράφεσθαι κατὰ τὸν νόμον ὃν παρεισφέρομεν νῦν ἡμεῖς, ἢ θέντων ἡμῶν, ὥσπερ ἐγγυώμεθα καὶ φαμὲν θήσειν, ἢ θέντας αὐτούς, ὅταν πρῶτον γένωνται νομοθέται. ἔστι δ' ἑκάστῳ τις αὐτῶν, ὡς ἔοικεν, ἐχθρός, τῷ μὲν Διόφαντος, τῷ δ' Εὔβου-
138 λος, τῷ δ' ἴσως ἄλλος τις. εἰ δὲ τοῦτο φεύξονται καὶ μὴ ἐθελήσουσι ποιεῖν, σκοπεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰ καλῶς ὑμῖν ἔχει, ἃ τούτων ἕκαστος ὀκνεῖ τοὺς ἐχθροὺς ἀφαι- 499

135, 1. ἔν τι τοῦτο ks. 2. τῶν ἄλλων αἴσχιον Ftv. 3. νόμος ὑμῖν ξ, νόμος ἡμῖν k. καλῶς τῶν Σ. 6. θάν. τὴν ζημίαν Ftv.
7. αὐτοὶ F, αὐτὸ Σ, αὐτὸ ΤΩ. 10. οὐδὲ F, οὔτε ΤΩ. ἀμφ. ἔτι καταλείπεται Ftv. 11. π. τις αὐτὸς Fkstv. 136, 2. ἰδίᾳ] εἰδυῖα s. ποιοῦντες om s. 3. οὐδὲν om F. εἰδυῖα s. 5. ποιήσετε r. τούτους om F. 137, 3. ὁτιοῦν] τι r. 4. τῶν om s. ὅπερ εἰσφέρομεν ks. 138, 2. θελήσουσι ks.

ρύμενος ὀφθῆναι, ταῦθ' ὑμᾶς τὰς εὐεργέτας ἀφῃρημένους φαίνεσθαι, καὶ τὰς εὖ τι πεποιηκότας ὑμᾶς, οἷς οὐδεὶς ἂν ἐγκαλέσαι, νόμῳ τὰ δοθέντ' ἀπολωλεκέναι δι' ὑμῶν ἀθρόους, παρόν, εἴ τις ἄρ' ἐστὶν ἀνάξιος, εἷς ἢ δύο ἢ πλείους, γραφῇ· διὰ τούτων ταὐτὸ τοῦτο παθεῖν κατ' ἄνδρα κριθέντας. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὑπολαμβάνω ταῦτα καλῶς ἔχειν οὐδέ γ' ἀξίως ὑμῶν. [σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο.]

139 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε ἀποστατέον τῷ λόγῳ, ὅτι τῆς μὲν ἀξίας, ὅτε ἐδώκαμεν, ἦν δίκαιον τὴν ἐξέτασιν λαμβάνειν, ὅτε τούτων οὐδεὶς ἀντεῖπε, μετὰ ταῦτα δ' ἐᾶν, εἴ τι μὴ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν ὕστερον κακόν. εἰ δ' οὗτοι τοῦτο φήσουσι (δεῖξαι μὲν γὰρ οὐχ ἕξουσι), δεῖ κακολασμένους αὐτοὺς παρὰ τἀδικήματα φαίνεσθαι. εἰ δὲ μηδενὸς ὄντος τοιοῦτο τὸν νόμον ποιήσετε κύριον, δόξετε φθονήσαντες,
140 οὐχὶ πονηρὸν λαβόντες ἀφῃρῆσθαι. ἔξι δὲ πάντα μὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὅσα ἔξιν ὀνείδη φευκτέον, τοῦτο δὲ πάντων μάλιστα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι παντάπασι φύσεως πακίας σημεῖόν ἐστιν ὁ φθόνος, καὶ οὐκ ἔχει πρόφασιν δι' ἣν ἂν τύχοι συγγνώμης ὁ τοῦτο πεπονθώς. εἶτα καὶ ὁδ' ἔξιν ὄνειδος, ὅτι πορρωτέρω ἐστὶν ἡ πόλις ἡμῶν ἢ τῶ φθονερὰ δοκεῖν εἶναι, πάντων ἀπέχεσα τῶν αἰσχρῶν.
141 τεκμήρια δ' ἡλίκα τέτε, θεωρήσατε. πρῶτον μὲν μόνοι τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἐπὶ τοῖς τελευτήσασι δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγες ἐπιταφίες, ἐν οἷς κοσμεῖτε τὰ 500 τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα. καίτοι τοῦτ' ἐξὶ τὸ ἐπιτήδευμα ζηλώντων ἀρετήν, ἐ τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τιμωμένοις φθονέν-

v. 1. ὑμεῖς Ω, ἡμᾶς k. τοὺς om Ω. 3. ἂν om k.
4. ἀθρόους F: ἀθρόους ς. 5. γραφῇ post ταὐτὸ ponunt ks, γράφει r. κριθέντα Σrs. 139, 1. ἐκεῖνο k. 2. ὅτε] τότε ὅτε r. τὴν ἐξέτασιν ἦν δίκαιον Fτν. 5. οὐκ ἔχουσι Σ. 6. παρ' αὐτὰ τἀδ. Fkstv. 140, 2. ὅσα ἐστὶν om ΣΩr. τὰ ὀνείδη krs. δὲ τοῦτο r.
3. φύσει Ω et corr T, πονηρᾶς φύσεως καὶ v. 4. οὐχ ἕξει k.
6. οὐδ' ΣΩr, οὐκ ks: οὐδὲν ς. παρρωτέρου Σ. ὑμῶν ks.
141, 1. μὲν γὰρ μ. Fτν. 2. ἁπάντων ΣΤΩ: πάντων ς. δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους γρ F, δημοσίᾳ τὰς ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους Fτν, δήμοσίᾳ ταφὰς ποιεῖτε καὶ λόγους s, ταφὰς ποιεῖτε δημοσίᾳ καὶ λόγους k, δημοσίᾳ καὶ ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσίαις ποιεῖτε λόγους ΣΤΩr.

των. εἶτα μέγιστας δίδοτε ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου δωρεὰς τοῖς τὰς γυμνικὰς νικῶσιν ἀγῶνας τοὺς στεφανίτας, καὶ οὐχ ὅτι τῇ φύσει τούτων ὀλίγοις μέτεξιν ἐρθονήσατε τοῖς ἔχουσιν, οὐδ' ἐλάττους ἐνείματε τὰς τιμὰς διὰ ταῦτα. πρὸς δὲ τούτοις τοιούτοις ὄσιν οὐδεὶς πώποτε τὴν πόλιν ἡμῶν εὖ ποιῶν δοκεῖ νικῆσαι· τοσαύτας ὑπερβολὰς τῶν δωρεῶν,
142 αἷς ἀντευποιεῖ, παρέσχηται. ἔστι τοίνυν πάντα ταῦτ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαιοσύνης ἀρετῆς μεγαλοψυχίας ἐπιδείγματα. μὴ τοίνυν, δι' ἃ πάλαι παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἡ πόλις εὐδοξεῖ, ταῦτ' ἀνέλητε νῦν· μηδ' ἵνα Λεπτίνης ἰδίᾳ τισίν, οἷς ἀηδῶς ἔχει, ἐπηρεάσῃ, τῆς πόλεως ἀφέλησθε καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἣν διὰ παντὸς αἰεὶ τῷ χρόνῳ δόξαν πέπτησθε καλήν· μηδ' ὑπολαμβάνετε εἶναι τὸν ἀγῶνα τόνδε ὑπὲρ ἄλλου τινὸς ἢ τῷ τῆς πόλεως ἀξιώματος, πότερον αὐτὸ δεῖ σῶν εἶναι καὶ ὅμοιον τῷ προτέρῳ, ἢ μεθεστάναι καὶ λελυμάνθαι.
143 Πολλὰ δὲ θαυμάζων Λεπτίνου κατὰ τὸν νόμον ἓν μάλιστα τεθαύμακα πάντων, εἰ ἐκεῖνο ἠγνόηκεν, ὅτι ὥσπερ ἄν, εἴ τις μεγάλας τὰς τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων τάττοι, ἓν ἂν αὐτός γε ἀδικεῖν παρεσκευάσθαι δόξαι, ὅστις, ἂν τις ἀναιρῇ τὰς τιμὰς τῶν εὐεργεσιῶν, ἐνθὲν αὐτὸς ποιεῖν ἀγαθὸν παρεσκευάσθαι δόξει. εἰ μὲν τοίνυν ἠγνόησε ταῦτα (γένοιτο γὰρ ἄν καὶ τοῦτο), αὐτίκα δηλώσει "συγ- 501
χωρήσεται γὰρ ὑμῖν λῦσαι, περὶ ὧν αὐτὸς ἥμαρτεν. εἰ δὲ φανήσεται σπεδάζων καὶ διατεινόμενος κύριον ποῆσαι τὸν νόμον, ἐγὼ μὲν ἃ ἔχω πῶς ἐπαινέσω, φέγειν δ'
144 ἃ βέλομαι. μηδὲν ἂν φιλονείκει Λεπτίνῃ μηδὲ βιάζε ταῦτον, δι' ἃ μήτ' αὐτὸς δόξεις βελτίων εἶναι μήθ' οἱ πεισθέντες σοι, ἄλλως τε καὶ γεγενημένοι σοι τῷ ἀγῶνος ἀκιν-

v. 2. ἀγῶνας νικῶσι Ftv. 3. μέτεστιν ὀλίγοις ΣΠῆ.
142, 1. ἀντ' εὐ ποιῇ s. παρέσχηται r. ἅπαντα Ftv. ταῦτα ante πάντα ponunt ks. 4. εὐδόξει k. ἀνέλετε r. 5. ἵνα ἐπηρεάσοι k. 6. ἀφελέσθαι r. 9. αὐτὸν r. σῶν s. 10. μεθιστάναι rt. 143, 1. τὸν om s. 2. π. καὶ εἰ r. 3. τὰς om k.
5. εὐεργετῶν Ftv. οὐδὲν ἂν αὐτὸς Fs. 9. ὑπερδιατεινόμενος Ftv. ποιεῖν ΣΤΠῆ. 144, 1. τοιοῦτον δὲ ΣΤΩ, τοῦτον μηδὲν δ' ἐ τοιοῦτον μηδὲν δ' s. 2. δόξῃς ks. εἶναι βελτίων Ftv.

δύνω. διὰ γὰρ τὸ τελευτῆσαι Βάθιππον τὸν τούτου πατέρα Ἀφεψίωνος, ὃς αὐτὸν ἔτ' ὄντα ὑπεύθυνον ἐγράψατο, ἐξῆλθον οἱ χρόνοι, καὶ νυνὶ περὶ αὐτοῦ τῶ νόμω πᾶς ἐστὶν ὁ λόγος, τούτῳ δ' οὐδεὶς ἐστι κίνδυνος.

145 Καίτοι καὶ τοῦτ' ἀκούω σε λέγειν, ὡς ἆρα τρεῖς σέ τινες γραψάμενοι πρότεροι τοῦδε οὐκ ἐπεξῆλθον. εἰ μὲν οὖν ἐγκαλῶν αὐτοῖς λέγεις ὅτι σε οὐ κατέῳσαν εἰς κίνδυνον, φιλοκινδυνότατος εἶ πάντων ἀνθρώπων· εἰ δὲ τεκμήριον ποιῇ τοῦ τὰ δίκαια εἰρηκέναι, λίαν εὔηθες ποιεῖς. τί γὰρ εἶναι τούτου βελτίων ἔοικ' ὁ νόμος, εἴ τις ἢ τετελεύτηκε τῶν γραψαμένων πρὶν εἰσελθεῖν, ἢ πεισθεὶς ὑπὸ σοῦ διεγράψατο, ἢ καὶ ὅλως ὑπὸ σοῦ παρεσκευάσθη; ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ λέγειν καλόν.

146 Ἥιρηνται δὲ τῷ νόμῳ σύνδικοι, καὶ μάλιστ' οἱ δεινοὶ λέγειν ἄνδρες, Λεωδάμας Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀριστοφῶν Ἀζηνιεὺς καὶ Κηφισόδοτος ἐκ Κεραμέων καὶ Λεινίας Ἐρχιεύς· ἃ δὴ πρὸς τούτους ὑπολαμβάνοιτ' ἂν εἰκότως, ἀκούσατε, καὶ σκοπεῖτε ἂν ὑμῖν δίκαια φαίνηται. πρῶτον μὲν πρὸς Λεωδάμαντα. οὗτος ἐγράψατο τὴν Χαβρίου δωρεάν, ἐν ᾗ τοῦτ' ἔνεστι τὸ τῆς ἀτελείας τῶν ἐκείνῳ τι δοθέντων," καὶ πρὸς 502
147 ὑμᾶς εἰσελθὼν ἡττήθη· οἱ νόμοι δὲ οὐκ ἐῶσι δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῶν αὐτῶν οὔτε δίκας οὔτ' εὐθύνας οὔτε διαδικασίαν, οὔτ' ἄλλο τοιοῦτ' ἐξεῖναι. χωρὶς δὲ τούτων ἀτοπώτατον ἂν πάντων συμβαίη, εἰ τότε μὲν τὰ Χαβρίου παρ' ὑμῖν ἔργα μείζον ἴσχυε τῶν Λεωδάμαντος λόγων, ἐπειδὴ δὲ ταῦτά τε ὑπάρχει καὶ τὰ τῶν ἄλλων εὐεργετῶν προσγέγονε, τηνικαῦτα σύμπαντα ταῦτα ἀσθενέστερα τῶν τά-
148 τε λόγων γένοιτο. καὶ μὴν πρός γε Ἀριστοφῶντα πολλὰ καὶ δίκαι' ἂν ἔχειν εἰπεῖν οἶμαι. οὗτος εὗρετο τὴν δωρεὰν

v. 1. τετελευτηκέναι *ks*. τούτου *Σr*. 2. ἀψεφίωνος *kstu*, ἀψεφίωνος *Ω*, ἀφεφιῶνος *r*. αὐτὸς *t*. 3. οἱ τῆς ψήφου χρόνοι *Ftv*. ὢν *Ftv*. 4. τούτωι *P*, τούτου *γρ. Σ*. δ' om *F*.

145, 1. τρὶς *ks*. 2. οὖν] τοίνυν *ΣΤΩkrs*. 4. εἰ post ἀνθρώπων ponunt *Ftv*. 5. λίαν ἂν εὔηθες *TΩr*. 6. ἕνεκα *ks*.

146, 2. ἀξηνιεὺς *FΣΤΩrtu*, ἀξιωνεὺς *k*, ἀζηνεὺς *s*. 3. ἀρχιεύς *rt*.

147, 3. τοιοῦτ' οὐδὲν *ΣΤΩ*, οὐ δὲν τοιοῦτον *s*; ceteri τοιοῦτον οὐδέν

παρ' ὑμῖν, ἐν. ἦ τοῦτ' ἐνῆν. καὶ ὁ τοῦτ' ἐπιτιμῶ· δεῖ γὰρ ἐφ' ὑμῖν εἶναι διδόναι τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν οἷς ἂν βούλησθε. ἀλλ' ἐκεῖνό γε οὐκ δίκαιον εἶναί φημι, τὸ ὅτε μὲν τούτῳ ταῦτ' ἔμελλεν ὑπάρχειν λαβόντι μηδὲν ἡγεῖσθαι δεινόν, ἐπειδὴ δ' ἑτέροις δέδοται, τηνικαῦτ' ἀγανακτεῖν καὶ πεί-
149θειν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. καὶ μὴν καὶ Γελάρχῳ πέντε τάλαντ' ἀποδοῦναι γέγραφεν οὗτος ὡς παράσχοντι τοῖς ἐν Πειραιεῖ τῷ δήμῳ, καὶ καλῶς ἐποίει. μὴ τοίνυν, ἃ μὲν ἦν ἁμάρτυρα, ταῦτ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου προφάσει διὰ σοῦ διδόσθω, ὧν δ' αὐτὸς ὁ δῆμος μαρτυρίας ἔσχεν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγράψας καὶ πάντες συνίσασι, ταῦτ' ἀφελέσθαι παραίνει· μηδ' ὁ αὐτὸς φαίνῃ τά τ' ὀφειλόμενα ὡς ἀπο-
δοῦναι δεῖ γράφων, καὶ ἃ τις παρὰ τοῦ δήμου κεκόμισται,
150ταῦτ' ἀφελέσθαι παραινῶν. καὶ μὴν πρός γε Κηφισόδοτον τοσοῦτ' ἂν εἴποιμι. ἔτός ἐστιν οὐδενὸς ἧττον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν λεγόντων δεινὸς εἰπεῖν. πολὺ τοίνυν κάλλιον τῇ δεινότητι ταύτῃ χρῆσθαι "ἐπὶ τὸ τὰς ἀδικου-503
τας ὑμᾶς κολάζειν ἢ τὰς ἀγαθῆ τινὸς αἰτίας ἀδικεῖν. εἰ γὰρ ἀπεχθάνεσθαί τισι δεῖ, τοῖς ἀδικοῦσι τὸν δῆμον, οὐ
151τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἔγωγε νομίζω δεῖν. πρὸς τοίνυν Δεινίαν· ἔτος ἴσως ἐρεῖ τριηραρχίας αὐτῷ καὶ λειτουργίας. ἐγὼ δ', εἰ πολλῷ τῇ πόλει Δεινίας ἄξιον αὑτὸν παρέσχηκεν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ νὴ τοὺς θεούς, μᾶλλον ἂν παραινέσαιμι αὐτῷ τινὰ τιμὴν ὑμᾶς ἀξιοῦν δοῦναι, ἢ τὰς ἑτέροις πρότερον δοθείσας ἀφελέσθαι κελεύειν· πολὺ γὰρ βελ-
τίονος ἀνδρός ἐστιν, ἐφ' οἷς αὐτὸς εὖ πεποίηκεν ἀξιοῦν τιμᾶσθαι, ἢ ἐφ' οἷς ἕτεροι ποιήσαντες ἐτιμήθησαν φθο-
152νεῖν. ὃ δὲ δὴ μέγιστον ἁπάντων καὶ κοινὸν ὑπάρχει κατὰ πάντων τῶν συνδίκων· τούτων πολλάκις εἷς ἕκαστος πρό-

v. 1 et 2. ἡμῖν r. 4. ὑπάρχειν ΣΥΩr, ὑπάρξειν F: ὑπάρξειν ς. 5. δίδοται ks. 149, 1. δελάρχω r, Τελάρχῳ vel Ἀγελάρχῳ Reiskius. 2. παρασχὼν ΤΩr. 7. ὁ om ΣΥΩr. fait αὐτός. 8. κεκόσμηται pr F. 150, 3. τοσοῦτ'] ταῦτ' k. ἧττων ks. 4. χρήσασθαι krs. τῷ k. 6. οὐχὶ ks. 151, 4. θοπεῖν Ω. 6. κελεύει r. 8. ἐτιμήθησαν ποιήσαντες ks. 152, 1. καθ' ἁπάντων ΤΩr.

τερόν τινι πράγμασι ἀνδρὶ γέγονεν. ἔστι δὲ καὶ μάλ' ἔχων νόμος ὑμῖν καλῶς, οὐκ ἐπὶ τούτοις τεθείς, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ πρᾶγμα ὥσπερ ἐργασία τισὶν ἢ καὶ συκοφαντία, μὴ ἐξεῖναι ὑπὸ τοῦ δήμου χειροτονηθέντα πλεῖον ἢ ἅπαξ συν-
153 δικῆσαι. τοὺς δὲ συνειρόντας νόμῳ, καὶ διδάξοντας ὑμᾶς ὡς ἐπιτήδειός ἐστιν, αὐτοὺς τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις δεῖ πειθομένους φαίνεσθαι· εἰ δὲ μή, γελοῖον νόμῳ μὲν συνδικεῖν, νόμον δ' αὐτοὺς παραβαίνειν ἕτερον. Ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν νόμον αὐτοῖς, ὃν λέγω.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ παλαιὸς ἐσθ' ὁ νόμος καὶ καλῶς ἔχων, ὅν, ἐὰν σωφρονῶσι, φυλάξονται παραβαίνειν οὗτοι.

154 Ἐγὼ δ' ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβήσομαι. ἔστι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντας μὲν τοὺς νόμους ὑμῖν, ὡς ἐγὼ νομίζω, σπουδαστέον ὡς κάλλιστ' ἔχειν, μάλιστα 504 δὲ τούτους· διὰ ὧν ἡ μικρὰν ἢ μεγάλην ἔσχ' εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ' ὗτοι τίνες; οἵ τε τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσι τὰς τιμὰς διδόντες καὶ οἱ τοῖς ταναντία πράττουσι τὰς τιμωρίας. εἰ γὰρ ἅπαντες ὡς ἀληθῶς τὰς ἐν τοῖς νόμοις ζημίας φοβούμενοι τὸ κακόν τι ποιεῖν ἀπέστατεν, καὶ πάντες τὰς ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις δωρεὰς ζηλώσαντες ἃ χρὴ πράττειν προείλοντο, τί κωλύει μεγίστην εἶναι τὴν πόλιν καὶ πάντας χρηστοὺς καὶ μηδένα εἶναι πονηρόν;

155 Ὁ τοίνυν νόμος οὗτος ὁ Λεπτίνου ἐστὶ μόνον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτ' ἀδικεῖ, ὅτι τὰς τιμὰς ἀναιρῶν τῶν εὐεργεσιῶν ἀχρεῖον τὴν ἐπιείκειαν τοῖς φιλοτιμεῖσθαι βουλομένοις καθίστηκεν, ἀλλ' ὅτι καὶ παρανομίας δόξαν αἰσχίστην τῇ πόλει καταλείπει. ἔστι γὰρ δῆπου τοῦθ', ὅτι τῶν

v. 1. παραδείγματι t. 2. ἡμῖν k. 4. χειροτονηθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου Fkstv. πλεῖον ΣΓΠ, πλεῖστον r: ceteri πλέον.
153, 1. δὴ ΣΓΩr. συναιρούντας Σ. 3. μὲν om ΓΩ.
5. αὐτοῖς τὸν νόμον ks. 154, 2. ἡμῖν k, om r. 5. τε] γε r. τὸν
11. πονηρὸν F, τὸν πονηρὸν ΓΩrtv. 155, 2. ταῦτ' r. εὐεργετῶν Fεv. 4. παρανοίας FΣΩklrstv. 5. τῇ πόλει om pr F.

τὰ δεινόταθ' ἡμᾶς ἀδικούντων ἓν ἑκάστῳ τίμημ' ὑπάρχει διὰ τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην λέγει „μηδὲ [ὡς χρὴ] τίμημα ὑπάρχειν ἐπὶ κρίσει πλέον ἢ ἕν, ὁποτερον ἂν τὸ δικαστήριον τιμήσῃ, παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι· ἀμφότερα δὲ μὴ
156 ἐξέστω." ἀλλ' οὐχ οὗτος ἐχρήσατο τούτῳ τῷ μέτρῳ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπαιτήσῃ χάριν ὑμᾶς, „ἄτιμος ἔστω" φησί „καὶ ἡ οὐσία δημοσία ἔστω." δύο τιμήματα ταῦτα. „εἶναι δὲ καὶ ἐνδείξεις καὶ ἀπαγωγάς· ἐὰν δ' ἁλῷ, ἔνοχος ἔστω τῷ νόμῳ ὃς κεῖται, ἐάν τις ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημοσίῳ." θάνατον λέγει· τοῦτο γάρ ἐστ' ἐπ' ἐκείνῳ τὸ ἐπιτίμιον. οὐκοῦν τρία τιμήματα ταῦτα. πῶς οὖν οὐ σχέτλιον καὶ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ χαλεπώτερον εἶναι παρ' ὑμῖν δόξει χάριν εὖ ποιήσαντα ἀπαιτεῖν ἢ τὰ δεινότατα ἐργαζόμενον ληφθῆναι;

157 Αἰσχρὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κακῶς ἔχων ὁ νόμος, καὶ ὅμοιος φθόνῳ τινὶ καὶ φιλονεικίᾳ. καὶ τὸ λοιπὸν ἐῷ· τοιούτοις δέ τισι προσέοικεν ὁ γράφων χρῆσθαι. ὑμῖν δ' οὐχὶ πρέπει τὰ τοιαῦτα μιμεῖσθαι, οὐδ' ἀνάξια φαίνεσθαι φρονοῦντας ὑμῶν αὐτῶν. φέρε γὰρ πρὸς Διός, τί μάλιστ' ἂν ἀπευξαίμεθα πάντες, καὶ τί μάλιστ' ἐν ἅπασι διεσπούδασται τοῖς νόμοις; ὅπως μὴ γενήσονται οἱ περὶ ἀλλήλους φόνοι, περὶ ὧν ἐξαίρετος ἡ βουλὴ φύλαξ ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
158 τέτακται. ἐν τοίνυν τοῖς περὶ τούτων νόμοις ὁ Δράκων φοβερὸν κατασκευάζων καὶ δεινὸν τό τινα αὐτόχειρα ἄλλον ἄλλου γίγνεσθαι, καὶ γράφων χερνίβων εἴργεσθαι τὸν ἀνδροφόνον, σπονδῶν, κρατήρων, ἱερῶν, ἀγορᾶς, πάντα τἄλλα διελθὼν οἷς μάλιστ' ἄν τινας ᾤετο ἐπισχεῖν τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὅμως οὐκ ἀφείλετο τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, ἀλλ' ἔθηκεν ἐφ' οἷς ἐξεῖναι ἀποκτιννύναι, κἂν οὕτω τις

v. 1. ὑπάρχειν s. 3. ἂν om r et pr Y. 4. τιμήσοι r. μὴ om t. 156, 1. ἐξέσται ω k. 2. αἰτήσῃ F. 4. ἴσται ks. 5. τις δ' ἀφείλων ks. ἄρχῃ post δημοσίῳ ponunt ks. 8. δόξει παρ' ὑμῖν Ftv. 157, 2. τὸ om t. 7. γενήσονται FΣk: γενήσωνται ς. 8. φθόνοι rs. ἐξαίρετον r. 158, 2. φ. καὶ σκευάζων s. 3. χερνίβων ο F, χέρνιβος ΣΥΩ. 5. τινας F, τινα v. 7. ἀποκτεινύναι s.

θράσῃ, καθαρὸν διώρισεν εἶναι. εἴτ' ἀποκτεῖναι μὲν δικαίως ἔν γε τοῖς παρ' ὑμῖν νόμοις ἐξῆσαι, χάριν δ' ἀπαι-
59 τεῖν ὅτε δικαίως ἔθ' ὁπωσοῦν διὰ τὸν τότε νόμον; μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· μὴ βούλεσθε δοκεῖν πλείω πεποιῆσθαι σπουδὴν ὅπως μηδενὶ τῶν εὖ τι ποιούντων ὑμᾶς χάριν ἔξεσαι νομίσασθαι, ἢ ὅπως μηδεὶς φόνος ἐν τῇ πόλει γενήσεται· ἀλλ' ἀναμνησθέντες τῶν καιρῶν παρ' οὓς εὖ πεπονθότες εὖ πεποιήκατε τοὺς εὑρομένους, καὶ τῆς Δημοφάντου στήλης περὶ ἧς εἶπε Φορμίων, ἐν ᾗ γέγραπται καὶ ὀμώμοται, ἄν τις ἀμύνων τι πάθῃ τῇ δημοκρα-506
τίᾳ, τὰς αὐτὰς δώσειν δωρεὰς ἅσπερ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι, καταψηφίσασθε τῷ νόμῳ. ὃ γὰρ ἔνες εὑρεῖν, εἰ μὴ τοῦτο ποιήσετε.

60 Παρὰ πάντα δὲ ταῦτα ἐκεῖνο ἔτι ἀκούσατέ μου. ἂν ἔνι τοῦτον ἔχειν καλῶς τὸν νόμον, ὃς περὶ τῶν παρελθόντων καὶ τῶν μελλόντων ταὐτὰ λέγει. μηδὲν εἶναί φησιν ἀτελῆ πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. καλῶς. μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι. μηδ' ἂν τοιοῦτοί τινες γένωνται, Λεπτίνης; εἰ τὰ πρὸ τοῦ κατεμέμφω, τί; μὴ καὶ
161 τὰ μέλλονθ' ἥδεις; ὅτι νὴ Δία πόρρω τοῦ τι τοιοῦτ' ἐλπίζειν νῦν ἐσμέν. καὶ εἰημέν γ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἀλλὰ χρή γε ἀνθρώπους ὄντας τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ νομοθετεῖν, οἷς μηδεὶς ἂν νεμεσήσαι, καὶ τἀγαθὰ μὲν προσδοκᾶν καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι διδόναι, πάντα δ' ἀνθρώπινα ἡγεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ ἂν Λακεδαιμόνιοί ποτ' ἤλπισαν εἰς τοιαῦτα πράγματ' ἀφίξεσθαι, οὐδέ γ' ἴσως Συρακόσιοι τὸ πάλαι δημοκρατούμενοι καὶ φόρους Καρχηδονίοις πραττόμενοι καὶ πάντων τῶν περὶ αὐτοὺς ἄρχοντες καὶ ναυμαχίᾳ νενικηκότες ἡμᾶς ὑφ' ἑνὸς γραμματέως [ὃς ὑπηρέ-

v. 2. ἡμῖν *FΤΩkrstv.* 159, 4. κακομίσθαι *t.* φθόνος *r.* 6. οὓς] ὃ *s.* 8. ὀμώμοται *Σ*: celeri ὀμώμοσται. 11. ποιήσητε *ΣΤΩlr.* 160, 1. ταῦτα δὲ πάντα *k.* 2. ὃς om pr *k.* 3. τῶν add *Σ*: περὶ τῶν *μελλ. ks.* 6. τί om *krs*, in *γρ* habet *F.* 161, 1. τοιοῦτ' *ΤΩkrs*: τοιοῦτον *ς.* 7. συρακόσιοι *s*, συρακούσιοι *krt*: Συρακουσιοι *ς.* 8. καὶ — πραττόμενοι om *ks.* 9. καὶ ναυμαχίᾳ] ναυμαχίαν *r.* 10. ὑμᾶς *k.*

162 της ἦν], ὃς φασι, τυραννήσεσθαι. ἐφ' ᾧ γ' ὁ νῦν ὢν Διωνύσιος ἤλπισεν ἄν ποτ' ἴσως πλοίῳ στρογγύλῳ καὶ στρατιώταις ὀλίγοις Δίωνα ἐλθόντα ἐφ' αὑτὸν ἐκβαλεῖν τὸν τριήρεις πολλὰς καὶ ξένους καὶ πόλεις κεκτημένον. ἀλλ' οἶμαι, τὸ μέλλον ἅδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι γίγνονται. διὸ δεῖ μετριάζειν ἐν ταῖς εὐπραξίαις καὶ προορωμένους τὸ μέλλον φαίνεσθαι.

163 Πολλὰ δ' ἄν τις ἔχοι λέγειν ἔτι καὶ διεξιέναι περὶ τοῦ μηδαμῇ μηδὲ καθ' ἓν τοῦτον ἔχειν καλῶς τὸν νόμον μηδὲ συμφέρειν ὑμῖν· ἀλλ' ἵν' ἐν κεφαλαίῳ τοῦτο μάθητε κἀγὼ παύσωμαι λέγων, τάδε ποιήσατε. σκέψασθε παρ' ἄλληλα καὶ λογίσασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, τί συμβήσεται καταψηφισαμένοις ὑμῖν τοῦ νόμου καὶ τί μή· εἶτα φυλάττεσθε καὶ μέμνησθε ἃ ἂν ὑμῖν ἐξ ἑκατέρου φανῇ, ἵν' ἕληθε

164 τὰ κρείττω. ἂν μὲν τοίνυν καταψηφίσησθε, ὥσπερ ἡμεῖς κελεύομεν, οἱ μὲν ἄξιοι παρ' ὑμῶν τὰ δίκαια ἕξουσιν, εἴ δέ τις ἔστ' ἀνάξιος, ὡς ἔστω, πρὸς τῷ τὴν δωρεὰν ἀφαιρεθῆναι δίκην ἣν ἂν ὑμῖν δοκῇ δώσει κατὰ τὸν παρεισενηνεγμένον νόμον· ἡ δὲ πόλις πιστή, δικαία, πρὸς ἅπαντας ἀψευδὴς φανήσεται. ἐὰν δ' ἀποψηφίσησθε, ὃ μὴ ποιήσαιτε, οἱ μὲν χρηστοὶ διὰ τὸν φαῦλον ἀδικήσονται, οἱ δ' ἀνάξιοι συμφορᾶς ἑτέροις αἴτιοι γενήσονται, δίκην δ' οὐδ' ἡντινοῦν αὐτοὶ δώσουσιν, ἡ δὲ πόλις ταὐναντία ὧν εἶπον ἀρτίως, δόξει ἄπιστος φθονερὰ φαύλη παρὰ πᾶσιν εἶναι.

165 Ἃ χρὴ ἄξιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσαύτην βλασφημίαν ἀντὶ καλῶν καὶ προσηκόντων ὑμῖν ἀγαθῶν ἐλέσθαι. καὶ γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ἰδίᾳ μεθέξει τῆς δόξης τῶν καινῇ γνωσθέντων. οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τοῦτ' οὐδεὶς ὅτε τῶν περιεστηκότων

162, 1. ἦν] ὢν r. τυραννήσεσθαι ΣΤΩr: τυραννηθήσεσθαι ς. 3. ἐφ' αὐτὸν FΣΤΩtv: ἐπ' αὐτὸν ς. ἐκβαλεῖν Ω. τὸν] καὶ t. 5. ἅπασιν ks. 7. εὐπροσεξίαις k. 163, 1. διεξιέναι TΩ. 4. τάδε] ὧδε Ftv. 5. τί — καταψηφισαμένοις] τί τε — καταψηφισμένοις Ftv. 164, 2. παρ' ὑμῶν τὰ δίκαια ΣΤΩr, τὰ δίκαια παρ' ἡμῶν s: τὰ δίκαια παρ' ὑμῶν ς. 3. τὸ s. 4. ἦν om r. τὸν om pr s. 5. ἅπαντα ΣΤΩr. 6. ποιησαίτε Σ, ποιήσητε krs. 7. ἀδικηθήσονται krs. 10. ἅπασιν s. 165, 2. ἀγαθῶν om F. 4. ἀγνοεῖν Ω, ἀγνοεῖ γε Fv, ἀγνοεῖ τε t. τοῦτ' οὐδεὶς om F. περιεστηκότων r.

ἔτε τῶν ἄλλων, ὅτι ἐν μὲν τῷ δικαστηρίῳ Λεπτίνης πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίζεται, ἐν δὲ τῇ τῶν καθημένων ὑμῶν ἑνὸς ἑκάστου γνώμῃ φιλανθρωπία πρὸς φθόνον καὶ δικαιοσύνη πρὸς κακίαν καὶ πάντα τὰ χρηστὰ πρὸς τὰ πονηρὰ ἀντι-
166 τάττεται. ὧν τοῖς βελτίοσι πειθόμενοι, καὶ κατὰ ταὐτὰ ἡμῖν θέμενοι τὴν ψῆφον, αὐτοί τε ἃ προσῆκε δόξετε[508] ἐγνωκέναι, καὶ τῇ πόλει τὰ κράτιστ' ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι, κἂν τις ἄρ' ἔλθῃ ποτὲ καιρός, ἐκ ἀπορήσετε τῶν ἐθελησόντων ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύειν. ὑπὲρ ἐν τούτων ἁπάντων οἶμαι δεῖν ὑμᾶς σπεδάζειν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως μὴ βιασθῆτε ἁμαρτεῖν. πολλὰ γὰρ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλάκις ἐκ ἐδιδάχθητε, ὡς ἔστι δίκαια, ἀλλ' ἀφῃρέθητε ὑπὸ τῆς τῶν λεγόντων κραυγῆς καὶ βίας καὶ ἀναι-
167 σχυντίας. ὃ μὴ πάθητε νῦν· ἐ γὰρ ἄξιον. ἀλλ' ἃ δίκαια ἐγνώκατε, ταῦτα φυλάττετε καὶ μνημονεύετε, ἕως ἂν ψηφίσησθε, ἵν' εὔορκον θῆσθε τὴν ψῆφον κατὰ τῶν τὰ πονηρὰ συμβελευόντων. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ τοῖς μὲν τὸ νόμισμα διαφθείρουσι θάνατος παρ' ὑμῖν ἐστὶν ἡ ζημία, τοῖς δ' ὅλην τὴν πόλιν κίβδηλον καὶ ἄπιστον ποιοῦσι λόγον δώσετε. οὐ δή που γ', ὦ Ζεῦ καὶ θεοί.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

21.

ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. Ἑορτὴν ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι Διονύσῳ, ἣν ἐκάλουν ἀπὸ τοῦ θεοῦ Διονύσια· ἐν δὲ ταύτῃ τραγικοὶ καὶ κωμικοὶ καὶ αὐλητῶν χοροὶ διηγωνίζοντο. καθίσασαν δὲ τὰς χορὰς αἱ φυλαί, δέκα τυγχάνουσαι· χορηγὸς δὲ ἦν ἑκάστης φυλῆς ὁ τὰ ἀναλώματα παρέχων τὰ περὶ[509]

ν. 1. ἐν] νῦν F. 2. ὑμᾶς k, ὑμᾶς s. ἡμῶν r. ἐ. πονηρὰ FΥΩrtu: πονηρότατα ς. 166, 1. ταῦτα tv, ταῦθ' ks. 2. ὑμῖν t. κράτιστα
3. κράτιστ' ΣΥΩkr et Anecd. p. 179, 30, κάλλιστα F: κάλλιστα ς.
4. τις om pr F. 5. ἡμῶν k. 6. ὑμᾶς ἅπαντας σπ. r.
7. ἁμαρτάνειν ΣΥΩ et γρ F. 167, 1. πάθητε] πάθοιτε ς.
2. φυλάξατε ΣΥΩkrs. μνημονεύσατε ks. 3. τὰ om ΓΩ.
ΤΠΟΘ. 1. ἣν] ἐν ἣ F.

τὸν χορόν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης τῆς ἑαυτῦ φυλῆς, τῆς Πανδιονίδος, ἐθελοντὴς ὑπέσχε χορηγός. ἐχθρῷ δὲ κεχρημένος τῷ Μειδίᾳ, τῶν πλουσίων ὄντι, φησὶ μὲν καὶ ἄλλα παρὰ τὴν χορηγίαν αὐτῷ πεπονθέναι κακῶς, τὸ δὲ τελευταῖον ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας κονδύλοις ἔλαβεν ἐναντίον πάντων τῶν θεατῶν. ἐπὶ τούτῳ κατηγόρησεν ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Μειδίου ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ τὸν Διόνυσον· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ τοιαύτη κατηγορία προβολή. ὁ μὲν οὖν δῆμος κατέγνωκε τοῦ Μειδίου τὴν ἀσέβειαν, ἀγωνίζονται δὲ νῦν ἐν δικαστηρίῳ περὶ τῆς τοῦ δήμου κατεχειροτονίας· ἔδει γὰρ καταχρόντος τοῦ δήμου δικαστήριον κρῖναι δεύτερον. ἔχει οὖν ὁ ἀγὼν περὶ ὑποτιμήσεως· οὐ γὰρ περὶ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν ὁ Μειδίας ἀγωνίζεται, ἀλλὰ περὶ τοῦ τιμήματος, πότερον ὕβρεως ἢ ἀσεβείας ὀφείλει δίκην. ὁρικὸς οὖν ὁ λόγος τῇ στάσει, τοῦ μὲν Μειδίου λέγοντος ὕβριν εἶναι τὸ πραχθέν, ἐπειδὴ τετύπτηκεν ἄνδρα ἐλεύθερον, τοῦ δὲ Δημοσθένους ἀσέβειαν, ἐπειδὴ χορηγὸς ὢν τετυπτημένος καὶ ἐν Διονυσίοις καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ· διὰ γὰρ τούτων καὶ ἡσεβηκέναι τὸν Μειδίαν φησίν· ὡς εἶναι διπλοῦν ἅμαρτον κατὰ σύλληψιν, ὅταν μὴ ἐκβάλλοντες τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων εἰσαγόμενον ὁμοῦ καὶ ἕτερον αὐτῷ προστιθῶμεν, ὥσπερ ἐνταῦθα ὁ Δημοσθένης, τοῦ Μειδίου λέγοντος ὑβρικέναι, ὃν ἐκβάλλει μὲν οὐδὲ τὴν ὕβριν, προστίθησι δὲ αὐτῇ καὶ τὴν ἀσέβειαν.

ΑΛΛΩΣ. Διάφοροι παρὰ Ἀθηναίοις ἦγοντο ἑορταί, ἐν αἷς ἠσάν τὰ Παναθήναια, ἅπερ ἦν διπλᾶ, μικρά τε καὶ μεγάλα· καὶ τὰ μὲν κατὰ πενταετηρίδα ἐτελεῖτο, τὰ δὲ μικρὰ κατὰ τριετηρίδα. ἐν μὲν οὖν τοῖς μεγάλοις γυμνάσιά τινα ἐγίνοντο, καὶ προεβάλλετο. ἀφ' ἑκάστης φυλῆς εἷς γυμνασίαρχος, λαμβάνων χρήματα εἰς τὸ γυμνάζειν τοὺς ἐπιτελέσοντας τὴν ἑορτήν, καὶ δώσων τοὺς τούτων δαπάνας τοῖς τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς. ἤγετο δὲ παρ' αὐτῶν καὶ τὰ Διονύσια, καὶ ταῦτα διπλᾶ, μικρά τε καὶ μεγάλα. καὶ τὰ μὲν μικρὰ ἤγετο κατ' ἔτος, τὰ δὲ μεγάλα διὰ τριετηρίδος ἐν τοῖς ληναίοις, ἐν οἷς προεβάλλετο χορηγὸς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς πρὸς τὸ τρέφειν χορὸς παίδων τε καὶ ἀνδρῶν· ἐλάμβανε δὲ χρήματα εἰς τοῦτο. ἐπιστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους οἱ χορηγοὶ καὶ ἦρχον, ὕμνους εἰς τὸν Διόνυσον ᾄδοντες, καὶ τῷ νικῶντι τρίπους τὸ ἆθλον ἦν, ἐπειδὴ τὸν αὐτὸν Ἥλιον καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Διόνυσον ᾄδουσι. παυομένης δὲ τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ προεβάλλοντο οἱ χορηγοὶ τῆς μελλούσης ἑορτῆς. ἐν τοίνυν τῷ παρόντι καιρῷ προεβλήθησαν οἱ χορηγοὶ ἑκάστης φυλῆς, ἐπῆσαν δὲ ἡ Πανδιονὶς, ἡ τοῦ Δημοσθένους φυλὴ, χορη-

v. 2. κεκτημένος t. 3. μὲν] μὲν γὰρ F. παρὰ] ὑπὸ FTv: ἐπὶ ς. 5. τοῦτο FTv. 11. τοῦ om. FTv. 13. τετύπτηκεν F Tv: ἔτυψεν ς. et paullo infra τετυπτημένος Tv, τετυπημένος F, ubi ς τυφθείς. 21. τὰ μὲν tv: τὰ μὲν μεγάλα ς. 22. τριετίδα t. 25. δώσων τὰς] libri δώσοντας.

γῶ, καὶ ἠμέλησε τὸ πρῶτον ἔτος, τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον. ἔθος δὲ ἦν πρὸ μηνὸς τῆς ἑορτῆς τὸν ἄρχοντα συνάγειν τοὺς χορηγοὺς ἑκάστης φυλῆς εἰς τὸ λαχεῖν περὶ τῶν αὐλητῶν, καὶ ἐλθόντων τῶν χορηγῶν ἑκάστης φυλῆς πλὴν τοῦ τῆς Πανδιονίδος, ἰδὼν ὁ Δημοσθένης τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἀτιμαζομένην παρὰ πάντων τῷ μὴ κεκτῆσθαι χορηγόν, αὐτε- 511
πάγγελτον καὶ αὐτοχειροτόνητον ἑαυτὸν χορηγὸν τῇ φυλῇ καθίστησι. κἀντεῦθεν ἐπηνεῖτο παρὰ πάντων. καὶ δὴ λαχόντος αὐτοῦ περὶ τῶν αὐλητῶν συνέπραξεν αὐτῷ ἡ τύχη τῇ προθυμίᾳ, καὶ ἔλαχεν αὐτῷ ὁ κάλλιστος τῶν αὐλητῶν ὁ Τηλεφάνης. θέλων οὖν ὁ Δημοσθένης κοσμῆσαι τὸν αὑτοῦ χορὸν πλέον τῶν ἄλλων, ἐποίησεν αὐτὸν φορέσαι χρυσοὺς στεφάνους. Μειδίας δέ, τῶν πολιτευομένων τις, ὢν σφόδρα πλούσιος καὶ πολλὰ δυνάμενος, ἐχθρὸς τῷ Δημοσθένει γεγονὼς διὰ τὰς αἰτίας ἃς ἐρεῖ μετὰ μικρὸν ἐν τῷ λόγῳ, πολλάκις καὶ ἄλλα παρηνώχλει καὶ ἐπηρέαζε, καὶ δὴ καὶ ὡς ὁ Δημοσθένης λέγει, ὅτι ὀμνυόντων τῶν κριτῶν τῷ καλῶς ᾄσαντι δοῦναι τὴν νίκην, νύττων αὐτοὺς ὁ Μειδίας ἔλεγε „πλὴν Δημοσθένους·" ὅθεν ὁ Δημοσθένης ἐβόα ἐλέγχων αὐτόν. καὶ τελευτῶν εἰς τοιαύτην ἦλθε μανίαν ὁ Μειδίας, ὥστε ἐν τῷ θεάτρῳ κόνδυλον αὐτῷ παρασχεῖν καὶ τὴν ἱερὰν περιῤῥῆξαι ἐσθῆτα. καὶ ἰδὼν ὁ δῆμος ἐπεσύριττεν· ὃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπὶ κακοῦ ἐλαμβάνετο. ἀπελθὼν δὲ ὁ Δημοσθένης ἐσκέψατο τὸν παρόντα λόγον, κατηγορῶν αὐτοῦ δημοσίων ἀδικημάτων· ἐν ᾧ καὶ διαβάλλει τὸν Μειδίαν ὡς κλέψαντα τῶν χρυσῶν στεφάνων ὁντινοῦν παρὰ τοῦ χρυσοχόου. ἄγει τοίνυν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κρίσιν ὁ ῥήτωρ, καταφορᾷ πλείστῃ καὶ τόπῳ σφοδρῷ προσχρησάμενος· ἡ γὰρ τοῦ Μειδίου ποιότης καὶ ἡ τῶν πραγμάτων προπέτεια τῇ καταδρομῇ συμμαχεῖ. ἡ δὲ στάσις ὁρική, ζητούντων ἡμῶν ἴδιον ὄνομα τῷ ἐγκλήματι· ὁ μὲν γὰρ Μειδίας ἰδιωτικόν, ὁ δὲ ῥήτωρ δημόσιον εἶναι κατασκευάζει. ὅρος γάρ ἐστιν, οὗ τὸ μὲν πέπρακται, τὸ δὲ λείπει πρὸς τὸ τέλεον τοῦ 512
ὀνόματος τοῦ ἐπιτεθησομένου τῷ πράγματι, ὡς ἐπὶ τοῦ τὸ κενοτάφιον ὀρύξαντος καὶ κρινομένου τυμβωρυχίας. ἐνταῦθα γὰρ πέπρακται μὲν τὸ ὀρύξαι, λείπει δὲ τὸ τάφον ὀρύξαι. λέγει γὰρ ὁ φεύγων „ὤρυξα μέν, οὐ τάφον δέ· οὐ γὰρ εὗρον νεκρόν." ὁ δὲ διώκων ἀντιφέρει ὅτι „τὸ διορύξαι κενοτάφιον τυμβωρυχίαν καλῶ· οὐ γὰρ αὐτὸς ᾔδεις ὅτι κενοτάφιόν ἐστιν, ἀλλ' ὡς τάφον ὀρύττων, ἐπεὶ κενοτάφιον εὕρηται, ἀξιοῖς μὴ δοῦναι δίκην." οὕτω κἀνταῦθα πέπρακται μὲν τὸ τύψαι τὸν Δημοσθένην, λείπει δὲ τὸ καλέσαι τὸν αὐτοχειροτόνητον χορηγόν. ὁ γὰρ Δημοσθένης λέγει ὅτι „χορηγὸν ἔτυψας," ὁ δὲ Μειδίας ὅτι „χορηγὸν οὐκ ἔτυψα (αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα) ἀλλ' ἰδιώτην· τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι δημόσιον ἀδίκημα." διπλοῦς δὲ ὁ ὅρος εἶδος τοῦ κατὰ σύλληψιν. κατὰ σύλληψιν δέ ἐστιν, ὅταν ὁ διώκων τὴν αὑτοῦ δικαιολογίαν καὶ τὴν τοῦ φεύγοντος

v. 24. ποιότης — προπέτεια] malim προπέτεια — ποιότης.

εἰς ἓν συνάγῃ· ἔνθα γὰρ οὐ τὸ μὲν ἐκβάλλει τις, τὸ δὲ δέχεται, ἀλλ' ἄμφω συγκροτεῖ καὶ συλλαμβάνει, τοῦθ' ὑπάγομεν τῷ εἴδει. φαίνεται οὖν ὁ ῥήτωρ ἐν πολλοῖς τοῦτο ποιῶν μέρεσι, καὶ φάσκων ἅμα αὐτῷ καὶ τὴν πόλιν ὑβρίζεσθαι. κεφάλαια δὲ τὰ τῇ τάξει προσήκοντά ἐστι τῷ λόγῳ. τὰ δὲ προοίμια καταφορικά, ὑπερβολὴν ἔχοντα πολλὴν καὶ τῶν περιστατικῶν αὔξησιν· τὸ γὰρ „πρὸς ἅπαντας" καὶ ὃ πρὸς ἐμὲ μόνον καὶ τὸ „ἀεί" τὴν μελέτην τῆς ἀτοπίας καὶ ὃ πρὸς ἅπαξ ἐκ τύχης ἡμαρτηκότα δείκνυσι.

Κεφάλαια δὲ τοῦ λόγου "ταῦτα, ὅρος, ἀνθορισμός, γνώμη νομοθέτου, 513 συλλογισμός, πηλικότης, πρός τι, μία τῶν ἀντιθετικῶν, μεθ' ἣν τὸ μεταληπτικὸν καὶ ἀντιληπτικόν. ἐνταῦθα διὰ τεσσάρων ὅρων ὁ ῥήτωρ ἐμπλέκει τὴν κατηγορίαν, δεικνύων ὅτι δημοσίᾳ Μειδίας ἠδίκησεν. ἔστι δὲ ὁ πρῶτος ὅρος οὗτος, ὅτι οἱ ἐν ἑορτῇ ἀδικοῦντες δημόσιον ἀδίκημα ποιοῦσι. δεύτερος ὅρος, καὶ μάλιστα οἱ χορηγὸν ἀδικοῦντες. τρίτος ὅρος, ὅτι πᾶσα ὕβρις δημόσιόν ἐστιν ἀδίκημα. παραλογίζεται δὲ ἐνταῦθ' ἐκ τῆς ὁμωνυμίας τῆς ὕβρεως· λέγεται γὰρ ὕβρις ἡ δι' αἰσχρουργίας καὶ ἡ διὰ λόγων καὶ ἡ διὰ πληγῶν, δημόσιον δὲ ἀδίκημα ἡγοῦντο τὴν αἰσχρουργίαν· τῇ οὖν ὁμωνυμίᾳ παρελογίσατο. τέταρτος ὅρος, ὅτι ὁ πάντας ἀεὶ ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ· εἰ γὰρ τὸ δημόσιον ἐκ πάντων συνίσταται, ἄρα δημόσιον τἀδίκημα. τίθησι δὲ σπερματικῶς ἐν τῷ προοιμίῳ τοὺς τέτταρας ὅρους. ἐκ τούτων εἰσὶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τρεῖς, τὸν δὲ τέταρτον τίθησιν ἐν τῇ παρεκβάσει, δικαίως· λέγων γὰρ ὅτι ὁ πάντας ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ, παρεξέρχεται λέγων τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον. ἔχει δὲ ὁ λόγος οὗτος δύο προοίμια, τὸ πρῶτον ἐκ διαβολῆς εἰλημμένον τοῦ ἐναντίου, καὶ ἐκ συστάσεως τοῦ οἰκείου προσώπου, καὶ ἐκ προσοχῆς. ἔστι δὲ ἡ πρότασις διμερής, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀκατάσκευον, τὸ δὲ δεύτερον καὶ αὐτὸ διμερές. καὶ κατασκευάζει τούτων ἑκάτερα. εἶτα ἐπιφέρει τὸ συμπέρασμα, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ προσοχή.

Ὅρος κατὰ σύλληψιν. λέγεται δὲ οὕτως, ὅταν τοῦ φεύγοντος ἀντονομάζοντος "ὁ διώκων καὶ τούτῳ κἀκείνῳ ὑπεύθυνον αὐτὸν εἶναι λέγῃ τῷ 514 ὀνόματι, ὥστε διπλοῦς ἐστίν, ἐπεὶ δύο περιέχει ἐγκλήματα. παράδειγμα ὁ στρατηγὸς ὁ βιασάμενος τὴν παρατεθεῖσαν κόρην ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ δημοσίων ἀδικημάτων κρινόμενος, καὶ ἀποκρινόμενος μὴ δημοσίᾳ ἠδικηκέναι ἀλλὰ βιάσασθαι, ὁ δὲ πρεσβευτὴς ἀμφοτέροις αὐτὸν φάσκων ὑπεύθυνον εἶναι. τὸ προοίμιον ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου, ὁ δὲ λόγος δι' ἑνὸς εἴδους προάγεται, ἤτοι δικανικοῦ· τούτου γὰρ καὶ τὸ τέλος τὸ δίκαιον καὶ ἡ κατασκευὴ διὰ τοῦ δικαίου.

v. 1. συναγάγῃ tv. 5. περιβολὴν tv. 6. ante πρὸς ἅπαντας expunxi οὐ. 16. αἰσχρολογίας tv.

Τὴν μὲν ἀσέλγειαν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὴν ὕβριν, ἣ πρὸς ἅπαντας ἀεὶ χρῆται Μειδίας, ἐδεννά ἔθ' ὑμῶν ἔτε τῶν ἄλλων πολιτῶν ἀγνοεῖν οἶμαι. ἐγὼ δ', ὅπερ ἂν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ὑβρισθεὶς προείλετο πρᾶξαι, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίησα, καὶ προὐβαλόμην ἀδικεῖν τετονὶ περὶ τὴν ἑορτήν, οὐ μόνον πληγὰς ὑπ' αὐτοῦ λαβὼν τοῖς Διονυσίοις, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια παθὼν παρὰ πᾶσαν τὴν χορηγίαν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ τὰ δίκαια ποιῶν ὁ δῆμος ἅπας ἔτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη καὶ σφόδρα ἐσπούδασεν ἐφ' οἷς ἠδικημένῳ μοι συνῄδει, ὥστε πάντα ποιοῦντος τέτε καὶ τινων ἄλλων "ὑπὲρ αὐτῦ οὐκ ἐπείσθη 515
ἐᾷ' ἀπέβλεψεν εἰς τὰς ἐσίας τὰς τέτων ἐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἀλλὰ μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτῦ, πολλοί μοι προσιόντες, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ἠξίεν καὶ παρεκελεύοντο ἐπεξελθεῖν καὶ παραδῦναι τοῦτον εἰς ὑμᾶς, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, δι' ἀμφότερα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τὲς θεούς, καὶ δεινὰ πεπονθέναι νομίζοντες ἐμέ, καὶ δίκην ἅμα βουλόμενοι λαβεῖν ὧν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐτεθέαντο
Θρασὺν ὄντα καὶ βδελυρὸν καὶ ἐδὲ καθεκτὸν ἔτι. οὕτω δὲ τέτων ἐχόντων, ὅσα μὲν παρ' ἐμῦ προσῆκε φυλαχθῆναι, πάντα δικαίως ὑμῖν τετήρηται, καὶ κατηγορήσων, ἐπειδή τις εἰσάγει, πάρειμι, ὡς ὁρᾶτε, πολλὰ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρήματ', ἐξὸν μοι λαβεῖν ὥστε μὴ κατηγορεῖν, οὐ λαβών, πολλὰς δὲ δεήσεις καὶ χάριτας καὶ νὴ
Δί' ἀπειλὰς ὑπομείνας. ἃ δ' ἐν ὑμῖν μετὰ ταῦτά ἐστιν ὑπόλοιπα, ὅσῳ πλείοσιν ἔτος ἠνώχληκε καὶ περιήγγελκεν (ἐάρων γὰρ αὐτὸν ἄρτι πρὸ τῶν δικαστηρίων οἷα ἐποίει), τοσῴτῳ μᾶλλον ἐλπίζω τὸ δίκαιον ἕξειν. ἐ γὰρ ἂν κατα-

1, 1. ὦ ἄνδρες δικ.] ἀεὶ Aneed. p. 451, 13, ὦ δικαταί k, ὦ ἄθηναῖοι r. 3. οἶμαι FΣk et complures: οἴομαι ς. 5. πρὸβαλλόμην r. τῦτον ΠΣ. 2, 3. μοι om F. 5. ὑπέβλεψεν r. 7. ἄνδρες om r. 10. Ἀθηναῖοι om r. 3, 3. ὑμῖν] ἐμοὶ r. 5. Ἀθηναῖοι om r. 6. δὲ om Σ et pr Ω. 4, 2. ὅσῳ γὰρ πλ. ΦΨστν. περιήγγελκεν ΣΤΩkr, περιήγγειλεν stv, παρήγγελκεν FH. 4. τοσοῦτο Ω. τὸ δίκαιον ἐλπίζω r. ἂν om k.

γνοίην ὑμῶν ἑδενὸς οὔθ' ὡς, περὶ ὧν πρὸς ἐμὲ ἐσπουδάσατε αὐτοὶ πρότερον, τούτων ἀμελήσετε, ἔθ' ὡς, ἵνα Μειδίας ἀδεῶς τὸ λοιπὸν ὑβρίζῃ, ψηφιεῖταί τις ὑμῶν ὀμωμοκὼς ἄλλο τι πλὴν ὅ τι ἂν δίκαιον ἡγῆται. εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρανόμων ἢ παραπρεσβείας ἢ τινος ἄλλης τοιαύτης αἰτίας ἤμελλον αὐτῷ κατηγορεῖν, ἐδέν ἂν ὑμῶν ἠξίουν δεῖσθαι, νομίζων τῷ μὲν κατηγόρῳ περὶ τῶν τοιούτων προσήκειν ἐξελέγχειν μόνον, τῷ δὲ φεύγοντι καὶ παραιτεῖσθαι. ἐπειδὴ δὲ τούς τε κριτὰς διαφθείραντος τούτου καὶ διὰ τοῦτο τῆς φυλῆς ἀδίκως ἀφαιρεθείσης τὸν τρίποδα, καὶ αὐτὸς πληγὰς εἰληφὼς καὶ ὑβρισμένος οἷα ἐκ οἷδ' εἴ τις ἄλλος πώποτε χορηγὸς ὑβρίσθη, ἣν ὑπὲρ τούτων ἀγανακτήσας καὶ συνοργισθεὶς καταχειροτονίαν ὁ δῆμος ἐποιήσατο, ταύτην εἰσέρχομαι, ἐκ ὀκνήσων καὶ δεῖσθαι. εἰ γὰρ οἷόν τε τοῦτ' εἰπεῖν, ἐγὼ νῦν φεύγω, ὅπερ ὑβρισθέντα μηδεμιᾶς δίκης τυχεῖν ἐξί τις συμφορά. δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἱκετεύω πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου λέγοντος, ἔπειτ', ἐὰν ἐπιδείξω Μειδίαν τετονὶ μὴ μόνον εἰς ἐμὲ ἀλλὰ καὶ εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς τὰς νόμους καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἅπαντας ὑβριπότα, βοηθῆσαι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ ὅτω πως ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὕβρισμαι μὲν ἐγὼ καὶ προπεπηλάκισται τὸ σῶμα τἀμὸν τότε, ἀγωνιεῖται δὲ καὶ πριῆσεται τὸ πρᾶγμα νυνί, πότερον ἐξεῖναι δεῖ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν καὶ εἰς τὸν τυχόνθ' ὑμῶν ἀδεῶς ὑβρίζειν, ἢ μή. εἴ τις ἦν ὑμῶν ἄρα καὶ τὸν ἔμπροσθε χρόνον τῶν ἰδίων τινὸς ἕνεκα γίγνεσθαι τὸν ἀγῶνα τόνδ' ὑπελάμβανεν, ἐν-

v. 2. πρότερον om Σkr. 3. ἀδεῶς post λοιπὸν ponunt kr. 5, 1. ἤγηται δίκαιον Ftv. 2. Ἀθηναῖοι om r. ἄλλης τινὸς kr. 3. τοιαύτης om Σ, post κατηγορεῖν ponunt ΠΓΠs, utroque loco ponit t. ἤμελλον Πv. 5. ἐλέγχειν Σkr. 6. διαφθείροντος v. 7. τούτου τότε καὶ Fkrtv. 6, 2. ἄλλος om k. 3. ἀγανακτήσας — ταύτην ομ pr kr. 4. ὀκνήσων T et corr v. 7, 1. τυχεῖν om pr T. 2. ἁπάντων om F. ἄνδρες om k. δικασταί] ἀθηναῖοι FΩstv. 5. καὶ εἰς τὰς νόμους om tv. 9. τὰ om ΓΠrt. 8, 1. ἔμπροσθε ΠΣΤs: ceteri ἔμπροσθεν. τῶν om r. 2. ἕνεκά τινος kr, τινος εἵνεκα ΠΓ.

Συμηθεὶς νῦν ὅτι δημοσίᾳ συμφέρει μηδενὶ μηδὲν ἐξεῖναι τοιοῦτο ποιεῖν, ὡς ὑπὲρ κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος καὶ προσέχων ἀκουσάτω καὶ τὰ φαινόμενα αὐτῷ δικαιότατ' εἶναι ταῦτα ψηφισάσθω. ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὸν νόμον, καθ' ὃν εἰσιν αἱ προβολαί· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων πειράσομαι διδάσκειν. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Τὰς πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου τῇ ὑσ- 517
ραίᾳ ἐν Πανδίονι. ἐν δὲ ταύτῃ χρηματίζειν πρῶτον μὲν περὶ ἱερῶν, ἔπειτα τὰς προβολὰς παραδιδότωσαν τὰς γιγενημένας ἕνεκα τῆς πομπῆς ἢ τῶν ἀγώνων τῶν ἐν τοῖς Διονυσίοις, ὅσαι ἂν μὴ ἐκτετισμέναι ὦσιν.

9 *Ὁ μὲν νόμος οὗτός ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καθ' ὃν αἱ προβολαὶ γίγνονται, λέγων, ὥσπερ ἠκούσατε, ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια, ἐν δὲ ταύτῃ ἐπειδὰν χρηματίσωσιν οἱ πρόεδροι περὶ ὧν διώκηκεν ὁ ἄρχων, χρηματίζειν καὶ περὶ ὧν ἄν τις ἠδικηκὼς ᾖ περὶ τὴν ἑορτὴν ἢ παρανενομηκώς, καλῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ. ὅπου γὰρ ἐπόντος τοῦ φόβου τότε φαίνονταί τινες οὐδὲν ἧττον ὑβρισταί, τί χρὴ τὰς τοιούτους προσδοκᾶν ἂν ποιεῖν, εἰ μηδεὶς ἐπῇν ἀγὼν μηδὲ κίνδυνος;*

10 *Βέλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ τὸν ἑξῆς νόμον ἀναγνῶναι τουτονί· καὶ γὰρ ἐκ τούτου φανερὰ πᾶσιν ὑμῖν ἔσται τε τῶν ἄλλων ὑμῶν εὐλάβεια γενήσεται καὶ τὸ τούτου θράσος. Λέγε τὸν νόμον.*

ΝΟΜΟΣ. Εὐήγορος εἶπεν, ὅταν ἡ πομπὴ ᾖ τῷ Διονύσῳ ἐν Πειραιεῖ καὶ αἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοί, καὶ ἡ ἐπὶ Ληναίῳ πομπὴ καὶ οἱ τραγῳδοὶ καὶ οἱ κωμῳδοί, καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ

v. 2. τᾶτο *Ftv*, τοιῶτόν τι *kr*. ὄντος om pr *T*. 3. δικαιότερ' *ΠΤΩs*. 4. δὲ om *ΠΣΤΩs*. μὲν om *t*. 6. τῶν om *t*. διδάσκειν ὑμᾶς *l*. *Ftv*. 7. legem om *k*, in mg ponit *r*.
8. ἐν Πανδίου *Σ* in litura, τῶν *Πανδίων* Palmerius. 9. προσβολὰς *Ω*. παραδότωσαν *F*. 9, 1. ἄνδρες *Ἀθηναῖοι*] δικασταί *k*.
2. ποιεῖν post ἐκκλησίαν ponit *r*. 3. τὰ om *r*. 5. post χρηματίζειν cum *Σ* omisi κελεύει, quod rc habet *T*. 6. ἄνδρες *Ἀθηναῖοι*] δικασταί *k*. 9. προσδοκᾶν ante τοὺς ponunt *Fkrtv*.
10, 1. τοίνυν] δὲ *kr*. ἀναγνῶναι νόμον *Ftv*. 2. ταύτῃ *Ts*.
3. ἄλλων ἁπάντων ὑμ. *Tkr*. 6. καὶ ἡ — κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοὶ om *F*, ἡ om *ΠΣΤrstv*. πομπῇ *ΠΤ*. 7. οἱ πομποὶ *s*.

πομπὴ καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ κῶμος καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοί, καὶ Θαργηλίων τῇ πομπῇ καὶ τῷ ἀγῶνι· μὴ ἐξεῖναι μήτε ἐνεχυρά- 518
σαι μήτε λαμβάνειν ἕτερον ἑτέρου, μηδὲ τῶν ὑπερημέρων, ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ἐὰν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ, ὑπόδικος ἔστω τῷ παθόντι, καὶ προβολαὶ αὐτῷ ἔστωσαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Διονύσου ὡς ἀδικοῦντος, καθὰ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων γέγραπται.

11 Ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἐν τῷ προτέρῳ νόμῳ κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων ἔσης τῆς προβολῆς· ἐν τούτῳ καὶ κατὰ τῶν τὰς ὑπερημέρους εἰσπραττόντων ἢ καὶ ἄλλ' ὁτιοῦν τινὸς λαμβανόντων ἢ βιαζομένων ἐποιήσατε τὰς προβολάς. ἐ γὰρ ὅπως τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις, ἢ τὴν παρασκευὴν ἣν ἂν ἐκ τῶν ἰδίων πορίσαιτό τις εἰς λειτουργίαν, ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ τὰ δίκη καὶ ψήφῳ τῶν ἑλόντων γιγνόμενα τῶν ἑαλωκότων καὶ κεκτημένων ἐξ ἀρχῆς τὴν γοῦν 12 ἑορτὴν ἀπεδώκατε εἶναι. ὑμεῖς μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες εἰς τοσοῦτον ἀφῖχθε φιλανθρωπίας καὶ εὐσεβείας, ὥστε καὶ τῶν πρότερον γεγενημένων ἀδικημάτων τὸ λαμβάνειν δίκην ἐπέσχετε ταύτας τὰς ἡμέρας· Μειδίας δ' ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς ἡμέραις ἄξια τῶ δῶναι τὴν ἐσχάτην δίκην ποιῶν δειχθήσεται. βούλομαι δ' ἔκαζον ἀπ' ἀρχῆς ὧν πέπονθα ἐπιδεῖξαι καὶ περὶ τῶν πληγῶν εἰπεῖν, ἃς τὸ τελευταῖον προσενέτεινέ μοι· ἐν γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐφ' ᾧ τῶν πεπραγμένων ὁ δίκαιος ὢν ἀπολωλέναι φανήσεται.

13 Ἐπειδὴ γὰρ οὐ καθεστηκότος χορηγοῦ τῇ Πανδιονίδι φυλῇ τρίτον ἔτος τουτί, παρούσης δὲ τῆς ἐκκλησίας ἐν ᾗ τὸν ἄρχοντα ἐπιπληρῶν ὁ νόμος τοῖς χοροῖς τὸν αὐλη- 519
τὰς κελεύει, λόγων καὶ λοιδορίας γιγνομένης, καὶ κατηγορῶντος τοῦ μὲν ἄρχοντος τῶν ἐπιμελητῶν τῆς φυλῆς, τῶν

v. 2. Θαργηλίων] ὁ Θαργηλιῶν FΠΣΤΩrstv. μὴ] μήτε FΠΣ ΤΩrstv. 5. αὐτῶι ΤΩ. 11, 2. κατὰ τῶν περὶ] περὶ τῶν κατὰ F ΠΣΤΩstv. προοβολῆς Ω. 3. ὑπερημερίας s. 5. ὅπως τὸ Σ: ὅπως μὴ τὸ ς. 7. πορίσηται corr v. εἰς τὴν λειτ. FΩtv. 9. καὶ om pr k. 12, 1. ἀποδεδώκατε kr. ἄνδρες ἀθηναῖοι] δικασταί k. 2. τοσοῦτο Ω. φιλανθρ. τε καὶ Fktv. 4. ἐπέσχε pr F. ταύτας ταῖς ἡμέραις kr. 6. δὲ καθ' ἕκαστον r. ἀπ' ἀρχῆς ὧν πέπονθα] ὧν πέπονθα ἐξ ἀρχῆς kr. 7. καὶ] ἔτι καὶ FΤΩstv. 8. προσέτεινε pr v. 13, 2. τέταρτον γρ F, τρίτον ἢ τέταρτον kr. 3. χορηγοῖς γρ Π.

δ' ἐπιμελητῶν τοῦ ἄρχοντος, παρελθὼν ὑπεσχόμην ἐγὼ χορηγήσειν ἐθελοντὴς καὶ κληρωμένων πρῶτος αἱρεῖσθαι
14τὸν αὐλητὴν ἔλαχον, ὑμεῖς μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες ἀμφότερ' ὡς οἷόν τε μάλις' ἀπεδέξασθε, τήν τ' ἐπαγγελίαν τὴν ἐμὴν καὶ τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης, καὶ θόρυβον καὶ κρότον τοιοῦτον ὡς ἂν ἐπαινοῦντές τε καὶ συνησθέντες ἐποιήσατε, Μειδίας δ' οὑτοσὶ μόνος τῶν πάντων, ὡς ἔοικεν, ἠχθέσθη, καὶ παρηκολούθησε παρ' ὅλην τὴν λειτουργίαν ἐπηρεάζων μοι συνεχῶς καὶ μικρὰ καὶ μεί-
15ζω. ὅσα μὲν ἓν ἢ τὼς χορευτὰς ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι τῆς ϛρατείας ἠνώχλησεν, ἢ προβαλλόμενος καὶ κελεύων ἑαυτὸν εἰς Διονύσια χειροτονεῖν ἐπιμελητήν, ἢ τἆλλα πάντα ὅσα τοιαῦτα, ἐάσω· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ', ὅτι τῷ μὲν ἐπηρεαζομένῳ τότ' ἐμοὶ καὶ ὑβριζομένῳ τὴν αὐτὴν ὀργὴν ἕκαστον τούτων ἦνπερ ἄλλ' ὁτιοῦν τῶν δεινοτάτων παρίϛη, ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἔξω τοῦ πράγματος ὄσιν οὐκ ἂν ἴσως ἄξια ταῦτα καθ' αὑτὰ ἀγῶνος φανείη· ἀλλ' ἃ πάντες ἂν ὁμοίως ἀπέσαντες ἀγανακτήσαιτε, ταῦτ' ἐρῶ.
16ἔστι δὲ ὑπερβολὴ τῶν μετὰ ταῦτα, ἃ μέλλω λέγειν, καὶ ἐφ' ἂν ἐπεχείρησα ἐγωγε κατηγορεῖν αὐτοῦ νῦν, εἰ μὴ καὶ τότε ἐν τῷ δήμῳ παραχρῆμα ἐξήλεγξα. τὴν γὰρ ἐσθῆτα τὴν ἱερὰν (ἱερὰν γὰρ ἔγωγε νομίζω πᾶσαν, ὅσην ἂν τις ἕνεκα τῆς ἑορτῆς παρασκευάσηται, τέως ἂν χρησθῇ) καὶ τὼς ϛεφάνως τὼς χρυσοῦς, ἃς ἐποιησάμην ἐγὼ κόσμον τῷ
520χορῷ, ἐπεβούλευσεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διαφθεῖραί μου νύκτωρ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ χρυσοχόου. καὶ διέφθειρεν, ἐμέντοι πᾶσάν γε· ἐ γὰρ ἠδυνήθη. καίτοι τοῦτό γ' ἐδεὶς πώποτε ἐδένα φῄσιν ἀκηκοέναι τολμήσαντα ἐδὲ

14, 1. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικαιαι k. 5. ἁπάντων Ftv. 7. ἐμοὶ Fkrtv. 15, 1. ἢ om ΠΣΤΩs. 2. τῆς ϛρατιᾶς k; τὰς ϛρατιὰς r. ἠνώχλησεν pr Π. 5. τότε μοι Ωs. 7. τοῖς post ἄλλοις om Σ. 8. ἴσως αὐτὰ καθ' αὑτὰ ἄξια kr. 9. ἃ] ἐφ' οἷς kr et γρ Π. ἅπαντες kr. ἂν om ΠΤΩkrs. ἀπέσαντες om Π, in mg ponit Σ, post ἀγανακτ. kr. ἀγανακτήσατε ΤΩkt. 16, 1. δὲ καὶ ὑπ. tv. λέγειν μέλλω r. 5. παρασκευάζηται ΣΤΩs. τέως] ὡς corr Π. 9. πᾶσάν] πάντας Fkr et pr v. ἐδυνήθη Πv. καίτοι τοῦτό γ'] καίτοι τοιοῦτον Ftv, καὶ τοιοῦτον ΠΣΤΩs.

17 ποιήσαντα ἐν τῇ πόλει. οὐκ ἀπέχρησε δὲ αὐτῷ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διέφθειρέ μου τοῦ χοροῦ· καὶ εἰ μὴ Τηλεφάνης ὁ αὐλητὴς ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἐμὲ τότε ἐγένετο, καὶ τὸ πρᾶγμα αἰσθόμενος τὸν ἄνθρωπον ἀπελάσας αὐτὸς συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν ᾤετο δεῖν τὸν χορόν, οὐδ' ἂν ἡγωνισάμεθα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἀδίδακτος ἂν εἰσῆλθεν ὁ χορὸς καὶ πράγματ' αἴσχιστ' ἂν ἐπάθομεν. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' ἔστη τῆς ὕβρεως, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῷ περιῆν, ὥστε τὸν ἐστεφανωμένον ἄρχοντα διέφθειρε, τοὺς χορηγοὺς συνῆγεν ἐπ' ἐμέ, βοῶν, ἀπειλῶν, ὀμνύουσι παρεστηκὼς τοῖς κριταῖς, τὰ παρασκήνια φράττων, προσηλῶν, ἰδιώτης ὢν τὰ δημόσια, κακὰ καὶ πρά-
18 γματα ἀμύθητά μοι παρέχων διετέλεσεν. καὶ τούτων ὅσα γε ἐν τῷ δήμῳ γέγονεν ἢ πρὸς τοῖς κριταῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες πάντες, ὦ ἄνδρες δικασταί. καίτοι τῶν λόγων τούτους χρὴ δικαιοτάτους ἡγεῖσθαι, οὓς ἂν οἱ καθήμενοι τῷ λέγοντι μαρτυρῶσιν ἀληθεῖς εἶναι. προδιαφθείρας τοίνυν τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, δύο ταῦτα ὥσπερεὶ κεφάλαια ἐφ' ἅπασι τοῖς ἑαυτῷ νενεανιευμένοις ἐπέθηκεν, ἐμοῦ μὲν ὕβρισε τὸ σῶμα, τῇ φυλῇ δὲ κρατούσῃ τὸν ἀγῶνα αἰτιώτατος τοῦ μὴ νικῆσαι κατέστη. 521
19 Τὰ μὲν οὖν εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς φυλέτας ἠσελγημένα καὶ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα τούτῳ πεπραγμένα, ἐφ' οἷς αὐτὸν προβαλόμην, ταῦτ' ἐστὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ πόλλ' ἕτερα, ὧν ὅσ' ἂν οἷός τε ὦ διέξειμι πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα. ἔχω δὲ λέγειν καὶ πονηρίας ἑτέρας αὐτοῦ παμπληθεῖς καὶ ὕβρεις εἰς πολλοὺς ὑμῶν καὶ τολμήματα
20 τοῦ μιαροῦ τούτου πολλὰ καὶ δεινά, ἐφ' οἷς τῶν πεπονθότων οἱ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταδείσαντες τοῦτον καὶ

17, 1. αὐτὸ Ω. 9. στεφανούμενον υ. 12. δημόσιά μοι κ. τ. καὶ om r. 18, 2. γε] μὲν Ftv. 3. ὦ om ΠΩs. 4. τούτους om s. δικαιοτάτους καὶ πιστοτάτους ἡγ. kr. 5. προσδιαφθείρας ΠΣΤΩkrstv. 8. τῷ σώματι s, εἰς τὸ σῶμα Ftv. cf. § 106. τῇ om s. 19, 1. καὶ τὰ περὶ ks. 3. προβαλλόμην r. 5. παμπονηρίας r. παμπληθεῖς αὐτοῦ FΠΤΩstv.

τὸ τότε θράσος καὶ τὰς περὶ αὐτὸν ἑταίρας καὶ πλοῦτον καὶ τἆλλα δὴ ὅσα πρόσεστι τούτῳ, ἡσυχίαν ἔσχον, οἱ δ' ἐπιχειρήσαντες δίκην λαμβάνειν ἃν ἠδυνήθησαν, εἰσὶ δ' οἳ διελύσαντο, ἴσως λυσιτελεῖν αὐτοῖς ἡγούμενοι. τὴν μὲν οὖν ὑπὲρ αὑτῶν δίκην ἔχουσιν οἵ γε πεισθέντες· τῆς δ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οὓς παραβὰς ἔτος κἀκείνους ἠθέτει καὶ νῦν ἐμὲ καὶ πάντας τοὺς ἄλλους, ὑμεῖς ἐστὲ κληρονόμοι.

21 πάντων οὖν ἀθρόων ἓν τίμημα ποιήσασθε, ὅ τι ἂν δίκαιον ἡγήσθε. ἐξελέγξω δὲ πρῶτον μὲν ὅσα αὐτὸς ὑβρίσθην, ἔπειθ' ὅσα ὑμεῖς· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸν ἄλλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βίον αὐτῆ πάντα ἐξετάσω, καὶ δείξω πολλῶν θανάτων, οὐχ ἑνὸς ὄντα ἄξιον. λέγε μοι τὴν τῆ χρυσοχόου πρώτην λαβὼν μαρτυρίαν.

22 ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Παμμένης Παμμένους ἵππαρχος ἔχω χρυσοχοεῖον ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾧ παταγίγνομαι καὶ ἐργάζομαι τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνην. ἐνθάδε μοι Δημοσθένης, ᾧ μαρτυρῶ, στέφανον χρυσοῦν ὥστε κατασκευάσαι καὶ ἱμάτιον διάχρυσον ποιῆσαι, ὅπως πομπεύσας ἐν αὐτοῖς τὴν τοῦ Διονύσου πομπήν, καὶ ἐμοῦ συντελέσαντος αὐτὰ καὶ ἔχοντος παρ' ἐμαυτῷ ἕτοιμα, εἰσπηδήσας πρός με νύκτωρ Μειδίας ὁ κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένης, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλες, ἐπεχείρησε διαφθείρων τὸν στέφανον καὶ τὸ ἱμάτιον, καὶ τινὰ μὲν αὐτῶν ἐλυμήνατο, οὐ μέντοι πάντα γε ἐδυνήθη διὰ τὸ ἐπιφανέντα με κωλῦσαι.

23 Πολλὰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ ὧν τὰς ἄλλας ἠδίκηκεν ἔχω λέγειν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, καὶ συνείλοχα ὕβρεις αὐτοῦ καὶ πονηρίας τοσαύτας

v. 1. τὸ τούτου] τοῦνο pr Ω. ἑτέρας Σ. καὶ τὸν πλοῦτον schol. Ven. Iliad. 15, 496. cum his scholiis et ΣΓΩ omisi, quae addebantur, καὶ ὕβριν. 2. ὅσα δὴ kr. ἡσυχίαν ἔσχον] ἔφυγον ἐκποδών Schol. 3. ἐπ. τῷ δίκην r. λαβεῖν kr. ἐδυνήθησαν Π. δὲ καὶ οἳ Fτυ, δὲ οἳ καὶ krs. 4. αὐτοῖς om ΣΓ. 5. τὴν δ' r. 6. ἠδίκει τότε καὶ kr. 21, 1. οὖν] οὖν τούτων krv. ἀθρόων ω ὧν FΓ, ἀθρόον v, ἄθρόον krt, ἀνθρώπων Σ: ἀθρόων ς. δίκαιον om k. 3. ὑμεῖς ἠδίκησθε μ. Fkrtv. 22, 1. testimonium om k. ἵππαρχος ΠΣΤ, ἵππαρχος ceteri. Reiskius Περγασεύς. ἔχων FΠΣ ΤΩrstv, ἔχω μὲν Spaldingus. χρυσοχοεῖν k. 2. ᾧ] ᾧ καὶ ΠΣΩrs. 5. πομπεύσαι ἐν k, πομπεύσαιεν rs. 6. αὐτὸ r. 7. ν. καὶ μειδίας Σ. 9. γε πάντα Πr. ἠδυνήθη ΠΩrstv. 23, 1. ἐν ἀρχῇ εἶπον ΤΩs. 3. συνείλοχα Fτ. αὐτοῦ ante τοσαύτας ponunt kr cum γρ F. πονηρίας] ἀνομίας ΠΣΤs.

ὅσας ἀκήκοεσθε αὐτίκα δὴ μάλα. ἦν δ' ἡ συλλογὴ ῥᾳδία· 24αὐτοὶ γὰρ οἱ πεπονθότες προσήεσάν μοι. βέλομαι δὲ πρὸ τούτων εἰπεῖν, οἷς ἐπιχειρήσειν αὐτὸν ἀκήκοα ἐξαπατᾶν ὑμᾶς· τοὺς γὰρ ὑπὲρ τούτων λόγους ἐμοὶ μὲν ἀναγκαιοτάτους προειπεῖν ἡγοῦμαι, ὑμῖν δὲ χρησιμωτάτους ἀκοῦσαι. διὰ τί; ὅτι τὸ δικαίαν καὶ εὔορκον θέσθαι τὴν ψῆφον ὁ κωλύσας ἐξαπατηθῆναι λόγος ὑμᾶς ἔτος αἴτιος ἔξει. πολὺ δὴ μάλιστα πάντων τούτῳ τῷ λόγῳ προσέχειν ὑμᾶς δεῖ, καὶ μνημονεῦσαι τοῦτον, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντᾶν, 25ὅταν ἕτος λέγῃ. ἔξει δὲ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἐκ ἄδηλος ἐρῶν ἐξ ὧν ἰδίᾳ πρός τινας αὐτὸς διεξιὼν ἀπηγγέλλετό μοι, ὡς εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόηθειν ταῦτα ἃ λέγω, δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν, τῶν μὲν ἱματίων καὶ τῶν χρυσῶν στεφάνων τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς περὶ τὸν χορὸν πάσης ἐπηρείας βλάβης, ὧν δ' εἰς τὸ σῶμα ὑβρίσθαι φημί, 523 ὕβρεως, ἃ μὰ Δί' ἐχὶ δημοσίᾳ κρίνειν αὐτὸν καὶ τίμημα 26ἐπάγειν ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. ἐγὼ δὲ ἓν μὲν ἐκεῖνο εὖ οἶδα, καὶ ὑμᾶς δὲ εἰδέναι χρή, ὅτι εἰ μὴ περιβαλόμην αὐτὸν ἀλλ' ἐδικαζόμην, ἐναντίος ἦκεν ἂν εὐθύς μοι λόγος, ὡς εἴπερ ἦν τι τούτων ἀληθές, προβαλέσθαι μ' ἔδει καὶ παρ' αὐτὰ τἀδικήματα τὴν τιμωρίαν ποιεῖσθαι· ὅ τε γὰρ χορὸς ἦν τῆς πόλεως, ἥ τε ἑορτὴ τῆς ἑορτῆς ἕνεκα πᾶσα παρεσκευάζετο, ἐγώ τε ὁ πεπονθὼς ταῦτα χορηγὸς ἦν· τίς ἂν ἐν ἑτέραν μᾶλλον εἵλετο τιμωρίαν ἢ τὴν ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων οὖσαν; 27ταῦτ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντ' ἂν ἔλεγεν οὗτος τότε. φεύγοντος μὲν γὰρ οἶμαι καὶ ἡδικηκότος ἐστὶ τὸν παρόντα τρόπον τοῦ μὴ δοῦναι δίκην διακρουόμενον τὸν οὐκ ὄνθ' ὡς ἔδει γενέσθαι λέγειν, δικαστῶν δέ γε σωφρόνων τούτοις τε

ων

24, 6. κωλύσας Ω, κωλύσων r. ἡμᾶς r. 8. ἁπαντᾶν] ἁπάντων ΠΩs. 25, 3. ἀληθὲς ΣΠΩs. πεπόνθειν ν. 5. ἀπόρους Fεν. 6. ὑβρίζεσθαι ΠΠΩs. 7. ἑαυτὸν ΠΩs. 26, 2. προβαλλόμην r, προβαλόμην t. 3. ἐναντίος t. ἂν ἦκεν Fεν. 4. προβαλλέσθαι r, προβάλλεσθαι Σ. 7. παρεσκεύαζο kr. 8. μᾶλλον om Σ. τιμωρίαν εἵλετο r. 9. τῶν νόμων kr. 27, 1. εὖ om k. ἂν om ΠΠΩs. τότε] τε s. 2. μὲν om pr Σ. γὰρ om r. οἶμαι] ἂν οἶμαι Σ. 3. μὴ om r.

μὴ προσέχειν καὶ ὃν ἂν λάβωσιν ἀσελγαίνοντα κολάζειν.
28 μὴ δὴ τοῦτο λίγειν αὐτὸν ἐᾶτε, ὅτι καὶ δίκας ἰδίας δίδωσιν ὁ νόμος μοι καὶ γραφὴν ὕβρεως· δίδωσι γάρ· ἀλλ' ὡς ἐ πεποίηκεν ἃ κατηγόρηκα, ἢ πεποιηκὼς ὑ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖ, τοῦτο δεικνύετω· τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐγὼ προὐβαλόμην, καὶ περὶ τούτε τὴν ψῆφον οἴσετε νῦν ὑμεῖς. εἰ δ' ἐγὼ τὴν ἐπὶ τῶν ἰδίων δικῶν πλεονεξίαν ἀφεὶς τῇ πόλει παραχωρῶ τῆς τιμωρίας, καὶ τοῦτον εἰλόμην τὸν ἀγῶνα ἀφ' ἧ μηδὲν ἔστι λῆμμα λαβεῖν ἐμοί, χάριν, οὐ βλάβην θήπε τοῦτ' ἂν εἰκότως ἐνέγκοι μοι παρ' ὑμῶν.
29 Οἶδα τοίνυν ὅτι καὶ τούτῳ πολλῷ χρήσεται τῷ λόγῳ „μή με Δημοσθένει παραδῶτε, μηδὲ διὰ Δημοσθένην με ἀνέλητε. ὅτι ἐκείνῳ πολεμῶ, διὰ τοῦτό με ἀναιρήσετε;" τὰ τοιαῦτα πολλάκις "οἶδ' ὅτι φθέγξεται, βαλόμενος φθό- 524
νον τινὰ ἐμοὶ διὰ τούτων τῶν λόγων συνάγειν. ἔχει δ' ἐξ ἔτω ταῦτα, ἀδ' ἐγγύς. οὐδένα γὰρ τῶν ἀδικούντων ὑμεῖς
30 οὐδενὶ τῶν κατηγόρων ἐκδίδοτε· οὐδὲ γὰρ ἐπειδὰν ἀδικηθῇ τις, ὡς ἂν ἕκαστος ὑμᾶς ὁ παθὼν πείσῃ, ποιεῖσθε τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ τοὐναντίον νόμος ἔθεσθε πρὸ τῶν ἀδικημάτων ἐπ' ἀδήλοις μὲν τοῖς ἀδικήσουσιν ἀδήλοις δὲ τοῖς ἀδικησομένοις. ἔστι δὲ τί ποιεῖσιν οἱ νόμοι; πᾶσιν ὑπεσχημένοι τοῖς ἐν τῇ πόλει δίκην, ἂν ἀδικηθῇ τις, ὅσεσθαι δι' αὐτῶν λαβεῖν. ὅταν τοίνυν τῶν παραβαινόντων τινὰ τοὺς νόμους κολάζητε, ἐ τοῖς κατηγόροις τοῦτον ἐκδι-
31 δοτε, ἀλλὰ τοὺς νόμους ὑμῖν αὐτοῖς βεβαιῶτε. ἀλλὰ μὴν πρός γε τὸ τοιοῦτον, ὅτι „Δημοσθένης" φησὶν „ὕβριζε," δίκαιος καὶ κοινὸς καὶ ὑπὲρ ἁπάντων ἔσθ' ὁ λόγος. ἃ γὰρ εἰς Δημοσθένην ὄντα με ἠσέλγαινε μόνον ταύτην τὴν ἡμέ-

28, 1. τοῦτον v. 3. ἃ ante περὶ om k. 4. ἐγὼ om k.
9. ἐνέγκοι μοι Σ, ἐνέγκαι μοι v, ἐνέγκαί μοι F, ἐνέγκωμι ΠΠΩ, ἐνέγκοιμι s: ceteri ἐνέγκαι μοι. 29, 3. ὅτι om pr k. ἐκείνῳ] τούτῳ Fkrtv. με om Ωrt. 5. συναγαγεῖν k, συλλέγειν γρ F.
30, 1. γὰρ om kr. ἀδικηθεὶς Ts. 5. ποιήσασιν Σv.
6. ἐὰν kr. 8. οὐχὶ Πkr. 31, 1. αὐτοὺς k. 2. τοιοῦτο Ftv.
3. κοινωνὸς s.

ραν, ἀλλὰ καὶ εἰς χορηγὸν ὑμέτερον· τοῦτο δ' ὅσον δύνα-
32 ται, γνοίητ' ἂν ἐκ τωνδί. ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν θεσμο-
θετῶν τούτων οὐδενὶ θεσμοθέτης ἔστ' ὄνομα, ἀλλ' ὁτιδή-
ποθ' ἑκάστῳ. ἂν μὲν τοίνυν ἰδιώτην ὄντα τινὰ αὐτῶν
ὑβρίσῃ τις ἢ κακῶς εἴπῃ, γραφὴν ὕβρεως καὶ δίκην κα-
κηγορίας ἰδίαν φεύξεται, ἐὰν δὲ θεσμοθέτην, ἄτιμος ἔσται
καθάπαξ. διὰ τί; ὅτι τοὺς νόμους ἤδη ὁ τοῦτο ποιῶν προσ-
υβρίζει καὶ τὸν ὑμέτερον κοινὸν στέφανον καὶ τὸ τῆς πό-
λεως ὄνομα· ὁ γὰρ θεσμοθέτης οὐδενὸς ἀνθρώπων ἔστ'
33 ὄνομα, ἀλλὰ τῆς πόλεως. καὶ πάλιν γε τὸν ἄρχοντα, ταὐτὸ
τοῦτο, ἐὰν μὲν ἐστεφανωμένον πατάξῃ τις ἢ κακῶς εἴπῃ,
ἄτιμος, ἐὰν δὲ ἰδιώτην, ἰδίᾳ ὑπόδικος. καὶ οὐ μόνον περὶ
τούτων οὕτω ταῦτ' ἔχει, ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων, οἷς ἂν ἡ 525
πόλις τινὰ ἄδειαν ἢ στεφανηφορίαν ἤ τινα τιμὴν δῷ. οὕτω
τοίνυν καὶ ἐμὲ εἰ μὲν ἐν ἄλλαις τισὶν ἡμέραις ἠδίκησέ τι
τούτων Μειδίας ἰδιώτην ὄντα, ἰδίᾳ καὶ δίκην προσῆκεν αὐ-
34 τῷ διδόναι· εἰ δὲ χορηγὸν ὄντα ὑμέτερον ἱερομηνίας οὔσης
πάνθ' ὅσα ἠδίκηκεν ὑβρίσας φαίνεται, δημοσίας ὀργῆς καὶ
τιμωρίας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν· ἅμα γὰρ τῷ Δημοσθένει
καὶ ὁ χορηγὸς ὑβρίζετο, τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς πόλεως ὄνομα,
καὶ τὸ ταύταις ταῖς ἡμέραις αἷς οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι. χρὴ
δέ, ὅταν μὲν τιθῆσθε τοὺς νόμους, ὁποῖοί τινές εἰσι σκοπεῖν,
ἐπειδὰν δὲ θῆσθε, φυλάττειν καὶ χρῆσθαι· καὶ γὰρ εὔορκα
35 ταῦθ' ὑμῖν ἐστὶ καὶ ἄλλως δίκαια. ἦν ὁ τῆς βλάβης ὑμῖν νό-
μος πάλαι, ἦν ὁ τῆς αἰκίας, ἦν ὁ τῆς ὕβρεως. εἰ τοίνυν
ἀπέχρη τοὺς τοῖς Διονυσίοις τι ποιοῦντας τούτων κατὰ τούτους
τοὺς νόμους δίκην διδόναι, οὐδὲν ἂν προσέδει τοῦδε τοῦ νό-
μου. ἀλλ' οὐκ ἀπέχρη. σημεῖον δέ· ἔθεσθε ἱερὸν νόμον
αὐτῷ τῷ θεῷ περὶ τῆς ἱερομηνίας. εἴ τις οὖν κἀκείνοις τοῖς

32, 1. τῶνδε Fkrtv. 4. κατηγορίας kt. 6. προϋβρίζει ΥΩs.
33, 2. πατάξῃς ἢ κακῶς εἴπῃς Σ. 6. ἐν om tv. 34, 1. ὑμέτερον ἱερομηνίας] ὑμετερονόμισας (in mg posito "ἱερομηνίας) Ω.
3. δίκαιός] ἄξιός kr. 4. ὁ om tv. χορὸς pr Σ ὄνομα om ΠΥΩs, in γρ habet Σ. 5. καὶ τὸ] καίτοι F. 6. τιθῆσθε rt: τέθησθε ς. 7. γὰρ om t. εὔορκα F, ἔνορκα kr. 35, 4. δ. καὶ οὐδὲν Ω. ἂν ὑμῖν πρ. Fkrtv. τοῦδε] τούτου k.

προϋπάρχεσι νόμοις καὶ τούτῳ τῷ μετ' ἐκείνους τεθέντι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἐξ ἐνοχος, ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ δῷ δεὰ τοῦτο δίκην ἢ μείζω δοίη δικαίως; ἐγὼ μὲν οἶμαι μείζω.

36 Ἀπήγγελλε τοίνυν τίς μοι περιιόντ' αὐτὸν συλλέγειν καὶ συνθάπτεσθαι τίσι πώποτε συμβέβηκεν ὑβρισθῆναι, καὶ λέγειν τούτους καὶ διηγεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς μέλλειν, οἷον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν πρόεδρον ὃν ποτέ φασιν ἐν ὑμῖν ὑπὸ Πολυζήλου πληγῆναι, καὶ τὸν θεσμοθέτην ὃς ἔναγχος ἐπλήγη τὴν αὐλητρίδα ἀφαιρούμενος, καὶ τοιούτους τινάς, ὡς ἐὰν πολλοὶ ἕτεροι πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότας ἐπιδείξῃ, ἧττον ὑμᾶς ἐφ' οἷς ἐγὼ πέπονθα ὀργιουμένους.

37 ἐμοὶ δ' αὖ τοὐναντίον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖτε ποιεῖν ἂν εἰκότως, εἴπερ τῇ κοινῇ βελτίσου δεῖ μέλειν ὑμῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν τὸ μὲν πολλὰ τοιαῦτα γίγνεσθαι τὸ μὴ κολάζεσθαι τοὺς ἁμαρτάνοντας αἴτιον ὄν, τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν τὸ δίκην τὸν ἀεὶ ληφθέντα, ἣν προσήκει, διδόναι μόνον αἴτιον ἂν γενόμενον; εἰ μὲν τοίνυν ἀποτρέψαι συμφέρει τοὺς ἄλλους, τοῦτον καὶ δι' ἐκεῖνα κολαστέον, καὶ μᾶλλόν γε ὅσῳ περ ἂν ᾖ πλείω καὶ μείζω·

38 εἰ δὲ παροξῦναι καὶ τοῦτον καὶ πάντας, ἐατέον. ὅτι τοίνυν ἐθ' ὁμοίαν ἅπασαν τούτῳ κἀκείνοις συγγνώμην εὑρήσομεν. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ τὸν θεσμοθέτην πατάξας τρεῖς εἶχε προφάσεις, μέθην, ἔρωτα, ἄγνοιαν διὰ τὸ σκότους καὶ νυκτὸς τὸ πρᾶγμα γενέσθαι. ἔπειθ' ὁ Πολύζηλος ἐκεῖνος ὀργῇ καὶ τρόπῳ προπετείᾳ φθάσας τὸν λογισμὸν ἁμαρτεῖν ἔφησεν· ὃ γὰρ ἐχθρός γε ὑπῆρχεν ὤν, ἐθ' ἑφ' ὕβρει τοῦτ' ἐποίησεν. ἀλλ' ὃ Μειδίᾳ τούτων οὐδὲν ἔστιν εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐχθρὸς ἦν, καὶ μεθ' ἡμέραν εἰδὼς ὕβριζε, καὶ

v. 2. λοιποῖς] ἄλλοις *kr.* δοίη *corr v.* 5. δοίη] immo ἂν δοίη: monuit Spaldingus. 36, 1. ἀπήγγελλε *FΠΣΤΩkrs*: ἀπήγγειλε *ς*. τίς μοι om pr T. περιιόντ' *st.* 5. θεσμοθέτην *s.* 7. δεινὰ καὶ πολλὰ *ΠΣΤΩkrs.* 37, 2. τοῦ] ὑπὲρ τοῦ *Fkrt.* δεῖ με μέλειν *Ω.* 4. ὂν om *kr.* 8. ᾖ om *k.* 38, 1. πάντας τοὺς ἄλλους *ικτ. kr.* 2. τοῦτον *t.* 5. γεγενῆσθαι *kr.* ἐκεῖνος om *FTΩstv.*

6. προφθάσας γρ *Σ*, φθάσαι *c* F, φθάσαι *ΣΤΩst.* ἁμαρτεῖν Wolfius: libri ἁμαρτών. 7. ἔφησεν *FΠΣΤΩstv*, ἔπαισεν γρ *Σ*: ἔπαισεν *ς*. 9. ὑβρίζειν *Ts.*

οὐκ ἐπὶ τούτου μόνον ἀλλ' ἐπὶ πάντων φαίνεται προσημέ-
39νος με ὑβρίζειν. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν πεπραγμένων ἐμοὶ
καὶ τούτοις οὐδὲν ὅμοιον ὁρῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ Θεσμο-
θέτης οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδὲ τῶν νόμων φροντίσας οὐδ' ἀγα-
νακτήσας φανήσεται, ἀλλ' ἰδίᾳ πεισθεὶς ἀποψηφίσατο ἀρ-
γυρίῳ, καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ' ὁ πληγεὶς ἐκεῖνος ὑπὸ
τοῦ Πολυζήλου, ταὐτὸ τοῦτο, ἰδίᾳ διαλυσάμενος, ἐρρῶσθαι
πολλὰ τοῖς νόμοις εἰπὼν καὶ ὑμῖν, οὐδ' εἰσήγαγε τὸν Πο- 527
40λύζηλον. εἰ μὲν τοίνυν ἐκείνων κατηγορεῖν βούλεταί τις ἐν
τῷ παρόντι, δεῖ λέγειν ταῦτα, εἰ δ' ὑπὲρ ὧν ἐγὼ τούτου
κατηγόρηκα ἀπολογεῖσθαι, πάντα μᾶλλον ἢ ταῦτα λε-
κτέον. πᾶν γὰρ τἀναντίον ἐκείνοις αὐτὸς μὲν οὔτε λαβὼν
οὐδὲν οὔτ' ἐπιχειρήσας λαβεῖν φανήσομαι, τὴν δ' ὑπὲρ τῶν
νόμων καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν τιμω-
ρίαν δικαίως φυλάξας καὶ νῦν ἀποδεδωκὼς ὑμῖν. μὴ τοί-
νυν ἐάτε ταῦτ' αὐτὸν λέγειν, μηδ', ἂν βιάζηται, πείθεσθ'
41ὡς δίκαιόν τι λέγοντι. ἂν γὰρ ταῦθ' οὕτως ἐγνωσμένα
ὑπάρχῃ παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος οὐδὲ εἷς. ποία
γὰρ πρόφασις, τίς ἀνθρωπίνη καὶ μετρία σκῆψις φανεῖ-
ται τῶν πεπραγμένων αὐτῷ; ὀργὴ νὴ Δία· καὶ γὰρ τοῦτο
τυχὸν λέξει. ἀλλ' ἃ μὲν ἄν τις ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας
ἐξαχθεὶς πρᾶξαι, κἂν ὑβριστικῶς τοῦτο ποιήσῃ, δι' ὀργήν γ'
ἔνι φῆσαι πεποιηκέναι· ἃ δ' ἂν ἐκ πολλοῦ συνεχῶς ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας παρὰ τοὺς νόμους πράττων τις φωράται, ἐ
μόνον δήπου τῷ μὴ μετ' ὀργῆς ἀπέχει, ἀλλὰ καὶ βεβου-
λευμένως ὁ τοιοῦτος ὑβρίζων ἐστὶν ἤδη φανερός.
42. Ἀλλὰ μὴν ὅπηνίκα καὶ πεποιηκὼς ἃ κατηγορῶ καὶ ὕβρει
πεποιηκὼς φαίνεται, τοὺς νόμους ἤδη σκοπεῖν δεῖ, οὓς ἂν-

ν. 1. τούτων F, τούτου tv. 40, 3. λεκτέα Σ. 4. πάντα ΣTv. 5. οὐδὲν om r. 8. αὐτὸν ταῦτα kr. ἐὰν r. 41, 1. λέγοντι] λέγει tv. 2. ἔνεστ' kr, ἔσ' ἴσται corr s. 5. τυχὸν Ωr. ἀλλὰ μὴν ἂν Σ. 6. ἐξαφθεὶς r. τι πρᾶξαι Fkrtv. τοῦτο] τι kr, om TΩs. γ' ἔνι] πάνυ pr Π, om TΩs. 7. ἐκ τοῦ πολλοῦ Ω.

9. τῷ om t. βεβουλευμένως ΠΣTΩ et corr sv, βεβουλευμένος t: βεβουλευμένος ς. 10. φανερῶς kr. 42, 1. ἃ — πεποιηκὼς om pr Π, ὕβριν υ, ὕβριν TΩst. 2. σκοπεῖν δεῖ ΠΣTΩrs t ceteri δεῖ σκοπεῖν.

δρες δικασταί· κατὰ γὰρ τούτους δικάσειν ὀμωμόκατε. καὶ θεωρεῖθ' ὅσῳ μείζονος ὀργῆς καὶ ζημίας ἀξιοῦσι τοὺς ἐκουσίως καὶ δι' ὕβριν πλημμελοῦντας τῶν ἄλλως πως ἐξα-
43μαρτανόντων. πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ περὶ τῆς βλάβης ἅπαντες, ἵν' ἐκ τούτων ἄρξωμαι, "ἂν μὲν ἑκὼν528 τις βλάψῃ, διπλοῦν, ἂν δ' ἄκων, ἁπλοῦν τὸ βλάβος κελεύουσιν ἐκτίνειν. εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ παθὼν παντα χοῦ βοηθείας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν, τῷ δράσαντι δ' ἐκ ἴσην τὴν ὀργήν, ἂν θ' ἑκὼν ἂν τ' ἄκων, ἔταξεν ὁ νόμος. ἔπειθ' οἱ φονικοὶ τοὺς μὲν ἐκ προνοίας ἀποκτιννύντας θανάτῳ καὶ ἀειφυγίᾳ καὶ δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ζημιοῦσι, τοὺς δ'
44ἀκουσίως αἰδέσεως καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἠξίωσαν. οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων τοῖς ἐκ προαιρέσεως ὑβρισταῖς χαλεπὸς ὄντας ἰδεῖν ἔστι τοὺς νόμους, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἁπάντων. τί γάρ δή ποτ', ἄν τις ὄφλων δίκην μὴ ἐκτίνῃ, ἐκέτ' ἐποίησεν ὁ νόμος τὴν ἐξοὺλης ἰδίαν, ἀλλὰ προστιμᾶν ἐπέταξε τῷ δημοσίῳ; καὶ πάλιν τί δή ποτ', ἂν μὲν ἑκὼν παρ' ἑκόντος τις λάβῃ τάλαντον ἓν ἢ δύο ἢ δέκα καὶ ταῦτ' ἀποξερήσῃ, οὐδὲν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐστίν, ἂν δὲ μικροῦ πάνυ τιμήματος ἄξιόν τις λάβῃ, βία δὲ τοῦτο ἀφέληται, τὸ ἴσον τῷ δημοσίῳ προστιμᾶν οἱ νόμοι κελεύουσιν ὅσον
45περ δὴ τῷ ἰδιώτῃ; διὰ τί; ὅτι πάνθ', ὅσα τις βιαζόμενος πράττει, κοινὰ ἀδικήματα καὶ κατὰ τῶν ἔξω τοῦ πράγματος ὄντων ἡγεῖτο ὁ νομοθέτης· τὴν μὲν γὰρ ἰσχὺν ὀλίγων, τοὺς δὲ νόμους ἁπάντων εἶναι, καὶ τὸν μὲν πεισθέντα ἰδίας, τὸν δὲ βιασθέντα δημοσίας δεῖσθαι βοηθείας. διόπερ καὶ τῆς ὕβρεως αὐτῆς τὰς μὲν γραφὰς ἔδωκεν ἅπαντι τῷ βουλομένῳ, τὸ δὲ τίμημα ἐποίησεν ὅλον δημόσιον· τὴν γὰρ πόλιν ἡγεῖτο ἀδικεῖν, ἃ τὸν παθόντα μόνον τοῦ

v. 2. ἑκουσίους *t*, ἑκουσίᾳ *rsv*. 3. ὕβριν τί πλημμελοῦντας *kr*. 43, 2. ἐὰν *k*. 3. τις om *ΠΣΤΩstv*. τὸ βλάβος om *t*. ἐκτίνειν κελεύουσιν *r*. 5. ἐστι om *Σ*. 44, 1. αἰδέσεως] cf. Anecd. p. 361, 32. 4. γὰρ δήποτ'] δὴ γάρ ποτ' *ΠΣs*, δὴ γὰρ δήποτε *ΓΩ*. ἐὰν *Π*. ὀφείλων *kr*. ἐκτίσῃ *Fkrstv*. οὐκέτ'] οὐκ *tv*. 5. ἐξοὺλην *FΣkr*. 6. ἐὰν *ΠΩ*. 7. ἢ καὶ δέκα *Fv*. 8. ἐὰν *r*. 45, 1. δὴ] ἄν *kr*, om *Ftv*. διὰ τί om *ΣT* et pr *ΠΩ*. ὅσα — πράττει] ὃ ἄν — πράττῃ *kr*. 8. οὐ *Σ*: οὐχὶ *ς*.

ὑβρίζειν ἐπιχειρῶντα, καὶ δίκην ἱκανὴν τὴν τιμωρίαν εἶ- 529
ναι τῷ παθόντι, χρήματα δ' οὐ προσήκειν τῶν τοιούτων
46 ἐφ' ἑαυτῷ λαμβάνειν. καὶ τοσαύτῃ γ' ἐχρήσατο ὑπερβολῇ,
ὥστε κἂν εἰς δοῦλον ὑβρίζῃ τις, ὁμοίως ἔδωκεν ὑπὲρ τούτου
γραφήν. οὐ γὰρ ὅστις ὁ πάσχων ᾤετο δεῖν σκοπεῖν, ἀλλὰ
τὸ πρᾶγμα ὁποῖόν τι τὸ γιγνόμενον· ἐπειδὴ δ' εὗρεν οὐκ
ἐπιτήδειον, μήτε πρὸς δοῦλον μήθ' ὅλως ἐξεῖναι πράττειν
ἐπέταξεν. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν
πάντων οὐδὲν ὕβρεως ἀφορητότερον, οὐδ' ἐφ' ὅτῳ μᾶλλον
ὑμῖν ὀργίζεσθαι προσήκει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι λαβὼν
τὸν τῆς ὕβρεως νόμον· οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου.

47 ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις ὑβρίζῃ εἴς τινα, ἢ παῖδα ἢ γυναῖκα ἢ ἄνδρα, τῶν ἐλευθέρων ἢ τῶν δούλων, ἢ παράνομόν τι ποιήσῃ εἰς τούτων τινά, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων, οἷς ἔξεστιν, οἱ δὲ θεσμοθέται εἰσαγόντων εἰς τὴν ἡλιαίαν τριάκοντα ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν ἡ γραφή, ἐὰν μή τι δημόσιον κωλύῃ, εἰ δὲ μή, ὅταν ᾖ πρῶτον οἷόν τε. ὅτου δ' ἂν καταγνῷ ἡ ἡλιαία, τιμάτω περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα, ὅτου ἂν δοκῇ ἄξιος εἶναι παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. ὅσοι δ' ἂν γράφωνται γραφὰς ἰδίας κατὰ τὸν νόμον, ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ ἢ ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, ἀποτισάτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ τῆς ὕβρεως, δεδέσθω, ἐὰν ἐλεύθερον ὑβρίσῃ, μέχρι ἂν ἐκτίσῃ.

48 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ νόμου τῆς φιλανθρω-
πίας, ὃς οὐδὲ τοὺς δούλους ὑβρίζεσθαι ἀξιοῖ. τί οὖν πρὸς θεῶν; 530
εἴ τις εἰς τοὺς βαρβάρους ἐνεγκὼν τὸν νόμον τοῦτον, παρ'
ὧν τὰ ἀνδράποδα εἰς τοὺς Ἕλληνας κομίζεται, ἐπαινῶν
ὑμᾶς καὶ διεξιὼν περὶ τῆς πόλεως εἴποι πρὸς αὐτοὺς ὅτι
49 „εἰσὶν Ἕλληνές τινες ἄνθρωποι οὕτως ἥμεροι καὶ φιλάν-
θρωποι τοὺς τρόπους, ὥστε πολλὰ ὑφ' ὑμῶν ἠδικημένοι,
καὶ φύσει τῆς πρὸς ὑμᾶς ἔχθρας αὐτοῖς ὑπαρχούσης πα-

v. 1. τὴν om Σ. 46, 4. τὸ γιγνόμενον· ἐπειδὴ] γιγνόμενον ἐπεὶ r. 5. πράττειν] ταῦτα πράττειν kr. 6. ἐπέτρεψεν ΠΣΤΩs et γρ F. οὐκ ἔστιν om Ω. 8. λαβὼν om ΠΩkr et pr s. 47, 1. ὑβρίσῃ k. cf. Anecd. p. 176, 26. ἢ παῖδα om r. 6. καταγνῷ Taylorus: libri καταγνῶτε. - ἡ om ΠΥΩr. 7. δόξῃ k. εἶναι om r. 9. καταλάβῃ s. 10. τιμηθῇ om pr r. 11. ἐὰν δὲ ἐλεύθερον FΠΣΤΩrstυ. μέχρι ΠΧΩsυ: μέχρις ς. 48, 4. νομίζεται ΥΩs. 5. περὶ] ὑπὲρ Π. 49, 1. τινες ἕλληνες F. 3. αὐτῆς k.

τρικῆς, ὅμως ἐφ' ὅσον ἂν τιμὴν καταθέντες θέλῃς κτήσωνται, ἐᾶν τέτρις ὑβρίζειν ἀξιῶσιν, ἀλλὰ νόμον δημοσίᾳ τὸν ταῦτα κωλύσοντα τεθεικέναι τουτονὶ καὶ πολλῷ ἤδη
50 παραβάντας τὸν νόμον τοῦτον ἐζημιώκασι θανάτῳ," εἰ ταῦτ' ἀκούσαιεν καὶ συνεῖεν οἱ βάρβαροι, οὐκ ἂν οἴεσθε δημοσίᾳ πάντας ὑμᾶς προξένους αὑτῶν ποιήσασθαι; τὸν τοίνυν οὐ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μόνον εὐδοκιμοῦντα νόμον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις εὖ δόξαντ' ἂν ἔχειν, σκοπεῖσθ' ὁ παραβὰς ἥντινα δῆτα δίκην ἀξίαν ἔχει δεδωκώς.
51 Εἰ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ χορηγὸς ὢν ταῦτ' ἐπεπόνθειν ὑπὸ Μειδίου, ὕβριν ἂν τις μόνον κατέγνω τῶν πεπραγμένων αὐτῷ· νῦν δέ μοι δοκεῖ, κἂν ἀσέβειαν εἰ καταγιγνώσκοι, τὰ προσήκοντα ποιεῖν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι τὰς χορὰς ὑμεῖς ἅπαντας τέτρις καὶ τὰς ὕμνους τῷ θεῷ ποιεῖτε ἐ μόνον κατὰ τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν Διονυσίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς μαντείας, ἐν αἷς ἁπάσαις ἀνηρημένον εὑρήσετε τῇ πόλει, ὁμοίως ἐκ Δελφῶν καὶ ἐκ Δωδώνης, χορὰς ἱστάναι κατὰ τὰ πάτρια καὶ νι-
52 σᾶν ἀγυιὰς καὶ στεφανηφορεῖν. Ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν αὐτὰς τὰς μαντείας.

ΜΑΝΤΕΙΑΙ. Λῦδε Ἐρεχθείδαισιν, ὅσοι Πανδίονος ἔστον 531
ναίετε καὶ πατρίοισι νόμοις ἰθύνετ' ἑορτάς,
μεμνῆσθαι Βάκχοιο, καὶ εὐρυχόρας κατ' ἀγυιὰς
ἱστάναι ὡραίων βρομίῳ χάριν ἄμμιγα πάντας,
καὶ νικησᾶν βωμοῖσι κάρη στεφάνοις πυκάσαντας.
Περὶ ὑγιείας θύειν καὶ εὔχεσθαι Διὶ ὑπάτῳ, Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι προστατηρίῳ· περὶ τύχας ἀγαθᾶς Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λατοῖ,

v. 3. τεθῆναι *TΩs.* ἤδη om *Σ.* 50, 1. τοῦτον om *tv.* 2. ἀκούσειαν *kr.* 3. ἅπαντας *kr.* αὐτῶν προξ. *kr.* 5. ἂν om *kr.* σκοπεῖθ' *v.* 51, 2. ταῦτ' post ἐπεπόνθειν ponit *r*, om *k.* κατέγνω μόνον *Ftv.* 4. καταγιγνώσκοι τις *FTΩstv* et fortasse pr *Π.* 5. ὑμεῖς om *t.* καὶ om *Fkr.* τοὺς add *Σ.* 6. τῷ] οὓς τῷ *ΠΣTΩs.* ποιεῖτε *ΠTΩkr:* ποιεῖσθε *ς.* 8. εὑρήσετε *k.* 9. νικεᾶν *FΠΣTΩkrs* et pr *v:* νικησᾶν *ς.* 52, 1. ἀγυιὰς *Ω.* 3. ἐρεχθείδεσσιν *t*, ἐρεχθείδαισιν *kv*, ἐρεχθείδεσσιν *FΣ.* ἔστον *F.* 4. ναίουσι *Tτs*, νέοιτε *Ω.* 5. εὐρυχώρους *t.* 6. ὡραῖον — χορὸν Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. 15. 8. ὑπ. καὶ ἡρακλεῖ *FΠΣTΩstv.* 9. προστατηρίῳ] προπάτορι pr *r.* ἀγυιλάτου *F*, ἀγυιλάσου *Σ*, ἀγυιλατοῖ *s*, ἀγνοεῖ λυτοῖ *Ω.*

Ἀρτέμιδι, καὶ κατ' ἀγυιὰς κρατῆρας ἰσάμεν καὶ χορὸς καὶ σεφανηφορεῖν κατὰ τὰ πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις πάντεσσι καὶ πάσαις, ἰδίας δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντες, καὶ μνασιθρεῖν.

53 ΕΚ ΔΩΔΩΝΗΣ ΜΑΝΤΕΙΑΙ. Τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. ὅτι τὰς ὥρας παρηνέγκατε τῆς θυσίας καὶ τῆς θεωρίας, αἱρεῖσθε πέμπειν πελεύει θεωρὸς ἐννέα, καὶ τούτοις διὰ ταχέων τῷ Διὶ τῷ ναρω τρεῖς βοῦς καὶ πρὸς ἑκάστῳ δύο βοήσεις, τῇ δὲ Διώνῃ βοῦν καὶ ἄλλα ἱερεῖα καὶ τράπεζαν χαλκῆν, καὶ πρὸς τὸ ἀνάθημα ὃ ἀνέθηκεν ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων.

ΕΤΕΡΑ. Ὁ τοῦ Διὸς σήμαιν' ἐν Δωδώνῃ Διονύσῳ δημοτελεῖ ἱερεῖον τέλειον καὶ κρατῆρα κεράσαι καὶ χορὸς ἑστάναι, Ἀπόλλωνι ἀποτροπαίῳ βοῦν θῦσαι, καὶ στεφανηφορεῖν ἐλευθέρους καὶ δούλους, καὶ ἑλινύειν μίαν ἡμέραν. Διὶ κτησίῳ βοῦν λευκόν.

54 Εἰσὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αὗται καὶ ἄλλαι πολλαὶ μαντεῖαι [τῇ πόλει καλαὶ] κἀγαθαί. τί οὖν ἐκ τούτων ὑμᾶς ἐνθυμεῖσθαι δεῖ; ὅτι τὰς μὲν ἄλλας θυσίας τοῖς ἐφ' ἑκάσης μαντείας προφανομένοις θεοῖς προστάττουσι θύειν, ἰσάναι δὲ χορὸς καὶ σεφανηφορεῖν κατὰ τὰ πάτρια πρὸς ἁπάσαις ἀεὶ ταῖς ἀφικνεμέναις μαντείαις προσαναι-

55 ρῶσιν ὑμῖν. οἱ τοίνυν χοροὶ πάντες οἱ γιγνόμενοι καὶ οἱ χορηγοὶ δῆλον ὅτι τὰς μὲν ἡμέρας ἐκείνας, ἃς συνερχόμεθα ἐπὶ τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰς μαντείας ταύτας, ὑπὲρ ὑμῶν σεφανούμεθα, ὁμοίως ὅ τε μέλλων νικᾶν καὶ ὁ πάντων ὕστατος γενήσεσθαι, τὴν δὲ τῶν ἐπινικίων ὑπὲρ αὐ-

v. l. κατ'] κατὰ ἑ *s*. στ. καὶ κατὰ *s*. 2. τὰ om *ΠΤΩs* et pr *r*. 53, 1. ΕΚ] ἑτέρα ἐκ *k*. μαντεία *Π*. τῷ Ἀθ.] τῶν ἀθ. *Ωkrtv*. 3. τούτοις] τούτους τοὺς *r*, τοῦτο τοὺς *Π*.

4. τωναρωτρις *Σ*, τῶν ἀρω, τρὶς *F*, τῷ ναρω τρεῖς corr *r*, τῶν αρω τρεῖς *T*, τῶν αρωτρεῖς *Π* et (litteris *ων* macula opertis appositoque in mg τομάρω) *Λ*, τῶν ἀροτρεῖς *stv*; τῷ δωδωναίῳ ἀροτρεῖς *c*.

βοήσεις *FΠΤΩs* et corr *Σ*. correctus et ipse *r* habuisse videtur *βοιωσι*, totum locum ita constituit Buttmannus: *θεωρὸς ἵνεκα τούτου, τὰς δὲ ἀπάγειν τῷ Διὶ τῷ ἐν Τομάρῳ* (vel *τῷ Ναΐῳ*) *τρεῖς βοῦς καὶ πρὸς ἑκάστῳ δύο οἷς*. 5. δὲ om *FΠΣ* et pr *T*. 7. ΕΤΕΡΑ om. plerique omnes. δημοτελεῖ] *Ω*: Buttmannus σημαίνει — δημοτελὴ ἱερὸν τελεῖν. 9. θῦσαι om *r* et pr *T*. 10. ἑλεινύειν *Σ*, ἑλεῖν θύειν *FΠTrstv*. 54, 1. εἰσὶ μὲν ὦ *kr*. καὶ αὗται om *Ω*.

2. τῇ] *ἐν τῇ Ftv*. καλαὶ κἀγαθαί] κἀγαθαὶ *ΠΣT*, καὶ καλαὶ κἀγαθαὶ *k*, πολλαὶ κἀγαθαὶ *t*, καὶ ἀγαθαὶ καὶ πολλαὶ *r*. 6. δεῖ om *ΣTstv*. 55, 3. ἐπὶ] εἰς *Ωs*. ὑπὲρ ὑμῶν *FΠkr*, ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν *TΠstv*, ὑπὲρ αὐτῶν *Σ*: περὶ αὐτῶν *c*. 4. ἐσεφανούμεθα *FΠΣTΩstv*, ἐσεφανωμεθα *kr*. ὁ πάντων] ὁπόταν pr *Λ*.

τῷ τότ' ἤδη σεφανῶται ὁ νικῶν. τὸν ἐν εἴς τινα τούτων τῶν χορευτῶν ἢ τῶν χορηγῶν ὑβρίζοντα ἐπ' ἔχθρᾳ, καὶ ταῦτ' ἐν αὐτῷ τῷ ἀγῶνι καὶ ἐν τῷ τοῦ θεοῦ ἱερῷ, τοῦτον ἄλλο τι πλὴν ἀσεβεῖν φήσομεν;

56 Καὶ μὴν ἴσε γε τῶθ', ὅτι βουλόμενοι μηδένα ἀγωνίζεσθαι ξένον ἂν ἐδώκατε ἁπλῶς τῶν χορηγῶν οὐδενὶ προσκαλέσαντι τοὺς χορευτὰς σκοπεῖν, ἀλλ' ἐὰν μὲν καλέσῃ, πεντήκοντα δραχμάς, ἐὰν δὲ καθίζεσθαι κελεύσῃ, χιλίας ἀποτίνειν ἐτάξατε. τίνος ἕνεκα; ὅπως μὴ τὸν ἐσεφανωμένον καὶ λειτουργοῦντα τῷ θεῷ ταύτην τὴν ἡμέραν καλῇ
57 μηδ' ἐπηρεάζῃ μηδ' ὑβρίζῃ μηδεὶς ἐξεπίτηδες. εἶτα τὸν μὲν χορευτὴν οὐδ' ὁ προσκαλέσας κατὰ τὸν νόμον ἀζήμιος ἔσαι, τὸν δὲ χορηγὸν οὐδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντας τοὺς νόμους οὕτω φανερῶς δώσει δίκην; ἀλλὰ μὴν οὐδέν ἐστ' ὄφελος καλῶς καὶ φιλανθρώπως τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν πολλῶν κεῖσθαι, εἰ τοῖς ἀπειθοῦσι καὶ βιαζομένοις αὐ-533
τοὺς ἢ παρ' ὑμῶν ὀργὴ τῶν ἀεὶ κυρίων μὴ γενήσεται.

58 Φέρε δὴ πρὸς θεῶν κἀκεῖνο σκέψασθε. παραιτήσομαι δ' ὑμᾶς μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι, ἐὰν ἐπὶ συμφοραῖς τινῶν γεγονότων ὀνομαστὶ μνησθῶ· οὐ γὰρ ὀνειδίσαι μὰ τοὺς θεοὺς ἑνεκὰ δυσχερὲς οὐδὲν βουλόμενος τοῦτο ποιήσω, ἀλλὰ δεῖξαι τὸ βιάζεσθαι καὶ ὑβρίζειν καὶ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ὡς ἅπαντες ὑμεῖς οἱ ἄλλοι φεύγετε. Σαννίων ἐστὶ δήπου τις ὁ τοὺς τραγικοὺς χορεὺς διδάσκων· ἔτος ἀστρατείας ἑάλω
59 καὶ κέχρηται συμφορᾷ. τοῦτον μετὰ τὴν ἀτυχίαν ταύτην ἐμισθώσατό τις φιλονεικῶν χορηγὸς τραγῳδῶν, οἶμαι Θεοδοτίδης. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἠγανάκτουν οἱ ἀντιχορηγοὶ καὶ κωλύσειν ἔφασαν, ὡς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον καὶ τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, ᾤκνησαν, εἰσ-

v. 2. χορεύοντων k. 4. πλὴν] ἢ r. 56, 1. ἀγωνίσασθαι t. 2. προκαλέσαντι t. 5. ἐτάξατε] ἐξετάσατε Ω. ἕνεκα kr. ὅπως] ὅτι t. 5½, 2. προκαλέσας F. 3. χορηγὸν αὐτὸν οὐδ' Fkrtv. 4. δώσει Σ: ceteri οὐ δώσει. 58, 3. ὀνομαστὶ Reiskius: libri ὀνόματι. οὐ] οὐδὲ r. ὀνειδίσω t. 5. καὶ τὸ ὑβρίζειν F Σkr. τὰ] τὸ τε kr. 7. ἐκδιδάσκων rc k. 59, 2. φιλονικῶν Σ. θεοζοτίδης Σ, θεοδοτίης t. 3. ἀντιχόρηγοι kr.

σαν, οὐδεὶς ἥψατο, ἀλλὰ τοσοῦτον τῆς εὐσεβείας ἐν ἑκάστῳ τις ἂν ὑμῶν ἴδοι συγκεχωρηκός, ὥστε πάντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον διδάσκει τὰς χορὰς καὶ οὐδὲ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν οὐδεὶς κωλύει· τοσοῦτ' ἀπέχει τῶν χορηγῶν. ἄλλος ἐστὶν Ἀριστείδης Οἰνηΐδος φυλῆς, ἠτυχηκώς τι καὶ οὗτος τούτων, ὃς νῦν μὲν καὶ γέρων ἐξὶν ἤδη καὶ ἴσως ἥττων χορευτής, ἦν δέ ποθ' ἡγεμὼν τῆς φυλῆς κορυφαῖος, ἴστι δήπου τοῦθ', ὅτι τὸν ἡγεμόνα ἂν ἀφέλῃ τις, οἴχεται ὁ λοιπὸς χορός. ἀλλ' ὅμως πολλῶν χορηγῶν φιλονεικησάντων οὐδεὶς πώποτε τοῦτ' εἶδε τὸ πλεονέκτημα, οὐδ' ἐτόλμησε τοῦτον ἐξαγαγεῖν οὐδὲ κωλῦσαι· διὰ γὰρ τὸ δεῖν αὐτὸν ἐπιλαβόμενον τῇ χειρὶ τοῦτο ποιῆσαι καὶ μὴ προσκαλέσασθαι πρὸς τὸν ἄρχοντα ἐξεῖναι, ὥσπερ ἂν εἰ ξένον τις ἐξαγαγεῖν ἠβούλετο, ἅπας τις ὤκνει τῆς ἀσελγείας ταύτης αὐτόχειρ ὀφθῆναι γιγνόμενος. ἔκνιν δεινὸν ὦ ἄνδρες διασταὶ καὶ σχέτλιον τῶν μὲν νικᾶν ἂν ταυτὶ παρὰ τοῦτ' οἰομένων χορηγῶν, τῶν ἀνηλωκότων πολλάκις πάντα τὰ ὄντα εἰς τὰς λειτουργίας, μηδένα τολμῆσαι πώποτε μηδ' ὧν οἱ νόμοι διδόασιν ἅψασθαι, ἀλλ' ὕτως εὐλαβῶς, ὕτως εὐσεβῶς, οὕτω μετρίως διακεῖσθαι, ὥστε ἀναλίσκοντας ἀγωνιῶντας ὅμως ἀπέχεσθαι καὶ προοράσθαι τὰς ὑμετέρας βουλήσεις καὶ τὴν περὶ τὴν ἑορτὴν σπουδήν, Μειδίαν δὲ ἰδιώτην ὄντα, μηδὲν ἀνηλωκότα, ὅτι τῷ προσέκρουσε καὶ ἐχθρὸς ὑπῆρχε, τοῦτον ἀναλίσκοντα χορηγοῦντά ἐπίσιμον ὄντα προπηλακίζειν καὶ τύπτειν, καὶ μήτε τῆς ἑορτῆς μήτε τῶν νόμων μήτε τί ὑμεῖς ἐρεῖτε μήτε τὸ θεῖον φροντίζειν.

v. 1. εὐσεβείας] εὐεργεσίας Λ. 2. ὑμῶν om s. ἴδοι τὸ συγκεχωρηκὸς kr. 6ο, 1. τοσοῦτον γὰρ Σ. τῶν χορηγῶν Σ, τῶν χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι F, τῶν χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι t, τῶ τῶν χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι T, τῶ χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι ΠΩk et corr v, τῶ χορηγόν τινος ἅψασθαι rs, τῶ τὸν χορηγόν τινος ἅπτεσθαι γρ Σ. 4. ἴστε δὴ δ. ΠΓΩι. 5. ἰὼν k. ἀφέληται kr. 6ις 1. γενόμενος T. ἄνδρες δικασταί] ἄθηναῖοι r. 2. τουτὶ s, om Fkr. ταυτ kr. 3. ἀνηλωκότων F. 7. ἀπέχθεσθαι F. βουλήσεις T, βοήσεις Π. 9. ἀνηλωκότα F. 10. ἐπίσιμον Λ. 11. τῆς om Ftv.

62 Ἠολλῶν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γεγενημένων ἐχθρῶν ἀλλήλοις, οὐ μόνον ἐξ ἰδίων ἀλλὰ καὶ ἐκ κοινῶν πραγμάτων, οὐδεὶς πώποτ' εἰς τοσοῦτ' ἀναιδείας ἀφίκετο ὥστε τοιοῦτόν τι τολμῆσαι ποιεῖν. καίτοι φασὶν Ἰφικράτην ποτ' ἐκεῖνον Διοκλεῖ τῷ Πιτθεῖ τὰ μάλιστα ἐλθεῖν εἰς ἔχθραν, καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ συμβῆναι Τισίαν τὸν Ἰφικράτους ἀδελφὸν ἀντιχορηγῆσαι τῷ Διοκλεῖ. ἀλλ' ὅμως πολλοὺς μὲν ἔχων φίλους Ἰφικράτης, πολλὰ δὲ χρήματα κεκτημένος, φρονῶν δ' ἐφ' ἑαυτῷ τηλικοῦτον ἡλίκον εἰκὸς ἄνδρα καὶ δόξης καὶ τιμῶν τετυχηκότα ὧν ἐκεῖνος ἠξίωτο παρ' ὑμῶν,
63 οὐκ ἐβάδιζεν ἐπὶ τὰς τῶν χρυσοχόων οἰκίας νύκτωρ, οὐδὲ 535 κατεῤῥήγνυε τὰ παρασκευαζόμενα ἱμάτια εἰς τὴν ἑορτήν, οὐδὲ διέφθειρε διδάσκαλον, οὐδὲ χορὸν μανθάνειν ἐκώλυεν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὧν οὗτος διεπράττετο ἐποίει, ἀλλὰ τοῖς νόμοις καὶ τῇ τῶν ἄλλων βουλήσει συγχωρῶν ἠνείχετο καὶ νικῶντα καὶ στεφανούμενον τὸν ἐχθρὸν ὁρῶν, εἰκότως· ἐν ᾗ γὰρ αὐτὸς εὐδαίμων ᾔδει γεγονὼς πολιτείᾳ,
64 ταύτῃ συγχωρεῖν τὰ τοιαῦτα ἠξίου. πάλιν Φιλόστρατον πάντες ἴσμεν τὸν Κολωνῆθεν Χαβρίου κατηγοροῦντα, ὅτ' ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν θανάτου, καὶ πάντων τῶν κατηγόρων πικρότατον γενόμενον, καὶ μετὰ ταῦτα χορηγοῦντα παισὶ Διονύσια καὶ νικῶντα, καὶ Χαβρίαν οὔτε τύπτοντα οὔτε ἀφαρπάζοντα τὸν στέφανον οὔθ' ὅλως προσ-
65 ιόνθ' ὅποι μὴ προσῆκεν αὐτῷ. πολλοὺς δ' ἂν ἔχων εἰπεῖν ἔτι καὶ διὰ πολλὰς προφάσεις ἐχθροὺς γεγενημένους ἀλλήλοις, οὐδένα πώποτε οὔτ' ἀκήκοα οὔτε ἑώρακα ὅστις εἰς τοσοῦτον ἐλήλυθεν ὕβρεως ὥστε τοιοῦτόν τι ποιεῖν. οὐδέ γε ἐκεῖνο οὐδεὶς ὑμῶν οἶδ' ὅτι μνημονεύει πρότερον, τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἢ καὶ τοῖς κοινοῖς ἐχθρῶν ἀλλήλοις οὐδένα οὔτε κα-

62, 3. τι τοιοῦτον r. 4. ἐκεῖνόν πότε r. 5. πιθεῖ tv, πειθεῖ ΥΩs. 7. μὲν om r. 10. τιμῶν καὶ δόξης kr. 63, 3. διδ. οὐ χορὸν k. 4. διεπράξατο r. 5. ἄλλων] πολλῶν k. 64, 2. ἅπαντες FΩkrtv. 4. γεγενημένον kr. 5. καὶ νικῶντα om kr.

65, 1. ὅπη r. 3. ἑορακα F, ἑόρακα ΥΩ. 6. ἀλλήλοις γενομένων οὐδ. kr.

λουμένων τῶν κριτῶν παρεστηκότα, οὐδ' ὅταν ὀμνύωσιν ἐξορκοῦντα, οὐδ' ὅλως ἐπ' ἐδάνει τῶν τοιούτων ἐχόμενον ἢ τεταγμένον. ταῦτα γὰρ πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φιλονεικίᾳ μὲν ὑπαχθέντα χορηγὸν ὄντα ποιεῖν ἔχει τινὰ συγγνώμην· ἔχθρᾳ δ' ἐλαύνοντά τινα, ἢ πρυτανεύοντα, ἢ ἐφ' ἅπασι, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν κρίνοντα τῶν νόμων ἅπαντα ἐᾶν ἐνδεικνύμενον, Ἡράκλεες, βαρὺ καὶ οὐ δίκαιόν ἐστιν οὐδὲ συμφέρον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἐκεῖνο τῶν γεγενημένων τοῦτο πρόδηλον γέγονε, ὅτι ἂν ὁ θεὸς ἐχθρὸς ᾖ μοι, Μειδίας ἢ τις ἄλλος θρασὺς οὕτω καὶ πλούσιος, πρῶτον μὲν ἀφαιρεθήσομαι τὴν νίκην, κἂν ἀμύνων ἀγωνίσωμαί τινος, ἔπειτ' ἐφ' ἅπασιν ἐλαττωθήσομαι καὶ προσπλακιζόμενος δανείσεσθαι, τίς ἔστως ἀλόγιστος ἢ τίς ἔστως ἀβούλητος ἔχειν ὅστις ἐκὼν ἂν μίαν ὀφρὺν ἐθελήσειεν ἀναγλῶσαι; ἐθέλοι θήπου, ἀλλ' οἶμαι, τὸ πάντως πεῖσαι καὶ φιλοτιμεῖσθαι καὶ ἀναλίσκειν ἐθέλειν ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι τῶν ξένων καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ἡγεῖται ἑαυτῷ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ παρεῖναι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτα μὲν ἐν ἔτυχον διὰ τέλους, ἀλλὰ χωρὶς ὧν ὑβρίσθην, καὶ τῆς νίκης προὐσπεσερήθην. καίτοι πῶς ὑμῖν ἐγὼ τοῦτο δοίην σαφῶς, ὅτι μηδὲν ἀδίκῳ ἔργῳ πειθόμενοι Μειδίᾳ μηδ' ὑβρίζοντι μηδὲ συνόντων καὶ λυμαίνεσθαι ἐᾶτε καὶ κατὰ τοὺς νόμους μᾶλλον φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ μηδὲ διὰ τοῦτο περὶ αὐτὸ νῦν ἔχειν ἐρεῖ. ἐχθρὸν γὰρ αὐτόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἐγὼ τῆς Παυσανίου χορηγὸς ὑπέσυρον ἐν τῷ θεάτρῳ, τότε τῆς Ἐρεχθηίδος ἀνεκύκησε, τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς ὑπεκκαύσας, καὶ κατασχήσειν ἐπηγγείλατο καὶ ἐποίησεν ἂν ταῦτα καὶ νῦν ἀναλίσκοντα αὐτὸν ἐγώ, ὥστε μ' ἀφαιρεῖσθαι τὴν νίκην, βρίζειν δὲ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα μηδὲ τόλμᾳ. νῦν δὲ τῶν μὲν ἐκ παίδων, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐτίμησεν ἄν, ἐξ ἁπα-

68, 1. πάντα γὰρ ταῦτα kr. 2. φιλονικίᾳ Ω. 4. δύναμιν καὶ βίαν κρείττω Πk, δύναμιν κρείττω καὶ βίαν Fim. 5. οὖ ς. 6. χορηγῶν kr. 8. μοι om v. ᾖ] εἰ ΠΣΥls. καὶ οὕτω kr. 11. ὥστως ἁπλῶς ἄθλιος om ΠΣΥΓls. 12. ἐθελήσειν kr. 69, 5. χωρὶς ὧν] χορηγὸς ἂν corr Σ. 7. μηδ' — μηδὲ] μήτε — μήτε kr. 9. περὶ αὐτοῦ τὸ στόμα kr. 68, 1. τῶν om ΣΓ. 3. αὐτοῦ r.

νεύσαντο τοιοῦτον οὐδέν· ἐμοὶ δ', ὃς (εἴτε τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βέλτιστ' νομίσαι μανίᾳ· μανίᾳ γὰρ ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμίν τι πάσχειν· εἴτε καὶ φιλοτιμίᾳ) χορηγὸς ὑπέσχον, ἦτω φανερῶς "καὶ μαρτύρων παρηκολούθη- 537
σεν, ὥσθ' μηδὲ τῶν ἱερῶν ἱματίων μηδὲ τοῦ χοροῦ μηδὲ τῶ σώματος τῷ χαλεπῶν ἀπεσχέσθαι με.

70 Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄλλως πως ἔχει τὴν ὀργὴν ἐκ Μειδίου ἢ ὡς δέον αὐτὸν τεθράπευκε, οὐκ ὀρθῶς ἔχει. ὁ γὰρ ἐκ τοῦ δικαίου δεῖ προσῆκον τὴν τοῦ παθόντος συλλαβεῖν τῷ μηδὲν ὑποσκελιοῦντι πρὸς ὕβριν μηδὲ εἰς σωτηρίαν ὑπάρχειν, ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς ἁπάντων τῶν ἀνηκέστων αἴτιον πολεμεῖν προσήκει, τῷ δ' ἐπὶ
71 τοῦ βοηθεῖν ὑποδεδόνται τὴν χάριν. ἐδὲ γὰρ οὐ τῦτ' ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ὁ μαστιγωθεὶς πώποτ' οὐδενὸς ἐκ τῶν τοιούτων δεινῶ τῷ λόγῳ τὸ πρᾶγμα ἐφὼ νῦν ποιῶ καὶ φοβερὸν ποιῶ. πολλῶ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες, εἰ δὲ μή, πολλοί γε, Εὔθυνον τὸν παλαισανιᾶ σοι ἐκεῖνον, τὸν ναυτίσκον, καὶ Εὐφίλον τὸν παγκρατιαστήν (ἰσχυρός τις ἦν, μέλας· οὐ οἶδ' ὅτι γνωρίσουσί τινες ὑμῶν ὃν λέγω) τοῦτον ἐν Σάμῳ ἐν συνεδρίᾳ τινὶ καὶ διαιτηθῆ ὕπως ἰδίᾳ, ὅτι ὁ τύπτων αὐτὸν ὑβρίζειν ᾤετο, ἀμυνάμενον ὕπως ἄμε καὶ ἀποκτείναι. ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ τὸν Ἀνδαίμονος ἀδελφὸν ἀποκτείναντα Βοιωτὸν ἐν δείπνῳ καὶ συνέδρῳ πομπῆ ἅμα
72 πληγὴν μίαν. ὁ γὰρ ἡ πληγὴ παρέσπασε τὴν ὀργήν, ἀλλ' ἡ ἀτιμία· ἐδὲ τὸ τύπτεσθαι τοῦς ἐλευθέρους ἐστὶ δεινόν, πάσχειν δ' ἀνόσιον, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρει. πολλὰ γὰρ ἂν πατάξειεν ὁ τύπτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὃ παθὼν ἄνια ἂν ἀπαρνήσαι ἂν ἀνθ' ὑτέρου, τῷ αἰσχύνεσθαι, τῷ βλέπεσθαι, τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς ὑπάρχων, ὅταν πονηρός, ὅταν ἐπὶ κόρδης. ταῦτα κινεῖ, ταῦτ' ἐξί-

1. τοιοῦτον ἐδὲν] τοῦτο Σ. 3. μανίᾳ FΠΩkrstv et γρ Σ. μανίᾳ Σ. 4. φιλοτιμίᾳ krv et corr Ω. 4. ἐπαρηκολούθησεν Σ, ἐπηκολούθησεν ΠΩs. 70, 2. ὡς οὐ δέον FΠΓΩkrstv. 3. ἔχει] γίγνεται kr. 5. εἰς] πρὸς ΓΩs. 71, 1. ἐστὶν kr. 6. σῶμα ν.

9. ἀμυνόμενον Fvv. 10. Ἀνδαίμονος kr. 72, 5. ἐπὶ κόρδης Fk.

στησιν ἄνθρώπους αὐτῶν, ἀήθεις ὄντας τοῦ προπηλακί- 538
ζεσθαι. οὐδεὶς ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτ' ἀπαγγέλ-
λων δύναιτο τὸ δεινὸν παραστῆσαι τοῖς ἀκούουσιν οὕτως,
ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πράγματος τῷ πάσχοντι καὶ
73 τοῖς ὁρῶσιν ἐναργὴς ἡ ὕβρις φαίνεται. σκέψασθε δὴ πρὸς
Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογίσασθε παρ'
ὑμῖν αὐτοῖς, ὅσῳ πλείονα ὀργὴν ἐμοὶ προσῆκε παραστῆ-
ναι πάσχοντι τοιαῦτα ὑπὸ Μειδίου, ἢ τότε ἐκείνῳ τῷ Εὐ-
αίωνι τῷ τὸν Βοιωτὸν ἀποκτείναντι. ὁ μέν γε ὑπὸ γνω-
ρίμου, καὶ τούτου μεθύοντος, ἐναντίον ἓξ ἢ ἑπτὰ ἀνθρώ-
πων ἐπλήγη, καὶ τούτων γνωρίμων, οἳ τὸν μὲν κακιεῖν ἐφ'
οἷς ἔπραξε, τὸν δ' ἐπαινέσεσθαι μετὰ ταῦτα ἀνασχόμε-
νον καὶ κατασχόνθ' ἑαυτὸν ἤμελλον, καὶ ταῦτ' εἰς οἰκίαν
74 ἐλθὼν ἐπὶ δεῖπνον, οἷ μὴ βαδίζειν ἐξῆν αὐτῷ. ἐγὼ δ' ὑπ'
ἐχθροῦ νήφοντος, ἔωθεν, ὕβρει καὶ οὐκ οἴνῳ τοῦτο ποιοῦν-
τος, ἐναντίον πολλῶν καὶ ξένων καὶ πολιτῶν ὑβριζόμην,
καὶ ταῦτ' ἐν ἱερῷ καὶ οἷ πολλή μοι ἦν ἀνάγκη βαδίζειν
χορηγοῦντι. καὶ ἐμαυτὸν μέν γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σω-
φρόνως, μᾶλλον δ' εὐτυχῶς οἶμαι βεβουλεῦσθαι ἀνασχό-
μενον τότε καὶ οὐδὲν ἀνήκεστον ἐξαχθέντα πρᾶξαι· τῷ δ'
Εὐαίωνι καὶ πᾶσιν, εἴ τις αὐτῷ βεβοήθηκεν ἀτιμαζομένῳ,
75 πολλὴν συγγνώμην ἔχω. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τῶν δικασάν-
των τότε πολλοί· ἀκούω γὰρ αὐτὸν ἔγωγε μιᾷ μόνον ἁλῶ-
ναι ψήφῳ, καὶ ταῦτα οὔτε κλαύσαντα οὔτε δεηθέντα τῶν
δικαστῶν οὐδενός, οὔτε φιλάνθρωπον οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα
οὐδ' ὁτιοῦν πρὸς τοὺς δικαστὰς ποιήσαντα. θῶμεν τοίνυν οὑ-
τωσί, τοὺς μὲν καταγνόντας αὐτοῦ μὴ ὅτι ἠμύνατο, διὰ 539
τοῦτο καταψηφίσασθαι, ἀλλ' ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον ὥστε
καὶ ἀποκτεῖναι, τοὺς δ' ἀπογνόντας καὶ ταύτην τὴν ὑπερ-

v. 2. ἄν post δύναιτο ponunt kr. 73, 1. δὴ om Ω. 2. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικασταί kr. λογίζεσθε kr. 7. ἐφ' soli habent kr. 9. ταῦτ' ἔπαθεν εἰς kr. 74, 1. ἐπι το δ. Σ. μὴ Σ: μηδὲ ς. ἐξὴν F. 2. ταῦτα kr. 4. οἷ] οὐ FΣkrt. 7. μηδὲν Fkrtv. 8. ἀτιμαζόμενος FΣr. 75, 1. δικαστῶν kr. 2. αὐτὸν post μόνον ponunt kr. 7. τ. καὶ ψηφίσασθαι ΠΥΩs.

βολὴν τῆς τιμωρίας τῷ γε τὸ σῶμα ὑβρισμένῳ δεδωκέναι.
76 Τί ἦν; ἐμοὶ τῷ τοσαύτῃ κεχρημένῳ προνοίᾳ τῷ μηδὲν ἀνήκεστον γενέσθαι ὥστε μηδ' ἀμύνασθαι, παρὰ τοῦ τὴν τιμωρίαν ὧν πέπονθα ἀποδοθῆναι προσήκει; ἐγὼ μὲν οἶμαι παρ' ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ παράδειγμά γε πᾶσι γενέσθαι τοῖς ἄλλοις, ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας ἅπαντας καὶ τοὺς ἀσελγεῖς ἐκ αὐτὸν ἀμύνεσθαι μετὰ τῆς ὀργῆς ἀλλ' ἐφ' ὑμᾶς ἄγειν δεῖ, ὡς βεβαιούντων ὑμῶν καὶ φυλαττόντων τοὺς ἐν τοῖς νόμοις κατὰ τῶν ἀδικούντων τοῖς παθοῦσι βοηθείας.
77 Οἶμαι τοίνυν τινὰς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποθεῖν ἀκοῦσαι τὴν ἔχθραν, ἥτις ἦν ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους· νομίζειν γὰρ ἀδύνατα ἂν ἀνθρώπων οὕτως ἀσελγῶς καὶ βιαίως οὐδενὶ τῶν πολιτῶν χρήσασθαι, μὴ μεγάλου τινὸς ὄντος ὃ αὐτῷ προωφείλετο. βούλομαι δὴ καὶ περὶ ταύτης ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν καὶ διηγήσασθαι, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι καὶ τούτων ὀφείλων δῶναι δίκην φανήσεται. ἔξωι δὲ περὶ αὐτῶν βρα-
78 χὺς ὁ λόγος, ἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῶ. ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν παιρώων τοῖς ἐπιτρόποις, μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ καὶ τοῦτον οὐδ' εἰ γέγονεν εἰδὼς οὐδὲ γιγνώσκων, ὡς μηδὲ νῦν ὄφελον, τότε μοι μελλουσῶν εἰσιέναι τῶν δικῶν εἰς ἡμέραν ὥσπερεὶ τετάρτην ἢ πέμπτην εἰσεπήδησαν ἀδελφὸς ὁ τούτῳ καὶ οὗτος εἰς τὴν οἰκίαν ἀντιδιδόντες τριηραρχίαν. τοὔνομα μὲν δὴ παρέσχον ἐκεῖνος καὶ ἦν ὁ ἀντιδιδοὺς Θρασύλοχος· τὰ δ' ἔργα πάντ' ἦν καὶ
79 τὰ πραττόμενα ὑπὸ τούτου. καὶ πρῶτον μὲν κατέσχισαν τὰς θύρας τῶν οἰκημάτων ὡς αὐτῶν ἤδη γιγνομένας κατὰ τὴν ἀντίδοσιν· εἶτα τῆς ἀδελφῆς ἔτ' ἔνδον ἔσης τούτου καὶ παιδὸς ἔσης κόρης ἐναντίον ἐφθέγγοντο αἰσχρὰ καὶ τοι-

v. 1. τὰ om *u*. 76, 1. τῷ om *k*. 2. ἀμύνεσθαι *k*. 4. γε πᾶσι γενέσθαι] με πᾶσι γενέσθαι *Π*, τοῦτον γενέσθαι *k*, γενέσθαι τοῦτον *r*. 6. ἀμύνασθαι *rtv*. 8. κατὰ τῶν ἀδικούντων om *Σt*. βοηθείας] τιμωρίας *kr*. 77, 1. ὑμῶν τινὰς *kr*. 3. ἂν om *Σkr*. 4. π. ἂν χρήσασθαι *F*, π. ἂν χρῆσθαι *kr*. τούτων τὴν μιγίστην ὀφείλων *kr*. 7. δῶναι om *Σ*. βραχὺς περὶ αὐτῶν *kr*. 78, 3. ὢν] ὂν corr *Ω*. 4. ὄφελον *ΠΓΩkrst*. 5. ὡς περὶ *v*, ὡς παρὰ *st* et corr *k*. εἰσεπήδησεν *kr*. 6. ἀντιδιδόντος *r*. 8. ἅπαντ' *Σ*. ἦν ante ὑπὸ ponunt *kr*.

αὕτα οἷ' ἂν ἄνθρωποι τοιοῦτοι φθέγξαιντο (ὁ γὰρ ἔγωγε προαχθείην ἂν εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς τῶν τότε ῥηθέντων οὐδέν), καὶ τὴν μητέρα κἀμὲ καὶ πάντας ἡμᾶς ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα κακὰ ἐξεῖπον· ὃ δ' ἦν δεινότατον καὶ οὐ λόγος ἀλλ' ἔργον ἤδη, τὰς δίκας ὡς αὑτῶν ὅσας ἠφίεσαν τοῖς ἐπιτρόποις.
80 καὶ ταῦτ' ἐστὶ μὲν παλαιά, ὅμως δέ τινας ὑμῶν μνημονεύειν οἶμαι· ὅλη γὰρ ἡ πόλις τὴν ἀντίδοσιν καὶ τὴν ἐπιβουλὴν τότε ταύτην καὶ τὴν ἀσέλγειαν ᾔσθετο. κἀγὼ τότε παντάπασιν ἔρημος ὢν καὶ νέος κομιδῇ, ἵνα μὴ τῶν παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις ἀποστερηθείην, οὐχ ὅσα ἐδυνήθην ἀνακομίσασθαι προσδοκῶν εἰσπράξειν, ἀλλ' ὅσων ἐμαυτῷ συνῄδειν ἀπεστερημένῳ, δίδωμι εἴκοσι μνᾶς τούτοις, ὅσου τὴν τριηραρχίαν ἦσαν μεμισθωκότες. τὰ μὲν δὴ τότε ὑβρί-
81 σματα τούτων εἰς ἐμὲ ταῦτ' ἐστίν. δίκην δὲ τούτῳ λαχὼν ὕστερον τῆς κακηγορίας εἷλον ἐρήμην· οὐ γὰρ ἀπήντα. λαβὼν δ' ὑπερήμερον καὶ ἔχων οὐδενὸς ἡψάμην πώποτε τῶν τούτου, ἀλλὰ λαχὼν ἐξούλης πάλιν οὐδέπω καὶ τήμερον εἰσελθεῖν δεδύνημαι· τοσαύτας τέχνας καὶ σκήψεις οὗτος εὑρίσκων ἐκκρούει. κἀγὼ μὲν οὕτως εὐλαβῶς τῇ δίκῃ, τοῖς νόμοις ἅπαντα πράττειν ἀξιῶ· ὁ δ', ὡς ὑμεῖς ἀκούετε, ἀσελγῶς οὐ μόνον εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ᾤετο δεῖν ὑβρίζειν,
82 ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς φυλέτας δι' ἐμέ. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ 541
λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι πρὶν κατὰ τοὺς νόμους δίκην ὧν πρότερον ἠδικήθην λαβεῖν, πάλιν τοιαῦτα οἷα ἀκηκόατε ὕβρισμαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Καλλισθένης Σφήττιος, Διόγνητος Θορίκιος, Μνησίθεος Ἀλωπεκῆθεν οἴδαμεν Δημοσθένη, ᾧ μαρτυροῦμεν, κρίσιν λελογχότα Μειδίᾳ ἐξούλης, τῷ καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ κρινομένῳ δη-

v. 1. ἂν om Σkr. φθέγξοιντο s. 2. εἰπεῖν ἂν πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν r. 3. κἀμὲ ΠΩs: καὶ ἐμὲ ς. 5. ἀφίεσαν Σkr. 80, 1. μνημονεύειν ὑμῶν kr. 3. ᾔσθετο] cf. Anecd. p. 122, 23. 5. ἠδυνήθην ktv. κομίσασθαι Fkr. 6. καὶ προσδοκῶν k. 8. τούτων ὑβρίσματα kr, ἠσελγημένα τούτων γρ F. 81, 1. τούτων FΣΥΩstv. 2. κατηγορίας t. ἅπαντα Σ. 3. πώποτε] πω kr. 6. τοῖς νόμοις τῇ δίκῃ kr. 7. πάντα kr. 82, 5. μαρτυρία r. testimonium om κ. Θορίκιος] θεωρίσκος FΠΣΥΩstv. 6. δημοσθένη ΠΣΥΩ, δημοσθένει s: Δημοσθένην ς. 7. αὐτῶν ΠΣΥΩ.

μοσίᾳ, καὶ ἤδη τῇ κρίσει ἐκείνῃ διαγεγονότα ἔτη ὀκτώ, καὶ τῷ χρόνου γεγενημένον παντὸς αἴτιον Μειδίαν ἀεὶ προφασιζόμενον καὶ ἀναβαλλόμενον.

83 Ὃ τοίνυν πεποίηκε κακὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τῆς δίκης, ἀκούσατε, καὶ θεωρεῖτε ἐφ' ἑκάστου τὴν ὕβριν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. τῆς γὰρ δίκης, ταύτης λέγω ἧς εἷλον αὐτόν, γίγνεταί μοι διαιτητὴς Στράτων Φαληρεύς, ἄνθρωπος πένης μέν τις καὶ ἀπράγμων, ἄλλως δ' οὐ πονηρὸς ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστός· ὅπερ τὸν ταλαίπωρον οὐκ ὀρθῶς
84 οὐδὲ δικαίως ἀλλὰ καὶ πάνυ αἰσχρῶς ἀπολώλεκεν. οὗτος διαιτῶν ἡμῖν ὁ Στράτων, ἐπειδή ποθ' ἧκεν ἡ κυρία, πάντα δ' ἤδη διεξεληλύθει τὰκ τῶν νόμων, ὑπωμοσίαι καὶ παραγραφαί, καὶ οὐδὲν ἔτ' ἦν ὑπόλοιπον, τὸ μὲν πρῶτον ἐπισχεῖν ἐδεῖτό μου τὴν δίαιταν, ἔπειτα εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀναβαλέσθαι· τελευτῶν δ', ὡς οὔτ' ἐγὼ συνεχώρουν οὔθ' οὗτος ἀπήντα, τῆς δ' ὥρας ἐγίγνετο ὀψέ, κατεδιῄτησεν.
85 ἤδη δ' ἑσπέρας οὔσης καὶ σκότους ἔρχεται Μειδίας οὑτοσὶ 542
πρὸς τὸ τῶν ἀρχόντων οἴκημα, καὶ καταλαμβάνει τοὺς ἄρχοντας ἐξιόντας καὶ τὸν Στράτωνα ἀπιόντ' ἤδη, τὴν ἔρημον δεδωκότα, ὡς ἐγὼ τῶν παραγενομένων τινὸς ἐπυνθανόμην. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἷός τ' ἦν πείθειν αὐτόν, ἣν καταδεδιῃτήκει, ταύτην ἀποδεδιῃτημένην ἀποφέρειν, καὶ τοὺς ἄρχοντας μεταγράφειν, καὶ πεντήκοντα δραχμὰς
86 αὐτοῖς ἐδίδου· ὡς δ' ἐσυσχέραινον οὗτοι τὸ πρᾶγμα καὶ οὐδετέρους ἔπειθεν, ἀπειλήσας καὶ διαλοιδορηθεὶς ἀπελθὼν τί ποιεῖ; καὶ θεάσασθε τὴν κακοήθειαν. τὴν μὲν δίαιταν ἀντιλαχὼν οὐκ ὤμοσεν, ἀλλ' εἴασε καθ' ἑαυτοῦ κυρίαν γενέσθαι, καὶ ἀνώμοτος ἀπηνέχθη· βουλόμενος δὲ τὸ μέλ-

v. 1. καὶ ante ἤδη om Ω. 2. ἀεὶ] δ' ἀεὶ Ωsv et rc Υ, ὡς ἀεὶ corr t. 83, 1. κακὸν om ΠΩks. 3. δ. ἧς λέγω ταύτης ἦν γρ Σ. 5. πένης om t. 6. ὅπερ] ὅπερ καὶ Ω. 84, 1. οὐδὲ δικαίως post αἰσχρῶς ponunt FΠΣΥΩstv. οὗτος ΠΥΩs: οὑτοσὶ ς. 3. διεξεληλύθει ταῦτα Σ, διεληλύθει r. τὰκ ΠΣΩstv: τὰ ἐκ ς. 6. τὸ τελευταῖον FΠΣΥΩstv. 85, 5. τ' om k. 6. ἦν] τὴν δίκην ἦν kr. καταδιῄτηκει t. ἀποφαίνειν Ωkrs cum γρ F et corr v, ἀποφέρειν Υ. cf. § 96. 86, 3. καὶ om kr. θεάσασθαι k. κακοηθέαν pr Σ.

λον λαθεῖν, φυλάξας τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν διαιτη-
τῶν, τὴν τοῦ θαργηλιῶνος ἢ τοῦ σκιροφοριῶνος γιγνομέ-
87 νην, εἰς ἣν ὁ μὲν ἦλθε τῶν διαιτητῶν ὁ δ' οὐκ ἦλθε, πεί-
σας τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον παρὰ πάντας
τοὺς νόμους, κλητῆρα οὐδ' ὁντινοῦν ἐπιγραψάμενος, κατηγο-
ρῶν ἔρημον, οὐδενὸς παρόντος, ἐκβάλλει καὶ ἀτιμοῖ τὸν
διαιτητήν· καὶ νῦν εἷς Ἀθηναίων, ὅτι Μειδίας ἔρημον
ὦφλε δίκην, ἁπάντων ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ
καθάπαξ ἄτιμος γέγονε, καὶ οὔτε δίκην λαχεῖν ἀδικηθέντα
οὔτε διαιτητὴν γενέσθαι Μειδίᾳ οὔθ' ὅλως τὴν αὐτὴν ὁδὸν
88 βαδίζειν, ὡς ἔοικεν, ἔς' ἀσφαλές. δεῖ δὴ τοῦτο τὸ πρᾶγμα
ὑμᾶς οὑτωσὶ σκέψασθαι, καὶ λογίσασθαι τί ποτ' ἐστὶν ὃ
παθὼν Μειδίας οὕτως ὠμὸν τηλικαύτην ἐπεβούλευσε λα-
βεῖν τῶν πεπραγμένων παρ' ἀνδρὸς πολίτου δίκην, κἂν 543
μὲν ᾖ τι δεινὸν ὡς ἀληθῶς καὶ ὑπερφυές, συγγνώμην ἔχειν,
ἐὰν δὲ μηδέν, θεάσασθε τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὠμότητα,
89 ᾗ καθ' ἁπάντων χρῆται τῶν ἐντυγχανόντων. τί οὖν ἔσθ'
ὃ πέπονθεν; μεγάλην νὴ Δί' ὦφλε δίκην, καὶ τοσαύτην
ὥστ' ἀποστερεῖσθαι τῶν ὄντων; ἀλλὰ χιλίων ἡ δίκη μό-
νον ἦν δραχμῶν. πάνυ γε, ἀλλὰ δάκνει καὶ τοῦτο, φαίη
τις ἄν, ὅταν ἐκτίνειν ἀδίκως δέῃ, συνέβη δὲ ὑπερημέρῳ
γενομένῳ λαθεῖν αὐτῷ διὰ τὸ ἀδικηθῆναι. ἀλλ' αὐθη-
μερὸν μὲν ᾔσθετο, ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι τεκμήριον τοῦ μη-
δὲν ἠδικηκέναι τὸν ἄνθρωπον, δραχμὴν δ' οὐδέπω μίαν
90 ἐκτέτικεν. ἀλλὰ μή πω τοῦτο. ἀλλὰ τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλα-
χεῖν αὐτῷ ἐξῆν δήπου, καὶ πρὸς ἐμὲ τὸ πρᾶγμα καταστή-
σασθαι, πρὸς ὅνπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν ἡ δίκη. ἀλλ' οὐκ ἠβούλετο,
ἀλλ' ἵνα μὴ Μειδίας ἀτίμητον ἀγωνίσηται δέκα μνῶν δί-
κην, πρὸς ἣν οὐκ ἀπήντα δέον, καὶ εἰ μὲν ἠδίκηκε, δίκην
δῷ, εἰ δὲ μή, ἀποφύγῃ, ἄτιμον Ἀθηναίων ἕνα εἶναι δεῖ

v. 2. ἢ] ἢ τὴν kr. γενομένην r. 87, 2. τὴν om ΥΩs.
3. τοὺς om Πt. ὅντιν' ΠΥΩs. κατηγορῶν r: κατηγόρων ς.
4. ἐρήμην γρ FΣ. 6. δίκην om ΠΣΥΩs, post λαχεῖν ponunt Ftv.
88, 3. τηλικαύτην ἐπεβούλευσε] ὥστε ἐπιβουλεῦσαι τηλικαύτην γρ Σ.
5. ἔχει ΥΩ. 89, 1. πάντων t, πάντων ἀεὶ kr. 7. καὶ ὃ Π.
90, 2. ἐξῆν αὐτῷ Fkrtv. 3. ἐβούλετο Π. 6. ἕνα] ἕνεκα Ω, om stu.

καὶ μήτε συγγνώμης μήτε λόγου μήτε ἐπιεικείας μηδεμιᾶς τυχεῖν, ἃ καὶ τοῖς ὄντως ἀδικοῦσιν ἅπανθ' ὑπάρχει.
91 ἀλλ' ἐπειδή γε ἠτίμωσεν ὃν ἐβελήθη, καὶ τοῦτ' ἐχαρίσασθε αὐτῷ, καὶ τὴν ἀναιδῆ γνώμην, ᾗ ταῦτα προαιρεῖται ποιεῖν, ἐνέπλησεν αὐτοῦ, ἐκεῖνο ἐποίησε, τὴν καταδίκην ἐπέτιμε, δι' ἣν τὸν ἄνθρωπον ἀπώλεσεν; ἀδὲ χαλκοῦν ἀδέ πω καὶ τήμερον, ἀλλὰ δίκην ἐξούλης ὑπομένει φεύγειν. ἐκεῖν' ὃ μὲν ἠτίμωται καὶ παραπόλωλεν, ὁ δ' ἀδ' ὁτιοῦν πέπονθεν, ἀλλ' ἄνω κάτω τοὺς νόμους, τοὺς διαιτητάς, 544
92 πάνθ' ὅσ' ἂν βέληται, ῥρέφει. καὶ τὴν μὲν κατὰ τῶ διαιτητῆ γνῶσιν, ἣν ἀπρόσκλητον κατεσκεύασεν, αὐτὸς κυρίαν ἑαυτῷ πεποίηται· ἣν δ' αὐτὸς ὤφλεν ἐμοὶ προσκληθείς, εἰδώς, ἐκ ἁπάντων, ἄκυρον ποιεῖ. καίτοι εἰ παρὰ τῶν ἔρημον καταδιαιτησάντων αὐτοῦ τηλικαύτην δίκην ἔστος ἀξιοῖ λαμβάνειν, τίν' ὑμῖν προσήκει παρὰ τούτου λαβεῖν τῶ φανερῶς τοὺς ὑμετέρους νόμους ἐφ' ὕβρει παραβαίνοντος; εἰ γὰρ ἀτιμία καὶ νόμων καὶ δικῶν καὶ πάντων στέρησις ἐκείνου τἀδικήματος προσήκουσά ἐστι δίκη,
93 τῆς γε ὕβρεως μικρὰ θάνατος φαίνεται. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν τῶν διαιτητῶν ἀνάγνωθι νόμον.

ΜΑΡΤΤΡΕΣ. Νικόστρατος Μυῤῥινούσιος, Φανίας Ἀφιδναῖος οἴδαμεν Δημοσθένην, ᾧ μαρτυροῦμεν, καὶ Μειδίαν τὸν κρινόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ὅτ' αὐτῷ Δημοσθένης ἔλαχε τὴν τοῦ κακηγορίου δίκην, ἑλομένους διαιτητὴν Στρότωνα, καὶ ἐπεὶ ἦκεν ἡ κυρία τῇ νόμῃ, ἐν ἁπαντήσαντα Μειδίαν ἐπὶ τὴν δίαιταν ἀλλὰ καταλιπόντα. γενομένης δὲ ἐρήμου κατὰ Μειδίου, ἐπιστάμεθα Μειδίαν πείθοντα τόν τε Στρότωνα τὸν διαιτητὴν καὶ ἡμᾶς, ὄντας ἐκείνοις τοῖς χρό-

v. l. λόγου] ἐλέου vel ἐλέους γρ Σ. τυχεῖν μηδεμιᾶς Ftv.
91, 1. ἠβελήθη Π, ἐβέλετο r. 4. ἐκτετίκει s. ἧς ΠΤΩστν. ἀδὲ χαλκοῦν] ἀλλ' ἀδὲ χαλκὸν Ftv. 5. ἀλλὰ καὶ δ. s. ἐξούλης Σ, qui sic et alibi. φεύγειν Γ, φεύγων Ωs. 7. ἄνω καὶ κ. Fknτν.
92, 1. ἅπανθ' kr. ἂν βέληται] βέλεται kr. μὲν om kr. 2. ἣν] ἧν καὶ r. 3. πεποίηκεν Fv. αὐτῷ s. 5. ἐρήμην Anecd. p. 150, 7. 7. φανερῶς ὕτω τ. Ftv. ἡμετέρους r. 9. τἀδικήματος ΠΣΤΩs: τῶ ἀδικήματος ς. 93, 1. θάν. ἐμοιγε φαίνεται Ftv. 2. τοὺς om ΠΣΤΩs. 4. μαρτυρία νόμος Σ, μαρτυρία ΠΤΩστ. ἀφιδναῖος Fstv. 6. κακηγόρου Π, κατηγόρου ΤΩστν. 9. ἐρήμης t.

τοις ἄρχοντας, ὅπως τὴν δίαιταν αὐτῷ ἀποδιαιτήσομεν, καὶ διδόντα δραχμὰς πεντήκοντα, καὶ ἐπειδὴ οὐχ ὑπεμείναμεν, προσαπειλήσαντα ἡμῖν καὶ οὕτως ἀπαλλαγέντα. καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπιςάμεθα Στράτωνα ὑπὸ Μειδίου "καταβραβευθέντα καὶ παρὰ πάντα 543
τὰ δίκαια ἀτιμωθέντα.

94 Λέγε δὴ καὶ τὸν τῶν διαιτητῶν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δέ τινες περὶ συμβολαίων ἰδίων πρὸς ἀλλήλος ἀμφισβητῶσι καὶ βούλωνται διαιτητὴν ἑλέσθαι ὁντινῶν, ἐξέςω αὐτοῖς αἱρεῖσθαι ὃν ἂν βούλωνται διαιτητήν. ἐπειδὰν δ' ἕλωνται κατὰ κοινόν, μενέτωσαν ἐν τοῖς ὑπὸ τούτου διαγνωσθεῖσι, καὶ μηκέτι μεταφερέτωσαν ἀπὸ τούτου ἐφ' ἕτερον δικαςήριον ταὐτὰ ἐγκλήματα, ἀλλ' ἔστω τὰ κριθέντα ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ κύρια.

95 Κάλει δὴ καὶ τὸν Στράτωνα αὐτὸν τὸν τὰ τοιαῦτα πεπονθότα· ἐςάναι γὰρ ἐξέςαι δήπουθεν αὐτῷ.

Οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πένης μὲν ἴσως ἐστίν, οὐ πονηρὸς δέ γε. οὗτος μέντοι πολίτης ὤν, ἐστρατευμένος ἁπάσας τὰς ἐν ἡλικίᾳ ςρατείας καὶ δεινὸν οὐδὲν εἰργασμένος, ἔςηκε νυνὶ σιωπῇ, οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τῶν κοινῶν ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ τοῦ φθέγξασθαι ἢ ὀδύρασθαι· καὶ οὐδ' εἰ δίκαια ἢ ἄδικα πέπονθεν, οὐδὲ ταῦτ'
96 ἔξεστιν αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. καὶ ταῦτα πέπονθεν ὑπὸ Μειδίου καὶ τοῦ Μειδίου πλούτου καὶ τῆς ὑπερηφανίας παρὰ τὴν πενίαν καὶ ἐρημίαν καὶ τὸ τῶν πολλῶν εἷς εἶναι. καὶ εἰ μὲν παραβὰς τοὺς νόμους ἔλαβε τὰς πεντήκοντα δραχμὰς παρ' αὐτοῦ, καὶ τὴν δίκην ἣν κατεδιήτησεν ἀποδεδιητημένην ἀπέφηνεν, ἐπίτιμος ἂν ἦν καὶ οὐδὲν ἔχων κακὸν τῶν ἴσων μετεῖχε τοῖς ἄλλοις ἡμῖν· ἐπειδὴ δὲ παρεῖδε πρὸς τὰ δίκαια Μειδίαν, καὶ τοὺς νόμους μᾶλλον ἔδεισε τῶν ἀπειλῶν τῶν τούτου, "τηνικαῦτα τηλικαύτῃ καὶ τοιαύτῃ συμ- 546

v. 1. ἀποδιαιτήσομεν ΠΣ: ἀποδιαιτήσωμεν ς. 94, 1. Λέγε — νόμον om kr. καὶ om Ω. τῶν om Tt. 2. περὶ] ὑπὸ v.

4. διαιτ. ἑλέσθαι ἐπειδὰν βούλωνται κατὰ FΠΣΤΩstv. 5. κατα(με)φερέτωσαν Ω: celeri καταφερέτωσαν. 6. ὑπὸ FΣ. ἑτέρου Ωs. δικαςηρίου Ω. ἐκκλήματα Σ. 95, 1. δὴ] δὲ s. τὰ om Σ. 6. νῦν k. 7. ἢ] καὶ kr. 8. οὔτ' kr. 96, 2. Μειδίου καὶ om s. παρὰ (διὰ) Ω. 3. καὶ τὴν ἐρημίαν kr. cf. Anecd. p. 165, 18. 5. καταδιήτησεν tv et corr fortasse F. 9. τῶν om r. τηνικαῦτα — τούτου in mg rc F.

97 φορᾷ περιπέπτωκεν ὑπὸ τούτου. εἶθ' ὑμεῖς τὸν οὕτως ὠμόν, τὸν οὕτως ἀγνώμονα, τὸν τηλικαύτας δίκας λαμβάνοντα ὧν αὐτὸς ἠδικῆσθαι φησὶ μόνον (οὐ γὰρ ἠδίκητό γε), τοῦτον ὑβρίζοντα λαβόντες εἴς τινα τῶν πολιτῶν ἀφήσετε, καὶ μήθ' ἑορτῆς μήτε ἱερῶν μήτε νόμου μήτ' ἄλλου μηδενὸς πρό-
98 νοιαν ποιούμενον οὐ καταψηφιεῖσθε; οὐ παράδειγμα ποιήσετε; καὶ τί φήσετε, ὦ ἄνδρες δικασταί; τίνα, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, ἕξετ' εἰπεῖν πρόφασιν δικαίαν ἢ καλήν; ὅτι νὴ Δία ἀσελγής ἐστι καὶ βδελυρός; ταῦτα γάρ ἐστι τἀληθῆ· ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλετ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δήπου τοὺς τοιούτους μᾶλλον ἢ σώζειν. ἀλλ' ὅτι πλούσιός ἐστιν; ἀλλὰ τοῦτό γε τῆς ὕβρεως αὐτοῦ σχεδὸν αἴτιον εὑρήσετε ὄν, ὥστ' ἀφελεῖν τὴν ἀφορμήν, δι' ἣν ὑβρίζει, προσῆκε μᾶλλον ἢ σῶσαι διὰ ταύτην· τὸ γὰρ χρημάτων πολλῶν θρασὺν καὶ βδελυρὸν καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐᾷν εἶναι κύριον ἀφορ-
99 μήν ἐστιν ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς δεδωκέναι. τί οὖν ὑπόλοιπον; ἐλεῆσαι νὴ Δία· παιδία γὰρ παραστήσεται καὶ κλαιήσει καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται· τοῦτο γὰρ λοιπόν. ἀλλ' ἴστε δήπου ὅτι τοὺς ἀδίκως τι πάσχοντας, ὃ μὴ δυνήσονται φέρειν, ἐλεεῖν προσήκει, οὐ τοὺς ὧν πεποιήκασι δεινῶν δίκην διδόντας. καὶ τίς ἂν ταῦτ' ἐλεήσειε δικαίως, ὁρῶν τὰ τοῦδε οὐκ ἐλεηθέντα ὑπὸ τούτου, ἃ τῇ τοῦ πατρὸς συμφορᾷ χωρὶς τῶν ἄλλων κακῶν οὐδ' ἐπικουρίαν ἐνοῦσαν ὁρᾷ. οὐ γάρ ἐστιν ὄφλημα ὅ τι χρὴ καταθέντα ἐπίτιμον γενέσθαι τουτονί, ἀλλ' ἁπλῶς οὕτως ἠτίμωται τῇ ῥύμῃ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς 547
100 ὕβρεως τῆς Μειδίου. τίς οὖν ὑβρίζων παύσεται καὶ δι' ἃ

97, 1. π. ἀδίκως ὑπὸ kr. 4. λαμβάνοντες r. 5. νόμου (ον) F.
98, 1. παρ. τοῖς ἄλλοις ποιήσετε kr. 2. τινά] καὶ τίνα ΗΣΥΩs.
3. ἕξετ' εἰπεῖν] ἐξειπεῖν s. 4. γὰρ ἔσται kr. ἀληθῆ tv.
5. ὦ om ΠΩs. Ἀθηναῖοι] δικασταί k. δήπου post τοιούτους ponunt Fkr, om tv. 8. ὑβρίζειν st. προσήκει kr. 10. ἐᾷν εἶναι] ἀνεῖναι r. 99, 3. ὑπόλοιπον kr. δήπου] που r. 4. ὅτι] τοῦθ' ὅτι Fkrtv. τι κακὸν π. Ftv. φέρειν] ἀφαιρεῖν γρ Σ.
7. παρὰ k. 8. οὐδ' om r. ὁρῶ γρ Σ. 9. τοῦτον Ftv.
10. οὗτος Σr. 100, 1. τῆς M.] τοῦ μ. s. δι' ἃ ταῦτα] διὰ ταῦθ' ἃ kr.

ταῦτα ποιεῖ χρήματα ἀφαιρεθήσεται, εἰ τοῦτον ὥσπερ δεινὰ πάσχοντα ἐλεήσετε; εἰ δέ τις πένης μηδὲν ἠδικημὼς ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς ἀδίκως ὑπὸ τούτου περιπέπτωκε, τούτῳ δ' οὐδὲ συνοργισθήσεσθε; μηδαμῶς· οὐδεὶς γάρ ἐστι δίκαιος τυγχάνειν ἐλέου τῶν μηδένα ἐλεούντων οὐδὲ συγγνώμης τῶν
101 ἀσυγγνωμόνων. ἐγὼ γὰρ οἶμαι πάντας ἀνθρώπους φέρειν ἀξιεῖν παρ' αὐτῶν εἰς τὸν βίον αὐτοῖς ἔραναν παρὰ πάντ' ὅσα πράττουσιν, [ὃ τοῦτον μόνον οὐ συλλέγουσι καὶ ὃ πληροῦται γίγνονταί τινες, ἀλλὰ καὶ ἄλλον.] οἷον ἐγώ τις ὑτουοὶ μέτριος πρὸς ἅπαντάς εἰμι, ἐλεήμων, εὖ ποιῶν πολλούς· ἅπασι προσήκει τῷ τοιούτῳ ταὐτὰ εἰσφέρειν, ἐάν ποι χρεὼν ἡ χρεία παραγῇ. ἕτερος ὑτουοί τις βίαιος, ὠδένα ὅτ' ἐλεῶν οὐδ' ὅλως ἄνθρωπον ἡγούμενος· τούτῳ τὰς ὁμοίας φορὰς παρ' ἐκάστου δίκαιον ὑπάρχειν. σὺ δὴ πλημμελὴς τοιοῦτος γεγονὼς ἐράνου σεαυτῷ τοῦτον δίκαιος εἶ συλλέξασθαι.

102 Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εἰ μηδὲν ἕτ' ἄλλο εἶχον κατηγορεῖν Μειδίου, μηδὲ δεινότερα ἦν ἃ μέλλω λέγειν ὧν εἴρηκα, δικαίως ἂν ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ καταψηφίσασθαι καὶ τιμᾶν αὐτῷ τῶν ἐσχάτων. ὃ μὴν ἐνταῦθ' ἔστηκε τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἀπορήσειν μοι δοκῶ τῶν μετὰ ταῦτα· τοσαύτην ἀφθονίαν ἔτος πε-
103 ποίηκε κατηγορῶν. ὅτι μὲν δὴ λιποταξίου γραφὴν κατεσκεύασε κατ' ἐμοῦ καὶ τὸν τοῦτο ποιήσοντα ἐμισθώσατο, τὸν μιαρὸν καὶ λίαν εὐχερῆ, τὸν κοινιορτὸν Εὐκτήμονα, ἐάσω. καὶ γὰρ ''ὅτ' ἀνεκρίνατο ταύτην ὁ συκοφάντης ἐκεῖ- 548

ν. 1. τοῦτον μὲν ὥσπ. F. 2. πένης ὢν μ. krt. μηδὲν] μὲν F. 4. δ' οὐδὲ ΠΣΤΩsv, οὐ Fkw, οὐ καὶ t: δὲ μὴ ς. 101, 1. οἶμαι] ἡγοῦμαι kr. πάντας τοὺς ἀνθρ. Λ. 2. ἔρανον — ἄλλον] ἐράνους οὗ τούτους μόνους οὓς οὗτοι συλλέγουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους γρ Σ. 3. οὐ — ἄλλον om Σkr, in mg habent Tτ. οὗ — ἄλλον] ὧν — ἄλλων FΠΩstv et mg P. 6. ταῦτα FΠΤΩrstv. ποῦ] του Σ, ποι ΣΩs. 7. τις om t. βίαιος] βίαιος ὠμὸς kr. οὐτ'] δ' οὔτ' Π ΤΤΩ. 8. ἡγάμενος ἄνθρωπον Ftv. ὁμοίας] αὐτὰς Ftv. 9. δὴ πλ. τοῦ τοιοῦτου tv. 102, 1. μὲν om kr. καὶ εἰ om Λ. 2. ἔτ' om kr. κατηγορεῖν εἶχον kr. 4. καὶ ante καταψηφ. add FΠΤΩ stv et Anecd. p. 175, 5. 103, 1. κατηγορῶν rs. λιποταξίου ΠΣ ΤΩ et pr k, λειποταξίου F: λιποταξίου ς. similiter infra. 2. ποιήσαντα ΣΤΩkstv. 4. ἀνεκρίνατο Σ, ἂν ἐκρίνετο t: ἀνεκρίνετο ς.

νος, οὐθ' οὗτος οὐδενὸς ἕνεκα αὐτὸν ἐμισθώσατο πλὴν ἵν' ἐκκείοιτο πρὸ τῶν ἐπωνύμων καὶ πάντες ὁρῷεν „Εὐκτήμων Λουσιεὺς ἐγράψατο Δημοσθένην Παιανιέα λιποταξίου." καί μοι δοκεῖ κἂν προσγράψασθαι τοῦθ' ἡδέως, εἴ πως ἐνῆν, ὅτι Μειδίου μισθωσαμένου γέγραπται. ἀλλ' ἐῶ τοῦτο· ἐφ' ᾗ γὰρ ἐκεῖνος ἠτίμωκεν αὑτὸν οὐκ ἐπεξελθών, οὐδεμιᾶς ἔγωγ' ἔτι προσδέομαι δίκης, ἀλλ' ἱκανὴν
104 ἔχω. ἀλλ' ὃ καὶ δεινὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σχέτλιον καὶ κοινὸν ἔμοιγ' ἀσέβημα, οὐκ ἀδίκημα μόνον τούτῳ πεπρᾶχθαι δοκεῖ, τοῦτ' ἐρῶ. τῷ γὰρ ἀθλίῳ καὶ ταλαιπώρῳ κακῆς καὶ χαλεπῆς συμβάσης αἰτίας Ἀριστάρχῳ τῷ Μόσχου, τὸ μὲν πρῶτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατὰ τὴν ἀγορὰν περιιὼν ἀσεβεῖς καὶ δεινοὺς λόγους ἐτόλμα περὶ ἐμοῦ λέγειν, ὡς ἐγὼ τὸ πρᾶγμά εἰμι τοῦτο δεδρακώς· ὡς δ' οὐδὲν ἤνυε τούτοις, προσελθὼν τοῖς ἐπ' ἐκεῖνον ἄγουσι τὴν αἰτίαν τοῦ φόνου, τοῖς τοῦ τετελευτηκότος οἰκείοις, χρήμαθ' ὑπισχνεῖτο δώσειν εἰ τοῦ πράγματος αἰτιῷντο ἐμέ, καὶ οὔτε θεοὺς οὔθ' ὁσίαν οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐποιήσατ' ἐμποδὼν
105 τοιούτῳ λόγῳ, οὐδ' ὤκνησεν. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς οὓς ἔλεγεν αὐτοὺς ᾐσχύνθη, εἰ τοιοῦτο κακὸν καὶ τηλικοῦτον ἀδίκως ἐπάγει τῳ, ἀλλ' ἕνα ὅρον θέμενος παντὶ τρόπῳ με ἀνελεῖν, οὐδὲν ἐλλείπειν ᾤετο δεῖν, ὡς δέον, εἴ τις ὑβρισθεὶς ὑπὸ τούτου δίκης ἀξιοῖ τυχεῖν καὶ μὴ σιωπᾷ, τοῦτον ἐξόριστον ἀνῃρῆσθαι καὶ μηδαμῇ παρεθῆναι ἀλλὰ καὶ λιποταξίου γραφὴν ἡλωκέναι καὶ ἐφ' αἵματι φεύγειν καὶ μόνον οὐ 549
προσηλῶσθαι. καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελεγχθῇ ποιῶν πρὸς οἷς ὕβριζέ με χορηγοῦντα, τίνος συγγνώμης ἢ τίνος ἐλέου
106 δικαίως τεύξεται παρ' ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω αὐτόχειρά μου γεγενῆσθαι τούτοις

v. 3. ἐγράψατο in mg Γ. δημοσθένην δημοσθένους rc Σ. λιποτάξαρίου Ω et pr k. 6. ἠι F, ὡς χρ Σ. ἑαυτὸν ἠτίμωκεν kr. 104, 6. περιὼν Πs. 7. δεδρακὼς τοῦτο Ftv. 11. ἄλλο om ΠΣΥΩs, post οὐδὲν ponunt kr. ἐμπ. τῷ τοιούτῳ Ftv. 105, 2. τοιοῦτον Ω. τηλικοῦτο ΠΥΩstv. ἀδίκως om r et pr k. 8. ἐξελέγχηται Ftv. 106, 1. νομίζω ὦ ἀθηναῖοι kr.

τοῖς ἔργοις, καὶ τότε μὲν τοῖς Διονυσίοις τὴν παρασκευὴν καὶ τὸ σῶμα καὶ τἀναλώματ' ὑβρίζειν, νῦν δὲ τούτοις οἷς ἐκεῖσε καὶ διεπράττετο ἐκεῖνά τε καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, τὴν πόλιν, τὸ γένος, τὴν ἐμπειρίαν, τὰς ἐλπίδας· εἰ γάρ ἐν ὧν ἐπεβούλευσε κατώρθωσεν, ἁπάντων ἂν ἀπεστερήμην ἐγὼ καὶ μηδὲ ταφῆναι προσυπῆρχεν οἴκοι μοι. διὰ τί, ἄνδρες δικασταί; εἰ γάρ, ἐάν τις παρὰ πάντας τοὺς νόμους ὑβριοθείς ὑπὸ Μειδίου βοηθεῖν αὐτῷ παρᾶναι, ταῦτα καὶ ταπεινὸν ἕτερ' αὐτῷ παθεῖν ὑπῆρξεν, προσυπονεῖν τὸν ὑβρίζοντας ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις, οὐκ ἀμύνασθαι πράτι-
107στον ἔσται. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ προσεξεύρηται ταῦτα τῷ βδελυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ, πάλαι μοι καὶ τούτων τὰς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Διονύσιος Ἀριθναῖος, Ἀντιφάνης Ἱπποκράτους διαφθαρέντος Νικοδήμου τοῦ οἰκείου ἡμῶν βιαίῳ θανάτῳ ὑπὸ Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου ἐπεξήμεν τῷ φόνῳ τὸν Ἀρίσαρχον. αἰσθόμενος δὲ ταῦτα Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυρῶμεν, ἐπεύθεν ἡμᾶς διὰς κέρματα τὸν μὲν Ἀρίσαρχον ἀθῷον ἀφεῖναι, Δημοσθένει δὲ τὴν γραφὴν τοῦ φόνου παρὰγράψασθαι.

Λάβε δὴ μοι καὶ τὸν περὶ τῶν ὡρῶν νόμον. 550

108 Ἐν ὅσῳ δὲ τὸν νόμον ἃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λαμβάνει, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, δεηθεὶς ὑμῶν ἁπάντων πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· περὶ πάντων ὧν ἂν ἀκήκοτε, τοῦθ' ὑποθέντες ἀκοῦσαι τῇ γνώμῃ, τί ἄν, εἴ τις ἔπασχε ταὐθ' ὑμῶν, ἐποίει, καὶ τίν' ἂν εἶχεν ὀργὴν ὑπὲρ αὑτοῦ πρὸς τὸν ποιοῦντα. ἐγὼ γὰρ ἐνηνοχὼς χαλεπῶς ἐφ' οἷς περὶ τὴν λειτουργίαν ὑβριοθήν, ὅτι πολλῷ χαλεπώτερον οἱ ἄνθρες Ἀθηναῖοι τούτοις τοῖς περὶ ταῦτα
109ἐνήνοχα καὶ μᾶλλον ἠγανάκτηκα. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς πε-

v. 2. τἀναλώματ' *ΠΣΥ*: τὰ ἀναλώματα *c.* πάντ' ὑβρίζειν *kr.* 4. τὰς ἐλπίδας τὰς ἐκεισέων *kr.* 5. βοηθεῖν *pr s.* διαπεπραγμένον *s.* 6. οὐδὲ *kr.* προσυπῆρχεν *r.* 10. ἀπέναντι *Fkrtv* *etpr s.* πάν, 1. ἅπαντ *kr.* προσεξευρῆσθαι *ΠΣΥΦΒ.* 2. καὶ *post* μέσοις *Fsv.* 4. ἀμυνάσθαι *sbv.* 6. ἐπεύθεν *kr.* 10. καὶ om *Σ.* ἅπασιν *fB.* 108, 3. καὶ θεῶν om *t.* 4. ἐπεύθεν *F*, ἀποφέρειν *kr*: *ceteri* ἀπαγαγεῖν. 5. ταὐθ' *ΠΣΥΒkrt*: ταὐτὰ θ'. 8. τοῖς] οἷς *ceteri fl.* τοῦ, 1. ἠγανάκτηκα *kr.*

ρας ἂν φήσειέ τις εἶναι κακίας καὶ τίν' ὑπερβολὴν ἀναιδείας καὶ ὠμότητος καὶ ὕβρεως, ἄνθρωπος εἰ ποιήσας δεινὰ νὴ Δία καὶ πολλὰ ἀδίκως τινά, ἀντὶ τοῦ ταῦτ' ἀναλαμβάνειν καὶ μεταγιγνώσκειν, πολλῷ δεινότερα ὕστερον ἄλλα προσεξεργάζοιτο, καὶ χρῷτο τῷ πλουτεῖν μὴ ἐπὶ ταῦτα, ἐν οἷς μηδένα βλάπτων αὐτὸς ὤμεινόν τι τῶν ἰδίων θήσεται, ἀλλ' ἐπὶ τἀναντία, ἐν οἷς ἀδίκως ἐκβαλών τινα καὶ
10 προπηλακίσας αὐτὸν εὐδαιμονιεῖ τῆς περιουσίας; ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα τούτῳ πέπρακται κατ' ἐμοῦ. καὶ γὰρ αἰτίαν ἐπήγαγέ μοι φόνου ψευδῆ καὶ οὐδὲν ἐμοὶ προσήκουσαν, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἐδήλωσε, καὶ γραφὴν λιποταξίου με ἐγράψατο τρεῖς αὐτὸς τάξεις λελοιπώς, καὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων (τοῦτο γὰρ αὖ μικροῦ παρῆλθέ με εἰπεῖν), ἃ Πλούταρχος ὁ τούτου ξένος καὶ φίλος διεπράξατο, ὡς ἐγὼ αἴτιός εἰμι, κατεσκεύαζε πρὸ τοῦ τὸ πρᾶγμα γενέσθαι πᾶσι φανερὸν διὰ Πλουτάρχου γεγονός.
11 καὶ τελευτῶν βουλεύειν μου λαχόντος δοκιμαζομένου κατη- 551
γόρει, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑπέρδεινόν μοι περιέστη· ἀντὶ γὰρ τοῦ δίκην ὑπὲρ ὧν ἐπεπόνθειν λαβεῖν, δοῦναι πραγμάτων ὧν οὐδὲν ἐμοὶ προσῆκε δίκην ἐκινδύνευον. καὶ ταῦτα πάσχων ἐγώ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ὃν διεξέρχομαι νυνὶ πρὸς ὑμᾶς ἐλαυνόμενος, οὐκ ὢν οὔτε τῶν ἐρημοτάτων οὔτε τῶν ἀπόρων κομιδῇ, οὐκ ἔχω ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅ τι χρὴ
112 ποιῆσαι. εἰ γὰρ εἰπεῖν τι καὶ περὶ τούτων ἤδη δεῖ, οὐ μέτεστι τῶν ἴσων οὐδὲ τῶν ὁμοίων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς πλουσίους τοῖς πολλοῖς ἡμῶν, οὐ μέτεστιν, οὔ· ἀλλὰ καὶ χρόνοι τούτοις τοῦ τὴν δίκην ὑποσχεῖν, οὓς ἂν αὐτοὶ βούλωνται, δίδονται, καὶ τἀδικήματα ἔωλα τὰ τούτων ὡς ὑμᾶς

v. 1. κακίας ἢ καὶ Ftv. 2. νὴ δία δεινὰ kr. 3. τινὰ om Σ. 4. ante πολλῷ cum Σ omisi ἔτι. ὕστερον om Ftv. 7. ἐκβάλλων Σ. 110, 3. οὐδὲ r. 4. αὐτὸ τὸ πρᾶγμα kr. 6. αὖ om kr. 8. κατεσκεύασε kr. 111, 1. λ. καὶ δοκιμαζομένου kr. κατηγορεῖ F. 3. ὑπὲρ add ΠΣΤΩs. 4. δίκην add ΠΣΤΩ et rc k. 5. νῦν Ftv. 7. ὅ τι] τι ΠΩs. 112, 2. ὁμοίων] νόμων ΠΣΤΩs. οὗ 5. πολλοῖς] λοιποῖς ΠΣΤs. ὑμῶν krtv. 4. τοῦ τὴν ΠΣΤ, τὴν Ω: ceteri τοῦ. τὰν F. 5. ὑμῶν krt.

καὶ ψυχρὰ ἀφικνεῖται, τῶν δ' ἄλλων ἡμῶν ἕκαστος, ἄν τι συμβῇ, πρόσφατος κρίνεται. καὶ μάρτυρές εἰσιν ἕτοιμοι τούτοις καὶ συνήγοροι πάντες καθ' ἡμῶν εὐτρεπεῖς· ἐμοὶ δὲ οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλοντας ὁρᾶτ' ἐνίους.
113 ταῦτα μὲν οὖν ἀπείποι τις ἄν, οἶμαι, θρηνῶν. τὸν δὲ νόμον μοι λέγ' ἐφεξῆς, ὥσπερ ἠρξάμην. λέγε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις Ἀθηναίων λαμβάνῃ παρά τινος, ἢ αὐτὸς διδῷ ἑτέρῳ, ἢ διαφθείρῃ τινὰς ἐπαγγελλόμενος, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δήμου καὶ ἰδίᾳ τινὸς τῶν πολιτῶν, τρόπῳ ἢ μηχανῇ ᾑτινιοῦν, ἄτιμος ἔστω καὶ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνου.

114 Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστιν ἀσεβὴς ἄνθρωπος καὶ μιαρὸς καὶ πᾶν ἂν ὑποστὰς εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι, εἰ δ' ἀληθὲς ἢ ψεῦδος ἢ πρὸς ἐχθρὸν ἢ φίλον ἢ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' οὐδ' ὁτιοῦν διορίζων, ὥστ' ἐπαιτιασάμενός με φόνου καὶ τοι- 552
οῦτο πρᾶγμα ἐπαγαγὼν εἴασε μέν με εἰσιτήρια ὑπὲρ τῆς βουλῆς ἱεροποιῆσαι καὶ θῦσαι καὶ κατάρξασθαι τῶν ἱερῶν
115 ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως, εἴασε δ' ἀρχιθεωροῦντα ἀγαγεῖν τῷ Διὶ τῷ Νεμείῳ τὴν κοινὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως θεωρίαν, περιεῖδε δὲ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱεροποιὸν αἱρεθέντα ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων τρίτον αὐτὸν καὶ καταρξάμενον τῶν ἱερῶν. ἆρ' ἄν, εἴγ' εἶχε στιγμὴν ἢ σκιὰν τούτων ὧν κατεσκεύαζε κατ' ἐμοῦ, ταῦτ' ἂν εἴασεν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. οὐκοῦν ἐξελέγχεται τούτοις ἐναργῶς ὕβρει ζητῶν με ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πατρίδος.

116 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὐδὲ καθ' ἓν πανταχῇ στρέφων οἷός τ' ἦν ἀγαγεῖν ἐπ' ἐμέ, φανερῶς ἤδη δι' ἐμοῦ τὸν Ἀρίσταρχον ἐσυκοφάντει. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ· τῆς δὲ βουλῆς περὶ τούτων καθημένης καὶ σκοπουμένης παρελθὼν οὗτος „ἀγνοεῖτ'" ἔφη „ὦ βουλὴ τὸ πρᾶγμα;

v. 1. ἐάν kr. 3. καθ' ὑμῶν εὐτρεπεῖς k, καθ' ὑμῶν εὐπρεπεῖς r, εὐτρεπεῖς καθ' ἡμῶν Fv, εὐπρεπεῖς καθ' ἡμῶν t. 113, 1. οὖν] ἃ s, οὖν ἃ ΠΤ. ἀπείποι Σ: εἴποι ς. ἂν om k. θρήνων ΤΩ. 2. λέγε] λέγων Σ. 5. ἰδίᾳ] διά FΠΣΤΩtv. 114, 1. ἄνθρωπος om Σ. 2. διαπρᾶξαι ΠΤΩs. 3. ἢ τὰ] καὶ τὰ s, ἢ καὶ τὰ tv. 4. αἰτιασάμενός kr. 115, 1. ἡμῶν Ω. 2. νεμίῳ Frt. 3. ἱεροποιῶν r. αἱρεθέντα] ἀναρρηθέντα Π. 6. κατεσκεύασε kr. 8. ἐκβάλλειν FΣΤΩs. 116, 2. δι' ἐμὲ ΤΩ. 5. τὸ πρᾶγμα, ὦ βουλὴ Fkrtv.

καὶ τὸν αὐτόχειρα ἔχοντες" λέγων τὸν Ἀρίσταρχον „μέλλετε καὶ ζητεῖτε καὶ τετύφωσθε; οὐκ ἀποκτενεῖτε; οὐκ ἐπὶ
17 τὴν οἰκίαν βαδιεῖσθε; οὐχὶ συλλήψεσθε;" καὶ ταῦτ' ἔλεγεν ἡ μιαρὰ καὶ ἀναιδὴς αὕτη κεφαλὴ ἐξεληλυθὼς τῇ προτεραίᾳ παρ' Ἀριστάρχου, καὶ χρώμενος ὥσπερ ἂν ἄλλος τις αὐτῷ τὰ πρὸ τούτου, καὶ ὅτ' εὐτύχει, πλεῖστα παρεσχηκότος πάντων ἐκείνου πραγμάτα μοι περὶ τῶν πρὸς τοῦτον διαλλαγῶν. εἰ μὲν ἦν εἰργάσθαί τι τούτων, ἐφ' οἷς ἀπόλωλεν, ἡγεμένος τὸν Ἀρίσταρχον καὶ πεπιεσευκὼς τοῖς τῶν αἰτιασαμένων λόγοις ταῦτ' ἔλεγε, χρῆν μὲν οὐδ' οὕτως·
18 "μετρία γὰρ δίκη παρὰ τῶν φίλων ἐστίν, ἂν τι δοκῶσι553 πεποιηκέναι δεινόν, μηκέτι τῆς λοιπῆς φιλίας κοινωνεῖν, τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι καὶ ἐπεξιέναι τοῖς πεπονθόσι καὶ τοῖς ἐχθροῖς παραλείπεται· ὅμως δ' ἔστω τοῦτό γε συγγνώμη. εἰ δὲ λαλῶν μὲν καὶ ὠμορόφιος γιγνόμενος ὡς οὐδὲν εἰργασμένῳ φανήσεται, λέγων δὲ καὶ καταιτιώμενος ταῦθ' ἕνεκα τοῦ συκοφαντεῖν ἐμέ, πῶς ὁ δεκάκις, μᾶλλον δὲ μυ-
19 ριάκις δίκαιος ἐξ ἀπολωλέναι; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ τῇ μὲν προτεραίᾳ, ὅτε ταῦτ' ἔλεγεν, εἰσεληλύθει καὶ διείλεκτο ἐκείνῳ, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν (τοῦτο γάρ, τοῦτο οὐκ ἔχον ἐστὶν ὑπερβολὴν ἀκαθαρσίας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι) εἰσελθὼν οἴκαδε ὡς ἐκεῖνον καὶ ἐφεξῆς ὑτιοῦν καθιζόμενος, τὴν δεξιὰν ἐμβαλών, παρόντων πολλῶν, μετὰ τοὺς ἐν τῇ βουλῇ τούτους λόγους, ἐν οἷς αὐτόχειρα καὶ τὰ δεινότατα εἰρήκει τὸν Ἀρίσταρχον, ὤμνυε μὲν κατ' ἐξωλείας μηδὲν εἰρηκέναι περὶ αὐτοῦ φλαῦρον, καὶ οὐδὲν ἐφρόντιζεν

v. 1. ἔχοντες] λέγοντες r. λέγω k. 2. τετ. καὶ οὐκ ἀποκτ. ΠΣΩs. 117, 4. αὐτῷ om ΣΣΩs. ηὐτύχει kr. 5. πάντων ἐκείνου] πάντων τούτου γρ Σ: ipse om. 6. ἀπαλλαγῶν ΠΣ, διὰ ἀπαλλαγῶν s. εἰργάσθαί ΣΩs. τούτων] τῶν pr Ω. 118, 4. παραλείπεται Π ΣΣΩs, ὑπολείπεται kr: καταλείπεται s. τοῦτό k. 5. λαλῶν μὲν FΣτν cum mg Ω et corr Π, ἄλλων μὲν Σs et pr Ω, λαλῶ μὲν k, μᾶλλον μὲν r, ἀλῶν μὲν κοινωνήσας H. Stephanus Thes. v. ἅλς. γενόμενος kr. εἰργασμένων ΣΩ. 119, 1. δίκαιος post ἀπολωλέναι ponunt Ftv. 2. μὲν om FΠΣΤΩstv. 3. πάλιν] πάλιν αὖ kr. 4. ἔχων r. 5. καθιζόμενος Fkrtv. 9. περὶ] κατὰ kr. φαῦλον ΠΣΤΩs, quod est § 121 exit.

ἐπιορκῶν, καὶ ταῦτα παρόντων τῶν συνειδότων, ἠξίουν δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτῷ δι' ἐκείνου γίγνεσθαι τὰς διαλύσεις,
120 τούτων τοὺς παρόντας ὑμῖν καλῶ μάρτυρας. καίτοι πῶς ἐ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλον δὲ ἀσεβές, λέγειν ὡς φονεύς, καὶ πάλιν ὡς ὑπ' ἐμοῦ πέπρακται ταῦτ' ἀπομνύναι, καὶ φόνον μὲν ὀνειδίζειν, τοῦτῳ δ' ὑμωρόφιον γίγνεσθαι; κἂν μὲν ἀφῶ τοῦτον ἐγὼ καὶ προδῶ τὴν ὑμετέραν κατεχειροτονίαν, οὐδέν, ὡς ἔοικ', ἀδικῶ· ἂν δ' ἐπέξιω, λέλοιπα τὴν ὑπὸ τάξιν, φόνε ποινωνῶ, δεῖ με ἀνηρπάσθαι. ἐγὼ δ' αὖ τἀναντίον οἶμαι, εἰ τοῦτον ἀφῆκα, λελοιπέναι μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν τῶ δικαίω τάξιν, φόνε δ' ἂν εἰκότως ἐμαυτῷ λαχεῖν· ἐ γὰρ ἦν μοι ὅπου βιωτὸν τοῦτο ποιήσαντι.
121 Ὅτι τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΤΡΕΣ. Λυσίμαχος Ἀλωπεκῆθεν, Δημέας Σουνιεύς, Χάρης Θορικιος, Φιλήμων Σφήττιος, Μόσχος Παιονιεύς, καθ' ὃς καιρὸς ἡ εἰσαγγελία ἐδόθη ἡ εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ Ἀριστάρχου τῶ Μόσχω, ὅτι εἰη Νικόδημον ἀπεκτονώς, οἴδαμεν Μειδίαν τὸν πριαμένον ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν, ἐλθόντα πρὸς τὴν βουλὴν καὶ λέγοντα μηδένα ἕτερον εἶναι τὸν Νικοδήμου φονέα ἀλλ' Ἀρίσαρχον, καὶ τοῦτον αὐτῷ γεγονέναι αὐτόχειρα, καὶ συμβουλεύοντα τῇ βουλῇ βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου καὶ συλλαμβάνειν αὐτόν. ταῦτα δ' ἔλεγε πρὸς τὴν βουλὴν τῇ προτεραίᾳ μετ' Ἀριστάρχου καὶ μεθ' ἡμῶν συνδεδειπνηκώς. οἴδαμεν δὲ καὶ Μειδίαν, ὡς ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς βουλῆς τοὺς λόγους εἰρηκώς, εἰσελθόντα πάλιν ὡς Ἀρίσαρχον καὶ τὸν δεξιὰν ὡς ἐμβεβληκότα καὶ ὀμνύοντα κατ' ἐξωλείας μηδὲν κατ' αὐτοῦ πρὸς τὴν βουλὴν εἰρηκέναι φαῦλον, καὶ ἀξιοῦντα Ἀρίσαρχον ὅπως ἂν διαλλάξῃ αὐτῷ Δημοσθένην.

122 Τίς οὖν ὑπερβολή; τίς ὁμοία τῇ τούτῳ γέγονεν ἢ γένοιτ' ἂν πονηρία; ὃς ἄνδρα ἀτυχοῦντα, οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα

120, 1. ante τούτων cum Σ omisi καὶ. post μάρτυρας in libris plerisque titulus est *Μάρτυρες* vel *μαρτυρία*. quem om *Π*, omittendum esse vidit Taylorus. 2. ἀσεβές] ἀσελγές *r*. 3. ἐπομνύναι καὶ φόνου *r*. 4. ὁμωρόφιον δὲ cosr *Ω*. 6. ἔοικ' *ΠΣΤΩs*: ceteri ἔοικεν. ἐὰν *r*. 8. εἰ om *r*. 10. μοι post δήπου ponunt *kr*. 121, 3. μαρτυρίαι *ΠΣΤΩ*, μαρτυρία *s*. σουνεὺς *ΠΣr*. χάρης *FΣΤΩrtv*. 4. Θόρικιος *stv*. 5. Μόσχου] Νικοδήμου Anecd. p. 176, 32. 9. αὐτοῦ *ΠΤΩs*: ceteri αὐτόν. 11. πρότερα *ΠΣΩ*.

(διὸ γὰρ οἱ φίλοι), ἅμα συνοφαντεῖν ᾤοντο δεῖν καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτὸν διαλύειν ἤξίου, καὶ ταῦτ' ἔπραττε καὶ χρήματ'
555 ἀνήλισκεν ἐπὶ τῷ μετ' ἐκείνου καὶμὲ προσκρούειν ἀδίκως.
23 Τὸ μέντοι τοιοῦτον ἔθος καὶ τὸ κατασκεύασμα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἐπεξιέναι δικαίως ἔτι πλείω περιεχόμενοι κακά, ἐκ ἐμοὶ μὲν ἄξιόν ἐστ' ἀγανακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις παριδεῖν· πολλῷ γε καὶ δεῖ· ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως ὀργιστέον, ἐκλογιζομένους καὶ θεωροῦσιν ὅτι τοῦ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ῥᾳθίως κακῶς πάσχειν ἐγγύτατα ἡμῶν εἰσὶν οἱ πενέστατοι καὶ ἀσθενέστατοι, τῷ δ' ὑβρίσαι καὶ τῷ ποιήσαντές τι μὴ δῶναι δίκην, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπαρέχοντας πράγματα μισθώσασθαι, οἱ βδελυροὶ καὶ χρήματ' ἔχοντες [εἶναι ἐγγυτέ-
124 τω]. ὃ δὴ δεῖ παροράν τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ τὸν ἐξεργοντα θέει καὶ φόβῳ τὸ δίκην ὧν ἂν ἡμῶν ἀδικηθῇ τις λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ ἄλλο τι χρὴ νομίζειν ποιεῖν, ἢ τὰς τῆς ἰσηγορίας καὶ τὰς τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν μισουσίας ἀφαιρεῖσθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεσώσαμην, καὶ ἄλλος τις ἄν, ψευδῆ λόγον καὶ συκοφαντίαν, καὶ ἐκ ἀνήρπασαμεν· οἱ δὲ πολλοὶ τί ποιήσετε, ἂν μὴ δημοσίᾳ πᾶσι φοβερὸν παντα-
125 ήσητε τὸ εἰς ταῦτα ὑπεχρῆσθαι τῷ πλουτεῖν; δόντα λόγον καὶ ὑποσχόντα κρίσιν περὶ ὧν ἄν τις ἐγκαλῇ, τότ' ἀμύνεσθαι τοὺς ἀδίκως ἀφ' αὑτοῦ ἐλθόντας χρή, καὶ τότ', ἂν ἀδικοῦντας ὁρᾷ τις, ἐ προσαρπάζειν, οὐδ' ἐπάγοντ' αἰτίας ψευδεῖς ἄκριτον ζητεῖν ἀποφεύγειν, οὐδ' ἐπὶ τῷ δεδόναι δίκην ἀσχάλλειν, ἀλλὰ μὴ ποιεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀναλγῆς μηδέν.
126 Ὅσα μὲν τοίνυν εἰς τε τὴν λειτουργίαν καὶ τὸ σῶμ' ὑβρίσθην, καὶ πάνθ' ἑπιβουλευόμενος τρόπον καὶ πάσχων

ν. 1. αἰ] εἰπεῖν k. ἅμα] ἀλλὰ r. 123, 2. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικασταί, ut solet, r. 7. παθεῖν] πάσχειν γρ r, πάλιν r et γρ F. ὑμῶν ΠΣΤkrs. 8. τι om FΣΤΩstv. 10. οἱ] οἱ δὲ r. 124, 1. οὖ] εἰ corr k. παροράν τὰ] παροράντα r. οὐδὲ] καὶ εἶναι rc k. 3. τῆς ἰσηγ. καὶ τὰς τῆς ἐλευθ.] τῆς ἐλευθ. καὶ τῆς ἰσηγ. kr. 4. ὑμῶν kr. 5. διεσωσάμην Σs. ἐὰν kr. 7. πᾶσι φανερὸν ΠΩι, φοβερὸν πᾶσι kr. 125, 2. ἐγκαλέσῃ kr. 3. ἀμύνασθαι krs. δὲ αὐτὸν kr. 4. ἀδικοῦντα ΣΤΩs. 126, 1. τὴν om tv, 2. ἅπαντ' kt.

"κακῶς ἐκπέφευγα, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 556
παραλείπω δὲ πολλά· ἃ γὰρ ἴσως ῥᾴδιον πάντ' εἰπεῖν. ἔχει
δ' ὅπως. οὐκ ἔσθ' ἑφ' ὅτῳ τῶν πεπραγμένων ἐγὼ μόνος
ἠδίκημαι, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῖς εἰς τὸν χορὸν γεγενημένοις
ἀδικήμασιν ἡ φυλή, τὸ δέκατον μέρος ὑμῶν, συνηδίκη-
ται, ἐπὶ δ' οἷς ἐμὲ ὕβρισε καὶ ἐπεβούλευσεν οἱ νόμοι, δι'
ὧς εἷς ἕκαστος ὑμῶν σῶς ἐστιν· ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις ὁ
θεός, ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν, καὶ τὸ τῆς ὁσίας, ὅτι-
δήποτ' ἐστί, τὸ σεμνὸν καὶ τὸ δαιμόνιον, συνηδίκηται.
127 δεῖ δὴ τὰς γε βουλομένας ὀρθῶς τὴν κατ' ἀξίαν τῶν πε-
πραγμένων παρὰ τούτου δίκην λαβεῖν ἐχ ὡς ὑπὲρ ἐμοῦ ὄν-
τος μόνον τῷ λόγῳ τὴν ὀργὴν ἔχειν, ἀλλ' ὡς ἐν ταὐτῷ
τῶν νόμων, τῷ θεῷ, τῆς πόλεως, ὁμοῦ πάντων ἠδικημέ-
νων, οὕτω ποιεῖσθαι τὴν τιμωρίαν, καὶ τοὺς βοηθοῦντας
καὶ τὰς συνεξεταζομένας μετὰ τούτου μὴ συνηγόρους μό-
νον ἀλλὰ καὶ δεσμαστὰς τῶν τούτῳ πεπραγμένων ὑπο-
λαμβάνειν εἶναι.
128 Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σώφρονα καὶ μέ-
τριον πρὸς τἄλλα παρεσχηκὼς αὑτὸν Μειδίας καὶ μηδένα
τῶν ἄλλων πολιτῶν ἠδικηκὼς εἰς ἐμὲ μόνον ἀσελγὴς ὕτω
καὶ βίαιος ἐγεγόνει, πρῶτον μὲν ἐγωγ' ἀτύχημ' ἂν ἐμαυ-
τῷ τοῦτο ἡγούμην, ἔπειτ' ἐφοβούμην ἂν μὴ τὸν ἄλλον ἑαυ-
τοῦ βίον οὗτος μέτριον δεινύων καὶ φιλάνθρωπον δια-
129 κρύσηται τούτῳ τὸ δίκην ὧν ἐμὲ ὕβρικε δοῦναι. νυνὶ δὲ
τοσαῦτ' ἐστὶ τἄλλα, ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἠδίκηκε, καὶ τοιαῦτα,
ὥστε τούτῳ μὲν τῷ δέους ἀπήλλαγμαι, φοβοῦμαι δὲ πάλιν
τἀναντίον μή, ἐπειδὰν πολλὰ καὶ δεινὰ ἑτέρους ἀπούηθ'
ὑπ' αὐτοῦ "πεπονθότας, τοιοῦτός τις ὑμῖν λογισμὸς ἐμ- 557

v. 3. ἴσται k. 5. ἡμῖν r. 7. εἰς om Σkrs. 8. χορὸς pr r.
127, 1. καταξίαν s. 2. παρὰ] περὶ s. λαμβάνειν kr. ἐμοῦ] ἡμῶν Ftv, ὑμῶν ΠΣΤΩs. μόνον ὄντος kr. 4. ὁμοῦ kr: ceteri ἐμοῦ. 6. τοὺς om Ftv. 7. ὑπολαμβάνειν kr: ceteri ὑπολαμβάνετ'.
128, 3. π. μηδὲν ἠδικηκὼς Fkrtv. ἀσελγὴς μόνον Σkr. 4. μὲν om Σ. 6. οὕτως k. διακρούσηται τούτῳ τὸ δίκην — δοῦναι ΠΣΤΩs, τούτῳ τὸ δίκην — δοῦναι διακρούσηται tv, τούτῳ τὸ δίκην δοῦναι — διακρούσηται kr, τούτῳ τὸ δοῦναι — δίκην διακρούσηται F.
129, 1. νῦν r. 2. ἐστι] ἐστὶ δὴ Ftv. τἄλλα om kr. 4. ἀκήκοατε Ftv

πέσῃ „τί ἂν σὺ δεινότερα ἢ τῶν ἄλλων εἷς ἕκαστος πεπονθὼς ἀγανακτεῖς;" πάντα μὲν δὴ τὰ τούτῳ πεπραγμένα ὕστ' ἂν ἐγὼ δυναίμην πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ὕστ' ἂν ὑμεῖς ὑπομείναιτ' ἀκοῦσαι, οὐδ', εἰ τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὕδωρ ὑπάρξειε πρὸς τὸ λοιπὸν πᾶν, τό τ' ἐμὸν καὶ τὸ τούτου προστεθέν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν· ἃ δ' ἐξὶ μέγιστα καὶ φανερώτατα, ταῦτ' ἐρῶ. μᾶλλον δ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀναγνώσομαι μὲν ὑμῖν, ὡς ἐμαυτῷ γέγραμμαι, πάντα τὰ ὑπομνήματα, λέξω δ' ὅ τι ἂν πρῶτον ἀκοῦσαι βουλομένοις ὑμῖν ᾖ, τοῦτο πρῶτον, εἶθ' ἕτερον, καὶ τἆλλα τὸν αὐτὸν τρόπον, ἕως ἂν ἀκοῦσαι βέλησθε. ἔστι δὲ ταῦτα παντοδαπά, καὶ ὕβρεις πολλαὶ καὶ περὶ τὰς οἰκείας πανουργήματα καὶ περὶ τὰς θεὰς ἀσεβήματα, καὶ τόπος οὐδεὶς ἐστιν ἐν ᾧ τοῦτον ἃ φανάτη πεποιηκότα ἄξια πολλὰ εὑρήσετε.

ΤΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΙΔΙΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ.

131 Ὅσα μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν ἀεὶ προστυχόντ' αὐτῷ πεποίηκε, ταῦτ' ἐξίν. καὶ παραλέλοιφ' ἕτερα· ἃ γὰρ ἂν φύναιτ' οὐδεὶς εἰσάπαξ εἰπεῖν, ἃ πολὺν χρόνον ἕτος ὑβρίζων συνεχῶς ἅπαντα τὸν βίον εἴργασται. ἄξιον δ' ἰδεῖν ἐφ' ὅσον φρονήματος ἤδη προελήλυθε τῷ τούτων δίκην μηδενὸς δεδωκέναι. οὐ γὰρ ἡγεῖθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, λαμπρὸν οὐδὲ νεανικὸν οὐδ' ἄξιον θανάτου, ὅ τι ἂν τις πρὸς ἕνα εἷς διαπράττηται, ἀλλ' εἰ μὴ φυλὴν ὅλην καὶ βουλὴν καὶ ἔθνος προπηλακιεῖ καὶ πολλοὺς ἀθρόους ὑμῶν ἅμα
132 ἐλᾷ, ἀβίωτον ὥστ' εἶναι τὸν βίον ἑαυτῷ. καὶ τὰ μὲν 558
ἄλλα σιωπῶ, μυρία εἰπεῖν ἔχων, περὶ δὲ τῶν συστρατευσαμένων ἱππέων εἰς Ἄργους ἴσθ' ὅτι πάντες οἷα ἐθημηγόρησε παρ' ὑμῖν, ὅθ' ἥκειν ἐκ Χαλκίδος, κατηγορῶν

v. s. τί οὖν om pr Σ. 3. ἴσως Ftv. ὑπομενεῖτ' ΠΓΩkr, ὑπομείναιτ' ἂν Ftv, ὑπομενεῖτ' ἂν s. 130, 2. τὰ ὑπομν. πάντα kr. 3. ἂν om Ω. 4. τοῦτο om Ftv. 9. titulum om r, in mg ponit Π. τῶν τε μειδίου v. 131, 1. ὦ om ks. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ Π. 3. ἅπαξ pr Σ. 6. ἡγεῖσθ' sr. 7. νεανικὸν] νεανικὸν οὐδὲν ΓΩkrs. οὐδ' om ΓΩs. ἄξιον] ἄξιον εἶναι Ftv. θανάτου] αὐτοῦ Buttmannus. τις] τι F. 8. φυλὴν] βουλὴν r. 9. ἀθρόους ΠΓ: ἀθρόους s. 132, 1. ὥσται r, ὥστ' s. 2. μὲν ἴσθ' ἔχων εἰπεῖν Fkrtv. 3. ἄρουραν pr Ω.

καὶ φάσκων ὄνειδος ἐξελθεῖν τὴν στρατιὰν ταύτην τῇ πό-
λει· καὶ τὴν λοιδορίαν ἣν ἐλοιδορήθη Κρατίνῳ περὶ τού-
των, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλοντι βοηθεῖν αὐτῷ, μέ-
μνησθε. τὸν δὴ τοσούτοις ἁθρόοις τῶν πολιτῶν ἔχθραν
ἐπ' οὐδενὶ τηλικαύτην ἀράμενον πόσῃ πονηρίᾳ καὶ θρα-
133σύτητι ταῦτα χρὴ νομίζειν πράττειν; καίτοι πότερ' εἰσὶν
ὄνειδος ὦ Μειδία τῇ πόλει οἱ διαβάντες ἐν τάξει καὶ τὴν
σκευὴν ἔχοντες, ἣν προσῆκε τοὺς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξιόν-
τας καὶ συμβαλουμένους τοῖς συμμάχοις, ἢ σὺ ὁ μὴ λα-
χεῖν εὐχόμενος τῶν ἐξιόντων, ὅτ' ἐκληροῦ, τὸν θώρακα δὲ
οὐδεπώποτ' ἐνδύς, ἐπ' ἀστράβης δὲ ὀχούμενος ἀργυρᾶς τῆς
ἐξ Εὐβοίας, χλανίδας δὲ καὶ κυμβία καὶ κάδους ἔχων,
ὧν ἐπελαμβάνοντο οἱ πεντηκοστολόγοι; ταῦτα γὰρ εἰς τοὺς
ὁπλίτας ἡμᾶς ἀπηγγέλλετο· οὐ γὰρ εἰς ταὐτὸν ἡμεῖς τού-
134τοις διέβημεν. εἶτα εἴ σε ἐπὶ τούτοις ἔσκωψεν Ἀρχετίων
ἤ τις ἄλλος, πάντας ἤλαυνες; εἰ μὲν γὰρ ἐποίεις ταῦτα,
ὦ Μειδία, ἅ σέ φασιν οἱ συνιππεῖς καὶ κατηγόρεις ὡς λέ-
γοιεν περὶ σοῦ, δικαίως κακῶς ἤκουες· καὶ γὰρ ἐκείνους καὶ
τουτουσὶ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἠδίκεις καὶ κατῄσχυνες. εἰ
δὲ μὴ ποιοῦντός σου κατεσκευάζόν τινες καταψευδόμενοί
σου, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ἐκείνοις ἐπετίμων
ἀλλὰ σοὶ ἐπέχαιρον, δῆλον ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ὧν ἔζης ἄξιος
αὐτοῖς ἐδόκεις εἶναι τοῦ τοιαῦτ' ἀκούειν· σαυτὸν οὖν με- 559
135τριώτερον ἐχρῆν παρέχειν, οὐκ ἐκείνους διαβάλλειν. σὺ δ'
ἀπειλεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας· τοὺς ἄλλους ἀξιοῖς ὅ τι
σὺ βούλει σκοπεῖν, οὐκ αὐτὸς σκοπεῖς ὅ τι μὴ λυπήσεις
τοὺς ἄλλους ποιῶν. καὶ τὸ δὴ σχετλιώτατον καὶ μέγιστον
ἔμοιγε δοκοῦν ὕβρεως εἶναι σημεῖον· τοσούτων ἀνθρώπων,

v. 1. στρατείαν ΠΥΩs. 2. ἣν om F. 133, 1. πότεροι kr. 4. συμβαλλομένους s, συμβαλομένους Ω et rc Υ: pr enim Υ haec ἐξιόντας καὶ συμβ. om. μὴ Σ: μηδὲ ς. 6. ἀργυρᾶς τῆς ἐξ εὐβοίας Σ et γρ k, ἀργύρας τῆς ἐξ εὐβοίας ΠΥΩs: ἐξ Ἀργύρας τῆς Εὐβοίας ς. 7. δὲ καὶ om kr. κυμβεῖα kr. 9. ἐπηγγέλλετο kr. ταὐτὸ ΠΥs. 134, 1. ἐπὶ om s. εἰσκώψομεν Σ. 2. ἢ] εἴ Σ. 4. δ. καὶ κακῶς Ω. 5. τούτους tu. 6. σου καὶ κατεσκ. s. 8. ἐπεχείρουν Σ. 9. αὐτοῖς ante ἄξιος ponunt ΠΥΩs, post ἐδόκεις kr. τοῦ τὰ τοιαῦτα kr. 135, 3. σὺ] σοι k. λυπήσῃς s. 5. ἔμοιγε om r.

ὦ μιαρὰ κεφαλή, σὺ παρελθὼν ἀθρόων κατηγόρεις, ὃ τίς
οὐκ ἂν ἔφριξε ποιῆσαι τῶν ἄλλων;
36 Τοῖς μὲν τοίνυν ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις ὁρῶ τοῖς
κρινομένοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἓν μὲν ἢ δύο ὄντα τἀδι-
κήματα ἃ κατηγορεῖται, λόγους δὲ ἀφθόνους τοιούτους ὑπάρ-
χοντας „τίς ὑμῶν ἐμοί τι σύνοιδε τοιοῦτον; τίς ὑμῶν
ἐμὲ ταῦθ' ἑώρακε ποιοῦντα; οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔτοι δι' ἔχθραν
καταψεύδονταί μου, καταψευδομαρτυροῦμαι," τὰ τοιαῦτα·
37 τούτῳ δ' αὖ τἀναντία τούτων. πάντας γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι
νομίζω τὸν τρόπον τὸν τούτου καὶ τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν
ὑπερηφανίαν τοῦ βίου, καὶ πάλαι θαυμάζειν ἐνίους οἴομαι
ὧν αὐτοὶ μὲν ἴσασιν, οὐκ ἀκηκόασι δὲ νῦν ἐμοῦ. πολλοὺς
δὲ τῶν πεπονθότων οὐδὲ πάνθ' ὅσα ἠδίκηνται μαρτυρεῖν
ἐθέλοντας ὁρῶ, τὴν βίαν καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην ὀῤῥω-
δοῦντας τὴν τούτου καὶ τὴν ἀφορμήν, ἥπερ ἰσχυρὸν ποιεῖ
38 καὶ φοβερὸν τὸν κατάπτυστον τουτονί. τὸ γὰρ ἐπ' ἐξουσίας
καὶ πλούτου πονηρὸν εἶναι καὶ ὑβριστὴν τεῖχός ἐστι πρὸς
τὸ μηδὲν ἂν αὐτὸν ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν, ἐπεὶ περιαιρε-
θεὶς οὗτος τὰ ὄντα ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι, εἰ δ' ἄρα,
ἐλάττονος ἄξιος ἔσται τοῦ μικροτάτου παρ' ὑμῖν· μάτην
γὰρ λοιδορήσεται καὶ βοήσεται, "δίκην δ', ἂν ἀσελγαίνῃ 560
39 τι, τοῖς ἄλλοις ἡμῖν ἐξ ἴσου δώσει. νῦν δ', οἶμαι, τούτου
προβέβληται Πολύευκτος, Τιμοκράτης, Εὐκτήμων ὁ κο-
νιορτός· τοιοῦτοί τινές εἰσι μισθοφόροι περὶ αὐτόν, καὶ
πρὸς ἔτι ἕτεροι τούτοις, μαρτύρων συνεστῶσα ἑταιρία, φα-
νερῶς μὲν οὐκ ἐνοχλούντων ὑμῖν, σιγῇ δὲ τὰ ψευδῆ ῥᾷστ'
ἐπινευόντων. οὓς μὰ τοὺς θεοὺς οὐδὲν ὠφελεῖσθαι νομίζω

v. 1. ἀθρόον krtv. κατηγορεῖς Frst. ὃ] ὅτι s. 2. τῶν ἄλλων ποιῆσαι kr. 136, 1. ἀνθρώποις om k. 3. κατηγορεῖται Σ kr: κατηγοροῦνται g. 4. τοιοῦτον ΠΥΩs, τοιοῦτον ἢ r. 5. ἑώρακε Ω. 6. κατ. μου] καὶ ψεύδονταί μου καὶ s. 137, 1. εἰδέναι ὑμᾶς kr. 2. τὸν τούτου om Σkr, τούτου καὶ om Π. καὶ τὴν ἀσέλγειαν om F. 5. τοῦ] τὴν τοῦ F. 6. ὀῤῥωδοῦντας Taylorus: δεδιότας kr, ὁρῶντας ceteri. 7. καὶ φοβ. ποιεῖ Fkstv. 138, 1. τοῦτον ΠΥΩs. 2. πονηρὸν] θρασὺν kr. 3. ἂν om kr. 139, 1. ὑμῖν k. 2. προβέβληνται Fkrtv. Πολύευκτος in mg Σ, πολύευκτον ΥΩs. 4. τούτοις ἕτεροι Ftv. ἑταιρεία pr Σ et corr kv. 5. ἡμῖν t.

παρὰ τούτου· ἀλλὰ δεινοί τινές εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθείρεσθαι πρὸς τοὺς πλουσίους καὶ παρεῖναι καὶ μαρτυρεῖν.
140 πάντα δὲ ταῦτ', οἶμαι, φοβερά ἐστι τῶν ἄλλων ὑμῶν ἑκάστῳ, καθ' ἑαυτὸν ὅπως δύναται ζῶντι. ὅπερ ἕνεκα συλλέγεσθε ὑμεῖς, ἵνα, ὧν καθ' ἕνα ἐστὶν ἕκαστος ὑμῶν ἐλάττων ἢ φίλοις ἢ τοῖς οὖσιν ἢ τῶν ἄλλων τινί, τούτων συλλεγέντες ἑκάστου κρείττους τε γίγνησθε καὶ παύητε τὴν ὕβριν.

141 Τάχα τοίνυν καὶ τοιοῦτός τις ἥξει πρὸς ὑμᾶς λόγος, „τί δὴ τὰ καὶ τὰ πεπονθὼς ὁ δεῖνα οὐκ ἐλάμβανε δίκην παρ' ἐμοῦ;" ἢ „τί δὴ" πάλιν ἄλλον ἴσως τινὰ τῶν ἠδικημένων ὀνομάζων. ἐγὼ δὲ δι' ἃς μὲν προφάσεις ἕκαστος ἀφίσταται τοῦ βοηθεῖν ἑαυτῷ, πάντας ὑμῶς εἰδέναι νομίζω· καὶ γὰρ ἀσχολία καὶ ἀπραγμοσύνη καὶ τὸ μὴ δύ-
142 νασθαι λέγειν καὶ ἀπορία καὶ μυρί' ἐστὶν αἴτια· προσήκειν μέντοι τούτῳ μὴ ταῦτα λέγειν ἡγοῦμαι νυνί, ἀλλ' ὡς οὐ πεποίηκέ τι τούτων ὧν αὐτοῦ κατηγόρηκα διδάσκειν, ἐὰν δὲ μὴ δύνηται, διὰ ταῦτ' ἀπολωλέναι πολὺ μᾶλλον. εἰ γὰρ τηλικοῦτός τίς ἐστιν ὥστε τοιαῦτα ποιῶν δύνασθαι καθ' ἕνα ἕκαστον ἡμῶν ἀποστερεῖν τοῦ δίκης "παρ' αὑτοῦ τυχεῖν, 561
κοινῇ νῦν, ἐπειδήπερ εἴληπται, πᾶσιν ὑπὲρ ἁπάντων ἐστὶ τιμωρητέος ὡς κοινὸς ἐχθρὸς τῇ πολιτείᾳ.

143 Λέγεται τοίνυν ποτὲ ἐν τῇ πόλει κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκείνην εὐδαιμονίαν Ἀλκιβιάδης γενέσθαι, ᾧ σκέψασθε, τίνων εὐεργεσιῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ποίων τινῶν πρὸς τὸν δῆμον, πῶς ἐχρήσανθ' ὑμῶν οἱ πρόγονοι, ἐπειδὴ βδελυρὸς καὶ ὑβριστὴς ᾤετο δεῖν εἶναι. καὶ οὐκ ἀπεικάσαι δήπου Μειδίαν Ἀλκιβιάδῃ βουλόμενος τούτου μέμνημαι τοῦ λόγου, οὐχ οὕτως εἰμὶ ἄφρων οὐδ' ἀπόπληκτος ἐγώ, ἀλλ' ἵν' εἰδῆθ' ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ γνῶθ' ὅτι οὐδὲν οὔτ' ἔστιν

140, 1. ἑκάστω ἀνθρώπων κ. Π. 5. τε om kr. γίγνεσθε FΩ.
141, 1. τοίνυν ἴσως καὶ kr. 3. ἴσως ἄλλον r. 142, 1. αἴτια] ἕτερα kr, ἕτερα αἴτια γρ F. 2. νῦν Ftv. 3. τι τούτων ὧν] ταῦτ' ἐφ' οἷς kr et γρ F. 4. μᾶλλόν ἐστι δίκαιος εἰ Fkrtv. 6. ἡμῶν ἕκαστον Fstv. τυγχάνειν kr et γρ F. 7. ἐστὶ om ΥΩs.
143, 1. κατὰ] μετὰ Ω. 3. τινῶν] τιμῶν kr et γρ F. 6. μέμνηται t. 7. οὐδ' F. 8. οὔτ' ἔστιν] ἔτ' ἔστιν Π.

εἴτ' ἄρχαι, ἐ γένος, ἐ πλοῦτος, οὐ δύναμις, ὃ τοῖς πολλοῖς
144 ὑμῶν, ἂν ὕβρις προσῇ, προσήκει φέρειν. ἐκεῖνος γὰρ ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέγεται πρὸς πατρὸς μὲν Ἀλκμαιωνι-
δῶν εἶναι (τοῦτες δὲ φασιν ὑπὸ τῶν τυράννων ὑπὲρ τοῦ
δήμου στασιάζοντας ἐκπεσεῖν, καὶ δανεισαμένους χρήματ' ἐκ
Δελφῶν ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς Πεισιστράτου παῖ-
δας ἐκβαλεῖν), πρὸς δὲ μητρὸς Ἱππονίκου καὶ ταύτης τῆς
οἰκίας, ἧς ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ μεγάλαι πρὸς τὸν δῆμον
145 εὐεργεσίαι. οὐ μόνον δὲ ταῦθ' ὑπῆρχεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ὑπὲρ τοῦ δήμου θέμενος νὰ ὅπλα δὶς μὲν ἐν Σάμῳ,
τρίτον δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, τῷ σώματι τὴν εὔνοιαν, οὐ
χρήμασιν ἀδὲ λόγοις ἐνεδείξατο τῇ πατρίδι. ἔτι δὲ ἵππων
Ὀλυμπίασιν ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ καὶ νῖκαι καὶ σέφα-
νοι, καὶ στρατηγὸς ἄριστος, καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων, ὥς
146 φασιν, εἶναι δεινότατος. ἀλλ' ὅμως οἱ κατ' ἐκεῖνον Ὑμέ- 562
τεροι πρόγονοι ἐδενὸς τούτων αὐτῷ συνεχώρησαν ὑβρίζειν
αὐτούς, ἀλλὰ ποιήσαντες φυγάδα ἐξέβαλον, καὶ Λακεδαι-
μονίων ὄντων ἰσχυρῶν τότε καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτει-
χισθῆναι καὶ τὰς ναῦς ἁλῶναι καὶ πάντα ὑπέμειναν, ὅτιῶν
ἄκοντας παθεῖν κάλλιον εἶναι νομίζοντες ἢ ἑκόντες ὑβρί-
147 ζεσθαι συγχωρῆσαι. καίτοι τί τοσοῦτον ἐκεῖνος ὕβρισεν,
ἡλίκον ἕτος νῦν ἐξελήλεγκται; Ταυρέαν ἐπάταξε χορηγοῦντα
ἐπὶ πόρρης. ἔχω ταῦτα, ἀλλὰ χορηγῶν γε χορηγοῦντα τοῦτ'
ἐποίησεν, ἵνα τόνδε τὸν νόμον παραβαίνων· ἐ γὰρ ἐκεῖτό
πω. εἶρξεν Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα· καὶ γὰρ ταῦτα λέ-
γουσιν. λαβὼν γέ τι πλημμελοῦντα, ὡς φασιν, ὅπερ οὐδ'
ὀνειδίζειν ἄξιον, τοὺς Ἑρμᾶς περιέκοπτεν, ἅπαντα μέν,

v. 1. ὃ] ὅτι ΠΣΥΩ, 144, 1. ὑμῶν F. προσῇ] ᾖ Ft, 2. ἀλ-
κμεωνιδῶν t, ἀλημεωνιδῶν FΣΤΩsv. 3. ὑπὲρ] ὑπὸ Ft. 4. στασιάσαν-
τας F. 5. τοὺς] τοῦ v. 6. ταύτης δὲ τῆς kr. 7. οἰκίας] οἰ-
κίας συγγενὴς τα Σ, οἰκίας συγγενεῖς γρ F. ἧς] οἷς Σ. ὑπάρ-
χουσαι r. 145, 1. ὑπῆρχον t. 3. τῷ] καὶ τῷ s. 4. ἵππων Υ
Ωstv. 5. καὶ σέφανοι om ΠΥΩkrs. 146, 1. ἐκεῖνον] ἐκεῖνον χρό-
νον t, ἐκεῖνον τὸν χρόνον FΠΤΩsv. ἡμέτεροι FΠΤΩtv. 3. ποιήσ.
ἄτιμον καὶ φυγάδα γρ F. 4. ἰσχυρῶν ὄντων Ftv. 147, 1. ὕβρι-
σεν ἐκεῖνος r. 2. νῦν οὗτος r, νῦν οὕτως k. 3. γε om F.
6. γ' ἔτι Ωs, γέ τοι t.

εἶμαι, τἀσεβήματα τῆς αὐτῆς ὀργῆς δίκαιον ἀξιῶν· τὸ δ' ὅλως ἀφανίζειν ἱερὰν ἑσθῆτα ἔσθ' ὅ τι τοῦ περικόπτειν τὰς Ἑρμᾶς διαφέρει; ὑμῶν ἕτος ἐξελήλεγκται τοῦτο ποιῶν.
148 ἀντιβάλλειν δὴ τίς ὢν καὶ τίσι ταῦτ' ἐνδεικνύμενος. μὴ τοίνυν ὑμῖν, πρὸς τῷ μὴ καλόν, μηδὲ θεμιτὸν νομίζετε ἄνδρες δικασταὶ μηδ' ὅσιον εἶναι τοιούτων ἀνδρῶν ὅσιν ἀπογόνοις, πονηρὸν καὶ βίαιον καὶ ὑβριστὴν λαβεῖν ἄνδρα καὶ μηδένα μηδαμόθεν, συγγνώμης ἢ φιλανθρωπίας ἢ χάριτός τινος ἀξιῶσαι. τίνος γὰρ ἕνεκα; τῶν στρατηγῶν; ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὑτὸν στρατιώτης ἕτος οὐδενὸς ἐς ἄξιος, μή τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμόνων. ἀλλὰ τῶν λόγων; ἐν οἷς κοινῇ μὲν ἅπαν πώποτ' εἶπεν ἀγαθόν, πακῶς δὲ ἰδίᾳ
149 πάντας ἀνθρώπους λέγει. γένους ἕνεκα νὴ Δία. καὶ "τίς [563] ἂν οἶδεν ὑμῶν τὰς ἀποῤῥήτους, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ, [τὰς] τούτου γονάς; ᾧ δύο τὰ ἐναντιώτατα συμβέβηκεν εἶναι· ἡ μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς μήτηρ, ἡ τεκοῦσα αὐτόν, πλεῖστον ἁπάντων ἀνθρώπων εἶχε νῦν, ἡ δὲ δοκοῦσα καὶ ὑπερβαλομένη πασῶν ἦν ἀνοητοτάτη γυναικῶν. σημεῖον δέ· ἡ μὲν γὰρ ἀπέδοτο εὐθὺς γενόμενον, ἡ δ' ἐξὸν αὐτῇ βελτίω
150 περιασθαι ταύτης τῆς τιμῆς τοῦτον ἠγόρασεν. καὶ γάρ τοι διὰ τοῦτο τῶν ἐ προσηκόντων ἀγαθῶν κύριος γεγονώς, καὶ πατρίδος τετευχὼς ἣ νόμος τῶν ἁπασῶν πόλεων μάλιστα οἰκεῖσθαι δοκεῖ, ἀδύνατ' οἶμαι τρόπου φέρειν οὐδὲ χρῆσθαι τούτοις δύναται, ἀλλὰ τὸ τῆς φύσεως βάρβαρον ἀληθῶς καὶ θεοῖς ἐχθρὸν ἔλκει καὶ βιάζεται, καὶ φανερὸν ποιεῖ τοῖς παροῦσιν ὥσπερ ἑλλοτρίοις, ὅπερ ἐστίν, αὑτὸν χρώμενον.

---

v. 1. ὀργῆς — οὐκοῦν rc in mg *Π*. 2. ἱερὰ^{b}, ἑσθῆτα in mg *Σ*. κόπτειν *Σ*. 148, 1. δὴ] δὲ *kr*. post ἐνδεικνύμενος mg *Σ* addit haec: ἐπήρθη ταῦτα ποιῶν. μὴ τοίνυν] μήτ' οὖν *γρ Σ*. 2. ὑμῖν om *F*, post καλὸν ponunt *kr*: ὑμεῖς *γρ Σ*. τὸ *k*. 4. καὶ ante ὑβριστὴν om *Ω*. 6. στρατιῶν *Ω*. 7. οὗτος om *t*, οὑτός γε *r*. 8. τι] του *k*. γε om *Π*. 149, 3. τὰ om *Σkr*. 4. μὴ om pr *Σ*. 5. ὑποβαλλομένη *ΠΣΩs*, ὑπολαμβανομένη *kr*. 7. γενομένου *Σ*, γενόμενον *Π*, γενομένων *k*. 150, 1. περιάσασθαι pr *Σ*. ταύτης τῆς] τῆς ἴσης *Fkrtv*. 2. τῶν om *Fkrtv*. 3. τετυχηκὼς *Fktv*. 5. *γ*. ὡς ἀληθῶς βάρβαρον *Fkrtv*.

151 Τοσούτων τοίνυν καὶ τοιούτων ὄντων τῷ βδελυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ ἂν βεβίωται, ἔνιοί μοι προσιόντες ὦ ἄνδρες δικασταὶ τῶν χρωμένων αὐτῷ, παραινοῦντες ἀπαλλαγῆναι καὶ παθυφεῖναι τὸν ἀχῶνα τετονί, ἐπειδὴ μὲ μὴ πείθοιεν, ὡς μὲν οὐ πολλὰ καὶ δεινὰ πεποίηκεν οὑτοσὶ καὶ δίκην ἥντινῶν ἂν δοίη δικαίως τῶν πεπραγμένων, ἐν ἑτοίμῳ λέγειν, ἐπὶ ταῦτα δ' ἀπήντων ὡς „ἤλωκεν ἤδη καὶ κατεψήφισαι τίνος τιμήσεως αὐτῷ προσδοκᾷς τὸ δικαστήριον; οὐχ ὁρᾷς ὅτι πλουτεῖ καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ λειτουργίας; σκόπει δὴ μὴ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσηται, καὶ ἐλάττω πολὺ
152 τῆ πόλει καταθεὶς ἢ ὅσα σοὶ δίδωσι καταγελάσῃ." ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν οὐδὲν ἀγαννὲς ὑμῶν καταγνώσκω, εἶτ' ὑπολαμβάνω "τιμήσεων ὁδενὸς ἐλάττονος τούτῳ ἢ ὅσου κατα- 564
θεὶς οὗτοσὶ παύσεται τῆς ὕβρεως· τοῦτο δ' ἐστὶ μάλιστα μὲν θάνατος, εἰ δὲ μή, πάντα τὰ ὄντα ἀφελέσθαι. ἔπειθ' ὑπὲρ τῶν τότε λειτουργιῶν καὶ τριηραρχιῶν καὶ τῶν τοιού-
153 των λόγων οἶδ' ἐγνωσκω. εἰ μέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ λειτουργεῖν τοῦτο, τὸ ἐν ὑμῖν λέγειν ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις καὶ παντα χοῦ „ἡμεῖς οἱ λειτουργοῦντες, ἡμεῖς οἱ προσφέροντες ὑμῖν, ἡμεῖς οἱ πλέοσι ἐσμεν," εἰ τὸ τὰ τοιαῦτα λέγειν, τοῦτ' ἔστι λειτουργεῖν, ὁμολογῶ Μειδίαν ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει λαμπρότατον γεγενῆσθαι· ἀκούσαιεν γὰρ ἂν ἡδίᾳ δήπου καὶ ἀναισθησίᾳ καθ'
154 ἑκάστην τὴν ἐκκλησίαν ταῦτα λέγων. εἰ μέντοι τί ποθ' ἐστὶν ἃ λειτουργεῖ τῇ ἀληθείᾳ δεῖ ὑποπεῖν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. καὶ θεάσασθε ὡς δικαίως αὐτὸν ἐξετάσω, πρὸς ἐμαυτὸν πρίνων. ἔστος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγονὼς ἔτη περὶ

151, 1. ὄντων ἃ τῷ *Fkrtv.* 2. ἂν] μάλα *tv*, om *kr.* 4. τοῦτον *tv.* 5. δεινὰ καὶ πολλὰ *kr.* οὗτος *ΠΣΤΩs.* 6. δικαίως ante ἂν ponunt *kr*, post ἂν *Ftv.* 8. αὐτὸν *k.* 10. δὴ] δὲ *st.*

ἐξαιτήσηται *F*, ἐξαιτήσεται *ΠΣΤΩls.* 152, 1. καταγελάσας *Fktv.* 5. ἢ ὅσου] ἢς ὃν *Σ.* καθεὶς *kr.* 4. οὗτος *Σk*, οὑτοσὶ *Fr.* 6. καὶ τῶν τριηραρχῶν *ΠΣΤΩs.* 153, 2. λέγειν post ἁπάσαις ponunt *ΓΩs.* ἐν ante ἁπάσαις om pr *v.* 4. προσφέροντες ἡμῖν *Ωl.* 5. τὰ om *Ωl.* ἐστὶ τὸ λειτουργεῖν *Ftv.* 6. γενέσθαι *kr.* 154, 1. τὴν om *Fkrstv.* 2. ἀληθείᾳ μειδίας δεῖ *kr.*

πεντήκοντα ἴσως ἢ μικρὸν ἔλαττον, οὐδὲν ἐμοῦ πλείους λειτουργίας ὑμῖν λελειτούργηκεν, ὃς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γέγονα. κἀγὼ μὲν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐτριηράρχουν, εὐθὺς ἐκ παίδων ἐξελθών, ὅτε σύνδυο ἦμεν οἱ τριήραρχοι καὶ τἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν ἰδίων [οἴκων] ἐδαπα-
155νῶμεν καὶ τὰς ναῦς ἐπληρούμεθ' αὐτοί· οὗτος δέ, ὅτε μὲν κατὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἦν ἣν ἐγὼ νῦν, οὐδέπω λειτουργεῖν ἤρχετο, τηνικαῦτα δὲ τοῦ πράγματος ἧπται, ὅτε πρῶτον μὲν διακοσίους καὶ χιλίους πεποιήκατε συντελεῖς ὑμεῖς, παρ' ὧν εἰσπραττόμενοι τάλαντον ταλάντου μισθοῦσι τὰς τριηραρχίας οὗτοι, εἶτα "πληρώματα ἡ πόλις παρέχει καὶ 565
σκεύη δίδωσιν, ὥστ' αὐτῶν ἐνίοις τῇ ἀληθείᾳ τὸ μηδὲν ἀναλῶσαι καὶ δοκεῖν λελειτουργηκέναι καὶ τῶν ἄλλων λει-
156τουργιῶν ἀτελέσι γεγενῆσθαι περίεστιν. ἀλλὰ μὴν τί ἄλλο; τραγῳδοῖς κεχορήγηκέ ποθ' οὗτος, ἐγὼ δὲ αὐληταῖς ἀνδράσιν. καὶ ὅτι τοῦτο τὸ ἀνάλωμα ἐκείνης τῆς δαπάνης πλέον ἐςὶ πολλῷ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. κἀγὼ μὲν ἐθελοντὴς νῦν, οὗτος δὲ καταστὰς ἐξ ἀντιδόσεως τότε, οὐ χάριν οὐδεμίαν αὐτῷ δήπου δικαίως ἄν τις ἔχοι. τί ἔτι; εἱστίακα τὴν φυλὴν ἐγὼ καὶ Παναθηναίοις κεχορήγηκα, οὗτος δ'
157οὐδέτερα. ἡγεμὼν συμμορίας ὑμῖν ἐγενόμην ἐγὼ ἔτη δέκα, ἴσον Φορμίωνι καὶ Λυσιθείδῃ καὶ Καλλαίσχρῳ καὶ τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰσφέρων οὐκ ἀπὸ ὑπαρχούσης οὐσίας (ὑπὸ γὰρ τῶν ἐπιτρόπων ἀπεστερήμην) ἀλλ' ἀπὸ τῆς δόξης ὧν ὁ πατήρ μοι κατέλιπε καὶ ὧν δίκαιον ἦν με δοκιμασθέντα κομίσασθαι. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ὑμῖν προσενήνεγμαι, Μειδίας δὲ πῶς; οὐδέπω καὶ τήμερον συμμορίας ἡγεμὼν γέ-

μεν

v. 1. ἔλαττον Σ: ἐλάττω ς. 4. ἦσαν F. 5. τἀναλώματα Π Ωs: τὰ ἀναλώματα ς. οἴκων om kr. ἐδαπανῶμεν om ΠΣΤΩυ. 155, 1. ἐπληρούμεν Fkrtv. 2. ἦν om ΠΣΤΩstv. 3. ἦρκται γρ Σ. 5. τάλαντον] ταλάντων Σ. 6. ἔπειτα kr. τὰ πληρώματα Fktv. 7. μηδένα Υ. 156, 1. ἀτελεῖς ΠΥkrs. 4. πλέον ἐστὶ πολλῷ Σr, πλεῖόν ἐστι πολλῷ ΠΥΩs, ἐστὶ πολλῷ (adscriptis rc in mg his: λείπει τὸ μεῖζον) k: πολλῷ πλεῖόν ἐστιν ς. 6. αὐτῷ om Σ, post δήπου ponunt Fkr. ἔχη tv. τί ἔτι om pr k. ἑστίακα kr. 157, 1. οὐδέτερον r. 3. οὐσίας] αἰτίας r. 6. οὖν tv. 7. ἡγεμὼν συμμορίας kr.

γονεν, ἐδὲν τῶν πατρώων ἀποστερηθεὶς ὑπ' ἐδενός, ἀλλὰ
8παρὰ τῦ πατρὸς πολλὴν ὐσίαν παραλαβών. τίς οὖν ἐστὶν
ἡ λαμπρότης, ἢ τίνες αἱ λειτουργίαι καὶ τὰ σεμνὰ ἀνα-
λώματα τὰ τότε; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ, πλὴν εἰ ταῦτά
τις Θεωρεῖ· οἰκίαν φκοδόμηκεν Ἐλευσῖνι τοσαύτην ὥστε
πᾶσιν ἐπισκοπεῖν τοῖς ἐν τῷ τόπῳ, καὶ εἰς μυστήρια τὴν
γυναῖκα ἄγει, κἂν ἄλλοσέ ποι βέλητὰι, ἐπὶ τῦ λευκῦ ζεύ-
γες τῦ ἐκ Σικυῶνος, καὶ τρεῖς ἀπολύθυς ἢ τέτταρας αὐ-
τὸς ἔχων διὰ τῆς ἀγορᾶς σοβεῖ, κυμβία καὶ ῥυτὰ καὶ φιά-
9λας ὀνομάζων ἕως ὥστε τὺς παριόντας ἀπέχειν. ἐγὼ δ' 566
ὅσα μὲν τῆς ἰδίας τρυφῆς ἕνεκα Μειδίας καὶ περιουσίας
κτᾶται, ἐκ οἷδ' ὅ τι τὺς πολλὺς ὑμῶν ὠφελεῖ· ἃ δ' ἐπαι-
ρόμενος τύτοις ὑβρίζει, ἐπὶ πολλὺς καὶ τὺς τυχόντας ὑμῶν
ἀφικνύμενα ὁρῶ. ὐ δεῖ δὴ τὰ τοιαῦτα ἑκάστοτε τιμᾶν ὐδὲ
θαυμάζειν ὑμᾶς, ὐδὲ τὴν φιλοτιμίαν ἐκ τούτων κρίνειν,
εἰ τις οἰκοδομεῖ λαμπρῶς ἢ θεραπαίνας κέκτηται πολλὰς
ἢ σκεύη καλά, ἀλλ' ὃς ἂν ἐν τύτοις λαμπρὸς καὶ φιλότι-
μος ᾖ, ὧν ἅπασι μέτεστι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν· ὧν οὐδὲν
εὑρήσετε τύτῳ πρόσον.

50 Ἀλλὰ νὴ Δία τριήρη ἐπέδωκεν· ταύτην γὰρ οἷδ' ὅτι
θρυλήσει, καὶ φήσει „ἐγὼ ὑμῖν τριήρη ἐπέδωκα." ὥτοσὶ
δὴ ποιήσατε. εἰ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φιλοτιμίας εἵ-
νεκα ταύτην ἐπέδωκεν, ἣν προσήκει τῶν τοιούτων ἔχειν
χάριν, ταύτην ἔχετε αὐτῷ καὶ ἀπόδοτε, ὑβρίζειν δὲ μὴ
δῶτε· ὐδενὸς γὰρ πράγματος ὐδ' ἔργυ τύτο συγχωρητέον.
εἰ δὲ δὴ καὶ δειλίας καὶ ἀνανδρίας ἕνεκα δειχθήσεται τῦτο
πεποιηκώς, μὴ παρακρυσθῆτε. πῶς ἂν εἰσεσθε; ἐγὼ καὶ
τοῦτο διδάξω, ἄνωθεν δέ· βραχὺς γὰρ ἔσθ' ὁ λόγος ὃν

158, 1. ἐστὶν om *Ftv*. 3. τὰ om *FΠΣΤΩstv*. γὰρ om *kr*.
4. ἐν ἐλευσῖνι *Fkrtv*. 8. φιάλας καὶ τὰ τοιαῦτα *ον. kr*.
159, 1. παρόντας *Fv*. 2. Μειδίας om *r*. 4. τούτους *Πs*.
ἡμῶν *ΠΣΤΩs*. 5. δεῖ δὴ *Σ*: δὴ δεῖ *ς*. 8. καλὰ *ΤΩs*, λαμ-
πρὰ *Πkr*: πολλά *ς*. 9. ᾖ] ἦν *Ts*. μέτεστι post πολλοῖς ponit *r*.
160, 1. νὴ Δία] μὴν γρ *F*, μὴν δὰ corr *Σ*. τριήρη ἦν ἐπ. *FΠ*
ΣΤΩstv. γὰρ εὖ οἶδ' *FΩkrtv*. 2. θρυλλήσει *rtv*. 3. δὴ] δὲ *Σ*,
ἕνεκα *F*, ἕνεκα *kr*. 7. εἵνεκα *v*. 8. παρακρουσητε pr *Σ*.
9. ἄνωθεν. — λέξω om *r* et pr *k*. γὰρ in mg *Σ*.

161 λέξω, κἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῇ. ἐγένοντο εἰς Εὔβοιαν ἐπιδόσεις παρ' ὑμῖν πρῶται· τούτων οὐκ ἦν Μειδίας, ἀλλ' ἐγώ, καὶ συντριήραρχος ἦν μοι Φιλῖνος ὁ Νικοστράτου. ἕτεραι δεύτεραι μετὰ ταῦτα εἰς Ὄλυνθον· οὐδὲ τούτων ἦν Μειδίας. καίτοι τόν γε δὴ φιλότιμον πανταχοῦ προσῆκεν ἐξετάζεσθαι. τρίται νῦν αὗται γεγόνασιν ἐπιδόσεις· ἐνταῦθα ἐπέδωκεν. πῶς; ἐν τῇ βουλῇ γιγνομένων ἐπιδόσεων
162 παρὼν οὐκ ἐπεδίδου τότε· ἐπειδὴ δὲ πολιορκεῖσθαι τοὺς ἐν 56
Ταμύναις στρατιώτας ἐξηγγέλλετο, καὶ πάντας ἐξιέναι τοὺς ὑπολοίπους ἱππέας, ὧν εἷς οὗτος ἦν, προεβούλευσεν ἡ βουλή, τηνικαῦτα φοβηθεὶς τὴν στρατείαν ταύτην εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν, πρὶν καὶ προέδρους καθίζεσθαι, παρελθὼν ἐπέδωκεν. τῷ δῆλον, ὥστε μηδ' ἀντειπεῖν αὐτὸν ἔχειν, ὅτι τὴν στρατείαν φεύγων, οὐ φιλοτιμίᾳ, τοῦτ' ἐποίησεν; τοῖς
163 μετὰ ταῦτα πραχθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, ὡς οὐκ ἐδόκει προϊούσης τῆς ἐκκλησίας καὶ λόγων γιγνομένων τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας ἤδη δεῖν, ἀλλ' ἀναπεπτώκει τὰ τῆς ἐξόδου, οὐκ ἀνέβαινεν ἐπὶ τὴν ναῦν ἣν ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τὸν μέτοικον ἐξέπεμψε τὸν Αἰγύπτιον, Πάμφιλον, αὐτὸς δὲ μένων ἐνθάδε τοῖς Διονυσίοις διεπράτ-
164 τετο ταῦτ' ἐφ' οἷς νυνὶ κρίνεται· ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατηγὸς Φωκίων μετεπέμπετο τοὺς ἐξ Ἀργούρας ἱππέας ἐπὶ τὴν διαδοχὴν καὶ κατείληπτο σοφιζόμενος, τότε ὁ δειλὸς καὶ κατάρατος οὑτοσὶ λιπὼν τὴν τάξιν ταύτην ἐπὶ τὴν ναῦν ᾤχετο, καὶ ὧν ἱππαρχεῖν ἠξίωσε παρ' ὑμῖν ἱππέων, τούτοις οὐ συνεξῆλθεν. εἰ δ' ἐν τῇ θαλάττῃ κίνδυνός τις ἦν,
165 εἰς τὴν γῆν δῆλον ὅτι ᾤχετ' ἄν. οὐ μὴν Νικήρατός γε οὕτως ὁ τοῦ Νικίου, ὁ ἀγαπητός, ὁ ἄπαις, ὁ παντάπασιν ἀσθενὴς τῷ σώματι· οὐδ' Εὐκτήμων ὁ τοῦ Αἰσίωνος, οὐχ

161, 1. κἂν — δοκῇ om Σkr. 5. δὴ om kr. πανταχῇ kr. 6. νῦν] τοίνυν ΠΥs. 162, 1. παρὼν] παρ' ὧν F. 4. στρατιὰν kr. προ 5. παρελθὼν F. 6. δῆλον] δήμῳ corr F. 7. στρατιὰν kr. 163, 2. προϊούσης ἤδη τῆς kr. 4. ἐνέβαινεν Frtv. 6. ἐνθ. ἐν τοῖς ΠΥΩst. 164, 4. οὗτος Ft. τὴν ante ναῦν om s. 165, 1. οὗτος ΤΩs, οὐχ οὕτως Fkr, om t. 2. τοῦ om v. ὁ ante ἀγαπητὸς om kr. ὁ ἄπαις] ἄπαις k, ὁ παῖς Fr.

ἕτως· ὁ δ' Εὐθύδημος ὁ τῦ Στρατοκλέες· ἀλλ' αὐτῶν ἕκαστος ἑκὼν ἐπιδὺς τριήρη ἐκ ἀπέδρα ταύτην τὴν στρατείαν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἐπίδοσιν ἐν χάριτος μέρει καὶ "δωρεᾶς πα- 568
ρεῖχον πλέουσαν τῇ πόλει, ἃ δ' ὁ νόμος προσέταττεν, ἐνθαῦθα τοῖς σώμασιν αὐτοὶ λειτουργεῖν ἠξίουν. ἀλλ' ὐχ ὁ ἵππαρχος Μειδίας, ἀλλὰ τὴν ἐκ τῶν νόμων τάξιν λιπὼν, ἃ δίκην ὀφείλει τῇ πόλει δῦναι, τῦτ' ἐν εὐεργεσίας ἀριθμήσει μέρει. καίτοι τὴν τοιαύτην τριηραρχίαν, ὦ πρὸς θεῶν, πότερον τελωνίαν καὶ πεντηκοστὴν καὶ λιποταξίων καὶ στρατείας ἀπόδρασιν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἁρμόττει καλεῖν, ἢ φιλοτιμίαν; οὐδένα γὰρ τρόπον ἄλλον ἐν τοῖς ἱππεῦσιν αὐτὸν ἀτελῆ ποιῆσαι στρατείας δυνάμενος ταύτην εὗρηκε Μειδίας καινὴν ἱππικῆς τινὰ πεντηκοντήρη. καὶ γὰρ αὖ τοῦτο. τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐπιδόντων τριηράρχων παραπεμπόντων ὑμᾶς, ὅτε θεῦρ' ἀπεπλεῖτε ἐκ Στύρων, μόνος οὗτος οὐ παρέπεμπεν, ἀλλ' ἀμελήσας ὑμῶν χάρακας καὶ βοσκήματα καὶ θυρώματα ὡς αὑτὸν καὶ ξύλα εἰς τὰ ἔργα τὰ ἀργύρεια ἐκόμιζε, καὶ χρηματισμός, ἐ λειτουργία γέγονεν ἡ τριηραρχία τῷ καταπύγῳ τούτῳ. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, σύνιστε μὲν τὰ πολλὰ τούτων ὑμεῖς, ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν καλῶ.

58 ΜΑΡΤΤΡΕΣ. *Κλέων Σφηττίος, Ἀριστοκλῆς Παιανιεύς, Πάμφιλος, Νικήρατος Ἀχερδούσιος, Εὐκτήμων Σφήττιος, καθ' ὃν παιρὸν ἐκ Στύρων ἀπεπλέομεν θεῦρο τῷ ζόλῳ παντὶ, ἐτύχομεν τριηραρχοῦντες καὶ αὐτοὶ καὶ Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν. παντὸς δὲ "τῦ ζόλου πλεόντων ἐν τάξει, καὶ τῶν τριη- 569
ράρχων ἐχόντων παράγγελμα μὴ χωρίζεσθαι ἕως ἂν θεῦρο καταπλεύσωμεν, Μειδίας ὑπολειφθεὶς τῦ ζόλου, καὶ γεμίσας τὴν ναῦν*

v. 2. malim ταύτῃ. στρατιὰν r. 3. ἐπίδοσιν nescio an rectius abesset; displicet enim ἐπίδοσις πλέουσα. 4. δ' ὁ] δὲ Σ. 166, 4. πρὸς τῶν θεῶν Fkr. 5. τελωνείαν Fv et corr k. λιποταξίαν FΠΣΤΩk: λειποταξίαν. 6. στρατιᾶς kr. 8. δυνάμενος στρατιᾶς kr. 9. κενὴν ἱππικὴν Σ. 167, 1. αὖ τοῦτο Πkr, αὐτῦ τὸ Σ Ts: αὖ τότε ς. 2. τριηράρχων F: τριηρχῶν ς. ἐπεπλεῖτε ΠΩs. 3. Στύρων] σκυθῶν corr Σ et mg Υ. 5. καὶ ξύλα om r. τὰ ἀργύρια kr, ἀργύρια ΠΣΤΩs. 6. οὐχὶ krtv. 7. μὲν τὰ] μετὰ Ts. 8. ἡμεῖς om FΣΤΩstv. 168, 1. λέων tv. 4. καὶ post αὐτοὶ om ΠΣΩs. 5. δὲ] δίκα ΥΩt, δὲ καὶ Σ. τριηραρχῶν ΣΤst, τριηραρχικῶν Ω. 7. Μειδίας δὲ ὑπ. Υ cum Anecdd. p. 177, 17.

ξύλων καὶ χαράκων καὶ βοσκημάτων καὶ ἄλλων τινῶν, κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ μόνος μεθ' ἡμέρας δύο, καὶ ὁ συγκατέσησε τὸν ξύλον μετὰ τῶν ἄλλων τριηράρχων.

169 Εἰ τοίνυν ὡς ἀληθῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἷάπερ φήσει καὶ καταλαζονεύσεται πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα, τοιαῦτ' ἦν αὐτῷ τὰ λελειτουργημένα καὶ πεπραγμένα, καὶ μὴ τοιαῦτα οἷα ἐγὼ δεικνύω, ἐδ' ἕτω δήπε τό γε δεῖναι δίκην ὧν ὕβρικεν ἐκφεύγειν ταῖς λειτουργίαις δίκαιος ἂν ἦν. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅτι πολλοὶ πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι, ὁ κατὰ τὰς Μειδίου λειτουργίας, οἱ μὲν ναυμαχίας νενικηκότες, οἱ δὲ πόλεις εἰληφότες, οἱ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ

170 ὑπὲρ τῆς πόλεως στήσαντες τρόπαια· ἀλλ' ὅμως οὐδενὶ πώποτε τούτων ἐδώκατε τὴν δωρεὰν ταύτην ἐδ' ἂν δοίητε, ἐξεῖναι τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς ὑβρίζειν αὐτῶν ἑκάστῳ, ὁπότ' ἂν βούληται καὶ ὃν ἂν δύνηται τρόπον. ἐδὲ γὰρ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι τούτοις γὰρ δὴ μέγισται δέδονται δωρεαὶ παρ' ὑμῶν καὶ ὑπὲρ μεγίσων. ἐδ' ἂν ἠνέσχεσθε, εἰ προσέγραψέ τις ἐν τῇ ψήφῳ „ἐξεῖναι δὲ καὶ ὑβρίζειν αὐτοῖς ὃν ἂν βούλωνται" ὑπὲρ γὰρ αὐτοῦ τούτου τὰς ἄλλας ἔλαβον δωρεάς, ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας ἔπαυσαν.

171 Ὅτι τοίνυν καὶ κεκόμισται χάριν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ' ὑμῶν, ὁ μόνον ὧν αὐτὸς λελειτούργηκε λειτουργιῶν ἀξίαν (μικρὰ γὰρ αὕτη γέ τις ἦν) ἀλλὰ καὶ τῶν μεγί-570
σων, καὶ τοῦτο βέλομαι δεῖξαι, ἵνα μηδ' ὀφείλειν οἴησθέ τι τῷ καταπτύστῳ τούτῳ. ὑμεῖς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐχειροτονήσατε τοῦτον τῆς παράλου ταμίαν, ὄντα τοιοῦτον οἷός ἐστι, καὶ πάλιν ἵππαρχον, ὀχεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς

169, 1. ὦ om *Π*. οἷάπερ Reiskius; libri ἅπερ. φησὶ *ΠΓ Ωkrs* et corr *v*. 2. καὶ om *s*. καταλαζονεύσεται *ΠΣΤΩkrsv*. 3. post αὐτῷ cum *Σr* omisi καὶ. 5. ὧν] ὧν ἐμὲ *Ftv*. ἐκφυγεῖν *ΠΓΩrs* et corr *v*. 6. εἰσὶν ὑμᾶς *k*, εἰσὶν εἰς ὑμᾶς *r*.
170, 1. ὑπὲρ τῆς πόλεως] τῇ πόλει *kr*. ὅμως ὑμεῖς οὐδ. *Tkr*. 2. τούτων πώποτε *Ftv*. δεδώκατε *ΠΣΤΩs*. 3. ὅπου ἐὰν *ΣTs* et pr *Π*. 5. δὴ om *γρ Σ*. δέδονται ante μέγισται ponit *γρ Σ*, post δωρεαὶ *kr*; δίδονται *s*. 6. μεγίστων] μεγίστων οὐ δέδοται τοῦτο *γρ Σ*. ἠνέχεσθε *s*. 7. δὲ om *t*.
171, 1. καὶ om *Σ*. 4. καὶ om *k*. 6, τοῦτον ἐχειροτ. *kr*$_2$

ταῖς πομπαῖς ἐ δυνάμενον, καὶ μυσηρίων ἐπιμελητὴν καὶ Ἱεροποιόν ποτε καὶ βοώνην καὶ τὰ τοιαῦτα δή. εἶτα πρὸς τῶν θεῶν τὸ τὴν τῆς φύσεως κακίαν καὶ ἀνανδρίαν καὶ πονηρίαν ταῖς παρ' ὑμῶν ἀρχαῖς καὶ τιμαῖς καὶ χειροτονίαις ἐπανορθοῦσθαι μικρὰν ὑπολαμβάνετε εἶναι δωρεὰν καὶ χάριν; καὶ μὴν εἴ τις αὐτῷ ταῦτ' ἀφέλοιτο „ἱππάρχηκα, τῆς παράλε ταμίας γέγονα," τίνος ἄλλου ἔσθ' ἄξιος ζῆν; ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γ' ἐπίστασθε, ὅτι τῆς μὲν παράλου ταμιεύσας Κυζικηνῶν ἤρπασε πλεῖον ἢ πέντε τάλαντα, ὑπὲρ ὧν ἵνα μὴ δῷ δίκην, πάντα τρόπον περιῳθῶν καὶ ἐλαύνων τὰς ἀνθρώπους καὶ τὰ σύμβολα συγχέων τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν τῇ πόλει πεποίηκε, τὰ χρήματα δ' αὐτὸς ἔχει, ἱππαρχος δὲ χειροτονηθεὶς λελύμανται τὸ ἱππικὸν ὑμῶν, τοιοῦτος θεὶς νόμος ὃς πάλιν αὐτὸς ἔλαρνος ἦν μὴ ἀτιθεικέναι. καὶ τῆς μὲν παράλε ταμιεύων τότε ὅτε τὴν ἐπὶ Θηβαίους ἔξοδον εἰς Εὔβοιαν ἐποιεῖσθ' ὑμεῖς, ᾠδεκα τῆς πόλεως τάλαντα ἀναλίσκειν ταχθείς, ἀξιόντων ὑμῶν πλεῖν καὶ παραπέμπειν τοὺς στρατιώτας οὐκ ἐβούλήθησεν, ἀλλ' ἤδη τῶν σπονδῶν γεγονυιῶν, ἃς Διοκλῆς ἐσπείσατο Θηβαίοις, ἦκεν. καὶ τότε ἡττᾶτο πλέων τῶν ἰδιωτικῶν τριήρων μιᾶς· ἔτως εὖ τὴν ἱερὰν τριήρη παρεσκευάκει. ἱππαρχῶν τοίνυν, τί οἴεσθε τἄλλα; ἀλλ' ἵππον, ἵππον ἐ571 ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλέσιος οὗτος πρίασθαι, ἀλλ' ἐπ' ἀλλοτρίᾳ τὰς πομπὰς ἦγεῖτο, τῷ Φιλομήλε τῷ Παιανιέως ἵππῳ. καὶ ταῦτα πάντες ἴσασιν οἱ ἱππεῖς. Ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἅσων

172, 1. ποτε] τε r. δή om kr. 6. ἄλλου ἔσθ' ἄξιος] ἔστ' ἄλλου ἄξιος Fτυ, ἄξιός ἐστιν kr. 173, 1. οὗτος] οὔτως οὐδενός mg Ω. 3. περιωθῶν] περιάγων mg F. 4. μὲν om v. 174, 2. ἐποιεῖθ' Ω. 6. πλέον ω. τῶν ἰδιωτῶν ἰδιωτικῶν s. 7. κατεσκευάκει r. ἱππάρχω ΓΩ. 8. alterum ἵππον om kw. 9. πριάσθαι Ωs. 10. ἡγεῖτο] ἐποιεῖτο γρ Σ. φιλομήδε r. 11. ταῦτα] ταῦτα ἐξιόντων ΠΣΤΩs. πάντα tv. συνιππεῖς kr. ἀλλὰ μὴν] καὶ Π ΣΤΩr. 12. τοὺς om ΓΠΣΤΩ.

ἤδη καταχειροτονήσαντος τοῦ δήμου περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖν ὑμεῖς κατεγνώκατε; εἰπεῖν, καὶ δεῖξαι τί πεποιηκότες αὐτῶν ἔνιοι τίνος ὀργῆς τετυχήκασι παρ' ὑμῶν, ἵνα ταῦτα πρὸς τὰ τούτῳ πεπραγμένα ἀντιθῆτε. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἵνα πρώτης τῆς τελευταίας γεγονυίας μνησθῶ καταγνώσεως, περὶ τὰ μυστήρια ἀδικεῖν Εὐάνδρου κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος τοῦ Θεσπιέως, προβαλομένου αὐτὸν Μενίππου, Καρός τινος ἀνθρώπου. ἔστι δ' ὁ αὐτὸς νόμος τῷδε τῷ περὶ τῶν Διονυσίων ὁ περὶ τῶν μυστηρίων, κἀ-
176 κεῖνος ὕστερος τοῦδε ἐτέθη. τί οὖν ποιήσαντος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατεχειροτονήσατε τοῦ Εὐάνδρου; τοῦτ' ἀκούσατε· ὅτι δίκην ἐμπορικὴν καταδικασάμενος τοῦ Μενίππου, οὐκ ἔχων πρότερον λαβεῖν αὐτόν, ὡς ἔφη, τοῖς μυστηρίοις ἐπιδημοῦντος ἐπελάβετο. κατεχειροτονήσατε μὲν διὰ ταῦτα, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἄλλο προσῆν, εἰσελθόντα δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ἠβούλεσθε μὲν θανάτῳ κολάσαι, τοῦ δὲ προβαλομένου πεισθέντος τὴν δίκην τε πᾶσαν ἀφεῖναι ἠναγκάσατε αὐτόν, ἣν ᾑρήκει πρότερον (ἦν δὲ δυοῖν αὕτη ταλάντοιν), καὶ προσετιμήσατε τὰς βλάβας, ἃς ἐπὶ τῇ καταχειροτο- 52
νίᾳ μένων ἐλογίζετο αὐτῷ γεγενῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ἄνθρω-
177 πος. εἷς μὲν οὗτος ἐξ ἰδίου πράγματος, οὐδεμιᾶς ὕβρεως προσούσης, ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ παραβῆναι τὸν νόμον τοσαύτην ἔδωκε δίκην. εἰκότως· τοῦτο γάρ ἐσθ' ὃ φυλάττειν ὑμᾶς δεῖ, τοὺς νόμους, τὸν ὅρκον. ταῦτ' ἔχεθ' ὑμεῖς οἱ δικάζοντες ἀεὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὡσπερεὶ παρακαταθήκην, ἣν ἅπασιν, ὅσοι μετὰ τοῦ δικαίου πρὸς ὑμᾶς ἔρχονται, σῴαν
178 ὑπάρχειν δεῖ. ἕτερος ἀδικεῖν ποτ' ἔδοξεν ὑμῖν περὶ τὰ Διονύσια, καὶ κατεχειροτονήσατ' αὐτοῦ παρεδρεύοντος ἄρχοντι τῷ υἱεῖ, ὅτι θέαν τινὸς καταλαμβάνοντος ἥψατο,

v. 1. ἑορτὴν] ἱερὰν t. 3. αὐτῶν om kr. ὀργῆς] ἑορτῆς Ω. ἵν' αὐτὰ πρ. Fkrtv. 4. τιθῆτε ΠΥΣΩs. 5. πρῶτον kr. τελευτῆς s. 7. προβαλομένου FΣ: προβαλλομένου c. 176, 7. ἠβούλεσθε ΣΥΠΩs, ἐβούλεσθε FΗtv: ἐβουλεύσασθε c. κολάσαι] ζημιῶσαι Ftv. προβαλλομένου Ω. 8. τε om FΩtv. 9. εἰρήκει ΠΥΣΩs. 177, 4. τὰς] πρὸς s. 5. ὥσπερ pr F. 6. σῶν kr. 178, 2. ἄρχοντος t. 3. καταλαβόντος kr.

ἐξείργων ἐκ τοῦ θεάτρου· ἦν δ' οὗτος ὁ τοῦ βελτίστου πατὴρ
Χαρικλείδου, τοῦ ἄρξαντος. καὶ μέγα γ' ὑμῖν τοῦτ' ἐδόκει
179 καὶ δίκαιον ἔχειν ὁ προβαλλόμενος λέγειν, „εἰ κατελάμ-
βανον ἄνθρωπε θέαν, εἰ μὴ τοῖς κηρύγμασιν, ὡς σύ με
φῄς, ἐπειθόμην, τίνος ἐκ τῶν νόμων εἶ κύριος καὶ ὁ ἄρ-
χων αὐτός; τοῖς ὑπηρέταις ἐξείργειν εἰπεῖν, οὐκ αὐτὸς τύ-
πτειν. οὐδ' οὕτω πείθομαι; ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν, πάντα
μᾶλλον πλὴν αὐτὸς ἅψασθαι τῇ χειρί· πολλὰ γὰρ πρὸς
τὸ μὴ τὸ σῶμα ἕκαστον ὑβρίζεσθαι πεποιήκασιν οἱ νό-
μοι." ταῦτ' ἔλεγε μὲν ἐκεῖνος, κατεχειροτονήσατε δὲ ὑμεῖς·
οὐ μὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικαστήριον οὗτος, ἀλλ' ἐτελεύτησε
180 πρότερον. ἑτέρου τοίνυν ὅ τε δῆμος ἅπας κατεχειροτόνη-
σεν ἀδικεῖν περὶ τὴν ἑορτὴν καὶ ὑμεῖς εἰσελθόντα ἀπεκτεί-
νατε, Κτησικλέα λέγω. διὰ τί δή; ὅτι σκύτος ἔχων ἐπόμ-
πευε, καὶ τούτῳ μεθύων ἐπάταξέ τινα ἐχθρὸν ὑπάρχονθ'
αὐτῷ· ἐδόκει γὰρ ὕβρει καὶ οὐκ οἴνῳ τύπτειν, ἀλλὰ τὴν 373
ἐπὶ τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν πρόφασιν λαβὼν ἀδι-
181 κεῖν, ὡς δούλοις χρώμενος τοῖς ἐλευθέροις. ἁπάντων τοί-
νυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων, ὧν ὁ μὲν ὧν εἷλεν ἀπο-
στάς, ὁ δὲ καὶ θανάτῳ ζημιωθεὶς φαίνεται, πολλῷ δεινό-
τερ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν εἶναι φήσειαν τὰ Μειδίᾳ πε-
πραγμένα· οὔτε γὰρ πομπεύων οὔτε δίκην ᾑρηκὼς οὔτε παρε-
δρεύων οὔτ' ἄλλην σκῆψιν οὐδεμίαν ἔχων, πλὴν ὕβριν, τοι-
αῦτα πεποίηκεν οἷα οὐδεὶς ἐκείνων. καὶ τούτους μὲν ἐάσω.
182 ἀλλὰ Πύῤῥον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν Ἐτεοβουτάδην, ἐν-
δειχθέντα δικάζειν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, θανάτῳ ζη-
μιῶσαί τινες ὑμῶν ᾤοντο χρῆναι, καὶ τέθνηκεν ἁλοὺς παρ'

179, 1. καὶ om kr. ἔχειν om r. προβαλλόμενος ΠΣΩr: ceteri προβαλόμενος. 2. ἄνθρωπε θέαν om kr. με φῄς] φῄς kr, μ' ἔφης ΤΩs. 5. ἐπιβολὴν ζημίαν ἐπ. Π. 6. μᾶλλον om kr. πρὸς τὸ] πρὸ τοῦ ΠΣΤΩkrs. 8. ἐχειροτονήσατε Σ. 180, 2. ἀπεκτείνατε τοῦτον κτ. ΠΣΤΩ. 3. λέγω διὰ τί δὴ om Σ. ὅτι] ἀπεκτείνατε τοῦτον ὅτι kr, τοῦτον ἀπεκτείνατε ὅτι Ftv. σκύτος t. 5. γὰρ om r. 6. λαμβάνων kr. 181, 2. ὧν ante εἷλεν om FΠΣΤΩstv. 4. εὖ om tv. ἅπαντες kr. φήσετε kr. 6. ἔχων οὐδεμίαν Fkrtv. 7. ἐάσω] δὴ ἐῶμεν Ftv. 182, 2. θάνατον kr. 3. τινας t.

ὑμῖν· καίτοι τοῦτο τὸ λῆμμα δι' ἔνδειαν, οὐ δι' ὕβριν λαμβάνειν ἐπεχείρησεν ἐκεῖνος. καὶ πολλοὺς ἂν ἑτέρους ἔχοιμι λέγειν, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν οἱ δ' ἠτιμωμένοι διὰ πολλῷ τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Σμίκρῳ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε καὶ Σκίτωνι τοσούτων ἑτέρων, δόξαντι παράνομα γράφειν, καὶ οὔτε παιδία οὔτε φίλους οὔτε συγγενεῖς οὔθ' ὁντινοῦν ἠλεήσατε τῶν πα-
183 ρόντων ἐκείνοις. μὴ τοίνυν, ἂν μὲν εἴπῃ τις παράνομα, οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε, ἂν δὲ ποιῇ, μὴ λέγῃ, πράως διάκεισθε. οὐδὲν γὰρ ῥῆμα οὐδ' ὄνομα οὕτως ἐστὶ τοῖς πολλοῖς ὑμῶν χαλεπόν, ὡς ὅσα ὑβρίζων τις τὸν ἐντυχόντα ὑμῶν διαπράττεται. μὴ τοίνυν αὐτοὶ καθ' ὑμῶν αὐτῶν δεῖγμα τοιοῦτον ἐξενέγκητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἄρα ὑμεῖς, ἂν μὲν τῶν μετρίων τινὰ καὶ δημοτικῶν λάβητε ὁτιοῦν ἀδικοῦντα, οὔτ' ἐλεήσετε οὔτ' ἀφήσετε, ἀλλ' ἀποκτε- 574
νεῖτε ἢ ἀτιμώσετε, ἂν δὲ πλούσιος ὤν τις ὑβρίζῃ, συγγνώμην ἕξετε. μὴ δῆτα· οὐ γὰρ δίκαιον· ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε.

184 Ἃ τοίνυν οὐδενὸς τῶν εἰρημένων ἧττον ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ταῦτ' εἰπὼν ἔτι καὶ βραχέα περὶ τούτων διαλεχθεὶς καταβήσομαι. ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλη τοῖς ἀδικοῦσιν ἅπασι μερὶς καὶ πλεονεξία ἡ τῶν ὑμετέρων τρόπων πραότης. ὅτι δὴ ταύτης οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῖν μεταδοῦναι τούτῳ προσήκει, ταῦτ' ἀκούσατέ μου. ἐγὼ νομίζω πάντας ἀνθρώπους ἐράνους φέρειν παρὰ τὸν βίον αὐτοῖς, οὐχὶ τούσδε μόνους οὓς συλλέγουσί τινες καὶ ὧν πλη-

v. 2. ἂν om r. 3. πολλῶν Ωst. 4. τούτων om s. ὑμεῖς δὲ] ἀλλ' ὑμεῖς kr, ἔτι τοίνυν ὑμεῖς γρ Σ. 5. μικρῷ r, σμικρωνι F Σtv. 6. γράφειν] λέγειν mg t. 7. ὁντινοῦν] ὃν οὖν Ωs, ὁντινοῦν ἄλλον Ft, ἄλλον οὐδένα kr. 183, 1. ἂν — ἂν] ἐὰν — ἐὰν ΠΩs. 2. δὲ] δ' ἃ ΥΩtv. ποιεῖ tv et pr k. 3. οὕτως om k. ἐστὶ post πολλοῖς r et rc k: pr enim om. 4. ἐντυγχάνοντα k. 6. ἐξενέγκοντε s. ὦ om ΠΩks. 7. ἐὰν kr. 8. ἀποκτείνετε ΠΣΥΩs. 9. ἐὰν ΠΩkrs. τις om kr. 11. ὁμοίως om kr. 184, 2. βραχέα om F, post τούτων ponunt kr. 3. ἔστιν] εἰπὼν v. 5. δὴ] δὴ F, δὲ kr. 6. μετ. μειδία προσήκει kr, μετ. προσήκει μειδία Ftv. ταῦτ' ΠΣΥΩ: τοῦτ' ς. 7. εἰσφέρειν kr. παρὰ πάντα τὸν kr. 8. οὐχὶ τοὺς δεομένους ΥΩs.

ρωσαὶ γίγνονται, ἀλλὰ καὶ ἄλλους. οἷον ἔστι τις μέτριος καὶ φιλάνθρωπος ἡμῶν καὶ πολλὰς ἐλεῶν· τούτῳ ταὐτὸ δίκαιον ὑπάρχειν παρὰ πάντων, ἂν ποτ' εἰς χρείαν καὶ ἀγῶνα ἀφίηται. ἄλλος οὐτοσί τις ἀναιδὴς καὶ πολλοὺς ὑβρίζων, καὶ τὰς μὲν πληγὰς τὰς δὲ καθάρματα τοὺς δ' ὠδὲν ὑπολαμβάνων εἶναι· τούτῳ τὰς αὐτὰς δίκαιον ὑπάρχειν φοράς, ὥσπερ αὐτὸς εἰσενήνοχε τοῖς ἄλλοις. ἂν τοίνυν ὑμῖν ὀρθῶς ἐπίῃ σκοπεῖν, τότε πληρωτὴν εὑρήσετε Μειδίαν ὄντα τῇ ἰράνῃ, καὶ ἐκ ἐκείνης.

6 Οἶδα τοίνυν ὅτι τὰ παιδία ἔχων ὀδυρεῖται, καὶ πολλοὺς λόγους καὶ ταπεινοὺς ἐρεῖ, δακρύων καὶ ὡς ἐλεεινότατον ποιῶν ἑαυτόν. ἔστι δ', ὅσῳ περ ἂν αὐτὸν νῦν ταπεινότερον ποιῇ, τοσούτῳ μᾶλλον ἄξιον μισεῖν αὐτόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι εἰ μὲν μηδαμῶς δυνηθεὶς ταπεινὸς γενέσθαι οὕτως ἀσελγὴς καὶ βίαιος ἦν ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος βίου, τῇ φύσει καὶ τῇ τύχῃ, δι' ἣν τοι- 575
οῦτος ἐγένετο, ἄξιον ἦν ἂν τι τῆς ὀργῆς ἀνεῖναι. εἰ δ' ἐπιχάμενος μέτριον παρέχειν ἑαυτὸν ὅταν βέλτιστα, τὸν ἐναντίον ἢ τοῦτον τὸν τρόπον εἵλετο ζῆν, εὔδηλον ἤδη τοῦθ', ὅτι καὶ νῦν ἂν διακρούσεται, πάλιν αὐτὸς ἀπαίνος
577 ὢν ὑμεῖς ἄρ' γεγήσασθε. ἐ δεῖ δὴ προσέχειν, ὧδε τὸν παρόντα καιρόν, ὃν ὥσπερ ἐξεπίτηδες πλάττεται, πυρώτερον ὧδὲ πιθότερον τοῦ παντός, ὃν αὐτοὶ σύνιστε, χρόνῳ ποιήσασθαι. ἐμοὶ παιδία ὑπ ἔστω, οὐδ' ἂν ἔχοιμι ταῦτα παραιτησάμενος πλαίειν καὶ δακρύειν ἐφ' οἷς ὑβρίσθην. διὰ τοῦτ' ἄρα τῷ πεποιηκότος ὁ πεπονθὼς ἔλαττον ἔχω παρ'

185, 1. τις post φιλάνθρωπος ponunt *ΠΣΤΛs*. 2. ὑμῶν *kr*. 5. *δίκαιον*] δίκαιον εἶναι mg *F*. ὑπάρχειν εἶναι *π*. *kr*. 5. *πληγὰς — καθάρματα*] καθάρματα — πληγὰς *kr*. 6. ὀλιγωρῶν *Ω*. εἶναι om *Fkr*. *δίκαιον ἐστι φορὰς ὑπάρχειν kr*. 7. ὥσπερ *r*. 8. ὀρθῶς om pr *Σ*, post σκοπεῖν ponit rc *Σ*. 9. καὶ add *ΠΣΛs*. 186, 1. ὅτι καὶ τὰ *Fkrtv*. 3. ἂν om *ΠΣΛs*. 4. ταπεινότατον *k*. 5. διὰ τί om pr *t*. 6. αὐτὸς *k*. 9. παρέχειν] ἔχειν *Ω*. ὅταν βέλτιστα om *kr*. τοὐναντίον *kr*. 11. ἄν] ἐὰν *kr*, om pr *t*, qui et *διακρούσεται*. *π*. ὁ αὐτὸς *kr*. 187, 1. δὴ δεῖ *Fkrtv*. 2. *διαπλάττεται F*. 3. οὐδὲ πιστότερον om *kr*. 6. ταῦτ' *kr*.

188 ὑμῖν; μὴ δῆτα· ἀλλ' ὅταν οὗτος ἔχων τὰ παιδία τούτοις ἀξιοῖ δοῦναι τὴν ψῆφον ὑμᾶς, τόθ' ὑμεῖς τοὺς νόμους ἔχοντά με πλησίον ἡγεῖσθε παρεστάναι καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὀμωμόκατε, τούτοις ἀξιοῦντα καὶ ἀντιβολοῦντα ἕκαστον ὑμῶν ψηφίσασθαι. οἷς ὑμεῖς κατὰ πολλὰ δικαιότερον προσθεῖσθ' ἂν ἢ τούτῳ· καὶ γὰρ ὀμωμόκατε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς νόμοις πείθεσθαι, καὶ τῶν ἴσων μέτεστιν ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους, καὶ πάνθ' ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους ἐστίν, οὐ διὰ Μειδίαν οὐδὲ διὰ τοὺς Μειδίου παῖδας.

189 Καὶ ῥήτωρ ἐστὶν οὗτος, ἴσως ἐμὲ φήσει λέγων. ἐγὼ δ', εἰ μὲν ὁ συμβουλεύων ὅ τι ἂν συμφέρειν ὑμῖν ἡγῆται, καὶ τοῦτ' ἄχρι τοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνοχλεῖν μηδὲ βιάζεσθαι, ῥήτωρ ἐστίν, οὔτε φύγοιμ' ἂν οὔτ' ἀπαρνοῦμαι τοῦτο τοὔνομα· εἰ μέντοι ῥήτωρ ἐστὶν οἵους ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγὼ καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε, ἀναιδεῖς καὶ ἐξ ὑμῶν πεπλουτηκό- 576
τας, οὐκ ἂν εἴην οὗτος ἐγώ· εἴληφα μὲν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν παρ' ὑμῶν, τὰ δὲ ὄντα εἰς ὑμᾶς πλὴν πάνυ μικρῶν ἅπαντ' ἀνήλωσα. καίτοι καὶ εἰ τούτων ἦν πονηρότατος, κατὰ τοὺς νόμους ἔδει παρ' ἐμοῦ δίκην λαμβάνειν, οὐκ ἐφ' οἷς ἐλει-
190 τόργυν ὑβρίζειν. ἔτι τοίνυν οὐδείς ἐστιν ὅστις ἐμοὶ τῶν λεγόντων συναγωνίζεται. καὶ οὐδενὶ μέμφομαι· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς οὐδενὸς ἕνεκα τούτων οὐδὲν ἐν ὑμῖν πώποτ' εἶπον, ἀλλ' ἁπλῶς κατ' ἐμαυτὸν ἔγνων καὶ λέγειν καὶ πράττειν ὅ τι ἂν συμφέρον ὑμῖν ἡγῶμαι. ἀλλὰ τούτῳ πάντας αὐτίκα δὴ μάλα συνεξεταζομένους τοὺς ῥήτορας ὄψεσθ' ἐφεξῆς. καίτοι πῶς ἐστὶ δίκαιον τοὔνομα μὲν τοῦτο ὡς ὄνειδος προφέρειν ἐμοί, διὰ τούτων δ' αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν ἀξιοῦν σωθῆναι;

191 Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τὰ τοιαῦτ' ἐρεῖ, ὡς ἐσκεμμένα καὶ παρεσκευασμένα πάντα λέγω νῦν. ἐγὼ δ' ἐσκέφθαι

188, 1. οὕτως tv. 5. προσθεῖσθ' ω, προσθεισθ' t: προσθεισθ' ς. 189, 2. ἡγῶμαι kr et γρ F. 4. τοῦτο] τὸν F, om tv. 7. παρ'] ἐξ t. 8. μικρὸν r. ἀνηλωκότα t. 9. καὶ om Ω, post εἰ ponunt Fkr. 190, 2. οὔτε kr. 3. οὐδὲν ὑμῖν pr Σ, οὐδενὶ ὑμῶν Π, ἐν οὐδενὶ ὑμῶν ΥΩs et γρ F. 4. ἁπλῶς] ὅπως ΠΣΥΩs. 5. ἂν συμφέρον] συμφέρειν r et pr k, συμφέρειν ἂν rc k. ἡγοῦμαι t. 6. ἐξεταζομένους kr. 7. ὡς] εἰς ks. 8. ἐμοὶ om k. τοῦτον pr r. αὐτῶν pr kr. 191, 1. τὰ om ΠΥ.

μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φημὶ καὶ οὐκ ἂν ἀρνηθείην, καὶ μεμελετηκέναι γ' ὡς ἐνῆν μάλιστα ἐμοί· καὶ γὰρ ἂν ἄθλιος ἦν, εἰ τοιαῦτα παθὼν καὶ πάσχων ἠμέλουν ὧν περὶ τούτων ἐρεῖν ἤμελλον πρὸς ὑμᾶς· γεγραφέναι μέντοι μοι τὸν
92 λόγον Μειδίαν· ὁ γὰρ τὰ ἔργα παρεσχηκώς, περὶ ὧν εἰσὶν οἱ λόγοι, δικαιότατ' ἂν ταύτην ἔχοι τὴν αἰτίαν, οὐχ ὁ ἐσκεμμένος οὐδ' ὁ μεριμνήσας τὰ δίκαια λέγειν νῦν. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτο ποιῶ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αὐτὸς ὁμολογῶ· Μειδίαν μέντοι μηδὲν ἐσκέφθαι πώποτ' ἐν παντὶ τῷ βίῳ δίκαιον εἰκός ἐστιν· εἰ γὰρ καὶ κατὰ μικρὸν ἐπῄει τὰ τοιαῦτ' αὐτῷ σκοπεῖν, οὐκ ἂν τοσοῦτον διημάρτανε τοῦ πράγματος.

93 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν οὐδὲ τοῦ δήμου κατηγορεῖν ὀκνή- 577
σειν οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἅπερ τότ' ἐτόλμα λέγειν ὅτ' ἦν ἡ προβολή, ταῦτα καὶ νῦν ἐρεῖν, ὡς ὅσοι δέον ἐξιέναι κατέμενον καὶ ὅσοι τὰ φρούρια ἦσαν ἔρημα λελοιπότες, ἐξεκλησίασαν, καὶ χορευταὶ καὶ ξένοι καὶ τοιοῦτοί τινες
94 ἦσαν οἳ κατεχειροτόνησαν αὐτοῦ. εἰς γὰρ τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας τότ' ἀφίκετο, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἴσασιν ὅσοι παρῆσαν ὑμῶν, ὥστε κακῶς λέγων καὶ ἀπειλῶν καὶ βλέπων εἰς τὸν ἀεὶ θορυβοῦντα τόπον τῆς ἐκκλησίας καταπλήξειν ᾤετο τὸν δῆμον ἅπαντα. ᾗ καὶ γελοῖα εἶναι τὰ νῦν, οἶμαι, δάκρυα εἰκότως ἂν αὐτοῦ δοκοίη. τί
95 λέγεις, ὦ μιαρὰ κεφαλή; σὺ τὰ σαυτοῦ παιδία ἀξιώσεις ἐλεεῖν ἢ σὲ τούσδε, ἢ σπουδάζειν εἰς τὰ σά, τοὺς ὑπὸ σοῦ δημοσίᾳ προπεπηλακισμένους; σὺ μόνος τῶν ὄντων ἀνθρώπων ἐπὶ μὲν τοῦ βίου τοσαύτης ὑπερηφανίας καὶ ὑπεροψίας πλήρης ὢν πάντων ἀνθρώπων ἔσῃ φανερώτατος,

v. 1. ἂν ἀρνηθείην] ἀπαρνηθείην ΠΣΥΩs. 4. γεγράφθαι Ω. 192, 3. τὰ om Ω. 4. ποιῶν t, om pr Υ. 5. πώποτ'] ποτ' ΠΣΥΩs. ἅπαντι Ftv. 6. ἐπίη r et corr k, ἐπῆν Ftv. 7. τοσοῦτο διήμαρτε kr. 193, 3. ἐρεῖν kr: ceteri ἐρεῖ. 4. ἔρημα om kr.

ζον

5. ἐξεκκλησίασαν ΠΥΩtv, ἐξεκκλησίασαν F, ἐκκλησίαζον r et pr k. 194, 2. ἀφίκετο k, ἀφίκτο r. 4. βλέπων οὗτος εἰς FΥkrtv. 6. οἶμαι om kr. 195, 4. καὶ ὑπεροψίας om Σ, καὶ τοσαύτης ὑπεροψίας ΠΥΩs. ὑπ. μεστὸς ὢν πάντων ἀνθρ. kr, ὑπ. πάντων ἀνθρ. μεστὸς ὢν Ftv.

ὥστε καὶ πρὸς ὃς μηδέν ἐστί σοι πρᾶγμα, λυπεῖσθαι τὴν σὴν θρασύτητα καὶ φωνὴν καὶ τὸ σὸν σχῆμα καὶ τοὺς σοὺς ἀκολούθους καὶ πλοῦτον καὶ ὕβριν θεωροῦντας, ἐν δὲ τῷ
196 κρίνεσθαι παραχρῆμα ἐλεηθήσῃ; μεγάλην μέντ' ἂν ἀρχήν, μᾶλλον δὲ τέχνην εἴης ἂν εὑρηκώς, εἰ δύο τἀναντιώτατα ἑαυτοῖς ἐν οὕτω βραχεῖ χρόνῳ περὶ σαυτὸν δύναιο ποιεῖσθαι, φθόνον ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ἐφ' οἷς ἐξαπατᾷς ἔλεον. οὐκ ἔστιν οὐδαμόθεν σοι προσήκων ἔλεος οὐδὲ καθ' ἕν, ἀλλὰ τοὐναντίον μῖσος καὶ φθόνος καὶ ὀργή· τούτων γὰρ ἄξια ποιεῖς. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ἐπάνειμι, ὅτι τοῦ δήμου κατηγορή-
197 σει καὶ τῆς ἐκκλησίας. ὅταν οὖν τοῦτο ποιῇ, ἐνθυμεῖσθε 578 παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὗτος τῶν μεθ' ἑαυτοῦ στρατευσαμένων ἱππέων, ὅτε εἰς Ὄλυνθον διέβησαν, ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατηγόρει. πάλιν νῦν μείνας πρὸς τοὺς ἐξεληλυθότας τοῦ δήμου κατηγορήσει. πότερον οὖν ὑμεῖς, ἄν τε μένητε ἄν τε ἐξίητε, ὁμολογήσετε εἶναι τοιοῦτοι οἵους Μειδίας ὑμᾶς ἀποφαίνει, ἢ τοὐναντίον τοῦτον ἀεὶ πανταχοῦ θεοῖς ἐχθρὸν καὶ βδελυρόν; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτον τοιοῦτον· ὃν γὰρ οὐχ ἱππεῖς, οὐ συνάρχοντες, οὐ φίλοι δύνανται φέρειν, τί τοῦτον εἴπῃ τις;
198 ἐμοὶ μὲν νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἀθηνᾶν (εἰρήσεται γάρ, εἴτ' ἄμεινον εἴτε μή), ὅθ' οὗτος, ὡς ἀπήλλαγμαι, περιιὼν ἐλογοποίει, ἔνδηλοί τινες ἦσαν ἀχθόμενοι τῶν πάνυ τούτῳ λαλούντων ἡδέως· καὶ νὴ Δία αὐτοῖς πολλὴ συγγνώμη· οὐ γάρ ἐστι φορητὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ πλουτεῖ μόνος καὶ λέγειν δύναται μόνος, καὶ πάντες εἰσὶ
199 τούτῳ καθάρματα καὶ πτωχοὶ καὶ οὐδὲ ἄνθρωποι. τὸν οὖν ἐπὶ ταύτης τῆς ὑπερηφανίας ὄντα, νῦν ἂν ἀποφύγῃ, τί ποιήσειν οἴεσθε; ἐξ ὅτου δὲ τοῦτ' ἂν εἰδείητε, ἐγὼ φράσω·

v. 2. σὸν om ΠΣΥΩs. 196, 1. κρίνεσθαί σε π. r. 3. ἐν om ΠΥΩs. οὕτω] τῷ kr. 4. ποιήσασθαι Ftv. ἐξ ὧν] ἐφ' οἷς kr. 6. γὰρ om t. 197, 4. νῦν πάλιν Fkrtv. 6. ἐάν — ἐὰν ΠΩs. 8. ἀεὶ καὶ π. Fv. 9. γὰρ om t. 10. εἴποι r, ἂν εἴπαι Ftv. 198, 1. μὲν om Fr. 3. περιὼν r, περὶ ὧν ΥΩks. 4. τούτων ΥΩstv. 6. καὶ λέγ. δυν. μόνος om Π. 199, 1. τὸν οὖν] τουτονὶ τοίνυν τὸν γρ Σ. 2. ἐὰν kr. 3. ταῦτ' Πkr.

εἰ τοῖς μετὰ τὴν καταχειροτονίαν τεκμηρίοις θεωρήσαιτε. τίς γάρ ἐστιν ὅστις καταχειροτονηθὲν αὐτῷ, καὶ ταῦτ' ἀσεβεῖν περὶ τὴν ἑορτήν, εἰ καὶ μηδεὶς ἄλλος ἐπῆν ἀγὼν ἔτι μηδὲ κίνδυνος, ὃν οὐκ ἂν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατίδοι καὶ μέτριον παρέσχεν ἑαυτὸν τόν γε δὴ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον, εἰ καὶ μὴ πάντα; οἶδεις ὅστις οὐκ ἄν. ἀλλ' οὐ Μειδίας, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης λέγει, λοιδορεῖται, βυᾷ. χειροτονεῖταί τις; Μειδίας Ἀναγυράσιος προβέβληται. Πλουτάρχου πραξενεῖ, τὰ ἀπόῤῥητα οἶδεν, ἡ πόλις αὐτὸν οὐ χωρεῖ. καὶ ταῦτα πάντα ποιεῖ δῆλον ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐνδεικνύμενος ἢ ὅτι „ἐγὼ πέπονθα οὐδὲν ὑπὸ τῆς καταχειροτονίας, οὐδὲ δέδοικα, οὐδὲ φοβοῦμαι τὸν μέλλοντα ἀγῶνα.“ ὃς ἐν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ μὲν ὑμᾶς δεδιέναι δεινὸν αἰσχρὸν ἡγεῖται, τὸ δὲ μηδὲν φροντίζειν ὑμῶν νεανικόν, τοῦτον οὐκ ἀπολωλέναι δεκάκις προσήκει; οὐδὲ γὰρ ἔξειν ὑμᾶς ὅ τι χρήσεσθε αὐτῷ νομίζει. πλούσιος, θρασύς, μέγα φρονῶν, μέγα φθεγγόμενος, βίαιος, ἀναιδής. ποῦ ληφθήσεται, νῦν ἂν διακρύσηται;

Ἀλλ' ἔγωγε, εἰ μηδενὸς ἕνεκα τῶν ἄλλων, τῶν γε δημηγοριῶν ὧν ἑκάστοτε δημηγορεῖ, καὶ ἐν οἷς καιροῖς, τὴν μεγίστην ἂν αὐτὸν δικαίως οἶμαι δίκην δοῦναι. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι ἂν μέν τι τῶν δεόντων ἀπαγγελθῇ τῇ πόλει καὶ τοιοῦτον οἷον εὐφραίνειν πάντας, ὠδαμοῦ πώποτε Μειδίας τῶν συνηδομένων οὐδὲ τῶν συγχαιρόντων ἐξετάσθη τῷ δήμῳ, ἂν δέ τι φλαῦρον, ὃ μηδεὶς ἂν βούλοιτο τῶν ἄλλων, πρῶτος ἀνέσχηκεν εὐθέως καὶ δημηγορεῖ, ἐπεμ-

v. 1. χειροτονίαν Σ. τεκμηρίοις om pr k. θεωρήσατε Ω, θεωρήσετε ceteri. 2. καταχειροτονηθέντος FΠΤΩιτν. 3. ἀγαγὼν ἔτι μηδὲ κίνδυνος Ω, κίνδυνος μηδὲ ἀγὼν Fkrtv. 200, 2. ταυτηῒ τῆς ἡμέρας Fkrtv. 3. post προβέβληται interpungunt plerique omnes cum Anecd. p. 163, 21. 6. πέπονθα οὐδὲν ΠΣΤι: οὐδὲν πέπονθα ς. 7. οὐδὲ δ.] οὐ δ. kr et pr F. 201, 3. προσήκει ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι οὐδὲ kr. 4. χρήσεσθαι Ft, χρήσεσθαι v. 6. ἰὰν ΠΩkrs. 202, 2. ἐδημηγόρει Fkrtv et corr Ω. 3. οἶμαι δικαίως kr. διδόναι r. 4. τοῦτο δ' k. ἰὰν ΠΩs. ἀγγελθῇ kr. 6. οὐδὲ τῶν συγχαιρόντων] ἢ τῶν συνευφραινομένων kr. 203, 1. ἰὰν kr. φλαῦρον ὃ μηδεὶς] λυπηρὸν ἢ φλαῦρον οὗ μηδεὶς γ' kr. 2. πρῶτον r, ἀνέστησεν Ft.

βαίνων τῷ καιρῷ καὶ τῆς σιωπῆς ἀπολαύων, ἣν ἐπὶ τῷ περὶ τῶν συμβεβηκότων ἄχθεσθαι ποιεῖσθε ὑμεῖς· „τοιοῦτοι γάρ ἐστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐδὲ γὰρ ἐξέρχεσθε, οὐδ' οἴεσθε δεῖν χρήματα εἰσφέρειν. εἶτα θαυμάζετ' εἰ κακῶς τὰ πράγμαθ' ὑμῖν ἔχει; ἐμὲ οἴεσθ' ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμεῖς δὲ νεμεῖσθαι; ἐμὲ οἴεσθε τριηραρχήσειν, ὑμεῖς δ' οὐκ ἐμ-
204 βήσεσθαι;" τοιαῦθ' ὑβρίζων καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πι- 580
κρίαν καὶ κακόνοιαν, ἣν κατὰ τῶν πολλῶν ὑμῶν ἔχων ἀφανῆ παρ' ἑαυτῷ περιέρχεται, φανερὰν ἐπὶ τοῦ καιροῦ καθιστάς. δεῖ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμᾶς οὕτω νῦν, ὅταν ἐξαπατῶν καὶ φενακίζων ὀδύρηται καὶ κλαίῃ καὶ δέηται, ταῦθ' ὑποβάλλειν αὐτῷ· „τοιοῦτος γὰρ εἶ, Μειδία· ὑβριστὴς γὰρ εἶ· οὐκ ἐθέλεις ἔχειν παρὰ σαυτῷ τὼ χεῖρε. εἶτα θαυμάζεις εἰ κακὸς κακῶς ἀπολεῖ; ἀλλὰ νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀνέξεσθαί σου, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν; καὶ ἡμᾶς μὲν ἀποψηφιεῖσθαί σου, σὺ δὲ οὐ παύσεσθαι;

205 Καὶ βοηθοῦσιν οἱ λέγοντες ὑπὲρ αὐτοῦ οὐχ οὕτω τούτῳ χαρίσασθαι μὰ τοὺς θεοὺς βουλόμενοι, ὡς ἐπερεάζειν ἐμοὶ διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν, ἣν οὗτος αὐτῷ πρὸς ἐμέ, ἄν τ' ἐγὼ φῶ ἄν τε μὴ φῶ, φησὶν εἶναι, καὶ βιάζεται οὐκ ὀρθῶς. ἀλλὰ κινδυνεύει τὸ λίαν εὐτυχεῖν ἐνίοτε ἐπαχθεῖς ποιεῖν· ὅπου γὰρ ἐγὼ μὲν οὐδὲ πεπονθὼς κακῶς ἐχθρὸν εἶναί μοι τοῦτον ὁμολογῶ, οὗτος δὲ οὐδ' ἀφιέντα ἀφίησιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγῶσιν ἀπαντᾷ καὶ νῦν ἀναβήσεται μηδὲ τῆς κοινῆς τῶν νόμων ἐπικουρίας ἀξιῶν ἐμοὶ μετεῖ-

3. οὐδὲ γὰρ — οὐδ'] οὐ γὰρ — οὐ γὰρ Fkrtv. 5. ὑμῖν τὰ πράγματ' Fv, ὑμῖν τὰ χρήματ' t. ἐμὲ] ἐμὲ δὲ FΣkr. 6. νεμεῖσθε — ἐμβήσεσθε mei omnes. τριηραρχεῖν k. 204, 5. ὅταν οὕτως ἐξ. Ftv. 6. τοῦθ' ΠΣΥ, τοιαῦθ' kr. 7. οὐκ] καὶ οὐκ Fkrtv.

8. κακὸς] κακῶς s, om T. ἀπολεῖ Σv, ἀπολεῖ F: ἀπολῇ ς. 9. μὲν om Anecd. p. 122, 27. σου om Fkr. 10. σὺ] σὲ FΠΣΥst. οὐ] οὐδὲ kr. 205, 1. βοηθοῦσιν Σ: βοηθήσουσιν ς. 2. χαρίσασθαι ΠΣΩs et γρ F: ceteri χαρίζεσθαι. 3. ἣν οὗτος] ἐν οὕτως s. αὐτοῦ Σ. 5. ἐάν — ἐάν kr. 4. βιάζεται τοῦτο οὐκ Ftv.

6. οὐδὲ] οὐ tv, ὁ ΠΥΩs. 7. ἀνίησιν Σ, ἀνίησιν ΠΥΩs.

ναι, πῶς οὐχ οὗτος ἐπαχθής ἐστιν ἤδη καὶ μείζων ἢ καθ'
206 ὅσον ἡμῶν ἑκάστῳ συμφέρει; ἔτι τοίνυν παρῆν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι καὶ καθῆτο Εὔβουλος ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτε ὁ δῆ-
μος κατεχειροτόνησε Μειδίου, καὶ καλούμενος ὀνομαστὶ ἀν-
τιβολοῦντος τούτου καὶ λιπαροῦντος, ὡς ὑμεῖς ἴστε, οὐκ ἀνέστη.
καὶ μὴν εἰ μὲν μηδὲν ἠδικηκότος ἡγεῖτο τὴν προβολὴν
γεγενῆσθαι, τότ' ἔδει τόν γε φίλον δήπου συνειπεῖν καὶ
βοηθῆσαι· "εἰ δὲ καταγνοὺς ἀδικεῖν τότε διὰ ταῦτ' οὐχ ὑπή- 581
κουσε, νῦν δ', ὅτι προσκέκρουκεν ἐμοί, διὰ ταῦτα τοῦτον
207 ἐξαιτήσεται, ὑμῖν οὐχὶ καλῶς ἔχει χαρίσασθαι· μὴ γὰρ
ἔστω μηδεὶς ἐν δημοκρατίᾳ τηλικοῦτος, ὥστε συνειπὼν τὸν
μὲν ὑβρίσθαι τὸν δὲ μὴ δοῦναι δίκην ποιῆσαι. ἀλλ' εἰ
κακῶς ἐμὲ βούλει ποιεῖν, Εὔβουλε, ὡς ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς
οὐκ οἶδα ἀνθ' ὅτου, δύνασαι μὲν καὶ πολιτεύῃ, κατὰ τοὺς
νόμους δ' ἥντινα βούλει παρ' ἐμοῦ δίκην λάμβανε, ὧν δ'
ἐγὼ παρὰ τοὺς νόμους ὑβρίσθην, μή μ' ἀφαιροῦ τὴν τιμω-
ρίαν. εἰ δ' ἀπορεῖς ἐκείνως με κακῶς ποιῆσαι, εἴη ὢν
καὶ τοῦτο σημεῖον τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, εἰ τοὺς ἄλλους ῥᾳ-
δίως κρίνων ἐμὲ μηδὲν ἔχεις ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις.
208 Πέπυσμαι τοίνυν καὶ Φιλιππίδην καὶ Μνησαρχίδην
καὶ Διότιμον τὸν Εὐωνυμέα καὶ τοιούτους τινὰς πλουσίους
καὶ τριηράρχους ἐξαιτήσεσθαι καὶ λιπαρήσειν παρ' ὑμῶν
αὐτόν, αὑτοῖς ἀξιοῦντας δοθῆναι τὴν χάριν ταύτην. περὶ
ὧν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πρὸς ὑμᾶς φλαῦρον ἐγώ· καὶ γὰρ ἂν
μαινοίμην. ἀλλ' ἃ θεωρεῖν ὑμᾶς, ὅταν οὗτοι δέωνται, δεῖ
209 καὶ λογίζεσθαι, ταῦτ' ἐρῶ. ἐνθυμεῖσθ', ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἰ γένοιντο, ὃ μὴ γένοιτο οὐδ' ἔσται, οὗτοι κύριοι τῆς
πολιτείας μετὰ Μειδίου καὶ τῶν ὁμοίων τούτῳ, καί τις
ὑμῶν τῶν πολλῶν καὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ἁμαρτὼν εἰς

v. 1. μεῖζον ΠΣΥΩkrs. 206, 1. ὦ om tv. 2. καθῆτο F: ἐκά-
θητο c. 3. ὀν. καὶ ἀντιβ. ΠΣΥΩs. 5. παραβολὴν Ω. 6. δήπου ante
φίλον ponit k, om r. 7. τοῦτ' kr. 8. δ' om r. ταῦτα] τοῦτο kr.
207, 5. δύναται s. 8. ἐκεῖνο pr k. 208, 1. πέπεισμαι ΠΣΥΩkrs.
2. δότιμον r. 3. ἐξαιτήσασθαι k. καὶ] τοῦτον καὶ (omisso
mox αὐτόν) kr. 209, 1. ἐνθυμεῖσθε δ' ὦ r. δικασταί] ἀθηναῖοι
corr Σ, om kr. 2. ἔσται] ἔσται ποτὲ krs, ἔσται νῦν Fiv. 4. ἀν-
θρώπων om F.

τινα τούτων, μὴ τοιαῦθ' οἷα Μειδίας εἰς ἐμέ, ἀλλ' ὁτιῶν ἄλλο, εἰς δικαστήριον εἰσίοι πεπληρωμένον ἐκ τούτων, τίνος συγγνώμης ἢ τίνος ἐλέου τυχεῖν ἂν οἴεσθε; ταχὺ γ' ἄν χαρίσαιντο, ὑ γάρ; ἢ δεηθέντι τῷ τῶν πολλῶν προσσχεῖν, ἀλλ' οὐκ "ἂν εὐθέως εἴποιεν „τὸν δὲ βάσανον! τὸν δὲ 562
ὄλεθρον! τοῦτον δὲ ὑβρίζειν; ἀναπεῖν δέ; ὃν εἴ τις ἐᾷ
210 ζῆν, ἀγαπᾷν ἔδει;" μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτοις τοῖς ἔτω χρησαμένοις ἂν ὑμῖν ἄλλως πως ἔχοντα ὑμεῖς, μηδὲ τὸν πλοῦτον μηδὲ τὴν δόξαν τὴν τούτων θαυμάζετε, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτούς. πολλὰ τούτοις ἀγαθὰ ἔστιν, ἃ τούτους οὐδεὶς κωλύει κεκτῆσθαι· μὴ τοίνυν μηδ' ὅτου τὴν ἄδειαν, ἣν ἡμῖν κοινὴν οὐσίαν οἱ νόμοι παρέχουσι, κωλυόντων
211 κεκτῆσθαι. οὐδὲν δεινὸν οὐδ' ἐλεεινὸν Μειδίας ποιήσεται, ἂν ἴσα κτήσηται τοῖς πολλοῖς ὑμῶν, ὃς νῦν ὑβρίζει καὶ πτωχὸς ὑποπαλεῖ, ἃ δὲ νῦν περιών τ' αὐτὸν ὑβρίζειν ἐπαίρει, περιαιρεθῇ. εἰδ' ὅτου δήπου ταῦθ' ὑμῶν εἰσὶ δίκαιοι δεῖσθαι, „μὴ κατὰ τὰς νόμους δικάσητε, ὦ ἄνδρες δικασταί· μὴ βοηθήσητε τῷ πεπονθότι δεινά· μὴ συόρκιτε ἡμῖν ὅτε τὴν χάριν ταύτην." ταῦτα γάρ, ἂν τε δέωνται περὶ τούτε, δεήσονται, κἂν μὴ ταῦτα λέγωσι τὰ ῥή-
212 ματα, ἀλλ' εἴπερ εἰσὶ φίλοι καὶ δεινὸν εἰ μὴ πλουτήσει Μειδίας ἥξουσι, εἰσὶ μὲν εἰς τὰ μάλιστα αὐτοὶ πλέσιοι, καὶ καλῶς ποιοῦσι, χρήματα δ' αὐτῷ παρ' ἑαυτῶν δόντων, ἵν' ὑμεῖς μὲν ἐφ' οἷς εἰσήλθετε ὁμωμοκότες δικαίως ψη-

v. 1. εἰς om r. 2. τούτων] τίνων r. 3. ἐλαίου Ω, λόγου Σ. prius ἂν om Σ, post οἴεσθε ponit r. 4. ἢ] δὴ F, δ in litura Σ, om ΠΓΩ. προσχοῖεν FΩrt, προσχεῖν Σ: προσέχοιεν ς. 5. ἐν εὐθέως εἴποιεν om Fkrs et pr tv. τὸν δὲ — τὸν δὲ] τόνδε — τόνδε r et complures. 6. δὲ post τοῦτον om tv. δὲ ὃν] δέον FΣ.
210, 1. δεῖ ΠΩ. Ἀθηναῖοι om s. 2. ὑμεῖς ἔχετε krs. 3. τὴν post δόξαν om ΠΓΩ, τὴν τούτων om k. 4. τούτους krs. 6. ὑμῖν κοινὴν tv, κοινὴν ὑμῖν krs. οὐσίαν] οὖσαν γρ Σ.
211, 1. πείσεται μειδίας krs. 2. ἴσα μὲν kr. rc k. ἡμῶν ΠΓΩ. ὑβρίζει — νῦν om r. 3. περιὼν Σ. 5. ὦ om ΠΩ. δικασταί om s. 6. βοηθήσητε] κριθήσεται s. μὴ] μηδ' ΓΠΣΓΩt. σύορκῆτε t. 8. δεηθήσονται Ω. ταυτὰ t. 212, 1. πλεστήσῃ F, πλωτήσῃ tv. 2. εἰς] εἰσὶ ks et γρ Σ. 3. διδόντων s. 4. εἰσεληλύθατε Ftv.

φίσησθε, ἔτοι δὲ παρ' αὐτῶν τὰς χάριτας, μὴ μετὰ τῆς ὑμετέρας αἰσχύνης, ποιῶνται. εἰ δ' ἔτοι χρήματ' ἔχοντες μὴ πρόοιντ' ἄν, πῶς ὑμῖν καλὸν τὸν ὅρκον πρεσθαι;
3 Πλούσιοι πολλοὶ συνεστηκότες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δοκεῖν τινὲς εἶναι δι' ἀπορίαν προσειληφότες, ὑμῶν παρίασι δεησόμενοι. τούτων μηδενί μοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προῆσθε, ἀλλ' ὥσπερ ἕκαστος τούτων ὑπὲρ τῶν ἰδίων 583
συμφερόντων καὶ ὑπὲρ τούτου σπουδάσεται, οὕτως ὑμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων καὶ ἐμοῦ τοῦ ἐφ' ὑμᾶς καταπεφευγότος σπουδάσατε, καὶ τηρήσατε τὴν γνώμην
4 ταύτην ἐφ' ἧς νῦν ἐστέ. καὶ γὰρ εἰ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τόθ' ὅτε ἦν ἡ προβολή, τὰ πεπραγμένα ὁ δῆμος ἀκύρους ἀπεχειροτόνησε Μειδίᾳ, ὑπ ἂν ὁμοίως ἦν δεινόν· καὶ γὰρ μὴ γεγενῆσθαι, καὶ μὴ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα ταῦτ' εἶναι, καὶ πολλὰ ἂν εἴχέ τις αὐτὸν παραμυθήσασθαι. νῦν δὲ τοῦτο καὶ πάντων ἂν μοι δεινότατον
5 συμβαίη, εἰ παρ' αὐτὰ μὲν τἀδικήματα ὕστως ὀργίλως καὶ πικρῶς καὶ χαλεπῶς ἅπαντες ἔχοντες ἐφαίνεσθε, ὥστε Νεοπτολέμῳ καὶ Μνησαρχίδῃ καὶ Φιλιππίδου καί τινων τῶν σφόδρα τούτων πλησίον δεομένων καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν ἐβοᾶτε μὴ ἀφεῖναι, καὶ προσελθόντος μοι Βλεπαίου τοῦ τραπεζίτου ταλαῦτ' ἀνεκράγετε, ὡς, τοῦτ' ἐκεῖνο, χρήματά
6 μου ληψομένου, ὥστε μοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φοβηθέντα τὸν ὑμέτερον θόρυβον θοιμάτιον προέσθαι καὶ μικροῦ γυμνὸν ἐν τῷ χιονίσκῳ γενέσθαι, φεύγοντα ἐκεῖνον ἅλλοντά μοι, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπαντῶντες „ὅπως ἐπέξει τῷ μιαρῷ καὶ μὴ διαλύσει· θεάσονταί σε τί ποιήσεις Ἀθη-

v. 2. ἡμετέρας *tv.* 3. προεῖντ' corr *v.* 213, 3. μὲν] μὴν *r.*
4. ἕκαστοι pr Σ. ἰδίων F, ἰδίων *ktv.* 6. αὐτῶν om pr *T.*
214, 1. ἧς] οἷς *r.* 2. προβολή] βουλὴ *v.* 215, 1. μὲν om *Π ΣΤΩrs.* 2. ἔχοντες πάντες *rs.* φαίνεσθε Σ, πάντες ἐφαίνεσθε *k.*
3. τινων F, τινες *ΠΣΤΩt*, ὧν ἄλλοι *rs.* 4. πλουσίων τούτων *ΠΤΩ.* δεομένου corr Σ. 5. βλεπταίου *k.* 6. ἀπανεκράγετε *k.* ἐκεῖνο Σ. 216, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om *krs.*
5. ἐκ. δ' ἅλλοντα *ΠΣΤΩkrs.* 4. ἐπίξῃ *kr*, ἐπιξῇ *Tt*, ἐπίζῃ *s.*
5. μὴ om *kt.* διαλύσει *ΠΤkt*: διαλύσῃ *ς.*

ναίοις" τοιαῦτα λέγοντες ἐπειδὴ δὲ κεχειροτόνηται μὲν ὕβρις τὸ πρᾶγμα εἶναι, ἐν ἰσῳ δ' οἱ ταῦτα πρίναντες πα-
θεζόμενοι διέγνωσαν, διέμεινα δὲ ἐγὼ καὶ ὁ πρᾶδωκα ὕθ'
217 ὑμᾶς οὔτ' ἐμαυτόν, ἐγνωκὼς ἀπαψηφιεῖσθε ὑμεῖς μη-
δαμῶς· πάντα γὰρ νὰ αἴσχιστ' ἐνεστιν "ἐν τῷ πράγματι. 381
εἰμὶ δ' οὐ πέπων ὑμῖν ἄδρος (πῶς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι;) πρίνων ἄνθρωπον καὶ δεσπότην καὶ ὄντα βίαιον
καὶ ὑβριστήν, ἡμαρτημότα ἀναλγῶς ἐν πανηγύρει, μάρ-
τυρας τῆς ὕβρεως τῆς αὐτῷ πεποιημένου ὁ μόνον ὑμᾶς
ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας ἅπαντας τῶν Ἑλλήνων. ἦσ-
αν δ' ἔθη μοι τὰ πεπραγμένα αὐτῷ. τί οὖν; ὑμῖν κατα-
218 χειροτονήσας παρέδωκεν. οὐ τοίνυν οἷόν τε ἀφανῆ τὴν
γνῶσιν ὑμᾶς γενέσθαι, οὐδὲ λαθεῖν, οὐδ' ἀνεξέταστον εἶναι
τί ποθ' ὡς ὑμᾶς τὸ χρήγμασιν ἐλθόντας ἔγνωτε· ἀλλ'
ἐὰν μὲν πολάσητε, δόξετε σώφρονες εἶναι καὶ πολλοὶ πα-
γαθοὶ καὶ μισοπόνηροι, ἂν δ' ἀφῆτε, ἄλλο τινὸς ἡσᾶ-
σθαι. ἐ γὰρ ἐκ πολιτικῆς αἰτίας, οὐδ' ὥσπερ Ἀριστοφῶν
ἀποδὺς τὰς ςεφάνας ἔλυσα τὴν προβολήν, ἀλλ' ἐξ ὕβρεως
καὶ ἐκ τοῦ μηδὲν ἂν ὧν πεποίημαι ἀπαλῦσαι. δύνασθαι
πρίνοντι. πότερ' ἂν τάττ γεναμένην πρόπτωσιν [ἢ] αὐθις
ἢ πανὶ πολάσαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι πᾶν· πανὶ γὰρ ἡ πρί-
σις, καὶ τἀδικήματα πάνθ' ἁρ' οἷς πρίνουσι πανά.
219 Ἔτι δὲ νὺν ἀκὲ ἔνυπνον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μόνον
ὄπος ὐδ' ὕβριζε τῇ διανοίᾳ τότε, ποιῶν οἷα ἐπῃνει, ἀλλ'
ἅπαντας, ὅσους περ ἂν οἴηται τις ἦνον ἐμοῦ δύνασθαι
δίκην ὑπὲρ αὐτῶν λαβεῖν. εἰ δὲ μὴ πάντες ἐπαίεσθε μη-
δὲ πάντες ἐπηρεάζεσθε χορηγοῦντες ἵππα δήπε τῷδ', ὃν
ὐδ' ἐχορήγειθ' ἅμα πάντες, οὐδὲ δύναιτ' ἂν ποθ' ὑμᾶς

v. 1. ἐπεὶ r. δὲ om ΠΣΤΩkrty. 2. κρίνοντες krs.
3. ἐγὼ ΠΣΤ: ceteri κἀγώ. 217, 2. γὰρ — κρίνων] γὰρ ὅστις —
κρίνω γρ Σ et mg F. 4. καὶ ante ὄντα om t. 7. ἐπαθημένους
krsv. πάντας krs. 218, 2. εἶναι om Ω. 4. κἀγαθοὶ ΠΩr:
καὶ ἀγαθοὶ ς. 5. ἡσᾶσθαι t, ἠσάσθε Fkrs, ἤσησθε ΠΣΤΩ.
8. καὶ om ΠΣΤΩkrs. ὃν ἂν ς. 9. πότερ' ΠΣΤΩ: ceteri
πότερον. ἢν om krs. αὐθις] εὐθὺς mg Ω. 11. οἷς νυν ηι.
ΠΣΤΩ et γρ F. 219, 1. δ' om Ω. 2. οἷα] ἃ krs. ἀλλὰ
πάντας ΠΤΩkrs. 6. χορηγεῖθ' Π: ποθ'] οὐδέποθ' Ftv.

220 ἅμα πάντας μιᾷ χειρὶ οὐδεὶς προπηλακίσαι. ἀλλ' ὅταν εἷς
ὁ παθὼν μὴ λάβῃ δίκην, τόθ' ἕκαστον αὐτὸν χρὴ προσ-
δοκᾷν τὸν πρῶτον μετὰ ταῦτ' ἀδικησόμενον γενήσεσθαι, 585
καὶ μὴ παρορᾷν τὰ τοιαῦτα, μηδ' ἐφ' ἑαυτὸν ἐλθεῖν πε-
ριμένειν, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι. μισεῖ Μειδίας
ἴσως ἐμέ, ὑμῶν δέ γε ἕκαστον ἄλλος τις. ἆρ' οὖν συγχω-
ρήσαιτ' ἂν τοῦτον, ὅστις ἐστὶν ἕκαστος ὁ μισῶν, κύριον γενέ-
σθαι τοῦ ταῦθ', ἅπερ οὗτος ἐμέ, ὑμῶν ἕκαστον ποιῆσαι;
ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. μὴ τοίνυν μηδ' ἐμὲ ὦ ἄνδρες Ἀθη-
221 ναῖοι προῆσθε τούτῳ. ὁρᾶτε δέ. αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπει-
δὰν ἀναστῇ τὸ δικαστήριον, εἷς ἕκαστος ὑμῶν, ὁ μὲν θᾶτ-
τον ἴσως ὁ δὲ σχολαίτερον, οἴκαδ' ἄπεισιν οὐδέν γε φρον-
τίζων οὐδὲ μεταστρεφόμενος οὐδὲ φοβούμενος, οὔτ' εἰ φίλος
οὔτ' εἰ μὴ φίλος αὑτῷ συντεύξεταί τις, οὐδέ γε εἰ μέγας
ἢ μικρός, οὐδ' εἰ ἰσχυρὸς ἢ ἀσθενής, οὐδὲ τῶν τοιούτων
οὐδέν. τί δή ποτε; ὅτι τῇ ψυχῇ τοῦτ' οἶδε καὶ θαῤῥεῖ καὶ
πεπίστευκε τῇ πολιτείᾳ, μηδένα αὐτὸν ἕλξειν μηδ' ὑβριεῖν
222 μηδὲ τυπτήσειν. εἶτ' ἐφ' ᾗ ἀδείᾳ αὐτοὶ πορεύεσθε, ταύ-
την οὐ βεβαιώσαντες ἐμοὶ βαδιεῖσθε; καὶ τίνι χρή με λο-
γισμῷ περιεῖναι ταῦτα παθόντα, εἰ περιόψεσθέ με νῦν
ὑμεῖς; θάῤῥει νὴ Δία, φήσειέ τις ἄν· οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲν
ὑβρισθήσῃ. ἐὰν δέ, τότ' ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες; μηδα-
μῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ προδῶτε μήτ' ἐμὲ μήθ'
223 ὑμᾶς αὐτοὺς μήτε τοὺς νόμους. καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο εἰ θέ-

220, 1. ἅμα πάντας] ἅπαντας ΠΣΥΩ. οὐδεὶς post ὑμᾶς ponunt krs. 2. τόθ'] τοῦθ' ΥΩ. αὐτῶν v. 3. ἀδικηθησόμενον Fkrs. 7. τουτον F. ἕκαστον Reiskius, om k. γίγνεσθαι ΠΣΥΩkrs. 8. ἕκαστον ὑμῶν kr. 9. μὴ] καὶ Ω. 221, 1. πρόεσθε Fkr. δέ om ΠΣΥΩ. 3. σχολαιότερον rv. γε om ΠΥΩ. 5. οὔτ' εἰ μὴ φίλος] οὔτ' εἰ μηδὲν tv, om F. συντεύξεται t. εἰ] ἢ Σkr. 6. οὐδ' εἰ] ἢ εἰ Π, ἢ FΣΥΩtv, οὐδ' krs. 8. αὐτὸν om Σ. ἕλξειν] ἐλπίσειν Π. ὑβρίσειν ks. 222, 1. ᾗ ἀδείᾳ Reiskius: libri ἣν ἄδειαν. ταύτην om ΠΥΩ. 2. καὶ om Ω. χρή — παθόντα] με χρὴ λογ. ταῦτα παθόντα περιεῖναι γρ. Σ. 3. περιεῖναι om krs. παθόντα εἰ ΠΣΥΩ, παθόντα ζῆν εἰ F, παθόντα καὶ ζῆν εἰ ceteri. εἴπερ ὄψεσθε rv. 4. ὑμεῖς om F. θαῤῥεῖν Σ. 6. Ἀθηναῖοι] δικασταί Ω. μὴ προδῶτε ante ὦ ponunt krs.

λοιτε σκοπεῖν καὶ ζητεῖν, τῷ ποτ' εἰσὶν ὑμῶν οἱ ἀεὶ δικάζοντες ἰσχυροὶ καὶ κύριοι τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων, ἄν τε διακοσίους ἄν τε χιλίους ἄν θ' ὁπόσους ἂν ἡ πόλις καθίσῃ, ὅτε τῷ μεθ' ὅπλων εἶναι συντεταγμένοι μόνοι τῶν ἄλλων πολιτῶν εὕροιτ' ἄν, ὅτε τῷ τὰ σώματ' ἄρχειν ἔχειν καὶ μάλιστα ἰσχύειν [τοὺς δικάζοντας], "οὔτε τῷ τὴν ἡλι- 586
κίαν εἶναι νεώτατοι, ὅτε τῶν τοιούτων οὐδενί, ἀλλὰ τῷ
224τοὺς νόμους ἰσχύειν. ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς τίς ἐστιν; ἆρ' ἐάν τις ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ, προσδραμοῦνται καὶ παρέσονται βοηθοῦντες; οὐ γράμματα γὰρ γεγραμμένα ἐστί, καὶ οὐκ δύναιντ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι. τίς ἔν ἡ δύναμις αὐτῶν ἐστίν; ὑμεῖς ἐὰν βεβαιῶτε αὐτοὺς καὶ παρέχητε κυρίους ἀεὶ τῷ δεομένῳ. ἐκῶν οἱ νόμοι τε ὑμῖν εἰσὶν ἰσχυροὶ
225καὶ ὑμεῖς τοῖς νόμοις. δεῖ τοίνυν τούτοις βοηθεῖν ὁμοίως ὥσπερ ἂν αὐτῷ τις ἀδικουμένῳ, καὶ τὰ τῶν νόμων ἀδικήματα κοινὰ νομίζειν, ἐφ' ὅτε περ ἂν λαμβάνηται, καὶ μήτε λειτουργίας μήτ' ἔλεον μήτ' ἄνδρα μηδένα μήτε τέχνην μηδεμίαν εὑρῆσθαι μήτ' ἄλλο μηδέν, δι' ὅτε παραβάς τις τοὺς νόμους ἐκ δώσει δίκην.

226 Ὑμῶν οἱ θεώμενοι τοῖς Διονυσίοις εἰσιόντα εἰς τὸ θέατρον αὐτὸν ἐσυρίττετε καὶ ἐκλώζετε, καὶ πάντα ἃ μίσους ἐστὶ σημεῖα ἐποιεῖτε ἐκεῖν' ἀκηκοότες πω περὶ αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ. εἶτα πρὶν μὲν ἐλεγχθῆναι τὸ πρᾶγμα ὠργίζεσθε, πρὸκαλεῖσθε ἐπὶ τιμωρίαν τὸν παθόντα, ἐκροτεῖθ' ὅτε
227πρὐβαλόμην αὐτὸν ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δ' ἐξελήλεγκται, καὶ προκατέγνωκεν ὁ δῆμος τότε εἰς ἱερὸν καθεζόμενος, καὶ τἆλλα προσεξήτασται τὰ πεπραγμένα τῷ μιαρῷ τε-

v. 1. τῷ] τίνι τοι F, ὅτῳ tv. 2. πολιτεία krs. ἐὰν — ἐὰν — ἐὰν ΠΩkrs. 3. διακοσίους] πεντακοσίους rc k. ὁπόσους ἡ krs. 6. μάλα Ω. 7. τῷ τοῖς νόμοις ἰσχύειν FΠkrv, τῇ τῶν νόμων ἰσχὺ ΣΤΩ. 224, 4. δύναιτ' ΠΤΩtv. ἡ δύναμις αὐτῶν ΠΣΤΩ: ceteri αὐτῶν ἡ δύναμις. 5. κυρίους kr. 225, 3. μήτ' ἄλλο μηδὲν om Π, ante εὑρῆσθαι ponunt krs. 226, 2. καὶ ἐκλώζετε Harpocratio, καὶ ἐκκράγετε ΠΣΤΩ: ceteri om. καὶ πάντα — σημεῖα Π ΣΤΩ, ὥστε — ταῦτα Ftv: ὥστε — σημεῖα ταῦτα ceteri. 3. τὸ om s. 4. ὀργίζεσθε s. 227, 1. πρὐβαλλόμην Ωs. ἐξελήλεγμαι r. 3. προεξήτασται rt.

τῳ, καὶ δικάσοντες εἰλήχατε, καὶ πάντ' ἐστὶν ἐν ὑμῖν μιᾷ ψήφῳ διαπράξασθαι, νῦν ὀκνήσετε ἐμοὶ βοηθῆσαι, τῷ δήμῳ χαρίσασθαι, τοὺς ἄλλους σωφρονίσαι, μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας αὐτοὶ τὸ λοιπὸν διάγειν, παράδειγμα ποιήσαντες τοῦτον τοῖς ἄλλοις;

Πάντων οὖν εἵνεκα τῶν εἰρημένων, καὶ μάλιστα τοῦ 587
θεοῦ χάριν περὶ οὗ τὴν ἑορτὴν ἀσεβῶν οὗτος ἤλωκε, τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν θέμενοι ψῆφον τιμωρήσασθε τοῦτον.

22.

ΚΑΤΑ ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

ΑΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Δύο ἦσαν Ἀθήναις βουλαί, ἡ μὲν διηνεκής, ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ περί τε φόνων ἑκουσίων καὶ τραυμάτων καὶ τοιούτων τινῶν δικάζουσα, ἑτέρα δὲ ἡ τὰ πολιτικὰ πράττουσα· αὕτη δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἠμείβετο, ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν τῶν τὴν βουλευτικὴν ἡλικίαν ἀγόντων συνισταμένη. νόμος δὲ ἦν ἐπιτάττων τῇ βουλῇ ταύτῃ ποιεῖσθαι τριήρεις καινάς, ἐὰν δὲ μὴ ποιήσηται, κωλύων αὐτὴν αἰτεῖν παρὰ τοῦ δήμου δωρεάν. νῦν τοίνυν ἡ μὲν βουλὴ τὰς τριήρεις οὐκ ἐποιήσατο, Ἀνδροτίων δὲ γέγραφεν ἐν τῷ δήμῳ ψήφισμα στεφανῶσαι τὴν βουλήν. ἐπὶ τούτῳ παρανόμων κρίνεται, κατηγορούντων αὐτοῦ δύο ἐχθρῶν, Εὐκτήμονος καὶ Διοδώρου. καὶ προείρηκε μὲν ὁ Εὐκτήμων, δεύτερος δὲ ὁ Διόδωρος ἐπαγωνίζεται τούτῳ τῷ λόγῳ. φασὶ δὲ οἱ κατήγοροι πρῶτον μὲν ἀπροβούλευτον εἶναι τὸ ψήφισμα (νόμου γὰρ κελεύοντος μὴ πρότερον εἰς τὸν δῆμον ψήφισμα ἐκφέρειν, πρὶν ἐν τῇ βουλῇ δοκιμασθείη, τὸν Ἀνδροτίωνα παρὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀπροβούλευτον εἰσενεγκεῖν τὴν γνώμην), δεύτερον δὲ ὑπεναντίον ἐκείνῳ τῷ νόμῳ τῷ κελεύοντι μὴ ποιησαμένην τὴν βουλὴν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν δωρεάν· εἰ γὰρ αἰτεῖν οὐκ ἔξεστι, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ δοῦναι συγκεχώρηται. τούτους μὲν εἰς τὸ πρᾶγμα τοὺς νό- 588
μους παρέχονται δὲ καὶ κατὰ τοῦ προσώπου δύο, τὸν τῆς ἑταιρήσεως καὶ τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ, καὶ φασὶ τὸν Ἀνδροτίωνα κατὰ ἀμφοτέρους ἄτιμον εἶναι· καὶ γὰρ πεπορνεῦσθαι καὶ χρέος πατρῷον ὀφείλειν τῇ πόλει.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Διάφοροι παρ' Ἀθηναίοις ὑπῆρχον ἀρχαί, ὧν αἱ μὲν κληρωταί, αἱ δὲ χειροτονηταί, αἱ δὲ αἱρεταί. καὶ κληρωταὶ μὲν αἱ κατὰ κλῆρον γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν δικαστῶν, χειροτονηταὶ δὲ αἱ

v. 4. αὐτοὶ] αὐτοὺς tv, om. krr. 6. εἵνεκα ΠΣΥΩ: ceteri ἕνεκα. καὶ τὴν δικαίαν tv. ΤΠΟΘ. 2. τραυμ.] πραγμάτων Ttv. 6. κωλύειν Ttv. 9. κατηγορούντων αὐτοῦ — καὶ προείρηκε T: κατηγορούντων γὰρ αὐτοῦ — προείρηκε. 18. τοῦ add Ttv.

κατὰ χειροτονίαν τῷ δήμῳ γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν στρατηγῶν· αἱρεταὶ δὲ αἱ κατὰ αὔρεσιν, ὡς αἱ τῶν χορηγῶν. τούτων μία ἦν τῶν πληρωτῶν ἡ βουλὴ τῶν πεντακοσίων. τῶν πεντακοσίων δὲ εἴπομεν πρὸς ἀντιδιαιρολὴν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. εἰσὶ δὲ τούτων διαφοραὶ τρεῖς. καὶ πρώτη ἐστὶ τὸ τὴν τῶν πεντακοσίων τὰ δημόσια πράγματα διοικεῖν, τὴν δὲ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὰ φονικὰ μόνον. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι καὶ αὕτη δημόσια διῴκει, λέγομεν ὅτι, ἡνίκα μεγίστη ἀνάγκη ἐγίγνετο, τότε περὶ δημοσίων συνήγετο. δευτέρα διαφορά, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων ἀριθμῷ ὑποπίπτει ὡρισμένῳ, ἡ δὲ ἀορίστῳ. ὡς γὰρ τινες τῶν ῥητόρων λέγουσι, κατ' ἔτος οἱ ἐννέα ἄρχοντες αὐτῇ προσετίθεντο· ὡς δέ τινες, ὅτι οἱ ἐξ μόνον θεσμοθέται. ἦσαν γὰρ ἓξ θεσμοθέται, οἱ περὶ ἑταιρήσεως δικάζοντες· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς, εἷς ἐπώνυμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐπώνυμος ἀνομάζετο, δεύτερος ὁ βασιλεύς, ὁ τὰ τῶν ὀρφανῶν καὶ ἀσεβειῶν διοικῶν, τρίτος ὁ πολέμαρχος, ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιμελούμενος. οἱ δὲ θεσμοθέται ἐνιαυτὸν μόνον ἦρχον, πρὸ τῆς ἀρχῆς κρινόμενοι περὶ τῶ προλαβόντος παντὸς βίω· καὶ εἰ μὲν εὑρέθησαν ἐν πᾶσι δίκαιοι, ἦρχον τὸν ἐνιαυτόν. εἶτα πάλιν μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκρίνοντο, εἰ καλῶς ἐν αὐτῷ ἦρξαν· καὶ εἰ δικαίως ὤφθησαν ἄρξαντες, προσετίθεντο τῇ βουλῇ τῶν Ἀρειοπαγιτῶν (καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὑπέπιπτον ἀριθμῷ), εἰ δὲ μή, ἐξεβάλλοντο. τρίτη διαφορά, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων κατ' ἐνιαυτὸν διεδέχετο, ἡ δὲ τῶν Ἀρειοπαγιτῶν ἦν ἀδιάδοχος· εἰ μὴ γάρ τις ἥμαρτε μεγάλως, οὐκ ἐξεβάλλετο. ἐπειδὴ δὲ ὃ πρόκειται ἡμῖν περὶ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς ἀλλὰ περὶ τῶν πεντακοσίων, ἀναγκαῖον μαθεῖν ἡμᾶς πῶς ἦρχεν. ἰσέον ὅτι ἔκ ἐψήφιζον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς μῆνας κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον, ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν σεληνιακόν. κατὰ γὰρ τὸν ἡλιακὸν ἔχει ὁ ἐνιαυτὸς ἡμέρας τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε, ὥστε συμβαίνει ἔχειν τὸν μῆνα ἡμέρας τριάκοντα καὶ τρίτον. δεκάκις γὰρ τριάκοντα τριακόσια, δὶς τριάκοντα ἑξήκοντα· λοιπὰ πέντε. τὸ τρίτον τῶν δώδεκα τέσσαρα· λοιπὴ μία. δωδέκατον δὲ τῆς μιᾶς δώδεκα ἐστι. κατὰ δὲ τὸν σεληνιακὸν δρόμον ὁ ἐνιαυτὸς ἔχει τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας, ὥστε συμβαίνει τὸν μῆνα ἔχειν ἡμέρας εἰκοσιεννέα ἥμισυ. δεκάκις γὰρ εἴκοσι διακόσια, δὶς εἴκοσι τεσσαράκοντα, δεκάκις ἐννέα ἐνενήκοντα, δὶς ἐννέα δεκακτώ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν δώδεκα ἓξ. ὥστε ὁμοῦ εἶσαι ἡμέρας τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας, ὑπολείπεσθαι δὲ κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον ἡμέρας ἕνδεκα, ἃς Ἀθηναῖοι κατὰ τριετείαν συνάγοντες ἐποίουν τὸν ἔμβολιμον μῆνα τριάκοντα τριῶν ἡμερῶν. ἔχει γὰρ ὁ ἐνιαυτὸς κατὰ τὸν σεληνιακὸν δρόμον τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας ἡμέρας. καὶ τὰς μὲν δύο ἡμέρας ἐκάλουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀρχαιρεσίας· ἐν αἷς ἄναρχος ἦ ἡ Ἀττικὴ ἦν. ἐν ταύταις προσβάλλοντο τοὺς ἄρχοντας. ἦρχον δὲ οἱ πεντακόσιοι τὰς τριακοσίας πεντήκοντα ἡμέρας. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν καὶ

δυσχερῶς ἤνυον τὰ πράγματα, διεῖλον ἑαυτοὺς εἰς δέκα μερίδας κατὰ τὰς φυλάς, ἀνὰ πεντήκοντα· τοσούτους γὰρ ἑκάστη φυλὴ προεβάλλετο. ὥστε συνέβαινε τοὺς πεντήκοντα ἄρχειν τῶν ἄλλων ἀνὰ τριάκοντα πέντε ἡμέρας. αὗται γὰρ αἱ τριάκοντα πέντε ἡμέραι εἰσὶ τὸ δωδέκατον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ· δεκάκις γὰρ τριάκοντα τριακόσια, πεντάκις δέκα πεντήκοντα. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν οἱ πεντήκοντα πολλοὶ ἦσαν εἰς τὸ ἄρχειν ἅμα, οἱ δέκα κατὰ κλῆρον μιᾶς ἡμέρας τῶν ἑπτά, ὁμοίως δὲ ἕκαστος τῶν ἄλλων ἀπὸ κλήρου ἦρχε τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, ἄχρις οὗ πληρωθῶσιν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι. καὶ συνέβαινε τοῖς ἄρχουσι τρεῖς μὴ ἄρχειν. ἕκαστος δὲ ἄρχων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο ἐπιστάτης. διὰ τί δὲ μίαν μόνην ἦρχεν; ἐπειδὴ αὐτὸς τὰς κλεῖς τῆς ἀκροπόλεως ἐπιστεύετο καὶ πάντα τὰ χρήματα τῆς πόλεως· ἵν' οὖν μὴ ἐρασθῇ τυραννίδος, διὰ τοῦτο μίαν ἡμέραν ἐποίουν αὐτὸν ἄρξαι. ἰστέον δ' ὅτι οἱ μὲν πεντήκοντα ἐκαλοῦντο πρυτάνεις, οἱ δὲ δέκα πρόεδροι, ὁ δὲ εἷς ἐπιστάτης. μετιτέον δὲ ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ προκειμένου λόγου.

Ἔθος ἦν τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων λαμβάνουσαν χρήματα ἀπὸ τοῦ δήμου καινὰς τριήρεις ποιεῖν. νόμος δὲ ἦν τὴν βουλὴν τὴν δόξασαν τῷ δήμῳ καλῶς βεβουλευκέναι ἐπιστεφανοῦσθαι. αὕτη οὖν ἡ βουλή, περὶ ἧς ὁ 591
λόγος, λαβοῦσα τὰ χρήματα ἐκ τοῦ δήμου τὰς τριήρεις οὐκ ἐποίησεν, ἐδόκει δ' εἰς τὰ ἄλλα πάντα καλῶς βεβουλευκέναι. ὁ γοῦν Ἀνδροτίων ὁ ῥήτωρ, προστάτης ὢν ταύτης τῆς βουλῆς, ἔγραφε ψήφισμα στεφανωθῆναι τὴν βουλήν. τούτου ἐλάβοντο τοῦ ψηφίσματος ὡς παρανόμως γραφέντος Εὐκτήμων καὶ Διόδωρος, ἐχθροὶ ὄντες τοῦ Ἀνδροτίωνος. ἔστιν οὖν ἡ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος, ἐπίσκεψις μέλλοντος χρόνου, εἰ δεῖ τόδε ποιῆσαι ἢ εἰ δεῖ τόδε δοῦναι ἢ μή. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὴν στάσιν τοῦ λόγου συμβάλλεται ὑμῖν τὸ μαθεῖν τὰς δικαιολογίας, φέρε πρῶτον τὰς τῶν κατηγόρων ἐξετάσωμεν. Εὐκτήμων οὖν καὶ Διόδωρος ἐπιλαμβάνονται κατὰ τέσσαρας νόμους τοῦ ψηφίσματος, ὧν πρῶτός ἐστιν ἀπροβούλευτον ψήφισμα μὴ εἰσιέναι ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ γὰρ πολὺς ἦν ὁ δῆμος καὶ πολλάκις παρεκρούετο, μὴ νοῶν εἰ ἔχει ἐμφωλεύουσαν κακουργίαν, πρῶτον παρεπέμπετο εἰς τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων, καὶ αὕτη ἠρεύνα εἰ ἔχει βλάβην τινὰ ἢ κακουργίαν, καὶ οὕτως εἰσήγετο εἰς τὸν δῆμον. ἔδει οὖν αὐτὸν πρῶτον εἰσενέγκαι τὸ ψήφισμα εἰς τὴν βουλήν. οὐκ εἰσήνεγκε δέ, ἐπειδὴ νεωστὶ ἄρξασα ἦν ἡ βουλή, καὶ ἐφοβεῖτο μὴ διαφωνηθῇ· ἕκαστος γὰρ τὸν πρὸ αὐτοῦ θέλει δεῖξαι κακῶς πράξαντα. δεύτερος νόμος, τὴν βουλὴν τὴν ποιήσασαν τὰς τριήρεις αἰτεῖν τὴν δωρεάν. τρίτος νόμος, τὸν ἡταιρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι· Ἀνδροτίων ἄρα, ὃς ἡταίρηκεν, οὐκ ὤφειλε πολιτεύεσθαι. τέταρτος νόμος, τὸν ἐποφείλοντα τῷ δημοσίῳ μὴ πολιτεύεσθαι· σὺ δέ, ὦ Ἀνδροτίων ὀφείλεις· οὐκ ἄρα δεῖ σε πολιτεύεσθαι. εἴ- 592
πωμεν δὲ καὶ τὰς τοῦ φεύγοντος δικαιολογίας. ὁ τοίνυν Ἀνδροτίων πρὸς τὸν πρῶτον νόμον ἔθει ἀγωνίζεται· λέγει γὰρ ὅτι ἔθος ἐκράτησεν ἀπρο-

βούλεσθαι ψήφισμα ἐπαγγεῖλαι ἐν τῷ δήμῳ. πρὸς δὲ τὸν δεύτερον ἀντιγραφικῆς· παραφέρει γὰρ καὶ οὗτος ἕτερον νόμον λέγοντα τὴν βουλὴν, ἐὰν δόξῃ καλῶς βεβουλεῦσθαι ἐν τῷ δήμῳ, στεφανοῦσθαι. πρὸς δὲ τὰς ἄλλας δύο παραγραφικῶς ἀγωνίζεται, λέγων ὅτι ἄρτι, ἂν ἄρα, ἐπιτίμια κρίνεσθαι περὶ αὐτῶν.

Τινὲς δ' ἐπιχείρησαν τοῦτον τὸν λόγον εἰς φάσιν ἀντιγραφῆς παραγραφικὴν τὴν πρὸς ἀντινομίαν, λέγοντες ὅτι „ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα δύο νόμοι μάχονται ἀλλήλοις ἐκ περιφάσεως, ὧν ὁ εἷς παραβέβηκεν, ἐὰν τὸ πρυτανεῖον τὸν ἱερέα." ἀλλὰ λέγομεν ὅτι ἐν τῇ προγραφικῇ τῇ πρὸς ἀντινομίαν ἀμφότεροι παραβαίνεται, ἀλλὰ σκοπεῖν ποῖον δεῖ παραβαθῆναι διὰ τὸ παρόντι λόγῳ ἐξ ὧτινος ὁ εἷς γὰρ τῶν νόμων παραβέβηκεν, ὁ λέγων τὴν βουλὴν τὴν μὴ κοινήσασαν τὰς χρήσεις μὴ αἰτεῖν ἀναγράψαι. τοῦτο δὲ ἀκόλουθον προγραφικῇ τῇ πρὸς ἀντινομίαν, ἀλλὰ μόνῃς ἀντιγραφικῇ.

Ἔχειν δὲ ὅτι, ἡνίκα δύο εἰσὶ κατήγοροι, ὧν ὁ μὲν εἷς ναύκληρος ὁ δὲ ἕτερος πρεσβύτερος, ὅτερος λαμβάνει τὴν πρωτολογίαν κατὰ τιμήν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα ὁ Εὐκτήμων ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν ὡς πρεσβύτερος· καὶ εἶπε τὰ προοίμια καὶ τὴν κατάστασιν καὶ μέρος τι τῶν ἀγώνων. ὁ δὲ Ἀνδροτίωνος ἰδιώτης ὢν ἔλαβεν ἀπὸ τῆς Δημοσθένους τὸν παρόντα λόγον· καὶ ἔστι δευτερολογία, ἔχει δὲ ἃ παρέλιπεν ὁ Εὐκτήμων.

Ὅστερ Εὐκτήμων, ὦ ἄνδρες δικασταί, παθὼν ὑπ' Ἀν- 593
δροτίωνος καλῶς ἅμα τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἴεται δεῖν καὶ ἐμὴν οὖσαν αὐτοῦ λαβεῖν, τοῦτο, μὰ τὼ παρόντε, παρασκευάσει ποιεῖν, ἐὰν ἄρα υἱός τε ὦ. συμβέβηκε δὲ πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους Εὐκτήμονος ὑβρισμένα ἐλάττω ταῦτ' εἶναι τῶν ἐμοὶ γεγενημένων δι' Ἀνδροτίωνος πραγμάτων. οὗτος μέν γε εἰς χρήματα καὶ τὸ παρ' ὑμῶν ἀδίκως ἐπιτρέπειν ἐπεβουλεύθη· ἐμὲ δὲ οὐδ' ἂν ἐλέγχειν τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς, εἰ τὰ πανταπασιν ἀσεβήματα ὑπὸ τούτου παρ' ὑμῖν ἐπιστεύθη. αἰτιασάμενος γάρ με ἃ καὶ λέγειν ἂν ὀκνήσειέ τις, εἰ μὴ τύχοι προσόμοιος ὢν τούτῳ, τὸν πατέρα ὡς ἀπέκτονα ἐγὼ τὸν ἐμαυτῆς, καὶ κατασκευάσας ἀσεβείας γραφὴν ἐν ἐμὲ ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεῖόν μου, γράψας ἀσεβεῖν ἐμοὶ συνίστατο εἰς ταὐτὰ ὡς πεποιηκότι

§ 1, 1. δικασταί om. k. 2, τε om. Ω. οἴεται] ᾤετο k.
4. πολλὰ om. t. καὶ ante παρὰ om. s. 5. ἐπιτήμωνος k.
7. γε] γὰρ ΥΠs et γρ F. 2, 2. τούτῳ r. 3. καὶ om Ω.
8. ταυτὸ ΒΣΤΔΦc

ταῦτα, εἰς ἀγῶνα κατέστησεν, ὃν εἰ συνέβη τότε ἁλῶναι, τίς ἂν ἀθλιώτερα ἐμοῦ πεπονθὼς ἦν ὑπὸ τούτου; τίς γὰρ ἂν ἢ φίλος ἢ ξένος εἰς ταὐτό ποτ' ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐμοί; τίς δ' ἂν εἴασε πόλις που παρ' ἑαυτῇ γενέσθαι τὸν τοιοῦ-
3 τον ἀσέβημα δοκοῦντα εἰργάσθαι; οὐκ ἔστιν οὐδεμία. ἐγὼ τοίνυν ταῦτα μὲν οὐ παρὰ μικρὸν ἀγωνιζόμενος παρ' ὑμῖν ἀπελυσάμην, ἀλλ' ὥστε τὸ πέμπτον μέρος μὴ λαβεῖν 594
τοῦτον τῶν ψήφων· τουτονὶ δὲ μεθ' ὑμῶν πειράσομαι καὶ νῦν καὶ τὸν ἄλλον ἅπαντα ἀμύνεσθαι χρόνον. καὶ περὶ μὲν τῶν ἰδίων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν ἐάσω· περὶ δ' ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον νυνὶ καὶ περὶ ὧν οὗτος δημοσίᾳ πεπολιτευμένος οὐκ ὀλίγα ὑμᾶς ἔβλαψεν, ἅ μοι παραλιπεῖν Εὐκτήμων ἐδόκει, βέλτιον δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ταῦτα διεξελ-
4 θεῖν ἐν βραχέσι πειράσομαι. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν ἑώρων τινὰ ἁπλῆν τούτῳ περὶ ὧν φεύγει πρὸς ὑμᾶς οὖσαν ἀπολογίαν, οὐκ ἂν ἐποιούμην περὶ αὐτῶν μνείαν οὐδεμίαν. νῦν δ' οἶδα σαφῶς ὅτι οὗτος ἁπλοῦν μὲν οὐδὲ δίκαιον οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ἐξαπατᾷν δ' ὑμᾶς πειράσεται πλάττων καὶ παράγων πρὸς ἕκαστα τούτων κακούργους λόγους. ἔστι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τεχνίτης τοῦ λέγειν, καὶ πάντα τὸν βίον ἐσχόλακεν ἐνὶ τούτῳ. ὑπὲρ οὖν τοῦ μὴ παρακρουσθέντας ὑμᾶς ἐναντία μὲν τοῖς ὀμωμοσμένοις πεισθῆναι ψηφίσασθαι, ἀφεῖναι δὲ τοῦτον ὃν ὑμῖν πολλῶν ἕνεκα ἄξιον κολάσαι, προσέχετε τὸν νοῦν οἷς ἐρῶ, ἵν' ἀκούσαντες ἐμοῦ πρὸς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τούτου ῥηθησομένων ἔχηθ' ὑπολαμβάνειν ἃ δεῖ.

5 Ἔστι γὰρ εἷς μὲν ὃν οἴεται τεχνικῶς ἔχειν αὐτῷ λόγος περὶ τοῦ ἀπροβουλεύτου. νόμος ἐστί, φησίν, ἐὰν ἀξίως

v. 1. ταυτὰ Σ, πάντα k. 3. ἂν om k. 4. που om k. τοιοῦτο ΥΩkrs, τὸ τοιοῦτο FΣ. 3, 3. μὴ] οὐ k. μεταλαβεῖν kr. 4. τοῦτον F, τούτους ου; τούτους Ωkr. τοῦτον FΣΥΩsv. πειράσομαι ante μεθ' ponit k. 5 χρόνον ἀμύνεσθαι tv.

4, 2. πρὸς ὑμᾶς οὖσαν] προσοῦσαν k. 3. αὐτῶν r: αὐτῆς ceteri. 4. οὕτως k. 5. πλήττων r. 8. ἐνὶ Reiskius: libri ἐν. 9. ὀμωσμένοις ΥΩs. 10. εἵνεκα F. 12. ἕκαστα k. ἔχοιθ' r. ἔχοιτε s. 5, 1. ὃν] ὧν Reiskius.

ἡ βελὴ δοκῇ βουλεῦσαι δωρεᾶς, δεδόναι τὸν δῆμον τὴν δωρεὰν αὐτῇ. ταῦτ' ἐπήρετο, φησίν, ὁ ἐπιστάτης, διεχειροτόνησεν ὁ δῆμος, ἔδοξεν. ὦδε δεῖ, φησί, προβουλεύματος ἐνταῦθα· κατὰ γὰρ νόμον ἦν τὰ γινόμενα. ἐγὼ δ' αὐτὸ τοὐναντίον οἶμαι, νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν συνδόξειν, περὶ τούτων τὰ προβουλεύματα ἐνφέρειν μόνων, περὶ ὧν κελεύσειν οἱ νόμοι, ἐπεὶ περὶ ὧν γε μὴ κεῖνται νόμοι, ὧδὲ γράφειν τὴν ἀρχὴν προσήκει ὧδὲ ἓν δήπου. φήσει τοίνυν τοῦτον ἁπάσας τὸν τρόπον εἰληφέναι τὰς βουλάς, ὅσαι πώποτ' ἔχουσι παρ' ὑμῶν δωρεάν, καὶ ὠδεμιᾷ γεγενῆσθαι προβέλευμα πώποτε. ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν ὑχὶ λέγειν αὐτὸν ἀληθῆ, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς· ὃ μὴν ἀλλ' εἰ τοῦτο τοιοῦτ' ἐστὶ τὰ μάλιστα, ὁ νόμος δὲ λέγει τἀναντία, οὐχ ὅτι πολλάκις ἡμάρτηται δήπου πρότερον, διὰ τοῦτ' ἐπεξαμαρτητέον ἐστὶ καὶ νῦν, ἀλλὰ τἀναντίον ἀρκτέον, ὡς ὁ νόμος κελεύει, τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ἀναγκάζειν ἀπὸ σοῦ πρώτου. σὺ δὴ μὴ λέγε ὡς γέγονε τοῦτο πολλάκις, ἀλλ' ὡς ὅτου προσήκει γίγνεσθαι. ὃ γὰρ εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ' ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ' ἀποφύγοις ἂν δικαίως, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἁλίσκοιο· ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων προήλω, σὺ τάδ' ὑπ' ἂν ἔγραψας, ὅτου, ἂν σὺ νῦν δίκην δῷς, ἄλλος οὐ γράψει.

8 Περὶ τοίνυν τοῦ νόμου τοῦ διαῤῥήδην ὑπ' ἐόντος ἐξεῖναι μὴ ποιησαμένῃ τῇ βελῇ τὰς τριήρεις αἰτῆσαι τὴν δωρεάν, ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι τὴν ἀπολογίαν ἣν ποιήσεται, καὶ θεωρῆσαι τὴν ἀναίδειαν τῷ τρόπῳ δι' ὧν ἐγχειρεῖ λέγειν. ὁ νόμος, φησίν, ὑπ ἀᾷ τὴν βελὴν αἰτῆσαι τὴν δωρεάν, ἐὰν

v. 2. αὐτὴν *TΩs*. 4. γὰρ τὸν νόμον *krs*. 5. αὐτὸ] αὖ *kr*. οἶμαι *FTΩktv* et corr *r*: οἴομαι *s*. 7. γε om *TΩs*, ante ὧν ponunt *k*. 6, 1. προσῆκεν *kr*. 2. ἅπασας ante τοῦτον ponunt *Ftv*, post τρόπον *k*. ὅσοι *t*. 4. δ'] γὰρ *r*. οἶμαι *Σ*. 5. ἀλήθειαν *r*, ἀλήθειαν *FΣTΩstv*. τοιοῦτον *kr*. 7, 2. δὴ] δὲ *s* cum Gellio 10, 19, δὲ δὴ *r*. τοῦτο — ὡς οὕτω προσήκει] οὕτω — ὡς προσήκει Gellius. 3. μὴ om pr *k*. 4. ἀποφεύγοις *t*, ἀποφύγοις *ΣTΩ*. 7. δίκην νῦν τί δίκην δῷς] ἄλῳς Gellius. cf. 23, 117.

μὴ ποιήσηται τὰς τριήρεις· ὁμολογῶ. δεῖναι δέ γε ἁδαμοῦ, φησί, κωλύει τὸν δῆμον. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἔδωκ' αἰτήσῃ, παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα· εἰ δὲ μὴ πεποίημαι μνείαν περὶ τῶν νεῶν ἐν ὅλῳ τῷ ψηφίσματι, ἀλλ' ὅτερ ἄττα λέγω δι' ἃ τὴν βελτὴν ξεφανῶ, "πῶς παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα; 596

9 ἔξι δὲ πρὸς ταῦτ' ἀ χαλεπὸν τὰ δίκαια ὑμῖν ἀντειπεῖν, ὅτι πρῶτον μὲν οἱ προεδρεύοντες τῆς βουλῆς καὶ ὁ ταῦτ' ἐπιψηφίζων ἀποστάτης ἠρώτων καὶ διαχειροτονίαν ἐδίδοσαν, ὅτῳ δοκεῖ δωρεᾶς ἀξίως ἡ βουλὴ βεβουλευκέναι καὶ ὅτῳ μή· καίτοι τάς γε μὴ αἰτοῦντας μηδὲ λαβεῖν ἀξιοῦν-

10 τας τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπερωτᾶν προσῆκεν. πρὸς τοίνυν τούτοις, ἔξεστι δὲ Μειδίᾳ κατηγοροῦντος τῆς βουλῆς καὶ ἄλλων τινῶν, ἀναπηδῶντες οἱ βεβουλευταὶ ἐδέοντο μὴ σφᾶς ἀφελέσθαι τὴν δωρεάν. καὶ ταῦτα ἀ παρ' ἐμοῦ δεῖ πυθέσθαι τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς, ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες ἴσε ἐν τῷ δήμῳ γενόμενα. ὥσθ' ὅταν μὲν μὴ φῇ τὴν βουλὴν αἰτεῖν, ταῦθ' ὑπολαμβάνετε· ὅτι δὲ οὐδὲ τὸν δῆμον ἐᾷ διδόναι

11 μὴ ποιησαμένην τὰς ναῦς ὁ νόμος, καὶ τοῦτ' ἐπιδείξω. διὰ ταῦτα γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον ὁ νόμος, μὴ ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μὴ ποιησαμένῃ τὰς τριήρεις αἰτῆσαι τὴν δωρεάν, ἵνα μηδὲ πεισθῆναι μηδ' ἐξαπατηθῆναι γένοιτ' ἐπὶ τῷ δήμῳ. ἃ γὰρ ᾤετο δεῖν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων δυνάμει τὸ πρᾶγμα κατοκῆσαι, ἀλλ' ὃ δίκαιον ἦν εὑρεῖν ἅμα καὶ συμφέρον τῷ δήμῳ, νόμῳ τετάχθαι. τὰς τριήρεις ἃ πεποίηκαν; μὴ τοίνυν αἰτεῖ τὴν δωρεάν. ὅπως δ' αἰτεῖν οὐκ ἐᾷ, πῶς ἀ σφόδρα γε δεῖναι κωλύει;

12 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο ἐξετάσαι, τί δή ποτε, ἂν τἆλλα πάντα ἡ βουλὴ καλῶς βουλεύσῃ καὶ μηδεὶς ἔχῃ μηδὲν ἐγκαλέσαι, τὰς δὲ τριήρεις μὴ ποιήσηται,

v. l. γε om FΣTtv. φησὶν ἁδαμῆ t. 2. κωλύειν ΣΤΥltv. δ'] malim ἢν. 3. δὲ] δὴ FΣΤΥlrstv. 9, 3. ἐπιστάτης] ἐπὶ ταύτης Ω. 5. ἀξιοῦντας λαβεῖν Ftv. 10, 1. προσῆκεν k, προσῆκεν οὐδὲ ἐν δήπου Σ. 5. ἴστε τὰ ἐν Fkr. 11, 1. ποιησαμένους FTrstv. 10. γε δοῦναι ΣΤΥlrs: δοῦναί γε ς. 12, 3. μὴ] οἱ Ω.

τὴν δωρεὰν οὐκ ἔξεστιν αἰτῆσαι; εὑρήσετε γὰρ τοῦτο τὸ 597
ἰσχυρὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου κείμενον. οἶμαι γὰρ ἂν μηδένα
ἀντειπεῖν, ὡς οὐχ, ὅσα πώποτε τῇ πόλει γέγονεν ἢ νῦν
ἔστιν ἀγαθὰ ἢ θάτερα, ἵνα μηδὲν εἴπω φλαῦρον, ἐκ τῆς
13 τῶν τριήρων τὰ μὲν κτήσεως τὰ δ' ἀπουσίας γέγονεν. οἷον
πολλὰ μὲν ἄν τις ἔχοι λέγειν καὶ παλαιὰ καὶ καινά· ἃ δ'
οὖν πᾶσι μάλιστ' ἀκοῦσαι γνώριμα, τοῦτο μέν, εἰ βούλεσθε,
οἱ τὰ προπύλαια καὶ τὸν παρθενῶνα οἰκοδομήσαντες ἐκεῖ-
νοι καὶ τἆλλα ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἱερὰ κοσμήσαντες, ἐφ'
οἷς φιλοτιμούμεθα πάντες εἰκότως, ἴστε [γὰρ] δήπου τοῦτο
ἀκοῇ, ὅτι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ κατακλεισθέντες εἰς
Σαλαμῖνα ἐκ τοῦ τριήρεις ἔχειν πάντα μὲν τὰ σφέτερα
αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν, τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες, ἔσωσαν,
πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ἀγαθῶν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κα-
τέστησαν αἴτιοι, ὧν οὐδ' ὁ χρόνος τὴν μνήμην ἀφελέσθαι
14 δύναται. εἶεν· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἀρχαῖα καὶ παλαιά. ἀλλ'
ἃ πάντες ἑωράκατε, ἴσθ' ὅτι πρῴην Εὐβοεῦσιν ἡμερῶν
τριῶν ἐβοηθήσατε καὶ Θηβαίους ὑποσπόνδους ἀπεπέμ-
ψατε. ἆρ' οὖν ταῦτ' ἐπράξατ' ἂν ὅτως ὀξέως, εἰ μὴ ναῦς
εἴχετε καινὰς ἐν αἷς ἐβοηθήσατε; ἀλλ' οὐκ ἂν ἠδύνασθε.
ἄλλα πολλὰ ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν, ἃ τῇ πόλει γέγονεν ἐκ τοῦ
ταύτας κατεσκευάσθαι καλῶς ἀγαθά. εἶεν· ἐκ δὲ τοῦ κα-
15 κῶς πόσα δεινά; τὰ μὲν πολλὰ ἐάσω· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Δεκε-
λεικοῦ πολέμου (τῶν γὰρ ἀρχαίων ἕν, ὃ πάντες ἐμοῦ μᾶλλον
ἐπίστασθε, ὑπομνήσω) πολλῶν καὶ δεινῶν ἀτυχημάτων
συμβάντων τῇ πόλει οὐ πρότερον τῷ πολέμῳ παρέστη-
σαν, πρὶν τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἀπώλετο. καὶ τί δεῖ τὰ 598
παλαιὰ λέγειν; τὸν τελευταῖον γὰρ ἴστε, τὸν πρὸς Λακε-
δαιμονίους πόλεμον, ὅτε μὲν ναῦς οὐκ ἐδοκεῖτε ἀποστεῖ-
λαι δυνήσεσθαι, πῶς διέκειθ' ἡ πόλις· ἴστε ὀρόβους ὄν-

v. 1. τὸ om *Fkrtv*. 13, 1. τριηρῶν *FΣΤΩt*. 2. καινά] νέα *k*. 5. τἆλλα πάντα ἀπὸ *Ftv*. 6. γὰρ om *kr*. 9. ἑαυτῶν *r*. ἐσώθησαν *ΤΩ*. 11. μνείαν *Ωs*, μνείαν μνήμην *Υ*. 14, 2. ἃ δὲ π. *kr*. 5. κενὰς *k*. 6. ἄν τις ἔχοι *k*. 15, 1. πόσα om *s*. δεκελικοῦ *k*. 3. πολλῶν γὰρ κ. *F*, πολλῶν τε κ. *tv*. 5. πρὶν ἢ τὸ *Fkrtv*. cf. Anecd. p. 164, 9.

τους ὠνίους. ἐπειδὴ δ' ἀπεσείλατο, εἰρήνης ἐτύγχανε ὑπάρχουσης
16 ἐπὶ πολὺ ἠβούλεσθε. ὥστε δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριηραρχικὸν ἐγκύκλιον ἐφ' ἑκάστῃ τῶν τριήρων, οὗτον ὅρον τεθείκατε τῇ βουλῇ, πόσον ὠνὴν δεῖ λαβεῖν τὴν δωρεάν ἢ οὔ. εἰ γὰρ πάντα τἄλλα διοικήσει καλῶς, δι' ὧν δὲ τό τ' ἐξ ἀρχῆς ταῦτ' ἐπηγάγεσθε καὶ νῦν σώζομεν, ταύτας μὴ ποιήσασθε, τὰς τριήρεις λέγω, οὐδὲν ἐπαίνων ὄφελος· τὴν γὰρ τῶν ἄλλων σωτηρίαν πρῶτον ὑπάρχειν δεῖ παρεσκευασμένην τῷ δήμῳ. ὅτου τοίνυν εἰς τοῦτ' ἐλήλυθε τοῦ νομίζειν αὐτῷ καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἔξεστιν πᾶν ὅ τι ἂν βούληται, ὥστε βεβουλευμένως μὲν τἄλλα ὃν τρόπον ὑμεῖς ἀπούετε τῆς βουλῆς, εὖ πεποιημένης δὲ τὰς τριήρεις, γέγραφε δοῦναι τὴν δωρεάν.

17 Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἔ παρὰ τὸν νόμον ἔξεστιν, οὔτ' ἂν ἄλλος ἔχοι λέγειν οὐδ' ὑμεῖς πεισθείητε ἄν· ἐμοὶ δ' αὐτὸν τοιοῦτον ἔρειν τινὰ ἐν ὑμῖν λόγον, ὡς οὐκ ἡ βουλὴ γέγονεν αἰτία τῷ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς, ἀλλ' ὁ τῶν τριηροποιῶν ταμίας ἀποδρὰς ὤχετο ἔχων πάνθ' ἡμιτάλαντα, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐ γέγονεν συμβέβηκεν. ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο θαυμάζω, εἰ στεφανῶν ἐπὶ ναῦς ἠνυκτημένους ἠξίου τὴν βουλήν· τῶν κατορθωμένων γὰρ ἔγωγε ἡγήσαιμην ἔργων τὰς τοιαύτας ὥρισθαι τιμάς· ἔπειτα πάνυ νὴ
18 Δία βούλομαι φράσαι πρὸς ὑμᾶς. ὃ φημι δίκαιον εἶναι περὶ ἀμφοῖν λέγειν, ὡς ἐ παρὰ τὸν νόμον ἡ δωρεὰ δέδοται, καὶ ὡς ἐ διὰ τὴν βουλὴν οὐκ εἰσὶν αἱ τριήρεις. εἰ μὲν γὰρ διδόναι καὶ μὴ ποιησαμένῳ προσήκει, τί τοῦτο δεῖ λέγειν; δι' ὀντινα δή ποτε ἐ πεποίηνται; εἰ δ' οὐκ ἔξεστι, τί μᾶλλον, ἂν δοὺς τὸν δοῦναι ἢ τὸν δόντα ἐπιδείξῃ μὴ πεποιημένας, ἐκείνῳ προσῆκε λαβεῖν; χωρὶς δὲ τούτων ἅπαντα

16, 3. τὴν δωρεὰν λυβεῖν k. 4. τἀλλα πάντα k. διοικήσει ΣΤΩkrs. 5. τό τ' ἐξ ἀρχῆς] ταῦτα ἐξ ἀρχῆς k. 17, 1. ὡς μὲν k. οὐ om t. 2. οὐσος] αὐτὸν Fm. ἂν om ΣΤΩr. αὐτὸν καὶ τοιοῦτον kr. 3. τινα ἐρεῖν k. 7. ἠτυχησομένους t. 8. ἔργον ἔγωγε ἡγοῦμαι k. 9. ἔπειτα δὲ κ. ΣΗ. 18, 2. οὐ παρὰ] καὶ παρὰ pr Σ, καὶ οὐ παρὰ r, περὶ τν. 4. ποιησαμένῳ r. δεῖ τοῦτο k. 5. ἔξεσιν αἰτεῖν τί F. 19, 1. προσῆκε r, προσήκει Fm.

δοκῶσιν αἵρεσιν ὑμῖν οἱ τοιοῦτοι λόγοι διδόναι, πότερ' οἴεσθε δεῖν προφάσεις καὶ λόγους ἀκούειν τῶν ἀδικούντων ὑμᾶς ἢ ναῦς κεκτῆσθαι. εἰ μὲν γὰρ τοῦτ' ταῦτ' ἀποδέξεσθε, ἔσται δῆλον ἅπασιν ταῖς βουλαῖς ὅτι δεῖ πρόφασιν πιθανὴν ἐξευρεῖν πρὸς ὑμᾶς, οὐχὶ τριήρεις ποιήσασθαι· ἐκ δὲ τούτου τὰ μὲν χρήματα ἀναλωθήσεται, ναῦς δὲ οὐχ ἕξετε
20 ὑμεῖς. ἐὰν δέ, ὡς ὁ νόμος λέγει καὶ δεῖ τοὺς ὀμωμοκότας, πικρῶς καὶ ἁπλῶς τὰς μὲν προφάσεις ἀνέλητε, φανῆτε δὲ ἀφῃρημένοι τὴν δωρεὰν ὅτι τὰς ναῦς οὐ πεποίηνται, πάντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεποιημένας ὑμῖν παραδώσουσι τὰς τριήρεις, πάντα τἄλλα παρ' ὑμῖν ἐωρακότες ἀσθενέστερα τῷ νόμῳ γεγενημένα. ὅτι τοίνυν οὐδ' αἴτιος ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώπων ἐστὶ τῷ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς, τοῦτο σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω· ἀνελοῦσα γὰρ ἡ βουλὴ τὸν νόμον τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὐτήν.
21 Ἔστι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν περὶ τοῦ τῆς ἐταιρήσεως νόμου, ὡς ὑβρίζομεν ἡμεῖς καὶ βλασφημίας οὐχὶ προσηκούσας κατ' αὐτοῦ ποιούμεθα. καὶ φησὶ δεῖν ἡμᾶς, εἴπερ ἐπισεύομεν εἶναι ταῦτ' ἀληθῆ, πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἅπαντᾶν, ἵν' ἐκεῖ περὶ χιλίων ἐκινδυνεύομεν, εἰ καταψευδόμενοι ταῦτ' ἐφαινόμεθα· νῦν δὲ φεναπίζειν αἰτίας καὶ λοι- 600
δορίας κενὰς ποιουμένους, καὶ ἐνοχλεῖν οὐ δικαίως τούτων
22 οὖσιν ὑμῖν. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς πρῶτον μὲν ἐκεῖνο λογίζεσθαι παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὅτι πάμπολυ λοιδορία τι καὶ αἰτία κεχωρισμένον ἐστὶν ἐλέγχου. αἰτία μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν τις ψιλῷ χρησάμενος λόγῳ μὴ παράσχηται πίστιν ὧν λέγει, ἔλεγχος δέ, ὅταν ὧν ἂν εἴπῃ τις καὶ τἀληθὲς ὑμῖν δείξῃ. ἔστι τοίνυν ἀνάγκη τοὺς ἐλέγχοντας ἢ τεκμήρια δεικνύναι δι' ὧν ἐμφανιοῦσι τὸ πιστὸν ὑμῖν, ἢ τὰ εἰκότα

v. 1. οἴεσθαι *v.* 4. πιθανὴν] ἰκανὴν *s*, προφανῆ *r.* 5. τριήρεις ναυὰς *π. kr.* 20, 3. πεποίηται *v.* 7. ἐστὶν ante οὐδεὶς ponunt *Fktv.* 8. ναῦς καὶ τοῦτο *Fkrtv.* ὑμῖν om *k.* 9. αὐτῇ. *FTΩt* et corr *k*, αὐτῇ *v.* cf. Anecd. p. 597, 3. 21, 3. φησὶ δὲ *r.* 7. τούτων] τοῖς *t.* 22, 1. οἶμαι *Σ.* 2. λογίζεσθαι *r*, λογίσασθαι *k.* 5. ὧν *Σkr*: οἷς *s.* εἶποι *krs*.

φράζειν, ἢ μάρτυρας παρέχεσθαι· ἃ γὰρ οἷόν τ' ἐνίων αὐτόπτας ὑμᾶς ἐστι κατασῆσαι, ἀλλ' ἐάν τις ἐπιδεικνύῃ τι τούτων, ἱκανὸν νομίζετε ἔλεγχον ἔχειν ὑμεῖς εἰκότως τῆς ἀληθείας ἐπάγοντα. ἡμεῖς τοίνυν ἐκ τῶν λόγων εἰκότων οὐκ ἐκ τεκμηρίων, ἀλλὰ παρ' ἃ μάλιστα δίκην ἔστι λαβεῖν τούτῳ, ταῦτ' ἐπιδείκνυμεν, ἄνδρα παρεσχημότα γραμματεῖον, ἐν ᾧ τὰ τούτῳ βεβιωμένα ἔνεσιν, ὃς αὐτὸν ὑπεύθυνον ποιήσας μαρτυρεῖ ταῦτα. ὥσθ' ὅταν μὲν λοιδορίαν ταῦτα καὶ αἰτίαν εἶναι φῇ, ὑπολαμβάνετε ὡς ταῦτα μέν ἐστιν ἔλεγχος, ἃ δ' οὗτος ποιεῖ, ταῦτα λοιδορία καὶ αἰτία· ὅταν δ' ὅτι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας προσῆκεν ἐπαγγέλλειν ἡμῖν, ἐκεῖνο ὑπολαμβάνετε, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν καὶ νῦν προσηκόντως περὶ τῶ νόμω λέγομεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλον τινὰ ἀγῶνα ἀγωνιζομένω σε ταῦτα κατηγορεῖμεν, δικαίως ἂν ἠγανάκτεις· εἰ δ' ὁ μὲν νῦν ἐνεχηκὼς ἀγὼν ἐστι παρανόμων, οἱ νόμοι δ' ἐκ ἐῶσι λέγειν ἐδὲ τὰ ἔννομα τὲς ὅτω βεβιωκότας, ἡμεῖς δ' ἐπιδείκνυμεν ἐ μόνον εἰρηκότα αὐ- 601
τὸν παράνομα ἀλλὰ καὶ βεβιωκότα παρανόμως, πῶς οὐκ προσήκει λέγειν περὶ τούτε τῶ νόμω, δι' ὃ ταῦτα ἐλέγχεται;

Καὶ μὴν καινόν γε δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι τὲς νόμες ὁ τιθεὶς τούτες Σόλων καὶ τῶν ἄλλων τὲς πολλές, ἐδὲν ὅμοιος ὢν τούτῳ νομοθέτης, οὐχ ἑνὶ ἔδωκε τρόπῳ περὶ τῶν ἀδικημάτων ἑκάστων λαμβάνειν δίκην τοῖς βουλομένοις παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ πολλαχῶς. ᾔδει γὰρ οἶμαι τοῦθ', ὅτι τὲς ἐν τῇ πόλει γενέσθαι πάντας ὁμοίως ἢ δεινὲς ἢ θρασεῖς ἢ μιτρίως ἐκ ἂν εἴη. εἰ μὲν οὖν, ὡς τοῖς μετρίοις δίκην ἐξαρκέσει λαβεῖν, ὅτω τὲς νόμες θήσει, μετ'

σαι
v. 2. ὑμᾶς om Σ. ἔστι om pr Γ. καταστῆναι k, κατασταναι r. ἐὰν] ὅταν Frtv. ἐπιδεικνύῃ τις Σ. 23, 3. ἄνδρα παρέσχηκότα] si quid mutandum, malim ἄνδρὸς παρεσχημότος. 5. καὶ αἰτίαν ταῦτα k. 7. λοιδορία τε n. kr. 8. ὅτι ΓΩs. ἀπαγγέλλειν ἡμῖν Frtv, ἡμῖν ἀπαγγέλλειν kr. 9. καὶ post ὅτι om k.

νόμου
24, 1. λόγου r. 25, 1. τούτους ὁ τιθεὶς k. 3. οὐχ ἑνὶ] οὐδενὶ Ω. ἔδωκε FΣΤr: δέδωκε ς. 4. δίκην λαμβάνειν k, λαβεῖν δίκην Frtv. 6. γενέσθαι post ὁμοίους ponit k. ὁμοίως ΓΠrs. δεινοὺς r.

ἀδείας ἔσεσθαι πολλοὺς πονηροὺς ἡγεῖτο, εἰ δ' ὡς τοῖς θρασέσι καὶ δυνατοῖς λέγειν, τὰς ἰδιώτας ἃ δυνήσεσθε
26τὸν αὐτὸν τούτοις τρόπον λαμβάνειν δίκην. δεῖται δ' ὑμῶν μηδένα ἀποκναίσθαι τῇ δίκῃ τυγεῖν, ὡς ἕκαστος δύνεται. πῶς ἂν ἔχοι τοῦτο; ἐὰν πολλὰς ἀδείας δῷ ὁ δεῖνα τῶν νόμων ἐπὶ τοὺς ἡδικηκότας, οἷον τῆς κλοπῆς. ἔβρασεν καὶ σὺ νεωνίῳ πεισείῃς; ἄπαγε· ἐν χιλίαις δ' ὁ κίνδυνος· ἀσθενέστερος εἶ; τοῖς ἄρχουσιν ἐφηγοῦ· τοῦτο ποιήσουσιν ἐκεῖνοι.
27φροβῇ καὶ τοῦτο; γράφε. κατεμέμφη σεαυτόν καὶ πόσης ὧν ἐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτίσαι; δεκάζει πλουτῶν πρὸς δειλήν, καὶ ὁ κινδυνεύσας. [ἀδέτερον βάλλει σέσωκεν; γράφου. κατεμέμφεις καὶ τοῦτο; ἐφηγοῦ.] τοῦτον οὖν ἅπαντα τὸν αὐτὸν τῆς ἀσεβείας κατὰ ταὐτὰ ἔστιν ἀπάγειν, γράψασθαι, δικάζεσθαι πρὸς Εὐμολπίδας, φράζειν πρὸς τὸν βασιλέα
28περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὸν αὐτὸν τρόπον σκοπεῖν. εἰ δή τις ὡς μὲν ὑχὶ κακοῦργός ἐστι μὴ λέγει, ἢ ὡς ἂν ἀσεβῆς βάς, ἢ ὅ τι δὴ ποτ' ἐστὶ δεῖ ὃ κρίνειν, διὰ τοῦτον δ' ἐκφύγειν οἴεται, εἰ μὲν ἀπηγμένος εἴη, δίκην πρὸς δειλὴν ἔχων αὐτῷ λαχεῖν καὶ γράψασθαι χρῆν, εἰ δὲ πρὸς δειλὴν φεύγοι, ὅτε χρῆν σε ἀπάγειν, ἵν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων, γέλως ἂν εἴη δήπουθεν. ἃ γὰρ νῦν γε μηδὲν πεποιηκότα δεῖ περὶ τοῦ τρόπου ἅπαντα χρὴ δεδόσθαι δίκην
29ἐκτελέγειν, ἀλλ' ὡς ὁ πεποιηκὼς ἀπεδειλιάνει. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, ἄνδρες, καὶ νῦν μὴ δικ πεῖσαι οἷν σας προσήκειν μὴ δῶναι δίκην, εἰ γράψεις ἡσυχῆ, ὅτε καὶ πρὸς τὰς θεσμοθέτας ἔδει ἡμῖν ἀπαγγελία· ἀλλ' ἢ δεῖξαι οὐ πεποιηκέναι τοῦτο σαυτόν, ἢ δίκην ὕπεχε ἂν γέγραφάς τι τοιοῦτος ὤν· ὁ γὰρ ἔξεστί σοι. εἰ δέ σε μὴ πάντας, ὅσοι οἱ νόμοι διδόασι, τρόπους τιμωρούμεθα, χάριν ἡμῖν ἂν

26, 1. τρόπον τούτοις k, τοῦτον τρόπον r. 2. δ' om. kr. 3. δεῖ δῷ kr. δῇ, 1. κατεμέμφου t. 5. ταὐτὰ F. 28, 2. δὴ F. 4. ἀξιοῖ Ω. εἰ] καὶ εἰ FTΩstv. 6. διαιτητὴν hk. φεύγειν v. χρὴ F, ἐχρῆν ΣΓΩrs. 8. τοῦ τρόπου cum v, τὸν τρόπον F: ceteri τὸν τρόπον. 29, 1. ἀποδειλιάνει t. 3. διδόασι k et γρ r. 4. ἀπαγγελία v. 5. ὧν Σr, οὐ γρ r: ceteri εἰ. 7. δίδασιν οἱ νόμοι k.

παραλείπομεν ἐκείνων ἔχε, μὴ διὰ ταῦτ' ἀξίου μηδένα τρόπον δοῦναι δίκην.

Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ἐξετάσαι Σόλωνα, καὶ θεάσασθαι ὅσην πρόνοιαν ἐποιεῖτο ἐν ἅπασιν οἷς ἐτίθει νόμοις τῆς πολιτείας, καὶ ὅσῳ περὶ τούτου μᾶλλον ἐσπούδαζεν ἢ περὶ τοῦ πράγματος αὐτοῦ οὗ τιθείη τὸν νόμον. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τοῦτο, οὐχ ἥκιστα δ' ἐκ τούτου τοῦ νόμου, μήτε λέγειν μήτε γράφειν ἐξεῖναι τοῖς ἡταιρηκόσιν. ἑώρα γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν ἐξὸν λέγειν οὐ λέγετε, ὥστε τοῦτό γε οὐδὲν ἡγεῖτο βαρύ, καὶ πόλλ' ἂν εἶχεν, εἴγε κολάζειν ἐβούλετο τούτους, χαλεπώτερα θεῖναι. ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐσπούδασεν, ἀλλὰ ταῦτα ἀπεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς πολιτείας. ᾔδει γάρ, ᾔδει τοῖς αἰσχρῶς βεβιωκόσιν ἁπασῶν ὦσαν ἐναντιωτάτην πολιτείαν, ἐν ᾗ πᾶσιν ἔξεστι λέγειν τἀκείνων ὀνείδη. ἔστι δ' αὕτη τίς; δημοκρατία. οὔκουν ἐνόμιζεν ἀσφαλές, εἴ ποτε συμβήσεται γενέσθαι συχνοὺς ἀνθρώπους κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους εἰπεῖν μὲν δεινοὺς καὶ θρασεῖς, τοιούτων δ' ὀνειδῶν καὶ κακῶν μεστούς· πολλὰ γὰρ ἂν τὸν δῆμον ὑπ' αὐτῶν ὑπαχθέντα ἐξαμαρτεῖν, κἀκείνους ἤτοι καταλῦσαί γ' ἂν πειρᾶσθαι τὸ παράπαν τὸν δῆμον (ἐν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις, οὐδ' ἂν ὦσιν ἔτ' Ἀνδροτίωνός τινες αἴσχιον βεβιωκότες, οὐκ ἔστι λέγειν κακῶς τοὺς ἄρχοντας) ἢ προάγειν ἂν ὡς πονηροτάτους εἶναι, ἵν' ὡς ὁμοιότατοι σφίσιν ὦσι. τὴν οὖν ἀρχὴν τοῖς τοιούτοις ἀπεῖπε μὴ μετέχειν τοῦ συμβουλεύειν, ἵνα μὴ φενακισθεὶς ὁ δῆμος ἐξαμάρτοι μηδέν. ὧν ὀλιγωρήσας ὁ καλὸς κἀγαθὸς οὗτος οὐ μόνον ᾤετο δεῖν λέγειν καὶ γράφειν οὐκ ἐξόν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους ταῦτα ποιεῖν.

v. 1. παραλείπομεν k. μηδὲ καθ' ἕνα Fkrtv. δοῦναι τρόπον δίκην ΤΩ, τρόπον δίκην διδόναι kr. 30, 4. ἐσπούδασεν k. ἢ om Ts. 5. αὐτοῦ om kr. 6. νόμου] νόμου τοῦ r et rc FΣ, νόμου τοῦ κελεύοντος img k. 7. ἡταιρικόσιν t. ἐκεῖνο Fk. 8. γε om ΣΤΩs. 9. καὶ Σ: ceteri καίτοι. 31, 1. τούτου k. 7. εἰπεῖν] λέγειν k. 32, 3. γ' FT, τ' s. 4. τινες] γε s. 5. οὐκ ἔστι] οὐκ ἔξεστι γρ Σ, οὐκ ἔξεστιν οὐκ ἔστι r. 6. εἶναι τοὺς πολίτας ἵν' kr. 7. ἀπεῖπε τοῖς τοιούτοις k. 8. ἵνα δὴ μὴ ΤΩkr. ἐξαμάρτη Ftv.

33 Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ νόμου, καθ' ὃν ὠφληκότος αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῷ δημοσίῳ χρήματα καὶ οὐκ ἐκτετικότος οὐκ ἔξεστι λέγειν οὐδὲ γράφειν τούτῳ, ταῦτα δίκαια λέγειν ἂν ἔχοιτε εἰκότως, ἐὰν φῇ δεῖν ἡμᾶς αὐτὸν ἐνδεικνύναι. τότε γὰρ [τοῦτο] ποιήσομεν, οὐ μὰ Δία οὐχὶ νῦν, ἡνίκα δεῖ σε ἑτέρων ὧν ἀδικεῖς δοῦναι λόγον, ἀλλ' ὅταν ᾖ προσῆκον ἐκ τοῦ νόμου. καὶ νῦν δὲ δείκνυμεν οὐκ ἐῶντα γράφειν σε,
34 οὐδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἔξεστι, τὸν νόμον. ὡς οὖν οὐκ ὤφλεν ὁ πατήρ σου, τοῦτ' ἐπίδειξον, ἢ ὡς οὐκ ἀποδρὰς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἀλλὰ τὰ χρήματα ἐκτίσας. εἰ δὲ μὴ ταῦθ' ἕξεις δεικνύναι, οὐκ ἐξὸν γέγραφας· κληρονόμον γάρ σε καθίστησιν ὁ νόμος τῆς ἀτιμίας τῆς τοῦ πατρός, ὄντι δ' ἀτίμῳ σοι λέγειν οὐ προσῆκεν οὐδὲ γράφειν. καὶ περὶ μὲν τῶν νόμων, οὓς παρεγραψάμεθα, οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ἄν τι φενακίζειν ἐγχειρῇ καὶ παράγειν οὗτος, ταῦθ' ὑπολαμβάνειν ἃ διεξελήλυθα ἐγώ.

35 Εἰσὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων αὐτῷ λόγοι πρὸς τὸ φενακίζειν ὑμᾶς εὖ μεμηχανημένοι, περὶ ὧν βέλτιον ὑμᾶς προακοῦσαι. ἔστι γὰρ εἷς αὐτῷ τοιοῦτος, μὴ πεντακοσίους ὑμῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι τὴν δωρεὰν μηδὲ ὀνείδει περιβαλεῖν· ἐκείνων ὁ ἀγών, οὐκ ἐμός. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἐμέλλετε ἀφαιρήσεσθαι τούτους μόνον, ἄλλο δὲ μηδὲν ὠφελήσειν τὴν πόλιν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς σφόδρα σπουδάζειν ἠξίουν· εἰ δὲ τῷ τοῦτο ποιῆσαι πλείους ἢ μυρίους τοὺς ἄλλους πολίτας βελτίους εἶναι προτρέψετε, πόσῳ κάλλιον τοσούτους παρασκευ-
36 άσαι χρηστοὺς ἢ πεντακοσίοις ἀδίκως χαρίσασθαι; ὡς δ' οὐδ' ἔστιν ἁπάσης τὸ πρᾶγμα τῆς βουλῆς ἀλλὰ τινῶν, οἵ-

33, 1. μὲν om k. τοίνυν] οὖν Ftv. αὐτοῦ (ὦ) F. 3. ταυτὰ k. 4. ὑμᾶς FΣΤΩrtv. αὐτὸν om Σ. 5. τοῦτο om Fk. 7. δείκνυμεν δὲ Σr. 34, 1. ὤφελεν r. 2. ἐξῆλθεν] ᾤχετο k et γρ r. 4. δεικνύναι kr: δεικνύειν ς. 5. τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας k. 7. οἶμαι Συ: οἴομαι ς. 8. ἐπιχειρῇ k. 35, 2. ἡμᾶς r. 3. αὐτος (ῶν) υ, αὐτὸς t. 4. ἀφελέσθαι (η ε) Fr, ἀφέλησθε kv et γρ Σ. ὀνείδη (ει) r. περιβάλεῖν (ητε) Fr, περιβάλητε γρ Σ. 6. ὠφελήσει pr Υ. 9. προτρέψαι (ετε) r. 36, 1. πεντακοσίους r. 2. οὐκ k.

περ εἰσὶν αἴτιοι τῶν κακῶν, καὶ Ἀνδροτίωνος; ἔχω λέγειν. τῷ γὰρ ἐξιν ὄνειδος, εἰ σιωπῶντος αὐτοῦ καὶ μηδὲν γράφοντος, ἴσως δὲ οὐδὲ τὰ πολλὰ εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσιόντος, μὴ λάβοι ἡ βουλὴ τὸν ξέφανον; οὐδενὶ δήπουθεν, ἀλλὰ τῷ γράφοντος καὶ πολιτευομένῳ καὶ πείθοντος ἃ βέλτιστο τὴν βουλήν· διὰ γὰρ τοῦτες ἀνάξια τοῦ στε-
37 φανωθῆναι βεβούλευκεν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιστα πάσης ἔσθ' ὁ ἀγὼν τῆς βουλῆς, ὅσῳ συμφέρει μᾶλλον ὑμῖν καταγνῶσαι ἢ μή, θεάσασθε. εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ τοῖς λέγεσι τὸ βουλευτήριον ἔσται, ἐὰν δὲ καταγνῶτε, ἐπὶ τοῖς ἰδιώταις· ἑωρακότες γὰρ οἱ πολλοὶ διὰ τὴν τῶν λεγόντων πονηρίαν τηνδ' ἀφηρημένην "τὴν βουλὴν τὸν ξέ- 605
φανον, ἐχὶ προήσονται τούτοις τὰς πράξεις, ἀλλὰ τὰ βέλτιστ' ἐροῦσιν αὐτοί. εἰ δὲ γενήσεται τοῦτο καὶ τῶν ἐθάδων καὶ συνεζηκότων ῥητόρων ἀπαλλαγήσεσθε, ὄψεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάνθ' ἃ προσῆκει γιγνόμενα· ὥσθ' εἰ μηδενὸς ἄλλου ἕνεκα, διά γε ταῦτα καταψηφιστέον.

38 Ὃ τοίνυν ἕτερον δεῖ μὴ λαθεῖν ὑμᾶς, ἀκούσατε. ἴσως ἀναβήσεται καὶ συνερεῖ τῇ βουλῇ Φίλιππος καὶ Ἀντιγένης καὶ ὁ ἀντιγραφεὺς καὶ τινες ἄλλοι, οἵπερ ἐκεῖ δ' ἑαυτῶν εἶχον μετὰ τάττε τὸ βουλευτήριον καὶ τούτων τῶν κακῶν εἰσιν αἴτιοι. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς γιγνώσκειν ὅτι τούτοις ἐξὶ μὲν ἡ πρόφασις τῆς συνηγορίας τῇ βουλῇ βοηθεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνίζονται καὶ τῶν σύ-
39 θυνῶν, ἃς αὐτὲς προσῆκει δοῦναι τῶν πεπραγμένων. ἔχει γὰρ ἔτως. ἐὰν μὲν ἀπογνῶτε τὴν γραφὴν ταύτην, ἅπαντές εἰσιν ἀπηλλαγμένοι καὶ δίκην ἐδεῖς ἐδεμίαν μὴ δῷ· τίς γὰρ ἔτ' ἂν καταψηφίσαιτο ἐκείνων, τὴν βουλὴν ὑμῶν ἐξεφανωκότων, ἧς ἔτοι προέστασαν; ἐὰν δὲ καταγνῶτε,

v. 2. ἐστιν om r. 3. δὲ om Ω. 4. λάβῃ rtv. 37, 8. ἠθάδων Σ, ἠθάδων ΤΩs. 9. καὶ] καὶ τῶν ΤΩs. παρ συνεστηκότων F, συν παρεστηκότων r, παρεστηκότων ΣΤΩstv. 11. γε om ΣΤΩs. κἀκτων

39, 3. μὴ δῷ] διδῶ s. 4. γὰρ ἂν ἔτι r. 5. ἐστεφανωμένοι r.

πρῶτον μὲν τὰ εὔορκα ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι, εἶτ' ἐπὶ ταῖς εὐθύναις ἕκαστον τούτων λαμβάνοντες, ὃς μὲν ἂν ὑμῖν ἀδικεῖν δοκῇ, κολάσετε, ὃς δ' ἂν μή, τότε ἀφήσετε. μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ τῆς βουλῆς λεγόντων καὶ τῶν πολλῶν ἀκούετε, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐτῶν παρακρουομένοις ὀργίζεσθε.

40 Ἔτι τοίνυν Ἀρχίαν οἴομαι τὸν Χολαργέα (καὶ γὰρ οὗτος ἐβούλευε πέρυσιν) ὡς ἐπιεικῆ δεήσεσθαι καὶ συνερεῖν αὐτοῖς. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὡδί πως ἀκούειν Ἀρχίου, ἐρωτᾷν αὐτὸν ταῦτα, ἃ κατηγόρηται τῆς βουλῆς, πότερ' αὐτῷ δοκεῖ καλῶς ἔχειν ἢ κακῶς· κἂν μὲν φῇ καλῶς, 606 μηκέτι τὸν νοῦν ὡς ἐπιεικεῖ προσέχειν, ἐὰν δὲ κακῶς, τί δὴ ταῦτ' εἶα φάσκων ἐπιεικὴς εἶναι, πάλιν αὐτὸν ἐρω-

41 τᾶτε. κἂν μὲν ἐναντία λέγειν φῇ, μηδένα δ' αὐτῷ πείθεσθαι, ἄτοπον δήπου νῦν λέγειν ὑπὲρ τῆς τὰ βέλτιστα οὐχὶ πειθομένης ἑαυτῷ βουλῆς· ἐὰν δὲ σιωπᾷν, πῶς οὐκ ἀδικεῖ, εἰ παρὸν ἐξαμαρτάνειν μέλλοντας ἀποτρέπειν τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίει, νῦν δὲ λέγειν τολμᾷ ὡς δεῖ τοὺς τοσαῦτα κακὰ εἰργασμένους στεφανῶσαι;

42 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν οὐδ' ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν λόγων, ὅτι ταῦτα πάντ' αὐτῷ διὰ τὰς εἰσπράξεις γέγονεν, ἃς ὑπὲρ ὑμῶν ὀλίγους εἰσπρᾶξαι φήσει πολλὰ χρήματα ἀναιδῶς οὐ τιθέντας. καὶ κατηγορήσει τούτων, πρᾶγμα ῥᾴδιον οἶμαι διαπραξάμενος, τῶν μὴ τιθέντων τὰς εἰσφοράς, καὶ φήσει πᾶσαν ἄδειαν ἔσεσθαι τοῦ μὴ τιθέναι τὰς

43 εἰσφοράς, εἰ καταψηφιεῖσθε αὐτοῦ. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι οὐ περὶ τούτων δικάσειν ὀμωμόκατε, ἀλλ' εἰ κατὰ τοὺς νόμους τὸ ψήφισμα εἶπεν, εἶθ' ὅτι πάνδεινόν ἐστι, κατηγορίαν ποιούμενον ὡς ἀδικοῦσί τινες τὴν πόλιν, αὐτὸν ἀξιοῦν ὧν ἀδι-

v. 2. ὑμῖν om pr Υ. 3. ὃς] ὃν s. 5. αὐτῆς k.

40, 1. σχολαργέα t. 2. συνεργεῖν Σr. 4. κατηγόρηται r, κατηγορεῖται k. 6. ἐπιεικῆ ΣΥr. 7. δὴ ταῦτ'] δῆτα ΥΩs. εἶα] εἰ δὲ s. 41, 1. ἐναντία λέγειν ΣΥΩrs et corr υ et γρ F: ἀντιλέγειν ς. 3. ἑαυτῶι ΣΥΩ, ἐπ' αὐτῷ s: αὐτῷ ς. 5. τοὺς τὰ τοσαῦτα F. 42, 6. διαπραξάμενος in mg F, διαπραξόμενος k et ipse in mg. 43, 4. εἶπεν] εἴρηται kr. ποιούμενος t.

καὶ μειζόνων ὄντων μὴ δύναι δίκην· πολὺ γὰρ δήπου μείζον ἐστὶ ἀδίκημα γράφειν παρὰ τοὺς νόμους ἢ τὴν εἰσφορὰν μὴ τιθέναι. ὅτι τοίνυν οὐδ' εἰ φανερῶς ἔμελλεν ἀλόντος τούτου μηδεὶς εἰσοίσειν μηδ' ἐθελήσειν εἰσπράττειν, οὐδ' ὕστερος ἀπαψηφιστέον, ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ὑμῖν παρὰ τὰς εἰσφορὰς τὰς ἀπὸ Ναυσινίκου, παρ' ἴσως τάλαντα τριακόσια ἢ μικρῷ πλείω, ἔλλειμμα τέτταρα καὶ δέκα ἑξὶ τάλαντα, ὧν ἑπτὰ ἔτος εἰσέπραξεν, ἐγὼ δὲ τίθημι ἅπαντα. 607 ἐπὶ μὲν δὴ τοὺς ἑκόντας τιθέντας οὐ δεῖσθε Ἀνδροτίωνος· ἐπὶ δὲ τοὺς ἐλλείποντας. ἔξι τοίνυν ὑμῖν νυνὶ σκεπτέον εἰ τοσούτου τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς κειμένους νόμους καὶ τὸ εὐορκεῖν· εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε τούτου φανερῶς ὄντος παρὰ τοὺς νόμους εἰρηκότος, δόξετε παρὰ τὰ χρήματα ταῦτα ἀντὶ τῶν νόμων καὶ τῆς εὐορκίας ἡρῆσθαι. ἃ οὐδ' ἂν εἷς παρ' ἑαυτῷ δοίη τις ὑμῖν, λαβεῖν ἄξιον, μήτι γε 608 ἐφ' ᾧ ἕτερος εἰσπράττειν. ὥσθ' ὅταν ταῦτα λέγῃ, μέμνησθε τῶν ὅρκων καὶ τὴν γραφὴν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι νῦν οὐ περὶ πράξεως εἰσφορῶν ἐστιν, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους. καὶ περὶ μὲν τούτων, ὃν τρόπον ὑμᾶς ἀπαγαγὼν ἀπὸ τοῦ νόμου παρακρούεσθαι ζητήσει, καὶ ἃ πρὸς ταῦθ' ὑμᾶς μνημονεύοντας μὴ ἐπιτρέπειν προσήκει, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ εἶναι νομίζων, ἐάσω. 47 Βούλομαι δὲ καὶ τὰ πολιτεύματα ἐξετάσαι τοῦ καλῶ κἀγαθοῦ τούτου, δι' ὧν ἐκ ἔσθ' ὅ τι τῶν δεινοτάτων ἐλλιπὼν φανήσεται· καὶ γὰρ ἀναιδὴ καὶ θρασὺν καὶ πλέπτην καὶ

v. l. δήπου om r. 44, 1. θεῖναι Ftv. 3. τωνδὶ TΩ et γρ F, τῶν δὴ s. 4. παρ' ἴσως Fv, πάρεισι mg Ω: πορίσας ε.

5. καὶ r. ἔλλειμμα pr k: ceteri ἐλλείμματα. 6. ἑπτὰ] ἑπτὰ τάλαντα ΣΤΩkrs. εἰσέπραξεν οὗτος k. πάντα k. 45, 1. ἐλλείποντας] ἐλλείποντας εὖ T. ἔτι r. 2. πόλιν Anecd. p. 175, 13. 5. τῶν νόμων καὶ om r. ἡρῆσθαι Ω. 6. μήτοι ks. 46, 2. τὸν ὅρκον k. καὶ τὴν — 3. εἰσφορῶν ἐστιν om ε. 3. δεῖ] δοκεῖ r. 4. τούτων μὲν Σ et γρ F, μὲν οὖν τούτων F. ἀπάγων ktv, ἀπάγαγὼν r, ἀγαγὼν F. 47, 2. ἂν] ὃν r. οὐκ] οὐδὲν Ftv. ἐλλείπων FΣTΩstv, ἐλλεῖπον r.

ὑπερήφανον καὶ πάντα μᾶλλον ἢ ἐν δημοκρατίᾳ πολιτεύεσθαι ἐπιτήδειον ὄντ' αὐτὸν ἐπιδείξω. καὶ πρῶτον μέν, ἐφ' ᾧ μέγιστον φρονεῖ, τὴν τῶν χρημάτων εἰσπραξιν ἐξετάσωμεν αὐτῷ, μὴ τῇ τύχῃ προσέχοντες ἀλαζονείᾳ τὸν νοῦν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα, οἷον γέγονε τῇ ἀληθείᾳ, σκοπῶν-
48τες. ἔστω Εὐκτήμονα φήσας τὰς ὑμετέρας ἔχειν εἰσφορὰς, καὶ τοῦτ' ἐξελέγξειν ἢ παρ' ἑαυτῷ καταθήσειν ὑπο- 608
σχόμενος, καταλύσας ψηφίσματι πληρωτὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ ἐπὶ τὴν εἰσπραξιν παρῆλθ. δημηγορίας δ' ἐπὶ τούτοις ποιούμενος, ὡς ἔστι τριῶν αἵρεσις ὑμῖν, ἢ τὰ πομπεῖα κατακόπτειν ἢ πάλιν εἰσφέρειν ἢ τοὺς ὀφεί-
49λοντας εἰσπράττειν, αἱρουμένων εἰκότως ὑμῶν τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσι κατέχων, καὶ διὰ τὸν καιρὸν ὃς ἦν τότε ἔχων ἐξουσίαν, τοῖς μὲν κειμένοις νόμοις περὶ τούτων οὐκ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι αὐτῷ, εἰ μὴ τούτοις ἐνόμιζεν ἱκανοὺς, ἑτέρους τιθέναι, ψηφίσματα δ' εἶπεν ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι' ὧν ἠργολάβει καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων κέκλοφε, τοὺς ἕνδεκα γράψας ἀκολουθεῖν
50μεθ' ἑαυτοῦ. εἶτ' ἔχων τούτους ἦγεν ἐπὶ τὰς τῶν πολιτῶν οἰκίας. καὶ τὸν μὲν Εὐκτήμονα, ὃν εἰσπράξειν ἢ καταθήσειν αὐτὸς ἔφη τὰς εἰσφοράς, οὐδὲν εἶχεν ἐλέγξειν περὶ τούτων, ὑμᾶς δ' εἰσέπραττεν, ὥσπερ ἐ διὰ τὴν Εὐκτήμονος ἔχθραν ἐπὶ ταῦτα ἐλθών, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑμετέραν.
51καὶ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω με λέγειν ὡς ἐ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας. χρῆν γάρ. ἀλλὰ πῶς; ὡς ὁ νόμος κελεύει, τῶν ἄλλων ἕνεκα· τοῦτο γάρ ἐστι δημοτικόν. ἐ γὰρ τοσοῦτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοιούτων χρημάτων τοῦτον τὸν τρόπον εἰσπραχθέντων ὠφέλησθε, ὅσον ἐζημίωσθε τοιούτων ἐσῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. εἰ γὰρ

v. 1. ποὶ, καὶ ἐπιτήδιον r. 2. δείξω ΓΣlkrs. 3. ἐξετάσωμεν ΓΣΩrs: ἐξετάσομεν c. 4. προσχόντες r. 48, 1. εὐκτήμονα Σ, εὐκτήμονα r. 2. ἐξελέγχειν t. ὑποσχόμενος om pr Σ. 3. πληρωτὴν ἀ. Σ. τῇ om ΣΤΩs. 5. ὑμῖν om pr Σ. 6. κατασκάπτειν r. 49, 3. ὃς ἦν] ὄντων ΓΣΤstv. ἔχων τότε s. 6. ἐν om pr F. 51, 2. ὡς om ΓΩs. 4. τοσούτων χρημάτων post τρόπον ponit k.

ἐθέλοιτ' ἐξετάσαι τίνος ἕνεκα μᾶλλον ἄν τις ἕλοιτο ἐν
δημοκρατίᾳ ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ' ἂν εὕροιτε προχει-
2ρότατον, ὅτι πάντα πραότερά ἐστιν ἐν δημοκρατίᾳ. ὅτι
μὲν "τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθε ὀλιγαρχίας οὗτος ἀσελγέστε- 609
ρος γέγονε, παραλείψω. ἀλλὰ παρ' ἡμῖν πότε πώποτε
δεινότατα ἐν τῇ πόλει γέγονεν; ἐπὶ τῶν τριάκοντα, πάν-
τες ἂν εἴποιτε. τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδεὶς ἔστιν
ὅστις ἀπεστερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὅστις ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν,
ἀλλὰ τοῦτο κατηγοροῦμεν τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς
ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπῆγον. οὗτοσὶ τοίνυν τοσαύτην ὑπερβο-
λὴν ἐποιήσατο ἐκείνων τῆς αὐτοῦ βδελυρίας, ὥστ' ἐν δη-
μοκρατίᾳ πολιτευόμενος τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἑκάστῳ δεσμω-
3τήριον καθίστη, τοὺς ἔνδεκα ἄγων ἐπὶ τὰς οἰκίας. καίτοι
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τί οἴεσθε, ὁπότ' ἄνθρωπος πένης,
ἢ καὶ πλούσιος πολλὰ δ' ἀνηλωκὼς καί τιν' ἴσως τρόπον
εἰκότως οὐκ εὐπορῶν ἀργυρίου, ἢ τέγος ὡς τοὺς γείτονας
ὑπερβαίνοι ἢ ὑποδύοιτο ὑπὸ κλίνην ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ σῶμα
ἁλοὺς εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕλκεσθαι, ἢ ἄλλα ἀσχημονοίη,
ἃ δούλων, οὐκ ἐλευθέρων ἐστὶν ἔργα, καὶ ταῦθ' ὑπὸ τῆς
ἑαυτοῦ γυναικὸς ὁρῷτο ποιῶν, ἣν ὡς ἐλεύθερος ἠγγυή-
σατο καὶ τῆς πόλεως πολίτης, ὁ δὲ τούτων αἴτιος Ἀνδρο-
τίων εἴη, ὃν οὐδ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ δίκην λαμβάνειν ἐᾷ τὰ πε-
πραγμένα καὶ βεβιωμένα, μήτι γε ὑπὲρ τῆς πόλεως;
4καίτοι εἴ τις ἔροιτο αὐτὸν τὰς εἰσφορὰς πότερον τὰ κτή-
ματα ἢ τὰ σώματα ὀφείλει, τὰ κτήματα φήσειεν ἄν, εἴ-
περ ἀληθῆ λέγειν βούλοιτο· ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν.
τίνος οὖν ἕνεκα ἀφεὶς τὸ τὰ χωρία δημεύειν καὶ τὰς οἰ-

v. 1. ἐθέλητε t, θέλετ' ΣΥΩrs. 52, 1. ἐστι πραότερα k.
2. ἅποι Fk. 3. ὑμῖν FΣ. πώποτε om s. 4. πάντως k.
5. ἂν om t. οὐδεὶς] οὐκ k et γρ r. 6. ἀπεστέρητο k et γρ r.
ὅστις] ὅς Ftv. 8. οὗτος ΥΩkrs. 9. αὐτῶν r. 53, 2. ὁπόταν F,
ὁπότε tv: ὁπόταν ς. 3. καὶ post ἢ om k. δ' om FΥΩstv. ἀνηλω-
κὼς F. 4. εἰκότως om pr k. ἀργύριον k. ἢ] εἰ Σ. 6. ἕλ-
κεσθαι] ἔρχεσθαι k, ἱκέσθαι r. 8. ποιεῖν Ω. ἐνεγυήσατο F, ἐν-
εγγυήσατο k, ἐγγυήσατο r. 11. καὶ βεβιωμένα om Ω. μητή Ω,
μήτοι rs. 54, 1. καίτοιγε krs. ἐροῖτο Σ. 2. ὀφείλειν s.

νίας καὶ ταῦτ' ἀπογράφων, ἕδρας καὶ ὕβριζες πολίτας ἀν-
θρώπους καὶ τὰς ταλαιπώρους μετοίκους, οἷς ὕβρισικώτερον
55ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς σαυτοῦ κέχρησαι; καὶ μὴν εἰ θέλετε
σκέψασθαι τί δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει, τοῦτο μέ-
γιστον ἂν εὕροιτε, ὅτι τοῖς μὲν δούλοις τὸ σῶμα τῶν ἀδι-
κημάτων ἁπάντων ὑπεύθυνόν ἐστι, τοῖς δ' ἐλευθέροις, κἂν
τὰ μέγιστα τύχωσιν ἀδικοῦντες, τοῦτό γ' ἔνεστι σῶσαι· εἰς
χρήματα γὰρ τὴν δίκην περὶ τῶν πλείστων παρὰ τούτων
προσῆκει λαμβάνειν. ὁ δὲ τοὐναντίον εἰς τὰ σώματα, ὥσ-
56περ ἀνδραποδοις, ἐποιήσατο τὰς τιμωρίας. οὕτω δ' αἰ-
σχρῶς καὶ πλεονεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς, ὥστε τὸν μὲν
ἑαυτοῦ πατέρα ᾤετο δεῖν, δημοσίᾳ δεθέντα ἐπὶ χρήμασιν
ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, μήτε ἀποδόντα ταῦτα μήτε πριάμενον
ἀποδρᾶναι, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν τὸν μὴ δυνάμενον τὰ
ἑαυτοῦ θεῖναι οἰκοθεν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕλκεσθαι. εἰς
ἐπὶ τούτοις, ὡς ὑτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιεῖν, Σινώπην προσ-
ηνεχύραζε καὶ Φανοστράτην, ἀνθρώπους πόρνας, ἃ μέντοι
57γε ὀφειλέσας εἰσφοράς. καίτοι εἴ τισιν ἄρα δοκοῦσιν ἐπι-
τήδειαι ἐκεῖναι παθεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμά γε ἐκ ἐπιτήδειον
γίγνεσθαι, τηλικοῦτό τινας φρονεῖν ἐπὶ καιρὸν ὥστε βα-
δίζειν ἐπ' οἰκίας καὶ σκεύη φέρειν μηδὲν ὀφειλόντων ἀν-
θρώπων. πολλὰ γὰρ ἄν τις ἔδοι πολλὰς ἐπιτηδείας ὄντας
πάσχειν καὶ πεπονθέναι. ἀλλ' ἃ ταῦτα λέγουσιν οἱ νόμοι
οὐδὲ τὰ τῆς πολιτείας ἤθη, ἃ φυλακτέον ὑμῖν· ἀλλ' ἔνεστιν
ἔλεος, συγγνώμη, πάνθ' ὅσα προσῆκει τοῖς ἐλευθέροις.
58ὧν ἅπάντων εἰκότως οὐ μετέχει τῇ φύσει οὐδὲ τῇ
παιδείᾳ· πολλὰ γὰρ ὕβρικαι καὶ πεπαιπηλήκασαι συνωνή-
ἐκ ἀγαπῶσιν ἑαυτὸν ἀνθρώποις ἀλλὰ δῆναι μισθὸν δυ-
ναμένοις· ὧν προσῆκέ σοι τὴν ὀργὴν ἐκ εἰς τῶν πολιτῶν

v. 1. ἀνθρώπας πολίτας k. 2. τὰς om v. 55, 1. αὐτῇ Sk. κέχρηται t. 5. τύχωσιν ἀδικοῦντες] ἀτυχῶσιν ΣΤΩs, αὐτυχῶσι r. ἔνεστι] ἔσται k et γρ r. 6. τὴν add Fέδ. 56, 1. ἐποιεῖτο Σh τὴν τιμωρίαν v. 8. φανοστράτην F. 57, 1. γε om ΓΩlrs. καίτοιγε kr. 3. τηλικοῦτόν krtv. διάκειται F. 5. ὄντας om ΓΩlrs. 6. παθεῖν k. 7. ἃ om pr F. ἡμῖν r. 8. ὅσα] ἃ kv. 58, 3. ἑαυτὸν ΣΤΩlrs ε αὐτὸν r. 4. προσῆκει k$_2$.

τὸν τυχόντα ἀφεῖναι ἀδ' εἰς τὰς ὁμοτέχνας σοι πόρνας, ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν τὸν τρόπον θρέψαντά σε πατέρα.

59 Ταῦτα τοίνυν ὡς μὲν ἀ δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, οὐχ ἕξει λέγειν ὅτος· οὕτω δ' ἐξὶν ἀναιδὴς ὢν ἐν τῷ δήμῳ, προάγωνας ἀεὶ κατασκευάζων ἑαυτῷ τῆσδε τῆς γραφῆς, ἐτόλμα λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν καὶ δι' ὑμᾶς ἐχθρὸς ἐφ' ἑαυτὸν εἵλκυσε καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶ κινδύνοις. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βούλομαι δεῖξαι τοῦτον ὅτι πεπονθότα μὲν ὁτιῶν κακὸν ὅτε μέλλοντα πάσχειν οὐδὲν δι' ὧν ὑπὲρ ὑμῶν ἔπραξε, διὰ μέντοι τὴν αὐτοῦ βδελυρίαν καὶ θεοῖς ἐχθρίαν πεπονθότα μὲν μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας οὐδέν, πεισόμενον δέ, ἂν τὰ δίκαια ποι-60 ῆτε ὑμεῖς. σκέψασθε γὰρ ὠδί. τί ποτ' ὑμῖν ὅτος ὑπέσχετο καὶ τί ποιεῖν αὐτὸν ἐχειροτονήσασθ' ὑμεῖς; χρήματα εἰσπράττειν. ἄλλο δὲ πρὸς τούτῳ τί ποιεῖν; οὐδὲ ἕν. φέρε δὴ καθ' ἕκαστον ὑπομνήσω τὴν εἰσπραξιν ὑμᾶς. ὅτος εἰσ-
εἰσπραξε Λεπτίνην τὸν ἐκ Κοίλης τέτταρας καὶ τριάκοντα δραχμάς, καὶ Θεόξενον τὸν Ἀλωπεκῆθεν δραχμὰς ἑβδομήκοντα καὶ μικρόν τι πρός, καὶ τὸν Εὐφήμου Καλλιπράτην καὶ τὸν Τελέσεω νεανίσκον· ὃν ἔχω γὰρ τοὔνομα εἰπεῖν. σχεδὸν δὲ πάντας, οὓς εἰσέπραξεν, ἵνα μὴ καθ' 61 ἕκαστον λέγω, ὧν οἶδ' εἴ τινα ὑπὲρ μνᾶν ὀφείλοντα. πάντερ' ἂν οἴεσθε τούτων ἕκαστον μισεῖν καὶ πολεμεῖν αὐτῷ διὰ τὴν εἰσφοράν ταύτην, ἢ τὸν μὲν αὐτῶν ὅτι πάν- 612
των ἀνιάντων ὑμῶν ἐν τῷ δήμῳ δοῦλον ἔφη καὶ ἐκ δούλων εἶναι καὶ προσήκειν αὐτῷ τὸ ἕκτον μέρος εἰσφέρειν μετὰ τῶν μετοίκων, τῷ δὲ παῖδας ἐκ πόρνης εἶναι, τοῦ δὲ τὸν πατέρα ἠτιμωκέναι, τῷ δὲ τὴν μητέρα πεπορνευ-

v. 1. ἀφεῖναι k et γρ r. ὁμοτέχνας t. σοι om ΣΤΠst.
2. σε ante θρέψαντα ponunt ΣΤΠst, πατέρα in γρ habet Σ.
59, 2, ἀναιδὴς ἐστιν k. ἐν] οὐ t. 3. τῷ om tv. προαγωνας ΤΠst. 5. εἵλκυσε Ftv. 9. ἐχθρὰν Σr: ἐχθρὰν αἰσχροκέρδειαν c. 10. σῆσδε τῆς] τῆς σήμερον k. 60, 2. ἐχειροτονήσασθ' r. 3. οὐδὲ ἕν] οὐδέν krs. 7. εὐφήμου ΣΤΠστ. καλλιστράτην sv. 8. τελέσεω γρ r, τελεσιῶν r: Τελεσιοῦ c. 9. οὕς] ὅσους k et γρ r. 61, 2. τοῦτον pr k. 6. τῷ δὲ Reiskius: libri τῷ δ' ὅτι. 7. ἠτιμωκέναι t.

σθαι, τὸν δὲ ἀπογράφειν ὅσα ὑφείλετο ἐξ ἀρχῆς, τὸν δὲ τὸ δεῖνα, τὸν δὲ ὁμοῦ ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα κακά, ἑξῆς ἅπαν-
62 τας; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες, εἰς οὓς ἐπαρῴνησεν οὗτος, τὴν μὲν εἰσφορὰν ἕκαστος ἀναγκαῖον ἀνάλωμα ὑπελάμβανεν εἶναι, τοιαῦτα δ' ἀτιμασθεὶς καὶ προπηλακισθεὶς χαλεπῶς ἐνήνοχεν. κἀκεῖνο οἶδα, ὅτι χρήματα εἰσπράττειν τοῦτον ἐχειροτονήσαθ' ὑμεῖς, οὐχὶ τὰς ἰδίας συμφορὰς ὀνειδίζειν καὶ προφέρειν ἑκάστῳ. εἴτε γὰρ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐ σοὶ ῥητέαι (πολλὰ γὰρ ἡμῶν ἕκαστος οὐχ ὡς βούλεται πράττει)· εἴτε μὴ προσηκούσας κατεσκεύαζες, πῶς
63 οὐχ ὁτιοῦν ἂν πάθοις δικαίως; ἔτι τοίνυν ἐκ τοῦδ' ἀκριβέστερον γνώσεσθε ὅτι μισεῖ τοῦτον ἕκαστος οὐ διὰ τὴν εἴσπραξιν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ὑβρίσθη καὶ παρῳνήθη. Σάτυρος γὰρ ὁ τῶν νεωρίων ἐπιμελητὴς οὐχ ἑπτὰ τάλαντα εἰσέπραξεν ὑμῖν, ἀλλὰ τέτταρα καὶ τριάκοντα τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους, ἐξ ὧν παρέθηκε τὰ σκεύη ταῖς ἐκπλευσάσαις ναυσίν· καὶ οὔτ' ἐκεῖνος διὰ ταῦτα οὐδένα ἐχθρὸν ἑαυτῷ φησὶν εἶναι, οὔτε τῶν εἰσπραχθέντων οὐδεὶς ἐκείνῳ πολεμεῖ. εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ τὸ προστεταγμένον οἶμαι διεπράττετο, σὺ δὲ τῇ σαυτοῦ προπετείᾳ καὶ θρασύτητι λαβὼν ἐξουσίαν πόλλ' ἀνηλωκότας εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώ- 613
πους καὶ σοῦ βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων ψευδέσι καὶ χαλε-
64 ποῖς ὀνείδεσιν ᾤου δεῖν περιβάλλειν. εἶτα ταῦθ' οὗτοι πεισθῶσιν ὑπὲρ αὑτῶν σε ποιεῖν, καὶ τὰ τῆς σῆς ἀναισθησίας καὶ πονηρίας ἔργα ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδέξωνται; ἀλλὰ μισεῖν δικαιότερον διὰ ταῦτά σε ὀφείλουσιν ἢ σώζειν. τὸν

v. 2. τὸ δεῖνα pr k et γρ r: ceteri τόδ' εἶναι. πάντας k, ἅπαντας ἀπεῖπεν r. 62, 1. μὲν om k. πάντας t. 3. ταῦτα F, ταῦτα ΣΤΩr. 4. κἀκεῖνο δὲ οἶδα k. 7. ῥητέα r. ὑμῶν r. 8. πράττειν s. 63, 1. τῶνδε k. 3. ἐπαρῳνήθη Fktv. 4. τάλαντα μόνον εἰσ. kr. 6. ἐξ] ἀφ' k et γρ r. ἐκπλευσάσαις r, ἐκπλεούσαις F, ἐκπλεούσαις kv. 7. αὑτῷ ἐχθρὸν k. 8. φησὶν ante διὰ ponit k.

9. εἰκότως om ΤΩrstv. 11. ἀνηλωκότας F, ἀναλωκότας tv. 12. ψεύδεσι k. 64, 1. εἴτ' ἂν τ. s. 2. τὰ om kr. ἀναισχυντίας Ftv. 3. ἀναδέξονται t.

γὰρ ὑπὲρ πόλεως πράττοντά τι δεῖ τὸ τῆς πόλεως ἦθος μιμεῖσθαι, καὶ σώζειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσήκει, καὶ μισεῖν τοὺς οἱόσπερ ἔτος. ὡς ἐκεῖνό γε εἰδόσι μὲν ἴσως, ὅμως δὲ ἐρῶ· ὁποίους τινὰς ἂν φαίνησθε ἀγαπῶντες καὶ σώζοντες, τούτοις ὁμοίοι δόξετ' εἶναι.

65 Ὅτι τοίνυν ὅλως οὐδὲ τὴν εἰσπραξιν αὐτὴν ὑπὲρ ὑμῶν πεποίηται, καὶ τοῦτο αὐτίκα δὴ μάλα ὑμῖν δῆλον ποιήσω. εἰ γάρ τις ἔροιτο αὐτὸν πότεροι αὐτῷ δοκοῦσιν ἀδικεῖν μᾶλλον τὴν πάλιν, οἱ γεωργοῦντες καὶ φειδόμενοι, διὰ παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖα ἀναλώματα καὶ λειτουργίας ἑτέρας ἐλλελοιπότες τὰς εἰσφοράς, ἢ οἱ τὰ τῶν ἐθελησάντων εἰσενεγκεῖν χρήματα καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων κλέπτοντες καὶ ἀπολλύντες, οὐκ ἂν εἰς τοῦτο δήπου τόλμης καὶπερ ὢν ἀναιδὴς ἔλθοι, ὥστε φῆσαι τοὺς τὰ ἑαυτῶν μὴ εἰσφέροντας μᾶλλον ἀδικεῖν ἢ τοὺς τὰ κοινὰ ὑφαιρεμένους.

66 τίνος ἕν ἕνεκα, ὦ βδελυρέ, ἐτῶν ὄντων πλειόνων ἢ τριάκοντα ἀφ' ἧς σὺ πολιτεύῃ, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν μὲν στρατηγῶν ἠδικηκότων τὴν πόλιν πολλῶν δὲ ῥητόρων, οἳ παρὰ τοῦτοισὶ κέκρινται, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν ἐφ' οἷς ἠδίκουν, οἱ δ' ὑποχωρήσαντες φεύγουσιν, οὐδενὸς πώποτε τούτων ἐξητάσθης κατήγορος, ἀλλ' ἐθ' ἁγανακτῶν ὤφθης 614
ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις πάσχει, ἕως ὧν θρασὺς καὶ λέγειν δεινός, ἀλλ' ἐνταῦθ' ἐφάνης κηδεμὼν ἡμῶν, ἃ σε πολλοὺς
67 ἔδει κακῶς ποιῆσαι; βλέσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τούτων αἴτιον ἐγὼ ὑμῖν εἴπω; ὅτι τούτων μὲν μετέχουσιν ὧν ἀδικοῦσιν ὑμᾶς τινές, ἀπὸ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ὑφαιροῦνται· δι' ἀπλησίαν δὲ τρόπων δεχόθεν καρπεύονται τὴν

v. l. 1. ὑπὲρ τῆς π. *Fk.* 2. σώζειν] δεῖ σώζειν *ΣΩ* et in litura *T*, δὴ σώζειν *s.* 3. προσήκει post ὑμῖν ponit *s.* οἵουσπερ *FΣT.* 4. γε om *Σr.* 65, 2. δῆλον om *Σ*, ante ὑμῖν ponunt *Etv.* 3. ἔροιτο *Σ.* 6. ἑτ. οἱ λελοιπότες *t.* τὰς εἰσφοράς] εἰσφορὰν *Σ.* 10. μᾶλλον] μάλιστ' *r.* ἀφαιρουμένους *Ω.* 66, 1. ἕνεκεν *k.* 5. ἀποχωρήσαντες *FΣTΩstv.* 6. τούτων solus habet *k.* 7. ὑπὲρ ὧν — πάσχει] ἐφ' οἷς — ἠδικεῖτο *k* et *γρ r.* equidem pro πάσχει malim πάσχοι. 8. ἡμῶν] ὧν *FΣTΩstv.* πολλοὺς σε *k.* 67, 2. βούλεσθε] βούλεσθε γὰρ *F.* ὦ om *Ωs.* 2. τούτων μὲν — ὑφαιροῦνται] τῶν μὲν ὑφαιρεῖται *ΣTrs*, τῶν ὑφαιροῦσι *Ω.* 3. τινὲς ὑμᾶς *γρ Σ.* ὑφαιροῦνται] οὐδὲν ὑφαιροῦντες *γρ Σ*, ἀφαιροῦνται *k.* 4. καρποῦται *FΩ.*

πόλιν. ὅτε γὰρ ῥᾴον πολλοῖς καὶ κατὰ μικρὰ ἀδικηθῆναι ἀπεχθάνεσθαι ἢ ὀλίγοις καὶ μεγάλα, ὅτε δημοτικώτερον δῆπου τὰ τῶν πολλῶν ἀδικήματα ὁρᾶν ἢ τὰ τῶν ὀλίγων. ἀλλὰ τοῦτ' αἴτιον, οὐγὼ λέγω. τῶν μὲν οἴδεν ἕνα αὐτὸν ὄντα, τῶν ἀδικούντων, ὑμᾶς δ' ὀδενὸς ἀξίως ἡγήσατο· διὸ
68 τοῦτον ἐχρήσατο τὸν τρόπον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἀνδραπόδων πόλις ἀλλὰ μὴ τῶν ἄρχειν ἑτέρων ἀξιούντων ὡμολογεῖτε εἶναι, ἐκ ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς ὕβρεις ἠνέσχεσθε τὰς τούτῳ, ἃς κατὰ τὴν ἀγορὰν ὕβριζεν, ὁμῶ μετοίκους, Ἀθηναίους, δέων, ἀπάγων, βοῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἐπὶ τοῦ βήματος, δήλους καὶ ἐκ δήλων καλῶν ἑαυτῷ βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων, ἐρωτῶν εἰ μάτην τὸ δεσμωτήριον ᾠκοδομήθη. καταφαίην ἂν ἔγωγε, εἰγ' ὁ πατὴρ ὁ σὸς ᾤχετο αὐτόθεν αὐταῖς πέδαις ἐξορχησάμενος Διονυσίων τῇ πομπῇ. ἄλλα δὲ ὅσα ὕβρικεν, ὐδ' ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν· τοσαῦτα τὸ πλῆθός ἐστιν. ὧν ἀθρόων ἄξιον λαβόντας δίκην τήμερον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς ἄλλοις, ἵν' ὦσι μετριώτεροι.
69 Ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν τοιοῦτός ἐστιν, ἐν οἷς πεπολίτευται, ἄλλα δ' ἔσθ' ἃ καλῶς διώκηκεν. ἀλλὰ ταῦτ' ἔστω προσελήλυθε πάντα πρὸς ἡμᾶς, ὥστε ἥκιστα ἐν οἷς ἀκη- 613
κόατε ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι. τί γὰρ βούλεσθε εἴπω; τὰ πομπεῖα ὡς ἐπεσκεύασε, καὶ τὴν τῶν στεφάνων καθαίρεσιν; ἢ τὴν τῶν φιαλῶν ποίησιν τὴν καλήν; ἀλλ' ἐπὶ τούτοις γε, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἀδικῶν ἔτυχε τὴν πόλιν, τρὶς, οἶμαι, τεθνάναι δίκαιος ὢν φανεῖται· καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ καὶ ἀσεβείᾳ καὶ κλοπῇ καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις ἑξ ἑνο-

v. 1. ῥᾴδιον F. κατὰ Fkr: celeri τῷ. 3. ἀδικημάτων t. 4. τοῦτ' αἴτιον] τοὐναντίον ΤΩs et γρ F. οὐγὼ] οὐ ἐγώ tv, ἐγὼ Ω. τῶν] τὸν corr v. ἕνα αὐτὸν] ἑαυτὸν ΣΤΩstv. 5. ὄντα om k. ὑμᾶς k. 68, 1. ἐχρῆτο Fk, τὸν τρόπον ἐχρήσατο s. 2. μὴ om t. ὡμολογεῖτε kr: celeri ὡμολογεῖτο. 3. ἀνέσχεσθε Σ, ἠνέχεσθε Ωrtv. 4. τὴν om Ω. 5. ἐν om Ω. 6. καὶ post δούλους om tv. 8. εἰγ'] εἰθ' Σr. 9. αὐταῖς] ἐν ταῖς r. 10. ὕβρισεν] ὕβρικεν s. οὐδ'] οὐκ kr. 11. ἀθρόον FTΩ, ἀθρόων rstv.

69, 1. μὲν om ΣΤΩs. 2. διώκησεν k, διώκηκεν r. ταῦτ'] καὶ ταῦτ' kr. 3. προελήλυθεν Ω. ἅπαντα Ftv. ἥκιστα om t. 7. καὶ om k. 8. τεθνάναι] ἀπολωλέναι k et γρ r. φανεῖται k. 9. πᾶσι τοῖς] πλείστοις Σr.

ὄχος. τὰ μὲν δὴ πολλὰ ὧν λέγων ὑμᾶς ἐφενάκιζε παραλείψω· φήσας δ' ἀποῤῥεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων καὶ σαπρὰς εἶναι διὰ τὸν χρόνον, ὥσπερ ἴων ἢ ῥόδων ὄντας ἀλλ' ἐ χρυσίου, συγχωνεύειν ἔπεισεν. κἄτ' ἐπὶ μὲν ταῖς εἰσφοραῖς τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν ὡς δὴ δίκαιος ὤν, ὧν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἕσεσθαι τῶν εἰσενεγκόντων· ἐπὶ τοῖς ξεφάνοις δέ, ἃς κατέκοπτεν, οὐχὶ προσήγαγε ταὐτὸ δίκαιον τοῦτο, ἀλλ' αὐτὸς ῥήτωρ χρυ-
71 σοχόος ταμίας ἀντιγραφεὺς γέγονεν. καὶ μὴν εἰ μὲν ἅπαντ' ἠξίους ὅσα πράττεις τῇ πόλει σαυτῷ πιστεύειν, ἐκ ἂν ὁμοίως κλέπτης ὢν ἐφωρῶ· νῦν δ' ἐπὶ ταῖς εἰσφοραῖς ὃ δίκαιόν ἐσθ' ὁρίσας, μὴ σοὶ πιστεύειν ἀλλὰ τοῖς αὐτῆς δούλοις τὴν πόλιν, ὁπόσ' ἄλλο τι πράττων καὶ χρήματα κινῶν ἱερά, ὧν ἕνια ἐᾷ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς ἀνεστάθη, μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακὴν ἥνπερ ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν φαίνῃ, ἐκ εὔδηλον δι' ὃ τᾶτ' ἐποίησας; ἐγὼ μὲν
72 οἶμαι. καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου σκέψασθε, ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ ἐπιγράμματα τῆς πόλεως ἀνελὼν ὡς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ἀντεπιγέγραφεν. οἶομαι γὰρ ὑμᾶς "ἅπαντας ὁρᾶν ὑπὸ τῶν ξεφάνων ταῖς616 κοινωνίαις κατωθεν γεγραμμένα „οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης" ἢ „οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηνᾷ," ἢ κατὰ πόλεις „οἱ δεῖνες τὸν δῆμον σωθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου," οἷον „Εὐβοεῖς ἐλευθερωθέντες ἐξεφάνωσαν τὸν δῆμον" ἐπεγέγραπτό που, πάλιν „Κόνων ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους." ταυτὶ
73 γὰρ ἦν τὰ τῶν ξεφάνων ἐπιγράμματα. ταῦτα μὲν τοίνυν, ἃ ζῆλον πολὺν εἶχε καὶ φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνι-

70, 1. ὧν] ὡς F et γρ Ω. 3. ἴων ἢ ῥόδων r. 4. κἄτ'] καί τ' FΣ. 5. δὴ] ἂν ΣΓΩrs. 6. ὧν om kr. 8. ῥήτωρ] ὁ ῥήτωρ Σ.
71, 1. γέγονεν ἀντιγραφεὺς Σ. 2. πράττει τις τῇ kr.
3. ἐπὶ μὲν ταῖς k. 5. ὁπότε δὲ ἄλλο F. 7. φυλακὴν om Ω, ἐπὶ in mg ponit r. ἥνπερ ἐπὶ] ἥνπερ περὶ F, ἥνπερ περὶ ιν, ἣν περὶ ΣΓ.
8. φανείη Σr et γρ F. δι' ὃ] δι' ἃ Σ. 72, 1. καθ' ἅπαντος ΓΩs. 6. ἕνεκεν r, εἵνεκα Γ. 7. τῇ Ἀθηνᾷ] αθηναίαι Σ. 9. ἐπεγέγραπτό που om ΣΓΩrs. 73, 2. ὑμῖν F: ἡμῖν post εἶχεν ponit k.

σται καθαιρεθέντων τῶν στεφάνων· ἐπὶ ταῖς φιάλαις δ' ἃς ἀντ' ἐκείνων ἐποιήσατο ὑμῖν ὁ πόρνος ὅτος „Ἀνδροτίωνος ἐπιμελεμένε [ἐποιήθησαν]" ἐπιγέγραπται, καὶ ὃ τὸ σῶμα ἡταιρηκότος ἐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι εἰς τὰ ἱερὰ εἰσιέναι, τοῦτον τἄνομα ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν γεγραμμένον ἐξίν. ὁμοιόν γε, ἐ γάρ; τοῦτο τοῖς προτέροις
74ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτιμίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. τρία τοίνυν ἐκ τούτε τὰ δεινότατ' ἄν τις ἴδοι πεπραγμέν' αὐτοῖς. τὴν μὲν γὰρ θεὸν τὰς ςεφάνας σεσυλήκασι, τῆς πόλεως δὲ τὸν ζῆλον ἠφανίκασι τὸν ἐκ τῶν ἔργων, ὧν ὑπόμνημα ἦσαν ὄντες οἱ ςέφανοι· τὰς δ' ἀναθέντας δόξαν οὐ μικὰν ἀφῄρηνται, τὸ δοκεῖν ὧν ἂν εὖ πάθωσιν ἔθέλειν μεμνῆσθαι. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος κακὰ εἰργασμένοι, εἰς τοῦτο ἅμα ἀναισθησίας καὶ τόλμης προεληλύθασιν, ὥςε μέμνηνται τούτων ὡς καλῶς αὐτοῖς ὑπηρημένων, ὥσθ' ὁ μὲν οἴεται δι' ἐκεῖνον ὑφ' ὑμῶν σωθήσεσθαι, ὁ δὲ παρακάθηται καὶ οὐ καταδύεται τοῖς πε-
75πραγμένοις. ἔτω δ' ἐ μόνον εἰς χρήματα ἀναιδὴς ἀλλὰ καὶ σκαιός ἐξιν, ὥστ' ἐκ οἶδεν ἐκεῖνο, ὅτι ςέφανοι μέν εἰσιν ἀρετῆς "σημεῖον, φιάλαι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πλούτου,617
καὶ ςέφανος μὲν ἅπας, κἂν μικρὸς ᾖ, τὴν ἴσην φιλοτιμίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ, ἐκπώματα δὲ ἡ θυμιατήρια, ἂν μὲν ὑπερβάλλῃ τῷ πλήθει, πλούτε τινὰ δόξαν προσετρίψατο τοῖς κεκτημένοις, ἐὰν δ' ἐπὶ μικροῖς τις σεμνύνηται, τοσοῦτ' ἀπέχει τῆ τιμῆς τινὸς διὰ ταῦτα τυχεῖν, ὥσε' ἀπειρόκαλος προσέδοξεν εἶναι. ἔτος τοίνυν ἀνελὼν τὰ τῆς δόξης κτήματα, τὰ τῆ πλέτε πεποίηται μικρὰ καὶ ἀχ ὑμῶν
76ἄξια. καὶ ὃ' ἐκεῖν' εἶδεν, ὅτι πρὸς μὲν χρημάτων κτῆσιν ὁδὲ πώποτε ὁ δῆμος ἐσπούδασε, πρὸς δὲ δόξης ὡς οὐδὲ

v. 2. ὁ πόρνος οὗτος om pr Σ. ἀνδροτίων ὡς TΦs. 3. ἐπιμελομένου r. 4. ἡταιριότος t. 5. ἐν τοῖς ἱεροῖς post ἐστὶν ponit k. 6. κε] δὲ t. 74, 1. ἔχον ἴσην k. ἡμῖν TΦs. 4. ὑπομνήματ' FΩkrstv. 5. ὄντες Fkr. 7. καὶ post τοιαῦτα om k. 8. ἅμα ἀναισθησίας] ἀναισχυντίας k. ἐληλύθασιν kr. 10. ἐκείνων s. σωθήσεται r. 75, 5. ἐὰν k. 9. ἀφελὼν kr et γρ F. 10. τὰ om k. 76, 2. εἶδεν FΣΨΩ: οἶδεν s.

πρὸς ἓν τῶν ἄλλων. τεκμήριον δὲ· χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ποτὲ σχὼν ἅπανθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσεν, εἰσφέρων δ' ἐκ τῶν ἰδίων ὀδέκα πώποτε κίνδυνον ὑπὲρ δόξης ἔξεσχ. ἀφ' ὧν κτήματα ἀθάνατα αὐτῷ περίεστι, τὰ μὲν τῶν ἔργων ἡ μνήμη, τὰ δὲ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐπ' ἐκείνοις σταθέντων τὸ κάλλος, προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενών, ξοαί, νεώσοικοι, ἐκ ἀμφορίσκοι δύο οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες ἢ τρεῖς, ἄγουσα ἑκάστη μνᾶν, ἃς,
77 ὅταν σοι δοκῇ, σὺ πάλιν γράψεις καταχωνεύειν. οὐ γὰρ αὐτοὺς δοκιμάζοντες, οὐδὲ ἃ καταράσαιντο ἂν οἱ ἐχθροὶ ποιοῦντες, διπλᾶς πράττοντες τὰς εἰσφοράς, ταῦτ' ἀνέθεσαν, ἀλλ' οἷόσπερ οὐ χρώμενοι συμβούλοις ἐπολιτεύοντο· ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς κρατοῦντες, καὶ ἃ πᾶς τις ἂν εὖ φρονῶν εὔξαιτο, τὴν πόλιν εἰς ὁμόνοιαν ἄγοντες, ἀθάνατον κλέος αὑτῶν λελοίπασι, τοὺς δ' ἐπιτηδεύοντας οἷα σοὶ βεβίωται
78 τῆς ἀγορᾶς εἴργοντες. Ὑμεῖς δ' εἰς τοῦτ' ὦ ἄνδρες Ἀθη- 618
ναῖοι προήχθητ' εὐηθείας καὶ ῥᾳθυμίας, ὥστ' οὐδὲ τοιαῦτα ἔχοντες παραδείγματα ταῦτα μιμεῖσθε, ἀλλ' Ἀνδροτίων ὑμῖν πομπείων ἐπισκευαστής, Ἀνδροτίων, ὦ γῆ καὶ θεοί, καὶ τοῦτ' ἀσέβημα ἔλαττον τίνος ἡγεῖσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δεῖν τὸν εἰς ἱερὰ εἰσιόντα καὶ χερνίβων καὶ ναοῦ ἁψόμενον καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιμελείας προσήκοντα ἐσόμενον ἐχὶ προειρημένον ἡμερῶν ἀριθμὸν ἁγνεύειν, ἀλλὰ τὸν βίον ὅλον ἡγνευκέναι τοιούτων ἐπιτηδευμάτων οἷα τούτῳ βεβίωται.

v. 2. σχὼν ΣΤΩsr: ceteri ἔχων. ἅπανθ'] τὰ πάνθ' Fιν. ἀνήλωσεν F, ἀνάλωσεν kr. 3. εἰσφέρων δ'] ὑπὲρ διδάξης εἰσφέρων k, omissis infra his ὑπὲρ δόξης. πώποτε om FΣΤΩsιν. 6. τῶν om Ω. 7. σοὶ καὶ ναὸς οἶκοι r. 77, 1. γράφεις kr. 3. διπλᾶς πράττοντες om Ω. ἀνέθεσαν r. 4. οἷοισπερ FΣΤΩrt, οἵπερ k, οἵοις ποτε s. 6. ἀνάγοντες Σ. 7. δ' om ΣΤΩr. ἐπιτηδεύοντας F, ἐπιτηδεύσαντας r, ἐπιτηδεύσαντας ΣΤΩs. βεβίωται ΥΩs. 78, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om k. 2. ταῦτα ΥΩs. 5. τοῦτ'] τὸ Fv, τοῦτο τὸ krt. 6. εἰς om Ω. 7. τὰς om Ω. 8. προειρημένον Reiskius: libri προειρημένων. ἡγνεύειν μόνον ἀλλὰ krs. 9. ὅλον om Σ.

23.

ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Χαρίδημον τὸν Ὠρείτην, ἡγούμενον ξενικῆς καὶ στρατηγοῦντα παρὰ Κερσοβλέπτῃ τῷ Θρᾴκης βασιλεῖ, πολίτην σφῶν αὐτῶν Ἀθηναῖοι ἐποιήσαντο, τὰ μὲν γιγνόμενα χρήσιμον αὐτοῖς, τὰ δὲ προσδοκῶντες ἔτι μᾶλλον γενήσεσθαι. περὶ τούτου ψήφισμα ἔγραψεν Ἀριστοκράτης ἐν τῇ βουλῇ τοιοῦτον· ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀθηναίων συμμαχίδος· ἐὰν δέ τις τὸν ἀγόμενον ἀφέληται ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης, ἔκπομπος ἔστω. τούτου παρανομεῖ τῷ ψηφίσματος Εὐθυκλῆς, τῷ Δημοσθένους λόγῳ χρώμενος, καὶ φησι πρῶτον μὲν παράνομον εἶναι τὸ ψήφισμα, ὅτι πρίσεν ἀναιρεῖ "καὶ δεσμεύρια, καὶ τὴν τιμωρίαν ἀπὸ 619
τῆς αἰτίας γεγραμμένην ἔχει, δεύτερον δὲ μὴ συμφέρειν τοῖς Ἀθηναίοις τοιαύτην Χαριδήμῳ δοῦναι δωρεάν· ἀπολέμει γάρ, φησί, διὰ ταύτης Κερσόβλεπτος. τὸ δὲ ὅπως ὁ λόγος δείξει. ἐξετάζει δὲ καὶ τὴν τῆ προσώπου ποιότητα, λέγων ὡς εἶναι δωρεῶν ἄξιον τὸν Χαρίδημον, καὶ ταῦτα τοιοῦτον.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἡ Εὔβοια μία νῆσος κατάντικρὺ τῆς Ἀττικῆς, διήκουσα διὰ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Φωκίδος μέχρι τῶν Ἀφετῶν· Ἀφεταὶ δὲ τῆς Θετταλίας τόποι. ἴσμεν δὲ ὅτι χωρία πολλὰ εἶχεν ἡ Εὔβοια. ἔχει δὲ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ χωρίον Ὠρεὸς τῇ Ὠρεῷ δὲ ὁ πολίτης Ὠρείτης. Ὠρείτης ἦν τις Χαρίδημος ξεναγὸς ἦν τῶν Ἀθηναίων. ξεναγὸς δέ ἐστι, ὅτε τις στράτευμα ξένων ὑπέρ τινος ἄλλου τρέφει. διὰ τοῦτο ἦν καὶ οὗτος εἰλέγετο ξεναγός, ἐπειδὴ στράτευμα ξένων ἔτρεφεν ὑπὲρ συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων. ἦν δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων ξεναγός, γαμβρὸς δὲ Κότυος τοῦ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέως καὶ στρατηγός. ὁ δὲ Κότυς παρέλαβέ ποτε τὴν Χερρόνησον τὴν Ἀθηναίων οὖσαν. καὶ τελευτήσας κατέλιπε τῆς βασιλείας διαδόχους Κερσοβλέπτην, εἰ μετά τινων δύο, Βηρισάδα καὶ Ἀμαδόκα, τὴν βασιλείαν μερίσαντο. εἶχε δὲ στρατηγὸν ὁ μὲν Κερσοβλέπτης ὡς συγγενῆ τοῦ Χαρίδημον, ὁ δὲ Βηρισάδης τινὰ Ἀθηνόδωρον, Ἀθηναῖον φύσει, Ἀλωπεκῆθεν· ὁ δὲ Ἀμάδοκος δύω στρατηγοὺς εἶχε, Σίμωνα καὶ Βιάνορα. ἴδιᾳ τοίνυν ἕκαστος τῶν βασιλέων ἤθελε χάριν τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσασθαι διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν εὐμενεῖς, καὶ συμβουλεύσαντος "τοῦ 620
Χαριδήμου δοῦναι κοινῇ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν Χερρόνησον ἐπείσθησαν οἱ βασιλεῖς καὶ δεδώκασι. τοῦτο γνόντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Χαρίδημον ἐγκρίναντες ὡς εὐεργέτην αὐτῶν χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ θυτὸν πολίτην αὐτὸν ἐποιήσαντο. τοῖς δὲ ὁ Χαρίδημος ὅτι φιλᾶσιν αὐτόν, ἐδήλωσεν αὐτοῖς

ΥΠΟΘ. 5. οἱ ἀθηναῖοι Tk. 6. πολίτης Ekv. 7. τῷ] τοῦ FT. 8. χρώμενος FTk: ceteri χρησάμενος. παράνομον εἶναι τὸ ψήφισμα FTk: ceteri εἶναι τὸ ψήφισμα παράνομον. 11. φησί add Fk. ταύτην k. 12. καὶ om v. 15. τοιούτων] τοιοῦτον ὄντα k. 33. τοῖς] an forte γνοὺς?

διά τινος Ἀριστοδήμου ὡς ἂν ποιήσωσιν ἀσφάλειαν αὐτῷ περὶ τῆς τοῦ σώματος φυλακῆς καὶ ὅτι οὐκ ἐπιβουλεύεται, δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Ἀμφίπολιν, ἀφαιρούμενος αὐτὴν ἀπὸ Φιλίππου. Ἀριστοκράτης οὖν τις Ἀθηναῖος ὑπειλημμένος ἔγραψε τοιοῦτο ψήφισμα· ὁ φονεύων Χαρίδημον ἀγώγιμος ἔστω, τοῦτ' ἔστιν ἀκτέος ἐπὶ τὸ κολασθῆναι· ἐὰν δέ τις, φησίν, ἀφέληται τὸν ἀγώγιμον ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης καὶ ὡς εἰπεῖν ἀντιλάβηται αὐτοῦ, ἔκσπονδος ἔστω τῶν Ἀθηναίων. Εὐθυκλῆς δέ τις Θάσιος τὸν δῆμον ἐπολάβετο τοῦ ψηφίσματος ὡς κακῶς ἔχοντος, ὡς παρανόμου καὶ ἀσυμφόρου καὶ γεγραμμένου ἀνδρὶ ἀναξίῳ. οὗτος λαβὼν παρὰ τοῦ Δημοσθένους τὸν λόγον, χρυσίον παρασχών, κατηγόρει τοῦ Ἀριστοκράτους. ὁρῶν οὖν ὁ ῥήτωρ τὴν ἁπλῆν ὑπόθεσιν ἰσχύουσαν μὲν τῷ νομίμῳ, κινδυνεύουσαν δὲ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι τὸ συμφέρον τῆς ἀξίας ὑφ' ἑκάστου τῶν λαμβανόντων πολλάκις, καὶ μάλιστα ὅταν στρατηγοὶ τυγχάνωσιν ἐπίδοξοι καὶ τὴν πόλιν εὐεργετῶσιν, οἷος ὁ Χαρίδημος καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς ὁ ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχων καὶ διὰ τὰ δόξαι ἐν τῷ κατὰ τὴν Χερρόνησον εὖ ποιεῖν Ἀθηναίους αἱρεθεὶς στρατηγὸς αὐτῆς τῆς πόλεως, ἑτέραν ἐξεῦρεν ὑπόθεσιν . . . ἐπιπλέκων ταράττει τὸν ἀκροατήν, φάσκων γεγράφθαι τὸ ψήφισμα ἐπὶ Χερρονήσῳ τῆς πόλεως σχήματι. ὡς οὖν ἀμφοτέρων, τοῦ τε 621 Κερσοβλέπτου καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλομένου Χαριδήμου ταύτης ἐπιτυχεῖν τῆς δωρεᾶς, Δημοσθένης τὴν κατὰ τὴν Χερρόνησον ὑπόθεσιν ἐπέθηκεν, εἰς ὑποψίαν ἄγων τοὺς ἀκούοντας, καὶ φάσκων ἐξ ἐπιβουλῆς Ἀριστοκράτην γεγραφέναι τὸ ψήφισμα, ἵνα μηδενὸς τῶν βασιλέων ἀναιροῦντος αὐτὸν φόβῳ τῆς πόλεως περιποιήσῃ Κερσοβλέπτης πάλιν Χερρόνησον. τοσαῦτα περὶ τῆς ὑποθέσεως.

Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ μήτε ἰδίας ἔχθρας ἐμὲ μηδεμιᾶς ἕνεχ' ἥκειν Ἀριστοκράτους κατηγορήσοντα τουτοῦ, μήτε μικρὸν ὁρῶντά τι καὶ φαῦλον ἁμάρτημα ἑτοίμως οὕτως ἐπὶ τούτῳ προάγειν ἐμαυτὸν εἰς ἀπέχθειαν, ἀλλ' εἴπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι καὶ σκοπῶ, ὑπὲρ τοῦ Χερρόνησον ἔχειν ὑμᾶς ἀσφαλῶς καὶ μὴ παρακρουσθέντας ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς, περὶ τούτου μοί ἐστιν ἅπασα ἡ σπουδή. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς, εἰ βούλεσθε ὀρθῶς περὶ τούτων μαθεῖν καὶ κατὰ τοὺς νόμους δικαίως κρῖναι τὴν γραφήν, μὴ μόνον τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ

v. 14. καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς ὁ] malim articulo transposito ὁ καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς. 16. ὑπόθεσιν] addendum ἦν. 23. Κερσοβλέπτης πάλιν] praestat fortasse Κερσοβλέπτῃ: adverbium om pr F. § 1, 2. ἐμὲ om rs. 4. προσάγειν k. 6. ἡμᾶς k.

ψηφίσματι ῥήμασι προσέχειν τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμβησόμενα ἐξ αὐτῶν σκοπεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀκούσασιν εὐθὺς εἰδέναι τὰ κεκακουργημένα, τὴν ἀρχὴν ἴσως ἂν οὐκ 622
3 ἐξηπάτησθε· ἐπειδὴ δὲ τοῦθ' ἕν ἐστι τῶν ἀδικημάτων, τὸ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐνίους ὃν ἂν ἥκιστα ὑμεῖς ὑπίδοισθέ τι καὶ φυλάξαισθε, προσήκει μὴ πάνυ θαυμάζειν, εἰ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἡμεῖς οὕτω γεγραμμένον ἐπιδείξομεν, ὥστε δοκεῖν μὲν Χαριδήμῳ φυλακήν τινα τοῦ σώματος διδόναι, τὴν ὡς ἀληθῶς δὲ δικαίαν καὶ βεβαίαν φυλακὴν Χεῤῥονήσου τῆς πόλεως ἀπο-
4 στερεῖν. εἰκότως δ' ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ προσέχοιτέ μοι τὸν νοῦν, καὶ μετ' εὐνοίας ἀκούσαιτε ἃ λέγω. ἐπειδὴ γὰρ οὐχὶ τῶν ἐνοχλούντων ὑμᾶς οὐδὲ τῶν πολιτευομένων καὶ πιστευομένων παρ' ὑμῖν ὧν πρᾶγμα τηλικοῦτόν φημι δείξειν πεπραγμένον, ἐάν, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, συναγωνίσησθέ μοι καὶ προθύμως ἀκούσητε, τοῦτό τε σώσετε, καὶ ποιήσετε μὴ κατοκνεῖν, ἄν τίς τι καὶ ἡμῶν οἴηται δύνασθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀγαθόν. οἰήσεται δέ, ἐὰν μὴ
5 χαλεπὸν εἶναι νομίζῃ τὸ παρ' ὑμῖν λόγου τυχεῖν. νῦν δὲ πολλοῖς τοῦτο φοβουμένοις, λέγειν μὲν ἴσως οὐ δεινοῖς, βελτίοσι δὲ ἀνθρώποις τῶν δεινῶν, οὐδὲ σκοπεῖν ἐπέρχεται τῶν κοινῶν οὐδέν. ἐγὼ γοῦν (ὀμνύω τοὺς θεοὺς ἅπαντας) ἀπώκνησ' ἄν, εὖ ἴστε, καὶ αὐτὸς τὴν γραφὴν ταύτην ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ πάνυ τῶν αἰσχρῶν ἐνόμιζον εἶναι νῦν μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ σιωπῆσαι, πρᾶγμ' ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει κατασκευάζοντας ὁρῶν τινὰς ἀνθρώπους, πρότερον δ', ὅτ' ἔπλευσα τριηραρχῶν εἰς Ἑλλήσποντον, εἰπεῖν καὶ κατηγορῆσαί τινων ὃς ἀδικεῖν ὑμᾶς ἡγούμην.

v. 2. εὐθὺς] αὐτοῖς r. 3. κακουργήματα v. 3, 1. τοῦτ' ἔνεστι rs. 3. ὑπίδοισθέ τι ΣΩsv: ceteri ὑπίδοισθ' ἔτι. φυλάξοισθε v, φυλάξησθε k. 6. τοῦ σώματος] τούτους k. 7. βέβαιον krs.

χερρόνησον v. 4, 1. δ' ἂν] δὲ Anecdot. p. 163, 25. ἄνδρες om Ω. προσέχετε k. 2. μου Anecd. ἀκούσατε k. 4. ὧν] ὃν rs. 5. διαγωνίσησθε k. 7. ἐάν Ωrs. τίς τι καὶ rs, τίς τι k: τις καὶ ς. ὑμῶν r. δύνασθαί τι π. F. 8. ποιήσειν k.

5, 1. νομίσῃ FΥv. ὑμῶν r. 5. ταύτην add FΣΥΩksv. ἐπενεγκεῖν k. 7. ἀγαγεῖν Frs. λυσιτελὲς F. 8. ὅτε πλεῦσαι Σ. 10. ἡμᾶς r.

5 Οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὦν ὅτι τὸν Χαρίδημον εὐεργέτην εἶ-
ναί τινες τῆς πόλεως οἴονται· ἐγὼ δὲ ἂν περ, ἃ βέλο- 623
μαί τε καὶ οἶδα πεπραγμένα ἐκείνῳ, δυνηθῶ πρὸς ὑμᾶς
εἰπεῖν, οὐομαι δείξειν οὐ μόνον οὐκ εὐεργέτην ἀλλὰ καὶ
κακοδαίμονα ἀνθρώπων ἁπάντων καὶ πολὺ τἀναντία ἢ
7 προσῆκεν ὑπειλημμένον. εἰ μὲν ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τοῦτο μέγιστον Ἀριστοκράτης ἡδίκει, τὸ τοιοῦτο, οἷον ἐγὼ
φημι δείξειν τὸν Χαρίδημον ὄντα, τοσαύτην πεποιῆσθαι
πρόνοιαν ἐν τῷ ψηφίσματι ὥστε ἰδίᾳ παρὰ τοὺς νόμους,
ἐάν τι πάθῃ, τιμωρίαν αὐτῷ δεδωκέναι, ταῦτ' ἂν ἤδη
λέγειν πρὸς ὑμᾶς ἐπεχείρουν, ἵν' εἰδῆτε πολλοῦ δεῖν ἄξιον
ὄντα τυγχάνειν τοῦ ψηφίσματος αὐτὸν τυγχάνοντα. νυνὶ δ' ἕτερον
τούτου μεῖζον διὰ τοῦ ψηφίσματος ἔστ' ἀδίκημα, ὃ δεῖ πρό-
τερον καὶ μαθεῖν ὑμᾶς καὶ φυλάξασθαι.

8 Ἀνάγκη δ' ἐστὶ πρῶτον ἁπάντων εἰπεῖν καὶ δεῖξαι, τί
ποτ' ἐστὶ τὸ Χερρόνησον ὑμᾶς ἀσφαλῶς ἔχειν πεποιηκός·
διὰ γὰρ τοῦ μαθεῖν τοῦτο καὶ τὸ ἀδίκημα σαφῶς ὄψεσθε.
ἔστι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο τὸ τελευτήσαντος
Κότυος Βηρισάδην καὶ Ἀμάδοκον καὶ Κερσοβλέπτην τρεῖς
ἀνθ' ἑνὸς γενέσθαι Θράικης βασιλέας· συμβέβηκε γὰρ ἐκ
τούτου αὐτοῖς μὲν ἀντιπάλους εἶναι τούτους, ὑμᾶς δὲ ὑπέρχε-
9 σθαι καὶ θεραπεύειν. τοῦτο τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
βουλόμενοί τινες παῦσαι, καὶ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἑτέρους
βασιλέας, παραδοῦναι δ' ἑνὶ τῷ Κερσοβλέπτῃ τὴν ἀρχὴν
ἅπασαν, διαπράττονται σφισι τοῦτο γενέσθαι τὸ προβού-
λευμα, τῷ μὲν ἀκοῦσαι πεχωρισμένοι τοῦ τι τοιοῦτον δοκεῖν
διαπράξασθαι, τῷ δ' ἔργῳ πάντων μάλιστα τοῦτο περαί-
10 νοντες, ὡς ἐγὼ διδάξω. ἐπειδὴ γὰρ ἑνὸς τελευτήσαντος
τῶν βασιλέων, Βηρισάδη, παραβὰς τοὺς ὅρκους καὶ τὰς 624

6, 2. τινες om *k*. ἐὰν *r*. ἃ] ἂν ἃ *F*. 4. δοῦξαν *Ω*.
5, ἄνθρωπον *Σ*. 7, 1. ἄνδρες om *k*, idque pro more suo.

2. τοιούτου *F*, τοιοῦτον *v* et pr *k*. 4. ἰδίᾳ *k*. 5. τοῦτ' *v*.
7. ἦν *k*. 8, 3. τοῦ] τὸ *k*. τὸ ἀδίκημα] τἀδικήματα *Ω*. quae vulgo adduntur, ὃ φημι, omisi cum *FΣTΩ*. ὄψεσθε σαφῶς *v*.
4. τὸ om *Ts* et pr *Σ*. lacunam eius loco habet *s*. 7. τούτους om *k*. 9, 5. τῷ] τὸ *t*. κεχωρισμένοι *ΣTΩks*.

συνθήκας, ἃς μεθ' ὑμῶν ἐποιήσατο, Κερσοβλέπτης ἐξέφερε πόλεμον πρός τε τοὺς Βηρισάδου παῖδας καὶ πρὸς Ἀμάδοκον, εὔδηλον ἦν ὅτι τοῖς μὲν Βηρισάδου παισὶν Ἀθηνόδωρος βοηθήσοι, τῷ δ' Ἀμαδόκῳ Σίμων καὶ Βιάνωρ· ὁ μὲν γὰρ Βηρισάδου κηδεστής, οἱ δὲ Ἀμαδόκου γε-
11 γόνασιν. ἐσκόπουν οὖν τίν' ἂν τρόπον ἡσυχίαν μὲν ἔχειν ἀναγκασθεῖεν οὗτοι, ἐρήμων δὲ ὄντων ἐκείνων ὁ Κερσοβλέπτῃ πράττων τὴν ἀρχὴν Χαρίδημος ἀσφαλῶς πάντα καταστρέψαιτο. εἰ πρῶτον μέν, ἄν τις αὐτὸν ἀποκτείνῃ, ψήφισμα ὑμέτερον γένοιτο ἀγώγιμον εἶναι· δεύτερον δέ,
12 εἰ χειροτονηθείη στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν Χαρίδημος. οὔτε γὰρ ὑμετέρῳ στρατηγῷ προχείρως ἐναντία θήσεσθαι τὰ ὅπλα ἔμελλεν ὁ Σίμων οὐδ' ὁ Βιάνωρ, πολῖται γεγενημένοι καὶ ἄλλως ἐσπουδακότες πρὸς ὑμᾶς· ὁ δὲ δὴ γένει πολίτης Ἀθηνόδωρος οὐδὲ βουλεύσεσθαι, οὐδὲ τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος αἰτίαν ὑποδύσεσθαι, ἢ πρόδηλος ἦν ἐπ' ἐκείνους ἥξουσα, εἴ τι πάθοι Χαρίδημος. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τῶν μὲν ἐρήμων ὄντων βοηθῶν, αὐτοῖς δὲ ἀδείας δοθείσης,
13 ῥᾳδίως ἐκβαλεῖν ἐκείνους καὶ κατασχήσειν τὴν ἀρχήν. καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ᾤοντο καὶ τοῦτ' ἦν τὸ κατασκεύασμα αὐτοῖς, τὰ πραχθέντα αὐτὰ κατηγορεῖ. ἅμα γὰρ τῷ πολέμῳ τε ἐνεχείρουν αὐτοὶ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἧκεν Ἀριστόμαχος πρεσβευτὴς παρ' αὐτῶν ὁ Ἀλωπεκῆθεν οὑτοσί, ὃς ἄλλα τε ἐδημηγόρει παρ' ὑμῖν ἐπαινῶν καὶ διεξιὼν τὸν Κερσοβλέπτην καὶ τὸν Χαρίδημον, ὡς φιλανθρώπως ἔχουσι
14 πρὸς ὑμᾶς, καὶ μόνον ἀνθρώπων ἂν ἔφη Χαρίδημον Ἀμφίπολιν κομίσασθαι τῇ πόλει δύνασθαι, καὶ παρῄνει στρατηγὸν χειροτονῆσαι. ἡτοίμαστο δ' αὐτοῖς τοῦτο τὸ προβούλευμα καὶ προδιῴκητο, ἵνα εἰ πεισθείητε ἐκ τῶν ὑποσχέ-

v. 1. ἡμῶν k. 2. τε om Ω. 3. ἦν] ὂν in litura k. μὲν om kr. 4. βοηθήσει Fkv. κιάνωρ s. 5. οἱ δὲ] ὁ δὲ krv. 11, 1. οὖν om k. μὲν om ΣΥ et pr Ω. 2. ὁ τῷ κερσοβλέπτῃ Fv et rc Ω. 4. κατεστρέψατο ΥΩ et pr Σ. 12, 1. γὰρ τῷ ὑμετέρῳ krs. 2. προχείρως] προθύμως k. 5. βουλεύσασθαι ΣΥΩ, βουλεύεσθαι k. 13, 1. ἐκβάλλειν ΣΥ et pr F. 4. ἡμᾶς kv. 5. οὑτοσίν r. 6. τὸν κερσοβλέπτην Σ: ceteri τόν τε κερσοβλέπτην. 14, 2. κομίσασθαι] χαρίσασθαι Fkv. καὶ om s.

σεων καὶ τῶν ἐλπίδων, ἃς ὑπέτεινεν ὁ Ἀριξόμαχος, εὐθὺς ἐπικυρώσειεν ὁ δῆμος καὶ μηδὲν ἐμποδὼν εἴη. καίτοι πῶς ἂν τεχνικώτερον ἢ κακουργότερον συμπαρεσκεύασαν ἄνθρωποι ὅπως οἱ μὲν ἐκπεσοῦνται τῶν βασιλέων, εἰς δ', ὃν αὐτοὶ βέλονται, πᾶσαν ὑφ' αὑτὸν ποιήσεται τὴν ἀρχήν, ἢ τὼς μὲν τοῖν δυοῖν βοηθήσαντας ἂν εἰς φόβον καὶ συκοφαντίας εὐλάβειαν καθιξάντες, ἣν εἰκὸς προσδοκᾶν ἐκείνως ἐφ' αὑτὼς ἐλθεῖν ἂν διὰ τοῦ ψηφίσματος τυτεί, [εἴ τι πάθοι Χαρίδημος,] τῷ δ' ἑνὶ πράττοντι τὴν ἀρχὴν καὶ πάντα τἀναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι κατασκευάζοντι τοσαύτην ἐξουσίαν διδόντες τὰ ταῦτ' ἀδεῶς πράττειν; οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων δῆλόν ἐσθ' ὅτι τούτων ἕνεκ' ἐρρήθη τὸ προβούλευμα ὧν λέγω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ψηφίσματος αὐτῷ μαρτυρία τις ἐστιν εὐμεγέθης. ἂν γὰρ ἀποκτείνῃ τις Χαρίδημον γράψας, καὶ παραβὰς τὸ τί πράττοντα εἰπεῖν, πότερ' ἡμῖν συμφέροντα ἢ ἕ, γέγραφεν εὐθὺς ἀγώγιμον ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι. ἐκοῦν τῶν μὲν ἐχθρῶν ὁμοίως ἡμῖν τε κἀκείνῳ οὐδείποτ' εἰς τὰς ἡμετέρας ἥξει συμμαχίας οὐδείς, ἵτ' ἀποκτείνας ἐκεῖνον ἴτε μή, ὡς ὁ κατὰ τούτων γέγραφε ταύτην τὴν τιμωρίαν. τῶν δὲ ἡμετέρων μὲν φίλων ἐκείνου δ', ὅταν ἐγχειρῇ τι πράτ- 626
τειν ἐναντίον ἡμῖν, ἐχθρῶν, τούτων ἂν εἴη ὁ τοῦτο τὸ ψήφισμα φοβηθεὶς καὶ φυλαξάμενος μὴ δι' ἀνάγκην ἡμῖν εἰς ἔχθραν ἔλθειν. ἔστι τοίνυν ἕτος Ἀθηνόδωρος, Σίμων, Βιάνωρ, οἱ Θρᾴκης βασιλεῖς, ἄλλος ὅστις ἂν εἰς εὐεργεσίας μέρος καταθέσθαι βούλοιτο τὸ πράττειν ὑπεναντία ἐκείνου ἐγχειρῶν ὑμῖν ἐπισχεῖν.

15, 2. παρεσκεύασαν k. 4. ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσαιτο Fv. 5. βοηθήσαντας krs. 7. αὐτοὺς] ἑαυτὸν T. 8. τούτου krs. εἴ τι πάθοι Χαρίδημος om FZT et pr Ω. 10. τοῦ om pr T.
16, 1. μόνον om r, post ἐκ τούτων ponit v. ἐκ τούτου k.
2. ἐρρηθη Ω. καὶ om v. 3. αὐτοῦ μαρτυρία τις ἐστιν] ἤδη τίς ἐστι μαρτυρία k, 5. πότερον k. 17, 2. τε om krs. 4. οὐκ ἀπὸ τ. rs. 5. τι om ΣΥΩ. 6. ὑμῖν FΣrsv et pr Ω. ἂν] δὴ γρ Σ. εἴη] ἐστι FΣTΩks. 7. φοβηθεὶς] φοβηθεὶς ἂν γρ Σ. φυλαξόμενος Frs et pr v. μὴ — ἔχθραν] διὰ μηδεμίαν ἀνάγκην εἰς ἔχθραν ἡμῖν γρ Σ.

18 Ὧν μὲν τοίνυν ἕνεκ' ἐρρήθη τὸ προβούλευμα, ἵνα κυρώσειεν ὁ δῆμος ἐξαπατηθείς, καὶ δι' ἃ τὴν γραφὴν ἐποιησάμεθα ἡμεῖς ταυτηνί, βουλόμενοι κωλῦσαι, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δίκαιον δ' ἐστὶν ἴσως ἐμὲ ὑπεσχημένον τρία ἐπιδείξειν, ἓν μὲν ὡς παρὰ τοὺς νόμους τὸ ψήφισμα εἴρηται, δεύτερον δὲ ὡς ἀσύμφορόν ἐστι τῇ πόλει, τρίτον δὲ ὡς ἀνάξιός ἐστι τυχεῖν τούτων ὧν γέγραπται, πάντων αἵρεσιν ὑμῖν δοῦναι τοῖς ἀκουσομένοις, τί πρῶτον ἢ τί δεύτερον ἢ τί τελευταῖον βουλομένοις ἀκούειν ὑμῖν
19 ἐστίν. ὅ τι δὴ βούλεσθε, ὁρᾶτε, ἵνα τοῦτο λέγω πρῶτον ὑμῖν. περὶ τῶν παρανόμων βούλεσθε πρῶτον; τοῦτο τοίνυν ἐρῶ μεν. ἃ δὴ δέομαί τε καὶ ἀξιῶ παρὰ πάντων ὑμῶν τυχεῖν, δίκαια, ὡς γ' ἐμαυτὸν πείθω· μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ διεψεῦσθαι τὸ Χαριδήμου καὶ νομίζειν εὐεργέτην εἶναι φιλονεικῶν δυσχερέστερον τοὺς περὶ τῶν νόμων λόγους ἀκούσῃ μου, μηδ' ἀποστερήσῃ διὰ τοῦτο μήθ' ἑαυτὸν τοῦ θέσθαι τὴν ψῆφον εὔορκον μήτε ἐμὲ τοῦ διδάξαι περὶ πάντων ὑμᾶς ὡς βούλομαι, ἀλλὰ ποιησάσθω τὴν ἀκρόασιν ὠδί· καὶ σκοπεῖσθε ὡς δίκαια ἐρῶ.
20 ὅταν μὲν λέγω περὶ τῶν νόμων, ἀφελὼν ὅτῳ τὸ ψήφισμα εἴρηται καὶ ποίῳ τινί, σκοπείσθω πότερον παρὰ τοὺς νόμους ἢ κατ' αὐτοὺς εἴρηται, καὶ μηδὲν ἄλλο· ὅταν δ' ἐλέγχω τὰ πεπραγμένα καὶ διείω τὸν τρόπον ὃν πεφενάκισθε ὑπ' αὐτοῦ, τὰς πράξεις σκοπείσθω, πότερον γεγονυίας ἢ ψευ-
21 δεῖς ἐρῶ· ὅταν δὲ ἐξετάζω περὶ τοῦ συμφέρειν ἢ μὴ τῇ

18, 3. ταύτην Fv. 4. ὑπεσχ. ὑμῖν τρία krs. 6. ἐστι om krs. 7. τούτων τυχεῖν k, ὧν] ὦν FΠkv. 8. πάντων ΣΤ: ceteri ἁπάντων τούτων. sed pronomen om etiam pr Ω. 9. ἀκούειν ὑμῖν ἐστίν ΣΠ: ceteri ὑμῖν ἐστὶν ἀκούειν. 19, 1. δὴ om r. 3. τι om Σ. 4. δικαίως Fv. γ' add ΣΠ et rc v. 7. ἀκούσῃ μου ΣΠ: ceteri ἡμῶν ἀκούσῃ. 9. τοῦ] τις r. ποιησάσθω k.

10. σκοπεῖσθαι s et pr r, σκοπεῖσθε k, σκοπείσθω Fv et rc r. ὡς δίκαια] ὠδί. καὶ ἃ rs: ὡς δίκαια ἃ ς. 20, 1. μὲν γὰρ λ. rs. 2. σκοπείσθω ΣΤ: ceteri σκοπεῖν: om γρ Σ. πότερον ΣΠ, πότερα k, περὶ τῦ πότερα rs, περὶ τὸ πότερον v, περὶ τᾶ F et γρ Σ. παρὰ — κατ'] κατὰ — παρὰ k, 3. κατ' αὐτοὺς ΣΠ: ceteri κατὰ τοὺς νόμους. εἴρηται σκοπείσθω κ. Fkrsv et γρ Σ.

πόλει ταῦτα ψηφίσασθαι, πάντα ταλλα ἀφεὶς τοὺς λογισμοὺς ὁράτω τοὺς περὶ τούτων, πότερ' ὀρθῶς ἔχοντας ποιοῦμαι ἢ οὔ. ἐὰν γὰρ τοῦτον ἔχοντες τὸν τρόπον ἀκροᾶσθέ μου, αὐτοί τε ἄριστα ἂ προσήκει συνήσετε, χωρὶς ἕκαστα σκοποῦντες καὶ οὐχ ἅμα πάντα ἀθρόα ἐξετάζοντες, κἀγὼ ῥᾷστα ἃ βούλομαι δυνήσομαι διδάξαι. ἔσονται δὲ βραχεῖς περὶ πάντων οἱ λόγοι.

22 Λαβὲ δὴ τοὺς νόμους αὐτοὺς καὶ λέγε, ἵν' ἐξ αὐτῶν ἐπιδείκνυμι τούτων τὸ παράνομον.

NOMOΣ EK TΩN ΦONIKΩN NOMΩN TΩN EΠ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ. Δικάζειν δὲ τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαΐᾶς καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς.

23 Ἐπίσχες. Ἤκουσατε μὲν τοῦ τε νόμου καὶ τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὡς δ' ἂν μοι δοκεῖτε τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους αὐτὸς ῥᾷστα μαθεῖν, τοῦθ' ὑμῖν φράσω, εἰ σκέψαισθ' ἐν τίνι τάξει ποτ' ἐστὶν ὑπὲρ οὗ τὸ ψήφισμα εἴρηται, πότερα ξένος ἢ μέτοικος ἢ πολίτης ἐστίν. εἰ μὲν δὴ μέτοικον φήσομεν, ἴσως ἐροῦμεν ἀληθῆ, εἰ δ' 628
αὖ ξένον, οὐκ δίκαια ποιήσομεν· τὴν γὰρ τοῦ δήμου δωρεάν, ἐν ᾗ πολίτης γέγονε, κυρίαν αὐτῷ δίκαιόν ἐστιν εἶναι. ὡς ὑπὲρ πολίτου τοίνυν, ὡς ἔοικε, ποιητέον τοὺς λό-
24γους. θεάσασθε δὴ πρὸς Διὸς ὡς ἁπλῶς καὶ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ, ὃς εἰς μὲν ταύτην τίθεμαι τὴν τάξιν αὐτὸν ἐν ᾗ πλείστης ἂν τυγχάνοι τιμῆς, ἃ δ' οὐ ἡμῖν τοῖς γένει πολίταις ἐστίν, οὐδ' ἐκείνῳ δεῖν οἶομαι γενέσθαι παρὰ τοὺς νόμους. τίν' οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἃ νυνὶ γέγραφεν οὑτοσί. γέγραπται γὰρ ἐν μὲν τῷ νόμῳ τὴν βουλὴν δικάζειν φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαΐᾶς καὶ φαρ-

v. 4. ἄριστα — συνήσετε] ῥᾷστα — συνίετε *rs.* ἕκαστον *F*, ἕκαστον *krsv.* 22, 3. νόμου *v*, om *F*. ΕΚ — ΠΑΓΟΥ] haec vulgo tanquam verba oratoris ponuntur ante titulum: om *v*, post titulum ponunt ceteri. ΝΟΜΩΝ om *k*. 23, 1. ἀκούσατε *s*. τε om *rs*. 2. δοκῆτε *v*, δοκῆτε ΥΩ*k*. 3. καταμαθεῖν *r*. 24, 1. χρήσομαι] θήσομαι *rs*. 2. εἰς] εἰ *s*. 5. νυν *s*. 7. φαρμάκων] τραυμάτων *s*.

25 μάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ θές. καὶ προειπὼν ὁ θεὶς τὸν νόμον „ἐὰν ἀποκτείνῃ" κρίσιν πεποίηκεν ὅμως, εἰ πρότερον τί χρὴ πάσχειν τὸν δεδρακότα εἴρηκε, καλῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ' ὑπὲρ εὐσεβείας ὅλης τῆς πόλεως προϊδών. πῶς; ἐπ ἔνεγκεν ἅπαντας ἡμᾶς εἰδέναι τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ἀνδροφόνος. τὸ μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα ἄνευ κρίσεως πιστεύειν, ἂν τις ἐπαιτιάσηται, δεινὸν ἡγεῖτο, δεῖν δ' ὑπελάμβανεν, ἐπειδήπερ ἡμεῖς τιμωρήσομεν τῷ πεπονθότι, πεισθῆναι καὶ μαθεῖν ἡμᾶς διδασκομένους ὡς δέδρακεν· τηνικαῦτα γὰρ εὐσεβὲς ἤδη κολάζειν εἰδόσιν εἶναι, πρό-
26 τερον δ' οὔ. καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ διελογίζετο ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα, οἷον ἐάν τις ἀποκτείνῃ, ἐάν τις ἱεροσυλήσῃ, ἐάν τις προδῷ, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα πρὸ μὲν τοῦ τὴν κρίσιν γενέσθαι αἰτιῶν ὀνόματ' ἔχειν, ἐπειδὰν δὲ κριθείς τις ἐξελεγχθῇ, τηνικαῦτα ἀδικήματα γίγνεται. οὐ δὴ δεῖν ᾠετο τῷ τῆς αἰτίας ὀνόματι τιμωρίαν προυγρά- 629
φειν ἀλλὰ κρίσιν. καὶ διὰ ταῦτα, ἄν τις ἀποκτείνῃ τινά, τὴν βουλὴν δικάζειν ἔγραψε, καὶ οὐχ ἅπερ, ἂν ἄλῳ, παθεῖν
27 χρὴ εἶπεν. ὁ μὲν δὴ τὸν νόμον τιθεὶς οὕτως, ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων πῶς; ἐάν τις ἀποκτείνῃ, φησί, Χαρίδημον. τὴν μὲν δὴ προσηγορίαν τοῦ πάθους τὴν αὐτὴν ἐποιήσατο, ἄν τις ἀποκτείνῃ γράψας, ἥνπερ ὁ τὸν νόμον τίθεις· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπέτι ταὐτά, ἀλλ' ἀνελὼν τὸ δίκην ὑπέχειν ἀγώγιμον εὐθὺς ἐποίησε, καὶ παραβὰς τὸ διωρισμένον ἐκ τοῦ νόμου δικαστήριον ἄκριτον τοῖς ἐπαιτιασαμένοις παρέδωκεν ὅ τι ἂν βούλωνται χρῆσθαι, τὸν δὲ
28 εἰ πεποίηκέ πω φανερόν. καὶ λαβοῦσιν ἐκείνοις ἐξέσται ζημιοῦν, αἰκίσασθαι, χρήματα πράξασθαι. καίτοι πάντα ταῦτα ἀπείρηκεν ἄντικρυς καὶ σαφῶς ὁ κάτωθεν νόμος

25, 2. ὅμως — εἴρηκε om r. οὖ] καὶ οὐ re Ω. 5. τίς] τί s. αἱ e.
6. τὰ om k. 7. ἐπαιτιάσηται F. 9. ἡμᾶς kv. 26, 1. τοῦτο krs. πάντα om v. 3. τοῦ μὲν Ωk. 4. ἐστιν] εἶναι k.
8. παθεῖν χρὴ εἶπεν] εἶναι Σ, παθεῖν εἶπεν ΓΩkrsv. 27, 2. φησί om pr F. 8. παρέδωκεν ὅ τι] δέδωκε τὸ ὅτι k. 28, 2. πράξασθαι s. πάντα om k, post ταῦτα ponunt Frsv.

μηδὲ τοὺς ἑαλωκότας καὶ δεδογμένους ἀνδροφόνους ἐξεῖναι ποιεῖν. Λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὸν τὸν νόμον τὸν μετὰ ταῦτα.

ΝΟΜΟΣ. Τοὺς δ' ἀνδροφόνους ἐξεῖναι ἀποκτείνειν ἐν τῇ ἡμεθαπῇ καὶ ἀπάγειν, ὡς ἐν τῷ ἄξονι ἀγορεύει, λυμαίνεσθαι δὲ μή, μηδὲ ἀποινᾶν, ἢ διπλοῦν ὀφείλειν, ὅσον ἂν καταβλάψῃ. εἰσφέρειν δὲ τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι, τῷ βουλομένῳ. τὴν δ' ἡλιαίαν διαγιγνώσκειν.

29 Ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου, σκέψασθε δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ θεωρήσατε ὡς καλῶς καὶ σφόδρ' εὐσεβῶς ἔθηκεν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον. τοὺς ἀνδροφόνους φησίν. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτον ἀνδροφόνον λέγει, τὸν ἑαλωκότα ἤδη τῇ ψήφῳ. οὐ γάρ ἐστ' οὐδεὶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ προσηγορίᾳ, πρὶν 630
ἂν ἐξελεγχθεὶς ἁλῷ. πῦ τοῦτο δηλοῖ; ἔν τε τῷ προτέρῳ
30 νόμῳ καὶ ἐν τούτῳ. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνῳ γράψας „ἐάν τις ἀποκτείνῃ" τὴν βουλὴν δικάζειν εἶπεν, ἐν δὲ τούτῳ τὸν ἀνδροφόνον προσειπών, ἃ χρὴ πάσχειν, εἴρηκεν· οὗ μὲν γὰρ ἦν αἰτία τὸ πρᾶγμα, τὴν κρίσιν εἴρηκεν, οὗ δ' ὁ ἁλοὺς ἔνοχος τῷ προσρήματι τούτῳ καθέστηκε, τὴν τιμωρίαν ἔγραψεν. περὶ μὲν δὴ τῶν ἑαλωκότων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί;
31 ἐξεῖναι ἀποκτείνειν καὶ ἀπάγειν. ἆρ' ὡς αὐτόν, ἢ ὡς ἂν βούληταί τις; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ πῶς; ὡς ἐν τῷ ἄξονι εἴρηται, φησίν. τοῦτο δ' ἐστὶ τί; ὃ πάντες ἐπίστασθ' ὑμεῖς. οἱ θεσμοθέται τοὺς ἐπὶ φόνῳ φεύγοντας κύριοι θανάτῳ ζημιῶσαί εἰσι, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἐκκλησίας πέρυσι πάντες ἑωρᾶτε ὑπ' ἐκείνων ἀπαχθέντα. ὡς τούτους οὖν ἀπάγειν λέ-
32 γει. διαφέρει δὲ τί τοῦτο τοῦ ὡς αὐτὸν ἄγειν; ὅτι ὁ μὲν ἀπάγων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὡς τοὺς θεσμοθέτας τοὺς νόμους κυρίους ποιεῖ τοῦ δεδρακότος, ὁ δὲ ὡς αὐτὸν ἄγων ἑαυτόν. ἔστι δ' ἐκείνως μέν, ὡς ὁ νόμος τάττει, δοῦναι δίκην, οὕτω δέ, ὡς ὁ λαβὼν βούλεται. πλεῖστον δὲ δήπου

v. 1. δεδειγμένους ΥΩ et corr v. 2. δ'] δὴ krs. 3. δ' om krs.
4. ἀπαγορεύει rs. 5. διπλοῦν F. ὅσον] ὅσου Ω, ὅς pr k.
6. τὴν ἡλιαίαν δ' ἀναγινώσκειν ΥΩ. 29, 4. μὲν δὴ τοῦτον] τοῦτον μὲν ks, τοῦτον r. 6. ἐν δὲ rs. 30, 1. ἐν post καὶ om ΣΥΩkrs.
3. οὗ μὲν — εἴρηκεν om pr Yk. 31, 5. ἐκ om r. 32, 4. ἐκεῖνος s. τάττει] πράττει F.

διαφέρει τὸν νόμον κύριον τῆς τιμωρίας ἢ τὸν ἐχθρὸν
33 γίγνεσθαι. λυμαίνεσθαι δέ, φησί, μή, μηδὲ ἀποινᾶν. ταῦτα δ' ἐστὶ τί; τὸ μὲν δὴ μὴ λυμαίνεσθαι γνώριμον οἷδ' ὅτι πᾶσι μὴ μαστιγᾶν, μὴ θεῖν, μὴ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν λέγει, τὸ δὲ μηδ' ἀποινᾶν μὴ χρήματα πράττεσθαι· τὰ
34 γὰρ χρήματα ἄποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί. ὁ μὲν δὴ νόμος ἔτω τὸν ἀνδροφόνον "καὶ τὸν ἑαλωκότα ἤδη διώρι- 631
σεν ὡς κολαστέον καὶ οὐ τὴν τοῦ πεπονθότος εἰπὼν πατρίδα, καὶ περὶ τοῦ μηδένα ἄλλον τρόπον ἢ τοῦτον μηδ' ἄλλοθι πλὴν ἐνταῦθ' ἀντικρυς εἴρηκεν. ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράψων πολλοῦ γε δεῖ διώρισεν, ὅς γε πάντα τούτοις τἀναντία εἴρηκεν· γράψας γὰρ ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδη-
35 μον, ἀγώγιμος ἔστω, φησί, πανταχόθεν. τί λέγεις; τῶν νόμων ἐᾷς τοὺς ἑαλωκότας διμάντων ἀπάγειν πλὴν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, σὺ γράφεις ἄνευ κρίσεως τινὰ ἀγώγιμον ἐκ τῆς συμμαχίδος πάσης; καὶ οἷδὲ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἄγειν κελευόντων τῶν νόμων, σὺ δίδως ἄγειν πανταχόθεν; καὶ μὴν ἔν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον πάνθ', ὅσα ἀπεῖρηκεν ὁ νόμος, δέδωκας, χρήματα πράξασθαι, ζῶντα λυμαίνεσθαι,
36 κακῶν, ἔχοντα αὐτὸν ἀποκτιννύναι. πῶς ἂν ἄν τις μᾶλλον ἐλεγχθείη παράνομα εἰρηκὼς ἢ πῶς δεινότερ' ἂν γράφων ἢ τοῦτον τὸν τρόπον; ὃς δυοῖν ὑποκειμένοιν ἀνομάτοιν, κατὰ μὲν τῶν ἐν αἰτίᾳ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, κατὰ δὲ τῶν ἑαλωκότων, ἐάν τις ἀνδροφόνος ᾖ, ἐν μὲν τῇ προσηγορίᾳ τὸ τὴν αἰτίαν ἐχόντας ἑλεῖν ὄνομα, τὴν δὲ τιμωρίαν ἣν οὐδὲ κατὰ τῶν ἐξελεγμένων διδόασιν οἱ νόμοι, ταύτην κατὰ τῶν ἀκρίτων ἔγραψας, καὶ τὸ μέσον πάντων ἐξεῖλες. μέσον γάρ ἐστιν αἰτίας καὶ ἐλέγχου κρίσις, ἣν ἁδαμοῦ γέγραφεν ἔτος ἐν τῷ ψηφίσματι.

53, 1. μὴ om pr Γ. 34, 1. ἄποινα χρήματα FΣΤΩkrsv. 2. τὸν post καὶ om s. 3. οὐ] ἃ Fkrsv, ᾗ ΓΩ. 6. δεῖ] δεῖ καὶ rc Ω, καὶ δεῖ krsv. ὅς] ὡς ΓΩ. 35, 4. τῶν νόμων κελευόντων k. 5. πανταχόθεν om FΣΤΩ, post ἄγειν ponunt krs. 6. ἅπαντ' krs. 36, 2. ἐλεγχείη F. ἐν om krs. 3. ὃς] ὡς Γ et pr Ω. δυεῖν FΓΩ. ὑποκειμένων ἀνομάτων ΣΤΩkrs. 4. αἰτίᾳ ἄντων ἐὰν krs. 5. ἑαλωθέντων r. 9. ἐλέγχων v.

7 Λέγε τὸς ἐφετῆς νόμους.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δέ τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἢ αἴτιος ἢ φόνου, ἀπειργόμενον ἀγορᾶς ἐφορίας καὶ ἄθλων καὶ ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, διαγιγνώσκειν δὲ τὸς ἐφέτας. 632

Τοῦτον δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν νόμον, τί ποτ' ἐβούλεθ' ὁ θεὶς· ὄψεσθε γὰρ ὡς ἅπαντ' εὐλαβῶς 8διωρισε καὶ νομίμως. ἐάν τις ἀποκτείνῃ τὸν ἀνδροφόνον, φησίν, ἢ αἴτιος ἢ φόνῳ, ἀπειργόμενον ἀγορᾶς ἐφορίας καὶ ἄθλων καὶ ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, διαγιγνώσκειν δὲ τὸς ἐφέτας. τί δὴ ταῦτ' ἐστίν; ἐκεῖνος ᾤετο τὸν πεφευγότα ἐπ' αἰτίᾳ φόνου καὶ ἁλωκότα, ἐάνπερ ἅπαξ ἐκφύγῃ καὶ σωθῇ, εἴργειν μὲν τῆς τοῦ παθόντος πατρίδος δίκαιον εἶναι, κτείνειν δὲ οὐχ ὅσιον ἁπανταχοῦ. τί σκοπῶν; ὅτι καὶ τοὺς δεῦρο πεφευγότας, ἐὰν ἡμεῖς τοὺς ἐτέρωσε 39ἀποκτεινύωμεν, ἀποκτενοῦσιν ἕτεροι. εἰ δὲ τοῦτ' ἔσται, ἡ μόνη λοιπὴ τοῖς ἀτυχοῦσιν ἅπασι σωτηρία διαφθαρήσεται. ἔξει δ' αὕτη τίς; ἐκ τῆς τῶν πεπονθότων μεταξάντα εἰς τὴν τῶν μηδὲν ἠδικημένων ἀδεῶς μετοικεῖν. ἵνα δὴ μὴ τοῦτο ᾖ μηδ' ἀπέραντοι τῶν ἀτυχημάτων αἱ τιμωρίαι γίγνωνται, ἔγραψεν ἐάν τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἀπειργόμενον, φησίν, ἀγορᾶς ἐφορίας. τί τοῦτο λέγων; τῶν ὁρίων τῆς χώρας· ἐνταῦθα γάρ, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, τἀρχαῖα συνῆσαν οἱ πράρχωροι παρά τε ἡμῶν καὶ τῶν αὐτυγειτό-40νων, ὅθεν ὠνόμακεν ἀγορὰν ἐφορίαν, καὶ πάλιν ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν. τί δή ποτε καὶ τούτων ἀπέκλεισε τὸν ἀνδροφόνον; ὅσων τῷ παθόντι ζῶντι μετῆν, τούτων εἴργει

3γ, 2. δέ om Γ et pr Ω. 3. ἐφορείας rs, ἐφορίας k. δοκεῖ μοι τὸ ἐφορείας εἰ διὰ τοῦ ῑ γραφοιτο καταλληλότερον ἔχειν κατὰ τὴν τοῦ δημοσθένους ἐξήγησιν τοῦ ὀνόματος mg k paullo infra. 5. ἐφέτας ΣΩr, qui sic et postea: ἐφετὰς ς. 7. βούλεται krs. 38, 2. ἐφορίας] καὶ ἐφορίας v. 3. καὶ ante ἄθλων om Ω. 8. πανταχοῦ krs. 9. καὶ om pr Ω. 43, 2. μόνη καὶ λοιπὴ krs. 3. μεταστάντας k. 5. ἀδικημάτων krs. 6. κτεινῇ pr k. 7. φησὶν om k. 8. γ' ἐμοὶ s, ἐμοιγε t: γέ μοι ς.

τὸν δεδρακότα, "πρῶτον μὲν τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἐν 635
ταύτῃ πάντων καὶ ὁσίων καὶ ἱερῶν, τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν
ὅρον προσγράψας, ἧς εἴργεσθαί φησιν, εἶτα τῶν ἱερῶν
τῶν ἐν Ἀμφικτύοσιν· καὶ γὰρ τούτων, εἴ περ ἦν Ἕλλην
ὁ παθών, μετῆν αὐτῷ. καὶ ἄθλων. διὰ τί; ὅτι κοινοὶ
πᾶσίν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἀγῶνες, κατὰ δὲ τὴν
πάντων μετουσίαν μετῆν καὶ τούτων τῷ πεπονθότι· καὶ
41 τούτων οὖν ἀπεχέσθω. τούτων μὲν δὴ τὸν εἰργασμένον εἴργει.
ἐὰν δ' ἔξω τούτων κτείνῃ τις αὐτὸν ἄλλοθί που, τὴν αὐτὴν
ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην δέδωκεν ἥνπερ, ἂν τὸν Ἀθηναῖον κτείνῃ.
τὸν γὰρ φυγάδα τὸ τῆς πόλεως οὐ προσεῖπεν ὄνομα, ἧς
οὐκ ἔστι μετουσία αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ τοῦ πράγματος, ᾧ κατέστη-
σεν αὐτὸν ἐκεῖνος ἔνοχον· καὶ διὰ ταῦτ' ἄν τις ἀποκτείνῃ,
φησί, τὸν ἀνδροφόνον. εἶτ' εἰπὼν ὧν εἰργόμενον, ἐπὶ τῷ
τὴν τιμωρίαν νομίμως ἐπιθεῖναι τὸ τῆς πόλεως ὄνομα
ὠνόμασε, „τοῖς αὐτοῖς ἐνεχέσθω καθάπερ ἂν τὸν Ἀθη-
ναῖον ἀποκτείνῃ," γράψας ἀνομοίως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
42 τῷ τουτὶ τὸ ψήφισμα εἰρηκότι. καίτοι πῶς οὐχὶ δεινὸν εἰ,
οἷς ὁ νόμος δέδωκεν, ἐὰν ὧν εἶπον εἴργωνται, μετ' ἀσφα-
λείας ζῆν φυγοῦσι, τούτους ἐκδότους τις εἶναι γράφει, καὶ
ἀφαιρεῖται τὸ τῆς συγγνώμης ὠφέλιμον, ὃ τοῖς ἀτυχοῦσιν
ὑπάρχειν εἰκὸς παρὰ τῶν ἔξω τῶν ἐγκλημάτων ὄντων,
ὅτῳ ποτὲ τῶν πάντων ἀπόκειται ἄδηλον ὄν, μὴ προδήλου
τῆς ἐπιούσης τύχης οὔσης ἑκάστῳ; καὶ νυνὶ τὸν ἀποκτεί-
ναντα Χαρίδημον, ὄντως ἂν ἄρα τοῦτο γένηται, ἐὰν ἀν-
ταποκτείνωσί τινες λαβόντες ἔκδοτον πεφευγότα "καὶ τῶν 634
43 νομίμων εἰργόμενον, ἔνοχοι μὲν αὐτοὶ ταῖς φονικαῖς δί-
καις ἔσονται, ἔνοχος δὲ σύ· καὶ γὰρ ἄν τις αἴτιος ᾖ γέγρα-

v. 2. αὐτῇ kr. 3. προσγράψας ἧς] Reiskius προγράψας [ἧς].
4. ἀμφικτυόσι Ωrsv. 7. παθόντι Fsv. 41, 1. τοῦτον μὲν k.
2. ἄλλοθι] ἢ ἄλλοθι Fkrsv. που om Σ. 4. οὐ τὸ τῆς πό-
λεως krs. προσειπεῖν rs. ὄνομα] ἀόριστον k. 5. τὸ] τῷ Υ.
6. τοῦτ' F, τοῦτο v. 7. εἶτ' εἰπὼν] ἐπειπὼν ΣΥΩ. 10. ἀνο-
μοίως] ἀνόμοιος ὢν Fk, ἂν ὅμοιος ὢν rs. 42, 2. εἶπεν FΩv.
3. φύγωσιν ΥΩ. 4. τοῖς] τότε s. 6. ἁπάντων Fkv.
ὄν om Σ. 7. νῦν krs. ἀποκτείνοντα s. 8. ἀποκτείνωσί r.
43, 2. σύ] καὶ σύ rc mg Ω.

πται, ἔσῃ δ' αἴτιος τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος ἐξουσίαν δεδωκώς. οὐκοῦν εἰ μὲν ἐάσομεν ὑμᾶς τούτων συμβάντων, οὐ καθαροῖς οὖσιν ὁμοῦ διατρίψομεν, εἰ δ' ἐπέξιμεν, οἷς ἐγνώκαμεν αὐτοὶ τἀναντία πράττειν ἀναγκασθησόμεθα. ἆρά γε μικρὸν ἢ τὸ τυχόν ἐστιν, ὑπὲρ οὗ δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμα ὑμᾶς;

44 Λέγε δὴ τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τίς τινα τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἐξεληλυθότων, ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα, πέρα ὅρου ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ, τὰ ἴσα ὀφείλειν ὅσα περ, ἂν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ δράσῃ.

Ἄλλος οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νόμος ἀνθρωπίνως καὶ καλῶς κείμενος, ὃν παραβὰς οὗτος ὁμοίως φανήσεται.

45 ἐάν τίς τινα τῶν ἀνδροφόνων, φησί, τῶν ἐξεληλυθότων, ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα. τῶν ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ λέγει μεθεστηκότων. τῷ τοῦτο δῆλον; τῷ τε ἐξεληλυθότων εἰπεῖν ἀλλὰ μὴ φευγόντων, καὶ τῷ διορίζειν ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα· τῶν γὰρ ἐκ προνοίας δεδήμευται τὰ ὄντα. περὶ μὲν

46 δὴ τῶν ἀκουσίων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί; ἐὰν πέρα ὅρου, φησίν, ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ. τοῦτο δέ ἐστι τί, τὸ πέρα ὅρου; ἔστι πᾶσιν ὅρος τοῖς ἀνδροφόνοις τῆς τοῦ παθόντος εἴργεσθαι πατρίδος. ἐκ μὲν δὴ ταύτης δίδωσιν ἐλαύ- 635
νειν καὶ ἄγειν, πέρα δὲ οὐκ ἐᾷ τούτων οὐδέτερον ποιεῖν. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, τὴν αὐτὴν ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην ἥνπερ ἄν, εἰ μένοντα ἠδίκει οἴκοι, γράψας ταὐτὰ

47 ὀφείλειν ἅπερ, ἂν οἴκοι δράσῃ. εἰ δή τις ἔροιτο Ἀριστοκράτην τουτονί (καὶ μὴ νομίσητε εὔηθες τὸ ἐρώτημα) πρῶτον μὲν εἰ οἶδεν εἴ τις ἀποκτενεῖ Χαρίδημον ἢ καὶ ἄλλως πως τελευτήσει, οὐκ ἂν οἶμαι φαίη. θήσομεν τοίνυν ἀποκτενεῖν. πάλιν οἶσθ', ἑκὼν ἢ ἄκων, καὶ ξένος ἢ πολίτης ὁ τοῦτο ποιήσων ἔσται; οὐκ ἔνεστ' εἰπεῖν ὡς οἶσθα.

v. 1. ἐξουσίαν] αἰτίαν F et pr v, χάριν k. 3. οὖσιν ὁμοῦ] οὖσι νόμου F. συνδιατρίψομεν Fkrs. ἐπεξίομεν F, ἐπεξίοιμεν k. 4. αὐτοὶ] αὐτοῖς T. 5. δεῖ λῦσαι] διαλῦσαι rs et pr k. 44, 2. τινα om ΣΤΩ. 3. ὅρων v. 4. ὀφείλει ΣΤΩ. ἂν καὶ ἐν v. δράσειν k. 45, 4. φευγόντων Σrs: ceteri πεφευγότων. 46, 1. λέγοι v. 5. τοῦτον k, τούτων δὲ ΣΤΩv. 6. αὐτὴν] αὐτοῦ Ω. 7. ταῦτα ΤΩrsv. 47, 3. ἢ] ἢ εἰ ς. 4. θησομένω r. 5. ἀποκτείνειν Σ. 6. οἶσθα F.

48 ἐκὼν ταῦτά γε δήπου προσῆκε προσγράφειν, ἐάν τις ἀποκτείνῃ γράφοντα ἄκων ἢ ἑκών, ἀδίκως ἢ δικαίως, ξένος ἢ πολίτης, ἵν' ἄτῳ ποτὲ τοὔργον ἐπράχθη, τούτῳ τὰ ἐκ τῶν νόμων ὑπῆρχε δίκαια, μὴ μὰ Δί' αὐτὸ τὰ τῆς αἰτίας ὄνομ' εἰπόντα ἀγώγιμος ἔξω προσγράψαι. τίνα γὰρ σὺ λέλοιπας ὅρον τῷ γράμματι τούτῳ, τοῦ νόμου σαφῶς ἑτέροις λέγοντος μὴ πέρα ὅρων ἐλαύνειν, ὃς πανταχόθεν 49 δίδωσ' ἄγειν; ὁ νόμος δὲ οὐ μόνον ἐκ ἐλαύνειν τῶν ὅρων πέρα, ἀλλ' οὐδ' ἄγειν ἐᾷ. ἐκ δὲ τῶν σῶν ψηφίσματος ὁ βαλόμενος ἄξει τὸν ἄκοντα ἀπεκτονότα, ἔκδοτον λαβών, εἰς τὴν τῶν παθόντος βίᾳ πατρίδα. ἆρ' ἐ πάντα συγχεῖς τἀνθρώπινα; καὶ ἀφαιρῇ τὴν πρόφασιν μεθ' ἧς ἢ καλόν ἐστιν 50 ἔκαζον τῶν ἔργων ἢ αἰσχρόν; ὁράτε γὰρ ὡς ἐπὶ πάντων, ἐκ ἐπὶ τῶν φονικῶν μόνον, οὕτω τοῦτ' ἔχει. ἄν τις τύπτῃ τινά, φησίν, ἄρχων χειρῶν ἀδίκων, ὡς εἴγε ἠμύνατο, ἐκ ἀδικεῖ. ἄν τις κακῶς ἀγορεύῃ, τὰ ψευδῆ προσείπηκεν, ὡς εἴγε τἀληθῆ, προσῆκον. ἄν τις ἀποκτείνῃ ἐκ προνοίας, ὡς εἴγε ἄκων, οὐ ταὐτόν. ἄν τις καταβλάψῃ τινὰ ἑκών ἀδίκως. πανταχοῦ τὴν πρόφασιν βεβαιοῦσαν τὸ πρᾶγμα εὑρήσομεν. ἀλλ' ἐ ἀοί, ἀλλ' ἁπλῶς, ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγέσθω, κἂν ἄκων, κἂν δικαίως, κἂν ἀμυνόμενος, κἂν ἐφ' οἷς διδόασιν οἱ νόμοι, κἂν ὁπωσοῦν.

51 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Φόνου δὲ δίκας μὴ εἶναι μηδαμοῦ κατὰ τῶν τοὺς φεύγοντας ἐνδεικνύντων, ἐάν τις καθίῃ ὅποι μὴ ἔξεστιν.

Ὁ μὲν νόμος ἐστὶν ἕτος Δράκοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι δέ, ὅσοι ἐκ τῶν φονικῶν νόμων παρεγραψάμην· δεῖ δὲ ἃ λέγει σκέψασθαι. κατὰ τῶν ἐνδεικνύντων, φησί, τοὺς κατιόντας ἀνδροφόνους ὅποι μὴ

48, 1. γράψαι FΣΤΩkrν. ἀπαντενῆ k. 2. γράφοντα om F. ἄκοντα TΩ. 3. ὦν'] ἐφ' corr v. 4. τὸ om Ω. 6. αὖ om s. γράμματι] πράγματι ν et γρ F. 49, 1. οὐ μόνον om Σ. πέρα τῶν ὅρων TΩ. 4. τὰ ἀνθρώπεια rs. 50, 1. τῶν ἔργων ἕκαστον ν. 2. μόνων krν. 6. τινά om ν. ἑκὼν om k. 8. ἀοί] οὐ krs, παρὰ ἀοί γρ F. ἂν τις ἁπλῶς TΩ. 51, 2. ἀδαμοῦ ν. 4. ἄνδρες om krν. 5. δὲ om k. 7. ὅπου ν.

ἔξεςι, δίκας φόνε μὴ εἶναι. ἐνταυθὶ δύο δηλοῖ δίκαια, ἃ παρ' ἀμφότερα ἕτος εἴρηκε τὸ ψήφισμα, ὅτι τε ἐνδεικνύναι δίδωσι τὸν ἀνδροφόνον καὶ οὐκ αὐτὸν ἀγώγιμον οἴχεσθαι λαβόντα, καὶ ὅτι, ἐὰν κατίῃ τις ὅποι μὴ ἔξεςι, καὶ αὐτὸ τοῦτο δίδωσιν, οὐχ ὅποι βούλεταί τις. οὐκ ἔξεςι δὲ ποῖ; ἐξ ἧς ἂν φεύγῃ τις πόλεως. πῦ καὶ σφόδρα σαφῶς τοῦτο δηλοῖ; ἐάν τις κατίῃ, φησίν. τοῦτο δ' οὐκ ἔςι ἐπενεγκεῖν ἄλλῃ πόλει πλὴν ἢν ἂν φεύγῃ τις· ὅθεν γὰρ μηδὲ ἐξέπεσέ τις τὴν ἀρχήν, οὐκ ἔνι δήπου κατελθεῖν εἰς ταύτην. ὁ μὲν τοίνυν νόμος ἔνδειξιν δέδωκε, καὶ ταύτην, ἂν κατίῃ ὅποι μὴ ἔξεστιν· ὁ δὲ ἀγώγιμος ἔστω γέγραφε κἀντεῦθεν, ὅποι φεύγειν οὐδεὶς κωλύει νόμος.

Λέγε ἄλλον νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐν ἄθλοις ἄκων, ἢ ἐν ὁδῷ κα- 637
θελών, ἢ ἐν πολέμῳ ἀγνοήσας, ἢ ἐπὶ δάμαρτι ἢ ἐπὶ μητρὶ ἢ ἐπ' ἀδελφῇ ἢ ἐπὶ θυγατρί, ἢ ἐπὶ παλλακῇ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ, τούτων ἕνεκα μὴ φεύγειν κτείναντα.

Πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νόμων ὄντων, παρ' οὓς εἴρηται τὸ ψήφισμα, παρ' οὐδένα μᾶλλον ἢ παρὰ τοῦτον τὸν ἀνεγνωσμένον νῦν εἴρηται. διδόντος γὰρ τοῦ νόμου σαφῶς οὑτωσὶ καὶ λέγοντος ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτεῖναι, οὗτος ἅπαντα παρεῖδε ταῦτα, καὶ γέγραφεν, οὐδὲν ὑπειπὼν ὅπως ἄν τις ἀποκτείνῃ, τὴν τιμωρίαν. καίτοι σκέψασθε ὡς ὁσίως καὶ καλῶς ἕκαςα διεῖλεν ὁ ταῦτα ἐξ ἀρχῆς διελών. ἄν τις ἐν ἄθλοις ἀποκτείνῃ τινά, τοῦτον ὥρισεν οὐκ ἀδικεῖν. διὰ τί; οὐ τὸ συμβὰν ἐσκέψατο, ἀλλὰ τὴν τοῦ δεδρακότος διάνοιαν. ἔςι δὲ αὕτη τίς; ζῶντα νικῆσαι καὶ οὐκ ἀποκτεῖναι. εἰ δ' ἐκεῖνος ἀσθενέστερος ἦν τὸν ὑπὲρ τῆς νίκης ἐνεγκεῖν πόνον, [αὐτὸν] ἑαυτῷ τοῦ πάθους αἴτιον ἡγήσατο,

οἷ
v. 1. ἐνταυθὶ F, ἐνταυθοῖ krsv. 2. οὕτως k. 4. ὅπου k, ὅπῃ rv. 52, 1. ὅπῃ v. πῇ v. 2. φεύγοι k. τις] τῆς krs. 3. ἔσται kv. ἀπενεγκεῖν rs. 4. πόλει] πόλει τοὔνομα γρ F et rc Σ. μηδὲ] μὴ rs. 7. ὅπου F. 53, 1. ἄλλον] τὸν kv. 3. ἢ ἐπὶ μητρὶ om Σ. 4. ἣν] ἢ ἣν u. 6. Πολλῶν] ἐπίσχες. πολλῶν r. ἄνδρες om krv. 7. τουτονὶ krsv. 10. οὐδὲν] μὴ kv. πῶς krsv. 54, 2. ἐὰν rs. 7. αὐτὸν om FΣΠ krs.

55 διὸ τιμωρίαν ἐκ ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ. πάλιν ἂν ἐν πολέμῳ, φησίν, ἀγνοήσας, καὶ τοῦτον εἶναι καθαρόν. καλῶς· ἐγὼ γὰρ ἐγώ τινα τῶν ἐναντίων οἰηθεὶς εἶναι διέφθειρα, οὐ δίκην ὑπέχειν ἀλλὰ συγγνώμης τυχεῖν δίκαιός εἰμι. ἢ ἐπὶ θάματι, φησίν, ἢ ἐπὶ μητρὶ ἢ ἐπὶ ἀδελφῇ ἢ ἐπὶ θυγατρί, ἢ ἐπὶ παλλακῇ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ· καὶ τὸν ἐπὶ τούτων τῳ πτείναντα ἀθῷον ποιεῖ, πάντων γε ὁ-
56 σιότατα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἀφιείς. τί δή ποτε; ὅτι ὑπὲρ ὧν τοῖς πολεμίοις μαχόμεθα, ἵνα μὴ πάσχωμεν ὑβριστικὸν μηδὲ ἀσελγὲς μηδέν, ὑπὲρ τούτων καὶ τὸς φιλίους, ἐὰν παρὰ τὸν νόμον εἰς αὐτοὺς ὑβρίζωσι καὶ διαφθείρωσιν, ἔδωκεν ἀποκτεῖναι. ἐπειδὴ γὰρ οὐ γένος ἐκ φιλίων καὶ πολεμίων, ἀλλὰ τὰ πραττόμενα ἐξεργάζεται τούτων ἑκάτερον, τὸς ἐχθρὰ ποιοῦντας ἐν ἐχθρᾷ μέρει πολάζειν ἀπέδωκεν ὁ νόμος. ἄκων δεινόν, εἰ τοσούτων ὄντων ἀφ' οἷς τὸς ἄλλους ἔξεστιν ἀποκτιννύναι, μόνον ἀθρώ-
57 πων ἐκεῖνον μηδ' ἐπὶ τούτοις ἔξεσται ἀποκτεῖναι. φέρε, ἂν δέ τι συμβῇ τοιοῦτον οἷον ἴσως ἤδη τῳ καὶ ἄλλῳ, ἀπαλλαγῇ μὲν ἐκ Θρᾴκης, ἐλθὼν δὲ εἰς πόλιν οἰκῇ που, τῆς μὲν ἐξουσίας μηκέτι κύριος ὢν δι' ἃς πολλὰ ποιεῖ τῶν ἀπειρημένων ὑπὸ τῶν νόμων, τοῖς δ' ἔθεσι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις ταὐτ' ἐπιχειρῶν πράττειν, ἄλλο τι ἢ σιγῶντα δεῖσθαι Χαρίδημον ἐᾶν αὐτὸν ὑβρίζειν; οὐ γὰρ ἀποκτεῖναί γε ἀσφαλές, οὐδὲ τιμωρίαν λαβεῖν ἣν δίδωσιν ὁ νόμος, διὰ
58 τὸ ψήφισμα τουτί. καὶ μὴν εἴ τις ἐκεῖνο ὑπολαμβάνει πῶ δὲ γένοιτο ἂν ταῦτα; τί κωλύει κἀμὲ λέγειν τὶς δ' ἂν ἀποκτείναι Χαρίδημον; ἀλλὰ μὴ τοῦτο σκοπῶμεν· ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐξὶ τὸ φεῦγον ψήφισμα ἐκ ἐπ' ἤδη γεγενημένῳ τινὶ πράγματι, ἀλλ' ἐπὶ τοιούτῳ ὃ μηδ' εἰ γενήσεται μη-

55, 1. οὐ δέδωκεν *r*. 5. ἐπὶ ante θυγατρὶ om *FΣΥ*. 6. ἢ] ἢ ἤν *v*. 7. τῳ *ΓΩ*, τινὶ *F*, τινὰ *Σkrtv*. 56, 2. ἄνδρες om *v*. 3. φιλίους rescripsi pro librorum φίλους. 6. φίλων *Πlkrtv*. 7. τούτων] τοῦδ' *ς*. ἑκάτερα *krv*. 8. εἰ om *s*. 9. μόνων *ΓΩ*. 57, 2. ἤδη om *k*. 3. οἰκῇ *r*. 4. ποιεῖ om *r*. 5. ἀπὸ *k*. 6. ἐπιχειρῶ *kv*. 58, 1. τουτοὶ *kv*. ἐκεῖνος *r*. 2. δὲ om *rs*.

Θεὶς οἶδε, τὸ μὲν τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι κοινὸν ἁμφοῖν ὑπαρχέτω, πρὸς δὲ τοῦτο ὑποθέντες ἀνθρωπίνως τὰς ἐλπίδας οὕτω σκοπῶμεν, ὡς τάχ' ἄν, εἰ τύχοι, καὶ τούτων ἐκείνων συμβάντων. λύσασι μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα, ἐὰν ἄρα συμβῇ τι παθεῖν ἐκείνῳ, εἰσὶν αἱ κατὰ τὰς νόμους ὑπὲρ αὐτοῦ τιμωρίαι· ἐῶσι δέ, ἂν ἄρα ἐκεῖνος ζῶν ἑαλωκῇ τινά, ἀνήρηται τοῖς ὑβριζομένοις ἡ μετὰ τῶν νό-639 μων δίκη. ὥστε πανταχῇ καὶ ἐναντίον ἐστὶ τοῖς νόμοις τὸ ψήφισμα καὶ λῦσαι συμφέρει.

Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Καὶ ἐὰν φέροντα ἢ ἄγοντα βίᾳ ἀδίκως εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνάναι.

"Ἀλλα ταῦτα ἐφ' οἷς ἔξεστι κτεῖναι. ἐὰν ἄγοντα ἢ φέροντα βίᾳ ἀδίκως εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνάναί κελεύει. θεάσασθε πρὸς Διὸς ὡς εὖ· τῷ μὲν ὑπεισπόν, ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτείνειν, προσγράψαι τὸ εὐθύς, ἀφεῖλε τὸν τῷ βουλεύσασθαί τι κακὸν χρόνον· τῷ δὲ ἀμυνόμενος γράψαι δηλοῖ τῷ πάσχοντι διδοὺς τὴν ἐξουσίαν, οὐκ ἄλλῳ τινί. ὁ μὲν δὴ νόμος διὰ ταῦτα εὐθὺς ἀμυνομένῳ δέδωκεν ἀποκτιννύναι, ὁ δ' ὐδὲν εἴρηκεν ἀλλ' ἁπλῶς „ἄν τις ἀποκτείνῃ," [κἂν δικαίως], κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν. ἀλλὰ νὴ Δία συκοφαντοῦμεν τὸ πρᾶγμα· τίνα γὰρ οἴσει ἢ ἄξει βίᾳ ἀδίκως Χαρίδημος; πάντας ἀνθρώπους. ἴσε γὰρ δήπε τοῦθ', ὅτι πάντες οἱ στρατεύματ' ἔχοντες, ὧν ἂν οἴωνται κρείττους ἔσεσθαι, ἄγουσι καὶ φέρουσι χρήματ' ἀπιτάττοντες. εἶτ' ἐ δεινόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, καὶ φανερῶς παράνομον, οὐ μόνον παρὰ τὸν γεγραμμένον νόμον ἀλλὰ

v. 3. οὕτω ΣΤΠ: ceteri οὕτωσί. 59, 2. τοὺς om Π.
60, 3. νηποινὶ kr et corr s. τεθνάναι] τεθνάναι κελεύει v.
4. κτεῖναι] κρῖναι krs et γρ F. 5. νηποινὶ rs. 7. προσγράψαι F, προσγράψας rs. 8. ἀφεῖλετο rsv. τι om pr T. τῷ — γράψαι] τὸ — γράψας k. 10. διὰ ταῦτα om s. 11. δέδωκεν εὐθὺς ἀπ. v. 12. ἐάν Π. κἂν δικαίως om FΣT et pr Π.
61, 3. δήπε om v. στρατεύμα ΣΤΠv. ἔχοντες ἅτοι ἂν krsv.
4. οἴονται F. φέρουσι χρήματ'] φερέτωσι πτήματ' r. 5. ἔπειτ', εἶτα τοῦτ' k.

καὶ παρὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων, τὸν αἴροντα ἢ φέροντα βίᾳ τἀμὰ ἐν πολεμίᾳ μοίρᾳ μὴ ἐξεῖναι ἐμοὶ ἀμύνεσθαι, εἴγε μηδὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐξέσαι Χαρίδημον ἀποκτεῖναι, ἀλλ᾽ ἐὰν ἀδικῶν ἄγῃ καὶ φέρῃ βίᾳ τά τινος λῃζόμενος, ἀγώγιμος ὁ κτείνας ἔσται, τῷ νόμῳ διδόντος, ἐὰν ἐπὶ τούτοις, ἀθῷον εἶναι;

62 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ὃς ἂν ἄρχων ἢ ἰδιώτης αἴτιος ᾖ τὸν θεσμὸν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτόν, ἄτιμον εἶναι καὶ παῖδας ἀτίμους καὶ τὰ ἐκείνου.

Ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὃς ἂν ἄρχων ἢ ἰδιώτης αἴτιος ᾖ τὸν θεσμὸν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτόν, ἄτιμος ἔστω καὶ οἱ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνου. ἀρ᾽ ἔν μικρὰν ἢ φαύλην πρόνοιαν ἔχειν ὑμῖν ὁ θεὶς τὸν νόμον δοκεῖ, ὅπως κύριος ἔσαι καὶ μήτε συγχυθήσεται μήτ᾽ αὖ μεταποιηθήσεται; ἀλλ᾽ Ἀριστοκράτης ἑτοσὶ μικρὰ φροντίσας αὐτοῦ μεταποιεῖ καὶ συγχεῖ. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ μεταποιεῖν ἢ ὅταν ἐκ τῶν τεταγμένων δικαστηρίων καὶ ὅρων, ὧν εἴργεσθαι δεῖ, διδῷ τις τὰς τιμωρίας, καὶ τὸ λόγου τυχεῖν ἀναιρῶν ἐκδότους ποιῇ; τί δ᾽ ἄλλο τὸ συγχεῖν ἢ ὅταν ἐξῇς ἑτοσὶ πάντα τἀναντία τῶν ἐν τοῖς νόμοις τις γεγραμμένων γράφῃ;

63 Οὐ τοίνυν τοῦτο μόνον τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐς οὐ παραγεγράμμεθα διὰ τὸ πλῆθος. ἀλλ᾽ ἐν κεφαλαίῳ λέγω· ὁπό-

v. 1. καὶ om Ω. ἁπάντων] ἁπάντων τῶν kv. ἀνθρώπων] ἀνθρώπων νόμον Πkrsv. ἢ φέροντα om Υ et pr Ω. 2. μοι krv. ἀμύνεσθαι F, ἀμύνασθαι krsv. 3. εἴγε] εἰ krs. τὸν τρόπον τοῦτον ΥΩ. 4. ἐὰν] ἐὰν corr v. 62, 2. αἴτιος] ἢ αἴτιος rs. συγχυθῆναι] συγχεῖσθαι rs 3. μεταποιήσει k. εἶναι] ἔσται r. παῖδας. — 7. ἔσται om r. 5. μὲν om rs. λέγοντος ante ὃς ponunt krv. ἄνδρες om r. 6. ᾖ] ἢ ᾖ k. totum hoc αἴτιος ᾖ post τόνδε ponit k. τὸν — αὐτὸν om s. 7. μεταποιήσοι k. αὐτὸς v. ἔσται Υ. 8. καὶ] οἱ r. 9. ἔχειν ἡμῖν k, ἡμῖν ὂν ἔχειν v, ὑμῖν ἔχειν F. 11. μικρὰν F, μικρὸν Ωs, μικροῦ r. αὐτοῦ k. 12. ἔσται k. 13. δεῖ Υ. 14. τὸ τοῦ λόγου r. 15. τὰ om r. 16. γεγραμμένους γράφειν r. 63, 1. μόνον τοῦτον ἄνδρες om v. 2. οὐ om Υ et pr Πk.

σοι νόμοι περὶ τῶν φονικῶν δικαστηρίων εἰσί, καλεῖσθαι λέγοντες ἢ μαρτυρεῖν ἢ διόμνυσθαι τοὺς ἀγωνιζομένους ἢ ἄλλ' ὁτιοῦν προστάττοντες, πάντας ὑπερβέβηκε τούτους καὶ πᾶσιν ἐναντίον εἴρηκε τὸ ψήφισμα τοτί. οὐ γὰρ ἡ κλῆσις, [ἡ κρίσις,] ἡ μαρτυρία συνειδότος, ἡ διωμοσία, ἀλλ' ἀπ' αἰτίας εὐθὺς ἡ τιμωρία γέγραπται, καὶ αὕτη ἦν ἀπαγορεύσιν οἱ νόμοι, τί ἂν ἄλλο τις εἴποι; καίτοι ταῦτα πάντα ἐπὶ πέντε δικαστηρίοις γίγνεται προστεταγμένα τοῖς 641
νόμοις. νὴ Δία, ἴσως εἴποι τις ἄν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀδενός ἐστ' ἄξια ἀδὲ δικαίως εὑρημένα, ἃ δ' ἔγραψεν ἕτος, δίκαια καὶ καλά; ἀλλὰ τἀναντίον τούτῳ μὲν τῷ ψηφίσματος ἐκ οἷδ' εἴ τι δεινότερον γέγονε πώποτ' ἐν ὑμῖν, τούτων δὲ τῶν πάντων, ὁπόσα ἐξὶ δικαστήρια ἐν ἀνθρώποις, ἀδὲν ἅττε σεμνότερον ἅττε δικαιότερον φανήσεται. βέλομαι δ' εἰπεῖν διὰ βραχέων, ἃ καὶ ζῆλόν τινα καὶ τιμὴν φέρει τῇ πόλει ῥηθέντα, καὶ ἡδίους ἔσεσθε ἀκούσαντες. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν μάλιστα μαθήσεσθε, ἐπὶ τὴν δωρεὰν ἐπανελθὼν ἣ τῷ Χαιρήμῳ δέδοται.

65 Ἡμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Χαιρήμον ἐποιησάμεθα πολίτην, καὶ διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης μετεδώκαμεν αὐτῷ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ νομίμων καὶ πάντων ὅσων περ αὐτοῖς μέτεστιν ἡμῖν. πολλὰ μὲν δὴ παρ' ἡμῖν ἐξὶ τοιαῦτα οἷα οὐχ ἑτέρωθι, ἓν δ' οὖν ἰδιώτατον πάντων καὶ σεμνότατον, τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαστήριον, ὑπὲρ ἧ τοσαῦτ' ἔστιν εἰπεῖν καλὰ παραδεδομένα καὶ μυθώδη, καὶ ὧν αὐτοὶ μάρτυρές ἐσμεν, ὅσα περὶ ἀδενὸς ἄλλου δικαστηρίου· ὧν ὡσπερεὶ δείγματος ἕνεκα ἄξιόν ἐστιν ἓν ἢ δύο 66 ἀκοῦσαι. τοῦτο μὲν τοίνυν τὰ παλαιά, ὡς ἡμῖν ἀκούειν παραδέδοται, ἐν μόνῳ τούτῳ τῷ δικαστηρίῳ δίκας φόνου

v. l. 1. νόμοι] φόνοι r. 3. προστάττοντες T, προστάσσοντες FΣυ. ἅπαντας FΩ. 4. οὐ] ἡ r. 6. αἰτὴ kv. 7. εἴποι — νὴ Δία om s. 64, 2. εὑρημένα F. 3. τῷ ψηφίσματος] ψήφισμα krs. 4. οὐκ οἷδ'] δηλοῖ δ' s. εἴ τι] ὅτι kv. 5. δὲ om s. 65, 1. ἄνδρες om v. 3. περ] περὶ s. 4. τοιαῦτα] ταῦτα rs. 5. ἰδιώτατον FΩ, ἰδιωτάτου kv. 9. ἕνεκεν v. 66, 1. ἀκοῦσαι kv. 2. φονικὰ δίκας φόνου kv.

θεοὶ καὶ δῦναι καὶ λαβεῖν ἠξίωσαν καὶ δικαςαὶ γενέσθαι διενεχθεῖσιν ἀλλήλοις, ὡς λόγος, λαβεῖν μὲν Ποσειδῶν ὑπὲρ Ἁλιῤῥοθίου τοῦ υἱοῦ παρὰ Ἄρεως, δικάσαι δὲ Εὐμενίσι καὶ Ὀρέςῃ οἱ δώδεκα θεοί. καὶ τὰ μὲν δὴ παλαιὰ ταῦτα, τὰ δ' ὕςερον· τοῦτο μόνον τὸ δικαςήριον οὐχὶ τύραννος, οὐκ ὀλιγαρχία, οὐ δημοκρατία τὰς φονικὰς δίκας 67 ἀφελέσθαι τετόλμηκεν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενέςερον ἂν τὸ δίκαιον εὑρεῖν ἡγοῦνται περὶ τούτων αὐτοὶ τοῦ παρὰ τούτοις εὑρημένου δικαίου. πρὸς δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν, ἐνταυθοῖ μόνον οὐδεὶς πώποτε οὔτε φεύγων ἁλοὺς οὔτε διώκων ἡττη-
67 θεὶς ἐξήλεγξεν ὡς ἀδίκως ἐδικάσθη τὰ κριθέντα. ταύτην τοίνυν τὴν φυλακὴν καὶ τὰς ἐν ταύτῃ νομίμους τιμωρίας παραβὰς ὁ γράφων τὸ ψήφισμα τοδὶ ζῶντι μὲν ἐξουσίαν γέγραφε τῷ Χαριδήμῳ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούληται, παθόντος δέ τι τοῖς οἰκείοις συκοφαντίαν δέδωκεν. σκέψασθε γὰρ οὑτωσί. ἴςε δήπου τοῦθ' ἅπαντες, ὅτι ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, οὗ δίδωσιν ὁ νόμος καὶ κελεύει τοῦ φόνου δικάζεσθαι, πρῶτον μὲν διομεῖται κατ' ἐξωλείας αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰ-
68 κίας ὅ τινα αἰτιώμενος εἰργάσθαι τι τοιοῦτον, εἶτ' οὐδὲ τὸν τυχόντα τιν' ὅρκον τοῦτον ποιήσει ἀλλ' ὃν οὐδεὶς ὄμνυσιν ὑπὲρ οὐδενὸς ἄλλου, ςὰς ἐπὶ τῶν τομίων κάπρου καὶ κριοῦ καὶ ταύρου, καὶ τούτων ἐσφαγμένων ὑφ' ὧν δεῖ καὶ ἐν αἷς ἡμέραις καθήκει, ὥστε καὶ ἐκ τοῦ χρόνου καὶ ἐκ τῶν μεταχειριζομένων ἅπαν, ὅσον ἔσθ' ὅσιον, πεπρᾶχθαι. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ τὸν τοιοῦτον ὅρκον ὀμωμοκὼς οὔπω πεπίςευται, ἀλλ' ἐὰν ἐξελεγχθῇ μὴ λέγων ἀληθῆ, τὴν ἐπιορκίαν ἀπενεγκάμενος τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ καὶ τῷ γένει πλέον
69 οὐδ' ὁτιοῦν ἕξει. ἐὰν δὲ δόξῃ τὰ δίκαια ἐγκαλεῖν καὶ ἕλῃ τὸν δεδρακότα τοῦ φόνου, οὐδ' οὕτω κύριος γίγνεται τοῦ ἁλόντος, ἀλλ' ἐκείνου μὲν οἱ νόμοι κύριοι κολάσαι καὶ οἷς προσ-

v. 2. ποσειδῶ krs. 3. ἄρεος v. 4. ὀρέσται pr r, ὀρέσταις idem corr. 5. ταῦτα] τοιαῦτα ksv. οὐ ΤΩ. 8. ἡγοῦντο v. 67, 3. τοῦτ' krsv. 6. οὑτωσὶν r. 7. τοῦ om v. 68, 1. ὅ τινα] ὃν τινα rs, εἴ τινα v et corr k. 2. τοῦτο ΣΤΩkrv. 5. προσήκει kv. ἀ
9. ἐπενεγκάμενος v, ἐπενεγκάμενος k. 69, 3, κολάσειν krs.

τέτακται ταῦτα, τῷ δὲ ἐπιδεῖν διδόντα δίκην "ἔχειν, ἣν643
ἔταξεν ὁ νόμος, τὸν ἄλόντα, πέρα δ' ἐδὲν τέτα. καὶ τῷ
μὲν διώκοντι ὑπάρχει ταῦτα, τῷ δὲ φεύγοντι τὰ μὲν τῆς
δωμοσίας ταυτά, τὸν πρότερον δὲ ἕξειν εἰπόντα λόγον
μεταξῆναι, καὶ ἔθ' ὁ διώκων ἔθ' οἱ δικάζοντες ἔτ' ἄλλος
Οὐνθρώπων οὐδεὶς κύριος κωλῦσαι. τί δή ποτ', ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοῦθ' ὕτως ἔχει; ὅτι οἱ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς τὰ νό-
μιμα διαθέντες, οἵτινές ποτ' ἦσαν, εἴθ' ἥρωες εἴτε θεοί,
ὧν ἐπέθεντο τοῖς ἀτυχήμασιν, ἀλλ' ἀνθρωπίνως ἐπεμέ-
φισαν, εἰς ὅσον εἶχε καλῶς, τὰς συμφοράς. ταῦτα μέν-
τοι πάντα ὕτω καλῶς καὶ νομίμως ἔχοντα ὁ γράφων τὸ
ψήφισμα τετὶ παραβεβηκὼς φαίνεται· ἓν γὰρ ἐδ' ὁτιοῦν
ἔνι τούτων ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ τύτου. καὶ πρῶτον μὲν
παρ' ἓν τοῦτο τὸ δικαστήριον καὶ παρὰ τὰς γεγραμμένους
νόμους καὶ τἄγραφα νόμιμα τὸ ψήφισμα εἴρηται.

1 Δεύτερον δ' ἕτερον δικαστήριον τὸ τῶν ἀκουσίων φόνων
φανήσεται συγχέων, τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, καὶ τὰς παρὰ τού-
τῳ νόμους παραβαίνων. καὶ γὰρ ἐνταῦθ' ὑπόκειται πρῶ-
τον μὲν δωμοσία, δεύτερον δὲ λόγος, τρίτον δὲ γνῶσις
τῷ δικαστηρίῳ, ὧν ἐδέν ἐστιν ἐν τῷ τύτε ψηφίσματι. ἂν δ'
ἄλῳ καὶ δοκῇ τἔργον εἰργάσθαι, ἔθ' ὁ διώκων τε δεδρα-
2κότος κύριος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πλὴν ὁ νόμος. τί οὖν ὁ
νόμος κελεύει; τὸν ἄλόντα ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ ἔν τισιν εἰ-
ρημένοις χρόνοις ἀπελθεῖν ταχεῖαν ὁδὸν καὶ φεύγειν, "ἕως644
ἂν αἰδέσηταί τινα τῶν ἐν γένει τοῦ πεπονθότος. τηνι-
καῦτα δ' ἥκειν δέδωκεν ἔξω ὃν τρόπον, ἐξ ὃν ἂν τύχῃ,
ἀλλὰ καὶ θῦσαι καὶ καθαρθῆναι καὶ ἅλλ' ἅττα διείρηκεν

v. 1. ταῦτα om Σ. 2. τοῦτου F. 3. τὰ μὲν om r.
4. ταῦτα r, τοιαῦτα v. 5. ἄλλων krs. 70, 1. ἄνδρες
om v. 8. τῷ τούτου] τούτῳ kv. μὲν] μὲν εἰ F. 9. παρ' ἓν
τοῦτο τὸ δικαστήριον] παρ' ἓν τοῦτο δικαστήριον F, παρ' ἑνὸς τοῦτο
τὸ δικαστήριον Σ, παρ' ἑνὸς τοῦ δικαστηρίου k, παρ' ἑνὸς τούτου τοῦ δικαστηρίου rs: vulgatam corr habent Λv. 10. νόμους om Σ et pr F. ἄγραφα ΣΥfkrsv.
71, 1. ἕτερον] ὕστερον Λ. 72, 1. ὁ νόμος om krs. 2. κωλύει r.
ὡρισμένοις kvs. 5. ταχεῖαν] τὰ κατὰ τὴν s. 6. δ' ἥκειν] δίκην v. 6. διείρηκεν] δὴ εἴρηκεν v.

ἃ χρὴ ποιῆσαι, ὀρθῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα ταῦτα
73 λέγων ὁ νόμος. καὶ γὰρ τὸ τῶν ἀκουσίων ἐλάττω τὴν τι-
μωρίαν ἢ τῶν ἑκουσίων τάξαι δίκαιον, καὶ τὸ παρασχόντ'
ἀσφάλειαν ἀπελθεῖν οὕτω προστάττειν φεύγειν ὀρθῶς ἐςὶν
ἔχον, καὶ τὸ τὸν κατιόνθ' ὁσιοῦν καὶ καθαίρεσθαι νομί-
μοις τισί, καὶ τὸ τοὺς νόμους κυρίους ἁπάντων εἶναι, καὶ
πάντα ταῦτα ἔχει καλῶς. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα δικαίως
οὕτω διορισθέντα ὑπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς νομοθετησάντων πα-
ρέβη γράφων τὸ ψήφισμα οὑτοσί. ταῦτα μὲν δὴ δύο τη-
λικαῦτα καὶ τοιαῦτα δικαςήρια καὶ νόμιμα ἐκ παντὸς τοῦ
χρόνου παραδεδομένα οὕτως ἀναιδῶς ὑπερπεπήδηκεν.

74 Τρίτον δ' ἕτερον πρὸς τούτοις δικαςήριον, ὃ πάντων
ἁγιώτατα τούτων ἔχει καὶ φρικωδέσταταν, ἄν τις ὁμολογῇ
μὲν κτεῖναι, ἐννόμως δὲ φῇ δεδρακέναι. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ
ἐπὶ Δελφινίῳ. δοκοῦσι γάρ μοι, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ζητῆ-
σαι τοῦτο πρῶτον ἁπάντων οἱ περὶ τούτων ἐν ἀρχῇ τὰ δί-
καια ὁρίσαντες, πότερ' οὐδένα χρὴ φόνον ὅσιον εἶναι νο-
μίζειν ἢ τινά γ' ἔσθ' ὅσιον νομιςέον, λογιζόμενοι δ' ὅτι
μητέρα Ὀρέςης ἀπεκτονὼς ὁμολογῶν θεῶν δικαστῶν τυ-
χὼν ἀποφυγγάνει, νομίσαι δίκαιόν τινα εἶναι φόνον· οὐ
γὰρ ἂν τά γε μὴ δίκαια θεοὺς ψηφίσασθαι. ὡς δὲ τοῦτο
ἐνόμισαν, γράφουσιν ἤδη καὶ διορίζουσι σαφῶς ἐφ' οἷς ἐξεῖ-
75 ναι ἀποκτιννύναι. ἀλλ' οὐχ οὗτος οὐδὲν ἀφεῖλεν, ἀλλ' ἁπλῶς, 645
ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, κἂν δικαίως, κἂν ὡς οἱ
νόμοι διδόασιν, ἔκδοτον ποιεῖ. καίτοι πᾶσίν εἰσι πράγμασι
καὶ λόγοις δύο προσθῆκαι, ἡ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου· ἃς ἅμα
μὲν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἂν δύναιτο σχεῖν οὐδὲ λόγος
οὐδείς (πῶς γὰρ ἂν δίκαια ἅμα ταὐτὰ καὶ μὴ γένοιτο;)

v. 1. ἄνδρες om v. ταῦτα πάντα kv. 73, 2. ἢ τὴν τῶν kv. τῷ παρασχόντι rs. 3. οὕτω] οὐ τὸ corr in ultima littera v. ἔχον ἐστί v. 4. τὸ om k. ὁσιοῦν] ὁσιοῦσθαι ς. νομίμοις] τοῖς νόμοις ΥΩ. 6. ταῦτα πάντα Fkrv. 10. ὑπερβέβηκε γε F. 74, 3. δὲ φῇ] δ' ἔφη ΥΩ. 4. δελφινίων r. ἄνδρες om v. δικασταί ΣΥΩ, om s: ceteri ἀθηναῖοι. 5. οἱ om rs. 7. ἔσθ'] ἔσεσθ' rs, ἔσεσθαι k. 75, 1. ἀποκτεινύναι Σ, qui sic ubique: ἀποκτειννῦναι s, eadem constantia. 2. ὡς οὐχ οἱ Σ. 4. ἤ τε τοῦ kv.

τὴν ἑτέραν δ' ἕκαστον ἔχον δοκιμάζεται, κἂν μὲν τὴν ἄδικον φανῇ, πονηρὸν κρίνεται, ἂν δὲ τὴν δικαίαν, χρηστὸν καὶ καλόν. σὺ τοίνυν ἑτέραν προσέθηκας τούτων, ἂν τις ἀποκτείνῃ γράφων· ἀλλ' ἄριζον εἰπὼν αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς προσγράψας ἀγώγιμον εἶναι, τρίτον τοῦτ' ἐστὶ δικαστήριον καὶ τὰ τούτῳ νόμιμα παραβεβηκὼς φαίνει.

5 Τέταρτον τοίνυν ἄλλο πρὸς τούτοις τὸ ἐπὶ Πρυτανείῳ. τοῦτο δ' ἐστίν, ἐὰν λίθος ἢ ξύλον ἢ σίδηρος ἤ τι τοιοῦτον ἐμπεσὸν πατάξῃ, καὶ τὸν μὲν βαλόντα ἀγνοῇ τις, αὐτὸ δὲ εἰδῇ καὶ ἔχῃ τὸ τὸν φόνον εἰργασμένον, τούτοις ἐνταῦθα λαγχάνεται. εἰ τοίνυν τῶν ἀψύχων καὶ μὴ μετεχόντων τοῦ φρονεῖν ὧδέ ἐστ' ὅσιον, τοιαύτην ἔχον αἰτίαν, ἐᾷν ἄκριτον, ἢ πῦ τόν γε ἀδικοῦντα μὲν ὧδέ, ἐὰν τύχῃ, θήσω δὲ ἀδικοῦντα, ἀλλ' ἄνθρωπόν γε ὄντα καὶ μετειληφότα τῇ τύχῃ τῆς αὐτῆς ἡμῖν φύσεως, ἀνόσιον καὶ δεινὸν ἄνευ λόγου καὶ ψήφου ποιεῖν ἕκαστον ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ.

7 Ἔτι τοίνυν πέμπτον δικαστήριον ἄλλο θεάσασθε οἷον ὑπερβέβηκε, τὸ ἐν Φρεαττοῖ· ἐνταῦθα γὰρ οὗ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κελεύει δίκας ὑπέχειν ὁ νόμος, ἐάν τις ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ πεφευγὼς, μήπω τῶν ἐκβαλόντων αὐτὸν ἠδεσμένων, αἰτίαν ἔχῃ ἑτέρῳ φόνου ἑκουσίου. καὶ οὐχ, ὅτι δεῦρο 646
οὐχ οἷόν τε ἐλθεῖν αὐτῷ, παρεῖδεν αὐτὸν ὁ ταῦτα ἕκαστα τάξας, οὐδ', ὅτι καὶ πρότερόν τι τοιοῦτον ἐποίησε, καὶ δὴ 8 τὴν ὁμοίαν ἐποιήσατο πίστιν αἰτίαν κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ τό τε εὐσεβὲς εὗρεν ὅπως ἔχει, κἀκεῖνον οὐκ ἀπεξέρησε λόγου καὶ κρίσεως. τί οὖν ἐποίησεν; ἦγαγε τοὺς δικάσοντας οἷ

v. 1. ἕκαστον αἰτίαν ἔχον Fkv et rc mg Ω. 2. ἐὰν v. 3. τοῦτον v. 4. αὐτὴν εἰπὼν v. 5. προσγράψας] γράψας kv. 6. φαίνει Σ: ceteri φαίνῃ. 76, 2. ἐστὶν] ἐστί τι krsv. ἢ ξύλον om s. 4. ἴδῃ ΥΩrs. τὸ om Ω. 5. λαγχάνεται k, λαγχάνει rs et γρ F. 6. οὐδὲν in mg ponit F. 9. ἡμῖν Ω. ἀνόσιον] ἐᾶν ὅσιον Υ. 10. λόγου καὶ om rs. 77, 1. ἄλλο om Σ. 2. γὰρ om k. ἄνδρες om v. 4. ἐκβαλόντων Σr. 5. οὐχ ὅτι] οὐδ' ὅτι F, οὐδιότι ΥΩ et corr Σ. 6. ἕκαστα] ἕκαστα θήπου v. 7. πράξας k. 78, 3. οἱ] ἐκεῖσε οἱ Fkv.

προσελθεῖν οἷόν τε ἐκείνῳ, τῆς χώρας ἀποδείξας τόπο
τινὰ ἐν Φρεαττοῖ καλούμενον, ἐπὶ θαλάττῃ. εἶθ' ὁ μὲν ἐ
πλοίῳ προσπλεύσας λέγει, τῆς γῆς ἐχ ἁπτόμενος, οἱ
ἀκροῶνται καὶ δικάζουσιν ἐν τῇ γῇ· κἂν μὲν ἁλῷ, τὴν ἐπ
τοῖς ἐκείνοις φόνοις δίκην ἔδωκε, δικαίως, ἐὰν δὲ ἀπο
φύγῃ, ταύτης μὲν ἀθῴως ἀφίεται, τὴν δ' ἐπὶ τῷ πρότε
79ρον φόνῳ φυγὴν ὑπέχει. τίνος ἕν ποτὲ ἕνεκα ταῦθ' ἵστ
διεσπούδαται; ἴσον ἡγεῖτο ἀσέβημα ὁ ταῦτα διαιρῶν τὸ
τε ἀδικοῦντα ἐᾶν καὶ τὸν ἀναίτιον ἐκδιδόναι πρὸ δίκης
καίτοι εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκριμένων τοσ
αὕτη γίγνεται σπουδή, ὅπως λόγῳ καὶ κρίσεως καὶ πάν
των ὁπόσα ἐξὶ δίκαια τεύξονται περὶ τῶν ὕστερον αἰτιῶν,
ἤ πῳ περί γε τοῦ μήθ' ἑαλωκότος μήτ' ἐγνωσμένου, πότε
ρον δέδρακεν ἢ οὔ καὶ πότερ' ἄκων ἢ ἑκών, πάνδεινον
γράφειν ὡς ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν [εὐθὺς πρὸ δίκης].
80 Ἔτι τοίνυν ἐξὶν ἑκτὴ τιμωρία πρὸς ἁπάσαις ταύταις,
ἣν ὁμοίως παραβὰς γέγραφε τὸ ψήφισμα ὕστοσί. εἰ πάντα
ταῦτά τις ἠγνόηκεν, ἢ καὶ παρελήλυθασιν οἱ χρόνοι ἐν
οἷς ἔδει τούτων ἕκαστα ποιεῖν, ἢ δι' ἄλλο τι οὐχὶ βούλεται
τούτοις τοῖς τρόποις ἐπεξιέναι, τὸν ἀνδροφόνον δ' ὁρᾷ πε-
ριόντα ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ κατὰ τὴν ἀγοράν, ἀπάγειν ἔξ-
εξιν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἐκ οἰκαδε ὐδ' ὅποι βέλεται, ὥσ-
περ σὺ δέδωκας. κἀνταῦθ' ἁπαχθεὶς ὐδ' ὁτιοῦν, πρὶν ἂν
κριθῇ, πείσεται, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἁλῷ, θανάτῳ ζημιωθήσε-
ται, ἐὰν δὲ μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων
81ὁ ἀπαγαγών, χιλίας προσοφλήσει. ἀλλ' ἐχ ἔτος ἔγραψε
ταῦτα, ἀλλὰ τὸν μὲν ἀθῷον αἰτιάσασθαι, τὸν δὲ ἄκρι-
τον παραχρῆμα ἐκδίδοσθαι. ἐὰν δέ τις ἀνθρώπων ἢ καὶ

v. 1. τι] τι ἢν *Fkrsv.* 2. φρεάττου *Σ*, φρεάτου *Ω.*
ἐπὶ θαλάττῃ] ἐπιθαλάττιον *v.* 6. πρότερον *ΣΤΩ*: ceteri προτέρῳ.
79, 1. φυγὴν] δίκην *rs.* 4. τῶν ante ἤδη om *rs.* κεκριμέ-
νων *v.* 5. γίνεται om *ΣΤ* et pr *Ω*, post σπουδὴ ponunt *krsv.*
6. ὅσα *kv.* τεύξονται rc *k.* 8. οὖ] μὴ *r.* 9. εὐθὺς]
αὐτοῖς *krsv.* totum hoc εὐθὺς πρὸ δίκης om *FΣΤΩ.* 80, 1. ἐστὶν
om *v.* 2. οὗτοσὶν *r.* 3. καὶ om *rs.* 5. περιόντα *FΣΤΩ.*
7. οὐκ] καὶ οὐκ *k.* — βούλεταί τις ὥσπ. *Fkv.* 8. πρὶν om *f* et
pr *Ω.* 81, 1. ἀπάγων *ΓΩ*, οὗτος *v.*

ὅλη πόλις τοσούτοις νομίμοις ἀναιρεμένοις ὅσοις ἐγὼ διεξελήλυθα, καὶ τοσούτοις δικαστηρίοις καταλυομένοις ὅσοις εἴρηκα, ἃ θεοὶ κατέδειξαν καὶ μετὰ ταῦτα ἄνθρωποι χρῶνται πάντα τὸν χρόνον, βοηθήσῃ, καὶ τὸν ὑβριζόμενον καὶ παρανομούμενον ἀφέλῃται, ἔκσπονδον ἔγραψεν εἶναι, καὶ οὐδὲ τούτῳ λόγον οὐδὲ κρίσιν πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον εὐθὺς ἄνευ κρίσεως κολάζει. πῶς ἂν ἢ δεινότερον γένοιτο ἢ παρανομώτερον τούτου ψήφισμα;

Ἆρά τις ἡμῖν ἔτι λοιπός ἐστι νόμος; δεῖξον. ὅτοσί, λέγε τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, ὑπὲρ τούτου τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδῶσιν. τὴν δὲ ἀνδροληψίαν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον δὲ μή.

Πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλῶς ἐχόντων νόμων ἐν οἷς εἴ τινος ἧττον ἔτος ἔχει καλῶς καὶ δικαίως ὁ νόμος. σκέψασθε γὰρ ὡς νομίμως καὶ σφόδρα ἀνθρωπίνως κεῖται. ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, φησίν. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτο προσγράψας τὸ βιαίῳ σύμβολον πεποίηκεν, ᾧ γιγνώσκομεν ὅτι, ἂν ἀδίκως, λέγῃ. ὑπὲρ τούτου φησὶ τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδῶσιν. σκοπεῖσθε ὡς καλῶς. πρότερον μὲν ὑποσχεῖν δίκας ἀξιοῖ, μετὰ ταῦτα δέ, ἂν τοῦτο μὴ βέλωνται, προσέταξεν ἐκδοῦναι· ἐὰν δὲ μηδέτερον τούτων ἐθέλωσι, τὸ ἀνδροληψιόν φησιν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον δὲ μή. παρὰ τοίνυν ὅλον τοῦτον τὸν νόμον εἴρηται τὸ ψήφισμα. πρῶτον μὲν γάρ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ γράφων, ὃ προσέγραψεν ἀδίκως οὐδὲ βιαίως οὐδ' ὅλως ἐδέν. εἶτα πρὸ τοῦ δίκην ἀξιῶσαι λαβεῖν εὐθὺς ἔγραψεν ἀγώγιμον εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις ὁ μὲν νόμος, ἂν μήτε δίκας ὑπόσχωσι παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γέ-

v. 1. ὅλη ἡ π. kv et corr Ω. 5. ἔγραψεν om pr k. 6. πέπεικεν k. 82, 1. ἐστι λοιπὸς ἔτι kv. οὗτοσί r, οὗτοι Reiskius. 2. τοῦτον ΣΤr, τὸν νόμον s, τουτονὶ reliqui. 7. ἄνδρες om v. νόμων] τῶν νόμων F. 83, 2. τούτῳ v et pr k. βιαίως FΣΤΩ. 4. τοῖς om pr k. 7. ἐὰν rs. 8. δὲ om s. 84, 6. ἐὰν Ωs. ὑπέχωσι krsv.

νηται, μήτε τὰς δεδρακότας ἐκδιδῶσι, κελεύει κατὰ τούτων
85 εἶναι μέχρι τριῶν τῷ ἀνδρολήψιον· ὁ δὲ τούτους μὲν ἀθῴους παρῆκε καὶ οὐδὲ λόγον πεποίηται περὶ αὐτῶν οὐδένα, τὰς δὲ τὸν ἤδη πεφευγότα (φήσω γὰρ ἔτω) κατὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων νόμον, ὃς κεῖται τὸν φεύγοντα δέχεσθαι, τὰς ὑποδεξαμένας ἐκσπόνδους εἶναι γράφει, ἐὰν μὴ τὸν ἰσότιμον ἕκαστον διδῶσιν. οὐκοῦν καὶ τῷ μὴ προσθεῖναι πῶς ἐὰν ἀποκτείνῃ, καὶ τῷ μηδεμίαν κρίσιν εἰπεῖν, καὶ τῷ μὴ δίκας αἰτεῖν, καὶ τῷ πανταχόθεν διδόναι λαβεῖν, καὶ τῷ τὰς ὑποδεξαμένας ἀλλὰ μὴ παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται κολαζειν, καὶ πᾶσιν ὕτωσὶ φανερῶς καὶ παρὰ τοῦτον εἴρηκε τὸν νόμον.

86 Λέγε δὴ τὸν ἐφεξῆς.

ΝΟΜΟΣ. Μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις.

Ἔστι μὲν ἐπίτι τῶν φονικῶν ὅδε ὁ νῦν ἀνεγνωσμένος νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ὁτιοῦν δ' ἧττον ἔχει καλῶς, εἴπερ καὶ ἄλλος τις. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεξιν ἑκάστῳ, ἔτως ὥστο δεῖν καὶ τῶν νόμων ἴσον μετέχειν πάντας ὁ θεὶς αὐτόν, καὶ διὰ ταῦτ' ἔγραψε μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν Ἀθηναίοις. ὁπότε τοίνυν τὰ ψηφίσματα δεῖν κατὰ τοὺς νόμους ὁμολογεῖται γράφειν, ὁ γράφων ἰδίᾳ τι Χαριδήμῳ τοιοῦτον, ὃ μὴ πᾶσι καὶ ὑμῖν ἔξαι, σαφῶς καὶ παρὰ τοῦτον ἂν εἰρηκὼς εἴη τὸν νόμον. ἃ γὰρ δήπε, ἃ μηδὲ νομοθετεῖν ἔξεσι, ταῦτα ἐν ψηφίσματι γράψας τις ἔννομ' ἂν εἰρηκὼς εἴη.

87 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον. ἦ οὗτοι πάντες εἰσίν;

85, 1. τὸ ἀνδρολήψιον μέχρι τριῶν ς. 2. παρεφῆκε ΓΩ. πεποίηκε ν. τοὺς] οὗτος rsν. 3. φήσω ν. 4. πάντων kν. 5. τοὺς δὲ ὑπ. r. 6. τῷ — τῷ — τῷ — τῷ — τῷ] τὸ — τὸ — τὸ — τὸ — τὸ k. 7. ἂν ς. 10. οὗτοσὶ k. 86, 3. ἐφ' ἅπασιν krν. 4. ὅδε om Ω, ὁ om Σν et fortasse Γ. 5. ἄνδρες om ν. δικασταί] ἀθηναῖοι k, om s. δ' om pr Γ. 6. ἤπερ Fr. 9. μηδὲ] οὐδὲ ν. 12. ἡμῖν ν, παρ' ἡμῖν k. καὶ ante παρὰ om FΓΠ.

ΝΟΜΟΣ. Ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι.

Κατάθου. Πάνυ μικρὸν ὑπείληφά μοι τὸν λόγον ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ῥᾴδιον εἶναι περὶ τοῦ παρὰ τοῦτον εἰρῆσθαι τὸν νόμον τὸ ψήφισμα. ὃς γὰρ ὑπαρχόντων τοσούτων νόμων πάντας ὑπερβὰς τούτους γέγραφέ τι, καὶ κατέλειπεν ἴδιον πρᾶγμα ψηφίσματι, τοῦτον τί τις ἄλλο ποιεῖν φήσει πλὴν ψήφισμα νόμου κυριώτερον ἀξιῶν εἶναι;

88 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ ἓν ἢ δύο ψηφίσματα δεῖ- 650
ξαι τῶν γεγραμμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις τῆς πόλεως, ἵν' εἰδῆτε ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι γράφειν τὰ δίκαια, ὅταν αὐτῷ τις ἕνεκα τούτου γράφῃ, τοῦ τιμῆσαί τινα καὶ μεταδοῦναι τῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων, καὶ μὴ διὰ τοῦ ταῦτα δοκεῖν ποιεῖν βούληται κακουργεῖν καὶ παρανομεῖσθαι. λέγε τὰ ψηφίσματα ταυτί. ἀλλ' ἵνα μὴ μακρὸν ἀκούειν ὑμῖν ᾖ, ἐξ ἑκάστου τῶν ψηφισμάτων αὐτὸ τοῦτο ἐξείλεκται, περὶ ὃ τούτου κατηγορῶ. λέγε.

ΕΚ ΤΩΝ ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ.

89 Ὁρᾶθ' ὅτι πάντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν αὐτὸν τρόπον γεγράφασιν. ἔξω, φησίν, ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ τιμωρία, παθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ, κυρίους μὲν ἐῶντες τοὺς περὶ τούτων ὑπάρχοντας ὑμῖν νόμους, σεμνοὺς δὲ ἀποφαίνοντες, οἵ γε ἐν δωρεᾶς ἐποιήσαντο τάξει τὸ τούτων μεταδοῦναι. ἀλλ' οὐκ Ἀριστοκράτης, ἀλλὰ προπηλακίζει μὲν καθ' ὅσον δύναται τούτους (ὡς γοῦν οὐδενὸς ἀξίων ὄντων ἰδίου τι γράφειν ἐπεχείρησε), μικρὰν δ' ἀποφαίνει κἀκείνην τὴν δωρεάν, ᾗ τὴν πολιτείαν δεδώκατε τῷ Χαριδήμῳ. ὃς γάρ, ὡς ἀγαπώντων τοῦθ' ὑμῶν καὶ προσ-

v. 1. νόμου om *v* et pr *Ω*. 4. δικασταὶ om *krsv*. τοῦ καὶ παρὰ *Fkrsv* et rc *Ω*. 6. ἔγραφέν *Ω*. τι om *Σ*. 88, 1. ὑμῖν om *v*. 5. ὑμῖν *Frsι* 6. βούλεσθαι *krv*, deletisque ταῦτα δοκεῖν ποιεῖν *s*. 7. ὑμῖν ἀκούειν *krs*. 10. ψήφισμα F, ψηφίσματα *ΣΤΩ* et, qui illa ἐκ τῶν ψηφισμάτων ad λέγε apponunt, *rs*. 89, 1. ἄνδρες om *sv*. 6. μεταδοῦναί τινι ἀλλὰ *Ωkrsv*. προπηλακίζειν *s*. 7. ὅσον] ὃν *kv*. δύναται τρόπον τ. *krsv*. 8. ὄντων om *Σ*, ante ἀξίων ponunt *rsv* | ὄντος *k*. 9. ᾗ] ἣν ἢ *ΥΩkrsv* et *γρ F*. τῆς πολιτείας *ΤΩ* et *γρ F*.

οφειλόντων χάριν αὐτῷ, γέγραφε καὶ προσφυλάττειν ὑμᾶς ἐκεῖνον, ὅπως ἀδεῶς ὅ τι ἂν βούληται ποιῇ, πῶς οὐ τοῦθ' ὃ λέγω διαπράττεται;

90 Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὡς μὲν οὐ παρὰ τοὺς νόμους φανερῶς γέγραφε τὸ ψήφισμα Ἀρισοκράτης οὐχ ἕξει δεῖξαι, ὃ δὲ δεινότατον πάντων ἐστί, τὸ μηδεμίαν κρίσιν ἐν παντὶ ποιῆσαι τῷ ψηφίσματι τοιαύτης αἰτίας, τοῦθ' ὑφαιρεῖσθαι πειράσεται. ἐγὼ δὲ περὶ αὐτοῦ τούτου πολλὰ μὲν λέγειν οὐκ οἴομαι δεῖν, ἐκ δὲ τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ δείξω σαφῶς οὐδὲ αὐτὸν τοῦτον ἡγούμενον
91 εἶναι κρίσιν οὐδεμίαν τῷ τὴν αἰτίαν ἔχοντι. γέγραφε γὰρ „ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω, ἐὰν δέ τις ἀφέληται ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω," οὐκ ἐὰν μὴ παράσχῃ εἰς κρίσιν τὸν ἀφαιρεθέντα, ἀλλ' ὅλως εὐθύς. καίτοι εἴγε ἐδίδου κρίσιν καὶ μὴ ἀφῃρεῖτο, τότ' ἂν προσέγραψε κατὰ τῶν ἀφελομένων τὴν τιμωρίαν, ὁπότε εἰς τὴν κρίσιν μὴ παρέσχον ὃν ἀφείλοντο.

92 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν κἀκεῖνον ἐρεῖν τὸν λόγον, καὶ σφόδρα ταύτῃ ζητήσειν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς, ὡς ἄκυρόν ἐστι τὸ ψήφισμα· προβούλευμα γάρ ἐστιν, ὁ νόμος δ' ἐπέτεια κελεύει τὰ τῆς βουλῆς εἶναι ψηφίσματα, ὥσπε κἂν αὐτοῦ νῦν ἀποψηφίσησθε, ἥ γε πόλις φλαῦρον οὐδὲν πείσεται
93 κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα οἴομαι δεῖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ὑπολαμβάνειν, ὅτι τοῦτο τὸ ψήφισμα οὗτος ἔγραψεν οὐχ ἵνα ὄντος ἀκύρου μηδὲν ἀηδὲς ὑμῖν συμβῇ (τὴν ἀρχὴν γὰρ ἐξῆν αὐτῷ μὴ γράφειν, εἴγε τὸ βέλτιστον τῇ πόλει σκοπεῖν ἐβούλετο) ἀλλ' ἵν' ἐξαπατηθέντων ὑμῶν διαπράξαιντό τινες τἀναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσιν. οἱ δὲ γραψάμενοι καὶ χρόνους ἐμποιήσαντες, καὶ δι' οὓς ἄκυ-

v. 1, πρὸς, φυλάττειν F, προσέτι φυλάττειν krsu. 90, 1. ἄνδρες om v. 3. τὸ] τοῦ k; 5. δὲ ἢ F. 91, 5. καὶ] ἢ FΣ. 6. ἔγραψε rs. 7. ἀφείλαντο k, ἐξείλοντο FΣΤΩ. 92, 2. ταυτὶ kv. ζητεῖν rs et γρ F. 3. ὁ δὲ νόμος rs. ἐπέτεια r, ἐπαίτεια s. 5. ἀποψηφιεῖσθε krs. 93, 2. τὸ ψήφισμα τοῦτο krsu. οὕτως ΣΩ. 4. ἐξῆν γαρ αὐτῷ τὴν ἀρχὴν c.

ρόν ἐστιν, ἡμεῖς ἐσμέν. ἄτοπον δὴ γένοιτ' ἄν, εἰ ὧν ἡμῖν
χάριν εἰκὸς ὑπάρχειν, ταῦτα τούτοις εἰς σωτηρίαν ὑπάρ-
94 ξειεν. ἔτι τοίνυν ἐδὲ ''ἁπλῶν τοῦθ' ὅτως ἐστίν, ὡς τις οἴε- 652
ται. εἰ μὲν γὰρ μηδεὶς ἄλλος ἦν ὅστις ἤμελλεν ὁμοίως
τούτῳ τῶν συμφερόντων ὑμῖν ὀλιγωρήσας γράφειν, ἴσως
ἂν ἦττον ἦν δεινόν· νῦν δὲ ὄντων ἐκ ὀλίγων ἐχὶ καλῶς
ἔχει μὴ λῦσαι τὸ ψήφισμα ὑμῖν. τίς γὰρ οὐ γράψει γε
Θαρρῶν πάλιν, ἡνίκ' ἂν ᾖ τοῦτο ἀποπεφευγός; τίς δὲ ἐκ
ἐπιψηφιεῖ; τίς δὲ γράψεται; ἆ τοίνυν τοῦτο[ισκεπτέον, εἰ
τοῦτ' ἐστὶν ἄκυρον τοῖς χρόνοις, ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅτι τῇ περὶ
τούτου ψήφῳ, νῦν ἐὰν ἀποψηφίσησθε, τοῖς ἀδικεῖν βουλη-
σομένοις αὖθις ὑμᾶς ἄδειαν δώσετε.

95 Οὐ τοίνυν ἐδὲ ἐκεινό μοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέλη-
θεν, ὅτι ἁπλῆν μὲν ἐδὲ δικαίαν ἐδ' ἡντινοῦν ἀπολογίαν
Ἀριστοκράτης ἕξει λέγειν, παραγωγὰς δὲ τοιαύτας τινὰς
ἐρεῖ, ὡς ἄρα πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονε ψηφίσματα πολ-
λοῖς. ἔστι δ' ἐδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο σημεῖον τὲ
τοῦτον ἔννομα εἰρηκέναι· πολλαὶ γὰρ προφάσεις εἰσὶ δι'
ἃς πολλάκις ὑμεῖς ἐξηπάτησθε. οἷον εἴ τι τῶν ἐαλωκό-
των ψηφισμάτων παρ' ὑμῖν μὴ ἐγράφη, νόμιον ἂν δή-
96 που ἦν· καὶ μὴν παρὰ τὲς νόμες γ' ἂν εἴρητο. καὶ εἴ
τι γε γραφὲν ἢ καθυφέντων τῶν κατηγόρων ἢ μὴ δυνη-
θέντων μηδὲν διδάξαι ἀπέφυγε, καὶ τοῦτο ἐδὲν κωλύει πα-
ράνομον εἶναι. οὐκ ἄρα εὑρηκασιν οἱ δικάσαντες αὐτό;
ναί. πῶς; ἐγὼ διδάξω. γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν
ὀμωμόκασιν, ἡ δὲ τῆς γνώμης δόξα ἀφ' ὧν ἂν ἀκούσωσι
παρίσταται· ὅτε τοίνυν κατὰ ταύτην ἔθεντο τὴν ψῆφον,

v. 1. ἐστι τὸ ψήφισμα ἡμ. krsv. ὑμῖν v. 2. ὑπάρξειν k, ὑπάρξει rsv. 94, 1. ὡς τις] ὅστις pr r. 3. ἦμῖν r. 4. ἦττον om Σ. δεινὸν] τοῦτο FΣΤΩ. 5. γε om ΤΩkrs. 6. ἂν om ΣΩ. ἀποπεφευγώς k. 7. δὲ οὐ γράψεται v. 8. ἐκεῖνα ὁρᾶν ὅτι F ΩΩkv. 9. ἀποψηφίσαισθε F, ψηφίσησθε r. βουλομένους Ωv.
95, 1. με λέληθεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι krs, με λέληθεν ὦ Ἀθηναῖοι v. 3. τινὰς τοιαύτας krsv. 5. οὐδὲν ante τοῦτο ponunt kv. ἄνδρες om v. 8. ἡμῖν FΣΤΩ. ἦν δήπουθεν kv. 96, 3. ἐδὲν v. ἀπέφυγεν Ω, ἃ πέφυγεν F. 7. ὅτε — ξξειν § 100. om ε. τὴν ψῆφον] τὴν γνώμην διὰ λόγου F$_2$

97 εὐσεβῆσαι. πῶς γὰρ ὁ μήτε δι' ἔχθραν μήτε δι' εὔνοιαν μήτε δι' ἄλλην ἄδικον πρόφασιν ψηφισάμενος, παρ' ἃ γι-
γνώσκει, θέμενος τὴν ψῆφον εὐσεβεῖ· εἰ γὰρ ἠγνόησέ τι διδασκόμενος, τῷ μὴ συνεῖναι δίκην οὐκ ὀφείλει δοῦναι· ἀλλ' εἴ τις εἰδὼς ἐκείνας προδέδωκεν ἢ ἐξαπατᾷ, ὅτις ἐστὶν ἔνοχος τῇ ἀρᾷ. διόπερ καταράται καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν ὁ κῆρυξ ὑμῖν εἴ τινες ἐξηπατήθησαν, ἀλλ' εἴ τις ἐξαπατᾷ
98 λέγων ἢ βουλὴν ἢ δῆμον ἢ τὴν ἡλιαίαν. μὴ δὴ τοῦθ' ὑμᾶς ἔστω λέγειν, ὡς γέγονεν, ἀλλ' ὡς ἔστι δίκαιον γίγνεσθαι, μηδ' ὡς ἕτεροι δικάσαντες ἐκύρωσαν ἐκεῖνα, ἀλλ' ὑμεῖς αὐτοὺς ἀξιοῦτε διδάσκειν ὡς δικαιότερ' ἡμῶν περὶ τούτων λέγουσιν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ δυνήσονται, ἐγὼ καλῶς ἔχειν ὑμῖν ἡγοῦμαι τὴν ἑτέρων ἀπάτην κυριωτέραν ποιήσασθαι τῆς
99 ὑμετέρας αὐτῶν γνώμης. ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ σφόδρα ἀναιδὴς ὁ τοιοῦτος εἶναι λόγος, ὡς γέγονε καὶ πρότερόν τισιν ἄλλοις τοιαῦτα ψηφίσματα. ἐγὼ γὰρ εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ' ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ' ἀποφυγεῖν σοι προσήκει, ἀλλὰ τοὐναντίον πολὺ μᾶλλον ἁλίσκεσθαι διὰ ταῦτα. ὥσπερ γάρ, εἴ τις ἐκείνων ἑάλω, σὺ τάδ' οὐκ ἂν ἔγραψας, οὕτως, ἂν σὺ νῦν ἁλῷς, ἄλλος οὐ γράψει.
100 Ὡς μὲν τοίνυν οὐ παρὰ πάντας τοὺς νόμους φανερῶς γέγραφε τὸ ψήφισμα Ἀριστοκράτης, ἐκ οὗπερ οἶμαι λέγειν αὐτὸν ἔξειν· ἤδη δέ τινα εἶδον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γραφὴν ἀγωνιζόμενον παρανόμων τοῖς νόμοις μὲν ἁλισκόμενον, ὡς δὲ συμφέρον' ὑμῖν γέγραφε λέγειν ἐπιχειροῦντα καὶ ταύτῃ βιαζόμενον, εὐήθη μέν, οἶμαι, μᾶλλον δ' ἀναι-
101 δῆ λόγον· εἰ γὰρ καὶ κατὰ τἆλλα πάντα συμφέρει τὰ εἰρημένα, ἥ γε ὀμωμοκότας κατὰ τοὺς νόμους δικάσειν ὑμᾶς ἀξιοῖ κυροῦν ἃ μηδ' αὐτὸς ἔχει δικαίως δεῖξαι γεγραμ-

v. 1. πᾶς] πῶς r. 3. τι] τις k. 5. ἐκεῖνο προὔδωκεν krsv. ἔνοχος οὗτός ἐστι ς. 98, 1. ἡλιαίαν] ἡλικίαν F. ἡμῖν kv. 2. γεγενῆσθαι Fkrsv. 4. διδάσκειν] δικάσειν r. ὑμῶν kv. 5. ὑμῖν om krsv. 99, 2. εἶναι ὁ τοιοῦτος v. 3. ἄλλοις] ἄλλα v. 5. ἀποφεύγειν krsv. 100, 5. ἡμῖν kv. 6. μὲν] μὲν εἶναι k, μὲν τοῖς ἅπασιν v. 101, 1. καὶ ἄλλα krsv. συμφέροι rs. 2. ᾖ εἴ kv. δικάζειν v, διδάσκειν rs. 3. δεῖξαι δικαίως krsv.

μένα, ἀσύμφορον ἂν εἴη, εἴπερ τὸ εὐορκεῖν περὶ πλείστου πᾶσιν ἐστι ποιητέον· οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει τινὰ ὅμως ἡ ἀναίδεια αὕτη λόγον. τούτῳ τοίνυν ἐφ' ἕτος ἐνέξαι πρὸς ὑμᾶς ὁ λόγος· ἕτω γὰρ σφόδρα ἐναντίον ὂν τοῖς νόμοις 2τὸ ψήφισμα μᾶλλον ἀσύμφορόν ἐστιν ἢ παράνομον. βούλομαι δ' ἤδη καὶ τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνύναι. ἵνα δὲ ὡς διὰ βραχυτάτου λόγου δῆλον ὃ βούλομαι ποιήσω, παράδειγμά τι γνώριμον πᾶσιν ὑμῖν ἐρῶ. ἴσθ' ὅτι συμφέρει τῇ πόλει μήτε Θηβαίους μήτε Λακεδαιμονίους ἰσχύειν, ἀλλὰ τοῖς μὲν Φωκέας ἀντιπάλους τοῖς δ' ἄλλους τινὰς εἶναι· ἐκ γὰρ τοῦ ταῦθ' ἕτως ἔχειν ὑμῖν ὑπάρχει μεγίστοις ἔσιν ἀσφα3λῶς οἰκεῖν. τοῦτο τοίνυν νομίζετε ταὐτὸ καὶ τοῖς Χερρονήσου οἰκοῦσι τῶν πολιτῶν συμφέρειν, μηδένα εἶναι τῶν Θρᾳκῶν ἰσχυρόν· ἡ γὰρ ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους ταραχὴ καὶ ὑποψία φερτὰ Χερρονήσῳ μεγίστη τῶν πασῶν ἐξὶ καὶ βεβαιοτάτη. τὸ τοίνυν ψήφισμα τουτὶ τῷ μὲν ἡγεμένῳ τῶν Κερσοβλέπτου πραγμάτων ἀσφάλειαν δεδόν, τοῖς δὲ τῶν ἑτέρων βασιλέων στρατηγοῖς φόβον καὶ δέος μή τιν' αἰτίαν ἔχωσι παρισάν, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς τὸν δ' ἕνα ὄντα 4ἰσχυρὸν καθίστησιν. ἵνα δὲ μὴ πάνυ θαυμάζητε εἰ τὰ παρ' ὑμῖν ψηφίσματα τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, γεγονὸς καὶ ὃ πάντες ἐπίστασθε πρᾶγμα ὑμᾶς ὑπομνήσω. ὅτε Μιλτοκύθης Ἀπέστη Κότυος, συχνὸν ἤδη χρόνον ὄντος 655 τοῦ πολέμου, καὶ ἀπηλλαγμένου μὲν Ἐργοφίλου, μέλλοντος δ' Αὐτοκλέους ἐκπλεῖν στρατηγοῦ, ἐγράφη τι παρ' ὑμῖν ψήφισμα τοιοῦτον, δι' οὗ Μιλτοκύθης μὲν ἀπῆλθε φοβηθεὶς καὶ νομίσας ὑμᾶς εὖ προσέχειν αὐτῷ, Κότυς δ' ἐγκρατὴς τῆς τε ὁρμῆς τῆς ἱερᾶς καὶ τῶν θησαυρῶν ἐγένετο. καὶ γάρ τοι μετὰ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Αὐτοκλῆς μὲν ἐκπλέ-

v. 1. ἀσύμφορα krsv. 3. οὕτως ΓΩkrv. 4. ὁ om Σkv.
102, 2. δ' ἤδη καὶ τοῦθ' ὑμῖν] δὲ δὴ καὶ τοῦθ' ὑμῖν γρ F, δ' ὑμῖν καὶ τοῦτ' krsv. 4. πᾶσιν om k, post γνώριμον ponunt rs.
ἴστε a o
ἴσθι k. 7. ἡμῖν FΣΓΩ. 103, 1. τοῦτο — ταὐτὸ] τοῦτο — ταυτὶ F, ταυτὸ — τοῦτο krsv. 3. συμφέρει pr k. 4. ἁπασῶν Ω.
104, 2. ἴσχε F, om r. 3. καὶ ὃ] ὃ καὶ kv. 6. ἡμῖν krs.
9. καὶ γάρ τοι om rs. 10. ἄνδρες om rsv.

νετο ὡς ἀπολωλεκὼς Μιλτοκύθην, οἱ δὲ χρόνοι κατὰ τοῦ τὸ ψήφισμα εἰπόντος τῆς γραφῆς ἐξεληλύθεσαν, τὰ δὲ
105 πράγματα ἀπολώλει τῇ πόλει. εὖ τοίνυν ἴςε ὅτι καὶ νῦν, εἰ μὴ λύσετε τὸ ψήφισμα τοδί, καὶ τοῖς βασιλεῦσι θαυμαςὴ γενήσεται δι' αὐτὸ ἀθυμία καὶ τοῖς ςρατηγοῖς αὐτῶν· ὅλως γὰρ ἡγήσονται παρεωρᾶσθαι μὲν αὐτοί, πρὸς Κερσοβλέπτην δ' ἀποκλίνειν ὑμᾶς. εἰ δ' ἐκ τοῦ ταῦτα γνῶναι παραχωρήσονται τῆς ἀρχῆς ἐπὶ καιροῦ τινὸς αὐτοῖς ἐπιθεμένου τοῦ Κερσοβλέπτου, πάλιν ὁρᾶτε τί συμβήσεται.
106 φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, ἂν ἡμᾶς ἀδικῇ Κερσοβλέπτης, ὃ μᾶλλον ἐλπὶς ἢ μὴ δυνηθέντα ποιῆσαι, οὐκ ἐπ' ἐκείνους ἴμεν καὶ δι' ἐκείνων ἀσθενῆ ποιεῖν αὐτὸν ζητήσομεν; ἂν οὖν εἴπωσιν ἡμῖν ὅτι „ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ἡμῖν ἀδικουμένοις οὐκ ἐβοηθήσατε, ἀλλὰ καὶ φόβον, ἂν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀμυνώμεθα, θαυμαςὸν παρεστήσατε, ψήφισμα ποιησάμενοι, τὸν ἐναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι καὶ ἡμῖν πράττοντα ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι· οὔκουν ἐςὲ δίκαιοι "βοηθοὺς καλεῖν ἡμᾶς, ἐφ' οἷς καὶ περὶ 1656
ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ περὶ ἡμᾶς κακῶς ἐβουλεύσασθε" εἰπέ μοι, ταῦτ' ἐὰν λέγωσιν, οὐ δικαιότερ' ἡμῶν ἐροῦσιν; ἔγωγ' οἶμαι.
107 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔςιν εἰπεῖν, ὅτι νὴ Δί' εἰκότως ἐφενακίσθητε καὶ παρεκρούσθητε. εἰ γὰρ μηδὲν εἴχετε τῶν ἄλλων λογίσασθαι, μηδ' ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν οἷοί τε ἦτε ταῦτα συνεῖναι, ἦν ἰδεῖν παράδειγμα Ὀλυνθίους τουτουσί, οἳ τί πεποιηκότος αὐτοῖς Φιλίππου πῶς αὐτῷ χρῶνται; ἐκεῖνος ἐκείνοις Ποτίδαιαν οὐχὶ τηνικαῦτ' ἀπέδωκεν, ἡνίκ' ἀπο-

v. 1. τοῦ] τοῦτο r. 105, 1. ἀπωλώλει rs et corr v. εὖ] εἰ Υ et pr Ω. 2. λύσητε FΥΩ. 3. δι' αὐτὸ om r. 4. παρεῶσθαι γρ Σ. αὐτοὺς k. 5. ἡμᾶς k. εἰ δ' ἐκ] ἐκ δὲ s. 6. αὐτοῖς om pr k. 7. τοῦ om pr k. 106, 1. ἐὰν s. 2. ἐλπὶς] ἐλπίσαντα v, ἐλπὶς αὐτὸν rs et corr k. 3. ἐκ, πάλιν ἀσθενῆ Fkrsv. ζητήσομεν] ἐπιχειρήσομεν krsv. 4. ὅτι] πρὸς ταῦτα ἐκεῖνοι krsv. ὑμεῖς δὲ ὦ Frs. 5. φόβον — παρεστήσατε] φόβον ἀνυπέρβλητον καὶ θαυμαστόν, ἂν — ἀμυνώμεθα, παρεστήσατε γρ Σ, φόβον ἀνυπέρβλ. καὶ θαυμαστὸν παρεστήσατε, ἂν — ἀμυνώμεθα rs, ἡμῶν αὐτῶν kv: ceteri ὑμῶν αὐτῶν. totum hoc ἂν — ἀμυνώμεθα om ΥΩ. 8. ἐὰν rs. 107, 1. ἔνεστιν krsv. 3. ἦτε om rs. 4. συνιέναι rs. 5. κέχρηνται krsv.

στρεῖν ἐκέϑ' οἷός τ' ἦν, ὥσπερ ὑμῖν Κερσοβλέπτης Χερρόνησον· ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς πολεμῶν χρήματα πολλὰ ἀναλώσας, ἑλὼν καὶ δυνηϑεὶς ἂν αὐτὸς ἔχειν, εἴπερ ἐβελήϑη, ὀλίγου παρέδωκε, καὶ οὐδ' ἐπεχείρησεν ἄλλο ποιεῖν οὐδέν. ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνοι τέως μὲν ἑώρων αὐτὸν τηλικοῦτον ἡλίκος ὢν καὶ πιστὸς ὑπῆρχε, σύμμαχοί τε ἦσαν καὶ δι' ἐκεῖνον ἡμῖν ἐπολέμουν, ἐπειδὴ δὲ εἶδον μείζω τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως γιγνόμενον, τοσοῦτ' ἀπέχρησε τῷ ψηφίσασθαι, ἂν τις ἀποκτείνῃ τινὰ τῶν ἐκείνῳ συγκατασκευαζόντων τὴν ἀρχήν, ἐκ τῶν ἑαυτῶν συμμάχων ἀγώγιμον εἶναι, ὥσϑ' ὑμᾶς, οὓς ἴσασιν ἁπάντων ἀνθρώπων ἥδιστ' ἂν καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον ἀποκτείναντας, φίλους ποιήσασϑαι, φασὶ δὲ καὶ συμμάχους ποιήσεσϑαι. εἶτ' Ὀλύνθιοι μὲν ἴσασι τὸ μέλλον προορᾶν, ὑμεῖς δὲ ὄντες Ἀθηναῖοι ταὐτὸ τοῦτ' ἐχὶ ποιήσετε; ἀλλ' αἰσχρὸν τοὺς [τῷ] περὶ πραγμάτων ἐπίζεσϑαι βεβουλεύσασϑαι δοκοῦντας προέχειν ἧττον Ὀλυνθίων τὸ συμφέρον εἰδότας ὀφϑῆναι. 657

Ἀκέω τοίνυν αὐτὸν καὶ τοιοῦτόν τιν' ἐρεῖν λόγον, οἷον καὶ πρότερόν ποτε Ἀριστόμαχος παρ' ὑμῖν ἐδημηγόρει, ὡς οὐκ ἔξιν ὅπως ποτὲ Κερσοβλέπτης αἱρήσεται Χερρόνησον ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν ἐχθρὸς ὑμῖν εἶναι· ἀδὲ γὰρ εἰ λάβοι καὶ κατάσχοι, λυσιτελήσειν αὐτῷ. ἐκ μέν γ' ἐκείνης ἐκ ἔστιν ὑπὲρ τριάκοντα τάλαντα ἡ πρόσοδος μὴ πολεμουμένης, εἰ πολεμήσεται δέ, ἀδέν· ἐκ δὲ τῶν ἐμπορίων, ἃ τότ' ἂν πλεισθείη, πλέον ἢ τριακόσια τάλαντά ἐσϑ' ἡ πρόσοδος· ὥστε τί βουλόμενος μικρὰ λαμβάνειν καὶ πολεμεῖν ἂν ἕλοιτο, ἐξὸν τὰ πλείω καὶ φίλος εἶναι, ϑαυμάζειν φήσουσιν. ἐγὼ δ' ἐκ ἀπορῶ μὲν εἰπεῖν πολλά, ἃ

v. 1. ὑμ. ὁ κερσοβλέπτης krsv. 3. ἠβελήϑη v. 108, 2. ὡς v. τηλικοῦτον αὐτὸν krsv. καὶ om krsv. 4. μεῖζον FΣΤΩν.

5. ἐὰν rs. 109, 1. ἡμᾶς v. 3. τὸν om Ω. ἀποκτείναντας E, ἀποκτείνοντας TΩ. 4. ποιήσασθαι k. 6. οὐ kv. τῷ om omnes. 110, 1. αὐτοὺς krsv. 2. ἡμῖν krs. 4. ἢ εἰ

7. πολεμήσεται TΩkv. 8. διακόσια FTΩv. 9. τί] εἰ F, εἰ v, ἢ Σ, ἤ TΩ. μικρὰν F. λαμβάνειν καὶ] λαμβάνων krs. 10. φίλους k.

μοι δοκεῖ μᾶλλον ἄν τις ἰδὼν ἀπιστεῖν εἰκότως ἢ τούτοις πιστεύων ἐκεῖνον ἐᾶν μέγαν γίγνεσθαι· ἃ μὴν ἀλλ' ὃ μάλιστα πρόχειρον ἔχω, τοῦτ' ἐρῶ. ἴστε δήπου Φίλιππον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τουτονὶ τὸν Μακεδόνα, ᾧ πολὺ δήπου μᾶλλον ἐλυσιτέλει τὰς ἐξ ἀπάσης Μακεδονίας προσόδους ἀδεῶς λαμβάνειν ἢ μετὰ κινδύνων τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως, καὶ χρῆσθαι φίλοις αἱρετώτερον ἦν αὐτῷ τοῖς πατριποῖς ὑμῖν ἢ
112 Θετταλοῖς, οἳ τὸν πατέρα αὐτοῦ ποτ' ἐξέβαλον. ἄνευ γὰρ τούτου κἀκεῖνο ἔστιν ἰδεῖν· ὑμεῖς μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐδένα πρώην πώποτε τῶν φίλων, Θετταλοὶ δὲ οὐδένα πώποθ' ὁντινα οὔ. ἀλλ' ὅμως ἅπαξ ἐχόντων τούτων μικρὰ λαμβάνειν καὶ τὰς ἀπίστους φίλας καὶ τὸ κινδυνεύειν ἀντὶ
113 τοῦ μετ' ἀσφαλείας ζῆν ὁρᾶτε προηρημένον αὐτόν. τί δή ποτ' αἴτιον; ὃ γὰρ δὴ λόγον γε τὸ πρᾶγμα ἔστωσι πρόχειρον ἔχει. ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν πᾶσιν ἀνθρώποις, τοῦ μὲν ἡγεμόνε καὶ μεγίστ' ἀπάντων, τοῦ εὐτυχεῖν, τοῦ δὲ ἐλάττονος μὲν τούτου τῶν δ' ἄλλων μεγίστου, τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι, ἐκ ἅμα ἡ κτῆσις παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἔχει τῶν εὖ πραττόντων οὐδεὶς ὅρον οὐδὲ τελευτὴν τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας· διὸ ὅπερ πολλοὶ πολλάκις μειζόνων ἐπιθυμοῦντες τὰ πα-
114 ρόντα ἀπώλεσαν. καὶ τί δεῖ Φίλιππον λέγειν ἢ τιν' ἄλλον; ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτὸς ὁ Κερσοβλέπτου Κότυς, ἡνίκα μὲν στασιάζοι πρός τινας, πρέσβεις πέμπων ἅπαντα ποιεῖν ἕτοιμος ἦν, καὶ τότε ᾐσθάνετο ὡς ἀλυσιτελὲς τὸ τῇ πόλει πολεμεῖν, ἐπειδὴ δ' ὑφ' ἑαυτῷ τὴν Θρᾴκην ἔχοι, κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἡδίκει, μεθύων ἐπαρώνει μάλιστα μὲν εἰς ἑαυτόν, εἶτα καὶ εἰς ἡμᾶς, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον ἦν. τῶν γὰρ ὑπὲρ τοῦ πλεο-

v. 5. ὦ om Ω, ἄνδρες om kv. 7. ἡμῖν kv. 112, 1. ποτ' om kv. 2. μὲν om pr Ω. 4. τούτων οὕτως ἐχόντων v. 113, 2. ποτε τὸ αἴτιον Fkv. πρόχειρον] μέτριον r. 5. ἄνδρες om krv. 7. εὖ om rs. 8. ῥᾳδὶ] ἢ Σ. 9. πολλοὶ om k. ἐπιθυμήσαντες F. 114, 3. στασιάζει v. πέμπων] πέμπων πρὸς ἡμᾶς krsv. πάντα k. 4. τὸ om kv. 5. ἐπειδὰν FΣ. ἔχει Ων. 6. τὴν πόλιν r. 7. εἶτα] ἔπειτα δὲ krsv. ὑμᾶς Ωrs. 8. ἑαυτοῦ] ὑφ' ἑαυτῷ krsv.

νεκτεῖν ἐπιχειρούντων οἷς ἃ χρὴ ἃ τὰ δυσχερέστατα ἕκαστος εἴωθε λογίζεσθαι, ἀλλ' ἃ κατορθώσας διαπράξεται. ἐγὼ δὴ δεῖν ὑμᾶς οἶομαι τοῦτον τὸν τρόπον βεβουλεῦσθαι, ὅπως, ἂν μὲν ἃ χρὴ περὶ ὑμῶν γιγνώσκῃ Κερσοβλέπτης, μηδὲν ὑφ' ὑμῶν ἀδικήσεται, ἐὰν δὲ ἀλόγως ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ, μὴ μείζων ἔσται τοῦ δύναι δίκην. ἀναγνώσομαι δ' ὑμῖν τὴν ἐπιστολὴν ἣν, ὅτε ἀφιστήκει Μιλτοκύθης, Κότυς ἔπεμψε, καὶ ἣν ὅτε πᾶσαν ἔχων τὴν ἀρχὴν πέμψας Τιμομάχῳ τὰ χωρία ὑμῶν ἐξεῖλεν.

"ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 659

6 Τοῦτο ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ παράδειγμα ἑωρακότες, ἂν ἐμοὶ [μὴ] πεισθῆτε, κἀκεῖνο εἰδότες, ὅτι Φίλιππος, ὅτε μὲν ἐπολιόρκει Ἀμφίπολιν, ἵν' ὑμῖν παραδῷ, πολιορκεῖν ἔφη, ἐπειδὴ δ' ἕλαβε, καὶ Ποτίδαιαν προσαφείλετο, ἐκείνην τὴν πίστιν βεβαιώσεσθε ἔχειν, ἣν πέρ φασι πρὸς 7 Λακεδαιμονίους ποτ' εἰπεῖν Φιλοκράτην τὸν Ἐφιάλτε· καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ἐξαπατώντων τι τῶν Λακεδαιμονίων καὶ προτεινόντων πίστιν ἥντινα βούλεται λαμβάνειν, εἰπεῖν ὅτι πίστιν ἂν οἴεται γενέσθαι μόνην, εἰ δείξειαν ὅπως, ἂν ἀδικεῖν βούλωνται, μὴ δυνήσονται, ἐπεὶ ὅτι γ' ἀεὶ βεβαιώσονται εὖ εἰδέναι· ἕως ἂν οὖν δύνωνται, πίστιν ἐκ εἶναι. ταύτην, ἂν ἐμοὶ χρῆσθε συμβούλῳ, φυλάξετε τὴν πίστιν πρὸς τοῦτον τὸν Θρᾷκα, καὶ μὴ βεβαιήσεσθε εἰδέναι τίνα ἄν, εἰ πάσης ἄρξειε τῆς Θρᾴκης, πρὸς ὑμᾶς σχοίη γνώμην.

8 Ὅτι τοίνυν ὅλως ὑπ' ὑγιαινόντων ἐξὸν ἀνθρώπων τοιαῦτα γράφειν ψηφίσματα καὶ διδόναι τισὶ τοιαύτας δωρεάς, καὶ τοῦτ' ἐκ πολλῶν ῥᾴδιον γνῶναι. ἴσε γὰρ δήπου πάντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο ὁμοίως ἐμοί, ὅτι τὸν

115, 1. εἰωθε ante τὰ δυσχερέστατα ponit *v*. 2. δὲ *kv*. 3. ἡμῶν *rv*. 4. ἀδικηθήσεται *FΣΠv*. 5. δίκην δοῦναι *Ω*. 6. ἀφεστήκει *Ω*. 7. τὴν ἀρχὴν ἔχων *v*. 116, 1. ἄνδρες om *sv*. 2. μὴ om *krsv*, punctis notant *FΠ*. πεισθῆτε *Trsv*. 3. ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει *FΣΤΩ*. 4. προσαφείλετο] καὶ προσαφίλλετο *s*. 5. περ om *kv*. 6. φιλοκράτην *ΣΤΩ*: ceteri ἰφικράτην. 117, 2. τι om *Ω*. 3. βούληται *s*. 4. δείξειαν *kv*, δείξειαν *Ω*. 5. ἐὰν *r*. 8. τουτονὶ *krsv*. βουλεύσεσθε *rs*. at legendum βουλεσθε. 9. τῆς om *FΣΤΩ*. 118, 1. ἀνθρώπων ἐστὶ *v*. 3. γὰρ om *r*. 4. τουτο ante πάντες ponit *v*.

Κότυν πρὸ ἐκείνου ἐποιήσασθε πολίτην δῆλον ὡς πρὸ ἐκείνου τὸν χρόνον εὔνουν ἡγούμενοι καὶ φίλον. καὶ μὴν καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώσατε, ἢν ἄν, εἰγ' ἐχθρὸν ἡγεῖ-
119σθε. ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ πονηρὸς καὶ θεοῖς ἐχθρὸς ἦν καὶ μεγάλα ὑμᾶς ἠδίκει, τοὺς ἀποκτείναντας ἐκεῖναν Πύθωνα καὶ Ἡρακλείδην, τοὺς Αἰνίους, πολίτας ἐποιήσασθ' ὡς εὐεργέτας καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώσατε. εἰ δὴ τόσε, ὦθ' ὑμῖν οἰκείως ἔχειν ὁ Κότυς ἐδόκει, ἔγραψέ τις, ἐὰν τις ἀποκτείνῃ Κότυν, ἔκδοτον αὐτὸν εἶναι, "πότερον ἐξ-
δοτ' ἂν τὸν Πύθωνα καὶ τὸν ἀδελφόν, ἢ παρὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο πολίτας ἐποιεῖσθε καὶ ὡς εὐεργέτας ἐτιμᾶτε;
120τί δ'; Ἀλέξανδρον ἐκεῖνον τὸν Θετταλόν, ἡνίκ' εἶχε μὲν αἰχμαλώτων δήσας Πελοπίδαν, ἐχθρὸς δ' ὡς ἐδόκει ἦν Θηβαίοις, ὑμῖν δ' οἰκείως διέκειτο οὕτως ὥστε παρ' ὑμῶν στρατηγὸν αἱρεῖν, ἐβοηθεῖτε δ' αὐτῷ καὶ πάντ' ἦν Ἀλέξανδρος, πρὸς Διὸς εἴ τις ἔγραψεν, ἂν τις ἀποκτείνῃ Ἀλέξανδρον, ἀγώγιμον εἶναι, ἆρ' ἂν ὧν μετὰ ταῦτ' ἤβρυνε καὶ περιπηλάκισεν ἀσφαλὲς ἦν τῷ παρ' αὐτοῦ δίκην περι-
121ᾶσθαι λαβεῖν; τί δὲ τἄλλα λέγοι τις ἄν; ἀλλ' ἃ μάλιστα δοκῶν νῦν ἡμῖν ἐχθρὸς εἶναι Φίλιππος ἐτοῖσι, εἰ τοῦθ' ὅτ' Ἀργαῖον κατάγοντας λαβὼν τῶν ἡμετέρων τινὰς πολιτῶν ἀφῆκε μὲν αὐτούς, ἀπέδωκε δὲ πάντα ὅσ' ἀπώλεσαν αὐτοῖς, πέμψας δὲ γράμματα ἐπηγγέλλετο ἕτοιμος εἶναι συμμαχίαν ποιεῖσθαι καὶ τὴν πατρικὴν φιλίαν ἀνανεᾶσθαι, εἰ τότ' ἠξίωσε τυχεῖν τούτων καὶ τις ἔγραψε τῶν ἀφεθέντων ὑπ' αὐτοῦ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φίλιππον, ἀγα-
122γιμον εἶναι, πολλὴν γ' ὕβριν ἡμῶν ἂν ὑβρισμένοι. ἆρά γε ὁρᾶτε καὶ καταμανθάνετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐφ' ἑκάστου τούτων ἡλίκην ἂν ὠφληκότες ἦτε παράνοιαν, εἴ τι

v. 2. καὶ φίλον om Σ. 119, 2. πεῖθωνα Λ. 3. αἰνείους k. 4. ποτε Σ. 6. αὐτὸν om v. πότερα rs. 120, 2. δεῖσας k. θηβαίοις ἦν krsv. 5. ἐὰν krsv. 6. ἂν om kv. 7. ἦν] ἂν ἦν v. τῷ] τὸ kv. πειρᾶσθαι om r. 121, 2. ἡμῖν] ὑμῖν k, ὑμῖν rsv. 3. ἄργειον k. 4. ἀπώλεσεν Σ. 5. ἐπηγγέλατο v. 122. 2. ἄνδρες εom v. 3. ὠφληκότες ἦτε παράνοιαν] παρανομίων ὠφληκότες ἦτε krs.

τοιοῦτον ἐτυγχάνετε ἐψηφισμένοι; ἔστι γὰρ οὐχ ὑγιαινόντων, οἶμαι, ἀνθρώπων ὅθ' ὅταν τινὰ ὑπειλήφωσι φίλον, εἶτα πιστεύειν ὥστε, ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ, τὸ ἀμύνασθαι σφῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι, ὅθ' ὅταν ἐχθρόν τινα ἡγῶνται, εἶτως αὖ μισεῖν ὥστ', ἐὰν παυσάμενος βέληται φίλος εἶναι, τὸ ποιεῖν ἐξεῖναι ταῦτα κωλῦσαι· ἀλλ' ἄχρι τούτου καὶ φιλεῖν, οἶμαι, χρὴ καὶ μισεῖν, μηδετέρου τὸν καιρὸν ὑπερ-661 βάλλοντας.

Οὐ τοίνυν ἔγωγε οὐδ' ἐκεῖνο ἰδεῖν δύναμαι, ὡς οὐχὶ πάντες ἄνθρωποι τούτων ἀξιώσουσι τυχεῖν, ὅσοις πέρ ἐστι καὶ ἠτιῶν εὐεργεσίας πρόφασις πρὸς ὑμᾶς, εἰ Χαριδήμῳ δώσετε, οἷον, εἰ βέλεσθε, Σίμων, Βιάνωρ, Ἀθηνόδωρος, ἄλλοι μυρίοι. εἰ μὲν τοίνυν πᾶσι ψηφιούμεθα ταῦτά, λήσομεν, ὡς ἔοικε, μισθοφόρων ἔργον ἀνθρώπων ποιοῦντες τὴν ἐπάξιον σωτηρίαν τούτων δορυφοροῦντες· εἰ δὲ τῷ μὲν ἄτοπος δ' ἔ, δικαίως ἐγκαλέσουσιν οἱ μὴ τυχόντες. φέρ', ἐὰν δὲ δὴ καὶ Μενέστρατος ἡμᾶς ὁ Ἐρετριεὺς ἀξιοῖ ταῦτα καὶ αὐτῷ ψηφίσασθαι, ἢ Φάυλλος ὁ Φωκεὺς ἤ τις ἄλλος δυνάσης (πολλοῖς δὲ δήπου διὰ καιρούς τινας πολλάκις φίλοι γιγνόμεθα), πότερον ψηφιούμεθα πᾶσιν ἢ ἔ; ψηφιούμεθα νὴ Δία. καὶ τί φήσομεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλόν, εἰ τῶν Ἑλλήνων ἐπ' ἐλευθερίᾳ προεσάναι φάσκοντες τὰς ἰδίας δυνάμεις ἐπὶ τοῖς πλήθεσι κεκτημένους δορυφοροῦντες φανούμεθα; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ. εἰ γάρ ἐστί τῳ θυτέον τι τοιοῦτον, ὡς ἔγωγε ἔ φημι, πρῶτον μὲν τῷ μηδὲν ἠδικηκότι πώποτε, δεύτερον δὲ [τῷ] μηδ' ἂν ἀδικεῖν βέληται δυνησομένῳ, ἔπειθ' ὡς ἀληθῶς ὅσις ἅπασιν ἀνθρώποις ἔσαε φανερὸς ὑπὲρ τῆ μὴ παθεῖν ταῦτα εὑρισκόμενος καὶ ἐπ

v. 1. τοιοῦτο krsv. 2. οἶμαι ἀνθρώπων] ἀνδρῶν οἶμαι krsv. 3. ἀμύνεσθαι krsv. 5. ἐὰν Ωrs: ceteri ἂν. φίλος εἶναι βούληται F. 123, 2. ὁπόσοις Fkrv, ὁπόσοι s. 5. ταῦτα Frs. 7. τῷ] τοῖς krsv. 124, 1. τυχόντες] μετέχοντες v. 2. ταυτὰ kv, τὰ αὐτὰ FΣΤΩ. 3. φάυλος Ωkv. 5. πότερα rs. 6. τί] τί δήπου v. φήσομεν] ψηφίσομεν F. ἄνδρες om v. 7. Ἑλλας ΤΩ et corr k. cf. Anecd. p. 164, 4: ubi mox φανούμεθα. 125, 1. ἐγὼ — ὁρῶ om Σ. οὐχ ὁρῶ] οὐκ ἔχω FΤΩ. δυτέον] δέον rs. τοιοῦτο k. 3. τῷ om omnes.

ἐπὶ τῷ ποιεῖν μετ' ἀδείας ἑτέρους κακῶς, τούτῳ δοτέον. ὅτι μὲν τοίνυν ὁ Χαρίδημος οὔτε τῶν ἀναμαρτήτων ἐςὶ πρὸς ὑμᾶς οὔτε τῶν ἵνα μή τι πάθωσι ταῦτα εὑρισκομένων, ἐάσω· ἀλλ' ὡς οὐδὲ πιστὸς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἀκούσατέ μου, καὶ σκοπεῖτε ἂν ὑμῖν ὀρθῶς ἐξετάζειν δοκῶ.

126 Ἐγὼ νομίζω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοι μὲν τῶν ἡμετέρων ἐθῶν καὶ νόμων ἐπιθυμηταὶ γενόμενοι πολῖται ἐσπούδασαν γενέσθαι, ἅμα τ' αὐτοὺς ἂν τυγχάνειν τούτων καὶ παρ' ἡμῖν οἰκεῖν καὶ μετέχειν ὧν ἐπεθύμησαν. ὅσοις δὲ τούτων μὲν μηδενὸς μήτ' ἐπιθυμία μήτε ζῆλος εἰσέρχεται, τὴν πλεονεξίαν δ' ἀγαπῶσιν ἣν διὰ τοῦ δοκεῖν ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι καρποῦνται, τούτους δ' οἴομαι, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς, ὅταν ποτὲ μείζονος πλεονεξίας ἑτέρωθεν ἐλπίδα ἴδωσιν, οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῶν φροντίσαντας ἐκείνην θε-
127 ραπεύσειν. οἷον, ἵν' εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς πρὸς ὃ ταῦτ' ἐγὼ βλέπων λέγω, Πύθων οὑτοσί, ὅτε μὲν Κότυν εὐθὺς ἀπεκτονὼς οὐκ ἀσφαλὲς ἡγεῖτο ἀπελθεῖν ὅποι τύχοι, ἦλθεν ὡς ὑμᾶς καὶ πολιτείαν ᾔτησε καὶ πάντων ἐποιήσατο πρώτους ὑμᾶς, ἐπειδὴ δὲ οἴεται τὰ Φιλίππου πράγματα συμφέρειν αὑτῷ μᾶλλον, οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῶν φροντίσας τἀκείνου φρονεῖ. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρὰ τούτοις τοῖς ἐπὶ τῇ τοῦ πλεονεκτεῖν προαιρέσει ζῶσιν οὐδὲν οὔτε βέβαιον οὔθ' ὅσιον, ἀλλὰ δεῖ τούτων, ὅςις εὖ φρονεῖ, φυλατ-
128 τόμενον περιεῖναι, μὴ προπιςεύσαντα κατηγορεῖν. εἰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὐναντίον ἢ τἀληθὲς ὑπάρχει, θείημεν τὸν Χαρίδημον αὐτὸν καὶ γεγενῆσθαι περὶ ἡμᾶς σπουδαῖον καὶ εἶναι καὶ ἔσεσθαι, καὶ μηδέποτε ἄλλην γνώ-

ω τοῦτο

v. 1. τοῦτο F, τούτῳ k. 3. πάθωσι Reiskius: libri πάθῃ. 4. ἔπειτα] ἅπαντα rs. 5. ὀρθῶς ὑμῖν v. 126, 3. ἐσπούδασαν γενέσθαι ΣΥΠ: ceteri γενέσθαι ἐσπούδασαν. ἂν αὐτοὺς v. τούτων — μετέχειν om r. 4. ὑμῖν k. ὅσσοις Σ. 6. δοκεῖν ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι] διώκειν τὰς ὑφ' ὑμῶν τιμὰς k. ὑμῶν etiam rsv. 7. δ' om Fkrsv. 8. ἐλπίδα ἑτέρωθεν kv. 9. ἡμῶν FΣΥΠ. θεραπεύειν k. 127, 1. ἵν'] ἢν ΥΠ. ὃ ταῦτ' ἐγὼ βλέπων] ἃ βλέπων ἐγὼ ταῦτα krsv. 3. ὅπου krs. 4. ἡμᾶς Ωkv. ᾐτήσατο F. ἐποιεῖτο krs. 7. ἄνδρες om ksv. 9. τοῦτον Fk. 128, 2. ὑπάρχει] ἔχει rsv, ἔχειν k. 3. θείημεν post αὐτὸν ponit v.

μην ἢ ταύτην σχήσειν, οὐδὲν μᾶλλον ἔχει καλῶς ταῦτ' αὐτῷ ψηφίσασθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐπ' ἄλλο τι ταύτην τὴν ἄδειαν ἐλάμβανε, τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος, ἢ τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα, ἧττον ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ', ὑπὲρ οὗ καταχρήσεται τῇ διὰ τοῦ ψηφίσματος πλεονεξίᾳ, οὐκ ἀξιόπιστον ὅθ' ἡμῖν οὔτ' ἐκείνῳ λογιζόμενος αὐτὸν εὑρίσκω. 663

129 σκέψασθε δὲ ὡς δικαίως ἕκαστα ἐξετάζω, καὶ σφόδρα γε εἰκότως δεδιώς. ἐγὼ σκοπῶ Κότυν, ὅτι κηδεστὴς ἦν Ἰφικράτει τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ Χαριδήμῳ Κερσοβλέπτης, καὶ τὰ πεπραγμένα ὁρῶ πολλῷ μείζονα καὶ χάριτος πλείονος ἄξια ὑπὲρ Κότυος Ἰφικράτει ἢ ὑπὲρ Κερσοβλέπτου

130 Χαριδήμῳ. σκεψώμεθα δ' οὑτωσί. ἴστε δήπου τοῦτ', ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι χαλκῆς εἰκόνος ὅσης παρ' ὑμῖν Ἰφικράτει καὶ σιτήσεως ἐν πρυτανείῳ καὶ δωρεῶν καὶ τιμῶν ἄλλων, δι' ἃς εὐδαίμων ἐκεῖνος ἦν, ὅμως ἐτόλμησεν ὑπὲρ τῶν Κότυος πραγμάτων ἐναντία τοῖς ὑμετέροις στρατηγοῖς ναυμαχεῖν, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσατο τὴν ἐκείνου σωτηρίαν ἢ τὰς ὑπαρχούσας ἑαυτῷ παρ' ὑμῖν τιμάς· καὶ εἰ μὴ μετριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν ὑμεῖς τῆς ἐκείνου προπετείας, οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐκώλυσεν ἀθλιώτατον ἀνθρώπων

131 ἁπάντων εἶναι. ἀλλ' ὅμως ὁ Κότυς, ὑπ' ἐκείνου σωθεὶς καὶ λαβὼν ἔργῳ τῆς ἐκείνου φιλίας πεῖραν, ἐπειδὴ βεβαίως ἡγήσατο σῶς εἶναι, οὐχ ὅπως ἀποδώσει χάριν ἐσπούδασεν αὐτῷ, καὶ πρὸς ὑμᾶς δι' ἐκείνου τι φιλάνθρωπον ἔπραξεν, ἵνα συγγνώμης ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις τύχῃ, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἠξίου μὲν αὐτὸν συμπολιορκεῖν τὰ λοιπὰ τῶν

132 ὑμετέρων χωρίων, οὐκ ἐθέλοντος δ' ἐκείνου λαβὼν αὐτὸς τήν τε βαρβαρικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑπ' ἐκείνου συνει-

v. 2. τὴν ἄδειαν ἐλάμβανε ταύτην k. 5. καταχρήσαιτο r.
129, 1. δὲ om ΤΩ. γε om rs. 2. Ἰφικράτει] φιλοκράτει v.
3. χαρίδημος κερσοβλέπτη kv, χαρίδημος κερσοκλέπτη s.
130, 1. σκέψασθε kr. οὕτως ΤΩ. ἄνδρες] ὦ ks. 4. ἐκεῖνος εὐδαίμων k. 5. ἡμετέροις Σk. στρατηγεῖν r. 7. ὑμῶν rs, ἡμῶν k. 8. ὑμεῖς ἔσχετε τὴν ὀργὴν krs. 9. ἀνθρώπων ἁπάντων ἀθλιώτερον krs. 131, 1. ἐκ. τότε σωθεὶς Fv. 4. ἐκεῖνον ΤΩ.
4. φ. πότερον ἔπραξεν r. 5. ἅπαν ΤΩ.

λεγμένην, καὶ τὸν Χαρίδημον τοῦτον προσμισθωσάμενος, προσέβαλλε τοῖς ὑμετέροις χωρίοις, καὶ εἰς τοῦτο κατέ- 664
στησε τὸν Ἰφικράτην ἀπορίας ὥστε ἀπελθόντα εἰς Ἀντισσαν οἰκεῖν καὶ πάλιν εἰς Δρῦν, ἡγέμονον ὡς μὲν ὑμᾶς
οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἐλθεῖν, ὃς ὑστέρως ἐπεποίητο τῷ Θρᾳκὸς
καὶ τῷ βαρβάρῳ, παρ' ἐκείνῳ δ' ὡς ἀσφαλὲς εἶναι μένειν,
133 ὃν ὅτως ὀλιγωροῦντα ἑώρα τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. ἂν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Κερσοβλέπτης ἐκ τῆς τῷ Χαριδήμῳ νῦν ἀδείας κατασκευαζομένης αὐξηθεὶς ὀλιγωρῇ μὲν
ἐκείνῳ, νεωτερίζῃ δέ τι καὶ κινῇ πρὸς ὑμᾶς, ἐξαρκεῖ τοῦθ' ὑμῖν, ἐὰν Χαρίδημος ἐξαπατηθῇ, τὸν Θρᾷκα ἰσχυρὸν ἐφ' ὑμᾶς αὐτὸς κατεσκευακέναι; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ. καὶ γὰρ
ἐκεῖνο νομίζω δίκαιον, εἰ μὲν αἰσθάνεται ταῦτα καὶ προορᾷ Χαρίδημος, εἶθ' ὅπως τοιούτων ψηφισμάτων τεύξεται
134 διαπράττεται, ὡς ἐπιβουλεύοντι μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ, εἰ δὲ λέληθεν αὐτόν, ὅσῳ μᾶλλον εὔνουν τις αὐτὸν ὑπείληφεν
εἶναι, τοσούτῳ μᾶλλον προϊδέσθαι καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνου. ἔστι γὰρ φίλων ἀγαθῶν ἃ τὰ τοιαῦτα χωρίζεσθαι τοῖς εὔνοις, ἐξ ὧν κἀκείνοις καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἔσται τις
βλάβη, ἀλλ' ὃ μὲν ἂν μέλλῃ συνοίσειν ἀμφοῖν, συμπράττειν, ὃ δ' ἂν αὐτὸς ἄμεινον ἐκείνου προορᾷ, πρὸς τὸ καλῶς ἔχον τίθεσθαι καὶ μὴ τὴν ἤδη χάριν τοῦ μετὰ ταῦτα
135 χρόνου παντὸς περὶ πλείονος ἡγεῖσθαι. ἐ τοίνυν ἐᾷ ἐκεῖνο λογιζόμενος δύναμαι κατιδεῖν, ὡς, εἰ καὶ βάρβαρος καὶ ἄπιστος ὁ Κερσοβλέπτης, ὅμως προνοηθείη γ' ἂν μὴ τὰ τηλικαῦτα ἀδικῆσαι Χαρίδημον. ὅταν γὰρ πάλιν ἐξετάσῃ, ἡλίκων Κότυς Ἰφικράτην ἀποστερήσειν μέλλων ἐδέησεν ἐφρόντισε, παντελῶς τοῦτό γε οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι μελῆσαι τῶν 665
136 ἀπολωλεκότων Χαριδήμῳ. ὁ μὲν γ' ἐκείνου τιμὰς εἰτησειν

v. 1. προμισθωσάμενος υ. 2. τοῖς ὑμετέρους προσέβαλε r, τοῖς ὑμετέροις προσέβαλλε krs, προσέβαλε τοῖς ὑμετέροις υ. 3. τὸν om Fv, ἔσχυσαν r. 133, 1. ἐὰν krs. 2. καὶ ὁ κερσοβλέπτης τ, καὶ ὁ κερσεκλέπτης s. 5. ἐφ'] ὑφ' Ω. 6. αὐτοὺς om r. 7. ἐκείνου k. 134, 2. αὐτὸν om krs. 4. ἐκείνων krs. 135, 1. ἐκείνου k. 5. πηλίκων ΓΩ. ἀποστερεῖν krs. 6. τοῦτο ΓΩυ. 136, 1. ἀπολογουμένων r. εἰλόναις εἰτησειν krs.

εἰκόνας πατρίδα, ἢ ζηλωτὸν αὐτὸν ἐποίησεν, ὀλίγα δέω
λέγειν πάνθ' ὧν ἄνευ ζῆν οὐκ ἄξιον ἦν Ἰφικράτει, νομίζων
ἀποσεσῆσθαι οὐκ ἐπεξράφη· ὅτος δ' ὡς ἀληθῶς τίνος ἂν
καὶ λόγον σχοίη μὴ [τινος] Χαρίδημον ἀποσεσῆσθαι; ἐδ'
ὁτιοῦν γάρ ἐστι παρ' ὑμῖν αὐτῷ, ὦ παῖδες, οὐκ εἰκών, ὦ
137 συγγενεῖς, οὐκ ἄλλο ἐδέν. καὶ μὴν εἰ μήτε φύσει πιστὸς
ὁ Κερσοβλέπτης, ἔκ τε τῶν γεγενημένων πρότερον δε-
καίως ἄπιστος, μηδέν τε τοιοῦτον ὑπάρχει τοῖς πράγμασι
δι' ὃ κἂν παρὰ γνώμην καὶ φύσιν προνοηθείη τι τοῦ
Χαριδήμου, τίνος ἕνεκα ἁπλῶς καὶ νομιδῇ τετυφωμένως
ἔτως, ἃ βέλεται διαπράξασθαι, συλλάβωμεν αὐτῷ, καὶ
ταῦτα ἐφ' ἡμῖν ὄντα; ἐγὼ μὲν οὐκ ὁρῶ.

138 Ὅτι τοίνυν ἄνευ τῶ τοῖς πράγμασι μὴ συμφέρειν τὸ
ψήφισμα οὐδὲ πρὸς δόξαν συμφέρει τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν
ἐψηφισμένη φαίνεσθαι, καὶ τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. εἰ
μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πόλιν οἰκοῦντί τῳ καὶ νό-
μοις πολιτευομένῳ τὸ ψήφισμα ἐγέγραπτο, δεινὸν ὂν ἦτ-
τον ἂν ἦν αἰσχρόν· νῦν δὲ γέγραπται Χαριδήμῳ τῷ πό-
λιν μὲν οὐδ' ἡντινοῦν οἰκοῦντι, Θρᾳκὶ δὲ ἀνθρώπῳ βασιλεῖ
στρατηγοῦντι καὶ διὰ τῆς ἐκείνε βασιλείας πολλὰς ἀδικοῦντι.
139 ἴστε γὰρ δήπε τοῦθ', ὅτι πάντες οἱ ξεναγοῦντες ἕτοι πό-
λεις καταλαμβάνοντες Ἑλληνίδας ἄρχειν ζητοῦσι, καὶ πάν-
των, ὅσοι περ νόμοις οἰκεῖν βούλονται τὴν αὑτῶν ὄντες
ἐλεύθεροι, κοινοὶ περιέρχονται κατὰ πᾶσαν χώραν, εἰ δεῖ
τἀληθὲς εἰπεῖν, ἐχθροί. ἆρ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 666
καλὸν ἢ πρέπον ὑμῖν τοῦ μὲν ἕνεκα τῆς ἑαυτοῦ πλεονεξίας
ἐπιβελεύσοντος οἷς ἂν τύχῃ τοιαύτην φυλακὴν ἐψηφισμέ-
νους φαίνεσθαι, τοῖς δ' ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας ἀμυ-
νομένοις εἴργεσθαι τῆς ὑμετέρας συμμαχίας προειρηκέ-
140 ναι; ἐγὼ μὲν οὐκ ὑπολαμβάνω τοῦτο ὅτε καλῶς ἔχειν οὐδ'

v. 3. ἀπεστράφη rs. 5. ἐστὶ γὰρ FΣΤΩν. 137, 3. τε] δὲ k.
5. εἵνεκα FΣ. 7. μὲν γὰρ οὐχ Fkrsv. 138, 4. πόλιν om Ω.
7. Θρᾳκὶ — ἀδικοῦντι om k. 139, 1. ξεναγοῦντες ΣΩ.
6. ἡμῖν kr. 7. ἐπιβουλεύσαντος krs, τύχοι v. 9. προ-
ειρηκέναι Σ.

ὑμῶν ἀξίως. πῶς γὰρ ἂν αἰσχρὸν Λακεδαιμονίοις μὲν ἐγκαλεῖν ὅτι τοὺς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας Ἕλληνας ἔγραψαν ἐξεῖναι δρᾶσαι πᾶν ὅ τι ἂν θέλῃ βασιλεύς, αὐτοὺς δ' ἐκδοῦναι καὶ τὰς τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντας Κερσοβλέπτῃ καὶ πάντας, ὅσων περ ἂν οἴηται χρείττων Χαρίδημος ἔσεσθαι; ἆρ' ἄλλο τι ποιεῖ τὸ ψήφισμα τοῦτί, ὅτε τῷ μὲν ἐκείνου στρατηγῷ οὐ διείρηται τί πρακτέον ἢ μή, πᾶσι δ', ἂν τις ἀμύνηται, τοσοῦτος ἐπήρτηται φόβος.

141 Καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ γεγονός τι πρᾶγμα φράσαι πρὸς ὑμᾶς βούλομαι, δι' οὗ μᾶλλον ἔθ' ὑμῖν γενήσεται δῆλον ὡς σφόδρα δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμα τοῦτο. ὑμεῖς ἐποιήσασθε ἔν τισι καιροῖς καὶ χρόνοις Ἀριοβαρζάνην πολίτην καὶ δι' ἐκεῖνον Φιλίσκον, ὥσπερ νῦν διὰ Κερσοβλέπτην Χαρίδημον. ὧν δ' ὅμοιος ἐκεῖνος τούτῳ τῇ προαιρέσει τὸ βίου διὰ τῆς Ἀριοβαρζάνου δυνάμεως πόλεις κατελάμβανεν Ἑλληνίδας, εἰς ἃς εἰσιὼν πολλὰ καὶ δεινὰ ἐποίει, παῖδας ἐλευθέρους [ἀδικῶν] καὶ γυναῖκας ὑβρίζων, καὶ πάντα ποιῶν ὅσα ἂν ἄνθρωπος ποιήσειεν ἄνευ νόμων καὶ τῶν ἐν πολιτείᾳ καλῶν τεθραμμένος, εἰς ἐξ-
142αίαν ἐλθών. ἐν δὴ Λαμψάκῳ τινὲς ἄνθρωποι γίγνονται δύο· Θερσαγόρας ὄνομα αὐτῷ, θατέρῳ δ' Ἐξήκεστος· οἱ παραπλήσια τοῖς παρ' ἡμῖν γενόντες περὶ τῶν τυράννων[66] ἀποκτεννύασι τὸν Φιλίσκου δικαίως, τὴν αὐτῶν πατρίδα οἰόμενοι δεῖν ἐλευθερῶν. εἰ δὴ τῶν τότε ὑπὲρ Φιλίσκου λεγόντων, ὅτε ἐμισθοδότει μὲν τοῖς ἐν Περινθῳ ξένοις, εἶχε δ' ὅλον τὸν Ἑλλήσποντον, μέγιστος δ' ἦν τῶν ὑπάρχων, ἔγραψέ τις ὥσπερ ἔστι νυνί, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φιλίσκον, ἀγώγιμον αὐτὸν ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι, πρὸς Διὸς θεά-

v. 2. τοὺς μὲν τὴν FTΩv. 3. ἂν] οὖν krs. ἐθέλῃ v, βούλεται krs. ἐκδεδοκέναι krs. 5. ἔσεσθαι χαρίδημος krs. 6. τὸ ψήφισμα ποιεῖ krs. τουτί] ἢ τοῦτο v, ἢ ταὐτὸ krs. ὅτε] ὅτι v, οὔτε TΩ, om krs. μὲν] μὲν γὰρ krs. 7. διείρηται krsv.

141, 2. ἔθ' — τουτί om v. 4. καὶ χρόνοις om krs. 9. δεινὰ] δεινὰ ἔργα krs. 10. ἂν om TΩrs et pr k. ποιήσειε pr Ω.

11. ἐν τῇ πολιτείᾳ v. 142, 2. αὐτῷ θατέρῳ τῷ δ' r, αὐτῶν θατέρῳ τῷ δ' ks. 3. ὑμῖν v. τὸν τύραννον FΣrsu. 4. ἀποκτεννύουσι Fv. τὸν om krs. 8. νῦν φύτος krs.

143 σασθε εἰς ὅσην αἰσχύνην ἂν ἡ πόλις ἡμῶν ἐληλύθει. ἦτε μὲν γὰρ ὁ Θερσαγόρας καὶ ὁ Ἐξήκεστος εἰς Λέσβον, καὶ ᾤχεσθε ἐκεῖ· οἱ δ' ἐφήπτευτό τις τῶν Φιλίσκου φίλων ἢ παίδων, ἐξεδίδοτ' ἂν ὑπὸ τῆ ὑμετέρᾳ ψηφίσματος. πῶς ἂν οὐκ αἰσχρὸν καὶ δεινὸν ἦν ἦτε πεποιηκότες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὸν μὲν παρ' ὑμῖν τοιοῦτό τι πράξαντας χαλκῆς ἐξάντες καὶ ταῖς μεγίσταις δωρεαῖς τιμῶντες ἐφαίνεσθε, τὸν δ' ἑτέρωθί πε τὴν αὐτὴν τούτοις διάνοιαν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πατρίδος ἔχοντας ἐνδόξους εἶναι κατεψηφισμένοις; τοῦτο τοίνυν ἐπ' ἐκείνου μέν, εὖ ποιοῦν, οὐ συνέβη φρενᾶπισθεῖσιν ὑμῖν αἰσχύνην ὄφλειν· ἐπὶ τούτου δέ, ἐὰν ἐμοὶ πείθησθε, φυλάξεσθε. μὴ γὰρ ὡρισμένου μηδενός, ἀλλ' ἁπλῶς „ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον" γεγραμμένου, τάχ' ἄν, εἰ τύχοι, καὶ τοιοῦτό τι συμβαίη.

144 Βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ τὰ πεπραγμένα ἐξετάσαι τῷ Χαριδήμῳ διὰ βραχέων, καὶ δεῖξαι τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀναιδείας τῶν ἐπαινούντων αὐτόν. ἓν δ' ὑμῖν ἐκεῖνο ὑπισχνοῦμαι· καί μὲ μηδεὶς ἀχθεσθῇ τῇ ὑποσχέσει· ἃ μόνον γὰρ ὑμῖν ἐπιδείξω τῆς φυλακῆς οὐκ ἄξιον ἦν γέγραφεν ἔτος, ἀλλὰ καὶ δίκην δόντ' ἂν δικαίως τὴν μεγίστην, εἴπερ οἱ κακόνοι καὶ φρενᾶπίζοντες ὑμᾶς καὶ διὰ παντὸς

145 ἐναντία πράττοντες κολάζοιντ' ἂν δικαίως. ἴσως δέ τισι668 λογιζομένοις ὑμῶν ὅτι πρῶτον μὲν πολίτης γέγονεν ἄνθρωπος, εἶτα πάλιν χρυσοῖς στεφάνοις ὡς εὐεργέτης ἐστεφάνωται, θαυμάζειν ἐπελήλυθεν εἰ τὰ τηλικαῦτα οὕτως ἐξηπάτησθε ῥᾳδίως. εὖ τοίνυν ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐξηπάτησθε, καὶ δι' ἃ γε εἰκότως τοῦτο πεπόνθατε, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς φράσω. ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλὰ

143, 1. ἂν αἰσχύνην krs. ὑμῶν FΣΤΠ. 2. ὁ post καὶ om r. 3. τῶν τοῦ φιλίσκου Fv. φίλων ἢ παίδων] παίδων ἢ φίλων k, παίδων F. 4. ἡμετέρου FΣΤkrsv. 6. τι om ΓΩ. 7. δωρεᾶν r. φαίνεσθε ΣΓ, φαίνεσθαι Π. 9. κατεψηφίζεσθε sv, καταψηφίζεσθαι r. 10. ἐπ'] ὑπ' krs. οὖ om Ω. 12. πεισθῆτέ krs.

φυλάξεσθε F, φυλάξασθε v. 144, 5. γὰρ om FΣΤ et pr Π. ἡμῖν k, ἐμοὶ Ω. ἄξιον αὐτὸν ἦν Fv. 6. διδόντ' krs. 145, 3. ἐστεφάνωτο krs. 6. ταῦτα krs. 7. φράσω πρὸς ὑμᾶς krs.

γιγνώσκοντες ὀρθῶς ὑμεῖς οὐ διὰ τέλους αὐτοῖς χρῆσθε.
146 οἷον τί λέγω; εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο τί πονηρότατον νομίζετε τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἐθνῶν, ἔτε τοὺς γεωργοὺς ἔτε τοὺς ἐμπόρους ἔτε τοὺς ἐκ τῶν ἀργυρείων ἔτε τῶν τοιούτων ἐθῶν ἂν εἴποιτε, ἀλλ' εἰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ λέγειν καὶ γράφειν εἰωθότας εἴποι τις, εὖ οἶδ' ὅτι συμφήσαιτ' ἂν ἅπαντες. μέχρι μὲν δὴ τούτε καλῶς ἐγνώκατε, ἔπειτα οὐ-
147 κέτ' ὀρθῶς τὸ λοιπόν. ὃς γὰρ αὐτοὶ πονηροτάτους νομίζετε πάντων, τούτοις περὶ τῶ ποίου τιν' ἕκαστον χρὴ νομίζειν πεπιστεύκατε· οἱ δ' ὃν ἂν αὐτοῖς λυσιτελῇ, καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν εἶναί φασιν, οὐχ ὃν ἂν ᾖ δίκαιον καὶ ἀληθές. ὅπερ πεποιήκασι τὸν Χαρίδημον νοῦτον οἱ ῥήτορες πάντα τὸν χρόνον, ὡς καὶ ὑμεῖς ὁμολογήσετε, ἐπειδὰν ἀκούσητέ μου τὰ πεπραγμένα αὐτῷ.
148 Ὅσα μὲν δὴ στρατιώτης ὢν ἐν σφενδονήτε καὶ ψιλῇ μέρει τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἐναντία ἐξράτευται τῇ πόλει, οὐ τίθημι ἐν ἀδικήματος μέρει, εὖ ὅτι ληξικόν ποτε πλοῖον ἔχων ἐλῃζέτο τοὺς ὑμετέρους συμμάχους· ἀλλ' ἐῶ ταῦτα. διὰ τί; ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι αἱ ἀναγκαῖαι χρεῖαι τὰς τῶ τί πρακτέον ἢ μὴ λογισμὰς ἀναιρῶσιν ἅπαντας, ὥστ' 669
ἐ πάνυ ταῦτα ἀκριβολογεῖσθαι δεῖ τὸν δικαίως ἐξετάζοντα. ἀλλ' ὅθεν ἀρξάμενος ξεναγῶν ἤδη καὶ τινων ἄρχων στρα-
149 τιωτῶν κακῶς ὑμᾶς ἐποίει, ταῦτ' ἀκούσατέ μου. οὗτος ἐν μὲν ἁπάντων πρῶτον, μισθωθεὶς ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ πλεῖον ἢ τρία ἔτη μισθοφορήσας παρ' ἐκείνῳ, ἐπειδὴ τὸν μὲν Ἰφικράτην ἀποστράτηγον ἐποιήσατε, Τιμόθεον δ' ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ Χερρόνησον ἐξεπέμψατε στρατηγόν, πρῶτον μὲν τοὺς Ἀμφιπολιτῶν ὁμήρους, ὓς παρ' Ἀρπάλου λα-

v. 1. χρῆσθε αὐτοῖς v. 146, 1. ἔροιτο ὑμᾶς krs. πονηρὸν ΓΩ. 2. ἐθῶν corr F. τοὺς om r. γεωργοὺς καὶ krs. 3. ἀργυρίων Ωkrs. 4. οὐδὲν om r. εἰ] ἢ r. 5. γράφειν] πράττειν r. 6. ἔπειτα] ἔπειτα δὲ krs. 147, 1. αὐτοὶ] αὐ ΓΩ, ὑμεῖς αὐτοὶ (idque supra versum) Σ. 3. ἂν om Fv. πονηρὸν καὶ χρηστὸν krs. 5ε ὅπερ καὶ π. F. 6. καὶ om Ωk. 148, 1. σφενδονήτου Γ. 3. μέρει ἀδικήματος ΓΩ. ληστικὸν ΣΓΩ: ceteri ληστρικόν. 6. τοῦ om pr v. 7. οὖ] οὐ μὴ Σ. 149, 3. πλέον r, πλέων s. 6. ἀλπάλου k.

βων Ἰφικράτης ἔδωκε φυλάττειν αὐτῷ, ψηφισαμένων ὑμῶν ὡς ὑμᾶς νομίσαι παρέδωκεν Ἀμφιπολίτας· καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν τοῦτ' ἐμποδὼν κατέστη. δεύτερον δέ, μισθωθεὶς Τιμοθέῳ πάλιν αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα, τούτῳ μὲν ἃ μισθοῦ, πρὸς δὲ Κότυν πλέων ᾤχετο ἔχων τὰς ὑμετέρας τριακοντόρους, ὃν ἀκριβῶς ἤδει τῶν ὄντων ἀν-
150θρώπων ἐχθρότατα ὑμῖν διακείμενον. καὶ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ τὸν πρὸς Ἀμφίπολιν πόλεμον πρότερον πολεμεῖν εἵλετο Τιμόθεος τῶ πρὸς Χερρόνησον, καὶ ἐδέη εἶχε ποιεῖν ὑμᾶς ἐπὶ κακόν, μισθοῖ πάλιν αὐτὸν Ὀλυνθίοις τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς καὶ τοῖς ἔχουσιν Ἀμφίπολιν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. καὶ πλέων ἐκεῖσε ἐκ Καρδίας ἀναχθείς, ἵνα τἀναντία τῇ πόλει πολεμῇ, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων τριήρων ἑάλω. διὰ τὸν παρόντα δὲ καιρὸν καὶ τὸ δεῖν ξένων ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν, ἀντὶ τοῦ δίκην δοῦναι ὅτι ἐκ ἀποδεδώκει τὰς ὁμήρους καὶ διότι πρὸς Κότυν ἐχθρὸν ὄνθ' ὑμῖν ἠτιμόλησεν ἔχων τὰς τριακοντόρους, πίστεις δοὺς καὶ λαβὼν "ἐστράτευσε μεθ' ὑμῶν. 670
151ὧν δ' ἐκεῖνον δίκαιον ἦν χάριν ὑμῖν ἔχειν ἐκ ἀπολωλότα, τοῦτο παθόντ' ἂν δικαίως, ἀντὶ τούτων ὡς ὀφείλουσα ἡ πόλις αὐτῷ στεφάνους καὶ πολιτείαν καὶ ἃ πάντες ἐπίστασθε δέδωκεν. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τό τε ψήφισμα ἀνάγνωθί μοι τὸ περὶ τῶν ὁμήρων, καὶ τὴν Ἰφικράτους ἐπιστολὴν καὶ τὴν Τιμοθέου, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν μαρτυρίαν ταυτηνί· ὄψεσθε γὰρ ἐ λόγους ἀλλ' αἰτίας ἀλλ' ἀλήθειαν ἅσαν ὧν λέγω. λέγε τὴν ἐπιστολήν.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

v. 3. ἐμπόδιον krs. 6. τῶν ὄντων om k. ἀνθρώπων] πάντων ἀνθρώπων krs, ἁπάντων ἀνθρώπων v. 150, 1. ταυτά γε ἐπ. Fv. 3. προείλετο Fkrsv. 6. ἐκεῖθεν krs. 7. τριηρῶν Σ. 8. καὶ τὰ om r. δεῖν] δεῖσθαι krs. 10. διότι FΩkrs. ἀπέδωκε krs. 11. ὑμῖν F. 151, 1. ὧν οὐν ἦν δίκαιον ἐκεῖνον γρ Σ. ὑμῖν om pr F. 2. ἀντὶ τούτων om krs. 3. ἃ πάντες] ἅπανθ' ὅσα krs. 7. ταύτην Ωk. λόγον s. αἰτίαν ΣΤΩ. 8. οὖσαν ὧν om Ω. ἐπιστολήν] μαρτυρίαν ΣΤΩ. 9. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Reiskius: ΕΠΙΣΤΟΛΗ libri, rs quidem ante ΨΗΦΙΣΜΑ.

152 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ τὸ πρῶτον, οὗ πολεμεῖν ὑμῖν
ᾤετο, ἐκεῖσε ἐμίσθωσεν αὐτὸν πολλαχόσε ἄλλοσε μισθῶ-
σαι παρόν, καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς οὐδὲν ἐκεῖ κακὸν εἶχε ποι-
εῖν ὑμᾶς, ἔπλει δεῦρο πάλιν οὗ τἀναντία ἔμελλε πράξειν
τῇ πόλει, καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν πάντων οὗτος αἰ-
τιώτατός ἐστιν, ἀκηκόατ' ἐκ τῆς ἐπιστολῆς καὶ τοῦ ψηφίσμα-
τος καὶ τῆς μαρτυρίας. καὶ τὰ μὲν πρῶτα τοιαῦτ' ἐστὶ
τῶν ἔργων τῶν Χαριδήμου, μετὰ ταῦτα δὲ ἄλλα θεάσα-
153σθε. χρόνου γὰρ διελθόντος καὶ τοῦ πολέμου πρὸς Κότυν
ὄντος ἤδη πέμπει πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολήν (μᾶλλον δ' οὐχὶ
πρὸς ὑμᾶς ἀλλὰ πρὸς Κηφισόδοτον· οὕτω σφόδρα ὑπ' αὐ-
τοῦ γε οὐδ' ἂν ἐξαπατηθῆναι τὴν πόλιν ἡγεῖτο, συνειδὼς
ἃ πεποίηκεν) ἐν ᾗ Χεῤῥόνησον ὑπέσχετο τῇ πόλει κομι-
εῖσθαι, πάντα τούτοις τἀναντία ἐγνωκὼς ποιεῖν. δεῖ δ'
ὑμᾶς τὸ πρᾶγμα, οἷον ἦν, τὸ περὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀκοῦ-
σαι (καὶ γάρ ἐστι βραχύ) καὶ θεωρῆσαι τὸν τρόπον τἀν-
154θρώπου, ὡς Ὑμῖν ἀπ' ἀρχῆς κέχρηται. ἐκεῖνος ὡς ἀπό- 671
μισθος γίγνεται παρὰ τοῦ Τιμοθέου τότε, ἀπ' Ἀμφιπό-
λεως ἀναχωρῶν, διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, διὰ τὴν σύλλη-
ψιν τὴν Ἀρταβάζῳ συμβᾶσαν τότε ὑπ' Αὐτοφραδάτου
μισθοῖ τὸ στράτευμα καὶ ἑαυτὸν τοῖς Ἀρταβάζου κηδε-
σταῖς. λαβὼν δὲ πίστεις καὶ δούς, ὀλιγωρήσας τῶν ὅρκων
καὶ παραβὰς αὐτούς, ἀφυλάκτων ὄντων ὡς ἂν πρὸς φί-
λον τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καταλαμβάνει Σκῆψιν καὶ Κέβρηνα
155καὶ Ἴλιον αὐτῶν. ἐγκρατὴς δὲ γενόμενος τούτων τῶν χω-
ρίων πρᾶγμ' ἔπαθε τοιοῦτον, οἷον οὐχ ὅτι στρατηγὸς ἂν
ἠγνόησέ τις εἶναι φάσκων, ἀλλ' οὐδ' ὁ τυχὼν ἄνθρωπος.

ήσειν
152, 1. πολεμεῖν F, πολεμήσειν krs. 4. πρᾶξαι krs.
5. πάντων om krs. 6. καὶ τοῦ ψηφίσματος om ΣΤΩ.
8. τῶν Χ.] τοῦ χ. r. δὲ ταῦτα krs. 153, 1. διελθόντος] διελθόντος βραχέος FΩ, βραχέος διελθόντος krt, διεληλυθότος βραχέος v.
2. οὐ krs. 4. γε om krs. 6. διεγνωκὼς Fsv. 154, 5. μισθου Σ, μισθοῦται ΤΩ. τό τε στρ. krs. 8. κεβρῆνα kr, κεκρῆνα s. 155, 1. αὐτὸν k. τούτων γενόμενος krs. 2. ὅτι] ὁ k.
ἂν om r.

οὐδ' ὁτιοῦν γὰρ χωρίον ἔχων ἐπὶ θαλάττῃ οὐδ' ὅθεν ἂν σιτοπομπίας εὐπόρησε τοῖς στρατιώταις, οὐδ' αὖ σῖτον ἔχων ἐν τοῖς χωρίοις, ὑπέμεινεν ἐν τοῖς τείχεσι καὶ οὐ διαρπάσας ᾤχετο, ἐπειδή γε ἀδικεῖν ἔγνω. ὡς δὲ συλλέξας δύναμιν παρῆν ὁ Ἀρτάβαζος, ἀφειμένος παρὰ τοῦ Αὐτοφραδάτου, τῷ μὲν ὑπῆρχεν ἐπιτιτιαμὸς ἐκ τῆς ἄνωθεν Φρυγίας καὶ Λυδίας καὶ Παφλαγονίας οἰκείας ὕσης, τῷ 56δ' οὐδ' ὁτιοῦν ἄλλο πλὴν πολιορκία περιειστήκει. αἰσθόμενος δ' ἃ ἦν κακὰ καὶ λογισμὸν λαβὼν ὅτι ληφθήσεται, κἂν μηδενὶ τῶν ἄλλων, τῷ γε λιμῷ, εἶδεν, εἴτε δή τινος εἰπόντος εἴτ' αὐτὸς συνείς, ὅτι σωτηρία μόνη γένοιτ' ἂν αὐτῷ, ἥπερ ἅπαντας ἀνθρώπους σώζει. ἔστι δ' αὕτη τίς; ἡ ὑμετέρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴτε χρὴ φιλανθρωπίαν λέγειν εἴθ' ὅ τι δήποτε. γνοὺς δὲ τοῦτο πέμπει τὴν ἐπιξολὴν ὑμῖν, ἧς ἄξιόν ἐστιν ἀπῦσαι, βουλόμενος διὰ τῆς ὑποσχέσεως τῶ κομιεῖσθαι Χερρόνησον ὑμῖν, καὶ διὰ τε672 τὸν Κηφισόδοτον δοκεῖν ἐχθρὸν ὄντα τῶ Κότυος καὶ τῶ Ἰφικράτης ταῦτα βούλεσθαι, τριήρων εὐπορήσας παρ' ὑμῶν 57ἀσφαλῶς ἐκ τῆς Ἀσίας ἀποδρᾶναι. τί δὴ συμβαίνει ταραυτά, ὅθεν ἐξηλέγχθη φανερῶς τὸ πρᾶγμ' ἐπ' αὐτοφώρῳ; ὁ Μέμνων καὶ ὁ Μέντωρ, οἱ κηδεσταὶ τῶ Ἀρταβάζῃ, ἄνθρωποι νέοι καὶ κεχρημένοι ἀπροσδοκήτῳ εὐτυχίᾳ τῇ τῶ Ἀρταβάζῃ κηδείᾳ, βουλόμενοι τῆς χώρας ἄρχειν ἐνθὺς ἐν εἰρήνῃ καὶ τιμᾶσθαι καὶ μὴ πολεμεῖν μηδὲ κινδυνεύειν, πείθουσι τὸν Ἀρτάβαζον τοῦ μὲν τιμωρεῖσθαι τὸν Χαρίδημον ἀφεῖσθαι, ἀποστεῖλαι δ' ὑπόσπονδον, διδάσποντες ὡς ὑμεῖς, κἂν ἐκεῖνος μὴ θέλῃ, διαβιβᾶτε καὶ 58ἐὰν δυνήσεται κωλύειν. ὡς δὲ τυγχάνει ταύτης τῆς ἀλόγε

v. 1. ἔχων χωρίον krs. ἐπὶ] ἐπὶ τῇ kr, ἐν τῇ s. 2. εὐπόρησεν FΣ, εὐπορήσει ΓΩ, εὐπορήσειε krs, εὐπορήσῃ v. 5. παρῆν om r. 6. ἄνω krs. 156, 1. δ' om F et pr Σ. 2. κἂν] καὶ krs. 6. φιλανθρωπία Σ. 7. λέγειν αὐτὴν εἴθ' ΓΩ. 8. ἧς] οἷς r. ἔστιν om s. 10. τὸν om v. 11. ταυτὶ Fv. βουλεύσασθαι s. τριηρῶν FΣv. ὑμῖν krs. 157, 1. παραυτά] παρὰ ταῦτα Fv. 2. φανερῶς om Fkrsv. 4. καὶ om s. 7. τὸν utrumque om v. 8. ἀφεῖσθαι] ἀφεῖσθαι καὶ μὴ πολεμεῖν ΣΤΩ.

καὶ ἀπροσδοκήτως σωτηρίας ὁ Χαρίδημος, διαβὰς εἰς τὴν Χερρόνησον ἐφ' αὑτῷ διὰ τὰς σπονδάς, τοιοῦτος ἐδόκησεν ἐπελθεῖν τῷ Κότυϊ, γεγραφὼς ὅτι οὐχ ὑπομενεῖ Κότυς αὐτὸν ἐπιόντα, ἢ τὴν Χερρόνησον ὅπως νομιεῖσθε ὑμῖς συμπράξαι, ὥστε πάλιν μισθώσας αὐτὸν τῷ Κότυϊ τὰ ὑπόλοιπα τῶν ὑμετέρων χωρίων Κριθωτὴν καὶ Ἐλαιοῦντα ἐπολιόρκει. καὶ ὅτι ταῦτα, καὶ ἡνίκα ἔδ' ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἔπεμπε πρὸς ὑμᾶς, ἐγνωκὼς ποιεῖν ἐφενάκιζεν ὑμᾶς, ἀπὸ τῆς διαβάσεως ἣν ἐποιήσατο γνώσεσθε· ἐκ γὰρ Ἀβύδου τῆς τὸν ἅπαντα χρόνον ὑμῖν ἐχθρᾶς, καὶ ὅθεν ἦσαν οἱ Σηστὸν καταλαβόντες, εἰς Σηστὸν
159 διέβαινεν, ὃν εἶχε Κότυς. καίτοι μὴ νομίζετε μήτ' ἂν τοὺς Ἀβυδηνοὺς αὐτὸν ὑποδέχεσθαι μήτ' ἂν τοὺς ἐν τῷ Σηστῷ τῆς ἐπιζολῆς ὑμῖν ἐκείνης πεπεμμένης, εἰ μὴ συνήδεσαν φενακίζοντι αὐτῷ τότε καὶ συνεξηπάτων αὐτοί, βαλόμενοι τοῦ μὲν διαβῆναι τὸ στράτευμα ὑμᾶς παρέχειν τὴν ἀσφάλειαν, διαβάντος δ', ὅπερ συνέβη δόντος Ἀρταβάζῃ τὴν ἄδειαν, αὐτοῖς ὑπάρξαι τὴν χρείαν. ὅτι τοίνυν οὕτω ταῦτ' ἔχει, λέγε τὰς ἐπιζολάς, ἣν τ' ἔπεμψεν ἐκεῖνος, καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐκ Χερρονήσου· γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτων ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

160 Ἐνθυμεῖσθε ὅθεν οἱ διέβη; ἐξ Ἀβύδου εἰς Σηστόν. ἆρ' ἐν οἴεσθ' ἂν ὑποδέξασθαι τοὺς Ἀβυδηνοὺς αὐτὸν ἢ τοὺς Σηστίους, εἰ μὴ συνεξηπάτων, ὅτε τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμπεν ἐπιζολήν;

Λέγε αὐτοῖς τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν. καὶ θεωρεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς ὑπερβολὰς ἃς αὐτὸς περὶ αὑτοῦ πρὸς

v. 6. πριαθώτην krs. Ἐλαιοῦντα Γ. 8. ἔπεμψε r. ἐγνωκὼς] ὢν τἀναντία ἐγνωκὼς Fkrsv. 9. γνώσεσθε ἣν ἐποιήσατο c. 159, 1. ἣν v, ἦν krs. 2. ἄν] αὖ krsv. 3. πεμφθείσης krs, ἀπεσταλμένης γρ Γ. 4. αὐτῷ φενακίζοντι krs. 5. παρασχεῖν krs. 6. διδόντος γρ. et corr v. 8. ταῦθ' οὕτως krs. 10. λέγε om ΣΤΩk. 160, 1. οἱ om ΣΤΩv. 2. αὐτὸν om Σkr. 3. τὴν om pr Γ. ἔπεμψεν Ω. 5. λέγε δ' αὐτοῖς krsv. αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν krs.

ὑμᾶς ἔγραψεν ἐπαίνων, [καὶ] τὰ μὲν ὡς πεποίηκε λέγων, τὰ δ' ὑπισχνούμενος ποιήσειν. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

51 Καλά γε, οὐ γάρ; ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ γεγραμμένα καὶ χάριτος πολλῆς ἄξια, εἴγ' ἦν ἀληθῆ. νῦν δ', ὅτε μὲν τῶν σπονδῶν ἐκ ᾧστο τεύξεσθαι, ταῦτ' ἔγραφεν ἐξαπατῶν, ἐπειδὴ δ' ἔτυχε, λέγε οἷα ἐποίησεν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Οὐκοῦν τοῦ κομιεῖσθαι τὰ ἀπολωλότα χωρία ὑποσχομένου Χαριδήμου διαβάντος φησὶν ὁ ἄρχων Κριθωτῆς περὶ τῶν ὑπαρχόντων γεγενῆσθαι μείζως τῶν πρότερον τὰς κινδύνους. Λέγ' ἐξ ἑτέρας ἐπιστολῆς ἐπιδείξας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 674

Λέγ' ἐξ ἑτέρας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

52 Ὁρᾶτε ὅτι πανταχόθεν τὸ πρᾶγμα μαρτυρεῖται, ὅτι διαβὰς ἐκ ἐπὶ τὸν Κότυν ἀλλ' ἐφ' ἡμᾶς μετ' ἐκείνου ἐπορεύετο. ἔτι τοίνυν ταύτην μόνην ἀνάγνωθί μοι τὴν ἐπιστολήν, τὰς δ' ἄλλας ἔα· δῆλον γάρ πω ὑμῖν γέγονεν ὡς πεφενάκικεν ὑμᾶς. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἐπίσχες. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι γράψας μὲν ὡς ἀποδώσει Χερρόνησον, τὰ λοιπὰ ἀφελέσθαι μισθώσας αὐτὸν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς ἐπεχείρει, γράψας δὲ ὡς Ἀλεξάνδρῳ πρεσβευσαμένῳ πρὸς αὐτὸν ὑ προσεδέξατο, τοῖς λῃσταῖς φαίνεται τοῖς παρ' ἐκείνου ταὐτὰ πράττων. εὖνους γε, οὐ γάρ; ἁπλῶς ὑμῖν, καὶ ἀδὲν ἂν ἐπιξείλας ψεῦδος ὑδ' ἐξαπατήσας.

53 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων πω δῆλόν ἐσθ', ὅτω σαφῶς δῆ-

161, 1. οὐ γάρ om pr Σ. 3. μὲν om ΣΤΩ. τεύξεσθαι Ω. 4. ἐξαπατῶν ὑμᾶς ἐπ. krs. 5. ἐπιστολὴ Tks, πράξεις v, μαρτυρία ἔργων FΩr, om Σ. 7. κριθώτης krs. 9. λέγε γ' ἐξ F, λέγε δ' ἐξ v. ἐπιδείξας ἐπιστολῆς v, ἐπιστολῆς ἐπιδείξας λέγ' ἐξ ἑτέρας Ω. 10. ἐπιστολαὶ v. 11. Λέγ' ἐξ ἑτέρας. ΕΠΙΣΤΟΛΗ add FΣΤ. 162, 2. ὑμᾶς krs. 4. που ὑμῖν] δήπου ὑμῖν F, ὑμῖν δήπου krs. 10. πρὸς αὐτὸν οὐ in mg ponit Σ, ὑπεδέξατο ς. 12. ἂν om rs. 163, 1. δῆλον ὅν om ΣΩ.

λον ὄν, ὡς οὐδὲν πιστόν ἐσθ' ὧν ἐκεῖνός φησι καὶ προσποιεῖται τῇ πόλει προσέχειν, ἀλλ' ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων ἔσται φανερώτερον. τὸν μὲν γὰρ Κότυν, εὖ ποιῶν, ὄντα γ' ἐχθρὸν ὑμῖν καὶ πονηρὸν ἀποκτίννυσιν ὁ Πύθων, ὁ δὲ Κερσοβλέπτης ὁ νυνὶ βασιλεύων μειρακύλλιον ἦν καὶ πάντες οἱ τοῦ Κότυος παῖδες, τῶν δὲ πραγμάτων κύριος διὰ τὴν παρουσίαν καὶ τὸ δύναμιν ἔχειν ὁ Χαρίδημος ἐγεγόνει, ἧκε δὲ Κηφισόδοτος στρατηγῶν, πρὸς ὃν αὐτὸς ἔπεμψε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, καὶ αἱ τριήρεις, αἳ ὅτ' ἦν ἄδηλα τὰ τῆς σωτηρίας αὐτῷ, καὶ μὴ συγχωροῦν-
164 τος Ἀρταβάζου σώζειν ἔμελλον αὐτόν. τί δὴ προσῆκεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, "τὸν ὡς ἀληθῶς ἁπλοῦν καὶ φίλον 675
[ποιῆσαι,] παρόντος μὲν στρατηγοῦ οὐχ ὧν ἐκεῖνος ἔφησεν ἂν αὐτῷ φθονεῖν οὐδενός, ἀλλ' ὃν αὐτὸς ἑαυτοῦ φίλον προείλετο τῶν παρ' ὑμῖν καὶ πρὸς ὃν τὴν ἐπιστολὴν ἐπεπόμφει, τετελευτηκότος δὲ Κότυος, κύριον δ' ὄντα τῶν πραγμάτων; οὐκ ἀποδοῦναι μὲν τὴν χώραν εὐθέως ὑμῖν, κοινῇ δὲ μεθ' ὑμῶν καθιστάναι τὸν βασιλέα τῆς Θρᾴκης, δηλῶσαι δ' ὡς εἶχεν εὐνοϊκῶς ὑμῖν, καιροῦ τοιούτου λαβό-
165 μενον; ἔγωγ' ἂν φαίην. ἆρ' οὖν ἐποίησέ τι τούτων; πολλοῦ γε δεῖ. ἀλλὰ τὸν μὲν ἅπαντα χρόνον μῆνας ἑπτὰ διήγαγεν ἡμᾶς πολεμῶν, ἐκ προφανοῦς ἐχθρὸς ὢν καὶ οὐδὲ λόγον φιλάνθρωπον διδούς. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡμῶν δέκα ναυσὶ μόναις εἰς Πέρινθον ὁρμισαμένων, ἀκηκοότων ὅτι πλησίον ἐστὶν ἐκεῖνος, ὅπως συμμίξαιμεν αὐτῷ καὶ περὶ τούτων εἰς λόγους ἔλθοιμεν, ἀριστοποιουμένους φυλάξας τοὺς στρατιώτας ἐπεχείρησε μὲν ἡμῶν τὰ σκάφη λαβεῖν, πολ-

v. 1. καὶ om FΣυ, cum ἢ mutant ΥΩkrs. 2. ἀλλ' ἐκ Σ: ceteri ἀλλὰ καὶ ἐκ. 4. ἡμῖν ΥΩυ. 5. νῦν rs. 6. τοῦ om krs. 8. ἧκεν rs. δὲ ὁ κηφισόδοτος ks. 164, 1. προσῆκον ἦν ὦ krs. 3. ποιῆσαι om FΣΥΩυ. ὧν] ὃν corr ΣΩrυ. 4. ἂν om FΣΥΩυ, φθονεῖν αὐτῷ ἔφησεν ἂν krs. ἑαυτῷ r. 5. ἡμῖν krs. 6. δὲ τοῦ κότυος Fkrs. 7. ἡμῖν k. 8. τὸν βασιλέα καθιστάναι krs. 9. ἡμῖν k. 165, 2. γε καὶ δεῖ Fkrsυ. μὲν ἄλλον ἅπαντα krs. 3. ἡμᾶς] ἡμῖν krs. 5. ὁρμησαμένων Fkrs. 8. ἐνεχείρησε krs.

λεὺς δ' ἀπέστειλε τῶν ναυτῶν, κατήραξε δ' εἰς τὴν θάλατ-
66ταν ἅπαντας, ἱππέας ἔχων καὶ ψιλές τινας. μετὰ ταῦτα
δὲ πλευσάντων ἡμῶν ἐκ ἐπὶ τῆς Θράκης τόπον οὐδένα
ἀδὲ χωρίον· οὐδὲ γὰρ τοῦτό γ' ἂν εἴποι τις „νὴ Δί', ἀμυ-
νόμενος γὰρ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν ἐποίει τι κακόν." οὐκ
ἔστι τοῦτο· οὐ γὰρ ἤλθομεν ἐδαμοῦ τῆς Θράκης, ἀλλ' ἐπ'
Ἀλωπεκόννησον, ἣ Χερρονήσου μέν ἐστι καὶ ἦν ὑμετέρα,
ἀκροτήριον δ' ἀνέχον πρὸς τὴν Ἴμβρον ἀποκάτω τῆς Θρά-
67κης, λησταῖν δ' ἦν μεστὴ καὶ καπηλείων. ἐνταῦθα ἐλ-
θόντων ἡμῶν καὶ πολιορκούντων τοῦτο, πορευθεὶς διὰ676
Χερρονήσου πάσης τῆς ὑμετέρας ἡμῖν μὲν προσέβαλλεν,
ἐβοήθει δὲ τοῖς λῃσταῖς καὶ καπήλοις. καὶ πρότερον
προσκαθήμενος τὸν ὑμέτερον στρατηγὸν ἔπεισε καὶ ἠνάγ-
κασε μὴ τὰ βέλτισθ' ὑπὲρ ὑμῶν πράττειν, ἢ αὐτὸς ὑπὸ
τούτου ἐπείσθη ὧν ὡμολογήκει καὶ ὑπέσχητό τι πρᾶξαι, καὶ
γράφει δὴ τὰς συνθήκας ταύτας πρὸς Κηφισόδοτον, ἐφ'
αἷς ὑμεῖς ἔτως ἠγανακτήσατε καὶ χαλεπῶς ἠνέγκατε, ὥστε
ἀπεχειροτονήσατε μὲν τὸν στρατηγόν, πέντε τἀλάντοις δ'
ἐζημιώσατε, τρεῖς δὲ μόναι ψῆφοι διήνεγκαν τὸ μὴ θα-
68νάτου τιμῆσαι. καίτοι πηλίκην τινὰ χρὴ νομίζειν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι ταύτην τὴν ἀλογίαν, ὅταν τις ἰδὴ διὰ τὰς
αὐτὰς πράξεις τὸν μὲν ὡς ἀδικοῦντα κολασθέντα πικρῶς
οὕτως, τὸν δ' ὡς εὐεργέτην ἔτι καὶ νῦν τιμώμενον; ὅτι
τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τῶν μὲν τῷ στρατηγῷ συμ-
βάντων δήπου μάρτυρες ὑμεῖς ἐστέ μοι· καὶ γὰρ ἐκρίνεθ'
ὑμεῖς καὶ ἀπεχειροτονεῖτε καὶ ὠργίζεσθε, καὶ πάντα ταῦτα

ἐφ ἡ

v. 1. κατήραξε Σ, κατήραξε F, κατήρραξε krs, κατέρραξε Ω, κατέρραξε Tv. cf. Valcken. ad Herodot. 9, 69. 166, 3. γ' om krs.
5. οὐδαμοῦ ΣΩ et corr Σ, οὐδαμοῦ Fkrs, οὐδαμῆ v. 6. ἢ] ἢ δὲ k. ἡμετέρα k. 167, 1. ἐπ. δ' ἐλθόντων ΣΤΩ. 2. πορευθεὶς] λαθὼν καὶ πορευθεὶς rs, λαθὼν καὶ διαπορευθεὶς k. 3. ἡμετέρας Ω. ὑμῶν k. μὲν om pr v. προσέβαλλεν r. 4. πρότερον προσκαθήμενος] οὐ πρότερον προσκαθήμενος ἐπαύσατο πρὶν γρ F.
5. ἡμέτερον Ωk. 6. ἡμῶν k. 7. ὑπέσχετο Fkrv. τι om Ω et pr Σ, delet v. 8. ταύτας τὰς πρ. ΣΤΩ. 11. τὸ μὴ] τοῦ μὴ v, τοῦ μὴ k. 168, 2. ταύτην om r. 3. ἀδικήσαντα krs.
7. ὀργίζεσθε Ω. ταῦτα πάντα sv.

σύνισθ' ὑμεῖς· τῶν δ' ἐν Περίνθῳ καὶ τῶν ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ κάλει μοι τοὺς τριηράρχους μάρτυρας.

ΤΡΙΗΡΑΡΧΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

169 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ἐπειδὴ Κηφισόδοτος μὲν ἀπηλλάγη τῆ στρατηγεῖν, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν καλῶς ἔχειν οὐδὲ δικαίως εἰ πρὸς ἐκεῖνον γραφεῖσαι συνθῆναι, τὸν μὲν Μιλτοκύθην, τὸν διὰ παντὸς εὔνουν ὑμῖν τοῦ χρόνου, λαβὼν προδοθέντα ὑπὸ τῆ Σμικυθίωνος ὁ χρηστὸς ὅτος Χαρίδημος, ὃν ὄντος νομίμου τοῖς Θρᾳξὶν ἀλλήλους ἀποκτι- 677
νύναι, γνοὺς ὅτι σωθήσεται πρὸς Κερσοβλέπτην ἂν ἀχθῆ, παραδίδωσι Καρδιανοῖς τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς. κἀκεῖνοι λαβόντες καὶ αὐτὸν καὶ τὸν υἱόν, ἀναγαγόντες εἰς τὸ πέλαγος ἐν πλοίῳ, τὸν μὲν υἱὸν ἀπέσφαξαν, ἐκεῖνον δ' ἐπι-
170 δόντα τὸν υἱὸν ἀποσφαττόμενον κατεπόντισαν. τῶν δὲ Θρᾳκῶν ἁπάντων χαλεπῶς ἐνεγκόντων ἐπὶ τούτοις, καὶ συστραφέντων τῆ τε Βηρισάδη καὶ τῆ Ἀμαδόκου, ἰδὼν τὸν καιρὸν τοῦτον Ἀθηνόδωρος συμμαχίαν ποιησάμενος πρὸς τούτους οἵος τ' ἦν πολεμεῖν. ἐν φόβῳ δὲ καταστάντος τῆ Κερσοβλέπτη γράφει ὁ Ἀθηνόδωρος συνθήκας, καθ' ἃς ἀναγκάζει τὸν Κερσοβλέπτην ὀμόσαι πρός τε ὑμᾶς καὶ τοὺς βασιλέας εἶναι μὲν τὴν ἀρχὴν κοινὴν τῆς Θρᾴκης εἰς τρεῖς διηρημένην, πάντας δ' ὑμῖν ἀποδοῦναι
171 τὴν χώραν. ὡς δ' ἐν ἀρχαιρεσίαις ὑμεῖς Χαβρίαν ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατεχήσατε, καὶ τῷ μὲν Ἀθηνοδώρῳ συνέβη δαφεῖναι τὴν δύναμιν χρήματα ἐκ ἔχοντι παρ' ὑμῶν ἐφ' ἁφορμὴν τῷ πολέμῳ, τῷ Χαβρίᾳ δὲ μίαν ναῦν ἔχοντι μόνην ἐκπλεῖν, τί πάλιν ποιεῖ οὗτος ὁ Χαρίδημος; ἃς μὲν ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον συνθήκας, ἔξαρνος γίγνεται καὶ τὸν Κερσοβλέπτην ἀρνεῖσθαι πείθει, γρά-

v. 1. δ' om *TΛ*. 3. τριήραρχοι μάρτυρες] μάρτυρες *ΣΠk*, μαρτυρία τριηράρχων *r*, μαρτυρία *v*. 169, 1. τοίνυν om *r*. 4. προδοθέντα λαβών *v*. 5. τοῦ om *v*. 7. ἀναχθῆ *krs*. 9. καὶ τὸν υἱὸν καὶ αὐτὸν *krs*. 170, 5. πρὸς τούτους *F*, om pr *Σ*. οἵος] οἷς *k*. τ' om *TΩkrs*. 6. ὁ om *krs*. 7. καθ' ἃς] ἐν αἷς *krs* et *γρ F*. 8. ἡμᾶς *FΣTΠv*. τοὺς] πρὸς τοὺς *TΩkrs*. 171, 4. ἀφορμὴν οὐδεμίαν τῷ *Fv*. τῷ ante Χαβρίᾳ om *krs*. ναῦν om *Ω*. 5. ποιεῖ πάλιν *krs*.

φει δ' ἑτέρας πρὸς τὸν Χαβρίαν ἔτι τῶν πρὸς Κηφισόδοτον δεινοτέρας· ἣν ἔχων δ' ἐκεῖνος, οἶμαι, δύναμιν χέρ-
172γειν ἠναγκάζετο τούτοις. ἀπέσκηπτες δ' ὑμεῖς ταῦτ', ἐν τῷ δήμῳ λόγων ῥηθέντων πολλῶν καὶ τῶν συνθηκῶν ἀναγνωσθεισῶν, ὅτι τὴν Χαβρίου δόξαν αἰσχυνθέντες οὔτε τῶν "συναγορευόντων ἐάσετε καὶ ταύ-678
τας πάλιν τὰς συνθήκας, καὶ ἐψηφίσασθε ψήφισμα Γλαύκωνος εἰπόντος ἐλεύθαι πρέσβεις δέκα ἄνδρας ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, τούτους δ', ἂν μὲν ἐρημένη ναῖς πρὸς Ἀθηνόδωρον συνθήκας ὁ Κερσοβλέπτης, ὁρκίσαι πάλιν αὐτόν, εἰ δὲ μή, παρὰ μὲν τοὺν δυοῖν βασιλέοιν ἀπολαβεῖν τοὺς
173ὅρκους, πρὸς δ' ἐκεῖνον ὅπως πολεμήσετε βουλεύεσθαι. ἐκπεπλεκότων δὲ τῶν πράξεων συμβαίνει τοῖς χρόνοις εἰς τἀθ' ὑπηγμένα τὰ πράγματα ἤδη, τριβόντων τούτων καὶ οὐδὲν ἁπλῶν οὐδὲ δίκαιον ὑμῖν ἐθελόντων πρᾶξαι, ὥστ' ἐβοηθοῦμεν εἰς Εὔβοιαν, καὶ Χάρης ἦπεν ἔχων τοὺς ξένους, καὶ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτοκράτωρ εἰς Χερρόνησον ἐξέπλει. οὕτω γράφει πάλιν συνθήκας πρὸς τὸν Χάρητα, παρανομέων Ἀθηνοδώρῳ καὶ τῶν βασιλέων, ταύτας αἵπερ
εἰσὶν ἄριστα καὶ δικαιότατα. καὶ ἔργῳ ἑαυτὸν ἐξήλεγξεν ὅτι καιροφυλακεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, καὶ ὁδὸν ἁπλῆν ἔγνωκε
174ποιεῖν οὐδ' ἴσον. εἶθ' ὃν ὁρᾶτε ἐκ προσαγωγῆς ὑμῖν φίλον, καὶ ὅπως ἂν ὑμᾶς δύνασθαι νομίσῃ, οὕτω πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἔχοντα, τοῦτον οἴεσθε δεῖν ἰσχυρὸν ποιῆσαι γενέσθαι, καὶ ταῦτα δι' ὑμῶν; ἐκ ἂρ' ὀρθῶς ἐγνώκατε. ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι ταληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν ἐπιστολὴν ἣ μετὰ τὰς πρώτας συνθήκας ἦλθεν, εἶτα τὴν παρὰ Βηρισάδη· μάλιστα γὰρ ὅτῳ γνώσεσθε διδασκόμενοι.

v. 1. τὸν om krs. 172, 2. παραγνωσθεισῶν Ils, παρανεγνωσθεισῶν Fkr. 3. χαβρία r. 5. ψηφίζεσθε krs. 7. ἂν] ἐν ΓΩ. μὲν om krs. ἐρημένη om ΣΤΩ. 8. ὁ Κερσοβλέπτης om ΣΤΩ

173, 1. βουλεύσασθαι F, βουλεύσεσθαι v. 5. διατριβόντων corr s. τούτων om r. 5. βοηθοῦμεν krs. τοὺς ξένους ἄγων krs. 7. πάλιν γράφει krs. 9. ἄριστα] βέλτιστα krs. ἔργῳ] ἔργων v.
174, 1. ἴσον] ὅσιον γρ F. προαγωγῆς Harpocratio. ὑμῖν] ὅνδ' ὑμῖν Fo. 2. νομίσῃ F. 5. ταληθῆ] ταὐτ' ἀληθῆ Fkrsv.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγε καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τῶ Βηρισάδε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 679

175 Ἡ μὲν τοίνυν συμμαχία τοῖν βασιλέοιν τοῖν δυοῖν τῶτον τὸν τρόπον μετὰ τὴν παράκρουσιν τὴν διὰ τῶν πρὸς Κηφισόδοτον συνθηκῶν συνεχάθη, ἤδη Μιλτοκύθε μὲν ἀνηρημένε, Χαριδήμε δ' ἔργῳ φανεροῦ γεγενημένου ὅτι τῆς πόλεως ἐχθρός ἐστιν. ὃς γάρ, ὃν ἤδει θεὰ παντὸς τοῦ χρόνου πάντων τῶν Θρᾳκῶν εὐνοΰσαν ὄνθ' ὑμῖν, τοῦτον ὑποχείριον ἠξίωσε λαβὼν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς Καρδιανοῖς ἐγχειρίσαι, πῶς οὐ μεγάλης ἔχθρας δεῖγμα πρὸς ὑμᾶς ἐξέφερεν; ἃς δὴ τὸν πόλεμον δεδωὼς τὸν πρὸς τὺς Θρᾷκας καὶ πρὸς Ἀθηνόδωρον ἐποιήσατο συνθήκας μετὰ ταῦτα ὁ Κερσοβλέπτης, λέγε.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

176 Ταῦτα τοίνυν γράψας καὶ συνθέμενος, καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὑμεῖς ἠκούσατε ὀμόσας, ἐπειδὴ τὴν μὲν Ἀθηνοδώρε δύναμιν διαφειμένην εἶδε, μιᾷ δὲ μόνον τριήρει Χαβρίαν ἥκοντα, ἔτε τὸν Ἰφιάδε παρέδωκεν υἱὸν ὑμῖν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν ὤμοσεν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς συνθήκαις ἔκαρνος γίγνεται καὶ γράφει ταύτας τὰς συνθήκας. Λαβέ μοι καὶ λέγε ταυτασί.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

177 Ἐνθυμεῖσθ' ὅτι καὶ τέλη καὶ δεκάτας ἠξίου λαμβάνειν, καὶ πάλιν ὡς αὐτῆ τῆς χώρας ἔσης τὰς λόγυς ἐποιεῖτο, τὺς δεκατηλόγυς ἀξιῶν τὺς αὑτῆ τῶν τελῶν κυρίυς εἶναι, καὶ τὸν ὅμηρον τὸν υἱὸν τὸν Ἰφιάδου, ὃν ὑπὲρ Σηξοῦ ἔχων ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον παραδώσειν,

v. 1. ΕΠΙΣΤΟΛΗ — Βηρισάδου om rtv. 2. τὴν παρὰ τοῦ v. 3. ΕΠΙΣΤΟΛΗ om TΩk. 175, 1. τοῖν δυοῖν βασιλέοιν Fv, τοῖς βασιλεῦσι τοῖν δυοῖν ΣΤΩ. 7. ἠξίωσεν ὑποχείριον krsv. 8. ἐγχειρῆσαι Σ ἐγ pr Tv. 9. δὴ] δὲ krsv. 10. μετὰ] καὶ μετὰ Fv. 176, 1. ταῦτα] ὁ ταῦτα ς. 2. ἠκούσατε ὑμεῖς krs. 3. μόνη Frv. 4. υἱὸν ἡμῖν FΣυ, ἡμῖν υἱὸν TΩ. 5. καὶ om Ω. ἐγγεγραμμένων s. 6. ἐν] τῶν ἐν k. 7. ταύτας Ω. 177, 4. τὸν Ἰφ.] τοῦ Ἰφ. ΣΤΩrtv. 5. πρὸς τὸν] πρῶτον rs.

ὐδ' ὑπισχνεῖται παραδώσειν ἔτι. "λαβὲ τὸ ψήφισμα ὃ πρὸς 680
ταῦθ' ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

178 Ἐλθόντων τοίνυν μετὰ ταῦτα τῶν πρέσβεων εἰς Θρᾴκην ὁ μὲν Κερσοβλέπτης ὑμῖν ἐπιξέλλει ταυτί, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ὡμολόγει δίκαιον, οἱ δ' ἕτεροι ταυτί. Λέγε αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγε δὴ τὴν παρὰ τῶν βασιλέων. Καὶ σκοπεῖτε εἰ ἄρα ὑμῖν δοκεῖ μηδὲν ἐγκαλεῖν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ὁρᾶτε καὶ συνίετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν, ὡς ἄνω καὶ κάτω. τὸ πρῶτον ἠδίκει Κηφισόδοτον, πάλιν φοβηθεὶς Ἀθηνόδωρον ἐπαύσατο· αὖθις ἠδίκει Χαβρίαν, πάλιν ὡμολόγει Χάρητι, πάντ' ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε, καὶ οὐδὲν ἁπλῶς οὐδὲ δικαίως ἔπραξεν.

179 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὅσον μὲν χρόνον ἡ ὑμετέρα δύναμις παρῆν ἐν Ἑλλησπόντῳ, κολακεύων καὶ φενακίζων ὑμᾶς διεγένετο· ἐπεὶ δ' εἶδε τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον ἔρημον δυνάμεως, εὐθὺς ἐνεχείρει καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας τὰς δύο τῆς ἀρχῆς πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν, ἔργῳ πεῖραν ἔχων ὅτι τῶν πρὸς ὑμᾶς οὐδὲν
180 μὴ δυνηθῇ πρότερον λῦσαι, πρὶν ἂν ἐκβάλῃ τούτους. ἵνα δ' ὡς ῥᾷστα ταῦτα περάνειε, ψήφισμα τοιοῦτο παρ' ὑμῶν εὗρετο, ἐξ οὗ κυρωθέντος ἄν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς καὶ ταύτην τὴν γραφήν, ἠδικήκτο μὲν φανερῶς οἱ δύο τῶν βασιλέων, ἡσυχίαν δ' ἂν ἦγον οἱ στρατηγοῦντες αὐτοῖς, ὁ Βιάνωρ, ὁ Σίμων,
681 ὁ Ἀθηνόδωρος, φοβούμενοι τὴν διὰ τὸ ψηφίσματος συκοφαντίαν, ὁ δὲ ταύτης τῆς ἐξουσίας ἀπολαύσας καὶ πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἰσχυρὸς ἂν ἐχθρὸς ὑπῆρχεν ὑμῖν.

v. 1. λαβὲ δὴ τὸ krs. 2. ἐψηφίσασθε ὑμεῖς krs. 178, 5. τῶν om r. βασιλέων ἐπιστολὴν καὶ Fv. 8. Ὁρᾶτε] ἆρα ὁρᾶτε krs, ἀρά γ' ὁρᾶτε Fvx. 179, 2. ἐν om Fv. 3. ἐπειδὴ Fkrsv. τάχ. ἔρημον τὸν ἑλλ. εἶδε krs. 4. καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας — πᾶσαν] καταλύσαι καὶ ἀπαλλάξαι — καὶ πᾶσαν FΣTIL et (qui in mg ἀπαλλάττειν) v. 180, 2. παρ' ὑμῶν τοιοῦτο krs, τοιοῦτόν τι παρ' ὑμῶν Fv. 3. ταυτηνὶ ks, 8. ἂν om Ω.

181 Ἔχει δ' ὁρμητήριον παρὰ πάντα τὸν χρόνον αὐτῷ τετηρημένον τὴν Καρδιανῶν πόλιν, ἣν ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς συνθήκαις ἐξαίρετον αὐτῷ γέγραφε, τὸ τελευταῖον δὲ καὶ φανερῶς αὐτὴν ἀφείλετο παρ' ὑμῶν. καίτοι τοῖς ἀπηλλαγμένοις μὲν τοῦ περὶ ἡμῶν τι φρονεῖν ἄδικον, μετὰ πάσης δ' ἀληθείας ἁπλῶς εὐνοεῖν ἡμῖν ᾑρημένοις τί προσῆκεν αὐτοῖς ὁρμητήριον καταλιπεῖν χρήσιμον τοῦ πρὸς
182 ἡμᾶς πολέμου; ἴστε γὰρ δήπου τοῦτο, οἱ μὲν ἀφιγμένοι σαφῶς, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἀκούοντες, ὅτι τῆς Καρδιανῶν πόλεως ἐχούσης ὡς ἔχει, εἰ γενήσεται τὰ πρὸς τοὺς Θρᾷκας εὐτρεπῆ τῷ Κερσοβλέπτῃ, παρ' ἡμέραν ἔξεστιν αὐτῷ βαδίζειν ἐπὶ Χερρόνησον ἀσφαλῶς. ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται, ὅτω Χερρονήσου κεῖται πρὸς τῆς Θρᾴκης ἡ Καρδιανῶν πόλις. ἣν ὃν ἔχει τόπον ὅστις οἶδεν ὑμῶν, οὐδ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖ, τίνος εἵνεκα καιροῦ περιπεποίηται καὶ διεσπούδασται μὴ λαβεῖν
183 ὑμᾶς. ὃν οὐ συμπαρασκευάσαι καθ' ὑμῶν αὐτῶν ὀφείλετε, ἀλλὰ κωλῦσαι καθ' ὅσον δυνατόν, καὶ σκοπεῖν ὅπως μὴ γενήσεται, ἐπεὶ ὅτι γε οὐδ' ἂν ὁντινοῦν καιρὸν παρείη δεδήλωκεν. Φιλίππου γὰρ εἰς Μαρώνειαν ἐλθόντος ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Ἀπολλωνίδην, πίστεις δοὺς ἐκείνῳ καὶ Παμμένει· καὶ εἰ μὴ κρατῶν τῆς χώρας Ἀμάδοκος ἀπεῖπε Φιλίππῳ μὴ ἐπιβαίνειν, οὐδὲν ἂν ἦν ἐν μέσῳ πολεμεῖν ἡμᾶς 682
πρὸς Καρδιανοὺς ἤδη καὶ πρὸς Κερσοβλέπτην. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν Χάρητος ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

181, 1. εἶχε krsv. παρ' ἅπαντα krs. 4. αὐτὴν om krs.
5. μὲν τοῦ περὶ ἡμῶν τι in litura rc T. ὑμῶν — ὑμῖν krs.
6. προῃρημένοις τί προσῆκον krs. 7. καταλείπειν TΩ.
182, 1. ὑμᾶς Ωkrs. 2. ἀκούσαντες Ω. 3. τὰ om pr v.
4. εὐπρεπῆ r. 5. ἀσφαλῶς ἐπὶ χερρόνησον krs. 6. πρὸ Fkrs.
7. πρὸ krs. 9. ἕνεκα krs. περι ποιεῖται k, ποιεῖται rs, om pr T
omissa etiam καὶ. 183, 1. ὃν ὑμεῖς οὐ Fv. 3. δυ γενήσεται Σ.
παριῃ FΣT, παρίη Ω, παρίη v. 7. ἂν om krs. ἡμῖν krs.
8. ἤδη om krs. πρὸς om TΩkrs; om etiam Σ, qui κερσοβλέπτην.
9. λαβέ μοι τὴν Fkrsv.

184 Ταῦτα μέντοι δεῖ σκοπουμένους ἀπιστεῖν καὶ μὴ τετυφῶσθαι, μηδ' ὡς εὐεργέτῃ προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ὧν ἀναγκαζόμενος φίλος εἶναί φησι, φενακίζων ὑμᾶς, χάριν ἐστὶ δίκαιον ὀφείλειν Κερσοβλέπτῃ, οὐδ' ὧν μικρὰ ἀναλίσκων ἰδίᾳ καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ῥήτορσι Χαρίδημος διαπράττεται πρὸς ὑμᾶς ἐπαίνους αὑτοῦ γράφεσθαι· ἀλλ' ὧν, ὁσαχοῦ κύριος γέγονε τοῦ πράττειν ὅ τι βούλεται, πανταχοῦ κακῶς ἐπιχειρῶν ὑμᾶς ποιεῖν φαίνεται, τούτων πολὺ μᾶλλον ὀργί-
185 ζεσθαι προσήκει. οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι πάντες, ὅσοι τι παρ' ὑμῶν εὕρηνται πώποτε, ἐφ' οἷς εὖ πεποιήκασιν ὑμᾶς τετίμηνται, οὗτος δὲ εἷς ἁπάντων τῶν ἄλλων μόνος ἐφ' οἷς ἐγχειρῶν οὐ δεδύνηται κακῶς ποιῆσαι. καίτοι τῷ τοιούτῳ τὸ δίκης, ἣν ἔδωκε δικαίως ἄν, ἀφεῖσθαι μεγάλη δωρεὰ παρ' ὑμῶν ἦν. ἀλλ' οὐ ταῦτα δοκεῖ τοῖς ῥήτορσιν, ἀλλὰ πολίτης εὐεργέτης στέφανοι δωρεαί, δι' ἃ τούτοις ἰδίᾳ δίδωσιν. οἱ δ' ἄλλοι πεφενακισμένοι κάθησθε, τὰ πρά-
186 γματα θαυμάζοντες. τὸ τελευταῖον δὲ νυνὶ καὶ φύλακας [ἂν] κατέστησαν ὑμᾶς ἐκείνου διὰ τοῦ προβουλεύματος τούτου, εἰ μὴ τὴν γραφὴν ἐποιησάμεθ' ἡμεῖς ταυτηνί, καὶ τὸ τοῦ μισθοφόρου καὶ θεραπεύοντος ἐκεῖνον ἔργον ἡ πόλις ἂν διεπράττετο, ἐφρούρει Χαρίδημον. καλόν γε, οὐ 683
γάρ; ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ὃς αὐτός ποτε τοὺς ὑμετέρους ἐχθροὺς μισθὸν λαμβάνων ἐδορυφόρει, τοῦτον ὑφ' ὑμετέρου ψηφίσματος φανῆναι φυλαττόμενον.

187 Ἴσως τοίνυν ἐκεῖνο ἂν τίς μ' ἔροιτο, τί δή ποτε ταῦτ' εἰδὼς οὕτως ἀκριβῶς ἐγὼ καὶ παρηκολουθηκὼς ἐνίοις τῶν ἀδικημάτων εἴασα, καὶ οὔθ' ὅτ' αὐτὸν ἐποιεῖσθε πολίτην οὐδὲν ἀντεῖπον, οὔθ' ὅτ' ἐπῃνεῖτε, οὔθ' ὅλως πρότερον, πρὶν τὸ ψήφισμα τουτὶ γενέσθαι, λόγον ἐποιησάμην οὐδένα. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς ὑμᾶς ἅπασαν ἐρῶ τὴν ἀλή-

184, 1. μέντον] μὲν pr Σ. 8. ἡμᾶς ΓΣΤΩυ. 185, 3. πάντων krs. τῶν om Ω. 4. ποιῆσαι κακῶς krs. 6. ἂν] ἂν ἦν r. 186, 1. καὶ om Ω. 2. ἂν om ΣΤΩkrs. 6. ὃς] ὃς γε Fυ. ἡμετέρους krs. 7. ἡμετέρου ks, ἑτέρου r. 8. φυλαττόμενον φανῆναι krs. 187, 1. τις ἂν krs. 2. ἀκριβῶς οὕτως krs. 4. ἐπῃνεῖτο krs. 5. γενέσθαι τουτὶ krs. οὐδένα ἐποιησάμην krs.

θεσαν, καὶ γὰρ ὡς ἀνάξιος ἦν ἤδειν, καὶ παρῆν ὅτε τὰ-
188 των ἠξιοῦτο, καὶ οὐκ ἀντεῖπον· ὁμολογῶ. διὰ τί; ὅτι, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἀσθενέστερον ἡγέμην ἔσε-
σθαι πολλῶν ψευδομένων ἑταίρως περὶ αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς
ξένα παλῃθῆ λέγοντ' ἐμαυτόν· ἔπειθ' ὧν μὲν ἐκεῖνος εὑρί-
σκετο ἐξαπατῶν ὑμᾶς, μὰ τὸν Δία καὶ θεοὺς πάντας ἐδεώς
εἰσῄει μοι φθονεῖν, κακὸν δ' οὐδὲν ὁρῶν ὑπερφυὲς πει-
σομένους ὑμᾶς, εἴ τιν' ἠδικηκότα πολλὰ ἠφίεσαν καὶ πρὸ-
καλεῖσθέ τι τοῦ λοιποῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν· ἐν γὰρ τῷ πο-
189 λίτῃ ποιεῖσθαι καὶ σεφανῦν ταῦτ' ἐνῆν ἀμφοτέροις. ἐπειδὴ
δ' ὁρῶ προσκατασκευαζόμενόν τι τοιοῦτον, δι' ὃ, ἐὰν μό-
νον εὑρεθείσῃται τοὺς ἐνθάδε ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς ὑπὲρ
αὐτοῦ, τῶν γ' ἔξω φίλων καὶ βελομένων ὧν τι ποιεῖν ὑμᾶς
ἀγαθὸν κἀκεῖνον κωλύειν ἐναντία πράττειν ὑμῖν, οἷον
Ἀθηνόδωρον λέγω, Σίμωνα, Βιάνορα, Ἀρχέβιον τὸν Βυ-
ζάντιον, τοὺς Θρᾷκας τοὺς δύο, τοὺς βασιλέως, τούτων μη- 684
δενὶ μήτ' ἐναντιωθῆναι μήτε κωλύειν ἐκεῖνον ἐξέσαι, τη-
190 νικαῦθ' ἥκω καὶ κατηγορῶ. καὶ νομίζω τὸ μέν, οἷς ἔμελ-
λεν ἐκεῖνος λαβὼν μηδὲν ὑπερμέγεθες τὴν πάλιν βλάψειν,
ἀντιλέγειν ἢ κακῶς ἰδίᾳ πεπονθότας ἢ συκοφαντεῖν εἶναι, τὸ δ', ἐφ' οἷς μέγα πρᾶγμα ἐλυσιτελὲς τῇ πόλει κα-
τεσκευάζετο, ἐναντιοῦσθαι χρηστοῦ καὶ φιλοπόλιδος ἀνδρὸς
ἔργον εἶναι. διὰ ταῦτ' ἐπ' ἐκείνοις οὐδὲν εἶπον νῦν λέγω.
191 Ἔστι τοίνυν τις αὐτοῖς τοιοῦτος λόγος, δι' οὗ προσδο-
κῶσι παράξειν ὑμᾶς, ὡς ὁ Κερσοβλέπτης καὶ Χαρίδημος
ἴσως ἐναντία ἔπραττον τῇ πόλει τόθ' ὅτ' ἦσαν ἐχθροί, νῦν
δέ γ' εἰσὶ φίλοι καὶ χρησίμως παρέχουσιν αὑτούς. ἃ δὴ δεῖ
μνησικακεῖν· οὐδὲ γὰρ Λακεδαιμονίους ὅτ' ἐσώζομεν, οὐκ
ἀνεμιμνησκόμεθα εἴ τι κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς ὄντες ἐχ-
192 θροί, οὐδὲ Θηβαίους, οὐδ' Εὐβοίας τὰ τελευταῖα νυνί. ἐγὼ

188, 4. εὐρίσκετο] ἐφαίνετο *Fv*. 5. καὶ τοὺς θεοὺς *krs*. ἅπαντας *Fkrsv*. 6. ἐπήει *krs*. ὑμᾶς πεισομένους *Fv*.
7. ἀφίετε *Σ*, ἀφίετε *F*: ceteri ἀφίεται. προκαλεῖσθε *FTΩν*.
8. τι] ἴτι *Fv*. 189, 2. προκατασκ. *krs*. 3. ὑμᾶς om *krs*.
4. καὶ om *Ω*. 7. μηδὲν *rs*. 191, 4. γ' εἰσὶ om *ΣΓΩ*.
6. κακὸν *Fp*. ὑμᾶς *Ω*.

δ' ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον εἰ μὲν ἔν τινι καιρῷ βοηθείας γεγραμμένης τῷ Κερσοβλέπτῃ καὶ τῷ Χαριδήμῳ, κωλυόντων ἡμῶν ταύτην, ἔλεγον, ὀρθῶς ἂν λέγεσθαι· εἰ δὲ τοιούτε μὲν μηδενὸς ὄντος μηδὲ γεγραμμένης, βουλόμενοι δὲ μείζω τοῦ δέοντος ποιῆσαι διὰ τὸ παρ' ὑμῶν ἄδειαν λαβεῖν τοὺς ἐκείνης στρατηγούς, ἐρῶσι, δεινὰ ποιεῖν αὐτοὺς ἡγοῦμαι. ἐ γάρ ἐστι δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴς τῶν σωθῆναι ζητούντων λόγους πρὸς ὑμᾶς λέγειν ὑπὲρ τῶν ὅπως
193 ἀδικεῖν αὐτοῖς ἐξέσται πραττόντων. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ μὲν ἐχθρὸς ὢν [Χαρίδημος] κακῶς Εὐβοίαι, φίλος δὲ φήσας 685
εἶναι μετεβέβλητο, τάχ' ἂν ταῦτά τις ἤκουεν· ἐπειδὴ δ' ἐ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ἐξ ἐ φίλος εἶναι προσποιεῖσθαι, ἐκ τούτε πλείστα ὑμᾶς ἐξηπάτηκεν, εἰ μὴ καὶ δι' ἐκεῖνα μισεῖν, διά γε ταῦτ' ἀπιστεῖν δήπε προσήκει. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ μνησικακεῖν ἔγωγε ὠδί πως λέγω· ὁ μὲν εἵνεκα τῆ κακόν τι ποιεῖν τὰ τοιαῦτα ἐξετάζων μνησικακεῖ, ὁ δ' ὑπὲρ τῆ μὴ παθεῖν ἀλλὰ φυλάξασθαι σκοπῶν σωφρονεῖ.
194 Ἴσως τοίνυν καὶ τοιαύτην τινὰ ἐρῶσιν ὑπόνοιαν, ὡς ὡρμηκότα νῦν τὸν ἄνθρωπον φίλον εἶναι καὶ βουλόμενόν τι ποιεῖν ἀγαθὸν τὴν πόλιν εἰς ἀθυμίαν τρέψομεν, εἰ καταψηφιούμεθα, καὶ ποιήσομεν ὑπόπτως ἔχειν πρὸς ἡμᾶς. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεάσασθε ὡς ἔχω. εἰ μετ' ἀληθείας ἁπλῶς ἦν ἡμῖν φίλος καὶ νὴ Δία πάντα τἀγαθὰ ἤμελλεν ἡμᾶς ποιήσειν, ἐδ' ἂν οὕτως ᾠμην δεῖν τοῦτον ἀκέεσθαι τὸν λόγον· ἐδένα γὰρ ἂν νομίζω τοσαῦτ' ἀγαθὰ ποιῆσαι, δι' ἓν ὑμῖν προσήκειν ἐπιορκῆσαι καὶ παρ' ἃ φαί-

v. 3. ταύτη TΩ, ταῦτ' ἂν krs, 5, ποιῆσαι τοῦ δέοντος Fv, ἃ 5. ἡμῶν k, ὑμῖν Ω. 6. ἐροῦσι om rs. 7. ὃ om Ω.
193, 1. ἔσται rsv. 2. Χαρίδημος om FΣTΩ, post ἐποίει ponit v. δὲ — 4. οὐ φίλος om s. 3. εἶναι om ΣTΩ. ταῦτα om kr, post τις ponit r. 4. τοιοῦτ' TΩ. 5. πλ. καὶ ὑμᾶς ΣTΩ. καὶ om krs. μισεῖν] δεῖ μισεῖν Fv. διά γε ταῦτ'] δ' ἄγε ταῦτα k, διὰ ταῦτά γε Fv. 6. περὶ] καὶ περὶ F. γε post τοῦ add ΣTΩ. 7. ἕνεκα TΩkrs τι κακὸν Fkrsv. 9. σωφρονεῖν Ω.
194, 4. ἔχειν πρὸς ὑμᾶς rs, πρὸς ἡμᾶς ἔχειν Fv. 6. ἦν ὑμῖν φίλος r, ἡμῖν ἦν φίλος v. 7. ὑμᾶς r. τοῦτον ᾤμην δεῖν Fv, 8. ἂν om F, ante ποιῆσαι ponit v. 9. προσήκει krs.

195 νεται δίκαια τὴν ψῆφον θέσθαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ φενακίζων καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιὲς πράττων ἐξελέγχεται, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν, ἐὰν καταψηφίσησθε, συμβήσεται· ἢ γὰρ ἐξαπατῶν παύσεται, νομίσας οὐκέτι λανθάνειν, ἢ εἴπερ αὐτῷ βουλομένῳ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν οἰκείως ἔχειν ὡς ἀληθῶς, ἀγαθόν τι ποιεῖν πειράσεται, γνοὺς ὅτι τῷ φενακίζειν οὐκέθ' ἃ βούλεται πράξει. ὥστε καὶ εἰ μηδὲ δι' ἓν τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτό γε καταψηφίσασθαι συμφέρει.

196 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο ἐξετάσαι, πῶς ποθ' οἱ πάλαι τὰς τιμὰς ἔνεμον καὶ τὰς Ὀδωρεὰς τοῖς 686 ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις, καὶ ὅσοι πολῖται τύχοιεν ὄντες καὶ ὅσοι ξένοι. κἂν μὲν ἴδητ' ἐκείνους ἄμεινον ὑμῶν, καλὸν τὸ μιμήσασθαι, ἂν δ' ὑμᾶς αὐτούς, ἐφ' ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν. πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν νικήσαντα καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγαθὰ εἰργασμένους, οὐ χαλκοῦς ἵστασαν οὐδ' ὑπερ-
197 ηγάπων. οὐκ ἄρα τοῖς ἑαυτοὺς ἀγαθόν τι ποιοῦσι χάριν εἶχον; σφόδρα γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπεδίδοσάν γε καὶ αὐτῶν κἀκείνων ἀξίαν· ὄντες γὰρ πολλοῦ πάντες ἄξιοι προὔκρινον ἐκείνους αὐτῶν ἡγεῖσθαι. ἔστι δὲ σώφροσιν ἀνθρώποις καὶ πρὸς ἀλήθειαν βουλομένοις σκοπεῖν πολὺ μείζων τιμὴ τῆς χαλκῆς εἰκόνος τὸ καλῶν κἀγαθῶν ἀν-
198 δρῶν κεκρίσθαι πρώτους. καὶ γάρ τοι τῶν ἔργων τῶν τότε οὐδενὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀπεστέρησαν ἑαυτούς, οὐδ' ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν εἴποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ' Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ τῆς πόλεως. νῦν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν εἷλε Τιμόθεος καὶ τὴν

195, 1. δίκαια εἶναι τὴν FΥΩυ. θέσθαι] θεάσασθαι Ω. 8. γε om ΣΥΩ, ante τοῦτο ponunt rs. 196, 3. ὡς om pr Ω. τύχοιμεν krs. 4. εἰδῆτ' krs. ὑμῶν χρωμένους κ. krsv. 5. ἐστὶ Υ. 9. ἵστασιν Ω. 197, 1. ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἑαυτοὺς FΩkrsv. 3. ἄξια ΥΩ. 4. ἔστι] ἔτι s. 6. μεῖζον Υ. ἀνδρῶν om Υ. 198, 1. πρῶτον Fkrs. τῶν τότε post Ἀθηναῖοι ponunt Fv.

μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης καὶ τὴν περὶ Νάξον ἐνίκα
ναυμαχίαν Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων
παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερβολαῖς, αἷς δεδώκατε ἐπ'
199 αὐτοῖς ἑκάστῳ τούτων. τὰς μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως
ἐκεῖνοί τε καλῶς καὶ λυσιτελούντως αὐτοῖς ἐδίδοσαν, καὶ
ἡμεῖς οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκεῖνοι Μένωνι
τῷ Φαρσαλίῳ δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι πρὸς 687
τὸν ἐπ' Ἠιόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, τριακοσίοις
δ' ἱππεῦσι, πενέσταις ἰδίοις, βοηθήσαντι, οὐκ ἐψηφίσαντ',
αὐτὸν ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι, ἀλλὰ πολιτείαν
ἔδοσαν, καὶ ταύτην ἱκανὴν ὑπελάμβανον εἶναι τὴν τιμήν.
200 καὶ πάλιν Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποτ' ἐπι-
στρατείαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ
Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων διαφθείραντι καὶ τέλειον τά-
τύχημα ποιήσαντι τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο ἀγώγιμον
[εἶναι], ἐάν τις ἀποκτείνῃ Περδίκκαν, ᾧ βασιλεὺς [ὁ Περ-
σῶν] ἐχθρὸς δι' ἡμᾶς ἀπεδέδεικτο, ἀλλὰ πολιτείαν ἔδω-
καν μόνον. καὶ γάρ τοι τότε μὲν οὕτω τίμιον ἦν πᾶσιν
ἀνθρώποις τὸ γενέσθαι πολίταις παρ' ὑμῖν, ὥσθ' ὑπὲρ
τοῦ τυχεῖν τούτου τηλικαῦτα ὑμᾶς ἀγαθὰ ἤθελον ποιεῖν,
νῦν δ' οὕτως ἄτιμον, ὥστε τῶν τετυχηκότων πολλοὶ πλείω
201 κακὰ τῶν φανερῶς ἐχθρῶν εἰσὶν ὑμᾶς εἰργασμένοι. οὐ
μόνον δ' αὕτη τῆς πόλεως ἡ δωρεὰ προπεπηλάκισται καὶ
φαύλη γέγονεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι διὰ τὴν τῶν καταράτων
καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ῥητόρων, τῶν τὰ τοιαῦτα γραφόντων
ἑτοίμως, πονηρίαν, οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν πεποίηνται τῆς
αὑτῶν αἰσχροκερδείας, ὥστε τὰς τιμὰς καὶ τὰς παρ' ὑμῶν
δωρεάς, ὥσπερ οἱ τὰ μικρὰ καὶ κομιδῇ φαῦλα ἀποκηρύτ-

v. 1. μορὰν F. ναυμαχίαν ἐνίκα Fv. 3. αἷς] Reiskius ἅς. ἐπ' αὐτοῖς] αὐτοῖς F, αὐτοῖς v. 197, 1. δωρεὰς om Σ. 2. ἐδίδοσαν αὐτοῖς Fv. 3. ὑμεῖς kv. 7. ἄν τις αὐτὸν krs. 8. ὑπελάμβανον] ἐνόμιζον γρ Σ. 200, 1. τοῦ om v. 2. μακεδόνας r. 3. ποιήσαντι τάτύχημα v. 5. εἶναι om FΣΤΩv. ὁ Περσῶν om v. 6. ὑμᾶς Fkrsv. ἀποδέδεικτο v. 8. πολίταις FΣΤΩv: πολίτας s. 9. ἡμᾶς Fv. ἤθελον] ἤμελλον s. 10. πολλοὶ] ἔνιοι πολλῷ γρ Σ. 200, 1. ὑμᾶς εἰσὶν Fk, ἡμᾶς εἰσὶν rs. 4. ἐχθροῖς Ω. τὰ τῶν ΤΩ. 6. αἰσχροκερδίας FΣΤΩv.

τοντες, ἕτω πωλοῦσιν ἐπευωνίζοντες καὶ πολλοῖς ἀπὸ τῶν
202 αὐτῶν λημμάτων γράφοντες πᾶν ὅ τι ἂν βέλωνται. πρῶτον μέν, ἵνα τῶν τελευταίων πρῶτον μνησθῶμεν, Ἀριοβαρζάνην ἐκεῖνον ὁ μόνον αὐτὸν καὶ τὲς υἱὲς τρεῖς ὄντας πάντων ἠξίωσαν ὅσων ἠβουλήθησαν, ἀλλὰ καὶ δύο Ἀβυδηνέε, μισαθηναιοτάτους καὶ πονηροτάτους ἀνθρώπους, προσέθηκαν αὐτῷ, Φιλίσκον καὶ Ἀγαυόν. πάλιν Τιμοθέου δόξαντός τι ποιῆσαι τῶν δεόντων ὑμῖν, πρὸς τῷ πάνθ' ἃ μέγις ἦν αὐτῷ δῆναι, προσέθηκαν αὐτῷ Φρασικρίδην καὶ Πολυαθέννην, ἀνθρώπε ὐδ' ἐλευθέρως, ἀλλ' ὀλέθρως καὶ τοιαῦτα πεποιηκότας οἷα λέγειν ὀκνήσειεν ἄν
203 τις εὖ φρονῶν. τὸ τελευταῖον δὲ πῦν, ἐπειδὴ Κερσοβλέπτην ἠξίουν ὧν αὐτοῖς ἐδόκει, καὶ περὶ τούτων ἦν ἡ σπουδή, προσιθέασι δύο αὐτῷ, τὸν μὲν ὅσα ὑμεῖς ἀκηκόατε εἰργασμένον κακά, τὸν δ' ὅλως ὃν οὐδεὶς οἶδεν ἀνθρώπων τίς ἐστιν, Εὐδίρκην ὄνομα. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μικρά, ἃ πρὸ τοῦ μεγάλ' ἦν, φαίνεται, καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη καὶ προῤῥωτέρω βαδίζει, καὶ ἐκέτι ταῦτ' ἀπόχρη, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ φυλάξετε ἕκαστον τούτων, ἐκείνωγε οὐδεμία χάρις, ὡς ἔοικεν.

204 Τὰ μέντοι ταῦθ' ἕτως αἰσχρῶς προειλημμένα, εἰ δεῖ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν τἀληθῆ, ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μᾶλλόν εἰσιν αἴτιοι. οὐδὲ γὰρ δίκην ἔτι λαμβάνειν ἐθέλετε παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς πόλεως. καίτοι σκέψασθε ὡς ἐκόλαζον οἱ πρόγονοι τὲς ἀδικοῦντας ἑαυτούς, εἰ παραπλησίως ὑμῖν.
205 ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα λαβόντες μεῖζον αὐτῶν ἀξιοῦντα φρονεῖν ἐξήλασαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ μηδισμὸν κατέγνωσαν· καὶ Κίμωνα, ὅτι τὴν Παρίων μετεκίνησε πολιτείαν ἐφ'

202, 2. μὲν τοίνυν ἵνα *Fv*. 3. υἱεῖς *Tks*, υἱὲς εἰς *Ω*. 6. ἄγαυον *Ω*. 7. τῷ] τὸ *F* et pr *v*. 8. αὐτῷ] αὐτῷ δύο *krs*. φρασικρίδην *Fkrv*, cf. 49, 50. 50, 52. 9. ἐλευθέρως] ἐλευθέρως γε *v*. ἀλλ' om *krsv* et pr *Σ*. 10. καὶ τὰ τοιαῦτα *r*. 203, 4. ὃν om *ΣΓΩ*. 5. καιγάρτοι *Fv*. 6. ἃ ante ἦν ponunt *ΓΩ*. 7. περαιτέρω *rv*. 204, 5. οὐδὲ] οὐ *r*. 6. πρόγονοι] πρότεραν *Fv*. ὑμῖν *v*.

205, 1. αὐτῶ *Ω*, αὐτὸν αὐτῶν *v*. 3. παρίων *Σ*, παριων *Σ*: πάτριον *ς*.

ἑαυτῇ, παρὰ τρεῖς μὲν ἀφεῖσαν ψήφους τὸ μὴ θανάτῳ
ζημιῶσαι, πεντήκοντα δὲ τάλαντα ἐξέπραξαν. καὶ τοῦτον
τὸν τρόπον προσεφέροντο τηλικαῦτ' αὐτοῖς ἀγαθὰ εἰργα-
σμένοις ἀνθρώποις. "δικαίως· οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀπεδίδοντο689
τὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τῶν ἔργων, ἀλλὰ
χρησὲς μὲν ὄντας ἐτίμων, ἀδικεῖν δ' ἐπιχειροῦσιν ἐκ ἐπέ-
206τρεπον. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς τὰ μέγιστ' ἀδι-
κοῦντας καὶ φανερῶς ἐξελεγχομένους, ἂν ἓν ἢ δύο ἀστεῖα
εἴπωσι καὶ παρὰ τῶν φυλετῶν τινὲς ἠρημένοι σύνδικοι
δεηθῶσιν, ἀφίετε· ἐὰν δὲ καὶ καταψηφίσησθέ τυ, πέντε
καὶ εἴκοσι δραχμῶν ἐτιμήσατε. καὶ γάρ τοι τότε τὰ μὲν
τῆς πόλεως ἦν εὔπορα καὶ λαμπρὰ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ δὲ ἀδεὲς
207ὑπερεῖχε τῶν πολλῶν. τεκμήριον δὲ· τὴν Θεμιστοκλέους μὲν
γὰρ οἰκίαν καὶ Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν, εἴ τις
ἄρα ὑμῶν οἶδεν ὁποία ποτ' ἐστίν, ὁρᾷ τῶν πολλῶν οὐδὲν
σεμνοτέραν οὖσαν, τὰ δὲ τῆς πόλεως οἰκοδομήματα καὶ
κατασκευάσματα τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὥστε μηδενὶ τῶν
ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα,
νεώσοικοι, στοαί, Πειραιεύς, τἆλλα οἷς κατεσκευασμένην
208ὁρᾶτε τὴν πόλιν. νῦν δ' ἰδίᾳ μὲν ἑκάστῳ τῶν τὰ κοινὰ
πραττόντων τοσαύτη περιουσία ἐστίν, ὥστε τινὲς μὲν αὐ-
τῶν πολλῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς
ἰδίας κατεσκευάκασιν οἰκίας, γῆν δ' ἔνιοι πλείω πάντων
ὑμῶν τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ συνεώνηνται· δημοσίᾳ δ' ὑμεῖς
ἃ μὲν οἰκοδομεῖτε καὶ κοσμεῖτε, ὡς μικρὰ καὶ γλίσχρα, αἰ-
σχύνη λέγειν. ἀλλ' ἔχετ' εἰπεῖν ὅ τι κοινῇ κτησάμενοι
καταλείψετε, ὥσπερ ἐκεῖνοι Χερρόνησον, Ἀμφίπολιν, δό-
ξαν ἔργων παλῶν; ἣν οἱ τοιοῦτοι πολῖται πάντ' ἀναλίσκον-
τες τρόπον οὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἀφανίσαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.
209εἰκότως. τότε μὲν γὰρ τῷ κυρίῳ τῶν φόρων "γενομένῳ690
τάξαι Ἀριστείδῃ ἑδεμιᾷ δραχμῇ πλείω τὰ ὑπάρχοντα ἐγέ-

v. l. ἀφῖσαν k. τὸ] τῷ k. 2. ἐξέπραυαν ΣΤΩ; ἐπράξαντο γρ Σ, ἔπραξαν Fv, εἰαπέπραξαν krs. 207, 2. γὰρ om FΣΤΩ. καὶ τὴν μιλτιάδου Fv. 3. οἶδεν ὑμῶν Fv. 4. καὶ τὰ κατασκ. v. 208, 2. ἑκάστων TΩ. 3. π. τῶν δημοσίων Fv. 10. ἀφανίσαι m s. 209, 1. γενομένω in mg ponit Σ. 2. ἠγέοντο Fv.

νετο, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντ' αὐτὸν ἔθαψεν ἡ πόλις· ὑμῖν δ', εἴ τι δέοισθε, χρήματα ὑπῆρχε κοινῇ πλεῖστα τῶν πάντων Ἑλλήνων, ὥσθ' ὁπόσου χρόνου ψηφίσαισθ' ἐξιέναι, τοσούτου μισθὸν ἔχοντες ἐξῇτε. νῦν δ' οἱ μὲν τὰ κοινὰ διοικοῦντες ἐκ πτωχῶν εὔποροι καὶ πολλοῦ χρόνου τροφὴν ἄφθονόν εἰσιν ἡτοιμασμένοι· ὑμῖν δὲ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἐφόδιά ἐστιν ἐν τῷ κοινῷ, ἀλλ' ἅμα δεῖ τι ποιεῖν καὶ πόθεν οὐκ ἔχετε. τότε μὲν γὰρ ὁ δῆμος ἦν δεσπότης τῶν
210 πολιτευομένων, νῦν δ' ὑπηρέτης. αἴτιοι δ' οἱ τὰ τοιαῦτα γράφοντες, καὶ συνεθίζοντες ὑμᾶς ὑμῶν μὲν αὐτῶν καταφρονεῖν, ἕνα δ' ἢ δύο θαυμάζειν ἀνθρώπους. εἶθ' οὗτοι κληρονομοῦσι τῆς ὑμετέρας δόξης καὶ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς δ' οὐδ' ὁτιοῦν ἀπολαύετε, ἀλλὰ μάρτυρές ἐστε τῶν ἑτέρων ἀγαθῶν, οὐδενὸς ἄλλου μετέχοντες ἢ τοῦ ἐξαπατᾶσθαι. καίτοι πηλίκον τί ποτ' ἂν ςενάξειαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες καὶ πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ὑπομνήματα καταλιπόντες, εἰ ἄρα αἴσθοιντο ὅτι νῦν ἡ πόλις εἰς ὑπηρέτου σχῆμα καὶ τάξιν προελήλυθε, καὶ Χαρίδημον εἰ χρὴ φρουρεῖν βουλεύεται; Χαρίδημον; οἴμοι.
211 Ἀλλ' οὗ τοῦτ' ἐςὶ τὸ δεινόν, εἰ τῶν προγόνων, οἳ διενηνόχασιν ἁπάντων ἀρετῇ, χεῖρον βουλευόμεθα, ἀλλ' ὅτι καὶ πάντων ἀνθρώπων. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν Αἰγινήτας μὲν τουτουσί, νῆσον οἰκοῦντας οὕτω μικρὰν καὶ οὐδὲν ἔχοντας ἐφ' ᾧ μέγα χρὴ φρονεῖν αὐτούς, Λάμπιν, ὃς μέγιςα ναυκλήρια κέκτηται τῶν Ἑλλήνων καὶ κατεσκεύακε τὴν 691
πόλιν αὐτοῖς καὶ τὸ ἐμπόριον, μηδέπω καὶ τήμερον πολίτην πεποιῆσθαι, ἀλλὰ μόλις τῆς ἀτελείας αὐτὸν ἠξιω-
212 κέναι τῆς τοῦ μετοικίου· καὶ Μεγαρέας τουτουσὶ τοὺς κατα-

v. 3. ψηφίσασθ' kv. ἐξεῖναι Υ. 4. ἐξῆτε FΩ, ἐξήϊτε Σ, ἐξήειτε krsv. 5. πτ. εἰσὶν εὔποροι Fv. 6. ἄφθονόν εἰσιν ἡτοιμασμένοι] ἡτοιμασμένοι ἄφθονον Fv. 7. ἐφόδιόν krs. 8. ἦν ὁ δῆμος δεσπότης F, ἦν δεσπότης ὁ δῆμος v. 210, 2. αὐτῶν om r. 3. ἀνθρώπους θαυμάζειν Fv. 4. ὑμετέρων ἀγαθῶν ὑμ. Fv. 5. οὐδ' om r. τῶν] τῶν τῶν s. 7. πηλίκον krs. τι add ΣΥΩ. ςενάξαιεν Ωkrs. 9. καταλείποντες Σ. 10. προσελήλυθε kr. 11. εἰ] οὐ τοῦτο εἰ Fkv. 211, 3. αἰσχινήτας r. 5. χρὴ φρονεῖν] χρὴ φρονεῖν εἰκὸς ἦν F, δὴ φρονεῖν εἰκὸς ἦν v. 8. αὐτὸν τῆς ἀτελείας v.

ράτους ὅτως εὖ τὰ παρ' αὐτοῖς σεμνύνειν, ὥστε Ἕρμωνα τὸν κυβερνήτην, τὸν μετὰ Λυσάνδρου λαβόντα τριήρεις διακοσίας ὅτ' ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἠτυχήσαμεν ἡμεῖς, πεμψάντων Λακεδαιμονίων καὶ κελευόντων ποιήσασθαι πολίτην ἀποκρίνασθαι ὅτι, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι Σπαρτιάτην αὐ-
3 τὸν πεποιημένους, τότε αὐτοὶ Μεγαρέα ποιήσονται· καὶ Ὠρείτας ἐκείνους, μέρος τέταρτον Εὐβοίας οἰκοῦντας, τὸν Χαρίδημον τοῦτον αὐτόν, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπάρχει πολῖτις ἐκεῖ, πατὴρ δὲ οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν (οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω τῶν ἀναγκαίων αὐτὸν ἐξετάζεσθαι) ἀλλ' ὅμως τὸ ἥμισυ τοῦ γένους αὐτοῦ συμβαλλομένου τοῦ ἡμίσεος μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐκ ἠξιώκασιν, ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ, κα-
4 θάπερ ποτὲ ἐνθάδε εἰς Κυνόσαργες οἱ νόθοι· ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάσης τῆς πόλεως μεταδόντες αὐτῷ καὶ τετιμηκότες ἄλλοις ἔτι καὶ τοῦτ' αὐτῷ προσθήσετε; ὅτι τί; ποίας ἔλαβε ναῦς ὑμῖν, δι' ἃς ὑπὸ τῶν ἀπολωλεκότων ἐπιβουλεύεται; ἢ ποίαν πόλιν παρέδωκεν αἰχμάλωτον λαβών; ἢ τίνας κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδύνευκεν; ἢ τίνας ἐχθροὺς τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν ᾔρηται; οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι.

5 Περὶ δὴ τῶν νόμων ὧν παραγεγράμμεθα, ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβαίνειν, ἃ νομίζω μνημονεύοντας ἂν ὑμᾶς ἄμεινον φυλάττειν, ἂν παράγειν καὶ φενακίζειν οὗτοι ζητῶσιν ὑμᾶς. ὁ πρῶτος 692
νόμος ἄντικρυς εἴρηκεν, ἄν τις ἀποκτείνῃ, τὴν βουλὴν δικάζειν· ὁ δ', ἄν τις ἀποκτείνῃ, εὐθὺς γέγραφεν ἀγώγιμον εἶναι. τοῦτο φυλάττετε καὶ μέμνησθε, ὅτι πάντων ἐναντιώτατόν ἐστι τῷ κρίνειν τὸ μὴ διδόντα κρίσιν ἔκδοτον ποιεῖν.
6 οὐκ ἐᾷ μετὰ ταῦτα ὁ δεύτερος νόμος οὐδὲ τὸν ἑαλωκότα ἀνδροφόνον λυμαίνεσθαι οὐδὲ χρήματα πράττεσθαι· ὁ δ' ἐν τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον πάντα ταῦτα δέδωκεν· ἐπὶ γὰρ τοῖς λαβοῦσιν ἔσται ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἀπάγειν ὁ νόμος ὡς τοὺς

v. 1. ἕρμονα v. 3. τριακοσίας F. 4. πολίτην ποιήσασθαι v. 5. ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς ὅτι Fv, ἀποκρίνασθαι αὐτοὺς ὅτι krs. 6. αὐτοὶ] καὶ αὐτοὶ Fsv. 213, 4. οὐδένων r. 6. αὐτοῦ συμβαλομένου ΣΥ, αὐτῷ συμβαλλομένου krs. ἡμίσεως s. 214, 4. ἡμῖν ΣΥΩkrs. 5. παραδέδωκεν krs. 6. ἡμῶν k. 7. ὑμῖν om krs. οὐδ' ἂν εἷς εἰπ. Fv. 215, 1. δὴ] δὲ δὴ Fv, μὲν δὴ krs. 2. δικασταί om r. 3. ἂν ante ὑμᾶς om FΣΥΩv. 4. ὑμᾶς om Σ. 5. τὴν] τινὰ τὴν FΥΩv. 7. ἐστὶν ἐναντιώτατον Fkrsv. 8. τὸ] τὸν F. δόντα Fkrsv. 216, 2. δ' ἐν] δὲ ΥΩ.

θεσμοθέτας κελεύει, καὶ τοῦτ', ἂν ἐν τῇ τοῦ πεπονθότος λάβῃ τις πατρίδι· ὁ δ' ἀγώγιμον αὐτῷ τῷ τὴν αἰτίαν ἐπενεγκόντι
217 δίδωσιν ὡς αὐτόν, κἂν τῆς ἀλλοτρίας πᾶ λάβῃ. ἔστιν ἐφ' οἷς ἀδικήμασι δέδωκεν ἀποκτείνειν ὁ νόμος· ὁ δ' οὐδὲν ὑπειπών, κἂν ἐπὶ τούτοις τις κτείνῃ, δίδωσιν ἕκδοτον τὸν ἀθῷον ἀφειμένον ἐν τοῖς νόμοις. ἐάν τις πάθῃ τι τοιοῦτον, δίκας ὁ νόμος κελεύει αἰτεῖν πρῶτον· ὁ δὲ τἀναντίον οὐδεμίαν κρίσιν ἔτ' αὐτὸς εἰπὼν ἔστε, παρ' ὧν ἄξιοῦ λαβεῖν, αἰτήσας, ἀγώγιμον εὐθὺς ἔγραψε, κἄν τις ἀφαιρῆται, παραχρῆμα
218 ἔκσπονδον ποιεῖ. τὸ ἀνδροληψιον παρ' οἷς ἂν ὁ θράσας ᾖ, ἐὰν μὴ διδῶσι δίκας, κελεύουσιν οἱ νόμοι μέχρι τριῶν εἶναι· ὁ δέ, ἂν ἀφέληταί τις τὸν ἄγοντα μὴ βελόμενος πρὸ δίκης ἐκδῆναι, εὐθὺς ἔκσπονδον ποιεῖ. ἐκ ἐᾷ [ὁ νόμος] νόμον, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τιθῇ τις, εἰσφέρειν· ὁ δ' ἐπ' ἀνδρὶ γράφει, ψήφισμα ἴδιον. ἐκ ἐᾷ ψήφισμα ὁ νόμος κυριώτερον εἶναι νόμου· ὁ δ' ὑπαρχόντων τούτων νόμων ψηφι-
219 σμα ποιεῖ κύριον τοὺς νόμους ἀναιρῶν. "ταῦτα φυλάττετε καὶ μεμνημένοι πάθησθε. καὶ τὰς μὲν παραγωγάς, ἃς οὗτοι ποιήσονται, χαίρειν ἐᾶτε καὶ μὴ ἐπιτρέπετε λέγειν αὐτοῖς, κελεύετε δὲ δεῖξαι πᾶ γέγραφε κρίσιν, ἢ ποῦ γέγραφεν, ἂν τις ἀλῷ φόνου, κατὰ ταῦτα τὰς τιμωρίας [εἶναι]. εἰ γὰρ ἢ τὸν ἄλλοθί που κριθέντα καὶ ἑαλωκότα ὅτι δεῖ κολάζειν ἔγραψεν, ἢ αὐτὸς ἔγραψε κρίσιν εἰ πεποίηκεν ἢ ἃ καὶ
220 εἰ δικαίως ἢ ἀδίκως, ἐκ ἂν ᾐδίκει. εἰ δὲ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομα αὐτὸ γράψας „ἂν τις ἀποκτείνῃ," καὶ ὑπερβὰς τὸ „καὶ ἁλῷ φόνου" καὶ τὸ „δόξῃ ἀπεκτονέναι" καὶ τὸ „δίκας ὑπεχέτω τοῦ φόνου" καὶ τὸ „τὰς τιμωρίας εἶναι παραὐτὰ τοῦ αὐτὰς ἅσπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον κτείνῃ," καὶ πάνθ' ὅσα ἔξὶ δίκαια ὑπερβὰς ἀγώγιμον εἶναι γέγραφε, μὴ φοβεῖσθε, ἀλλ' εὖ ἴστε ὅτι πάντων παρανομώτατα εἴρηκεν.

217, 3. κτείνῃ τις *v*. 5. ἀπαιτεῖν *FTΩv*. 6. ὧν αὐτὸς ἄξιοῖ *F*, ὧν αὐτοῖς ἄξιοῖ *v*. 7. εὐθὺς ἔγραψε] ἐποίησε *TΩ*. 218, 1. ποιεῖ. τὸ om pr. *Σ*. οἷς] ὧν *Σ*, ὧν εἰς *v*. 2. ἐὰν δὲ μὴ *FTΩw*. 4. ὁ νόμος om omnes. 5. ἐᾷν] εἰ *rsv*. 7. τοιούτων om *Σkrs*. 219, 5. ἁλῷ] ἀποκτείνει καὶ ἁλῷ *γρ*. *Σ*. κατὰ] καὶ *r*. εἶναι om *Σkrs*. 220, 2. αὐτὸ γράψας] ὑπογράψας *krs*. καὶ ἁλῷ] κἂν ἁλῷ *r*, καὶ ἐὰν ἁλῷ *Fksv*, καὶ ἄλλω *ΣΩ*. 5. ἀποκτείνῃ *Fv*. 7. πάντων ἀνθρώπων παρ. *FTΩv*.